ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

εκδδα
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ» (ΚΩΔ. ΟΠΣ 5200050) ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 16711 ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ»

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Κωδικός εκπαιδευτικού υλικού:

Κωδικός Πιστοποίησης προγράμματος: 988

Ελλάδα 2.0
Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΥΠΟΕΡΓΟ: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ» (ΚΩΔ. ΟΠΣ 5200050) ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 16711 ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ»

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέλη Ομάδας

Συντονιστής/στρια: Γεωργία-Ελένη Ντίνου

Συγγραφείς:

Αρχόντω Γκιώνη (κωδ. Ο.Π.Σ.: 027115), Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προμηθειών Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας Υπουργείου Υγείας

Απόστολος Κόλλιας (κωδ. Ο.Π.Σ.: 006159), Στέλεχος Τμήματος Υποστήριξης και Εκπαίδευσης ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Μαρία Κυλιντηρέα (κωδ. Ο.Π.Σ.: 022669), Στέλεχος Τμήματος Νομικής Υποστήριξης Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης

Φωτεινή Μιχαηλίδου (κωδ. Ο.Π.Σ.: 023859), Προϊσταμένη Τμήματος Διαχείρισης και Υποστήριξης Λειτουργίας ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Παναγιώτα Μπαράκου (κωδ. Ο.Π.Σ.: 022324), Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό-Νομικός, Τμήμα Μελετών Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων

Δήμητρα Σιαχάμη (κωδ. Ο.Π.Σ.: 013512), Προϊσταμένη Τμήματος Νομικής Υποστήριξης Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης

Μαρία – Ελένη Σιδέρη (κωδ. Ο.Π.Σ.: 019637), Προϊσταμένη Διεύθυνσης Ελέγχου Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων

Σταματίνα Τσαγκούρου (κωδ. Ο.Π.Σ.: 027006), Προϊσταμένη Τμήματος Αναθετουσών Αρχών και Καινοτομίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ. Η ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ 33

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 33

1.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 33

1.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ 33

1.1.3 ΣΎΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 33

1.2 ΑΡΧΈΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΈΣ ΑΠΑΙΤΉΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΆΝΕΙΑΣ. Η ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑ ΩΣ ΈΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ 34

1.2.1 ΑΡΧΈΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΈΣ ΑΠΑΙΤΉΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΆΝΕΙΑΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΈΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΕΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ 36

1.2.1.1.1 ΕΝΩΣΙΑΚΑ ΟΡΙΑ 45

1.2.1.1.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ 48

1.2.1.1.3 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. 51

1.2.1.1.4 ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ 56

1.2.2 ΔΙΑΤΥΠΏΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΈΣ ΕΝΈΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΊΗΣΗΣ (ΌΡΩΝ) ΤΩΝ ΕΓΓΡΆΦΩΝ ΤΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ 61

1.3 Η ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑ ΣΕ ΕΝΩΣΙΑΚΌ ΕΠΊΠΕΔΟ – ΑΠΑΙΤΉΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΈΣΑ ΔΗΜΟΣΊΕΥΣΗΣ 68

1.3.1 ΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΜΕΣΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ 68

1.3.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ 75

1.3.3 ΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΌ ΜΈΣΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑΣ - Η ΕΦΑΡΜΟΓΉ ENOTICES2 77

1.4 ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑ ΣΕ ΕΘΝΙΚΌ ΕΠΊΠΕΔΟ – ΑΠΑΙΤΉΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΈΣΑ ΔΗΜΟΣΊΕΥΣΗΣ 131

1.4.1 ΒΑΣΙΚΈΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΕΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ: ΔΙΑΤΥΠΏΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΌ ΕΠΊΠΕΔΟ ΚΑΙ ΜΈΣΑ ΔΗΜΟΣΊΕΥΣΗΣ 131

1.4.1.1 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ .. 131

1.4.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΓΕΙΑ 137

1.4.4.3 ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.. 140

1.4.1.4 ΕΝΤΥΠΟΣ ΤΥΠΟΣ 141

1.4.1.5 ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ 146

1.4.2 ΔΙΑΤΥΠΏΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΌΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΈΣ ΕΝΈΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΊΗΣΗΣ ΌΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΆΦΩΝ ΤΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ 147

1.5 ΜΕΛΈΤΕΣ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 148

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ – ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ 152

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 152

2.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 152

2.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 153

2.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 153

2.2 ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ: ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ, ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ 153

2.3 Η ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ 158

2.3.1 ΔΕΣΜΙΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ 159

2.3.2 ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ 165

2.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 166

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ο ΦΑΚΕΛΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 169

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 169

3.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 169

3.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 169

3.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 170

3.2 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 170

3.3 ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ 171

3.3.1 Η ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΜΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 173

3.3.2 Η ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ Η ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ 173

3.3.3 ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 173

3.3.4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 175

3.3.5 ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 175

3.3.6 ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ 176

3.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 185

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ/ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ. ΣΤΑΔΙΑ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ/ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ. 187

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 187

4.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 187

4.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 187

4.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 188

4.2 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΛΕΙΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ 189

4.3 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΑΔΙΩΝ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ Ή ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑΘΕΣΗΣ .. 196

4.4 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ 199

4.5 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΜΗ ΝΟΜΙΜΗΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ 203

4.6 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ 206

4.7 ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 208

4.7.1 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (1) 208

4.7.2 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (2) 210

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ (ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ) ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 212

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 212

5.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 212

5.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 212

5.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 213

5.2 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ, ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ 213

5.3 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΑΠΟΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΑ 214

5.4 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ (ΑΠΛΗ VS ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ) 217

5.5 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΣΥΝΘΕΣΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 220

5.6 ΥΠΟΧΡΕΏΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΈΔΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΏΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΔΙΕΝΈΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ 231
5.7 ΑΡΜΟΔΙΌΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΔΙΕΝΈΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΊΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑ ΑΡΧΉ, ΚΑΤΆ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 237
5.8 ΠΡΟΘΕΣΜΊΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΉΡΩΣΗ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΔΙΕΝΈΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ ΚΑΙ ΣΥΝΈΠΕΙΕΣ ΜΗ ΤΉΡΗΣΉΣ ΤΟΥΣ 240
5.9 ΠΡΟΫΠΟΘΈΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΈΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΉΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΉ ΑΠΟΖΗΜΊΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΉ ΔΙΕΝΈΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ 243
5.10 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 246

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ 247
6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ 247
6.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 247
6.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 248
6.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 249
6.2 ΕΠΙΣΚΌΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΈΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΎ, ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΎ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΎ ΠΛΑΙΣΊΟΥ - ΑΠΌ ΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΉ ΔΙΆΠΛΑΣΗ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΉ ΤΥΠΟΠΟΊΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΎ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΆΘΑΡΣΗΣ 249
6.3 ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΈΝΗ ΚΑΤΆΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΉΣ ΛΌΓΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΎ ΣΤΟ ΠΡΌΣΩΠΟ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΎ ΦΟΡΈΑ, ΩΣ ΠΡΟΫΠΌΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΊΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ 253
6.4 ΈΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΠΛΉΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΈΣΕΩΝ ΈΚΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΌΦΑΣΗΣ ΠΕΡΊ ΕΠΆΡΚΕΙΑΣ (Ή ΜΗ) ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΈΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΎ ΦΟΡΈΑ, ΚΑΤΌΠΙΝ (ΝΈΑΣ) ΣΎΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΆΡΘΡΟΥ 73 ΤΟΥ Ν. 4412/2016 261
6.5 ΧΡΌΝΟΣ ΛΉΨΗΣ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΈΤΡΩΝ, ΠΡΟΣΚΌΜΙΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΊΩΝ ΚΑΙ ΕΞΈΤΑΣΗΣ - ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΆΡΚΕΙΆΣ ΤΟΥΣ 265
6.6 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΊΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΈΤΡΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΈΩΝ - ΠΑΡΑΔΕΊΓΜΑΤΑ 268
6.7 ΣΎΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΉ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΉ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΆΡΘΡΟΥ 73 ΤΟΥ Ν. 4412/2016 ΣΧΕΔΊΟΥ ΑΠΌΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΉΣ ΠΕΡΊ ΕΠΆΡΚΕΙΑΣ (Ή ΜΗ) ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΈΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΎ ΦΟΡΈΑ 274
6.8 ΠΕΡΙΠΤΏΣΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΉΣ/ΑΝΑΣΤΟΛΉΣ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΊΑΣ ΈΚΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΣΎΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΆΡΘΡΟΥ 73 ΤΟΥ Ν. 4412/2016 275

6.9 ΈΚΔΟΣΗ ΑΠΌΦΑΣΗΣ ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΉΣ ΠΕΡΊ ΕΠΆΡΚΕΙΑΣ (Ή ΜΗ) ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΈΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΎ ΦΟΡΈΑ - Η ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΝΗΤΙΚΉΣ ΣΎΜΦΩΝΗΣ ΓΝΏΜΗΣ 276
6.10 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 277

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΕΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ. 279

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ 279
7.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 279
7.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ 279
7.1.3 ΣΎΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 279
7.2 Η ΑΠΌΡΡΙΨΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 280
7.2.1 ΟΙ ΛΌΓΟΙ ΑΠΌΡΡΙΨΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 280
7.2.2 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΚΉΣ, ΤΗΣ ΑΠΑΡΆΔΕΚΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗ ΚΑΤΆΛΛΗΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ. Η ΚΕΝΉ ΠΡΟΣΦΟΡΆ 285
7.2.3 Η ΣΗΜΑΣΊΑ ΤΟΥ ΌΡΟΥ ΕΠΊ ΠΟΙΝΉ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΎ 289
7.2.4 ΈΓΓΡΑΦΑ/ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΆ ΠΟΥ ΥΠΟΒΆΛΛΟΝΤΑΙ ΕΠΙ ΠΟΙΝΉ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΎ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΑΠΑΙΤΉΣΕΩΝ/ΌΡΩΝ ΠΟΥ Η ΥΠΟΒΟΛΉ ΤΟΥΣ ΈΧΕΙ ΤΕΘΕΊ ΕΠΙ ΠΟΙΝΉ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΎ 290
7.3 Η ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ ΣΕ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΑΣΆΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΌΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΆΦΩΝ ΤΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ. 292
7.4 ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΌΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΆΛΛΟΝΤΑΙ ΑΠΌ ΕΝΏΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΈΩΝ 294
7.5 ΑΙΤΉΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΉΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΈΡΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΡΊΝΙΣΗ / ΣΥΜΠΛΉΡΩΣΗ / ΑΠΟΣΑΦΉΝΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΊΩΝ ΤΟΥΣ, ΕΠΙΤΡΕΠΌΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΕΡΙΠΤΏΣΕΙΣ, ΤΥΠΙΚΈΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΈΣ ΠΡΟΫΠΟΘΈΣΕΙΣ. 296
7.6 ΛΌΓΟΙ ΚΑΤΆΠΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΉΣ ΕΠΙΣΤΟΛΉΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ 302
7.7 ΧΡΌΝΟΣ ΙΣΧΎΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ: ΔΥΝΑΤΌΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΈΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΆΤΑΣΗΣ ΙΣΧΎΟΣ ΑΥΤΏΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΓΥΉΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ 303
7.8 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΌΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΌΣ ΣΤΟΙΧΕΊΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ ΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ 304

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ/ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ 307

8.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ 307
8.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 308
8.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 308
8.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 309
8.2 ΠΕΡΙΕΧΌΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ. 309

8.2.1 ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΠΡΟΣΉΚΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΚΌΜΙΣΗΣ ΠΡΩΤΌΤΥΠΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΉΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ, ΟΥΣΙΏΔΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΛΗΜΜΈΛΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΉΣ ΕΠΙΣΤΟΛΉΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ . 312
8.2.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΌ ΕΝΙΑΊΟ ΈΓΓΡΑΦΟ ΣΎΜΒΑΣΗΣ, ΑΠΑΙΤΟΎΜΕΝΟΣ ΤΎΠΟΣ, ΑΡΜΌΔΙΑ ΠΡΌΣΩΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΉ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΌΤΗΤΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΊΣΕΩΝ ΕΠΊ ΤΩΝ ΠΕΔΊΩΝ ΤΟΥ.. 319
8.3 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΛΉΡΩΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΊΩΝ ΠΟΙΟΤΙΚΉΣ ΕΠΙΛΟΓΉΣ. 329
8.3.1 ΠΌΤΕ ΣΥΝΤΡΕΧΕΙ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΎ ΦΟΡΕΑ 330
8.3.2 ΚΡΙΤΉΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΉΣ 349
8.4 ΚΑΝΌΝΕΣ ΑΠΌΔΕΙΞΗΣ ΠΟΙΟΤΙΚΉΣ ΕΠΙΛΟΓΉΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΈΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΈΣ ΥΠΗΡΕΣΊΕΣ 358
8.5 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 359

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ.....360
9.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ..... 360
9.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 360
9.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ 360
9.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 361
9.2 ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΉΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ..... 361
9.2.1 ΠΕΡΙΕΧΌΜΕΝΟ ΦΑΚΈΛΟΥ «ΤΕΧΝΙΚΉΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ». ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΉΚΟΥΣΑΣ ΥΠΟΒΟΛΉΣ 362
9.2.2 ΑΝΆΛΥΣΗ ΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΌΓΗΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΊΩΝ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΛΈΟΝ ΣΥΜΦΈΡΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ ΒΆΣΕΙ ΤΗΣ ΒΈΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΈΣΗΣ ΠΟΙΌΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΉΣ. 368
9.2.3 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ. 371
9.3 ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ 372
9.3.1 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΉΚΟΥΣΑΣ ΥΠΟΒΟΛΉΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ..... 372
9.3.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉ ΠΡΟΣΦΟΡΆ ΠΟΥ ΠΑΡΆΓΕΤΑΙ ΑΠΌ ΤΟ ΕΣΗΔΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉ ΠΡΟΣΦΟΡΆ ΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΏΝΕΤΑΙ ΒΆΣΕΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΆΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΉΡΥΞΗΣ: ΑΠΟΚΛΊΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΈΠΕΙΕΣ. 374
9.3.3 ΑΣΥΝΉΘΙΣΤΑ ΧΑΜΗΛΈΣ ΠΡΟΣΦΟΡΈΣ: ΈΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΆ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΆ. 378
9.3.4 ΙΣΌΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΙΣΟΔΎΝΑΜΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΈΣ 387
9.3.5 ΒΑΘΜΟΛΌΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ ΜΕ ΚΡΙΤΉΡΙΟ ΑΝΆΘΕΣΗΣ ΤΗΝ ΠΛΈΟΝ ΣΥΜΦΈΡΟΥΣΑ ΑΠΌ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉ ΆΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΆ, Η ΟΠΟΊΑ ΔΕΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΊΖΕΤΑΙ ΜΌΝΟ ΒΆΣΕΙ ΤΙΜΉΣ 388
9.3.6 Η ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΆΣΕΩΝ ΚΑΘΑΡΙΌΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΎΛΑΞΗΣ. 390

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ. Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 394

10.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ ... 394
10.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ ... 394
10.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ ... 394
10.1.3 ΣΎΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ ... 395
10.2 ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΏΝ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ ... 396
10.2.1 ΠΡΟΘΕΣΜΊΕΣ ΥΠΟΒΟΛΉΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΏΝ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ. ... 396
10.2.2 ΕΝΈΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗ ΜΗ ΠΡΟΣΚΌΜΙΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΏΝ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ ... 396
10.3 Η ΑΠΌΦΑΣΗ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ – ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΊΗΣΗ. ΥΠΟΓΡΑΦΉ ΤΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ ... 400
10.3.1 ΠΡΌΣΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΎ ΑΝΑΔΌΧΟΥ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΉ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΏΝ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ ... 400
10.3.2 ΧΡΌΝΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΉΣ ΤΩΝ ΌΡΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉΣ – ΟΨΙΓΕΝΕΊΣ ΜΕΤΑΒΟΛΈΣ. ... 415
10.3.3 ΔΥΝΑΤΌΤΗΤΑ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΌΤΕΡΗ Ή ΜΕΓΑΛΎΤΕΡΗ ΠΟΣΌΤΗΤΑ ... 417
10.3.4 ΈΚΔΟΣΗ ΑΠΌΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ ... 417
10.3.5 ΠΡΌΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΉ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΎ ... 420
10.3.6 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ ... 423

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΑΤΑΙΩΣΗΣ ... 425

11.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ ... 425
11.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ ... 425
11.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ ... 425
11.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ ... 425
11.2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΊ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΟΊ ΛΌΓΟΙ ΜΑΤΑΊΩΣΗΣ ... 426
11.3 ΑΠΑΙΤΟΎΜΕΝΟΣ ΤΎΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΤΑΊΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ ... 432
11.4 ΔΙΌΡΘΩΣΗ ΣΦΑΛΜΆΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΥΠΩΝ-ΔΥΝΑΤΌΤΗΤΕΣ ΕΝΈΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΉΣ ΜΕΤΆ ΤΗ ΜΑΤΑΊΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ ... 434
11.4.1 ΔΙΌΡΘΩΣΗ ΣΦΑΛΜΆΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΥΠΩΝ ... 434
11.4.2 ΕΠΑΝΆΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ ... 435
11.5 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ ... 436

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ... 437

12.1 ΕΙΣΑΓΩΓΉ ... 437
12.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ ... 437
12.1.2 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ ... 437
12.2 ΔΥΝΑΜΙΚΌ ΣΎΣΤΗΜΑ ΑΓΟΡΏΝ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΉ ΠΑΡΟΥΣΊΑΣΗ. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑ ΑΝΆΘΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΉΣΗ ΔΣΑ ... 438
12.3 ΣΥΜΦΩΝΊΑ ΠΛΑΊΣΙΟ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΉ ΠΑΡΟΥΣΊΑΣΗ. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑ ΑΝΆΘΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΉΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ... 444

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13: ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΑΞΙΑΣ. 449

13.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 450

13.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 450

13.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 450

13.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 450

13.2 Η ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΑΞΙΑΣ. 450

13.3 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΟΡΙΑ, ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ, ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ. 451

13.3.1 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ 452

13.3.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ 454

13.4 ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ. ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ. 456

13.4.1 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ 458

13.4.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ. 466

13.4.3 Η ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ, ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ 468

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14: ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 471

14.1 ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 471

14.1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 471

14.1.2 ΒΙΒΛΙΟ IV – ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 473

14.1.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. 491

14.2 ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 497

14.2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 497

14.2.2 ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 498

14.2.3 ΛΟΙΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ 510

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15: ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ -ENOTICES2, ΚΗΜΔΗΣ517

15.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 517
15.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 517
15.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ 517
15.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ 518
15.2 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΕ ΕΝΩΣΙΑΚΌ ΕΠΙΠΕΔΟ-ENOTICES2: ΒΑΣΙΚΈΣ ΓΝΏΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΤΆΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ 519
15.2.1 ΕΓΓΡΑΦΉ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΌΡΜΑ 519
15.2.1.1 ΕΓΓΡΑΦΉ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΌΡΜΑ 519
15.2.1.2 ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΌΡΜΑ 525
15.2.2 ΡΥΘΜΊΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΏΝ ΕΝΤΎΠΩΝ 529
15.2.2.1 ΚΑΡΤΈΛΑ «ΡΥΘΜΊΣΕΙΣ ΕΝΤΎΠΩΝ» 530
15.2.2.2 ΚΑΡΤΈΛΑ «ΠΡΟΕΠΙΛΕΓΜΈΝΕΣ ΤΙΜΈΣ ΠΕΔΊΩΝ» 535
15.2.2.3 ΡΥΘΜΊΣΕΙΣ ΚΎΡΙΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΉ 544
15.2.3 ΕΥΡΕΤΉΡΙΟ ΔΙΕΥΘΎΝΣΕΩΝ 548
15.2.4 ΕΙΣΑΓΩΓΉ ΔΕΔΟΜΈΝΩΝ ΑΠΌ TED 552
15.2.5 ΈΝΤΥΠΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΉΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ (ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΡΟΚΉΡΥΞΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ) 553
15.2.5.1 ΔΙΑΘΈΣΙΜΕΣ ΕΝΈΡΓΕΙΕΣ ΕΠΊ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΈΝΗΣ ΠΡΟΚΉΡΥΞΗΣ 594
15.2.5.2 ΛΟΙΠΈΣ ΔΙΑΘΈΣΙΜΕΣ ΕΝΈΡΓΕΙΕΣ 594
15.2.5.3 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ ΕΝΤΎΠΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΉΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ 597
15.2.6 ΈΝΤΥΠΟ ΑΛΛΑΓΉΣ 620
15.3 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΕ ΕΘΝΙΚΌ ΕΠΙΠΕΔΟ-ΚΗΜΔΗΣ: ΚΑΤΑΧΏΡΙΣΗ ΠΡΆΞΗΣ ΣΤΟ ΣΤΆΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ 625
15.3.1 ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΤΈΑ ΠΕΔΊΑ 625
15.3.1.1 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ ΑΠΌΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 635
15.4 ΚΗΜΔΗΣ - ΑΝΑΖΉΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗ ΠΡΆΞΕΩΝ 641
15.4.1 ΑΝΑΖΉΤΗΣΗ ΠΡΆΞΕΩΝ 641
15.4.2 ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗ ΠΡΆΞΕΩΝ 647
15.4.2.1 ΤΡΟΠΟΠΟΊΗΣΗ ΠΡΆΞΕΩΝ 647
15.4.2.2 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΊΑ ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΈΝΩΝ 648
15.4.2.3 ΑΚΎΡΩΣΗ/ΜΑΤΑΊΩΣΗ-ΣΥΣΤΗΜΙΚΉ ΑΚΎΡΩΣΗ ΠΡΆΞΗΣ 649
15.4.2.4 ΑΠΟΘΉΚΕΥΣΗ ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΈΝΩΝ ΠΡΆΞΗΣ ΣΕ .SER ΑΡΧΕΊΟ 652
15.4.3 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ -ΑΝΑΖΉΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΧΙΚΉ ΑΚΎΡΩΣΗ/ΜΑΤΑΊΩΣΗ ΠΡΆΞΕΩΝ 656

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16: ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ –ΕΣΗΔΗΣ.....666
16.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ..... 666
16.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 666
16.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 666
16.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ..... 667
16.2 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ- ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΩΣ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 667
16.2.1 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΑΣ «ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ». ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ 675
16.2.1.1 ΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ 676
16.2.1.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ - ΜΕΛΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ/ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ680
16.2.1.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ & ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ 682
16.2.1.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ 687
16.2.2 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΑΣ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ». ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ 690
16.2.2.1 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑΘΕΣΗΣ.....691
16.2.2.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΙΑΣ (Η ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ) ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ.....692
16.2.2.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΙΑΣ (Η ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ) ΟΜΑΔΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ.....697
16.2.3 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΑΣ «ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ & ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ». ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ..... 701
16.2.3.1 ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΩΝ 701
16.2.3.2 ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ 702
16.2.4 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕΣΩ «ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ» 705
16.2.5 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 713
16.2.6 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ..... 716
16.3 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ..... 728
16.3.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ 729
16.3.1.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 729
16.3.1.2 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ 731
16.3.1.3 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ 732
16.3.2 ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ, ΠΑΡΑΤΑΣΗ, ΑΚΥΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ..... 738
16.3.2.1 ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 738
16.3.2.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ 740
16.3.2.3 ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ..... 742
16.3.2.4 ΑΚΥΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ..... 746
16.3.3 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ..... 748

16.3.4 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 752
16.4 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΊΑ (ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑ ΑΡΧΉ– ΠΡΟΣΦΈΡΟΝΤΕΣ, ΑΝΑΘΈΤΟΥΣΑ ΑΡΧΉ- ΕΠΙΤΡΟΠΉ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ), ΔΙΑΚΊΝΗΣΗ ΕΓΓΡΆΦΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΌΣ ΦΆΚΕΛΟΣ ΔΗΜΌΣΙΑΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ 757
16.4.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΊΑ, ΠΡΟΒΟΛΉ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΏΝ, ΕΙΔΟΠΟΙΉΣΕΙΣ ... 758
16.4.1.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΊΑ 758
16.4.1.2 ΠΡΟΒΟΛΉ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΏΝ 762
16.4.1.3 ΕΙΔΟΠΟΙΉΣΕΙΣ 765
16.4.2 ΣΗΜΕΙΏΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΜΜΈΝΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΉΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ 767
16.4.3 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΌΣ ΧΏΡΟΣ ΤΉΡΗΣΗΣ ΣΥΝΗΜΜΈΝΩΝ ΤΩΝ (ΥΠΟ)ΦΑΚΈΛΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 768
16.4.4 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 771
16.5 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΑΠΟΣΦΡΆΓΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΊΑ ΚΑΙ ΕΚΤΈΛΕΣΗ ΑΠΟΣΦΡΆΓΙΣΗΣ). ΔΙΑΦΟΡΈΣ ΑΝΆ ΚΡΙΤΉΡΙΟ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 777
16.5.1 ΠΡΟΣΘΉΚΗ ΜΕΛΏΝ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΣΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΌ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΌ. ΚΑΘΟΡΙΣΜΌΣ ΕΠΙΠΈΔΟΥ ΠΡΌΣΒΑΣΗΣ ΑΥΤΏΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΉ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΉ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑ ΑΝΑΛΌΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΊΟΥ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 778
16.5.2 ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗ ΟΜΆΔΩΝ ΒΑΘΜΟΛΌΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΊΧΙΣΗ ΑΥΤΏΝ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΉΡΙΑ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎΣ ΒΆΣΕΙ ΒΈΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΈΣΗΣ ΠΟΙΌΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΉΣ 780
16.5.3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΊΑ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ. ΣΥΜΠΛΉΡΩΣΗ ΦΌΡΜΑΣ ΣΤΟΙΧΕΊΩΝ ΑΠΟΣΦΡΆΓΙΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ ΑΝΑΛΌΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΊΟΥ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 784
16.5.3.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΊΑ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ 784
16.5.3.2 ΣΥΜΠΛΉΡΩΣΗ ΦΌΡΜΑΣ ΣΤΟΙΧΕΊΩΝ ΑΠΟΣΦΡΆΓΙΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ ΑΝΑΛΌΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΊΟΥ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 791
16.5.4 ΑΠΟΣΦΡΆΓΙΣΗ (ΥΠΟ)ΦΑΚΈΛΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ ΣΕ ΜΊΑ Ή ΔΎΟ ΦΆΣΕΙΣ ΑΝΑΛΌΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΊΟΥ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 797
16.5.5 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 810
16.6 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΈΝΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΆΤΩΝ ΑΝΆΘΕΣΗΣ 820
16.6.1 ΠΡΟΒΟΛΉ ΠΕΡΙΕΧΟΜΈΝΟΥ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΜΈΝΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 827
16.6.2 ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΌΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΏΝ ΑΡΧΕΊΩΝ 834
16.6.3 ΕΙΣΑΓΩΓΉ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΏΝ ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎΣ ΒΆΣΕΙ ΒΈΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΈΣΗΣ ΠΟΙΌΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΉΣ 835
16.6.4 ΚΛΕΊΔΩΜΑ ΒΑΘΜΟΛΌΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΉΡΩΣΗ ΣΤΑΔΊΟΥ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΆ/ΤΕΧΝΙΚΉ ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎΣ ΒΆΣΕΙ ΒΈΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΈΣΗΣ ΠΟΙΌΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΉΣ 839
16.6.4.1 ΚΛΕΊΔΩΜΑ ΒΑΘΜΟΛΌΓΗΣΗΣ 839
16.6.4.2 ΟΛΟΚΛΉΡΩΣΗ ΣΤΑΔΊΟΥ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΆ/ΤΕΧΝΙΚΉ 841
16.6.5 ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗ ΕΚΤΥΠΏΣΕΩΝ ΣΥΣΤΉΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΏΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΉΤΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΉΣ ΑΝΆΛΥΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 842
16.6.5.1 ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗ ΕΚΤΥΠΏΣΕΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΉΣ ΑΝΆΛΥΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 843
16.6.5.2 ΔΙΑΧΕΊΡΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΉΤΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΉΣ ΑΝΆΛΥΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ 849

16.6.5.3 ΓΕΝΙΚΈΣ ΕΚΤΥΠΏΣΕΙΣ ΣΥΣΤΉΜΑΤΟΣ 855
16.6.6 ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗ ΚΑΤΆ ΠΡΟΣΦΟΡΆ 862
16.6.7 ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗ ΚΑΤΆ ΑΝΤΙΚΕΊΜΕΝΟ 864
16.6.8 ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗ ΜΈΣΩ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΎ ΦΎΛΛΟΥ 865
16.6.9 ΟΛΟΚΛΉΡΩΣΗ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ 868
16.6.10 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 871
16.7 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΛΟΙΠΈΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΈΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΈΣ 892
16.7.1 ΣΧΕΔΙΑΣΜΌΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΈΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΊΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΎ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΎ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΎ 893
16.7.2 ΑΠΕΥΘΕΊΑΣ ΑΝΆΘΕΣΗ ΜΈΣΩ ΕΣΗΔΗΣ: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΈΣ ΠΡΟΣΕΓΓΊΣΕΙΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΊΗΣΗΣ ΣΥΣΤΉΜΑΤΟΣ 900
16.7.3 ΒΑΣΙΚΈΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΊΗΣΕΙΣ ΠΡΌΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΉΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ/ΕΚΔΉΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΈΡΟΝΤΟΣ 905
16.7.4 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ 917

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 923

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΠΗΓΩΝ/ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ 924

Ευρετήριο Εικόνων

Εικόνα 1: Ιστότοπος πλατφόρμας eNotices2 519
Εικόνα 2: Σελίδα σύνδεσης στην πλατφόρμα 520
Εικόνα 3: Οθόνη δημιουργίας λογαριασμού 521
Εικόνα 4: Αναμονή για επιβεβαίωση δημιουργίας λογαριασμού 522
Εικόνα 5: Ολοκλήρωση διαδικασίας εγγραφής 522
Εικόνα 6: Email εγγραφής 523
Εικόνα 7: Οθόνη νέου κωδικού πρόσβασης 524
Εικόνα 8: Επιβεβαίωση αλλαγής κωδικού 525
Εικόνα 9: Μήνυμα καλωσορίσματος στην πλατφόρμα 525
Εικόνα 10: Τρόποι εισόδου στην πλατφόρμα 526
Εικόνα 11: Οθόνη σύνδεσης- εισαγωγή email ή μοναδικού αναγνωριστικού 527
Εικόνα 12: Οθόνη σύνδεσης-εισαγωγή κωδικού πρόσβασης 528
Εικόνα 13: Επιτυχής σύνδεση στην πλατφόρμα 529
Εικόνα 14: Ορισμός ρυθμίσεων εντύπων 530
Εικόνα 15: «Οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου» 530
Εικόνα 16: Εφαρμοστέα νομική βάση 531
Εικόνα 17: Επιλογή ηλεκτρονικών εντύπων που θα εμφανίζονται 532
Εικόνα 18: Επιλογή γλώσσας 532
Εικόνα 19: Επιλογή νομίσματος 533

Εικόνα 20: Ρυθμίσεις υποχρεοτικότητας πεδίων 534
Εικόνα 21: Εμπιστευτικά πεδία 535
Εικόνα 22: Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων Μέρος Α 536
Εικόνα 23: Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων Μέρος Β 537
Εικόνα 24: Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων Μέρος Γ 537
Εικόνα 25: Νομική μορφή αγοραστή 538
Εικόνα 26: Δραστηριότητα της αναθέτουσας αρχής 539
Εικόνα 27: Δραστηριότητα του αναθέτοντος φορέα 540
Εικόνα 28: Συμπλήρωση λόγων αποκλεισμού 541
Εικόνα 29: Υποδιαίρεση χώρας (NUTS) 542
Εικόνα 30: Χώρα 543
Εικόνα 31: Άλλοι περιορισμοί στον τόπο εκτέλεσης 543
Εικόνα 32: Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή -συμπλήρωση πεδίων ΑΑ 546
Εικόνα 33: Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή -συμπλήρωση πεδίων διεύθυνσης 547
Εικόνα 34: Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή -συμπλήρωση πεδίων προσώπου επικοινωνίας 548
Εικόνα 35: Οργανισμός προσφυγής 550
Εικόνα 36: Διεύθυνση οργανισμού προσφυγών 551
Εικόνα 37: Πρόσωπο επικοινωνίας οργανισμού προσφυγών 552
Εικόνα 38: Οθόνη εισαγωγής αριθμού δημοσίευσης για ανάκτηση από TED 553
Εικόνα 39: Καταχώριση αριθμού δημοσίευσης 553
Εικόνα 40: Δημιουργία προκήρυξης 555
Εικόνα 41: Επιλογή του κατάλληλου ηλεκτρονικού εντύπου 556
Εικόνα 42: Οθόνη εντύπου διαγωνιστικής διαδικασίας 557
Εικόνα 43: Ενότητες-καρτέλες με πεδία προς συμπλήρωση 557
Εικόνα 44: Εισαγωγή οργανισμού προσφυγής από «Ευρετήριο διευθύνσεων» 564
Εικόνα 45: Προσθήκη οργανισμού προσφυγής 564
Εικόνα 46: Προσθήκη νέου τμήματος 572
Εικόνα 47: Ενέργεια επικύρωσης 587
Εικόνα 48: Επιβεβαιωτικό μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης του ελέγχου επικύρωσης 587
Εικόνα 49: Ενέργεια «Αποθήκευση και κλείσιμο» 588
Εικόνα 50: Ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης» 588
Εικόνα 51: Ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης» το συντομότερο δυνατόν 589
Εικόνα 52: Ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης» σε συγκεκριμένη ημερομηνία 589
Εικόνα 53: Ενημερωτικό pop up window για την επιτυχή υποβολή της προκήρυξης 590
Εικόνα 54: Ενημέρωση κατάσταση ηλεκτρονικού εντύπου. 590
Εικόνα 55: Ενέργεια «Διακοπή δημοσίευσης» 591
Εικόνα 56: Ενέργεια «Προεπισκόπηση προκήρυξης» 591
Εικόνα 57: Ενημερωτικό email για υποβολή αιτήματος δημοσίευσης στο TED 592

Εικόνα 58: Ενημερωτικό email με την εκτιμώμενη ημερομηνία δημοσίευσης 592
Εικόνα 59: Ενημερωτικό email δρομολόγησης της προκήρυξης για δημοσίευση 593
Εικόνα 60: Δημοσίευση της προκήρυξης στο TED 593
Εικόνα 61: Αλλαγή κατάστασης προκήρυξης 594
Εικόνα 62: Αρχειοθέτηση ηλεκτρονικού εντύπου 595
Εικόνα 63: Εμφάνιση αρχειοθετημένων εντύπων 595
Εικόνα 64: Εισαγωγή μιας ειδοποίησης 596
Εικόνα 65: Κριτήρια αναζήτησης 597
Εικόνα 66: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- Επίσημη ονομασία και νομικό αναγνωριστικό 601
Εικόνα 67: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- Τμήμα, Ηλεκτρονική διεύθυνση 601
Εικόνα 68: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- πεδία Διεύθυνσης 602
Εικόνα 69: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- πεδία προσώπου επικοινωνίας 602
Εικόνα 70: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- Πληροφορίες που αφορούν αποκλειστικά τον αγοραστή 602
Εικόνα 71: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- Επίσημη ονομασία και νομικό αναγνωριστικό 603
Εικόνα 72: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- Τμήμα, Ηλεκτρονική διεύθυνση 603
Εικόνα 73: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- πεδία Διεύθυνσης 604
Εικόνα 74: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- πεδία προσώπου επικοινωνίας 604
Εικόνα 75: Ενότητες προκήρυξης: Συμβαλλόμενο μέρος και πάροχος υπηρεσιών 605
Εικόνα 76: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Νομική βάση 605
Εικόνα 77: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Όροι υποβολής προσφορών 606
Εικόνα 78: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης 606
Εικόνα 79: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Τόπος εκτέλεσης της σύμβασης 607
Εικόνα 80: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Όροι υποβολής προσφορών-Λόγοι αποκλεισμού 607
Εικόνα 81: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Λεπτομέρειες τύπου διαδικασίας-Επιταχυμένη διαδικασία 608
Εικόνα 82: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Κατανομή παρτίδων 608
Εικόνα 83: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Περιγραφή παρτίδας 609
Εικόνα 84: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης 609
Εικόνα 85: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- ταξινόμηση του κύριου προϊόντος 610
Εικόνα 86: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Είδος δημόσιας σύμβασης 610
Εικόνα 87: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις, Τόπος εκτέλεσης 611
Εικόνα 88: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Εκτιμώμενη διάρκεια, Δικαίωμα προαίρεσης (Ανανεώσεις και επιλογές) 611

Εικόνα 89: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πλειστηριασμός, ΣΔΣ, χρηματοδότηση από ΕΕ.....612
Εικόνα 90: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Συμφωνία πλαίσιο, ΔΣΑ 612
Εικόνα 91: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πληροφορίες σχετικά με τη φορολογική και την περιβαλλοντική νομοθεσία.....613
Εικόνα 92: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πληροφορίες σχετικά με την εργατική νομοθεσία 613
Εικόνα 93: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Κριτήρια Επιλογής 614
Εικόνα 94: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Κριτήρια Επιλογής, Κριτήριο Ανάθεσης.....614
Εικόνα 95: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Κατ' αποκλειστικότητα ανάθεση σύμβασης.....615
Εικόνα 96: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Εναλλακτικές προσφορές, απαιτήσεις για την εκτέλεση της σύμβασης.....615
Εικόνα 97: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Ηλεκτρονική τιμολόγηση 616
Εικόνα 98: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Ηλεκτρονικός κατάλογος 616
Εικόνα 99: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Διαδικασία μετά την ανάθεση 617
Εικόνα 100: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Οργανισμοί παραλαβής και επεξεργασίας των προσφορών.....617
Εικόνα 101: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-Προθεσμίες 617
Εικόνα 102: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-ισχύς της προσφοράς, γλώσσα υποβολής, πληροφορίες σχετικά με την αποσφράγιση.....618
Εικόνα 103: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-εγγύηση, μέθοδος υποβολής 618
Εικόνα 104: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα της σύμβασης.....619
Εικόνα 105: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης.....619
Εικόνα 106: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-Οργανισμοί παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών και εγγράφων 620
Εικόνα 107: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Προσφυγή-Οργανισμοί προσφυγής και παροχής σχετικών πληροφοριών 620
Εικόνα 108: Δημιουργία εντύπου αλλαγής 621
Εικόνα 109: Επιλογή λόγου για τη δημιουργία εντύπου αλλαγής.....622
Εικόνα 110: Δημιουργία εντύπου αλλαγής 622
Εικόνα 111: Λανθασμένη καταχώριση προς διόρθωση 624
Εικόνα 112: Ορθή αποτύπωση πληροφορίας 624

Εικόνα 113: Συμπλήρωση πεδίων της ενότητας «Αλλαγή» 624
Εικόνα 114: Επιτυχής υποβολή εντύπου αλλαγής για δημοσίευση 625
Εικόνα 115: Καρτέλα «Κατακυρώσεις - Αναθέσεις» 625
Εικόνα 116: Δημιουργία νέας απόφασης κατακύρωσης-ανάθεσης από εγκεκριμένο αίτημα 627
Εικόνα 117: Δημιουργία νέας απόφασης κατακύρωσης-ανάθεσης από προκήρυξη-διακήρυξη 627
Εικόνα 118: Ανάρτηση Ηλεκτρονικού Αρχείου 634
Εικόνα 119: Καταχώριση πράξης 634
Εικόνα 120: Επιτυχής καταχώριση πράξης 635
Εικόνα 121: Βασικά Στοιχεία Διοικητικού Εγγράφου 638
Εικόνα 122: Στοιχεία Αναδόχου 638
Εικόνα 123: Στοιχεία Αντικειμένου(ων) 639
Εικόνα 124: Επιλογή αρχείου (pdf) διοικητικού εγγράφου της πράξης 639
Εικόνα 125: Επισύναψη αρχείου 640
Εικόνα 126: Επιτυχής υποβολή και απόκτηση ΑΔΑΜ 640
Εικόνα 127: Διοικητικό έγγραφο με ΑΔΑΜ 641
Εικόνα 128: Οθόνη αναζήτησης Κατακυρώσεων-Αναθέσεων 642
Εικόνα 129: Οθόνη αναζήτησης κατακυρώσεων/αναθέσεων με επιλεγμένα κριτήρια αναζήτησης «Φορέας» και «Ημερομηνία καταχώρισης της πράξης στο ΚΗΜΔΗΣ» 646
Εικόνα 130: Αποτέλεσμα αναζήτησης και δυνατές ενέργειες επί του αποτελέσματος 646
Εικόνα 131: Οθόνης προβολής στοιχείων εγγράφου και δυνατές ενέργειες 647
Εικόνα 132: Επιπλέον πεδία προς συμπλήρωση σε περίπτωση τροποποίησης 648
Εικόνα 133: Αναζήτηση της πράξης προς ακύρωση/ματαίωση 650
Εικόνα 134: Εκτέλεση της πράξης «Ακύρωση/Ματαίωση» 650
Εικόνα 135: Συμπλήρωση λόγου ακύρωσης/ματαίωσης 651
Εικόνα 136: Επιβεβαίωση επιτυχούς υποβολής αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης 651
Εικόνα 137: Η πράξη φέρει τη σχετική σήμανση της ματαίωσης 652
Εικόνα 138: Η ματαίωση μαζί με το λόγο και τη σχετική ημερομηνία εμφανίζεται και στην οθόνη προβολής της πράξης 652
Εικόνα 139: Εκτέλεση ενέργειας «Αποθήκευση σε Αρχείο» 653
Εικόνα 140: Εντοπισμός αρχείου τύπου .ser στο φάκελο «Στοιχεία λήψης» 653
Εικόνα 141: Ενέργεια «Νέα καταχώριση από αρχείο» 655
Εικόνα 142: Ενέργεια «Επιλογή Αρχείου» 655
Εικόνα 143: Το αρχείο request.ser επιλέχθηκε 655
Εικόνα 144: Οθόνη «Νέα Απόφαση Κατακύρωσης - Ανάθεσης Από Αρχείο» 656
Εικόνα 145: Αναζήτηση της εντολής πληρωμής 658
Εικόνα 146: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» επί της εντολής πληρωμής 658
Εικόνα 147: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της εντολής πληρωμής 659
Εικόνα 148: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της εντολής πληρωμής 659

Εικόνα 149: Εντοπισμός της επόμενης συνδεδεμένης πράξης (τροποποίηση σύμβαση) προς ακύρωση 660
Εικόνα 150: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» για την τροποποίηση της σύμβασης ... 661
Εικόνα 151: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της τροποποίησης της σύμβασης 661
Εικόνα 152: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της τροποποίησης της σύμβασης 661
Εικόνα 153: Εντοπισμός της επόμενης συνδεδεμένης πράξης (σύμβαση) προς ακύρωση 662
Εικόνα 154: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» της σύμβασης 662
Εικόνα 155: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της σύμβασης 663
Εικόνα 156: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της σύμβασης 663
Εικόνα 157: Εντοπισμός της επόμενης συνδεδεμένης πράξης (απόφαση κατακύρωση) προς ακύρωση 664
Εικόνα 158: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» της απόφασης κατακύρωσης 664
Εικόνα 159: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της απόφασης κατακύρωσης 665
Εικόνα 160: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της απόφασης κατακύρωσης .. 665
Εικόνα 161: Είσοδος χρηστών στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ μέσω Promitheus Portal 670
Εικόνα 162: Οθόνη εισόδου χρηστών ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ 671
Εικόνα 163: Αρχική Σελίδα χρήστη ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ 672
Εικόνα 164: Επιλογή ρόλου (αρμοδιότητα) «Χειριστής» 673
Εικόνα 165: Κονσόλα Διαχείρισης 674
Εικόνα 166: Δημιουργία Προσχεδίου & Καρτέλες Προσχεδίου 675
Εικόνα 167: Αρχική παραμετροποίηση προσχεδίου 676
Εικόνα 168: Ημέρες ισχύος προσφορών 677
Εικόνα 169: Λοιπά στοιχεία παραμετροποίησης προσχεδίου 677
Εικόνα 170: Προσθήκη χρηστών & καθορισμός επιπέδου πρόσβασης 681
Εικόνα 171: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 1) 683
Εικόνα 172: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 2) 683
Εικόνα 173: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 3) 684
Εικόνα 174: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 4) 684
Εικόνα 175: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 5) 686
Εικόνα 176: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 6) 686
Εικόνα 177: Ενότητα Σημειώσεις & Συνημμένα 687
Εικόνα 178: Επισύναψη εγγράφων στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα (Βήμα 1) 688
Εικόνα 179: Επισύναψη εγγράφων στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα (Βήμα 2) 689
Εικόνα 180: Επιβεβαίωση επιτυχούς επισύναψης εγγράφου (Βήμα 3) 689
Εικόνα 181: Ενημέρωση και Διαγραφή αναρτημένων εγγράφων προσχεδίου 690
Εικόνα 182: Καρτέλα Οικονομική Προσφορά 691
Εικόνα 183: Επιλογή κριτηρίου ανάθεσης (κατακύρωσης) 691

Εικόνα 184: Επιλογή ενέργειας "Δημιουργία Γραμμής" 692
Εικόνα 185: Φόρμα καταχώρισης στοιχείων γραμμής είδους/υπηρεσίας 693
Εικόνα 186: Συμπλήρωση στοιχείων γραμμής είδους/υπηρεσίας 696
Εικόνα 187: Παράδειγμα μίας καταχωρημένης γραμμής 696
Εικόνα 188: Παράδειγμα τριών καταχωρημένων γραμμών 697
Εικόνα 189: Δημιουργία Ομάδας/Τμήματος (Βήμα 1) 698
Εικόνα 190: Δημιουργία Ομάδας/Τμήματος (Βήμα 2) 698
Εικόνα 191: Δημιουργία Ομάδας/Τμήματος (Βήμα 3) 698
Εικόνα 192: Παράδειγμα μίας καταχωρημένης Ομάδας γραμμών (Τμήμα διαγωνισμού) 699
Εικόνα 193: Παράδειγμα τριών καταχωρημένων Ομάδων γραμμών (τριών Τμημάτων) 699
Εικόνα 194: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» 701
Εικόνα 195: Κανόνας Διενέργειας που αφορά την υποβολή εναλλακτικών προσφορών 704
Εικόνα 196: Είσοδος στο Μενού των Εκτυπώσεων 706
Εικόνα 197: Αναζήτηση της Εκτύπωσης "Ανασκόπηση" (Βήμα 1) 706
Εικόνα 198: Αναζήτηση της Εκτύπωσης "Ανασκόπηση" (Βήμα 2) 707
Εικόνα 199: Επιλογή εκτύπωσης «Ανασκόπηση διαγωνισμού (ΑΑ)» 708
Εικόνα 200: Προγραμματισμός Αίτησης Εκτύπωσης 709
Εικόνα 201: Καταχώριση Α/Α Συστήματος Διαγωνιστικής Διαδικασίας 709
Εικόνα 202: Οθόνη ανασκόπησης των παραμέτρων της αίτησης Εκτύπωσης 710
Εικόνα 203: Αναγνωριστικό αίτησης εκτύπωσης 710
Εικόνα 204: Επιτυχής ολοκλήρωση εκτύπωσης «Ανασκόπησης» και λήψη αυτής 711
Εικόνα 205: Εκτύπωση «Ανασκόπηση Διαγωνισμού» (Μέρος Α΄) 712
Εικόνα 206: Εκτύπωση «Ανασκόπηση Διαγωνισμού» (Μέρος Β΄) 713
Εικόνα 207: Επιλογή προσχεδίου προς δημοσίευση 714
Εικόνα 208: Επιλογή ενέργειας «Εξέταση» 714
Εικόνα 209: Δημοσιοποίηση Διαγωνισμού 715
Εικόνα 210: Μήνυμα Επιβεβαίωσης Δημοσιοποίησης Διαγωνισμού 715
Εικόνα 211: Επιβεβαίωση Δημοσιοποίησης Διαγωνισμού (Κονσόλα Διαχείρισης) 716
Εικόνα 212: Είσοδος στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ 717
Εικόνα 213: Οθόνη εισόδου χρηστών ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ 718
Εικόνα 214: Επιλογή ρόλου (αρμοδιότητα) «Χειριστής» 719
Εικόνα 215: Κονσόλα Διαχείρισης 720
Εικόνα 216: Αρχική παραμετροποίηση προσχεδίου 720
Εικόνα 217: Ημέρες ισχύος προσφορών 721
Εικόνα 218: Προσθήκη χρηστών & καθορισμός επιπέδου πρόσβασης 721
Εικόνα 219: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 1) 722
Εικόνα 220: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 2) 723
Εικόνα 221: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 3) 723

Εικόνα 222: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 4)....724
Εικόνα 223: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 5)....725
Εικόνα 224: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 6)....725
Εικόνα 225: Επιβεβαίωση Προσθήκης Κριτηρίων Βαθμολόγησης....726
Εικόνα 226: Συμπλήρωση ενότητας «Σημειώσεις & Συνημμένα»....726
Εικόνα 227: Συμπλήρωση καρτέλας «Οικονομική Προσφορά»....727
Εικόνα 228: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας»....728
Εικόνα 229: Αναζήτηση διαγωνισμού από τη λίστα «Δημοσιεύσεις»....729
Εικόνα 230: Αναζήτηση διαγωνισμού από τη «πλήρη λίστα»....730
Εικόνα 231: Αναζήτηση διαγωνισμού μέσω του πεδίου «Αναζήτηση δημοσιεύσεων»....730
Εικόνα 232: Εμφάνιση αποτελέσματος «Απλής αναζήτησης» και Είσοδος στον Διαγωνισμό....731
Εικόνα 233: Αναζήτηση Προσχεδίων....732
Εικόνα 234: Είσοδος στη λειτουργικότητα διαχείρισης προσχεδίων....733
Εικόνα 235: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός προσχεδίου (Μέρος Α΄)....734
Εικόνα 236: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός προσχεδίου (Μέρος Β΄)....735
Εικόνα 237: Βηματισμός για την διαγραφή ενός προσχεδίου....736
Εικόνα 238: Μήνυμα επιβεβαίωσης διαγραφής Προσχεδίου....737
Εικόνα 239: Βηματισμός για την «Αναίρεση Κλειδώματος» ενός προσχεδίου και επιβεβαιωτικό μήνυμα συστήματος....738
Εικόνα 240: Είσοδος στη λειτουργικότητα «Αντιγραφή Διαγωνισμού»....739
Εικόνα 241: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός διαγωνισμού (Μέρος Α΄)....739
Εικόνα 242: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός διαγωνισμού (Μέρος Β΄)....740
Εικόνα 243: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην Κονσόλα Διαχείρισης....742
Εικόνα 244: Κανόνας διενέργειας στην Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας»....743
Εικόνα 245: Εκτέλεση της ενέργειας «Παράταση Διαγωνιστικής Διαδικασίας»....744
Εικόνα 246: Εισαγωγή νέας καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής και «Εφαρμογή»....745
Εικόνα 247: Επιβεβαίωση παράτασης διαγωνισμού....745
Εικόνα 248: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην Κονσόλα Διαχείρισης....746
Εικόνα 249: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση Διαδικασίας»....747
Εικόνα 250: Συμπλήρωση πεδίου "Σημείωση στους προμηθευτές"....748
Εικόνα 251: Επιβεβαίωση Ακύρωσης διαγωνισμού....748
Εικόνα 252: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην Κονσόλα Διαχείρισης....749
Εικόνα 253: Είσοδος στον ηλεκτρονικό χώρο τήρησης των «Ενεργών» Προσφορών....750
Εικόνα 254: Εντοπισμός προσφοράς και εκτέλεση της ενέργειας «Αποκλεισμός»....751
Εικόνα 255: Συμπλήρωση πεδίου "Σημείωση στον προμηθευτή"....751
Εικόνα 256: Ενημέρωση κατάστασης προσφοράς σε «Αποκλεισμός»....752
Εικόνα 257: Είσοδος στον διαγωνισμό....753
Εικόνα 258: Επιλογή ενέργειας «Δημιουργία τροποποίησης»....753

Εικόνα 259: Συμπλήρωση του πεδίου «Περιγραφή τροποποίησης» 754
Εικόνα 260: Είσοδος στην Καρτέλα «Οικονομική Προσφορά» 754
Εικόνα 261: Διόρθωση προϋπολογισθείσας δαπάνης στην «Γραμμή» της «Οικονομικής Προσφοράς» και «Εφαρμογή» 755
Εικόνα 262: Εκτέλεση της ενέργειας «Εξέταση» και της ενέργειας «Δημοσιοποίηση» 756
Εικόνα 263: Επιβεβαιωτικό μήνυμα δημοσιοποίησης τροποποιημένου διαγωνισμού 756
Εικόνα 264: Επιστροφή στην Κονσόλα Διαχείρισης και επιβεβαίωση δημοσιοποίησης τροποποιημένου διαγωνισμού 757
Εικόνα 265: Είσοδος στο πεδίο «Επικοινωνία» 759
Εικόνα 266: Εισερχόμενα και εξερχόμενα μηνύματα 759
Εικόνα 267: Πεδία προς συμπλήρωση 760
Εικόνα 268: Είσοδος στην ηλεκτρονική περιοχή «Προβολή Επικοινωνιών» 763
Εικόνα 269: Αναζήτηση διαγωνισμού & είσοδος στις επικοινωνίες του διαγωνισμού 764
Εικόνα 270: Πρόσβαση στις επικοινωνίες της διαγωνιστικής διαδικασίας 765
Εικόνα 271: Πρόσβαση στα συνημμένα αρχεία των μηνυμάτων 765
Εικόνα 272: Ο ηλεκτρονικός χώρος "Ειδοποιήσεις" 766
Εικόνα 273: Ο ηλεκτρονικός χώρος "Σημειώσεις και συνημμένα" 767
Εικόνα 274: Εκτέλεση ενέργειας "Προβολή Υποβολών" 769
Εικόνα 275: Ιστορικό υποβολών της διαγωνιστικής διαδικασίας 770
Εικόνα 276: Περιεχόμενο προσφοράς 771
Εικόνα 277: Είσοδος στον διαγωνισμό 772
Εικόνα 278: ΒΗΜΑ 1^{ο}: «Ενέργειες» - «Επικοινωνία» 772
Εικόνα 279: ΒΗΜΑ 2^{ο}: «Νέο Μήνυμα» 773
Εικόνα 280: ΒΗΜΑ 3^{ο}: Επιλογή Θέματος, Περιγραφή Μηνύματος, Επιλογή Παραλήπτη 773
Εικόνα 281: ΒΗΜΑ 4^{ο}: Επισύναψη Αρχείου 774
Εικόνα 282: ΒΗΜΑ 5^{ο}: Τίτλος, Περιγραφή, Επιλογή Αρχείου, Εφαρμογή 774
Εικόνα 283: ΒΗΜΑ 6^{ο}: Επιβεβαίωση Επισύναψης Αρχείου και Αποστολή 775
Εικόνα 284: ΒΗΜΑ 7^{ο}: Επιβεβαίωση Αποστολής Μηνύματος (Μέρος Ι) 775
Εικόνα 285: ΒΗΜΑ 7^{ο}: Επιβεβαίωση Αποστολής Μηνύματος (Μέρος ΙΙ) 776
Εικόνα 286: Επιβεβαίωση Λήψης Μηνύματος στις «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» του Οικονομικού Φορέα (Μέρος Α΄) 776
Εικόνα 287: Επιβεβαίωση Λήψης Μηνύματος στις «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» του Οικονομικού Φορέα (Μέρος Β΄) 777
Εικόνα 288: Προσθήκη μελών Επιτροπής σε διαγωνισμό μόνο βάσει τιμής 779
Εικόνα 289: Προσθήκη μελών Επιτροπής σε διαγωνισμό βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής.. 780
Εικόνα 290: Επιλογή Ενέργειας «Διαχείριση Βαθμολόγησης» 781
Εικόνα 291: Πεδίο Εισαγωγής Ομάδας Βαθμολόγησης 782
Εικόνα 292: Επιλογή μέλους της Επιτροπής Διαγωνισμού που θα καταχωρήσει τις βαθμολογίες 782

Εικόνα 293: Αντιστοίχιση ενοτήτων 783
Εικόνα 294: Επιβεβαίωση επιτυχούς αντιστοίχισης 784
Εικόνα 295: Είσοδος στο σύστημα 785
Εικόνα 296: Είσοδος στην λειτουργικότητα διαχείρισης των Επιτροπών Διαγωνισμού 786
Εικόνα 297: Οθόνη διαχείρισης των Επιτροπών Διαγωνισμού 786
Εικόνα 298: Οθόνη καταχώρισης στοιχείων Επιτροπής Διαγωνισμού 787
Εικόνα 299: Καταχώριση στοιχείων Επιτροπής Διαγωνισμού 788
Εικόνα 300: Αναζήτηση 1ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού 788
Εικόνα 301: Επιλογή 1ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού 789
Εικόνα 302: Επιτυχής εισαγωγή 1ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού 790
Εικόνα 303: Επιτυχής εισαγωγή 2ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού 790
Εικόνα 304: Δυνατότητα ενημέρωσης/διαγραφής Επιτροπής Διαγωνισμού 791
Εικόνα 305: Είσοδος στην λειτουργικότητα «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» 792
Εικόνα 306: Εισαγωγή στην οθόνη συμπλήρωσης στοιχείων 792
Εικόνα 307: Τρόπος Αποσφράγισης με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής 793
Εικόνα 308: Τρόπος Αποσφράγισης με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής 794
Εικόνα 309: Τελική μορφή της φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής 795
Εικόνα 310: Συμπλήρωση φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» (Μέρος Α΄) διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής 796
Εικόνα 311: Συμπλήρωση φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» (Μέρος Β΄) διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής 797
Εικόνα 312: Είσοδος στο σύστημα του 1ου μέλους 798
Εικόνα 313: Επιλογή «ρόλου» & είσοδος στην λειτουργικότητα της Αποσφράγισης 799
Εικόνα 314: Είσοδος στη φόρμα καταχώρισης στοιχείων 799
Εικόνα 315: Φόρμα Αποσφράγισης Διαγωνισμού (κενή) 800
Εικόνα 316: Αναζήτηση διαγωνισμού & εμφάνιση στοιχείων διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής 801
Εικόνα 317: Αναζήτηση διαγωνισμού & εμφάνιση στοιχείων διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής 801
Εικόνα 318: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων και αποσφράγιση από το 1ο μέλος διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής 802
Εικόνα 319: Επιβεβαίωση αποσφράγισης από το 1ο μέλος και για τους δύο (υπο)φακέλους 803
Εικόνα 320: Μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης 804
Εικόνα 321: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης από το 1ο & 2ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού 804
Εικόνα 322: Αποτύπωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού 805

Εικόνα 323: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων και αποσφράγιση από το 1ο μέλος διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής 806
Εικόνα 324: Μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης 806
Εικόνα 325: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά 807
Εικόνα 326: Αποτύπωση της Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού 808
Εικόνα 327: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά 809
Εικόνα 328: Αποτύπωση της Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού 810
Εικόνα 329: Είσοδος στο σύστημα του 1ου μέλους 811
Εικόνα 330: Επιλογή «ρόλου» & είσοδος στην λειτουργικότητα της Αποσφράγισης 812
Εικόνα 331: Είσοδος στη φόρμα καταχώρισης στοιχείων 812
Εικόνα 332: Φόρμα Αποσφράγισης Διαγωνισμού 813
Εικόνα 333: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων & αποσφράγιση 1ου Μέλους 814
Εικόνα 334: Είσοδος στο σύστημα του 2ου μέλους 815
Εικόνα 335: Επιλογή «ρόλου» & είσοδος στην λειτουργικότητα της Αποσφράγισης 816
Εικόνα 336: Αναζήτηση φόρμας αποσφράγισης από το 2ο μέλος 817
Εικόνα 337: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων και αποσφράγιση από το 2ο μέλος 818
Εικόνα 338: Μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης 819
Εικόνα 339: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης από το 1ο & 2ο μέλος 819
Εικόνα 340: Αποτύπωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του διαγωνισμού 820
Εικόνα 341: Είσοδος στο σύστημα 828
Εικόνα 342: Βασικό Μενού : Επιλογή αρμοδιότητας και είσοδος στην Κονσόλα Διαχείρισης 829
Εικόνα 343: Αναζήτηση διαγωνισμού 830
Εικόνα 344: Είσοδος στη φόρμα προβολής προσφορών 831
Εικόνα 345: Προβολή προσφορών και είσοδος στην εκάστοτε προσφορά 832
Εικόνα 346: Προβολή περιεχομένου αποσφραγισμένης προσφοράς 833
Εικόνα 347: Αποχαρακτηρισμός εμπιστευτικού αρχείου 834
Εικόνα 348: Ενέργεια «Εισαγωγή βαθμολογιών» 836
Εικόνα 349: Επιλογή προσφοράς για καταχώριση βαθμολογίας 837
Εικόνα 350: Καταχώριση και υποβολή βαθμολογίας 1ου συμμετέχοντα 838
Εικόνα 351: Επιβεβαίωση ολοκλήρωσης επιτυχούς υποβολής βαθμολογίας για όλους τους συμμετέχοντες 839
Εικόνα 352: Διαχείριση Βαθμολόγησης από τις «Ενέργειες» 840
Εικόνα 353: Επιβεβαιωτικό μήνυμα "κλειδώματος" βαθμολόγησης 840
Εικόνα 354: Ενέργεια "Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική" 841

Εικόνα 355: Προειδοποιητικό μήνυμα και Επιβεβαίωση ενέργειας "Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική" 842
Εικόνα 356: Είσοδος στο Μενού των Εκτυπώσεων 843
Εικόνα 357: Επιλογή «Εκτύπωσης» 844
Εικόνα 358: Εκτύπωση: "Συγκριτική Κατάσταση Τεχνικών Προσφορών Διαγωνισμού" 845
Εικόνα 359: Εκτύπωση: "Συγκριτικός Πίνακας Αξιολόγησης Απαιτήσεων & Όρων" 846
Εικόνα 360: Εκτύπωση: "Συγκριτικός Πίνακας Βαθμολόγησης Κριτηρίων Αξιολόγησης" 847
Εικόνα 361: Εκτύπωση: "Συγκριτική Κατάσταση Οικονομικών Προσφορών Διαγωνισμού" 848
Εικόνα 362: Εκτύπωση: "Τελική κατάταξη προσφορών Γενικών Υπηρεσιών βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής (A = σTx (T/Tmax) + σox (Omin/O))" 849
Εικόνα 363: Επιλογή «Ενέργειας/Λειτουργικότητας» 850
Εικόνα 364: Ενέργεια: «Προβολή και συγκριτική ανάλυση υποβολών βάσει κριτηρίου ανάθεσης» 850
Εικόνα 365: Ενέργεια: «Προβολή και συγκριτική ανάλυση υποβολών βάσει βαθμολογίας τεχνικής προσφοράς» 851
Εικόνα 366: Ενέργεια: «Συγκριτική ανάλυση κατά είδος» 852
Εικόνα 367: Ενέργεια: «Ανάλυση κατά υπολογιστικό φύλλο» 853
Εικόνα 368: Ενέργεια: «Σύνοψη κατακυρώσεων»: Σύνοψη Κατακυρώσεων/Συμβατικών ποσών ανά είδος/γραμμή 854
Εικόνα 369: Ενέργεια: «Σύνοψη κατακυρώσεων»: Σύνοψη Κατακυρώσεων/Συμβατικών ποσών ανά Οικονομικό Φορέα 855
Εικόνα 370: Είσοδος στο Μενού των Εκτυπώσεων 856
Εικόνα 371: Επιλογή Εκτύπωσης 857
Εικόνα 372: Εκτύπωση: "Ανασκόπηση διαγωνισμού" 858
Εικόνα 373: Εκτύπωση: "Εξαγωγή Απαιτήσεων & Όρων 859
Εικόνα 374: Εκτύπωση: "Διαβίβαση Διαγωνισμού". 860
Εικόνα 375: Εκτύπωση: "Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό" 861
Εικόνα 376: Εκτύπωση: "Πίνακας συνημμένων αρχείων Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης" 862
Εικόνα 377: Επιλογή Ενέργειας Κατακύρωσης 863
Εικόνα 378: Κατακύρωση κατά προσφορά: Επιλογή Αναδόχου (Βήμα 1) 863
Εικόνα 379: Κατακύρωση κατά προσφορά: Επιλογή ανάθεσης και αποθήκευση κατακύρωσης (Βήμα 2) 864
Εικόνα 380: Κατακύρωση κατά αντικείμενο : Επιλογή «Γραμμής» (Βήμα 1) 865
Εικόνα 381: Κατακύρωση κατά αντικείμενο : Επιλογή Αναδόχου, καταχώρηση ποσότητας κατακύρωσης και αποθήκευση κατακύρωσης (Βήμα 2) 865
Εικόνα 382: Κατακύρωση κατά υπολογιστικό φύλλο: Εξαγωγή υπολογιστικού φύλλου κατακύρωσης (Βήμα 1) 866
Εικόνα 383: Κατακύρωση κατά υπολογιστικό φύλλο: Συμπλήρωση υπολογιστικού φύλλου κατακύρωσης (Βήμα 2) 867

Εικόνα 384: Κατακύρωση κατά υπολογιστικό φύλλο: Εισαγωγή συμπληρωμένου υπολογιστικού φύλλου κατακύρωσης (Βήμα 3) 868
Εικόνα 385: Ενέργεια «Ολοκλήρωση Κατακύρωσης» 869
Εικόνα 386: Δημιουργία Σύμβασης & αποστολή ειδοποίησης (notification) 869
Εικόνα 387: Λεπτομέρειες Σύμβασης 870
Εικόνα 388: Επιβεβαίωση ολοκλήρωσης & απόδοση Αριθμού ηλεκτρονικής Σύμβασης 871
Εικόνα 389: Είσοδος στο σύστημα 872
Εικόνα 390: Επιλογή «ρόλου» και μετάβαση στην Κονσόλα Διαχείρισης 873
Εικόνα 391: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού 874
Εικόνα 392: Είσοδος στον διαγωνισμό 874
Εικόνα 393: Είσοδος στο πεδίο Επικοινωνίας 875
Εικόνα 394: Ο χειριστής επιλέγει Νέο Μήνυμα 875
Εικόνα 395: Σύνταξη μηνύματος Πρόσκλησης και Αποστολή 876
Εικόνα 396: Ο χειριστής επιβεβαιώνει την αποστολή του μηνύματος Πρόσκλησης 876
Εικόνα 397: Εισερχόμενη ειδοποίηση (notification) στο πεδίο «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» 877
Εικόνα 398: Παραλαβή των ηλεκτρονικών Δικαιολογητικών Κατακύρωσης 877
Εικόνα 399: Ανάρτηση Διοικητικών Πράξεων στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα με την ένδειξη «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ» 878
Εικόνα 400: Είσοδος στην λειτουργικότητα "Εκτυπώσεις" 880
Εικόνα 401: Αναζήτηση της Εκτύπωσης (Βήμα 1) 880
Εικόνα 402: Αναζήτηση της Εκτύπωσης (Βήμα 2) 881
Εικόνα 403: Επιλογή εκτύπωσης «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό (Α.Α.) 882
Εικόνα 404: Παράμετροι εκτύπωσης «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό (Α.Α.) 883
Εικόνα 405: Κοινοποίηση Απόφασης Κατακύρωσης και Πρακτικών στους συμμετέχοντες μέσω της «Επικοινωνίας» 884
Εικόνα 406: Ενέργεια «Δημοσίευση προσφορών: Δικαιολογητικά/Τεχνική» 884
Εικόνα 407: Επιβεβαίωση και καταγραφή δημοσίευσης φακέλων Δικαιολογητικών/Τεχνικής 885
Εικόνα 408: Ενέργεια «Δημοσίευση προσφορών: Οικονομική» 885
Εικόνα 409: Επιβεβαίωση και καταγραφή δημοσίευσης φακέλων Οικονομικής 886
Εικόνα 410: Αποκλεισμός («συστημικός») Οικονομικών Φορέων 887
Εικόνα 411: Προσθήκη του Επίιτροπου στον διαγωνισμό (Βήμα 1ο) 887
Εικόνα 412: Προσθήκη του Επίτροπου στον διαγωνισμό (Βήμα 2ο) 888
Εικόνα 413: Προσθήκη του Επίτροπου στον διαγωνισμό (Βήμα 3ο) 888
Εικόνα 414: Επιβεβαίωση προσθήκης του Επίτροπου στην Καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» 889
Εικόνα 415: Ενέργεια «Κατακύρωση κατά αντικείμενο» 890
Εικόνα 416: Επιλογή επιμέρους αντικειμένου ("Γραμμής") 890

Εικόνα 417: Επιλογή Αναδόχου & καταχώρηση ποσότητας κατακύρωσης 891
Εικόνα 418: Επιβεβαίωση αποθήκευσης κατακύρωσης 891
Εικόνα 419: Καταγραφή της κατακύρωσης αντικειμένου («Γραμμής») 892
Εικόνα 420: Καταγραφή της κατακύρωσης όλων των αντικειμένων 892
Εικόνα 421: Κανόνας διενέργειας: «Η διαδικασία να περιορίζεται σε προσκεκλημένους Οικονομικούς Φορείς» 894
Εικόνα 422: Βήμα 1ο: Είσοδος στην Καρτέλα «Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς» 895
Εικόνα 423: Βήμα 2ο : Αναζήτηση ενός Οικονομικού Φορέα 896
Εικόνα 424: Επιλογή και προσθήκη του Οικονομικού Φορέα 897
Εικόνα 425: Εμφάνιση του Οικονομικού Φορέα στη λίστα των προσκεκλημένων 898
Εικόνα 426: Κανόνας διενέργειας: "Να επιτρέπεται το μη αυτόματο κλείσιμο πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής" 899
Εικόνα 427: Επιλογή της κατηγορίας "Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ" 900
Εικόνα 428: Ο χειριστής επιλέγει από την Κονσόλα Διαχείρισης «Διαγωνισμό» (RFQ) 901
Εικόνα 429: Παραμετροποίηση της καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» ενός (υπο)φακέλου, άνευ αποσφράγισης, χωρίς πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων 902
Εικόνα 430: Παραμετροποίηση της καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» ενός (υπο)φακέλου, με αποσφράγιση 903
Εικόνα 431: Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» άνευ πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων 904
Εικόνα 432: Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων 905
Εικόνα 433: Είσοδος στην λειτουργικότητα «Ομάδα» 907
Εικόνα 434: Συμπλήρωση υποχρεωτικών πεδίων για τη δημιουργία ομάδας 908
Εικόνα 435: Αναζήτηση και είσοδος στην Ομάδα 909
Εικόνα 436: Προβολή περιεχομένου Ομάδας & είσοδος στο RFI ή στο RFQ 910
Εικόνα 437: Σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία Προσχεδίου RFI 911
Εικόνα 438: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος I) 912
Εικόνα 439: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος II) 913
Εικόνα 440: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος III) 914
Εικόνα 441: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος IV) 915
Εικόνα 442: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» (Μέρος I) 915
Εικόνα 443: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» (Μέρος II) 916
Εικόνα 444: Είσοδος στο σύστημα 918
Εικόνα 445: Επιλογή «ρόλου» και μετάβαση στην Κονσόλα Διαχείρισης 919
Εικόνα 446: Ο χειριστής επιλέγει από την Κονσόλα Διαχείρισης «Διαγωνισμό» (RFQ) 920
Εικόνα 447: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» 921
Εικόνα 448: Συμπλήρωση της καρτέλας «Οικονομική Προσφορά» 921

Εικόνα 449: Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων 922
Εικόνα 450: Συμπλήρωση καρτέλας «Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς» 923

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1: Κατώτατα όρια άρθρου 5 του ν. 4412/2016 46
Πίνακας 2: Ηλεκτρονικά Έντυπα ΕΚ 2019/1780 81
Πίνακας 3: Εκούσιες Γνωστοποιήσεις, όπως προβλέφθηκαν από τον ΕΚ 2023/2884 88
Πίνακας 4: Πεδία BT-505, BT-510, BT-503 και BT-739 92
Πίνακας 5: BT-15 94
Πίνακας 6: BT-54 96
Πίνακας 7: BT-63 97
Πίνακας 8: BG-36, BT -536, BT-36 και BT-538 98
Πίνακας 9: BT-821, BG-702, BT-809 και BT-750 100
Πίνακας 10: BG-700, BT-806, BG-701 και BT-67 102
Πίνακας 11: BG-6, BT-105 και BT-106 103
Πίνακας 12: BT-765, BT-113, BT-109, BT-111, BT-766 και BT-767 105
Πίνακας 13: BT-31 και BT-33 107
Πίνακας 14: BT-50, BT-661 και BT-51 108
Πίνακας 15: BT-52 109
Πίνακας 16: BT-70 109
Πίνακας 17: BT-1131 και BT-131 111
Πίνακας 18: BT-14, BT-15 και BT-18 111
Πίνακας 19: BT-98, BT-132, BT-133 και BT-134 113
Πίνακας 20: BT-17, BT-92, BT-743, BT-93 και BT-764 115
Πίνακας 21: BT-60 και BT-61 116
Πίνακας 22: BG-125 117
Πίνακας 23: BT-94 και BT-95 118
Πίνακας 24: BT-115 119
Πίνακας 25: Λοιπές Πληροφορίες 120
Πίνακας 26: Τμήματα 123
Πίνακας 27: BT-140 και BT-719 130
Πίνακας 28: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Οργανισμοί» 559
Πίνακας 29: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Συμβαλλόμενο μέρος και πάροχος υπηρεσιών» 564
Πίνακας 30: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία-Σκοπός» 565
Πίνακας 31: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία-Όροι υποβολής προσφορών» 568

Πίνακας 32: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία - Λεπτομέρειες τύπου διαδικασίας» 568
Πίνακας 33: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία-Κατανομή παρτίδων» 570
Πίνακας 34: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα - Διαδικασία υποβολής προσφορών» 573
Πίνακας 35: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα - Όροι υποβολής προσφορών» 576
Πίνακας 36: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα – Πληροφορίες υποβολής» 582
Πίνακας 37: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα – Προσφυγή» 585
Πίνακας 38: Πεδία ενότητας «Βασικά Στοιχεία Διοικητικού Εγγράφου» 628
Πίνακας 39: Πεδία ενότητας «Στοιχεία αναδόχου» 630
Πίνακας 40: Πεδία ενότητας «Στοιχεία αντικειμένου(ων)» 631
Πίνακας 41: Κριτήρια αναζήτησης κατακυρώσεων/αναθέσεων 643

Κατάλογος Συντομογραφιών

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	
Συντομογραφία	Περιγραφή
ΑΑ	Αναθέτουσα Αρχή
ΑΔΑ	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης
ΑΔΑΜ	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου
ΑΦ	Αναθέτων Φορέας
ΔΣ	Δημόσια Σύμβαση
ΔΣΑ	Δυναμικό Σύστημα Αγορών
ΕΑΔΗΣΥ	Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (νέος φορέας σε συνέχεια της συγχώνευσης των ΕΑΑΔΗΣΥ και ΑΕΠΠ)
ΕΕ (EU)	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕΣ	Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης
ΕΚ	Εκτελεστικός Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΚΑΑ	Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων για Προμήθειες και Υπηρεσίες, αποτελεί το υποσύστημα του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ για την διεξαγωγή διαγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών
ΚΑΑ	Κεντρική Αρχή Αγορών
ΚΗΜΔΗΣ	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο ΔΗμοσίων Συμβάσεων
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ν.	Νόμος
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
ΟΦ	Οικονομικός Φορέας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΣΔΣ	Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
ΑΓΓΛΙΚΑ	
CPV	Κοινό Λεξιλόγιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις (Common Procurement Vocabulary)
eSender	Ηλεκτρονική πιστοποιημένη πλατφόρμα για σύνταξη και αποστολή δημοσιεύσεων στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής

	Ένωσης για τις Δημόσιες Συμβάσεις.
NUTS	Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων της ΕΕ
PDF	Μορφότυπος ηλεκτρονικού αρχείου κειμένου Portable Document Format
TED	Tenders Electronic Daily (Ηλεκτρονικό Συμπλήρωμα στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Δημόσιες Συμβάσεις)
URL	Ενιαίος Εντοπιστής Πόρων αποτυπώνει την ηλεκτρονική διεύθυνση πόρου στον Παγκόσμιο Ιστό – (Uniform Resource Locator)
XML	Μορφότυπος ηλεκτρονικού αρχείου μηχανογραφικά δομημένης πληροφορίας eXtended Markup Language

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ. Η ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου είναι η επιμόρφωση του προσωπικού των αναθετουσών αρχών αναφορικά με τους κανόνες δημοσιότητας που προβλέπονται σε ενωσιακό καθώς και σε εθνικό επίπεδο. Παράλληλα, σκοπείται η επαύξηση των γνώσεων των επιμορφωμένων σχετικά με τα μέσα, ηλεκτρονικά ή και έντυπα, που υφίστανται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνικό και τα οποία χρησιμοποιούνται για την τήρηση των προβλεπόμενων απαιτήσεων δημοσιότητας.

1.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του παρόντος κεφαλαίου, οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση:

- Αντιλαμβάνονται την εφαρμογή των αρχών και των γενικών απαιτήσεων δημοσιότητας και διαφάνειας κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων.
- Γνωρίζουν το χρονικό σημείο που εκκινεί μια διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, καθώς και τη χρονική αλληλουχία καταχώρισης των σταδίων δημόσιας σύμβασης στα ηλεκτρονικά μέσα.
- Εφαρμόζουν ορθά τις νομοθετικές διατάξεις που προβλέπουν τη χρονική αλληλουχία της δημοσίευσης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.
- Γνωρίζουν το μέσο όπου δημοσιεύονται οι προκηρύξεις σύμβασης καθώς και τις υποχρεωτικές πληροφορίες αυτών προς δημοσίευση.
- Εφαρμόζουν τις απαιτήσεις δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο, σε συνάρτηση και με το έκαστο μέσο δημοσίευσης.
- Εφαρμόζουν την ορθή και ενδεδειγμένη διαδικασία δημοσίευσης όταν τροποποιούν όρους των εγγράφων της σύμβασης.

1.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Αρχικά γίνεται μια σύντομη περιγραφή και μια συνοπτική ανάλυση των αρχών και των γενικών απαιτήσεων δημοσιότητας και διαφάνειας. Ακολουθούν, για λόγους

καλύτερης κατανόησης των κανόνων δημοσιότητας, βασικές διακρίσεις και έννοιες που ισχύουν για όλες τις συμβάσεις ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας τους, όπως τα κατώτατα ενωσιακά όρια, οι κύριες διαδικασίες σύναψης σύμβασης, η ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης, η ενημέρωση των υποψήφιων και των προσφερόντων. Ακολούθως, επισημαίνεται το χρονικό ορόσημο δημοσιότητας ως σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης και ακολουθεί περιγραφή των βημάτων δημοσιότητας στις βασικές διαδικασίες ανάθεσης (ανοιχτή, κλειστή διαδικασία, απευθείας ανάθεση και διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση), με διάκριση σε διαδικασίες άνω και κάτω των ενωσιακών ορίων και προσδιορίζεται η χρονική αλληλουχία καταχώρισης των σταδίων σύμβασης στα ηλεκτρονικά μέσα, ενώ ρητά αναφέρεται η περίπτωση της μη ενημέρωσης δημοσίευσης και η βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης. Στη συνέχεια περιγράφονται οι κανόνες και το ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο για τις προκαταρκτικές προκηρύξεις και τις προκηρύξεις σύμβασης, καθώς και για τις προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την ενημέρωση υποψηφίων και προσφερόντων. Στη συνέχεια, περιγράφεται η διαδικασία της δημοσίευσης τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σε ενωσιακό επίπεδο, αναλύεται το νομοθετικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών εντύπων και της εφαρμογής eNotices2. Στην τέταρτη ενότητα αναλύονται οι απαιτήσεις δημοσιότητας που προβλέπονται σε εθνικό επίπεδο ανά υφιστάμενα μέσο δημοσίευσης. Ειδικότερα, παρουσιάζονται όλα τα προβλεπόμενα στο ελληνικό κράτος μέσα δημοσίευσης, ηλεκτρονικά και έντυπα: ΚΗΜΔΗΣ, Πρόγραμμα Διαύγεια, ΕΣΗΔΗΣ, έντυπος τύπος και ιστοσελίδες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο πρωταρχικό μέσο δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο, το ΚΗΜΔΗΣ και παρουσιάζονται οι καταχωριστέες στον εν λόγω Υποσύστημα πράξεις και στοιχεία αυτών, στο στάδιο της ανάθεσης, καθώς και ο χρόνος καταχώρισης και ο συναρτώμενος με αυτόν χρόνος ισχύος των σχετικών πράξεων. Στο τέλος του κεφαλαίου, παρουσιάζονται σχετικές μελέτες περίπτωσης για την πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που παρασχέθηκαν.

1.2 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ. Η ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Η σημασία και η δυναμική των δημοσίων συμβάσεων για την οικονομία κάθε έννομης τάξης, εθνικής και υπερεθνικής, έχει καταστεί πλέον κοινός τόπος. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, δαπανάται περίπου το 14% του ΑΕΠ των κρατών μελών της για την αγορά υπηρεσιών, έργων και προμηθειών από δημόσιους φορείς. Παράλληλα, σε πολλούς τομείς της οικονομίας η κρατική δραστηριότητα είναι αποφασιστική για την αποτελεσματική λειτουργία τους, όπως είναι οι τομείς της ενέργειας, των μεταφορών, της διαχείρισης των αποβλήτων, της κοινωνικής προστασίας της υγείας και της εκπαίδευσης, όπου οι δημόσιες αρχές είναι οι κύριοι αγοραστές. Σε αυτούς και σε άλλους τομείς, οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν μοχλό ενίσχυσης της απασχόλησης, της ανάπτυξης και των επενδύσεων, ως αυτοσκοπό αλλά και για την εξυπηρέτηση πιο μακροπρόθεσμων και στρατηγικών στόχων, όπως τη βελτίωση των χαρακτηριστικών της οικονομίας με άξονα την καινοτομία, την αποδοτικότητα και την κοινωνική συνοχή. Παράλληλα, η καλή οργάνωση και λειτουργία του τομέα μπορεί να αποφέρει στην οικονομία και μέσω της εξοικονόμησης πόρων και διοικητικού φόρτου.

Με το βλέμμα προσηλωμένο στους παραπάνω στόχους, η ενωσιακή και η εθνική έννομη τάξη καλούνται να ρυθμίσουν τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Από την πλευρά της η Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει τους ελάχιστους κοινούς όρους για την εναρμόνιση του κανονιστικού επιπέδου των δημοσίων συμβάσεων στις εθνικές έννομες τάξεις των Κρατών – Μελών της. Οι κανόνες αυτοί, άλλοι αυτοδικαίως και άλλοι μετά από ενσωμάτωσή τους στις εθνικές έννομες τάξεις, ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι δημόσιοι φορείς μπορούν να προμηθεύονται αγαθά, έργα και υπηρεσίες, εκκινώντας από ένα ελάχιστο ύψος εκτιμώμενης αξίας διαδικασιών ανάθεσης, ενώ για τις διαδικασίες μικρότερης αξίας, ισχύουν εθνικοί κανόνες. Ασφαλιστική δικλείδα για τη συνέπεια και την ενότητα του ρυθμιστικού οικοδομήματος των δύο (2) επιπέδων αποτελεί η ύπαρξη και ο σεβασμός των γενικών αρχών του δικαίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, όπως έχουν υιοθετηθεί από τα ενωσιακά κείμενα εθνικής αποδοχής, μεταφερθεί και στην δική μας εθνική έννομη τάξη και ερμηνευθεί κατά καιρούς πρωτίστως από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δευτερευόντως από τα εθνικά μας δικαστήρια.

1.2.1 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Για τον σκοπό της καλύτερης κατανόησης των κανόνων περί δημοσιότητας και έναρξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, ακολουθεί η παράθεση των γενικών αρχών που διέπουν τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, αλλά και γενικών εννοιών και διακρίσεων, όπως τα κατώτατα όρια της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η επιλογή των διαδικασιών στις οποίες μπορούν να προσφεύγουν οι αναθέτουσες αρχές, η ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης, ζητήματα δηλαδή που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας[1].

1.2.1.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Όπως υπενθυμίζεται και προσδιορίζεται συμβολικά στην πρώτη (1η) αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις[2], η ανάθεση δημοσίων συμβάσεων από τις αρχές των κρατών μελών διέπεται από τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας, της διαφάνειας και του ελεύθερου ανταγωνισμού, ως εκφάνσεις των τεσσάρων βασικών αρχών της, την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, την αρχή της ελευθερίας της εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών[3].

---

[1] Οι γενικές αρχές και κανόνες ισχύουν κατά τις ειδικότερες διακρίσεις του ν. 4412/2016 και στις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ αυτού, που μεταφέρει τις αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ. Πρβλ. ιδίως Βιβλίο ΙΙ, Μέρος Α Πεδίο Εφαρμογής, Γενικές αρχές και κανόνες, Τίτλο ΙΙ Γενικές Αρχές, Τίτλο ΙΙΙ Γενικοί κανόνες σύναψης συμβάσεων, ιδίως Τμήμα ΙΙΙ Διεξαγωγή της διαδικασίας, Ενότητα 2 Δημοσιότητα και Διαφάνεια.

[2] Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L 94/65).

[3] Αιτιολογική Σκέψη (1) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, «Η ανάθεση δημόσιων συμβάσεων από τις αρχές των κρατών μελών... πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αρχές της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ιδίως, με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, την αρχή της ελευθερίας της εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθώς και με τις αρχές που απορρέουν από αυτές, όπως είναι η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αρχή της αποφυγής διακρίσεων, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της διαφάνειας. Εντούτοις, για δημόσιες συμβάσεις που υπερβαίνουν ορισμένη αξία, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν διατάξεις για τον

Οι γενικές αυτές αρχές αναφέρονται στο άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ με το οποίο, μεταφέρθηκαν στο εθνικό μας δίκαιο, μέσω του ταυτάριθμου άρθρου 18 του ν. 4412/2016 [4] ο οποίος κλήθηκε να μεταφέρει και να ενσωματώσει αναλόγως προσαρμοσμένους τους ευρωπαϊκής προέλευσης κανόνες σύναψης, ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων (εν προκειμένω) προμηθειών και υπηρεσιών. Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του ν. 4412/2016[5], το οποίο ενσωματώνει τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ελληνικών Δικαστηρίων [6], οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και να ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας τις αρχές της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Παράλληλα, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να σχεδιάζουν τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων με τρόπο που να μην εξαιρούνται τεχνηέντως από το πεδίο εφαρμογής του νόμου[7] και να μη δημιουργούν τεχνητούς περιορισμούς στον ανταγωνισμό, με την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Τέλος, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.

συντονισμό των εθνικών διαδικασιών προμήθειας, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω αρχές εφαρμόζονται στην πράξη και ότι οι δημόσιες προμήθειες είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό».

[4] Ν. 4412/2016, «Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) και νόμου 4413/2016 (Α' 148) "Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις», (Α΄ 147).

[5] Πρβλ. άρθρο 253 - Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (άρθρο 36 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

[6] Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4412/2016, σελ. 6 αυτής.

[7] Στο άρθρο 18 παρ. 1 υποπαρ. 2, γίνεται αναφορά συγκεκριμένα στο Βιβλίο Ι (Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (Προσαρμογή στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ)) και στα άρθρα 3 έως 221 του ν. 4412/2016, στα οποία αυτό διαρθρώνεται.

Οι παραπάνω αρχές, όπως διατυπώνονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρο 18 του ν. 4412/2016, αντανακλούν τόσο κανονιστικά, όσο και πρακτικά στο στάδιο της ανάθεσης και της εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς κατά τα οριζόμενα στη δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου, όπου προβλέπεται η υποχρέωση σεβασμού, κατά την εκτέλεση της σύμβασης, των υποχρεωτικών διατάξεων της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, των οποίων η τήρηση, αφενός πρέπει να προκύπτει από τα έγγραφα της σύμβασης και το συμφωνητικό, κατά τα άρθρα 53 παρ. 1[8] και 130[9] του ν. 4412/2016, αφετέρου ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους (άρ. 18 παρ. 2 ν. 4412/2016), ενώ τυχόν αθέτησή τους συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα, δυνάμενο να επιφέρει τον αποκλεισμό του κατά τη διαδικασία αξιολόγησης της προσφοράς του, κατά την έννοια της περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 73[10] ή την έκπτωση του αναδόχου, κατά το άρθρο 203 παρ. 1 περ. β του ν. 4412/2016[11]. Επίσης, κατά τη σύνταξη των εγγράφων της σύμβασης, απαιτείται οι όροι της διαδικασίας να διατυπώνονται με τρόπο που να τελεί σε συνάρτηση με το υπό ανάθεση αντικείμενο και την ανάγκη που η αναθέτουσα αρχή καλείται επιχειρεί να καλύψει, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, η οποία απαγορεύει τη θέση υπερβολικά

---

[8] Στην παράγραφο 1 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι «*Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών*».

[9] Σχετικά με τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης, ιδιαίτερη μνεία γίνεται στις υποχρεώσεις των συμβάσεων προμηθειών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2939/2001 και των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης φύλαξης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.

[10] Σύμφωνα με την περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, «*οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: ... θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του*».

[11] Σύμφωνα με την περ. β του της παραγράφου 1 του άρθρου 203 «*Ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου:... β) στην περίπτωση που δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ...*».

περιοριστικών όρων, που επιδρούν στον αριθμό των υποψηφίων οικονομικών φορέων και τελικά, πλήττουν υπέρμετρα τον ελεύθερο ανταγωνισμό[12], δημιουργώντας μάλιστα υπόνοιες μεροληπτικής συμπεριφοράς, αντίθετης από την επιτασσόμενη από τις γενικές αρχές της διοικητικής[13] και δημοσιοϋπαλληλικής δράσης[14].

Από τις παραπάνω, κρίσιμες αρχές, τόσο για την προετοιμασία και συγκεκριμένα, τη δημοσίευση των διαδικασιών ανάθεσης, ως εναρκτήριο σημείο του σταδίου της διαδικασίας ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή υπηρεσιών, όσο και για τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, είναι ιδιαίτερα, η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αρχή της διαφάνειας και η αρχή της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Γενική αρχή διαφάνειας

Ως προς τη δημοσίευση των εγγράφων της σύμβασης[15], η γενική αρχή διαφάνειας απαιτεί τη σύννομη και έγκαιρη δημοσίευση των εγγράφων, κατά τα προβλεπόμενα

---

[12] Για παράδειγμα, έχει κριθεί ότι δεν είναι νόμιμος ούτε ως όρος της διακήρυξης, ούτε ως ειδικός όρος εκτέλεσης σύμβασης όρος που υποχρεώνει τον ανάδοχο «να δηλώσει στην τεχνική προσφορά του την ύπαρξη έδρας ή υποκαταστήματος της εταιρείας στην ευρύτερη περιοχή της έδρας της αναθέτουσας αρχής, που θα αποδεικνύεται με την προσκόμιση κατάλληλου εγγράφου από αρμόδια Δ.Ο.Υ», ως υπέρμετρα δεσμευτικός όρος που εισάγει έμμεσα διάκριση με βάση τον τόπο εγκατάστασης, δεδομένου ότι δεν σχετίζεται με το αντικείμενο της σύμβασης, «*αφού οι υπηρεσίες καθαριότητας προφανώς παρέχονται στους χώρους της αναθέτουσας αρχής, όπως τους προσδιορίζει στη διακήρυξη, ενώ η έδρα ή το υποκατάστημα του αναδόχου δεν περιλαμβάνονται σε αυτούς και γενικά στον τόπο εκτέλεσης του αντικειμένου*», ενώ πρόσθετα, δεν θεωρήθηκε αναγκαίος για την εκτέλεση του αντικειμένου, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να διασφαλίσει την εξυπηρέτηση των ανωτέρω σκοπών της με λιγότερο επαχθή μέσα, ΕΣ 2439/2020 (Τμήμα VII).

[13] Άρθρο 7 του ΚΔΔ «*Τα διοικητικά όργανα, μονομελή ή συλλογικά, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους*».

[14] Άρθρο 27 του Ν. 3528/2007, Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., όπου ορίζεται ότι «*1. Ο υπάλληλος οφείλει να συμπεριφέρεται εντός και εκτός της υπηρεσίας κατά τρόπο ώστε να καθίσταται άξιος της κοινής εμπιστοσύνης. ...3. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ο υπάλληλος δεν επιτρέπεται να κάνει διακρίσεις σε όφελος ή σε βάρος των πολιτών, εξαιτίας των πολιτικών, των φιλοσοφικών ή των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων*».

[15] Κατά την παρ. 1 περ. 14 του άρθρου 2 του νόμου «14) ως «έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης» ή «έγγραφο της σύμβασης» νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης των άρθρων 63 και 293, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, της περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης του άρθρου 291, αν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των υποδειγμάτων για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των

στο νόμο και παρακάτω περιγραφόμενα, προκειμένου να υπάρχει πρόσβαση στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, αλλά και έλεγχος σχετικά με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των κονδυλίων της αναθέτουσας αρχής[16]. Παράλληλα, η αρχή της διαφάνειας εξυπηρετείται από τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και εργαλείων που προσφέρουν ομοιόμορφα, δομημένα και ανοιχτά δεδομένα σε ελεύθερη χρήση προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη[17].

Γενικότερα, η υποχρέωση διαφάνειας που επιβάλλεται στις αναθέτουσες αρχές έχει ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο ευνοιοκρατίας και αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής κατά τη διενέργεια των διαγωνιστικών διαδικασιών. Έτσι, η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται ότι όλοι οι όροι και κανόνες διεξαγωγής της διαδικασίας πρέπει να είναι διατυπωμένοι με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στα έγγραφα της σύμβασης, ώστε αφενός να δύναται ο κατά τα συνήθη επιμελής προσφέρων να κατανοεί το ακριβές περιεχόμενο των όρων και κανόνων της σύμβασης και να οδηγείται στην ίδια ερμηνεία με τους λοιπούς και αφετέρου, να επιτρέπεται ο αποτελεσματικός έλεγχος για τη συμφωνία των προσφορών με τα κριτήρια που διατυπώνονται στα συμβατικά έγγραφα. Σύμφωνα με τη νομολογία, η αρχή της διαφάνειας επιτάσσει την ακριβή περιγραφή των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας και πιο συγκεκριμένα, των όρων και των προϋποθέσεων συμμετοχής των οικονομικών

πληροφοριών σχετικά με τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων. Επίσης, στην έννοια αυτή περιλαμβάνονται και η διακήρυξη ή η πρόσκληση σε διαπραγμάτευση στις οποίες αναφέρονται όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 και της παρ. 2 του άρθρου 297, το σχέδιο της σύμβασης μετά των παραρτημάτων αυτής και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές.».

16 ΔΕΕ C-403/23, Υπόθεση Luxone, σκ. 58 «*Οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης που διέπουν όλες τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων επιτάσσουν οι ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις συμμετοχής σε διαγωνισμό να καθορίζονται σαφώς εκ των προτέρων και να δημοσιοποιούνται, έτσι ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να γνωρίζουν επακριβώς τις απαιτήσεις της διαδικασίας και να έχουν την πεποίθηση ότι οι ίδιες απαιτήσεις ισχύουν για όλους τους διαγωνιζομένους*».

17 ΣΤΕ 1484/2022, όπου (σκ. 29) «*η Διοίκηση δεσμεύεται από το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού όχι μόνον αναφορικά με τα προσόντα του υποψηφίου αναδόχου και τα δικαιολογητικά συμμετοχής, αλλά και ως προς τους κανόνες διενέργειας του διαγωνισμού που η ίδια έχει θέσει, οι δε κανόνες διενέργειας ενός διαγωνισμού, ενόψει της αρχής της διαφάνειας και της ισότητας που διέπουν και τους απόρρητους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται να μεταβάλλονται στο μέσον της διαδικασίας, κατά τρόπον ώστε να δημιουργούνται ανισότητες μεταξύ των υποψηφίων.*».

φορέων και των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης, χωρίς να είναι δυνατή η κάλυψη τέτοιων ελλείψεων από την αόριστη παραπομπή της διακήρυξης στις εφαρμοστέες διατάξεις[18]. Σε σχέση με το ίδιο το περιεχόμενο του προς δημοσίευση εγγράφου, απαιτείται διαφάνεια και σαφήνεια των όρων, έτσι ώστε να διευκολύνεται η υποβολή των σύννομων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών και να αποτρέπονται οι λανθασμένες προσφορές. Οι σαφείς όροι της διακήρυξης διευκολύνουν την αξιολόγησή τους με βάση τα περιγραφόμενα κριτήρια και όρους και δεν καταλείπουν διακριτική ευχέρεια για την απαίτηση προσκόμισης μη ρητώς προβλεπόμενων δικαιολογητικών ή την εφαρμογή κρυφών όρων. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν αμφισημία του κειμένου των εγγράφων της σύμβασης, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας δεν μπορεί να αντιβαίνει στην προστασία του καλόπιστου τρίτου.

Εν κατακλείδι, η αρχή της διαφάνειας δεν αφορά μόνο στην υποχρέωση δημοσίευσης της σχετικής προκήρυξης-διακήρυξης, αλλά επιβάλλει και την ακριβή τήρηση των δημοσιευθέντων όρων, αφού διαφορετικά η υποχρέωση δημοσίευσης θα αποτελούσε κενό γράμμα[19].

Πέραν των παραπάνω, τα αποτελέσματα της αρχής της διαφάνειας δεν περιορίζονται σε κάθε μεμονωμένη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, αλλά με την τήρηση των υποχρεώσεων δημοσιότητας, φαίνεται να εξυπηρετούνται και οι γενικότεροι στόχοι της καλής διακυβέρνησης στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, όπως έχουν περιγραφεί στο Βιβλίο ΙΙΙ του ν. 4412/2016, που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του νόμου. Έτσι, η διαφάνεια και η ιχνηλασιμότητα που επιδιώκονται μέσω των υποχρεώσεων παρακολούθησης της τήρησης των κανόνων του νόμου, κατά τη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συβάσεων λειτουργούν ταυτόχρονα ως βασικές παράμετροι για τη

[18] Πρβλ. C-42/13, Υπόθεση Cartiera dell'Adda, σκ. 44, C-27/15, Υπόθεση Pizzo, σκ. 36, C-403/23, Υπόθεση Luxone, σκ. 56 -59, όπου για παράδειγμα κρίθηκε ότι το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων δεσμεύεται από την προσφορά του αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προκηρύξεις διαγωνισμών, όπως οριζόταν και στο σημείο 21 του παραρτήματος VII Α της Οδηγίας 2004/18 για τις ανοιχτές διαδικασίες.
[19] Ενδεικτικά, ΑΕΠΠ 933_934/2018, σκ. 32.

διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της διαδικασίας και για την αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης[20].

Γενική αρχή ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων

Η θεμελιώδης αρχή της ίσης μεταχείρισης[21] έχει ως σκοπό τη δημιουργία ενός πεδίου, όπου μπορεί ελεύθερα να αναπτυχθεί υγιής και πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ των οικονομικών φορέων που μετέχουν σε δημόσιο διαγωνισμό. Η υποχρέωση ισότιμης μεταχείρισης επηρεάζει τη συμπεριφορά των αναθετουσών αρχών προς τους διαγωνιζόμενους, τόσο κατά το στάδιο της προετοιμασίας των προσφορών, όσο και κατά την αξιολόγησή τους από τις αναθέτουσες αρχές. Όλοι οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες κατά τη διατύπωση των όρων των προσφορών τους και, ως εκ τούτου, οι όροι αυτοί πρέπει να είναι όμοιοι για όλους. Η αρχή της ίσης μεταχείρισης επιβάλλει την αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων με ίδιο τρόπο και διαφορετικών καταστάσεων με διαφορετικό τρόπο, με εξαιρέσεις που πρέπει να δικαιολογούνται επαρκώς από αντικειμενικές συνθήκες. Εκφάνσεις της αρχής της ίσης μεταχείρισης συνιστούν τόσο η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, όσο και η αρχή της τυπικότητας που συνεπάγεται την υποχρέωση συμμόρφωσης τόσο της αναθέτουσας αρχής όσο και του διαγωνιζόμενου στους όρους της διακήρυξης. Για παράδειγμα συνάγεται η υποχρέωση της επιτροπής του διαγωνισμού αρχικά και του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής στη συνέχεια, να αποκλείουν κατά δέσμια αρμοδιότητα τις προσφορές των οικονομικών φορέων που εμπίπτουν στους προβλεπόμενους από τη διακήρυξη λόγους αποκλεισμού, ώστε να εξασφαλίζεται η υποβολή και η αξιολόγηση των προσφορών σε ίδια βάση και με τα ίδια κριτήρια[22], υπό

---

[20] Αιτιολογική έκθεση του ν. 4412/2016, σελ. 69.

[21] Βλ. ΔΕΚ C-213/07, Μηχανική, EU:C:2008:731, σκέψη 45, ΔΕΕ C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκέψη 25, απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25, C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκέψη 27, ΣτΕ ΕΑ 352/2016, ΕλΣυν Απόφαση Τμήματος Μείζονος Επταμελούς Σ. 3495/2012, VI Τμ. 2884/2014, 4919, 3208/2013, 181/2006, 31/2003, 105/2003, 70/2006, Κλιμάκιο ΣΤ΄ Πράξη 33/17, ΑΕΠΠ 229/2019.

[22] ΔΕΦ Λάρισας 63/2023.

την επιφύλαξη της νόμιμης συμπλήρωσης ή διευκρίνισης της προσφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016[23].

Παράλληλα, έχει επίσης νομολογηθεί ότι η υποχρέωση διατύπωσης των όρων του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, αφενός μεν παρέχει στους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους τη δυνατότητα κατανόησης και ερμηνείας του περιεχομένου τους με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου επιτρέπει τον αποτελεσματικό και επί ίσοις όροις έλεγχο και αξιολόγηση των προσφορών εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής. Ενδεχόμενη παράβαση των ουσιωδών διατάξεων της διακήρυξης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεών της, καθώς και του αποτελέσματος του Διαγωνισμού, ενώ τυχόν παράβασή τους από τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους.

Γενική αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού

Ο σημαντικότερος σκοπός του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων είναι η ενίσχυση του ανταγωνισμού στο πλαίσιο συγκεκριμένου διαγωνισμού[24]. Το δίκαιο των δημοσίων

---

[23] Ενδεικτικά, ΔΕΦ Τρίπολης 26/2023, σκ. 13, με την οποία κρίνεται ότι, αναφορικά με την υποχρεωτική υποβολή του Υποδείγματος του Παραρτήματος ΙΙΙ της διακήρυξης, «*το επιμέρους περιεχόμενο των πεδίων που περιλαμβάνονται στον Πίνακα οικονομικής ανάλυσης του Παραρτήματος ΙΙΙ («ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ), δεν έχει τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, οι δε λεκτικές αποκλίσεις των πεδίων του Πίνακα οικονομικής ανάλυσης δεν μπορούν να αποτελέσουν λόγο αποκλεισμού, καθ` όσον πρόκειται για μη ουσιώδεις πλημμέλειες της προσφοράς, δηλαδή λεκτικά σφάλματα, τα οποία μπορούν ευχερώς να εμφιλοχωρήσουν κατά την σύνταξη μιας προσφοράς, και για τα οποία μπορούν, πάντως, να ζητηθούν διευκρινίσεις, κατά το άρ. 102 του Ν. 4412/201, ... χωρίς τούτο να συνιστά ανεπίτρεπτη μεταβολή της ήδη υποβληθείσης προσφοράς, και χωρίς εκ τούτου να προσδίδεται αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην επιχείρηση ... έναντι των λοιπών διαγωνιζομένων*.».

[24] Πρβλ. απόφαση της 11ης Μαΐου 2017, Archus και Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, σκέψεις 25 και 27, όπου υπενθυμίζεται ότι «η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να σέβεται την αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων, αντικείμενο της οποίας είναι η προώθηση της ανάπτυξης υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που μετέχουν σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33) και η οποία ανταποκρίνεται στην ίδια την ουσία των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33,

συμβάσεων προστατεύει και προάγει τον υγιή και αποτελεσματικό ανταγωνισμό με αυτή τη στενή έννοια ως μέσο για την επίτευξη οικονομικής αποδοτικότητας (value for money [25]) και ακεραιότητας των διαγωνιστικών διαδικασιών. Ο ελεύθερος ανταγωνισμός δεν πλήττεται μόνο όταν η διοίκηση ενεργεί παράνομα, αλλά και σε κάθε περίπτωση που οι πρακτικές που εφαρμόζει μπορούν να δημιουργήσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία των εμπλεκόμενων στη διαδικασία προσώπων, τη διαφάνεια και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση[26]. Με την έννοια αυτή η γενική αρχή προστασίας του ανταγωνισμού, στο στάδιο της ανάθεσης πλησιάζει τη γενική αρχή αμεροληψίας που επιτάσσει μια αντικειμενική και αποστασιοποιημένη στάση της αναθέτουσας αρχής απέναντι στους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό.

Οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατά τον γενικό σχεδιασμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, όσο και κατά τον καθορισμό των ειδικότερων όρων και κριτηρίων συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης, ώστε να διασφαλίζεται η άρτια εκτέλεση της σύμβασης και μέσω αυτής η επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος, τηρώντας παράλληλα τις αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας. Ωστόσο ο σχεδιασμός των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων δεν επιτρέπεται να γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του νόμου ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Κατ' ερμηνευτική δε του νόμου δήλωση, θεωρείται ότι συντρέχει τεχνητός περιορισμός του

της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, και της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33)».

[25] Πρβλ. και αιτιολογική σκέψη 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, σύμφωνα με την οποία «Οι δημόσιες [συμβάσεις] […] [αποτελούν] ένα από τα αγορακεντρικά εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, παράλληλα με τη διασφάλιση της πλέον αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων. Για τον σκοπό αυτόν, οι ισχύοντες κανόνες για τις δημόσιες [συμβάσεις] […] θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να εκσυγχρονιστούν, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών […]».

[26] Ελεγκτικό Συνέδριο, Έκθεση Ελέγχου 4/2023, "Απευθείας αναθέσεις: πότε οι απευθείας αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων ή οι αναθέσεις ύστερα από σύντομη διαδικασία διαπραγμάτευσης διασφαλίζουν την αντικειμενική ακεραιότητα της διαδικασίας;" σκ. 79, σελ. 30, https://www.elsyn.gr/sites/default/files/%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%93%CE%A7%CE%9F%CE%A5%204%20%CE%91%CE%A0%CE%95%CE%A5%CE%98%CE%95%CE%99%CE%91%CE%A3%20%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3.pdf

ανταγωνισμού, όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων.

Κατά τα λοιπά, οι αναθέτουσες αρχές επιτρέπεται να επιβάλλουν απαιτήσεις, κριτήρια και όρους που από τη φύση τους μειώνουν τον αριθμό των ενδιαφερομένων που είναι ικανοί να υποβάλουν προσφορά, υπό την προϋπόθεση ότι είναι συναφείς με το αντικείμενο της σύμβασης και δεν περιορίζουν την ελευθερία του ανταγωνισμού υπέρμετρα ή τεχνητά, με σκοπό την αδικαιολόγητα ευμενή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Αντίστροφα, η διακριτική ευχέρεια που παρέχεται στις αναθέτουσες αρχές χάριν της απλούστευσης των διαδικασιών πρέπει να αντισταθμίζεται με εγγυήσεις διαφάνειας, αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής του αναδόχου, τα οποία πρέπει να είναι προκαθορισμένα και επαληθεύσιμα.

1.2.1.1.1 ΕΝΩΣΙΑΚΑ ΟΡΙΑ

Η υπογραφή από την Ευρωπαϊκή Ένωση της Συμφωνίας για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΣΔΣ)[27] του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου δημιούργησε διεθνείς υποχρεώσεις στις οποίες οφείλει να ευθυγραμμίζεται. Αποτέλεσμα αυτού ήταν η θέση οικονομικών ορίων ως προς την εκτιμώμενη αξία των δημοσίων συμβάσεων, πάνω από τα οποία είναι εφαρμοστέοι οι κανόνες του ενωσιακού δικαίου, οι οποίοι οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους παραπάνω διεθνείς κανόνες.

Έτσι, η έννοια των κατώτατων ορίων διατρέχει διαγώνια ολόκληρο το θεσμικό πλαίσιο αποτελώντας οδηγό για την προσήκουσα επιλογή διαδικασίας, ανάλογα με τον τύπο της αναθέτουσας αρχής (κυρίως Κεντρική Κυβερνητική ή Μη Κεντρική Αρχή Αγορών) και το αντικείμενο της διαδικασίας (έργο, υπηρεσία, αγαθά, κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, κλπ). Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση

[27] Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994) (ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της συμφωνίας αυτής βλ. και https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/el/content/dimosies-symbaseis-ektos-tis-ee. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 περ. 40 του ν. 4412/2016, «ως «ΣΔΣ» νοείται η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 2513/1997 (Α΄ 139)».

μεταχείριση μεταξύ των κρατών μελών της ΣΔΣ και διαχρονικά, τα όρια αυτά υπόκεινται σε περιοδικές αναθεωρήσεις προκειμένου να αναπροσαρμόζονται, μέσω καθαρά μαθηματικών πράξεων, ανάλογα και με τις τυχόν διακυμάνσεις της αξίας του ευρώ σε σχέση με τα ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα των κατώτατων ορίων του ΣΔΣ[28]. Για τις ανάγκες της ταχύτερης και περιοδικής αναθεώρησής τους, το ύψος των κατώτατων ορίων μετά την υιοθέτηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αναπροσαρμόζεται με Κανονισμό, ανά διετία[29].

Σήμερα, τα κατώτατα όρια εφαρμογής του Βιβλίου Ι της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ[30], σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2495 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2023 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ Σειρά L της 16ης.11.2023) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2496 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2023 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ Σειρά L της 16ης.11.2023) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2024-31.12.2025, έχουν ως ακολούθως:

Πίνακας 1: Κατώτατα όρια άρθρου 5 του ν. 4412/2016

ΒΙΒΛΙΟ Ι – ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ[31]		
	Κατώτατο όριο χωρίς ΦΠΑ	
Αντικείμενο Δημόσιας Σύμβασης	**ΚΚΑ**	**Μη ΚΚΑ**
Δημόσιες συμβάσεις έργων	5.538.000€	5.538.000€
Διαγωνισμοί μελετών	143.000€	221.000€

[28] Αιτιολογικές σκέψεις 17-19 και άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

[29] Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, «*Ανά διετία, αρχής γενομένης από τις 30 Ιουνίου 2013, η Επιτροπή επαληθεύει, αν τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 4 στοιχεία α), β) και γ)* (ΣτΣ: άρθρο 5 του ν. 4412/2016) *αντιστοιχούν στα κατώτατα όρια που προβλέπονται στη συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων (ΣΔΣ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και, εάν κρίνεται αναγκαίο, τα αναθεωρεί βάσει του παρόντος άρθρου…., με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου, …, προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση των ισχυόντων κατώτατων ορίων που προβλέπονται στη ΣΔΣ, εκφραζόμενων σε ΕΤΔ (Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα)*». Βλ. και άρθρο 17 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

[30] Για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ τα κατώτατα όρια ορίζονται στο άρθρο 235 - Κατώτατα όρια (άρθρο 15 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) και τον κατ΄εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2496 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2023 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ Σειρά L της 16ης.11.2023).

[31] Εν προκειμένω, δεν παρατίθενται τα ενωσιακά όρια των δημοσίων συμβάσεων των «ειδικών τομέων».

Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών	143.000€	221.000€
Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α	750.000€	750.000€
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από ΚΚΑ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α προϊόντα	143.000€	-
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από ΚΚΑ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α	221.000€	-

Ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 1 περ. 2 και 3 του ν. 4412/2016, νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α΄ (τα υπουργεία, ορισμένες γενικές γραμματείες, τα γενικά επιτελεία, τα ΑΕΙ, ορισμένα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι αποκεντρωμένες διοικήσεις, οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές[32]) και, σε περίπτωση τροποποιήσεων, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, ενώ ως «μη κεντρικές

[32] Η Προεδρία της Δημοκρατίας, η Βουλή των Ελλήνων, τα Υπουργεία, οι Γενικές Γραμματείες του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης και η Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, τα Γενικά Επιτελεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, τα Πανεπιστήμια Αιγαίου, Ιωαννίνων, Πατρών, Μακεδονίας, το Πολυτεχνείο Κρήτης, η Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων, το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, το Αρεταίειο Νοσοκομείο, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού, ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων, ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων, η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές.

αναθέτουσες αρχές» νοούνται, κατ' αντιδιαστολή, όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν αναφέρονται ρητά στο παράρτημα ως κεντρικές κυβερνητικές αρχές (πχ. δήμοι, νοσοκομεία που δεν αναφέρονται ρητά στο παράρτημα).

1.2.1.1.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Η Οδηγία 2014/24/ΕΕ και αντίστοιχα, ο ν.4412/2016 ρυθμίζει την επιλογή των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, κατά βάση ως προς το στάδιο εκείνο που προηγείται της σύναψης δημόσιας σύμβασης, που εκκινεί κάθε φορά ανάλογα με την επιλεγείσα από την αναθέτουσα διαδικασία και ολοκληρώνεται με την ανάθεση της σύμβασης στο νομίμως επιλεγέντα ανάδοχο.

Είναι κοινή παραδοχή, που βρίσκει έρεισμα στο άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ότι οι θεμελιώδεις αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων εξυπηρετούνται καλύτερα με τις ανοικτές ή τις διαδικασίες δύο σταδίων των άρθρων 27 - 30 της Οδηγίας. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 26, προβλέπεται η κατ' εξαίρεση δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης), στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπεται, μη επιτρεπόμενης της διασταλτικής ερμηνείας εκ μέρους των Κρατών – Μελών[33].

Κατ' αντιστοιχία με τα παραπάνω, στην παράγραφο 1 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016, απαριθμούνται οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, στις οποίες μπορούν να προσφεύγουν οι αναθέτουσες αρχές, οι οποίες καταρχήν είναι η ανοικτή διαδικασία (άρθρο 27 ν. 4412/2016), η κλειστή διαδικασία (άρθρο 28 ν. 4412/2016) και οι συμπράξεις καινοτομίας (άρθρο 31 ν. 4412/2016). Ανταγωνιστικές διαδικασίες, υπό την έννοια της παροχής δυνατότητας συμμετοχής σε «οποιονδήποτε» οικονομικό φορέα κατά το πρώτο στάδιο, είναι επίσης η ανταγωνιστική διαδικασία με

[33] (Σειραδάκης, 2019) Μιχάλης Π. Σειραδάκης: *«Η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περίπτωση γ) του ν. 4412/2016 λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτα γεγονότα και η τροποποίηση εκτελούμενης σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 132 παρ. 1 περίπτωση γ) του ν. 4412/2016 λόγω απρόβλεπτων γεγονότων. Σημεία σύγκλισης και ουσιώδεις διαφοροποιήσεις των δύο διατάξεων»*

διαπραγμάτευση (άρθρο 29 ν. 4412/2016) και ο ανταγωνιστικός διάλογος (άρθρο 30 ν. 4412/2016), διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στις αναφερόμενες στον νόμο περιστάσεις (άρθρο 26 παρ. 2).

Αντίστοιχη ρύθμιση ως προς την επιλογή των διαδικασιών υφίσταται και για τις συμβάσεις κάτω των ορίων (άρθρο 116 ν. 4412/2016).

Κύριο γνώρισμα της **ανοικτής διαδικασίας** είναι ότι κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 4412/2016. Μετά την υποβολή των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή, κατόπιν γνώμης του αρμοδίου συλλογικού οργάνου, τις εξετάζει, χωρίς διαδικασία προεπιλογής, βάσει των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και τις αξιολογεί σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης. Σε αντίθεση με την ανοιχτή, στην **κλειστή διαδικασία** κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης/διακήρυξης διαγωνισμού, ενώ προσφορά μπορούν να υποβάλουν μόνο οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή κατόπιν της αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής τους (άρ. 28 παρ. 1 και 2 ν. 4412/2016). Έτσι, η κλειστή διαδικασία διαρθρώνεται από το νόμο σε δύο (2) στάδια, όπου στο πρώτο γίνεται η αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής επί τη βάσει των ποιοτικών κριτηρίων επιλογής και στο δεύτερο στάδιο, κατόπιν ενδεχόμενου περιορισμού των κατάλληλων υποψηφίων, αξιολογούνται οι προσφορές, όπως στην ανοιχτή διαδικασία.

Αντίθετα, υπό όρους μόνο είναι δυνατή η προσφυγή στη **διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης** (άρθρο 32 ν. 4412/2016), κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι ακριβώς ότι η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται να γνωστοποιήσει ευρέως την πρόθεσή της για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, μέσω προκήρυξης, αλλά μπορεί να διαπραγματευθεί με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς της επιλογής της, εισάγοντας παρέκκλιση από τον κανόνα της διεξαγωγής διαγωνιστικής διαδικασίας, εξ ου και για την προσφυγή σε αυτή πρέπει να πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από το νόμο στις παραγράφους 2 – 6 του

άρθρου 32 του ν. 4412/2016, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά[34]. Γενικότερα, η διαδικασία αυτή επιτρέπει στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να διαπραγματεύονται απευθείας με τους δυνητικούς αναδόχους προκειμένου να προμηθεύονται εμπορεύματα και υπηρεσίες το συντομότερο δυνατό, χωρίς να απαιτείται συμμόρφωση σε απαιτήσεις δημοσίευσης, τήρηση προθεσμιών, δέσμευση από προϋποθέσεις ελάχιστου αριθμού υποψηφίων ή άλλες διαδικαστικές απαιτήσεις. Παράλληλα, η **διαδικασία της απευθείας ανάθεσης**[35] απευθύνεται σε λιγότερους ή και μόνο έναν προσφέροντα, για τη σύντομη χρονικά ανάθεση συμβάσεων μικρής εκτιμώμενης αξίας με λιγότερες υποχρεώσεις τυπικότητας και δημοσιότητας (πχ. χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου, άρ. 118 ν. 4412/2016). Προσφυγή σε αυτή επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ[36], ενώ για τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110 (Κοινωνικές και άλλες Ειδικές Υπηρεσίες), καθώς και για τις συμβάσεις που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ (άρ. 118 ν. 4412/2016) Ειδική μνεία γίνεται στο άρθρο 116 του ν. 4412/2016, για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ήσσονος αξίας (άρθρο 117Α)[37] (βλ. αναλυτικά κεφάλαιο 13, ενότητα 13.3.).

---

[34] Βλ. ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΕλΣυν Ολ. 1305/2022, 182/2022. Πρβλ. και κεφάλαιο 13, , ενότητα 13.4 του παρόντος.

[35] Κατά το άρθρο 2 παρ. 1 περ. 31 «ως «απευθείας ανάθεση» νοείται η η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης με ή χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 3 των άρθρων 120 και 330, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 118 και 328». Πρβλ. αναλυτικά κεφάλαιο 13, ενότητα 13.3 του παρόντος.

[36] Τροποποίηση με άρ. 50 και 142 παρ. 3 ν. 4782/2021, σύμφωνα με το οποίο, από 01.06.2021, το ανώτατο όριο της εκτιμώμενης δαπάνης μέχρι του οποίου μπορεί να συναφθεί σύμβαση με απευθείας ανάθεση αυξήθηκε από 20.000€ σε 30.000€ για τις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών

[37] Μέχρι πρότινος προβλεπόταν και ο συνοπτικός διαγωνισμός (άρθρο 117), ο οποίος όμως έχει καταργηθεί με την παρ.2 του άρθρου 141 του ν. 4782/2021, με ισχύ από την 01.09.2021, ως εκ τούτου, η αναφορά στο συνοπτικό διαγωνισμό στο άρθρο 116 έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.

1.2.1.1.3 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 67, το οποίο μεταφέρει στο εθνικό μας δίκαιο το άρθρο 53 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να προσφέρουν ελεύθερη, πλήρη, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 4412/2016, ή την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Στο κείμενο της προκήρυξης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος προσδιορίζεται η διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται τα έγγραφα της σύμβασης. Το άρθρο αυτό εφαρμόζεται και στις δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων. Η ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης, κατά τα παραπάνω, παρέχεται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος - Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ - ΕΣΗΔΗΣ), το οποίο λειτουργεί κεντρικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, όπως θα αναπτυχθεί στην αντίστοιχη ενότητα, και το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό, τη σύναψη και την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)[38], στο οποίο ρητά παραπέμπει ο ν. 4412/2016. Το ΕΣΗΔΗΣ εκ του νόμου φέρεται συμμορφούμενο με τις απαιτήσεις του του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α΄ του νόμου, σχετικά με τα εργαλεία και τις συσκευές ηλεκτρονικής παραλαβής προσφορών, αιτήσεων συμμετοχής, καθως και σχεδίων και μελετών στους διαγωνισμούς σχεδίων και τους κανόνες των άρθρων 36, 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, και 37, περί πολιτικής

[38]Βλ. την με αριθμ. 44756/13.06.2024 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - Τροποποίηση της υπ' αρ. 64233/8.6.2021 (Β' 2453) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας (Α΄ 3380).

ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και με τον ν. 4727/2020[39], το Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ)[40], και το π.δ. 25/2014, περί ηλεκτρονικού αρχείου και ψηφιοποίησης εγγράφων[41].

Κατόπιν των ανωτέρω, στο άρθρο 36 του ν. 4412/2016, διατυπώνεται ο κανόνας της υποχρεωτικής χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ εκ μέρους των αναθετουσών αρχών σε όλα τα στάδια των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων του ν. 4412/2016, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, με εξαίρεση τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 128 του νόμου, περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων[42].

Συναφώς, επισημαίνεται εδώ ότι, σύμφωνα με την οδηγία με αριθμ. πρωτ. 25754 ΕΞ 2024/17.07.2024 της Διεύθυνσης Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης[43], έχει υλοποιηθεί η δυνατότητα απευθείας πρόσβασης,

---

[39] Ν. 4727/2020, Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις (Α΄184).

[40] Με αριθμ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 Απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με θέμα Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301).

[41] ΠΔ 25/2014, Ηλεκτρονικό Αρχείο και Ψηφιοποίηση εγγράφων (Α΄44).

[42] Σημειώνεται ότι, στις συμβάσεις για τις οποίες προβλέπεται υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, επιβάλλεται και κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησής του υπολογιζόμενη επί της αξίας της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, ωστόσο σύμφωνα με το άρθρο 25 Ν.5039/2023 (Α 83), μέχρι την έκδοση της ως άνω ΚΥΑ η κράτηση αυτή δεν επιβάλλεται.

[43] Έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 25754 ΕΞ 2024/17.07.2024 της Διεύθυνσης Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα ««Απευθείας πρόσβαση σε δημοσιευμένα στοιχεία και έγγραφα Δημόσιας Σύμβασης στο πλαίσιο ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας μέσω ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ»., διαθέσιμο στο **https://portal.eprocurement.gov.gr/portal_files/files/anakoinoseis/20240716%20-URL%20%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE**

μέσω ενός μοναδικού URL (ηλεκτρονική Διαδικτυακή διεύθυνση ιστοσελίδας), στα δημοσιευμένα στοιχεία και έγγραφα Δημόσιας Σύμβασης στο πλαίσιο ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες (Π&Υ), κατά συμμόρφωση σε απαίτηση της ΕΕ για τη χρήση ενός μοναδικού URL απευθείας πρόσβασης στα έγγραφα μιας δημόσιας σύμβασης και καταχώρησής του στα ηλεκτρονικά έντυπα δημοσιότητας (eForms) δημοσιότητας των Δημοσίων Συμβάσεων της πλατφόρμας eNotices2 (άρθρο 53 παρ. 5α της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Εξαιρέσεις στην ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων τις σύμβασης και στους κανόνες ηλεκτρονικής επικοινωνίας

Το άρθρο 22 (παρ. 1 πρώτο εδάφιο) ορίζει ως γενικό κανόνα ότι με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 36, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221), ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 36 και 37 και του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α΄. Επισης προβλέπει (παρ. 3) ότι σε κάθε επικοινωνία, ανταλλαγή και αποθήκευση πληροφοριών, οι αναθέτουσες αρχές μεριμνούν για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας των δεδομένων και του απορρήτου των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής. Εξετάζουν το περιεχόμενο των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

Κατ΄εξαίρεση του ως άνω κανόνα της παρ. 1:

1. Για τους τεχνικούς λόγους που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναφέρουν στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ότι τα σχετικά έγγραφα της σύμβασης θα διαβιβαστούν με μέσα άλλα πλην των ηλεκτρονικών.

%BF%CF%8D%20%CE%95%CE%A3%CE%97%CE%94%CE%97%CE%A3%20%CE%A0%CE%BA%CE%A5.pdf

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές δεν υποχρεούνται να απαιτούν τη χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. κατά τη διαδικασία υποβολής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν λόγω του ειδικού χαρακτήρα της σύμβασης, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα απαιτούσε συγκεκριμένα εργαλεία, συσκευές ή μορφότυπους αρχείων που δεν διατίθενται γενικά ή δεν υποστηρίζονται από γενικά διαθέσιμες εφαρμογές,

β) όταν οι εφαρμογές που υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων κατάλληλους για την περιγραφή των προσφορών, χρησιμοποιούν μορφότυπους αρχείων που δεν μπορούν να υποστούν επεξεργασία από οποιαδήποτε άλλη ανοιχτή ή γενικά διαθέσιμη εφαρμογή ή υπόκεινται σε σχήμα αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης και δεν μπορούν να διατεθούν για μεταφόρτωση ή εξ αποστάσεως χρήση από την αναθέτουσα αρχή,

γ) όταν η χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. θα απαιτούσε ειδικό εξοπλισμό γραφείου, ο οποίος δεν διατίθεται γενικά στις αναθέτουσες αρχές,

δ) όταν τα έγγραφα της σύμβασης απαιτούν την υποβολή υλικών ή υπό κλίμακα προπλασμάτων τα οποία δεν είναι δυνατόν να διαβιβασθούν μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Στις περιπτώσεις αυτές η επικοινωνία γίνεται με το ταχυδρομείο ή με άλλο κατάλληλο μέσο ή με συνδυασμό ταχυδρομικών ή άλλων καταλλήλων μέσων και ηλεκτρονικών μέσων. Η μη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, στην περίπτωση αυτή επιφέρει παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών κατά πέντε (5) ημέρες, εκτός από τις περιπτώσεις όπου συντρέχει δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα ανάγκη[44].

2. Οι αναθέτουσες αρχές δεν υποχρεούνται επίσης να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς τη χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. κατά τη διαδικασία υποβολής, στο μέτρο που απαιτείται η χρήση άλλων μέσων επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών, είτε λόγω παραβίασης της ασφάλειας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ., είτε για την προστασία του ιδιαιτέρως ευαίσθητου χαρακτήρα των πληροφοριών που απαιτεί ένα τόσο υψηλό επίπεδο προστασίας, το οποίο δεν μπορεί να εξασφαλισθεί κατάλληλα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και συσκευών που διατίθενται γενικά σε οικονομικούς φορείς ή

[44]Βλ. άρθρο 67 παρ. 1. Περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένης επείγουσας ανάγκης αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 27, στην παράγραφο 7 του άρθρου 28 και στο τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ν. 4412/2016.

μπορεί να διατεθούν σε αυτούς με άλλα μέσα πρόσβασης[45]. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αναφέρουν την πρόθεσή τους περί εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν. 4412/2016 στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, καθώς και τα μέτρα προστασίας του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών, τα οποία απαιτούν και τον τρόπο με τον οποίο θα είναι δυνατή η πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα, ενώ η επιλογή αυτή του τρόπου διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης έχει ως συνέπεια την παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών κατά πέντε (5) ημέρες, εκτός από τις περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένης επείγουσας ανάγκης[46].

Εναπόκειται στις αναθέτουσες αρχές που απαιτούν, σύμφωνα με όλες τις ως άνω περιπτώσεις, άλλα μέσα επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών για τη διαδικασία υποβολής, να αναφέρουν στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 341 τους σχετικούς λόγους.

3. Επίσης, κατά παρέκκλιση της υποχρέωσης διεξαγωγής όλων των επικοινωνιών και των ανταλλαγών πληροφοριών μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν προφορική επικοινωνία, υπό τον όρο της επαρκούς τεκμηρίωσης του περιεχόμενου της, αναφορικά με τα μη βασικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, δηλαδή τα έγγραφα της σύμβασης, τις αιτήσεις συμμετοχής, τις επιβεβαιώσεις ενδιαφέροντος και τις προσφορές (παρ. 2 άρθρου 22).

Σημειώνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, στις αναθέτουσες αρχές επιρρίπτεται από το νόμο η ρητή υποχρέωση της επαρκούς τεκμηρίωσης και με τα ενδεδειγμένα μέσα των προφορικών επικοινωνιών με τους προσφέροντες που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο περιεχόμενο και την αξιολόγηση των προσφορών[47]. Ενδεδειγμένα μέσα μπορεί ενδεικτικά να είναι γραπτά ή ηχητικά αρχεία ή συνόψεις των βασικών στοιχείων της επικοινωνίας.

4. Εξάλλου, εάν κριθεί απαραίτητο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τη χρήση εργαλείων και συσκευών που δεν διατίθενται γενικώς, υπό την προϋπόθεση

---

[45] Πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016.
[46] Όπως αναφέρεται στην παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 4412/2016, στην παράγραφο 7 του άρθρου 28 και στο τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ίδιου νόμου.
[47] Τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016.

ότι προσφέρουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης. Θεωρείται ότι οι αναθέτουσες αρχές προσφέρουν άλλα κατάλληλα μέσα πρόσβασης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν προσφέρουν ελεύθερη, πλήρη, άμεση και δωρεάν πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα εν λόγω εργαλεία και συσκευές από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α΄ σχετικά με τις δημοσιεύσεις ή από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή, σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση από το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 4412/2016. Το κείμενο της προκήρυξης ή η πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος καθορίζουν τη διαδικτυακή διεύθυνση στην οποία διατίθενται τα εργαλεία και οι συσκευές αυτές,

β) όταν διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες που δεν έχουν πρόσβαση στα εν λόγω εργαλεία και συσκευές ή δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αποκτήσουν εντός των σχετικών προθεσμιών μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης χρησιμοποιώντας προσωρινά διακριτικά (πρόσβασης) διαθέσιμα δωρεάν στο διαδίκτυο, εφόσον για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ίδιος ο προσφέρων, ή

γ) όταν υποστηρίζουν έναν εναλλακτικό δίαυλο για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών[48], όπως το ταχυδρομείο ή άλλο κατάλληλο μέσο ή με συνδυασμό ταχυδρομικών ή άλλων καταλλήλων μέσων και ηλεκτρονικών μέσων[49].

1.2.1.1.4 ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ

Α. Προσκλήσεις υποψηφίων και προσφερόντων

Οι αναθέτουσες αρχές, στις κλειστές διαδικασίες, τις διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου, τις συμπράξεις καινοτομίας και τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν στον διάλογο, αναλόγως της επιλεγείσας διαδικασίας ανάθεσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69, το οποίο μεταφέρει στο εθνικό μας δίκαιο το άρθρο 54 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

---

[48] Παράγραφος 5 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016.

[49] Τα ίδια άλλωστε μέσα επικοινωνίας προβλέπονταν από την παράγραφο 11 του άρθου 376 του ν. 4412/2016, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου, όπως προβλεπόταν στο άρθρο 379 του ίδιου νόμου.

Στο κείμενο των προσκλήσεων περιλαμβάνεται παραπομπή στην ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία τίθενται σε άμεση διάθεση με ηλεκτρονικά μέσα τα έγγραφα της σύμβασης. Στην περίπτωση που δεν παρέχεται ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που εκτίθενται στο τρίτο και τέταρτο ή πέμπτο και έκτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν. 4412/2016 και δεν διατίθενται ήδη με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, οι προσκλήσεις συνοδεύονται από τα έγγραφα της σύμβασης. Επιπλέον των ανωτέρω, οι προσκλήσεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που ορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ του Προσαρτήματος Α΄. Συγκεκριμένα, στο κείμενό τους πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) παραπομπή στη δημοσιευθείσα προκήρυξη διαγωνισμού,

β) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται. Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση συμβάσεων που ανατίθενται μέσω ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, οι πληροφορίες αυτές δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον διάλογο ή στην πρόσκληση διαπραγμάτευσης, αλλά στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

γ) την ημερομηνία που έχει καθοριστεί και τη διεύθυνση για την έναρξη της φάσης των διαβουλεύσεων, καθώς και τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου,

δ) ένδειξη των εγγράφων που πρέπει ενδεχομένως να επισυνάπτονται, είτε για την τεκμηρίωση δηλώσεων που πρέπει να είναι επαληθεύσιμες και στις οποίες ο υποψήφιος προβαίνει σύμφωνα με τα άρθρα 79 του ν. 4412/2016, για το Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης και 80 του ίδιου νόμου για τα αποδεικτικά μέσα και, κατά περίπτωση, με το άρθρο 82 του ίδιου νόμου για τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, είτε για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που προβλέπονται στα εν λόγω άρθρα, υπό τους ίδιους όρους με τους προβλεπόμενους στα παραπάνω άρθρα,

ε) τη σχετική στάθμιση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, όπου ενδείκνυται, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων, εάν δεν περιλαμβάνονται στην προκήρυξη σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, στις τεχνικές προδιαγραφές ή στο περιγραφικό έγγραφο,

Εάν ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού χρησιμοποιείται προκαταρκτική προκήρυξη, οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους οικονομικούς φορείς που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους, βάσει λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με την εν λόγω σύμβαση, πριν να αρχίσει η επιλογή των προσφερόντων ή των συμμετεχόντων σε διαπραγμάτευση.

Στο κείμενο αυτής της πρόσκλησης πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) για τη φύση και την ποσότητα, συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων προαιρέσεως για συμπληρωματικές συμβάσεις και, αν είναι δυνατόν, την εκτιμώμενη προθεσμία η οποία ορίζεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως. Εάν πρόκειται για ανανεώσιμες συμβάσεις, φύση και ποσότητα, και, αν είναι δυνατόν, την κατά προσέγγιση προθεσμία δημοσίευσης μεταγενέστερων προκηρύξεων διαγωνισμών για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προκηρύσσονται,

β) για το είδος της διαδικασίας: κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση·

γ) την ημερομηνία έναρξης ή ολοκλήρωσης της παράδοσης των προμηθειών, της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών, όπου ενδείκνυται,

δ) τη διεύθυνση και ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την κατάθεση των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να λάβουν τα έγγραφα της σύμβασης καθώς και γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται, σε περίπτωση που δεν μπορεί να προσφερθεί ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης,

ε) τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής που θα αναθέσει τη σύμβαση

στ) όρους οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πληροφορίες που απαιτούνται από τους οικονομικούς φορείς·

ζ) το είδος της σύμβασης που αποτελεί αντικείμενο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών: αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-αγορά ή συνδυασμός των ανωτέρω συμβάσεων και

η) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και στάθμιση αυτών ή, όπου ενδείκνυται, τη σειρά σπουδαιότητάς τους, σε περίπτωση που οι πληροφορίες αυτές δεν

περιλαμβάνονται στην προκαταρκτική προκήρυξη ή στις τεχνικές προδιαγραφές ή στην πρόσκληση προς υποβολή προσφορών ή προς διαπραγμάτευση.

Αντίστοιχη ρύθμιση σχετικά με τις προσκλήσεις προς τους υποψηφίους περιλαμβάνει το άρθρο 123 για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, για τις κλειστές διαδικασίες και τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, όπου ορίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους.
Οι προσκλήσεις αυτές συνοδεύονται από τα έγγραφα της σύμβασης, στην περίπτωση που στα έγγραφα αυτά δεν παρέχεται ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση και δεν διατίθενται ήδη με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Επιπλέον περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που ορίζονται στο ως άνω Παράρτημα ΙΧ του Προσαρτήματος Α΄.

Β. Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων

Κατ' εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες στη διαδικασία οικονομικούς φορείς. Συγκεκριμένα, οφείλουν να ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατόν, όλους τους υποψηφίους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο, την ανάθεση σύμβασης ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μη συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία προκηρύχθηκε διαγωνισμός, να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να μην θέσουν σε εφαρμογή ένα δυναμικό σύστημα αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 70 του ν. 4412/2016, το οποίο μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη το άρθρο 55 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή της οικείας γραπτής αίτησης των ενδιαφερομένων υποψηφίων ή προσφερόντων, τους λόγους απόρριψης της αίτησης συμμετοχής ή της προσφοράς του. Σε περίπτωση δε που οι λόγοι απόρριψης εδράζονται στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 54 του ν. 4412/2016, περί τεχνικών προδιαγραφών, αιτιολογούν επίσης την απόφασή τους περί μη

ισοδυναμίας των λύσεων ή την απόφασή τους ότι τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν εκπληρώνουν τις απαιτήσεις περί επίδοσης ή λειτουργίας.

Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας-πλαίσιο, σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά, όπως και τη διεξαγωγή και την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και του διαλόγου με τους προσφέροντες, σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά. Η σχετική ενημέρωση των λοιπών συμμετεχόντων που έχουν υποβάλει παραδεκτή οικονομική προσφορά γίνεται από την αναθέτουσα αρχή, χωρίς να απαιτείται η συναίνεσή τους.

Σε περίπτωση που η γνωστοποίηση των αιτηθεισών ή των κατά το νόμο προβλεπόμενων πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα κάποιου δημόσιου ή ιδιωτικού οικονομικού φορέα ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μη γνωστοποιήσουν ορισμένες από τις πληροφορίες που αναφέρονται παραπάνω, σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων, τη σύναψη συμφωνιών-πλαίσιο ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών. Έχει πάντως νομολογιακά κριθεί ότι η εν λόγω στάθμιση της υποχρέωσης ενημέρωσης και τήρησης των αρχών της διαφάνειας σε σχέση με την τήρηση της αρχής της εχεμύθειας του άρθρου 21 του ν. 4412/2016 επαφίεται στην κρίση της αναθέτουσας αρχής και όχι στη βούληση και τους χαρακτηρισμού του οικονομικού φορέα[50],

[50] Συναφώς έχει εκδοθεί και η Κατευθυντήρια Οδηγία 28, με θέμα «Εμπιστευτικές πληροφορίες κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων», απόφαση υπ' αριθ. 4/2023 της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΔΑ:ΨΣΓΣΟΞΤΒ-9ΑΡ). Βλ και τη με αριθμ. 155/2023 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, όπου το Δικαστήριο (και η αναθέτουσα αρχή) στάθμισε αρχή εχεμύθειας του άρ. 21 του ν. 4412/2016 και την υποχρέωση ενημέρωσης των οικονομικών φορέων του άρ. 70 του ν. 4412/2016 και έκρινε ότι (σκ. 24), «*Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4412/2016, οι προσφέροντες καταρχήν έχουν τη δυνατότητα υποβολής εγγράφων της προσφοράς τους ως εμπιστευτικών, πλην όμως η κρίση περί του αν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για τον οικείο χαρακτηρισμό, απόκειται στην αναθέτουσα, η οποία είναι κατά νόμο αρμόδια και η μόνη δυνάμενη να άρει την*

1.2.2 ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΟΡΩΝ) ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1.2.2.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Η διακήρυξη του διαγωνισμού είναι η κανονιστική πράξη, η οποία, μαζί με τα λοιπά έγγραφα της σύμβασης, συνθέτει το κανονιστικό πλαίσιο της εκάστοτε διαγωνιστικής διαδικασίας, δεσμεύουσα με το περιεχόμενό της τόσο τους υποψηφίους συμμετέχοντες οικονομικούς προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και την ίδια την συντάξασα αναθέτουσα αρχή που καλείται κατ' εφαρμογή των όσων η ίδια νόμιμα περιέλαβε να συμμορφώνεται με αυτό. Το κανονιστικό αυτό πλαίσιο θα πρέπει, σύμφωνα και με τις γενικές αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της ασφάλειας του δικαίου, της χρηστής διοίκησης και της διασφάλισης του ελεύθερου ανταγωνισμού, να διαμορφώνεται και να διατηρείται σαφές, ασφαλές και σταθερό, ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατό ο αιφνιδιασμός των οικονομικών φορέων και να μην επηρεάζεται ο κύκλος των ενδιαφερόμενων να συμμετάσχουν στη σχετική διαδικασία. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς εκκινούν από κοινή βάση, με ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, δυνάμενοι εκ των προτέρων να γνωρίζουν τα στάδια και τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι προβλεπόμενες από το νόμο διατυπώσεις δημοσιότητας αφενός εξυπηρετούν την καλύτερη διάχυση της πληροφορίας αναφορικά με την εκάστοτε διαγωνιστική διαδικασία, αφετέρου γνωρίζουν στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας, δεσμεύοντας παράλληλα την αναθέτουσα αρχή για

εμπιστευτικότητα και να καταστήσει τα έγγραφα προσβάσιμα στους λοιπούς μετέχοντες. Η δε μη πλήρωση των όρων της ως άνω διάταξης επάγεται την άρση του χαρακτηρισμού εγγράφου ως εμπιστευτικού από την αναθέτουσα. Ειδικότερα , η παραπάνω διάταξη κατά το ως άνω περιεχόμενό της θεσπίζει όρους για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών περί των προσφορών μεταξύ των συμμετεχόντων σε διαγωνισμό, αφήνει δε στην αναθέτουσα την αρμοδιότητα να κρίνει το άξιο προστασίας και τη νομιμότητα της εμπιστευτικότητας και αναλόγως να το διατηρεί ή να το αίρει. .... Στην προκειμένη δε περίπτωση δεν θίγονται οι εν λόγω αρχές διότι η αναθέτουσα αρχή, με έγγραφό της προς την 2η παρεμβαίνουσα προκάλεσε τον αποχαρακτηρισμό των επίμαχων στοιχείων της προσφοράς της τελευταίας και κατ` αυτόν τον τρόπο η αιτούσα είχε πλήρη πρόσβαση σε αυτά, και μπορούσε, στη συνέχεια, εφ' όσον εντόπιζε οιαδήποτε πλημμέλειά τους να το προβάλλει μέχρι τη συζήτηση της ασκηθείσας προδικαστικής προσφυγής της». (Πρβλ. κεφάλαιο 7, ενότητα 7.8 του παρόντος).

την τήρησή τους. Ενδεχόμενη παράλειψη ή η πλημμελής τήρηση των νόμιμων διατυπώσεων δημοσιότητας συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας του διαγωνισμού, δυνάμενη να επιφέρει την ακυρότητα της διαδικασίας.

Επίσης, σύμφωνα με πάγια νομολογία, η αναδρομική μεταβολή βασικών όρων της διακήρυξης, όπως είναι οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια ανάθεσης, δηλαδή όροι στους οποίους έχουν ενδεχομένως στηριχθεί οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς για να αποφασίσουν τη συμμετοχή τους στην εκάστοτε διαδικασία, καθώς και το περιεχόμενο της οικονομικής τους προσφοράς φαίνεται να αντιβαίνει στην ανάγκη τήρησης ενός ασφαλούς και σταθερού κανονιστικού πλαισίου και τελικά, στην αρχή της διαφάνειας και είναι ανεπίτρεπτη[51]. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η έννοια της ουσιώδους τροποποίησης των όρων της διακήρυξης είναι αφηρημένη νομική έννοια χρησιμοποιούμενη ευρέως από το ενωσιακό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και από τους εθνικούς εφαρμοστές της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις. Νομολογιακά έχει κριθεί ότι, μια τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης, όταν μεταβάλλει την (αρχική) οικονομική ισορροπία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης υπέρ του (τελικά) επιλεγέντος μειοδότη κατά τρόπο μη προβλεπόμενο από την αρχική διαδικασία, όπως ορίζεται από το σύνολο των τεχνικών, διοικητικών και χρηματοοικονομικών όρων που περιέχονται στα έγγραφα του διαγωνισμού[52]. Στην εθνική νομολογία, ουσιώδης τροποποίηση είναι εκείνη που ενδέχεται να πλήξει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, του ελεύθερου ανταγωνισμού και της διαφάνειας[53]. Στο προοίμιο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (αιτ. σκ. 81)[54] παρέχονται επίσης κατευθύνσεις ως προς την έννοια των σημαντικών

---

[51] ΣτΕ 1271/2024 Τμήμα Δ.

52 Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 της ΕΑΔΗΣΥ, με θέμα «Διαδικασία έκδοσης απόφασης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων επί αιτημάτων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων περί παροχής σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης του αρ. 2 παρ. 2 περ. (γ) υποπερ. (δδ) Ν.4013/2011», ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΗΤΒ-ΔΚΦ.

53 Τροποποίηση όρων θα είχε επίπτωση στον κύκλο των υποψηφίων, ΕΣ Τμ. VI 701/2010.

[54] «*Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν επαρκή χρόνο για την κατάρτιση κατάλληλων προσφορών μπορεί να έχει ως συνέπεια ότι η προθεσμία που ορίστηκε αρχικά θα πρέπει να παραταθεί. Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει ιδίως όταν γίνονται σημαντικές αλλαγές στα έγγραφα της σύμβασης. Θα πρέπει επίσης, στο πλαίσιο αυτό, να διευκρινιστεί ότι ως σημαντικές αλλαγές νοούνται, ιδίως όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, οι αλλαγές ως προς τις οποίες οι οικονομικοί φορείς χρειάζονται επιπλέον χρόνο προκειμένου να τις κατανοήσουν και να ανταποκριθούν*

αλλαγών στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης που μπορεί να οδηγήσουν σε παράταση της αρχικής προθεσμίας, αλλά και ως προς αλλαγές που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν τόσο ουσιώδεις ώστε να καθιστούν τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική ως προς τον χαρακτήρα της.

Κατόπιν των ανωτέρω, η αναδρομική μεταβολή των όρων της διακήρυξης μετά δημοσίευση της προκήρυξης/διακήρυξης του διαγωνισμού, αν και δεν απαγορεύεται, τελεί, ωστόσο, υπό την επιφύλαξη: (α) ότι οι τροποποιήσεις δεν είναι τόσο ουσιώδεις για δυνητικούς προσφέροντες, ότι δηλαδή δεν τροποποιείται ο κύκλος των δυνητικών προσφερόντων εξαιτίας των τροποποιήσεων, (β) ότι οι τροποποιήσεις λαμβάνουν επαρκή δημοσιότητα και (γ) ότι οι τροποποιήσεις επέρχονται πριν από την υποβολή των προσφορών εκ μέρους των διαγωνιζομένων. Ταυτόχρονα, η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών πρέπει να παρατείνεται, όταν οι σχετικές τροποποιήσεις είναι, όχι ουσιώδεις, αλλά σημαντικές, η δε διάρκεια της παράτασης πρέπει βρίσκεται σε συνάρτηση με τη σπουδαιότητα των τροποποιήσεων και να παρέχεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς επαρκής χρόνος ώστε να έχουν τη δυνατότητα να προσαρμόσουν, αντιστοίχως, την προσφορά τους [55] . Προς αποφυγή της διακύβευσης της νομιμότητας της διαδικασίας, οποιαδήποτε σημαντική τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ αλλαγή /μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας λήξης υποβολής και αποσφράγισης προσφορών), οφείλει να λάβει το σύνολο των νόμιμων δημοσιεύσεων, ώστε να ενημερώνονται όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς, ήδη συμμετέχοντες αλλά και δυνητικοί προσφέροντες.

καταλλήλως. Θα πρέπει ωστόσο να καταστεί σαφές ότι οι αλλαγές αυτές δεν θα πρέπει να είναι τόσο ουσιώδεις ώστε να σημαίνουν ότι θα είχε επιτραπεί η συμμετοχή άλλων υποψηφίων, πέραν αυτών που είχαν αρχικά επιλεγεί, ή ότι η διαδικασία προμήθειας θα είχε προσελκύσει και άλλους φορείς για να συμμετάσχουν σε αυτήν. Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει, ιδίως, όταν οι αλλαγές καθιστούν τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική ως προς τον χαρακτήρα της, σε σχέση με αυτήν που είχε αρχικά προβλεφθεί στα έγγραφα σύμβασης».

[55] ΣτΕ 1271/2024 Τμήμα Δ, σκ. 16.

Επομένως, διάκριση πρέπει να γίνει αναφορικά με τη δημοσίευση των τροποποιήσεων των εγγράφων της σύμβασης, ανάλογα με το χαρακτηρισμό τους ως ουσιώδεις ή μη. Σύμφωνα με τα παραπάνω:

α) σε περίπτωση που προκύψει η ανάγκη για ουσιώδη τροποποίηση των όρων του διαγωνισμού (για παράδειγμα, τροποποίηση σημαντικών πτυχών των αρχικών προδιαγραφών, συμπεριλαμβανομένων των αρχικών κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, οι νέοι όροι απαιτείται να υποβληθούν στις ίδιες διατυπώσεις δημοσιότητας, που προβλέπονται για την αρχική διακήρυξη, ενδεχομένως με επαναπροκήρυξη διαγωνισμού[56],

β) στο μέτρο που επέρχεται σημαντική τροποποίηση των όρων της διακήρυξης, για παράδειγμα με την παροχή πρόσθετων πληροφοριών κατόπιν έγκαιρης υποβολής ερωτημάτων εκ μέρους των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων, οι τροποποιήσεις αυτές απαιτείται να υποβληθούν στις αντίστοιχες διατυπώσεις δημοσιότητας και η αναθέτουσα αρχή πρέπει να παρατείνει για εύλογο χρονικό διάστημα την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, ενώ, αντίθετα, όπως ρητά ορίζεται στον νόμο[57], εάν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, δεν απαιτείται από τις αναθέτουσες αρχές να παρατείνουν τις προθεσμίες ούτε να τηρήσουν πλήρεις διατυπώσεις δημοσιότητας (αναλυτικά για τα διευκρινιστικά ερωτήματα βλ. την ενότητα 2.2. του παρόντος).

Για τη διασφάλιση πλήρους διαφάνειας, συνιστάται η ανάρτηση των σχετικών τροποποιήσεων ή αλλαγών με αντίστοιχη ανακοίνωση στο ΕΣΗΔΗΣ, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, ώστε η σχετική πληροφόρηση να είναι διαθέσιμη στους δυνητικούς προσφέροντες[58] που ενδέχεται να χρειάζεται να

---

[56] Βλ. ιδίως Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, Έγγραφο καθοδήγησης : για επαγγελματίες για την αποφυγή των συχνότερων σφαλμάτων κατά τις δημόσιες συμβάσεις έργων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, Publications Office, 2018, https://data.europa.eu/doi/10.2776/86485, ιδίως σελ. 68 και 73.

[57] Βλ. τελ. εδ. παρ. 5 άρθρου 121, καθώς και τελ. εδ. παρ. 3 άρθρου 60. Πρβλ. ΕΣ 1490/2022, Τμήμα Ζ – 8ο Διακοπών, σχετικά με τη διαφορετική διαχείριση των τροποποιήσεων.

[58] Άρθρο 12 της υπ' αριθμ. 44756/2024 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ (Β΄3380).

προσαρμόσουν το περιεχόμενο των προσφορών τους ή/και τις εγγυήσεις συμμετοχής τους[59] με επανυποβολή της προσφοράς τους[60].

1.2.2.2 ΈΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Κατόπιν των ανωτέρω, στο άρθρο 61 του ν. 4412/2016, με τίτλο «Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης», προβλέπονται τα χρονικά σημεία έναρξης των διαδικασιών έναρξης της σύμβασης, με κριτήριο την εκτιμώμενη αξία της και ειδικότερα, αν αυτή υπερβαίνει τα κατώτατα ενωσιακά όρια που προβλέπονται στο άρθρο 5 του ν. 4412/2016, κατά τα ανωτέρω.

Α. Συγκεκριμένα, προκειμένου για **συμβάσεις άνω των ορίων**, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η **ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης** ή της προκαταρκτικής προκήρυξης, όταν αυτή χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26.

Για τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης[61] ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης, νοείται **η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση**, χωρίς να απαιτείται ανάρτησή της στο ΚΗΜΔΗΣ.

Β. Προκειμένου δε για το χρόνο έναρξης διαδικασιών ανάθεσης σύμβασης **κάτω των ενωσιακών ορίων**, το άρθρο 61, παραπέμπει στις διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4412/2016, όπου, ως χρόνος έναρξης για την ανοικτή, την κλειστή διαδικασία, την ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, τις συμπράξεις καινοτομίας και τον

---

[59] Άρθρο 97 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

[60] Άρθρο 15 της υπ' αριθμ. 44756/2024 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ (Β΄3380).

[61] Σημειώνεται ότι με βάση την παρ. 3 του άρθρου 32 Α, ειδικά στην περίπτωση που η συναλλαγή αφορά σε προμήθεια αγαθών που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων, δεν απαιτείται προηγούμενη πρόσκληση και η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής.

ανταγωνιστικό διάλογο νοείται η **ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης[62] στο ΚΗΜΔΗΣ**, ανά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 66[63].
Αντίστοιχα, κατά την παρ. 2 του άρθρου 120, ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η **ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης** υποβολής προσφοράς ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση[64].

Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται ότι, κατά συστημική ερμηνεία του νόμου[65], όταν οι αναθέτουσες αρχές εκκινούν μια διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, οφείλουν να προβαίνουν στις διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τα παραπάνω εκτεθέντα και προβλεπόμενα στα άρθρα 61 και 120 του ν. 4412/2016, είτε δημοσιεύοντας τη σχετική προκήρυξη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε αναρτώντας τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση στο ΚΗΜΔΗΣ, με την οποία προσδιορίζουν τη φύση και την έκταση της υπό ανάθεση σύμβασης, την ποσότητα της υπό ανάθεση προμήθειας, τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας, τα επιλεγέντα κριτήρια ανάθεσης, καθώς και την εκτίμηση της συνολικής αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης, όπως διαμορφώνεται πριν από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης και συγκεκριμένα (μέχρι και) τον χρόνο πραγματοποίησης της νόμιμης διατύπωσης δημοσιότητας. Παράλληλα, γίνεται δεκτό, από την όλη οικονομία των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, σχετικά με τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, σε συνδυασμό προς τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν.

---

[62] Το άρθρο 122 του ν. 4412/2016 για τις προκηρύξεις συμβάσεων κάτω των ορίων καταργήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 141 του ν. 4782/2021 (Α 36), με ισχύ από την 01.06.2021, οπότε ως χρονικό σημείο έναρξης των διαδικασιών κάτω των ορίων, κατά συνδυασμένη εφαρμογή των άρθρων 120 και 66 του ν. 4412/2016 και 5 της ΚΥΑ ΚΗΜΔΗΣ λαμβάνεται η καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ της διακήρυξης.
[63] Βλ. υποκεφάλαιο 1.4 του παρόντος κεφαλαίου. Πρβλ. και άρθρο 5 της με αριθμό 76928/09.07.2021 ΚΥΑ ΚΗΜΔΗΣ (Β 3075), σχετικά με τα καταχωριστέα έγγραφα και το χρόνο καταχώρισης.
[64] Όπως η σχετική διάταξη του άρθρου 120 τροποποιήθηκε με το Άρθρο 53 Νόμος 4782/2021.
[65] Και πιο συγκεκριμένα, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 6 παρ. 4 (εκτιμώμενη αξία κατά τη στιγμή εκκίνησης της διαδικασίας της σύμβασης) 27-32Α (διαδικασίες ανάθεσης) και 118 -119, 121 (προθεσμίες), 61 και 120 (έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης) και 63 (προκηρύξεις σύμβασης), καθώς και του μέρους Γ του Παραρτήματος V (σημεία 7 και 8) του Προσαρτήματος Α΄ του ν. 4412/2016.

4412/2016, ότι για την επιλογή του κατάλληλου τύπου δημοσίευσης, λαμβάνεται υπ' όψη η μέγιστη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης, ως εκτίμηση της συνολικής τάξης μεγέθους του αντικειμένου της[66].

Συναφώς έχει επιβεβαιωθεί και νομολογιακά ότι, ο «χρόνος προκήρυξης της σύμβασης», ως χρόνος εκκίνησης/έναρξης της διαδικασίας του διαγωνισμού, ταυτίζεται με την ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου μάλιστα η αναθέτουσα αρχή είχε θέσει το χρόνο της προκήρυξης της σύμβασης ως χρόνο ισχύος της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, προσδίδοντάς του σημασία οροσήμου από την άποψη του ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος για τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς και των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό. Σημείωσε δε το Δικαστήριο ότι «*ο «χρόνος προκήρυξης» εν προκειμένω δεν παίζει τον ρόλο του εναρκτήριου γεγονότος κάποιας προθεσμίας αλλά του σταθερού, αντικειμενικά σαφούς και γνωστού χρονικού σημείου που όλοι οι διαγωνιζόμενοι θα λάβουν υπόψη για να διαμορφώσουν το ύψος της*

---

[66] ΣΤΕ 396/2024, σκ. 13, όπου προκειμένου για διαγωνισμός ανάθεσης σύμβασης ΣΔΙΤ για την εκτέλεση του έργου «Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων (Μ.Ε.Α.) Δυτικού Τομέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» με τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, η εκτίμηση του ύψους της υπό ανάθεση σύμβασης κρίνεται «*απαραίτητη τόσο για την υπαγωγή ή μη της σύμβασης, χωρίς τον κίνδυνο τεχνητής υποεκτίμησης ή κατάτμησης, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/24, όσο και για τον καθορισμό και άλλων κρίσιμων όρων της διαδικασίας ανάθεσης, όπως οι σχετικοί με την χρηματοοικονομική επάρκεια και επαγγελματική ή τεχνική ικανότητα, δια των οποίων προσδιορίζεται ο κύκλος των δικαιουμένων συμμετοχής οικονομικών φορέων (πρβλ. ΣτΕ 4146/2012)..., αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του ελεύθερου ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων ... Συνεπεία των ανωτέρω, ακόμη και αν ορισμένες νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως αυτές του Παραρτήματος V σημείο 8 της οδηγίας 2014/24 και του αντίστοιχου Παραρτήματος του ν. 4412/2016 ή του άρθρου 4 παρ. 2 περ. στστ΄ του ν. 3389/2005, ή και ρυθμίσεις της προκήρυξης του διαγωνισμού και των λοιπών εγγράφων της σύμβασης περιέχουν αναφορές σε «εκτιμήσεις» της αξίας της σύμβασης ή σε «ενδεικτικό» προϋπολογισμό, ή ακόμη και ρήτρες περί του ακριβέστερου καθορισμού του προϋπολογισμού μετά την ολοκλήρωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι ρυθμίσεις αυτές δεν έχουν την έννοια ότι ο προσδιορισμός της αξίας αυτής κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού δεν είναι δεσμευτικός και ότι μπορεί να μεταβληθεί ελεύθερα κατά τη διεξαγωγή του ανταγωνιστικού διαλόγου, αλλά ότι οι μεν ρυθμίσεις του νόμου επιβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να καταβάλει, με την προκήρυξη, τη βέλτιστη δυνατή προσπάθεια για την προσέγγιση της πραγματικής αξίας, οι δε ρυθμίσεις της προκήρυξης ότι έχει πράγματι καταβληθεί η προσπάθεια αυτή*».

οικονομικής τους προσφοράς επί τη βάσει των νομοθετικών και λοιπών συναφών κανονιστικών ρυθμίσεων που ισχύουν κατ` αυτό»[67].

1.3 Η ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ – ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ

Όπως παραπάνω έγινε φανερό, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει την αξία των κατώτατων ενωσιακών ορίων τίθενται εντός του πεδίου ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί εκ της αξίας τους και μόνο έχουν τη δυναμική να προσελκύσουν το ενδιαφέρον οικονομικών φορέων με εγκατάσταση σε άλλο Κράτος – Μέλος από αυτό της εγκατάστασης της αναθέτουσας αρχής. Προς θεραπεία του σκοπού αυτού και τη διευκόλυνση συμμετοχής αλλοδαπών οικονομικών φορέων σε εθνικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίως συμβάσεων, αλλά και για την εν γένει εξυπηρέτηση της αρχής της διαφάνειας, προσδίδεται ιδιαίτερο βάρος στη δημοσίευση σε ενωσιακό επίπεδο.

1.3.1 ΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΜΕΣΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ

---

[67] Σκ. 12 ΔΕΦ Αθηνών 2167/2023, όπου το Δικαστήριο καταλήγει ότι «*οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, έχοντες γνώση αφενός της ειδικής προβλέψεως της διακήρυξης περί του κρίσιμου χρόνου διαμόρφωσης των μεγεθών της οικονομικής προσφοράς τους, αφετέρου της ημερομηνίας έναρξης της συγκεκριμένης διαγωνιστικής διαδικασίας ... που αναγράφεται ρητώς στη διακήρυξη, ώφειλαν, κατ`ορθή νομική ερμηνεία της ειδικής προβλέψεως ...της διακήρυξης, και δη διά ερμηνείας εναρμονισμένης με το περιεχόμενο των συναφών διατάξεων του νόμου 4412/2016 περί του χρόνου εκκίνησης των διαγωνιστικών διαδικασιών και της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ περί δημοσιότητας και διαφάνειας (άρ.48-50), να διαμορφώσουν το περιεχόμενο των οικονομικών τους προσφορών, αναφορικά με το ύψος των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, λαμβάνοντας υπόψη το νομοθετικό καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο αποστολής της εν θέματι προκήρυξης στην Υπηρεσία εκδόσεων της Ε.Ε.. Εάν δε διατηρούσαν οποιαδήποτε επιφύλαξη ή αμφιβολία, μπορούσαν να προσφύγουν στη διαδικασία διευκρινίσεων, όπως θα έπραττε ο μέσος επιμελής διαγωνιζόμενος, κατ` άρθρο 2.1.3. της διακήρυξης, ενόψει ιδίως του ότι για την επίλυση του προκείμενου ζητήματος, αναζητείται αντικειμενικά, βάσει των αρχών της ίσης μεταχείρισης των συμμετεχόντων, της τυπικότητας και της διαφάνειας, ένα και μοναδικό σταθερό χρονικό σημείο υπολογισμού της οικονομικής προσφοράς, ώστε, δεδομένου και του κριτηρίου ανάθεσης του διαγωνισμού (χαμηλότερη τιμή), να μην είναι δυνατόν, βάσει της αρχής της επιείκειας, να γίνουν δεκτές προσφορές, που, συνταχθείσες κατ` άλλη ερμηνευτική εκδοχή, διαμορφώνονται σε κατώτερο από το νόμιμο ύψος.*».

Για τη δημοσίευση της πρόθεσης των αναθετουσών αρχών να προβούν σε διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, τίθενται στη διάθεσή τους τα μέσα των προκαταρκτικών προκηρύξεων (άρθρο 62 του ν. 4412/2016) και των προκηρύξεων (άρθρο 63 του ν. 4412/2016).

Α. Προκαταρκτικές προκηρύξεις

Σύμφωνα με το άρθρο 62 του ν. 4412/2016, το οποίο μετέφερε στο εθνικό μας δίκαιο το άρθρο 48 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με τη δημοσίευση της προκαταρκτικής προκήρυξης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να γνωστοποιούν τις προθέσεις τους για τις σχεδιαζόμενες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Οι προκαταρκτικές προκηρυξεις δημοσιεύονται είτε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε από τις αναθέτουσες αρχές στο «προφίλ αγοραστή» τους, σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παρ. 2 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α΄. Όταν η προκαταρκτική προκήρυξη δημοσιεύεται από τις αναθέτουσες αρχές στο «προφίλ αγοραστή», οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωστοποίηση δημοσίευσης της προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή» τους, σύμφωνα με το Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α΄.

Το ελάχιστο περιεχόμενο των προκαταρκτικών προκηρύξεων προβλέπεται στο Μέρος Β΄ Τμήμα Ι του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄. Συγκεκριμένα, απαιτείται η αναφορά των παρακάτω στοιχείων:

- Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
- Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης. Όταν δεν διατίθεται ελεύθερη, πλήρης άμεση και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που αναφέρονται στο δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 67, υποδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να έχουν πρόσβαση στα έγγραφα δημόσιας σύμβασης.

- Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
- Κατά περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι ΚΑΑ ή ότι πρόκειται ή μπορεί να πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.
- Κωδικοί CPV, στην περίπτωση που η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
- Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών. Στην περίπτωση που η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
- Σύντομη περιγραφή της δημόσιας σύμβασης: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των αγαθών, φύση και έκταση των υπηρεσιών.
- Σε περίπτωση που η προκήρυξη αυτή δεν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, την ή τις εκτιμώμενες ημερομηνίες δημοσίευσης προκήρυξης ή προκηρύξεων διαγωνισμού για τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που αναφέρονται στην προκαταρκτική προκήρυξη.
- Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
- Οποιεσδήποτε άλλες σχετικές πληροφορίες.
- Διευκρίνιση αν η σύμβαση εμπίπτει ή όχι στη ΣΔΣ.

Ιδιαίτερη ρύθμιση στην παρ. 2 του άρθρου 62 υπάρχει για τη δυνατότητα των μη κεντρικών αναθετουσών αρχών να χρησιμοποιούν την προκαταρκτική προκήρυξη ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού σε κλειστές και ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26, υπό την προϋπόθεση ότι για την προκαταρκτική προκήρυξη συντρέχουν οι παρακάτω σωρευτικές προϋποθέσεις:

> α) αναφέρεται κατά τρόπο συγκεκριμένο στα αγαθά, τα έργα ή τις υπηρεσίες που θα αποτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί,
>
> β) επισημαίνει ότι η σύμβαση θα ανατεθεί μέσω κλειστής διαδικασίας ή ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς περαιτέρω δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, και καλεί τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους,

γ) έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ τριάντα πέντε (35) ημερών και δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 69 και

δ) περιέχει, εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Μέρος Β΄Τμήμα Ι του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄ (Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται σε όλες τις περιπτώσεις), όπως αναφέρονται παραπάνω, και τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Μέρος Β΄Τμήμα ΙΙ του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄ (Πρόσθετες πληροφορίες που παρέχονται στην περίπτωση που η προκαταρκτική προκήρυξη χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού (παρ. 2 του άρθρου 62)) και συγκεκριμένα:

- Μνεία του γεγονότος ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς πρέπει να εκδηλώνουν στην αναθέτουσα αρχή το ενδιαφέρον τους για την ή τις συμβάσεις.
- Είδος της διαδικασίας ανάθεσης (κλειστές διαδικασίες, με χρήση ή μη ενός δυναμικού συστήματος αγορών, ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση).
- Διευκρίνιση αν: α) πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο· β) πρόκειται για ένα δυναμικό σύστημα αγορών, όπου ενδείκνυται.
- Το χρονοδιάγραμμα παράδοσης ή παροχής αγαθών, έργων ή υπηρεσιών και η διάρκεια της σύμβασης, στο βαθμό που είναι ήδη γνωστά.
- Στο βαθμό που είναι ήδη γνωστές, οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνεται: α) διευκρίνιση αν πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεστεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας· β) διευκρίνιση αν η παροχή της υπηρεσίας ανατίθεται αποκλειστικά, βάσει διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία γ) σύντομη περιγραφή των κριτηρίων επιλογής.
- Σύντομη περιγραφή των κριτηρίων που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης, στον βαθμό που τα κριτήρια είναι ήδη γνωστά.
- Το εκτιμώμενο συνολικό μέγεθος της σύμβασης ή των συμβάσεων όταν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι πληροφορίες αυτές παρέχονται για κάθε τμήμα, στο βαθμό που είναι ήδη γνωστό.

- Προθεσμίες παραλαβής εκδηλώσεων ενδιαφέροντος.
- Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι εκδηλώσεις ενδιαφέροντος.
- Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται οι υποψηφιότητες ή προσφορές.
- Κατά περίπτωση, διευκρίνιση αν: α) απαιτείται/γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής· β) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες· γ) θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονική τιμολόγηση· δ) θα γίνουν δεκτές ηλεκτρονικές πληρωμές.
- Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ένωσης.
- Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά τις προθεσμίες των διαδικασιών προσφυγής ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.

Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις αυτές δεν δημοσιεύονται σε «προφίλ αγοραστή», αν και τυχόν πρόσθετη δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το άρθρο 66 του ν. 4412/2016, μπορεί να πραγματοποιηθεί σε «προφίλ αγοραστή». Η περίοδος που καλύπτεται από την προκαταρκτική προκήρυξη διαρκεί κατ' ανώτατο όριο δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία αποστολής της προς δημοσίευση. Ωστόσο, στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, η προκαταρκτική προκήρυξη που αναφέρεται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 108 του ν. 4412/2016 μπορεί να καλύπτει και μεγαλύτερη περίοδο.

Η δυνατότητα αυτή για δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης δεν αφορά δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων.

Β. Προκηρύξεις σύμβασης

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του ν. 4412/2016, το οποίο μεταφέρει στο εθνικό μας δίκαιο το άρθρο 76 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, οι προκηρύξεις σύμβασης χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού για όλες τις διαδικασίες, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016, για τις μη κεντρικές

αρχές αγορών και του άρθρου 32 του ίδιου νόμου, για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 65, οι προκηρύξεις σύμβασης περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Γ΄ του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α΄, υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων, και συγκεκριμένα:

- Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες. Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης. Όταν δεν διατίθεται ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που αναφέρονται στο τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 67, υποδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να έχουν πρόσβαση στα έγγραφα σύμβασης,
- Ο τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί,
- Διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι ΚΑΑ ή ότι πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης,
- Κωδικοί CPV· εάν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
- Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών. Στην περίπτωση που η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
- Περιγραφή της δημόσιας σύμβασης: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα. Κατά περίπτωση, περιγραφή τυχόν προαιρέσεων.
- Είδος διαδικασίας ανάθεσης· σε περίπτωση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, αιτιολόγηση της επιλογής αυτής.
- Διευκρίνιση του αν: α) πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο· β) πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών.

- Τα κριτήρια του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων, καθώς και διευκρίνιση σχετικά με το αν πρόκειται για ηλεκτρονικό πλειστηριασμό (στην περίπτωση των ανοικτών ή των κλειστών διαδικασιών ή των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση).
- Ημερομηνία της σύναψης της σύμβασης ή των συμβάσεων ή της συμφωνίας ή συμφωνιών-πλαίσιο κατόπιν αποφάσεως για την ανάθεση ή τη σύναψή της.
- Ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν για κάθε ανάθεση, στον οποίο περιλαμβάνεται: α) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από οικονομικούς φορείς που είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις· β) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από άλλο κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα· γ) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν ηλεκτρονικά.
- Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και διεύθυνση διαδικτύου του αναδόχου ή των αναδόχων, συμπεριλαμβανομένων: α) πληροφοριών σχετικά με το αν ο ανάδοχος είναι μικρομεσαία επιχείρηση· β) πληροφοριών σχετικά με το αν η σύμβαση ανατέθηκε σε ένωση οικονομικών φορέων (σύμπραξη, κοινοπραξία ή άλλο).
- Αξία της (των) επιλεγείσας(-ών) προσφοράς(-ών) ή υψηλότερη και χαμηλότερη προσφορά που λήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
- Κατά περίπτωση, για κάθε ανάθεση, αξία και ποσοστό της σύμβασης που ενδέχεται να ανατεθεί με υπεργολαβία σε τρίτους.
- Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά την προθεσμία υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
- Ημερομηνία ή ημερομηνίες και αναφορά των στοιχείων προηγούμενων δημοσιεύσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σχετίζονται με τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που δημοσιοποιείται με την παρούσα.

- Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
- Οποιεσδήποτε άλλες σχετικές πληροφορίες.

1.3.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ - ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 66 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν τις προσκλήσεις, τις διακηρύξεις και τις προκηρύξεις, ανάλογα με τη διαδικασία ανάθεσης που επιλέγουν, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, για την υποχρέωση δημοσιοποίησης στο ΚΗΜΔΗΣ στοιχείων συμβάσεων αξίας άνω των δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.500).

Οι προκηρύξεις και οι προκαταρκτικές προκηρύξεις συντάσσονται, διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης και δημοσιεύονται, σύμφωνα με το Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α΄ (άρθρο 65 παρ. 2 του ν. 4412/2016), ενώ το προς δημοσίευση κείμενο δημοσιεύεται εξ ολοκλήρου σε μία ή περισσότερες επίσημες γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής, το οποίο και θεωρείται το μόνο αυθεντικό. Παράλληλα, περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 65 παρ. 3 του ν. 4412/2016).

Σχετικά με τη δημοσίευση των προκηρύξεων και των προκαταρκτικών προκηρύξεων που αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες:

- Φορέας δημοσίευσης είναι η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην περίπτωση της προκαταρκτικής προκήρυξης που δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή», σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές.
- Πρόσθετη δημοσίευση μέσω του διαδικτύου στο «προφίλ αγοραστή» της αναθέτουσας αρχής, είναι δυνατή, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής.

- Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων. Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή τη βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών, επισημαίνοντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης, όπως αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 65 του ν.4412/2016.

Αναφορικά δε με τη δημοσίευση συμπληρωματικών ή πρόσθετων πληροφοριών προβλέπονται οι παρακάτω κανόνες (βλ. παρ. 2 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Α΄):
α) Εκτός και εάν προβλέπεται διαφορετικά στο τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 67 [μη χρήση ηλεκτρονικών μέσων-ΕΣΗΔΗΣ ή προστασία πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα], για την ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν στο διαδίκτυο το πλήρες κείμενο των εγγράφων της σύμβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης.
β) Το «προφίλ αγοραστή» μπορεί να περιλαμβάνει τις προκαταρκτικές προκηρύξεις που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4412/2016, πληροφορίες για τις τρέχουσες προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών, τις προγραμματιζόμενες αγορές, τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί, τις διαδικασίες που έχουν ακυρωθεί, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη γενική πληροφορία, όπως έναν αρμόδιο επικοινωνίας, έναν αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, μια ταχυδρομική διεύθυνση και μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει προκαταρκτικές προκηρύξεις που χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού και δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δυνάμει του άρθρου 52 του ν. 4412/2016.

Τέλος, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δημοσιεύουν προαιρετικά, προκηρύξεις για δημόσιες συμβάσεις που δεν υπόκεινται στην υποχρεωτική δημοσίευση σε ενωσιακό επίπεδο, με την προϋπόθεση ότι αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ηλεκτρονικά μέσα, με το μορφότυπο και, σύμφωνα με τις διαδικασίες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII του Προσαρτήματος Α΄, σχετικά με τις προδιαγραφές σχετικά με τη δημοσίευση.

Χρονικά οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 62, 63 και 64 του ν. 4412/2016, καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης, σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 4412/2016, δηλαδή πριν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων και των γνωστοποιήσεων στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη χορήγηση στην αναθέτουσα αρχή της βεβαίωσης παραλαβής της προκήρυξης και της δημοσίευσης των πληροφοριών με την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης, η οποία συνιστά και απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης (άρθρο 65 παρ. 5 του ν. 4412/2016). Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 65. Ο ίδιος χρονικός περιορισμός υπάρχει και για τη δημοσίευση των προκαταρκτικών προκηρύξεων στο «προφίλ αγοραστή» σε σχέση με την αποστολή στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή, αναφέροντας και την ημερομηνία αυτής της αποστολής.

1.3.3 ΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΜΕΣΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ - Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ENOTICES2

Σύμφωνα με το άρθρο 51 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προκειμένου να καθιερωθεί μια ομοιόμορφη και τυποποιημένη διαδικασία δημοσίευσης των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να καταρτίζει τυποποιημένα έντυπα μέσω εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται, χάριν επίσπευσης των διαδικασιών, με συμβουλευτική διαδικασία, με την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφασίζει η ίδια εάν θα εκδώσει ή όχι την προτεινόμενη πράξη, αφού λάβει ιδιαιτέρως υπόψη τη γνώμη της σχετικής επιτροπής[68].

[68] Άρθρο 89 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του Κανονισμού 182/2011 για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή, ΕΕΕΕ L. 55/13. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 51 της Οδηγίας, προβλέπεται ότι «*Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49 και 50 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων, συμπεριλαμβανομένων και των τυποποιημένων εντύπων για τα διορθωτικά. Η Επιτροπή*

Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσιεύονται το αργότερο πέντε (5) ημέρες μετά αποστολή τους. Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζει ότι εξακολουθεί να δημοσιεύεται το πλήρες κείμενο και η περίληψη των προκαταρκτικών προκηρύξεων, καθώς και οι προκηρύξεις διαγωνισμών για την εισαγωγή δυναμικού συστήματος αγορών όπως αναφέρεται στα άρθρα 48 και 34 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ με την παρακάτω διάρκεια:

α) σε περίπτωση που πρόκειται για προκαταρκτικές προκηρύξεις, για δώδεκα (12) μήνες ή μέχρι την παραλαβή γνωστοποίησης συναφθείσας σύμβασης, στην οποία αναφέρεται ότι δεν θα ανατεθούν περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου που καλύπτεται από την προκήρυξη του διαγωνισμού. Ειδικά στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, η προκαταρκτική προκήρυξη παραμένει δημοσιευμένη σε διαρκή βάση, σύμφωνα με το άρθρο 75 παράγραφος 1 στοιχείο β της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, εξακολουθεί να δημοσιεύεται μέχρι τα τέλη της αρχικά αναφερθείσας περιόδου ισχύος ή μέχρι την παραλαβή γνωστοποίησης συναφθείσας σύμβασης, στην οποία αναφέρεται ότι δεν θα ανατεθούν περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου που καλύπτεται από την προκήρυξη του διαγωνισμού.

β) σε περίπτωση που πρόκειται για προκηρύξεις διαγωνισμών για τη δημιουργία δυναμικού συστήματος αγορών, κατά την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών.

καταρτίζει τα τυποποιημένα έντυπα αυτά μέσω εκτελεστικών πράξεων». Με την επιλογή αυτή της διατύπωσης της εξουσιοδοτικής διάταξης, φαίνεται πώς ο ενωσιακός νομοθέτης περιέγραψε με σαφήνεια το αντικείμενο της παρεχόμενης νομοθετικής ευχέρειας προς την Επιτροπή, αναφορικά με τη μορφή και τον τύπο των τυποποιημένων εντύπων, μην παρέχοντας ταυτόχρονα νομοθετική εξουσιοδότηση για την τροποποίηση και του περιεχομένου του σχετικού παραρτήματος V, όπως θα μπορύσε και σε άλλες περιπτώσεις ρητά έπραξε (Πρβλ. τη γραμματική διατύπωση των άρθρων της Οδηγίας σε περιπτώσεις ρητής εξουσιοδότησης προς την Επιτροπή για τροποποίηση ή αναθεώρηση διατάξεων της Οδηγίας ή των Παραρτημάτων της, ενδεικτικά,στα άρθρα 6 παρ. 5 και 7, 22 παρ. 7, 23 παρ. 2, 56 παρ. 4, 68 παρ. 3).

- ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

Κατ' εφαρμογή των παραπάνω, και με δεδομένο ότι όλες οι Οδηγίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις προέβλεπαν δημοσίευση σε ενωσιακό επίπεδο, καθώς και τυποποιημένα έντυπα για τη διενέργεια των σχετικών δημοσιεύσεων και ενόψει της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των Κρατών – Μελών των (τότε ισχυουσών) Οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ, υιοθετήθηκε αρχικά ο Κανονισμός 1564/2005 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων προς δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων δυνάμει των οδηγιών 2004/17/ΕΚ[69] και 2004/18/ΕΚ[70] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[71]. Καθώς όμως, κρίθηκε ότι ο πρώτος αυτός Κανονισμός έχρηζε ενημέρωσης σε σχέση με την επιτευχθείσα τεχνική πρόοδο, προσαρμογής και συμπλήρωσης, ώστε τα τυποποιημένα έντυπα να συμμορφώνονται καλύτερα με την Οδηγία 2009/81/ΕΚ[72], αλλά και για να εξασφαλιστεί πλήρως η αποτελεσματική εφαρμογή των οδηγιών 89/665/ΕΟΚ για τις διοικητικές προσφυγές[73], 92/13/ΕΟΚ για τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και

---

[69] Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1.

[70] Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114)

[71] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1564/2005 της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων προς δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων δυνάμει των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 257 της 1.10.2005, σ. 1 έως 126.
ΕΕ L 287M της 18.10.2006, σ. 367 έως 490 (MT)

[72] Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009 , σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ, ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76 έως 136.

[73] Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων, ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 33 έως 35.

των τηλεπικοινωνιών [74] , και των Οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ, αντικαταστάθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 842/2011 της Επιτροπής περί καταρτίσεως τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και περί καταργήσεως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1564/2005[75]. Στη συνέχεια, και ο δεύτερος αυτός εκτελεστικός κανονισμός αντικαταστάθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής, περί καταρτίσεως τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και περί καταργήσεως του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 842/2011[76], δεδομένης της υιοθέτησης των Οδηγιών 2014/23/ΕΕ[77], 2014/24/ΕΕ[78] και 2014/25/ΕΕ[79] και για την πλήρη εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των Οδηγιών 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ. Ωστόσο και ο εκτελεστικός αυτός κανονισμός αντικαταστάθηκε από τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού

[74] Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων φορέων οι οποίοι λειτουργούν στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, ΕΕ L 76 της 23.3.1992, σ. 14 έως 20.

[75] Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 842/2011 της Επιτροπής της 19ης Αυγούστου 2011, περί καταρτίσεως τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και περί καταργήσεως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1564/2005, ΕΕ L 222 της 27.8.2011, σ. 1 έως 187.

[76] Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής, της 11ης Νοεμβρίου 2015, περί καταρτίσεως τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και περί καταργήσεως του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 842/2011, ΕΕ L 296 της 12.11.2015, σ. 1 έως 146.

[77] Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, ΕΕ L 94 της 12.11.2015, σ. 1 έως 64.

[78] Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ΕΕ L 94 της 12.11.2015, σ. 65 έως 242.

[79] Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243 έως 374.

(ΕΕ) 2015/1986[80], όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προκειμένου να προσαρμοστεί το πεδίο της δημοσίευσης των δημοσίων συμβάσεων στην ψηφιοποίηση του τομέα, με την υιοθέτηση των ηλεκτρονικών εντύπων (eForms).

- ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ (EFORMS)

Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής, σύμφωνα με τα παραπάνω, θέσπισε τα ηλεκτρονικά τυποποιημένα έντυπα για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου να επιτραπεί η προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου των τυποποιημένων εγγράφων στον ψηφιακό μετασχηματισμό των δημοσίων συμβάσεων, που επιτυγχάνεται με την υποχρεωτική ή προαιρετική συμπλήρωση πεδίων, αντί των μέχρι τότε εντύπων και στη δυνατότητα χρήσης των μεταδεδομένων τους. Με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2019/1780, θεσπίστηκαν έξι (6) τυποποιημένα ηλεκτρονικά έντυπα (eForms), που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημοσίευση σαράντα (40) προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων των Οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ, 2009/81/ΕΚ, 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ. Παρακάτω, αποτυπώνονται τα ηλεκτρονικά έντυπα που προβλέπονται στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ για διαγωνισμούς προμηθειών - υπηρεσιών καθώς και στην Οδηγία 89/665/ΕΟΚ:

Πίνακας 2: Ηλεκτρονικά Έντυπα ΕΚ 2019/1780

Είδος εντύπου	Νομική βάση στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ	Περιγραφή προκήρυξης/ γνωστοποίησης
Έντυπο Προγραμματισμού	άρθρο 27 παρ. 2 καιάρθρο 28 παρ. 3	Προκαταρκτική προκήρυξη που χρησιμοποιείται για τη σύντμηση των προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών –

[80] Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 (ηλεκτρονικά έντυπα), ΕΕ L 272 της 25.10.2019, σ. 7 έως 73.

		γενική οδηγία
	άρθρο 48 παρ. 1	Γνωστοποίηση της δημοσίευσης προκαταρκτικής προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή» - γενική οδηγία
	άρθρο 48 παρ. 1	Προκαταρκτική προκήρυξη που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες – γενική οδηγία
Έντυπο Διαγωνιστικής Διαδικασίας	άρθρο 48 παρ. 2	Προκαταρκτική προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως προκήρυξη διαγωνισμού – γενική οδηγία, τυποποιημένο καθεστώς
	άρθρο 49	Προκήρυξη σύμβασης – γενική οδηγία, τυποποιημένο καθεστώς
	άρθρο 75 παρ. 1 στοιχείο α	Προκήρυξη σύμβασης – γενική οδηγία, απλοποιημένο καθεστώς
	άρθρο 75 παρ. 1 στοιχείο β	Προκαταρκτική προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως προκήρυξη διαγωνισμού – γενική οδηγία, απλοποιημένο καθεστώς
Έντυπο εκ των προτέρων γνωστοποίησης απευθείας ανάθεσης	Άρθρο $3^{α}$ της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ	Προκήρυξη για εκούσια εκ των προτέρων διαφάνεια – γενική οδηγία
Έντυπο	άρθρο 50	Γνωστοποίηση συναφθείσας

αποτελέσματος		σύμβασης - γενική οδηγία, απλοποιημένο καθεστώς
	άρθρο 75 παρ. 2	Γνωστοποίηση συναφθείσας σύμβασης - γενική οδηγία, τυποποιημένο καθεστώς
Έντυπο τροποποίησης σύμβασης	άρθρο 72 παρ. 1	Γνωστοποίηση τροποποίησης σύμβασης – γενική οδηγία
Έντυπο αλλαγής	Αλλαγή σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω προκηρύξεις	Γνωστοποίηση αλλαγής

Το 2022, επήλθε η πρώτη τροποποίηση του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 με τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2303 [81], προκειμένου να ευθυγραμμιστούν τα τυποποιημένα έγγραφα με τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διευκολυνθούν τα Κράτη – Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις υποχρεώσεις τους σχετικά με την υποβολή εκθέσεων που υπέχουν δυνάμει της Οδηγίας 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα καθαρά οχήματα[82], τις πράσινες και τις καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις, αλλά και να βελτιωθούν τα ηλεκτρονικά έγγραφα ως προς ορισμένες πτυχές τους.

Για την ευχερέστερη και ομαλότερη τεχνική μετάβαση, προβλέφθηκε μια μεταβατική περίοδος, κατά την οποία ήταν δυνατή η χρήση τόσο των τυποποιημένων εγγράφων του προϊσχύσαντος εκτελεστικού κανονισμού (ΕΚ 2015/1986), όσο και του νέου

[81] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/2303 της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2022 για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ΕΕ L 305 της 25.11.2022, σ. 12 έως 50.

[82] Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009 , σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακώς αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών, ΕΕ L 120 της 15.5.2009, σ. 5 έως 12.

εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΚ 2019/1780), ενώ και η ημερομηνία κατάργησης και αντικατάστασης του προηγούμενου εκτελεστικού Κανονισμού ευθυγραμμίστηκε με την ημερομηνία εφαρμογής του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780. Έτσι, τελικά, ο εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1986 καταργήθηκε στις 14.11.2022 (αντί στις 25.10.2023, όπως είχε αρχικά προβλεφθεί), ως μεταβατική περίοδος δε ορίστηκε το διάστημα 14.11.2022 - 24.10.2023.

Προς υποβοήθηση των αναθετουσών αρχών στη διενέργεια δημοσιεύσεων με το νέο καθεστώς, εκδόθηκε η με αριθμ. 92777/02.02.2024 Εγκύκλιος Οδηγία του Υπουργείου Ανάπτυξης[83], όπου παρέχονταν οδηγίες, αναφορικά με τις εθνικές επιλογές συμπλήρωσης των σχετικών πεδίων, καθώς και υποβοηθητικό υπόδειγμα συμπλήρωσης της δημοσίευσης μιας προκήρυξης ανοιχτού διαγωνισμού[84].
Οι εθνικές επιλογές και κατευθύνσεις συμπλήρωσης των πεδίων των ηλεκτρονικών εντύπων ήταν οι παρακάτω:

- Συμπλήρωση αποκλειστικά των υποχρεωτικών πεδίων, δηλαδή των πεδίων με τη σήμανση αστερίσκου (*) στην εφαρμογή και (Μ) στον Πίνακα 2 του ΕΚ 1780/2019 και της τροποποίησής του, έχοντας σε κάθε περίπτωση συμπληρώσει τα υποχρεωτικά πεδία, όπως ορίζονται από το Παράρτημα V της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (όπως έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με το Παράρτημα V του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016), με δεδομένο ότι η εφαρμογή eNotices2[85] δεν λαμβάνει υπόψη της κατά τον τεχνικό έλεγχο πληρότητας των υποβαλλόμενων προς δημοσίευση εντύπων τυχόν διαφορετικών εθνικών ρυθμίσεων των Κρατών – Μελών,

---

[83] Με αριθμ. πρωτ. 9277/02.02.2024 έγγραφο του Υπορυγείου Ανάπτυξης, με θέμα «Οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές σχετικά με την εφαρμογή του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 για τα ηλεκτρονικά έντυπα (e-Forms) για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποίησεων στο τομέα των δημοσίων συμβάσεων» (ΑΔΑ: Ψ6Α246ΝΛΣΞ-ΤΙΓ).

[84] Συναφώς, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ, *Εγχειρίδιο εφαρμογής της πολιτικής για τα ηλεκτρονικά έντυπα (eForms)*, Publications Office, 2021, **https://data.europa.eu/doi/10.2873/761152**

[85] Η ηλεκτρονική διεύθυνση της εφαρμογής eNotices2 είναι η ακόλουθη: https://enotices2.ted.europa.eu/home. Στοιχεία σχετικά με τους δημοσιευμένους διαγωνισμούς σε επίπεδο ΕΕ μπορούν να βρεθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας της ΕΕ, SIMAP – TED, https://ted.europa.eu/el/.

- Χρήση του Κωδικού Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης, ως αναγνωριστικό οργανισμού για τις αναθέτουσες αρχές (αγοραστές),
- Χρήση του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), ως αναγνωριστικό οργανισμού για τους οικονομικούς φορείς που διαθέτουν ελληνικό ΑΦΜ, ή τον αντίστοιχο ΑΦΜ, για τους οικονομικούς φορείς των Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν διαθέτουν ελληνικό ΑΦΜ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διαδικασία εγγραφής στο ΕΣΗΔΗΣ .
- Χρήση των στοιχείων της ΕΑΔΗΣΥ, ως οργανισμού προσφυγής.
- Επικοινωνία απευθείας με το Helpdesk της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για ερωτήματα και υποβοήθηση, αναφορικά με τη λειτουργία της εφαρμογής.

Παράλληλα, δίνονται και κάποιες επιβοηθητικές οδηγίες επί του ορισμού του θεσμικού πλαισίου στις ρυθμίσεις εντύπου της εφαρμογής eNotices2:

- Ως εφαρμοστέα νομική βάση για διαδικασίες που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του Βιβλίου Ι, επιλέγεται η «Γενική σύμβαση έργου» (General procurement). Αντίστοιχα, στο πεδίο BT-01 (Νομική βάση διαδικασίας), συμπληρώνεται η (ενωσιακή) νομική βάση της διαδικασίας, η οποία είναι η Οδηγία 2014/24/ΕΕ.
- Ως προς το είδος της προκήρυξης, επιλέγεται «16 – Ανταγωνισμός – Προκήρυξη σύμβασης – γενική οδηγία, τυποποιημένο καθεστώς – Γενική σύμβαση έργου»,
- Ως προς το πεδίο «Επιλογή προεπιλεγμένης τιμής για όλα τα προαιρετικά πεδία», επιλέγεται η εντολή «Προεπιλογή», ώστε να εμφανίζονται όλα τα πεδία, προαιρετικά ή υποχρεωτικά, κατά την επεξεργασία των εντύπων.
- Ως προς το πεδίο «Επιλογή προεπιλεγμένης τιμής για όλα τα εμπιστευτικά πεδία», επιλέγεται η εντολή «Προεπιλογή», ώστε να εμφανίζονται όλα τα πεδία, προκειμένου να επιλέγει η αναθέτουσα αρχή τη δημοσίευση ή μη ορισμένων εξ αυτών, αν είναι απαραίτητο.
- Συμπλήρωση, κατ' ελάχιστον, των στοιχείων των εξής «Οργανισμών»:
    - Του «Οργανισμού» Αγοραστή, με τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής, με τα αντίστοιχα πεδία BT-500 (Επίσημη ονομασία), BT-501 (Αριθμός Καταχώρισης), BT-505 (Ηλεκτρονική διεύθυνση), BT-510 (Ταχυδρομική

διεύθυνση), BT-513 (Πόλη), BT-512 (Ταχυδρομικός Κώδικας), BT-507 (Υποδιαίρεση της χώρας), BT-514 (Χώρα), BT-506 (Email), BT-503 (Τηλέφωνο), BT-539 (Φαξ).

- Του «Οργανισμού» Προσφυγής, με τα στοιχεία της ΕΑΔΗΣΥ, δηλαδή των πεδίων BT-500 (Επίσημη ονομασία), BT-501 (Αριθμός Καταχώρισης), BT-505 (Ηλεκτρονική διεύθυνση), BT-510 (Ταχυδρομική διεύθυνση), BT-513 (Πόλη), BT-512 (Ταχυδρομικός Κώδικας), BT-507 (Υποδιαίρεση της χώρας), BT-514 (Χώρα), BT-506 (Email), BT-503 (Τηλέφωνο), BT-539 (Φαξ), όπως αυτά έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της . Αντίστοιχα, στο πεδίο OPP-301, επιλέγεται η ΕΑΔΗΣΥ, ως οργανισμός αρμόδιος για την εξέταση των προσφυγών.

Τέλος, αναφορικά με τη συμπλήρωση των κατ' ιδίαν πεδίων, δίνονταν οι εξής οδηγίες:

• Στο πεδίο BT-262 (Κύρια ταξινόμηση), επιλέγεται ο κύριος κωδικός ταξινόμησης, δηλαδή ο κωδικός CPV που χαρακτηρίζει καλύτερα την αγορά, ενώ σε περίπτωση που η διαδικασία αφορά περισσότερα είδη (και κωδικούς CPV) δίνεται δυνατότητα συμπλήρωσής τους στο προαιρετικό πεδίο BT-263 (Πρόσθετη ταξινόμηση)

• Στο πεδίο BT-27 (Εκτιμώμενη αξία χωρίς ΦΠΑ), συμπληρώνεται η εκτιμώμενη αξία της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης και της εκτιμώμενης αξίας των δικαιωμάτων προαίρεσης, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 4412/2016).

• Τα πεδία BT-5071 (Υποδιαίρεση χώρας) και Στο πεδίο BT- 5141 (Χώρα), όπου συμπληρώνεται ο (κύριος) τόπος εκτέλεσης της σύμβασης, βάσει της υποδιαίρεσης NUTS εμφανίζονται προσυμπληρωμένα, στην περίπτωση που είχε συμπληρωθεί το αντίστοιχο πεδίο της καρτέλας «Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων» στις ρυθμίσεις των εντύπων.

• Τα πεδία BT-31(Μέγιστος αριθμός παρτίδων για τις οποίες ένας προσφέρων μπορεί να υποβάλει προσφορές) και BT-33 (Μέγιστος αριθμός παρτίδων για τις οποίες μπορούν να ανατεθούν συμβάσεις σε έναν προσφέροντα) είναι υποχρεωτικά, στην περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα.

• Επίσης, προσοχή εφίσταται στο πεδίο BT-113 (Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων), όπου συμπληρώνεται με το μέγιστο αριθμό των οικονομικών

φορέων που μπορούν να αναδειχθούν ως ανάδοχοι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 παρ. 4 και 5 του ν. 4412/2016.

- Στο πεδίο ΒΤ-133 (Τόπος), συμπληρώνεται ο τόπος της αποσφράγισης, ενώ για την περίπτωση των ηλεκτρονικών ανοιχτών διαγωνισμών, όπου η αποσφράγιση δεν λαμβάνει χώρα δημοσίων, μπορεί να αναγράφεται «Όπως προβλέπεται στη διακήρυξη».
- Στο πεδίο ΒΤ-134 (Πρόσθετες πληροφορίες), συμπληρώνονται πληροφορίες αναφορικά με τα πρόσωπα που επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση, όπως η Επιτροπή Αξιολόγησης/Διαγωνισμού.
- Αναφορικά με τα πεδία ΒΤ-15 (Διεύθυνση των εγγράφων της δημόσιας σύμβασης) και ΒΤ-18 (Διεύθυνση για υποβολή), είχε δοθεί η οδηγία να συμπληρώνονται με τη διεύθυνση διαδικτύου, όπου παρέχεται πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης και επί ηλεκτρονικά διεξαγόμενων διαγωνισμών (εκτιμώμενης αξίας άνω των 30.000), με τη διεύθυνση ΕΣΗΔΗΣ .
- Σχετικά με το πεδίο ΒΤ-99 (Πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες επανεξέτασης), σημειώνεται ότι ως επανεξέταση αναφέρονται οι προβλεπόμενες προσφυγές, οπότε στο πεδίο συμπληρώνονται νόμιμες προθεσμίες υποβολής των προσφυγών, εναλλακτικά δε, το κείμενο «Όπως προβλέπεται στη διακήρυξη».
- Τέλος, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, επιλέγεται για όσα τμήματα απαιτείται, η εντολή «Προσθήκη νέου», στην Ενότητα Προκήρυξης: Παρτίδα, τα οποία (νέα) τμήματα, εφόσον δημιουργηθούν, θα έχουν προσυμπληρωμένα τα πεδία, σύμφωνα με το πρώτο τμήμα, προκειμένου ο χειριστής να πραγματοποιήσει τις απαραίτητες αλλαγές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης.

Το 2023, ο εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 τροποποιήθηκε για δεύτερη φορά με τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2884[86], προκειμένου να διευκολυνθεί η δημοσίευση σε εθελοντική βάση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων και να

[86] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2023/2884 της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2023, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ΕΕ L, 2023/2884, 21.12.2023.

ευθυγραμμιστούν τα τυποποιημένα έντυπα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για λόγους σαφήνειας και συνέπειας κατά την υποβολή εκθέσεων εκ μέρους των Κρατών – Μελών, αναφορικά με τα προβλεπόμενα από τους Κανονισμούς (ΕΕ) 2022/1031 για το διεθνές μέσο δημοσίων συμβάσεων[87] και 2022/2560 για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά[88], αλλά και την Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 για την ενεργειακή απόδοση[89].

Με τη δεύτερη αυτή τροποποίηση του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780, επέρχονται οι εξής μεταβολές:

α. Προστέθηκαν έξι (6) τυποποιημένα έντυπα προαιρετικών δημοσιεύσεων προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων. Τα έξι νέα έντυπα αφορούν σε προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις που δεν καλύπτονται από τις απαιτήσεις δημοσιότητας των Οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ και 2009/81/ΕΕ και θα μπορούν να συμπληρώνονται σε εθελοντική βάση από τις αναθέτουσες αρχές, πληροφοριών που αντιστοιχούν στα εξής διαγωνιστικά στάδια:

Πίνακας 3: Εκούσιες Γνωστοποιήσεις, όπως προβλέφθηκαν από τον ΕΚ 2023/2884

Στάδια	Έντυπα

[87] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουνίου 2022 σχετικά με την πρόσβαση των οικονομικών φορέων, αγαθών και υπηρεσιών τρίτων χωρών στις αγορές της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης και τις διαδικασίες που υποστηρίζουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόσβαση των οικονομικών φορέων, αγαθών και υπηρεσιών της Ένωσης στις αγορές δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης τρίτων χωρών (μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις — IPI), ΕΕ L 173 της 30.6.2022, σ. 1 έως 16.

[88] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά, ΕΕ L 330 της 23.12.2022, σ. 1 έως 45.

[89] Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2023 για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (αναδιατύπωση), ΕΕ L 231 της 20/09/2023, σ. 1 έως 111.

Σχεδιασμός Διαγωνιστικής Διαδικασίας	Γνωστοποίηση Προκαταρκτικής Διαβούλευσης με την Αγορά
	Προκαταρκτική Προκήρυξη
Διαγωνιστική Διαδικασία	Προκήρυξη Σύμβασης
Αποτελέσματα	Γνωστοποίηση Ανάθεσης Σύμβασης
	Γνωστοποίηση Ολοκλήρωσης
Τροποποίηση Σύμβασης	Δημοσίευση Ανακοίνωσης Τροποποίησης Σύμβασης

β. Στις ήδη υφιστάμενες διακρίσεις των προς συμπλήρωση πεδίων της πλατφόρμας eNotices2 σε υποχρεωτικά (M) και προαιρετικά (O), προστέθηκε η έννοια των υποχρεωτικών υπό όρους (CM) και των υφιστάμενων υποχρεωτικών (EM) πεδίων. Έτσι, οι διακρίσεις των πεδίων είναι συνολικά οι ακόλουθες:

- Ως Προαιρετικά, χαρακτηρίζονται πεδία που μπορούν να περιλαμβάνονται σε τυποποιημένα έντυπα και ανακοινώσεις και ενδέχεται να συμπληρώνονται σε εθελοντική βάση από τις αναθέτουσες αρχές.
- Ως Υποχρεωτικά, χαρακτηρίζονται πεδία που περιλαμβάνονται σε τυποποιημένα έντυπα και ανακοινώσεις και πρέπει να περιέχουν πληροφορίες για την ολοκλήρωση της δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε για λόγους τεχνικούς, είτε επειδή απαιτείται από τις Οδηγίες 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ και 2009/81/ΕΚ.
- Ως Υποχρεωτικά υπό όρους (που προσδιορίζονται ως επιχειρηματικοί κανόνες από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης), χαρακτηρίζονται πεδία των οποίων η συμπλήρωση είναι υποχρεωτική εξαιτίας της προηγούμενης συμπλήρωσης πεδίων με τα οποία έχουν λογική και τεχνική σύνδεση (πχ. τα πεδία που συλλέγουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις προσφυγές και τις αποφάσεις BT-784 και BT-798, καθίστανται υποχρεωτικά, μετά την προαιρετική συμπλήρωση του πεδίου BT-783 για τις προσφυγές εξαιτίας της λογικής μεταξύ τους σύνδεσης).

- Ως Υφιστάμενα Υποχρεωτικά, χαρακτηρίζονται τα πεδία των οποίων η συμπλήρωση είναι υποχρεωτική, ακόμα και αν η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να επαληθεύσει τις σχετικές πληροφορίες (πχ. αριθμός fax, παραπομπή σε προκαταρκτική προκήρυξη σχετικά με τη διαδικασία).

γ. Γίνονται προσαρμογές και βελτιώσεις αναφορικά με την περιγραφή ορισμένων επιχειρηματικών όρων (BT) και την εφαρμογή τους.

Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος των τροποποιήσεων του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2884, ορίστηκε η 01.06.2024, ενώ προβλέφθηκε και μεταβατική περίοδος το χρονικό διάστημα από 01.11.2024 – 28.02.2025, κατά το οποίο θα είναι διαθέσιμα τόσο τα έντυπα που περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2884 (2^{η} τροποποίηση του ΕΚ 2019/1780), όσο και τα έντυπα που παρατίθενται στο παράρτημα του εκτελεστικού Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1780, όπως είχε τροποποιηθεί με τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2303 (1^{η} τροποποίηση του ΕΚ 2019/1780).

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι η υιοθέτηση και υλοποίηση των τυποποιημένων εντύπων (e-Forms) είναι μία δυναμική διαδικασία που μπορεί να αναθεωρείται και για τον λόγο αυτό απαιτείται διαρκής παρακολούθηση των σχετικών εξελίξεων[90].

- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Κατόπιν των παραπάνω, παρουσιάζονται με συνοπτικό τρόπο οι αλλαγές που επήλθαν στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της στήλης 16 του Πίνακα 2, όπως έχει τροποποιηθεί δυνάμει του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2884 (δεύτερη τροποποίηση του ΕΚ 2019/1970) την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη

[90] Σχετικά με τη χρήση των τυποποιημένων εντύπων βλ. σχετική ενημέρωση, εγχειρίδια και οδηγίες σε https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/digital-procurement/eforms_en, https://ted.europa.eu/el/simap/eforms.

δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.
Ως εκ τούτου, παρακάτω επιχειρείται υπαγωγή των πεδίων της πλατφόρμας eNotices2, όπου μπορεί να γίνει η καταχώριση των σχετικών πληροφοριών της προκήρυξης με τρόπο που να ικανοποιεί το ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο του νόμου και της Οδηγίας, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα τους ως προαιρετικά, υποχρεωτικά, υποχρεωτικά υπό όρους ή υφιστάμενα υποχρεωτικά.

Ιδιαίτερη προσοχή, σύμφωνα με την ως άνω εγκύκλιο του ΥΠΑΝ, απαιτείται κατά τη συμπλήρωση των σχετικών πεδίων από τις αναθέτουσες αρχές στην τροποποίηση προς το ηπιότερο του χαρακτήρα των πεδίων, σε προαιρετικά και υφιστάμενα υποχρεωτικά πεδία, γεγονός που επιτρέπει την τυπική ολοκλήρωση της δημοσίευσης, πλην όμως χωρίς να εξασφαλίζεται η δημοσιότητα των από το νόμο και την Οδηγία απαιτούμενων πληροφοριών, με κίνδυνο την ακυρότητα της δημοσίευσης και της διαδικασίας. Έτσι, πεδία που ήταν με το προηγούμενο καθεστώς και παραμένουν υποχρεωτικής συμπλήρωσης, είτε ως υποχρεωτικά (M), είτε ως υποχρεωτικά υπό όρους (CM), αναφέρονται περιληπτικά μόνο (αναγνωριστικό πεδίου και ονομασία), ενώ έμφαση δίνεται σε πεδία που παρότι προορίζονται να φέρουν πληροφορίες που εντάσσονται στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο, έχουν πλέον χαρακτηριστεί ως υφιστάμενα υποχρεωτικά (EM) ή προαιρετικά (O), καθώς και στις δύο αυτές περιπτώσεις δεν γίνεται τεχνικός έλεγχος που να εμποδίζει την ολοκλήρωση της διαδικασίας και τη δημοσίευση της προκήρυξης.

Για λόγους ασφάλειας δικαίου και μέχρι την ολοκλήρωση της πρόβλεψης της παρ. 6 του άρθρου 66 ως προς τη λειτουργία του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ ως επίσημου εθνικού πληροφοριακού συστήματος e-Sender για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης, στο σύστημα Tenders Electronic Daily (TED), διατυπώνονται οι κατωτέρω προτάσεις ως προς το ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο των προς συμπλήρωση πεδίων.

Στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της στήλης 16 του πίνακα 2 για την προκήρυξη ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού (γενική οδηγία – τυποποιημένο καθεστώς) εντάσσονται οι πληροφορίες καταχωρίζονται στα εξής πεδία:

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.

Οι σχετικές πληροφορίες περιλαμβάνονται στα πεδία BT-500 (Ονομασία οργανισμού), BT-501 (Αναγνωριστικό οργανισμού), BT-512 (Ταχυδρομικός κώδικας οργανισμού), BT-513 (Πόλη οργανισμού), BT-514 (Κωδικός χώρας οργανισμού), BT-507 (Υποδιαίρεση χώρας οργανισμού), BT-506 (Διεύθυνση ηλ. ταχυδρομείου επικοινωνίας του οργανισμού) και BG-703 (Οργανισμός) τα οποία ήταν και παραμένουν υποχρεωτικά ή υποχρεωτικά υπό όρους.

Επιπλέον απαιτείται η συμπλήρωση και των παρακάτω πεδίων, τα οποία, παρότι έχουν ηπιότερο χαρακτήρα ως υφιστάμενα υποχρεωτικά, ανήκουν στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 4: Πεδία BT-505, BT-510, BT-503 και BT-739

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-505	Διεύθυνση του οργανισμού στο διαδίκτυο	Ο δικτυακός τόπος του οργανισμού.	M	EM
BT-510	Οδός οργανισμού	Η ονομασία της οδού, της λεωφόρου κ.λπ. της	M	EM

		διεύθυνσης του οργανισμού και περαιτέρω ταυτοποίηση (π.χ. αριθμός κτιρίου).		
BT-503	Αριθμός τηλεφώνου επικοινωνίας του οργανισμού	Ο αριθμός τηλεφώνου για την επικοινωνία με τον οργανισμό. Για να αποφεύγεται η περιττή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιτρέπεται η ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου μέσω του αριθμού τηλεφώνου μόνο όταν αυτό είναι αναγκαίο [κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725].	Μ	ΕΜ
BT-739	Φαξ επικοινωνίας του οργανισμού	Ο αριθμός φαξ για την επικοινωνία με τον οργανισμό. Για να αποφεύγεται η περιττή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιτρέπεται η ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου μέσω του αριθμού φαξ μόνο όταν αυτό είναι αναγκαίο [κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ)	Μ	ΕΜ

		2016/679 και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725].		

2. Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης. Όταν δεν διατίθεται ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που αναφέρονται στο τρίτο, τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 67, υποδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να έχουν πρόσβαση στα έγγραφα σύμβασης.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο παρακάτω πεδίο, το περιεχόμενο του οποίου ανήκουν στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 5: BT-15

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-15	URL εγγράφων	Η διαδικτυακή διεύθυνση για την πρόσβαση (στο μη περιορισμένο μέρος) των εγγράφων της σύμβασης. Για όλες τις προκηρύξεις/γνωστοποιήσεις εκτός από τις προκαταρκτικές προκηρύξεις, η διεύθυνση παρέχει άμεση πρόσβαση (δηλαδή την ακριβή ιστοσελίδα με τα έγγραφα, όχι έναν γενικό δικτυακό τόπο), απεριόριστη (π.χ. χωρίς	M	O

		υποχρέωση εγγραφής), πλήρη (δηλαδή τα έγγραφα της σύμβασης είναι πλήρη) και δωρεάν, ενώ τα έγγραφα είναι διαθέσιμα ήδη κατά τον χρόνο δημοσίευσης της προκήρυξης/ γνωστοποίησης.		

3. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα πεδία BT-10 (Δραστηριότητα Αναθέτουσας Αρχής) και BT-11 (Νομική μορφή αγοραστή), τα οποία είναι πεδία υποχρεωτικής συμπλήρωσης ή πεδία υποχρεωτικά υπό όρους. Επίσης, συναφές είναι και το πεδίο OPP-300-Procedure-Buyer, που είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, εφόσον ισχύουν, καθώς το περιεχόμενό τους ανήκει στο ελάχιστο κατά το νόμο και την Οδηγία, σύμφωνα με τα παραπάνω.

4. Κατά περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι ΚΑΑ ή ότι πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης. Επίσης, οι πληροφορίες αυτές παρέχονται και από την επιλογή της κατάλληλης απάντησης στα σχετικά πεδία OPP-051-Organization και OPP-052-Organization, που είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, εφόσον ισχύουν, καθώς το περιεχόμενό τους ανήκει στο ελάχιστο κατά το νόμο και την Οδηγία, σύμφωνα με τα παραπάνω.
5. Κωδικοί CPV· εάν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
6. Η συμπλήρωση των πεδίων BG-261 (Ταξινόμηση), BT-26 (είδος ταξινόμησης), και BT-262 (Κύριος κωδικός ταξινόμησης) παραμένει υποχρεωτική ή υποχρεωτική υπό όρους.
7. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών. Στην

περίπτωση που η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.

8. Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα πεδία BT-5071 (Τόπος εκτέλεσης, υποδιαίρεση χώρας) και BT-5141 (Τόπος εκτέλεσης, κωδικός χώρας), τα οποία παραμένουν υποχρεωτικής υπό όρους συμπλήρωσης.
9. Περιγραφή της δημόσιας σύμβασης: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα. Κατά περίπτωση, περιγραφή τυχόν προαιρέσεων.
10. Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρούνται στα πεδία BT-23 (Κύριος χαρακτήρας) και BT-24 (Περιγραφή) τα οποία παραμένουν υποχρεωτικής ή υποχρεωτικής υπό όρους συμπλήρωσης. Το πεδίο BT-25 (ποσότητα), αν και προαιρετικής συμπλήρωσης, παραμένει κατ' εθνική επιλογή υποχρεωτικό, καθώς περιλαμβάνεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω.
11. Εκτιμώμενη συνολική τάξη μεγέθους της σύμβασης ή των συμβάσεων· όταν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
12. Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο πεδίο BT-27 (Εκτιμώμενη αξία), το οποίο, αν και προαιρετικής συμπλήρωσης, παραμένει υποχρεωτικό, καθώς περιλαμβάνεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, καθώς και στο πεδίο BT-54:

Πίνακας 6: BT-54

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-54	Περιγραφή δικαιωμάτων	Η περιγραφή των δικαιωμάτων	M	O

	προαίρεσης	προαίρεσης.		

13. Αποδοχή ή απαγόρευση εναλλακτικών προσφορών.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο πεδίο ΒΤ-63, το οποίο, αν και προαιρετικής πλέον συμπλήρωσης, περιλαμβάνεται στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 7: ΒΤ-63

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
ΒΤ-63	Εναλλακτικές προσφορές	Αν οι προσφέροντες απαιτείται, επιτρέπεται ή δεν επιτρέπεται να υποβάλλουν προσφορές που ικανοποιούν τις ανάγκες του αγοραστή κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν που προτείνεται στα έγγραφα της σύμβασης. Περαιτέρω όροι για την υποβολή εναλλακτικών προσφορών περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης.	Μ	Ο

14. Το χρονοδιάγραμμα παράδοσης ή παροχής προμηθειών, έργων ή υπηρεσιών και, στο μέτρο του δυνατού, η διάρκεια της σύμβασης:

α) Στην περίπτωση συμφωνίας-πλαίσιο, αναφορά στη σχεδιαζόμενη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, συνοδευόμενη, όπου ενδείκνυται, από τους λόγους για τους οποίους η διάρκεια υπερβαίνει τα τέσσερα έτη· στο μέτρο του δυνατού, αναφορά της αξίας ή της τάξης μεγέθους και της συχνότητας των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν, του αριθμού και, κατά περίπτωση, του προτεινόμενου μέγιστου αριθμού των οικονομικών φορέων που θα συμμετάσχουν.

β) Στην περίπτωση ενός δυναμικού συστήματος αγορών, αναφορά στη σχεδιαζόμενη διάρκεια του συστήματος αυτού στο μέτρο του δυνατού αναφορά της αξίας ή της τάξης μεγέθους και της συχνότητας των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία, αν και πλέον έχουν χαρακτηριστεί ως προαιρετικά, είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 8: BG-36, BT -536, BT-36 και BT-538

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BG-36	Διάρκεια	Πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαίσιο, του δυναμικού συστήματος αγορών ή του συστήματος προεπιλογής. Αυτό πρέπει να περιλαμβάνει τυχόν δικαιώματα προαίρεσης και παρατάσεις. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα. Στην περίπτωση	M	O

		προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες, οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά μέρος της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία.		
BT-536	Διάρκεια, ημερομηνία έναρξης	Η (εκτιμώμενη) ημερομηνία έναρξης της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαίσιο, του δυναμικού συστήματος αγορών ή του συστήματος προεπιλογής.	Μ	Ο
BT-36	Περίοδος διάρκειας	Η (εκτιμώμενη) περίοδος από την έναρξη έως τη λήξη της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαίσιο, του δυναμικού συστήματος αγορών ή του συστήματος προεπιλογής. Αυτό περιλαμβάνει τυχόν δικαιώματα προαίρεσης και παρατάσεις.	Μ	Ο
BT-538	Διάρκεια, άλλο	Η διάρκεια είναι άγνωστη, αόριστη, κλπ	Μ	Ο

15. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνονται: α) όπου ενδείκνυται, διευκρίνιση αν πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεστεί μόνο στο

πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας· β) όπου ενδείκνυται, διευκρίνιση του κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας ανατίθεται αποκλειστικά, βάσει διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία· μνεία της σχετικής διάταξης νόμου ή διοικητικής πράξης· γ) κατάλογος με σύντομη περιγραφή των κριτηρίων που αφορούν την προσωπική κατάσταση των οικονομικών φορέων τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους και των κριτηρίων επιλογής· ελάχιστο επίπεδο ή ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που ενδεχομένως απαιτούνται· αναφορά των απαιτούμενων πληροφοριών (υπεύθυνες δηλώσεις, τεκμηρίωση).

α και β) Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο πεδίο BT-736 (Εκτέλεση κατ' αποκλειστικότητα) και BT-71 (Κατ' αποκλειστικότητα συμμετοχή), το οποίο παραμένει υποχρεωτικό.

γ) Οι σχετικές με τα Κριτήρια επιλογής πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, ακόμα και στις περιπτώσεις που χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 9: BT-821, BG-702, BT-809 και BT-750

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-821	Κριτήρια επιλογής, Πηγή	Όπου καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής, για παράδειγμα, τα έγγραφα της σύμβασης ή στο ΕΕΕΣ.	Δεν υπήρχε	Μ
BG-702	Κριτήρια	Πληροφορίες σχετικά με τα	Μ	Ο

	επιλογής	κριτήρια (ή το κριτήριο) επιλογής. Πρέπει να αναφέρονται όλα τα κριτήρια. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα		
BT-809	Κριτήρια επιλογής	Τα κριτήρια (ή το κριτήριο)	Δεν υπήρχε	Ο
BT-750	Περιγραφή κριτηρίων επιλογής	Η σύντομη περιγραφή των κριτηρίων (ή του κριτηρίου) επιλογής, συμπεριλαμβανομένων των ελάχιστων απαιτήσεων, των απαιτούμενων πληροφοριών (πχ. υπεύθυνη δήλωση, αποδεικτικά μέσα) και του τρόπου με τον οποίο τα κριτήρια ή το κριτήριο θα χρησιμοποιηθούν/-θεί για την επιλογή υποψηφίων που θα κληθούν στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας (εφόσον έχει καθοριστεί μέγιστος αριθμός υποψηφίων).	Μ	CM

δ) Οι σχετικές με τους λόγους αποκλεισμού πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα

παραπάνω, ακόμα και στις περιπτώσεις που χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 10: BG-700, BT-806, BG-701 και BT-67

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BG-700	Λόγοι αποκλεισμού και κριτήρια επιλογής	Πληροφορίες σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής που χρησιμοποιούνται για τη συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.	Δεν υπήρχε	Ο
BT-806	Λόγοι αποκλεισμού, Πηγή	Όπου καθορίζονται οι λόγοι αποκλεισμού, για παράδειγμα, τα έγγραφα της σύμβασης ή στο ΕΕΕΣ.	Δεν υπήρχε	Μ
BG-701	Λόγοι αποκλεισμού	Η σύντομη περιγραφή των κριτηρίων σχετικά με την προσωπική κατάσταση των προσφερόντων που ενδέχεται να οδηγήσουν στον αποκλεισμό τους. Περιλαμβάνεται κατάλογος όλων αυτών των κριτηρίων και αναγράφονται οι απαιτούμενες πληροφορίες (π.χ. υπεύθυνη δήλωση, αποδεικτικά μέσα).	Μ	Ο

		Αυτό μπορεί επίσης να περιλαμβάνει συγκεκριμένους εθνικούς λόγους αποκλεισμού.		
BT-67 (a)	Λόγοι αποκλεισμού	Τα κριτήρια (ή το κριτήριο) του συγκεκριμένου τύπου χρησιμοποιούνται/-είται, δεν χρησιμοποιούνται/-είται, ή (στην περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης χρησιμοποιήθηκε/-αν ως προκήρυξη διαγωνισμού ή για τη μείωση των προθεσμιών), η χρήση δεν είναι ακόμη γνωστή.	M	CM
BT-67 (b)	Λόγος αποκλεισμού, Περιγραφή	Σύντομη περιγραφή των κριτηρίων (ή του κριτηρίου) αποκλεισμού.	Δεν υπήρχε	O

16. Είδος διαδικασίας ανάθεσης· όπου ενδείκνυται, αιτιολόγηση της προσφυγής στην επισπευσμένη διαδικασία (στην περίπτωση των ανοικτών, των κλειστών διαδικασιών και των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση).

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, ορισμένα εκ των οποίων είναι νέα, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, ακόμα και στις περιπτώσεις που χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 11: BG-6, BT-105 και BT-106

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303	Εκτ. Καν. 2023/2884

			1η τροπ/ση	2η τροπ/ση
BG-6	Διαδικασία	Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων.	M	O
BT-105	Είδος διαδικασίας	Το είδος της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (π.χ. σύμφωνα με τα είδη που παρατίθενται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις οι οποίες αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις της παρούσας πράξης).	M	O
BT-106	Επισπευσμένη διαδικασία	Η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας μπορεί να συντμηθεί λόγω κατάστασης έκτακτης ανάγκης.	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση*)

17. Όπου ενδείκνυται, διευκρίνιση αν: α) πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο· β) πρόκειται για ένα δυναμικό σύστημα αγορών· γ) πρόκειται για ηλεκτρονικό πλειστηριασμό (στην περίπτωση των ανοικτών, των κλειστών διαδικασιών ή των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση).

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, ακόμα και στις περιπτώσεις που χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 12: BT-765, BT-113, BT-109, BT-111, BT-766 και BT-767

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-765	Συμφωνία-πλαίσιο	Αν υφίσταται συμφωνία-πλαίσιο με, χωρίς ή με και χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση*)
BT-113	Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων σε συμφωνία-πλαίσιο	Ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων στη συμφωνία – πλαίσιο	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση*)
BT-109	Αιτιολόγηση διάρκειας συμφωνίας-πλαίσιο	Αιτιολόγηση για τις εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου η διάρκεια των συμφωνιών – πλαίσιο	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται)

		υπερβαίνει τα νόμιμα όρια.		
BT-111	Κατηγορίες αγοραστών σε συμφωνία – πλαίσιο	Τυχόν πρόσθετες κατηγορίες αγοραστών που συμμετέχουν στη συμφωνία – πλαίσιο και δεν αναφέρονται ονομαστικά (π.χ. «όλα τα νοσοκομεία της περιφέρειας της Τοσκάνης»).	O	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται)
BT-766	Δυναμικό Σύστημα Αγορών	Αν υφίσταται δυναμικό σύστημα αγορών και, σε περίπτωση κεντρικών αρχών αγορών, αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από αγοραστές που δεν αναφέρονται στην παρούσα προκήρυξη/ γνωστοποίηση.	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση*)
BT-767	Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός	Χρησιμοποιείται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός.	M	O

18. Σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, αναφορά της δυνατότητας υποβολής προσφορών για ένα, περισσότερα ή όλα τα τμήματα· αναφορά της πιθανότητας περιορισμού του αριθμού των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα. Όταν η σύμβαση δεν

υποδιαιρείται σε τμήματα, εξήγηση των σχετικών λόγων, εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές παρέχονται σε χωριστή έκθεση.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρότι χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 13: BT-31 και BT-33

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-31	Μέγιστος αριθμός επιτρεπόμενων τμημάτων	Ο μέγιστος αριθμός τμημάτων για τα οποία ένας προσφέρων μπορεί να υποβάλει προσφορές	M	O
BT-33	Μέγιστος αριθμός ανατιθέμενων τμημάτων	Ο μέγιστος αριθμός τμημάτων για τα οποία ένας προσφέρων μπορεί να ανατεθεί/-θούν σύμβαση/-σεις σε έναν προσφέροντα	M	O

19. Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας, ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, στην περίπτωση που γίνεται χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά, να διαπραγματευτούν ή να συμμετάσχουν στον διάλογο: να αναφέρονται ο ελάχιστος αριθμός και, κατά

περίπτωση, ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων που προβλέπεται και τα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής αυτών των υποψηφίων.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρότι χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 14: BT-50, BT-661 και BT-51

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-50	Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων	Ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που θα κληθούν για το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας.	M	O
BT-661	Δείκτης, μέγιστος αριθμός υποψηφίων	Υπάρχει μέγιστος αριθμός υποψηφίων που θα κληθούν για το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας.	M	O
BT-51	Αριθμός, μέγιστος αριθμός υποψηφίων	Ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων που θα κληθούν για το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας.	M	O

20. Σε περίπτωση ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, να αναφέρεται κατά περίπτωση η χρησιμοποίηση διαδικασίας με διαδοχικές φάσεις, προκειμένου

να μειώνεται προοδευτικά ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρότι χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 15: BT-52

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-52	Σταδιακός περιορισμός	Η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Σε κάθε φάση, ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να αποκλειστούν.	M	O

21. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο παρακάτω πεδίο, το οποίο είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής του στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 16: BT-70

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση

BT-70	Όροι εκτέλεσης	Οι κύριες πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης (πχ. ενδιάμεσα παραδοτέα, αποζημίωση για ζημίες, δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας).	Ο	Ο

22. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων. Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά προσδιορίζεται μόνο με κριτήριο την τιμή, τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών αναφέρονται εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, στο περιγραφικό έγγραφο.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα πεδία (BG-707) Κριτήρια ανάθεσης, (BG-38) Κριτήριο ανάθεσης, (BT-539) Τύπος κριτηρίου ανάθεσης, (BT-734) Όνομα κριτηρίου ανάθεσης, (BT-540) Περιγραφή κριτηρίου ανάθεσης, (BG-541) Αριθμός κριτηρίου ανάθεσης, (BT-541) Αριθμός κριτηρίου ανάθεσης, (BT-5421) Στάθμιση αριθμού κριτηρίου ανάθεσης, (BT-5422) Καθορισμένος αριθμός κριτηρίου ανάθεσης, (BT-5423) Κατώτατα όρια αριθμού κριτηρίου ανάθεσης, (BT-543) Σύνθετα κριτήρια ανάθεσης, (BT-733) Αιτιολόγηση κατάταξης κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω.

23. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών (ανοικτή διαδικασία) ή των αιτήσεων συμμετοχής (κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, δυναμικά συστήματα αγορών, ανταγωνιστικοί διάλογοι, συμπράξεις καινοτομίας).

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο παρακάτω πεδίο, το οποίο είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής του στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 17: BT-1131 και BT-131

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-1311	Προθεσμία παραλαβής αιτήσεων	Η προθεσμία για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής	**M**	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση *)
BT-131	Προθεσμία παραλαβής προσφορών	Η προθεσμία για την παραλαβή προσφορών	**M**	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται)

24. Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής.

Πίνακας 18: BT-14, BT-15 και BT-18

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-14	Έγγραφα περιορισμένης πρόσβασης	Η πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα της σύμβασης είναι περιορισμένη	M	O

BT-15	URL εγγράφων	Η διαδικτυακή διεύθυνση για την πρόσβαση (στο μη περιορισμένο μέρος) των εγγράφων της σύμβασης. Για όλες τις προκηρύξεις/ γνωστοποιήσεις εκτός τις προκηρύξεις/ γνωστοποιήσεις εκτός από τις προκαταρκτικές προκηρύξεις, η διεύθυνση παρέχει άμεση πρόσβαση (δηλαδή την ακριβή ιστοσελίδα με τα έγγραφα, όχι έναν γενικό δικτυακό τόπο), απεριόριστη (π.χ. χωρίς υποχρέωση εγγραφής, πλήρη (δηλαδή τα έγγραφα της σύμβασης είναι πλήρη) και δωρεάν, ενώ τα έγγραφα είναι διαθέσιμα ήδη κατά τον χρόνο δημοσίευσης της προκήρυξης/ γνωστοποίησης.	M	O
BT-18	URL υποβολής	Η διαδικτυακή διεύθυνση για την την υποβολή με ηλεκτρονικά μέσα προσφορών, αιτήσεων συμμετοχής ή ενδιαφέροντος. Η διεύθυνση είναι όσο το δυνατόν πιο άμεσα προσδιορισμένη (ιδανικά μια ειδική διεύθυνση για την	M	O

		ηλεκτρονική υποβολή, όχι απλώς ένας γενικός δικτυακός τόπος).		

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρότι χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

25. Στην περίπτωση των ανοικτών διαδικασιών: α) χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων δεσμεύεται από την προσφορά του· β) ημερομηνία, ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών· γ) πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 19: BT-98, BT-132, BT-133 και BT-134

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-98	Περίοδος ισχύος προσφορών	Η περίοδος από την προθεσμία υποβολής προσφορών κατά την οποία πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ.	M	O
BT-132	Ημερομηνία δημόσιας αποσφράγισης	Η ημερομηνία και η ώρα της δημόσιας αποσφράγισης των προσφορών.	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να

				υφίσταται)
BT-133	Τόπος δημόσιας αποσφράγισης	Ο τόπος (πχ. διεύθυνση, URL), δημόσιας αποσφράγισης των προσφορών.	Μ	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται)
BT-134	Περιγραφή δημόσιας αποσφράγισης	Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δημόσια αποσφράγιση των προσφορών (Για παράδειγμα, ποιος μπορεί να συμμετέχει στην αποσφράγιση και αν απαιτείται τυχόν εξουσιοδότηση).	Ο	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται)

26. Η γλώσσα ή οι γλώσσες στις οποίες μπορούν να συνταχθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο πεδίο BT-97 (Γλώσσα υποβολής), το οποίο είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης.

27. Κατά περίπτωση, διευκρίνιση αν: α) γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής· β) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες· γ) θα γίνει δεκτή η ηλεκτρονική τιμολόγηση· δ) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές πληρωμές.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρότι χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 20: BT-17, BT-92, BT-743, BT-93 και BT-764

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-17	Ηλεκτρονική υποβολή	Αν οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, έχουν τη δυνατότητα ή δεν τους επιτρέπεται να υποβάλλουν προσφορές, αιτήσεις συμμετοχής ή εκδηλώσεις ενδιαφέροντος σε ηλεκτρονική μορφή.	M	O
BT-92	Ηλεκτρονική παραγγελία	Θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες.	M	O
BT-743	Ηλεκτρονική τιμολόγηση	Αν ο αγοραστής θα απαιτεί, θα επιτρέπει ή δεν θα επιτρέπει την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων.	M	O
BT-93	Ηλεκτρονική πληρωμή	Θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές πληρωμές.	M	O
BT-764	Υποβολή ως ηλεκτρονικός κατάλογος	Αν είναι υποχρεωτικό, επιτρέπεται ή δεν επιτρέπεται να υποβάλλονται προσφορές (ή μέρη αυτών) ως ηλεκτρονικοί κατάλογοι.	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση *)

28. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ένωσης.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω, παρότι χαρακτηρίστηκαν με τη δεύτερη τροποποίηση ως προαιρετικά:

Πίνακας 21: BT-60 και BT-61

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-60	Ταμεία ΕΕ	Η διαδικασία σύναψης σύμβασης χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει από ταμεία της Ένωσης, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ή από επιχορηγήσεις της Ένωσης	M	O
BG-61	Ταμεία ΕΕ	Πληροφορίες σχετικά με τα ταμεία της Ένωσης που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα.	M	O

29. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα πεδία BT-500 (Ονομασία οργανισμού), BT-501 (Αναγνωριστικό οργανισμού), BT-505 (Διεύθυνση του Οργανισμού στο διαδίκτυο), BT-510 (Οδός Οργανισμού), BT-513 (Πόλη οργανισμού), BT-512 (Ταχυδρομικός κώδικας οργανισμού), BT-507 (Υποδιαίρεση χώρας οργανισμού), BT-514 (Κωδικός χώρας οργανισμού), BT-506 (Διεύθυνση ηλ. ταχυδρομείου επικοινωνίας του οργανισμού), BT-503 (Αριθμός τηλεφώνου επικοινωνίας του οργανισμού) BT-739 (Φαξ επικοινωνίας του οργανισμού) και BG-703 (Οργανισμός) τα οποία ήταν και παραμένουν υποχρεωτικά, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω.

30. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και αναφορά των στοιχείων προηγούμενων δημοσιεύσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σχετίζονται τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που δημοσιοποιείται με την παρούσα.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 22: BG-125

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BG-125	Προηγούμενος προγραμματισμός	Πληροφορίες σχετικά με προκαταρκτική προκήρυξη ή άλλη παρόμοια προκήρυξη που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προκήρυξη/γνωστοποίηση. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα. Στην περίπτωση	M	O

		προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες, οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά μέρος της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία.		

31. Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων δημοσίων συμβάσεων, δημοσιεύεται το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα της δημοσίευσης των επόμενων προκηρύξεων.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 23: BT-94 και BT-95

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-94	Επανάληψη	Συμβάσεις των οποίων ο σκοπός είναι πιθανό να περιληφθεί και σε άλλη διαδικασία στο άμεσο μέλλον. (Για παράδειγμα, δημοτική υπηρεσία που δημοπρατείται τακτικά. Αυτό δεν περιλαμβάνει την ανάθεση πολλαπλών	Ο	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται)

		συμβάσεων στο πλαίσιο ενός ενιαίου συστήματος προεπιλογής, συμφωνίας-πλαίσιο ή δυναμικού συστήματος αγορών).		

32. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο πεδίο BT-05 (Ημερομηνία αποστολής προκήρυξης / γνωστοποίησης), το οποίο παραμένει υποχρεωτικής συμπλήρωσης, σύμφωνα με τα παραπάνω.

33. Διευκρίνιση του αν η σύμβαση εμπίπτει ή όχι στη ΣΔΣ.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στο παρακάτω πεδίο, το οποίο είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής του στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 24: BT-115

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-115	Κάλυψη από τη ΣΔΣ	Η διαδικασία σύναψης σύμβασης καλύπτεται από τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ).	M	- (Το πεδίο εξακολουθεί να υφίσταται με σήμανση*)

34. Οποιεσδήποτε άλλες σχετικές πληροφορίες.

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 25: Λοιπές Πληροφορίες

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-99	Περιγραφή προθεσμίας προσφυγής	Η περιγραφή των προθεσμιών για τις διαδικασίες προσφυγής	M	O
BG-101	Έγγραφα της σύμβασης	Πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα της σύμβασης. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα. Στην περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες, οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά μέρος της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία.	M	O
BT-740	Αγοραστής αναθέτων φορέας	Ο αγοραστής είναι αναθέτων φορέας	-	CM
BT-610	Δραστηριότητα αναθέτοντος φορέα	Η κύρια δραστηριότητα του αναθέτοντος φορέα	-	CM
BT-53	Δικαιώματα	Ο αγοραστής διατηρεί το	M	O

	προαίρεσης	δικαίωμα (όχι υποχρέωση) για πρόσθετες αγορές από τον ανάδοχο (ενόσω η σύμβαση είναι σε ισχύ).		
BT-54	Περιγραφή δικαιωμάτων προαίρεσης	Η περιγραφή των δικαιωμάτων προαίρεσης	Μ	Ο
BT-40	Πρόσκληση σε δεύτερο στάδιο βάσει κριτηρίων επιλογής	Τα κριτήρια (ή το κριτήριο) θα χρησιμοποιηθούν/-θεί (μόνο) για την επιλογή των υποψηφίων που θα κληθούν στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας (εφόσον έχει καθοριστεί μέγιστος αριθμός υποψηφίων).	Μ	Ο
BG-706	Τεχνικές	Πληροφορίες σχετικά με τη χρήση συνόλων τεχνικών όπως οι συμφωνίες- πλαίσιο χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού, οι συμφωνίες-πλαίσιο με προκήρυξη νέου διαγωνισμού, τα δυναμικά συστήματα αγορών και οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα. Στην περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για	Μ	Ο

		πληροφορίες, οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά μέρος της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία.		
BG-100	Επικοινωνία	Γενικές πληροφορίες, σχετικά με την επικοινωνία με τον /τους αγοραστή/-ές. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να διαφέρουν ανά τμήμα. Στην περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες, οι πληροφορίες μπορεί να διαφέρουν ανά μέρος της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία.	M	O
BT-615	URL εγγράφων περιορισμένης πρόσβασης	Η διαδικτυακή διεύθυνση με πληροφορίες σχετικά με την περιορισμένη πρόσβαση σε έγγραφα (ή σε τμήμα των εγγράφων) της σύμβασης.	M	O
BT-630	Προθεσμία παραλαβής εκδήλωσης ενδιαφέροντος	Η προθεσμία παραλαβής εκδηλώσεων ενδιαφέροντος	-	M

35. Τμήματα

Οι σχετικές πληροφορίες καταχωρίζονται στα παρακάτω πεδία, ορισμένα εκ των οποίων είναι νέα πεδία, τα οποία είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης, λόγω της συμπερίληψής τους στο ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο της προκήρυξης, σύμφωνα με τα παραπάνω:

Πίνακας 26: Τμήματα

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή	Εκτ. Καν. 2022/2303 1η τροπ/ση	Εκτ. Καν. 2023/2884 2η τροπ/ση
BT-13710	Αναγνωριστικό τμήματος, Κριτήρια ανάθεσης	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων ή μιας ή περισσότερων ομάδων τμημάτων. Οι πληροφορίες στο τμήμα "Κριτήρια ανάθεσης" αναφέρονται στο εν λόγω τμήμα, στα εν λόγω τμήματα, στην εν λόγω ομάδα ή στις εν λόγω ομάδες	Δεν υπήρχε	CM
BT-1374	Αναγνωριστικό τμήματος ταμείων ΕΕ	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Οι πληροφορίες στο τμήμα "Ταμεία ΕΕ" αναφέρονται στο εν λόγω τμήμα ή τμήματα.	Δεν υπήρχε	CM
BT-1371	Αναγνωριστικό τμήματος προηγούμενου	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων.	Δεν υπήρχε	CM

	προγραμματισμού	Στην περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό μέρους της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία. Οι πληροφορίες στο τμήμα προηγούμενου προγραμματισμού αναφέρονται σε αυτό το τμήμα (ή μέρος) ή σε αυτά τα τμήματα (ή μέρη).		
BT-125	Αναγνωριστικό τμήματος προηγούμενου προγραμματισμού	Αναγνωριστικό προκαταρκτικής προκήρυξης ή άλλης παρόμοιας προκήρυξης που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προκήρυξη / γνωστοποίηση	M	O
BT-137	Αναγνωριστικό τμήματος	Το αναγνωριστικό ενός τμήματος. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό μέρους της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστεί αργότερα	-	CM

		τμήμα ή αυτοτελής διαδικασία. Οι πληροφορίες στο τμήμα «Σκοπός» αναφέρονται στο συγκεκριμένο τμήμα ή μέρος		
BT-1372	Τόπος εκτέλεσης, Αναγνωριστικό τμήματος	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα του τόπου εκτέλεσης αναφέρονται σε αυτό το τμήμα (ή μέρος) ή σε αυτά τα τμήματα (ή μέρη).	Δεν υπήρχε	CM
BT-1373	Διάρκεια, Αναγνωριστικό τμήματος	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το	Δεν υπήρχε	CM

		αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα “Διάρκεια” αναφέρονται στο εν λόγω τμήμα (ή μέρος) ή στα εν λόγω τμήματα (ή μέρη).		
BT-1379	Αναγνωριστικό τμήματος, Απαιτήσεις	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα «Άλλες απαιτήσεις» αναφέρονται σε αυτό το τμήμα (ή μέρος) ή σε αυτά τα τμήματα (ή μέρη).	Δεν υπήρχε	CM
BT-13717	Αναγνωριστικό τμήματος, Όροι	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων.	Δεν υπήρχε	CM

		Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα «Συμβατικοί όροι» αναφέρονται σε αυτό το τμήμα (ή μέρος) ή σε αυτά τα τμήματα (ή μέρη).		
BT -13711	Αναγνωριστικό τμήματος, Τεχνικές	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα “Τεχνικές” αναφέρονται	Δεν υπήρχε	CM

		στο εν λόγω τμήμα (ή μέρος) ή στα εν λόγω τμήματα (ή μέρη).		
BT -13712	Αναγνωριστικό τμήματος, Επικοινωνία	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης που χρησιμοποιείται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα «Επικοινωνία» αναφέρονται στο εν λόγω τμήμα (ή μέρος) ή στα εν λόγω τμήματα (ή μέρη).	Δεν υπήρχε	CM
BT -13718	Αναγνωριστικό τμήματος, Έγγραφα	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται	Δεν υπήρχε	CM

		να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα «Έγγραφα της σύμβασης» αναφέρονται στο εν λόγω τμήμα (ή μέρος) ή στα εν λόγω τμήματα(ή μέρη).		
BT -13719	Αναγνωριστικό τμήματος, Υποβολή	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Οι πληροφορίες στο τμήμα «Όροι υποβολής» αναφέρονται στο εν λόγω τμήμα ή τμήματα.	Δεν υπήρχε	CM
BT-13715	Αναγνωριστικό Τμήματος, Πρόσθετες πληροφορίες	Αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων τμημάτων. Στην περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται μόνο για πληροφορίες, το αναγνωριστικό ενός ή περισσότερων μερών της προκήρυξης που ενδέχεται να καταστούν αργότερα τμήματα ή αυτοτελείς διαδικασίες. Οι πληροφορίες στο τμήμα “Πρόσθετες πληροφορίες” αναφέρονται σε αυτό το τμήμα (ή μέρος) ή σε αυτά	Δεν υπήρχε	CM

		τα τμήματα (ή μέρη).		

Η διαχείριση των μη ουσιωδών αλλαγών στην εφαρμογή eNotices2, που δεν συνεπάγονται την τροποποίηση της διακήρυξης, ιδίως η μετάθεση των καταληκτικών ημερομηνιών μιας δημοσιευμένης προκήρυξης γίνεται μέσω του εντύπου Αλλαγή των eForms. Ωστόσο, εφίσταται η προσοχή των αναθετουσών αρχών ότι η μειωμένη έκταση της αλλαγής δεν μειώνει το χρόνο ανταπόκρισης της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο αίτημα δημοσίευσης της αλλαγής, καθώς οι αλλαγές δημοσιεύονται ενσωματωμένες στο αρχικό κείμενο, επιπλέον του τμήματος που επεξηγεί την τροποποίηση που έλαβε χώρα. Δίνεται μόνο η δυνατότητα επιλογής, κατά την υποβολή της δημοσίευσης, της εντολής «το συντομότερο δυνατόν», ώστε να συμπεριληφθεί στο επόμενο διαθέσιμο τεύχος[91].

Σε σχέση με τα πεδία που πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρώνονται σε ένα έντυπο αλλαγής, αυτά, επιπλέον των υποχρεωτικά συμπληρούμενων πεδίων με βάση τα λοιπά χαρακτηριστικά της διαδικασίας, είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 27: BT-140 και BT-719

Αν/κό πεδίου	Ονομασία	Περιγραφή
BT-140	Κύριος λόγος της αλλαγής	Ο κύριος λόγος για την αλλαγή της προκήρυξης / γνωστοποίησης σε σχέση με την αρχική προκήρυξη.
BT-719	Ημερομηνία αλλαγής στα έγγραφα της σύμβασης	Η ημερομηνία και η ώρα της αλλαγής στα έγγραφα της σύμβασης

[91] Ερώτηση «Change Notice Workflow» στο «eNotices2 webinar 12 October 2023 – Consolidated Q&A» του Webinar της 12.10.2023, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση https://ted.europa.eu/en/simap/eforms

1.4 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ – ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ

1.4.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ

1.4.1.1 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΗΜΔΗΣ

Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) αποτελεί ένα πληροφοριακό σύστημα της δημόσιας διοίκησης, που έχει ως σκοπό και αντικείμενο τη συλλογή, την επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις. Τα στοιχεία αυτά καλύπτουν όλα τα στάδια του κύκλου ζωής μιας δημόσιας σύμβασης από τη στιγμή γένεσης/τεκμηρίωσης της ανάγκης ενός δημόσιου φορέα, που θα ικανοποιηθεί δια της σύναψης δημόσιας σύμβασης, έως και την ανάθεση της σύμβασης και την έκδοση της εντολής πληρωμής αυτής.

Το ΚΗΜΔΗΣ συστάθηκε με τον ν. 4013/2011 (Α΄ 204) με στόχο τη ενίσχυση της διαφάνειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, καθώς μέχρι το ανωτέρω χρονικό σημείο δεν υπήρχε μια κεντρική βάση δεδομένων αφορούσα αποκλειστικά τις δημόσιες συμβάσεις. Επίσης, με τη θέση σε λειτουργία του, παρασχέθηκε για πρώτη φορά η δυνατότητα συλλογής και εξαγωγής επίσημων δεδομένων που σχετίζονται αποκλειστικά με τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Με τη θέσπιση του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), η λειτουργία του ΚΗΜΔΗΣ διέπεται ιδίως από τις διατάξεις του άρθρου 38 του οικείου νόμου ενώ ειδικότερα ζητήματα λειτουργίας του ρυθμίζονται με την με αρ. 76928/2021 (Β’ 3075) κοινή υπουργική απόφαση «Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)».

Στον παρόντα χρόνο, το ΚΗΜΔΗΣ, αποτελεί μέρος (Υποσύστημα) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

ΤΟ ΚΗΜΔΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΤΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στο ΚΗΜΔΗΣ τηρούνται και δημοσιοποιούνται στοιχεία δημοσίων συμβάσεων, που συνάπτονται καθ' οποιονδήποτε τρόπο, με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των 2.500 ευρώ, πλέον ΦΠΑ.

Στο στάδιο της προετοιμασίας μιας δημόσιας σύμβασης, τα στοιχεία που τηρούνται και δημοσιεύονται στο ΚΗΜΔΗΣ είναι τα πρωτογενή και τα εγκεκριμένα αιτήματα. Στο στάδιο της ανάθεσης καταχωρίζονται οι προκηρύξεις, οι διακηρύξεις και οι προσκλήσεις, κατά περίπτωση, καθώς και οι αποφάσεις ανάθεσης/κατακύρωσης της σύμβασης και οι εντολές αγοράς, όταν εφαρμόζεται η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης μέσω συστημάτων ηλεκτρονικής αγοράς (e-marketplace). Τέλος, στο στάδιο της εκτέλεσης τηρούνται και αναρτώνται οι συμβάσεις (συμφωνητικά), συμπεριλαμβανομένων και των συμφωνιών πλαίσιο, και οι εντολές πληρωμής αυτών των συμβάσεων. Στο παρόν κεφάλαιο, θα περιγράφουν τα στοιχεία που τηρούνται και δημοσιεύονται στο στάδιο του κύκλου ζωής της σύμβασης, που αφορά στην ανάθεση αυτής, και ειδικότερα τα στοιχεία δημοσιότητας στην περίπτωση ευρέως χρησιμοποιούμενων διαδικασιών ανάθεσης εκ μέρους των αναθετουσών αρχών, ήτοι της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης (ανοιχτή, κλειστή), της απευθείας ανάθεσης καθώς και της εξαιρετικής διαδικασίας της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

<u>Διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης: Καταχωριστέες πράξεις και μεταδεδομένα</u>

Σε περίπτωση διεξαγωγής διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης άνω των ορίων, τα έγγραφα που δημοσιεύονται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ, είναι η προκήρυξη, συμπεριλαμβανομένης και της προκαταρκτικής προκήρυξης, καθώς και η διακήρυξη

της σύμβασης. Έκαστη πράξη με τη δημοσίευσή της λαμβάνει ένα μοναδικό Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ), που τη χαρακτηρίζει.

Αναφορικά με τις προκηρύξεις συμβάσεων, μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε ο ν. 4782/2021 στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και την κατάργηση της προκήρυξης για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, στο ΚΗΜΔΗΣ δημοσιεύονται πλέον αποκλειστικά οι προκηρύξεις συμβάσεων άνω των ενωσιακών ορίων. Δοθέντος ότι στις εν λόγω συμβάσεις, έχει προηγηθεί η δημοσίευση σε ενωσιακό επίπεδο, για λόγους μείωσης του διοικητικού κόστους, προτείνεται η ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ, ως προκήρυξη, του τυποποιημένου εντύπου (eform), το οποίο (θα) έχει ήδη δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) μέσω της εφαρμογής enotices 2. Τα μεταδεδομένα που καταχωρίζονται, τουλάχιστον, για κάθε καταχωριστέα πράξη (προκήρυξη και διακήρυξη για τις συμβάσεις άνω των ορίων και διακήρυξη για τις συμβάσεις κάτω των ορίων) είναι, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο και τα διαθέσιμα πεδία στο Υποσύστημα ΚΗΜΔΗΣ, τα εξής: ο τύπος της δημοσίευσης, η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο (προϋπολογισμός), ο κωδικός κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημοσίων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary - CPV), το είδος της σύμβασης, η γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης και ο ταχυδρομικός της κώδικας, η γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων της αναθέτουσας αρχής, ο αριθμός ανάληψης υποχρέωσης ή και πολυετούς έγκρισης, η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, το είδος της αναθέτουσας αρχής, το κριτήριο κατακύρωσης, η σχετική ένδειξη αν αφορά συμφωνία πλαίσιο, δυναμικό σύστημα αγορών, ηλεκτρονικό κατάλογο ή ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, η πηγή χρηματοδότησης, αν η σύμβαση είναι άνω ή κάτω των ενωσιακών ορίων, αν η σύμβαση αφορά το βιβλίο Ι ή ΙΙ του ν.4412/2016, ο αριθμός φορολογικού μητρώου της αναθέτουσας αρχής, ο κωδικός ηλεκτρονικής τιμολόγησης της αναθέτουσας αρχής, εάν πρόκειται για Πράσινη Δημόσια Σύμβαση και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τον χαρακτηρισμό της σύμβασης ως Πράσινης Δημόσιας Σύμβασης.

Επισημαίνεται ότι για δύο προβλεπόμενα στην οικεία κοινή υπουργική απόφαση στοιχεία και συγκεκριμένα για τα μεταδεδομένα «εάν πρόκειται για σύμβαση κοινωνικής αναφοράς» και «εάν πρόκειται για σύμβαση καινοτομίας», δεν υφίστανται επί του παρόντος σχετικά πεδία καταχώρισης στο ΚΗΜΔΗΣ.

Η απόφαση κατακύρωσης της σύμβασης, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ. Τα μεταδεδομένα που καταχωρίζονται για κάθε απόφαση κατακύρωσης είναι, τουλάχιστον, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο και τα διαθέσιμα πεδία στο ΚΗΜΔΗΣ, τα εξής: η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο (προϋπολογισμός), η αξία κατακύρωσης, ο κωδικός κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημοσίων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary - CPV), το είδος της σύμβασης, η γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης και ο ταχυδρομικός της κώδικας, η γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών της αναθέτουσας αρχής, ο αριθμός ανάληψης υποχρέωσης ή και πολυετούς έγκρισης, η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, το είδος της αναθέτουσας αρχής, το κριτήριο κατακύρωσης, η σχετική ένδειξη αν αφορά συμφωνία πλαίσιο, δυναμικό σύστημα αγορών, ηλεκτρονικό κατάλογο ή ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, η πηγή χρηματοδότησης, αν η σύμβαση είναι άνω ή κάτω των ορίων, αν η σύμβαση αφορά το βιβλίο Ι ή ΙΙ του ν.4412/2016, η επωνυμία του οικονομικού φορέα, ο αριθμός φορολογικού μητρώου του οικονομικού φορέα, η χώρα καταγωγής/ εγκατάστασης του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση, ο αριθμός φορολογικού μητρώου της αναθέτουσας αρχής, ο κωδικός ηλεκτρονικής τιμολόγησης της αναθέτουσας αρχής, εάν πρόκειται για Πράσινη Δημόσια Σύμβαση και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τον χαρακτηρισμό της σύμβασης ως Πράσινης Δημόσιας Σύμβασης.

Ως εκ τούτου, τα μεταδεδομένα που καταχωρίζονται, επιπροσθέτως, εκείνων της προκήρυξης/διακήρυξης είναι τα εξής: η αξία κατακύρωσης της σύμβασης, η επωνυμία του οικονομικού φορέα, ο αριθμός φορολογικού μητρώου του οικονομικού φορέα και η χώρα καταγωγής/εγκατάστασης του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση.

Στις περιπτώσεις των συμφωνιών πλαίσιο και των δυναμικών συστημάτων αγορών, οι καταχωρήσεις στο ΚΗΜΔΗΣ, ως προς το στάδιο της ανάθεσης, περιλαμβάνουν:
α) για τις συμφωνίες πλαίσιο την προκήρυξη της συμφωνίας πλαίσιο (για ΣΠ άνω των ορίων), τη διακήρυξη και την απόφαση κατακύρωσης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας ανάθεσης της συμφωνίας πλαίσιο,
β) για τα Δυναμικά Συστήματα Αγορών την προκήρυξη του δυναμικού συστήματος αγορών (για ΔΣΑ άνω των ορίων) και τη διακήρυξη.

Διαδικασία της απευθείας ανάθεσης του άρθρου 118 του ν. 4412/2016

Σε περίπτωση διεξαγωγής της απευθείας ανάθεσης σύμβασης, το έγγραφο που δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ, είναι η πρόσκληση υποβολής προσφοράς/προσφορών. Σε περίπτωση, που η αναθέτουσα αρχή, μετά την αρχική/πρώτη πρόσκληση για υποβολή προσφοράς, εκδώσει και άλλη/άλλες προσκλήσεις προς διαφορετικούς από τον αρχικό προσκληθέντα οικονομικούς φορείς, τότε υπάρχει υποχρέωση για ανάρτηση και αυτών στο ΚΗΜΔΗΣ. Ως εκ τούτου, στο ΚΗΜΔΗΣ δημοσιεύεται τόσο η πρώτη πρόκληση όσο και τυχόν μετέπειτα προσκλήσεις υποβολής προσφοράς στη συγκεκριμένη διαδικασία ανάθεσης, που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή.

Τα μεταδεδομένα που καταχωρίζονται για κάθε καταχωριστέα πράξη είναι ταυτόσημα με εκείνα της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης.

Η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης αναρτάται, επίσης, στο ΚΗΜΔΗΣ και τα καταχωριστέα δεδομένα αυτής είναι ταυτόσημα με εκείνα της απόφασης κατακύρωσης.

Διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32 του ν. 4412/2016

Σε περίπτωση διεξαγωγής της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η εκδοθείσα από την αναθέτουσα αρχή πρόσκληση υποβολής προσφοράς/προσφορών δε δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ, καθώς δεν προβλέπεται η

σχετική απαίτηση δημοσίευσης στο ν. 4412 και στην οικεία κυα (βλ. ιδίως το άρθρο 5 παρ. 1 περ. γ σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παρ. 1 περ. στ). Ειδικότερα, το άρθρο 61 παρ. 2 του οικείου νόμου προβλέπει ρητά τη μη υποχρέωση ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ της εν λόγω πρόσκλησης. Αντιθέτως, αναρτάται υποχρεωτικά η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης. Τα μεταδεδομένα που καταχωρίζονται για την ανωτέρω πράξη είναι ταυτόσημα με εκείνα της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης και της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης. Επιπροσθέτως, αναφορικά με το μεταδεδομένο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αιτιολογήσει και τις περιστάσεις που δικαιολογούν την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής, όπως αυτές ορίζονται ρητά στο άρθρο 32 του ν. 4412/2016.

ΧΡΟΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΚΗΜΔΗΣ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΤΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ, ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν τις ανωτέρω πράξεις στο ΚΗΜΔΗΣ στο χρόνο που ορίζεται στο οικείο κανονιστικό πλαίσιο (βλ. άρθρο 10 κυα ΚΗΜΔΗΣ). Ειδικότερα:

Διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης: Οι προκηρύξεις και οι διακηρύξεις συμβάσεων άνω των ενωσιακών ορίων, δημοσιεύονται αμέσως μετά τη δημοσίευσή τους στην εφημερίδα της Ε.Ε, ενώ οι διακηρύξεις κάτω των ορίων μετά την έκδοση-υπογραφή τους από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής. Οι αποφάσεις κατακύρωσης της σύμβασης δημοσιεύονται μετά την οριστικοποίηση τους.

Διαδικασία απευθείας ανάθεσης: Η κάθε πρόσκληση υποβολής προσφοράς δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την έκδοση-υπογραφή της από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής. Η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την έκδοσή της και υπό την προϋπόθεση ότι έχουν παρέλθει τουλάχιστόν πέντε (5) ημέρες από τη δημοσίευση της πρώτης πρόκλησης για υποβολή προσφοράς στην οικεία διαδικασία.

Ειδικότερα, το άρθρο 120 του ν. 4412/2016, παρ. 2 και 3 αυτού ορίζουν ρητά ότι:

«2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής

προς τους οικονομικούς φορείς **της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς** ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

3. Για τις συμβάσεις του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, ισχύουν τα ακόλουθα:

α) **Η πρόσκληση της παρ. 2** ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα **και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης**. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά.»

Η μη τήρηση του ελάχιστου προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος των πέντε ημερών, μεταξύ της πρώτης πρόσκλησης και της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης, κωλύει την ανάθεσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 120 του ν. 4412/2016.

Προσέτι, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, στην περίπτωση που η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης δε δημοσιευτεί στο ΚΗΜΔΗΣ, κατά παράβαση της ρητά προβλεπόμενης αυτής υποχρέωσης, η σύμβαση καθίσταται αυτοδικαίως άκυρη.

Διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση: Η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την υπογραφή της, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο 13 του παρόντος. Σε περίπτωση που εμπίπτει, αναλόγως της εκτιμώμενης αξίας της, σε προληπτικό έλεγχο νομιμότητας, δημοσιεύεται με την ολοκλήρωση αυτού, εφόσον έχει κριθεί νόμιμη. Εάν δεν εμπίπτει σε προσυμβατικό έλεγχο, δημοσιεύεται μετά την έκδοσή της.

Όλες οι ανωτέρω διοικητικές πράξεις, ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, που δημοσιεύονται στο ΚΗΜΔΗΣ, ισχύουν από τον χρόνο δημοσίευσής τους σε αυτό.

1.4.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Ιδρυτικός νόμος του Προγράμματος Διαύγεια είναι ο 3861/2010 (Α΄ 112). Ο ισχύων νόμος που διέπει τη λειτουργία και καθορίζει τις αναρτηθείσες σε αυτό πράξεις είναι ο ν. 4727/2020 (Α΄ 184), και ειδικότερα το άρθρο 76 αυτού. Η παρ. 3 του οικείου άρθρου

περιλαμβάνει όλες τις πράξεις και τα έγγραφα, τα οποία είναι υποχρεωτικά αναρτητέα στο διαδίκτυο μέσω του Προγράμματος Διαύγεια. Αναφορικά με τις πράξεις που αφορούν στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, η περ. ιστ της ανωτέρω παραγράφου προβλέπει ότι στο Πρόγραμμα Διαύγεια δημοσιεύονται «περιλήψεις διακηρύξεων, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού».

Επισημαίνεται ότι για διοικητικές πράξεις/αποφάσεις που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, πρωταρχικό σημείο δημοσίευσης αυτών σε εθνικό επίπεδο αποτελεί το ΚΗΜΔΗΣ και όχι το Πρόγραμμα Διαύγεια. Τούτο προκύπτει ρητά από τον νόμο (ιδίως άρθρα 38, 61 και 120) καθώς και την οικεία κυα ρύθμισης ζητημάτων ΚΗΜΔΗΣ, η οποία με την επιφύλαξη των διατάξεων που συσχετίζουν το χρονικό σημείο έναρξης ισχύος προκηρύξεων συμβάσεων άνω των ενωσιακών ορίων με τις απαιτήσεις δημοσιότητας στο επίπεδο αυτό, για τις λοιπές πράξεις του σταδίου ανάθεσης, ορίζει ως χρόνο έναρξης ισχύος τους, τη δημοσίευση αυτών στο ΚΗΜΔΗΣ. Επιπροσθέτως, τόσο ο ν. 4412/2016, όσο και ο ν. 4727/2020 περιλαμβάνουν πρόνοια ώστε οι δημοσιευτέες στο ΚΗΜΔΗΣ πράξεις, να μην καταχωρίζονται εκ νέου στο Πρόγραμμα Διαύγεια αλλά να αντλούνται από το πρωτογενές σημείο ανάρτησής τους, ήτοι το ΚΗΜΔΗΣ. Βεβαίως, η υλοποίηση της εν λόγω πρόνοιας, προϋποθέτει την διαλειτουργικότητα των δύο πληροφοριακών συστημάτων, που επί του χρόνου συγγραφής του παρόντος δεν έχει υλοποιηθεί.

Στις πράξεις και τα έγγραφα που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις και αναρτώνται στο Διαύγεια, στο στάδιο ανάθεσης, περιλαμβάνεται και η προκήρυξη της σύμβασης, η οποία στις σχετικές διατάξεις αποτυπώνεται ως περίληψη της διακήρυξης. Δοθέντος ότι ο ν. 4727/2020 δε διαχωρίζει τις προκηρύξεις (περιλήψεις διακηρύξεων) συμβάσεων σε άνω και κάτω των ορίων, η αρχή της νομιμότητας επιβάλει την ανάρτηση στο Διαύγεια όλων των περιλήψεων διακήρύξεων, ανεξαρτήτως εάν αυτές έχουν εκτιμώμενη αξία άνω ή κάτω των ενωσιακών ορίων. Ως εκ τούτου, αναφορικά με διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης, δημοσιευτέα πράξη στο

Πρόγραμμα Διαύγεια είναι η περίληψη της διακήρυξης (προκήρυξη), και όχι η διακήρυξη της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, για τις συμβάσεις άνω των ορίων είναι στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να δημοσιεύει το Πρόγραμμα Διαύγεια την προκήρυξη της σύμβασης, όπως αυτή δημοσιεύτηκε στην ΕΕΕΕ.

Περαιτέρω, στο Πρόγραμμα Διαύγεια δημοσιεύονται όλες οι αποφάσεις ανάθεσης/κατακύρωσης μιας σύμβασης, ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης που εφαρμόζεται και εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Επιπλέον, όπως ορίζεται στην περ. κ, της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020, στο Πρόγραμμα Διαύγεια αναρτώνται και οι ατομικές διοικητικές πράξεις, εφόσον όμως η δημοσίευσή τους προβλέπεται, δηλαδή επιτρέπεται από ειδικές διατάξεις. Με άλλα λόγια, οι ατομικές διοικητικές πράξεις, για τις οποίες προβλέπεται στις κείμενες διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, δηλαδή στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και αυτών που εκδίδονται, κατ' εξουσιοδότηση αυτού, η δημοσίευσή τους στο ΚΗΜΔΗΣ, μπορούν να αναρτώνται και στο Πρόγραμμα Διαύγεια. Και τούτο διότι οι διατάξεις αυτές είναι ειδικότερες αφορώσες τις δημόσιες συμβάσεις και υπερισχύουν των γενικών διατάξεων του ν. 4727/2020 οι οποίες ρυθμίζουν γενικότερα θέματα δημοσιότητας, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των δημοσίων συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, στο Πρόγραμμα Διαύγεια μπορούν να δημοσιεύονται, ως ατομικές διοικητικές πράξεις, οι προσκλήσεις υποβολής προσφοράς στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης του άρθρου 118 του ν. 4412/2016. Αντιθέτως, δε δημοσιεύονται οι προσκλήσεις υποβολής προσφοράς στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, καθώς γι' αυτές δεν προβλέπεται η δημοσίευσή τους στο ΚΗΜΔΗΣ.

Τέλος, τονίζεται ότι ατομικές διοικητικές πράξεις των οποίων η δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ προβλέπεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο της διαδικασίας ανάθεσης, απαγορεύεται να αναρτηθούν στο Πρόγραμμα Διαύγεια σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν. Ως ενδεικτικό παράδειγμα αναφέρεται η εσωτερική, ήτοι μη κοινοποιήσιμη, και συνεπώς μη δημοσιευτέα καθ' οποιονδήποτε τρόπο, απόφαση της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής,

τεχνικών και οικονομικών προσφορών, όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι αποκλειστικά η τιμή. Η εν λόγω απόφαση, ως ορίζεται ρητά στις διατάξεις του άρθρου 100 του ν. 4412/2016, δεν κοινοποιείται στους οικονομικούς φορείς μετά την έκδοσή της αλλά ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης. Η ενιαία αυτή απόφαση είναι εκείνη που κοινοποιείται στους προσφέροντες μετά την έκδοσή της και επί της οποίας χωρεί προδικαστική προσφυγή. Επιπλέον, αυτή η απόφαση δημοσιεύεται πρωτογενώς στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την οριστικοποίησή της και ακολούθως δημοσιεύεται στο Πρόγραμμα Διαύγεια. Είναι σαφές, ότι τυχόν προγενέστερη, κατά τα ανωτέρω, δημοσίευση στο Πρόγραμμα Διαύγεια της εν λόγω εσωτερικής απόφασης, παραβιάζει ευθέως την αρχή της νομιμότητας, την οποία οφείλει να υπηρετεί η Δημόσια Διοίκηση. Στο πλαίσιο αυτό, γενικότερες νομοθετικές διατάξεις ή κανονιστικά κείμενα (π.δ./υπουργικές αποφάσεις, αποφάσεις διοικητικών οργάνων), που ρυθμίζουν διαφορετικά τα ζητήματα δημοσιότητας που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, δεν εφαρμόζονται διότι υπερισχύουν οι διατάξεις του ν. 4412/2016 που είναι ειδικότερες για τα εν λόγω ζητήματα.

1.4.4.3 ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. ενότητα 1.2.1.1.3), το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) αποτελεί ένα πληροφοριακό σύστημα, που συνιστά μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, τηρείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Χρήστες του είναι ιδίως οι αναθέτουσες αρχές καθώς και οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ.

Οι αναθέτουσες αρχές φέρουν την υποχρέωση να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ όταν διενεργούν διαδικασίες ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ. Ως εκ τούτου, κάθε διαδικασία ανάθεσης μιας σύμβασης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του ανωτέρω ορίου διεξάγεται ηλεκτρονικά. Για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία, κατώτερη του εν λόγω

χρηματικού ορίου, η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ για τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης της σύμβασης είναι προαιρετική για τις αναθέτουσες αρχές.

Στο ΕΣΗΔΗΣ τηρείται ο λεγόμενος φάκελος μιας ηλεκτρονικής δημόσιας σύμβασης, ο οποίος θα αναλυθεί στο τρίτο κεφάλαιο του παρόντος εκπαιδευτικού οδηγού. Στο παρόν κεφάλαιο, θα αναφερθούν οι πράξεις και εν γένει τα στοιχεία μιας δημόσιας σύμβασης που αναρτώνται στο ΕΣΗΔΗΣ, στο αρχικό στάδιο ανάθεσή της, ήτοι στο στάδιο της προκηρύξεώς της (έως την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών) και αποτελούν μέρος του φακέλου της σύμβασης.

Τα στοιχεία μιας δημόσιας σύμβασης, τα οποία αναρτώνται στο ΕΣΗΔΗΣ, στην ηλεκτρονική περιοχή των συνημμένων της διαδικασίας και είναι δημοσίως προσβάσιμα, είναι όλα τα έγγραφα μιας δημόσιας σύμβασης, κατά την έννοια του στοιχείου 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου στο ΕΣΗΔΗΣ αναρτώνται, κατά περίπτωση, ιδίως τα κάτωθι:

- Η προκήρυξη της σύμβασης, όπου προβλέπεται
- Η διακήρυξη της σύμβασης με τα παραρτήματα αυτής
- Το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)
- Οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 του ν. 4412/2016
- Το σχέδιο της σύμβασης και τα παραρτήματα αυτής
- Οι εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές
- Τα υποδείγματα για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους-προσφέροντες.

1.4.1.4 ΕΝΤΥΠΟΣ ΤΥΠΟΣ

Στις απαιτήσεις δημοσιότητας που αφορούν δημόσιες συμβάσεις, περιλαμβάνεται και η δημοσίευση περιλήψεων διακηρύξεων συμβάσεων, στον έντυπο τύπο. Η δημοσίευση στον έντυπο τύπο δεν αποτελεί κανόνα δημοσιότητας, που προβλέπεται στις διατάξεις που θέσπισε ο ν. 4412/2016. Η επιλογή του νομοθέτη ήταν να καταργηθούν σταδιακά

όλες οι απαιτήσεις δημοσιότητας στον εθνικό τύπο, ωστόσο έχουν παραμείνει μεταβατικά οι απαιτήσεις δημοσιότητας στον τοπικό και περιφερειακό τύπο[92].

Απαιτήσεις δημοσιότητας προέβλεπε το π.δ 118/2007 (Α΄ 150) και η με αρ. 11389/1993 (Β΄ 185) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.
Τα εν λόγω κανονιστικά κείμενα καταργήθηκαν με το ν. 4412/2016 (αρ. 377), με την εξαίρεση όμως της ισχύος κάποιων εκ των προβλεπόμενων σε αυτά κανόνων δημοσιότητας, όπως προκύπτει από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379.
Ειδικότερα, ο ν. 4412/2016 κατήργησε την υποχρέωση δημοσίευσης σε οικονομικές εφημερίδες, διατήρησε ωστόσο έως τις 31/12/2025 τις απαιτήσεις δημοσιότητας που αφορούν τη δημοσιότητα της προκήρυξης στον τοπικό και περιφερειακό τύπο. Στο πλαίσιο αυτό, οι κανόνες δημοσιότητας που ορίζονται στο π.δ 118/2007 (Α΄ 150) και στη με αρ. 11389/1993 (Β΄ 185) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σε συνδυασμό και με τον ν.3548/07, παύουν να εφαρμόζονται από την 1/1/2026. Αναλυτικότερα ανά κανονιστικό κείμενο ισχύουν τα κάτωθι:

<u>Π.Δ 118/2007</u>

Στο πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1) του π.δ. 118/2007, υπάγονταν το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που αποτελούν οργανισμούς της καθ` ύλην αυτοδιοίκησης, που εκτελούν προμήθειες αγαθών.

---

[92] Για τις δημοσιεύσεις περιλήψεων διακηρύξεων (άνω των ορίων της απευθείας ανάθεσης) στον εθνικό τύπο, βλέπε και ΠΙΝΑΚΑ 1 «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Ν.4412/2016», 3η έκδοση με ημερομηνία 29-03-2022 στην ιστοσελίδα της ΕΑΔΗΣΥ, στη διαδρομή Αναθέτουσες Αρχές/Γενικές Οδηγίες/Υποστηρικτικό Υλικό. Σύμφωνα με την σημείωση (ε) του ως άνω πίνακα: «(στ) Περίληψη διακήρυξης: το κείμενο που αποστέλλεται για δημοσίευση στις εφημερίδες και αναρτάται στην ΔΙΑΥΓΕΙΑ, περιέχει δε τα ουσιώδη στοιχεία της διακήρυξης (βλ. άρθρο 5 παρ.1 του ΕΚΠΟΤΑ, άρθρο 10 παρ.1 του ΠΔ 118/07 και εδάφιο 16 παρ. 4 του άρθρου 2 ν.3861/2010). […] Προκήρυξη σύμβασης: το κείμενο που περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Γ του Παραρτήματος V του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α το οποίο δημοσιεύεται στο TED και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων (βλ. άρθρα 63, 65, 66 ν.4412/2016). Μετά την κατάργηση από 1/6/2021 του άρθρου 122 ν. 4412/2016 με το άρθρο 141 ν. 4782/2021, καταργείται η υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης για τις συμβάσεις κάτω των ορίων).».

Αναφορικά με τους εν λόγω φορείς, η υποχρέωση δημοσίευσης σε τοπικό/περιφερειακό τύπο της προκήρυξης (περίληψης των ουσιωδών στοιχείων της διακήρυξης), σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 περ. α, σε συνδυασμό με τον ν. 3548/07, εξακολουθεί να υφίσταται σύμφωνα με την παρ. 1 περ. (59) του άρθρου 377 και την παρ. 12 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 57 παρ. 4 του ν. 5079/2023, έως και τις 31/12/2025

Ωστόσο, όπως ρητά ορίζεται στο ως άνω άρθρο 4 παρ. 2 α του εν λόγω προεδρικού διατάγματος, η ανωτέρω υποχρέωση ισχύει μόνο όταν η διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης (είτε ανοιχτή, είτε κλειστή) σύμβασης προκηρύσσεται από περιφερειακή Υπηρεσία των συγκεκριμένων φορέων.

Αντιθέτως, όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται από κεντρική υπηρεσία των εν λόγω φορέων δεν υφίσταται τέτοιου είδους υποχρέωση ακόμα και αν τα αγαθά προορίζονται για τις περιφερειακές τους υπηρεσίες[93].

Αναφορικά με τη δημοσίευση προκηρύξεων συμβάσεων υπηρεσιών εφαρμόζεται – σύμφωνα με την παρ. 3 του αρ. 239 του ν. 4072/2012 - αναλογικά το π.δ. 118/2007. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω παράγραφος καταργήθηκε με την παρ. 1 του αρ. 377 του ν. 4412/2016 (περ. 17). Δοθέντος, όμως, ότι διατηρείται η πρόβλεψη του π.δ. 118/2007 περί υποχρέωσης δημοσίευσης σε τοπική εφημερίδα αναφορικά με τις συμβάσεις προμηθειών, τούτο ισχύει αναλογικά και για τις συμβάσεις υπηρεσιών.

Η δημοσίευση σε τοπική-περιφερειακή εφημερίδα ισχύει και για σύμβαση που προκηρύσσεται δυνάμει επαναληπτικής διαγωνιστικής διαδικασίας.

[93] Βλ. και ΝΣΚ 3/2018 σύμφωνα με την οποία ο τόπος εγκατάστασης του υπό προμήθεια είδους ή παροχής της υπηρεσίας δεν αποτελεί κριτήριο για το αν απαιτείται να γίνει δημοσίευση σε τοπική εφημερίδα.

Αρ. 11389/1993 ΥΑ (Ενιαίος κανονισμός προμηθειών τοπικής αυτοδιοίκησης-ΕΚΠΟΤΑ)

Στο πεδίο εφαρμογής του ΕΚΠΟΤΑ υπάγονται ως αναθέτουσες αρχές, οι δήμοι, οι κοινότητες, οι σύνδεσμοί τους, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δίκαιου που εκτελούν προμήθειες κάθε φύσεως υλικών, αναλωσίμων ή μη, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 1797/1988 όπως αυτές ισχύουν. Στο πλαίσιο αυτό, ως προμήθειες νοούνται και αναθέσεις εκτέλεσης εργασιών εγκατάστασης, συντήρησης, μεταφοράς ή και άλλων εργασιών που σχετίζονται με την προμήθεια υλικών. Στα υλικά δε συμπεριλαμβάνονται ο μηχανολογικός ηλεκτρολογικός, ηλεκτρονικός ή άλλης μορφής εξοπλισμός και τα υλικά, που ενσωματώνονται στα έργα των φορέων της προηγούμενης παραγράφου

Για τους ανωτέρω φορείς, η δημοσίευση (άρθρο 5 παρ. 2, σε συνδυασμό με το ν.3548/07) αφορά σε περίληψη ουσιωδών στοιχείων της διακήρυξης με διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης καθώς και σε τυχόν επαναλήψεις προκήρυξης αυτής.

Τα στοιχεία της περίληψης που δημοσιεύονται είναι τουλάχιστον τα εξής: ο τόπος και τρόπος διεξαγωγής του διαγωνισμού, η καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής των προσφορών, σαφής συνοπτική περιγραφή της προμήθειας, η συνολική εκτιμώμενη αξία, εγγύηση συμμετοχής, τυχόν ειδικοί όροι, τηλέφωνο και διεύθυνση υπηρεσίας που διενεργεί τη διαδικασία.

Αναφορικά με τον αριθμό των εφημερίδων, στις οποίες δημοσιεύονται οι περιλήψεις των σχετικών διακηρύξεων, οι διατάξεις των ανωτέρω κανονιστικών κειμένων που αφορούν στις απαιτήσεις δημοσιότητας στον έντυπο τύπο, αναγιγνώσκονται σε συνδυασμό με τις σχετικές διατάξεις του ν. 3548/2007. Οι τελευταίες διατηρήθηκαν σε ισχύ με το ν. 4412/2016, συνδεόμενες ευθέως με τις ανωτέρω απαιτήσεις δημοσιότητας και αποκλειστικά και μόνο έως το χρόνο παύσης των εν λόγω απαιτήσεων (έως, δηλαδή, τις 31/12/2025). Ειδικότερα, η υποχρέωση δημοσίευσης σε νομαρχιακές (νυν "περιφερειακές" κατά το άρ.16 του ν. 4487/2017) και τοπικές εφημερίδες του ν. 3548/2007 συνεχίζει να υφίσταται μέχρι και την 31/12/2025, οπότε και καταργείται,

βλ. άρθρο 377§1 περ. (35) και άρθρο 379 §12 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρ. 57 του ν.5079/2023. Στο πλαίσιο αυτό, όσον αφορά τις δημοσιεύσεις των περιλήψεων διακήρυξης, ισχύουν τα κάτωθι:

- Υποχρέωση δημοσιότητας στον τοπικό τύπο:
Η δημοσίευση πραγματοποιείται σε μία ημερήσια και μία εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα με έδρα σε δήμο ή κοινότητα εντός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, εφόσον η προμήθεια/παροχή υπηρεσίας λάβει χώρα σε Δήμο ή Κοινότητα εντός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Εάν δεν κυκλοφορεί ημερήσια εφημερίδα, η δημοσίευση πραγματοποιείται σε δύο εβδομαδιαίες του δήμου που εδρεύει ο φορέας/αναθέτουσα αρχή. Αν οι δήμοι ή οι κοινότητες στους οποίους θα λάβει χώρα η υπηρεσία ή η προμήθεια αγαθών είναι περισσότεροι από έναν, η δημοσίευση γίνεται σε μία ημερήσια τοπική εφημερίδα κάθε δήμου ή κοινότητας και μία εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα, από εκείνες που έχουν την έδρα τους σε έναν από τους δήμους ή κοινότητες στους οποίους θα λάβει χώρα η σύμβαση.

- Υποχρέωση δημοσιότητας στον περιφερειακό τύπο:
Η δημοσίευση πραγματοποιείται σε δύο ημερήσιες και μία εβδομαδιαία περιφερειακή εφημερίδα, με έδρα στο νομό, που θα λάβει χώρα η προμήθεια/παροχή υπηρεσίας, εφόσον αυτή λάβει χώρα σε Δήμο ή Κοινότητα εντός άλλων νομών εκτός της Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Εάν δεν κυκλοφορεί ημερήσια εφημερίδα, η δημοσίευση πραγματοποιείται σε δύο εβδομαδιαίες εφημερίδες. Αν οι νομοί στους οποίους θα λάβει χώρα η υπηρεσία ή η προμήθεια αγαθών, είναι περισσότεροι από έναν, η δημοσίευση γίνεται σε μία ημερήσια νομαρχιακή εφημερίδα κάθε νομού και μία εβδομαδιαία νομαρχιακή εφημερίδα. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, οι περιλήψεις δημοσιεύονται σε δύο εβδομαδιαίες εφημερίδες της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Σε νομούς η περιφέρεια των οποίων περιλαμβάνει μόνο νησιά, σε δύο ημερήσιες και μία εβδομαδιαία που έχουν την έδρα τους σε δύο τουλάχιστον νησιά.

Σημειώνεται ότι, το ηλεκτρονικό Μητρώο Έντυπου Τύπου (Μ.Ε.Τ.) τηρείται στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, της Προεδρίας της Κυβέρνησης. Στο Μ.Ε.Τ. εντάσσεται ως υπομητρώο το Μητρώο Περιφερειακού και Τοπικού Τύπου του ν. 3548/2007 (Α' 68). Οι ημερήσιες και εβδομαδιαίες περιφερειακές και τοπικές εφημερίδες καταχωρίζονται στο ηλεκτρονικό μητρώο περιφερειακού και τοπικού τύπου με απόφαση που εκδίδει η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 4 του ν. 3548/2007, ως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 5005/2022, αναφορικά με τις δαπάνες δημοσίευσης στον έντυπο τύπο, αυτές καταβάλλονται από την αναθέτουσα αρχή που προκηρύσσει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και δίνει την εντολή καταχώρισης της περίληψης της διακήρυξης στην εφημερίδα/ες. Σχετικά με την εν λόγω δαπάνη της υπόχρεης αναθέτουσας αρχής ισχύουν οι προθεσμίες που προβλέπονται στο ν. 4270/2014 και ειδικότερα στο άρθρο 69ζ αυτού.

Εάν η διαδικασία ανάθεσης δεν αποβεί άγονη, και συνεπώς ανακηρυχθεί ανάδοχος, η εν λόγω δαπάνη στην οποία προέβη η αναθέτουσα αρχή, αφαιρείται από το συμβατικό τίμημα που θα πρέπει να καταβληθεί στον ανάδοχο. Σε περιπτώσεις κατακύρωσης της σύμβασης/συμφωνίας πλαίσιο, σε περισσότερους του ενός αναδόχους, είτε λόγω ανάθεσης της συμφωνίας πλαίσιο, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 39 του ν. 4412/2016, είτε λόγω υποδιαίρεσης της (ενιαίας) σύμβασης/συμφωνίας πλαίσιο σε επιμέρους συμβάσεις, ήτοι σε μεμονωμένα τμήματα, σε καθένα από το οποίο μπορεί να ανακηρυχθεί ξεχωριστός ανάδοχος, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, οι δαπάνες δημοσίευσης κατανέμονται αναλογικά στους αναδόχους, βάσει της εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας πλαίσιο ή της εκτιμώμενης αξίας των τμημάτων στα οποία η σύμβαση/συμφωνία πλαίσιο υποδιαιρείται.

1.4.1.5 ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, οι διατάξεις του ν. 4412/2016, δεν προβλέπουν υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να δημοσιεύουν πράξεις και στοιχεία δημοσίων συμβάσεων σε ιστοτόπους που τυχόν έχουν δημιουργήσει.

Συνεπώς, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναρτούν, κατά διακριτική τους ευχέρεια στοιχεία και πράξεις δημοσίων συμβάσεων στον ιστότοπο τους. Σε περίπτωση, που η τήρηση σχετικού κανόνα δημοσιότητας προβλέπεται σε κανονιστικά κείμενα, διάφορα του ν. 4412/2016, ή προκύπτει από σχετικές οδηγίες/εντολές περί δημοσίευσης, σε επίπεδο αναθέτουσας αρχής, η εφαρμογή τους πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των ειδικών προβλεπόμενων στο ν. 4412/2016 σχετικά με το επιτρεπόμενο χρόνο πραγματοποίησης της δημοσίευσης αυτής, κατά ανάλογο τρόπο με τα αναγραφόμενα στην υποενότητα 1.4.1.2 σχετικά με το Πρόγραμμα Διαύγεια.

1.4.2 ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η έκδοση από την αναθέτουσα αρχή διοικητικής πράξης (απόφαση), η οποία τροποποιεί όρο, που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, προϋποθέτει την τήρηση κανόνων δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο. Η σχετική τροποποιητική απόφαση εκδίδεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής, ήτοι το ίδιο όργανο που εξέδωσε την αρχική πράξη, που τροποποιείται.

Στην οικεία κυα (Β΄3075/2021), όπου ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στο ΚΗΜΔΗΣ, προβλέπεται η υποχρέωση των αναθετουσών αρχών περί δημοσίευσης σε αυτό πράξεων, τροποποιητικών των αρχικών αναρτηθεισών. Ειδικότερα, στο άρθρο 8 αυτής («Καταχώριση τροποποιήσεων των εγγράφων της σύμβασης αυτής»), ορίζεται υποχρέωση ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ των τροποποιήσεων των προκηρύξεων, των διακηρύξεων, των προσκλήσεων και των αποφάσεων κατακύρωσης/ανάθεσης. Κάθε τροποποιητική δε πράξη, που δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ, λαμβάνει ένα νέο μοναδικό ΑΔΑΜ.

Για λόγους διευκόλυνσης των αναθετουσών αρχών, οι σχετικές τους ενέργειες που αφορούν στην τήρηση των προβλεπόμενων απαιτήσεων δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο, όταν τροποποιείται όρος της διακήρυξης της σύμβασης παρουσιάζονται, υπό τη μορφή βημάτων, ως κάτωθι:

- Το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής, εκδίδει διοικητική πράξη (απόφαση) που τροποποιεί το συγκεκριμένο ή τους συγκεκριμένους όρους της διακήρυξης.
- Ο αρμόδιος υπάλληλος της αναθέτουσας αρχής αναρτά στο ΚΗΜΔΗΣ την προκήρυξη της σύμβασης, δηλαδή το τυποποιημένο έντυπο που έχει δημοσιευτεί σε ενωσιακό επίπεδο, εντός του οποίου αναφέρεται το αρχικό στοιχείο/όρος που τροποποιείται. Η εν λόγω ενέργεια αφορά σε προκηρύξεις άνω των ενωσιακών ορίων, που τροποποιούνται.
- Ο αρμόδιος υπάλληλος της αναθέτουσας αρχής αναρτά στο ΚΗΜΔΗΣ την εκδοθείσα τροποποιητική απόφαση της διακήρυξης.
- Ο αρμόδιος υπάλληλος της αναθέτουσας αρχής αναρτά στο ΕΣΗΔΗΣ, ως δημοσίως προσβάσιμο στοιχείο, την εκδοθείσα τροποποιητική απόφαση της διακήρυξης. Στην εν λόγω απόφαση αποτυπώνεται και ο αριθμός ΑΔΑΜ, που φέρει, καθώς έχει προηγηθεί η δημοσίευσή της στο ΚΗΜΔΗΣ. Στις συμβάσεις άνω των ορίων αναρτά επίσης το δημοσιευθέν στην ΕΕΕΕ τυποποιημένο έντυπο αλλαγής. Με την τελευταία αυτή ενέργεια συντελείται και η επικαιροποίηση του φακέλου δημόσιας σύμβασης, ο οποίος παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 3 του παρόντος.

1.5 ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

• 1Η ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Αναθέτουσα αρχή διενεργεί ανοιχτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας του κτιρίου της, διάρκειας ενός (1) έτους και με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει προσφερόμενης τιμής μόνο, εκτιμώμενης αξίας 1.150.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ (24%, ήτοι 276.000 ευρώ) και συνολικής αξίας 1.426.000 ευρώ. Σε ενωσιακό επίπεδο, η Προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για δημοσίευση στις 14.06.2024 και έλαβε αριθμό αναφοράς. Σε εθνικό επίπεδο, η προκήρυξη καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 21.06.2024, οπότε και έλαβε αριθμό ΑΔΑΜ. Στο περιεχόμενο της Διακήρυξης, η οποία έλαβε και αυτή τη δέουσα δημοσιότητα, αναφέρεται ότι η Οικονομική

Προσφορά συντάσσεται με βάση το κριτήριο ανάθεσης και ότι η προσφερόμενη τιμή των παρεχόμενων υπηρεσιών περιλαμβάνει το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, με τις υπέρ τρίτων κρατήσεις και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Επίσης, στη διακήρυξη προβλέπεται ότι η προσφερόμενη τιμή δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη του κόστους μισθοδοσίας, το οποίο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον τα οριζόμενα από την εργατική νομοθεσία (αμοιβές προσωπικού καθαριότητας με τις ανάλογες προσαυξήσεις, επιδόματα, ασφαλιστικές εισφορές, κλπ) βάσει της οικείας συλλογικής σύμβασης εργασίας (ΣΣΕ), «που ισχύει κατά το χρόνο της προκήρυξης». Εκτιμώμενη ημερομηνία έναρξης της σύμβασης λογίζεται η 12/12/2024. Σημειώνεται ότι, στις 10.01.2024, είχε αντικατασταθεί η σχετική ΣΣΕ1, η οποία ρύθμιζε το εργοδοτικό κόστος για τους εργαζόμενους σε υπηρεσίες καθαριότητας, με τη ΣΣΕ2, η οποία ρύθμιζε το ίδιο αντικείμενο και η οποία θα ετίθετο σε ισχύ από την 17.06.2024. Ερωτάται, επί τη βάσει ποιας ΣΣΕ οφείλει να υπολογίσει το εργοδοτικό κόστος ο οικονομικός φορέας, προκειμένου να υποβάλει αποδεκτή οικονομική προσφορά στον εν λόγω διαγωνισμό;

Απάντηση: Επειδή, εν προκειμένω, κατά ρητή πρόβλεψη διακήρυξης για τη σύνταξη της οικονομικής προσφοράς, λαμβάνεται υπόψη η σχετική ΣΣΕ που ίσχυε κατά το χρόνο της «προκήρυξης» της σύμβασης, σε συνδυασμό με το περιεχόμενο των συναφών διατάξεων του άρ. 61 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το οποίο ως «χρόνος προκήρυξης της σύμβασης» της ανοικτής διαδικασίας για συμβάσεις άνω των ορίων, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης, εφαρμοστέα είναι η ΣΣΕ που ίσχυε στις 14.06.2024, οπότε απεστάλη η σχετική προκήρυξη στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή η ΣΣΕ1, εφόσον η ΣΣΕ2, αν και υιοθετηθείσα, δεν είχε τεθεί ακόμα σε ισχύ.

- 2Η ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Η κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας διενεργεί ανοιχτή ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης σύμβασης προμήθειας κλιματιστικών μηχανημάτων, τα

οποία προορίζονται για την ικανοποίηση των αναγκών των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου (αναθέτουσα αρχή). Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, η οποία θα χρηματοδοτηθεί από τον τακτικό προϋπολογισμό, είναι 120.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ και η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών ορίζεται για τις 20/12/2025. Ποιες είναι οι διατυπώσεις δημοσιότητας, οι οποίες πρέπει να τηρηθούν στην ανωτέρω περίπτωση; Σε περίπτωση που αποφασιστεί η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής προσφορών για τις 3/1/2025, ποιες διοικητικές ενέργειες απαιτούνται;

Το Υπουργείο Παιδείας αποτελεί Κεντρική Κυβερνητική Αρχή, η οποία περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Συνεπώς, η σύμβαση, που αποφασίζεται να ανατεθεί είναι κάτω των ενωσιακών ορίων και δεν απαιτείται η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας σε ενωσιακό επίπεδο. Τούτο σημαίνει ότι μετά την υπογραφή-έκδοση της διακήρυξης από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής, μπορούν να πραγματοποιηθούν οι απαιτούμενες δημοσιεύσεις, οι οποίες αφορούν αποκλειστικά στο εθνικό επίπεδο. Το πρωταρχικό σημείο δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο είναι το ΚΗΜΔΗΣ. Σε αυτό θα αναρτηθεί αποκλειστικά η πράξη της διακήρυξης η οποία θα λάβει ΑΔΑΜ. Αντιθέτως, δεν απαιτείται η δημοσίευση της πράξης της προκήρυξης, καθώς για τις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κάτω των ενωσιακών ορίων η προκήρυξη έχει καταργηθεί.

Σε συνέχεια της ανάρτησης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, θα δημοσιευτεί η προκήρυξη (περίληψη της διακήρυξης) της σύμβασης στο Πρόγραμμα Διαύγεια, καθώς σε αυτό δημοσιεύονται όλες οι προκηρύξεις (περιλήψεις διακηρύξεων), ανεξαρτήτως εάν αυτές είναι άνω ή κάτω των ενωσιακών ορίων.

Δοθέντος ότι η σύμβαση που προκηρύσσεται είναι εκτιμώμενης αξίας άνω των 30.000 ευρώ, η διαγωνιστική διαδικασία θα διενεργηθεί μέσω του Υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ, όπου θα γίνουν επίσης οι απαραίτητες αναρτήσεις. Ειδικότερα, στον ηλεκτρονικό χώρο του διαγωνισμού, θα αναρτηθούν, ως δημοσίως προσβάσιμα στοιχεία, όλα τα έγγραφα της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης και της διακήρυξης της σύμβασης.

Δεν απαιτείται δημοσίευση στον έντυπο τύπο. Το Υπουργείο Παιδείας υπάγεται, ως προς τους κανόνες δημοσιότητας στον έντυπο τύπο, στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 118/2007. Ωστόσο, δεν υφίσταται υποχρέωση καταχώρισης της περίληψης των ουσιωδών στοιχείων της διακήρυξης σε τοπική εφημερίδα καθώς η σύμβαση προκηρύσσεται από κεντρική υπηρεσία, ανεξαρτήτως που το συμβατικό είδος θα καλύψει ανάγκες περιφερειακών υπηρεσιών.

Η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής προσφορών συνιστά τροποποίηση όρου της διακήρυξης. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται η τήρηση των κανόνων δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα, μετά την έκδοση από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής της απόφασης τροποποίησης του συγκεκριμένου όρου της διακήρυξης, η εν λόγω πράξη (τροποποιητική απόφαση) θα δημοσιευτεί στο ΚΗΜΔΗΣ και θα λάβει νέο ΑΔΑΜ. Ακολούθως, θα αναρτηθεί και στον ηλεκτρονικό χώρο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, ως δημοσίως προσβάσιμη πράξη.

- 3Η ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει ανάγκες για φωτοαντιγραφικό χαρτί, εκτιμώμενης αξίας 15.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ (τιμή δεσμίδας χαρτιού 3 ευρώ). Αποφασίζεται η εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 περί απευθείας ανάθεσης. Μετά τον απαιτούμενο σχεδιασμό της σύμβασης, εκδίδεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο η πρόσκληση υποβολής προσφοράς στη διαδικασία, η οποία απευθύνεται προς ένα (συγκεκριμένο) οικονομικό φορέα. Ποιες είναι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας στην εν λόγω περίπτωση; Εάν η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει να προσκαλέσει και άλλους οικονομικούς φορείς, σε τι ενέργειες σχετικές με την τήρηση της αρχής της δημοσιότητας, οφείλει να προβεί;

Η πρόσκληση υποβολής προσφοράς στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης προς το συγκεκριμένο οικονομικό φορέα αποτελεί την πρώτη πρόσκληση για υποβολή προσφοράς στην εν λόγω διαδικασία. Η οικεία πρόσκληση δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο ΚΗΜΔΗΣ. Ως ατομική διοικητική πράξη, της οποίας η δημοσίευση προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων μπορεί να αναρτηθεί και στο

Πρόγραμμα Διαύγεια. Σε αυτήν την περίπτωση, η ανάρτηση της πράξης πραγματοποιείται μετά τη δημοσίευσή της στο ΚΗΜΔΗΣ.

Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας, διαφορετικός του αρχικά προσκληθέντα, που έχει δει την πρόσκληση υποβολής προσφοράς, αιτηθεί από την αναθέτουσα αρχή να προσκαλέσει και τον ίδιο (π.χ. το αιτείται με την αιτιολογία ότι προσφέρει το φωτοαντιγραφικό χαρτί σε τιμή 2,5 αντί 3 ευρώ τη δεσμίδα) και η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει να αποδεχτεί το αίτημά του και να τον προσκαλέσει, τότε η σχετική πρόσκληση υποβολής προσφοράς θα πρέπει, επίσης, να δημοσιευτεί στο ΚΗΜΔΗΣ.

Η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης δημοσιεύεται επίσης στο ΚΗΜΔΗΣ. Για να είναι νόμιμη και ισχυρή η πράξη, η δημοσίευση πρέπει να συντελεστεί τουλάχιστον πέντε ημέρες μετά την πρώτη (και όχι τη δεύτερη-μεταγενέστερη) πρόκληση υποβολής προσφοράς, ανεξαρτήτως αν τελικά ο ανάδοχος της σύμβασης θα είναι ο πρώτος ή ο μετέπειτα προσκληθείς οικονομικός φορέας. Η απόφαση ανάθεσης θα δημοσιευτεί και στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ – ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

2.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου είναι η επιμόρφωση του προσωπικού των αναθετουσών αρχών αναφορικά με τον κατάλληλο χειρισμό των αιτημάτων παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών επί όρων των εγγράφων της σύμβασης, που υποβάλλουν οικονομικοί φορείς, οι οποίοι ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε μια διαδικασία ανάθεσης. Επιπλέον, με την παρούσα σκοπείται η επαύξηση των γνώσεων των επιμορφωμένων σχετικά με τις περιπτώσεις που η παράταση της καταληκτικής

ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών, αποτελεί δέσμια αρμοδιότητα ή ενάσκηση διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής.

2.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του κεφαλαίου, οι επιμορφώμενοι θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν την προθεσμία, τον τρόπο και το μέσο που χρησιμοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές για να απαντούν σε διευκρινιστικά ερωτήματα οικονομικών φορέων.
- Αντιλαμβάνονται πότε μια αναθέτουσα αρχή έχει υποχρέωση και πότε διακριτική ευχέρεια απάντησης σε διευκρινιστικά ερωτήματα.
- Συνδέουν τις περιπτώσεις παροχής διευκρινίσεων με την παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών.
- Αντιλαμβάνονται πότε η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται ή δύναται να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής προσφορών.

2.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Το παρόν κεφάλαιο, διαχωρίζεται ως προς το περιεχόμενό του σε δύο βασικές ενότητες. Ειδικότερα, το θεματικό περιεχόμενο της μίας κύριας ενότητας αφορά στον τρόπο χειρισμού από την αναθέτουσα αρχή διευκρινιστικών ερωτημάτων επί όρων των εγγράφων της σύμβασης, που υποβάλλουν οικονομικοί φορείς που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε μια διαδικασία ανάθεσης, και αναλύονται η προθεσμία, ο τρόπος και το μέσο απάντησης σε αυτά. Στη δεύτερη κύρια ενότητα περιγράφονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η υποβολή αιτημάτων συμπληρωματικών πληροφοριών εκ μέρους των οικονομικών φορέων οδηγούν σε υποχρεωτική παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας. Παράλληλα, στην ίδια ενότητα παρουσιάζονται οι περιπτώσεις και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών, αποτελεί δέσμια αρμοδιότητα ή δυνατότητα άσκησης διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής. Στο τέλος του κεφαλαίου, παρέχεται για λόγους καλύτερης κατανόησης του συνολικού περιεχομένου αυτού μια μελέτη περίπτωσης για πρακτική εφαρμογή των παρεχόμενων θεωρητικών γνώσεων.

2.2ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ

ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ: ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ, ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ

Οι οικονομικοί φορείς που επιθυμούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή, που προκηρύσσει τη διαδικασία, εφόσον το κρίνουν απαραίτητο, αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών επί των εγγράφων της σύμβασης. Το εν λόγω δικαίωμα προκύπτει, αφενός ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 60 και 67 (για συμβάσεις άνω των ενωσιακών ορίων) και 121 (για συμβάσεις κάτω των ενωσιακών ορίων) του ν. 4412/2016, όπου γίνεται αναφορά σε πρόσθετες πληροφορίες που ζητούν οικονομικοί φορείς και συσχετίζονται αυτές με τον καθορισμό προθεσμιών παραλαβής προσφορών, και αφετέρου από τους ορισμούς του άρθρου 2 του οικείου νόμου, όπου ως έγγραφο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης θεωρούνται και οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή επί των όρων των εγγράφων της σύμβασης.

Στα έγγραφα της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές, προβλέπουν το μέγιστο χρονικό διάστημα, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς δύνανται να υποβάλλουν διευκρινιστικά ερωτήματα. Το χρονικό διάστημα υποβολής αιτημάτων συμπληρωματικών πληροφοριών, δεν προβλέπεται ρητά στο οικείο θεσμικό πλαίσιο αλλά τίθεται από τις αναθέτουσες αρχές κατά τη διακριτική τους ευχέρεια, ως όρος στα έγγραφα της σύμβασης σε συνάρτηση με την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών. Σε κάθε περίπτωση, ο χρόνος της δυνατότητας υποβολής ερωτημάτων πρέπει να είναι εύλογος, δίχως να περιορίζει υπέρμετρα το εν λόγω δικαίωμα των οικονομικών φορέων που συναρτάται άμεσα με την κατάρτιση άρτιων και κατάλληλων προσφορών. Επισημαίνεται ότι, όπως και κάθε άλλος προβλεπόμενος όρος, δύναται να προσβληθεί από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς και να κριθεί η τυχόν καταχρηστική θέση του και η υπέρβαση των άκρων ορίων της ασκηθείσας διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής.

Αναφορικά με τον τρόπο υποβολής αιτημάτων συμπληρωματικών πληροφοριών, για διαδικασίες ανάθεσης που διεξάγονται ηλεκτρονικά, μέσω της χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, η

υποβολή τους γίνεται μέσω του Υποσυστήματος και ειδικότερα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», από πιστοποιημένους χρήστες των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με τη με αρ. 6423/2021 κυα (ΦΕΚ Β' 2453). Συνεπώς, για την κατάθεση διευκρινιστικών ερωτημάτων ένας οικονομικός φορέας θα πρέπει α) να είναι εγγεγραμμένος στο ΕΣΗΔΗΣ και β) να υποβάλει το ερώτημα μέσω της ανωτέρω λειτουργίας του Υποσυστήματος.

Αντιστοίχως, για ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή παρέχει τις αιτούμενες συμπληρωματικές πληροφορίες μέσω του εν λόγω Υποσυστήματος. Οι απαντήσεις παρέχονται γραπτώς. Τα σχετικά απαντητικά έγγραφα υπογράφονται από το αρμόδιο, κατά περίπτωση, αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής με εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή, και αναρτώνται από τους αρμόδιους οριζόμενους χρήστες της αναθέτουσας αρχής στο Υποσύστημα. Το έγγραφο παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών κοινοποιείται μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στον οικονομικό φορέα που το υπέβαλε. Παράλληλα, δοθέντος ότι αποτελεί σύμφωνα με τους ορισμούς που παρέχονται στο άρθρο 2 του ν. 4412/2016 έγγραφο δημόσιας σύμβασης, αναρτάται, ως δημοσίως προσβάσιμο έγγραφο στο ΕΣΗΔΗΣ, όπως και τα λοιπά έγγραφα της σύμβασης, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση αυτού και να είναι σε θέση να προετοιμάσουν προσήκουσες προσφορές. Ως (δημόσιο) έγγραφο της σύμβασης, που δύνανται να επηρεάσει την υποβολή άρτιων προσφορών, δεν αρκεί η κοινοποίηση του αποκλειστικά και μόνο στους οικονομικούς φορείς που έχουν ήδη εγγραφεί στον διαδικτυακό τόπο της ηλεκτρονικής διαδικασίας και τυχόν έχουν ήδη υποβάλει προσφορά. Η κοινοποίηση μέσω της λειτουργικότητας της Επικοινωνίας στον εκάστοτε οικονομικό φορέα που υπέβαλε το ερώτημα καθώς και η ανάρτηση του σχετικού εγγράφου παροχής διευκρινίσεων στην ηλεκτρονική περιοχή των συνημμένων της διαδικασίας προβλέπεται ρητά στο άρθρο 12 της οικείας κυα.

Συνοπτικά, αναφορικά με τις απαντήσεις της αναθέτουσας αρχής επί αιτούμενων πληροφοριών, διευκρινίζεται ότι αυτές δεν:
α) αποτελούν εσωτερικά έγγραφα της αναθέτουσας αρχής

β) παρέχονται προφορικά
γ) παρέχονται μόνο σε αυτούς που έχουν ήδη υποβάλει προσφορά στη διαδικασία και
δ) παρέχονται βάσει της απλής πληκτρολόγησης κειμένου στο ΕΣΗΔΗΣ.

Μια ορθή διοικητική πρακτική, για λόγους αποφυγής στρέβλωσης του ανταγωνισμού και της διευκόλυνσης τυχόν εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ οικονομικών φορέων, που αποτελούν δυνητικά προσφέροντες σε μια διαδικασία ανάθεσης, είναι η αναθέτουσα αρχή να σωρεύει σε ένα ενιαίο κείμενο τα ερωτήματα όλων των οικονομικών φορέων και τις απαντήσεις επί αυτών και εν συνεχεία να το αναρτά, υπό μορφή ανακοίνωσης, στα συνημμένα έγγραφα της διαδικασίας ανάθεσης που είναι δημοσίως προσβάσιμα, δίχως να αναφέρονται τα στοιχεία/επωνυμίες των οικονομικών φορέων, που υπέβαλαν τα σχετικά ερωτήματα. Είναι σαφές, ότι το δημόσιο έγγραφο της ανακοίνωσης θα πρέπει να περιέχει τα ερωτήματα ως διατυπώθηκαν και τις ίδιες απαντήσεις που παρασχέθηκαν και στους οικονομικούς φορείς που τα υπέβαλαν. Επισημαίνεται ότι η υποβολή διευκρινιστικών ερωτημάτων υποδηλώνει το ισχυρό ενδιαφέρον ενός οικονομικού φορέα για συμμετοχή του σε μια διαδικασία ανάθεσης. Τούτο σημαίνει ότι η αναφορά σε επωνυμίες οικονομικών φορέων καθιστά γνωστό στους λοιπούς προσφέροντες-ανταγωνιστές το εν λόγω ενδιαφέρον συμμετοχής. Συνεπώς, η σχετική γνώση των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων επιτρέπει ειδικά σε κλειστές αγορές με μειωμένο επίπεδο ανταγωνισμού, τη διευκόλυνση συνεργασίας και συμπαιγνιών μεταξύ των οικονομικών φορέων. Δοθέντος ότι τέτοιου είδους πρακτικές έχουν δυσκολία να εντοπιστούν από τις αναθέτουσες αρχές καθώς απαιτούν ειδική τεχνογνωσία, η εφαρμογή του ανωτέρω τρόπου δημοσίευσης έχει προληπτική δράση.

Στο σημείο αυτό, υπογραμμίζεται ότι όταν οι παρεχόμενες από την αναθέτουσα αρχή διευκρινίσεις δεν περιορίζονται αποκλειστικά στην παροχή (διευκρινιστικών) πληροφοριών αλλά μεταβάλλουν/τροποποιούν προβλεπόμενους όρους/απαιτήσεις της διακήρυξης, τότε το σχετικό απαντητικό έγγραφο αποτελεί τροποποίηση της σχετικής πράξης (διακήρυξη) και για την εγκυρότητα αυτού απαιτείται η τήρηση όλων των προβλεπόμενων κανόνων δημοσιότητας, ως αναλύθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Η αναθέτουσα αρχή έχει υποχρέωση, σε κάθε περίπτωση, να παρέχει στους οικονομικούς φορείς τις πληροφορίες που αιτήθηκαν. Οι σχετικές έγγραφες απαντήσεις δίδονται εντός τουλάχιστον έξι (6) ημερών πριν από την προβλεπόμενη στα έγγραφα της σύμβασης ημερομηνία παραλαβής των προσφορών, όπως ορίζει η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 67 του ν. 4412/2016, για συμβάσεις άνω των ενωσιακών ορίων. Η αντίστοιχη προθεσμία για συμβάσεις κάτω των ενωσιακών ορίων είναι οι τέσσερις (4) ημέρες. Η τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας είναι υποχρεωτική εφόσον αφενός οι τελευταίοι συμπεριφέρθηκαν επιμελώς, υποβάλλοντας εγκαίρως τα σχετικά ερωτήματά τους, και αφετέρου οι παρεχόμενες απαντήσεις στα εν λόγω ερωτήματα έχουν επιπρόσθετη αξία για την κατάρτιση κατάλληλων προσφορών, ήτοι είναι «συμπληρωματικές», δηλαδή εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο της διαδικασίας, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους ή και αποσαφηνίζουν την αληθή έννοια των προβλεπόμενων (πιθανόν αμφίσημων ή και αντιφατικών) όρων ή και παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες επί των διατυπωμένων όρων των εγγράφων της σύμβασης, που δεσμεύουν τους προσφέροντες. Η μη τήρηση της ανωτέρω ελάχιστης προθεσμίας στην περίπτωση που οι παρεχόμενες απαντήσεις δεν έχουν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά και συνιστούν απλώς έγγραφες διαβεβαιώσεις της αναθέτουσας αρχής αναφορικά με την ισχύ σαφών διατυπωμένων όρων ή επαναλαμβάνουν με άλλη λεκτική διατύπωση, όρους που έχουν τεθεί με πλήρη ενάργεια, δε δύναται να θεωρηθεί πλημμέλεια της αναθέτουσας αρχής. Σε κάθε περίπτωση, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μεριμνούν ώστε οι σχετικές απαντήσεις τους σε διευκρινιστικά ερωτήματα οικονομικών φορέων να παρέχονται πριν την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών.

Κλείνοντας την παρούσα ενότητα, επισημαίνεται η ιδιαίτερη σημασία που έχουν τα υποβληθέντα διευκρινιστικά ερωτήματα και οι παρεχόμενες σε αυτά απαντήσεις. Ειδικότερα, αυτά είναι σε θέση να οδηγήσουν στη συμμετοχή περισσότερων οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσης και στην υποβολή αρτιότερων προσφορών, γεγονός που τονώνει τον ανταγωνισμό στη διαδικασία με ενδεχόμενο αποτέλεσμα και την προσφορά του συμβατικού είδους σε χαμηλότερη τιμή. Επίσης, τα σχετικά ερωτήματα δύνανται να βοηθήσουν την αναθέτουσα αρχή να διαγνώσει

εγκαίρως ασάφειες ή και αντιφατικούς όρους των εγγράφων της σύμβασης και να προβεί σε σχετικές διορθωτικές ενέργειες.

2.3 Η ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής προσφορών αποτελεί ουσιώδη όρο της διακήρυξης της σύμβασης. Επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει, κατά την κρίση της, της όρους της διακήρυξης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων με βάση τις ανάγκες και τη σκοπιμότητα που εκείνη κρίνει, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, υπό τον όρο όμως να μην περιορίζεται ο ελεύθερος και ανόθευτος ανταγωνισμός και η ευρεία συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες μέσω επιβολής όρων που συρρικνώνουν την ελεύθερη αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, οι σχετικοί όροι της διακήρυξης διαμορφώνονται με γνώμονα τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης στα πλαίσια του ελεύθερου και αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του εθνικού μας δικαίου, η διακήρυξη σύμβασης αποτελεί κανονιστική πράξη της διοίκησης και κατά πάγια νομολογία, οι κανονιστικές πράξεις δεν χρήζουν αιτιολογίας, αλλά ελέγχονται μόνο από την άποψη της τήρησης των ορίων των εξουσιοδοτικών διατάξεων βάσει των οποίων εκδίδονται, καθώς και της ενδεχόμενης υπέρβασης των ορίων αυτών (ΣτΕ 211/2006, 31/2002). Τα ανωτέρω είναι σαφές ότι αφορούν και στην τροποποίηση όρων της διακήρυξης, που αποφασίζει η αναθέτουσα αρχή κατά την κρίση της, στις περιπτώσεις που οι κείμενες διατάξεις δεν της επιβάλλουν δέσμια αρμοδιότητα.

Η παράταση της προβλεπόμενης στη διακήρυξη ημερομηνίας παραλαβής προσφορών συνιστά τροποποίηση της οικείας διακήρυξης, ως προς το συγκεκριμένο όρο, για την οποία τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες απαιτήσεις δημοσιότητας, ώστε να είναι νόμιμη η σχετική απόφαση (τροποποίησης). Στο πλαίσιο των ως άνω αναφερόμενων, υπογραμμίζεται ότι, η παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών, ως όρος κανονιστικής πράξης, που τροποποιείται δεν απαιτείται να αιτιολογείται από την αναθέτουσα αρχή. Σε περίπτωση δέσμιας αρμοδιότητας, η αιτιολόγηση άλλωστε ανάγεται στις διατάξεις που την επιβάλλουν. Στις περιπτώσεις δε

διακριτικής ευχέρειας, η σχετική κρίση και απόφαση της αναθέτουσας αρχής ανάγεται στη βούλησή της με σκοπό πάντα την καλύτερη προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος. Οι περιπτώσεις δέσμιας αρμοδιότητας και διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, ως προς την παράταση της ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών, περιγράφονται, αντιστοίχως, στις δύο επόμενες υποενότητες του παρόντος κεφαλαίου.

2.3.1 ΔΕΣΜΙΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Το οικείο νομοθετικό πλαίσιο και συγκεκριμένα οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 60 του ν. 4412/2016, προβλέπουν δύο περιπτώσεις, κατά τις οποίες η αναθέτουσα αρχή έχει δέσμια αρμοδιότητα για χορήγηση παράτασης αναφορικά με την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών. Παράλληλα, από τις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, προκύπτει μια έτερη περίπτωση δέσμιας αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής. Οι εν λόγω περιπτώσεις αναλύονται ως κάτωθι:

2.3.1.1 ΈΓΚΑΙΡΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η πρώτη περίπτωση συνδέει άμεσα την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής περί χορήγηση παράτασης με τα εγκαίρως υποβληθέντα αιτήματα οικονομικών φορέων για παροχή πρόσθετων/συμπληρωματικών πληροφοριών επί των όρων των εγγράφων της σύμβασης. Ειδικότερα, η περ. α της παρ. 3 του οικείου άρθρου, η οποία αναγιγνώσκεται σε συνδυασμό με το άρθρο 67 του ν. 4412/2016, ορίζει ότι εφόσον δεν τηρηθεί η προθεσμία απάντησης των έξι (6) ημερών, πριν τη λήξη της δυνατότητας υποβολής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει το χρονικό διάστημα για την κατάθεση των προσφορών.

Το χρονικό διάστημα για την παράταση της διάρκειας υποβολής των προσφορών δεν ορίζεται ρητά στις διατάξεις αλλά επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, η οποία οφείλει να κρίνει την κατάλληλη διάρκεια παράτασης σε συνάρτηση με τη σπουδαιότητα και τη σημασία των συμπληρωματικών πληροφοριών που αιτήθηκαν

οι οικονομικοί φορείς. Σε κάθε περίπτωση οι οικείες διατάξεις ορίζουν ρητά τις συνθήκες που η χορήγηση της παράτασης δεν είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή. Η πρώτη συνθήκη αφορά στην συνέπεια του οικονομικού φορέα για τη θέση του ερωτήματος εγκαίρως, δηλαδή, εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Η δεύτερη συνθήκη αφορά στη σημασία των πληροφοριών που ζητούνται για την κατάρτιση προσηκουσών προσφορών. Τούτο σημαίνει ότι εάν οι αιτούμενες πληροφορίες και αντιστοίχως οι παρεχόμενες απαντήσεις δεν είναι αντικειμενικά ουσιώδεις και δεν έχουν κάποιου είδους προστιθέμενη αξία για την κατάρτιση άρτιων προσφορών, δεν θεμελιώνεται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για παράταση της διάρκειας υποβολής των προσφορών. Ως εκ τούτου, ερωτήματα ιδίως επί όρων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν τεθεί με σαφήνεια, κατά τους κανόνες της κοινής λογικής, από την αναθέτουσα αρχή με αποτέλεσμα την παροχή (διαβεβαιωτικών) απαντήσεων που συνίσταται σε απλή επανάληψη προβλεπόμενων όρων δεν συνεπάγονται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών.

Συγκεντρωτικά, προκειμένου να υφίσταται δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής για παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- ✓ Έγκαιρη/εμπρόθεσμη υποβολή του διευκρινιστικού ερωτήματος από τον οικονομικό φορέα
- ✓ Παράλειψη απάντησης της αναθέτουσας αρχής στο υποβληθέν ερώτημα, τουλάχιστον έξι (6) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών
- ✓ Το ουσιώδες της πληροφορίας που παρέχεται από την αναθέτουσα αρχή. Ειδικότερα, οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι συμπληρωματικές δηλαδή να παρέχουν προστιθέμενη αξία, συμβάλλοντας στην κατάρτιση άρτιων και προσηκουσών προσφορών.

Αναφορικά με τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης κάτω των ορίων του άρθρου 121 του ν. 4412/2016, όπως ήδη αναφέρθηκε, η προθεσμία απάντησης της αναθέτουσας αρχής ορίζεται στις τέσσερις (4) ημέρες.

2.3.1.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η δεύτερη περίπτωση, που η παρ. 3 του άρθρου 60 του ν. 4412/2016, θεσπίζει δέσμια αρμοδιότητα για χορήγηση παράτασης αναφορικά με την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών, είναι εκείνη κατά την οποία οι όροι των εγγράφων της σύμβασης τροποποιούνται. Οι εν λόγω σημαντικές αλλαγές, μπορεί να επέρχονται και συνεπεία διευκρινιστικών ερωτημάτων που υποβάλλουν οι οικονομικοί φορείς. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να συντελούνται λόγω υποχρέωσης συμμόρφωσης με αποφάσεις διοικητικών (ΕΑΔΗΣΥ) ή και δικαιοδοτικών οργάνων (δικαστήρια), στο πλαίσιο αμφισβήτησης της νομιμότητας της διακήρυξης. Τέλος, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει, μετά την έναρξη της διαδικασίας, και πριν την εκπνοή της προθεσμίας παραλαβής προσφορών την τροποποίηση όρων εφόσον το κρίνει απαραίτητο, κατά τη διακριτική της ευχέρεια. Σε κάθε περίπτωση, σημαντικές αλλαγές των εγγράφων της σύμβασης καθιστούν απαιτητή την παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Και σε αυτήν την περίπτωση, όπως εκείνης της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 60 του ν. 4412/2016, το χρονικό διάστημα για την παράταση της διάρκειας υποβολής των προσφορών δεν προβλέπεται στις οικείες διατάξεις αλλά επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, η οποία χορηγεί την παράταση με γνώμονα το μέγεθος και τη σπουδαιότητα των μεταβολών, ώστε να παρασχεθεί το απαιτούμενο διάστημα στους οικονομικούς φορείς για να προετοιμάσουν καταλλήλως τις προσφορές που θα υποβάλλουν. Συνοπτικά, επισημαίνεται ότι η προϋπόθεση που αφορά στην υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για χορήγηση παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών είναι η σημασία των αλλαγών που επέρχονται σε όρο ή όρους της διακήρυξης.

Στο σημείο αυτό υπογραμμίζεται ότι όταν ο όρος της διακήρυξης, που τροποποιείται, είναι τόσο ουσιώδης, ώστε να καθιστά τη σύμβαση που θα συναφθεί τελείως διαφορετική ή να επιτρέπει τη υποβολή προσφορών από τελείως διαφορετικούς οικονομικούς φορείς, τότε η παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας που χορηγείται θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίση με τον ελάχιστα νομοθετικά προβλεπόμενο χρόνο υποβολής των προσφορών. Και τούτο διότι δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή να ασκεί καταχρηστικά και προσχηματικά τη διακριτική της ευχέρεια χορηγώντας ένα

κατά την κρίση της κατάλληλο χρονικό διάστημα παράτασης για μια διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, της οποίας οι όροι έχουν ανατραπεί ουσιωδώς με αποτέλεσμα να απαιτείται η εκ νέου εκκίνηση της προθεσμίας για τη συμμετοχή σε αυτή, προκειμένου να υποβληθούν άρτιες προσφορές. Εναλλακτικά, βεβαίως, στην ανωτέρω περίπτωση η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ματαιώσει τη διαδικασία ανάθεσης και να την επαναπροκηρύξει.

2.3.1.3 ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ

Μια περίπτωση κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή, φέρει υποχρέωση παράτασης του αρχικού προβλεπόμενου χρόνου υποβολής των προσφορών είναι εκείνη της τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ. Η τεχνική αδυναμία του Υποσυστήματος πιστοποιείται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης του ΕΣΗΔΗΣ της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η αρμοδιότητα ασκείται με την έκδοση και δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον επίσημο ιστότοπο που τηρεί, ώστε να καθιστά ενήμερες τις αναθέτουσες αρχές που διενεργούν διαδικασίες μέσω του εν λόγω Υποσυστήματος.

Το οικείο νομοθετικό πλαίσιο και ειδικότερα το άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4412/2016 καθιστά τις αναθέτουσες αρχές υπόχρεες, σε περίπτωση τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, να λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να τηρείται το ελάχιστο διάστημα για την υποβολή των προσφορών. Μάλιστα, στην ανωτέρω περίπτωση, η απαιτούμενη ενέργεια εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής που αφορά στην παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών προβλέπεται ρητά.

Συνοπτικά, οι δύο προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά ώστε να θεμελιώνεται δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής περί παράτασης είναι:

- ✓ Τεχνική αδυναμία του ΕΣΗΔΗΣ, που πιστοποιείται από τη αρμόδια οργανική μονάδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με σχετική ανακοίνωση που εκδίδει και δημοσιεύει.

- ✓ Επίδραση της εν λόγω τεχνικής αδυναμίας στον ελάχιστο νομοθετικά προβλεπόμενο χρόνο υποβολής των προσφορών, ως αυτός ορίζεται, κατά περίπτωση, αναλόγως της διαδικασίας, στο ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση τεχνικής αδυναμίας του ΕΣΗΔΗΣ δεν είναι δυνατή η υποβολή προσφορών εκ μέρους των οικονομικών φορέων. Σε περίπτωση που η ανωτέρω αδυναμία συνεπάγεται μείωση του ελάχιστου χρονικού διαστήματος, που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 περί δυνατότητας υποβολής προσφοράς, τότε ο χρόνος της παράτασης που χορηγείται είναι τουλάχιστον ίσος με τις ημέρες που απαιτούνται για τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου από το νομοθετικό πλαίσιο απαιτούμενου χρόνου υποβολής των προσφορών εάν αφαιρεθούν οι ημέρες που ανεστάλη η διαδικασία υποβολής προσφορών λόγω τεχνικής αδυναμίας του ΕΣΗΔΗΣ. Σχετικά με την αναφορά στη σχετική διάταξη σε αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής περί χορήγησης επιπλέον χρόνου για την υποβολή προσφορών, υπογραμμίζεται ότι, η αιτιολογία της αναθέτουσας αρχής επί της απόφασης παράτασης ανάγεται αποκλειστικά και μόνο στη ανωτέρω πιστοποίηση περί τεχνικής αδυναμίας. Ως εκ τούτου, η πράξη θεωρείται αιτιολογημένη με μόνο την αναφορά στο προοίμιο της πράξης της εν λόγω ανακοίνωσης περί τεχνικής αδυναμίας του ΕΣΗΔΗΣ καθώς και του χρονικού διαστήματος που αυτή συντελέστηκε ώστε να επιβεβαιώνεται η τήρηση του ελάχιστου προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος υποβολής των προσφορών και να προστατεύονται οι οικονομικοί φορείς από ενέργειες της αναθέτουσας αρχής που περιορίζουν το σχετικό δικαίωμά τους.

<u>Η περίπτωση της αναστολής της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης</u>

Στις τρεις ανωτέρω περιπτώσεις που παρουσιάστηκαν, η αναθέτουσα αρχή έχει δέσμια αρμοδιότητα παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση αναστολής της διαδικασίας ανάθεσης που αποφασίζεται ως προσωρινό μέτρο από την ΕΑΔΗΣΥ ή ως προσωρινό μέτρο από το Δικαστήριο πριν την εκπνοή της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, εφόσον γίνεται αποδεκτό σχετικό αίτημα οικονομικού φορέα, που στρέφεται κατά της πράξης της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή της διακήρυξης και αν δεν αναφέρεται κάτι ειδικότερο στο διατακτικό της απόφασης, όπως η μετάθεση της καταληκτικής

ημερομηνίας υποβολής προσφορών (βλ. ενδεικτικά ΕΑΔΗΣΥ Α890/2023), η πράξη χορήγησης προσωρινών μέτρων και αναστολής της διαδικασίας δε συνεπάγεται αυτομάτως την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για χορήγηση παράτασης αναφορικά με την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών. Τούτο οφείλεται στο ότι η υποχρέωση αναστολής αφορά σε ενέργειες της Διοίκησης, δηλαδή της αναθέτουσας αρχής σε σχέση με την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης και όχι του διοικούμενου, δηλαδή του οικονομικού φορέα. Άλλωστε, η απόφαση διοικητικού ή δικαιοδοτικού οργάνου επί του αιτήματος αναστολής - λήψης προσωρινών μέτρων, σκοπεί στο να αποτρέψει τη δημιουργία ανεπανόρθωτων καταστάσεων ή δύσκολα αναστρέψιμων λόγω της προόδου της διαδικασίας, καταστάσεις που δε θεμελιώνονται από το γεγονός της δυνατότητας υποβολής προσφορών. Με άλλα λόγια, διατάσσονται τα σχετικά προσωρινά μέτρα ώστε να μην καταστεί αλυσιτελής η αποδοχή της προσφυγής λόγω της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή δε δύναται να συνεχίσει τη διαδικασία και να προβεί σε οποιαδήποτε σχετική με αυτή ενέργεια π.χ. αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών, μέχρι την τελική απόφαση του αρμοδίου οργάνου επί της προσφυγής. Αντιθέτως, ο οικονομικός φορέας, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν εκδώσει απόφαση που να καθιστά σαφή την αδυναμία του περί υποβολής προσφοράς, και το Υποσύστημα επιτρέπει τη υποβολή προσφορών, μπορεί να υποβάλει κανονικά την προσφορά του. Σε περίπτωση δε που η πράξη η οποία προσβλήθηκε δεν ακυρώθηκε και δεν απαιτείται κάποια σχετική τροποποίηση ουσιώδη όρου και συνεπώς παράταση παραλαβής προσφορών, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία ανάθεσης και οι ήδη υποβληθείσες προσφορές θεωρούνται ισχυρές. Με άλλα λόγια, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να απορρίψει προσφορά, που υποβάλλεται στο χρονικό διάστημα της αναστολής, λόγω αποκλειστικά του γεγονότος αυτού, διότι δεν υφίσταται σχετικός δικαιολογητικός λόγος απόρριψης, για να εκδοθεί η σχετική δυσμενής σε βάρος του διοικούμενου (οικονομικού φορέα) απόφαση περί απόρριψης της προσφοράς του.

Αντιθέτως, σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή εξέδωσε απόφαση αναστολής της διαδικασίας, προβλέποντας την απαγόρευση υποβολής προσφοράς από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς ή και εμπόδισε με οποιοδήποτε τρόπο την υποβολή

προσφοράς μέσω του Υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ (τεχνική ενέργεια), τότε μετά την έκδοση της τελικής απόφασης του αρμοδίου οργάνου σχετικά με την προσφυγή, αυτή απαιτείται να παρατείνει αντιστοίχως το χρονικό διάστημα υποβολής προσφορών, κατά τις ημέρες που υπολείπονται – λόγω της αδυναμίας υποβολής προσφορών - της συμπλήρωσης του νομοθετικά προβλεπόμενου ελάχιστου χρόνου παραλαβής των προσφορών. Στην εν λόγω περίπτωση εκδίδει σχετική απόφαση τροποποίησης της διακήρυξης, ως προς το συγκεκριμένο όρο.

2.3.2 ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Πέραν των περιπτώσεων, ως αναλύθηκαν ανωτέρω, όπου θεσπίζεται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών, η τροποποίηση του εν λόγω όρου, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του αρμόδιου αποφαινόμενου διοικητικού οργάνου.

Επιπροσθέτως, δοθέντος ότι κάθε αναθέτουσα αρχή, ως δημόσιος φορέας οφείλει να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, καλείται να ασκεί τη διακριτική ευχέρεια επί της διαμόρφωσης-τροποποίησης των όρων της σύμβασης με γνώμονα αυτό, στο πλαίσιο τήρησης πάντα και της αρχής της νομιμότητας. Η ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων συνδέεται άμεσα με την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καθώς έχει αποδειχθεί ότι η συμμετοχή περισσότερων οικονομικών φορέων σε μια διαδικασία ανάθεσης οξύνει τον ανταγωνισμό μεταξύ τους και οδηγεί, κατά κανόνα, σε μείωση των προσφερόμενων τιμών για την ικανοποίηση των αναγκών των αναθετουσών αρχών. Ως εκ τούτου, οι τελευταίες θα πρέπει να μεριμνούν για την εξασφάλιση επαρκούς ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων. Στο πλαίσιο αυτό, μολονότι δε θεσπίζεται υποχρέωση απάντησης σε ερωτήματα που υποβάλλονται εκπροθέσμως, η αναθέτουσα αρχή αν κρίνει ότι αυτά είναι εύλογα π.χ. γιατί ένας όρος εμπεριέχει πράγματι κάποιου είδους ασάφεια και η απάντησή του ενέχει ισχυρό ενδεχόμενο να οδηγήσει στην υποβολή περισσότερων και αρτιότερων προσφορών, ορθό είναι αφενός μεν να παρέχει απάντηση στο ερώτημα, αφετέρου να παρατείνει

καταλλήλως την προθεσμία υποβολής προσφορών ώστε να δώσει χρόνο στην προετοιμασία κατάλληλων προσφορών.

Κατά το ίδιο σκεπτικό, οφείλει να εξετάζει τυχόν αιτήματα δυνητικών συμμετεχόντων σε μια διαδικασία οικονομικών φορέων περί παράτασης της σχετικής προθεσμίας. Η πρακτική αυτή συνδέεται και με το σκοπό του νομοθέτη, όπως εκφράζεται στην παρ. 1 του άρθρου 60 του ν. 4412/2016, για πρόβλεψη κατάλληλου χρόνου προετοιμασίας προσφορών πέραν του υποχρεωτικά ελαχίστου. Τα σχετικά υποβληθέντα αιτήματα, παρέχουν και μια ισχυρή ένδειξη ότι ενδεχομένως η αναθέτουσα αρχή να προέβλεψε το νόμιμα ελάχιστο, αναλόγως της διαδικασίας, χρόνο υποβολής των προσφορών, αλλά όχι τον αρκούντως κατάλληλο για την προετοιμασία και την υποβολή αυτών.

Τέλος, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο σε διακηρύξεις σύμβασης να τίθεται ως όρος η θέση ψηφιακής υπογραφής του οικονομικού φορέα στα έγγραφα των διευκρινίσεων που υποβάλει, με αποτέλεσμα σε περίπτωση που αποστέλλεται σχετικό ερώτημα άνευ υπογραφής, να αγνοείται από την αναθέτουσα αρχή. Γι' αυτές τις περιπτώσεις, ισχύουν επίσης τα ανωτέρω αναφερόμενα διότι η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί παροχής απάντησης (πρέπει να) γίνεται με βάση την προστασία του δημοσίου συμφέροντος και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, που εξασφαλίζεται με την όξυνση του ανταγωνισμού. Επιπλέον δε, η Διοίκηση θα πρέπει να είναι επιεικής και μη τυπολατρική. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι δεν ταυτίζεται ένα διευκρινιστικό ερώτημα με την προσφορά του οικονομικού φορέα για την υποβολή και την τυπική ισχύ της οποίας τίθενται συγκεκριμένες διατυπώσεις στο θεσμικό πλαίσιο. Συνεπώς, τα εν λόγω ερωτήματα ορθό είναι να απαντώνται, ειδικά όταν υποβάλλονται εγκαίρως και είναι και εύλογα.

2.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Μια αναθέτουσα αρχή προκηρύσσει ηλεκτρονική ανοιχτή διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, προβλέποντας την ελάχιστη νόμιμη προθεσμία παραλαβής των προσφορών (30 ημέρες) και θέτοντας ως όρο τη δυνατότητα υποβολής διευκρινιστικών ερωτημάτων εκ μέρους των οικονομικών φορέων έως και δεκαπέντε

(15) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία. Έστω, τέσσερις οικονομικοί φορείς ενεργούν ως κάτωθι:

α) Ο α΄ οικονομικός φορέας, είκοσι (20) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβάλλει ερώτημα/αίτημα στην αναθέτουσα αρχή σχετικά με την πρόβλεψη υποχρέωσης προσκόμισης από τους προσφέροντες ενός πιστοποιητικού προϊόντος, που δεν προβλέπεται στις τεχνικές προδιαγραφές/όρους της διακήρυξης, αλλά εκείνος το θεωρεί απαραίτητο για λόγους αναβάθμισης της ποιότητας του συγκεκριμένου προϊόντος και της λειτουργίας του.

β) Ο β΄ οικονομικός φορέας, δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβάλλει αίτημα στην αναθέτουσα αρχή για παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών διότι επιθυμεί, όπως δηλώνει, να συμμετέχει στον διαγωνισμό αλλά τα δικαιολογητικά που ζητούνται είναι πολλά και δεν προλαβαίνει να τα συγκεντρώσει εντός της προθεσμίας.

γ) Ο γ΄ οικονομικός φορέας, δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβάλλει ερώτημα στην αναθέτουσα αρχή για ουσιώδη απαίτηση που επαναλαμβάνεται σε δύο σημεία στην διακήρυξη αλλά είναι μερικώς διαφοροποιημένη.

δ) Ο δ΄ οικονομικός φορέας, δεκατρείς (13) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, υποβάλλει ερώτημα στην αναθέτουσα αρχή για παροχή πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του υποδείγματος της οικονομικής προσφοράς, το οποίο προβλέπει πολλές στήλες συμπλήρωσής του.

Σε ποιες από τις ανωτέρω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή έχει υποχρέωση απάντησης στα υποβληθέντα ερωτήματα των οικονομικών φορέων και παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών, και σε ποιες διακριτική ευχέρεια;

Απάντηση:

Στην α) περίπτωση ο οικονομικός φορέας υπέβαλε το ερώτημά του εγκαίρως, ήτοι εντός του προβλεπόμενου χρόνου, κατά τον οποίο δύνανται να υποβληθούν διευκρινιστικά ερωτήματα. Ωστόσο, με το έγγραφό του δεν ζητούνται πρόσθετες πληροφορίες επί της διακήρυξης, που η παροχή τους θα βοηθήσει στην προετοιμασία άρτιων προσφορών, αλλά με αυτό αιτείται την προσθήκη όρου στη διακήρυξη, που

κρίνεται, ανεξαρτήτως του λόγου, σημαντικός γι' αυτόν. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή δεν έχει υποχρέωση απάντησης. Ωστόσο, αυτή θα μπορούσε να εξετάσει το αίτημα του φορέα και ενδεχομένως υπό την προϋπόθεση διασφάλισης ιδίως της μη στρέβλωσης-περιορισμού του ανταγωνισμού (π.χ. όπως θα συμβεί όταν το εν λόγω πιστοποιητικό το διαθέτει μόνο ο οικονομικός φορέας που το αιτήθηκε), να προβλέψει τον εν λόγω όρο, εκκινώντας εκ νέου την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, λόγω του ουσιώδους χαρακτήρα του νέου όρου.

Στην β) περίπτωση ο οικονομικός φορέας υπέβαλε το ερώτημά του εκπρόθεσμα και δεν αιτείται συμπληρωματικές πληροφορίες επί των όρων των εγγράφων της σύμβασης αλλά παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής των προσφορών. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή δεν έχει υποχρέωση απάντησης σε αυτό και παράτασης της προθεσμίας. Ωστόσο, δοθέντος ότι εκφράζεται επιθυμία από έναν οικονομικό φορέα για συμμετοχή του στη διαδικασία, γεγονός που μπορεί να ενισχύσει τον ανταγωνισμό, και η αναθέτουσα αρχή προέβλεψε μόνο την ελάχιστη νόμιμη προθεσμία για υποβολή προσφορών, περιορίζοντας ενδεχομένως τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών στον προβλεπόμενο χρόνο (ειδικά εάν οι όροι της διακήρυξης είναι πολύπλοκοι), η αναθέτουσα αρχή θα μπορούσε να ασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια και να παρατείνει αναλόγως την προθεσμία.

Στη γ) περίπτωση, ο οικονομικός φορέας υπέβαλε το ερώτημά του εγκαίρως και παράλληλα αιτείται την αποσαφήνιση όρου των εγγράφων της σύμβασης για τον οποίο υφίσταται αντικειμενική ασάφεια, δοθέντος ότι επαναλαμβάνεται μερικώς διαφοροποιημένος σε διαφορετικά σημεία της διακήρυξης. Η αναθέτουσα αρχή έχει υποχρέωση, δοθείσης της ασάφειας της διακήρυξης που θέτει εν αμφιβόλω την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, να απαντήσει στον οικονομικό φορέα παρέχοντας πρόσθετες πληροφορίες επί του όρου ώστε να άρει την αμφισημία του. Παράλληλα, καθώς ο εν λόγω όρος είναι ουσιώδης, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να αποφασίσει το ακριβές περιεχόμενο του καθώς και να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία ώστε να προετοιμαστούν καταλλήλως οι προσφορές βάσει του συγκεκριμένου όρου.

Στην δ) περίπτωση ο οικονομικός φορέας υπέβαλε το ερώτημά του εκπρόθεσμα και αιτείται επιπρόσθετες πληροφορίες επί των όρων των εγγράφων της σύμβασης για να προετοιμάσει την οικονομική του προσφορά η οποία βασίζεται σε ένα πολύπλοκο υπόδειγμα. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή δεν έχει υποχρέωση απάντησης και παράτασης της προθεσμίας. Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή θα ήταν ορθό να απαντήσει στον οικονομικό φορέα, παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητά, ώστε ο τελευταίος να μπορέσει να συμμετέχει στη διαδικασία. Επιπροσθέτως, αν το ερώτημα του οικονομικού φορέα είναι εύλογο διότι το υπόδειγμα είναι αρκετά πολύπλοκο και οι παρεχόμενες διευκρινίσεις βοηθούν στην καλύτερη κατανόησή του για την υποβολή άρτιων προσφορών, ενδεχομένως θα μπορούσε να παρατείνει και την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών.

Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση τα έγγραφα των διευκρινίσεων, που τυχόν παρέχει η αναθέτουσα αρχή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Υποσύστημα ΕΣΗΔΗΣ, ως δημοσίως προσβάσιμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ο ΦΑΚΕΛΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

3.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

3.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Ο σκοπός του κεφαλαίου είναι η επιμόρφωση του προσωπικού των αναθετουσών αρχών αναφορικά με την υποχρέωση των τελευταίων να συγκροτούν και να τηρούν «φάκελο δημόσιας σύμβασης». Συγκεκριμένα, με την παρούσα σκοπείται η επαύξηση των γνώσεων των επιμορφωμένων σχετικά με το περιεχόμενο, το χρόνο και το μέσο τήρησης του φακέλου καθώς και τον τρόπο με τον οποίο το σχετικό υποχρεωτικό περιεχόμενο του φακέλου συνδέεται με τα στοιχεία της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης που εξετάζει το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τη διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας.

3.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του κεφαλαίου, οι επιμορφώμενοι θα είναι σε θέση:

- Να αντιλαμβάνονται την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για τήρηση του φακέλου δημόσιας σύμβασης καθώς και το χρονικό διάστημα που αυτός τηρείται.
- Να γνωρίζουν ποιο είναι το υποχρεωτικό περιεχόμενο φακέλου της δημόσιας σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο συσχετίζεται αυτό με τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας της σύμβασης που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο.

3.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφεται η προβλεπόμενη στο θεσμικό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων υποχρέωση των αναθετουσών αρχών περί συγκρότησης, τήρησης και επικαιροποίησης του φακέλου δημόσιας σύμβασης. Γίνεται αναφορά στο μέσο τήρησης του φακέλου σε ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης της σύμβασης καθώς και στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα που η αναθέτουσα αρχή έχει υποχρέωση να διατηρεί το περιεχόμενο του φακέλου. Παράλληλα, αναλύονται τα στοιχεία που απαιτείται να περιλαμβάνονται στο φάκελο της σύμβασης και εξετάζεται η συσχέτιση αυτών με τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο.

3.2ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗ, ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η συγκρότηση και η τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης προβλέπεται ρητά, ως υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, στο ν. 4412/2016 και ειδικότερα στο άρθρο 45 αυτού. Η εν λόγω υποχρέωση αφορά σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης, που προβλέπονται στο οικείο θεσμικό πλαίσιο και τηρείται απαρέγκλιτα ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και του τρόπου διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή τηρεί το σχετικό φάκελο για κάθε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης που διενεργεί, άνω ή κάτω των ορίων, ηλεκτρονική ή μη (έγχαρτη). Σε αυτό το πλαίσιο, η μέριμνα για την τήρηση αρχείου φακέλου σύμβασης, επεκτείνεται και στις συμβάσεις ήσσονος αξίας καθώς και σε εκείνες με εκτιμώμενη αξία κάτω των 30.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, που ανατίθενται με τη διαδικασία του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (απευθείας ανάθεση) και δε διενεργούνται ηλεκτρονικά, με τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ.

Επιπροσθέτως, ο ν. 4412/2016 δεν περιορίζεται στην απαίτηση περί συγκρότησης και τήρησης του φακέλου δημόσιας σύμβασης από μια αναθέτουσα αρχή αλλά απαιτεί και την επικαιροποίηση αυτού σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης αυτής, καθώς θεσπίζει υποχρέωση για καταγραφή της προόδου της σχετικής διαδικασίας ανάθεσης.
Σε ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης που διεξάγονται μέσω της χρήσης του Υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες Υπηρεσίες, ο φάκελος δημόσιας σύμβασης τηρείται σε αυτό. Οι περιοχές του ηλεκτρονικού φακέλου δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, ορίζονται στο άρθρο 9 της οικείας κοινής υπουργικής απόφασης που ρυθμίζει θέματα σχετικά με το ΕΣΗΔΗΣ, και είναι οι εξής:

- ✓ Η ηλεκτρονική περιοχή της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της οικείας διαδικασίας ανάθεσης
- ✓ Η ηλεκτρονική περιοχή των συνημμένων στοιχείων της διαδικασίας ανάθεσης
- ✓ Η ηλεκτρονική περιοχή που περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, τους (υπό)φακέλους: i) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» ii)«Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά» και iii) «Οικονομική Προσφορά» της ηλεκτρονικής διαδικασίας ανάθεσης.

Ως εκ τούτου, σε ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης, όπου γίνεται χρήση του Υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ, ο φάκελος δημόσιας σύμβασης περιέχει όλα τα αρχεία που είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό χώρο της οικείας διαδικασίας ανάθεσης.
Αναφορικά με τον απαιτούμενο χρόνο τήρησης του φακέλου δημόσιας σύμβασης, αυτός ορίζεται, επίσης, στο άρθρο 45 του ν. 4412/2016 και είναι κοινός για όλες τις συμβάσεις. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω χρόνος ορίζεται κατ' ελάχιστο στα πέντε έτη από την οριστική παραλαβή της σύμβασης, ανεξαρτήτως εφαρμοζόμενης διαδικασίας ανάθεσης, εκτιμώμενης αξίας σύμβασης και τρόπου διεξαγωγής της διαδικασίας. Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι σε περίπτωση που εκκρεμεί κάποιου είδους διαφορά για την οικεία σύμβαση (εκκρεμοδικία), ακόμα και αν παρέλθει το χρονικό διάστημα των πέντε ετών, το αρχείο της σύμβασης δεν επιτρέπεται να καταστραφεί/διαγραφεί αλλά υπάρχει υποχρέωση διατήρησης αυτού, έως και το τέλος της σχετικής εκκρεμοδικίας.

3.3ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟ

ΕΛΕΓΧΟ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το ελάχιστο περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης ορίζεται στο άρθρο 45 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, σύμφωνα με το οικείο άρθρο ο φάκελος δημόσιας σύμβασης περιλαμβάνει υποχρεωτικά, τουλάχιστον τα κάτωθι στοιχεία:

- ✓ την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης,
- ✓ τον προϋπολογισμό (εκτιμώμενη αξία) της σύμβασης και τεκμηρίωσή του,
- ✓ τα στοιχεία ωριμότητας της σύμβασης κατά τα άρθρα 49, 50, 51, 52,
- ✓ την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης,
- ✓ τα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 53, και
- ✓ όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία, ώστε η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων, και ιδίως για την επικοινωνία με οικονομικούς φορείς και τις υπηρεσιακές κρίσεις/για την προετοιμασία των εγγράφων της σύμβασης/για τον διάλογο ή τη διαπραγμάτευση, εφόσον διεξήχθη/για την επιλογή του αναδόχου και την ανάθεση της σύμβασης, και αντίγραφο της σύμβασης.

Τα ανωτέρω στοιχεία, ως είναι σαφές, αφορούν στα στάδια της προετοιμασίας και ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης. Αντιθέτως, ο νομοθέτης δεν προβλέπει ως περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης στοιχεία που αφορούν στο στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, πλην του αντιγράφου της σύμβασης. Τα τελευταία, καθώς και επιπρόσθετα στοιχεία του φακέλου για τα στάδια της προετοιμασίας και ανάθεσης, προβλέφθηκαν (ή και αποσαφηνίστηκαν) με τη με αρ. 3543/16-01-2025 (Β΄ 318) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 9 του άρθρου 45 του ν. 4412/2016. Αναφορικά με το ελάχιστο νομοθετικό περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης, καθένα από τα στοιχεία αυτού, μπορούν να συνδεθούν με συγκεκριμένα έγγραφα, αποφάσεις, στοιχεία και πληροφορίες που η αναθέτουσα αρχή καλείται να επισυνάψει στο σχετικό φάκελο. Ειδικότερα, η σχετική σύνδεση παρουσιάζεται ως κάτωθι:

3.3.1 Η ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΜΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Το πρωτογενές αίτημα, σύμφωνα με το ορισμό αυτού, όπως παρέχεται στη κοινή υπουργική απόφαση, που αφορά σε ζητήματα ρύθμισης του ΚΗΜΔΗΣ, είναι το έγγραφο με το οποίο θεμελιώνεται η αναγκαιότητα ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης. Ως εκ τούτου, μπορεί να λεχθεί ότι, η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας μιας σύμβασης, που αναθέτει μια αναθέτουσα αρχή, παρέχεται με το πρωτογενές αίτημα. Μερικά από τα ερωτήματα που πρέπει να απαντώνται με το πρωτογενές αίτημα και συνιστούν τεκμηρίωση της σκοπιμότητας/αναγκαιότητας μιας σύμβασης είναι: Γιατί είναι αναγκαίο να συναφθεί μια δημόσια σύμβαση; Ποιες ανάγκες της αναθέτουσας αρχής θα ικανοποιήσει η σχετική σύμβαση; Ποιες είναι οι ποσότητες του αγαθού που είναι αναγκαίες; Ποιος είναι ο χρόνος που θα πρέπει να ικανοποιηθούν αυτές οι ανάγκες;

3.3.2 Η ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ Η ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ

Η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας μιας σύμβασης και της εκτιμώμενης αξίας αυτής είναι αλληλένδετα στοιχεία αλλά όχι ταυτόσημα. Ο καθορισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης προϋποθέτει τη γνώση της αναθέτουσας αρχής σχετικά με τις πραγματικές ανάγκες της. Η εν λόγω γνώση παρέχεται, όπως αναφέρθηκε, στο πλαίσιο της τεκμηρίωσης της σκοπιμότητας της σύμβασης. Παράλληλα, όμως, απαιτείται να τεκμηριωθεί και η εκτιμώμενη τιμή προμήθειας του είδους ή της παροχής της υπηρεσίας. Η τεκμηρίωση αυτή παρέχεται ιδίως με τη διενέργεια σχετικής έρευνας αγοράς. Ως εκ τούτου, στο φάκελο της δημόσιας σύμβασης περιλαμβάνονται και όλα τα έγγραφα και πληροφορίες που αφορούν στα συλλεχθέντα στοιχεία της έρευνας αγοράς και τα τυχόν συνταχθέντα ενημερωτικά σημειώματα, που σχετίζονται με αυτή και αναφέρονται σε πηγές άντλησης δεδομένων/πληροφοριών, σε στάθμιση αυτών των δεδομένων, στατιστικούς δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και κάθε άλλο σχετικό στοιχείο. Στο πλαίσιο αυτό, πηγή άντλησης δεδομένων, στο πλαίσιο διενεργούμενης έρευνας αγοράς, αποτελούν και οι διαβουλεύσεις, που δύνανται να πραγματοποιεί η αναθέτουσα αρχή με την αγορά.

3.3.3 ΩΡΙΜΌΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ

Αναφορικά με τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα στοιχεία ωριμότητας της σύμβασης προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 4412/2016 και είναι τα εξής: α) η πλήρωση των προϋποθέσεων που τίθενται από ειδικές διατάξεις για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, όπως η εκπόνηση μελετών ή προμελετών, η εξασφάλιση χρηματοδότησης, η συντέλεση απαλλοτριώσεων ή η πλήρωση των προβλέψεων του άρθρου 7Α του ν. 2882/2001 (Α' 17), οι μετακινήσεως δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, η εκπόνηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η άρση εμποδίων λόγω αρχαιολογικών ευρημάτων και λοιπές σχετικές αδειοδοτήσεις, β) η νομιμότητα και πληρότητα των σχετικών εγγράφων της σύμβασης και γ) η δυνατότητα των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων να διαμορφώσουν, κατά την αντίστοιχη διαδικασία σύναψης, βάσιμες και ρεαλιστικές προσφορές, με βάση τα χορηγούμενα από την αναθέτουσα αρχή στοιχεία.

Ωριμότητα κατά την κοινή αντίληψη είναι όλες εκείνες οι προπαρασκευαστικές ενέργειες και διεργασίες που θα επιτρέψουν την απρόσκοπτη και αποτελεσματική διαδικασία σύναψης και διαχείρισης της σύμβασης (μπορεί να αφορά σε ενέργειες ανάλυσης της αγοράς, προετοιμασίας, συντονιστικές ενέργειες, αδειοδοτήσεις, διαβουλεύσεις κ.α). Από την επισκόπηση των σχετικών στοιχείων εύλογα προκύπτει ότι η ωριμότητα μιας σύμβασης συνδέεται ιδίως με τη νομιμότητα αυτής. Τούτο προκύπτει από την αναφορά σε προϋποθέσεις ειδικών διατάξεων, η πλήρωση των οποίων είναι έτσι κι αλλιώς υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, στο πλαίσιο της αρχής της νομιμότητας, αλλά και από την ίδια τη χρήση της λέξης «νομιμότητα» αναφορικά με τα έγγραφα της σύμβασης. Παράλληλα με την έννοια της νομιμότητας, γίνεται χρήση και της έννοιας «πληρότητα» που αφορά, επίσης, στα έγγραφα της σύμβασης και εν γένει των στοιχείων και πληροφοριών που παρέχει μια αναθέτουσα αρχή όταν διενεργεί τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να ειπωθεί ότι η πληρότητα σχετίζεται με τα στοιχεία - πληροφορίες που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης, και ορίζονται ρητά στο άρθρο 53 του ν. 4412/2016. Το εν λόγω άρθρο ορίζει ρητά ότι «Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών». Κατ' αυτόν τον τρόπο νομιμότητα και πληρότητα-σαφήνεια συνδέονται ευθέως και με την προβλεπόμενη περίπτωση γ,

δηλαδή η δυνατότητα των οικονομικών φορέων περί της διαμόρφωσης ρεαλιστικών προσφορών, βάσει των παρεχόμενων στοιχείων από την αναθέτουσα αρχή.

Ο νομοθέτης επιλέγει να αναφερθεί ενδεικτικά σε κάποια στοιχεία ωριμότητας που προβλέπουν ειδικές διατάξεις και αφορούν στην προετοιμασία της αναθέτουσας αρχής για την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης όπως η εξασφάλιση χρηματοδότησης ή των απαιτούμενων (νομοθετικά) αδειοδοτήσεων. Είναι σαφές, βεβαίως, ότι το εύρος των στοιχείων του φακέλου της σύμβασης που σχετίζονται με την νομιμότητα και την πληρότητα της διαδικασίας ανάθεσης και των εγγράφων της σύμβασης είναι ευρύτατο και δυνητικά μπορεί να περιλαμβάνει κάθε σχετικό στοιχείο. Διαφορετική είναι η περίπτωση άλλου είδους συμβάσεων, όπως των έργων, των μελετών και των επιστημονικών υπηρεσιών που η ωριμότητα της σύμβασης συνδέεται σαφώς με συγκεκριμένα απαιτούμενα προς πλήρωση στοιχεία. Ωστόσο, οι διατάξεις των άρθρων που αφορούν στην ωριμότητα των εν λόγω κατηγοριών-ειδών συμβάσεων δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, που αφορούν στον παρόντα εκπαιδευτικό οδηγό.

3.3.4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΈΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης αποτελεί ουσιώδες στοιχεία του φακέλου της σύμβασης. Η εν λόγω περιγραφή προκύπτει ιδίως από το πρωτογενές αίτημα και εν συνεχεία από την ίδια την πράξη της αναθέτουσας αρχής με την οποία διενεργείται η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης. Η ακριβής γνώση και ανάλυση του συμβατικού αντικειμένου καθορίζει και το είδος της σύμβασης (προμήθεια, υπηρεσία, έργο κλπ.) που προκηρύσσεται καθώς και το κατάλληλο CPV που χρησιμοποιείται ως ταυτοτικό στοιχείο του εν λόγω αντικειμένου. Αναφορικά με το οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης, αυτό αναλύεται, επίσης, στα έγγραφα της σύμβασης και προκύπτει από την ορισθείσα εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ως αυτή τεκμηριώθηκε, καθ' υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής.

3.3.5 ΤΑ ΈΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΎΜΒΑΣΗΣ

Τα έγγραφα της σύμβασης, και ειδικά η διακήρυξη αυτής, θα πρέπει να περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 53 του ν. 4412/2016. Το εν λόγω στοιχείο,

που αφορά στα έγγραφα της σύμβασης, προβλέπεται ρητά ως περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης και στην εκδοθείσα υπουργική απόφαση. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή φέρει υποχρέωση επισύναψης στο σχετικό φάκελο όλων των εγγράφων της διαδικασίας ανάθεσης, κατά την έννοια της περ. 14 της παρ.1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, τα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης που περιέχονται στο φάκελο αυτής είναι, ιδίως:

- Η διακήρυξη της σύμβασης ή η πρόσκληση για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης των άρθρων 63 και 293, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, της περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης του άρθρου 291, αν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού (βλ. ενότητα 3.3.5.2).
- Οι τεχνικές προδιαγραφές/φύλλο συμμόρφωσης του είδους.
- Το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ).
- Υποδείγματα που πρέπει να υποβληθούν συμπληρωμένα από τους προσφέροντες (π.χ. υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς).
- Κάθε άλλο παράρτημα που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης και προβλέπει δεσμευτικούς όρους (π.χ. παράρτημα σχετικά με τους τόπους παράδοσης των αγαθών).
- Το σχέδιο της σύμβασης.
- Τυχόν έγγραφα διευκρινίσεων και κάθε συμπληρωματική πληροφορία που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 του ν. 4412/2016.

Είναι σαφές ότι στο φάκελο θα πρέπει να περιέχονται επίσης όλες οι αποφάσεις που εκδίδονται από την αναθέτουσα αρχή και αφορούν σε τροποποίηση όρων των εγγράφων της σύμβασης.

3.3.6 ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΑΙΤΙΟΛΟΓΟΥΝ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Τα στοιχεία της εν λόγω περίπτωσης, που προβλέπονται στο οικείο νομοθετικό πλαίσιο και αφορούν στα στάδια της προετοιμασίας και της ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης, δεν ορίζονται ρητά, συνδέονται με κάποιες γενικές κατηγορίες σχετικών με τη διαδικασία υπηρεσιακών κρίσεων της αναθέτουσας αρχής, και ουσιαστικά δύνανται να αφορούν σε κάθε πράξη/έγγραφο στο οποίο βασίζεται η αναθέτουσα αρχή προκειμένου να είναι σε θέση να αιτιολογεί τις κρίσεις της. Με άλλα λόγια, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι τα σχετικά στοιχεία προκύπτουν έμμεσα από το ν. 4412/2016. Ωστόσο, για λόγους αποσαφήνισης των υποχρεώσεων της αναθέτουσας αρχής αναφορικά με το περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης, προβλέπονται πλέον ρητά στη σχετική υπουργική απόφαση. Στην εν λόγω απόφαση εντάσσεται πλέον και το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης.

Τα σχετικά στοιχεία, που περιέχονται στο φάκελο της δημόσιας σύμβασης και παρουσιάζονται ανά στάδιο του κύκλου ζωής μιας σύμβασης, είναι ιδίως τα κάτωθι:

3.3.6.1 ΣΤΑΔΙΟ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:

- Το εγκεκριμένο αίτημα (απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, πολυετής έγκριση, απόφαση δέσμευσης πίστωσης, συλλογική απόφαση ένταξης, κατά περίπτωση).

  Μια σύμβαση δύναται να συνδέεται με περισσότερα του ενός εγκεκριμένα αιτήματα, όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις που απαιτείται έκδοση απόφασης πολυετούς έγκρισης και απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Ως εκ τούτου, όλα τα εκδοθέντα εγκεκριμένα αιτήματα αποτελούν μέρος του φακέλου δημόσιας σύμβασης. Άλλωστε, το εγκεκριμένο αίτημα, κατά κανόνα, είναι απαιτούμενο στοιχείο για τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης που θα διενεργηθεί, σύμφωνα με το ν. 4270/2014.
- Η ειδική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής προς ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς για συμμετοχή τους σε διαβούλευση, στην περίπτωση που αυτή είναι ανοιχτή και η πρόσκληση έχει αναρτηθεί στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής καθώς και το αρχείο της επικοινωνίας που λαμβάνει χώρα μεταξύ αναθέτουσας αρχής και των ενδιαφερόμενων

οικονομικών φορέων στο πλαίσιο διενεργούμενης διαβούλευσης, ανεξαρτήτως του τρόπου (δημόσια/ανοιχτή – κλειστή) και του μέσου διεξαγωγής της (ηλεκτρονικά, έγχαρτα, τηλεφωνικά ή διαδικτυακά).

Επισημαίνεται ότι το εν λόγω στοιχείο που αφορά στην προετοιμασία της σύμβασης ορίζεται ρητά στο άρθρο 47 του ν. 4412/2016. Ωστόσο, με την οικεία υπουργική απόφαση αποσαφηνίστηκαν οι περιπτώσεις που το σχετικό αρχείο πρέπει να τηρείται στο φάκελο.

- Η πράξη παροχής σύμφωνης γνώμης διοικητικού οργάνου που συναρτάται με τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης. Η εν λόγω κατηγορία στοιχείων του φακέλου, μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, ενδεικτικά την πράξη παροχής σύμφωνης γνώμης της ΕΑΔΗΣΥ σχετικά με τη νομιμότητα ανάθεσης σύμβασης με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης (άρθρο 32 του ν. 4412/2016), για τις περιπτώσεις όπου προβλέπεται η παροχή σύμφωνης γνώμης.

3.3.6.2 ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:

- Οι δημοσιεύσεις πράξεων σε ενωσιακό ή και εθνικό επίπεδο, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 62, 63 και 66 του ν. 4412/2016 συμπεριλαμβανομένων και των δημοσιεύσεων που αφορούν σε τροποποιήσεις των εν λόγω πράξεων. Παράλληλα, στο φάκελο τηρείται και κάθε άλλο αποδεικτικό στοιχείο τήρησης των κανόνων δημοσιότητας που προβλέπονται σε εθνικό επίπεδο, βάσει των ισχύοντων σχετικών διατάξεων. Τα εν λόγω στοιχεία συνδέονται ευθέως με τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης, που διενεργείται.
- Κάθε διοικητική πράξη (απόφαση) που εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή στο στάδιο της ανάθεσης της σύμβασης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι αποφάσεις σχετικά με την αξιολόγηση των υποβληθεισών προσφορών, όπως η απόφαση αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών, η απόφαση κατακύρωσης της σύμβασης, τυχόν απόφαση περί της επάρκειας ή μη των ληφθέντων από έναν οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων. Στην εν λόγω κατηγορία εντάσσεται και η απόφαση-πρόσκληση για

υπογραφή της σύμβασης. Είναι σαφές ότι οι διοικητικές πράξεις που επισυνάπτονται στο φάκελο δημόσιας σύμβασης διαφοροποιούνται αναλόγως της κάθε περίπτωσης. Συνεπώς, ανωτέρω γίνεται μία ενδεικτική αναφορά τους.

- Κάθε σχετικό με τη διαδικασία έγγραφο που εκδίδει η αναθέτουσα αρχή και ιδίως τα έγγραφα με τα οποία σε εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016, κατά περίπτωση ζητούνται διευκρινίσεις/υποβολή-συμπλήρωση εγγράφων από τους προσφέροντες.

  Τα εν λόγω έγγραφα καθώς και οι παρεχόμενες από τους προσφέροντες απαντήσεις, εμπεριέχονται στο φάκελο καθώς αφορούν στην αξιολόγηση των υποβληθεισών προσφορών και συνδέονται αναπόσπαστα με την κρίσεις-αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής, αναφορικά με το ζήτημα αυτό (δηλαδή τις αξιολογήσεις).
- Η απόφαση συγκρότησης του γνωμοδοτικού οργάνου (Επιτροπή Διαγωνισμού), πρακτικά γνωμοδότησης και λοιπά έγγραφα αυτού, όπως αιτήματά του προς την αναθέτουσα αρχή για εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016.

  Οι γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Διαγωνισμού για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην αξιολόγηση των προσφορών και που εν γένει ανακύπτουν στο στάδιο της ανάθεσης, αφενός είναι απαιτητές καθώς η μη παροχή γνώμης από την Επιτροπή συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας αφετέρου αποτελούν τη βάση για τις αποφάσεις που τελικά εκδίδει η αναθέτουσα αρχή.
- Οι υποβληθείσες προσφορές των συμμετεχόντων στη διαδικασία οικονομικών φορέων και όλα τα στοιχεία/δικαιολογητικά/έγγραφα που αυτές περιλαμβάνουν, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιολογητικών κατακύρωσης/προσωρινού αναδόχου. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και οι τυχόν υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές συμμετοχής.

  Είναι σαφές ότι οι υποβληθείσες προσφορές εν συνόλω είναι τα στοιχεία τα οποία αξιολογούνται και κρίνονται από την Επιτροπή Διαγωνισμού και την αναθέτουσα αρχή, και βάσει αυτών εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις της τελευταίας.
- Τα έγγραφα επικοινωνίας/αλληλογραφία της αναθέτουσας αρχής με τον προσωρινό ανάδοχο μέχρι την οριστικοποίηση της απόφασης ανάθεσης, όπως

ιδίως η απαιτούμενη, κατά περίπτωση, πρόσκληση υποβολής υπεύθυνης δήλωσης σχετικά με οψιγενείς μεταβολές και η υποβληθείσα σχετική υπεύθυνη δήλωση.

Τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν και αυτά, όπως οι προσφορές, την αιτιολογική βάση των κρίσεων της αναθέτουσας αρχής.

- Η πράξη παροχής σύμφωνης γνώμης διοικητικού οργάνου που συναρτάται με τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης. Η εν λόγω κατηγορία στοιχείων του φακέλου, μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, ενδεικτικά την πράξη παροχής σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 (επιτροπή επανορθωτικών μέτρων) επί του σχεδίου απόφασης που εκδίδει η αναθέτουσα αρχή σχετικά με την επάρκεια ή μη μέτρων αυτοκάθαρσης οικονομικών φορέων.
- Οι διοικητικές και δικαστικές προσφυγές που ασκούνται, κατά περίπτωση, στο στάδιο ανάθεσης καθώς και όλες οι αποφάσεις και λοιπά έγγραφα που συναρτώνται με αυτές και καθορίζουν τις κρίσεις της αναθέτουσας αρχής. Η εν λόγω κατηγορία στοιχείων του φακέλου, περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, ιδίως:
    - τις αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ και των δικαστηρίων σχετικά με προδικαστικές ή και δικαστικές προσφυγές, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών μέτρων, αντιστοίχως
    - την ασκηθείσα από τον έχοντα έννομο συμφέρον προσφέροντα προδικαστική προσφυγή ή και αίτηση αναστολής/ακύρωσης.
    - την ασκηθείσα από την αναθέτουσα αρχή αίτηση αναστολής/ακύρωσης κατά απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ ενώπιον του δικαστηρίου.
    - τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής επί των ασκηθεισών προδικαστικών προσφυγών ή και αιτήσεων αναστολής-ακύρωσης και τα σχετικά υπομνήματα των οικονομικών φορέων.
    - τα έγγραφα παρεμβάσεων των εχόντων έννομο συμφέρον οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης
- Η βεβαίωση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής περί πλήρωσης των προϋποθέσεων για την καταβολή αποζημίωσης σε μέλη γνωμοδοτικού οργάνου, στο στάδιο της ανάθεσης της σύμβασης, δυνάμει της

με αρ. 76441/2022 (674 ΥΟΔΔ) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υποδομών και Μεταφορών.
Το εν λόγω στοιχείο προβλέφθηκε στην εκδοθείσα υπουργική απόφαση.

Επισημαίνεται ότι ο φάκελος της δημόσιας σύμβασης συμπληρώνεται με όλα τα στοιχεία που αφορούν, επίσης, το στάδιο της ανάθεσης αυτής, και προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας, καθώς η καταγραφή της προόδου αυτής αποτελεί υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής. Συνεπώς, σε αυτό το πλαίσιο, ο φάκελος συμπληρώνεται με την πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του προληπτικού (προσυμβατικού) ελέγχου νομιμότητας της σύμβασης/συμφωνίας πλαίσιο, εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι άνω των προβλεπόμενων ορίων και διήλθε του σχετικού ελέγχου. Επισημαίνεται ότι το εν λόγω στοιχείο προβλέφθηκε ρητά στην οικεία υπουργική απόφαση. Επίσης, τυχόν απόφαση ματαίωσης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης ή μέρους αυτής, ανεξαρτήτως του χρόνου που αυτή συντελείται κατά το στάδιο της ανάθεσης, αποτελεί στοιχείο με το οποίο συμπληρώνεται και επικαιροποιείται ο φάκελος δημόσιας σύμβασης. Γενικότερα, ο φάκελος επικαιροποιείται και με κάθε άλλο στοιχείο, κατά περίπτωση, ως την ανάθεση της σύμβασης, όπως ενδεικτικά την απόφαση απόρριψης προσφοράς λόγω επέλευσης οψιγενών μεταβολών, την απόφαση κλήσης επόμενου προσφέροντα για υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης κ.λπ.

Είναι σαφές ότι σε περίπτωση προκήρυξης συμφωνίας πλαίσιο ή δυναμικού συστήματος αγορών, στον φάκελο αυτών τηρούνται όλα τα ανωτέρω σχετικά στοιχεία, που αφορούν την προετοιμασία και την ανάθεση τους, όπως και στην περίπτωση της δημόσιας σύμβασης. Τονίζεται, ωστόσο, στο φάκελο της προκηρυσσόμενης συμφωνίας πλαίσιο και δυναμικού συστήματος αγορών δεν εντάσσεται το εγκεκριμένο αίτημα, αφού η έκδοση αυτού, πριν τη διενέργεια διαδικασίας ανάθεσης με την τεχνική της συμφωνίας πλαίσιο ή του εργαλείου του δυναμικού συστήματος αγορών δεν απαιτείται, όπως ορίζεται ρητά στο άρθρο 53, παρ. 2, περ. ζ του ν. 4412/2016.

Αναφορικά με τις ΕΚΑΑ, οι οποίες έχουν αρμοδιότητα παροχής κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών, αυτές φέρουν επίσης υποχρέωση να τηρούν

φάκελο δημόσιας σύμβασης με τα ανωτέρω σχετικά στοιχεία, που αφορούν στις διαδικασίες που διενεργούν. Ωστόσο, για λόγους αποσαφήνισης σχετικά με τα υποχρεωτικά επισυναπτόμενα στο φάκελο δημόσιας σύμβασης στοιχεία, στη οικεία υπουργική απόφαση προβλέπεται πλέον ρητά επιπρόσθετο περιεχόμενο του φακέλου που αφορά ειδικά στις Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών (ΕΚΑΑ) των περ. β και γ της παρ. 1 του άρθρου 41του ν. 4412/2016, δηλαδή τις δύο ΕΚΑΑ, που – για λογαριασμό άλλων αναθετουσών αρχών - προκηρύσσουν και συνάπτουν συμβάσεις προμήθειας αγαθών/παροχής υπηρεσιών, τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ).

Για τις εν λόγω ΕΚΑΑ, ο φάκελος δημόσιας σύμβασης, περιλαμβάνει τουλάχιστον και τα εξής στοιχεία:

- την υπουργική απόφαση, που εκδίδεται, δυνάμει της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016, με την οποία ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στην παροχή κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών από την ΕΚΑΑ, • την υπουργική απόφαση, που εκδίδεται, δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016, και αποτελεί τη νομική βάση για τη διενέργεια μιας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης από την ΕΚΑΑ, για λογαριασμό λοιπών αναθετουσών αρχών,
- την αλληλογραφία και λοιπά έγγραφα επικοινωνίας της ΕΚΑΑ με τις αναθέτουσες αρχές, στο στάδιο της προετοιμασίας (σχεδιασμού), ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης, που αποτελεί αντικείμενο δραστηριότητας αγοράς της ΕΚΑΑ

Ενδεικτικά αναφέρονται έγγραφα των αναθετουσών αρχών με τα οποία δηλώνονται οι ανάγκες τους για την ικανοποίηση των οποίων η ΕΚΑΑ θα διενεργήσει κεντρική διαγωνιστική διαδικασία.

- τα αιτήματα αναθετουσών αρχών προς την ΕΚΑΑ για παροχή επικουρικής δραστηριότητας αγοράς.
- τροποποιήσεις των σχετικών εκδοθεισών αποφάσεων.

3.3.6.3 ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Αναφορικά με το εν λόγω στάδιο, σύμφωνα με την οικεία υπουργική απόφαση τηρούνται στο φάκελο τα ακόλουθα στοιχεία:

- Οι δημοσιεύσεις πράξεων σε ενωσιακό ή και εθνικό επίπεδο, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 64 και 66 του ν. 4412/2016 συμπεριλαμβανομένων και των δημοσιεύσεων που αφορούν σε τροποποιήσεις των εν λόγω πράξεων.
- Κάθε διοικητική πράξη/απόφαση που εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή στο στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η απόφαση κήρυξης του αναδόχου ως εκπτώτου, η απόφαση κατάπτωσης εγγυητικών επιστολών, η απόφαση επιβολή ποινικών ρητρών, η απόφαση τροποποίησης της σύμβασης κ.λπ.
- Τα δικαιολογητικά, έγγραφα και λοιπά στοιχεία που συναρτώνται με τη σύμβαση και προσκομίζονται από τον ανάδοχο αυτής, συμπεριλαμβανομένων και των προσκομιζόμενων εγγυητικών επιστολών, όπως εγγυήσεις καλής εκτέλεσης, καλής λειτουργίας κλπ
- Οι αποφάσεις συγκρότησης γνωμοδοτικών και εισηγητικών οργάνων, στο στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, όπως η Επιτροπή Παραλαβής, καθώς και τα πρακτικά γνωμοδότησης και λοιπά έγγραφα αυτών.
- Τα πρωτοκόλλα παραλαβής της σύμβασης.
- Το υπογεγραμμένο συμφωνητικό της σύμβασης/συμφωνίας πλαίσιο.

  Στην περίπτωση, που η σύμβαση απαιτείται να δημοσιευτεί στο ΚΗΜΔΗΣ, αρκεί το υπογεγραμμένο σχετικό συμφωνητικό, ως αναρτήθηκε, δηλαδή, με αποτυπωμένο τον ΑΔΑΜ. Αναφορικά με συμβάσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΚΗΜΔΗΣ ή έγχαρτες συμβάσεις, τα συμφωνητικά περιλαμβάνονται στο φάκελο με την υπογραφή των συμβαλλομένων μερών, δηλαδή της αναθέτουσας αρχής και του αναδόχου.
- Οι διοικητικές και δικαστικές προσφυγές που ασκούνται, κατά περίπτωση, στο στάδιο εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης καθώς και όλες τις αποφάσεις και λοιπά έγγραφα που συναρτώνται με αυτές, κατ' αντιστοιχία με το στάδιο της ανάθεσης.
- Οι Πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του προληπτικού (προσυμβατικού) ελέγχου νομιμότητας της σύμβασης/συμφωνίας πλαίσιο που τροποποιείται.
- Τα έγγραφα αποδέσμευσης και επιστροφής των εγγυητικών επιστολών.

- Οι εντολές πληρωμής της σύμβασης.

Αναφορικά δε με τις εκτελεστικές συμβάσεις, που ανατίθενται δυνάμει συμφωνίας πλαίσιο και δυναμικού συστήματος αγορών, η οικεία υπουργική απόφαση προβλέπει ρητά ότι το ανωτέρω σχετικό περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης, αφορά και αυτές.

Κάθε διοικητική πράξη που δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ καθώς και τα σχετικά υπογεγραμμένα από τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνητικά, δηλαδή η πράξη της σύμβασης, περιλαμβάνονται στο φάκελο δημοσίας σύμβασης, φέροντας τον σχετικό ΑΔΑΜ αποτυπωμένο στο σώμα τους.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η υποχρέωση τήρησης φακέλου δημόσιας σύμβασης αποτελεί νομοθετική υποχρέωση για μια αναθέτουσα αρχή, ανεξαρτήτως αν η σύμβαση υπάγεται ή όχι στο προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ωστόσο, το περιεχόμενο του φακέλου δημόσιας σύμβασης εξετάζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε περίπτωση που απαιτείται η διενέργεια προληπτικού (προσυμβατικού) ελέγχου νομιμότητας μιας δημόσιας σύμβασης. Στο πλαίσιο αυτό, η τήρηση πλήρους φακέλου, με στοιχεία που πιστοποιούν τη νομιμότητα της υπό ανάθεση σύμβασης είναι καθοριστική για την ταχύτερη ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου, που επιτρέπει τη σύναψη της οικείας σύμβασης. Μέχρι το σημείο συγγραφής του παρόντος, σε ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης, υπάρχει η δυνατότητα αλλά όχι η υποχρέωση ο διενεργούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγχος να πραγματοποιείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Έχει παρατηρηθεί ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, δεν αξιοποιείται η ανωτέρω δυνατότητα με συνέπεια ο έλεγχος να διενεργείται μέσω έγχαρτου υλικού ή και με ενσωμάτωση σε ηλεκτρονικά αποθηκευτικά μέσα των σχετικών στοιχείων. Τούτο συνεπάγεται ότι το αρμόδιο όργανο του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν έχει άμεση πρόσβαση στα ηλεκτρονικά στοιχεία που αφορούν στη διαδικασία ανάθεσης, όπως π.χ. στο γεγονός της άσκησης ή μη προδικαστικών ή και δικαστικών προσφυγών. Στις περιπτώσεις αυτές, καλείται η αναθέτουσα αρχή να προσκομίζει σχετική βεβαίωση.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση μη επισύναψης σχετικής βεβαίωσης δεν τεκμαίρεται η μη άσκηση προσφυγής και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει παρατηρηθεί ότι εκδίδει πράξη με την οποία αιτείται τη συμπλήρωση του φακέλου με την εν λόγω βεβαίωση. Συνεπώς, για λόγους ταχύτητας της διαδικασίας, συνίσταται η συμπλήρωση του φακέλου με την οικεία βεβαίωση, πριν την αποστολή του για τη διενέργεια του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας. Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή φέρει υποχρέωση ενσωμάτωσης στον προς έλεγχο φάκελο (αποδεικτικών) στοιχείων που αφορούν στη νομιμότητα της σύμβασης, που ελέγχεται. Αναφορικά με τον προσυμβατικό έλεγχο που διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο αναγνώστης του παρόντος μπορεί να ανατρέξει στο Κεφάλαιο 14 (ενότητα 14.2), όπου γίνεται πλήρης σχετική ανάλυση.

3.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Το Υπουργείο Εργασίας προκηρύσσει διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης σύμβασης προμήθειας ηλεκτρονικών υπολογιστών εκτιμώμενης αξίας 1.100.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ και κριτήριο ανάθεσης βάσει αποκλειστικά της τιμής. Η σύμβαση χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η Επιτροπή Διαγωνισμού της σύμβασης είναι αμειβόμενη. Στη διαδικασία υποβάλλονται δύο προσφορές. Η σύμβαση καθυστερεί να κατακυρωθεί δοθέντος ότι ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή στην ΕΑΔΗΣΥ που αφορούσε στην απόφαση της αναθέτουσας αρχής αναφορικά με την επάρκεια ή μη των επανορθωτικών μέτρων, η οποία απορρίφθηκε. Δεν ασκήθηκε αίτηση ακύρωσης-αναστολής ενώπιον του αρμοδίου δικαστήριου κατά της απόφασης και τελικά, η σύμβαση υπογράφεται. Ποια από τα παραπάνω γεγονότα, ενέργειες θα πρέπει να αποτυπωθούν στο φάκελο δημόσιας σύμβασης με τη μορφή στοιχείων του περιεχομένου του;

Στο φάκελο της εν λόγω δημόσιας σύμβασης περιλαμβάνονται (τουλάχιστον) τα κάτωθι στοιχεία:

- Η πράξη παροχής σύμφωνης γνώμης της Υπηρεσίας Συντονισμού επί του σχεδίου διακήρυξης, καθώς και επί του σχεδίου σύμβασης.

- Η δημοσίευση της προκήρυξης της σύμβασης στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή το οικείο ηλεκτρονικό έντυπο (eform), που εξάγεται μετά την καταχώριση των σχετικών πεδίων στην εφαρμογή enotices2.
- Η δημοσίευση της προκήρυξης και της διακήρυξης σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ με αποτυπωμένο τον ΑΔΑΜ στο σώμα τους.
- Η απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής Διαγωνισμού και τα πρακτικά γνωμοδότησης αυτής.
- Κάθε σχετική επικοινωνία σχετικά με τη διευκρίνιση ή/και συμπλήρωση προσφορών.
- Η απόφαση αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών.
- Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής σχετικά με τη συνδρομή λόγου αποκλεισμού και την κρίση επί της επάρκειας ή μη των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων που επικαλείται ο οικονομικός φορέας.
- Η απόφαση κατακύρωσης (μετά την οριστικοποίησή της θα αποτυπωθεί με ΑΔΑΜ).
- Η πράξη παροχής σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 (επιτροπή επανορθωτικών μέτρων) επί του σχεδίου απόφασης που της διαβίβασε η αναθέτουσα αρχή σχετικά με την επάρκεια ή μη των μέτρων αυτοκάθαρσης.
- Η ασκηθείσα προδικαστική προσφυγή, οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής επί αυτών, τυχόν έγγραφα παρεμβάσεων των εχόντων έννομο συμφέρον προσφερόντων, τυχόν υποβληθέντα υπομνήματα, η απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ για τη λήψη προσωρινών μέτρων και η απόφαση επί της προδικαστικής προσφυγής.
- Τα στοιχεία των δύο προσφορών που υποβλήθηκαν και τα δικαιολογητικά κατακύρωσης.
- Η πρόσκληση για υποβολή υπεύθυνης δήλωσης περί μη επέλευσης οψιγενών μεταβολών και η σχετική υποβληθείσα υπεύθυνη δήλωση.
- Η υπεύθυνη δήλωση του Αναδόχου της κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας 20977/23-8-2007 (Β’ 1673) «Δικαιολογητικά για

την τήρηση των μητρώων του ν. 3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3414/2005».

- Η πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης.
- Η βεβαίωση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής περί πλήρωσης των προϋποθέσεων για την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού.
- Η δημοσίευση της σύμβασης στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του συμφωνητικού στο ΚΗΜΔΗΣ (με αποτυπωμένο το ΑΔΑΜ).
- Τα έγγραφα αποδέσμευσης και επιστροφής των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ/ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ. ΣΤΑΔΙΑ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ/ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ.

4.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

4.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η συστηματική κατάστρωση και ανάλυση των γενικών αρχών και κανόνων δικαίου, που διέπουν αφενός την προθεσμία παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία (άνω και κάτω των ορίων) και των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών στην κλειστή διαδικασία (άνω και κάτω των ορίων), αφετέρου τα στάδια αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής και έκδοσης των σχετικών αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής.

4.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Μετά από τη μελέτη του κεφαλαίου αυτού, οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση:

- Να αντιλαμβάνονται και εφαρμόζουν ορθά τις διατάξεις που προβλέπουν την ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία

(άνω και κάτω των ορίων) και των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών στην κλειστή διαδικασία (άνω και κάτω των ορίων).

- Να αντιλαμβάνονται και εφαρμόζουν ορθά τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, κατά στάδια, σε συνάρτηση με το είδος της διαδικασίας (ανοικτή - κλειστή) και το κριτήριο ανάθεσης.
- Να διακρίνουν μεταξύ εσωτερικών αποφάσεων και εκτελεστών πράξεων της αναθέτουσας αρχής, τον χρόνο και τα πρόσωπα που αυτές κοινοποιούνται, καθώς και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις ανωτέρω μεταβλητές.
- Να αντιλαμβάνονται και εφαρμόζουν ορθά τις διατάξεις που προβλέπουν την έκδοση απόφασης αναφορικά με τη μη προσκόμιση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, που προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης.

4.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το περιεχόμενο του κεφαλαίου αυτού κινείται γύρω από τις προθεσμίες παραλαβής των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής, σε συνάρτηση με το είδος της διαδικασίας ανάθεσης (ανοικτή vs κλειστή, άνω των ορίων vs κάτω των ορίων), καθώς και τα στάδια αποσφράγισης και αξιολόγησής τους, σε συνάρτηση με το κριτήριο ανάθεσης (πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής vs πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής). Έμφαση δίδεται, εξάλλου, στη διάκριση των αποφάσεων, που εκδίδονται από την αναθέτουσα αρχή στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, αναλόγως του είδους της διαδικασίας και του κριτηρίου ανάθεσης. Ένα ειδικότερο ζήτημα που εξετάζεται στο παρόν κεφάλαιο, αφορά στη μη προσήκουσα προσκόμιση της προβλεπόμενης από τα έγγραφα της σύμβασης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής του οικονομικού φορέα. Για την πληρέστερη, δε, κατανόηση των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής και των σταδίων αποσφράγισης και αξιολόγησής τους, στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης.

4.2ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΛΕΙΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή και των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών στην κλειστή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, αντίστοιχα, οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν, κατ' αρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια, δεσμευόμενες, ωστόσο, από τις κατά περίπτωση υποχρεωτικές ελάχιστες προθεσμίες, που έχουν θεσπιστεί προς διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης[94], της ενίσχυσης του ανταγωνισμού και της διαφάνειας και λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του πολύπλοκου/ιδιαίτερου χαρακτήρα της υπό ανάθεση σύμβασης και του χρόνου που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής[95].

Δυνάμει του άρθρου 27 του ν. 4412/2016 (Α' 147), με το οποίο ενσωματώνεται το ταυτάριθμο άρθρο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, καθορίζονται οι υποχρεωτικές ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, καθώς και οι όροι υπό τους οποίους επιτρέπονται αποκλίσεις από τις προθεσμίες αυτές[96]. Συγκεκριμένα, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων και οι αποκλίσεις από αυτές έχουν ως εξής:

- Τριάντα πέντε (35) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης [βλ. άρθρο 27 παρ. 1 εδ. (β΄) του ν. 4412/2016].
- Τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης, όταν η αναθέτουσα αρχή

[94] Ιδίως μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών υποψηφίων, αφού οι τελευταίοι, κατά κανόνα, χρειάζονται περισσότερο χρόνο για τη σύνταξη της προσφοράς τους, π.χ. λόγω ανάγκης μετάφρασης των εγγράφων της σύμβασης.
[95] Βλ. άρθρο 60 παρ. 1 του ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων και άρθρο 121 παρ. 2 του ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων.
[96] Υπενθυμίζεται ότι ο Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου (ΕΕ L 124) εφαρμόζεται επί του υπολογισμού των προθεσμιών που προβλέπει η Οδηγία.

αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, δηλαδή όταν η διαδικασία διενεργείται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (βλ. άρθρο 27 παρ. 4 του ν. 4412/2016).

- Δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης στις εξής περιπτώσεις:

  - Όταν η αναθέτουσα αρχή έχει δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, που δεν χρησιμοποιήθηκε η ίδια ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού και συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: (α) η προκαταρκτική προκήρυξη έχει συμπεριλάβει όλες τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται σύμφωνα με το Μέρος Β' Τμήμα Ι του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α'[97], εφόσον οι πληροφορίες αυτές ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή δημοσίευσης της προκαταρκτικής προκήρυξης και (β) η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση εντός διαστήματος από τριάντα (35) ημέρες έως δώδεκα (12) μήνες πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης (βλ. άρθρο 27 παρ. 2 του ν. 4412/2016).
  - Όταν επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας των τριάντα πέντε (35) ή τριάντα (30) ημερών, κατά τα ανωτέρω (βλ. άρθρο 27 παρ. 3 του ν. 4412/2016).

Δυνάμει του άρθρου 28 του ν. 4412/2016, με το οποίο ενσωματώνεται το ταυτάριθμο άρθρο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, καθορίζονται οι υποχρεωτικές ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών στην κλειστή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, καθώς και οι όροι υπό τους οποίους επιτρέπονται αποκλίσεις από τις προθεσμίες αυτές. Συγκεκριμένα, οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής στο πρώτο στάδιο κλειστής

[97] Πρόκειται για βασικές πληροφορίες όπως τύπος και στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής και πληροφορίες σχετικές με το συγκεκριμένο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης (π.χ. CPV, NUTS, φύση και έκταση, ποσότητα ή αξία, σύμβαση σε τμήματα ή όχι κ.λπ.).

διαδικασίας[98] σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων και οι αποκλίσεις από αυτές έχουν ως εξής:

- Τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης [βλ. άρθρο 28 παρ. 1 εδ. (β΄) του ν. 4412/2016]. Όταν επείγουσα κατάσταση καθιστά αδύνατη την τήρηση της προθεσμίας αυτής, η αναθέτουσα αρχή με δεόντως αιτιολογημένη απόφασή της δύναται να ορίζει προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής όχι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης [βλ. άρθρο 28 παρ. 7 περ. (α΄) του ν. 4412/2016].
- Τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, όταν ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη[99] [βλ. άρθρο 28 παρ. 1 εδ. (β΄) του ν. 4412/2016].

Οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας[100] σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων και οι αποκλίσεις από αυτές έχουν ως εξής:

- Τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών [βλ. άρθρο 28 παρ. 2 εδ. (γ΄) του ν. 4412/2016].

---

[98] Το πρώτο στάδιο της κλειστής διαδικασίας περιλαμβάνει τη δημοσίευση προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής από τους ενδιαφερόμενους και την αξιολόγηση και προεπιλογή των υποψηφίων, καθώς και τον περιορισμό του αριθμού τους, βάσει των τεθέντων κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.

[99] Βλ. άρθρο 26 παρ. 5 του ν. 4412/2016: *«Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης, κατ' εφαρμογή των άρθρων 63 και 122 κατά περίπτωση. Όταν η σύμβαση ανατίθεται με κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, παρά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, οι μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές μπορούν να προκηρύσσουν διαγωνισμό μέσω προκαταρκτικής προκήρυξης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 62. Στην περίπτωση αυτή, οι οικονομικοί φορείς που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους μετά τη δημοσίευση της προκαταρκτικής προκήρυξης προσκαλούνται στη συνέχεια να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους γραπτώς, μέσω "πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος", σύμφωνα με το άρθρο 69.»*. Για την έννοια των μη κεντρικών αναθετουσών αρχών, βλ. άρθρο 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016: *«ως "μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές" νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές.»*.

[100] Το δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας περιλαμβάνει την αποστολή πρόσκλησης υποβολής προσφορών προς τους υποψηφίους που προεπελέγησαν κατά το προηγούμενο στάδιο, την υποβολή προσφορών από αυτούς, την αξιολόγηση των προσφορών τους και την επιλογή της μίας προσφοράς (και, άρα, του αναδόχου).

- Είκοσι πέντε (25) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, όταν η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, δηλαδή όταν η διαδικασία διενεργείται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (βλ. άρθρο 28 παρ. 6 του ν. 4412/2016).
- Άνευ (νομοθετικά καθορισμένης) ελάχιστης προθεσμίας, στην περίπτωση που μη κεντρική αναθέτουσα αρχή και οι προεπιλεγέντες υποψήφιοι έχουν καταρτίσει αμοιβαία συμφωνία για τον καθορισμό της προθεσμίας παραλαβής προσφορών [βλ. άρθρο 28 παρ. 4 εδ. (α΄) του ν. 4412/2016). Η αμοιβαία συμφωνία καταρτίζεται κατά τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, υπό τον όρο ότι διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και τεκμηριώνεται καταλλήλως (βλ. άρθρο 28 παρ. 5 του ν. 4412/2016) [101] . Ελλείψει αμοιβαίας συμφωνίας, η προθεσμία δεν είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών [βλ. άρθρο 28 παρ. 4 εδ. (β΄) του ν. 4412/2016).
- δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στις εξής περιπτώσεις:

  - Όταν η αναθέτουσα αρχή έχει δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, που δεν χρησιμοποιήθηκε η ίδια ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού και συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: (α) η προκαταρκτική προκήρυξη έχει συμπεριλάβει όλες τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται σύμφωνα με το Μέρος Β' Τμήμα Ι του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α'[102], εφόσον οι πληροφορίες αυτές ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή δημοσίευσης της προκαταρκτικής προκήρυξης και (β) η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση εντός διαστήματος από τριάντα (35) ημέρες έως δώδεκα (12) μήνες πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης (βλ. άρθρο 28 παρ. 3 του ν. 4412/2016).

---

[101] Η εισαγωγή της δυνατότητας αυτής στοχεύει στην ενίσχυση του ανταγωνισμού, την προώθηση της πρόσβασης και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜμΕ στις δημόσιες συμβάσεις και απορρέει από την αναγκαιότητα να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να συντομεύουν/παρατείνουν τις ισχύουσες για τις κλειστές διαδικασίες προθεσμίες.
[102] Όπ.π. (υποσημ. 95).

- Όταν επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας των τριάντα (30) ή είκοσι πέντε (25) ημερών, κατά τα ανωτέρω [βλ. άρθρο 28 παρ. 7 περ. (β΄) του ν. 4412/2016].Δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 121 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 43 του ν. 4605/2019 (Α' 52), καθορίζονται οι υποχρεωτικές ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων και των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών στην κλειστή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων, καθώς και οι όροι υπό τους οποίους επιτρέπονται αποκλίσεις από τις προθεσμίες αυτές.Οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων και οι αποκλίσεις από αυτές έχουν ως εξής:

- Στην ανοικτή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης[103] στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. Σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης αυτής προθεσμίας, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίζει ελάχιστη προθεσμία που δεν είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

- Στην κλειστή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή

[103] Στην παρ. 1 του άρθρου 121 του ν. 4412/2016 ναι μεν αναφέρεται ως εναρκτήριο χρονικό σημείο της ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία κάτω των ορίων και της ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής στο πρώτο στάδιο κλειστής διαδικασίας κάτω των ορίων η ημερομηνία της δημοσίευσης «της προκήρυξης της σύμβασης» στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., ωστόσο το άρθρο 122 «Προκηρύξεις σύμβασης» του ν. 4412/2016 έχει καταργηθεί δυνάμει του άρθρου 141 παρ. 1 του 4782/2021 και, όπως προβλέπεται και στο άρθρο 5 της Κ.Υ.Α. 76928/2021 (Β' 3075), όσον αφορά στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων, στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. καταχωρίζονται μόνο οι διακηρύξεις.

προσφοράς ανέρχεται σε επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες.

Περαιτέρω, σε σχέση με τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία ή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών στην κλειστή διαδικασία, λεκτέα τα εξής:

- Για τη νόμιμη σύντμηση της προθεσμίας παραλαβής προσφορών, απαιτείται, ως ουσιώδης τυπική προϋπόθεση, να προσδιορίζονται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής τα έκτακτα περιστατικά ή οι λόγοι επείγουσας ανάγκης[104] που καθιστούν αδύνατη την τήρηση των υποχρεωτικών ελάχιστων προθεσμιών[105].

---

[104] Βλ. αιτιολογική σκέψη (46) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *«Θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να συντομεύουν ορισμένες προθεσμίες που ισχύουν για τις ανοικτές και κλειστές διαδικασίες και για τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, εάν οι προθεσμίες αυτές δεν θα ήταν εφικτό να τηρηθούν λόγω επείγουσας ανάγκης, η οποία πρέπει να αιτιολογείται δεόντως από τις αναθέτουσες αρχές. Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι δεν είναι απαραίτητο να πρόκειται για κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται.»* και αιτιολογική σκέψη (80) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *«[…] Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συντομεύουν περαιτέρω τις προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών όταν λόγοι επείγοντος καθιστούν ανέφικτη την τήρηση των κανονικών προθεσμιών, χωρίς όμως να καθιστούν αδύνατη τη συνήθη διαδικασία με δημοσίευση. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου καταστάσεις κατεπείγουσας ανάγκης τις οποίες η οικεία αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τις οποίες δεν είναι υπεύθυνη καθιστούν αδύνατη τη διεξαγωγή συνήθους διαδικασίας ακόμη και με συντόμευση της προθεσμίας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν, στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου, να αναθέτουν συμβάσεις κάνοντας χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση φυσικών καταστροφών, όπου απαιτείται άμεση δράση.»*.

[105] Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΕΣ (ΤΜΗΜΑ VII) 2110/2021, σκ. (5): *«[…] Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης δεόντως αιτιολογημένης προβλέπεται, στην παρ. 3 του άρθρου 27 του ιδίου νόμου, η δυνατότητα χρήσης επισπευσμένης ανοικτής διαδικασίας με σύντμηση της προθεσμίας υποβολής των προσφορών σε 15 ημέρες από την αποστολή της προκήρυξης προς δημοσίευση. Τούτο δε, προκειμένου να αντιμετωπισθούν βραχυπρόθεσμες ή μεσοπρόθεσμες ανάγκες, η ικανοποίηση των οποίων παρακωλύεται από την τήρηση των κατ' αρχήν ελαχίστων προθεσμιών της ανοικτής διαδικασίας, ενώ παραμένει εφικτή μέσω ανάθεσης με την εσπευσμένη ανοικτή διαδικασία. Δεδομένου ότι η ευχέρεια χρήσης της εξασφαλίζει μόνο τον άκρως αναγκαίο χρόνο στους οικονομικούς φορείς άλλων κρατών μελών της Ένωσης να καταρτίσουν την προσφορά τους, η προσφυγή σε αυτή πρέπει να γίνεται με φειδώ, μόνον όταν αξιολογείται και αιτιολογείται ως αναγκαία ενόψει των περιστάσεων. Άλλως, η χρήση της καθιστά μη νόμιμη την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης. Η επείγουσα κατάσταση που καθιστά αναγκαία την προσφυγή στην εσπευσμένη διαδικασία και τα επιστηρίζοντα αυτή γεγονότα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια, να στοιχειοθετούνται και να αιτιολογούνται ειδικώς από την αναθέτουσα αρχή στη σχετική απόφασή της. Η αιτιολογία δύναται να συμπληρωθεί από τα λοιπά έγγραφα της διαδικασίας, όχι όμως να αναπληρωθεί εξ ολοκλήρου από αυτά. Κατά τον προσυμβατικό έλεγχο που ασκεί το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχεται αυτεπαγγέλτως εάν η αναθέτουσα αρχή προέβη στην επιλογή της εσπευσμένης ανοικτής διαδικασίας με αιτιολογία νομικώς υποστηρίξιμη, που δεν πάσχει από ουσιώδη πλημμέλεια ως προς την ερμηνεία της*

- Στην περίπτωση που οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει τις ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, ώστε κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας να λάβει γνώση των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση της προσφοράς του. Σε κάθε περίπτωση η τεθείσα προθεσμία είναι μεγαλύτερη από την ελάχιστη προθεσμία των άρθρων 27 και 28[106].

- Οι προθεσμίες παραλαβής προσφορών παρατείνονται κατά πέντε (5) ημέρες, όταν είναι αδύνατο να παρασχεθεί ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα της σύμβασης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων δεόντως αιτιολογημένης επείγουσας ανάγκης (βλ. άρθρο 67 παρ. 1 εδ. (γ΄) και (δ) και 3 του ν. 4412/2016).

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να γίνει μνεία στην περίπτωση αναστολής της προόδου της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης έως την έκδοση απόφασης επί ασκηθείσας ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. προδικαστικής προσφυγής κατά όρων της διακήρυξης, όπου σε ορισμένες περιπτώσεις και ανάλογα με τον λόγο της προσφυγής, διατάσσεται ως κατάλληλο (προσωρινό) μέτρο η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών σε οιοδήποτε χρονικό σημείο μετά την πάροδο της τασσόμενης, δυνάμει του άρθρου 367 παρ. 1 του ν. 4412/2016, εικοσαήμερης (αποκλειστικής) προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της προσφυγής, υπό την επιφύλαξη η προσφυγή να μην παρίσταται προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη. Και τούτο, διότι, λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών πριν την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής, θα καθιστούσε αλυσιτελή την προδικαστική προστασία, και, σε περίπτωση αποδοχής των ισχυρισμών του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα, πέραν της βλάβης που θα προκαλούσε στον τελευταίο, θα έθετε σε κίνδυνο την ίδια τη διαγωνιστική

εφαρμοσθείσας διάταξης, τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και τον νομικό τους χαρακτηρισμό.».

[106] Βλ. άρθρο 60 παρ. 2 του ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων και άρθρο 121 παρ. 4 του ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων.

διαδικασία, αλλά και τα συμφέροντα της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. Α76/2020 και Α890/2023).

4.3ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΑΔΙΩΝ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ Η ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Με το άρθρο 40 του ν. 4782/2021 (Α’ 36), δυνάμει του οποίου τροποποιήθηκε το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, αναμορφώθηκε, κατά τρόπο ριζικό, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Όπως συνάγεται από την ανάλυση συνεπειών της σχετικής ρύθμισης, δικαιολογητική βάση (ratio) αυτής είναι η μείωση των διοικητικών βαρών για τις αναθέτουσες αρχές και η επιτάχυνση των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, μέσω της αποτροπής παρελκυστικών προσφυγών που οι οικονομικοί φορείς ασκούν, με σκοπό την καθυστέρηση των διαδικασιών.

Πιο συγκεκριμένα, όταν ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική προσφορά μόνο βάσει τιμής, τα επιμέρους στάδια, στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016, έχουν ως εξής:

- Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής προσφοράς (υπό την προϋπόθεση ότι προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης) και της οικονομικής προσφοράς διεξάγεται την ημερομηνία και ώρα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης ή τη σχετική πρόσκληση. Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού προβαίνει στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και, στη συνέχεια, στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών, με την επιφύλαξη της παράλειψης προσήκουσας προσκόμισης του πρωτοτύπου της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Στο στάδιο αυτό, η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη του πρακτικού της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, στο οποίο καταχωρίζονται οι προσφέροντες και τα αποτελέσματα ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών.

- Στη συνέχεια, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού αξιολογεί τις οικονομικές προσφορές των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και οι τεχνικές προσφορές κρίθηκαν αποδεκτά, και τις καταχωρίζει σε πρακτικό κατά σειρά μειοδοσίας.
- Μετά την ολοκλήρωση από την επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και της αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών, η αναθέτουσα αρχή, αφού εγκρίνει με απόφασή της τα πρακτικά της επιτροπής, προσκαλεί εγγράφως τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση (*«προσωρινό ανάδοχο»*), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης.

- Ο έλεγχος των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού και επικυρώνεται με την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η προηγούμενη απόφαση περί έγκρισης των πρακτικών ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών.

Όταν ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική προσφορά, η οποία δεν προσδιορίζεται μόνο βάσει τιμής, τα επιμέρους στάδια, στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016, έχουν ως εξής:

- Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής προσφοράς διεξάγεται την ημερομηνία και ώρα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης ή τη σχετική πρόσκληση. Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού προβαίνει στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και, στη συνέχεια, στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη, με την επιφύλαξη της παράλειψης προσήκουσας προσκόμισης του πρωτοτύπου της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Στο στάδιο αυτό, η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη του πρακτικού της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, στο οποίο καταχωρίζονται οι προσφέροντες και τα αποτελέσματα

ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών.

- Τα αποτελέσματα ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών επικυρώνονται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής.
- Στη συνέχεια, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού αποσφραγίζει και αξιολογεί τις οικονομικές προσφορές των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής και οι τεχνικές προσφορές κρίθηκαν αποδεκτά, και τις καταχωρίζει σε πρακτικό κατά σειρά κατάταξης, με βάση τη συνολική βαθμολογία τους.
- Μετά την ολοκλήρωση από την επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού και της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, η αναθέτουσα αρχή, αφού εγκρίνει με απόφασή της το πρακτικό κατάταξης των προσφορών, προσκαλεί εγγράφως τον προσφέροντα του οποίου η προσφορά είναι πρώτη σε κατάταξη, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση (*«προσωρινό ανάδοχο»*), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης.

- Ο έλεγχος των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού και επικυρώνεται με την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η προηγούμενη απόφαση περί έγκρισης του πρακτικού κατάταξης προσφορών.

Όσον αφορά, δε, στο πρώτο στάδιο κλειστής διαδικασίας, η αποσφράγιση του φακέλου με τις αιτήσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής διεξάγεται την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Μετά την αποσφράγιση του φακέλου, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού προβαίνει στην καταχώριση των υποψηφίων σε πρακτικό, στον έλεγχο των δικαιολογητικών και στην αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής τους, βάσει των κριτηρίων προεπιλογής που καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. Εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, η επιτροπή εισηγείται τον περιορισμό του ελάχιστου αριθμού [μέχρι πέντε (5)] και, όπου ενδεικνυται, του μέγιστου αριθμού υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά. Η

αναθέτουσα αρχή, αφού εγκρίνει με απόφασή της[107] το σχετικό πρακτικό, προσκαλεί τους υποψηφίους που προεπελέγησαν, να υποβάλουν προσφορά (βλ. άρθρο 100 παρ. 3 του ν. 4412/2016). Συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη (84) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ διαλαμβάνονται τα εξής: *«[...] Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν ανά πάσα στιγμή όλα ή κάποια από τα δικαιολογητικά έγγραφα, εφόσον θεωρούν ότι αυτό είναι απαραίτητο για την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας. Χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση είναι οι διαδικασίες δύο φάσεων - κλειστές διαδικασίες, [...] - στις οποίες οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας να περιορίζουν τον αριθμό των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλουν προσφορές. Η απαίτηση υποβολής συμπληρωματικών εγγράφων τη στιγμή της επιλογής των υποψηφίων που θα κληθούν μπορεί να δικαιολογηθεί με σκοπό να αποφευχθεί οι αναθέτουσες αρχές να καλέσουν υποψηφίους οι οποίοι αργότερα αποδεικνύονται ανίκανοι να υποβάλουν τα δικαιολογητικά έγγραφα στο στάδιο της ανάθεσης, εμποδίζοντας τη συμμετοχή άλλων υποψηφίων που πληρούν κατά τα λοιπά τα κριτήρια επιλογής.»*.

Σημειώνεται, τέλος, ότι η διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000,00€), διενεργείται υποχρεωτικά με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4412/2016 και, ειδικότερα, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και διέπεται από τους κανόνες των άρθρων 16 και 17 της Κ.Υ.Α. 44756/2024 (Β’ 3380).

4.4ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Η καινοτομία που εισήγαγε η νέα ρύθμιση, έγκειται στη σύμπτυξη των επιμέρους σταδίων της διαδικασίας αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών στην ανοικτή διαδικασία και στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας και, άρα, στον

[107] Κατά της απόφασης αυτής χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., αποκλειομένης οποιασδήποτε άλλης διοικητικής προσφυγής.

περιορισμό του αριθμού των εκτελεστών αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, κατά των οποίων χωρεί αυτοτελώς προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.:

- από δύο (2), που προέβλεπε το προϋφιστάμενο νομικό καθεστώς, σε μία (1), όταν ως κριτήριο ανάθεσης της διαδικασίας έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής και
- από τρεις (3), που προέβλεπε το προϋφιστάμενο νομικό καθεστώς, σε δύο (2), όταν ως κριτήριο ανάθεσης της διαδικασίας έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής.

Ειδικότερα, στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας, όταν ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, εκδίδονται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής οι κάτωθι αποφάσεις:

- η (εσωτερική) απόφαση με την οποία εγκρίνονται τα πρακτικά της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών, η οποία δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και
- η απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, με την οποία επικυρώνεται το πρακτικό της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η (εσωτερική) απόφαση με την οποία εγκρίθηκαν τα πρακτικά της επιτροπής περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών και κατά της οποίας χωρεί αυτοτελώς προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., αποκλειομένης, όμως, οιασδήποτε άλλης διοικητικής προσφυγής.

Αντίθετα, στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας, όταν ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, εκδίδονται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής οι κάτωθι αποφάσεις:

- η απόφαση με την οποία εγκρίνονται τα πρακτικά της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες και κατά της οποίας χωρεί αυτοτελώς προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., αποκλειομένης, όμως, οιασδήποτε άλλης διοικητικής προσφυγής,
- η (εσωτερική) απόφαση με την οποία εγκρίνεται το πρακτικό της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί αξιολόγησης και κατάταξης των οικονομικών προσφορών, η οποία δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και
- η απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, με την οποία επικυρώνεται το πρακτικό της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η (εσωτερική) απόφαση με την οποία εγκρίθηκε το πρακτικό της επιτροπής περί αξιολόγησης και κατάταξης των οικονομικών προσφορών και κατά της οποίας χωρεί, επίσης, αυτοτελώς προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., αποκλειομένης, ομοίως, οιασδήποτε άλλης διοικητικής προσφυγής.

Κατ' εξαίρεση, πάντως, στην περίπτωση που ως κριτήριο ανάθεσης έχει μεν επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, ωστόσο, έχει υποβληθεί εξ αρχής μία (1) μόνο προσφορά, τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης επικυρώνονται με την (ενιαία) απόφαση κατακύρωσης της αναθέτουσας αρχής, που εκδίδεται μετά το πέρας και του τελευταίου σταδίου της διαδικασίας (βλ. άρθρο 100 παρ. 6 του ν. 4412/2016).

Τούτων δοθέντων, καθίσταται πρόδηλο ότι, όταν ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, τα στάδια ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών συνεπικυρώνονται δια της ενδιάμεσης, αρχικώς εκτελεστής, αποσπαστής πράξης έγκρισης των σχετικών πρακτικών της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού και ανάδειξης του προσωρινού αναδόχου. Η εν λόγω πράξη, κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, ενσωματώνεται στην τελική, εγκριτική της διαδικασίας, πράξη ανάδειξης οριστικού αναδόχου, χάνοντας την εκτελεστότητά της. Η τελική πράξη κατακύρωσης και ανάδειξης οριστικού αναδόχου κοινοποιείται υποχρεωτικά και στους

λοιπούς μη εισέτι οριστικώς αποκλεισθέντες συμμετέχοντες και είναι η πράξη που υπόκειται αυτοτελώς σε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. Δια της προσβολής, δε, της πράξης οριστικής κατακύρωσης δύνανται να προβληθούν παραδεκτώς αιτιάσεις που ανάγονται στη συγκοινοποιούμενη ενδιάμεση, αποσπαστή, πράξη έγκρισης των πρακτικών της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών.

Ενώ, όταν ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, αρχικά η απόφαση της αναθέτουσας αρχής με την οποία εγκρίνονται τα πρακτικά της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, κοινοποιείται σε όλους τους προσφέροντες και παραδεκτά προσβάλλεται με προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. Αντίθετα, η πράξη με την οποία εγκρίνεται το πρακτικό της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί αξιολόγησης και κατάταξης των οικονομικών προσφορών, κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, ενσωματώνεται στην τελική, εγκριτική της διαδικασίας, πράξη ανάδειξης οριστικού αναδόχου, χάνοντας την εκτελεστότητά της. Ωσαύτως, η τελική πράξη κατακύρωσης και ανάδειξης οριστικού αναδόχου κοινοποιείται υποχρεωτικά και στους λοιπούς μη εισέτι οριστικώς αποκλεισθέντες συμμετέχοντες και υπόκειται αυτοτελώς σε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. Δια της προσβολής, δε, της πράξης οριστικής κατακύρωσης δύνανται να προβληθούν παραδεκτώς αιτιάσεις που ανάγονται στη συγκοινοποιούμενη ενδιάμεση, αποσπαστή, πράξη έγκρισης του πρακτικού της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί αξιολόγησης και κατάταξης των οικονομικών προσφορών.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να αποσαφηνιστεί ότι, κατά την πάγια νομολογία [βλ. ΣτΕ 1069/2021, σκ. (12), 1218/2021, σκ. (11)], εκτελεστή πράξη της αναθέτουσας αρχής είναι εκείνη με την οποία το οικείο αποφαινόμενο όργανο αποφασίζει οριστικώς για το αντίστοιχο, κατά περίπτωση, στάδιο της διαδικασίας του διαγωνισμού, προς περαίωση του σταδίου αυτού, όχι δε η πράξη με την οποία το έχον την αποφασιστική αρμοδιότητα όργανο αναβάλλει απλώς την οριστική κρίση του για το επίμαχο στάδιο, προκειμένου να την ασκήσει σε μεταγενέστερο χρόνο, όπως είναι η πράξη κλήσης των

διαγωνιζομένων προς παροχή διευκρινίσεων, με σκοπό, μετά την υποβολή των διευκρινίσεων, το αποφαινόμενο όργανο να εκφέρει την οριστική κρίση του επί των προσφορών, να αποφανθεί, δηλαδή, κατά πρώτον, αν είναι, κατά νόμο, δεκτικές συμπλήρωσης και διευκρίνισης οι υποβληθείσες προσφορές και, ακολούθως, αναλόγως του αποτελέσματος της κρίσης του αυτής, να αποφανθεί επί της αποδοχής ή της απόρριψης των προσφορών αυτών. Επομένως, η πράξη του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής με την οποία οι διαγωνιζόμενοι καλούνται προς παροχή διευκρινίσεων επί των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών στερείται εκτελεστότητας και δεν υπόκειται αυτοτελώς σε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο της νομιμότητας της πράξης του αποφασίζοντος οργάνου, με την οποία περατώνεται το οικείο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, με αποδοχή ή απόρριψη των προσφορών, εξετάζονται, εφόσον προβληθούν, και αιτιάσεις που αφορούν πλημμέλειες της κλήσης προς παροχή διευκρινίσεων, είτε οι πλημμέλειες αυτές ανάγονται στη διαδικασία, είτε ανάγονται στη συνδρομή των προϋποθέσεων, υπό τις οποίες είναι επιτρεπτή, κατά νόμο, η διευκρίνιση υποβληθείσας προσφοράς.

Ωσαύτως, όπως έχει νομολογηθεί [βλ. ΕΑ ΣτΕ 107/2018, σκ. (12)], οι διαδικαστικού χαρακτήρα πράξεις του σταδίου κατακύρωσης της υπό ανάθεση σύμβασης, όπως η πρόσκληση που απευθύνει η αναθέτουσα αρχή προς τον προσωρινό ανάδοχο για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης ή τη συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων, δεν είναι δεκτικές αυτοτελούς προσβολής με προδικαστική προσφυγή, δεδομένου ότι δεν επηρεάζουν άμεσα την οριστική έκβαση του διαγωνισμού και, επομένως, δεν έχουν εκτελεστό χαρακτήρα. Ενδεχόμενες πλημμέλειες των εν λόγω διαδικαστικών πράξεων μπορούν να επικαλεστούν οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό επ’ ευκαιρία προσβολής, με προδικαστική προσφυγή, της απόφασης κατακύρωσης, την οποία εκδίδει το έχον την αποφασιστική αρμοδιότητα όργανο της αναθέτουσας αρχής.

4.5ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΜΗ ΝΟΜΙΜΗΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Επομένως, στην ανοικτή διαδικασία και στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας, όπου ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, καθώς και στην περίπτωση που εξαρχής έχει υποβληθεί μία (1) μόνο προσφορά ανεξαρτήτως κριτηρίου ανάθεσης, η έκδοση της απόφασης κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, στην οποία ενσωματώνεται η (εσωτερική) απόφαση με την οποία εγκρίθηκαν τα πρακτικά της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών, αποτελεί το χρονικό σημείο, κατά το οποίο οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των στοιχείων των προσφορών που υποβλήθηκαν από τους λοιπούς συμμετέχοντες και δύνανται να εγείρουν αμφισβητήσεις με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Αντίθετα, στην ανοικτή διαδικασία και στο δεύτερο στάδιο κλειστής διαδικασίας, όπου ως κριτήριο ανάθεσης έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, η έκδοση της απόφασης επικύρωσης των πρακτικών της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και, στη συνέχεια, η έκδοση της απόφασης κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, στην οποία ενσωματώνεται η (εσωτερική) απόφαση με την οποία εγκρίθηκε το πρακτικό της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού περί αξιολόγησης και κατάταξης των οικονομικών προσφορών, αποτελούν το πρώτο και το δεύτερο χρονικό σημείο, αντίστοιχα, κατά τα οποία οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των στοιχείων των προσφορών που υποβλήθηκαν από τους λοιπούς συμμετέχοντες και δύνανται να εγείρουν αμφισβητήσεις με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σε όλες, δε, τις παραπάνω περιπτώσεις, οι (εσωτερικές) αποφάσεις έγκρισης των πρακτικών της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού δεν κοινοποιούνται αυτές καθαυτές στους προσφέροντες, παρά μόνο συγκοινοποιούνται σ’ αυτούς με τις αντίστοιχες αποφάσεις κατακύρωσης, στις οποίες και ενσωματώνονται, και δεν αναρτώνται στο

Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.[108], ούτε στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ[109]. Σχετικός όρος περιέχεται, άλλωστε, στα υποδείγματα διακηρύξεων της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. για συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών[110].

Όσον αφορά, τέλος, στις συνέπειες της μη νόμιμης κοινοποίησης των στοιχείων των προσφορών και των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, λεκτέα τα εξής: Η επίκληση της περ. α΄ (*«λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 3»*) της παρ. 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 για τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης δεν θα πρέπει να ασκείται με τρόπο καταχρηστικό από τις αναθέτουσες αρχές, παρά μόνον όταν οι διαπιστωθείσες παρατυπίες δεν μπορούν να αποκατασταθούν άλλως. Και τούτο διότι, η ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης αποτελεί μία εξαιρετική διαδικασία, στην οποία η αναθέτουσα αρχή μπορεί, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, να προσφύγει με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, μετά από γνώμη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού. Υπό την έννοια αυτή, η διαπίστωση σφάλματος σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης δεν επιβάλλει ούτε δεσμεύει την αναθέτουσα αρχή σε ματαίωση της διαδικασίας, αν το σφάλμα αυτό μπορεί να διορθωθεί με ηπιότερα μέσα[111]. Έτσι, στο πλαίσιο ανοικτής διαδικασίας με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με τη ΣτΕ ΕΑ 311/2021 κρίθηκαν τα εξής: *«[...] η Οικονομική Επιτροπή με την [...] απόφασή της επελήφθη προώρως του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών επικυρώνοντας τα αποτελέσματα αυτά χωρίς να ανοιχθούν οι οικονομικές προσφορές*

---

[108] Βλ. άρθρο 10 παρ. 1 περ. (ζ΄) της Κ.Υ.Α. 76929/2021 (Β' 3075): *«Τα καταχωριστέα έγγραφα του άρθρου 5 και τα στοιχεία του άρθρου 6 καταχωρίζονται αμελλητί στο δικτυακό τόπο του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., με μέριμνα εισηγητή/συντάκτη ως εξής: «[...] (ζ) Οι αποφάσεις ανάθεσης/κατακύρωσης καταχωρίζονται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. αμέσως μετά την οριστικοποίησή τους σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016. [...]»*.

[109] Βλ. άρθρο 76 παρ. 3 περ. (ιστ΄) του ν. 4727/2020 (Α' 184): *«Στο διαδίκτυο αναρτώνται: [...] (ιστ΄) περιλήψεις διακηρύξεων, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού, [...]»*.

[110] Τα εν λόγω υποδείγματα δεν αποτελούν πρότυπα τεύχη με δεσμευτική ισχύ.

[111] Βλ. άρθρο 106 παρ. 3 του ν. 4412/2016: *«Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.»*.

[,,,] με δεδομένη την αυτοτέλεια των σταδίων αυτών έναντι του σταδίου των οικονομικών προσφορών και εφόσον ο όρος περί ενιαίας επικύρωσης των αποτελεσμάτων όλων των σταδίων του διαγωνισμού δεν έχει τεθεί επί ποινή ακυρότητας στην επίμαχη διακήρυξη, η παράβαση του όρου αυτού δεν θα επαγόταν πάντως, από μόνη της, ουσιώδη πλημμέλεια όλης της διαδικασίας.». Συνεπώς, η ματαίωση αποτελεί την έσχατη λύση και χωρεί σε περίπτωση *«ουσιώδους νομικής πλημμέλειας»*, δηλαδή πλημμέλειας η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί παρά μόνο με την ακύρωση της διαδικασίας. Τέτοια, δε, παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, η οποία άγει άνευ ετέρου στη ματαίωση της διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 106 παρ. 2 περ. (α΄) του νόμου, αποτελεί, όπως έχει κριθεί νομολογιακά[112], η ταυτόχρονη αποσφράγιση των υποφακέλων *«Δικαιολογητικά Συμμετοχής»*, *«Τεχνική Προσφορά»* και *«Οικονομική Προσφορά»* σε ανοικτή διαδικασία με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, καθώς είναι αντίθετη με την αυστηρώς τυπική διαδικασία που ρητά καθιερώνει το άρθρο 100 παρ. 5 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 του ν. 4782/2021, όπως επίσης και με την αρχή της μυστικότητας των οικονομικών προσφορών[113].

4.6Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Με το άρθρο 21 του ν. 4782/2021, δυνάμει του οποίου τροποποιήθηκε το άρθρο 72 του ν. 4412/2016, θεσπίστηκε η υποχρέωση των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, που διενεργούνται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., να προσκομίζουν υπό την ευθύνη τους, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης[114],

[113] Βλ. απόφαση 137/2023 ΔΕΦ ΘΕΣΣΑΛ, σκ. (7), (8) και (9).
[114] Βλ. και άρθρο 13 παρ. 1 της Κ.Υ.Α. 44756/2024: *«[…] (στ΄) Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον*

τις πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη[115], με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία εκδίδεται, μετά από γνώμη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, πριν από οποιαδήποτε άλλη απόφαση σχετικά με την αξιολόγηση προσφορών και κοινοποιείται μέσω της λειτουργικότητας *«Επικοινωνία»* σε όλους τους προσφέροντες, υπόκειται, δε, ως εκτελεστή πράξη, σε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Όπως συνάγεται από την ανάλυση συνεπειών της σχετικής ρύθμισης, δικαιολογητική βάση (ratio) αυτής είναι η απόρριψη καταφανώς απαράδεκτων προσφορών, σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο, ώστε οι οικονομικοί φορείς που τις υπέβαλαν να μην έχουν πρόσβαση στα στοιχεία των προσφορών των λοιπών συμμετεχόντων σε κανένα στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης. Αποτρέπεται, έτσι, η υποβολή προσχηματικών προσφορών από οικονομικούς φορείς που επιδιώκουν μόνο να αποκτήσουν πρόσβαση στις τεχνικές και οικονομικές προσφορές των υπόλοιπων υποψηφίων ή να καθυστερήσουν τη διαδικασία με την άσκηση παρελκυστικών προσφυγών. Προς αποφυγή αντιανταγωνιστικών συμφωνιών, δηλαδή, η νέα αυτή ρύθμιση καθιερώνει το απολύτως απαράδεκτο και, ταυτόχρονα, μη ιάσιμο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, προσφοράς σε περίπτωση μη έγκαιρης προσκόμισης της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής.

Ως προς την έντυπη προσκόμιση της πρωτότυπης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, τέλος, σημειώνεται ότι, στα υποδείγματα διακηρύξεων της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. για συμβάσεις

οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη έντυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι: στα) η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, […]». Με τις νέες ρυθμίσεις, η διαδικασία διαφοροποιείται και ως προς το χρονικό σημείο προσκόμισης της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, δοθέντος ότι, κατά το άρθρο 15 της προϊσχύουσας Υ.Α. 56902/215//2017 (Β' 1924): *«Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής […]»*.

[115] Αποφάσεις Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1497/2022, 533/2022 και 553/2022.

προμηθειών και παροχής υπηρεσιών[116], προβλέπεται η δυνατότητα συμπερίληψης - κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής - του κάτωθι όρου:

«Η προσκόμιση των εγγυήσεων συμμετοχής πραγματοποιείται είτε με κατάθεση του ως άνω φακέλου στην υπηρεσία πρωτοκόλλου της αναθέτουσας αρχής, είτε με την αποστολή του ταχυδρομικώς, επί αποδείξει. Το βάρος απόδειξης της έγκαιρης προσκόμισης το φέρει ο οικονομικός φορέας. Το εμπρόθεσμο αποδεικνύεται με την επίκληση του αριθμού πρωτοκόλλου ή την προσκόμιση του σχετικού αποδεικτικού αποστολής κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που επιλεγεί η αποστολή του φακέλου της εγγύησης συμμετοχής ταχυδρομικώς, ο οικονομικός φορέας αναρτά, εφόσον δεν διαθέτει αριθμό έγκαιρης εισαγωγής του φακέλου του στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνία", το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο προσκόμισης (αποδεικτικό κατάθεσης σε υπηρεσίες ταχυδρομείου - ταχυμεταφορών), προκειμένου να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή περί της τήρησης της υποχρέωσής του σχετικά με την (εμπρόθεσμη) προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής του στον παρόντα διαγωνισμό.».

4.7ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.7.1 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΊΠΤΩΣΗΣ (1)

Η αναθέτουσα αρχή (Α) προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων, με αντικείμενο την ανάθεση της παροχής των υπηρεσιών φύλαξης των εγκαταστάσεών της με τεχνικά μέσα. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 19η Ιανουαρίου 2023. Περαιτέρω, σύμφωνα με ρητό, επί ποινή αποκλεισμού, όρο της οικείας διακήρυξης, είχε αναχθεί σε προϋπόθεση του παραδεκτού της συμμετοχής στον διαγωνισμό η πραγματοποίηση από τους οικονομικούς φορείς επιτόπιας επίσκεψης στις εγκαταστάσεις της αναθέτουσας αρχής, προκειμένου οι οικονομικοί φορείς να αποκτήσουν ιδία αντίληψη του έργου. Σύμφωνα, δε, με τον ίδιο όρο, οι οικονομικοί φορείς όφειλαν να υποβάλουν ηλεκτρονικά το αίτημά τους για επιτόπια επίσκεψη

[116] Πρότυπα τεύχη χωρίς δεσμευτική ισχύ.

μέχρι την 20η Δεκεμβρίου 2022, δηλαδή την επομένη της δημοσίευσης της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. (19η Δεκεμβρίου 2022).

Ο οικονομικός φορέας (Β), που έλαβε γνώση της διακήρυξης μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. την 30η Δεκεμβρίου 2022, ημερομηνία κατά την οποία είχε παρέλθει η προθεσμία για την υποβολή αιτήματος για επιτόπιες επισκέψεις, υπέβαλε αίτημα να οριστούν νέες ημερομηνίες για επιτόπιες επισκέψεις, το οποίο και απορρίφθηκε από την αναθέτουσα αρχή (Α), κατ' επίκληση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, δοθέντος ότι, ήδη, έτεροι οικονομικοί φορείς είχαν υποβάλει εμπρόθεσμα αίτημα για επιτόπια επίσκεψη και είχαν οργανωθεί από την αρμόδια οργανική μονάδα της αναθέτουσας αρχής οι εν λόγω επιτόπιες επισκέψεις.

Ο οικονομικός φορέας (Β) άσκησε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., με αίτημα την ακύρωση της διακήρυξης στο σύνολό της, άλλως του επίμαχου όρου της. Η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. με την απόφασή της ακύρωσε τον επίμαχο όρο της οικείας διακήρυξης, με το εξής σκεπτικό:

(α) Στην προκείμενη περίπτωση, συντρέχει παράβαση του άρθρου 27 του ν. 4412/2016, σε συνδυασμό με το άρθρο 60 παρ. 2, λόγω του ορισμού της προθεσμίας υποβολής προσφορών σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από την ελάχιστη προβλεπόμενη προθεσμία των τριάντα πέντε (35) ημερών, αφού απαιτείται επιτόπια επίσκεψη.

(β) Η προθεσμία έως και μίας (1) ημέρας από την ημερομηνία της δημοσίευσης της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. για την υποβολή αιτήματος για επιτόπια επίσκεψη, που έχει τεθεί ως προϋπόθεση του παραδεκτού της συμμετοχής των οικονομικών φορέων στον διαγωνισμό αντίκειται, αφενός, στις θεμελιώδεις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της προστασίας του ανταγωνισμού και της διαφάνειας, που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, αφετέρου, στην κοινή λογική και στα διδάγματα της κοινής πείρας, αφού οι οικονομικοί φορείς χρειάζονται εύλογο χρόνο, τόσο για να ενημερωθούν για τη δημοσίευση μιας διακήρυξης, όσο και για να λάβουν πλήρη γνώση αυτής. Άλλωστε, για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. [βλ. άρθρο 361 παρ. 1 περ. (γ΄) του ν. 4412/2016].

(γ) Το γεγονός ότι, έτεροι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν αίτημα για επιτόπια επίσκεψη εμπρόθεσμα, δηλαδή έως και μία (1) ημέρα μετά τη δημοσίευση της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., δεν ασκεί επιρροή, δοθέντος ότι η διαδικασία είναι ανοικτή και ο νόμος επιτάσσει την πρόσβαση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού οικονομικών φορέων.

(δ) Συμπερασματικά, ο επίμαχος όρος της οικείας διακήρυξης είναι μη νόμιμος, καθώς περιορίζει αναιτιολόγητα και υπέρμετρα τον κύκλο οικονομικών φορέων, που δύνανται να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, έστω και αν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική ικανότητα να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του συμβατικού αντικειμένου.

4.7.2 ΜΕΛΈΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (2)

Η αναθέτουσα αρχή (Α) προκήρυξε με ανοικτό διαγωνισμό άνω των ορίων, χωρίς σύντμηση της προθεσμίας υποβολής προσφορών, το Υποέργο (1) για την εκτέλεση εργασιών αποχιονισμού (καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 18η Αυγούστου 2021) και, ομοίως, προκήρυξε με ανοικτό διαγωνισμό άνω των ορίων, αλλά με προθεσμία υποβολής προσφορών συντετμημένη, κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 4412/2016, το Υποέργο (2) για την προμήθεια και μεταφορά αντιπαγετικού άλατος (καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 31η Αυγούστου 2021). Η σύντμηση, δε, της προθεσμίας υποβολής προσφορών για το Υποέργο (2) αιτιολογείτο ως εξής: *«Δεδομένης της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση ακραίων καιρικών φαινομένων (παρατεταμένους καύσωνες το καλοκαίρι και έντονες χιονοπτώσεις τον χειμώνα), υπάρχει επείγουσα ανάγκη η διαδικασία προμήθειας και παράδοσης του άλατος να έχει ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό.»*.

Κατά της διακήρυξης για το Υποέργο (2) δεν υποβλήθηκαν προδικαστικές προσφυγές, ούτε αιτήματα παράτασης της προθεσμίας υποβολής προσφορών. Ωστόσο, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού διαπίστωσε ότι, δεν είχε υποβληθεί καμία προσφορά μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών και εισηγήθηκε να κηρυχθεί ο διαγωνισμός άγονος. Περαιτέρω, το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής αποφάσισε την επαναδημοπράτηση με τους ίδιους όρους του Υποέργου (2), με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση [άρθρο 32 παρ. 2 περ. (α΄) του ν. 4412/2016], για λόγους ανωτέρας βίας, στην οποία

προσκλήθηκαν και υπέβαλαν προσφορά οι οικονομικοί φορείς (Β), (Γ) και (Δ), εκ των οποίων αναδείχθηκε ανάδοχος ο μειοδότης οικονομικός φορέας (Β).

Ωστόσο, η επιληφθείσα του προσυμβατικού ελέγχου Επίτροπος με την Πράξη που εξέδωσε, έκρινε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου της σύμβασης για τους ακόλουθους λόγους: Αφενός, διότι, η απόφαση της αναθέτουσας αρχής με την οποία εγκρίθηκε η δημοπράτηση της προμήθειας του άλατος με τη συντετμημένη προθεσμία υποβολής προσφορών του άρθρου 27 παρ. 3 του ν. 4412/2016, λόγω επείγουσας κατάστασης, παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη, καθώς η εμφάνιση έντονων χιονοπτώσεων κατά τους χειμερινούς μήνες, ως συνέπεια της κλιματικής αλλαγής, δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάσταση άγνωστη προς την αναθέτουσα αρχή που να αιτιολογεί τον χαρακτηρισμό της διαδικασίας ανάθεσης ως επείγουσας. Αντιθέτως, το περιορισμένο χρονικό περιθώριο για την έγκαιρη προμήθεια του άλατος μέχρι την έλευση του χειμώνα οφείλεται σε έλλειψη επίδειξης από πλευράς της αναθέτουσας αρχής της δέουσας επιμέλειας για τον προγραμματισμό αυτής. Αφετέρου, διότι, συνεπεία των ανωτέρω, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. (α΄) του ν. 4412/2016, λόγω προηγηθείσας άγονης ανοικτής διαδικασίας, καθίσταται, επίσης, μη νόμιμη, καθώς δεν συντρέχει η μία (1) εκ των δύο (2) προϋποθέσεων εφαρμογής της εν λόγω διάταξης, που είναι η νομίμως διεξαχθείσα ανοικτή διαδικασία.

Τέλος, το Τμήμα VII του Ελεγκτικού Συνεδρίου απέρριψε, κατά πλειοψηφία, την προσφυγή ανάκλησης της Πράξης της Επιτρόπου, που άσκησε η αναθέτουσα αρχή, με το εξής σκεπτικό: Η αιτιολογία προσφυγής σε ανοικτό διαγωνισμό με συντετμημένη προθεσμία παρίσταται πλημμελής, καθώς δεν παρέχεται απόδειξη ότι καταβλήθηκε από την αναθέτουσα αρχή η ενδεδειγμένη επιμέλεια για τη δημοπράτηση της προμήθειας του άλατος με την τακτική προθεσμία υποβολής προσφορών του ανοικτού διαγωνισμού. Αντιθέτως, από τη συσχέτιση του Υποέργου (2) με το Υποέργο (1), το οποίο δημοπρατήθηκε χωρίς σύντμηση, προκύπτει ότι ήταν δυνατό να αποφευχθεί η σύντμηση αυτή και για την ανάθεση της προμήθειας του άλατος. Σε κάθε περίπτωση, ο καθορισμός της προθεσμίας υποβολής προσφορών στο χρονικό διάστημα από την 16η έως και την 31η Αυγούστου 2021, δηλαδή εν μέσω θερινών διακοπών, με κριτήρια επιλογής, η πλήρωση των οποίων απαιτούσε χρόνο ετοιμασίας (π.χ. αδειοδότηση του

χώρου αποθήκευσης του άλατος), οδήγησε κατά σφόδρα πιθανολογούμενο τρόπο στο άγονο αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Τούτο επιρρωνύεται και από το γεγονός ότι, ενώ δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά στον ανοικτό διαγωνισμό στο ανωτέρω δεκαπενταήμερο, βρήκε ανταπόκριση, ένα δεκαπενταήμερο αργότερα, η πρόσκληση προς διαπραγμάτευση με τους όρους της αρχικής διακήρυξης, την οποία απηύθυνε η αναθέτουσα αρχή, με ορισθείσα καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών τη 17η Σεπτεμβρίου 2021.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ (ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ) ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

5.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

5.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η συστηματική κατάστρωση και ανάλυση των γενικών αρχών και κανόνων δικαίου, που διέπουν τη συγκρότηση, την οργάνωση και τη λειτουργία των γνωμοδοτικών συλλογικών (διοικητικών) οργάνων διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών).

Έμφαση δίδεται στην ερμηνεία και διάκριση θεμελιωδών εννοιών του Διοικητικού Δικαίου (π.χ. αποφαινόμενο vs γνωμοδοτικό όργανο, απλή vs σύμφωνη γνώμη), υπό το πρίσμα του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, 45 Α'), οι ρυθμίσεις του Δεύτερου Κεφαλαίου του οποίου (άρθρα 13 - 15) αποτυπώνουν τη νομοθετική τυποποίηση των νομολογιακώς διαπλασθέντων αρχών και κανόνων, που διέπουν τη συγκρότηση, την οργάνωση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων της Διοίκησης εν γένει.

5.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Μετά από τη μελέτη του κεφαλαίου αυτού, οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση:

- Να κατανοούν τη διάκριση μεταξύ γνωμοδοτικού και αποφαινόμενου οργάνου, καθώς και τη διάκριση μεταξύ απλής και σύμφωνης γνώμης.

- Να εφαρμόζουν το γενικό και ειδικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις γενικές αρχές, που διέπουν τη συγκρότηση, την οργάνωση και τη λειτουργία των γνωμοδοτικών συλλογικών οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.
- Να γνωρίζουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ορισμό τους ως μέλη σε επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών, καθώς και τις συνέπειες (πειθαρχικής ή άλλης φύσεως) σε περίπτωση άρνησης ή αμελούς άσκησης των καθηκόντων τους.
- Να εντοπίζουν και αξιολογούν καταστάσεις που ενδεχομένως εγκυμονούν κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων και να προβαίνουν σε όλες τις δέουσες ενέργειες προς διασφάλιση της νόμιμης λειτουργίας της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού.
- Να κατανοούν και εφαρμόζουν τις γενικές αρχές και τους κανόνες δικαίου, που διασφαλίζουν τη νόμιμη και εμπρόθεσμη άσκηση των αρμοδιοτήτων της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού και να γνωρίζουν τις έννομες συνέπειες σε περίπτωση μη τήρησής τους.
- Να συντάσσουν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, στα οποία θα διατυπώνεται η γνωμοδότηση του συλλογικού οργάνου επί των θεμάτων της εκάστοτε ημερήσιας διάταξης με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία.

5.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το περιεχόμενο του κεφαλαίου αυτού κινείται γύρω από τα γνωμοδοτικά συλλογικά (διοικητικά) όργανα διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, κατ' αρχήν, με βάση τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και του ν. 4412/2016, αλλά και υπό το φως της συναφούς νομολογίας των εθνικών διοικητικών δικαστηρίων. Εξάλλου, για την πληρέστερη κατανόηση της συγκρότησης, οργάνωσης και λειτουργίας των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών, στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης.

5.2ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ, ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Η συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών διέπεται από τις ρυθμίσεις, κατ' αρχήν, του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 και, συμπληρωματικά, των άρθρων 13 - 15 του Δεύτερου Κεφαλαίου *«Συλλογικά όργανα της Διοίκησης»* του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας[117]. Ειδικότερες προβλέψεις, σ' ό,τι αφορά στις επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών, απαντώνται σε διάσπαρτες διατάξεις του ν. 4412/2016 – ενδεικτικά, αναφέρουμε το άρθρο 221Α, δυνάμει του οποίου καθορίζονται οι προθεσμίες ολοκλήρωσης των ενεργειών των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών, αναλόγως του κριτήριου ανάθεσης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ειδική μνεία, εξάλλου, κρίνεται σκόπιμο να γίνει στη δευτερογενή (κανονιστική) νομοθεσία και, ειδικότερα, στην κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 12 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 εκδοθείσα Κ.Υ.Α. 76441/2022 (Υ.Ο.Δ.Δ. 674), δυνάμει της οποίας καθορίστηκαν το ύψος, οι προϋποθέσεις, ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής της αποζημίωσης στα μέλη των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της.

Τέλος, στη λειτουργία των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών ευρίσκουν εφαρμογή θεμελιώδεις αρχές του Διοικητικού Δικαίου, όπως η αρχή της αιτιολογίας, η αρχή της συνέχειας της Δημόσιας Διοίκησης και η αρχή της αμεροληψίας (άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας), η τελευταία εκ των οποίων συνυφαίνεται άρρηκτα με το άρθρο 24 του ν. 4412/2016 περί συγκρούσεων συμφερόντων στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

5.3 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΑΠΟΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΑ

[117] Βλ. άρθρο 221 παρ. 6 του ν. 4412/2016: *«Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων στις αναθέτουσες αρχές, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου 2690/1999 "Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας", εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ως άνω νόμου. […]»*, σε συνδυασμό με άρθρο 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας: *«Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται στο Δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στα άλλα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις. Ειδικά οι διατάξεις των άρθρων 4 έως 7 και του άρθρου 12 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) και τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς (Δ.Ε.Κ.Ο.) του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005, καθώς και στα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α., εντός ή εκτός της Γενικής Κυβέρνησης.»*.

Αποφασιστικά είναι τα όργανα που έχουν την ικανότητα να εκδίδουν (εκτελεστές) διοικητικές πράξεις, μόνα τους ή και με τη σύμπραξη άλλων διοικητικών οργάνων (π.χ. έκδοση Κ.Υ.Α.), με τις οποίες τίθενται κανόνες δικαίου, που παράγουν άμεσα έννομα αποτελέσματα και μεταβάλλουν την υφιστάμενη νομική κατάσταση.

Γνωμοδοτικά είναι τα όργανα που έχουν την ικανότητα να διατυπώνουν γνώμη (απλή ή σύμφωνη) ή πρόταση επί της νομιμότητας (ή/και της σκοπιμότητας) της διοικητικής πράξης (ατομικής ή κανονιστικής), την οποία δύναται ή οφείλει να εκδώσει το όργανο με την αποφασιστική αρμοδιότητα.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, η οποία αποτελεί σύνθετη διοικητική ενέργεια, εκδίδεται σειρά διοικητικών πράξεων, κανονιστικού ή ατομικού χαρακτήρα, όπως είναι η διακήρυξη του διαγωνισμού (με την οποία εκκινεί η σύνθετη διοικητική ενέργεια και η οποία αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που με τους όρους της δεσμεύει αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και όσους οικονομικούς φορείς συμμετέχουν ανεπιφύλακτα στη διαδικασία ανάθεσης), οι αποφάσεις επικύρωσης των πρακτικών των γνωμοδοτικών οργάνων, η απόφαση κατακύρωσης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας (με την οποία τελειούται η σύνθετη διοικητική ενέργεια), η απόφαση ματαίωσης της διαδικασίας[118].

Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού είναι το αποκλειστικό γνωμοδοτικό όργανο, που γνωμοδοτεί προς το κατά περίπτωση αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής, το οποίο προσδιορίζεται με βάση το θεσμικό πλαίσιο που τη διέπει, λαμβανομένων υπόψη τυχόν εκδοθεισών διοικητικών πράξεων περί μεταβίβασης αρμοδιότητας ή χορήγησης εξουσιοδότησης προς υπογραφή. Όλως ενδεικτικώς, αναφέρουμε ότι:

- Στην περίπτωση που αναθέτουσα αρχή είναι Υπουργείο, αποφαινόμενο όργανο είναι ο Υπηρεσιακός Γραμματέας, με την επιφύλαξη έκδοσης απόφασης του

[118] Χαρακτηριστική περίπτωση ανάκλησης κανονιστικής διοικητικής πράξης αποτελεί η ματαίωση διαγωνισμού για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, η οποία διενεργείται με την ανάκληση της οικείας διακήρυξης και τη δημοσίευση νέας. Η ματαίωση ως actus contrarious (πράξη αντίθετου περιεχομένου) της διακήρυξης θα πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί κανονιστική πράξη.

Υπουργού, με την οποία ορίζεται αποφαινόμενο όργανο ο ίδιος ή άλλο όργανο[119].

- Στην περίπτωση που αναθέτουσα αρχή είναι Αποκεντρωμένη Διοίκηση, αποφαινόμενο όργανο είναι ο Συντονιστής, με την επιφύλαξη έκδοσης απόφασης του Γραμματέα, με την οποία ορίζεται αποφαινόμενο όργανο ο ίδιος ή άλλο όργανο[120].
- Στην περίπτωση που αναθέτουσα αρχή είναι Δήμος, αποφαινόμενο όργανο (πλην των απευθείας αναθέσεων, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δημάρχου) είναι η Δημοτική Επιτροπή[121].

---

[119] Βλ. άρθρο 37 παρ. 2 του ν. 4622/2019 (Α' 133): *«Οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς αναλαμβάνουν καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων του οικείου Υπουργείου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων για τις οποίες απόφαση του Υπουργού ορίζει αποφαινόμενο όργανο τον ίδιο ή άλλο όργανο. Σε αυτό το πλαίσιο ανατίθεται, δια του παρόντος, η αρμοδιότητα της τελικής υπογραφής για τις παρακάτω κατηγορίες διοικητικών πράξεων: (α) διακήρυξης διαγωνισμών και πρόσκλησης υποβολής προσφορών, (β) συγκρότησης και ορισμού γνωμοδοτικών οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, (γ) επικύρωσης των πρακτικών των γνωμοδοτικών οργάνων, (δ) κατακύρωσης, ανάθεσης, σύναψης και τροποποίησης συμβάσεων, (ε) ματαίωσης διαδικασίας, κήρυξης έκπτωτου αναδόχου και μονομερούς λύσης συμβάσεων και (στ) των λοιπών πράξεων αρμοδιότητας αποφαινόμενου οργάνου.»*.

[120] Βλ. άρθρο 28Α παρ. 5 του ν. 4235/2015 (Α' 47), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 66 του ν. 4954/2022 (Α' 136): *«Οι Συντονιστές Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλαμβάνουν καθήκοντα αποφαινόμενου οργάνου στο πλαίσιο της διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων για τις οποίες απόφαση του Γραμματέα ορίζει αποφαινόμενο όργανο τον ίδιο ή άλλο όργανο. Σε αυτό το πλαίσιο ανατίθεται στους Συντονιστές η αρμοδιότητα της τελικής υπογραφής στις παρακάτω κατηγορίες διοικητικών πράξεων: α) στη διακήρυξη διαγωνισμών και την πρόσκληση υποβολής προσφορών, β) στη συγκρότηση και στον ορισμό γνωμοδοτικών οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, γ) στην επικύρωση των πρακτικών των γνωμοδοτικών οργάνων, δ) στην κατακύρωση, την ανάθεση, τη σύναψη και τροποποίηση συμβάσεων, ε) στη ματαίωση διαδικασίας, στην κήρυξη έκπτωτου αναδόχου και στη μονομερή λύση συμβάσεων και στ) στις λοιπές πράξεις αρμοδιότητας αποφαινόμενου οργάνου.»*.

[121] Βλ. άρθρο 72 παρ. 1 του ν. 3852/2010 (Α' 87): *«Η οικονομική επιτροπή είναι συλλογικό όργανο αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του Δήμου. Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες:[…] στ) Αποφασίζει για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους του Δήμου ή δημόσιους υπαλλήλους. ζ) Ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δημάρχου και αποφασίζει για την έγκριση και παραλαβή των πάσης φύσεως μελετών του Δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 189 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Ειδικά για τις συμβάσεις που υλοποιούνται με σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232) ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών και αποφασίζει για την τροποποίηση του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου τους, κατά τους όρους της σύμβασης σύμπραξης και της, κατά περίπτωση, εφαρμοζόμενης νομοθεσίας. […]»*, σε συνδυασμό με άρθρο 9 *«Μετά*

- Στην περίπτωση που αναθέτουσα αρχή είναι Περιφέρεια, αποφαινόμενο όργανο (πλην των απευθείας αναθέσεων, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη) είναι η Περιφερειακή Επιτροπή[122].

5.4ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ (ΑΠΛΗ VS ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ)

Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού εκδίδει (απλή) γνώμη, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της [βλ. άρθρο 221 παρ. 2 του ν. 4412/2016, όλως ενδεικτικά ΣτΕ 1607/2022, σκ. (14): *«Κατά τα παγίως κριθέντα, η Επιτροπή Διαγωνισμού είναι γνωμοδοτικό όργανο, διατυπώνοντας απλή και όχι σύμφωνη γνώμη, το δε αποφασίζον όργανο της αναθέτουσας, σύμφωνα με τη γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η οποία αποτυπώνεται στο προπαρατεθέν άρθρο 20 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, οφείλει να αιτιολογήσει ειδικώς την τυχόν απόκλισή του από τη γνώμη της Επιτροπής.»*.].

από το άρθρο 74 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 74Α ως εξής: Άρθρο 74Α Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής 1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά ή παραπομπή στην οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής και την εκτελεστική επιτροπή των δήμων, καθώς και στις αρμοδιότητες αυτών, εφεξής νοείται η δημοτική επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.» και άρθρο 26 *«1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και η εκτελεστική επιτροπή των δήμων καταργούνται και τις αρμοδιότητές τους ασκεί η δημοτική επιτροπή που συγκροτείται και εκλέγεται με βάση το άρθρο 8. […]»* του ν. 5056/2023 (Α' 163).

[122] Βλ. άρθρο 176 παρ. 1 του ν. 3852/2010 (Α' 87): *«Η Οικονομική Επιτροπή είναι συλλογικό όργανο, αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας της Περιφέρειας. Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες:[…] στ) Ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη. Ασκεί, επίσης, τις αρμοδιότητες Προϊσταμένης Αρχής, που της έχουν απονεμηθεί με το άρθρο 3 του π.δ. 7/2013 (Α' 26). Ειδικά για τις συμβάσεις που υλοποιούνται με σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232), ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών και αποφασίζει για την τροποποίηση του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου τους, κατά τους όρους της σύμβασης σύμπραξης και της, κατά περίπτωση, εφαρμοζόμενης νομοθεσίας. […] ι) Αποφασίζει:[…] ιν. για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους της περιφέρειας ή δημόσιους υπαλλήλους. […]»*, σε συνδυασμό με άρθρο 20 *«Μετά από το άρθρο 175 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 175Α ως εξής: Άρθρο 175Α Αρμοδιότητες περιφερειακής επιτροπής 1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά ή παραπομπή στην οικονομική επιτροπή και την εκτελεστική επιτροπή περιφερειών, καθώς και στις αρμοδιότητες αυτών, εφεξής νοείται η περιφερειακή επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.»* και άρθρο 26 *«2. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή περιφερειών καταργούνται και τις αρμοδιότητές τους ασκεί η περιφερειακή επιτροπή που συγκροτείται και εκλέγεται με βάση το άρθρο 19.»* του ν. 5056/2023 (Α' 163).

Αντίθετα, χαρακτηριστικό παράδειγμα παροχής σύμφωνης γνώμης είναι εκείνο της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 επί του σχεδίου απόφασης αναθέτουσας αρχής περί επάρκειας ή μη των ληφθέντων από οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.

Οι βασικές διαφορές μεταξύ απλής και σύμφωνης γνώμης συνοψίζονται στα κάτωθι σημεία:

- Δεσμευτικότητα: Η απλή γνώμη δεν δεσμεύει το αποφασίζον όργανο, το οποίο μπορεί να αποκλίνει με ειδική αιτιολογία (ΣτΕ 2450/2012, 3975/2011, 2792/2009, 3897/2004). Αντίθετα, η σύμφωνη γνώμη δεσμεύει το αποφασίζον όργανο, το οποίο μπορεί είτε να εκδώσει τη διοικητική πράξη σύμφωνα με το περιεχόμενο της γνώμης (ΣτΕ 460/2001), είτε να απέχει από την έκδοσή της με ειδική αιτιολογία, σε περίπτωση που ενεργεί κατά διακριτική ευχέρεια [βλ. άρθρο 20 παρ. 2 εδάφιο (β΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Σε περίπτωση που ενεργεί κατά δεσμία αρμοδιότητα, όμως, η μη εμπρόθεσμη έκδοση της διοικητικής πράξης σύμφωνα με το περιεχόμενο της γνώμης συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (ΣτΕ 2688/2009).
- Εκτελεστότητα: Η απλή γνώμη στερείται εκτελεστότητας (ΣτΕ 347/2013), υπό την έννοια ότι δεν επάγεται έννομες συνέπειες για τους διοικουμένους, αλλά αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη, που ενσωματώνεται στην εκτελεστή διοικητική πράξη του αποφασίζοντος οργάνου, της οποίας αποτελεί την αιτιολογία, και δεν είναι αυτοτελώς προσβλητή. Η σύμφωνη γνώμη, ομοίως, όταν ενσωματώνεται σε θετική ή αρνητική εκτελεστή πράξη του αποφασίζοντος οργάνου, αποτελεί προπαρασκευαστική, μη αυτοτελή, μη εκτελεστή πράξη (ΣτΕ 2274/2011). Αντίθετα, η αρνητική σύμφωνη γνώμη, όταν δεν ενσωματώνεται σε αρνητική εκτελεστή πράξη, αποτελεί η ίδια εκτελεστή πράξη και είναι αυτοτελώς προσβλητή (ΣτΕ 1530/2013, 1608/2011).
- Ερμηνευτικά ζητήματα: Όταν ο νόμος δεν ορίζει άλλως, η γνώμη τεκμαίρεται ως απλή. Αντίθετα, η γνώμη χαρακτηρίζεται ρητά από το νόμο ως σύμφωνη και δεν δύναται να συναχθεί ερμηνευτικώς ως τέτοια.
- Δυνατότητα αναπομπής: Επιτρέπεται αναπομπή της απλής γνώμης από το αποφασίζον στο γνωμοδοτικό όργανο με αιτιολογημένη πράξη, στην οποία

αναφέρονται οι πλημμέλειες της γνώμης (ΣτΕ 2450/2012, 1379/2011, 4154, 817/2009). Για παράδειγμα, σε διαγωνιστική διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης τη συμφερότερη από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής αναπέμπει στην επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού το πρακτικό, που η τελευταία έχει συντάξει επί της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών των οικονομικών φορέων, σε περίπτωση που ελλείπει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολόγηση της βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών, βάσει των τεθέντων κριτηρίων. Αντίθετα, δεν επιτρέπεται αναπομπή της σύμφωνης γνώμης από το αποφασίζον στο γνωμοδοτικό όργανο.

- Άπρακτη παρέλευση προθεσμίας έκδοσης γνώμης: Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας ή εύλογου χρόνου, το αποφασίζον όργανο δύναται να προβεί στην έκδοση της διοικητικής πράξης και χωρίς την απλή γνώμη [βλ. άρθρο 20 παρ. 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, βλ. ΔΕΦ ΠΑΤΡΩΝ 9/2022, σκ. (9), με παραπομπή σε ΣτΕ 4032/2008, σκ. (6): *«Η διάταξη, όμως, αυτή, κατά την οποία «αν η απλή γνώμη δεν υποβληθεί μέσα στην προθεσμία που έχει τυχόν ταχθεί προς τούτο από το νόμο ή από το αποφασίζον όργανο ή, σε κάθε περίπτωση, μέσα σε εύλογο χρόνο, η διοικητική πράξη μπορεί να εκδοθεί και χωρίς αυτήν», δεν καταλαμβάνει την περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, το γνωμοδοτικό όργανο, λόγω νομικής πλάνης, εκτιμά ότι είναι αναρμόδιο να επιληφθεί της υποθέσεως. Στην περίπτωση αυτή το όργανο που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα οφείλει να αναπέμψει την υπόθεση στο γνωμοδοτικό όργανο και να τάξει εύλογη προθεσμία για τη διατύπωση γνώμης, νομίμως δε εκδίδεται η πράξη χωρίς να προηγηθεί γνώμη εάν παρέλθει άπρακτη η, ταχθείσα με την αναπομπή, προθεσμία.»*]. Αντίθετα, στην περίπτωση της σύμφωνης γνώμης, απαιτείται η θέσπιση ειδικής διάταξης που να προβλέπει κάτι τέτοιο.[123]

[123] Βλ. π.χ. άρθρο 73 παρ. 8 του ν. 4412/2016: *«Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7, εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την περιέλευση του*

Κατά τα λοιπά, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 1 εδάφιο (β΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η γνώμη, είτε απλή, είτε σύμφωνη, θα πρέπει:

- Να περιβάλλεται τον έγγραφο τύπο και να φέρει υπογραφή και χρονολογία.
- Να περιέχει πλήρη, ορισμένη και ειδική αιτιολογία.
- Να είναι επίκαιρη κατά περιεχόμενο, υπό την έννοια ότι προηγείται μεν της έκδοσης της διοικητικής πράξης, αλλά όχι κατά χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο. Το επίκαιρο της γνώμης αποτελεί προϋπόθεση του κύρους της διοικητικής πράξης (ΣτΕ 4495/2011, 3843/2006).

Έπειτα, είτε πρόκειται για απλή, είτε για σύμφωνη γνώμη, η μη τήρηση ή η πλημμελής τήρηση της γνωμοδοτικής διαδικασίας συνιστά παράλειψη ουσιώδους τύπου [ΣτΕ (Ολ.) 3632/2015]. Τέλος, όσον αφορά στη δυνατότητα ανάκλησης της γνώμης, το γνωμοδοτικό όργανο μπορεί, πριν την έκδοση της εκτελεστής διοικητικής πράξης από το αποφασίζον όργανο, να μεταβάλει τη γνώμη που έχει διατυπώσει, ακόμη και βάσει διαφορετικής εκτίμησης των ίδιων στοιχείων, αιτιολογώντας τη μεταβολή αυτή (ΣτΕ 2531/2000). Αντίθετα, δεν νοείται ανάκληση γνώμης μετά την έκδοση της εκτελεστής διοικητικής πράξης, την οποία δύναται να ανακαλέσει μόνο το αποφασίζον όργανο για πλημμέλειες που έχουν εμφιλοχωρήσει κατά τη διαδικασία της έκδοσής της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν στη γνωμοδοτική διαδικασία, εφόσον το αποφασίζον όργανο βάσισε την κρίση του στη γνωμοδότηση αυτή (ΣτΕ 2414/2011).

5.5ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΣΥΝΘΕΣΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Οι κανόνες που διέπουν τα συλλογικά όργανα της Διοίκησης εν γένει κατατάσσονται, για λόγους συστηματικούς, σε επιμέρους κατηγορίες, ανάλογα με το αν ανάγονται στη συγκρότηση, τη σύνθεση ή τη λειτουργία του οργάνου.

σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής στην εν λόγω επιτροπή, συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7 και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9.».

Ως συγκρότηση νοείται ο ορισμός των συγκεκριμένων φυσικών προσώπων, που θα ασκήσουν τις οργανικές λειτουργίες του συλλογικού οργάνου ως μέλη του, δηλαδή πρόκειται για την αναφορά των ονομάτων των μελών του οργάνου. Η συγκρότηση, ως έννοια, ταυτίζεται με την ολοκλήρωση και νόμιμη υπόσταση του συλλογικού οργάνου και προϋποθέτει την έκδοση (σωρευτικής) ατομικής διοικητικής πράξης, της οποίας νόμιμο έρεισμα αποτελεί διάταξη τυπικού ή ουσιαστικού νόμου. Ελλείψει, δε, ειδικής διάταξης νόμου που να ορίζει το αντίθετο, η ατομική διοικητική πράξη συγκρότησης συλλογικού οργάνου δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΣτΕ 2938/2012).

Η συγκρότηση του συλλογικού οργάνου αντιδιαστέλλεται προς τη σύστασή του, η τελευταία νοούμενη ως η ρύθμιση των αρμοδιοτήτων και της θητείας του οργάνου, του αριθμού και της ιδιότητας των μελών του, δηλαδή των προϋποθέσεων υπό τις οποίες φυσικό πρόσωπο αποκτά την ιδιότητα του μέλους συλλογικού οργάνου. Η σύσταση, ως έννοια, ταυτίζεται με την ίδρυση του συλλογικού οργάνου και προϋποθέτει την έκδοση τυπικού ή ουσιαστικού νόμου (δηλαδή κανονιστική διοικητική πράξη, βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης), που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΣτΕ 370, 520/2010).

Αντίθετα, η σύνθεση αναφέρεται στη συμμετοχή των τακτικών ή αναπληρωματικών μελών σε συγκεκριμένη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου. Η διάκριση μεταξύ συγκρότησης και σύνθεσης του συλλογικού οργάνου είναι θεμελιώδης, δοθέντος ότι, ως πλημμέλεια της συγκρότησης νοείται η αναγόμενη στη συνδρομή των νομίμων ιδιοτήτων, που απαιτείται, κατά νόμο, να συντρέχουν, προκειμένου τα συγκεκριμένα πρόσωπα να αποτελούν μέλη του συλλογικού οργάνου, ενώ ως πλημμέλεια της σύνθεσης νοείται η αναγόμενη στις προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι επιτρεπτή η συμμετοχή συγκεκριμένου μέλους σε ορισμένη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου.

Όσον αφορά στη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων της Διοίκησης εν γένει ισχύουν οι κάτωθι κανόνες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, σε συνδυασμό με τα συναφή πορίσματα της νομολογίας:

- Για τη νόμιμη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου απαιτείται ο ορισμός, με πράξη, όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών), που προβλέπει ο

(τυπικός ή ουσιαστικός) νόμος [βλ. άρθρο 13 παρ. 1 εδάφιο (α΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].

- Ο ορισμός του ίδιου προσώπου ως μέλους του συλλογικού οργάνου με περισσότερες από μία ιδιότητες δεν επιτρέπεται [βλ. άρθρο 13 παρ. 1 εδάφιο (β΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Σε περίπτωση που ορισμένα μέλη εκλέγονται ή υποδεικνύονται από τρίτους και τα μέλη αυτά δεν έχουν ακόμα εκλεγεί ή υποδειχθεί από τα αρμόδια όργανα, η συγκρότηση του συλλογικού οργάνου είναι νόμιμη, εφόσον έχει εγκαίρως ζητηθεί εγγράφως η εκλογή ή υπόδειξή τους και τα υπόλοιπα μέλη επαρκούν για την ύπαρξη απαρτίας [βλ. άρθρο 13 παρ. 1 εδάφιο (γ΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Τα συλλογικά όργανα συγκροτούνται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη, αν στο νόμο δεν ορίζεται διαφορετικά [βλ. άρθρο 13 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Από καμία διάταξη νόμου ή γενική αρχή, δεν προκύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να συγκροτεί συλλογικά όργανα με περιττό αριθμό μελών (ΣτΕ 1626/2008, 410/2002, 4341/1997).
- Η μη πρόβλεψη στο νόμο αναπληρωματικών μελών δεν καθιστά τον ορισμό τους παράνομο (ΣτΕ 3756/2010).
- Ο ορισμός των αναπληρωματικών μελών θα πρέπει να γίνεται με την πράξη συγκρότησης του συλλογικού οργάνου και όχι εκ των υστέρων, ενόψει της εξέτασης συγκεκριμένης υπόθεσης.
- Κατά γενική αρχή, τα μέλη του συλλογικού οργάνου, τα οποία περιλαμβάνονται στη συγκρότησή του λόγω της υπηρεσιακής τους ιδιότητας (ex officio μέλη), αναπληρώνονται από τα πρόσωπα, τα οποία σύμφωνα με τις διατάξεις τα αναπληρώνουν στα κύρια υπηρεσιακά τους καθήκοντα, εφόσον τα πρόσωπα αυτά υφίστανται στη συγκεκριμένη περίπτωση (ΣτΕ 368/1980).
- Ο Πρόεδρος και ο γραμματέας του συλλογικού οργάνου, μαζί με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται με την πράξη συγκρότησής του [βλ. άρθρο 13 παρ. 3 εδάφιο (α΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].

- Η νομιμότητα της συγκρότησης (και της σύνθεσης) του συλλογικού οργάνου δεν επηρεάζεται από λόγους που ανάγονται στο πρόσωπο του γραμματέα, στο βαθμό που ο τελευταίος δεν αποτελεί μέλος του συλλογικού οργάνου και στερούμενος δικαιώματος ψήφου ή γνώμης, δεν συντελεί στη λήψη απόφασης (ΣτΕ 3355/2015, 3136/2004, 3418/1998).
- Σε περίπτωση που το συλλογικό όργανο περιλαμβάνει ex officio μέλη, αρκεί η αναφορά της υπηρεσιακής τους ιδιότητας που τα προσδιορίζει επακριβώς (ΣτΕ 547/2019).
- Η κατά παράνομο τρόπο απόκτηση της υπηρεσιακής ιδιότητας υπό την οποία πρόσωπο ορίζεται μέλος συλλογικού οργάνου (ex officio μέλος), δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της συγκρότησής του [βλ. άρθρο 13 παρ. 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Αντίθετα, μη νόμιμες καθίστανται μόνον οι πράξεις του συλλογικού οργάνου, οι οποίες εκδίδονται με τη συμμετοχή του εν λόγω μέλους μετά την ακύρωση του διορισμού του στην ως άνω θέση [ΣτΕ (Ολ.) 3058/2009, 2802/1984].
- Αν ο διορισμός μέλους συλλογικού οργάνου είναι παράνομος (π.χ. έγινε από αναρμόδιο όργανο), τότε το συλλογικό όργανο δεν έχει νόμιμη συγκρότηση και προκαλείται ακυρότητα των αποφάσεών του.
- Το συλλογικό όργανο δύναται να λειτουργεί νομίμως, μέχρι ένα τρίμηνο (αποκλειστική προθεσμία), αν κάποια από τα μέλη εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον, κατά τις συνεδριάσεις του, τα λοιπά μέλη επαρκούν για την ύπαρξη απαρτίας. Ως απώλεια της ιδιότητας, βάσει της οποίας έγινε ο ορισμός του μέλους του συλλογικού οργάνου, νοείται κάθε μεταβολή που αποκλείει κατά νόμο την άσκηση των καθηκόντων της κύριας θέσης (π.χ. λύση υπαλληλικής σχέσης, μετάταξη, άδεια άνευ αποδοχών, αργία). Μετά, δε, την παρέλευση του τριμήνου, το συλλογικό όργανο παύει να λειτουργεί νομίμως, εφόσον δεν αποκατασταθεί η πληρότητα της συγκρότησής του με την έκδοση πράξης ορισμού αντικαταστάτη του ελλείποντος μέλους (ΣτΕ 914/2012, 1626/2008, 2322/2007, 1582/2003).

- Όταν ο νόμος προβλέπει θητεία για τα μέλη του συλλογικού οργάνου, η αντικατάσταση μέλους πριν από τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή μόνο για λόγο αναγόμενο στην άσκηση των καθηκόντων του, ο οποίος και πρέπει να βεβαιώνεται στη σχετική πράξη (ΣτΕ 1784/2012, 1711/2011, 3370/2007, 422/2006). Όταν ο νόμος ορίζει ότι, συλλογικό όργανο συγκροτείται όχι κατά πάγιο τρόπο αλλά με σκοπό την εκπλήρωση συγκεκριμένου έργου, η πράξη αντικατάστασης μέλους του πρέπει να είναι αιτιολογημένη (ΣτΕ 508/1991).

Όσον αφορά, δε, στη σύνθεση, λειτουργία και λήψη αποφάσεων των συλλογικών οργάνων της Διοίκησης εν γένει ισχύουν οι κάτωθι κανόνες, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, σε συνδυασμό με τα συναφή πορίσματα της νομολογίας:

- Απαρτία είναι ο από το νόμο προβλεπόμενος ελάχιστος αριθμός μελών, η παρουσία των οποίων είναι απαραίτητη για τη λήψη νόμιμης απόφασης. Το συλλογικό όργανο συνεδριάζει νομίμως, όταν στη σύνθεσή του μετέχουν, ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, περισσότερα από τα μισά των διορισμένων τακτικών μελών [βλ. άρθρο 14 παρ. 1 εδάφιο (α΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Στα τριμελή συλλογικά όργανα, για την ύπαρξη απαρτίας, απαιτείται η παρουσία και των τριών (3) τακτικών ή αναπληρωματικών μελών [βλ. άρθρο 14 παρ. 1 εδάφιο τελευταίο του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Η απαρτία πρέπει να υπάρχει σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης, αποκλειομένης της πλασματικής απαρτίας.
- Ο Πρόεδρος καθορίζει την ημέρα, την ώρα και τον τόπο των συνεδριάσεων και καλεί τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη να συμμετάσχουν [βλ. άρθρο 14 παρ. 2 εδάφιο (α΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Η πρόσκληση, η οποία περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη και πρέπει να αποδεικνύεται με στοιχεία προγενέστερα της συνεδρίασης, γνωστοποιείται από τον γραμματέα στα μέλη του συλλογικού οργάνου τουλάχιστον εντός προθεσμίας σαράντα οκτώ (48) ωρών πριν από τη συνεδρίαση, που δύναται αιτιολογημένα να συντμηθεί σε περίπτωση κατεπείγοντος [βλ. άρθρο 14 παρ. 2 εδάφια (β΄) και (γ΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Πρόσκληση δεν απαιτείται: (i) Όταν η ημέρα της συνεδρίασης του συλλογικού οργάνου ορίστηκε σε

προηγούμενη συνεδρίαση, στην οποία συμμετείχαν όλα τα τακτικά μέλη, (ii) Όταν οι συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου διεξάγονται σε τακτές, εκ των προτέρων καθορισμένες ημερομηνίες, που ορίζονται με απόφασή του, η οποία γνωστοποιείται στα μέλη [βλ. άρθρο 14 παρ. 2 εδάφιο (δ΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας] και (iii) Όταν μέλος έχει δηλώσει, πριν από τη συνεδρίαση, κώλυμα συμμετοχής ή όταν το κώλυμα αυτό είναι γνωστό στον Πρόεδρο του συλλογικού οργάνου [βλ. άρθρο 14 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας][124].

- Το αναπληρωματικό μέλος καλείται προς αναπλήρωση του τακτικού μέλους, όταν το τελευταίο απουσιάζει ή κωλύεται, όχι όταν ελλείπει [βλ. άρθρο 14 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας]. Συμμετοχή αναπληρωματικού μέλους, αντί του τακτικού που ελλείπει, συνεπάγεται παράνομη συγκρότηση - σύνθεση του συλλογικού οργάνου (ΣτΕ 195/2011, 518/2009, 1582/2003).
- Αν κατά τη συνεδρίαση απουσιάσει τακτικό μέλος το οποίο δεν είχε προσκληθεί, η συνεδρίαση είναι παράνομη (κακή σύνθεση). Το ίδιο ισχύει ακόμη και αν, αντί αυτού, είχε μετάσχει το αντίστοιχο αναπληρωματικό μέλος. Αν υπήρξαν πλημμέλειες ως προς την κλήτευση μέλους, το συλλογικό όργανο συνεδριάζει νομίμως, αν αυτό είναι παρόν και δεν αντιλέγει για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης [βλ. άρθρο 14 παρ. 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ΣτΕ 417/2012, 3007/2010].
- Η νομιμότητα της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου δεν επηρεάζεται από την τυχόν εναλλαγή των μετεχόντων μελών σε διαδοχικές συνεδριάσεις. Αν η

---

[124] Βλ. όλως ενδεικτικά ΣτΕ 327/2012, σκ. (7): *«Επειδή, σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, για τη νόμιμη σύνθεση συλλογικού οργάνου της Διοικήσεως δεν αρκεί η παρουσία στη συνεδρίαση των μελών που αποτελούν τη νόμιμη απαρτία, αλλά απαιτείται να εξασφαλίζεται η δυνατότητα συμμετοχής όλων των τακτικών μελών, καθώς και των αναπληρωματικών, για την περίπτωση κωλύματος των πρώτων, με την έγκαιρη και έγγραφη πρόσκλησή τους, η οποία πρέπει να αποδεικνύεται με στοιχεία προγενέστερα της συνεδριάσεως. Η τήρηση του τύπου αυτού δεν απαιτείται μόνον όταν η ημέρα συνεδριάσεως ορίσθηκε σε προγενέστερη συνεδρίαση, στην οποία μετείχαν όλα τα τακτικά μέλη, ή όταν οι συνεδριάσεις γίνονται σε τακτές και εκ των προτέρων καθορισμένες ημερομηνίες αποδεδειγμένα γνωστές σε όλα τα μέλη του συλλογικού οργάνου, καθώς και όταν υπάρχει αντικειμενική αδυναμία προσελεύσεως του μέλους στη συνεδρίαση, γνωστή εκ των προτέρων, ή όταν το μέλος έχει δηλώσει εγγράφως πριν από τη συνεδρίαση κώλυμα συμμετοχής του σε αυτή. Αν δεν έχει τηρηθεί ο τύπος αυτός και το συλλογικό όργανο συνεδριάσει χωρίς τη συμμετοχή τακτικού μέλους, η σχετική απόφαση είναι μη νόμιμη, λόγω κακής συνθέσεως, είναι δε αδιάφορο το ότι τυχόν παρέστη το αντίστοιχο αναπληρωματικό μέλος. […]»*.

συζήτηση της υπόθεσης διαρκεί περισσότερες από μία συνεδριάσεις, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού, όμως, τα μέλη που δεν συμμετείχαν στις προηγούμενες συνεδριάσεις, ενημερωθούν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία των κατ' αυτές συζητήσεων. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των μελών αυτών, η οποία και καταχωρίζεται στα πρακτικά (ΣτΕ 2014/2012, 553/2003).

- Αντικείμενο της συνεδρίασης είναι μόνο τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να συζητηθούν και θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης, αν είναι παρόντα όλα τα τακτικά μέλη και συμφωνούν για τη συζήτησή τους [βλ. άρθρο 14 παρ. 9 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Οι συνεδριάσεις είναι μυστικές, εκτός αν στον νόμο ορίζεται διαφορετικά [βλ. άρθρο 14 παρ. 10 εδάφιο (α΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Το συλλογικό όργανο μπορεί να καλέσει, προς παροχή πληροφοριών ή προσαγωγή στοιχείων, υπηρεσιακά ή άλλα πρόσωπα, τα οποία αποχωρούν πριν από την έναρξη της συζήτησης. Ειδικότερα, σύμφωνα με γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου, κατά τη συζήτηση και ψηφοφορία για τη λήψη απόφασης του οργάνου δεν επιτρέπεται να παρίστανται πρόσωπα μη περιλαμβανόμενα στη νόμιμη συγκρότησή του, τυχόν δε παριστάμενα κατά τη συνεδρίαση τρίτα πρόσωπα, πλην των μελών του συλλογικού οργάνου και του γραμματέα ή των τυχόν ειδικώς οριζόμενων στο νόμο προσώπων, οφείλουν να αποχωρούν πριν από τη συζήτηση, διότι, διαφορετικά, η παρουσία τους επάγεται ακυρότητα των πράξεων του οργάνου λόγω κακής σύνθεσής του [βλ. άρθρο 14 παρ. 10 εδάφια (β΄) και (γ΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ΣτΕ 542/2010, 3136/2003, 227/2002].
- Η ψηφοφορία είναι φανερή, εκτός αν στο νόμο ορίζεται διαφορετικά [βλ. άρθρο 15 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, εκτός αν στο νόμο ορίζεται διαφορετικά [βλ. άρθρο 15 παρ. 1 εδάφιο (α΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου, εφόσον πρόκειται για φανερή ψηφοφορία [βλ. άρθρο 15 παρ. 1 εδάφιο (γ΄) του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].

- Για τις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου συντάσσεται από τον γραμματέα πρακτικό, το οποίο επικυρώνεται από τον Πρόεδρο και στο οποίο, ιδίως, μνημονεύονται: (i) τα ονόματα και η ιδιότητα των παρισταμένων μελών, (ii) ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, (iii) τα θέματα που συζητήθηκαν, με συνοπτική αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους, (iv) η μορφή και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, (v) οι αποφάσεις που λήφθηκαν, (vi) οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν και, σε περίπτωση φανερής ψηφοφορίας, τα ονόματα αυτών [βλ. άρθρο 15 παρ. 4 και 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της σύνθεσης, ούτε προκαλεί ακυρότητα των πράξεων του συλλογικού οργάνου η παράλειψη αναγραφής στο πρακτικό στοιχείων που δεν έχουν σχέση με το περιεχόμενο της κρίσης του οργάνου, π.χ. πράξεις συγκρότησης ή διορισμού μελών, διατάξεις που καθορίζουν τη σύνθεση, τρόπος πρόσκλησης, ιδιότητες μελών. Επίσης, δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου η παράλειψη αναγραφής στο πρακτικό του συγκεκριμένου κωλύματος των τακτικών μελών (ΣτΕ 2634-2636/2005, 1738/2014).
- Αν πρόκειται για συνεδρίαση οργάνου προς διατύπωση απλής γνώμης, στο οικείο πρακτικό καταχωρίζονται υποχρεωτικά όλες οι επιμέρους γνώμες που διατυπώθηκαν και τέθηκαν σε ψηφοφορία [βλ. άρθρο 15 παρ. 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας].
- Η υπογραφή του προέδρου (ή του αναπληρωτή του) αρκεί για τη νόμιμη υπόσταση κάθε πράξης (απόφαση - γνωμοδότηση - πρακτικό) του συλλογικού οργάνου [βλ. άρθρο 15 παρ. 8 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ΣτΕ 715/2013, 250, 3496/2006].
- Κατά γενική αρχή, η νομιμότητα της συγκρότησης και της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου ερευνάται κατά τον χρόνο λήψης της συγκεκριμένης απόφασης. Έτσι, η μετά τη λήψη της απόφασης και πριν τη δημοσίευση της πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αποχώρηση μέλους συλλογικού οργάνου δεν ασκεί επιρροή στη νομιμότητα της ληφθείσας απόφασης, εφόσον πάντως το όργανο υφίσταται και εξακολουθεί να λειτουργεί (ΣτΕ 1535/1998).

- Κατά γενική αρχή, η νομιμότητα της σύνθεσης και της λειτουργίας του συλλογικού οργάνου ερευνάται με βάση το διέπον κατά τον χρόνο συνεδρίασής του νομοθετικό καθεστώς.
- Το βάρος της απόδειξης της τήρησης των κανόνων για τη νόμιμη σύνθεση και λειτουργία του συλλογικού οργάνου φέρει η Διοίκηση, η οποία οφείλει να προσκομίζει όλα τα σχετικά στοιχεία.

Δυνάμει του άρθρου 221 του ν. 4412/2016 θεσπίζονται οι ειδικότερες ρυθμίσεις, που διέπουν τη συγκρότηση, τη σύνθεση και τη λειτουργία των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, συγκροτείται: (i) γνωμοδοτικό όργανο για συγκεκριμένη σύμβαση ή (ii) γνωμοδοτικό όργανο για συγκεκριμένες συμβάσεις ή (iii) γνωμοδοτικό όργανο για τις συμβάσεις που η αναθέτουσα αρχή συνάπτει σε ετήσια βάση. Η ύπαρξη γνωμοδοτικού οργάνου σε ετήσια βάση δεν αποκλείει τη συγκρότηση γνωμοδοτικού οργάνου για συγκεκριμένη σύμβαση ή για συγκεκριμένες συμβάσεις. Σε περίπτωση που το γνωμοδοτικό όργανο συγκροτείται σε ετήσια βάση, διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων που δεν έχουν ολοκληρωθεί εντός του έτους, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από το ίδιο όργανο [βλ. άρθρο 221 παρ. 3 εδάφια (α΄), (β΄) και (γ΄) του ν. 4412/2016].

Όπως διαλαμβάνεται στην παρ. 4 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, με την απόφαση συγκρότησης εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες και η λειτουργία του γνωμοδοτικού οργάνου, ο αριθμός και οι ιδιότητες των μελών του, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα. Ειδικότερα, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού συγκροτείται από τρία (3) ή πέντε (5) μέλη [βλ. άρθρο 221 παρ. 11 περ. (α΄) του ν. 4412/2016]. Ως μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού ορίζονται υπάλληλοι που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στον φορέα που διενεργεί τον διαγωνισμό ή σε άλλον φορέα του δημόσιου τομέα [βλ. άρθρο 221 παρ. 11 περ. (ε΄) του ν. 4412/2016]. Σε περίπτωση που συντρέχει αντικειμενική αδυναμία για τη συγκρότηση της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, προβλέπεται δυνατότητα να ζητηθεί διάθεση υπαλλήλου ή υπαλλήλων άλλης αναθέτουσας αρχής (βλ. άρθρο 221 παρ. 11 εδάφιο τελευταίο του ν. 4412/2016). Σε περίπτωση που απαιτούνται ειδικές γνώσεις, προβλέπεται δυνατότητα

ορισμού ως μέλους της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού ενός (1) εξωτερικού εξειδικευμένου επιστήμονα [βλ. άρθρο 221 παρ. 3 εδάφιο (στ΄) του ν. 4412/2016].

Μέχρι την επαρκή λειτουργία του Μητρώου Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.) του άρθρου 344 του ν. 4412/2016[125], αναστέλλονται:

- η υποχρέωση συμμετοχής στη σύνθεση της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού ενός (1) τουλάχιστον μέλους του Μη.Π.Υ.Δη.Συ.[126] και
- η διενέργεια κλήρωσης κατά το άρθρο 26 του ν. 4024/2011 (Α' 226) για την ανάδειξη των μελών της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού [βλ. άρθρο 221 παρ. 3 εδάφιο τελευταίο του ν. 4412/2016][127].

---

[125] Βλ. άρθρο 344 του ν. 4412/2016: *«1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν ότι το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την προπαρασκευή, σύναψη και εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων διαθέτει την απαιτούμενη κατάρτιση, εμπειρία και εξειδίκευση. 2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μεριμνούν για την αρχική και δια βίου κατάρτιση, καθώς και την αντίστοιχη πιστοποίηση του προσωπικού τους που υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και το οποίο είναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την άσκηση αρμοδιοτήτων του παρόντος νόμου. 3. Η κατάρτιση γίνεται μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων που σχεδιάζονται και υλοποιούνται ιδίως από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τη συνεργασία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και ειδικών επιστημόνων, των Εθνικών Κεντρικών Αρχών Αγορών της παρ. 1 του άρθρου 41 και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. 4. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, κατά την προπαρασκευή και διενέργεια διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων του παρόντος νόμου, υποστηρίζονται υποχρεωτικά από πιστοποιημένο προσωπικό που υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε αυτές/αυτούς. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, συστήνεται Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.). Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζονται θέματα που αφορούν: α) τον φορέα πιστοποίησης των υπαλλήλων που στελεχώνουν το Μητρώο, β) τον φορέα τήρησης του Μητρώου, γ) τις προϋποθέσεις εγγραφής και τους λόγους διαγραφής, δ) τους όρους, τα επίπεδα και τον τρόπο αξιολόγησης και πιστοποίησης και ε) κάθε άλλο αναγκαίο θέμα που έχει σχέση με πιστοποίηση του προσωπικού και τη λειτουργία του Μητρώου. Η υποχρέωση του πρώτου εδαφίου της παρούσας αναστέλλεται μέχρι την επαρκή λειτουργία του Μητρώου. Για τις ανάγκες του παρόντος η επαρκής λειτουργία του Μητρώου πιστοποιείται από τον φορέα τήρησής του.»*.

[126] Βλ. άρθρο 221 παρ. 7 του ν. 4412/2016: *«Στη σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων του παρόντος άρθρου μετέχει υποχρεωτικά ένα μέλος του Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344.»*.

[127] Βλ. άρθρο 26 του ν. 4024/2011 (Α' 226): *«Στις περιπτώσεις που, για τη νόμιμη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων της διοίκησης για τη διεξαγωγή δημόσιων διαγωνισμών ή την ανάθεση ή την αξιολόγηση, παρακολούθηση, παραλαβή προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων, δεν προβλέπεται η συμμετοχή μέλους μετά από υπόδειξη από το αρμόδιο προς τούτο όργανο ούτε η συμμετοχή εκ της θέσεως ή ιδιότητάς του (ex officio), τότε τα μέλη προκύπτουν μετά από διαδικασία κληρώσεως, μεταξύ όλων όσων πληρούν τις προϋποθέσεις από το νόμο να συμμετέχουν στο εν λόγω συλλογικό όργανο. Η κλήρωση διενεργείται από την αρμόδια για τη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου υπηρεσία. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται τυχόν άλλα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διενέργεια της διαδικασίας κληρώσεως.»*.

Η απόφαση συγκρότησης της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού υπόκειται στις εξής διατυπώσεις δημοσιότητας:

- αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια, είτε καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη της επιτροπής, είτε όχι[128], και
- δημοσιεύεται στο τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, εφόσον καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη της επιτροπής[129].

Περαιτέρω, εφόσον στα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού καταβάλλεται αποζημίωση, στο προοίμιο της απόφασης συγκρότησης της επιτροπής αναγράφεται ο αριθμός της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, διαφορετικά η απόφαση δεν ισχύει[130].

Τέλος, η απόφαση συγκρότησης της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού κοινοποιείται στα μέλη της και στους φορείς από τους οποίους αυτά προέρχονται [βλ. άρθρο 221 παρ. 3 εδάφιο (ζ΄) του ν. 4412/2016].

Πάντως, όπως έχει νομολογηθεί[131], σε περίπτωση αποκλεισμού, με υποστατή πράξη του κατά περίπτωση αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, οικονομικού φορέα από διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, κατά δεσμία

---

[128] Βλ. άρθρο 76 παρ. 3 του ν. 4727/2020 (Α' 184): *«Στο διαδίκτυο αναρτώνται: […] (θ) πράξεις συγκρότησης αμειβόμενων ή μη επιτροπών, ομάδων εργασίας, ομάδων έργου και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως αν τα μέλη τους αμείβονται ή όχι, […]»*.

[129] Βλ. άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3469/2006 (Α' 131): *«Στην "Εφημερίδα της Κυβερνήσεως" δημοσιεύονται: […] (ιβ) οι πράξεις διορισμού μονομελών και οι πράξεις συγκρότησης συλλογικών οργάνων διοίκησης των φορέων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι τροποποιήσεις τους, οι αποφάσεις συγκρότησης αμειβόμενων επιτροπών και ομάδων εργασίας και οι αποφάσεις καθορισμού των αμοιβών και αποζημιώσεων των μελών τους, […]»* και άρθρο 7 παρ. 6 του ν. 3469/2006: *«Στο Τεύχος Υ.Ο.Δ.Δ. δημοσιεύονται: […](δ) οι πράξεις σύστασης και συγκρότησης κάθε είδους επιτροπών, συμβουλίων, ομάδων εργασίας και συναφών οργάνων γνωμοδοτικής ή άλλης αρμοδιότητας, εφόσον τα μέλη τους θα λαμβάνουν οποιουδήποτε είδους αμοιβή ή αποζημίωση, […]»*. Πρόκειται, δηλαδή, για ειδική διάταξη νόμου, που εισάγει εξαίρεση από τον κανόνα της μη δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της ατομικής διοικητικής πράξης συγκρότησης συλλογικού οργάνου.

[130] Βλ. άρθρο 66 παρ. 11 του ν. 4270/2014 (Α' 143): *«[…] Καμία ατομική διοικητική πράξη που προκαλεί δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού φορέα της Γενικής Κυβέρνησης δεν ισχύει αν δεν αναγράφεται στο προοίμιο αυτής ο αριθμός της σχετικής Απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης.»* και άρθρο 12 παρ. 2 περ. (β΄) του π.δ. 80/2016 (Α' 145): *«Ειδικά, ατομική διοικητική πράξη που προκαλεί δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού φορέα της Γενικής Κυβέρνησης δεν ισχύει αν δεν αναγράφεται στο προοίμιο αυτής ο αριθμός της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης.»*.

[131] Βλ. όλως ενδεικτικά ΣτΕ 2111/2017, σκ. (10), ΣτΕ 1172/2016, σκ. (13), ΣτΕ ΕΑ 256/2012, σκ. (10).

αρμοδιότητα (π.χ. λόγω μη προσκόμισης απαιτούμενου, επί ποινή αποκλεισμού, δικαιολογητικού συμμετοχής ή λόγω μη θεραπεύσιμης πλημμέλειας της τεχνικής ή της οικονομικής προσφοράς, κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016), τυχόν λόγοι ακύρωσης της πράξης περί μη νόμιμης συγκρότησης και σύνθεσης του γνωμοδοτικού οργάνου προβάλλονται αλυσιτελώς, εφόσον δεν αμφισβητείται αυτή καθαυτή η πραγματική βάση της προσβαλλόμενης πράξης περί αποκλεισμού.

Όσον αφορά, δε, στη λειτουργία της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, ισχύουν οι εξής κανόνες:

- Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού εκδίδει γνώμη (συμπεριλαμβανομένης της βαθμολόγησης) μετά από ψηφοφορία επί των επικρατέστερων απόψεων. Η γνώμη του οργάνου είναι η πρόταση που συγκεντρώνει την πλειοψηφία των παρόντων. Δεν επιτρέπεται η γνώμη των οργάνων αυτών να προκύπτει από τον μέσο όρο των προτάσεων.
- Σύμφωνα με το άρθρο 221 παρ. 6 εδάφιο (β΄) του ν. 4412/2016, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού δύναται να συνεδριάζει με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (τηλεδιάσκεψη), σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 429/2020 (Β' 850).
- Σύμφωνα με το άρθρο 221 παρ. 6 εδάφιο (γ΄) του ν. 4412/2016, ειδικά στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων που δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, η αποσφράγιση και μονογραφή των φακέλων γίνεται από το μέλος ή τα μέλη που βρίσκονται στην έδρα της αναθέτουσας αρχής, στην οποία έχουν κατατεθεί οι προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής, κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης.

5.6ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ο ορισμός δημοσίου υπαλλήλου ως μέλους σε επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού συνεπάγεται συγκεκριμένες υποχρεώσεις, η υπαίτια παράβαση των οποίων επιφέρει πειθαρχικής και άλλης φύσεως κυρώσεις σε βάρος του. Έτσι, όπως έγινε δεκτό με τη ΝΣΚ Γνμδ 366/2012 (πρβλ. και την αριθμ. ΝΣΚ Γνμδ 282/2017), άρνηση συμμετοχής στις συνεδριάσεις της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού νομίμως ορισθέντος μέλους

της, χωρίς να συντρέχει αντικειμενικό ή προσωπικό κώλυμα, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του υπαλλήλου [βλ. άρθρο 107 παρ. 1 περ. (ι΄) του Υπαλληλικού Κώδικα – ν. 3528/2007, Α' 26: αδικαιολόγητη αποχή από την άσκηση των καθηκόντων], μη αποκλειομένης και της ποινικής δίωξης σε βάρος του για παράβαση καθήκοντος (άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα).

Σύμφωνα με το άρθρο 14 περ. (α΄) του ν. 5026/2023 (Α' 45), ο Πρόεδρος και τα τακτικά μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη του οποίου υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ (150.000,00 €), πλέον Φ.Π.Α., υπέχουν υποχρέωση υποβολής Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης (Δ.Π.Κ.). Για τα αναπληρωματικά μέλη, δε, της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 5026/2023, η σχετική υποχρέωση γεννάται αφ' ης στιγμής συμμετάσχουν σε συνεδρίαση της επιτροπής, όπως τούτο προκύπτει από τα επίσημα πρακτικά. Μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς Δήλωσης Περιουσιακής Κατάστασης συνεπάγεται τις κυρώσεις του άρθρου 39 του ν. 5026/2023[132].

Ο Πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού οφείλουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, ώστε να δημιουργείται στους διοικούμενους η πεποίθηση περί του αδιάβλητου της γνώμης τους. Έτσι, σύμφωνα με την αρχή της αμεροληψίας, που κατοχυρώνεται με το άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ελλείψει αντίθετης διάταξης νόμου, απαγορεύεται η σύμπτωση στο αυτό πρόσωπο των ιδιοτήτων γνωμοδοτούντος και

---

[132] Άρθρο 39 του ν. 5026/2023: *«1. Υπόχρεος που παραλείπει να υποβάλει Δ.Π.Κ. εντός της προθεσμίας του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 22 ή υποβάλλει ανακριβή ή ελλιπή Δ.Π.Κ., τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή. Αν ο υπόχρεος τελεί το αδίκημα με σκοπό την απόκρυψη περιουσιακού στοιχείου αξίας ανώτερης των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή από χίλιες (1.000) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ημερήσιες μονάδες. Το ύψος καθεμίας από τις ημερήσιες μονάδες δεν μπορεί να είναι κατώτερο από δέκα (10) ευρώ ούτε ανώτερο από εκατό (100) ευρώ. 2. Ο υπαίτιος της πράξης της παρ. 1 τιμωρείται με ποινή κάθειρξης έως δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή από χίλιες (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ημερήσιες μονάδες, το ύψος καθεμίας από τις οποίες δεν μπορεί να είναι κατώτερο από είκοσι (20) ευρώ ούτε ανώτερο από εκατό (100) ευρώ, αν η συνολική αξία της αποκρυπτόμενης περιουσίας του ιδίου και των λοιπών προσώπων, για τα οποία αυτός οφείλει να υποβάλει δήλωση, υπερβαίνει συνολικά το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν η απόκρυψη επιχειρείται με τη μη υποβολή δήλωσης ή την υποβολή ελλιπούς ή ανακριβούς δήλωσης. 3. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 τελέστηκε από αμέλεια, επιβάλλεται χρηματική ποινή. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο, εκτιμώντας ελεύθερα όλες τις περιστάσεις, μπορεί να κρίνει τις πράξεις αυτές ατιμώρητες. […]».*

αποφασίζοντος οργάνου. Για παράδειγμα, με την αριθμ. 428/2015 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κρίθηκε ότι, σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε συλλογικό όργανο, το οποίο έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα (εν προκειμένω το Διοικητικό Συμβούλιο Νοσοκομείου), πρόσωπο που μετείχε σε γνωμοδοτικό όργανο (επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού), τη γνώμη του οποίου λαμβάνει υπόψη το αποφασίζον όργανο για την έκδοση της πράξης του[133].

Αντίθετα, όπως έγινε δεκτό με τη ΝΣΚ Γνμδ 364/1999, πρόσωπο που μετείχε ως μέλος σε επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού επιτρέπεται να ορισθεί μέλος της επιτροπής παρακολούθησης και παραλαβής για την ίδια σύμβαση προμήθειας ή μέλος της επιτροπής παραλαβής για την ίδια σύμβαση παροχής υπηρεσιών, εφόσον τα καθήκοντα που συνεπάγεται η συμμετοχή του στις παραπάνω επιτροπές διαφοροποιούνται κατά αντικείμενο και χρόνο.

Στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, άρρηκτα συνυφασμένη με την αρχή της αμεροληψίας είναι η έννοια *«σύγκρουση συμφερόντων»*. Πιο συγκεκριμένα, όπως

---

[133] Βλ. ΔΕΦ ΑΘ 428/2015, σκ. (5): *«Επειδή, κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, αποτυπωθείσα και στο άρθρο 7 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α΄ 45) Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα όργανα της Διοίκησης, μονομελή ή συλλογικά, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης, για να δημιουργείται στο διοικούμενο η πεποίθηση περί του ανεπηρέαστου αυτών και του αδιαβλήτου της εκδοθείσης από αυτά πράξης. Κατ` εφαρμογή της γενικής αυτής αρχής, δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε συλλογικό όργανο, το οποίο έχει αποφασιστική αρμοδιότητα, πρόσωπο που μετείχε σε γνωμοδοτικό όργανο, τη γνώμη του οποίου λαμβάνει υπόψη το αποφασίζον για την έκδοση της πράξης του, εκτός αν ο νόμος ρητώς ορίζει περί του αντιθέτου ή συνάγεται τούτο σαφώς από τη ρυθμίζουσα τα της συγκροτήσεως και λειτουργίας του συλλογικού οργάνου διάταξη (Σ.τ.Ε. 3859/2002, βλ. 1951/2008, Ε.Α. Σ.τ.Ε. 517-8/2005, 591/2005, 395/2004, 781/2001).»* και σκ. (7): *«Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση στην επιτροπή διενέργειας της επίδικης διαδικασίας με διαπραγμάτευση, η οποία γνωμοδότησε (πρακτικό ...) κατά πλειοψηφία υπέρ της απόρριψης της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας εταιρίας «...» μετείχαν, όπως έχει ήδη διαληφθεί, ως μέλη οι «...» και «...» , οι οποίοι μετείχαν και ως μέλη στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του καθ` ου Νοσοκομείου, που εξέδωσε την .../... κατακυρωτική στην εταιρία «...» της ανάθεσης των συγκεκριμένων υπηρεσιών καθαριότητας, απόφαση με αποκλίνουσα κρίση από την, κατά τα προεκτεθέντα, απλή γνώμη της επιτροπής, χωρίς η συμμετοχή τους αυτή να επιτρέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις. Με τα δεδομένα αυτά, ενόψει της εκτεθείσας στη σκέψη 5 γενικής αρχής του διοικητικού δικαίου, πιθανολογείται σοβαρά ότι είναι βάσιμη η προβληθείσα με την προδικαστική προσφυγή και κατόπιν με την κρινόμενη αίτηση αιτίαση ότι η από .../... (συν. 14) κατακυρωτική απόφαση είναι μη νόμιμη, διότι το Διοικητικό Συμβούλιο που την εξέδωσε δεν είχε νόμιμη σύνθεση. Συνεπώς, δεν είναι νόμιμη και η σιωπηρή απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής που ασκήθηκε κατά της κατακυρωτικής αυτής απόφασης, για το λόγο δε αυτό πρέπει να ανασταλεί η εκτέλεση των πράξεων αυτών, συνεπεία δε τούτου, καθίσταται αλυσιτελής η έρευνα των λοιπών προβαλλομένων λόγων.»*.

διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη (16), σε συνδυασμό με το άρθρο 24 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, το οποίο και έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το ταυτάριθμο άρθρο του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Η νομολογία του Δ.Ε.Ε. αποδίδει στην έννοια *«σύγκρουση συμφερόντων»* αντικειμενικό χαρακτήρα, δηλαδή η διαπίστωση της συνδρομής μιας τέτοιας κατάστασης γίνεται ακόμα και αν το πρόσωπο που αφορά αυτή δεν είχε πρόθεση να επηρεάσει υπέρ του το αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης. Επομένως, για να χαρακτηριστεί, κατά τη νομολογία, μια κατάσταση ως *«σύγκρουση συμφερόντων»* δεν λαμβάνονται υπόψη οι προθέσεις των ενδιαφερομένων και ειδικότερα η καλή τους πίστη.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4412/2016, κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων συντρέχει, όταν τα πρόσωπα που, κατά τρόπο ενδεικτικό, απαριθμούνται στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου, συμπεριλαμβανομένων των μελών των γνωμοδοτικών οργάνων, έχουν, είτε άμεσα, είτε έμμεσα, κατά την έννοια της παρ. 4 του ίδιου άρθρου, χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον (που προσδιορίζεται, επίσης, κατά τρόπο ενδεικτικό), το οποίο θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Ειδικότερα, σε περίπτωση που μέλος της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού:

- το ίδιο ή ο/η σύζυγός του ή συγγενής του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού, συμμετέχει στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα (ή υπεργολάβου ή μέλους ένωσης οικονομικών φορέων), που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή ή
- το ίδιο κατέχει ποσοστό άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου οικονομικού φορέα (ή υπεργολάβου ή μέλους ένωσης οικονομικών φορέων), που συμμετέχει στη

διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον η κατοχή του ανωτέρω ποσοστού επιτρέπει τη συμμετοχή στη διαχείριση του φορέα αυτού ή

- το ίδιο, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, έχει συνάψει συμβατικό δεσμό που αφορά είτε στην παροχή εξηρτημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια αγαθών με οικονομικό φορέα (ή υπεργολάβο ή μέλος ένωσης οικονομικών φορέων), που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης,

σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4412/2016, υποχρεούται: (i) να γνωστοποιήσει εγγράφως στην αναθέτουσα αρχή τη σύγκρουση συμφερόντων, από τη στιγμή που λαμβάνει γνώση αυτής, και (ii) να απέχει από κάθε ενέργεια σχετική με τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Σε περίπτωση, δε, που η αναθέτουσα αρχή αιτιολογημένα αποφανθεί ότι συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, (i) ενημερώνει αμέσως την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.[134] και (ii) λαμβάνει αμελλητί τα κατάλληλα μέτρα, προς διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και προς αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνεται η εξαίρεση του συγκεκριμένου προσώπου από οποιαδήποτε συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης. Τα κατάλληλα μέτρα της αναθέτουσας αρχής κρίνονται σε συνάρτηση με το χρονικό σημείο, κατά το οποίο διαπιστώθηκε η σύγκρουση συμφερόντων, αν έχουν εκδοθεί γνωμοδοτήσεις της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων προσώπων ή/και εκτελεστές διοικητικές πράξεις του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, κατ' αποδοχή αυτών. Ως έσχατο μέτρο, η αντιμετώπιση της σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, εάν δεν μπορεί

---

[134] Με την απόφαση 46Ε/2017 Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. εγκρίθηκαν τα έντυπα γνωστοποίησης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων: https://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-gia-tous-foreis/320-entypo-gnwstopoihshs-katastashs-sygkroyshs-symferontwn Βλ. και άρθρο 24 παρ. 8 του ν. 4412/2016: *«Η αναθέτουσα αρχή συντάσσει και αποστέλλει στην Αρχή γραπτή έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίστηκαν, καθώς και όλα τα επακόλουθα μέτρα που ελήφθησαν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 341»*.

να θεραπευθεί με ηπιότερα μέσα, περιλαμβάνει τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα, εφόσον έχει συμπεριληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ο σχετικός, δυνητικός/προαιρετικός λόγος αποκλεισμού και, άρα, έχει καταστεί υποχρεωτικός, υπό την έννοια ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγξει τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής του. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, πρόκειται για μαχητό τεκμήριο, μη επιτρεπόμενου του αυτόματου αποκλεισμού του οικονομικού φορέα[135]. Συναφώς σημειώνεται ότι, στη γραπτή έκθεση που, κατά το άρθρο 341 του ν. 4412/2016, συντάσσουν οι αναθέτουσες αρχές, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τυχόν περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και τα επακόλουθα μέτρα που ελήφθησαν.

Εν προκειμένω, η εξαίρεση επιβάλλεται είτε μετά από αίτηση του εμπλεκόμενου προσώπου προς την προϊστάμενη αρχή ή τον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου ή το αποφασίζον όργανο, κατά περίπτωση , είτε αυτεπαγγέλτως από την προϊστάμενη αρχή ή το συλλογικό όργανο (βλ. άρθρο 7 παρ. 4 και 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας). Η αναθέτουσα αρχή αποφαίνεται επί της αίτησης εξαίρεσης το ταχύτερο δυνατόν. Προβληματισμό εγείρει, εν προκειμένω, η διάταξη της 6 του άρθρου 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, σύμφωνα με την οποία: *«Τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που δηλώνεται αποχή, ή ζητείται εξαίρεση, τόσων μελών συλλογικού οργάνου ώστε τα απομένοντα να μην σχηματίζουν την κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 14 απαρτία»*. Η εν λόγω ρύθμιση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας υπαγορεύεται μεν από την αρχή της συνέχειας της Δημόσιας Διοίκησης, ωστόσο στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, υπερισχύει η αρχή της αμεροληψίας και, άρα, διαφαίνεται ορθότερη η προσέγγιση σύμφωνα με την οποία η επίμαχη ρύθμιση δεν ευρίσκει πεδίο εφαρμογής στις επιτροπές διενέργειας διαγωνισμών.

Ενδεικτικά, όσον αφορά στις συγχρηματοδοτούμενες από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Τ.Α.Α.) δημόσιες συμβάσεις, στην παρ. 2Α του άρθρου 10 της Υ.Α.

---

[135] Άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016: «*Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: […] (δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24, περί σύγκρουσης συμφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο, παρεμβατικά μέσα, […]*».

119126 ΕΞ 2021 (Β' 4498) διαλαμβάνονται τα εξής: *«Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης (Ε.Υ.Σ.Τ.Α.) μεριμνά για τον έλεγχο της μη σύγκρουσης συμφερόντων στα διάφορα στάδια της υλοποίησης των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Χαρακτηριστικά, διενεργεί εκ των προτέρων ελέγχους (ex-ante checks), κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων για την υλοποίηση Δράσεων και Έργων του Τ.Α.Α., καθώς και τη διαδικασία σύναψης δανειακών συμβάσεων στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης δανειακής στήριξης, εφαρμόζοντας Μέθοδο Αξιολόγησης Κινδύνων (Risk-based analysis), σύμφωνα με τα αναλυτικά οριζόμενα στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών. Ο Φορέας Υλοποίησης αποστέλλει στην Ε.Υ.Σ.Τ.Α. όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες προς έλεγχο που εξειδικεύονται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών. Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος της Ε.Υ.Σ.Τ.Α. σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά την υποχρέωση του φορέα υλοποίησης/αναθέτουσας αρχής ή των πιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετέχουν στη δράση δανειακής στήριξης, για τη λήψη μέτρων για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων, ως ρητά προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 4412/2016 ή των σχετικών διατάξεων του οικείου ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τη σύναψη εκάστης σύμβασης.»*. Σε συμμόρφωση, λοιπόν, προς την παραπάνω ρύθμιση, στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου Ταμείου Ανάκαμψης και, πιο συγκεκριμένα, στη Διαδικασία Δ10: Διασφάλιση Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων, προβλέπεται υποχρέωση των εμπλεκομένων, σε όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, να καταθέτουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) περί απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πρόσωπό τους.

Τέλος, σημειώνεται ότι, πειθαρχικό παράπτωμα για τους δημοσίους υπαλλήλους αποτελεί τόσο η παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας [βλ. άρθρο 107 παρ. 1 περ. (στ΄) του Υπαλληλικού Κώδικα], όσο και η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί [βλ. άρθρο 107 παρ. 1 περ. (ιστ΄) του Υπαλληλικού Κώδικα].

5.7 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ, ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού είναι το αποκλειστικό γνωμοδοτικό όργανο της διαγωνιστικής διαδικασίας που, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, γνωμοδοτεί προς το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής, ιδίως, επί των εξής: (i) αξιολογεί τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων, (ii) ελέγχει την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, (iii) ελέγχει και αξιολογεί τις προσφορές, (iv) εισηγείται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, τη ματαίωση της διαδικασίας και (v) γνωμοδοτεί για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία της ανάθεσης (π.χ. για την επάρκεια ή μη των ληφθέντων από οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, για την απόρριψη προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής κατά το άρθρο 88 του ν. 4412/2016)[136].

Περαιτέρω, οι αρμοδιότητες της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού δεν μπορούν να παρακαμφθούν, ούτε να παραλειφθούν, ακόμη και αν η αναθέτουσα αρχή, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, συγκροτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 221 παρ. 3 εδάφιο (ε΄) του ν. 4412/2016, έκτακτη επιτροπή ή ομάδα εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων που ανακύπτουν. Η συγκρότηση έκτακτης επιτροπής ή ομάδας εργασίας θα πρέπει να αιτιολογείται και να τεκμηριώνεται ειδικώς από την αναθέτουσα αρχή, μόνο για την αντιμετώπιση όλως απρόβλεπτων ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, ως προς τα οποία

[136] Βλ. ΣτΕ 199/2021, σκ. (15): *«Επειδή, εξ άλλου, από τις διατάξεις του άρθρου 221 παρ. 1 του ν. 4412/2016 που ορίζουν ότι το τακτικό γνωμοδοτικό όργανο (Επιτροπή του Διαγωνισμού) είναι αρμόδιο, μεταξύ άλλων, για τον ουσιαστικό έλεγχο και την αξιολόγηση των προσφορών, την εισήγηση προς το όργανο της αναθέτουσας αρχής που ασκεί αποφασιστικές αρμοδιότητες για την απόρριψη των προσφορών και την κατακύρωση των αποτελεσμάτων καθώς και "για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης", έπεται, ελλείψει ειδικής διατάξεως περί του αντιθέτου, ότι το εν λόγω όργανο είναι αρμόδιο και για την υποβολή εισήγησης προς την αναθέτουσα αρχή όταν ανακύπτει ζήτημα απόρριψης προσφοράς υποψηφίου αναδόχου, ως αδικαιολόγητα και ασυνήθιστα χαμηλής, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 88 του ν. 4412/2016.»*.

η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού αδυνατεί να ανταπεξέλθει και χωρίς να καταλήγει στην υποκατάσταση της τελευταίας[137].

Όσον αφορά στις αρμοδιότητες της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν, επιπρόσθετα, τα κάτωθι:

- Με το άρθρο 46 του ν. 4782/2021, καταργήθηκε η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, σε περίπτωση ματαίωσης διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, επί της επανάληψης της διαδικασίας (με τροποποίηση ή μη των όρων της) και επί της προσφυγής στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση[138].
- Σύμφωνα με το άρθρο 118 παρ. 2 του ν. 4412/2016, η απευθείας ανάθεση διενεργείται από την αρμόδια για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.
- Με το άρθρο 108 του ν. 4782/2021, αποσαφηνίστηκε ότι, για την τροποποίηση των συμφωνιών - πλαίσιο και των συμβάσεων κεντρικών προμηθειών που συνάπτονται από τις Κεντρικές Αρχές Αγορών, αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο είναι η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού.

---

[137] Βλ. ΣτΕ 199/2021, σκ. (14): *«[…]Συνεπώς, οι αρμοδιότητες της Επιτροπής του Διαγωνισμού, η οποία συνιστά το αποκλειστικό γνωμοδοτικό όργανο της διαγωνιστικής διαδικασίας, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τις διατάξεις της διακήρυξης του επίμαχου διαγωνισμού, δεν μπορούν να παρακαμφθούν ούτε να παραλειφθούν, ακόμη και αν κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας οι αναθέτουσες αρχές συγκροτήσουν, με βάση τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 221, νομίμως έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων που ανακύπτουν. Τούτο δε, διότι, στην περίπτωση αυτή δεν υφίσταται ειδική περί του αντιθέτου διάταξη, ορίζουσα, δηλαδή, ότι οι εν λόγω έκτακτες ομάδες εργασίας ή ειδικές επιτροπές αναλαμβάνουν, καθ' υποκατάσταση της Επιτροπής του Διαγωνισμού, τις γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της τελευταίας, εισηγούμενες αποκλειστικώς μόνο αυτές προς το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής. […].»*.

[138] Όπως διαλαμβάνεται στην ανάλυση συνεπειών της ρύθμισης: *«[…] Επιπλέον, προτείνεται η κατάργηση της μέχρι τώρα προβλεπόμενης προηγούμενης γνωμοδότησης αναφορικά με την επανάληψη των διαγωνισμών. Είναι προφανές ότι υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, και όχι του γνωμοδοτικού οργάνου, να εκτιμήσει αν η επανάληψη του διαγωνισμού εξυπηρετεί ή όχι το δημόσιο συμφέρον και να επιλέξει τους όρους και τη διαδικασία με την οποία θα διεξαχθεί ο νέος διαγωνισμός. Περαιτέρω, η συγκεκριμένη τροποποίηση αναμένεται να συμβάλλει στην απλοποίηση αλλά και την επιτάχυνση της συγκεκριμένης διαδικασίας, βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα του οικείου ρυθμιστικού πλαισίου.»*.

Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000,00 €), όλες οι επικοινωνίες και ανταλλαγές πληροφοριών, σε όλα τα στάδια, μεταξύ αναθέτουσας αρχής και επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού εκτελούνται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (βλ. άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4412/2016).

Σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις της Κ.Υ.Α. 44756/2024:

- Τα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού αποτελούν πιστοποιημένους χρήστες του Υποσυστήματος *«Προμήθειες και Υπηρεσίες»* του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.
- Για τη διενέργεια της ηλεκτρονικής αποσφράγισης των (υπο)φακέλων *«Δικαιολογητικά Συμμετοχής, Τεχνική Προσφορά»* και *«Οικονομική Προσφορά»*, αρκεί η πρόσβαση στο Υποσύστημα με τουλάχιστον δύο (2) κωδικούς.
- Τα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού - πιστοποιημένοι χρήστες του υποσυστήματος *«Προμήθειες και Υπηρεσίες»* του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. προβαίνουν στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των στοιχείων των προσφορών (ή αιτήσεων συμμετοχής) και των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και, μέσω της λειτουργικότητας *«Επικοινωνία»*, υποβάλλουν, τα πρακτικά, τις γνωμοδοτήσεις και τις εισηγήσεις τους προς την αναθέτουσα αρχή.

5.8 ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

Δυνάμει του άρθρου 221Α παρ. 1 περ. (α΄) του ν. 4412/2016, όπως το περιεχόμενό του αντικαταστάθηκε με το άρθρο 87 του ν. 4914/2022 (Α’ 61), καθορίζονται οι προθεσμίες για την ολοκλήρωση του έργου της επιτροπής διενέργειας (ανοικτού ή κλειστού) διαγωνισμού, σε συνάρτηση με το κριτήριο ανάθεσης της διαδικασίας. Ειδικότερα, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει μόνο τιμής, όλες οι ενέργειες της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016, ήτοι του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, της αξιολόγησης

των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών και του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί από την επιτροπή εντός προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών. Αντίθετα, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, όλες οι ενέργειες της περ. (α΄) της παρ. 5 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016, ήτοι του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί από την επιτροπή εντός προθεσμίας είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία αποσφράγισής τους και, αντίστοιχα, όλες οι ενέργειες των περ. (β΄) και (γ΄) της ίδιας διάταξης, ήτοι της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός προθεσμίας, επιπλέον, είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, άρα, η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει το έργο της εντός συνολικής προθεσμίας σαράντα (40) εργάσιμων ημερών (μη συνυπολογιζομένων, εννοείται, των ενδιάμεσων διαστημάτων που απαιτούνται για την έγκριση των σχετικών πρακτικών, βλ. άρθρο 221Α παρ. 3 του ν. 4412/2016: *«Η αναθέτουσα αρχή αποφαίνεται επί των πρακτικών εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση των σχετικών πρακτικών.»*).

Αναστολή των ως άνω τασσόμενων προθεσμιών χωρεί στις κάτωθι περιπτώσεις:

- Σε περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016 περί παροχής διευκρινίσεων ή/και συμπλήρωσης δικαιολογητικών, για χρονικό διάστημα ίσο με το διάστημα ενέργειας της αναθέτουσας αρχής ή του οικονομικού φορέα και, σε περίπτωση που δεν λάβει χώρα ενέργεια εκ μέρους του οικονομικού φορέα, για όσο χρονικό διάστημα χορηγήθηκε από την αναθέτουσα αρχή για την ενέργεια αυτή[139].

[139] Βλ. και άρθρο 3 παρ. 1 περ. (β΄) της Κ.Υ.Α. 76441/2022 (Υ.Ο.Δ.Δ. 674): *«Σε περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016 κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, αναστολή ή διακοπή των προθεσμιών που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 221Α του ν. 4412/2016 επιτρέπεται μέχρι τρεις (3) φορές ανεξαρτήτως κριτηρίου ανάθεσης. Εξαίρεση προβλέπεται μόνο σε περίπτωση*

- Σε περίπτωση συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων (λαμβανομένων υπόψη του σύνθετου χαρακτήρα του κατά περίπτωση συμβατικού αντικειμένου, του όγκου των υποβληθέντων στοιχείων και δικαιολογητικών, του βαθμού δυσκολίας αξιολόγησης των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών) ή σε περίπτωση ελέγχου των υποβληθεισών προσφορών ως ασυνήθιστα χαμηλών σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, μέχρι και το διπλάσιό τους με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής (βλ. άρθρο 221Α παρ. 2 του ν. 4412/2016).

Παρότι, δεν προβλέπεται ρητά στο άρθρο 221Α σε σχέση με τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, εν αντιθέσει με τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων Σύμπραξης Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, θα μπορούσε να υποστηριχθεί, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, ότι οι προθεσμίες αναστέλλονται, επίσης, σε περίπτωση αξιολόγησης επανορθωτικών μέτρων σύμφωνα με τις παρ. 7, 8 και 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, δοθέντος ότι, εν προκειμένω, η πρόοδος της διαγωνιστικής διαδικασίας δεν εξαρτάται από την επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού.

Έπειτα, ως προς τη δικαιολογητική βάση (ratio) του άρθρου 87 του ν. 4914/2022, στην ανάλυση συνεπειών της ρύθμισης διαλαμβάνονται τα εξής: *«Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η θέσπιση ενός συνεκτικού και ρεαλιστικού πλαισίου περιγραφής των χρόνων ενέργειας των συλλογικών γνωμοδοτικών οργάνων που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων που διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των εργασιών τους και παρέχεται η δυνατότητα της σύνδεσης της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας τους με την καταβολή των αποζημιώσεων στα μέλη τους.»*. Τούτου δοθέντος, μπορεί βάσιμα να υποστηριχθεί ότι, η τήρηση των ως άνω τασσόμενων προθεσμιών αποτελεί προϋπόθεση της καταβολής της αποζημίωσης στα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού (εφόσον εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. 76441/2022) – και όχι του κύρους των διοικητικών πράξεων που εκδίδει η αναθέτουσα αρχή κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Επομένως, τυχόν υπέρβαση

γραπτής αποδοχής από την αναθέτουσα αρχή σχετικού αιτιολογημένου αιτήματος του γνωμοδοτικού οργάνου.».

των προθεσμιών διαφαίνεται ότι τη μόνη έννομη συνέπεια που επάγεται είναι η μη καταβολή της αποζημίωσης στα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, με την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας (βλ. άρθρο 221Α παρ. 4 και 5 του ν. 4412/2016). Κατά τα λοιπά, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι πρόκειται για ενδεικτικές προθεσμίες που, όμως, περιέχουν έντονη υπόδειξη προς τα γνωμοδοτικά όργανα (είτε αμειβόμενα, είτε μη αμειβόμενα) για ταχεία περάτωση του έργου τους.

5.9ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Δυνάμει της εξουσιοδότησης της παρ. 12 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 86 του ν. 4914/2022, εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 76441/2022 (Β’ 674), με την οποία ρυθμίζονται το ύψος, οι προϋποθέσεις, ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής της αποζημίωσης στα μέλη των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών. Πιο συγκεκριμένα, στο πεδίο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. 76441/2022 εμπίπτουν:

- τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων που είναι εγγεγραμμένα στο Μη.Π.Υ.Δη.Συ. του άρθρου 344 του ν. 4412/2016,
- τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων που συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000,00 € (άνευ Φ.Π.Α.) και
- τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων που ορίζονται από τις Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών (Ε.Κ.Α.Α.) της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 [Γενική Δ/νση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας του Υπουργείου Υγείας], για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία αυτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 της Κ.Υ.Α. 76441/2022, για την καταβολή αποζημίωσης απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των εξής προϋποθέσεων:

- Η επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού να έχει ολοκληρώσει το έργο της εντός των προθεσμιών των παρ. 1 και 2 του άρθρου 221Α του ν. 4412/2016, υπό την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας και τήρησης του προβλεπόμενου ανώτατου ορίου [έως τρεις (3) φορές] ως προς την αναστολή των προθεσμιών, λόγω εφαρμογής των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016.
- Η γνώμη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, όπως διατυπώνεται στα πρακτικά που συντάσσει, να φέρει σαφή, ειδική και πλήρη αιτιολογία.
- Τα μέλη της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού να έχουν συμμετάσχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής, οι οποίες διεξήχθησαν εκτός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών.

- Κατά της πράξης/των πράξεων του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, είτε να μην ασκήθηκαν προδικαστικές προσφυγές και ένδικα βοηθήματα (αίτηση αναστολής - ακύρωσης), είτε, σε περίπτωση που ασκήθηκαν, η εκδοθείσα επ' αυτών απόφαση να ήταν υπέρ της αναθέτουσας αρχής, εξαιρουμένης της έκδοσης απόφασης υπέρ του οικονομικού φορέα, στην περίπτωση που η πράξη του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που προσβάλλεται, εκδόθηκε κατόπιν μη αποδοχής της (απλής) γνώμης της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού.

Σε περίπτωση που, κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης εκδοθούν περισσότερες της μίας (1) πράξεις αποφαινόμενου οργάνου, τότε η πλήρωση των προϋποθέσεων ελέγχεται χωριστά για καθεμία από τις πράξεις (συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών - μη εκτελεστών αποφάσεων, που ενσωματώνονται στην απόφαση κατακύρωσης της αναθέτουσας αρχής) και η αποζημίωση καταβάλλεται αναλόγως.

<u>Παράδειγμα 1ο:</u> Έστω ότι αναθέτουσα αρχή διενεργεί ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, στο πλαίσιο της οποίας εκδίδεται μία (1) εκτελεστή πράξη, εκείνη της απόφασης κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η (εσωτερική) απόφαση περί έγκρισης των πρακτικών αξιολόγησης των δικαιολογητικών

συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών. Η πλήρωση των προϋποθέσεων για την καταβολή της αποζημίωσης στην Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού ελέγχεται για καθεμία από τις πράξεις - αποφάσεις αυτές.

Παράδειγμα 2ο: Έστω ότι αναθέτουσα αρχή διενεργεί ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, στο πλαίσιο της οποίας εκδίδονται δύο (2) εκτελεστές πράξεις, εκείνη της απόφασης περί έγκρισης του πρακτικού αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών και εκείνη της απόφασης κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η εσωτερική απόφαση περί έγκρισης του πρακτικού κατάταξης των οικονομικών προσφορών. Η πλήρωση των προϋποθέσεων για την καταβολή της αποζημίωσης στην Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού ελέγχεται για καθεμία από τις πράξεις - αποφάσεις αυτές.

Σε περίπτωση, πάντως, που η διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ματαιωθεί ως άγονη λόγω μη υποβολής προσφοράς, τότε δεν καταβάλλεται αποζημίωση.

Η σωρευτική συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων προκύπτει από βεβαίωση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία συνοδεύεται από τα έγγραφα που αφορούν στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης (π.χ. διακήρυξη του διαγωνισμού, πρακτικά της επιτροπής, απόφαση κατακύρωσης της σύμβασης, έγγραφα της αναθέτουσας αρχής σχετικά με ενδεχόμενη αναστολή των προθεσμιών κ.λπ.) και διαβιβάζεται στην αρμόδια για την εκκαθάριση, την ενταλματοποίηση και την πληρωμή της δαπάνης υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής.

Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται στο σύνολο των μελών του γνωμοδοτικού οργάνου, δεν μπορεί να υπερβαίνει ανά διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης:

- το πέντε τοις χιλίοις (5‰) επί της εκτιμώμενης αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης και
- το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Τέλος, το ύψος της αποζημίωσης ανέρχεται σε 150€ για τον Πρόεδρο και 120€ για τα μέλη ανά συνεδρίαση, υπό την επιφύλαξη της μη υπέρβασης του ανώτατου ορίου αποδοχών του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α' 176), που αντιστοιχεί στις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου).

5.10 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Η αναθέτουσα αρχή (Α) συγκρότησε επιτροπή διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού, άνω των ορίων, για την προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών, αποτελούμενη από τρία (3) τακτικά μέλη, χωρίς να προβεί σε ορισμό των αντίστοιχων αναπληρωματικών μελών, δοθέντος ότι δεν ήταν υποχρεωτικός σύμφωνα με το άρθρο 221 παρ. 11 περ. (α΄) του ν. 4412/2016. Ένα από τα μέλη της επιτροπής υπέβαλε προς το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής αίτηση παραίτησης, χωρίς να επικαλείται, αιτιολογημένα, προσωπικό ή αντικειμενικό κώλυμα (π.χ. ασθένεια, σύγκρουση συμφερόντων κ.λπ.). Μολονότι η αίτηση παραίτησής του δεν έγινε δεκτή από το αποφαινόμενο όργανο, το συγκεκριμένο μέλος συνέχισε να αρνείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής.

Η επιτροπή αδυνατούσε να συνεδριάσει νομίμως, δοθέντος ότι, στα τριμελή συλλογικά όργανα, για την ύπαρξη απαρτίας, απαιτείται η παρουσία και των τριών (3) τακτικών μελών (ή αναπληρωματικών μελών που, εν προκειμένω, δεν είχαν οριστεί με την πράξη συγκρότησης του συλλογικού οργάνου). Κατά συνέπεια, στην προκείμενη περίπτωση, ακόμη και στην υποθετική περίπτωση που γινόταν αποδεκτή η αίτηση παραίτησης και, άρα συνέτρεχε, περίπτωση έλλειψης τακτικού μέλους, δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί η παρ. 5 του άρθρου 13 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας περί νόμιμης λειτουργίας της επιτροπής επί τρίμηνο, αφού τα δύο (2) εναπομείναντα τακτικά μέλη δεν επαρκούσαν για την ύπαρξη απαρτίας.

Απεναντίας, η άρνηση του εν λόγω μέλους να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, χωρίς να παρίσταται νόμιμος προς τούτο λόγος (υπό την έννοια του προσωπικού ή του αντικειμενικού κωλύματος), στοιχειοθετούσε πειθαρχικό παράπτωμα (αδικαιολόγητη αποχή από την άσκηση των καθηκόντων).

Τέλος, στην προκείμενη περίπτωση, δεν μπορούσε να εφαρμοστεί ούτε το άρθρο 25 (*«Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών»*) του Υπαλληλικού Κώδικα [140], αφού η συγκεκριμένη ρύθμιση καταλαμβάνει τις περιπτώσεις εκείνες, που ο δημόσιος υπάλληλος ενεργεί ατομικά, ως αρμόδιο στη διοικητική ιεραρχία όργανο και, ως τέτοιο, υπέχει υποχρέωση υπακοής στις εντολές των προϊσταμένων του, υποχρεούμενος να τις εκτελεί αμελλητί, έστω και αν τις θεωρεί παράνομες, οφείλοντας στην τελευταία αυτή περίπτωση να διατυπώνει εγγράφως την τυχόν αντίθετη γνώμη του. Αντίθετα, η ως άνω ρύθμιση του Υπαλληλικού Κώδικα δεν καταλαμβάνει τις περιπτώσεις εκείνες, που ο δημόσιος υπάλληλος ενεργεί ως μέλος συλλογικού οργάνου, στο πλαίσιο λειτουργίας του οποίου εκφράζει τη βούλησή του σύμφωνα με τη συνείδησή του και αμερόληπτα και διαθέτει, κατ' αρχήν, ελευθερία κρίσης και ψήφου, εκτός αν αποδεικνύεται ότι ενήργησε με δόλια προαίρεση ή έστω βαριά αμέλεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

6.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

6.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η συστηματική κατάστρωση και ανάλυση των γενικών αρχών και κανόνων δικαίου, που διέπουν τη διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των ληφθέντων από οικονομικούς φορείς επανορθωτικών μέτρων, προς άρση των έννομων συνεπειών του/των, κατ' αρχήν, συντρέχοντος/όντων λόγου/ων αποκλεισμού στο πρόσωπό τους.

---

[140] Βλ. άρθρο 25 του ν. 3528/2007: *«[…] 4. Αν ο υπάλληλος έχει αντίθετη γνώμη για εντελλόμενη ενέργεια, για την οποία είναι αναγκαία η προσυπογραφή ή η θεώρηση του, οφείλει να τη διατυπώσει εγγράφως για να απαλλαγεί από την ευθύνη. Εάν παραλείπει την προσυπογραφή ή θεώρηση, θεωρείται ότι προσυπέγραψε ή θεώρησε. […]»*. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διάταξη του Υπαλληλικού Κώδικα, η παράλειψη της προσυπογραφής δεν απαλλάσσει τον υφιστάμενο δημόσιο υπάλληλο από την ευθύνη, διότι λογίζεται, κατά πλάσμα του νόμου, ότι συμφωνεί. Ωστόσο, δεν μπορεί, κατ' εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης του Υπαλληλικού Κώδικα, να θεωρηθούν πλασματικά υπογεγραμμένα τα πρακτικά της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού, σε περίπτωση που μέλος της επιτροπής, χωρίς να παρίσταται νόμιμος προς τούτο λόγος, αρνείται να συμμετάσχει στις συνεδριάσεις της επιτροπής και, συνακόλουθα, παραλείπει να προσυπογράψει τα πρακτικά.

Δικαιολογητική βάση (ratio) του καινοφανούς θεσμού της αυτοκάθαρσης, που εισήγαγε η νέα γενιά Οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, είναι η αποκατάσταση της αξιοπιστίας των οικονομικών φορέων. Ειδικότερα, μέσω της λήψης μέτρων αυτοκάθαρσης (self-cleaning measures), διασφαλίζεται η βιωσιμότητα των οικονομικών φορέων με την παραμονή ή την επάνοδό τους στην αγορά των δημοσίων συμβάσεων και, παράλληλα, αποφορτίζεται το σύστημα παροχής έννομης προστασίας με τον περιορισμό της άσκησης από τους οικονομικούς φορείς προδικαστικών προσφυγών και ενδίκων βοηθημάτων, με επαγόμενη συνέπεια την ταχύτερη ολοκλήρωση από τις αναθέτουσες αρχές των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που διενεργούν.

Στο πεδίο εφαρμογής του θεσμού της αυτοκάθαρσης, εξάλλου, επιδιώκεται η ισόρροπη και αρμονική συνάρθρωση των θεμελιωδών αρχών που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και, συγκεκριμένα, της αρχής της ίσης μεταχείρισης, της αρχής της διαφάνειας, της αρχής της αναλογικότητας, της αρχής του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού και, προδήλως, της αρχής της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος.

6.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά από τη μελέτη του κεφαλαίου αυτού, οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζουν την προστιθέμενη αξία του θεσμού της αυτοκάθαρσης, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
- Να εφαρμόζουν το νομοθετικό - κανονιστικό πλαίσιο και τις θεμελιώδεις αρχές, που διέπουν τη διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων.
- Να προβαίνουν σε αιτιολογημένη κατάγνωση της συνδρομής στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού, που αποτελεί προϋπόθεση για την κίνηση της διαδικασίας εξέτασης και αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων. Να διακρίνουν τις περιπτώσεις όπου η απόφαση της αναθέτουσας αρχής περί της διαπίστωσης της επάρκειας ή μη των ληφθέντων από οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων εκδίδεται μετά από σύμφωνη

γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 από τις περιπτώσεις που η σχετική απόφαση εκδίδεται χωρίς να απαιτείται νέα σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής.

- Να προβαίνουν σε κατηγοριοποίηση των επανορθωτικών μέτρων και να αξιολογούν τη συνάφεια και την επάρκειά τους, προς άρση των έννομων συνεπειών του κατά περίπτωση συντρέχοντος στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα λόγου αποκλεισμού, σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή παραπτώματος.
- Να μεριμνούν για την πληρότητα του διαβιβασθέντος στην Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 φακέλου και να αναγνωρίζουν τις συνέπειες σε περίπτωση μη πληρότητας αυτού.
- Να συντάσσουν το σχέδιο απόφασης της αναθέτουσας αρχής προς την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, με ειδική και σαφή αιτιολογία περί της επάρκειας ή μη των ληφθέντων από οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων.

6.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το περιεχόμενο του κεφαλαίου αυτού κινείται γύρω από τον θεσμό της αυτοκάθαρσης, υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.) και των εθνικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς επίσης και σχετικών αποφάσεων της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.). Εξάλλου, για την πληρέστερη κατανόηση της διαδικασίας εξέτασης και αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων, στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης.

6.2 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ, ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ - ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΔΙΑΠΛΑΣΗ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΑΘΑΡΣΗΣ

Πρόδρομο της εισαγωγής με τις Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις του θεσμού της αυτοκάθαρσης αποτέλεσε η πάγια νομολογία του Δ.Ε.Ε., σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η θέσπιση αμάχητων/απόλυτων τεκμηρίων αποκλεισμού, τα οποία δεν

επιδέχονται ανταπόδειξης και η συνδρομή των οποίων συνεπάγεται τον αυτόματο αποκλεισμό των οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Όλως ενδεικτικά, αναφέρουμε:

- την υπόθεση Fabricom (C-21/03 και C-34/03)[141], όπου κρίθηκε ότι δεν είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων εθνική ρύθμιση που απαγορεύει σε οικονομικό φορέα την υποβολή προσφοράς, εξαιτίας της προηγούμενης συνεργασίας του με την αναθέτουσα αρχή, χωρίς να του παρέχεται η δυνατότητα να αποδείξει ότι, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, η εμπειρία που απέκτησε από την προηγούμενη αυτή συνεργασία δεν ήταν ικανή να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και

- την υπόθεση Μηχανική Α.Ε. (C-213/07) [142], όπου κρίθηκε ότι δεν είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων εθνική ρύθμιση που καθιερώνει αμάχητο τεκμήριο ασυμβίβαστου μεταξύ, αφενός, της ιδιότητας του ιδιοκτήτη, του εταίρου, του βασικού μετόχου ή του διευθυντικού στελέχους επιχείρησης, που δραστηριοποιείται στον τομέα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και, αφετέρου, της ιδιότητας του ιδιοκτήτη, του εταίρου, του βασικού μετόχου ή του διευθυντικού στελέχους επιχείρησης, που αναλαμβάνει έναντι του Δημοσίου ή νομικού προσώπου του ευρύτερου δημόσιου τομέα την εκτέλεση έργων ή προμηθειών ή την παροχή υπηρεσιών.

Η δυνατότητα των οικονομικών φορέων να υιοθετούν μέτρα αυτοκάθαρσης, με στόχο την άρση των συνεπειών τυχόν ποινικών αδικημάτων και παραπτωμάτων και την αποτελεσματική πρόληψη των παρανομιών προβλέφθηκε δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ[143]. Μεταξύ άλλων, δε, στην αιτιολογική σκέψη (102) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ διαλαμβάνονται τα εξής: *«[…] Θα πρέπει, εντούτοις, να*

---

[141] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62003CJ0021&from=HR
[142] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62007CJ0213&from=MT
[143] Άρθρο 57 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *«Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας αντιμετωπίζει μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 4 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία από τα οποία να τεκμαίρεται ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία προμήθειας. […]»*.

εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίζουν τους ακριβείς διαδικαστικούς και ουσιαστικούς όρους που θα ισχύσουν σε τέτοιες περιπτώσεις. Θα πρέπει ειδικότερα να έχουν την ελευθερία να αποφασίζουν αν επιθυμούν να επιτρέπουν στις επιμέρους αναθέτουσες αρχές να προβαίνουν οι ίδιες στις σχετικές αξιολογήσεις ή να αναθέτουν το καθήκον αυτό σε άλλες αρχές, σε κεντρικό ή μη επίπεδο.».

Επιλογή του εθνικού νομοθέτη, ήδη, με τη θέσπιση του ν. 4412/2016, αποτέλεσε η υιοθέτηση ενός κεντρικού επιπέδου αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων. Τούτο σημαίνει ότι, η αξιολόγηση των επανορθωτικών μέτρων των οικονομικών φορέων, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας τους, δεν διενεργείται σε αποκεντρωμένο επίπεδο, δηλαδή από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, αλλά σε κεντρικό επίπεδο, από μία ειδικώς συνιστώμενη προς τούτο Επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για ολόκληρη την επικράτεια. Η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 αποτελεί επιτροπή ειδικού σκοπού, που δεν αποτελεί όργανο της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής, αλλά εντάσσεται στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση, με αρμοδιότητα την εκφορά ουσιαστικής αξιολογικής κρίσης και τη διατύπωση γνωμοδότησης επί της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων του οικονομικού φορέα. Τα πλεονεκτήματα αυτής της επιλογής του εθνικού νομοθέτη είναι προφανή και έγκεινται:

- στην εμπέδωση της ασφάλειας δικαίου μέσω της αποτροπής του κινδύνου έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων,
- στη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και
- στην πρόβλεψη αυξημένων εγγυήσεων διαφάνειας και αμεροληψίας κατά τη διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων.

Αργότερα, με τη θέσπιση του ν. 4782/2021, επιλογή του εθνικού νομοθέτη αποτέλεσε η υιοθέτηση ενός συστήματος οριζόντιας αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων. Τούτο σημαίνει ότι, η αξιολόγηση των επανορθωτικών μέτρων των οικονομικών φορέων, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας τους, δεν διενεργείται για την κάθε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης χωριστά, αλλά με οριζόντιο τρόπο, υπό την επιφύλαξη της διαπίστωσης από τις αναθέτουσες αρχές της σωρευτικής συνδρομής ορισμένων προϋποθέσεων, που τίθενται από τη δευτερογενή (κανονιστική) νομοθεσία.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της επιλογής του εθνικού νομοθέτη είναι, εξίσου, προφανή και έγκεινται:

- στην ελάφρυνση του γνωμοδοτικού έργου της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016,
- στη μείωση του διοικητικού βάρους για τις αναθέτουσες αρχές και
- στην ταχύτερη ολοκλήρωση από τις αναθέτουσες αρχές των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που διενεργούν.

Πέραν της υιοθέτησης του συστήματος οριζόντιας αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων, οι σημαντικότερες αλλαγές που, με τον ν. 4782/2021, επήλθαν στον θεσμό της αυτοκάθαρσης, όπως αρχικώς είχε εισαχθεί στην εθνική έννομη τάξη με τον ν. 4412/2016, συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Η προθεσμία για την έκδοση της σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 επεκτάθηκε από τις τριάντα (30) στις σαράντα (40) ημέρες από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής, συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία.
- Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της παραπάνω προθεσμίας, ο οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, αλλά η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων του οικονομικού φορέα και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73[144].
- Η σύνθεση της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 διευρύνθηκε από τριμελή σε πενταμελή και, πιο συγκεκριμένα, προβλέφθηκε η συμμετοχή σ' αυτήν εκπροσώπων από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., το Υπουργείο Ανάπτυξης, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Υπουργείο

[144] Απόφαση Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 767/2022, σκ. (3): *«[…] Συνεπώς, ουδόλως εντός της νυν διαδικασίας και κατά το δίκαιο που τη διέπει, η αναθέτουσα αρχή φέρει υποχρέωση και δεσμία αρμοδιότητα, όπως αβάσιμα ο προσφεύγων προβάλλει, να αποκλείσει τον διαγωνιζόμενο λόγω άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας από την περιέλευση του εκ της αναθέτουσας σχεδίου απόφασης επί επανορθωτικών μέτρων στην ανωτέρω Επιτροπή, αλλά η αναθέτουσα έχει δυνητική ευχέρεια να δεχθεί ή να απορρίψει την επάρκεια των επανορθωτικών μέτρων, δυνάμενη όμως και να αναμείνει περαιτέρω. […]»*.

Υγείας. Η άσκηση, δε, καθηκόντων Προέδρου στην Επιτροπή μεταβιβάστηκε από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης σ' εκείνον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε δυνάμει του άρθρου 22 του ν. 4782/2021, εκδόθηκε η Υ.Α. 102080/2022 (Β' 5623), με την οποία ρυθμίστηκαν η διαδικασία αποστολής προς γνωμοδότηση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής, οι προϋποθέσεις εξέτασης και επανεξέτασης των επανορθωτικών μέτρων για τα οποία η Επιτροπή έχει, ήδη, εκδώσει γνώμη, καθώς και τα ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της Επιτροπής.

Τέλος, με τις με αρ. πρωτ. 37122/21-04-2023 (ΑΔΑ: 6Β6Ξ46ΜΤΛΡ-ΩΟ0) και 12054/11-02-2025 (ΑΔΑ: Ψ1ΔΨ46ΝΛΣΞ-ΧΘΜ) εγκυκλίους, το Υπουργείο Ανάπτυξης παρείχε οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές της επικράτειας σχετικά με την υποβολή αιτημάτων για την παροχή σύμφωνης γνώμης από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 περί της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων των οικονομικών φορέων.

6.3 ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΛΟΓΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ, ΩΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Οικονομικός φορέας, στο πρόσωπο του οποίου, κατ' αρχήν, συντρέχει οποιοσδήποτε από τους αναφερόμενους στην παρ. 1 και την παρ. 4, πλην της περίπτωσης (β΄) αυτής, του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 λόγος αποκλεισμού, δύναται να επικαλεστεί ενώπιον της αναθέτουσας αρχής επανορθωτικά μέτρα, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.

Όσον αφορά στους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, κρίνεται σκόπιμο να γίνει ειδική μνεία στην υπόθεση Vert (C-472/19)[145], η οποία αφορούσε στην ερμηνεία του άρθρου 38 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ, όπου

[145] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62019CJ0472

κρίθηκε ότι δεν είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων εθνική ρύθμιση - συγκεκριμένα της Γαλλίας - που δεν παρέχει τη δυνατότητα σε οικονομικό φορέα που έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για ποινικό αδίκημα και υπόκειται, για τον λόγο αυτό, σε αυτοδίκαιη απαγόρευση συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, να αποδείξει ότι έχει λάβει επανορθωτικά μέτρα.

Όσον αφορά στους δυνητικούς/προαιρετικούς λόγους αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, από τη σταχυολόγηση της σχετικής νομολογίας, προκύπτει ότι η Επιτροπή της παρ. 9 του αυτού άρθρου, κατά κανόνα, επιλαμβάνεται αιτημάτων αναθετουσών αρχών για την έκδοση σύμφωνης γνώμης επί της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων οικονομικών φορέων, προς θεραπεία των κάτωθι λόγων αποκλεισμού:

- αθέτηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18, για παράδειγμα υποχρεώσεων που απορρέουν από την εργατική νομοθεσία [περ. (α΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016], ιδίως σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού και φύλαξης (πρβλ. και άρθρο 68 του ν. 3863/2010, Α’ 115),
- σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού [περ. (γ΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016],
- σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης προηγούμενης δημόσιας σύμβασης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις [περ. (στ΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016] και
- διάπραξη σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα [περ. (θ΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016].

Αντίθετα, οικονομικός φορέας δεν δύναται να επικαλεστεί ενώπιον της αναθέτουσας αρχής επανορθωτικά μέτρα, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, στις κάτωθι περιπτώσεις:

- Όταν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 73 παρ. 2 του ν. 4412/2016)[146].
- Όταν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή αν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου [άρθρο 73 παρ. 4 παρ. (β΄) του ν. 4412/2016][147].

- Όταν έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης, κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος - μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση (άρθρο 73 παρ. 7 εδάφιο τελευταίο του ν. 4412/2016).

Ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει έντονα τη νομική θεωρία και όχι μόνο, αφορά στη δυνατότητα λήψης μέτρων αυτοκάθαρσης, προς θεραπεία του προβλεπόμενου από την περ. (γ΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 λόγου αποκλεισμού[148], όταν ο οικονομικός φορέας έχει υπαχθεί σε καθεστώς επιείκειας ή σε διαδικασία διευθέτησης διαφορών ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Και τούτο, διότι, σύμφωνα με την

---

[146] Για την εφαρμογή των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, δεν ενδιαφέρει η λήψη άλλων μέτρων αυτοκάθαρσης για την απόδειξη της αξιοπιστίας των οικονομικών φορέων, παρά μόνο η καταβολή των οφειλόμενων ή τυχόν διακανονισμός με τους πιστωτές.

[147] Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις της περ. (β) της παρ. 4 του αυτού άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα που αυτός έχει λάβει για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας. Για παράδειγμα, όταν ο οικονομικός φορέας μπορεί να είναι σε θέση να συμμετέχει σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, επειδή η εν λόγω επιχείρηση πρόκειται να πωληθεί και να συνεχίσει να λειτουργεί ως οικονομική μονάδα. Εν προκειμένω, επισημαίνεται η αντιστροφή του βάρους απόδειξης, σε σχέση με την απόδειξη των μέτρων αυτοκάθαρσης, η οποία εναπόκειται στον ίδιο τον οικονομικό φορέα.

[148] Άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016: *«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: […] (γ) εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, […]»*.

παρ. 3Γ, που προστέθηκε στο άρθρο 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), δυνάμει του άρθρου 48 του ν. 4886/2022 (Α' 12): *«Εφόσον συντρέχει: α) υπαγωγή στο Πρόγραμμα Επιείκειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 29Β με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, επέρχεται πλήρης απαλλαγή της επιχείρησης από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις, πλην των οριζόμενων στο άρθρο 25 και στις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 25Β. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η διαπίστωση της σχετικής παράβασης δεν θεμελιώνει λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχωρήσεων, με την εξαίρεση της κατ' επανάληψη παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως επανάληψη της παράβασης νοείται η έκδοση σχετικής διαπιστωτικής απόφασης εντός έξι (6) ετών από την προηγούμενη έκδοση άλλης διαπιστωτικής απόφασης. Η παρούσα εφαρμόζεται στην περίπτωση παροχής διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου και για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Επίσης, η παρούσα εφαρμόζεται και για τις περιπτώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί διαπιστωτική απόφαση παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχει ακόμα παρέλθει τριετία από την έκδοση αυτής»*.

Εν προκειμένω, αναφέρουμε την αριθμ. 2064/2022 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών [βλ. ιδίως σκ. (17)], σύμφωνα με την οποία η υπαγωγή οικονομικού φορέα στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού και η ολοσχερής εξόφληση του επιβληθέντος σε βάρος του προστίμου αίρουν εξ υπαρχής τον λόγο αποκλεισμού περί ύπαρξης εύλογων ενδείξεων σύναψης αντιανταγωνιστικών συμφωνιών. Κατά συνέπεια, δεν καταλείπεται πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας εξέτασης της επάρκειας τυχόν ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων, καθώς προϋπόθεση για την ενεργοποίηση της διαδικασίας αυτής εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεί η προηγούμενη κατάφαση της συνδρομής λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα.

Η παραπάνω εθνική ρύθμιση, ωστόσο, έχει αποτελέσει αντικείμενο κριτικής ως προς τη συμβατότητά της με το ενωσιακό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων αφού, δυνάμει

αυτής, διαφαίνεται πως θεσπίζεται ένα οιονεί γενικό και απόλυτο τεκμήριο αξιοπιστίας του οικονομικού φορέα στις μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, υποχρεώνοντας την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή να αποδέχεται αυτόματα τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα σε μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, με μόνη την καταβολή (ή τον διακανονισμό) του προστίμου – το οποίο, όμως, δεν συνάδει με το άρθρο 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, σύμφωνα με το οποίο κάθε αναθέτουσα αρχή δύναται να αξιολογεί την καταλληλότητα και επάρκεια των επανορθωτικών μέτρων, ώστε να αποφανθεί επί της αποκατάστασης ή μη της αξιοπιστίας του οικονομικού φορέα και, εν τέλει, επί του παραδεκτού ή μη της συμμετοχής του στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης. Η προβληματική αυτή, εξάλλου, αναπτύσσεται στην Ανακοίνωση 2021/C91/01 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα εργαλεία για την καταπολέμηση των αθέμιτων συμπράξεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και σχετικά με κατευθύνσεις για τον τρόπο εφαρμογής του συναφούς λόγου αποκλεισμού (βλ. Ενότητα 5.4: Έννοια των *«επαρκώς εύλογων ενδείξεων»*: γεγονότα που μπορούν να θεωρηθούν ενδείξεις, τί συνιστά *«ενδείξεις»* σε αντιδιαστολή με τα *«στοιχεία»* και τρόπος αντιμετώπισης των αιτούντων επιεική μεταχείριση)[149].

Εν προκειμένω, αναφέρουμε την αριθμ. 1018/2022 Πράξη του Ζ΄ Κλιμακίου [βλ. ιδίως σκ. (18)] και την αριθμ. 450/2023 απόφαση του Έβδομου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου [βλ. ιδίως σκ. (26), (50) και (51)] όπου, μεταξύ άλλων, έγιναν δεκτά τα εξής:

- Ο σκοπός που επιτελεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού κατατείνει στη διερεύνηση του υποστατού της αντιανταγωνιστικής συμφωνίας, της τυχόν ευθύνης των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και της επιβολής των ανάλογων κυρώσεων, ενώ σκοπός της αναθέτουσας αρχής είναι η αποτροπή του κινδύνου ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης σε οικονομικό φορέα, του οποίου η αξιοπιστία τίθεται εν αμφιβόλω.

[149] https://www.eaadhsy.gr/images/docs/CELEX_52021XC0318(01)_EL_TXT.pdf

- Η διαδικασία διευθέτησης διαφορών δεν προβλέπει και ο οικονομικός φορέας δεν δεσμεύεται ότι θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.
- Τούτων δοθέντων, εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη, σύμφωνα με την οποία δεν θεμελιώνεται ο λόγος αποκλεισμού της περ. (γ΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, αν ο οικονομικός φορέας έχει υπαχθεί σε διαδικασία διευθέτησης διαφορών και έχει ολοσχερώς εξοφλήσει το σε βάρος του επιβληθέν πρόστιμο, καθιστά αναποτελεσματική τη διάταξη του άρθρου 57 παρ. 5 και 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και ανεφάρμοστη τη διάταξη του άρθρου 73 παρ. 6 και 7 του ν. 4412/2016. Και τούτο, διότι, ο οικονομικός φορέας με μόνη την εξόφληση του προστίμου, διαθέτει εγγυημένη πρόσβαση σε μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και, άρα, δεν έχει κανένα λόγο να προβεί στη λήψη μέτρων αυτοκάθαρσης.

- Μία τέτοια εθνική ρύθμιση ισοδυναμεί με άρση του λόγου αποκλεισμού της περ. (γ΄) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, αποστερώντας την αναθέτουσα αρχή της δυνατότητάς της να αξιολογεί τα μέτρα αυτοκάθαρσης που έχουν λάβει οι οικονομικοί φορείς, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας τους. Ωστόσο, κατά την πάγια νομολογία του Δ.Ε.Ε., ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής (και όχι άλλης εθνικής αρχής ή άλλου εθνικού οργάνου) να εκτιμήσει κατά τρόπο ανεξάρτητο αν οικονομικός φορέας πρέπει να αποκλειστεί ή όχι από συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης (βλ. Υπόθεση Meca, C-41/18[150], σκ. 34: *«[...] από το γράμμα του άρθρου 57, παράγραφος 4, της Οδηγίας 2014/24, προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης είχε την πρόθεση να αναθέσει αποκλειστικά και μόνο στην αναθέτουσα αρχή, κατά το στάδιο της επιλογής των διαγωνιζομένων, το έργο να εκτιμά κατά πόσον ένας υποψήφιος ή ένας διαγωνιζόμενος πρέπει να αποκλειστεί από διαδικασία συνάψεως συμβάσεως.»*.).

[150] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62018CJ0041

Καταληκτικά, σ' ό,τι αφορά στο υπό κρίση ζήτημα, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι, η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, όταν άγονται ενώπιόν της υποθέσεις με οικονομικούς φορείς που έχουν συνάψει αντιανταγωνιστικές συμφωνίες, αξιολογεί την υπαγωγή τους σε διαδικασία διευθέτησης διαφορών και τη συνεργασία τους με την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως επαρκές στοιχείο σε σχέση με τη διευκρίνιση με ολοκληρωμένο τρόπο των γεγονότων και περιστάσεων που συνδέονται με αυτή την παράνομη συμπεριφορά.

Περαιτέρω, όπως συνάγεται από την αδιάστικτη γραμματική διατύπωση της παρ. 7 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 (*«[…], παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού»*), προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας εξέτασης των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα αποτελεί η προηγούμενη, αιτιολογημένη, κατάγνωση από τα αρμόδια όργανα της αναθέτουσας αρχής της συνδρομής συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπό του.

Στο σημείο αυτό, εξάλλου, κρίνεται σκόπιμο να υπομνησθεί ότι, κατά την πάγια νομολογία (βλ. όλως ενδεικτικά ΣτΕ 279/2019, ΕΑ ΣτΕ 40/2019, 204/2019, 117/2019, 237/2019), η απάντηση οικονομικού φορέα σε ερώτημα του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) αναφορικά με το Μέρος ΙΙΙ (*«Λόγοι αποκλεισμού»*) αφορά σε δήλωση πραγματικού γεγονότος και δεν αποτελεί αντικείμενο ερωτήματος η εκ μέρους του οικονομικού φορέα δήλωση, αν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού εξαιτίας του πραγματικού αυτού γεγονότος. Το τελευταίο τούτο ζήτημα τίθεται προς διευκρίνιση στα επόμενα πεδία του Ε.Ε.Ε.Σ., όπου ο οικονομικός φορέας καλείται να παραθέσει λεπτομερείς πληροφορίες (π.χ. συμπλήρωση μέγιστης περιόδου αποκλεισμού, λήψη επανορθωτικών μέτρων) ώστε, εν τέλει, η αναθέτουσα αρχή να κρίνει αν συντρέχει ή όχι στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα λόγος αποκλεισμού του από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Περαιτέρω, όπως έχει αποφανθεί η Α.Ε.Π.Π. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.), η αναθέτουσα αρχή δεν δύναται να αξιολογήσει επανορθωτικά μέτρα οικονομικού φορέα, αν ο τελευταίος τα επικαλείται για πρώτη φορά μετά το άνοιγμα της προσφοράς του και χωρίς να έχει προηγηθεί η έγκαιρη δήλωση στο Ε.Ε.Ε.Σ. (ή στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση) εκείνων των πραγματικών περιστατικών, που ενδεχομένως στοιχειοθετούν

λόγο αποκλεισμού και που περιήλθαν, με άλλον τρόπο, σε γνώση είτε της αναθέτουσας αρχής, είτε έτερου οικονομικού φορέα που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, γίνεται δεκτό ότι, ούτε η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. δύναται να αξιολογήσει επανορθωτικά μέτρα, που ο οικονομικός φορέας επικαλείται για πρώτη φορά εξ αφορμής της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης αποκλεισμού του[151]. Εξάλλου, με τις Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 407/2024, σκ. (10) και 1095/2023, σκ. (10), κρίθηκαν τα εξής: *«[...] Ειδικότερα, η παραπάνω σχετική δήλωση εκ μέρους του οικονομικού φορέα στο Ε.Ε.Ε.Σ. του περί συνδρομής στο πρόσωπό του κάποιας περίπτωσης δυνητικού λόγου αποκλεισμού, μαζί με την εκ μέρους του παράθεση εξηγήσεων, λεπτομερειών, ως και τυχόν ανάλυση των επανορθωτικών μέτρων, που ο ίδιος έλαβε, συνιστούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την περαιτέρω θεμελίωση της υπέρ αυτού ευνοϊκής διαδικασίας του άρθρου 73 παρ. 7 επ. του ν. 4412/2016. [...]»*.

Ακόμη, η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. έχει κρίνει ότι, η οικειοθελής λήψη επανορθωτικών μέτρων δεν συνιστά ομολογία εκ μέρους του οικονομικού φορέα περί της συνδρομής στο πρόσωπό του λόγου αποκλεισμού, ούτε αίρει την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να

---

[151] Απόφαση Α.Ε.Π.Π. 118/2017, σκ. (5): *«[…] Περαιτέρω, η κατά τα ως άνω σχετική δήλωση εκ μέρους του οικονομικού φορέα στο Τ.Ε.Υ.Δ. του περί συνδρομής στο πρόσωπό του κάποιας κατά τα ως άνω περίστασης αποκλεισμού, μαζί με την εκ μέρους του παράθεση εξηγήσεων, λεπτομερειών, ως και ανάλυση των τυχόν επανορθωτικών μέτρων που ο ίδιος έλαβε, συνιστούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την περαιτέρω θεμελίωση της υπέρ αυτού ευνοϊκής διαδικασίας του άρθρου 73 παρ. 7 επ., η δε αναθέτουσα δεν δύναται ούτως ή άλλως να εξετάσει τη συνδρομή των σχετικών όρων απαλλαγής του από τον αποκλεισμό, αν ο οικονομικός φορέας το πρώτον επικαλεστεί οικεία μέτρα επανόρθωσης μετά το άνοιγμα της προσφοράς του, άνευ δικής του πρότερης δήλωσης στο Τ.Ε.Υ.Δ. και μόλις αφού περιήλθαν σε γνώση της αναθέτουσας ή έτερου συνδιαγωνιζομένου πληροφορίες περί συνδρομής τέτοιου λόγου αποκλεισμού, τον οποίο ο οικονομικός φορέας δεν δήλωσε ως όφειλε με το Τ.Ε.Υ.Δ. του. Προφανώς, για την ταυτότητα του νομικού λόγου ούτε η Α.Ε.Π.Π. δύναται να προβεί σε τέτοια το πρώτον εξέταση κατά την εκ μέρους της εξέταση προδικαστικής προσφυγής που είτε επικαλείται τη συνδρομή στο πρόσωπο οικονομικού φορέα τέτοιων λόγων αποκλεισμού είτε ασκείται από αποκλεισθέντα φορέα που δεν δήλωσε σχετικώς στο Τ.Ε.Υ.Δ. του. Σημειωτέον δε, ότι για την εξέταση επάρκειας τέτοιων επανορθωτικών μέτρων προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 8-9 ειδική διαδικασία με ειδικές σχετικές προθεσμίες (υπαγόμενη στην αρμοδιότητα της ίδιας της αναθέτουσας, αρμοδιότητα που δεν υφίσταται αν ο οικονομικός φορέας δεν προβεί σε έγκαιρη σχετική δήλωση δια του ιδίου του Τ.Ε.Υ.Δ. του), και προϋποθέτουσα σύμφωνη γνώμη ειδικής Επιτροπής και επομένως δεν είναι δυνατόν ούτως ή άλλως να κρίνει η Α.Ε.Π.Π. το πρώτον σχετικά, ούσα αρμόδια μόνο για τον έλεγχο της εκ μέρους της αναθέτουσας ορθότητας τήρησης της ειδικής ως άνω διαδικασίας ή της τυχόν ορθότητας της ίδιας της αποφάσεώς της κατόπιν εκδόσεώς της.»*.

αποφανθεί περί της συνδρομής του σχετικού λόγου αποκλεισμού με ειδική και πλήρη αιτιολογία[152].

Συμπερασματικά, η επίκληση επανορθωτικών μέτρων, προς αποκατάσταση της, κατ' αρχήν, τρωθείσας αξιοπιστίας οικονομικού φορέα, όχι μόνο δεν επιφέρει τον αυτόματο αποκλεισμό του από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, αλλά ενεργοποιεί την ευνοϊκή γι' αυτόν διαδικασία του άρθρου 73 παρ. 7 επ. του ν. 4412/2016.

Τέλος, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί ότι, η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 εξικνείται στην παροχή σύμφωνης γνώμης επί του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής περί επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων του οικονομικού φορέα, χωρίς να υπεισέρχεται σε ουσιαστικές αξιολογικές κρίσεις περί της συνδρομής ή μη στο πρόσωπό του λόγου αποκλεισμού, όπως περί συνδρομής των προϋποθέσεων:

- της *«σοβαρής»* ή *«επαναλαμβανόμενης»* πλημμέλειας κατά την εκτέλεση *«ουσιώδους»* απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης [άρθρο 73 παρ. 4 περ. (στ΄) του ν. 4412/2016],
- του *«σοβαρού»* επαγγελματικού παραπτώματος, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα [άρθρο 73 παρ. 4 περ. (θ΄) του ν. 4412/2016] ή
- των *«εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών»* δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής [άρθρο 73 παρ. 4 περ. (ζ΄) του ν. 4412/2016].

6.4 ΈΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Η ΜΗ)

[152] Απόφαση Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1473/2021, σκ. (10): *«[...]Ούτε το γεγονός ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε έκθεση μέτρων αυτοκάθαρσης τεκμαίρει ομολογία εκ μέρους της περί διάπραξης σοβαρής ή επαναλαμβανόμενης πλημμέλειας, ούτε αίρει την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να αποφανθεί περί της συνδρομής του σχετικού λόγου αποκλεισμού και δη με πλήρη και ειδική αιτιολογία και ακολούθως να αιτηθεί την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής του άρθρου 73 παρ. 8 & 9 του ν.4412/2016. [...]»*.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ, ΚΑΤΟΠΙΝ (ΝΕΑΣ) ΣΥΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 73 ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, που εκκίνησαν μετά την 21η Νοεμβρίου 2022, ημερομηνία έναρξης ισχύος της Υ.Α. 102080/2022, εφαρμόζεται το σύστημα οριζόντιας αξιολόγησης των επανορθωτικών μέτρων, που εισήχθη με το ν. 4782/2021. Έτσι, με το άρθρο 5 της παραπάνω Υ.Α. ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις επανεξέτασης των επανορθωτικών μέτρων των οικονομικών φορέων.

Πιο συγκεκριμένα, με την παρ. 1 του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022 προβλέπεται η υποχρέωση του οικονομικού φορέα που συμμετέχει σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης και που με το Ε.Ε.Ε.Σ. γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή πραγματικό γεγονός που ενδέχεται, κατά την αποκλειστική κρίση των αρμοδίων οργάνων της, να στοιχειοθετεί λόγο αποκλεισμού, να δηλώσει στο Ε.Ε.Ε.Σ.:

- αν τα επανορθωτικά μέτρα που επικαλείται, προς άρση των έννομων συνεπειών του, κατ' αρχήν, συντρέχοντος στο πρόσωπό του λόγου αποκλεισμού, έχουν, ήδη, κριθεί στο πλαίσιο προγενέστερης διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, με απόφαση που εκδόθηκε από την ίδια ή άλλη αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73,
- αν τα επανορθωτικά μέτρα κρίθηκαν ως επαρκή ή μη, επισυνάπτοντας την παραπάνω απόφαση και
- στην περίπτωση που τα επανορθωτικά μέτρα κρίθηκαν ως μη επαρκή, αν έχει λάβει πρόσθετα μέτρα μετά την έκδοση της παραπάνω απόφασης, δηλώνοντας την ακριβή ημερομηνία λήψης τους.

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022, εφόσον στα οικεία πεδία του Ε.Ε.Ε.Σ. δεν επαρκεί ο χώρος προκειμένου να δηλωθούν από τον οικονομικό φορέα οι παραπάνω πληροφορίες, τότε δύναται να χρησιμοποιηθεί η συνοδευτική του Ε.Ε.Ε.Σ. υπεύθυνη δήλωση της παρ. 9 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016. Σε περίπτωση που έχουν συμπεριληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης δυνητικοί/προαιρετικοί λόγοι αποκλεισμού, για τους οποίους δεν έχουν προβλεφθεί πεδία δήλωσης πληροφοριών

στο Ε.Ε.Ε.Σ. σχετικά με τη λήψη εκ μέρους των οικονομικών φορέων επανορθωτικών μέτρων, αυτά δηλώνονται στη συμπληρωματική υπεύθυνη δήλωση της παρ. 9 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016.

Όπως, δε, έχει κριθεί από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.[153], παράλειψη του οικονομικού φορέα να δηλώσει στο Ε.Ε.Ε.Σ., κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022 και ρητού σχετικού όρου της οικείας διακήρυξης, ότι τα επανορθωτικά μέτρα που επικαλείται, έχουν, ήδη, κριθεί ως μη επαρκή σε προγενέστερη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, με απόφαση της οικείας αναθέτουσας αρχής, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73, συνεπάγεται τον αποκλεισμό του από την παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Όπως διαλαμβάνεται στην παρ. 2 του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022, σε περίπτωση που η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 έχει, ήδη, γνωμοδοτήσει υπέρ της επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής εκδίδεται χωρίς να απαιτείται νέα σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, εφόσον η αναθέτουσα αρχή, βάσει του Ε.Ε.Ε.Σ. που υπέβαλε ο οικονομικός φορέας, διαπιστώνει τη σωρευτική συνδρομή των κάτωθι προϋποθέσεων:

- τόσο η προγενέστερη, όσο και η παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, αφορούν στη συμμετοχή του ίδιου οικονομικού φορέα,
- τόσο στην προγενέστερη, όσο και στην παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, ο ίδιος οικονομικός φορέας εμπίπτει στην ίδια κατάσταση για την οποία συντρέχει ο ίδιος λόγος αποκλεισμού,
- τόσο στην προγενέστερη, όσο και στην παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, ο ίδιος οικονομικός φορέας προσκόμισε τα ίδια στοιχεία, ώστε να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του και

[153] Αποφάσεις Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 847, 848/2024, σκ. (16-25), 1944/2023, σκ. (11) επ. και 1673/2023 σκ. (18-23). Βλ. και απόφαση ΔΕΦ ΑΘ 1324/2024 [σκ. (12) και (13)], όπου και κρίθηκε ότι, τυχόν παράλειψη οικονομικού φορέα να δηλώσει αρνητική σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, ήδη με την υποβολή του Ε.Ε.Ε.Σ., συνιστά υποβολή αντικειμενικά ανακριβούς δήλωσης.

- τόσο η προγενέστερη, όσο και η παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, αφορούν στα ίδια πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν τον ίδιο λόγο αποκλεισμού του ίδιου οικονομικού φορέα.

Ωσαύτως, όπως διαλαμβάνεται στην παρ. 3 του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022, σε περίπτωση που η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 έχει, ήδη, γνωμοδοτήσει υπέρ της μη επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα, τότε, υπό την επιφύλαξη οριστικής διοικητικής απόφασης ή τελεσίδικης δικαστικής απόφασης που εκδόθηκε κατά της προηγούμενης απόφασης αναθέτουσας αρχής, που έκρινε ανεπαρκή τα επανορθωτικά μέτρα[154], η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής, στην παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εκδίδεται χωρίς να απαιτείται νέα σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, εφόσον διαπιστώνεται η σωρευτική συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων.

Τουναντίον, σε περίπτωση που, είτε δεν συντρέχει έστω και μία από τις παραπάνω προϋποθέσεις [βλ. άρθρο 5 παρ. 3 περ. (β΄) της Υ.Α. 102080/2022], είτε ο οικονομικός φορέας έχει λάβει πρόσθετα επανορθωτικά μέτρα [βλ. άρθρο 5 παρ. 3 περ. (γ΄) της Υ.Α. 102080/2022] μετά από την έκδοση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής που τα έκρινε ανεπαρκή[155], η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 υποχρεούται να εκδώσει νέα σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου απόφασης περί της επάρκειας ή μη των μέτρων, που η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να της αποστείλει, ειδάλλως συντρέχει παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας.

Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, δε, εφόσον διαπιστώνεται η σωρευτική συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων, η αναθέτουσα αρχή μνημονεύει στη σχετική απόφασή της την προηγούμενη απόφαση της ίδιας ή άλλης αναθέτουσας αρχής, που έκρινε τα μέτρα

---

[154] Ο οικονομικός φορέας οφείλει να δηλώνει στο σχετικό πεδίο του Ε.Ε.Ε.Σ. αν η απόφαση βάσει της οποίας έχουν κριθεί τα επανορθωτικά του μέτρα στο πλαίσιο της συμμετοχής του σε προγενέστερη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, έχει καταστεί *«δεσμευτική»*, υπό την έννοια ότι είτε δεν έχουν ασκηθεί μέσα έννομης προστασίας κατ' αυτής, είτε έχουν ασκηθεί και έχει εκδοθεί σχετική απόφαση.

[155] Σε περίπτωση που από το περιεχόμενο του Ε.Ε.Ε.Σ. δεν προκύπτει η ακριβής ημερομηνία λήψης των πρόσθετων επανορθωτικών μέτρων, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει πρόσκληση προς τον οικονομικό φορέα προς παροχή διευκρινίσεων επ' αυτού, σε περίπτωση, δε, μη ανταπόκρισης του οικονομικού φορέα, τεκμαίρεται ότι αυτός δεν έχει λάβει πρόσθετα μέτρα και η αναθέτουσα αρχή εκδίδει τη σχετική απόφαση περί της μη επάρκειας των επανορθωτικών του μέτρων, χωρίς να απαιτείται νέα σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 [βλ. άρθρο 5 παρ. 3 περ. (δ΄) της Υ.Α. 102080/2022].

αυτοκάθαρσης του οικονομικού φορέα ως επαρκή ή μη επαρκή, αντίστοιχα, και αιτιολογεί τη μη αποστολή σχεδίου απόφασης προς την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 για την έκδοση νέας σύμφωνης γνώμης.

Έτσι, σε εναρμόνιση με τις ρητές προβλέψεις της Υ.Α. 102080/2022, με τη με αρ. πρωτ. 37122/21-04-2023 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, αποσαφηνίστηκε ότι, η διαπίστωση της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων της παρ. 2 του άρθρου 5 της παραπάνω Υ.Α. ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των αναθετουσών αρχών και ότι η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 αναπέμπει στις αναθέτουσες αρχές τα διαβιβασθέντα σ' αυτήν σχέδια αποφάσεων περί επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων οικονομικών φορέων, καθώς η διαπίστωση αυτή δεν δύναται να αποτελέσει νομίμως αντικείμενο το πρώτον κρίσης εκ της Επιτροπής, καθ' υποκατάσταση της κατά περίπτωση αναθέτουσας αρχής.

6.5 ΧΡΟΝΟΣ ΛΗΨΗΣ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ, ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥΣ

Σε σχέση με τον χρόνο λήψης των επανορθωτικών μέτρων που επικαλείται οικονομικός φορέας, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, κατ' αρχήν, ισχύει ο κανόνας της λογικής, σύμφωνα με τον οποίο τα επανορθωτικά μέτρα θα πρέπει να έχουν ληφθεί σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο της τέλεσης του ποινικού αδικήματος ή παραπτώματος και να κατατείνουν, αφενός, στην άρση των συνεπειών τους, αφετέρου, στην πρόληψή τους.

Περαιτέρω, όπως έχει κρίνει η Α.Ε.Π.Π. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.)[156], ο κρίσιμος χρόνος, κατά τον οποίο ο οικονομικός φορέας θα πρέπει να αποδεικνύει ότι έλαβε

---

[156] Απόφαση Α.Ε.Π.Π. 190/2017, σκ. (31): *«[…] θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι όσον αφορά τον χρόνο, στον οποίο ο οικονομικός φορέας θα πρέπει να αποδεικνύει ότι έλαβε τα κατάλληλα μέτρα θεραπείας και προς απόδειξη της αξιοπιστίας του, ο κρίσιμος αυτός χρόνος δεν δύναται να υπερβαίνει για την αξιολόγηση αυτή, τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, σε κάθε δε περίπτωση τον χρόνο έκδοσης της απόφασης επί της αξιολόγησης της προσφοράς. Και τούτο διότι οι προαναφερόμενες διατάξεις αναφέρουν expressis verbis ότι η αξιολογική αυτή κρίση επί των μέτρων αυτοκάθαρσης γίνεται από την αναθέτουσα αρχή μετά τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016. Κατ' ακολουθίαν, η απόδειξη αυτή των μέτρων αυτοκάθαρσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τον χρόνο λήψης της απόφασης*

επανορθωτικά μέτρα, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, δεν μπορεί να υπερβαίνει τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του και, σε κάθε περίπτωση, τον χρόνο έκδοσης της απόφασης επί της αξιολόγησης της προσφοράς του.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 104 του ν. 4412/2016, το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής οικονομικού φορέα σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά στα εξής τρία (3) χρονικά σημεία: (i) κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, με την υποβολή του Ε.Ε.Ε.Σ., (ii) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και (iii) κατά την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου περί μη επέλευσης οψιγενών μεταβολών και μόνο στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

Τούτου δοθέντος, σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 4 της Υ.Α. 102080/2022, η αναθέτουσα αρχή δεν λαμβάνει υπόψη της και, κατά συνέπεια, η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 δεν εξετάζει επανορθωτικά μέτρα, που ο οικονομικός φορέας έχει λάβει μετά την ημερομηνία λήξης υποβολής προσφορών στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, στην οποία συμμετέχει, εξαιρουμένης της περίπτωσης συνδρομής λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπό του στο πλαίσιο οψιγενών μεταβολών.

Περαιτέρω, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 4 της Υ.Α. 102080/2022, τα επανορθωτικά μέτρα θα πρέπει να είναι αποδείξιμα. Τούτο σημαίνει ότι, δεν αρκεί η δήλωση λήψης από τον οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων, αλλά απαιτείται η προσκόμιση τεκμηριωτικών στοιχείων, η έκταση των οποίων συμβάλλει στη θετική αξιολόγηση των μέτρων. Μόνη η επίκληση από τον οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων σε επίπεδο προκαταρκτικής απόδειξης (δια του Ε.Ε.Ε.Σ. ή της συνοδευτικής αυτού υπεύθυνης δήλωσης) δεν πληροί τις νομικές απαιτήσεις της αυτοκάθαρσης.

κρίσης επί της προσφοράς από την αναθέτουσα, σε κάθε δε περίπτωση δεν δύναται παραδεκτά να υποστηριχθεί ότι ο χρόνος αυτός εκτείνεται μέχρι του σημείου κρίσης της προδικαστικής προσφυγής από την Α.Ε.Π.Π., η οποία δύναται μόνον να κρίνει αν ορθώς ελήφθη η προσβαλλόμενη - γεγονός που εν προκειμένω υφίσταται - και δεν κείται εντός του πεδίου αρμοδιότητάς της η αξιολόγηση επί των ισχυριζόμενων μέτρων αυτοκάθαρσης, αξιολόγηση που εμπίπτει στις αρμοδιότητες της αναθέτουσας κατά τα προλεχθέντα. […]».

Όσον αφορά στον χρόνο προσκόμισης των τεκμηριωτικών στοιχείων, όπως έχει κριθεί από το Δ.Ε.Ε. (υπόθεση RTS infra BVBA, C-387/19)[157], το άρθρο 57 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αντιτίθεται σε πρακτική κατά την οποία οικονομικός φορέας οφείλει, κατά την υποβολή της προσφοράς του, να προσκομίσει αυθορμήτως αποδείξεις για τα επανορθωτικά μέτρα που έλαβε, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, εφόσον μία τέτοια υποχρέωση δεν προκύπτει ούτε από την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, ούτε από τα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, κατά τρόπο σαφή, ακριβή και μη αμφίσημο.

Ειδικότερα, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 4 της Υ.Α. 102080/2022, σε περίπτωση που οικονομικός φορέας δεν έχει προσκομίσει με δική του πρωτοβουλία τεκμηριωτικά στοιχεία των επικαλούμενων επανορθωτικών μέτρων, η αναθέτουσα αρχή απευθύνει πρόσκληση προς αυτόν, όπως τα προσκομίσει εντός προθεσμίας που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες και με την άπρακτη παρέλευση της οποίας τεκμαίρεται η μη προσκόμισή τους. Ο οικονομικός φορέας δύναται να υποβάλει προς την αναθέτουσα αρχή αίτημα παράτασης της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από όλα τα σχετικά έγγραφα. Ενώ η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απευθύνει πρόσκληση προς τον οικονομικό φορέα για την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και την παροχή διευκρινίσεων επί των προσκομισθέντων τεκμηριωτικών στοιχείων, εντός της ίδιας ως άνω προθεσμίας. Ενδεχόμενη άρνηση του οικονομικού φορέα να προσκομίσει τεκμηριωτικά στοιχεία των επανορθωτικών μέτρων που επικαλείται πως έχει λάβει ή να υποβάλει συμπληρωματικά στοιχεία ή να παράσχει διευκρινίσεις επ' αυτών, συνιστά επιβαρυντική περίσταση, που μνημονεύεται στο σχέδιο απόφασης που η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

Σε σχέση με τον χρόνο εξέτασης - αξιολόγησης της επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων, τέλος, σημειώνεται ότι, στα υποδείγματα διακηρύξεων της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. για συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών[158], προβλέπεται η δυνατότητα

[157] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=ecli:ECLI%3AEU%3AC%3A2021%3A13
[158] Πρότυπα τεύχη χωρίς δεσμευτική ισχύ.

εξέτασης των επανορθωτικών μέτρων στο στάδιο της κατακύρωσης, στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, ως εξής:

«[Ο όρος που ακολουθεί τίθεται κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να ορίζει στη διακήρυξη ρητά το χρονικό σημείο εξέτασης των επανορθωτικών μέτρων]:

Η εξέταση των, κατά τα ανωτέρω, προσκομισθέντων από τον οικονομικό φορέα στοιχείων, για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων που έλαβε και επικαλείται, θα πραγματοποιηθεί κατά το στάδιο της εξέτασης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.».

Συναφώς, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δ.Ε.Ε. στην υπόθεση RTS infra BVBA, C-387/19[159], οι όροι εφαρμογής και οι διαδικαστικές λεπτομέρειες του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ περί λόγων αποκλεισμού οικονομικού φορέα από διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παρ. 6 αυτού περί λήψης επανορθωτικών μέτρων, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, καθορίζονται από τα κράτη - μέλη βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων και τηρουμένου του ενωσιακού δικαίου.

6.6ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ - ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 7 εδάφιο (γ΄) του ν. 4412/2016, δυνάμει του οποίου μεταφέρεται αυτούσιο στην εθνική έννομη τάξη το αντίστοιχο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *«[…] Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας*

---

[159] Βλ. σκ. (30): *«[…] Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 57, παράγραφος 7, της ως άνω Οδηγίας, οι όροι εφαρμογής του άρθρου αυτού και, επομένως, της ως άνω παραγράφου 6 πρέπει να καθορίζονται από τα κράτη μέλη τηρουμένου του ενωσιακού δικαίου. Στο πλαίσιο όμως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν κατά τον καθορισμό των διαδικαστικών λεπτομερειών του άρθρου 57, παράγραφος 6 (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020, Vert Marine, C-472/19, EU:C:2020:468, σκέψη 23), τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι οι αποδείξεις για τα διορθωτικά μέτρα πρέπει να προσκομίζονται αυθορμήτως από τον οικείο οικονομικό φορέα κατά την υποβολή της αιτήσεως συμμετοχής ή της προσφοράς του, όπως μπορούν επίσης να προβλέψουν ότι οι αποδείξεις αυτές μπορούν να προσκομίζονται αφού ο οικονομικός φορέας έχει επισήμως κληθεί σε προσκόμισή τους από την αναθέτουσα αρχή σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας.».*

αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. […]».

Επομένως, τα επανορθωτικά μέτρα οικονομικού φορέα, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, διαρθρώνονται στις εξής κατηγορίες:

- Καταβολή αποζημίωσης (ή προστίμων και λοιπών κυρώσεων οικονομικής φύσης) ή δέσμευση έναντι της αναθέτουσας αρχής για την καταβολή τους (σε περίπτωση που οι απαιτήσεις δεν είναι ακόμα εκκαθαρισμένες ή απαιτητές), προς αποκατάσταση τυχόν ζημιών που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή παράπτωμα.
- Διευκρίνιση με ολοκληρωμένο τρόπο των γεγονότων και περιστάσεων που αναφέρονται στο ποινικό αδίκημα ή παράπτωμα[160], μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές.
- Λήψη τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, καθώς και μέτρων σε επίπεδο προσωπικού.

Όπως, μάλιστα, έχει κριθεί από το Δ.Ε.Ε. (υπόθεση Vossloh, C-124/17)[161], είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων εθνική ρύθμιση που απαιτεί από οικονομικό φορέα, ο οποίος επιθυμεί να αποδείξει την αξιοπιστία του, να διευκρινίσει με ολοκληρωμένο τρόπο τα γεγονότα και τις περιστάσεις που συνδέονται με το ποινικό αδίκημα ή παράπτωμα, συνεργαζόμενος ενεργά όχι μόνο με την ερευνητική αρχή, αλλά και με την αναθέτουσα αρχή, στο πλαίσιο των δικών της

[160] Η διευκρίνιση των γεγονότων και περιστάσεων που συνδέονται με το ποινικό αδίκημα ή παράπτωμα, αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για την αξιολόγηση των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων, καθώς και των μέτρων σε επίπεδο προσωπικού, υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση έλλειψής της, δεν υφίσταται επαρκής πραγματική βάση για τη λήψη τέτοιων επανορθωτικών μέτρων και, άρα, δεν είναι αξιόπιστη η προσπάθεια του οικονομικού φορέα για άρση των έννομων συνεπειών του ποινικού αδικήματος ή παραπτώματος.

[161] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62017CJ0124

καθηκόντων, υπό τον όρο ότι η συνεργασία αυτή περιορίζεται στο μέτρο που είναι αναγκαίο για την εξέταση αυτή. Στην ίδια, δε, απόφαση και, συγκεκριμένα, στη σκέψη (31) αυτής διαλαμβάνονται και τα εξής: *«Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, κατ' αρχήν, η γνωστοποίηση στην αναθέτουσα αρχή της αποφάσεως με την οποία διαπιστώνεται μεν η εκ μέρους του προσφέροντος παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού, πλην όμως εφαρμόζεται επ' αυτού κανόνας επιείκειας για τον λόγο ότι συνεργάστηκε με την αρχή ανταγωνισμού, αρκεί προκειμένου να αποδειχθεί στην αναθέτουσα αρχή ότι ο οικονομικός φορέας αυτός διευκρίνισε με ολοκληρωμένο τρόπο τα γεγονότα και τις περιστάσεις, συνεργαζόμενος με την αρχή αυτή, […]»*.

Μολονότι τόσο ο ενωσιακός, όσο και ο εθνικός νομοθέτης, δεν διευκρινίζουν με τις παραπάνω ρυθμίσεις σε τί ακριβώς συνίστανται τα επανορθωτικά μέτρα σε τεχνικό - οργανωτικό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο προσωπικού, στην αιτιολογική σκέψη (102) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ παρατίθενται, όλως ενδεικτικά, ορισμένα τέτοια μέτρα. Πιο συγκεκριμένα, στην αιτιολογική σκέψη (102) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, μεταξύ άλλων, διαλαμβάνονται τα εξής: *«[…] Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να συνίστανται ιδίως σε μέτρα που αφορούν το προσωπικό και την οργάνωση, όπως είναι η διακοπή όλων των δεσμών με πρόσωπα ή οργανισμούς που εμπλέκονται στην παράνομη συμπεριφορά, κατάλληλα μέτρα αναδιοργάνωσης προσωπικού, η εφαρμογή συστημάτων υποβολής εκθέσεων και ελέγχου, η δημιουργία δομής εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και η έγκριση εσωτερικών κανόνων ευθύνης και αποζημίωσης. […]»*.

Στη συνέχεια, παρατίθενται <u>όλως ενδεικτικά</u> παραδείγματα επανορθωτικών μέτρων (βλ. τη με αρ. πρωτ. 12054/11-02-2025 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης), λαμβανομένων υπόψη του είδους, της φύσης και της συχνότητας εκδήλωσης των κατά περίπτωση παραβάσεων, καθώς και του αριθμού και του ύψους των τυχόν επιβληθεισών κυρώσεων, προς άρση των έννομων συνεπειών του αντίστοιχου, κατ' αρχήν, συντρέχοντος στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα λόγου αποκλεισμού.

<u>Παράδειγμα 1ο:</u> Οικονομικός φορέας, στο πρόσωπο του οποίου, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, συντρέχει λόγος αποκλεισμού λόγω έκπτωσης σε προηγούμενη σύμβαση προμήθειας, συνεπεία της εκπρόθεσμης παράδοσης των συμβατικών ειδών,

δύναται να επικαλεστεί, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού:

- προμήθεια λογισμικού για την αυτοματοποίηση των διαδικασιών της εφοδιαστικής αλυσίδας,
- απόκτηση πιστοποιητικού ISO *«Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας στην Εφοδιαστική Αλυσίδα»*,
- λύση συμφωνιών συνεργασίας με αναξιόπιστους προμηθευτές και
- επιμόρφωση του προσωπικού στο δίκαιο εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων από ανεξάρτητο και πιστοποιημένο φορέα.

Παράδειγμα 2ο: Οικονομικός φορέας, στο πρόσωπο του οποίου, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, συντρέχει λόγος αποκλεισμού λόγω σύναψης συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, δύναται να επικαλεστεί, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού:

- απομάκρυνση - διασφάλιση της μη άσκησης επιρροής στη διαχείριση του οικονομικού φορέα (π.χ. στέρηση του δικαιώματος ψήφου) των προσώπων που ενεπλάκησαν στην παράνομη συμπεριφορά,
- περιοδική εναλλαγή (rotation) των στελεχών της διοίκησης και των μελών του προσωπικού,
- υιοθέτηση δεσμευτικής πολιτικής ανταγωνισμού και εκπόνηση Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας και προτύπων δέουσας συμπεριφοράς των στελεχών της διοίκησης και των μελών του προσωπικού,
- διοικητική αναδιοργάνωση μέσω της σύστασης τμήματος κανονιστικής συμμόρφωσης ή του ορισμού υπεύθυνου κανονιστικής συμμόρφωσης,
- επιμόρφωση του προσωπικού στο δίκαιο ανταγωνισμού από ανεξάρτητο και πιστοποιημένο φορέα και απόκτηση πιστοποιητικού ISO *«Σύστημα Διαχείρισης για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας»*.

Παράδειγμα 3ο: Οικονομικός φορέας, στο πρόσωπο του οποίου, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, συντρέχει λόγος αποκλεισμού λόγω επιβολής ποινικών ρητρών

συνεπεία πλημμελούς εκπλήρωσης των συμβατικών του υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση προηγούμενης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού και λόγω επιβολής προστίμων από την Επιθεώρηση Εργασίας συνεπεία παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας, δύναται να επικαλεστεί, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού:

- επιμόρφωση του προσωπικού στο εργατικό δίκαιο από ανεξάρτητο και πιστοποιημένο φορέα,
- απόλυση εργαζομένων που επέδειξαν αντισυμβατική συμπεριφορά,
- έκδοση εσωτερικών, δεσμευτικών, κατευθυντήριων οδηγιών για την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας και των συμβατικών υποχρεώσεων,
- διοικητική αναδιοργάνωση μέσω της σύστασης μονάδας εσωτερικού ελέγχου και εφαρμογή συστημάτων υποβολής εκθέσεων και ελέγχου (π.χ. τήρηση εντύπων αξιολόγησης καθαρισμού χώρων, έκδοση πιστοποιητικών εκτέλεσης εργασιών καθαρισμού),
- απόκτηση πιστοποιητικού ISO *«Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας»*,
- προμήθεια συστήματος καταγραφής και ωρομέτρησης παρουσίας προσωπικού,
- πρόσληψη εποπτικού προσωπικού και
- ενίσχυση συνεργείων καθαριότητας με επιπλέον προσλήψεις.

Όπως έχει κρίνει η Α.Ε.Π.Π. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.) [162], τυχόν διοικητικές προσφυγές και ένδικα βοηθήματα που έχει ασκήσει ο οικονομικός φορέας δεν αποτελούν επανορθωτικά μέτρα, ούτε αξιολογούνται ως τέτοια, παρά μόνο υποδηλώνουν την αμφισβήτηση των γεγονότων που στοιχειοθετούν τον συντρέχοντα στο πρόσωπό του λόγο αποκλεισμού, επί τη βάσει των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών.

---

[162] Απόφαση Α.Ε.Π.Π. 1255/2019, σκ. (10): *«[…] Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι δικαστικές προσφυγές και ενέργειες τις οποίες τυχόν επικαλείται ο προσφέρων κατά του κύρους των πρόωρων καταγγελιών προγενεστέρων συμβάσεών του, δεν συνιστούν, επ' ουδενί, επανορθωτικά μέτρα, αλλά, αντιθέτως, κατατείνουν ευθέως σε αμφισβήτηση της ανάγκης λήψεως τέτοιων μέτρων, προς επίρρωση, δε, τούτου, εννοιολογικώς τα επανορθωτικά μέτρα, καλούμενα και ως μέτρα αυτοκάθαρσης, προϋποθέτουν τη λήψη αυτών από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα και όχι την επιβολή τους από δικαιοδοτικά ή δικαστικά όργανα. […]»*.

Όσον αφορά, δε, σε περιπτώσεις που ο λόγος αποκλεισμού αφορά σε αντισυμβατική συμπεριφορά, οι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης δεν αποτελούν επανορθωτικά μέτρα, ωστόσο καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα και καταλληλότητα των μέτρων, όταν αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, τις οποίες ο οικονομικός φορέας έχει συνάψει και εκτελεί ως ανάδοχος μετά τη διάπραξη του ποινικού αδικήματος ή παραπτώματος και τη λήψη των μέτρων.

Τα επανορθωτικά μέτρα κρίνονται, ad hoc, σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή παραπτώματος και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας[163]. Τα επανορθωτικά μέτρα θα πρέπει να είναι ειδικά και συναφή με το είδος και την αιτία των συμβατικών πλημμελειών, που αποτελούν το πραγματικό του οικείου λόγου αποκλεισμού, να συνίστανται σε προληπτικές και διορθωτικές ενέργειες, που συνδέονται αιτιωδώς με την αποκατάσταση της αξιοπιστίας του οικονομικού φορέα και την αποφυγή ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων στο μέλλον και να αξιολογούνται εν συνόλω, δηλαδή ως πλέγμα μέτρων.

Ειδικότερα, όσον αφορά σε αυτή καθαυτή την αξιολόγηση των επανορθωτικών μέτρων, η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. έχει κρίνει τα εξής:

- Η κρίση της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 περί ανεπάρκειας των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη, στον βαθμό που δεν περιλαμβάνει καμία αναφορά στο περιεχόμενο και τους λόγους της απόφασης έκπτωσής του από προηγούμενη δημόσια σύμβαση [απόφαση Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 363/2023, σκ. (17)].
- Η κρίση της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 περί ανεπάρκειας των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη, στον βαθμό που αυτή ερείδεται στην αξιολόγηση

[163] Βλ. αιτιολογική σκέψη (101) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *«Όταν βασίζονται σε λόγους προαιρετικού αποκλεισμού, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας. […]»*.

μέρους των στοιχείων που, προς απόδειξη της αξιοπιστίας του, προσκομίζονται από τον οικονομικό φορέα [απόφαση Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 309/2024, σκ. (7)].

- Η κρίση της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 περί ανεπάρκειας των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη, στον βαθμό που σ' αυτή δεν διαλαμβάνεται ούτε ουσιαστική αξιολόγηση των επανορθωτικών μέτρων του οικονομικού φορέα, αλλά ούτε υπόδειξη άλλων επανορθωτικών μέτρων που ο οικονομικός φορέας θα όφειλε να έχει λάβει προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του [απόφαση Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 454/2023, σκ. (9)].

6.7ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 73 ΤΟΥ Ν. 4412/2016 ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Η ΜΗ) ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Σύμφωνα με τη με αρ. πρωτ. 37122/21-04-2023 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, το σχέδιο απόφασης της αναθέτουσας αρχής περί επάρκειας (ή μη) των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα, προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του, θα πρέπει, κατ' ελάχιστον, να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- προοίμιο, στο οποίο θα μνημονεύεται η επικείμενη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016,
- ιστορικό της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης,
- σχετικό απόσπασμα του Ε.Ε.Ε.Σ. (ή/και της συνοδευτικής αυτού υπεύθυνης δήλωσης) περί της συνδρομής συγκεκριμένου/ων λόγου/ων αποκλεισμού στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα και λήψης επανορθωτικών μέτρων εκ μέρους του,
- κατηγοριοποίηση των επανορθωτικών μέτρων (οργανωτικά μέτρα - τεχνικά μέτρα - μέτρα σε επίπεδο προσωπικού) και ανά λόγο αποκλεισμού και
- σαφή και αιτιολογημένη τοποθέτηση των αρμοδίων οργάνων της αναθέτουσας αρχής, τόσο ως προς τη συνδρομή συγκεκριμένου/ων λόγου/ων αποκλεισμού

στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα, όσο και ως προς την επάρκεια ή μη των επανορθωτικών μέτρων που έχει λάβει.

Σύμφωνα με την ίδια, ως άνω, εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, το αίτημα της αναθέτουσας αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 θα πρέπει, υποχρεωτικά, να συνοδεύεται από τα εξής στοιχεία:

- το σχέδιο απόφασης της αναθέτουσας αρχής περί της επάρκειας ή μη των ληφθέντων από οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων (σε επεξεργάσιμη μορφή),
- το πρακτικό της επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού,
- τη διακήρυξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης,
- το Ε.Ε.Ε.Σ. του οικονομικού φορέα με την τυχόν συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση,
- τα τεκμηριωτικά στοιχεία των επανορθωτικών μέτρων (π.χ. αποδεικτικά εξόφλησης προστίμων, αλληλογραφία με ελεγκτικές και ερευνητικές αρχές, αποφάσεις διοίκησης και οργανόγραμμα οικονομικού φορέα, πιστοποιητικά ISO και εγχειρίδια διαδικασιών, βεβαιώσεις εκπαίδευσης προσωπικού, έντυπα αναγγελίας προσλήψεων, ιδιωτικά συμφωνητικά με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και συμβούλους, εκθέσεις ελέγχου κ.λπ.) και
- κάθε αλληλογραφία μεταξύ αναθέτουσας αρχής και οικονομικού φορέα που συνέχεται με τα επανορθωτικά μέτρα.

6.8 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ/ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 73 ΤΟΥ Ν. 4412/2016

Η προθεσμία των σαράντα (40) ημερών για τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 διακόπτεται σε περίπτωση που το σχέδιο απόφασης επιστραφεί στην αναθέτουσα αρχή, είτε λόγω έλλειψης ειδικής και πλήρους αιτιολογίας, είτε λόγω μη πληρότητας του φακέλου της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή, εκκινεί νέα πλήρης προθεσμία, σαράντα (40) ημερών, από την

αποστολή στην Επιτροπή του νέου σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής (άρθρο 3 παρ. 4 σε συνδυασμό με άρθρο 4 παρ. 3 της Υ.Α. 102080/2022).

Αντίθετα, η προθεσμία των σαράντα (40) ημερών για τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 αναστέλλεται σε περίπτωση που η Επιτροπή ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία ή διευκρινίσεις επί του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία συνεχίζει από το χρονικό σημείο της αναστολής, με την παροχή από την αναθέτουσα αρχή των συμπληρωματικών στοιχείων ή διευκρινίσεων (άρθρο 3 παρ. 3 σε συνδυασμό με άρθρο 4 παρ. 2 περ. δ΄ υποπερ. δβ΄ της Υ.Α. 102080/2022).

6.9 ΈΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Η ΜΗ) ΤΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΝΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 δεσμεύει την αναθέτουσα αρχή, η οποία δεν δύναται να αποστεί αυτής με ειδική αιτιολογία, αλλά εκδίδει, κατά δεσμία αρμοδιότητα, απόφαση με περιεχόμενο σύμφωνο προς αυτό της γνώμης της Επιτροπής.

Ειδικότερα, η γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 περί μη επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων οικονομικού φορέα, επί σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής υπέρ της επάρκειας (αρνητική σύμφωνη γνώμη), παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι της αναθέτουσας αρχής και την υποχρεώνει να εκδώσει απόφαση ομοίου περιεχομένου, αποτελώντας την αιτιολογία της.

Τέλος, η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. εξετάζει τη νομιμότητα της αιτιολογίας της αρνητικής σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής, ενδεχόμενη πλημμέλεια της οποίας επηρεάζει τη νομιμότητα της πράξης της αναθέτουσας αρχής, που ερείδεται επ' αυτής και προσβλήθηκε με την προδικαστική προσφυγή. Άρνηση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. να ελέγξει τις πλημμέλειες της αιτιολογίας της γνωμοδότησης της Επιτροπής, που κατέστησε υποχρεωτικό τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, συνεπάγεται αδυναμία δικαστικής αμφισβήτησης του αποκλεισμού, κατά παράβαση

των οριζόμενων στα άρθρα 360 και 367 του ν. 4412/2016 και του δικαιώματος δικαστικής προστασίας [απόφαση ΔΕΦ ΑΘ 71/2020, σκ. (9)].

6.10 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Οικονομικός φορέας, ως μέλος ένωσης εταιρειών, συμμετείχε σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης της αναθέτουσας αρχής (Α), απαντώντας καταφατικά στο πεδίο *«Ψευδείς δηλώσεις, απόκρυψη πληροφοριών, ανικανότητα υποβολής δικαιολογητικών, απόκτηση εμπιστευτικών πληροφοριών»* του Μέρους ΙΙΙ *«Λόγοι αποκλεισμού»* του Ε.Ε.Ε.Σ.. Με τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση της παρ. 9 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, ο οικονομικός φορέας γνωστοποίησε στην αναθέτουσα αρχή (Α) τον αποκλεισμό του από προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης έτερης αναθέτουσας αρχής (Β), παραθέτοντας λεπτομερώς τα πραγματικά εκείνα περιστατικά, τα οποία είχε δηλώσει ψευδώς ενώπιον της αναθέτουσας αρχής (Β) και συνεπεία των οποίων η προσφορά του κρίθηκε απορριπτέα στην προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, καθώς και τα μέτρα αυτοκάθαρσης που είχε λάβει, προς άρση των έννομων συνεπειών του λόγου αποκλεισμού της περ. (ζ) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, αν ήθελε θεωρηθεί - κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής (Α) - ότι, κατ' αρχήν, συνέτρεχε στο πρόσωπό του ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού.

Περαιτέρω, ο οικονομικός φορέας αμφισβήτησε τη νομιμότητα αποκλεισμού του από την προηγούμενη αυτή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, ενημερώνοντας την αναθέτουσα αρχή (Α) ότι, έχει ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά της απόφασης αποκλεισμού του από αυτήν. Ωστόσο, ο οικονομικός φορέας παρέλειψε να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή (Α) σχετικά με την έκδοση της δικαστικής απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε ως αβάσιμη η ως άνω αίτηση ακυρώσεως.

Η Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 εξέδωσε σύμφωνη γνώμη υπέρ της μη επάρκειας των μέτρων αυτοκάθαρσης, που ο οικονομικός φορέας επικαλέστηκε, προς άρση των έννομων συνεπειών του λόγου αποκλεισμού της περ. (ζ) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, συνεκτιμώντας, εν προκειμένω, το γεγονός ότι, ο εν λόγω οικονομικός φορέας υπέπεσε σε αντικειμενικά ανακριβή δήλωση, αποκρύπτοντας την έκδοση της ανωτέρω δικαστικής απόφασης και παραπλανώντας

την αναθέτουσα αρχή (Α) περί δήθεν ύπαρξης εκκρεμοδικίας, γεγονός που επιβεβαιώνει έτι περαιτέρω την αναξιοπιστία του. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή (Α), κατά δεσμία αρμοδιότητα, κατ' αποδοχή της ως άνω σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής, αποφάνθηκε υπέρ του αποκλεισμού από την παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης της ένωσης εταιρειών, στην οποία συμμετείχε ως μέλος ο εν λόγω οικονομικός φορέας.

Τέλος, το Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης με την αρ. 122/2024 απόφασή του, επιλαμβανόμενο αίτησης ακυρώσεως της απόφασης της αναθέτουσας αρχής (Α) περί αποκλεισμού της ένωσης εταιρειών από την παρούσα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, μετά από την απόρριψη της ασκηθείσας προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., απέρριψε ως αβάσιμους τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς της περί δήθεν εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022 και περί δήθεν υποχρέωσης έκδοσης της απόφασης της αναθέτουσας αρχής (Α) επί της επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων του οικονομικού φορέα - μέλους της ένωσης εταιρειών, χωρίς να απαιτείται νέα σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

Και τούτο διότι, εν προκειμένω, δεν διαπιστώθηκε η σωρευτική συνδρομή δύο (2) εκ των προϋποθέσεων που τίθενται με την παρ. 2 του άρθρου 5 της Υ.Α. 102080/2022, ήτοι η ταυτότητα των αποδεικτικών στοιχείων των μέτρων αυτοκάθαρσης και η ταυτότητα των πραγματικών περιστατικών θεμελίωσης του λόγου αποκλεισμού, δοθέντος ότι, στο πλαίσιο έκδοσης των προηγούμενων γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73, που είχαν εκδοθεί υπέρ της επάρκειας των επικαλούμενων από τον ίδιο οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων, στο πλαίσιο συμμετοχής του σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έτερων αναθετουσών αρχών (Γ) και (Δ), δεν είχε προσκομιστεί από τον εν λόγω οικονομικό φορέα και, άρα, δεν είχε αξιολογηθεί από την Επιτροπή η δικαστική απόφαση, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακυρώσεως, που είχε ασκήσει κατά της απόφασης αποκλεισμού του από την προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασηςι της αναθέτουσας αρχής (Β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΕΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ.

7.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

7.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου είναι να συγκεντρώσει θεματικές, οι οποίες δεν σχετίζονται αποκλειστικά με ένα συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης (π.χ. με την αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς), αλλά καταλαμβάνουν κατά τρόπο οριζόντιο περισσότερα από αυτά. Για παράδειγμα, ο χαρακτηρισμός μίας απορριφθείσας προσφοράς ως μη κατάλληλης, δύναται να ασκήσει επιρροή σε διάφορα ζητήματα πέραν της απόρριψης αυτής καθαυτής, όπως η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής ή, σε περίπτωση απόρριψης όλων των προσφορών ως μη κατάλληλων και ματαίωσης του διαγωνισμού, στη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

7.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αναμένεται να αναλυθούν με ευσύνοπτο τρόπο όλες οι θεματικές, οι οποίες, κατά τα ανωτέρω, επηρεάζουν με οριζόντιο τρόπο τις αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Ειδικότερα, θα αποκρυσταλλωθούν οι βασικές έννοιες των εν λόγω θεματικών και, μέσω της χρήσης πρακτικών παραδειγμάτων, θα αποσαφηνισθούν έννοιες που έχει διαπιστωθεί ότι δυσχεραίνουν το έργο των επαγγελματιών των δημοσίων συμβάσεων, καθώς δεν εκλαμβάνονται πάντα με τρόπο ενιαίο.

7.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται αναλυτικά οι λόγοι απόρριψης προσφορών, η έννοια της απαράδεκτης, μη κατάλληλης και μη κανονικής προσφοράς, η κενή προσφορά και η αντιμετώπισή της ως μη υποβληθείσα, η σημασία του όρου «επί ποινή αποκλεισμού», η αξιολόγηση των προσφορών σε περίπτωση ασάφειας των όρων των εγγράφων της σύμβασης, οι ιδιαιτερότητες στην αξιολόγηση των προσφορών που υποβάλλονται από ενώσεις οικονομικών φορέων, η δυνατότητα της αναθέτουσας

αρχής να απευθύνει αιτήματα προς τους προσφέροντες για διευκρίνιση/ συμπλήρωση/ αποσαφήνιση των προσφορών και στοιχείων τους, οι λόγοι κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, ο χρόνος ισχύος των προσφορών και, τέλος, ο χαρακτηρισμός και αποχαρακτηρισμός στοιχείων των προσφορών ως εμπιστευτικών.

7.2Η ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

7.2.1 ΟΙ ΛΌΓΟΙ ΑΠΌΡΡΙΨΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΏΝ

Οι λόγοι απόρριψης των προσφορών απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο 91 του ν. 4412/2016 και, πέραν της ανοικτής διαδικασίας ανάθεσης, εφαρμόζονται αναλογικά τόσο στην κλειστή διαδικασία (και συγκεκριμένα στη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής), όσο και στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και στη σύμπραξη καινοτομίας.

Σύμφωνα με την αδιάστικτη διατύπωση του άρθρου 91, σε περίπτωση συνδρομής ενός από τους παρατιθέμενους εκεί λόγους, η αναθέτουσα αρχή είναι υποχρεωμένη να απορρίψει την προσφορά, καθώς η διαπίστωση της συνδρομής του κάθε λόγου προϋποθέτει ότι έχει εξαντληθεί κάθε δυνατότητα επιείκειας με σκοπό τη διάσωση της προσφοράς (π.χ. αναζήτηση διευκρινίσεων ή συμπληρωματικών στοιχείων).

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

- Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

- Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

- Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.

Οι αποκλίσεις από τις διατάξεις των άρθρων 92 έως 97 αφορούν στο περιεχόμενο των προσφορών (ειδικότερα των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών και των οικονομικών προσφορών) καθώς και των αιτήσεων συμμετοχής, στον χρόνο υποβολής των προσφορών και στον χρόνο ισχύος των προσφορών, ενώ στα άρθρα 100 – 103 ρυθμίζονται οι διαδικασίες αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας αναζήτησης διευκρινίσεων (άρθρο 102). Το άρθρο 103 αφορά στην αναζήτηση και αξιολόγηση των δικαιολογητικών κατακύρωσης και το άρθρο 104 στον χρόνο συνδρομής των όρων συμμετοχής (δηλαδή των δηλωθέντων στο Ε.Ε.Ε.Σ.) καθώς και σε τυχόν οψιγενείς μεταβολές στους όρους συμμετοχής, μέχρι τη σύναψη της σύμβασης.

Καταληκτικά, στις προαναφερόμενες περιπτώσεις υπάγονται όλες οι προσφορές, οι οποίες δεν τηρούν την αρχή της τυπικότητας, καθώς δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της διακήρυξης ως προς το δικαίωμα συμμετοχής (πλήρωση κριτηρίων ποιοτικής επιλογής), το υποχρεωτικό περιεχόμενο των προσφορών, τον τρόπο και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 91, η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει σε κάθε περίπτωση προσφορά:

- Η οποία είναι εναλλακτική, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν επιτρέπεται, η οποία δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης (βλ. άρθρο 57[164]).

- Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές, εκτός αν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικής

[164] Πρβλ. άρθρο 286 - Εναλλακτικές προσφορές (άρθρο 64 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

προσφοράς. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 73 και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

- Η οποία τελεί υπό αίρεση.

Ειδικά για τις εναλλακτικές προσφορές, διευκρινίζεται ότι, στην περίπτωση, κατά την οποία συγκεκριμένος υποψήφιος συμμετέχει σε διαγωνισμό με περισσότερες από μία προσφορές, κύριες ή εναλλακτικές, χωρίς η δυνατότητα αυτή να προβλέπεται ρητά από τη διακήρυξη του διαγωνισμού, παραβιάζονται οι αρχές ης ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, νοθεύεται ο ανταγωνισμός και καθίσταται νομικά πλημμελής η διαγωνιστική διαδικασία και παράνομο το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, καθώς ο υποψήφιος αυτός τίθεται αδικαιολόγητα σε πλεονεκτική θέση έναντι των συνυποψηφίων του (πρβλ. ΕΣ ΣΤ' Κλιμ. Πρ. 123/2008). Περαιτέρω, ως εναλλακτικές προσφορές στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών νοούνται, όπως παγίως γίνεται δεκτό από τη νομολογία, πλην άλλων, δύο ή περισσότερες αυτοτελείς προσφορές των προς προμήθεια αγαθών, με ισοδύναμο, κατά την αντίληψη του προσφέροντος, αποτέλεσμα, που πληρούν εξίσου όλους τους όρους της διακήρυξης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο προμηθευτής συνήθως με την υποβαλλόμενη προσφορά του προτείνει μια λύση ως κύρια και επικουρικά μια εναλλακτική όμοια, η οποία αποτελεί παραλλαγή, σε περισσότερα ή λιγότερα σημεία, της βασικής κύριας προσφοράς του[165].

Χαρακτηριστικά παραδείγματα για την έννοια των εναλλακτικών προσφορών δίδονται μέσω της νομολογίας, ως εξής:

- Με την απόφαση ΔΕφΑθ 265/2022, λαμβάνοντας υπόψη ότι «*για να χαρακτηρισθεί μία προσφορά ως εναλλακτική - όταν τούτο επιτρέπεται από τη Διακήρυξη - θα πρέπει να είναι διαφορετική σε σχέση με τους όρους της*

[165] Βλ. προτάσεις του Γεν. Εισαγγελέα SIEGBERTALBERT στην υπόθεση C-421/01 Traunfellner GmbH και ΕΣ ΣΤ' Κλιμ. Πρ. 145/2015, ΣτΕ 816, 3893/2010, ΕΑ ΣτΕ 963/2010, 1228/2009, 45/2007, 1283/2006, πρβλ. Ε.Σ. VI Τμ. Πρ. 54/2005.

Διακηρύξεως, από τεχνική ή οικονομική άποψη ως προς το αντικείμενο αυτής, μέσω της οποίας εξασφαλίζεται ποιοτικώς ισοδύναμη με την ζητούμενη από την Διακήρυξη παροχή (πρβλ. ΔΕΚ υποθ. 421/2001, αποφ. της 16.10.2003)», κρίθηκε ότι η προσφορά και των δύο ζητούμενων από τη διακήρυξη δειγμάτων συσκευασιών (πλαστικό μπουκάλι και χάρτινη συσκευασία tetra pack), απλώς κατέστησε σαφές ότι ο προσφέρων μπορεί να υποστηρίξει οποιοδήποτε από τους δύο τύπους συσκευασιών για την παροχή του αντικειμένου της σύμβασης, όπως αναφέρονται στη διακήρυξη και δεν προσέφερε κάποια άλλη παραπλήσια ή σχετική μη αναφερόμενη στη διακήρυξη (και άρα εναλλακτική) συσκευασία.

Στο ίδιο πνεύμα, η απόφαση 497/2021 του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία έκρινε ότι *«[…] δεν συντρέχει, εν προκειμένω, περίπτωση υποβολής περισσοτέρων προσφορών, κύριων ή εναλλακτικών, εκ μέρους της εταιρείας. Τούτο δε, πρωτίστως, διότι, εφόσον η ίδια η διακήρυξη δεν απαγόρευε την υποβολή προσφοράς για διαφορετικά μοντέλα του ίδιου τύπου λεωφορείων, η υποβληθείσα από την ως άνω εταιρεία προσφορά δεν συνιστά προσφορά για πλείονα του ενός είδη, αφού ως «είδος», στη συγκεκριμένη περίπτωση, νοείται το 12μετρο κανονικό ή το 18μετρο αρθρωτό λεωφορείο. Ούτε, όμως, και η διαφοροποίηση του προσφερόμενου μοναδιαίου μισθώματος, ανάλογα με το μοντέλο του λεωφορείου του ίδιου τύπου, συνιστά είτε εναλλακτική προσφορά, δηλαδή παραλλαγή μίας βασικής κύριας προσφοράς, είτε υποβολή περισσοτέρων κύριων προσφορών, αλλά έπεται λογικώς των διαφορετικών τεχνικών χαρακτηριστικών που είναι όμως σύμφωνα με τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη, του κατασκευαστικού οίκου, του διαφορετικού έτους κατασκευής και κατά συνέπεια του διαφορετικού κόστους συντήρησης των προσφερόμενων μοντέλων λεωφορείων, στοιχεία τα οποία όφειλε να συνεκτιμήσει ο υποψήφιος κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του […]»*.

- Τέλος, με την απόφαση ΔΕφΑθ 2406/2019, λαμβάνοντας υπόψη ότι «*για να υπάρξει εναλλακτική προσφορά, απαιτείται λογικώς η υποβολή περισσότερων της μιας προσφορών, με κάθε μία από τις οποίες ο υποψήφιος προτείνει διαφορετικό είδος (πρβλ. Σ.τ.Ε. 3893/2010, 2552/2002)*», κρίθηκε ότι μόνη η προέλευση των προσφερόμενων προϊόντων από περισσότερους προμηθευτές

δεν αποτελεί άνευ ετέρου στοιχείο ικανό για το χαρακτηρισμό αυτών ως διαφορετικών ειδών.

Σε κάθε περίπτωση υπενθυμίζεται, ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 παρ. 3, οι αναθέτουσες αρχές που έχουν επιτρέψει ή απαιτήσει εναλλακτικές προσφορές, δεν απορρίπτουν μια εναλλακτική προσφορά μόνο για τον λόγο ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει, αντίστοιχα είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών αντί δημόσιας σύμβασης προμηθειών είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών αντί δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

Τέλος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 91, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να απορρίψει προσφορά:

- Η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής, χωρίς αυτό να προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή, εφόσον στα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται η κατάθεση δειγμάτων, η μη προσήκουσα κατάθεση τους.

- Περαιτέρω, στο άρθρο 71 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Οι συμβάσεις ανατίθενται ….. εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης… και στα έγγραφα της σύμβασης… β) η προσφορά προέρχεται από προσφέροντα ο οποίος … πληροί τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 77…».

Από όλους τους προπαρατιθέμενους λόγους απόρριψης της προσφοράς αναδεικνύεται η σημασία των όρων της διακήρυξης, η οποία αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους ουσιώδεις όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και την ίδια την αναθέτουσα αρχή που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, η οποία υποχρεούται μέχρι τέλους της

διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή[166], αρκεί οι όροι αυτοί να διατυπώνονται με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία.

7.2.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΣ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ. Η ΚΕΝΉ ΠΡΟΣΦΟΡΆ

Τους ορισμούς της μη κανονικής και της απαράδεκτης προσφοράς τους συναντούμε στις διατάξεις του άρθρου 26 (παρ. 3 και 4 αντίστοιχα). Πιο συγκεκριμένα:

- Μη κανονικές προσφορές θεωρούνται:
  - όσες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης,
  - όσες παρελήφθησαν εκπρόθεσμα,
  - όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αθέμιτης πρακτικής, όπως συμπαιγνίας ή διαφθοράς,
  - όσες κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή ασυνήθιστα χαμηλές.
- Απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται:
  - όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και
  - όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίσθηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

[166] Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ 1217/2018, 2434/2017, 1086/15, 4901/14, 2551/2013, 5022/12, 2635/2009, Ε.Α. ΣτΕ 15/2021, 241/2020, 352/2016 και Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά..

Τους ορισμούς της μη κατάλληλης προσφοράς και της μη κατάλληλης αίτησης συμμετοχής τους συναντούμε στους ορισμούς του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 46 – 47 και στις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2. Ειδικότερα:

- Μη κατάλληλη θεωρείται μία προσφορά όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση και αδυνατεί προδήλως, χωρίς να τροποποιηθεί ουσιαστικά, να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

- Μη κατάλληλη θεωρείται μία αίτηση συμμετοχής όταν στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα συντρέχει υποχρεωτικός ή δυνητικός λόγος αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 73 ή όταν αυτός δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77.

Επομένως, πρόκειται για προσφορά "μη χρησιμοποιήσιμη", που δεν σχετίζεται με τη σύμβαση ή/και είναι προδήλως απρόσφορη για την ικανοποίηση των αναγκών και των απαιτήσεων της αναθέτουσας αρχής, όπως ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. Άλλες λιγότερο ουσιώδεις αποκλίσεις, μη επιδεκτικές συμπλήρωσης ή διευκρίνισης κατά το άρθρο 102 του νόμου δικαιολογούν ενδεχομένως την απόρριψη της προσφοράς (λχ. ως μη κανονικής ή ως απαράδεκτης), αλλά δεν την καθιστούν ακατάλληλη. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, η υποβολή μη κατάλληλης προσφοράς εξομοιώνεται με τη μη υποβολή προσφοράς.

Παραδείγματα: Μη κατάλληλη προσφορά είναι λχ. η προσφορά για προμήθεια scanners σε διαγωνισμό για την προμήθεια εκτυπωτών. Σε διαγωνισμό για την προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών, η (εκ παραδρομής πιθανότατα) υποβολή προσφοράς για προμήθεια τροφίμων, η οποία προοριζόταν για άλλον διαγωνισμό. Επίσης, μη κατάλληλη έχει κριθεί η προσφορά που δεν είναι σύμφωνη/που παρουσιάζει σοβαρή απόκλιση από τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, στο μέτρο που καθιστά αδύνατη την εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής επίτευξη των σκοπών της (π.χ. σε προμήθεια βαφής η υποβολή προσφοράς για αστάρι). Το ζήτημα -βέβαια- ποιες ακριβώς είναι οι απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης, η παρέκκλιση από τις οποίες χαρακτηρίζει μια προσφορά ως ακατάλληλη, και όχι ως μη κανονική ή

απαράδεκτη, είναι θέμα που κρίνεται κατά περίπτωση (ad hoc), λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να πρόκειται για τόσο σοβαρές και ουσιώδεις απαιτήσεις, που η μη συμμόρφωση με αυτές να καθιστά την προσφορά άσχετη ή/και αδύναμη να ικανοποιήσει τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής όπως αποτυπώνονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι ο ορθός χαρακτηρισμός της απορριφθείσας προσφοράς δεν αποτελεί απλώς μία άσκηση θεωρητικού χαρακτήρα, αλλά επηρεάζει τις μετέπειτα ενέργειες της αναθέτουσας αρχής. Ειδικότερα, η απόρριψη μιας προσφοράς ως μη κατάλληλης θα επιφέρει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 παρ. 2 περ. ε, την κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α, εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν θεωρήθηκε κατάλληλη, η αναθέτουσα αρχή μπορεί – τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου – να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

Στο ίδιο πνεύμα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 2 περ. β, εάν σε μία ανοικτή ή κλειστή διαδικασία υποβλήθηκαν μόνο μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσφύγει στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στον ανταγωνιστικό διάλογο.

Συχνά, μάλιστα, ο χαρακτηρισμός μίας υπό απόρριψη προσφοράς δεν είναι ευχερής, καθώς τα όρια μεταξύ των προπαρατεθεισών κατηγοριών είναι εύκαμπτα. Για παράδειγμα, εάν μία τεχνική προσφορά δεν πληροί κάποιες εκ των τεχνικών προδιαγραφών, μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης και, επομένως, η προσφορά να χαρακτηρισθεί ως μη κανονική. Από την άλλη πλευρά, αν οι ελλείπουσες τεχνικές προδιαγραφές είναι πολύ σημαντικές, έως προσδιοριστικές του ζητούμενου αγαθού, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι η προσφορά είναι μη κατάλληλη, καθώς αδυνατεί προδήλως να ανταποκριθεί στις ανάγκες της

αναθέτουσας αρχής (π.χ. αν ζητείται βαφή και προσφέρεται αστάρι, όπως αναφέρεται και στα ανωτέρω παραδείγματα).

Επίσης, υπάρχουν και περιπτώσεις απόρριψης των προσφορών, οι οποίες, προβλέπονται σε συγκεκριμένες διατάξεις του νόμου, χωρίς όμως να έχουν συνδεθεί με τους ορισμούς των άρθρων 26 και 32. Πιο συγκεκριμένα, παρόλο που στο άρθρο 72 παρ. 1 προβλέπεται ότι η προσφορά οικονομικού φορέα που παρέλειψε να προσκομίσει την απαιτούμενη από τα έγγραφα της σύμβασης εγγύηση συμμετοχής απορρίπτεται ως απαράδεκτη[167], εντούτοις ο συγκεκριμένος λόγος απόρριψης δεν έχει περιληφθεί στον ορισμό της απαράδεκτης προσφοράς του άρθρου 26.

Από την άλλη πλευρά, στο άρθρο 97 αναφέρεται ότι προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως μη κανονική. Η συγκεκριμένη διάταξη εναρμονίζεται με τον χαρακτηρισμό ως μη κανονικής της προσφοράς που δεν πληροί τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης.

Στο ίδιο πλαίσιο, αξίζει να αναφερθεί η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση C-376/21, με την οποία κρίθηκε[168] ότι μία απαράδεκτη προσφορά κατά την έννοια του άρθρου 26

---

[167] Η συγκεκριμένη, μάλιστα, απόφαση απόρριψης της προσφοράς εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης.

[168] *«[…] 61. Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, από το άρθρο 32, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι μια προσφορά δεν θεωρείται κατάλληλη όταν είναι άσχετη με τη σύμβαση διότι προδήλως δεν είναι ικανή, χωρίς ουσιώδεις αλλαγές, να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της διαδικασίας συνάψεως συμβάσεως. 62 Πράγματι, μια προσφορά πρέπει να θεωρείται ακατάλληλη όταν είναι «απαράδεκτη», κατά την έννοια του άρθρου 26, παράγραφος 4, στοιχείο β΄, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, το οποίο καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Κατά την τελευταία αυτή διάταξη, θεωρούνται, μεταξύ άλλων, απαράδεκτες οι υποβαλλόμενες προσφορές των οποίων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτός καθορίστηκε και καταρτίστηκε πριν από την κίνηση της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως. 63 Τούτο ισχύει προδήλως στην περίπτωση προσφοράς, όπως αυτή για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, με την οποία είχε προταθεί ποσό υπερδιπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της συμβάσεως την οποία είχε καθορίσει η αναθέτουσα αρχή […]»*.

παρ. 4 στοιχείο β' δεύτερο εδάφιο[169] της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (στην προκειμένη περίπτωση η οικονομική προσφορά ήταν υπερδιπλάσια της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης), πρέπει να θεωρείται ακατάλληλη, υπό την έννοια ότι προδήλως δεν είναι ικανή, χωρίς ουσιώδεις αλλαγές, να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής. Πράγματι, μία προσφορά η οποία είναι υπερδιπλάσια της εκτιμώμενης αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης, αδυνατεί να καλύψει της ανάγκες της αναθέτουσας αρχής.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι τα γνωμοδοτικά και τα αποφαινόμενα όργανα των αναθετουσών αρχών πρέπει να γνωρίζουν την περιπτωσιολογία του νόμου όσον αφορά τους χαρακτηρισμούς των προσφορών, συνεπεία της απόρριψής τους, και να επιχειρούν κάθε φορά την ορθή υπαγωγή με βάση τα οικεία πραγματικά περιστατικά (ad hoc).

Τέλος, ειδική περίπτωση αποτελεί και η κενή προσφορά, ήτοι αυτή της οποίας οι υποφάκελοι (Δικαιολογητικών συμμετοχής – Τεχνικής προσφοράς ή / και Οικονομικής προσφοράς) στερούνται περιεχομένου, με αποτέλεσμα να μην πληρούν ούτε στο ελάχιστο τις απαιτήσεις των άρθρων 93-95. Οι εν λόγω προσφορές θεωρούνται ως μηδέποτε υποβληθείσες και οι ελλείψεις τους είναι τέτοιας έκτασης, ώστε να μη συντρέχει λόγος εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 102 περί συμπλήρωσης - αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών.

7.2.3 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνιστικών διαδικασιών, εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους. Τυχόν μη συμμόρφωση της προσφοράς προς τις απαιτήσεις της διακήρυξης είναι πιθανό να οδηγήσει στον αποκλεισμό του διαγωνιζομένου, εφόσον η απόκλιση από τους όρους

[169] «*Συγκεκριμένα, οι προσφορές που υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και προσφέροντες των οποίων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίσθηκε και τεκμηριώθηκε πριν από τη δρομολόγηση της διαδικασίας προμήθειας, θεωρούνται απαράδεκτες*».

της διακήρυξης δεν είναι δυνατό να θεραπευθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 102.

Σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας προσδίδεται αυξημένη σημασία, για λόγους ασφάλειας δικαίου και ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων στη γραμματική διατύπωση των όρων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (βλ. ΣτΕ 1883/2024, 1341/2023, 2286, 1647/2022, ΕΑ 15/2021, 154/2016).

Βασικό οδηγό για την διάγνωση της σοβαρότητας της απόκλισης της προσφοράς από έναν όρο της διακήρυξης αποτελεί ο χαρακτηρισμός του από την ίδια τη διακήρυξη ως όρου που έχει τεθεί «επί ποινή αποκλεισμού». Ο χαρακτηρισμός αυτός εξοπλίζει τον συγκεκριμένο κανόνα με ειδικό βάρος, με αποτέλεσμα η αρχή της επιείκειας να κάμπτεται χάριν της αρχής της τυπικότητας.

Κατά συνέπεια, όροι που τίθενται «επί ποινή αποκλεισμού» από τη διακήρυξη οδηγούν σε δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την προσφορά που παρουσιάζει έλλειψη ή απόκλιση από τους εν λόγω όρους της διακήρυξης, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες, κατά την υποβολή αλλά και την αξιολόγηση προσφορών[170].

7.2.4 ΈΓΓΡΑΦΑ/ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ/ΟΡΩΝ ΠΟΥ Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΕΧΕΙ ΤΕΘΕΙ ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα εγγράφων που ζητούνται από τη διακήρυξη «επί ποινή αποκλεισμού», με βάση και τα υποδείγματα διακηρύξεων της ΕΑΔΗΣΥ, είναι το Ε.Ε.Ε.Σ. και η εγγύηση συμμετοχής. Σε περίπτωση δε που η εγγύηση συμμετοχής δεν

[170] Βλ. ΔΕΕ απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C – 19/00 Siac Construction LtD, σκέψεις 34 και 44, ΔΕΕ απόφαση της της 25.041996, Υπόθεση C – 87/94 Επιτροπή κατά Βελγίου σκέψη 54. Βλ. επίσης ΣτΕ 1315/2024 σκ. 12, 56/2024 σκ. 12, 1864/2023 σκ. 16, 2647/2022 σκ. 24, ΣτΕ 147/2022 σκ. 34.

εκδίδεται ηλεκτρονικά, είναι υποχρεωτική και η προσκόμιση της πρωτότυπης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη και μάλιστα με απόφαση που εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα υποδείγματα διακήρυξης προμηθειών και υπηρεσιών της ΕΑΔΗΣΥ (Κεφάλαιο 2.4.2.5) αναφέρεται ότι, ενώ σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή[171], η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, η επιλογή αυτή δεν υφίσταται για την προσκόμιση του πρωτοτύπου της εγγύησης συμμετοχής.

Πέραν των ανωτέρω, οποιαδήποτε, τυπική ή ουσιαστική, απαίτηση της διακήρυξης τεθεί «επί ποινή απόρριψης» ή άλλως «επί ποινή αποκλεισμού», δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, χωρίς να καταλείπεται περιθώριο εκ των υστέρων συμπλήρωσής της στο πλαίσιο του άρθρου 102. Για παράδειγμα, ως όρος «επί ποινή αποκλεισμού» μπορεί να τεθεί μια απαίτηση που συνδέεται με το δικαίωμα συμμετοχής (όπως η έκδοση μιας συγκεκριμένης άδειας), η πλήρωση μίας τεχνικής προδιαγραφής ή η υποβολή ενός εγγράφου (π.χ. ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου). Καταληκτικά, επισημαίνεται ότι σε αυτούς τους «απαράβατους όρους» αναφέρεται και η διάταξη του άρθρου 91 παρ. 1 περ. α, σύμφωνα με την οποία, οποιαδήποτε παράβασή τους οδηγεί υποχρεωτικά σε απόρριψη της προσφοράς. Εξ αντιδιαστολής συνάγεται ότι, όταν η προσφορά αποκλίνει επουσιωδώς από όρο της διακηρύξεως, ο οποίος δεν είναι απαράβατος, η προσφορά

[171] Ήτοι αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999, ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

αυτή δεν αποκλείεται από τον διαγωνισμό, εφ' όσον, όμως, το επουσιώδες της αποκλίσεως διαπιστώνεται και αιτιολογείται ειδικώς από την ΑΑ [172].

7.3Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΣΑΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης επιτάσσει όλοι οι όροι και οι τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε αφενός, να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση[173].

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ασάφειας όρων της διακήρυξης αποτελεί η διάσταση μεταξύ των τεθέντων εντός της διακήρυξης κριτηρίων επιλογής (κεφάλαια 2.2.4 – 2.2.6 του υποδείγματος διακήρυξης) και είτε της αποτύπωσής τους στο προσαρμοσμένο από την αναθέτουσα αρχή Ε.Ε.Ε.Σ. (Παράρτημα ΙΙΙ), είτε, συνηθέστερα, των αποδεικτικών μέσων της συνδρομής των δηλωθέντων κριτηρίων (κεφάλαιο 2.2.9.2 του υποδείγματος). Οι ασάφειες στους όρους της διακήρυξης, εάν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα και αποτελεσματικά, είναι πολύ πιθανό να οδηγήσουν στην υποβολή προβληματικών προσφορών, οι οποίες σε πρώτη φάση θα καθυστερήσουν τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών με την άσκηση

---

[172] Βλ. σχετικά την απόφαση ΔΕφΑθ 1372/2024, με την οποία κρίθηκε ότι η εσφαλμένη καταφατική απάντηση στο ΕΕΕΣ ότι ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο (Μ.Ε.Ε.Π./ Γ.Ε.ΜΗ), ενώ αυτά τα μητρώα δεν συνιστούν επίσημο κατάλογο δεν μπορεί να οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς, καθώς η εγγραφή σε επίσημο κατάλογο δεν είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού στη Διακήρυξη και ούτε στοιχειοθετεί ψευδή/ ανακριβή δήλωση, καθώς διαφαίνεται ότι οφείλεται σε πλάνη του προσφέροντος.

[173] Βλ. ΔΕΕ Απόφαση της 29ης Απριλίου 2004 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta C – 496/99, EU: C:2004:236, σκέψη 110, Απόφαση της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C – 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, Απόφαση της 24ης Μαΐου 2016 , MT Hogaard και Zublin, C – 396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37.

προδικαστικών προσφυγών και, στη συνέχεια, θα επιτρέψουν την εμφάνιση αστοχιών κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Για τον λόγο αυτό είναι πολύ σημαντικό να αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά από την αναθέτουσα αρχή, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο διαπιστώθηκε η ασάφεια (π.χ. με την υποβολή διευκρινιστικού ερωτήματος από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά όρου της διακήρυξης ή αυτεπαγγέλτως από την αναθέτουσα αρχή).

Ο ενδεδειγμένος τρόπος αντιμετώπισης της ασάφειας είναι η παροχή διευκρίνισης και, όπου χρειάζεται, η τροποποίηση του επίμαχου όρου, κατά τρόπο ώστε να αρθεί οποιαδήποτε αμφισημία. Εάν, μάλιστα, η τροποποίηση αφορά σε ουσιώδη όρο της διακήρυξης, τότε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 60 παρ. 3 και 121 παρ. 5, είναι αναγκαία και η παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών για χρονικό διάστημα ανάλογο της τροποποίησης, σε συνάρτηση πάντα και με το χρονικό σημείο κατά το οποίο λαμβάνει χώρα η αποκατάσταση του σφάλματος.

Σε περίπτωση που δεν αποσαφηνισθεί έγκαιρα το σημείο που χρήζει διευκρίνισης, τυχόν πλημμέλειες των υποβληθεισών προσφορών, οι οποίες οφείλονται στην παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να άρει την ασάφεια, δεν είναι δυνατό να οδηγήσουν σε αυτόματη απόρριψη της προσφοράς. Ειδικότερα, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται σε βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών, χωρίς τουλάχιστον να παρέχεται σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους[174].

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερη επιμέλεια κατά την κατάρτιση των εγγράφων της σύμβασης και, όταν διαπιστώνουν ότι στους όρους της διακήρυξης έχουν παρεισφρήσει σφάλματα ή αμφισημίες, να τροποποιούν / διευκρινίζουν τα εν λόγω σημεία αμελλητί, τηρώντας και τους

[174] Βλ. ad hoc π. ΑΕΠΠ 616/2021, 1485/2021, 1556/2021.

προσήκοντες κανόνες δημοσιότητας. Τέλος, σε περίπτωση που τα σφάλματα ή οι αμφισημίες παραμείνουν στην διακήρυξη και οι προσφορές εμφανίζουν ελλείψεις, θα πρέπει να καλούν τους προσφέροντες να συμπληρώσουν / διευκρινίσουν την προσφορά τους, εφαρμόζοντας σε κάθε περίπτωση την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Ενδεικτικά αναφέρεται η απόφαση του ΔΕφΘεσ 129/2024, με την οποία (σκ. 10) κρίθηκε ότι *«[…] υπό τις συνθήκες αυτές της παρούσας περίπτωσης η προσφορά της αιτούσας δεν ήταν αποκλειστέα για τον παραπάνω λόγο, διότι η ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού από την αναθέτουσα αρχή υποδείγματος ΕΕΕΣ, στο οποίο είχαν απαλειφθεί τα παραπάνω πεδία και, συνεπώς, δεν περιλαμβανόταν ερώτηση ως προς την πλήρωση ή μη του συγκεκριμένου κριτηρίου, δημιουργεί αντικειμενική ασάφεια ως προς το εάν συντρέχει απαίτηση της Διακήρυξης για προαπόδειξη της μη πλήρωσής του, η ασάφεια δε αυτή δεν μπορεί να αποβεί σε βάρος του διαγωνιζομένου που συμπλήρωσε πλήρως το αναρτηθέν από την αναθέτουσα αρχή υπόδειγμα (πρβλ. ΣτΕ 2223/2023)»*.

7.4ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΩΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 2, στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μπορούν να συμμετέχουν ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων, ενώ οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απαιτούν από τις εν λόγω ενώσεις να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής.

Περαιτέρω, όπου κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα της σύμβασης τον τρόπο με τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις καταλληλότητας, οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ή τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας κατά το άρθρο 75, εφόσον αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας. Επί παραδείγματι, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να

ορίζει ότι, σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα ή η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια είναι αρκετό να πληρούται μόνο από ένα μέλος της ένωσης[175].

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την αξιολόγηση των προσφορών δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78, μία ένωση οικονομικών φορέων μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων. Άλλωστε, θα ήταν αντίθετη στην αρχή της ίσης μεταχείρισης τυχόν απαίτηση, ενώ κάθε μεμονωμένος υποψήφιος μπορεί να στηριχθεί στις ικανότητες τρίτου, να μην ισχύει το ίδιο και για την ένωση οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας παροχής στήριξης εντός των μελών της.

Πέραν των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι για τις προσφορές των ενώσεων οικονομικών φορέων ισχύουν τα εξής:

- Όλα τα μέλη της ένωσης ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής αλληλεγγύως και εις ολόκληρον. Σε περίπτωση ανάθεσης της σύμβασης στην ένωση, η ευθύνη αυτή εξακολουθεί μέχρι πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης.
- Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που απαρτίζουν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά δηλώνεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος / συντονιστής αυτής. Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται είτε στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α), είτε στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης. Για την υπογραφή της προδικαστικής προσφυγής από τον

[175] Για την πλήρωση των προϋποθέσεων συμμετοχής σε περίπτωση ένωσης, για τον τρόπο που προσμετράται υπέρ του μέλους της η εμπειρία που αποκτάται από την εκτέλεση της σύμβασης από την ένωση, την ευθύνη των μελών της ένωσης και άλλα συναφή ζητήματα πρβλ. ΔΕΕ, 28.4.2022, C-642/20, Caruter Srl, EU:C:2022:308, ΔΕΕ, 7.9.2021, C 927/19, Klaipėdos, EU:C:2021:700, ιδίως σκέψη 151, ΔΕΕ , 10.11.2022, C-631/21,Taxi Horn Tours BV, EU:C:2022:869, ιδίως σκέψεις 47, 51,60, Διάταξη της 30.9.2022, ĒDIENS & KM.LV, C-592/21, EU:C:2022:746 κ.α..

εκπρόσωπο / συντονιστή της ένωσης απαιτείται ρητή εξουσιοδότηση. Η εν λόγω εξουσιοδότηση μπορεί να περιλαμβάνεται είτε στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α), είτε στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, είτε στα έγγραφα συμφωνίας των οικονομικών φορέων για συμμετοχή στο διαγωνισμό ως ένωση (αρκεί το ιδιωτικό συμφωνητικό), είτε στα πρακτικά των αρμοδίων οργάνων διοίκησης των μελών της ένωσης και πρέπει να περιλαμβάνεται στην προσφορά (βλ. ΔΕφΑθ. ΙΓ Τμήμα (Ακυρ) 728/2023 στην οποία παραπέμπουν τα υποδείγματα διακηρήξεων υπηρεσιών (ενότητα 2.4.1).

- Η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.
- Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) ένωση οικονομικών φορέων, εφόσον συντρέχει σε ένα από τα μέλη της ένας λόγος αποκλεισμού.
- Αναφέρεται στην διακήρυξη ο τρόπος με τον οποίο η ένωση οικονομικών φορέων καλύπτει τυχόν απαίτηση για πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Σημειώνεται ότι για τα πιστοποιητικά αυτά δεν επιτρέπεται δανεισμός, καθώς είναι προσωποπαγή.
- Το ΕΕΕΣ υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης.
- Τα δικαιολογητικά νόμιμης εκπροσώπησης και νόμιμης σύστασης και μεταβολών υποβάλλονται για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση.
- Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις της ρήτρας ακεραιότητας ισχύουν για όλα τα μέλη της ένωσης, καθώς και για τους υπεργολάβους που χρησιμοποιεί. Στο συμφωνητικό περιλαμβάνεται σχετική δεσμευτική δήλωση τόσο του αναδόχου όσο και των υπεργολάβων του.

7.5 ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ / ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥΣ, ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΤΥΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ.

Σύμφωνα με το άρθρο 102[176], κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.

Οι διατάξεις του άρθρου 102 καταλαμβάνουν τόσο τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την τεχνική προσφορά, όσο και την οικονομική προσφορά και υποδηλώνουν ότι, σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείψεων στα προαναφερόμενα στοιχεία των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να την απορρίψει, αλλά θα πρέπει να δώσει στον οικονομικό φορέα την ευκαιρία να αποσαφηνίσει ή να συμπληρώσει την προσφορά του.

Επισημαίνεται σχετικά ότι, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021, ερμηνευομένου βάσει των αρχών της διαφάνειας και της ισότητας των διαγωνιζομένων, γίνεται δεκτό ότι τυχόν συμπλήρωση ή διευκρίνιση επί των στοιχείων της προσφοράς δεν δύναται να οδηγήσει σε αναπλήρωση μη υποβληθέντων ή μη νομίμως υποβληθέντων ή να επιτρέψει την εκ των υστέρων αντικατάσταση εγγράφων και στοιχείων της προσφοράς μη πληρούντων τους όρους της διακήρυξης[177]. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί η σχετική αναφορά της έκθεσης συνεπειών ρυθμίσεων επί του άρθρου 42 του ν. 4781/2021, σύμφωνα με την οποία: *«[…] Η*

---

[176] Πρβλ. άρθρο 310 - Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 76 παρ. 4 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

[177] Βλ. ΣτΕ 1490/2019, 1855/2021, ΣτΕ ΕΑ 205/2021, 248/2020 κ.ά., καθώς και ΣτΕ 388/2021, ΣτΕ ΕΑ 238-9/2019, 135/2018.

τροποποίηση του άρθρου κρίνεται αναγκαία χάριν της ανάπτυξης του ευρύτερου δυνατού υγιούς ανταγωνισμού, της κάμψης της τυπολατρείας και του φορμαλισμού και της διευκόλυνσης της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, προς όφελος της επιτυχούς έκβασης των διαγωνιστικών διαδικασιών και της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος. Με τη νέα διατύπωση του άρθρου 102, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ΄αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα».

Οι ανωτέρω δε τροποποιηθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τη διενέργεια των διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, δεν έχουν την έννοια ότι επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να δέχεται τη διόρθωση, συμπλήρωση ή αντικατάσταση στοιχείων που, κατά τη διακήρυξη, συνεπάγονται υποχρεωτικώς τον αποκλεισμό του υποψηφίου οικονομικού φορέα σε περίπτωση που αυτός δεν τα είχε προσκομίσει κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του.

Πράγματι, όπως έχει κρίνει το ΔΕΕ[178] ερμηνεύοντας τη διάταξη του άρθρου 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24, την οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει από υποψήφιο να διευκρινίσει την προσφορά του δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή, στην

[178] Βλ. ΔΕΕ C-927/19, Klaipedos region atlieku tvarkymo centras, ECLI:EU:C:2021:700, σκ. 93, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία σε σχέση με την ερμηνεία της αντίστοιχης διάταξης της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

πραγματικότητα, νέας προσφοράς από τον συγκεκριμένο υποψήφιο, ούτε να θεραπεύεται με τον τρόπο αυτό η παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών, των οποίων η υποβολή επιβάλλεται από τη Διακήρυξη, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί αυστηρά τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει[179].

Η αναθέτουσα αρχή, δηλαδή, δύναται να ζητήσει να συμπληρωθούν στοιχεία που περιλαμβάνονται στο φάκελο προσφοράς, όχι, όμως, στην περίπτωση που στη διακήρυξη προβλέπεται ότι έπρεπε να περιλαμβάνονται στην προσφορά επί ποινή απαραδέκτου, καθόσον η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει θέσει[180].

Για παράδειγμα, η παράλειψη υποβολής της εγγύησης συμμετοχής ή του ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατό να συμπληρωθούν εκ των υστέρων. Ακόμη και η παράλειψη συμπλήρωσης συγκεκριμένων πεδίων του ΕΕΕΣ αντιμετωπίζεται από τη νομολογία ως ουσιώδης πλημμέλεια, μη δυνάμενη να θεραπευθεί εκ των υστέρων. Στο ίδιο πνεύμα, οιαδήποτε τροποποίηση της τεχνικής ή της οικονομικής προσφοράς προσκρούει στον προαναφερόμενο κανόνα της απαγόρευσης υποβολής νέας προσφοράς και δεν είναι επιτρεπτή. Η αποσαφήνιση σημείων, όμως, εντός της προσφοράς (συμπεριλαμβανομένων των πεδίων του ΕΕΕΣ) ή ακόμη και η συμπλήρωση εγγράφων δευτερεύουσας σημασίας, είναι δυνατό να οδηγήσουν στη διάσωση της προσφοράς.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες περιπτώσεις επιδεκτικές ή μη επιδεκτικές συμπλήρωσης, σύμφωνα με πρόσφατη νομολογία:

- ΔΕφΘεσ 117/2024, τμ. Γ΄, σκ. 19: Με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε νόμιμη η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων της οικονομικής προσφοράς («*δεν πρόκειται για ανεπίτρεπτη συμπλήρωση ουσιώδους στοιχείου μη περιλαμβανόμενου στην προσφορά της ούτε ανεπίτρεπτη τροποποίηση της*

[179] Βλ. ΣτΕ 2647/2022, 2514/2022 σε σχέση με την ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 102 του ιδίου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021.

[180] Βλ. ΔΕΕ C-336/12 Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser κατά Manova A/S.

προσφοράς, αλλά για στοιχείο που είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμο με βάση τα ίδια τα έγγραφα της προσφοράς»).

- ΔΕφΑθ 1372/2024, τμ. Γ΄, σκ. 14: «*Εν προκειμένω, η ασάφεια, που κρίθηκε ότι περιέχει το έντυπο της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, στο οποίο αυτή δήλωσε ότι η προσφορά ισχύει για διάστημα 10 μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών (10/7/2023) επιδέχεται την κλήση της προς άρση της με την παροχή διευκρινίσεων κατ΄άρθρο 102 του ν.4412/2016 δεδομένου και ότι η παρεμβαίνουσα δεν είχε δηλώσει ορισμένη ημερομηνία λήξης της προσφοράς της γενομένου δεκτού του σχετικού ισχυρισμού της παρεμβαίνουσας και της αναθέτουσας αρχής*».
- ΣτΕ 147/2022,σκ. 34: Με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε ότι ορθώς δεν έγινε δεκτή η εμπειρία του προσφέροντος σε υπηρεσίες σίτισης και δεν κλήθηκε να τη διευκρινίσει, δεδομένου ότι η υπό ανάθεση σύμβαση αφορούσε σε παροχή υπηρεσιών παραγωγής και διανομής γευμάτων εντός του ίδιου χώρου, καθώς, κατά τους οικείους συμβατικούς όρους, η σίτιση των φοιτητών λαμβάνει χώρα στο εστιατόριο του πανεπιστημίου. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι «*εφόσον η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι από τα στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα προς απόδειξη των οριζομένων στο κριτήριο 2.2.6.β δεν προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων του εν λόγω κριτηρίου, η δε κρίση της αυτή, κατά τα εκτεθέντα ανωτέρω, φαίνεται να είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, δεν μπορούσε να καλέσει την αιτούσα σε συμπλήρωση των υποβληθέντων δικαιολογητικών, διότι τούτο θα συνιστούσε παροχή δυνατότητας να προσκομισθεί ουσιώδες στοιχείο, απαιτούμενο επί ποινή αποκλεισμού, και όχι απλώς κλήση προς διευκρίνιση επουσιώδους ασάφειας ή προς διόρθωση τυπικού σφάλματος ή επουσιώδους πλημμέλειας*».
- ΕλΣυν 1394/2022, τμήμα έβδομο: Με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε ότι ορθώς δεν κλήθηκε ο προσφέρων να συμπληρώσει κενό πεδίο του ΕΕΕΣ. Ειδικότερα, κρίθηκαν τα εξής: «*η αναθέτουσα Αρχή δεν είχε τη διακριτική ευχέρεια να καλέσει την ανωτέρω διαγωνιζόμενη αρχική προσωρινή μειοδότρια εταιρεία (…… ……) να συμπληρώσει (αναπληρώσει) το ανωτέρω ελλείπον πεδίο – ερώτημα του ΕΕΕΣ το πρώτον μετά την υποβολή της προσφοράς της, καθώς τούτο θα συνιστούσε παροχή δυνατότητας να υποβάλει*

αυτή ουσιώδες στοιχείο (δικαιολογητικό) της προσφοράς της, απαιτούμενο επί ποινή αποκλεισμού από τα άρθρα 79, 91 και 93 του ν. 4412/2016 αλλά και 23 και 24 της διακήρυξης (βλ. σκέψη 6), μετά την υποβολή της προσφοράς και όχι επιτρεπόμενη κλήση προς συμπλήρωση ή αποσαφήνιση ή ολοκλήρωση ή τεκμηρίωση υποβληθέντος ήδη με την προσφορά της εγγράφου (δικαιολογητικού) ή των σχετικών πληροφοριών. Τούτο διότι τυχόν κλήση της ανωτέρω διαγωνιζόμενης εταιρείας να συμπληρώσει το ανωτέρω πεδίο – δήλωση του ΕΕΕΣ, που έμεινε κενό, με συνέπεια να μην προκύπτει ότι αυτή δεν εμπίπτει στον προβλεπόμενο από την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 περί ονομαστικοποίησης μετοχών αλλά και από τη διακήρυξη υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού της από τον διαγωνισμό, θα συνιστούσε θεραπεία της κατ' άρθρα 79, 91 και 93 του ν. 4412/2016 (βλ. σκέψεις 3 και 4) αλλά και 23 και 24 της διακήρυξης (βλ. σκέψη 6) επί ποινή απαραδέκτου (αποκλεισμού) υποχρέωσής της να υποβάλει με την προσφορά της ως δικαιολογητικό συμμετοχής το ΕΕΕΣ, κατά το μέρος που αυτό αφορά στον ανωτέρω λόγο αποκλεισμού, καθιστώντας με τον τρόπο αυτό την καταρχήν απαράδεκτη προσφορά της παραδεκτή, κατά παράβαση των ρητώς προβλεπόμενων στο άρθρο 18 του ν. 4412/2016 αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των διαγωνιζομένων […]».

Καταληκτικά, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση επουσιωδών στοιχείων της προσφοράς έχει αποτελέσει ένα πεδίο μεταβαλλόμενο από τη νομολογία (δηλαδή από τον γνήσιο ερμηνευτή του νόμου), που με τη σειρά της έχει διαπλάσει δίκαιο μέσω διαδοχικών τροποποιήσεων του εν λόγω άρθρου μέσα στα έτη ισχύος του. Η εξαντλητική παράθεση πλημμελειών που δύνανται ή δεν δύνανται να επανορθωθούν δυνάμει του άρθρου 102 θα ήταν παρακινδυνευμένη, καθώς όλες οι περιπτώσεις κρίνονται συνήθως ad hoc, λαμβανομένων υπόψη και των ειδικών περιστάσεων που τις περιβάλλουν (π.χ. εντοπισμός ασάφειας όρου στα έγγραφα της σύμβασης). Βασικές αρχές στην άσκηση αυτή αποτελούν η αρχή της τυπικότητας, η οποία όμως δεν πρέπει να εκδηλώνεται ως αφόρητη τυπολατρία, και η αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθώς η όμοια αντιμετώπιση όμοιων πλημμελειών εντός της ίδιας διαδικασίας συνιστά

αναγκαιότητα εκ των ων ουκ άνευ. Τέλος, δέον όπως αναφερθεί ότι και στο άρθρο 103 ν. 4412/2016, για τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, γίνεται παραπομπή στις προϋποθέσεις του 102. Ειδικότερα, στην παρ. 2 του άρθρου 103 προβλέπεται ότι, αν δεν προσκομισθούν τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο «*να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινήσεις* ***με την έννοια του άρθρου 102***» [181]

7.6ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΠΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι λόγοι κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής απαριθμούνται εξαντλητικά στο άρθρο 72 παρ. 2. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει αν ο προσφέρων:

- αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, ή
- παρέχει εν γνώσει του ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 73 έως 78, ή
- δεν προσκομίσει εγκαίρως τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογητικά, ή
- δεν προσέλθει εγκαίρως για υπογραφή του συμφωνητικού, ή
- υπέβαλε μη κατάλληλη προσφορά με την έννοια της περ. 46 της παρ. 1 του άρθρου 2, ή
- στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών, δηλαδή αν τελικώς δεν αποδείξει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ότι όσα δήλωσε στο ΕΕΕΣ ήταν αληθή.

Από τη διαζευκτική διατύπωση του νόμου καθίσταται σαφές ότι αρκεί να συντρέχει μία εκ των παρατιθέμενων προϋποθέσεων, προκειμένου να καταπέσει η εγγύηση

[181] Βλ. σχετικά και την πρόσφατη νομολογία του ΣτΕ σε πρότυπη δίκη (απόφαση Ολομέλειας 2325/2023).

συμμετοχής. Ομοίως από τη διατύπωση του άρθρου («καταπίπτει») διαπιστώνεται ότι η κατάπτωση δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, αλλά είναι υποχρεωτική, χωρίς ωστόσο να τίθεται ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή της. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 παρ. 3 περί οψιγενών μεταβολών, «*σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής κατά την παρ. 2, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων*».

7.7ΧΡΟΝΟΣ ΙΣΧΥΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΑΣΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στο άρθρο 97 προβλέπεται ότι προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως μη κανονική.

Εκτός όμως από την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής (δια των αρμοδίων οργάνων της) να ελέγχει τον χρόνο ισχύος των προσφορών μετά την αποσφράγιση αυτών, εξίσου σημαντική είναι και η υποχρέωσή της να διασφαλίσει ότι οι προσφορές δεν θα λήξουν κατά τη – συχνά εξαιρετικά μακρόχρονη – διαδικασία ανάθεσης.

Και μάλιστα, επειδή με τις διατάξεις του άρθρου 72 παρ. 1 ο χρόνος ισχύος της εγγύησης συμμετοχής συναρτάται με τον χρόνο ισχύος της προσφοράς και συγκεκριμένα προβλέπεται ότι η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον μετά από τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ζητήσει από τον προσφέροντα να παρατείνει τον χρόνο ισχύος της προσφοράς του, θα πρέπει να του ζητήσει να παρατείνει και την εγγύηση συμμετοχής (επίσης πριν από τη λήξη της).

Στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους

δώδεκα (12) μήνες από την επόμενη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Αυτό σημαίνει ότι, αν παραταθεί η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ενώ έχουν ήδη υποβληθεί κάποιες προσφορές, η αναθέτουσα αρχή είναι καλό να υπενθυμίσει στους συμμετέχοντες ότι ο χρόνος ισχύος των προσφορών τους θα ελεγχθεί με βάση τη νέα καταληκτική ημερομηνία. Η αλλαγή αυτή θα επηρεάσει, κατά τα ανωτέρω, και τον χρόνο ισχύος των εγγυήσεων συμμετοχής.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη από τα έγγραφα της σύμβασης αρχική διάρκεια ισχύος της προσφοράς. Μετά από τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν από την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους. Η διαδικασία ανάθεσης συνεχίζεται με τους οικονομικούς φορείς που αποδέχθηκαν την παράταση πριν από την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου, και οι προσφορές ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα, ενώ αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Αν λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση της προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή δύναται, με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία να παρατείνουν την προσφορά τους. Από την τελευταία αυτή διάταξη προκύπτει ότι, χάριν της διαφύλαξης του δημοσίου συμφέροντος και με την διατύπωση της κατάλληλης αιτιολογίας, είναι κατ' εξαίρεση δυνατή η υποβολή αιτήματος από την αναθέτουσα αρχή τόσο για παράταση της προσφοράς πέραν της μίας φοράς όσο και για παράταση αυτής ακόμη και μετά τη λήξη της.

7.8ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 περί εχεμύθειας, αν δεν προβλέπεται στο Βιβλίο Ι (άρθρα 3 έως 221)[182] ή σε άλλες ειδικές διατάξεις [ιδίως στο άρθρο 1 του π.δ. 28/2015 (Α΄ 34)[183] και στο άρθρο 24 του ν. 2121/1993 (Α΄ 25)[184]], και με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων σχετικά με τη δημοσιοποίηση των συναπτόμενων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 64 και 70, η αναθέτουσα αρχή δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που της έχουν διαβιβάσει οικονομικοί φορείς και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των τεχνικών ή εμπορικών απορρήτων και των εμπιστευτικών πτυχών των προσφορών.

Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις στους οικονομικούς φορείς, με σκοπό την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών, τις οποίες παρέχουν οι ίδιες καθ' όλη τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Μπορούν επίσης να απαιτήσουν από τους οικονομικούς φορείς να διασφαλίζουν την τήρηση των απαιτήσεων αυτών από το προσωπικό τους, τους υπεργολάβους τους και κάθε άλλο τρίτο πρόσωπο που χρησιμοποιούν κατά την ανάθεση ή εκτέλεση της σύμβασης [185].

Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, πρέπει να αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Ωστόσο, υπάρχει ένα όριο στο εύρος των πληροφοριών εντός της προσφοράς, που είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν ως εμπιστευτικές. Ειδικότερα, δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδος, τις προσφερόμενες

---

[182] Πρβλ. άρθρο 257 - Εχεμύθεια (άρθρο 39 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

[183] Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία.

[184] Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα. (βλ. και Ν. 4481/17 (ΦΕΚ-100 Α/20-7-17) : Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων και άλλα θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού).

[185] Βλ. σχετικά Σχέδιο Συμφωνητικού υποδειγμάτων διακηρύξεων ΕΑΔΗΣΥ.

ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

Στην ΚΟ 28/2023 της ΕΑΔΗΣΥ («Εμπιστευτικές πληροφορίες κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων» ΑΔΑ-ΨΣΓΣΟΞΤΒ-9ΑΡ) αντιμετωπίζονται αναλυτικά κρίσιμα συναφή ζητήματα, όπως η έννοια του εμπορικού απορρήτου, η δυσχέρεια χαρακτηρισμού in abstracto, εκ προοιμίου, ως εμπιστευτικών των πληροφοριών που περιέχονται στις προσφορές των προσφερόντων, ανεξαρτήτως του αν συνιστούν εμπορικά απόρρητα καθώς και η επέκταση της προστασίας σε άλλες εμπιστευτικές πτυχές των προσφορών (δηλαδή σε πληροφορίες οι οποίες δεν μπορούν να χαρακτηριστούν, stricto sensu, ως τεχνικό ή εμπορικό απόρρητο) [186].

Η σήμανση στοιχείων της προσφοράς ως εμπιστευτικών γίνεται με χρήση σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 13 της ΥΑ 64233/2021 [Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)], όπως ισχύει. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να αποχαρακτηρίσει[187] τα στοιχεία της προσφοράς που ο προσφέρων έχει σημάνει ως εμπιστευτικά, εφόσον δεν πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζει το άρθρο 21 του νόμου (π.χ. εφόσον έχουν χαρακτηρισθεί ως εμπιστευτικά στοιχεία της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς).

Καταληκτικά, επισημαίνεται ότι ο χαρακτηρισμός στοιχείων των προσφορών ως εμπιστευτικών είναι θεμιτός για τη διαφύλαξη ενός τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, αλλά δεν πρέπει να παρακωλύει το έργο της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών καθώς και το δικαίωμα έννομης προστασίας των λοιπών

---

[186] ΔΕΕ Απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2021, στην υπόθεση Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras, C-927/19, EU:C:2021:295, ιδίως σκ. 130, καθώς και προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα στην ίδια υπόθεση, σημεία 44 και 55.

[187] Βλ. απόφαση ΕΑΔΗΣΥ 1222, 1223/2023.

προσφερόντων, για την άσκηση του οποίου είναι αναγκαία η πρόσβαση στα κρίσιμα στοιχεία της προσφοράς.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Σε διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση σύμβασης με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη του 1.000.000€, η αναθέτουσα αρχή συμπεριέλαβε στη διακήρυξη τον υποχρεωτικό εθνικό λόγο αποκλεισμού, σύμφωνα με τον οποίο «*αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης (διαγωνισμό) οικονομικός φορέας εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τις παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005*», πλην όμως παρέλειψε να ενσωματώσει το σχετικό πεδίο στο ΕΕΕΣ. Οικονομικός φορέας ο οποίος ακολούθησε πιστά το ΕΕΕΣ, όπως είχε αναρτηθεί στα έγγραφα της σύμβασης, και δεν συμπλήρωσε το εν λόγω πεδίο, θα πρέπει να κληθεί να το συμπληρώσει εκ των υστέρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102 ν. 4412/2016 ή θα πρέπει να αποκλεισθεί εξαρχής λόγω παράλειψης δήλωσης μη συνδρομής υποχρεωτικού λόγου αποκλεισμού;

Απάντηση:

Το ΣτΕ με την απόφαση 2223/2023 έκρινε ότι η μη συμπλήρωση πεδίου του ΕΕΕΣ (ονομαστικοποίηση- εθνικός λόγος αποκλεισμού), το οποίο η αναθέτουσα αρχή απάλειψε από το υπόδειγμα ΕΕΕΣ που ανάρτησε στο ΕΣΗΔΗΣ, **επιδέχεται συμπλήρωσης**, παρότι υπήρχε σχετικός όρος για τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού στη Διακήρυξη, καθώς δημιουργείται **αντικειμενική ασάφεια** ως προς το εάν συντρέχει απαίτηση της Διακήρυξης για προαπόδειξη της μη συνδρομής του, η ασάφεια δε αυτή δεν μπορεί να αποβεί σε βάρος του διαγωνιζομένου που συμπλήρωσε πλήρως το αναρτηθέν από την αναθέτουσα αρχή υπόδειγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ/ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

8.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής αποτελεί σημαντική διαδικασία κατά την αξιολόγηση των προσφορών-αιτήσεων συμμετοχής των οικονομικών φορέων και ο σύννομος τρόπος αξιολόγησης διασφαλίζει ότι δεν θα γίνονται δεκτοί προσφέροντες που δεν πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής.

8.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ο σκοπός του παρόντος Κεφαλαίου είναι η απόκτηση και η βελτίωση των γνώσεων των επιμορφωμένων ως προς τον έλεγχο των προϋποθέσεων και των δικαιολογητικών συμμετοχής, καθώς και ως προς την επαλήθευση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, όπως αυτά περιγράφονται στον νόμο και τα έγγραφα της σύμβασης.

8.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι επιμορφωμένοι θα είναι σε θέση να:

- να κατανοούν το δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και να αναγνωρίζουν εάν οι προσφορές προέρχονται από μεμονωμένους οικονομικούς φορείς ή από ενώσεις προσώπων,
- περιγράφουν τους φακέλους προσφορών και τα περιεχόμενά τους,
- να διακρίνουν και να αξιολογούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής,
- ελέγχουν το περιεχόμενο, τον χρόνο ισχύος και το παραδεκτό της εγγύησης συμμετοχής,
- να διακρίνουν τις πλημμέλειες της εγγυητικής συμμετοχής και να γνωρίζουν τον χρόνο επιστροφής της,
- γνωρίζουν τους κανόνες προκαταρκτικής απόδειξης (ΕΕΕΣ και συνοδευτικές δηλώσεις),
- αναγνωρίζουν τον τύπο, καθώς και τις συνέπειες της μη υποβολής ή μη ορθής συμπλήρωσης ΕΕΕΣ,
- να επαληθεύουν στο πρόσωπο του προσφέροντος ή του τρίτου φορέα τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής,

- κατανοούν τη διάκριση σε υποχρεωτικούς και δυνητικούς λόγους αποκλεισμού και να εντοπίζουν τους λόγους αποκλεισμού που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης,
- αντιλαμβάνονται τη σημασία της αρχής της αναλογικότητας κατά την αξιολόγηση των καταστάσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε αποκλεισμό,
- εφαρμόζουν τη μέγιστη περίοδο αποκλεισμού,
- να επαληθεύουν την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής στο πρόσωπο του προσφέροντος,
- να διακρίνουν τις περιπτώσεις στήριξης σε ικανότητες τρίτων και χρήσης υπεργολάβου.

8.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό α) περιγράφεται το περιεχόμενο των φακέλων προσφορών και ιδίως του (υπο)φακέλου δικαιολογητικά συμμετοχής, β) αναφέρεται η διαδικασία προσκόμισης και ελέγχου του παραδεκτού και του περιεχομένου της εγγυητικής συμμετοχής, γ) εντοπίζονται οι κανόνες προκαταρκτικής απόδειξης, γ) αναλύονται οι κανόνες και η διαδικασία εξέτασης της (μη) συνδρομής λόγων αποκλεισμού των προσφερόντων-συμμετεχόντων, δ) αναλύονται τα κριτήρια επιλογής και η διαδικασία επαλήθευσής τους, ε) διακρίνονται βασικές έννοιες όπως η στήριξη στις ικανότητες τρίτων και η χρήση υπεργολαβίας, στ) περιγράφονται οι κανόνες απόδειξης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.

8.2 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι φάκελοι προσφορών ανά κατηγορία σύμβασης και τα περιεχόμενά τους ορίζονται στα άρθρα 92, 93, 94 και 95 του ν.4412/2016.

Κανόνες υποβολής εγγράφων

Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα, σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984 (Α' 188). Τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφρασή τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό-ούς φάκελο-ους, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού του διαγωνισμού, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς του, τα οποία απαιτείται να προσκομιστούν σε πρωτότυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι, μεταξύ άλλων, η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά.

Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

Αναλυτικά για τα έγγραφα και δικαιολογητικά που απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή (ως πρωτότυπα ή ακριβή αντίγραφα) βλ. Κεφάλαιο 10, ενότητα 10.2, καθώς και υποδείγματα προμηθειών-υπηρεσιών ΕΑΔΗΣΥ.

Ηλεκτρονικός φάκελος της προσφοράς

Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών-υπηρεσιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 36, οι αιτήσεις συμμετοχής-προσφορές υποβάλλονται σε (υπο)φακέλους (κατηγορία

επισυναπτόμενων αρχείων στο ηλεκτρονικό σύστημα), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες-Υπηρεσίες[188]. Ο σχετικός ηλεκτρονικός χώρος περιλαμβάνει κατά περίπτωση τους (υπό)φακέλους: i) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» ii) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά» iii) «Οικονομική Προσφορά»[189]. Στην ανοικτή διαδικασία, τα στοιχεία της εκάστοτε ηλεκτρονικής προσφοράς καταχωρίζονται στις σχετικές φόρμες του Υποσυστήματος με καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στις αντίστοιχες ηλεκτρονικές φόρμες των δικαιολογητικών συμμετοχής τεχνικής προσφοράς και της οικονομικής προσφοράς και με επισύναψη του συνόλου των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων στον κατάλληλο (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», καθώς και στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά».

Ο (υπο)φάκελος, του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής Τεχνική Προσφορά» περιλαμβάνει το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την τεχνική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες Υπηρεσίες[190] και των εγγράφων της σύμβασης.

Περιεχόμενο φακέλου «δικαιολογητικά συμμετοχής»

Σε εφαρμογή του άρθρου 93 του ν. 4412/2016 «Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού:

---

[188] Αριθμ. 44756/2024 ΚΥΑ «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - Τροποποίηση της υπ' αρ. 64233/8.6.2021 (Β' 2453) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας.» (Β΄3380/13-06-2024).

[189] Βλ. άρθρο 9 ΚΥΑ ΕΣΥΔΗΣ Προμήθειες-Υπηρεσίες.

[190] Βλ. άρθρο 13 ΚΥΑ ΕΣΥΔΗΣ Προμήθειες-Υπηρεσίες.

- το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (εφεξής ΕΕΕΣ) και την τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση,
- την εγγύηση συμμετοχής.

Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει και πρόσθετα έγγραφα, όπως καθορίζει η οικεία διακήρυξη. Επισημαίνεται ότι στις συμβάσεις άνω των ορίων (για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να ισχύει ο Κανονισμός Κυρώσεων κατά της Ρωσίας) στην προσφορά περιλαμβάνεται η δήλωση του οικονομικού φορέα περί μη ρωσικής εμπλοκής, είτε σε διακριτή υπεύθυνη δήλωση ή, εναλλακτικά, στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλεται μαζί με το ΕΕΕΣ[191].

8.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΟΥΣΙΩΔΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Όπως προαναφέρθηκε, η εγγυητική επιστολή συμμετοχής αποτελεί στοιχείο του (υπο)φακέλου των «δικαιολογητικών συμμετοχής», σύμφωνα με το άρθρο 93 του νόμου. Προσκομίζεται από τους οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 72[192] και ζητείται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων της απευθείας ανάθεσης[193].

---

[191] Βλ. για παράδειγμα παρ. 2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών του υποδείγματος διακήρυξης υπηρεσιών της ΕΑΔΗΣΥ «Επισημαίνεται, τέλος, ότι η δήλωση του οικονομικού φορέα περί μη ρωσικής εμπλοκής, [εφόσον πρόκειται για συμβάσεις άνω των ορίων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.2.3.5.α της παρούσας] περιλαμβάνεται σε διακριτή υπεύθυνη δήλωση ή, εναλλακτικά, στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλεται μαζί με το ΕΕΕΣ. Το περιεχόμενο της δήλωσης προβλέπεται στο Παράρτημα XII της παρούσας.»

[192] Πρβλ. άρθρο 302 - Εγγυήσεις - Εξουσιοδοτική διάταξη για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

[193] Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μην απαιτούν εγγύηση συμμετοχής στις ακόλουθες διαδικασίες: α) διαδικασία σύναψης συμφωνίας πλαίσιο, β) διαδικασία ανάθεσης σύμβασης μέσω δυναμικού συστήματος αγοράς, γ) απευθείας ανάθεση, δ) επιλογή από κατάλογο και ε) επιλογή από ηλεκτρονικό κατάλογο (e-catalogue/emarketplace). Πρβλ. και άρθρο 32Α Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, όπου ανάλογα με τον λόγο της προσφυγής σε διαπραγμάτευση μπορεί να μην ζητείται εγγύηση συμμετοχής.

Ύψος

Το ύψος της εγγυητικής συμμετοχής καθορίζεται ρητά στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό (αριθμητικώς και ολογράφως) και δεν μπορεί να υπερβαίνει, σε ποσοστό, το 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς να συνυπολογίζεται το δικαίωμα προαίρεσης και παράτασης. Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης το ύψος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας του τμήματος/τμημάτων της σύμβασης στα οποία συμμετέχει ο εκάστοτε οικονομικός φορέας

Εκδότες -Περιεχόμενο

Η εγγύηση εκδίδεται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/2016 (Α' 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της ΕΕ ή του ΕΟΧ ή στα κράτη μέρη της ΣΔΣ και έχουν το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά από τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Το περιεχόμενο των εγγυητικών επιστολών περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία της παρ. 12 του άρθρου 72 και περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα στοιχεία:

α) την ημερομηνία έκδοσης,

β) τον εκδότη,

γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται (ή τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών),

δ) τον αριθμό της εγγύησης,

ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση,

στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση,

ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα,ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως, και ββ) σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου (όρος αα' δεν εφαρμόζεται για τις εγγυήσεις που παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων),

η) τα στοιχεία της διακήρυξης ή της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του διαγωνισμού,

θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης,

ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει επιπλέον και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση

Ισχύς

Η ισχύς της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής ορίζεται κατ' ελάχιστον 30 ημέρες από τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν από τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν από τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται, σε

περίπτωση που παρατείνεται η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών[194], οπότε απαιτείται αντίστοιχα και η παράταση του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, ώστε να έχει πάντοτε διάρκεια 30 ημέρες μεγαλύτερη από τον χρόνο ισχύος της προσφοράς. Για τον λόγο αυτό, συνιστάται οι προσφέροντες να ειδοποιούνται ταυτόχρονα μέσω σχετικής ανακοίνωσης προκειμένου να διευθετήσουν εγκαίρως τα ζητήματα σχετικά με ενδεχόμενη επανυποβολή/επικαιροποίηση της προσφοράς τους και της εγγύησης συμμετοχής τους. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του αιτήματος περί παράτασης του χρόνου ισχύος των προσφορών[195].

Προσκόμιση

Όταν η διαδικασία σύναψης της σύμβασης διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ, οι πρωτότυπες εγγυήσεις, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς υποχρεωτικά έως και πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, διαφορετικά η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Η ως άνω υποχρέωση έχει συμπεριληφθεί ρητά στα επικαιροποιημένα υποδείγματα Διακηρύξεων προμηθειών και υπηρεσιών της ΕΑΔΗΣΥ.

Ειδικότερα, έχει συμπεριληφθεί ο ακόλουθος όρος : «Η προσκόμιση των πρωτότυπων εγγυήσεων συμμετοχής πραγματοποιείται είτε με κατάθεση του ως άνω φακέλου στην υπηρεσία πρωτοκόλλου της αναθέτουσας αρχής είτε με την αποστολή του ταχυδρομικώς, επί αποδείξει. Το βάρος απόδειξης της έγκαιρης προσκόμισης φέρει ο οικονομικός φορέας. Το εμπρόθεσμο αποδεικνύεται με τον αριθμό πρωτοκόλλου είτε με την επίκληση του σχετικού αποδεικτικού αποστολής, ανά περίπτωση. Στην περίπτωση που επιλεγεί η αποστολή του φακέλου της εγγύησης συμμετοχής ταχυδρομικώς, ο οικονομικός φορέας αναρτά, εφόσον δεν διαθέτει αριθμό έγκαιρης

---

[194] Βλ. έγγραφο της ΕΑΑΔΗΣΥ με αριθμ. Πρωτ. 4121/30.07.2020, με θέμα «Διευκρινίσεις ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στη διαγωνιστική διαδικασία σε περίπτωση τροποποίησης όρων της διακήρυξης», ΑΔΑ: ΩΡΗ9ΟΞΤΩ-2ΧΖ.

[195] Βλ. άρθρο 97 του ν. 4412/2016.

εισαγωγής του φακέλου του στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία», τα σχετικό αποδεικτικό στοιχείο προσκόμισης (αποδεικτικό κατάθεσης σε υπηρεσίες ταχυδρομείου - ταχυμεταφορών), προκειμένου να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή περί της τήρησης της υποχρέωσής του σχετικά με την (εμπρόθεσμη) προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής του στον παρόντα διαγωνισμό.».

Έλεγχος

Πριν από οποιαδήποτε ενέργεια της Επιτροπής του Διαγωνισμού προηγείται ο έλεγχος ότι προσκομίστηκε πρωτότυπη έγχαρτη εγγύηση, όμοια με αυτή που υποβλήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στον οικείο ηλεκτρονικό φάκελο, χωρίς να ελέγχεται στο σημείο αυτό το ουσιαστικό της περιεχόμενο, καθώς ο έλεγχος αυτός ακολουθεί σε δεύτερο χρόνο.

Επισημαίνεται ότι έχει κριθεί ότι οιαδήποτε έλλειψη στη νομότυπη υποβολή της εγγυητικής επιστολής ή της παράτασης αυτής, όπως είναι η παράλειψη της προσκόμισής της σε πρωτότυπη μορφή, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι δεκτική εκ των υστέρων συμπλήρωσης, μέσω της διαδικασίας άρθρου 102 του νόμου[196].

Η προσφορά οικονομικού φορέα που παρέλειψε να προσκομίσει την απαιτούμενη από τα έγγραφα της σύμβασης εγγύηση συμμετοχής απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη της Επιτροπής του Διαγωνισμού. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς λόγω μη προσκόμισης εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί επίσης με τους φορείς που έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους. Αν διαπιστωθεί πλαστότητα εγγυητικής επιστολής, ο προσφέρων αποκλείεται από τον διαγωνισμό και υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά στον αρμόδιο εισαγγελέα.

---

[196] Ελ. Συν. Έβδ. Τμ. Απόφ. 1412/2022, Στ΄Κλ. Πράξη 26/2022.

Στη συνέχεια ελέγχεται το ουσιαστικό περιεχόμενο και η πληρότητα της εγγυητικής συμμετοχής και ο ως άνω έλεγχος συμπεριλαμβανομένου και του ελέγχου εγκυρότητας καταγράφονται σε πρακτικό.

Γίνεται δεκτό[197] ότι η έλλειψη ή η πλημμελής αναγραφή σε κατατεθείσα εγγυητική επιστολή ενός ή περισσοτέρων από τα προαναφερόμενα στοιχεία του περιεχομένου της δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου την απόρριψη της οικείας προσφοράς. Αυτό ισχύει ιδίως όταν οι σχετικές διατάξεις της διακήρυξης είναι αμφίσημες με αποτέλεσμα να δημιουργήσουν εύλογη αμφιβολία στους προσφέροντες ως προς το αναγκαίο περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής[198], ή όταν η έλλειψη ή ασάφεια της κατατεθείσας επιστολής κρίνεται επουσιώδης αφού δεν καταλείπεται αμφιβολία ως προς το ελλείπον στοιχείο[199].

---

[197] Βλ. αναλυτικά Σταματίου Ν., σε Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016, Νομολογιακή προσέγγιση & Πρακτική εφαρμογή, 2η έκδοση ενημερωμένη και εμπλουτισμένη έως και τον Ν 5130/2024, , Επιμέλεια: Κουλουμπίνη Ε. - Ε., Μάζος Η., Νομική Βιβλιοθήκη, 2024, σελ. 440.

[198] Βλ. ενδεικτικώς, περιπτώσεις α) διάστασης του κειμένου της δημοσιευθείσας στο ΚΗΜΔΗΣ διακήρυξης από την αναρτηθείσα περίληψη αυτής ως προς το ύψος της εγγύησης συμμετοχής: ΕλΣυν Έβδομο Τμ. 1414/2022, β) έλλειψης πεδίου στο συνημμένο στη διακήρυξη υπόδειγμα εγγυητικής επιστολής για τη συμπλήρωση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών: ΕλΣυν πρώην VI Τμ. 124/2019, Στ΄ Κλ. 423/2018, γ) μη αναγραφής στο υπόδειγμα του όρου περί παραίτησης του εγγυητή από το δικαίωμα διζήσεως (αναγκαία η κλήση του προσφέροντος για παροχή διευκρίνισης κατ' άρθρο 102 του Ν 4412/2016): ΔΕφΑθ 1002/2022, δ) ασάφειας της διακήρυξης ως προς το ύψος της εγγύησης συμμετοχής (αναγκαία η κλήση του προσφέροντος για παροχή διευκρίνισης κατ' άρθρο 102 του Ν 4412/2016): ΔΕφΘεσ 152/2021, 181/2020, ε) πρόδηλου αριθμητικού σφάλματος της διακήρυξης ως προς το ύψος της εγγύησης συμμετοχής: ΔΕφΘεσ 193/2019, πρβλ. και τη νεότερη ΔΕφΘεσ 442/2022.

[199] Βλ. ενδεικτικώς, περιπτώσεις α) μη αναγραφής της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών: ΕλΣυν VI Τμ. 124/2019, Στ΄ Κλ. 158/2023, β) μη αναγραφής της ημερομηνίας διεξαγωγής του διαγωνισμού, ως εζητείτο από την διακήρυξη: ΕλΣυν πρώην VI Τμ. 1330/2018, Ζ΄ Κλ. 242/2018, γ) μη αναγραφής του ΑΦΜ ή της επωνυμίας του υπερ ου εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή συμμετοχής: ΕλΣυν πρώην VI Τμ. 1328/2018, Ε΄ Κλ. 181, 163/2018, 230/2017, Στ΄ Κλ. 72/2020, ΔΕφΑθ 1775/2021, ΔΕφΘεσ 48/2021, ΔΕφΑθ 410/2020, δ) μη αναγραφής ή ανακριβής αναγραφή της διεύθυνσης του υπερ ου εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή συμμετοχής: ΕλΣυν πρώην VI Τμ. 1328/2018, 1876/2017, ΔΕφΘεσ 48/2021, contra ΔΕφΠειρ Α315/2021, Ν53/2021 (ουσιώδης η παντελής έλλειψη, δεν καταλείπεται περιθώριο συμπλήρωσης - διευκρίνισης κατ' άρθρο 102 του Ν 4412/2016), ε) μη αναγραφής των στοιχείων (αριθμού) της οικείας διακήρυξης: ΕλΣυν πρώην VI Τμ. 1876/2017, Ε΄ Κλ. 163, 46/2018, Στ΄ Κλ. 72/2020, Ζ΄ Κλ. 807/2019, στ) εσφαλμένης αναγραφής του φορέα στον οποίο απευθύνεται η εγγυητική επιστολή συμμετοχής: Στ΄ Κλ. 334/2022, ζ) παράλειψης απαιτούμενης βεβαίωσης περί μη

Αντίθετα, η μη αναγραφή της προθεσμίας ισχύος αυτής, θεωρείται ουσιώδης παράλειψη μη δεκτική συμπλήρωσης ή αντικατάστασης της εγγυητικής επιστολής εκ των υστέρων (ενδεικτικά ΔΕφΠειρ 223/2022). Το ίδιο, γίνεται δεκτό ότι ισχύει και στην περίπτωση υποβολής εγγυητικής επιστολής συμμετοχής ποσού μικρότερου του απαιτουμένου στη διακήρυξη, εκτός προδήλου αριθμητικού σφάλματος. Τυχόν ασάφεια, ωστόσο, γραμματικό ή αριθμητικό σφάλμα της διακήρυξης ως προς το ποσό δεν επιτρέπεται να οδηγεί σε απόρριψη της προσφοράς διαγωνιζομένου που προσκόμισε εγγύηση μικρότερου ποσού[200] .

Επιστροφή

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης. Στους λοιπούς προσφέροντες επιστρέφεται μετά από:

- την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση απόφασης επί ασκηθείσας προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης,
- την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ενδίκων βοηθημάτων προσωρινής δικαστικής προστασίας ή την έκδοση απόφασης επ' αυτών,

---

υπέρβασης ανώτατου ύψους εγγυήσεων που δύναται να εκδοθεί από την τράπεζα: ΔΕφΑθ 1974/2022, η) επουσιώδους απόκλισης στη διατύπωση σε σχέση με το υπόδειγμα της διακήρυξης αναφορικώς με τον τρόπο ενημέρωσης - ειδοποίησης της εκδότριας τράπεζας για την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και την εν συνεχεία προθεσμία αυτής προς καταβολή του ποσού εγγύησης: ΣτΕ 627/2021, ΣτΕ ΕΑ 264/2020, ΔΕφΑθ 1705/2021 (contra ΔΕφΧαν 25/2021), θ) απόκλισης στη διατύπωση σε σχέση με το υπόδειγμα της διακήρυξης αναφορικώς με την έκδοση της εγγυητικής επιστολής υπέρ της διαγωνιζόμενης ένωσης εταιρειών και της κάλυψης των υποχρεώσεων όλων των φορέων που συμμετέχουν σε αυτήν: ΣτΕ 2409/2021, ΣτΕ ΕΑ 68/2021. Ό.π. Σταματίου Ν.

[200] ΔΕφΘεσ 181/2020, 152/2021 (όπου και εφαρμογή από το δικαστήριο της αρχής της αναλογικότητας ενόψει του ελάχιστου ύψους του υπολειπόμενου ποσού εγγύησης). Πρόδηλο, πάντως αριθμητικό σφάλμα δεν δημιουργεί αμφισβήτηση αναφορικά με το αληθές νόημα του σχετικού όρου, στο μέτρο που, κατά τα λοιπά, ορίζεται σαφώς συγκεκριμένο ποσοστό επί της προϋπολογισθείσας δαπάνης, βάσει του οποίου υπολογίζεται το ύψος της εγγύησης, βλ. ΔΕφΘεσ 442/2022, contra η 193/2019 απόφαση του αυτού δικαστηρίου. Ό.π. Σταματίου Ν.

- την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α' 127), εφόσον απαιτείται.

Για τα προηγούμενα στάδια της κατακύρωσης η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους συμμετέχοντες σε περίπτωση:

- λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς και μη ανανέωσης αυτής
- απόρριψης της προσφοράς τους και εφόσον δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή ένδικο βοήθημα ή έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή ενδίκων βοηθημάτων ή έχει λάβει χώρα παραίτηση από το δικαίωμα άσκησης αυτών ή αυτά έχουν απορριφθεί αμετακλήτως.

Για την κατάπτωση της εγγυητικής συμμετοχής βλ. Κεφάλαιο 7 του παρόντος, ενότητα 7.6..

8.2.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΈΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ, ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ, ΑΡΜΟΔΙΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΤΟΥ.

Σημαντική καινοτομία των οδηγιών και της εθνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις[201] αποτελεί η δυνατότητα προκαταρκτικής απόδειξης σχετικά με την ποιοτική επιλογή των υποψηφίων-προσφερόντων. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)[202], το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες

[201] Βλ. άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) και 79Α Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης.

[202] Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει τυποποιημένου εντύπου, το οποίο εκδόθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 (βλ. ιδίως Παράρτημα 2).

του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Το ΕΕΕΣ παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας https://espd.eprocurement.gov.gr, που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του ΕΕΕΣ.

Με το ΕΕΕΣ ο οικονομικός φορέας επιβεβαιώνει ότι πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, και

γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, περί περιορισμού του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης [ο περιορισμός αυτός μπορεί να εφαρμόζεται στις διαδικασίες δύο σταδίων].

Κατά συνέπεια, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν, κατά κανόνα, την υποβολή των σχετικών αποδεικτικών μέσων για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, τα οποία προσκομίζονται μόνο από τον προσωρινό ανάδοχο, κατά το στάδιο της κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης προσκόμισης ενός ή περισσότερων δικαιολογητικών, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης[203].

Στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 προβλέπεται η υποχρεωτική χρήση του ΕΕΕΣ σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης, ενώ προβλέπεται εξαίρεση από την υποχρεωτική χρήση του σε συγκεκριμένες

[203] Βλ. παρ. 5 άρθρου 79.

περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης[204].

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ίδιες πληροφορίες για τους φορείς αυτούς. Το ίδιο, όσον αφορά τους λόγους αποκλεισμού, ισχύει και για τους υπεργολάβους, αν το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης της αναφερόμενης στην προσφορά υπεργολαβίας υπερβαίνει το ποσοστό για το οποίο με βάση τη διακήρυξη απαιτείται επαλήθευση της (μη) συνδρομής λόγου αποκλεισμού και στο πρόσωπο των υπεργολάβων[205].

Χρόνος και τρόπος υποβολής του ΕΕΕΣ

Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή του εκπροσώπου του οικονομικού φορέα με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος, κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής.

Κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου τού οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 73, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

---

[204] Βλ. άρθρο 32 Α παρ. 1. Επομένως, εξαιρούνται οι εξής περιπτώσεις διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξη: α) περιπτώσεις που η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα, β) σε περιπτώσεις που η ανάθεση έχει επείγοντα χαρακτήρα ή γ) σε περιπτώσεις που η συναλλαγή αφορά σε προμήθεια αγαθών που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων.

[205] Βλ. άρθρο 58, σε συνδυασμό με το άρθρο 131 παρ. 6 του νόμου. Πρβλ. κατωτέρω την υπ' αριθμ. 1412/2024 απόφαση του Δ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Αν στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας υπογραφής του ΕΕΕΣ και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής έχουν επέλθει μεταβολές στα δηλωθέντα στοιχεία, εκ μέρους του, στο ΕΕΕΣ, ο οικονομικός φορέας αποσύρει την προσφορά του, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στη συνέχεια μπορεί να την υποβάλει εκ νέου με επίκαιρο ΕΕΕΣ.[206]

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο διαμορφώνει η αναθέτουσα αρχή με βάση τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής της Διακήρυξης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint, προσβάσιμου μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (https://espd.eprocurement.gov.gr/) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι Οικονομικοί Φορείς δύνανται για τον σκοπό αυτό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο XML που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης.

Σχετικά με την υπογραφή του ΕΕΕΣ, κρίσιμος είναι ο αντίστοιχος όρος της Διακήρυξης. Στα επικαιροποιημένα υποδείγματα Διακηρύξεων υπηρεσιών που έχουν εκδοθεί από την ΕΑΔΗΣΥ έχει συμπεριληφθεί ο εξής όρος: «Το συμπληρωμένο από τον Οικονομικό Φορέα ΕΕΕΣ (συμπεριλαμβανομένων των διακριτών ΕΕΕΣ από δανείζοντες εμπειρία ή υπεργολάβους, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8), καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σύμφωνα με την

[206] Βλ. άρθρο 79Α του ν. 4412/2016.

περίπτωση β’ [207] ή δ΄ [208] της παραγράφου 2.4.2.5 της παρούσας, σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF.». Με τον ως άνω όρο προκύπτει ότι το ΕΕΕΣ υπογράφεται είτε με χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης [209], είτε με εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή[210].

---

[207] Βλ. τα άρθρα 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα.

[208] Βλ. την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων.

[209] «Άρθρο 27 Έκδοση εγγράφων μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης

1. Κάθε φυσικό πρόσωπο που ενεργεί για τον εαυτό του ατομικά ή ως νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου (χρήστης) δύναται να εκδίδει έγγραφα μέσω της ΕΨΠ. Στην έννοια του χρήστη περιλαμβάνονται και τα φυσικά πρόσωπα που ενεργούν ως δικαστικοί συμπαραστάτες.

2. Για την έκδοση εγγράφων μέσω της ΕΨΠ απαιτείται η προηγούμενη αυθεντικοποίηση του χρήστη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24.

3. Τα έγγραφα της παρ. 1 φέρουν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό επαλήθευσης και προηγμένη ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από όλους τους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, από τα δικαστήρια όλων των βαθμών και τις εισαγγελίες όλης της χώρας, καθώς και από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες:

α) Ως ηλεκτρονικά έγγραφα διακινούμενα με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), χωρίς να απαιτείται ηλεκτρονική υπογραφή ή άλλη ηλεκτρονική σφραγίδα και με ισχύ πρωτότυπου εγγράφου.

β) Ως έντυπα έγγραφα, εφόσον εκτυπωθούν από τη διαδικτυακή εφαρμογή της ΕΨΠ, χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις ή διαδικασία επικύρωσης και με ισχύ αντιγράφου.

4. Η επαλήθευση του περιεχομένου του εγγράφου από τον λήπτη γίνεται μέσω της υπηρεσίας επαλήθευσης που παρέχεται από την ΕΨΠ με τη χρήση του μοναδικού αναγνωριστικού αριθμού επαλήθευσης.

5. Για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση εγγράφων που έχουν εκδοθεί μέσω της Ε.Ψ.Π., τόσο κατά τη συναλλαγή των διοικούμενων με τους φορείς του δημόσιου τομέα όσο και κατά την επικοινωνία μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα, αρκεί η επίκληση του μοναδικού αναγνωριστικού αριθμού επαλήθευσης της παρ. 4.».

[210] Πρβλ. Εγκύκλιο ΥΠΑΝ «Εγκύκλιος-Οδηγία προς τις αναθέτουσες αρχές σχετικά με τον τρόπο υποβολής- υπογραφής προσφορών και λοιπών ιδιωτικών εγγράφων, σε ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης, που διενεργούνται στο Υποσύστημα ΕΣΗΔΗΣ» ΑΔΑ 9ΠΛΨ46ΝΛΣΞ-3ΓΝ.

Στις περιπτώσεις που η προς ανάθεση σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα και μόνο εφόσον τα κριτήρια επιλογής ποικίλλουν από τμήμα σε τμήμα, πρέπει να συμπληρώνεται διακριτό ΕΕΕΣ για κάθε τμήμα (ή ομάδα τμημάτων με τα ίδια κριτήρια επιλογής).

Επίσης, διακριτό ΕΕΕΣ υποβάλλεται για κάθε μέλος της ένωσης, εφόσον η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, για κάθε τρίτο, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο προσφέρων, καθώς και, κατά περίπτωση και ανάλογα με το ποσοστό της υπεργολαβίας, για κάθε υπεργολάβο που δηλώνει, σύμφωνα και με τους ειδικότερους όρους των εγγράφων της σύμβασης.

Περιεχόμενο ΕΕΕΣ και συνοδευτικής δήλωσης

Ο οικονομικός φορέας φέρει την ειδική υποχρέωση να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ, την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους αποκλεισμού της διακήρυξης, δηλαδή όλα τα πραγματικά γεγονότα που μπορεί να στοιχειοθετούν λόγο αποκλεισμού [211] , ανεξαρτήτως της υποκειμενικής του άποψης, προκειμένου να παρέχει τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να αξιολογήσει τις πληροφορίες αυτές.

Ταυτόχρονα πρέπει να επικαλεστεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του μέτρα.

Επισημαίνεται, ιδίως, ότι, κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ για τυχόν σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η πάροδος της τριετούς περιόδου της ισχύος του λόγου αποκλεισμού (παρ. 10 του άρθρου 73) ή η εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 3β (ήδη 3Γ) του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (συμφωνία διευθέτησης ή ένταξη σε πρόγραμμα επιείκειας), αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης[212].

---

[211] Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 754/2020, 753/2020 (Δ Τμήμα).

[212]Παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 235 του ν. 4635/2019.

Όσον αφορά στις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (περ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) αυτές θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του[213].

Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας δηλώνει ότι εμπίπτει σε μία από τις καταστάσεις των παρ. 1 και 4 του άρθρου 73, εκτός από την περ. β' της παρ. 4, για τις οποίες συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού, υποχρεούται, εφόσον επικαλεστεί μέτρα αυτοκάθαρσης για να αποδείξει την αξιοπιστία του, στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ, που εμφανίζεται κατόπιν της θετικής απάντησης που έδωσε περί συνδρομής κάποιου από τους ανωτέρω λόγους αποκλεισμού, να δηλώσει εάν τα μέτρα αυτοκάθαρσης, τα οποία έλαβε για τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού που έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ, έχουν ήδη κριθεί σε προγενέστερη διαδικασία στην οποία συμμετείχε, βάσει απόφασης που εκδόθηκε από την ίδια ή άλλη αναθέτουσα αρχή, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής εξέτασης επανορθωτικών μέτρων[214].

Στο αντίστοιχο πεδίο του ΕΕΕΣ [αμιγώς εθνικοί λόγοι αποκλεισμού] δηλώνεται η μη συνδρομή εθνικών λόγων αποκλεισμού, για παράδειγμα αυτός της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005[215], εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 ευρώ.

---

[213]Παρ. 2[Α] άρθρου 73, σε συνδυασμό με την παρ. 8 του άρθρου 79, του ν. 4412/2016.

[214]Βλ. Άρθρο 5 της Υ.Α. υπ'αριθμ. 102080/24-10-2022 «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016», ΦΕΚ Β/02-11-2022

[215] Κατά την παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3310/2005: «4.α) Απαγορεύεται η σύναψη δημοσίων συμβάσεων με εξωχώριες εταιρείες από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Α` 167). Οι εξωχώριες εταιρείες από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» απαγορεύεται επίσης να

Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με αυτό[216]. Από το γράμμα της διάταξης προκύπτει ότι ο νόμος επιτρέπει με τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση μόνο την αποσαφήνιση των στοιχείων που έχουν ήδη δηλωθεί στο ΕΕΕΣ τα οποία πρέπει να είναι κατ' αρχήν ακριβή και όχι την υποβολή νέων στοιχείων ή την παροχή πληροφοριών που βρίσκονται σε αντίθεση μεταξύ τους[217]. Γίνεται μάλιστα δεκτό ότι ως άνω υπεύθυνη δήλωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει το ΕΕΕΣ, ούτε να θεραπεύσει τυχόν ελάττωμά του (βλ. ΔΕφΚομ. 16/2023), για παράδειγμα στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας έχει παραλείψει να δηλώσει στο ΕΕΕΣ προηγούμενες διαπιστωθείσες παραβάσεις.

Επιπλέον, η δήλωση του οικονομικού φορέα περί μη ρωσικής εμπλοκής, στις συμβάσεις άνω των ορίων (για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να ισχύει ο Κανονισμός Κυρώσεων κατά της Ρωσίας) περιλαμβάνεται σε διακριτή υπεύθυνη δήλωση ή, εναλλακτικά, στην ως άνω συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 4, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική

συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο του ένα τοις εκατό (1%) επί του μετοχικού κεφαλαίου ή να κατέχουν εταιρικά μερίδια ή να είναι εταίροι των εταίρων σε επιχειρήσεις που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις. Για τον έλεγχο και την επιβολή της απαγόρευσης αυτής η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας εφαρμόζει την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατά την παρ. 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013. Επιπλέον, απαγορεύεται η σύναψη δημοσίων συμβάσεων με εξωχώριες εταιρείες από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, με εξαίρεση τα κράτη που αποτελούν: αα) κράτος - μέλος της Ένωσης, ή ββ) κράτος - μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), ή γγ) τρίτη χώρα που έχει υπογράφει και κυρώσει τη Διεθνή Συμφωνία για τις Διεθνείς Συμβάσεις (ΣΔΣ), στον βαθμό που η υπό ανάθεση σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω ΣΔΣ, ή δδ) σε τρίτη/ες χώρες που δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις αα), ββ) και γγ) και έχει συνάψει και εφαρμόζει διμερή ή πολυμερή συμφωνία με την Ένωση.».

[216]Βλ. άρθρο 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016.

[217] Βλ. ενδεικτικά ΕΑΔΗΣΥ 407/2024.

διεύθυνση της βάσης δεδομένων, δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Έλεγχος και συμπλήρωση του ΕΕΕΣ

Οι αναθέτουσες αρχές προσαρμόζουν το ΕΕΕΣ στην εκάστοτε διαδικασία σύναψης σύμβασης, διαμορφώνοντάς το σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους (λόγους αποκλεισμού και κριτήρια επιλογής) που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης. Επομένως το ΕΕΕΣ συναρτάται αποκλειστικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης. Ως εκ τούτου, οι αναθέτουσες αρχές δεν δύνανται να αποκλείουν οικονομικούς φορείς λόγω μη συμπλήρωσης ή εσφαλμένης συμπλήρωσης πεδίων του ΕΕΕΣ, τα οποία αφορούν σε στοιχεία που δεν συνδέονται με όρους της διακήρυξης, ακόμη και αν τα εν λόγω πεδία, εκ παραδρομής, έχουν παραμείνει στο διαμορφωθέν από τις αναθέτουσες αρχές ΕΕΕΣ.

Στους όρους των υποδειγμάτων Διακηρύξεων προμηθειών και υπηρεσιών της ΕΑΔΗΣΥ, η υποβολή του ΕΕΕΣ προβλέπεται επί ποινή αποκλεισμού.

Σημαντικό ζήτημα που απασχολεί τις αναθέτουσες αρχές αποτελεί η έκταση της δυνατότητας συμπλήρωσης ελλιπών πληροφοριών του ΕΕΕΣ, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 102 του ν. 4412/2016.

Το άρθρο 102, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 ν. 4782/2021, πλέον επιτρέπει ρητώς τις συμπληρώσεις, αποσαφηνίσεις και διορθώσεις ελλείψεων, σε κάθε περίπτωση ελλιπούς ή και εσφαλμένου στοιχείου και πληροφορίας της προσφοράς, ακόμη και όσων περιλαμβάνονται στο ΕΕΕΣ. Επιτρέπεται επίσης ρητώς η υποβολή ελλειπόντων εγγράφων για πρώτη φορά. Ως όριο που τίθεται από τη διάταξη είναι η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας. Σε κάθε περίπτωση πάντως η εφαρμογή του ως άνω άρθρου δεν μπορεί να οδηγήσει σε μεταβολή του αντικειμένου και υποβολή νέας προσφοράς[218].

[218] Όπως προκύπτει από την έκθεση ανάλυσης συνεπειών ρύθμισης «με σκοπό τον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής.». Στην ίδια έκθεση, περαιτέρω, αναφέρεται: «Με τη νέα

Με βάση την πάγια εθνική νομολογία, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 102, ερμηνευομένων βάσει των αρχών της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ισότητας των διαγωνιζομένων, τυχόν συμπλήρωση ή διευκρίνιση επί των στοιχείων της προσφοράς δεν δύναται να οδηγήσει σε αναπλήρωση μη υποβληθέντων ή μη νομίμως υποβληθέντων ή να επιτρέψει την εκ των υστέρων αντικατάσταση εγγράφων και στοιχείων της προσφοράς μη πληρούντων τους όρους της διακήρυξης με νεότερα, προκειμένου να πληρωθούν οι προδιαγραφές της διακήρυξης. Η διάταξη αυτή, δηλαδή, δεν έχει την έννοια ότι επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να δέχεται τη διόρθωση, συμπλήρωση ή αντικατάσταση μη νόμιμων στοιχείων των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων ανακριβών δηλώσεων που περιέχονται στο ΕΕΕΣ που, κατά τις ρητές διατάξεις της διακήρυξης, συνεπάγονται υποχρεωτικώς τον αποκλεισμό του υποψήφιου οικονομικού φορέα (πρβλ. ΣτΕ 2646/2022 σκ. 24, 147/2022 σκ. 34, 2514/2022 σκ. 22).

Γίνεται επομένως δεκτό ότι η ως άνω διάταξη δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση παράλειψης υποβολής ή απάντησης ΕΕΕΣ, καθόσον μια τέτοια ερμηνευτική εκδοχή θα αναιρούσε πλήρως τις διατάξεις των άρθρων 79 και 93 περί του ΕΕΕΣ ως ουσιώδους δικαιολογητικού συμμετοχής. Με την περίπτωση αυτή (της εν όλω μη υποβολής ΕΕΕΣ) πρέπει να εξομοιωθεί και η προσχηματική υποβολή ΕΕΕΣ, το οποίο δεν έχει συμπληρωθεί κατά το πλείστο μέρος του.

Συμπερασματικά, κρίνεται ότι η παράλειψη απάντησης σε συγκεκριμένο ερώτημα, ιδίως σε αυτά που σχετίζονται με τους λόγους αποκλεισμού ή τα κριτήρια επιλογής, συνιστά ουσιώδη παράλειψη, κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ, και δεν μπορεί οι ελλείπουσες απαντήσεις να συμπληρωθούν. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή, δεν έχει

διατύπωση του άρθρου 102, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο, ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα.».

την ευχέρεια να ζητήσει συμπλήρωση ή διευκρίνιση από οικονομικό φορέα, ο οποίος δεν έδωσε καμία απάντηση σε σχετικό ερώτημα του ΕΕΕΣ[219].

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, δεν μπορεί να αποδεχθεί την εκ των υστέρων συμπλήρωση ανακριβούς δήλωσης στο ΕΕΕΣ σχετικά με στοιχεία που θα ήταν αναγκαία για την εξακρίβωση (μη) συνδρομής λόγου αποκλεισμού, η οποία (ανακριβής δήλωση) καθιστά απορριπτέα την προσφορά, μη δυναμένης της πλημμέλειας αυτής να θεραπευθεί με την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 102.

Τέλος ως ενδεικτικό παραράδειγμα ουσιώδους έλλειψης αναφέρεται η παράλειψη δήλωσης υπεργολαβίας, η οποία έχει κριθεί ότι συνιστά ουσιώδη παράλειψη κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και όχι απλώς ελλιπή ή λανθασμένη συμπλήρωση αυτού, με συνέπεια να μην υφίσταται δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να προσκαλέσει τον ανάδοχο να συμπληρώσει το υποβληθέν ΕΕΕΣ, κατ' άρθρο 102, δεδομένου ότι μια τέτοια συμπλήρωση θα συνιστούσε ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς[220].

8.3 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΛΗΡΩΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.

Πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές ελέγχουν τους οικονομικούς φορείς που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία, ως προς την προσωπική τους κατάσταση, ενδεχομένη συνδρομή στο πρόσωπό τους λόγων αποκλεισμού, καθώς και την καταλληλότητα και την ικανότητά τους να εκτελέσουν τη σύμβαση. Το στάδιο αυτό, που προηγείται εκείνο της συγκριτικής αξιολόγησης των προσφορών με βάση το εκάστοτε κριτήριο ανάθεσης, αποτελεί το στάδιο της ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων-προσφερόντων[221].

---

[219] Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ56/2024, 1347/2023, ΔΕφΘεσ 333/2024, ΔΕφΑθ 1168/2024, ΕΑΔΗΣΥ 522/2024.

[220] ΕλΣυν Ε Κλιμ. 349, 318/2023.

[221] Για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ εφαρμόζονται τα άρθρα 305 Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι (άρθρο 80 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) και 308 - Κανόνες που εφαρμόζονται σε περίπτωση χρήσης των κριτηρίων αποκλεισμού και ποιοτικής επιλογής του Βιβλίου Ι (παρ. 3 του άρθρου 80 και υποπαράγραφος 2 της παρ. 1, καθώς και υποπαράγραφος 2 της παρ. 2 του άρθρου 79 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ).

Στην ανοικτή διαδικασία, ο έλεγχος των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, γίνεται σε δύο διακριτές φάσεις στο πλαίσιο ενιαίας διαδικασίας.

Στις διαδικασίες δύο σταδίων (κλειστή διαδικασία, ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικό διάλογο, σύμπραξη καινοτομίας), ο έλεγχος των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής διενεργείται στο πρώτο διακριτό στάδιο της προεπιλογής, στο οποίο με βάση τα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να περιορίζεται ταυτόχρονα και ο αριθμός των υποψηφίων.

8.3.1 ΠΟΤΕ ΣΥΝΤΡΕΧΕΙ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

8.3.1.1 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ:

Οι υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, απαριθμούνται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 73.

Οι ως άνω περιπτώσεις αποτελούν αυτόματη απόρροια αμετάκλητης ποινικής καταδικαστικής απόφασης για συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα σε σοβαρούς τομείς εγκληματικότητας, η οποία οδηγεί υποχρεωτικά σε αποκλεισμό από τις δημόσιες συμβάσεις.

Ειδικότερα, στην παρ. 1 προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύεται, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλον τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη, καταδικαστική απόφαση για ένα από τα ακόλουθα εγκλήματα[222]:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,

---

[222]Τα σχετικά αδικήματα παρατίθενται σε τίτλους. Για τον αναλυτικό ορισμό τους βλ. την παρ. 1 του άρθρου 73 ν. 4412/2016.

β) ενεργητική δωροδοκία [δωροδοκία πολιτικών προσώπων, δωροδοκία υπαλλήλου, δωροδοκία δικαστικών λειτουργών, εμπορία επιρροής μεσάζοντες, δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα],

γ) απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης [δωροδοκία πολιτικών προσώπων, πλαστογραφία, δωροδοκία υπαλλήλου, δωροδοκία δικαστικών λειτουργών, ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ., διακεκριμένη κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απάτη με υπολογιστή, απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις, απιστία, διασυνοριακή απάτη σχετικά με τον ΦΠΑ],

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες,

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων.

Οι ως άνω περιπτώσεις αποτελούν αυτόματη απόρροια αμετάκλητης ποινικής καταδικαστικής απόφασης για συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα σε σοβαρούς τομείς εγκληματικότητας, η οποία οδηγεί υποχρεωτικά σε αποκλεισμό από τις δημόσιες συμβάσεις.

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά:

α) στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), τους διαχειριστές, ή

β) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα σύμβουλο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία με απόφαση του

Διοικητικού Συμβουλίου έχει ανατεθεί το σύνολο της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας, ή

γ) στις περιπτώσεις των συνεταιρισμών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ή

δ) στις υπόλοιπες περιπτώσεις νομικών προσώπων, τον κατά περίπτωση νόμιμο εκπρόσωπο.

Τονίζεται ότι η υποχρέωση αποκλεισμού ισχύει για όλους τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής υπό την οποία έχουν επιλέξει να λειτουργούν, ιθαγένειας και τόπου εγκατάστασης, επομένως ισχύει για φυσικά ή νομικά πρόσωπα[223], δημόσιους φορείς ή ενώσεις αυτών των προσώπων ή φορέων, ακόμη και προσωρινές συμπράξεις επιχειρήσεων.

Η υποχρέωση επαλήθευσης μη συνδρομής του λόγου αυτού, δηλαδή προσκόμισης ποινικού μητρώου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, ισχύει και για τα νομικά πρόσωπα, όταν στη χώρα εγκατάστασής τους ισχύει ποινική ευθύνη νομικού προσώπου[224].

Υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού αποτελεί και η αθέτηση των υποχρεώσεων του οικονομικού φορέα όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης[225]. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή:

α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει

---

[223] Βλ. σχετικά το υπ' αριθμ. 5868/07.06.2024 έγγραφο της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Αποκλεισμός νομικών προσώπων και οντοτήτων από τις δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις παραχώρησης» (ΑΔΑ: ΡΝΑ1ΟΞΤΒ-ΗΩ0).

[224] Βλ. ιδίως για τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και ειδικά για το αδίκημα της δωροδοκίας τις διατάξεις των άρθρων 134 και 135 του ΣΤ΄ Κεφαλαίου *Ευθύνη νομικών προσώπων σε περίπτωση δωροδοκίας* του ν. 5090/2024.

[225] Άρθρο 73 παρ. 2 και $2^{Α}$.

διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73, οι υποχρεώσεις των προαναφερόμενων περ. α) και β) θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί, εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται.

Οι λόγοι αποκλεισμού που σχετίζονται με τις προαναφερόμενες περιπτώσεις α) και β) παύουν να εφαρμόζονται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις ανωτέρω υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού διακανονισμού.

Παρεκκλίσεις από την εφαρμογή του υποχρεωτικού αποκλεισμού:

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις ως εξής:

α) στις περιπτώσεις ποινικής καταδίκης, φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών, κατ' εξαίρεση, για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και

β) στις περιπτώσεις αθέτησης υποχρεώσεων φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω

αθέτησης των υποχρεώσεών του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής προσφοράς[226].

8.3.1.2 ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΑΞΗΣ

Ειδική πρόβλεψη επιφυλάσσει η κείμενη νομοθεσία για την περίπτωση δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και καθαριότητας[227]. Ο σκοπός των διατάξεων αυτών του νόμου είναι η εξασφάλιση της αξιοπιστίας των υποψήφιων οικονομικών φορέων και η πρόληψη των παραβιάσεων της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας από τους αναδόχους.

Εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες καθαριότητας ή/και φύλαξης στην έννοια της αθέτησης εργατικής νομοθεσίας περιλαμβάνεται ιδίως και η περίπτωση που έχουν επιβληθεί σε βάρος του υποψηφίου, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς, τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση με αριθ. 80016/31.08.2022 (Β' 4629/2022) , ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά, από τρεις (3)

---

[226] Βλ. αιτ. σκ. 100 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ «Οι δημόσιες συμβάσεις δεν θα πρέπει να ανατίθενται σε οικονομικούς φορείς που έχουν συμμετάσχει σε εγκληματική οργάνωση ή που έχουν κριθεί ένοχοι για δωροδοκία, για απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, για τρομοκρατικά εγκλήματα, για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η μη καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης θα πρέπει επίσης να τιμωρείται με υποχρεωτικό αποκλεισμό στο επίπεδο της Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ωστόσο, να μπορούν να προβλέπουν παρέκκλιση από τους υποχρεωτικούς αυτούς αποκλεισμούς σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος καθιστούν αναγκαία την ανάθεση της σύμβασης. Μια τέτοια περίπτωση είναι, επί παραδείγματι, η επείγουσα ανάγκη για εμβόλια ή για εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης που μπορούν να αγοραστούν μόνο από οικονομικό φορέα για τον οποίο ισχύει κατά τα λοιπά ένας από τους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού.».

[227] Άρθρο 68 Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών ν. 3863/2010.

διενεργηθέντες ελέγχους ή δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που αφορούν στην αδήλωτη εργασία, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από δύο (2) διενεργηθέντες ελέγχους[228].

Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, για τη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού, θα πρέπει οι τρεις τουλάχιστον πράξεις επιβολής προστίμου, «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, να έχουν διαπιστωθεί σε τρεις διαφορετικούς, αυτοτελείς επιτόπιους ελέγχους των αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων του ΣΕΠΕ στο σημείο της παράβασης[229].

Για τη συνδρομή των ανωτέρω παραβιάσεων εργατικού δικαίου που συνιστούν και σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα[230], αρκεί η απόδειξη με τις ως άνω πράξεις επιβολής προστίμου, χωρίς να απαιτείται τελεσίδικη ή δεσμευτική ισχύς. Αυτό σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή, σε περίπτωση που διαπιστώσει την ύπαρξη σε βάρος υποψήφιων-προσφερόντων, όπως αυτά εξειδικεύονται ποσοτικά και ποιοτικά στην ως άνω διάταξη του πρώτου εδαφίου της περ. (γ) της παρ. 2 του άρθρου 68, υποχρεούται, κατ' αρχήν, έστω και αν αυτά δεν έχουν καταστεί τελεσίδικα, να τους αποκλείει[231].

Επιπλέον, για τις υπηρεσίες καθαριότητας ή/και φύλαξης μπορεί να προστεθεί στη διακήρυξη και ο κάτωθι δυνητικός λόγος αποκλεισμού: αα) εάν έχει κηρυχθεί έκπτωτος, κατ` εφαρμογή της παραγράφου 7 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010[232] μέσα

---

[228] Άρθρο 68 παρ. 2 περ. (β).

[229] ΣτΕ 2553/2021, 2282/2021.

[230] Βλ. άρθρο 18 παρ. 5 ν. 4412/2016. Πρβλ. ΔΕφΚομ 42/2024, ΔεφΘεσ 45/2023.

[231] Ελ.Συν.1243/2021 7ο Τμ.

[232] Άρθρο 68 παρ. 7 «7. Όταν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και του ΙΚΑ−ΕΤΑΜ διαπιστώνουν παραβάσεις που αφορούν την αδήλωτη εργασία, την παράνομη απασχόληση αλλοδαπών ή παραβάσεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, ενημερώνουν εγγράφως την αναθέτουσα αρχή. Επίσης, ενημερώνουν εγγράφως την αναθέτουσα αρχή για τις πράξεις επιβολής προστίμου που αφορούν τις ανωτέρω διαπιστωθείσες παραβάσεις. Η πράξη επιβολής προστίμου στον εργολάβο για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται από τις κείμενες διατάξεις ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας για δεύτερη φορά κατά τη διάρκεια

σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς ή ββ) εάν έχει επιβληθεί εις βάρος του η κύρωση της προσωρινής διακοπής της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης κατ΄ εφαρμογή της παρ. 1Β του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 (Α` 170) μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της προσφοράς.

Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, να υποβάλει γραπτό αίτημα προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για τη χορήγηση πιστοποιητικού, από το οποίο να προκύπτουν όλες οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί εις βάρος εκάστου των υποψήφιων εργολάβων. Το πιστοποιητικό αποστέλλεται στην αναθέτουσα αρχή μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή του αιτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας, η αναθέτουσα αρχή δικαιούται να προχωρήσει στη σύναψη της σύμβασης. [233]

Τέλος γίνεται δεκτό ότι οι πολύ σοβαρής απαξίας παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία κατά τα ανωτέρω, δεν αποκλείουν άλλες εξίσου σοβαρές παραβάσεις, όπως η μη καταβολή δεδουλευμένων σε εργαζόμενο αυτής της κατηγορίας (φύλαξης/καθαριότητας) να υπαχθούν από την αναθέτουσα αρχή, κατά την ευρεία της διακριτική ευχέρεια, στο πεδίο εφαρμογής της περ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016[234].

8.3.1.3 ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ:

Είναι σημαντικό να διευκρινισθεί ότι, όπως γίνεται δεκτό, είναι στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να συμπεριλάβει τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού στα έγγραφα της σύμβασης. Από τη στιγμή όμως που η αναθέτουσα αρχή

λειτουργίας της σύμβασης οδηγεί υποχρεωτικά στην καταγγελία της σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή και στην κήρυξη του εργολάβου έκπτωτου.».

[233] Άρθρο 68 παρ. 2 περ. (β) του ν. 3863/2010.

[234] ΔΕφΑθ 1682/2024.

αποφασίσει να συμπεριλάβει έναν ή περισσότερους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού στη διακήρυξη είναι υποχρεωμένη να ελέγξει ότι δεν υφίσταται κατάσταση που μπορεί να στοιχειοθετήσει τη συνδρομή τους[235].

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων[236]. Γίνεται δεκτό ότι η διάταξη αυτή με την ευρεία της διατύπωση, περιλαμβάνει κάθε περίπτωση παράβασης, αναφερόμενη σε κάθε "αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 περί αρχών και εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων", όπως αυτές της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, του δικαίου της Ένωσης, του εθνικού δικαίου, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού,

---

[235] Βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 20/2017 της ΕΑΑΔΗΣΥ (και ήδη ΕΑΔΗΣΥ) «Λόγοι αποκλεισμού από τη συμμετοχή στις διαδικασίες συνάψεις δημοσίων συμβάσεων» (ΑΔΑ: ΩΡΞ3ΟΞΤΒ-9Ρ5).

[236] Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) "[…]2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.[…] 5. Η αθέτηση της υποχρέωσης της παραγράφου 2 συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 73, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις. Ειδικά, κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, ως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα νοούνται ιδίως τα προβλεπόμενα στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α΄ 115)."

κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄[237].

β) εάν ο οικονομικός φορέας τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

Σημειώνεται ότι κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή σε κάποια άλλη κατάσταση της ανωτέρω παραγράφου, υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας.

[237]Βλ. ενδεικτικά ΔΕφΑθ 1682/2024.

γ) εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3γ του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών[238], η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού[239]. Γίνεται δεκτό ότι ο λόγος αποκλεισμού δεν αφορά μόνο στην τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία[240]. Για τη θεμελίωση του λόγου αυτού αποκλεισμού αρκεί καταρχήν η ύπαρξη ενδείξεων, αντικειμενικών, πάντως, εύλογων και συγκλινουσών[241], που οδηγούν αιτιολογημένα στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες ή συμμετείχε σε πρακτικές με στόχο τη στρέβλωση του

---

[238] «3Γ. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο Πρόγραμμα Επιείκειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 29Β με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή

β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 29Α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, επέρχεται πλήρης απαλλαγή της επιχείρησης από κάθε είδους διοικητικές κυρώσεις, πλην των οριζόμενων στο άρθρο 25 και στις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 25Β. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η διαπίστωση της σχετικής παράβασης δεν θεμελιώνει λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχωρήσεων, με την εξαίρεση της κατ` επανάληψη παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως επανάληψη της παράβασης νοείται η έκδοση σχετικής διαπιστωτικής απόφασης εντός έξι (6) ετών από την προηγούμενη έκδοση άλλης διαπιστωτικής απόφασης. Η παρούσα εφαρμόζεται στην περίπτωση παροχής διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου και για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Επίσης, η παρούσα εφαρμόζεται και για τις περιπτώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί διαπιστωτική απόφαση παράβασης του άρθρου 1 του παρόντος ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχει ακόμα παρέλθει τριετία από την έκδοση αυτής.»

[239] Βλ. συναφώς Οδηγό της Επιτροπής Ανταγωνισμού για Αναθέτουσες Αρχές (2022), Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών, https://www.epant.gr/enimerosi/dimosieyseis/odigoi/item/570-odigos-gia-anathetouses-arxes.html, καθώς και Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα εργαλεία για την καταπολέμηση των αθέμιτων συμπράξεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και σχετικά με κατευθύνσεις για τον τρόπο εφαρμογής του συναφούς λόγου αποκλεισμού (2021/C 91/01), https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/6a2458e1-878c-11eb-ac4c-01aa75ed71a1..

[240] Απόφαση ΔΕΕ, C-66/22, Infraestruturas de Portugal SA, EU:C:2023:1016 σκ. 67, 68, 69 και 72 και ΣτΕ ΕΑ 40/2019.

[241] ΔΕΕ απόφαση της 17.5.2018, C-531/16, «Ecoservice projektai» UAB, ECLI:EU:C:2018:32, ιδίως σκ. 37 με τις εκεί παραπομπές.

ανταγωνισμού, και δεν αποτελεί άνευ ετέρου απαραίτητο όρο η προηγούμενη έκδοση απόφασης με την οποία να διαπιστώνεται η παράβαση των κανόνων προστασίας του ανταγωνισμού, καθότι μια τέτοια διοικητική πράξη αποτελεί πάντως πλήρη απόδειξη και όχι απλώς επαρκή ένδειξη περί τούτου[242]. Εξάλλου γίνεται δεκτό ότι ακόμη και αν μπορεί να συντρέξει περίπτωση απαλλαγής από τον λόγο αποκλεισμού που αφορά τη συμμετοχή σε σύναψη συμφωνιών με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, δεν καταργείται η ειδική υποχρέωση του οικονομικού φορέα να δηλώσει με ακρίβεια την κατάστασή του σε σχέση με τον αυτό απαραίτητο στοιχείο της οποίας αποτελούν και τα μέτρα επανόρθωσης[243]. Επιπλέον, η υποχρέωση του προσφέροντος να δηλώνει στο ΕΕΕΣ ως πραγματικά γεγονότα τις επίμαχες συμφωνίες στρεβλώσεως του ανταγωνισμού αφορά τόσο τη σύναψη των εν λόγω συμφωνιών όσο και την διενέργεια έρευνας από την Επιτροπή Ανταγωνισμού σχετικά με τη σύναψή τους[244],

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24, περί σύγκρουσης συμφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα. Με βάση τη διάταξη αυτή η αναθέτουσα αρχή διαμορφώνει αιτιολογημένη κρίση ως προς την ύπαρξη κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων και δεν αποκλείει, άνευ ετέρου, τον οικονομικό φορέα, στον οποίο αφορά η κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων προτού να του δώσει την ευκαιρία να αποδείξει ότι η κατάσταση αυτή δεν άσκησε επιρροή στην συμπεριφορά των διαγωνιζομένων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας και ότι δεν υπάρχει πραγματικός κίνδυνος να εμφανισθούν πρακτικές, ικανές να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό μεταξύ τους. Διερευνά επίσης εάν υπάρχει άλλη, πέραν του αποκλεισμού, καταλληλότερη λύση για να αποφευχθεί η παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας[245],

---

[242]ΣτΕ ΕΑ 93/2020 σκ.10, 11, ΔΕφΑθ 2064/2022.

[243]ΣτΕ 2646/2022, 2647/2022, 2514/2022, 753/2020, ΕΑ 251/2020, 754/2020, 93/2020, ΔΕφΘεσ 493/2021.

[244]ΣτΕ 2647/2022, 753-4/2020, ΕΑ 252/2020 σκ. 14, 93/2020.

[245]Πρβλ. ΣτΕ 1819/2020 (Ολ).

ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48, περί προηγούμενης εμπλοκής υποψηφίων ή προσφερόντων, δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα. Η διάταξη αποβλέπει στην διασφάλιση της ισότητας των οικονομικών φορέων κατά την υποβολή των προσφορών τους και έχει την έννοια ότι αποκλείεται από τη διαγωνιστική διαδικασία υποψήφιος οικονομικός φορέας, ο οποίος έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή, είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του προκαταρκτικών διαβουλεύσεων του ν. 4412/2016, ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, αποκτώντας με τον τρόπο αυτό πλεονέκτημα έναντι των λοιπών υποψηφίων για την προετοιμασία και υποβολή της προσφοράς του, με αποτέλεσμα να προκύπτει κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλο τρόπο[246].

στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις. Κατά το γράμμα της διάταξης, της Οδηγίας 2014/24[247], για τη στοιχειοθέτηση του οικείου λόγου αποκλεισμού, απαιτείται διαζευκτικά, είτε σοβαρότητα, είτε επαναλαμβανόμενος χαρακτήρας των

---

[246]Πρβλ. ΔΕΕ C-21/03 και C-34/03, απόφαση της 3ης Μαρτίου 2005, Fabricom SA σκ. 29.

[247]Στην αιτιολογική σκέψη (101) της Οδηγίας 2014/24 διαλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «(101) (…) [οι αναθέτουσες αρχές] Θα πρέπει επίσης να μπορούν να αποκλείουν υποψηφίους ή προσφέροντες των οποίων οι επιδόσεις σε παλαιότερες δημόσιες συμβάσεις παρουσίασαν σοβαρές αδυναμίες σε βασικές απαιτήσεις, όπως η αδυναμία παροχής ή εκτέλεσης, σημαντικές ελλείψεις στο παρασχεθέν προϊόν ή υπηρεσία με αποτέλεσμα να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό για τον οποίο προοριζόταν, ή ανάρμοστη διαγωγή που δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες για την αξιοπιστία του οικονομικού φορέα. (…) Όταν βασίζονται σε λόγους προαιρετικού αποκλεισμού, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν ελάσσονες παρατυπίες να οδηγήσουν στον αποκλεισμό οικονομικού φορέα. Όταν, ωστόσο, συρρέουν επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ελασσόνων παρατυπιών, μπορεί να γεννηθούν αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία οικονομικού φορέα, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να δικαιολογούν τον αποκλεισμό του.»

προηγούμενων συμβατικών παραβάσεων που οδήγησαν σε κύρωση[248]. Όπως έχει κριθεί[249], επιτρέπεται ο αποκλεισμός από τη συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάθε οικονομικού φορέα ως προς τον οποίον διαπιστώθηκαν σοβαρές ή επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες κατά την εκπλήρωση ουσιώδους υποχρέωσης που υπείχε στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, τούτο δε ιδίως όταν οι πλημμέλειες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την καταγγελία της εν λόγω σύμβασης. Ο σκοπός του δυνητικού αυτού λόγου αποκλεισμού συνίσταται στο να αποκλείονται οι οικονομικοί φορείς των οποίων η αξιοπιστία έχει θιγεί σε σημαντικό βαθμό λόγω επιλήψιμης ή πλημμελούς συμπεριφοράς. Επιπλέον, κατά το ΔΕΕ, η εφαρμογή του ως άνω λόγου αποκλεισμού πρέπει να είναι σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας, σε περίπτωση επομένως οικονομικού φορέα που ήταν μέλος κοινοπραξίας, στην οποία είχε ανατεθεί δημόσια σύμβαση καταγγελθείσα στη συνέχεια, η αξιολόγηση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να στηρίζεται στον επιλήψιμο ή πλημμελή χαρακτήρα της ατομικής του συμπεριφοράς[250],

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, περί ΕΕΕΣ. Κατά πάγια νομολογία[251], η ανακριβής δήλωση του διαγωνιζομένου σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο υποβαλλόμενο με την προσφορά οικονομικού φορέα ΕΕΕΣ, συνιστά αυτοτελή λόγο αποκλεισμού, ο οποίος συνεπάγεται, με την διαπίστωσή του, την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να τον

---

[248]ΔΕφΑθ 256/2024.

[249]ΔΕΕ, απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2023, C-682/21, HSC Baltic UAB, ECLI:EU:C:2023:48, σκ. 35,36.

[250]Πρβλ. ΣτΕ 1508/2024, ΔΕφΠατ 106/2024.

[251]ΣτΕ 1954/2023 σκ. 12 με τις εκεί μνημονευόμενες αποφάσεις ΣτΕ 753 και 754/2020, 2514, 2646, 2647/2022, 1508/2024.

θέσει εκτός διαγωνισμού. Το ΣτΕ έκρινε επίσης ότι αυτός ο λόγος αποκλεισμού δεν καταλαμβάνει καταρχήν ανακριβείς δηλώσεις υποβληθείσες στο πλαίσιο προηγούμενου διαγωνισμού[252].

η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του. Η έννοια του «επαγγελματικού παραπτώματος» καλύπτει κάθε παραπτωματική συμπεριφορά που έχει αντίκτυπο στο επαγγελματικό κύρος του επίμαχου φορέα, στην ακεραιότητα ή την αξιοπιστία του και μπορεί να αλληλοκαλύπτεται με άλλους λόγους αποκλεισμού, όπως η σύναψη συμφωνιών με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού[253], ή οι παραβάσεις στον τομέα της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας.

Η αρχή της αναλογικότητας κατά την εφαρμογή των δυνητικών λόγων αποκλεισμού και η υποχρέωση αιτιολόγησης των αποφάσεων περί αποκλεισμού

Κατά την αξιολόγηση καταστάσεων που μπορεί να στοιχειοθετούν δυνητικό λόγο αποκλεισμού οι αναθέτουσες αρχές –σε συνέχεια σχετικής εισήγησης της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού- προβαίνουν σε εξατομικευμένη εκτίμηση της συμπεριφοράς του οικονομικού φορέα και με την έννοια αυτή αποκλείεται ο αυτόματος αποκλεισμός. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στο ότι ο σκοπός των δυνητικών λόγων αποκλεισμού

---

[252] ΣτΕ 49/2025 Τμ. Δ΄, επί προδικαστικού ερωτήματος, που υποβλήθηκε με την 2237/2023 απόφαση του ΔΕφΑθ (άρ. 1 παρ. 2 ν. 3900/2010).

[253]Απόφαση ΔΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2012, Forposta, C-465/11, EU:C:2012:801, σκέψεις 27 και 30, Διάταξη της 4.6.2019, C-425/18, Consorzio Nazionale Servizi, EU:C:2019:476, σκέψεις 29 έως 31.

συνίσταται στο να αποκλείονται οι οικονομικοί φορείς των οποίων η αξιοπιστία έχει θιγεί σε σημαντικό βαθμό λόγω επιλήψιμης ή πλημμελούς συμπεριφοράς[254]. Επιπλέον, κατά το ΔΕΕ, η εφαρμογή του δυνητικού λόγου αποκλεισμού[255] πρέπει να είναι σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης και την οποία υπενθυμίζει, στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, το άρθρο 18, παράγραφος 1, καθώς και η αιτ. σκ. 101[256] της Οδηγίας 2014/24. Η προσοχή στην τήρηση της αρχής της αναλογικότητας πρέπει να είναι ακόμη μεγαλύτερη όταν ο προβλεπόμενος από την νομοθεσία αποκλεισμός πλήττει τον προσφέροντα οικονομικό φορέα για παράβαση που δεν διέπραξε άμεσα ο ίδιος, αλλά ξένο προς την επιχείρησή του πρόσωπο για τον έλεγχο του οποίου δεν διαθέτει ενδεχομένως την απαιτούμενη εξουσία και όλα τα αναγκαία μέσα, για παράδειγμα, άλλο μέλος κοινοπραξίας ή υπεργολάβος.

Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση της ΑΑ σχετικά με την αξιοπιστία των οικονομικών φορέων η οποία λαμβάνεται κατ' εφαρμογή δυνητικού λόγου αποκλεισμού πρέπει να είναι αιτιολογημένη[257] και οι οικονομικοί φορείς να ενημερώνονται για τους λόγους απόρριψης της προσφοράς τους[258].

8.3.1.4 ΜΕΓΙΣΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ:

---

[254]Βλ. όμως τις περ. (δ) και (ε) της παρ. 4 του άρθρου 73 οι οποίες αποβλέπουν στην διασφάλιση της ισότητας των οικονομικών φορέων.

[255]Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2023, C-682/21, HSC Baltic UAB, σκ. 35,36 σχετικά με το άρθρο 57, παράγραφος 4, στοιχείο ζ΄, της Οδηγίας 2014/24.

[256]«[…] *Όταν βασίζονται σε λόγους προαιρετικού αποκλεισμού, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν ελάσσονες παρατυπίες να οδηγήσουν στον αποκλεισμό οικονομικού φορέα Όταν, ωστόσο, συρρέουν επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ελασσόνων παρατυπιών, μπορεί να γεννηθούν αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία οικονομικού φορέα, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να δικαιολογούν τον αποκλεισμό του.»*

[257] Βλ. ΔΕΕ Vossloh Laeis, C-124/17, σκ. 23, Meca, C-41/18, σκ. 28 και 31, Delta Antreprizǎ de Construcţii şi Montaj 93, C-267/18, σκ. 25 -29, C-66/22, σκ. 87-91

[258] Άρθρο 70 Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων (άρθρο 55 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Διευκρινίζεται ότι εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται[259] ότι στις περιπτώσεις των ποινικών αδικημάτων της παρ. 1 του άρθρου 73, η περίοδος αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση και στις περιπτώσεις των δυνητικών λόγων αποκλεισμού της παρ. 4, στα τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός[260].

Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο νόμος δεν αναφέρει εάν η τριετία αρχίζει από την έκδοση οριστικής ή τελεσίδικης απόφασης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός. Ωστόσο νομολογιακά έχει γίνει δεκτό ότι ειδικά στην περίπτωση που το αδίκημα προκύπτει δυνάμει καταδικαστικής ποινικής απόφασης (για παράδειγμα μη καταβολή δεδουλευμένων) η τριετία αρχίζει από την τελεσιδικία[261].

Εξυπακούεται ότι όταν δεν στοιχειοθετείται λόγος αποκλεισμού λόγω παρέλευσης της ως άνω μέγιστης περιόδου αποκλεισμού, δεν ενεργοποιείται ούτε η διαδικασία των επανορθωτικών μέτρων που αναλύεται κατωτέρω.

8.3.1.5 ΕΘΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 ευρώ, αποκλείεται, επίσης, οικονομικός φορέας από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης σύμβασης εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 («Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή

---

[259] Άρθρο 73, παρ. 10.

[260] Με την απόφαση του ΔΕΕ της 24.10.2018 , C-124/17, VosslohLaeisGmbH, κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 57 παρ. 7 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ μέγιστη περίοδος αποκλεισμού έχει αφετηρία τον χρόνο έκδοσης της απόφασης επιβολής των κυρώσεων και όχι τον χρόνο τέλεσης της παράβασης. Πρβλ. ΣτΕ 753/2020 Δ΄Τμ.

[261] ΕΑΔΗΣΥ 313/2024 η οποία επικυρώθηκε με την αριθμ. ΔΕφΑθ 1682/2024 ΙΕ Τμ..

καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων», Α΄ 30), όπως ισχύει.

Οι υποχρεώσεις της περίπτωσης αυτής αφορούν τις ανώνυμες εταιρείες που υποβάλλουν προσφορά αυτοτελώς ή ως μέλη ένωσης ή που συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο άλλου νομικού προσώπου που υποβάλλει προσφορά ή νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής που αντιστοιχούν σε ανώνυμη εταιρεία.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης αυτής: α) οι εισηγμένες στα χρηματιστήρια κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) εταιρείες, β) οι εταιρείες, τα δικαιώματα ψήφου των οποίων ελέγχονται από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις επενδύσεων (investmentfirms), εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων/ενεργητικού (asset/fundmanagers) ή εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (privateequityfirms), υπό την προϋπόθεση ότι οι τελευταίες αυτές εταιρείες ελέγχουν συνολικά ποσοστό που υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των δικαιωμάτων ψήφων και είναι εποπτευόμενες από Επιτροπές Κεφαλαιαγοράς ή άλλες αρμόδιες χρηματοοικονομικές αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ο.Ο.Σ.Α[262].

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει επίσης, επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς, εάν στη διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, καθώς και από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του ως άνω νόμου, κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 3310/2005.

Επιπλέον, σε συμβάσεις άνω των ορίων και για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να ισχύει η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Κυρώσεων κατά της Ρωσίας (Κανονισμός (ΕΕ) 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον

[262] Βλ. παρ. 3 άρθρου 8 του ν. 3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 239 του ν. 4782/21. Για την εφαρμογή του άρθρου πρβλ. ΣτΕ Δ' 7μ. 1147/2024.

Κανονισμό 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων απαγορεύεται η ανάθεση της σύμβασης, σε:

α) Ρώσο υπήκοο ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του στη Ρωσία

β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου· ή

γ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας αναφερόμενης στο στοιχείο α) ή β) της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένων, όταν αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 10 % της αξίας της σύμβασης, των υπεργολάβων, προμηθευτών ή οντοτήτων (τρίτων) στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, κατά την έννοια των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.»[263]

8.3.1.6 ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Ο οικονομικός φορέας στο πρόσωπο του οποίου συντρέχει λόγος αποκλεισμού -πλην των περιπτώσεων που αναφέρονται στην αθέτηση φορολογικών και κοινωνικοασφαλιστικών υποχρεώσεων [παρ.2 αρ.73] και σε πτωχευτικές και προ-πτωχευτικές καταστάσεις κλπ. [περ.β΄παρ.4 αρ.73]- δικαιούται να επικαλεστεί επανορθωτικά της αξιοπιστίας του μέτρα, προσκομίζοντας πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία[264]. Εξάλλου, γίνεται δεκτό ότι τόσο η μέγιστη περίοδος αποκλεισμού, όσο και η διαδικασία αυτοκάθαρσης και η λήψη μέτρων προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του διαγωνιζομένου δεν νοούνται στο σύνολο των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 4 του ως άνω άρθρου 73, επομένως δεν νοούνται στο πλαίσιο

[263] Βλ. άρθρο 5 παρ. ια΄ του Κανονισμού Κυρώσεων (ΕΕ) 833/2014. Πρβλ. υπόδειγμα του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης περί μη ρωσικής εμπλοκής περιλαμβάνεται στο Παράρτημα XII των υποδειγμάτων διακήρυξης συμβάσεων προμηθειών υπηρεσιών.

[264] Άρθρο 73 παρ. 7-9.

καταστάσεων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του συγκεκριμένου διαγωνισμού, όπως οι ψευδείς ή ανακριβείς δηλώσεις (πρβλ. όπ ΣτΕ 49/2025, ΣτΕ 2514, 2646, 2647/2022, 753, 754/2020, ΕΑ 91/2020). Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση. Για το είδος των μέτρων αυτών, τη διαδικασία και το αρμόδιο όργανο αξιολόγησής τους βλ. το κεφάλαιο 6 του παρόντος.

8.3.1.7 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:

Το άρθρο 74 του νόμου, αφορά στη δυνατότητα της επιβολής της κύρωσης, σε κεντρικό επίπεδο και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, του οριζόντιου αποκλεισμού από μελλοντικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, θεσπίζεται οριζόντιο σύστημα αποκλεισμού και η σύσταση μητρώου αποκλεισθέντων οικονομικών φορέων, οι λεπτομέρειες εφαρμογής του οποίου προβλέπεται ότι θα καθοριστούν με προεδρικό διάταγμα (παρ. 1-2, 4). Ταυτόχρονα προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης, ομοίως με προεδρικό διάταγμα, μητρώων πληροφοριακού χαρακτήρα (παρ. 3).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων [ήδη Ανάπτυξης], Δικαιοσύνης και Υποδομών και Μεταφορών, ορίζεται η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του μητρώου αποκλεισθέντων και των μητρώων πληροφοριακού χαρακτήρα, καθώς και η έναρξη των υποχρεώσεων ενημέρωσής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς (παρ. 4).

Μέχρι την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του καταλόγου αποκλεισθέντων, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση περί μη επιβολής σε

βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας[265].

8.3.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Τα κριτήρια επιλογής εξετάζονται κατά τη διαδικασία ελέγχου της καταλληλότητας και της ικανότητας του υποψηφίου-προσφέροντος να εκτελέσει τη σύμβαση (κριτήρια "on/off"). Συνεπώς, κάθε υποψήφιος-προσφέρων θα πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει τα ελάχιστα επίπεδα τα οποία έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, ειδάλλως αποκλείεται από τη συνέχιση της διαδικασίας. Όλες οι απαιτήσεις πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης (πρβλ. άρθρο 75 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο και αρ. 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016).

8.3.2.1 ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης μιας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο αυτής.

Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με το άρθρο 75 παρ. 2, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α΄ ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό.

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων υπηρεσιών, εφόσον οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να

---

[265] Βλ. για παράδειγμα το άρθρο 45 Ευθύνη νομικών προσώπων και οντοτήτων του ν. 4557/2018 (Α΄139), δυνάμει του οποίου μπορεί να επιβληθεί οριστικός ή προσωρινός αποκλεισμός σε βάρος νπ ή οντοτήτων, με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Επιχειρησιακής Διεύθυνσης Σ.Δ.Ο.Ε., λόγω τέλεσης αξιόποινης πράξης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή κάποιου από τα βασικά αδικήματα.

μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ορίζει στη διακήρυξη τις απαιτήσεις ειδικής έγκρισης ή τον οικείο οργανισμό του οποίου πρέπει να είναι μέλη οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς, με βάση την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

Στην περίπτωση οικονομικών φορέων εγκατεστημένων σε κράτος μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν προσχωρήσει στη ΣΔΣ, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχα επαγγελματικά μητρώα.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο επαγγελματικό μητρώο, εφόσον, κατά την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται η εγγραφή τους για την υπό ανάθεση υπηρεσία ή προμήθεια. Στην περίπτωση των συμβάσεων προμηθειών, σχετικό επαγγελματικό και εμπορικό μητρώο είναι το «Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο» και το «Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού». Στην περίπτωση των συμβάσεων υπηρεσιών, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προβεί σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ.. Οικονομικοί φορείς που έχουν οικονομικό σκοπό και δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, και συνεπώς δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. (π.χ. μη κερδοσκοπικά σωματεία του άρθρου 78 ΑΚ, ΕΛΚΕ Πανεπιστημίων) αποδεικνύουν την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας με κάθε πρόσφορο μέσο (ενδεικτικά καταστατικό, κωδικό άσκησης

δραστηριότητα από ΑΑΔΕ)[266]. [Βλ. αναλυτικά υποδείγματα διακηρύξεων προμηθειών υπηρεσιών ΕΑΔΗΣΥ].

8.3.2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Η απαίτηση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του υποψήφιου οικονομικού φορέα, όταν τίθεται στα έγγραφα της σύμβασης, αποσκοπεί στη διαπίστωση εάν ο υποψήφιος-προσφέρων διαθέτει την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης.

Για τον σκοπό αυτόν οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν στα έγγραφα της σύμβασης είτε ρητά τις ειδικότερες απαιτήσεις από τους οικονομικούς φορείς, όσον αφορά έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, που συμπεριλαμβάνει και ορισμένο ελάχιστο κύκλο εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση είτε τις πληροφορίες που απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Στην περίπτωση που δεν τίθενται ελάχιστες απαιτήσεις αλλά δήλωση παροχής πληροφοριών, αναφέρεται η μεθοδολογία αξιολόγησής τους.

Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, τα κριτήρια αυτά εφαρμόζονται σε σχέση με κάθε επιμέρους τμήμα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οι οικονομικοί φορείς ανά ομάδες τμημάτων, αν ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερα τμήματα που πρέπει να εκτελεστούν ταυτόχρονα.
Εάν οι συμβάσεις βάσει συμφωνίας-πλαίσιο πρόκειται να ανατεθούν μετά από προκήρυξη νέου διαγωνισμού, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που

[266] Βλ. εγκύκλιο Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με α.π. 39937 - 28-04-2023 «Εγκύκλιος Οδηγία – Διευκρινίσεις σχετικά με την απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας οικονομικών φορέων που δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.». (ΑΔΑ: ΩΖΥΓ46ΜΤΛΡ-ΖΟΨ).

αναφέρεται στη διακήρυξη υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συγκεκριμένων συμβάσεων που θα εκτελεστούν ταυτοχρόνως ή, εάν αυτό δεν είναι γνωστό, βάσει της εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο. Στην περίπτωση δυναμικών συστημάτων αγορών, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στη διακήρυξη υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συγκεκριμένων συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.

Στα έγγραφα της σύμβασης αναφέρονται τα αποδεικτικά μέσα, σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, σύμφωνα με το Παράρτημα XII, Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, μέρος I του ν. 4412/2016[267]. Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο[268].

8.3.2.3 ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ:

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, ήτοι τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας [269] Ειδικότερα μπορεί να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο

---

[267] Ενδεικτικά βλ. το Παράρτημα IX του υποδείγματος διακήρυξης υπηρεσιών καθώς και πίνακα αντιστοίχισης λόγων αποκλεισμού-κριτηρίων ποιοτικής επιλογής με αποδεικτικά μέσα. Για τον χρόνο αναγωγής των εταιρικών χρήσεων και γενικά για τα κριτήρια χρηματοοικονομικής επάρκειας βλ.ιδίως υποδείγματα υπηρεσιών παρ. 2.2.5 και υποσημ. 96-99).

[268] Η καταλληλότητα του προσκομιζόμενου από τον οικονομικό φορέα εγγράφου για την απόδειξη της χρηματοοικονομικής του επάρκειας εναπόκειται στην κρίση της αναθέτουσας αρχής (βλ. άρθρο 80 παρ. 4 εδ. β του ν. 4412/2016).

[269] Άρθρο 75 παρ. 4.

με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης[270].

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους.

Στα έγγραφα της σύμβασης αναφέρονται οι κατάλληλες, για τη συγκεκριμένη σύμβαση, απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, καθώς και τα αντίστοιχα αποδεικτικά μέσα, σύμφωνα με το μέρος Β΄ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016.

8.3.2.4 ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Εφόσον απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, γίνεται παραπομπή σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Αναγνωρίζονται όμως ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη[271]. Επίσης, γίνονται δεκτά άλλα

---

[270] Η διαπίστωση της ύπαρξης συγκρουόμενων συμφερόντων είναι ιδιαίτερα δυσαπόδεικτη, απαιτείται δε ειδική αιτιολογία η οποία ελέγχεται δικαστικώς.

[271] Βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023, ιδίως σκ. 18: «Συνεπώς, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίζουν, ως αποδεικτικά μέσα προς απόδειξη της συμμόρφωσής τους με τα απαιτούμενα πρότυπα-συστήματα διασφάλισης ποιότητας, πιστοποιητικά εκδιδόμενα από φορείς διαπιστευμένους σύμφωνα με τον κανονισμό 765/2008.»

αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Τα πιστοποιητικά που ζητούνται πρέπει να έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς και να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, και να πληρούν όλες τις άλλες απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ.1 του ν. 4412/2016. Αντίστοιχη πρόβλεψη ισχύει για την υποβολή πιστοποιητικών που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση[272].

Κατά την κρατούσα άποψη, η δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες τρίτων δεν τυγχάνει εφαρμογής ως προς τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης, δεδομένου ότι οι πιστοποιήσεις κατά τα πρότυπα αυτά εκ της φύσεως τους έχουν προσωποπαγή χαρακτήρα[273].

8.3.2.5 ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΙΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ:

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς[274]. Μπορούν, επίσης, να στηρίζονται και στις ικανότητες

---

[272] Άρθρο 82, παρ. 2. Πρβλ. και άρθρο 309 - Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 81 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

[273] ΣτΕ 1147/2024 (7μ), σκ. 32.

[274] Άρθρο 78 Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Πρβλ. και άρθρο 307 - Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 79 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

του/ των υπεργολάβου/ων, στους οποίους προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος/τμημάτων της υπό ανάθεσης σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων. Από το γράμμα της διάταξης προκύπτει ότι δεν είναι δυνατή όμως η επίκληση στήριξης σε τρίτο για την πλήρωση των κριτηρίων που αφορούν την καταλληλότητα του υποψηφίου (άρθρο 75 παρ. 2 του ν. 4412/2016).

Στις περιπτώσεις αυτές, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά τα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ΄ του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄ του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνον εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Γίνεται δεκτό ότι στην περίπτωση στήριξης στις ικανότητες τρίτου οικονομικού φορέα για την πλήρωση των κριτηρίων που σχετίζονται με επαγγελματική εμπειρία στην εκτέλεση συμβάσεων, ο τρίτος παρέχων στήριξη φορέας δεν απαιτείται καταρχήν να εκτελέσει οι ίδιος το αντικείμενο της σύμβασης με το οποίο συνδέεται η σχετική εμπειρία, αλλά μπορεί η στήριξή του να συνίσταται στην παροχή τεχνογνωσίας ή εμπειρίας που διαθέτει, αλλά και αναγκαίων πόρων (ανθρώπινου δυναμικού, τεχνικών μέσων) από αυτόν (δανείζοντα) προς τον δανειζόμενο, για την εκτέλεση από τον τελευταίο της σύμβασης, χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εκτέλεσης των υπηρεσιών από τον ίδιο τον τρίτο[275].

Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου και δεν αποτελούν ίδιους πόρους του προσφέροντος, αποτελούν τρίτους, στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας και απαιτείται η υποβολή διακριτών ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων. Ο τρόπος απόδειξης της συγκεκριμένης

[275] ΣτΕ 1412/2024 Δ Τμ. (άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010) ΔΕφΘεσ Γ'Τμ. 538/2024.

εργασιακής σχέσης που υφίσταται μεταξύ του οικονομικού φορέα και των προσώπων αυτών καθορίζεται με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης[276].

Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να προβλέπεται ότι:

α) όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης,

β) η εκτέλεση των συγκεκριμένων υπηρεσιών/ καθηκόντων ως περιγράφονται αναλυτικά στα έγγραφα της σύμβασης, γίνεται υποχρεωτικά από τον προσφέροντα ή, αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση αυτή.

Οι τρίτοι, στους οποίους στηρίζονται οι οικονομικοί φορείς για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, θα πρέπει να συμπληρώσουν ξεχωριστό ΕΕΕΣ, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής απόδειξης, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στα δικαιολογητικά συμμετοχής του προσφέροντος και, στη συνέχεια (δηλαδή στο στάδιο της κατακύρωσης), υποβάλλουν τα δικαιολογητικά με τα οποία αποδεικνύονται όσα δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ.

Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα (τρίτο) που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχει κάποιος από τους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού, ενώ έχει τη δυνατότητα να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση του τρίτου για τον οποίον συντρέχει κάποιος από τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού. Η εν λόγω αντικατάσταση πρέπει

---

[276] Για παράδειγμα, στο υπόδειγμα διακήρυξης υπηρεσιών της ΕΑΔΗΣΥ, στην αντίστοιχη ενότητα σχετικά με την απαιτούμενη εμπειρία και εν γένει επαγγελματικά προσόντα της ομάδας έργου, π.χ. απαιτούμενοι τίτλοι σπουδών (ιδιαιτέρως σε συμβάσεις παροχής διανοητικών υπηρεσιών αναφέρεται ότι «Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου δύνανται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς», ενώ γίνεται παραπομπή σε ενδεικτική νομολογία [ΣτΕ (ΕΑ) 107/2018, ΔΕΑ 140/2021 (Τμ. ΙΒ Αναστ.) σκ. 12, ΜΔΕφΑθ, Α΄ διακοπών 236/2019, ΜΔΕφΑθ, ΙΒ΄ 57/2019] σχετικά με τις συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών.

να έχει ολοκληρωθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ο φορέας που αντικαθιστά φορέα του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου. Κατά τη νομολογία[277], η αντικατάσταση τρίτου επιτρέπεται μόνο όταν δεν πληροί ένα κριτήριο επιλογής και όχι σε περίπτωση άλλου είδους πλημμέλειας της προσφοράς, όπως, λ.χ., όταν δεν έχει δηλωθεί ταυτοχρόνως και ως υπεργολάβος.

8.3.2.6 ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ

Η ανάθεση της εκτέλεσης τμήματος της σύμβασης σε τρίτους, δηλαδή σε οικονομικούς φορείς μη συνδεόμενους με την αναθέτουσα αρχή με νομικό δεσμό, αποτελεί «ανάθεση τμήματος της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας», ανεξαρτήτως της ειδικότερης νομικής φύσης της σχέσης βάσει της οποίας θα αναλάβουν αυτοί έναντι του αναδόχου την εκτέλεση των σχετικών εργασιών. Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει.

Νομολογιακά όμως έχει κριθεί[278] ότι η ως άνω κατ' άρθρο 58 υποχρέωση του προσφέροντος να δηλώνει πληροφοριακά στοιχεία για τους υπεργολάβους που προτίθεται να χρησιμοποιήσει δεν καταλαμβάνει τους υπεργολάβους στις ικανότητες των οποίων ο προσφέρων στηρίζεται.

Ειδικώς δε στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας επικαλείται ικανότητες τρίτων σε κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα ή με τη «σχετική επαγγελματική πείρα», δεν βρίσκει έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 78 ερμηνεία σύμφωνα με την οποία όταν ο τρίτος φορέας, στον οποίο στηρίζεται ο προσφέρων, θα εκτελέσει τις εργασίες ή θα παράσχει τις υπηρεσίες που

---

[277] ΣτΕ 1552, 1553/2022.

[278] ΣτΕ 1412/2024 Δ΄ Τμ. (άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010).

σχετίζονται με τις ικανότητες που άπτονται τίτλων σπουδών, επαγγελματικών προσόντων και «σχετικής επαγγελματικής πείρας», αυτός καθίσταται «υποχρεωτικά» ή «θεωρείται κατά τεκμήριο» υπεργολάβος, αποκλειομένου οποιουδήποτε άλλου μέσου απόδειξης ότι οι σχετικές εργασίες ή υπηρεσίες θα εκτελεστούν/παρασχεθούν πράγματι από αυτόν στο πλαίσιο άλλης μορφής συνεργασίας με τον προσφέροντα.

Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το αναφερόμενο στα έγγραφα της σύμβασης ποσοστό και, σε κάθε περίπτωση, το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ελέγχει ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού στο πρόσωπο του υπεργολάβου .

.Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού[279].

8.4 ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΈΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΈΣ ΥΠΗΡΕΣΊΕΣ

Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, με το ΕΕΕΣ, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016 (βλ. αναλυτικά Κεφάλαιο 10, ενότητα 10.3.2).

Αν μετά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και μέχρι τη ημέρα της έγγραφης πρόσκλησης για τη σύναψη του συμφωνητικού επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες οι

[279] Βλ. άρθρο 58 Υπεργολαβία (άρθρο 71 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) σε συνδυασμό με τις παρ. 5 και 6 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016 καθώς και υποδείγματα διακηρύξεων προμηθειών-υπηρεσιών ΕΑΔΗΣΥ..

προσφέροντες είχαν δηλώσει ότι πληρούν, οι προσφέροντες οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή[280].

Για να κατανοούν τα έγγραφα που προσκομίζει ένας οικονομικός φορέας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στο e-Certis[281] (πρβλ. Κεφάλαιο 10, ενότητα 10.3.1 του παρόντος) το οποίο είναι μια δωρεάν πηγή πληροφοριών ως προς τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων, ιδιαίτερα χρήσιμη στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης διασυνοριακών δημοσίων συμβάσεων.

Για τις συμβάσεις του άρθρου 107 [κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες] ισχύουν τα εξής:

Οι λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 73 εφαρμόζονται υποχρεωτικά, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 73.

Τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης και μπορούν να περιλαμβάνουν αυτά που παρατίθενται στο άρθρο 75, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό.

Για την απόδειξη μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 79, 79Α και 80 του νόμου.

8.5ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΣτΕ Δ΄ Τμ. 7μ. 49/2025 (Προδικαστικό ερώτημα άρ. 1 παρ. 2 ν. 3900/2010)

Ερμηνεία άρθρου 73 παρ. 4 περ. ζ΄ ν. 4412/2016:

Στο πεδίο εφαρμογής του λόγου αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 περ. ζ΄ του ν. 4412/2016 λόγω ανακριβούς δήλωσης του διαγωνιζομένου (είτε δια της υποβολής

[280] Άρθρο 104, σε συνδυασμό με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016.

[281] Άρθρο 81 Επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών (e-Certis) (άρθρο 61 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Το σύστημα είναι διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/ecertis/.

ψευδούς δήλωσης είτε δια της απόκρυψης πληροφοριών) σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγου αποκλεισμού ή τη (μη) πλήρωση κριτηρίου επιλογής, εμπίπτουν ανακριβείς δηλώσεις υποβαλλόμενες στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, την οποία οι δηλώσεις αυτές αφορούν. Αντιθέτως, η μη δήλωση εκ μέρους του διαγωνιζομένου στο πλαίσιο του τρέχοντος διαγωνισμού ότι αυτός αποκλείστηκε από προηγούμενο διαγωνισμό λόγω ανακριβούς δήλωσης υποβληθείσας στον διαγωνισμό εκείνον δεν συνιστά, αυτή και μόνη, λόγο αποκλεισμού κατά το άρθρο 73 παρ. 4 περ. ζ΄ του ν. 4412/2016 από τον τρέχοντα διαγωνισμό. Η μη δήλωση, όμως, κατά τον τρέχοντα διαγωνισμό των πραγματικών περιστατικών, στα οποία αναφερόταν η υποβληθείσα στον προηγούμενο διαγωνισμό ανακριβής δήλωση, συνιστά τον ως άνω λόγο αποκλεισμού στον τρέχοντα διαγωνισμό, εάν τα πραγματικά αυτά περιστατικά αφορούν τη συνδρομή λόγου αποκλεισμού ή τη μη πλήρωση κριτηρίου επιλογής και στον τελευταίο διαγωνισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

9.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

9.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ο σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η απόκτηση και η βελτίωση των γνώσεων των επιμορφούμενων που αφορούν στους κανόνες υποβολής, ελέγχου και αξιολόγησης των τεχνικών και οικονομικών προσφορών κατά την ανοιχτή διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

9.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας, οι επιμορφούμενοι/νες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τους κανόνες υποβολής και παραλαβής προσφορών συμβάσεων προμηθειών-υπηρεσιών

- περιγράφουν το περιεχόμενο και τον τύπο των φακέλων τεχνικών και οικονομικών προσφορών, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων συμβάσεων υπηρεσιών φύλαξης-καθαριότητας
- εντοπίζουν τα αποδεικτικά μέσα της συμμόρφωσης της τεχνικής προσφοράς με τις απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης
- επαληθεύουν τη συμμόρφωση της τεχνικής προσφοράς με τις τιθέμενες στη Διακήρυξη προδιαγραφές και απαιτήσεις
- εξοικειωθούν με τους κανόνες βαθμολόγησης των επιμέρους κριτηρίων στην περίπτωση που το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής
- εφαρμόζουν και να αναγνωρίζουν τα κριτήρια εντοπισμού των προσφορών που φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, να ζητούν εξηγήσεις και να αξιολογούν τα υποβληθέντα στοιχεία σχετικά με τη βιωσιμότητα των προσφορών
- γνωρίζουν τους κανόνες επιλογής αναδόχου με βάση το κριτήριο ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης ισότιμων ή ισοδύναμων προσφορών
- να κατανοούν τους λόγους απόρριψης των προσφορών.

9.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στην θεματική αυτή ενότητα παρουσιάζονται για την ανοιχτή διαδικασία ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, οι κανόνες υποβολής, το περιεχόμενο τεχνικών και οικονομικών προσφορών, καθώς και το χρονικό σημείο και η διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης τους.

9.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Το στάδιο της ανάδειξης του αναδόχου, που έπεται του σταδίου ελέγχου των προϋποθέσεων συμμετοχής και της ποιοτικής επιλογής, αποσκοπεί στην τεχνική και οικονομική αξιολόγηση των προσφορών των υποψηφίων-προσφερόντων οικονομικών φορέων που θεωρήθηκαν κατά το προηγούμενο στάδιο ως εν δυνάμει ικανοί να εκτελέσουν τη σύμβαση. Το βήμα της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς ξεκινά αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου των προϋποθέσεων

συμμετοχής και των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Αφορά καταρχήν στον έλεγχο των τεχνικών προσφορών ως προς την πληρότητά τους και τον βαθμό στον οποίο καλύπτουν τις απαιτήσεις-προδιαγραφές των εγγράφων της σύμβασης. Στην περίπτωση που το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής, το βήμα αυτό αφορά και στη βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών οι οποίες δεν έχουν απορριφθεί κατά το προηγούμενο στάδιο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα έγγραφα του διαγωνισμού και βάσει των επιμέρους κριτηρίων και των συντελεστών βαρύτητάς τους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης.

9.2.1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΦΑΚΕΛΟΥ «ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ». ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

Ο τύπος και το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς οριοθετείται στον ν. 4412/2016[282], στην Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες -Υπηρεσίες και εξειδικεύεται στο οικείο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού.

Περιεχόμενο προσφοράς

Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια των προσφερόμενων ειδών ή υπηρεσιών, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Η τεχνική προσφορά πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με τα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης,

[282] Άρθρο 92 Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, σε συνδυασμό με το άρθρο 93 Περιεχόμενο φακέλου «Τεχνική Προσφορά».

περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται.

Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών ή υπηρεσιών, ανάλογα με το κριτήριο ανάθεσης.

Ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς μπορεί να περιέχει, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης, τη χώρα παραγωγής του προσφερόμενου προϊόντος και την επιχειρηματική μονάδα στην οποία παράγεται αυτό, καθώς και τον τόπο εγκατάστασής της. Στον φάκελο αποτυπώνονται τα στοιχεία της τεχνικής επάρκειας, της συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή και της προσφερόμενης λύσης, με την ταυτόχρονη υποβολή όλων των ζητουμένων από τη διακήρυξη στοιχείων ή πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων, για παράδειγμα, τεχνικών φυλλαδίων, τεχνικών εγχειριδίων, τεχνικού φακέλου του προϊόντος, πιστοποιητικών ποιότητας, σημάτων, εκθέσεων δοκιμών κ.α..

Στο κεφάλαιο 8 του παρόντος, ενότητα 8.2 έχουν ήδη αναφερθεί οι κανόνες υποβολής των ως άνω εγγράφων και στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 92 του νόμου.

Τρόπος υποβολής

Όπως προαναφέρθηκε, στην ανοικτή διαδικασία οι οικονομικοί φορείς περιλαμβάνουν στην προσφορά τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες, έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της διακήρυξης. Ειδικότερα, οι οικονομικοί καταχωρίζουν τα στοιχεία, με τα δεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων)

υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον οικονομικό φορέα στον αντίστοιχο (υπο)φάκελο.

Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, η διακήρυξη μπορεί να απαιτεί οι οικονομικοί φορείς να επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα πρόσθετα, σε σχέση με τις αναφορές (εκτυπώσεις) τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως τεχνική προσφορά), παραπέμποντας σε σχετικό υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς ή φύλλο συμμόρφωσης ή άλλο περιγραφικό έγγραφο.

Από το σαφές γράμμα των ως άνω διατάξεων συνάγεται ότι: i) μετά τη σύνταξη της τεχνικής προσφοράς και την καταχώρισή της στην αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, ο προσφέρων εξάγει μέσω της λειτουργικότητας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ αναφορές (εκτυπώσεις) με μορφότυπο PDF, οι οποίες αποτελούν τη συνοπτική αποτύπωση των ήδη καταχωρισμένων στοιχείων και ii) η εκτύπωση την οποία εξάγει ο προσφέρων θα πρέπει να ταυτίζεται με την υποβληθείσα τεχνική προσφορά του, αφού αποτελεί συνοπτική αποτύπωση του περιεχομένου αυτής, συνιστά δε υποβλητέο δικαιολογητικό και αναγκαίο στοιχείο του (υπο)φακέλου τεχνικής προσφοράς. Τυχόν απόκλιση μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό της προσφοράς, εκτός εάν η πλημμέλεια δεν υπάγεται στη σφαίρα ευθύνης του οικονομικού φορέα ή πρόκειται για πρόδηλο τυπικό σφάλμα το οποίο είναι επιδεκτικό συμπλήρωσης σύμφωνα με τους κανόνες και τις προϋποθέσεις του άρθρου 102.

Αξιολόγηση τεχνικής προσφοράς

Η επιτροπή Διαγωνισμού σε συνέχεια της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής προβαίνει στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη.

Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών.

Η υποβολή μιας τεχνικής προσφοράς που δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης έχει σοβαρές συνέπειες για τον προσφέροντα. Οι αποκλίσεις από την τεχνική αξιολόγηση σημαίνουν ότι η προσφορά απορρίπτεται και ο προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης.

Τέτοιες αποκλίσεις είναι οι ακόλουθες:

- αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης που έχουν ρητώς καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην Διακήρυξη,
- ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της διαδικασίας, εφόσον αυτές δεν είναι επιδεκτικές συμπλήρωσης σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν.4412/2016.

Η αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς περιλαμβάνει:

- τον έλεγχο της προσήκουσας υποβολής και του απαιτούμενου τύπου (φύλλο συμμόρφωσης, ενιαίο κείμενο, πίνακες, υποδείγματα κλπ),
- την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης σύμφωνα με τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα επαλήθευσης (για παράδειγμα πιστοποιητικά, τεχνικά φυλλάδια, τεχνικά εγχειρίδια, τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, πιστοποιητικά ποιότητας, σήματα κλπ) και
- τη βαθμολόγηση των επιμέρους κριτηρίων (ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης[283]), όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από

[283] Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως: α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά, καθώς και η εμπορία και οι σχετικοί όροι,β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης, γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη, δ) οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης ή περαίωσης,ε) η παροχή της εγγύησης της παρ. 10

οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής. Στα έγγραφα της σύμβασης η αναθέτουσα αρχή συνδέει/αντιστοιχεί τα ως άνω κριτήρια με το περιεχόμενο και τις απαιτήσεις της τεχνικής προσφοράς, όπως αυτές τίθενται στο αντίστοιχο άρθρο, Παράρτημα/υπόδειγμα/περιγραφικό έγγραφο της Διακήρυξης και ορίζει τον τρόπο συμμόρφωσης-επαλήθευσής τους.

Ως προς την τεκμηρίωση ότι το αγαθό ή η υπηρεσία πληροί το πρότυπο ή ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή ισχύουν τα εξής:

α) όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παρ. 3 του άρθρου 54 [με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών πρότυπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές ή ισοδύναμα], δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές[284],

β) όταν η αναθέτουσα αρχή διατυπώνει τις τεχνικές προδιαγραφές με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά

του άρθρου 72, περί εγγυήσεων, στ) η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης. (βλ. άρθρο 86 ιδίως παρ. 2, 3 και 5).

[284] Άρθρο 54, παρ. 3 περ. β και παρ. 5.

ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει. Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι το αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή[285],

γ) όταν η αναθέτουσα αρχή απαιτεί συγκεκριμένο σήμα[286], για παράδειγμα οικολογικό σήμα, ως αποδεικτικό ότι οι υπηρεσίες ή τα αγαθά συμμορφώνονται στα απαιτούμενα χαρακτηριστικά, αποδέχεται όλα τα σήματα που επιβεβαιώνουν ότι τα αγαθά και οι υπηρεσίες πληρούν τις ισοδύναμες απαιτήσεις σήματος. Εάν ένας οικονομικός φορέας δεν είχε τεκμηριωμένα τη δυνατότητα να αποκτήσει το ειδικό σήμα που έχει υποδείξει η αναθέτουσα αρχή ή ισοδύναμο σήμα εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, υπό την προϋπόθεση ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προς παροχή αγαθά και υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις του συγκεκριμένου σήματος ή τις συγκεκριμένες απαιτήσεις που έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή,

δ) όταν η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από συγκεκριμένο οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή

[285] Άρθρο 54, παρ. 3 περ. α και παρ. 6.

[286] Άρθρο 55 Σήματα (άρθρο 43 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιον οργανισμό[287] ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με απαιτήσεις ή κριτήρια που αναφέρονται στις τεχνικές προδιαγραφές[288], τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης, οφείλει να δέχεται επίσης πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Επίσης δέχεται και άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα πιστοποιητικά ή στις εκθέσεις δοκιμών ή δεν είχε τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, υπό τους όρους ότι για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας και ότι ο ίδιος αποδεικνύει ότι τα προς παροχή αγαθά και υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις ή τα κριτήρια που ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης.

9.2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΗΣ.

Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς

---

[287] Για τους σκοπούς του άρθρου 56, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ένας οργανισμός ο οποίος πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών, πιστοποίησης και επιθεώρησης και είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 765/2008 του ΕΚ και του Συμβουλίου. Πρβλ. ΣτΕ Ολ 2325/2023 (του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010), ιδίως εκ. 18.

[288] Άρθρο 56 Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα (άρθρο 44 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας[289].

Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίζει στη Διακήρυξη μεγαλύτερο περιθώριο διακύμανσης από το προαναφερόμενο και ειδικότερα διακύμανση από 100 έως 150 βαθμούς, προσαρμόζοντας αναλόγως τους όρους της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς[290].

Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο :

$T= \sigma 1 \chi K1 + \sigma 2 \chi K2 + \ldots\ldots + \sigma \nu \chi K\nu$

[όπου «σν» είναι ο συντελεστής βαρύτητας, «Κν» η βαθμολογία του κριτηρίου αξιολόγησης και U η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς και ισχύει $\sigma 1+\sigma 2+..\sigma \nu = 1$.]

---

[289] Άρθρο 86 παρ. 10.

[290] Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο.

Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς.

Κατά το στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών, η αρμόδια Επιτροπή οφείλει να αιτιολογεί στο οικείο πρακτικό τη δοθείσα στους διαγωνιζόμενους βαθμολογία στα επιμέρους κριτήρια της διακήρυξης, εξειδικεύοντας τη βαθμολογία με σαφή και ειδική λεκτική διατύπωση και τεκμηρίωση, κατά παραπομπή στα συγκεκριμένα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς και σε αντιστοιχία προς τα προβλεπόμενα και απαιτούμενα από τη διακήρυξη, ώστε να αναδεικνύονται έτσι τα σημεία υπεροχής ή υστέρησης της κάθε προσφοράς[291]. Η απλή παράθεση μόνο βαθμών στα ανωτέρω κριτήρια δεν συνιστά την απαιτούμενη από τις θεμελιώδεις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης αιτιολογία, δοθέντος ότι μόνη η αριθμητικώς εκφραζομένη αξιολόγηση δεν επιτρέπει τον έλεγχο της πραγματικής βάσης της εκτίμησης που οδήγησε στην εξατομικευμένη κρίση της κάθε προσφοράς.

Κατά την κρατούσα άποψη[292] η κατά τα ανωτέρω- όχι μόνον αριθμητική- αιτιολόγηση είναι απαραίτητη τόσο στην περίπτωση υποβολής μοναδικής προσφοράς, όσο και στην περίπτωση κατά την οποία η τεχνική προσφορά βαθμολογείται ως προς επιμέρους κριτήριο με βαθμό 100, το οποίο υποδηλώνει ότι αυτή καλύπτει ακριβώς τις οριζόμενες τεχνικές προδιαγραφές. Και αυτό γιατί και στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να καθίσταται επαληθεύσιμο, κατά τον διενεργούμενο έλεγχο, ότι το κάθε επιμέρους κριτήριο συγκεντρώνει βαθμολογία τουλάχιστον 100, καλύπτοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, τις απαιτήσεις που τίθενται από τη διακήρυξη, χωρίς να παρουσιάζονται αποκλίσεις από τα σχετικώς προβλεφθέντα σε αυτή.

Εξάλλου ο νόμος[293] προβλέπει ρητά ότι κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η Επιτροπή Διαγωνισμού εκδίδει γνώμη (συμπεριλαμβανομένης της βαθμολόγησης)

---

[291] Άρθρο 86 παρ. 11.

[292] ΕλΣυν Ολ 2493/2020, ΕλΣ Τμ. Μείζ. 540/2020, Τμ. 6ο 511/2020,Τμ. 7ο 887/2023.

[293] Άρθρο 221 παρ. 2.

μετά από ψηφοφορία επί των επικρατέστερων προτάσεων (π.χ. βαθμολόγησης). Η γνώμη (π.χ επί της βαθμολόγησης) του οργάνου είναι η πρόταση που συγκεντρώνει την πλειοψηφία των παρόντων. Δεν επιτρέπεται η γνώμη των οργάνων αυτών να προκύπτει από το μέσο όρο των προτάσεων.

9.2.3 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ.

ΔΕφΑθ 247/2025, Τμ. ΙΕ

Απόρριψη προσφοράς λόγω έλλειψης απόδειξης

Σε διακήρυξη για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών φύλαξης προβλεπόταν ότι η τεχνική προσφορά των συμμετεχόντων έπρεπε επί ποινή απόρριψης να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, στοιχεία για το προσωπικό που θα χρησιμοποιούνταν και οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο που να τεκμηρίωνε πληρέστερα την προσφορά του υποψηφίου, καθώς και συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο το φύλλο συμμόρφωσης που προβλέπεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Διακήρυξης.

Η προσφορά του Χ απορρίφθηκε διότι, όπως αποτυπώνεται σε αυτή «δεν έχει προσκομίσει σωστά όλα όσα απαιτούνται από την παράγραφο «2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά» της Διακήρυξης, καθώς έχει προσκομίσει μεν αποδεικτικά έγγραφα με τα οποία τεκμηριώνει ότι οι προτεινόμενοι αρχιφύλακες κατέχουν τα απαραίτητα έτη προϋπηρεσίας που ζητούνται από το Παράρτημα ΙΙΙ της Διακήρυξης, έχουν εκπαιδευτεί στα απαιτούμενα από τη Διακήρυξη πεδία, δεν έχει, όμως, προσκομίσει κανένα επίσημο αποδεικτικό έγγραφο, με το οποίο να τεκμηριώνεται ότι η απαιτούμενη πενταετής προϋπηρεσία των προτεινόμενων από αυτή αρχιφυλάκων της ομάδας έργου, έγινε σε αντίστοιχη θέση ευθύνης.».

Το Δικαστήριο έκρινε ότι εσφαλμένως ερείδεται η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς του Χ στη μη προσκόμιση επισήμου αποδεικτικού μέσου ή και κανενός αποδεικτικού μέσου για την τεκμηρίωση της πενταετούς προϋπηρεσίας σε αντίστοιχη θέση ευθύνης των προτεινόμενων αρχιφυλάκων της ομάδας έργου, ήτοι σε λόγο που δεν προβλέπεται στη Διακήρυξη. Και τούτο, διότι ο μη προσδιορισμός σε αυτή συγκεκριμένου εγγράφου ή στοιχείου που πρέπει να υποβληθεί με την τεχνική

προσφορά δεν μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψή της. Καθόσον, λοιπόν, είχαν προσκομισθεί αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη συγκεκριμένη απαίτηση, δεν ήταν δυνατό να απορριφθεί η προσφορά του άνευ ετέρου λόγω έλλειψης απόδειξης. Εξάλλου, ενόψει του ότι δεν υφίσταται παντελής έλλειψη τεκμηρίωσης, η περαιτέρω εξειδίκευση των πληροφοριών που παρέχονται, καταρχάς, από τα ως άνω στοιχεία και η κάλυψη των τυχόν ελλείψεών τους με την κλήση του σε διευκρινίσεις είναι δυνατή, εφόσον δεν θα οδηγήσει σε τροποποίηση της αρχικής προσφοράς του.

9.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

9.3.1 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΉΚΟΥΣΑΣ ΥΠΟΒΟΛΉΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉΣ ΠΡΟΣΦΟΡΆΣ

Κατά την αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς θα πρέπει να ελεγχθεί καταρχάς ότι οι προσφορές δεν υπερβαίνουν την εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης και, στη συνέχεια, ότι έχουν συμπεριληφθεί στον φάκελο της οικονομικής προσφοράς όλα τα στοιχεία που ζητήθηκαν από τα έγγραφα της σύμβασης.

Ειδικότερα ελέγχεται αν η οικονομική προσφορά που δίνεται σε ευρώ συντάχθηκε όπως ο νόμος[294] και τα έγγραφα τις σύμβασης ορίζουν ήτοι:

> α) η τιμή του προς προμήθεια αγαθού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης,
>
> β) στις περιπτώσεις των παρ. 9 και 10 του άρθρου 53, όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται αναπροσαρμογή τιμών, τότε η οικονομική προσφορά υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ποσοστό έκπτωσης επί της τιμής της εκτιμώμενης

[294] Βλ. άρθρο 95 παρ. 1, 5 και 6.

αξίας του υλικού ή της παροχής υπηρεσίας εκτός αν άλλως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Περαιτέρω, στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή υπηρεσιών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, η τελευταία μπορεί να προκύπτει κατά την προσφερόμενη έκπτωση επί τοις εκατό (%) στην τιμή του είδους ή της υπηρεσίας, βάσει τιμών αναφοράς, ιδίως, όπως αυτές προσδιορίζονται από την κείμενη νομοθεσία ή βάσει τιμών που έχουν εγκριθεί από ρυθμιστική αρχή στην περίπτωση ρυθμιζόμενων αγορών. Στις περιπτώσεις αυτές η τιμή μπορεί να αναπροσαρμόζεται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης με βάση την εκάστοτε ισχύουσα τιμή αναφοράς, εφαρμοζόμενου του ποσοστού έκπτωσης. Η αναπροσαρμογή της τιμής, προκειμένου να εφαρμοστεί, πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Μια προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη όταν:
α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα,
β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016,
γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή.

Μετά την αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς, η Επιτροπή Αξιολόγησης καταχωρεί στο Πρακτικό τις προσφορές κατά σειρά κατάταξης, με βάση:
α) την προσφερόμενη τιμή ή την προσφερόμενη έκπτωση, όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής[295],
β) τη συνολική βαθμολογία τους, όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους- αποτελεσματικότητας[296],

[295] Εάν η τιμή είναι το μοναδικό κριτήριο ανάθεσης η αξιολόγηση γίνεται μόνο βάσει αυτής.

γ) τη συνολική βαθμολογία τους, όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής[297].

9.3.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΗΔΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΒΑΣΕΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ: ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ.

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το κριτήριο ανάθεσης [τιμή ή κόστος], όπως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της Οικονομικής Προσφοράς[298], εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, μεταδεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν στην οικονομική προσφορά τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2

---

[296] Η χρήση της μεθόδου προσέγγισης αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή στη διακήρυξη, όπως ενδεικτικά με την κοστολόγηση του κύκλου ζωής του προσφερόμενου αγαθού. Στην περίπτωση αυτή, για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από την Α.Α. διάφορα είδη κόστους και να σταθμίζονται αναλόγως. Πρβλ και άρθρο 87 του ν. 4412/2016.

297 Στην περίπτωση αυτή η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά πρέπει να εκτιμάται βάσει της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας, στο πλαίσιο της οποίας λαμβάνονται υπόψη στοιχεία αποτελεσματικότητας σε σχέση με την τιμή ή το κόστος. Πρβλ αιτιολογική έκθεση νόμου 4412/2016, άρθρο 86, σ. 23 και αιτιολογική σκέψη 92 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

[298] Άρθρο 95 του ν. 4412/2016

του άρθρου 37 του ν. 4412/2016) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στον υποφάκελο της ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ. Στη συνέχεια, κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής προσφοράς από τον οικονομικό φορέα, το Υποσύστημα πραγματοποιεί μια σειρά ελέγχων στο περιεχόμενο αυτής και ιδίως κατά πόσον οι προαναφερθείσες αναφορές (εκτυπώσεις) είναι οι τελευταίες χρονικά εξαχθείσες αναφορές (εκτυπώσεις), έχουν επισυναφθεί στην σωστή κατηγορία επισυναπτόμενων και απεικονίζουν το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής προσφοράς κατά το χρόνο της υποβολής[299].

Σε ορισμένες διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων[300], η οικονομική προσφορά δεν παράγεται μόνο από το ΕΣΗΔΗΣ, συστημικά, κατά τα ανωτέρω, αλλά συμπληρώνεται βάσει υποδειγμάτων της διακήρυξης. Στις περιπτώσεις αυτές, εφόσον οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, η Αναθέτουσα Αρχή δίνει σχετικές οδηγίες στους Οικονομικούς Φορείς να επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα πρόσθετα, σε σχέση με τις αναφορές (εκτυπώσεις) της προηγούμενης παραγράφου, σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως οικονομική προσφορά), αναφέροντας το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς στο σημείο αυτό και τον τρόπο πρόσβασης σε αυτό. Επίσης, αναφέρονται τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλουν οι προσφέροντες για την τεκμηρίωση αναλύσεων κόστους που τυχόν περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά, καθώς και της τυχόν μεθόδου για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής, εφόσον προβλέπεται τέτοια μέθοδος στα έγγραφα της σύμβασης και κρίνεται σκόπιμο από την Αναθέτουσα Αρχή Σε περίπτωση που, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, κρίνεται σκόπιμο από την Αναθέτουσα Αρχή να προσκομιστούν στοιχεία πρόσφορα να αποδείξουν την οικονομική προσφορά, ιδίως

[299] Άρθρο 13 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ 44756/2024.

[300] Κυρίως αναφέρονται οι συμβάσεις καθαριότητας και φύλαξης, όπου η οικονομική προσφορά τους πρέπει εκ του νόμου να συμπεριλαμβάνει όλα τα στοιχεία του άρθρου 68 ν.3863/2010, τα οποία δεν αποτυπώνονται στις φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, αλλά σε χωριστό Έντυπο Οικονομικής Προσφοράς.

όταν αυτή περιλαμβάνει ανάλυση κόστους, περιγράφεται στο περιεχόμενο του υποφακέλου οικονομικής προσφοράς και ο τρόπος υποβολής τους.

Σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ της οικονομικής προσφοράς που παράγεται μέσω ΕΣΗΔΗΣ (συστημικής) και αυτής που συμπληρώνεται βάσει υποδειγμάτων της διακήρυξης, κατά τα ανωτέρω, προκύπτει ασάφεια της οικονομικής προσφοράς.

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην Αποφ. ΕΑΔΗΣΥ 273/2023 η, κατά τα ανωτέρω, σοβαρή ασάφεια της οικονομικής προσφοράς -ανεξαρτήτως εάν οφείλεται σε σφάλμα- αλλοιώνει την ουσία αυτή καθ΄ εαυτή της προσφερόμενης τιμής. Ειδικότερα, σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης που η οικονομική προσφορά ρητώς και σαφώς κατά τη διακήρυξη αποτελείται από τα δύο διακριτά ανεξάρτητα και συνυποβαλλόμενα στοιχεία, αυτά απαιτείται να συμπίπτουν κατά το συνολικό ποσό της οικονομικής προσφοράς, ώστε να προκύπτει μονοσήμαντα και παραδεκτά η προσφερόμενη τιμή, άλλως η προσφορά απορρίπτεται, σύμφωνα με σχετικό όρο της διακήρυξης. Επομένως, σε περίπτωση που ο προσφέρων δεν έχει προσφέρει την αυτή τιμή στα δύο τυπικά στοιχεία του φακέλου της οικονομικής της προσφοράς, τα οποία αμφότερα απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, δηλαδή, η συστημική οικονομική προσφορά του είναι διαφορετική από την οικονομική προσφορά που έχει υποβάλει βάσει υποδείγματος της διακήρυξης, δεδομένου ότι ούτε στην διακήρυξη ούτε στον νόμο προβλέπεται, ούτε προκύπτει ότι σε περίπτωση ασυμφωνίας της προσφερόμενης τιμής υπερισχύει η τιμή, που αναγράφεται σε ένα συγκεκριμένο στοιχείο είτε δηλ. στην συστημική προσφορά είτε στο υπόδειγμα, η προσφορά απορρίπτεται. Διότι ο προσφέρων υποχρεούται σύμφωνα με τον νόμο και τη διακήρυξη όπως υποβάλει ορθή σαφή και μονοσήμαντη οικονομική προσφορά υποβάλλοντας τα απαιτούμενα στοιχεία (συστημική προσφορά και προσφορά βάσει υποδείγματος) ορθά συμπληρωμένα[301].

[301] Πρβλ. Απόφ. ΕΑΔΗΣΥ 273/2023.

Κατά τα διαλαμβανόμενα στην ΔΕφΑθ 2166/2023, κατά την εξέταση αίτησης ακύρωσης για την υποχρέωση εξειδίκευσης των στοιχείων του άρθρου 68 του ν.3863/201 σε ξεχωριστό κεφάλαιο της οικονομικής προσφοράς σε διαγωνισμό καθαριότητας, στη διακήρυξη του επίμαχου διαγωνισμού οριζόταν, μεταξύ άλλων, ο ακόλουθος όρος: «*Σημειώνεται ότι επειδή οι ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ δεν έχουν αποτυπώσει τις απαιτήσεις αυτές, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να υποβάλλουν και ξεχωριστό έντυπο οικονομικής προσφοράς σε μορφή pdf (ψηφιακά υπογεγραμμένο) βάσει του υποδείγματος του Παραρτήματος IV, το οποίο υπάρχει αναρτημένο σε επεξεργάσιμο αρχείο (word) στο χώρο του διαγωνισμού. Σε περίπτωση διάστασης στοιχείων, υπερισχύει το έντυπο του Παραρτήματος IV. (…)*» (σκ. 4). Κατά την κρίση του Δικαστηρίου (σκ. 9) «*ο όρος δε κατά τον οποίο "Σε περίπτωση διάστασης στοιχείων (ενν. μεταξύ των στοιχείων των ειδικών ηλεκτρονικών φορμών και του ειδικού εντύπου οικονομικής προσφοράς) υπερισχύει το έντυπο", αποτελεί απλό ερμηνευτικό εργαλείο, που μπορεί να αναφέρεται σε διάφορα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς-και έτερα των κρίσιμων- […]*»[302]. Εκ των ανωτέρω, προκύπτει διαφορετική νομική αντιμετώπιση σε περίπτωση που η διακήρυξη, η οποία δεσμεύει με το περιεχόμενό της την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, περιλαμβάνει σχετικό όρο αναφορικά με το ποιο έντυπο υπερισχύει σε περίπτωση διάστασης στοιχείων.

Περαιτέρω, ζήτημα τίθεται πώς αντιμετωπίζεται από το γνωμοδοτικό όργανο της αναθέτουσας αρχής η περίπτωση που η απόκλιση αυτή δεν ισοδυναμεί με δύο διαφορετικές τιμές, αλλά οφείλεται σε λαθεμένο υπολογισμό των επιμέρους στοιχείων της οικονομικής προσφοράς.Στο σημείο αυτό αναφέρεται συναφώς ότι γίνεται δεκτό ότι ορθώς ο οικονομικός φορέας καλείται να αποσαφηνίσει - συμπληρώσει το ελλείπον στοιχείο, όταν πρόκειται για στοιχείο που είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμο με βάση τα ίδια τα έγγραφα της προσφοράς (ΔΕφΘεσ 117/2024, τμ. Γ΄, σκ. 19).

[302] Πρβλ. ΔΕφΑθ 2166/2023.

Συμπερασματικά, τυχόν απόκλιση μεταξύ συστημικής προσφοράς και προσφοράς βάσει υποδείγματος, δημιουργεί σοβαρά ζητήματα ως προς την αποδοχή ή την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς, και ιδίως ζητήματα στα οποία δημιουργούνται αντιφάσεις. Στο πλαίσιο αυτό η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει τα πραγματικά δεδομένα ad hoc, ώστε να αξιολογήσει ανά περίπτωση, με βάση το νόμο και τα οριζόμενα στη διακήρυξη, εάν μπορούν να τύχουν συμπληρώσεων – διευκρινήσεων συγκεκριμένες αποκλίσεις (ενδεχομένως σε περιπτώσεις σφαλμάτων υπολογισμού), υπό την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται ουσιώδης αλλοίωση της αρχικά υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς. Τέλος, η ad hoc κρίση της αναθέτουσας αρχής, υπό το πρίσμα των άρθρων 91, 95 και 102 του ν.4412/2016 και των όρων της διακήρυξης, υπόκειται σε έλεγχο από τα αρμόδια όργανα, ήτοι από το ΕΣ στο πλαίσιο του προσυμβατικού ελέγχου, από την ΕΑΔΗΣΥ και τα δικαστήρια σύμφωνα με το Βιβλίο IV του ν. 4412/2016.

9.3.3 ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΑ ΧΑΜΗΛΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ: ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ.

Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να ανατεθούν, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς σχετικής πρόσκλησης[303].

Επειδή, από τις προαναφερόμενες διατάξεις συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή (ή ο αναθέτων φορέας) οφείλει να εκτιμήσει, αν οι υποβληθείσες σε διαγωνισμό οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η ενεργοποίηση του μηχανισμού αυτού, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας να ελέγχει τη σοβαρότητα μιας προσφοράς,

[303] Βλ. άρθρα 88 - Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) - Εξουσιοδοτική διάταξη και 89 - Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Πρβλ. και άρθρο 313 - Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 84 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της, δεδομένου ότι Οδηγία δεν καθορίζει μέθοδο υπολογισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Επομένως, εφόσον προκύπτουν πράγματι τέτοιες αμφιβολίες, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες ως προς τη σύνθεση της προσφοράς. Στην περίπτωση αυτή, η γραπτή πρόσκληση που απευθύνεται σε διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα πρέπει να περιέχει αφενός μεν συγκεκριμένο καθορισμό των επί μέρους στοιχείων της οικονομικής προσφοράς που προκαλούν αμφιβολίες, αφετέρου δε κλήση του οικονομικού φορέα προκειμένου να αιτιολογήσει τα ως άνω επί μέρους ποσά, τα οποία προσέφερε. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προσδιορίσει επακριβώς με την πρόσκληση προς τον οικονομικό φορέα αυτά που θεωρεί αμφίβολα και χρήζοντα αιτιολόγησης ή να τον καλέσει, κατά τρόπο ρητό και αδιαμφισβήτητο, να τα αιτιολογήσει στο σύνολό τους. Εφόσον η πρόσκληση είναι διατυπωμένη με τον τρόπο αυτό, καθίσταται απολύτως σαφές στον καλούμενο φορέα το περιεχόμενο της αιτιολόγησης που οφείλει να υποβάλει.(ΣτΕ 832/2021, 199/2021 σκ. 10, πρβλ ΣτΕ 2181/2004). Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει, εάν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, ενόψει και των παρεχομένων από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεων σχετικά με το τρόπο οργάνωσης της επιχείρησης του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων δικαιολογείται το προσφερόμενο από αυτόν ποσό (πρβλ ΣτΕ 3439/2014 σκ. 13).

Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στην πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών και δεν υποβάλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

Οι εν λόγω εξηγήσεις μπορεί να αφορούν ιδίως:
α) στα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,
β) στις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου,

γ) στην πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,
δ) στη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 (οριζόντια ρήτρα), σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89,
ε) στη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131,
στ) στο ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89 (δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές).

Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται παραπάνω υπό α) – στ). Εάν, ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή, διαπιστώσει ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, επειδή δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18 (δηλαδή της οριζόντιας ρήτρας για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας), τότε απορρίπτει την προσφορά ως μη κανονική.

Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ[304]. Σε

[304] Άρθρο 107 (πρώην άρθρο 87 της ΣΕΚ)

1. Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.

2. Συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά:

περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.

Εφόσον ζητηθεί, η ΕΑΔΗΣΥ θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που η Ελλάδα έχει στη διάθεσή της, όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται ως προς τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων [ήδη Ανάπτυξης] για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών και του Υπουργού Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών αγαθών και παροχής συναφών υπηρεσιών, μπορεί να ορίζονται η μέθοδος και τα κριτήρια, δυνάμει των οποίων μία προσφορά κρίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, καθώς και ο τρόπος σύνδεσης των κριτηρίων αξιολόγησης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών με

α) οι ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρος προς μεμονωμένους καταναλωτές, υπό τον όρο ότι χορηγούνται χωρίς διάκριση προελεύσεως των προϊόντων· β) οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα, γ) οι ενισχύσεις προς την οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι οποίες θίγονται από τη διαίρεση της Γερμανίας, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκαλούνται από τη διαίρεση αυτή. Μετά την παρέλευση πενταετίας από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, δύναται να εκδώσει απόφαση για την κατάργηση του παρόντος σημείου.

3. Δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά: α) οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής αναπτύξεως περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, καθώς και των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 349 λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθωτική, οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση. β) οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους· γ) οι ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον· δ) οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην Ένωση σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον· ε) άλλες κατηγορίες ενισχύσεων που καθορίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει προτάσει της Επιτροπής.

μηχανισμούς καταγραφής τιμών, όπως τα παρατηρητήρια τιμών. Με την ανωτέρω προβλεπόμενη απόφαση δύναται να ορίζονται οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την εφαρμογή κάποιων εκ των αναφερόμενων σε αυτήν κριτηρίων. Σημειώνεται ότι οι ως άνω Υπουργικές Αποφάσεις δεν έχουν εκδοθεί ακόμα.

Με το άρθρο 89 του ν. 4412.2016 καθορίζονται τα δικαιολογητικά (αποδεικτικά μέσα), σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, και ειδικότερα:
1. Για την απόδειξη ότι η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, ιδίως και κατά περίπτωση τα κατωτέρω έγγραφα:

α) σε περιπτώσεις χορήγησης ενίσχυσης στο πλαίσιο του Κανονισμού de minimis (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας), την κανονιστική πράξη του μέτρου ενίσχυσης και την ατομική πράξη έγκρισης χορήγησης της ενίσχυσης όταν προβλέπεται η έκδοσή της,

β) στις λοιπές περιπτώσεις: αα) δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε.Ε. είτε της εγκριτικής του μέτρου ενίσχυσης απόφασης της Επιτροπής είτε του συνοπτικού δελτίου πληροφοριών του μέτρου ενίσχυσης και ββ) την κανονιστική πράξη του μέτρου ενίσχυσης και την ατομική πράξη έγκρισης χορήγησης της ενίσχυσης όταν προβλέπεται η έκδοσή της.

2. Για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περίπτωση δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, τα παρακάτω:

α) αναφορά στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, και

β) δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές τους.

Δεδομένου ότι η διατύπωση του άρθρου 88 δεν περιλαμβάνει ορισμό της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, η δε αναφορά στους τρόπους δικαιολόγησης των προσφορών

είναι γενική και ενδεικτική, τίθενται αρκετά ερμηνευτικά ζητήματα, τα οποία έχουν αντιμετωπιστεί και αντιμετωπίζονται νομολογιακά. Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει μνεία της εξαιρετικά σημαντικής από 27.11.2001 απόφασης του ΔΕΚ, C-285 & C-286/99, καθώς και της ΔΕφΑθ 252/2020, στις παρατηρήσεις της οποίας αναφέρονται τα ακόλουθα[305]:

α) Η διαδικασία ελέγχου μιας ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς ενεργοποιείται, όταν οι προσφορές ενός υποψηφίου εμφανίζονται, κατά τρόπο έκδηλο, υπερβολικά χαμηλές σε σχέση προς τις προς εκτέλεση παροχές.

β) Απαγορεύεται στον εθνικό νομοθέτη να θεσπίζει διατάξεις που προβλέπουν ότι αποκλείονται αυτόματα από τους διαγωνισμούς ορισμένες προσφορές που καθορίζονται βάσει μαθηματικού κριτηρίου (αντί να υποχρεώνουν την αναθέτουσα αρχή να ακολουθεί την ως άνω διαδικασία εξακρίβωσης, κατόπιν ακρόασης του ελεγχομένου).

γ) Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να ζητήσει εγγράφως διευκρινίσεις για τα στοιχεία της προσφοράς, για την οποία υπάρχει η υπόνοια ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή, τα οποία της δημιούργησαν συγκεκριμένες επιφυλάξεις, επίσης δε οφείλει να συμπεριλάβει, στο έγγραφό της αυτό, τις διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες για τα στοιχεία που αποτελούν την προσφορά (βλ. έτσι και ΓεΔΕΕ απόφαση της 19.9.2013, T-402/06, Βασίλειο της Ισπανίας, σκέψη 90, ΠΕΚ απόφαση της 21.5.2008, T-495/04, Belfass SPRL, σκέψη 97) και τα οποία θα εξετάσει λαμβάνοντας υπ' όψιν τις παρασχεθείσες δικαιολογήσεις, ώστε να εκτιμήσει, ακολούθως, την προσφορά αυτήν υπό το πρίσμα των δικαιολογήσεων που παρέσχε ο συγκεκριμένος υποψήφιος σε απάντηση στο αίτημα αυτό (η υποχρέωση εκ των προτέρων υποβολής των συγκεκριμένων δικαιολογήσεων δεν είναι σύμφωνη με το πνεύμα της ανωτέρω διαδικασίας ελέγχου). Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διατυπώσει με σαφήνεια την αίτηση που απευθύνει στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους, προκειμένου να τους παράσχει τη δυνατότητα να αποδείξουν, κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή, τη σοβαρότητα των προσφορών τους (βλ. ΔΕΕ αποφάσεις της 29.3.2012, C-599/10, SAG

[305] Βλ. Σαμαρτζής Κ., Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, Παρατηρήσεις στη ΔΕφΑθ. 252/2020 (Ακυρ.).

ELV Slovensko a.s. κ.λπ.,σκέψεις 30-32 και της 23.4.2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 159).

Και με την απόφαση ΔΕφΠατρ 32/2019 (Αναστ).γίνεται δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή πρέπει να ζητεί συγκεκριμένες διευκρινίσεις και να προσδιορίζει ειδικά τα σημεία της προσφοράς της εταιρείας που δημιουργούν συγκεκριμένα ερωτηματικά και επιφυλάξεις, η δε γενική αναφορά στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016, που διαλαμβάνει ενδεικτικά κάποιους τρόπους δικαιολόγησης των προσφορών, δεν επαρκεί για το ορισμένο της εν λόγω πρόσκλησης. Επιπλέον, οφείλει να επικαλείται ρητώς την έλλειψη οικονομικών στοιχείων, καθώς και το κατώφλι της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς. Η παράθεση στη σχετική πρόσκληση της τεκμηριωμένης εκτίμησης της αναθέτουσας αρχής, σε σχέση με την ελεγχόμενη προσφορά, είναι, περαιτέρω, αναγκαίος όρος για τον αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο της πράξης, με την οποία η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει, τυχόν, ως μη πειστικά τα όσα εξέθεσε ο διαγωνιζόμενος για να αιτιολογήσει την προσφορά του.

Στο πλαίσιο του δημιουργικού διαλόγου μεταξύ αναθέτουσας αρχής και ελεγχομένου, δεν αποκλείεται η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία για τη δικαιολόγηση μιας ασυνήθιστα χαμηλής οικονομικής προσφοράς, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που η αρχική κλήση της για παροχή διευκρινίσεων δεν περιλαμβάνει όλα τα ερωτήματα με βάση τα οποία θα μπορούσε να αιτιολογηθεί το χαμηλό ύψος της οικονομικής προσφοράς. Η παροχή αυτή δεύτερης δυνατότητας στην ελεγχόμενη επιχείρηση να διευκρινίσει το περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς της, οφειλόμενη στην περαιτέρω ανάγκη της αναθέτουσας αρχής για πληροφορίες που δεν είχαν τεθεί με την πρώτη κλήση της, έχει κριθεί ότι δεν συνιστά «ευνοϊκή μεταχείριση» της επιχείρησης αυτής (ΔΕΕ απόφαση της 19.10.2017, C-198/16, Agriconsulting Europe SA, σκέψη 42, ΔΕφΑθ 31/2019 Αναστ.).

δ) Ο ελεγχόμενος δικαιούται να προβάλλει λυσιτελώς την άποψή του και να προσκομίσει κάθε είδους δικαιολογητικό σχετικά με τα διάφορα στοιχεία της προσφοράς του, σε χρόνο, μάλιστα, που τοποθετείται, κατ' ανάγκη, μετά από το άνοιγμα του συνόλου των φακέλων, επειδή τότε γνωρίζει όχι μόνον το κατώφλι της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς που ισχύει για την εν λόγω σύμβαση και το γεγονός ότι η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά επίσης και τα συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή. Ο υποψήφιος πρέπει

να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει, προς στήριξη της προσφοράς του, ιδίως εκείνες τις δικαιολογήσεις που αναφέρει η διάταξη του νόμου και της Οδηγίας, τις οποίες αυτός κρίνει σκόπιμες, λαμβανομένης υπ' όψη της φύσης και των χαρακτηριστικών του προς ανάθεση έργου, άνευ οποιουδήποτε σχετικού περιορισμού, δεδομένου ότι ο νόμος και η Οδηγία δεν προβλέπουν έναν εξαντλητικό κατάλογο δικαιολογήσεων ούτε επιτρέπουν τον αποκλεισμό ορισμένων ειδών δικαιολογήσεων.

ε) Η όλη σχετική διαδικασία ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών επιβάλλεται να διεξάγεται στα εξής 4 διαδοχικά στάδια: 1) εντοπισμός των ύποπτων προσφορών, 2) παροχή στους ελεγχόμενους της δυνατότητας να αποδείξουν τη σοβαρότητά τους με διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, 3) εκτίμηση της λυσιτέλειας των διευκρινίσεων αυτών και 4) απόφαση της αναθέτουσας αρχής σχετικά με το αν θα δεχθεί ή θα απορρίψει τις ελεγχόμενες προσφορές (βλ. έτσι και ΔΕΕ απόφαση της 19.10.2017, C-198/16, Agriconsulting Europe, σκέψη 51).

Η εκ πρώτης όψεως (prima facie) εκτίμηση, από την αναθέτουσα αρχή, εάν οι υποβληθείσες σε διαγωνισμό οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές, που αποτελεί το πρώτο στάδιο του σχετικού ελέγχου, δεν υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, επομένως η υποχρέωση αιτιολόγησης, που αυτή υπέχει, είναι περιορισμένη. Ειδικότερα, αναθέτουσα αρχή οφείλει, αρχικά, να εξετάσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Εάν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, συνεπώς, δεν φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης Κατ' ακολουθίαν τούτων, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει, κατ' αρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση, ιδίως, της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζόμενου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές, προκειμένου να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούμενη, όμως, στην περίπτωση αυτή, να καλέσει προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων, ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή. Η άσκηση της κατά τα άνω διακριτικής ευχέρειας της

αναθέτουσας αρχής υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο μόνον ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. Σε περίπτωση κατά την οποία άλλος διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους συνυποψηφίου του, τότε γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών (βλ. σχετικά ΣτΕ ΕΑ 12/2020, 22/2017, 132/2016, 197/2015, 295/2011, 629, 841 και 1260/2011, 127/2010, 129/2009, 45 και 792/2008, πρβλ. ΣτΕ 1425/2005, ΔΕφΠατρ 192/2019).

Συμπερασματικά, στις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές σημειώνονται τα ακόλουθα[306]:

- Η Αναθέτουσα Αρχή διαθέτει εκ του νόμου ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς το τι συνιστά ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά.
- Η άσκηση αυτή της διακριτικής ευχέρειας υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της.
- Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική.

[306] Βλ. ενδεικτικά: ΕλΣυν 1138/2021, Τμ. 7ο, ΔΕφΑθ 1319/2021, ΔΕφΑθ 978/2022, ΔΕφΘεσ 154/2023.

- Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, μετά την παροχή εξηγήσεων, πρέπει ΠΑΝΤΑ να φέρει ειδική, εμπεριστατωμένη και νόμιμη αιτιολογία:
    - είτε κρίνει επαρκείς τις διευκρινίσεις του αναδόχου και αποδέχεται την οικονομική προσφορά
    - είτε κρίνει μη επαρκή την αιτιολογία του αναδόχου και απορρίψει την προσφορά.
- Το γνωμοδοτικό όργανο της Αναθέτουσα Αρχής θα πρέπει να αιτιολογήσει και τεκμηριώσει την απόφασή του, και η Αναθέτουσα Αρχή να παραθέσει, στη σχετική απόφασή της, τα συγκεκριμένα εκείνα στοιχεία που την οδηγούν στο συμπέρασμα, εντός του πλαισίου της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει, δηλαδή να προβαίνει σε εκτίμηση και αξιολόγηση των παρεχόμενων από τον οικονομικό φορέα εξηγήσεων, και όχι να περιορισθεί στην απλή απαρίθμηση των προσκομισθέντων στοιχείων και εξηγήσεων και στην επανάληψη των εφαρμοστέων διατάξεων. Σε κάθε περίπτωση η κρίση της Α.Α. σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και την αποδοχή ή όχι των σχετικών εξηγήσεων εκ μέρους των προσφερόντων ενσωματώνεται στην απόφαση του γνωμοδοτικού οργάνου[307].

9.3.4 ΙΣΌΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΙΣΟΔΎΝΑΜΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΈΣ

Όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι προσφορές με την ίδια ακριβώς τιμή θεωρούνται ισότιμες. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμοδίου συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.

Όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψή προσφορά, η οποία δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής, οι προσφορές με

---

307 Επισημαίνεται, ότι στις γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαγωνισμού ανήκει ο ουσιαστικός έλεγχος και η αξιολόγηση των προσφορών, συμπεριλαμβανομένου και του ζητήματος της απόρριψης προσφορών ως ασυνήθιστα χαμηλών. Πρβλ και απόφαση ΣτΕ ΕΑ 184/2020.

την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσοτέρων προσφερόντων θεωρούνται ισοδύναμες. Τότε, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς. Σε περίπτωση ισοβαθμίας και ως προς την τεχνική προσφορά, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον του αρμόδιου γνωμοδοτικού συλλογικού οργάνου και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.

9.3.5 ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΝ ΠΛΕΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΑ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ, Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΒΑΣΕΙ ΤΙΜΗΣ

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης και βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, την καταχώρηση σε πρακτικό των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και της βαθμολόγησης των αποδεκτών τεχνικών προσφορών, με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που θέτει η διακήρυξη και την επικύρωσή τους με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αποσφράγιση και, εν συνεχεία, στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών εκείνων των προσφερόντων που δεν έχουν απορριφθεί.

Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων προμηθειών - υπηρεσιών, όταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής ή του κόστους, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μπορεί να προσδιοριστεί (βλ. άρθρο 86 παρ. 13):

α) Ως εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερόμενης ή συγκριτικής τιμής της προσφοράς προς τη βαθμολογία των κριτηρίων αξιολόγησης που δεν αφορούν την τιμή ή το κόστος. Συγκριτική τιμή προσφοράς είναι η τιμή, στην περίπτωση που για τη διαμόρφωσή της λαμβάνονται υπόψη ένα ή περισσότερα είδη κόστους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 87, εφόσον προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή, στην περίπτωση αυτή, καθορίζει με σαφήνεια στα

έγγραφα της σύμβασης τον ακριβή τρόπο υπολογισμού της συγκριτικής τιμής προσφοράς, όπως με μαθηματικό τύπο.

Ειδικότερα:

(i) Στην περίπτωση πλέον συμφέρουσας προσφοράς με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας τιμής, πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερθείσας τιμής προς τη συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί.

$$\Lambda = \frac{\textbf{Προσφερθείσα τιμή}}{\textbf{Συνολική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς}}$$

(ii) Στην περίπτωση πλέον συμφέρουσας προσφοράς με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής στην οποία η αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να αξιολογήσει στοιχεία κόστους, πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της συγκριτικής τιμής προς τη βαθμολογία της (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί.

$$\Lambda = \frac{\textbf{Συγκριτική τιμή προσφοράς (με βάση τον ορισθέντα μαθηματικό τύπο)}}{\textbf{Τελική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς}}$$

β) Για τις δημόσιες συμβάσεις παροχής γενικών υπηρεσιών η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μπορεί εναλλακτικά, στην περίπτωση πλέον συμφέρουσας προσφοράς με βάση συντελεστή βαρύτητας τόσο για την τεχνική όσο και για την οικονομική προσφορά, να είναι εκείνη που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη τιμή (Α) της σχέσης:

$A = \sigma_T \times (T / T_{max}) + \sigma_O \times (O_{min} / O)$,

όπου: Τ = Συνολική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς, T_{max} = Συνολική βαθμολογία της καλύτερης τεχνικής προσφοράς, O_{min} = τιμή χαμηλότερης οικονομικής προσφοράς, Ο = τιμή οικονομικής προσφοράς, σ_T = Συντελεστής βαρύτητας τεχνικής προσφοράς, ποσοστό επί τοις εκατό, που μπορεί να κυμαίνεται από εξήντα (60) έως ογδόντα (80), σ_O = Συντελεστής βαρύτητας οικονομικής προσφοράς, ποσοστό επί τοις εκατό, που

μπορεί να κυμαίνεται από είκοσι (20) έως σαράντα (40). Το άθροισμα των δύο συντελεστών βαρύτητας ισούται με εκατό (100).

Τέλος, επισημαίνεται ότι αν κριτήριο ανάθεσης έχει οριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας τιμής και η διαδικασία σύναψης της σύμβασης διενεργείται από ΚΑΑ, τα κριτήρια, οι τυχόν ομάδες στις οποίες αυτά κατατάσσονται, καθώς και οι συντελεστές βαρύτητας αυτών εγκρίνονται από την ΚΑΑ (άρθρο 86 παρ. 14).

9.3.6 Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΑΞΗΣ.

Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης[308], υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της

---

[308] Βλ. άρθρο 68 ν. 3862/2010 Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις (Α/115) .

προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.

Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

Κατά την εφαρμογή του άρθρου 68 συχνά ανακύπτουν ζητήματα που αφορούν κυρίως σε:

- σύγχυση των οικονομικών φορέων ως προς το «χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς», στο οποίο πρέπει να εξειδικεύουν τα σχετικά στοιχεία α΄ έως στ΄ της παρ. 1
- δυσκολία τήρησης της υποχρέωσης αναφοράς των οικείων συλλογικών συμβάσεων, στις οποίες τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, ιδίως μετά τις συνεχείς αλλαγές και τροποποιήσεις της εργατικής νομοθεσίας
- δυσκολία προσδιορισμού και υπολογισμού του «εύλογου διοικητικού κόστους» παροχής των σχετικών υπηρεσιών
- ζητήματα ορθού καθορισμού και αναλυτικής καταγραφής των νόμιμων «υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων», ιδίως δε σύγχυση εάν ο φόρος εισοδήματος 8% επί των παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην προσφερόμενη τιμή, ως «οιονεί» κράτηση υπέρ του Δημοσίου, ή εάν αποτελεί αμιγώς φορολογική υποχρέωση, η οποία συνυπολογίζεται επί της καθαρής αξίας των σχετικών υπηρεσιών, μετά την αφαίρεση των λοιπών κρατήσεων

Σε συνέχεια των ζητημάτων αυτών επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης <u>υποχρεούνται</u>, <u>με ποινή αποκλεισμού</u>, να εξειδικεύουν, και δη σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ακόλουθα στοιχεία:

- τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν για την εκτέλεση της υπηρεσίας (στο έργο),
- τις ημέρες και οι ώρες εργασίας,
- τη συλλογική σύμβαση εργασίας, στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (αριθμός, ΦΕΚ κτλ),

- το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων,
- το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά,
- τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο
- εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών
- κόστος αναλωσίμων
- εργολαβικό κέρδος
- νόμιμες υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται επίσης να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας, στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

Τα ως άνω στοιχεία της οικονομικής της προσφοράς πρέπει να είναι σαφή και τεκμηριωμένα, ώστε να προκύπτει η προσφερόμενη τιμή με σαφήνεια και αντίστοιχα να αξιολογηθεί από την Επιτροπή Διαγωνισμού, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Επειδή η υποχρέωση των οικονομικών φορέων να προϋπολογίζουν "εύλογο" ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους δεν προσδιορίζεται ειδικότερα ως προς το ελάχιστο ύψος του με συγκεκριμένες διατάξεις του νόμου εφόσον η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας διαπιστώνει ότι ο προσφέρων υπολόγισε διοικητικό κόστος για την εκτέλεση της σύμβασης, το ύψος του οποίου κρίνεται ανεπαρκές (ώστε και η προσφορά να εμφανίζεται ασυνήθιστα χαμηλή), πρέπει να παρέχεται στον προσφέροντα η δυνατότητα, κατά τα ως άνω οριζόμενα να αιτιολογήσει τη σοβαρότητα της προσφοράς του, επικαλούμενος κάθε στοιχείο που μπορεί να δικαιολογήσει τη σύνθεσή της. Η υποχρέωση δε να δικαιολογηθεί το αναφερόμενο στην προσφορά κόστος είναι περισσότερο έντονη όταν είναι μηδενικό ή προσδιορίζεται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιούται προς μηδενικό.Ο αποκλεισμός, στην περίπτωση αυτή, του διαγωνιζομένου από τη διαδικασία ανάθεσης αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, αφού κρίνει αιτιολογημένα ότι τα στοιχεία που του παρέχει ο διαγωνιζόμενος δεν δικαιολογούν το χαμηλό επίπεδο της προσφοράς του (βλ. ΣτΕ 601/2021, 3439/2014).

Επίσης, προκειμένου να αποφεύγονται αμφισημίες και δικαστικές διενέξεις, στα Υποδείγματα διακηρύξεων υπηρεσιών της ΕΑΔΗΣΥ προβλέπεται ο όρος ότι δεν συμπεριλαμβάνεται και δεν αξιολογείται στην οικονομική προσφορά ο φόρος εισοδήματος παροχής υπηρεσιών ποσοστού 8%. Αξιολογείται συγκριτικά η τελική τιμή των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων όλων των ανωτέρω στοιχείων, πλην του ΦΠΑ και του φόρου εισοδήματος 8%. Σε κάθε περίπτωση η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να θέσει σαφή όρο που θα επιτρέπει τη σύγκριση των προσφορών αναφορικά με τη συμπερίληψη ή μη του φόρου εισοδήματος 8% στην αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς.[309]

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στο υπολογισμό Ελάχιστου Εργατικού Κόστους επί τη βάσει των τακτικών αλλά των βασικών αποδοχών. Προσφορές που υπολείπονται, που δεν καλύπτουν το Ελάχιστο Εργατικό Κόστος (Ε.Ε.Κ.) απορρίπτονται ως απαράδεκτες[310]. Δεν αποτελούν, πάντως, λόγο αποκλεισμού τυχόν ελάχιστες αποκλίσεις, οφειλόμενες αποκλειστικά και κατά τρόπο προφανή στην εκτέλεση μαθηματικών υπολογισμών ιδίως, μάλιστα, εφόσον δεν προκύπτει από ρητό κανόνα υποχρέωση εκτέλεσης των υπολογισμών αυτών με ορισμένη δεκαδική προσέγγιση (ΣτΕ 2282/2021, 602/2021, πρβλ. ΣτΕ 3439/2014).

Τέλος, επειδή στις συμβάσεις καθαριότητας/φύλαξης δεν έχουν αποτυπωθεί στις ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ οι ειδικοί όροι του άρθρου 68, πρέπει να υποβάλλεται απ΄τους οικονομικούς φορείς και ξεχωριστό έντυπο οικονομικής προσφοράς σε μορφή PDF (ψηφιακά υπογεγραμμένο), βάσει υποδείγματος της διακήρυξης (το οποίο συνήθως αποτελεί παράρτημα αυτής).

---

[309] Βλ. ενδεικτικά, ΔΕφΑθ 1402/2024 (Ακυρ), ΔΕφΑθ 1158/2024 (Ακυρ), ΔΕφΑθ 842/2024 (Ακυρ), ΔΕφΑθ 214/2023 (Ακυρ).

[310] Βλ. ενδεικτικά, ΔΕφΑθ 1404/2024 (Ακυρ), ΔΕφΘεσ 158/2024 (Ακυρ), ΔΕφΑθ 1505/2023 (Ακυρ), ΔΕφΠειρ 301/2023 (Ακυρ), ΔΕφΑθ 452/2023 (Ακυρ), ΔΕφΑθ 148/2023 (Ακυρ).

Μελέτη περίπτωσης

ΣτΕ 2282/2021 Τμ. Δ΄

Υπηρεσίες φύλαξης-Απόρριψη προσφοράς λόγω μη κάλυψης ελάχιστου εργατικού κόστους

Η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, κατά την οποία η προσφορά του οικονομικού φορέα έπρεπε να αποκλεισθεί λόγω μη κάλυψης του ελάχιστου εργατικού κόστους εξαιτίας συνολικής απόκλισης ίσης με 26,71 ευρώ (σε τάξη μεγέθους υπερβαίνουσα τις 900.000 ευρώ), δεν είναι νόμιμη, όπως βασίμως προβάλλει ο προσφέρων. Και τούτο, διότι η ελάχιστη αυτή απόκλιση οφείλεται αποκλειστικά σε μαθηματικό υπολογισμό και, ειδικότερα, στη χρησιμοποίηση από την αιτούσα τριών δεκαδικών στοιχείων για τη στρογγυλοποίηση των ποσών των οφειλόμενων από αυτήν ασφαλιστικών εισφορών επί του δηλωθέντος κόστους αποδοχών των εργαζομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ. Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

10.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

10.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η απόκτηση και η βελτίωση των γνώσεων των εκπαιδευόμενων αναφορικά με το στάδιο της προσκόμισης και ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, την απόφαση κατακύρωσης και τη διαδικασία μετά την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης μέχρι και την ανάθεση - υπογραφή της σύμβασης, στο πλαίσιο της διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων για προμήθειες και υπηρεσίες.

10.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της παρούσης θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα δικαιολογητικά κατακύρωσης που προσκομίζονται από τους προσφέροντες και τον τρόπο αξιολόγησής τους.
- γνωρίζουν τις προθεσμίες της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης καθώς και τον τρόπο ενέργειας σε περίπτωση μη προσκόμισής τους
- γνωρίζουν και εφαρμόζουν τη διαδικασία που αφορά στο (τελικό) στάδιο ανάθεσης της σύμβασης από την πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου για προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης έως και την έκδοση/οριστικοποίηση και κοινοποίηση/δημοσίευση της απόφασης κατακύρωσης.
- γνωρίζουν τον χρόνο που κρίνονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία της ανάθεσης οι όροι συμμετοχής σε αυτήν.
- αντιλαμβάνονται και γνωρίζουν την έννοια των οψιγενών μεταβολών, τις υποχρεώσεις, τον χρόνο δήλωσής τους και τις συνέπειες συνδρομής τους ή μη ενημέρωσης επί αυτών.
- εφαρμόζουν ορθά τη διαδικασία μετά την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης μέχρι και την ανάθεση- υπογραφή της σύμβασης

10.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο παρόν κεφάλαιο θα εξετασθεί η διαδικασία από το στάδιο της αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης μέχρι και την υπογραφή της σύμβασης. Ειδικότερα θα εξετασθούν οι προθεσμίες υποβολής και η διαδικασία αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οι ενέργειες σε περίπτωση μη προσκόμισης δικαιολογητικών κατακύρωσης, η πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου για υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, ο χρόνος συνδρομής των όρων συμμετοχής και οι οψιγενείς μεταβολές, Περαιτέρω θα αναλυθεί το κεφάλαιο της έκδοση απόφασης κατακύρωσης, η κατακύρωση της σύμβασης για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα, η κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, καθώς και πότε αυτή καθίσταται οριστική, και που δημοσιεύεται. Το παρόν κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την υπογραφή της σύμβασης.

10.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

10.2.1 ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ.

Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α' 74), όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή, αφού έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία αξιολόγησης, προσκαλεί, στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης και μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει, εντός της προθεσμίας των δέκα ημερών, τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου. Τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα, ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

10.2.2 ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Ι. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν [311], η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινίσεις με την έννοια του άρθρου 102, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.

[311] Βλ. παρ. 2 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016.

Αν ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αίτημα προς την αναθέτουσα αρχή για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα του προηγούμενου εδαφίου και εντός της προθεσμίας της αρχικής πρόσκλησης για υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Με τις διατάξεις του άρθρου 103 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 43 του Ν. 4782/2021, ο νομοθέτης διαμόρφωσε τη διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου με σκοπό, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021, την "αποφυγή αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τυπικούς λόγους που οφείλονται στην ελλιπή ή μη τυπικώς προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 103, αλλά όχι στην πραγματική συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία ανάθεσης". Συγκεκριμένα, το άρθρο 103 παρ. 2 του Ν. 4412/2016, όπως ήδη ισχύει, επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να καλεί τον προσωρινό ανάδοχο "να προσκομίσει τα ελλείποντα ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα" δικαιολογητικά κατακύρωσης, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτόν όχι μόνο τη συμπλήρωση (ή την επανυποβολή) ελλιπών (πλημμελών) δικαιολογητικών που έχουν ήδη κατατεθεί στην αναθέτουσα αρχή, αλλά και την υποβολή, το πρώτον, δικαιολογητικών που ο προσωρινός ανάδοχος παρέλειψε, για οποιονδήποτε λόγο, να προσκομίσει εντός της αρχικής προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 103. Πριν από την ως άνω δεύτερη πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να προβεί στην απόρριψη του φακέλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 103 του Ν. 4412/2016 (πρβλ. ΣτΕ1800/2022, ΔΕφΑθ 15/2024 Ακυρ.).

Σημειώνεται ότι με την αριθμ. 211/2024 απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, επιλύονται ζητήματα, κατά το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010, σχετικά με α) τη συμπλήρωση από τον προσωρινό ανάδοχο ελλείψεων των δικαιολογητικών κατακύρωσης κατά τη διαγωνιστική διαδικασία και β) την εφαρμογή

του άρθρου 43 του ν. 4782/2021 και στις εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες. Ειδικότερα, η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε σε συνέχεια της υπ' αριθ. 1894/2022 αποφάσεως του Στ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία η υπόθεση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια, και αναφέρει συγκεκριμένα τα ακόλουθα: «*Η διάταξη του άρθρου 103 παρ. 2 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 43 του ν. 4782/2021, ερμηνευόμενη ως θέτουσα μεν, κατ' αρχήν, ως διαδικαστική προϋπόθεση για τον αποκλεισμό προσωρινού αναδόχου, την προηγούμενη υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής (ή του αναθέτοντος φορέα) να τον καλέσει να προσκομίσει εντός τασσόμενης προθεσμίας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης που παρέλειψε να προσκομίσει εντός της αρχικώς ταχθείσας προθεσμίας ή να συμπληρώσει ελλείψεις των υποβληθέντων δικαιολογητικών, χωρίς όμως να στερεί από την αναθέτουσα αρχή την αρμοδιότητα να εκτιμήσει, κατά περίπτωση, αν, υπό το πρίσμα των ειδικών όρων που περιέχει η διακήρυξη, με την υποβολή των ελλιπών ή ελλειπόντων δικαιολογητικών τροποποιείται ανεπιτρέπτως το περιεχόμενο της προσφοράς, δεν παραβιάζει τις αρχές που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, οι οποίες διατυπώνονται στο άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, και στις οποίες συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της αναλογικότητας και, επομένως, δεν αντίκειται στην Οδηγία αυτή ούτε στο Σύνταγμα ή σε άλλες διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος.*»

ΙΙ. Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία[312], απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, η οποία είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, περί εγγυήσεων.

ΙΙΙ. Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα[313], των παραπάνω δικαιολογητικών,

---

[312] Βλ. παρ. 3 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016.

[313] Βλ. παρ. 4 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016.

απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του.

IV. Αν από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού[314] της διακήρυξης ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων επιλογής, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, περί χρόνου συνδρομής όρων συμμετοχής και οψιγενών μεταβολών, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις (υπό στοιχ. II, III και IV), κατά τις οποίες η προσφορά του προσωρινού αναδόχου απορρίπτεται, η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης, όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε.

Αν κανένας από τους προσφέροντες:

- → δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση,
- → δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά,
- → δεν αποδείξει ότι: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 75,

η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με:

- τη σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο (Επιτροπή Αξιολόγησης), στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών κατόπιν σχετικής πρόσκλησης, και

[314] Βλ. παρ. 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016.

- τη διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης, είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας, κατά τις παραγράφους 3, 4 ή 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης.

Όσοι δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά λαμβάνουν γνώση των παραπάνω δικαιολογητικών που κατατέθηκαν, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης και στις διατάξεις του ν. 4412/2016.

10.3 Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ – ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

10.3.1 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, η αναθέτουσα αρχή, μετά την αξιολόγηση των προσφορών, ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα στον οποίο πρόκειται να γίνει κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο») να υποβάλει όλα τα δικαιολογητικά του άρθρου 80 *(«δικαιολογητικά κατακύρωσης»),* σε πρωτότυπα ή αντίγραφα εκδιδόμενα κατά το άρθρο 11 του ν. 2690/1999, όπως καθορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης, εντός προθεσμίας 10 ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης στον προσωρινό ανάδοχο.

Η πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου για υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης αφορά στα ακόλουθα:

1. τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης του προσωρινού αναδόχου
2. όλα τα δικαιολογητικά του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για:
    i. τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και
    ii. την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής,

    όπως αυτά καθορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά προσκομίζονται α) σε περίπτωση στήριξης στις ικανότητες τρίτων, από τους φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, β) σε περίπτωση υπεργολαβίας από τους υπεργολάβους (κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και ανάλογα με το ποσοστό της υπεργολαβίας[315]) και γ) σε περίπτωση ένωσης προσώπων, από όλα τα μέλη της ένωσης.

Ειδικότερα, τα αποδεικτικά μέσα του άρθρου 80 τον ν. 4412/2016 είναι τα ακόλουθα, όπως αναφέρονται και στα σχετικά υποδείγματα της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.:

Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν δικαιολογητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς[316].

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), στο οποίο περιέχονται επίσης οι πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως η ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης

---

315 Βλ. άρθρο 131 παρ. 5 και 6.

316 Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023.

δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, η απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν.
Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Β. 1. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται παρακάτω. Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινοί ανάδοχοι. Τα εν λόγω πιστοποιητικά υποβάλλονται μαζί με τα υπόλοιπα αποδεικτικά μέσα, από τον προσωρινό ανάδοχο, μέσω του υποσυστήματος, στον φάκελο δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου.
Ειδικότερα οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α) για λόγους που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες για τα αδικήματα που ορίζονται στο άρθρο 73 παρ. 1 ν. 4412/2016, απόσπασμα του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Επισημαίνεται ότι σε συνέχεια των διατάξεων των άρθρων 134 και 135 του ΣΤ΄ Κεφαλαίου *Ευθύνη νομικών προσώπων* σε περίπτωση δωροδοκίας του ν. 5090/2024 καθώς δεν έχει ακόμη προβλεφθεί η τήρηση ποινικού μητρώου για τα νομικά πρόσωπα ή οντότητες, σε συνέχεια αμετάκλητης απόφασης επιβολής εις βάρος τους, μέσω της ποινικής διαδικασίας, κυρώσεων του ως άνω άρθρου 134, ούτε η έκδοση ισοδύναμου με το απόσπασμα ποινικού μητρώου εγγράφου, επαρκή απόδειξη περί του ότι ο οικονομικός φορέας που έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις των αδικημάτων δωροδοκίας που αναφέρονται

στο άρθρο 73 παρ. 1, αποτελεί η ένορκη βεβαίωση, κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 80 παρ. 2 του ν.4412/2016 [317].

Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και στα μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή στα πρόσωπα που έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό,

β) αναφορικά με την πλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που είναι εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

i) Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων αποδεικτικό ενημερότητας εκδιδόμενο από την Α.Α.Δ.Ε..

[Από την 31η.10.2020 όλοι οι φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα υποχρεούνται να λαμβάνουν το αποδεικτικό ενημερότητας των παρ. 1 και 4 του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α' 170) μέσω της διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών τους συστημάτων με το Κέντρο Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 47 *του ν.* 4623/2019 *(Α' 134).Σε περίπτωση υλοποίησης της ως άνω διαλειτουργικότητας, η Α.Α. αναζητεί αυτεπαγγέλτως το σχετικό αποδεικτικό ενημερότητας.]*

[Εφόσον η Α.Α. επιτρέπει την υποβολή προσφορών, όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων δεν έχουν καταβληθεί, προσκομίζεται από τον οικονομικό φορέα βεβαίωση οφειλής από την ΑΑΔΕ].

ii) Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης πιστοποιητικό εκδιδόμενο από τον e-ΕΦΚΑ.

---

[317] Βλ. σχετικά το υπ' αριθμ. 5868/07.06.2024 έγγραφο της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Αποκλεισμός νομικών προσώπων και οντοτήτων από τις δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις παραχώρησης» (ΑΔΑ: ΡΝΑ1ΟΞΤΒ-ΗΩ0).

[η Α.Α. δύναται να ζητήσει επιπλέον υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα αναφορικά με τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα αφορά Οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης) στους οποίους οφείλει να καταβάλλει εισφορές]

[Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και οι υπηρεσίες φορέων Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με την ΚΥΑ οικ. 17535/Δ1.6002 (Β 1754/2020) (άρθρο 7), εφόσον έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία δύνανται να αναζητούν αυτεπαγγέλτως το αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας. Σε αυτήν την περίπτωση το παρόν σημείο διαμορφώνεται αναλόγως].

[Εφόσον η Α.Α. επιτρέπει την υποβολή προσφορών, όταν μόνο μικρά ποσά των ασφαλιστικών εισφορών δεν έχουν καταβληθεί, προσκομίζεται από τον οικονομικό φορέα βεβαίωση οφειλής από τον ΕΦΚΑ.]

iii) Πλέον των ως άνω πιστοποιητικών, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει εκδοθεί δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ για την αθέτηση των υποχρεώσεών τους όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

γ) για καταστάσεις οικονομικής αφερεγγυότητας (Πτώχευση, Υπαγωγή σε πτωχευτικό συμβιβασμό ή ειδική εκκαθάριση, Αναγκαστική διαχείριση από δικαστήριο ή εκκαθαριστή, Υπαγωγή σε Διαδικασία εξυγίανσης), πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, το οποίο έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

i) Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπό αναγκαστική διαχείριση ή δικαστική εκκαθάριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης. Ειδικά για τη διαδικασία εξυγίανσης προσκομίζεται επιπλέον υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του οικονομικού φορέα ότι τηρούνται οι όροι της συμφωνίας εξυγίανσης. Για τις ΙΚΕ προσκομίζεται επιπλέον και πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. περί μη έκδοσης απόφασης λύσης ή κατάθεσης αίτησης λύσης του νομικού προσώπου, ενώ για τις ΕΠΕ προσκομίζεται επιπλέον πιστοποιητικό μεταβολών.

ii) Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων.

iii) Εκτύπωση της καρτέλας "Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης" από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο taxisnet, από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Προκειμένου για τα σωματεία και τους συνεταιρισμούς, το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας εκδίδεται για τα σωματεία από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, και για τους συνεταιρισμούς για το χρονικό διάστημα έως τις 31.12.2019 από το Ειρηνοδικείο και μετά την παραπάνω ημερομηνία από το Γ.Ε.Μ.Η.

δ) υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι οριζόμενοι στην παράγραφο λόγοι αποκλεισμού[318].

ε) υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα περί μη επιβολής σε βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

στ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ δικαιολογητικά ονομαστικοποίησης των μετοχών[319], που καθορίζονται κατωτέρω, εφόσον ο προσωρινός ανάδοχος είναι ανώνυμη εταιρία ή νομικό πρόσωπο στη μετοχική σύνθεση του οποίου συμμετέχει ανώνυμη εταιρεία ή νομικό πρόσωπο της αλλοδαπής που αντιστοιχεί σε ανώνυμη εταιρεία[320][321].

Συγκεκριμένα, προσκομίζονται:

i) Για την απόδειξη της εξαίρεσης από την υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών τους βεβαίωση του αρμοδίου Χρηματιστηρίου.

---

318 Παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4412/2016.

319 Άρθρο 8 ν. 3310/2005 και π.δ. 82/1996.

320 Για τις αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες ιδρυθείσες σε κράτος μέλος της ΕΕ σχετικό είναι το Παράρτημα Ι της οδηγίας 2012/30/ΕΕ (L315/91) με την οποία αναδιατυπώθηκε η Οδηγία 77/91/ΕΟΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αρ Ν26/1).

321 Πρβλ ΣτΕ 303/2020 (Επταμελής).

ii) για την απόδειξη του ελέγχου δικαιωμάτων ψήφου υπεύθυνη δήλωση της ελεγχόμενης εταιρείας και, εάν αυτή είναι διαφορετική του προσωρινού αναδόχου, πρόσθετη υπεύθυνη δήλωση του τελευταίου, στις οποίες αναφέρονται οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων/ενεργητικού ή κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, ανά περίπτωση και το συνολικό ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που ελέγχουν στην ελεγχόμενη από αυτές εταιρεία. Οι υπεύθυνες αυτές δηλώσεις συνοδεύονται υποχρεωτικά από βεβαίωση ή άλλο έγγραφο, από το οποίο προκύπτει ότι οι ελέγχουσες τα δικαιώματα ψήφου εταιρείες είναι εποπτευόμενες κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.3.5.

iii) Δικαιολογητικά ονομαστικοποίησης μετοχών του προσωρινού αναδόχου:

- Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής του κράτους της έδρας, από το οποίο να προκύπτει ότι οι μετοχές είναι ονομαστικές, που έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του.

- Αναλυτική κατάσταση με τα στοιχεία των μετόχων της εταιρείας και τον αριθμό των μετοχών κάθε μετόχου (μετοχολόγιο), όπως τα στοιχεία αυτά είναι καταχωρημένα στο βιβλίο μετόχων της εταιρείας, το πολύ τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα υποβολής της προσφοράς.

Ειδικότερα:

- Όσον αφορά στις **εγκατεστημένες στην Ελλάδα ανώνυμες εταιρείες** υποβάλλεται πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο να προκύπτει ότι οι μετοχές τους είναι ονομαστικές και αναλυτική κατάσταση με τα στοιχεία των μετόχων της εταιρείας και τον αριθμό των μετοχών κάθε μετόχου (μετοχολόγιο), όπως τα στοιχεία αυτά είναι καταχωρημένα στο βιβλίο μετόχων της εταιρείας, το πολύ τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα υποβολής της προσφοράς.

- Όσον αφορά στις **αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που αντιστοιχούν σε ανώνυμες εταιρείες**:

Α) εφόσον έχουν κατά το δίκαιο της έδρας τους ονομαστικές μετοχές, προσκομίζουν :

i) Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής του κράτους της έδρας, από το οποίο να προκύπτει ότι οι μετοχές τους είναι ονομαστικές

ii) Αναλυτική κατάσταση μετόχων, με τον αριθμό των μετοχών του κάθε μετόχου, όπως τα στοιχεία αυτά είναι καταχωρημένα στο βιβλίο μετόχων της εταιρείας, με ημερομηνία το πολύ 30 εργάσιμες ημέρες πριν την υποβολή της προσφοράς.

iii) Κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο να προκύπτει η ονομαστικοποίηση μέχρι φυσικού προσώπου των μετοχών, που έχει συντελεστεί τις τελευταίες 30 (τριάντα) εργάσιμες ημέρες πριν την υποβολή της προσφοράς.

Β) εφόσον δεν έχουν υποχρέωση ονομαστικοποίησης μετοχών ή δεν προβλέπεται η ονομαστικοποίηση των μετοχών, προσκομίζουν:

i) βεβαίωση περί μη υποχρέωσης ονομαστικοποίησης των μετοχών από αρμόδια αρχή, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη, διαφορετικά προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζομένου. Για την περίπτωση μη πρόβλεψης ονομαστικοποίησης προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζομένου

ii) έγκυρη και ενημερωμένη κατάσταση προσώπων που κατέχουν τουλάχιστον 1% των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου,

iii) εάν δεν τηρείται τέτοια κατάσταση, προσκομίζεται σχετική κατάσταση προσώπων, που κατέχουν τουλάχιστον ένα τοις εκατό (1%) των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου, σύμφωνα με την τελευταία Γενική Συνέλευση, αν τα πρόσωπα αυτά είναι γνωστά στην εταιρεία. Σε αντίθετη περίπτωση, η εταιρεία αιτιολογεί τους λόγους που δεν είναι γνωστά τα ως άνω πρόσωπα, η δε αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά την κρίση της αιτιολογίας αυτής. *[Εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να αποδείξει τη δυνατότητα της εταιρείας να υποβάλει την προαναφερόμενη κατάσταση, διαφορετικά η μη υποβολή της σχετικής κατάστασης δεν επιφέρει έννομες συνέπειες σε βάρος της εταιρείας]*.

Όλα τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να είναι επικυρωμένα από την κατά νόμο αρμόδια αρχή του κράτους της έδρας του υποψηφίου και να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει επίσης, επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς, εάν στη διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, καθώς και από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του ως άνω Κώδικα, κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α` της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν.

3310/2005. *[Προς τον σκοπό αυτό οι Α.Α. δύνανται να απαιτούν ο προσωρινός ανάδοχος, πέραν των ως άνω δικαιολογητικών ονομαστικοποίησης, να προσκομίζει κατά το στάδιο κατακύρωσης υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι εξωχώρια εταιρεία, κατά την ανωτέρω έννοια και δεν εμπίπτει στις διατάξεις της παρ.4 εδαφ. α & β του άρθρου 4 του Ν. 3310/2005, όπως ισχύει.]*

ζ) μόνο για συμβάσεις άνω των ορίων και για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να ισχύει η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Κυρώσεων κατά της Ρωσίας (Κανονισμός (ΕΕ) 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, υποβάλλεται από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δηλώνεται ότι δεν συντρέχουν οι καταστάσεις ρωσικής εμπλοκής. Η υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016.

Β. 2. Για την απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου του κράτους εγκατάστασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του αντίστοιχου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α΄ του ν. 4412/2016, με το οποίο πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και αφετέρου το ειδικό επάγγελμά τους. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι

ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης.[322]

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο ή στο Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.Μ.Η. των ως άνω Επιμελητηρίων. Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επισημαίνεται ότι, τα δικαιολογητικά που αφορούν απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας γίνονται αποδεκτά, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους, εκτός εάν, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών, φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

Β.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα αποδεικτικά μέσα σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το Παράρτημα XII, Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, μέρος Ι του ν. 4412/2016.

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο[323].

Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα αποδεικτικά μέσα σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις τεχνικής ικανότητας που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή.

---

322 Πρβλ. Παράρτημα XI Προσαρτήματος Α ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι η Α.Α. απαιτεί στην εκάστοτε διακήρυξη, κατά περίπτωση, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς βεβαίωση εγγραφής σε ένα από τα σχετικά Επιμελητήρια/ Μητρώα, κατά περίπτωση.

323 Η καταλληλότητα του προσκομιζόμενου από τον οικονομικό φορέα εγγράφου για την απόδειξη της χρηματοοικονομικής του επάρκειας εναπόκειται στην κρίση της Α.Α. (πρβλ. άρθρο 80 παρ. 4 εδ. β ν. 4412/2016).

[Όλα τα ανωτέρω αποδεικτικά διαμορφώνονται αναλόγως από την Α.Α. σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις της διακήρυξης ως προς τα κριτήρια τεχνικής ικανότητας]

Β.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα αντίστοιχα πιστοποιητικά.

Β.6. Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και εγγράφεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά, κατά την κείμενη νομοθεσία, και δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του, εκτός αν αυτό φέρει συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

Ειδικότερα για τους ημεδαπούς οικονομικούς φορείς προσκομίζονται:

i) **για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης**, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και υποχρεούται, κατά την κείμενη νομοθεσία, να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της στο ΓΕΜΗ, προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του.

ii) Για την **απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών** του νομικού προσώπου γενικό πιστοποιητικό μεταβολών του ΓΕΜΗ, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κλπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους.

Σε περίπτωση που για τη διενέργεια της παρούσας διαδικασίας ανάθεσης έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε πρόσωπο πλέον αυτών που αναφέρονται στα παραπάνω έγγραφα, προσκομίζεται επιπλέον απόφαση- πρακτικό του αρμόδιου καταστατικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου με την οποία χορηγήθηκαν οι σχετικές εξουσίες. Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, εφόσον έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε τρίτα πρόσωπα, προσκομίζεται εξουσιοδότηση του οικονομικού φορέα.

Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα προβλεπόμενα, κατά τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης, αποδεικτικά έγγραφα και εφόσον δεν προβλέπονται, υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, από την οποία αποδεικνύονται τα ανωτέρω ως προς τη νόμιμη σύσταση, μεταβολές και εκπροσώπηση του οικονομικού φορέα.

Οι ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις γίνονται αποδεκτές, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.

Από τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να προκύπτουν η νόμιμη σύσταση του οικονομικού φορέα, όλες οι σχετικές τροποποιήσεις των καταστατικών, το/τα πρόσωπο/α που δεσμεύει/ουν νόμιμα την εταιρεία κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (νόμιμος εκπρόσωπος, δικαίωμα υπογραφής κλπ.), τυχόν τρίτοι, στους οποίους έχει χορηγηθεί εξουσία εκπροσώπησης, καθώς και η θητεία του/των ή/και των μελών του οργάνου διοίκησης/ νόμιμου εκπροσώπου.

Β.7. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους[324]που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α΄ του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

---

324 Άρθρο 83 ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. Ειδικώς, όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, προσκομίζονται πέραν της βεβαίωσης εγγραφής στον επίσημο κατάλογο και πιστοποιητικά, κατά τα οριζόμενα ανωτέρω στην περίπτωση Β.1, υποπερ. i, ii και iii της περ. β.

Β.8. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

Β.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζομένου για την εκτέλεση της Σύμβασης. Η σχετική αναφορά πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση.

Β.10. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δηλώνει στην προσφορά του ότι θα κάνει χρήση υπεργολάβων, στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος με αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας και υπεύθυνη δήλωση των υπεργολάβων ότι αποδέχονται την εκτέλεση των εργασιών.

Β.11. Επισημαίνεται ότι γίνονται αποδεκτές:

- οι ένορκες βεβαιώσεις που αναφέρονται στην παρούσα Διακήρυξη, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους,
- οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους.

Σημειώνεται ότι στην ιστοσελίδα της ΕΑΔΗΣΥ, στη διαδρομή Αναθέτουσες Αρχές/ Πρότυπα Τεύχη & Υποδείγματα/Πρότυπα Τεύχη, υπάρχει αναρτημένος Πίνακας αντιστοίχισης λόγων αποκλεισμού-κριτηρίων επιλογής με αποδεικτικά μέσα, για Προμήθειες και για Υπηρεσίες.

Επισημαίνεται ότι εντός της προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης και το αργότερο έως την τρίτη εργάσιμη ημέρα από την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του Διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, τα στοιχεία και δικαιολογητικά, τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή (ως πρωτότυπα ή ακριβή αντίγραφα).[325]

Περαιτέρω, αναφορικά με τα έγγραφα που υποβάλλονται επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- ❖ Τα έγγραφα υποβάλλονται σε πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α' 74), όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 του ν.4250/2014.
- ❖ Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα, σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής , συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

[325] Βλ. άρθρο 17 της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

- Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. (άρθρο 80 παρ. 10 του ν. 4412/2016)
- Ιδιωτικά έγγραφα γίνονται αποδεκτά είτε σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον ν. 2690/1999 (Α' 45) είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης (άρθρο 92 του ν. 4412/2016)
- Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομιστούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις:

  α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille

  β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα

  γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α΄ 45)

  δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων,

  ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.
- Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

- Τα δικαιολογητικά κατακύρωσης που απαιτείται να προσκομιστούν σε πρωτότυπη μορφή είναι :

  α) αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999 ,

  β) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και

  γ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο .

Σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα ως άνω στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή, πλην της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη των κανόνων που διαμορφώθηκαν νομολογιακά, ιδίως με την ως άνω αριθμ. 211/2024 απόφαση του ΣτΕ.

10.3.2 ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΟΨΙΓΕΝΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ.

Το δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται:

α) κατά την υποβολή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ,

β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80 (δικαιολογητικών κατακύρωσης) και

γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

Επισημαίνεται ότι ορισμένα εκ των αποδεικτικών μέσων του άρθρου 80 (όπως π.χ. η ασφαλιστική και η φορολογική ενημερότητα που εκδίδεται στην Ελλάδα) δεν μπορούν

να πιστοποιήσουν εκ των υστέρων την κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο οικονομικός φορέας κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών και, για τον λόγο αυτό, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να μεριμνούν έγκαιρα για την έκδοση των δικαιολογητικών αυτών, ώστε να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν οριστικοί ανάδοχοι.

Το εν λόγω θέμα εξετάσθηκε και επιλύθηκε με τη αριθμ. 2325/2023 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία εκδόθηκε σε συνέχεια πρότυπης δίκης κατά το άρθρο 1 του ν. 3900/2010 (δίκη επί ζητημάτων δημοσίων συμβάσεων γενικότερου ενδιαφέροντος), σε συνέχεια της με αριθμ. 1939/2022 απόφασης του ΣτΕ (Δ΄ Τμήμα), η οποία αναφέρει τα ακόλουθα: «*Κατά τις διατάξεις της οδηγίας 2014/24 και του ν. 4412/2016: Ο έλεγχος της συνδρομής ή μη λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής των διαγωνιζομένων λαμβάνει χώρα σε τρία χρονικά στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας: (α) κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών, ως προς όλους τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς με τον έλεγχο του ΕΕΕΣ που έχουν υποβάλει, (β) κατά την ανακήρυξη του προσωρινού αναδόχου, μόνο ως προς τον προσφέροντα στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση [τον προσωρινό ανάδοχο] με τον έλεγχο των δικαιολογητικών που 2 αποδεικνύουν την μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, τόσο στο αρχικό στάδιο υποβολής της προσφοράς του όσο και κατά τον μεταγενέστερο χρόνο της ανακήρυξης αυτού σε προσωρινό ανάδοχο και (γ) κατά την κατακύρωση και τη σύναψη της σύμβασης μόνο ως προς τον οριστικό ανάδοχο. Το ΕΕΕΣ και τα έγγραφα και πιστοποιητικά εν γένει, με βάση τα οποία πραγματοποιείται ο έλεγχος, έχουν ως περίοδο αναφοράς τα ανωτέρω χρονικά σημεία, προκειμένου οι αναθέτουσες αρχές να διαθέτουν επικαιροποιημένη πληροφόρηση. Συνακόλουθα, ως προς τους λόγους αποκλεισμού και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία, ο προσωρινός ανάδοχος, κατόπιν της πρόσκλησης που του απευθύνεται σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016, πρέπει να προσκομίσει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 80 του ν. 4412/2016 αποδεικτικά μέσα, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις τόσο κατά το χρονικό σημείο υποβολής της προσφοράς όσο και κατά τον χρόνο ανάδειξης αυτού σε προσωρινό ανάδοχο. Το ΕΕΕΣ λειτουργεί στο στάδιο υποβολής της προσφοράς ως προκαταρκτική μόνο απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Ο διαγωνιζόμενος όμως που*

ανακηρύσσεται προσωρινός ανάδοχος έχει υποχρέωση να προσκομίσει, στο μεταγενέστερο αυτό στάδιο, αποδεικτικά στοιχεία για την συνδρομή των απαιτούμενων προϋποθέσεων, τα οποία ανάγονται αφενός στον χρόνο υποβολής της προσφοράς του και αφετέρου στον χρόνο ανακήρυξής του σε προσωρινό ανάδοχο".

Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες είχαν δηλώσει ότι πληρούν στο ΕΕΕΣ μέχρι τη σύναψη της σύμβασης, οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή σχετικά. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής, δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου.

10.3.3 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ

Ειδικά στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή, αιτιολογημένα και κατόπιν γνώμης του αρμοδίου γνωμοδοτικού οργάνου, μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα, αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών, από αυτήν που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον ο σχετικός όρος έχει περιληφθεί σε αυτά. Ειδικότερα, με την απόφαση κατακύρωσης η αναθέτουσα αρχή μπορεί να κατακυρώσει τη σύμβαση για το ογδόντα τοις εκατό (80%) μέχρι και το εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%) της ποσότητας αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών που αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης (άρθρο 105 παρ. 1). Θα πρέπει να τονισθεί ότι η προαναφερόμενη δυνατότητα αφορά σε αύξηση ή μείωση ποσοτήτων και όχι της εκτιμώμενης αξίας.

10.3.4 ΈΚΔΟΣΗ ΑΠΌΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΚΎΡΩΣΗΣ

10.3.4.1 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, εκτός από τους οριστικώς αποκλεισθέντες και ιδίως, όσους αποκλείστηκαν

οριστικά λόγω παράλειψης προσκόμισης εγγύησης συμμετοχής, με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Εφόσον, η διαδικασία ανάθεσης διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η κοινοποίηση γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ.

Στο σώμα της απόφασης κατακύρωσης θα πρέπει να αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης (σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372).

- ### 10.3.4.2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ.

Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η απόφαση κατακύρωσης έχει κοινοποιηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 105,

β) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας του άρθρου 119, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016,

γ) έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α' 127)[326] [327], εφόσον απαιτείται, και

δ) ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, στην οποία δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

---

[326] «***Άρθρο 324: Υπαγωγή στον προσυμβατικό έλεγχο***

1. *Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου επτακοσίων χιλιάδων* ***(1.700.000) ευρώ****, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, διενεργείται* ***υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου****.*

2. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ***η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, και μέχρι το όριο της παρ. 1****, διενεργείται υποχρεωτικά* ***έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου*** *που είναι αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο των λογαριασμών των υπηρεσιών ή φορέων αυτών.*

3. Ειδικά ***για τις συμβάσεις*** *των παρ. 1 και 2,* ***που συγχρηματοδοτούνται*** *από ενωσιακούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων που συνάπτονται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και αυτών που συγχρηματοδοτούνται από πόρους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, διενεργείται υποχρεωτικά* ***έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου****, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας,* ***υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ.»***

[327] Πρβλ και αντίστοιχο κεφάλαιο 14.2 του παρόντος, ως προς τους λοιπούς ελέγχους νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης πριν από τη σύμβαση της σύμβασης.

.

10.3.4.3 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. κεφάλαιο 1, ενότητα 1.4), οι εθνικοί κανόνες δημοσίευσης αναφορικά με την απόφαση κατακύρωσης περιλαμβάνουν την καταχώρισή της στο ΚΗΜΔΗΣ και την ανάρτησή της στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Συγκεκριμένα:

- Στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)[328] καταχωρίζονται και λαμβάνουν ΑΔΑΜ:
  - οι αποφάσεις ανάθεσης ή κατακύρωσης καθώς και οι τυχόν τροποποιήσεις αυτών.
  - τα συμφωνητικά και οι εντολές αγοράς της παρ. 12 του άρθρου 118Α (Σύστημα Ηλεκτρονικής Αγοράς - e-marketplace) του ν. 4412/2016 και οι τροποποιήσεις αυτών
- Στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ[329] αναρτώνται:

«(ιστ) περιλήψεις διακηρύξεων, αποφάσεις και πράξεις κατακύρωσης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ., φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού»

Προσοχή:

Η καταχώρισης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ αποτελεί στοιχείο κανονικότητας της δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρο 38 του ν. 4412/2016.

10.3.5 ΠΡΌΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΉ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΎ

10.3.5.1 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ

[328] Βλ. άρθρο 38 παρ. 2 ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 1 της ΚΥΑ ΚΗΜΔΗΣ (με αριθμ. 76928/2021).

[329] Βλ. άρθρο 76 παρ. 3 ν. 4727/2020.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 105 παρ. 4 του ν.4412/216, μετά από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

Σημειώνεται ότι σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω του 1.000.000 ευρώ, πριν την υπογραφή της σύμβασης υποβάλλεται η υπεύθυνη δήλωση της κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας 20977/23-8-2007 (Β' 1673) «Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του ν. 3310/2005 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3414/2005» [330].

10.3.5.2 ΈΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης στον ανάδοχο για την υπογραφή του συμφωνητικού, όπως ορίζεται στο άρθρο 105 παρ. 5 του ν.4412/216.

Οι συμβάσεις που ανατίθενται, σύμφωνα με την παρ. 4 και την περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 39 και βασίζονται σε συμφωνία - πλαίσιο στη διαδικασία ανάθεσης της οποίας οι προσφορές υποβλήθηκαν με τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων του άρθρου 35, και η εκτέλεσή της γίνεται με χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων του άρθρου 35, οι συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο Δυναμικού Συστήματος Αγορών σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 35, καθώς και οι συμβάσεις του άρθρου 118Α (e-marketplace), θεωρούνται συναφθείσες με την κοινοποίηση εντολής αγοράς, που ισοδυναμεί με απόφαση ανάθεσης, από την αναθέτουσα αρχή στον ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτήν η εντολή αγοράς επέχει θέση εγγράφου συμφωνητικού με την έννοια του άρθρου 130 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

---

330 Η ΚΥΑ εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 5 παρ. 5 του ν. 3310/2005.

10.3.5.3 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

Στις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016 ορίζεται η διαδικασία και οι προθεσμίες υπογραφής του συμφωνητικού από τον ανάδοχο, καθώς και επιμέρους θέματα.

Ειδικότερα:

Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 103 για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, στην περίπτωση αυτήν, να αναζητήσει αποζημίωση, πέρα από την καταπίπτουσα εγγυητική επιστολή, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ (περί ευθύνης από τις διαπραγματεύσεις).

Εάν η αναθέτουσα αρχή δεν απευθύνει την πρόσκληση για την υπογραφή του συμφωνητικού εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημόσιου συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να αναζητήσει αποζημίωση ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ (περί ευθύνης από τις διαπραγματεύσεις).

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται ότι στο άρθρο 105 του ν. 4412/2016, όπως διατυπώθηκε μετά την τελευταία τροποποίησή του με το ν. 4782/2021 (Α/36), επανακαθορίζεται το χρονικό σημείο σύναψης της σύμβασης. Η σύμβαση πλέον συνάπτεται με την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υπογραφή του συμβατικού κειμένου και όχι με την κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο. Η πρόσκληση για την υπογραφή του συμφωνητικού κοινοποιείται στον ανάδοχο εντός προθεσμίας εξήντα 60 ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης

κατακύρωσης, διαφορετικά ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή και να αναζητήσει αποζημίωση κατά τα άρθρα 197 και 198 του Αστικού Κώδικα.
Εκτός από την πρακτική της σημασία, η συγκεκριμένη διάταξη αποτυπώνει νομοθετικά μία ορθή δογματική επιλογή την οποία φαίνεται να υιοθετούν σταδιακά και τα διοικητικά δικαστήρια. Παρά τις αδιαμφισβήτητες ιδιαιτερότητές της, η δημόσια σύμβαση είναι, εν τέλει, και αυτή ένα κείμενο μίας αμφοτεροβαρούς σχέσης στο οποίο συμπίπτουν οι βουλήσεις των δύο συναλλασσόμενων μερών κατά τις γενικές αρχές του δικαίου των συμβάσεων, όπως αυτές έχουν πρώτα διαμορφωθεί στο ιδιωτικό δίκαιο. Είναι, επομένως, εύλογο, το κρίσιμο χρονικό σημείο αφετηρίας της σύμβασης να συναρτάται με την υπογραφή του συμβατικού κειμένου και όχι με πράξεις οι οποίες συνδέονται με τη διαδικασία ανάθεσης[331].

10.3.6 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Σε διαδικασία σύναψης σύμβασης υπηρεσιών αξίας 320.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, που χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους, ο προσωρινός ανάδοχος Χ, μετά την πρόσκλησή του από την αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης:

(α) δεν υπέβαλε εντός της αρχικής δεκαήμερης προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης το «Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας» του Πρωτοδικείου της έδρας του οικονομικού φορέα,

(β) προσκόμισε ποινικό μητρώο του διευθύνοντος συμβούλου της εταιρίας που είχε εκδοθεί πριν από τέσσερις (4) μήνες από την ημερομηνία υποβολής,

Ερώτημα 1: Σε ποιες ενέργειες οφείλει να προβεί η αναθέτουσα αρχή στις περιπτώσεις (α), και (β);

---

[331] Βλ. «ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ Ν 4412/2016 (όπως ισχύει μετά το Ν 4782/2021) / ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ / ΙΙ. Ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων / Β. Οι αλλαγές στο Ν 4412/2016 για το στάδιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων / 2. Απλοποίηση, εξορθολογισμός και επιτάχυνση των διαδικασιών ανάθεσης», 2021, Πούγγουρας Π..

Ερώτημα 2: Οφείλει στην εν λόγω διαδικασία η αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να οριστικοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης, να ζητήσει από τον προσωρινό ανάδοχο υπεύθυνη δήλωση περί του ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές;

Απάντηση:

Ερώτημα 1: Αν δεν προσκομισθούν κάποια από τα δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 103 παρ. 2 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να καλέσει τον προσωρινό ανάδοχο Χ να προσκομίσει α) το «Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας» του Πρωτοδικείου της έδρας του, το οποίο δεν υπέβαλε, και β) ποινικό μητρώο του διευθύνοντος συμβούλου της εταιρίας που είχε εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 80 παρ. 12 περ. α του ν.4412/2016.

Ερώτημα 2: Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, και ειδικότερα, όπως ορίζεται στην περίπτωση γ, να έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020 (Α’ 127), εφόσον απαιτείται. Περαιτέρω στην περίπτωση δ ορίζεται ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρέπει έχει υποβάλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α, περί υπογραφής Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, στην οποία δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης.

Κατόπιν των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή οφείλει στην εν λόγω διαδικασία να ζητήσει από τον προσωρινό ανάδοχο υπεύθυνη δήλωση περί του ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές, προκειμένου να οριστικοποιηθεί η απόφαση

κατακύρωσης, διότι στην εν λόγω σύμβαση υπηρεσιών, λόγω προϋπολογισμού, απαιτείται προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΑΤΑΙΩΣΗΣ

11.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

11.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Ο σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η απόκτηση και η βελτίωση των γνώσεων των επιμορφούμενων σε σχέση με τους λόγους και τη διαδικασία ματαίωσης της διαδικασίας του διαγωνισμού, καθώς και τη θεραπεία σφαλμάτων ή παραλείψεων κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

11.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- να ελέγχουν τη συνδρομή των λόγων ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας
- να γνωρίζουν τους τρόπους νόμιμης αιτιολόγησης της ματαίωσης μια διαγωνιστικής διαδικασίας
- να αναγνωρίζουν σε ποιες περιπτώσεις υπάρχει παράτυπη διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας και ποιοι είναι οι τρόποι αναμόρφωσης της διαδικασίας, αναλόγως, του αποτελέσματός από τη στιγμή που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

11.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στην ενότητα αυτή περιγράφονται οι προβλεπόμενες κατά τον νόμο περιπτώσεις υποχρεωτικής ή δυνητικής ματαίωσης της προκηρυχθείσας διαδικασίας διαγωνισμού, ενώ έμφαση δίδεται στον ουσιώδη τύπο και την υποχρέωση αιτιολόγησης των σχετικών αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής. Περιγράφονται επίσης οι ενέργειες στις οποίες μπορεί να προβεί η αναθέτουσα αρχή κατά περίπτωση α) για τη διόρθωση

παρατυπιών-πλημμελειών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και β) για την επανάληψη της διαδικασίας κατόπιν της ματαίωσης διαγωνισμού.

11.2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΜΑΤΑΙΩΣΗΣ

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει αιτιολογημένα εν όλω ή εν μέρει τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 (ιδίως παρ. 1, 2 και 4), μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του διαγωνισμού.

Η ματαίωση της διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίας σύμβασης επιτρέπεται μόνο για συγκεκριμένους λόγους, περιοριστικά αναφερομένους στον νόμο όπως συνάγεται από τον σκοπό του άρθρου, συνιστάμενο σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, στην επίτευξη ασφάλειας δικαίου και προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, χάρη των οποίων παρέχεται εξαντλητική απαρίθμηση των περιπτώσεων στις οποίες λαμβάνει χώρα ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και πάντοτε με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου.

Επίσης, σε περίπτωση που διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη της ως άνω επιτροπής, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη (παρ. 3).

Οι διατάξεις του άρθρου 106 ν. 4412/2016[332] διακρίνουν μεταξύ αφενός δύο (2) περιπτώσεων δέσμιας αρμοδιότητας (παρ. 1) και έξι (6) περιπτώσεων διακριτικής ευχέρειας (παρ. 2) της αναθέτουσας αρχής να ματαιώσει τη διαγωνιστική διαδικασία. Σε όλες, όμως, τις περιπτώσεις, οι οικείες διατάξεις επιβάλλουν την έκδοση της

[332]Βλ. αντίστοιχο άρθρο 317 Ματαίωση διαδικασίας του Βιβλίου ΙΙ.

απόφασης ματαίωσης με ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη κατά τρόπο συγκεκριμένο στους λόγους, για τους οποίους αποφασίζεται η ματαίωση του διαγωνισμού[333].

Υποχρεωτική ματαίωση

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει υποχρεωτικά τη διαδικασία σύναψης της συμβάσεως σε δύο περιπτώσεις: (α) όταν η διαδικασία αποβεί άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων (περ. α΄) και (β) όταν κανείς από τους προσφέροντες δεν προσέλθει προς υπογραφή της σύμβασης (περ. β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 105 παρ. 7).

Η ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας στις ανωτέρω περιπτώσεις είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αφού δεν οδήγησε σε αποτέλεσμα.

Διακρίνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν δεν υποβάλλεται καμία προσφορά από συμμετέχοντα στη διαγωνιστική διαδικασία, β) όταν αποκλείονται όλοι οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό (άρθρα 73 και 74 του ν.4412/2016), γ) όταν απορρίπτονται οι προσφορές των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό (άρθρο 91 του ν.4412/2016), δ) όταν δεν υποβάλλονται τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 103 του ν.4412/2016 από τον προσωρινό ανάδοχο, ούτε, ακολούθως, από τους επόμενους κατά σειρά προσφέροντες (παρ. 4 του άρθρου 103), ε) όταν ο προσωρινός ανάδοχος δεν αποδείξει ότι δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 και ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, αλλά και κανένας από τους επόμενους κατά σειρά προσφέροντες (παρ. 5 του άρθρου 103) και στ) όταν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης, μετά από ειδική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής (άρθρο 105 παρ. 7).

Η απόφαση της ματαίωσης λαμβάνεται από την αναθέτουσα αρχή, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου περιέχουσα ειδική αιτιολογία, στην οποία αναφέρονται ειδικότερα οι λόγοι για τους οποίους η διαδικασία απέβη άγονη.

---

[333]Πρβλ. ΣτΕ 950/2016, ΕΑΔΗΣΥ 1366/2022, 242/2021 κ.α.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις η αναθέτουσα αρχή έχει διακριτική ευχέρεια να προχωρήσει σε επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, με αντικατάσταση ή μη των όρων της αρχικής διακήρυξης, χωρίς να απαιτείται η συνδρομή εξαιρετικής περίστασης ή σοβαρού λόγου γι' αυτό. Επίσης, διατηρεί το δικαίωμα να αποφασίσει την προσφυγή στη διαδικασία των άρθρων 29, περί ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ή 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον, στην τελευταία αυτήν περίπτωση, πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων αυτών[334].

Δυνητική ματαίωση

Στις περιπτώσεις (α΄- στ΄) της παραγράφου 2 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016 η ματαίωση της διαδικασίας προβλέπεται ως δυνητική ("ματαίωση της διαδικασίας μπορεί να λάβει χώρα"), μετά από ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής και γνώμης του αρμοδίου οργάνου.

Ειδικότερα, δυνητική ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας επιτρέπεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης

Ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας δικαιολογείται όταν αυτή διεξήχθη κατά τρόπο αντίθετο στην κείμενη νομοθεσία. Γίνεται δεκτό ότι η παρατυπία, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να είναι ουσιώδης και να μη δύναται να θεραπευτεί με ηπιότερο μέσο, όπως με την μερική ακύρωση και επανάληψη του σταδίου της διαδικασίας που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη (πρβλ. παρ. 3 του άρθρου 106). Έχει κριθεί ότι η ματαίωση δικαιολογείται: i) όταν η διακήρυξη περιέχει αντιφατικούς όρους που οδηγούν σε ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (ΔΕφΑΘ 708/2024 πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 203/2011), ή όταν περιλαμβάνει ασάφειες που περιορίζουν ή επηρεάζουν τον ανταγωνισμό, ii) σε διαγωνιστική διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας

[334] Άρθρο 106 παρ. 5.

τιμής, στην περίπτωση που διαπιστωθεί μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών η ύπαρξη πλημμέλειας αναγόμενης στο στάδιο εξέτασης του παραδεκτού της συμμετοχής των διαγωνιζομένων (ΕλΣυν Πράξη 262/2017 VII Τμήμα).

β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο. Τέτοια περίπτωση μπορεί να ανακύψει όταν ο λόγος για τον οποίο προκηρύχθηκε και διενεργήθηκε ο διαγωνισμός έχει εκλείψει [335] και το αντικείμενό του δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή. Γίνεται δεκτό ότι για το νόμιμο της ματαίωσης κατ' επίκληση της προκείμενης νομικής βάσης, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να εξειδικεύει τους πραγματικούς εκείνους λόγους, οι οποίοι, αφενός επήλθαν μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού, αφετέρου ήταν ικανοί να ανατρέψουν τα οικονομοτεχνικά δεδομένα στα οποία αυτή θεμελίωσε τη δικαιοπρακτική της βούληση να αναθέσει τη σύμβαση και επί των οποίων, περαιτέρω, προσάρμοσε το κανονιστικό πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας[336]. Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αιτιολογήσει πλήρως τις αλλαγές στις ανάγκες της και να τεκμηριώσει ότι αυτές δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού. Περαιτέρω, παρότι η απώλεια των πηγών χρηματοδότησης για την εκτέλεση της σύμβασης, υπό τους ειδικότερους χρονικούς ή τυχόν άλλους όρους διαθέσεώς τους θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να δικαιολογήσει της ματαίωση της διαδικασίας[337] θα πρέπει να προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή εξέτασε όλα τα ενδεχόμενα για την ένταξη της πράξης σε κάποιο άλλο πρόγραμμα ή τη χρηματοδότηση από ίδιους πόρους[338].

γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης.

---

[335] ΔΕφΘεσ 450/2024. Πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 43/2019 σκ.10.

[336] ΔΕφΑθ 1921/2024, σκ. 11, ΑΕΠΠ 1313/2022, σκ. 17.

[337] ΔΕφΘεσ 428/2021, ΔΕφΑθ 1581/2015, ΣτΕ 4408/2013, 423/2013.

[338] ΔΕφΧαν 121/2024, ΕΑΔΗΣΥ 754/2024, 494/2024.

Στην περίπτωση συνδρομής ασυνήθιστων και απρόβλεπτων περιστατικών που δεν θα μπορούσαν να αποτραπούν ούτε με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης της αναθέτουσας αρχής και τα οποία καθιστούν αδύνατη την ομαλή εκτέλεση της σύμβασης, μπορεί η αναθέτουσα αρχή να προχωρήσει στη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης, δεδομένου ότι η σύναψη της σύμβασης δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στο προκηρυχθέν αποτέλεσμα. Η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει, όταν γίνεται επίκληση λόγων ανωτέρας βίας, να δικαιολογεί τη συνδρομή των λόγων αυτών που καθιστούν αδύνατη την εκτέλεση της σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης.

δ) αν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

Επισημαίνεται ότι υπό το καθεστώς του ν. 4412/2016 δεν υφίσταται πλέον ως λόγος ματαίωσης της διαδικασίας η υποβολή μίας και μόνο προσφοράς, που ίσχυε στο προγενέστερο καθεστώς. Έτσι, η διαγωνιστική διαδικασία ολοκληρώνεται κανονικά και στην περίπτωση υποβολής μίας προσφοράς, εκτός αν αυτή η μοναδική προσφορά κρίνεται μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς η κρίση περί ανάπτυξης ανεπαρκούς ανταγωνισμού δεν μπορεί να στηρίξει από μόνη της την απόφαση ματαίωσης του διαγωνισμού, διότι δεν περιλαμβάνεται στις περιοριστικώς προβλεπόμενες περιπτώσεις υποχρεωτικής ή δυνητικής ματαίωσης (βλ. ιδίως άρθρα 97 και 106). Είναι δε διάφορο ζήτημα ότι το γεγονός της συμμετοχής στον διαγωνισμό ενός μόνο οικονομικού φορέα, μπορεί να αποτελέσει έναυσμα για περαιτέρω έρευνα από την αναθέτουσα ως προς το συμφέρον ή μη της μόνης υποβληθείσας προσφοράς. Εξάλλου, σε ανοικτό διαγωνισμό, κατά τον οποίο τηρήθηκαν κανονικά και πλήρως όλες οι διαδικασίες δημοσίευσης, το γεγονός ότι υποβλήθηκε προσφορά μόνο από έναν οικονομικό φορέα, δεν σημαίνει άνευ ετέρου ότι δεν αναπτύχθηκε ανταγωνισμός[339] . Μάλιστα, η απλή σύγκριση της υποβληθείσας προσφοράς με τον προϋπολογισμό της σύμβασης δεν δικαιολογεί την προβλεπόμενη οδό της ματαίωσης της διαδικασίας,

[339]ΔΕφΑθ 1533/2024 ΙΓ τμ.

χωρίς τη μνεία συγκεκριμένων και πρόσφορων συγκριτικών στοιχείων που να στηρίζουν το συμπέρασμά της[340].

ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών.

Η περίπτωση αυτή αφορά τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, λόγω λήξης του χρόνου ισχύος της προσφοράς. Στο σημείο αυτό πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι τα άρθρα 106 και 317 του ν. 4412/2016, βάσει των οποίων προβλέπεται ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του αποφασιστικού οργάνου μετά από γνώμη της επιτροπής διαγωνισμού για τις περιλαμβανόμενες στο άρθρο αυτό περιπτώσεις ματαίωσης διαγωνισμών, δεν παραπέμπουν στη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 97 όπου ρυθμίζεται ειδικώς το θέμα της εκ του νόμου ματαίωσης του διαγωνισμού λόγω παρόδου του ανώτατου δυνατού, και μετά την παράταση, χρονικού σημείου ισχύος των προσφορών.

Επομένως γίνεται δεκτό ότι από την συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 97, 106 και 317 του ν.4412/2016, όπως διαμορφώθηκαν με τα αντίστοιχα άρθρα 39 και 125 του ν.4782/2021, προκύπτει ότι ο νομοθέτης όρισε κατά διαφορετικό τρόπο την τύχη των αποτελεσμάτων της διαγωνιστικής διαδικασίας, λόγω λήξης αφενός της ισχύος των προσφορών και αφετέρου, λόγω λήξης και του ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης της ισχύος τους, ορίζοντας κατ' ειδικό τρόπο την τύχη της διαγωνιστικής διαδικασίας, μετά τη λήξη και του ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης της ισχύος των προσφορών. Εξάλλου, η διαφορετική αυτή ρύθμιση των δύο αυτών περιπτώσεων δικαιολογείται, αφού στην περίπτωση ματαίωσης λόγω λήξης της ισχύος των προσφορών θα πρέπει αυτή να αιτιολογείται, διότι η αναθέτουσα αρχή δεν έχει εξαντλήσει τη δυνατότητα διατήρησης σε ισχύ των προσφορών, οι δε διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς διατηρούν εύλογη προσδοκία για παράταση της ισχύος των προσφορών τους, ενώ αντιθέτως, στην περίπτωση λήξης και του ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης της ισχύος των προσφορών, ούτε η αναθέτουσα αρχή έχει, κατ' αρχήν, τη δυνατότητα άλλης παράτασης, ούτε συνακόλουθα, οι προσφέροντες

[340]ΕΑΔΗΣΥ 539/2024.

οικονομικοί φορείς διατηρούν κάποια προσδοκία παράτασης[341]. Επομένως, η περίπτωση προσφορών που έχουν λήξει και δεν έχουν παραταθεί (άρθρο 97 παρ. 5) αποτελεί ειδική περίπτωση ματαίωσης και δεν χρήζει ειδικής αιτιολογίας, αντιθέτως δε, αιτιολογημένη απόφαση απαιτείται εάν προκριθεί η συνέχιση της διαδικασίας επί τη βάσει δημοσίου συμφέροντος, παρά τη λήξη του ως άνω ανώτατου χρονικού ορίου[342].

στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να ανακύψουν σε περιπτώσεις ανασχεδιασμού διαγωνιστικών διαδικασιών, λόγω τυχόν προηγούμενης χρήσης βλαβερών προς το περιβάλλον υλικών, αλλά και σε κάθε περίπτωση επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, η συνδρομή των οποίων ελέγχεται στο πλαίσιο της προδικαστικής και δικαστικής προστασίας.

Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών[343].

11.3 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας ματαίωσης του διαγωνισμού επιβάλλεται η προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμοδίου για το διαγωνισμό οργάνου, δηλ. της Επιτροπής του Διαγωνισμού, από την απλή γνώμη του οποίου δύναται να αποκλίνει η

---

[341] Βλ. ιδίως ΔΕφΑθ 726/2024 που επικυρώνει την υπ΄αριθμ. 126/2024 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ.

[342] Βλ. ενδεικτικά ΔΕφΑθ 1003/2023, 717/2024, 2068/2024, 2167/2024, 2164/2024, 2162/2024, 2071/2024, 2036/2024.

[343] Άρθρο 106 παρ. 4.

αναθέτουσα αρχή κατά την άσκηση της αποφασιστικής της αρμοδιότητας, οφείλοντας πάντως στην περίπτωση της απόκλισης, να αιτιολογήσει με συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά αυτήν[344]. Συνεπώς, η παράλειψη του τύπου αυτού ή η πλημμελής τήρησή του επάγεται την ακυρότητα της τελικώς εκδιδόμενης απόφασης για την ματαίωση του διαγωνισμού[345].

Όπως προαναφέρθηκε, νομολογιακά έχει κριθεί ότι το άρθρο 106 του ν. 4412/2016, βάσει του οποίου προβλέπεται ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του αποφασιστικού οργάνου μετά από γνώμη της επιτροπής διαγωνισμού για τις περιλαμβανόμενες στο άρθρο αυτό περιπτώσεις ματαίωσης διαγωνισμών, δεν παραπέμπει πάντως στη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 97 όπου ρυθμίζεται ειδικώς το θέμα της εκ του νόμου ματαίωσης του διαγωνισμού λόγω παρόδου του ανώτατου δυνατού, και μετά την παράταση, χρονικού σημείου ισχύος των προσφορών. Επομένως, για την εκ του νόμου ματαίωση της παρ. 5 του άρθρου 97 δεν απαιτείται ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής- αναθέτοντος φορέα μετά από γνώμη της επιτροπής, και δεν παραβιάζεται ο ουσιώδης τύπος της διαδικασίας σε περίπτωση μη ύπαρξης γνώμης του αρμόδιου οργάνου.

Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 106, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών[346].

Εξάλλου, η νομιμότητα της ματαίωσης του διαγωνισμού, μπορεί ν' αμφισβητηθεί από τους έχοντες έννομο συμφέρον προς τούτο συμμετέχοντες στον ματαιωθέντα διαγωνισμό και να ελεγχθεί, κατόπιν άσκησης από τους τελευταίους των

---

[344]ΣτΕ 698/2017.

[345]ΔΕφ Τρίπολης 199/2022, ΔΕφ Πάτρας 1/2022, ΔΕφΑθ 1438/2019, ΔΕφΘεσ/νίκης 164/2018, πρβλ. ΔΕφΑθ 12/2021.

[346]Άρθρο 106 παρ. 4.

προβλεπόμενων από το νόμο και την οικεία διακήρυξη ενδικοφανών προσφυγών, καθώς και ενδίκων βοηθημάτων και μέσων.

Το άρθρο 70 *Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων* του νόμου, το οποίο μεταφέρει το άρθρο 55 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπει μάλιστα την υποχρέωση ενημέρωσης, το συντομότερο δυνατό, όλων των υποψηφίων και των προσφερόντων για τις αποφάσεις που ελήφθησαν και τους λόγους για τους οποίους οι αναθέτουσες αρχές αποφάσισαν να μη συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία προκηρύχθηκε διαγωνισμός, να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να μην θέσουν σε εφαρμογή ένα δυναμικό σύστημα αγορών.

Η παρατιθέμενη αιτιολογία της απόφασης ματαίωσης, η οποία αμφισβητείται καταρχήν με προδικαστική προσφυγή, ελέγχεται ως προς την πληρότητα, τη σαφήνεια και την επάρκειά της, καθώς επίσης και ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής.

11.4 ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ-ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

11.4.1 ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 106 ν. 4412/2016, όταν διαπιστώνεται, με οποιοδήποτε τρόπο, ότι εμφιλοχώρησαν σφάλματα ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία ανάθεσης, τα οποία όμως αποτελούν λόγο για την εν μέρει ακύρωση ή την επανάληψη της διαδικασίας από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη, και όχι λόγο για τη ματαίωση του Διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε θετικές ενέργειες για τη θεραπεία-άρση των πλημμελειών.

Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής είτε σε συμμόρφωση με τον προδικαστικό και δικαστικό έλεγχο των αποφάσεών της και μπορεί να οδηγήσει σε ανάκληση αποφάσεων, ακόμα και σε επανάληψη σταδίου-φάσης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Η αρχή της αναλογικότητας επιτάσσει την εν μέρει ανάκληση της πλημμέλειας και τη διάσωση του διαγωνισμού, αντί της ολοσχερούς ανάκλησης και της ακύρωσης του αποτελέσματος, όταν μπορούν με τον τρόπο αυτό να θεραπευθούν οι πλημμέλειες που εμφιλοχώρησαν στη διαγωνιστική διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους που δικαιολογούν την εκτίμησή της για τη δυνατότητα επίτευξης καλύτερου αποτελέσματος σε περίπτωση επαναπροκήρυξης της σύμβασης.

11.4.2 ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του προαναφερόμενου άρθρου 106, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, να αποφασίσει, παράλληλα με τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας σύναψης, με αντικατάσταση ή μη των όρων της ή την προσφυγή στη διαδικασία των άρθρων 29, περί ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ή 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον, στην τελευταία αυτήν περίπτωση, πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων αυτών[347].

Ενόψει της αρχής της αυτοτέλειας κάθε διαγωνισμού, σε περίπτωση ματαίωσης των αποτελεσμάτων (αρχικού) διαγωνισμού και επανάληψης /επαναπροκήρυξης αυτού, είτε με τους ίδιους όρους και τεχνικές προδιαγραφές, είτε κατόπιν τροποποίησής τους, ο επαναληπτικός διαγωνισμός συνιστά νέο διαγωνισμό, αυτοτελή και ανεξάρτητο του ματαιωθέντος. Μόνο σε περίπτωση προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατόπιν ματαίωσης του προηγηθέντος αυτής διαγωνισμού επειδή δεν υποβλήθηκαν προσφορές ή επειδή υποβλήθηκαν απαράδεκτες μη κανονικές προσφορές, συνδέεται η

[347] Άρθρο 106 παρ.5.

νέα αυτή διαδικασία ανάθεσης με τον προηγηθέντα διαγωνισμό και η νομιμότητά της εξαρτάται από το κύρος και τη νομιμότητα του ματαιωθέντος διαγωνισμού[348].

Ωστόσο τονίζεται ότι ενδεχόμενη ακυρότητα της απόφασης ματαίωσης μπορεί να επιδράσει και στη νομιμότητα της επαναπροκήρυξης του διαγωνισμού[349].

Επισημαίνεται ότι μετά την τροποποίηση του άρθρου 106 με το άρθρο 46 του ν. 4782/2021, καταργήθηκε η μέχρι τότε προβλεπόμενη προηγούμενη γνωμοδότηση αναφορικά με την επανάληψη των διαγωνισμών. Με βάση την αιτιολογική έκθεση του νόμου υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, και όχι του γνωμοδοτικού οργάνου, να εκτιμήσει εάν η επανάληψη του διαγωνισμού εξυπηρετεί ή όχι το δημόσιο συμφέρον και να επιλέξει τους όρους και τη διαδικασία με την οποία θα διεξαχθεί ο νέος διαγωνισμός.

11.5 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΔΕφΑθ 31/2025 ΙΕ Τμ., σκ. 16

Υπηρεσίες Σίτισης-Ματαίωση

Με την ως άνω απόφαση κρίθηκε ότι η επιλογή της αναθέτουσας αρχής να προβεί σε αλλαγή του σχεδιασμού των όρων της ανάθεσης αναφορικά με το χρόνο και την έκταση της σύμβασης με αυξομείωση του αριθμού των δικαιούμενων σίτισης, κατ' επίκληση δημοσιολογιστικού συμφέροντος, βάσει ευρημάτων έρευνας του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που ανάγονται σε προηγούμενο διάστημα και αναφέρονται σε καταβολή τιμήματος για σίτιση μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών έναντι του πραγματικού κατά την εκτέλεση της σύμβασης, και ανεξαρτήτως, αν ήταν πράγματι σκόπιμη, δεν συνιστά λόγο επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος που να οδηγεί αναποδράστως στη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, κατά το άρθρο 106 παρ. 2 περ. στ' του ν. 4412/2016.

---

[348]ΕλΣυν VI Τμήμα 1352/2017.

[349]ΔΕφΑθ 1376/2024.

Περαιτέρω, η ματαίωση του επίδικου διαγωνισμού κατ' επίκληση της περίπτωσης β' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 106 επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή να εξειδικεύει τους πραγματικούς λόγους που επήλθαν μετά την προκήρυξή της και ήταν ικανοί να ανατρέψουν τις οικονομοτεχνικές παραμέτρους που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης. Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται την «ουσιώδη αλλαγή των οικονομικών – τεχνικών παραμέτρων ως προς τον προϋπολογισμό, τον αριθμό των ωφελουμένων» κατόπιν επικοινωνίας με τις αντίστοιχες Σχολές, «το διαιτολόγιο και τις τεχνικές προδιαγραφές» ενόψει του σχεδιασμού νέας διακήρυξης, λαμβάνοντας υπόψη και τα ευρήματα της έκθεσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σχετικά με την καταβολή τιμήματος για σίτιση αριθμού ωφελούμενων μεγαλύτερου του πραγματικού, χωρίς να επικαλείται συγκεκριμένα σε τι συνίστανται αυτές οι μεταβολές, ούτε και να τις αποδεικνύει. Εξάλλου, η αλλαγή του τρόπου που αντιλαμβάνεται το σχεδιασμό των όρων της ανάθεσης δεν αποτελεί επαρκή δικαιολογητικό λόγο για τη ματαίωση ούτε κατά την περίπτωση β' της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου, ενόψει και του ότι οι επικαλούμενες παράμετροι και δη σε σχέση με τον αριθμό των δικαιούμενων σίτισης, ήταν εξ αρχής γνωστές ή προβλέψιμες, με βάση την εμπειρία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ

12.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

12.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η απόκτηση και η βελτίωση των γνώσεων των εκπαιδευόμενων αναφορικά με τα βασικά χαρακτηριστικά του Δυναμικού Συστήματος Αγορών και της Συμφωνίας Πλαίσιο και οι διαδικασίες ανάθεσης με τη χρήση αυτών, στο πλαίσιο της διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων για προμήθειες και υπηρεσίες από αναθέτουσες αρχές.

12.1.2 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται συνοπτική παρουσίαση του Δυναμικού Συστήματος Αγορών (ΔΣΑ) και της Συμφωνίας Πλαίσιο (Σ-Π), καθώς και της διαδικασίας εφαρμογής αυτών.

12.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΟΡΩΝ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΔΣΑ

12.2.1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΣΑ

Το Δυναμικό Σύστημα Αγορών είναι μια τεχνική – ένα εργαλείο εξ' ολοκλήρου ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Το Δυναμικό Σύστημα Αγορών διενεργείται ιδίως μέσω ΕΣΗΔΗΣ [350], ή μέσω άλλων εργαλείων e-procurement, για Αναθέτουσες Αρχές που δυνάμει ειδικών Κανονισμών που έχουν το δικό τους ηλεκτρονικό σύστημα. Αναφέρεται στις διατάξεις του άρθρου 33 ν. 4412/2016 και εντάσσεται -συστηματικά- στις τεχνικές και τα εργαλεία για ηλεκτρονικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (άρθρα 33-38) και ειδικότερα στα ηλεκτρονικά μέσα σύναψης συμβάσεων (άρθρα 33-35).

Με τις διατάξεις του άρθρου 33 Ν. 4412/2016, που ενσωμάτωσαν τις διατάξεις του άρθρου 34 της Οδηγίας 2014/24/ ΕΕ [351], αναθεωρήθηκαν οι κανόνες για το Δυναμικό Σύστημα Αγορών σε σχέση με τις προβλέψεις των προϋφιστάμενων Οδηγιών, ώστε να καταστεί απλούστερο και πιο λειτουργικό. Το Δυναμικό Σύστημα Αγορών παρέμεινε μια αμιγώς ηλεκτρονική διαδικασία, αλλά, για παράδειγμα, καταργήθηκαν οι ενδεικτικές προσφορές, καταργήθηκε η δημοσίευση των απλουστευμένων προκηρύξεων πριν από κάθε μεμονωμένο διαγωνισμό, καθορίστηκαν ελάχιστες προθεσμίες και κανόνες διεξαγωγής της διαδικασίας, ενώ πλέον εφαρμόζονται οι κανόνες της κλειστής (αντί της ανοικτής) διαδικασίας.

---

[350] Βλ. ενδεικτικά υπόδειγμα διακήρυξης της ΕΑΔΗΣΥ για σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών, ανοικτής διαδικασίας άνω των ορίων μέσω ΕΣΗΔΗΣ με τη χρήση ΔΣΑ, στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eadhsy.gr.

[351] Βλ. και αντίστοιχο άρθρο 270 - Δυναμικά συστήματα αγορών (άρθρο 52 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ).

Το Δυναμικό Σύστημα Αγορών είναι «δυναμικό» (διαθέτει δυναμική φύση), καθότι παραμένει ανοικτό καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του, προς εγγραφή κάθε νέου οικονομικού φορέα που πληροί τα τεθέντα κριτήρια επιλογής. Το ανωτέρω συνιστά βασική διαφορά σε σχέση με τη Συμφωνία Πλαίσιο, της οποίας τα συμβαλλόμενα μέρη παραμένουν τα ίδια καθ' όλη τη διάρκεια αυτής, ενώ κανένα νέο μέρος δεν μπορεί να συμμετέχει στη Συμφωνία Πλαίσιο μετά τη σύναψή της.

Επίσης, δεν υπάρχει περιορισμός για την αναθέτουσα αρχή ως προς την προβλεπόμενη διάρκεια ισχύος ενός Δυναμικού Συστήματος Αγορών, μπορεί να ορίσει στην προκήρυξη του διαγωνισμού την περίοδο ισχύος/το χρονικό διάστημα που επιθυμεί να ισχύσει το Δυναμικό Σύστημα Αγορών. Το ανωτέρω συνιστά –επίσης-βασική διαφορά σε σχέση με τη Συμφωνία Πλαίσιο, της οποίας η διάρκεια δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 4 έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων δεόντως δικαιολογημένων.[352]

Περαιτέρω, δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον αριθμό των οικονομικών φορέων που μπορούν να συμμετέχουν στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών.

Το Δυναμικό Σύστημα Αγορών μπορεί να χρησιμοποιηθεί:

- Για την ανάθεση συμβάσεων όλων των ειδών (προμήθειες, υπηρεσίες και έργα)
- Ανεξαρτήτως αξίας (άνω και κάτω των ορίων), τόσο του συστήματος (ΔΣΑ), όσο και των επιμέρους συμβάσεων.

Ενδείκνυται η εφαρμογή του Δυναμικού Συστήματος Αγορών: Για την κάλυψη αναγκών (προϊόντων, έργων, υπηρεσιών) τρέχουσας χρήσης (off-the-shelf), εφόσον:

- ✓ τα γενικά, διαθέσιμα στην αγορά, χαρακτηριστικά, ικανοποιούν τις αναθέτουσες αρχές

[352] Βλ. σχετικά την έκθεση - οδηγό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με θέμα «Δυναμικά συστήματα αγορών Κατευθυντήριες γραμμές χρήσης», https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/9b5394f7-3219-11ec-bd8e-01aa75ed71a1.

- ✓ πρόκειται για τυποποιημένες αγορές, όχι πολύπλοκες ή υψηλών απαιτήσεων
- ✓ πρόκειται για περιοδικές και όχι εφάπαξ αγορές
- ✓ η συγκεκριμένη αγορά είναι ανταγωνιστική.

Επισημαίνεται ότι το Δυναμικό Σύστημα Αγορών μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες αγαθών, έργων ή υπηρεσιών που ορίζονται αντικειμενικά με βάση τα χαρακτηριστικά της σύμβασης που πρέπει να εκτελεστεί στο πλαίσιο της εκάστοτε κατηγορίας. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν αναφορά στο μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος των συγκεκριμένων συμβάσεων που επακολουθούν ή σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή στην οποία θα εκτελεστούν αυτές οι συμβάσεις

Διαδικαστικοί κανόνες για το Δυναμικό Σύστημα Αγορών:

Στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών εφαρμόζονται οι κανόνες της κλειστής διαδικασίας (βλ. αρ. 28 ν. 4412/2016 – με κάποιες ωστόσο παρεκκλίσεις). Πρόκειται για τεχνική – εργαλείο που ολοκληρώνεται σε «δύο στάδια» (όπως και στην κλειστή διαδικασία, πρβλ. προηγούμενες ενότητες), όπου δηλαδή μόνο οι προεπιλεγμένοι οικονομικοί φορείς-εγγεγραμμένοι στο ΔΣΑ μπορούν να υποβάλουν προσφορές, δηλαδή γίνεται προεπιλογή υποψηφίων και εν συνεχεία, η υποβολή και η αξιολόγηση προσφορών μόνο από αυτούς που έχουν προεπιλεγεί.

Περαιτέρω, στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών ισχύουν τα ακόλουθα:

- o Δεν επιτρέπονται οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του οικονομικού φορέα.
- o Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να ανοίξουν το Δυναμικό Σύστημα Αγορών τους σε άλλες αναθέτουσες αρχές μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης.
- o Μόνον οι κεντρικές αρχές αγορών μπορούν να προσθέσουν άλλες αναθέτουσες αρχές σε μεταγενέστερο στάδιο, και μόνον εάν αυτό είχε επισημανθεί στην προκήρυξη
- o Συγκεκριμένες συμβάσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο μετά τη συγκρότηση του Δυναμικού Συστήματος Αγορών
- o Τα κριτήρια ανάθεσης και επιλογής δεν μπορούν να τροποποιηθούν σε ένα Δυναμικό Σύστημα Αγορών.

- Τα κριτήρια ανάθεσης θα μπορούσαν να προσδιοριστούν περαιτέρω, εάν δεν μεταβληθεί ο γενικός διαχωρισμός και η περιγραφή που δημοσιεύεται στην προκήρυξη).

12.2.2 ΣΤΑΔΙΟ Α' –ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Δ.Σ.Α.

ΒΗΜΑ 1^{ο} - Δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

Η αναθέτουσα αρχή:

- δημοσιεύει προκήρυξη διαγωνισμού, όπου διευκρινίζεται ότι πρόκειται για Δυναμικό Σύστημα Αγορών,
- διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης τουλάχιστον τη φύση και την εκτιμώμενη ποσότητα των προβλεπόμενων αγορών, ενδεικτική αξία και συχνότητα των προς ανάθεση συμβάσεων, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών, περιλαμβανομένου του τρόπου λειτουργίας του, του χρησιμοποιούμενου ηλεκτρονικού εξοπλισμού και των τεχνικών ρυθμίσεων και προδιαγραφών της σύνδεσης,
- αναφέρει κάθε διαίρεση σε κατηγορίες αγαθών, έργων ή υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά τους,
- προβλέπει ρητώς την περίοδο ισχύος του Δυναμικού Συστήματος Αγορών, για όσο δε χρονικό διάστημα είναι σε ισχύ το σύστημα, προσφέρει ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης.

ΒΗΜΑ 2^{ο} – Υποβολή αιτήσεων συμμετοχής (ή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης/Ε.Ε.Ε.Σ.), για μία ή περισσότερες κατηγορίες από αυτές που προβλέφθηκαν στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών, από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς οι οποίοι πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιλογής και να μη συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι αποκλεισμού, όπως έχουν καθοριστεί στα έγγραφα της σύμβασης. Όλοι οι υποψήφιοι που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής, γίνονται δεκτοί στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών, ο δε αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών δεν περιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 84. Η αναθέτουσα αρχή παρέχει, καθ' όλη την περίοδο ισχύος του Δυναμικού

Συστήματος Αγορών, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να ζητήσει να συμμετάσχει σε αυτό.

Για τις αιτήσεις συμμετοχής των οικονομικών φορέων που υποβάλλονται ηλεκτρονικά για την εγγραφή τους στο σύστημα, δεν ακολουθείται διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης (βλ. άρθρο 100 παρ. 7. ν. 4412/2016). Τα πλεονεκτήματα της μη ηλεκτρονικής αποσφράγισης των αιτήσεων συμμετοχής έγκεινται αφενός μεν στην ευελιξία της διαδικασίας και τη σημαντική μείωση του διοικητικού βάρους[353], αφετέρου δε στη διασφάλιση ότι το Δυναμικό Σύστημα Αγορών παραμένει πράγματι ανοικτό καθ' όλη την περίοδο ισχύος του για εγγραφή νέων οικονομικών φορέων (δυναμική φύση του ΔΣΑ).

Οι υποβληθείσες αιτήσεις συμμετοχής/Ε.Ε.Ε.Σ. λειτουργούν ως προκαταρκτική απόδειξη ότι:

- οι οικονομικοί φορείς πληρούν τα τεθέντα κριτήρια επιλογής και
- δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού τους.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του Δυναμικού Συστήματος Αγορών, να απαιτεί από τους συμμετέχοντες, που έχουν γίνει δεκτοί, να υποβάλουν ανανεωμένο και επικαιροποιημένο Ε.Ε.Ε.Σ. εντός 5 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης του αιτήματος.

Ελάχιστες προθεσμίες υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής: Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28 για την κλειστή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των (πρώτων/αρχικών) αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Ε.Ε.Ε.Ε. ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Μετά την αποστολή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για τη σύναψη της 1ης σύμβασης στο πλαίσιο του Δυναμικού Συστήματος Αγορών, δεν τίθεται καμία επιπλέον προθεσμία παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής,

---

[353] Πρβλ Αιτιολογική σκέψη 64 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

ΒΗΜΑ 3^{ο} - Αξιολόγηση αιτήσεων συμμετοχής: Η αναθέτουσα αρχή ολοκληρώνει την αξιολόγηση των υποβληθεισών αιτήσεων συμμετοχής, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής, εντός 10 εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί σε 15 εργάσιμες ημέρες σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όταν αυτό δικαιολογείται, ιδίως λόγω της ανάγκης να εξεταστούν συμπληρωματικά έγγραφα ή να επαληθευθεί διαφορετικά αν πληρούνται τα κριτήρια επιλογής. Κατά παρέκκλιση από τα προηγούμενα και εφόσον δεν έχει αποσταλεί η πρόσκληση υποβολής προσφορών για την πρώτη συγκεκριμένη σύμβαση στο πλαίσιο του Δυναμικού Συστήματος Αγορών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παρατείνουν την περίοδο αξιολόγησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν δημοσιεύεται πρόσκληση υποβολής προσφορών κατά την παραταθείσα περίοδο αξιολόγησης. Η διάρκεια της παράτασης που προτίθενται να εφαρμόσουν οι αναθέτουσες αρχές, αναφέρεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν το ταχύτερο δυνατόν τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν έχει γίνει δεκτός στο δυναμικό σύστημα αγορών ή όχι.

Η εξέταση/αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής οργανώνεται από την αναθέτουσα αρχή, αναλόγως με τις ανάγκες της και την τυχόν ιδιαιτερότητα του αντικειμένου εκάστης σύμβασης (λ.χ. ανά εβδομάδα, ανά 10 μέρες, κλπ).

Με την ανωτέρω περιγραφείσα διαδικασία, δημιουργείται το Δυναμικό Σύστημα Αγορών, δηλαδή ένας κατάλογος εγγεγραμμένων φορέων ανά κατηγορία αγαθών ή υπηρεσιών, η δε αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς αν έχουν γίνει δεκτοί ή όχι στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών.

ΣΤΑΔΙΟ Β' ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΑΨΗ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ:

ΒΗΜΑ 1^{ο} - Πρόσκληση υποβολής προσφορών: Η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, όλους τους εγγεγραμμένους στο Δυναμικό Σύστημα Αγορών φορείς να υποβάλουν προσφορά, στη/ις συγκεκριμένη/ες κατηγορία/ες, κατά τον χρόνο

αποστολής της πρόσκλησης. Όταν το δυναμικό σύστημα αγορών χωρίζεται σε κατηγορίες αγαθών ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές καλούν όλους τους συμμετέχοντες οι οποίοι έχουν επιλεγεί στην κατηγορία της συγκεκριμένης σύμβασης να υποβάλουν προσφορά. Πάντως οι προεπιλεγμένοι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν προσφορά.

Ελάχιστη προθεσμία υποβολής προσφορών: Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28 για την κλειστή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία υποβολής των προσφορών ανέρχεται τουλάχιστον σε 10 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή είναι μη κεντρική αναθέτουσα αρχή, η προθεσμία υποβολής των προσφορών μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και των υποψηφίων που έχουν προεπιλεγεί.

Περιεχόμενο πρόσκλησης υποβολής προσφορών: Περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία, όπως ο χρόνος υποβολής προσφορών, το αντικείμενο και η διάρκεια σύμβασης. Για τα λοιπά στοιχεία, γίνεται παραπομπή στη διακήρυξη, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν περιγραφεί εκεί.

ΒΗΜΑ 2ο – Αξιολόγηση των προσφορών.

ΒΗΜΑ 3ο - Ανάθεση της σύμβασης: Η αναθέτουσα αρχή αναθέτει τη σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη για το Δυναμικό Σύστημα Αγορών ή, αν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού έχει χρησιμοποιηθεί προκαταρκτική προκήρυξη, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, κατά περίπτωση, να προσδιορίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

Για τους κανόνες έννομης προστασίας σχετικά με το Δ.Σ.Α. βλ. κεφάλαιο 14, ιδίως ενότητες 14.1.2.2.1, 14.1.2.5.2, 14.1.2.5.5.

12.3 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ορισμός – Έννοια της συμφωνίας – πλαίσιο: Ως Συμφωνία -Πλαίσιο νοείται η συμφωνία μεταξύ μίας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία καθορίζει τους όρους που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και, όπου ενδείκνυται, στις προβλεπόμενες ποσότητες (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 10 ν. 4412/2016)[354]. Οι κανόνες της Σ-Π περιλαμβάνονται στο άρθρο 39 Συμφωνίες-πλαίσιο (άρθρο 33 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του νόμου[355] και έχουν ως εξής:

Εκτιμώμενη αξία της Συμφωνίας - Πλαίσιο: η μέγιστη αξία του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** .

Διάρκεια της Σ-Π: Η διάρκεια μιας **Συμφωνίας - Πλαίσιο** δεν υπερβαίνει τα 4 έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων δεόντως δικαιολογημένων, ιδίως λόγω του αντικειμένου της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** [σε αντίθεση με το Δυναμικό Σύστημα Αγορών (ΔΣΑ) όπου η αναθέτουσα αρχή ορίζει την περίοδο ισχύος του ΔΣΑ, χωρίς περιορισμό]. Ωστόσο, οι εκτελεστικές συμβάσεις, εφόσον συναφθούν εντός της διάρκειας της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** , μπορούν να εκτελούνται και μετά τη λήξη αυτής.

Βασικές αρχές για τη Συμφωνία - Πλαίσιο:

---

[354] Πρβλ. Κατευθυντήρια Οδηγία (Κ.Ο.) 3/2014 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (νυν ΕΑΔΗΣΥ) "Η συμφωνία-πλαίσιο στις δημόσιες συμβάσεις" (ΑΔΑ: Ω7Τ8ΟΞΤΒ-8ΤΟ), καθώς και υπόδειγμα διακήρυξης της ΕΑΔΗΣΥ για σύναψη συμφωνίας – πλαίσιο προμήθειας αγαθών, ανοικτής διαδικασίας, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eaadhsy.gr. Επίσης, Ερμηνευτική Ανακοίνωση της ΕΕ για τη συμφωνία-πλαίσιο «EXPLANATORY NOTE – FRAMEWORK AGREEMENTS – CLASSIC DIRECTIVE», Ref. Ares(2016)810203 - 16/02/2016, Brief 19 Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) OECD SIGMA, Public Procurement – Framework Agreements (September 2016).

[355] Πρβλ. άρθρο 273 - Συμφωνίες-πλαίσιο (άρθρο 51 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

- Η **Συμφωνία - Πλαίσιο** δεν αποτελεί έναν νέο τύπο ή είδος ή διαδικασία δημόσιας σύμβασης, αλλά μια μέθοδο την οποία η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει για την επιλογή του αντισυμβαλλομένου της. Πρόκειται για μια Τεχνική – ένα Εργαλείο συγκεντρωτικών αγορών, η οποία διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ (εφόσον υπερβαίνει το ποσό των 30.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ).
- Είναι μια Τεχνική που επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να προβεί σε συγκεντρωτικές αγορές για να καλύψει τις ανάγκες της ή και όμοιες ανάγκες άλλων αναθετουσών αρχών[.
- Ως **Συμφωνία - Πλαίσιο** επομένως νοείται μια γενική συμφωνία, μία συμφωνία "ομπρέλα" μεταξύ αναθέτουσας αρχής και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, στην οποία αποτυπώνονται εκ των προτέρων κάποιοι ή και όλοι οι όροι με βάση τους οποίους θα εκτελεστούν οι μελλοντικές συμβάσεις που θα συναφθούν καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της συμφωνίας.
- Πρόκειται για μια "κλειστή συμφωνία", δηλαδή μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων που ήταν εξ αρχής συμβαλλόμενα μέρη της **Συμφωνίας - Πλαίσιο**. Τα συμβαλλόμενα μέρη σε μία **Συμφωνία - Πλαίσιο** παραμένουν τα ίδια καθ' όλη τη διάρκεια αυτής, ενώ κανένα νέο μέρος δεν μπορεί να συμμετέχει στη Σ-Π μετά τη σύναψή της. Το ανωτέρω συνιστά επίσης βασική διαφορά της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** με το ΔΣΑ.
- Η **Συμφωνία - Πλαίσιο** δεν δημιουργεί από μόνη της μια νομικά δεσμευτική σύμβαση και δεν αποτελεί δημόσια σύμβαση, σε αντίθεση με τις επιμέρους συμβάσεις που συνάπτονται βάσει αυτής (εκτελεστικές συμβάσεις).
- Τα μέρη σε μια Συμφωνία - Πλαίσιο δεν υποχρεούνται εκ του νόμου να παρέχουν ή να δεχτούν τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της Συμφωνίας - Πλαίσιο, παρά μόνον εάν και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει τη σύναψη συγκεκριμένης σύμβασης356.

Η χρήση της Συμφωνίας - Πλαίσιο ενδείκνυται για:

---

[356] Πρβλ. αιτιολογική σκέψη 61 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

- την προμήθεια αγαθών, παροχή υπηρεσιών που καλύπτουν πάγιες επαναλαμβανόμενες ανάγκες, παραδείγματος χάριν, για γραφική ύλη, φωτοαντιγραφικό χαρτί, υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων και μηχανημάτων έργου, ανταλλακτικά οχημάτων, προϊόντα και υπηρεσίες πληροφορικής, προϊόντα τηλεπικοινωνίας, εξοπλισμό - έπιπλα γραφείου, υπηρεσίες ταξιδίων, προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών, υπηρεσίες καθαριότητας, υπηρεσίες αποχιονισμού, κ.α.
- η ακριβής ποσότητα των οποίων δεν είναι εκ των προτέρων γνωστή[357]
- τα οποία δεν αναμένεται να μεταβληθούν ουσιωδώς κατά τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά στα έτη που αυτή θα καλύπτει
- ή, όταν το κόστος προμήθειας των ειδών επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα και διαμορφώνεται με βάση τον ανταγωνισμό.
- Σε κάθε περίπτωση, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάθεση συμβάσεων όλων των ειδών (προμηθειών, υπηρεσιών, μελετών, έργων), ανεξαρτήτως αξίας (άνω και κάτω των ορίων), τόσο της Συμφωνίας - Πλαίσιο, όσο και των επιμέρους συμβάσεων.

Η χρήση της Συμφωνίας - Πλαίσιο δεν ενδείκνυται:

- σε πολύπλοκες/ σύνθετες συμβάσεις
- σε συμβάσεις που δεν μπορούν να προσδιοριστούν επαρκώς οι τεχνικές προδιαγραφές ή τα τεχνικά μέσα που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής ή να προσδιοριστεί η νομική ή/και η χρηματοοικονομική οργάνωση ενός σχεδίου
- σε μεγάλα έργα υποδομών
- σε συμβάσεις που προστατεύονται με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

---

[357]Πρβλ. Κ.0 27/2021 της ΕΑΑΔΗΣΥ (νυν ΕΑΔΗΣΥ) με ΑΔΑ: Ψ8Σ4ΟΞΤΒ-ΨΔ3, σελ. 21 -22: *«[…] Η γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, τεχνική δυσχέρεια της σύμβασης, η οποία σχετίζεται με τον δυσχερή εκ των προτέρων προσδιορισμό του ύψους των αναγκών της, μπορεί να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά, εάν η αναθέτουσα αρχή προκρίνει την προκήρυξη κατάλληλης συμφωνίας – πλαίσιο, αντί της λύσης της προκήρυξης κλασικής δημόσιας σύμβασης. Και τούτο, δεδομένου ότι στην περίπτωση της συμφωνίας – πλαίσιο, ο σαφής προσδιορισμός των ποσοτήτων των προς προμήθεια αγαθών και των προς παροχή υπηρεσιών δεν αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της διακήρυξης […]».*

- σε συμβάσεις, στις οποίες υπάρχουν ιδιαίτερα ζητήματα νομικής, τεχνικής ή χρηματοοικονομικής φύσης, για τα οποία απαιτείται διάλογος με τους συμμετέχοντες.

Διεξαγωγή της Συμφωνίας - Πλαίσιο: Η Συμφωνία - Πλαίσιο διεξάγεται σε δύο φάσεις[358]:

- **1η φάση η σύναψη της Συμφωνίας - Πλαίσιο:** χωρίς εκ του νόμου συμβατική δέσμευση, αλλά προδιαγράφοντας τους όρους και τις προϋποθέσεις της τελικής σύμβασης που θα ισχύσει όταν αγοραστούν τα προϊόντα, οι υπηρεσίες και τα έργα, καθώς και (όπου είναι δυνατόν) τις τιμές ή έναν μηχανισμό καθορισμού της τιμής, παραδείγματος χάριν, ποσοστό έκπτωσης επί τιμών λιανικής, αναφορά σε δείκτες πληθωρισμού, για τα έργα/προϊόντα/υπηρεσίες που τελικά θα παρασχεθούν.
- **2η φάση η ανάθεση των εκτελεστικών συμβάσεων ("call offs"), που βασίζονται σε μια Συμφωνία - Πλαίσιο:** με τις οποίες και δημιουργείται τελικά η συμβατική δέσμευση για την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών, συγκεκριμένης ποσότητας, όγκου ή αξίας.

Η Σ-Π μπορεί να συναφθεί: είτε με έναν, είτε με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς:

- **Στη Συμφωνία - Πλαίσιο με έναν οικονομικό φορέα (παρ. 4):** η σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τους όρους της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** και με ενδεχόμενη έγγραφη διαβούλευση με τον οικονομικό φορέα/συμβαλλόμενο στη **Συμφωνία - Πλαίσιο**, ζητώντας του, εάν χρειάζεται, να συμπληρώσει την προσφορά του.

---

[358] Κατά τη διεξαγωγή της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** η ΑΑ χρησιμοποιεί μια από τις τυποποιημένες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (συνήθως μέσω ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας) για να επιλέξει και να αξιολογήσει τις προσφορές.

- **Στη Συμφωνία - Πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς (παρ. 5)**, οι εκτελεστικές συμβάσεις συνάπτονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της **Συμφωνίας - Πλαίσιο**, **χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού**, εφόσον οι όροι αναφέρονται στη **Συμφωνία - Πλαίσιο** και στα έγγραφα της σύμβασης

ή

β) **με προκήρυξη νέου διαγωνισμού** μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της **Συμφωνίας - Πλαίσιο**, όταν όλοι οι όροι δεν έχουν καθοριστεί στη **Συμφωνία - Πλαίσιο**

ή

γ) **εν μέρει χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού** σύμφωνα με την ανωτέρω περίπτωση α΄ και **εν μέρει με προκήρυξη νέου διαγωνισμού** μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της **Συμφωνίας - Πλαίσιο** σύμφωνα με την ανωτέρω περίπτωση β', όταν καθορίζονται μεν όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, προμηθειών και έργων, ωστόσο δεν καθορίζονται όροι για τον αντικειμενικό προσδιορισμό του συμβαλλόμενου μέρους.

Για τους κανόνες έννομης προστασίας σχετικά με τη σύναψη Συμφωνίας –Πλαίσιο και των εκτελεστικών συμβάσεων βλ. κεφάλαιο 14, ιδίως ενότητες 14.1.2.2.1, 14.1.2.5.2, 14.1.2.5.5.

Συμπερασματικά οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να συνεπάγονται ουσιώδεις τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο. Οι διαδικασίες μπορούν να εφαρμόζονται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών που ορίζονται με σαφήνεια για το σκοπό αυτόν στην προκήρυξη διαγωνισμού ή την πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο που έχει συναφθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13: ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΑΞΙΑΣ.

13.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

13.1.1 ΣΚΟΠΌΣ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Σκοπός του παρόντος Κεφαλαίου είναι η παρουσίαση διαδικασιών ανάθεσης η χρήση των οποίων επιτρέπεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις είτε λόγω συνθηκών είτε λόγω ποσού και συγκεκριμένα της εξαιρετικής διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης με την προσφυγή στη διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, της απευθείας ανάθεσης και των συμβάσεων ήσσονος αξίας.

13.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΏΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω διαδικασίες ανάθεσης είναι ευρέως γνωστές και χρησιμοποιούνται με μεγάλη συχνότητα, στα προσδοκώμενα αποτελέσματα περιλαμβάνεται κυρίως η οριοθέτηση της χρήσης τους, με απώτερο σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερου βαθμού διαφάνειας και ανάπτυξης ανταγωνισμού.

13.1.3 ΣΎΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΉ ΚΕΦΑΛΑΊΟΥ

Στο Κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστεί πρώτα συνοπτικά η περίπτωση των συμβάσεων ήσσονος αξίας, στη συνέχεια η διαδικασία απευθείας ανάθεσης σύμβασης και, τέλος, η διαδικασία προσφυγής στη διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, με έμφαση όχι τόσο στις νομικές βάσεις εφαρμογής της (θεματική που εντάσσεται περισσότερο στο στάδιο της προετοιμασίας), όσο κυρίως στα βήματα εφαρμογής της, συμπεριλαμβανομένης της παροχής σύμφωνης γνώμης της ΕΑΔΗΣΥ περί προσφυγής στη διαπραγμάτευση.

13.2Η ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΑΞΙΑΣ.

Με τον Ν. 4782/2021 που τροποποίησε εκτενώς τις διατάξεις του Ν. 4412/2016, εισήχθη στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, με ισχύ από τις 09.03.2021, η έννοια των «δημοσίων συμβάσεων ήσσονος αξίας».

Ως «δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας», σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 30α, νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των 2.500 ευρώ άνευ ΦΠΑ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 117Α περί δημοσίων συμβάσεων ήσσονος αξίας, για τις ανωτέρω συμβάσεις με την έννοια της περ. 30α της παρ. 1 του άρθρου 2, είναι δυνατό να μην ακολουθείται διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και οι πληρωμές να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμου φορολογικού παραστατικού, χωρίς να απαιτούνται έκδοση πράξης ανάθεσης ή οι διαδικασίες εκτέλεσης του Βιβλίου Ι του Ν. 4412/2016 από την αναθέτουσα αρχή. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης ως ήσσονος αξίας, εφαρμόζεται το άρθρο 6 περί μεθόδων υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Για τις συμβάσεις ήσσονος αξίας δεν εφαρμόζονται και άλλες υποχρεώσεις, οι οποίες προβλέπονται σε διάσπαρτα άρθρα του ν. 4412/2016 και συγκεκριμένα:

- η ανάρτηση στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ - άρθρο 38)
- οι λόγοι αποκλεισμού (άρθρο 73), το ΕΕΕΣ (άρθρο 79) και τα αποδεικτικά μέσα (άρθρο 80)
- η υπογραφή συμφωνητικού (άρθρο 118).

Επισημαίνεται ότι η κράτηση ύψους 0,1% υπέρ ΕΑΔΗΣΥ εφαρμόζεται επί όλων των συμβάσεων που υπερβαίνουν τα 1.000 ευρώ προ ΦΠΑ.

Τέλος, στο άρθρο 119 για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας και συγκεκριμένα στην παρ. 9 αυτού προβλέπεται ότι οι πληρωμές για τις δημόσιες συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας, για τις οποίες εφαρμόζεται το άρθρο 117Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας, εκτελούνται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας υπηρεσίας.

13.3 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΟΡΙΑ, ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ, ΑΡΜΟΔΙΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.

Ως «απευθείας ανάθεση» (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 31) νοείται η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης με ή χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 120, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 118.

Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 118 ρυθμίζει τις προϋποθέσεις χρήσης στη διαδικασία απευθείας ανάθεσης και θέτει ελάχιστες υποχρεώσεις δημοσιότητας[359]. Υπό το πρίσμα των προαναφερθέντων, οι αναθέτουσες αρχές έχουν την ευχέρεια, στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, να απευθύνονται σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς, η οποία αποδεικνύεται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο (λχ. έρευνα στο διαδίκτυο, συγκριτικές προσφορές από προηγουμένως διενεργηθείσες διαδικασίες της ίδιας ή άλλης αναθέτουσας αρχής, αποστολή πρόσκλησης σε περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς, κ.α.). Η έρευνα αγοράς αποτελεί υποχρεωτική διαδικαστική προϋπόθεση στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης. Κατά συνέπεια, όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει στην εν λόγω διαδικασία, είναι υποχρεωμένη προηγουμένως να έχει διενεργήσει έρευνα αγοράς, διαφορετικά η διαδικασία πάσχει από πλευράς νομιμότητας.

Τέλος, επισημαίνεται ότι σε συνέχεια τροποποίησης του άρθρου 36 του ν.4412/22016 για την υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, και προκειμένου για έναν ενιαίο ηλεκτρονικό τρόπο εκτέλεσης των κατ' εξαίρεση απευθείας αναθέσεων με προϋπολογισθείσα αξία άνω των 30.000€ προμήθειας αγαθών ή/και παροχής γενικών υπηρεσιών από τις αναθέτουσες αρχές, χρησιμοποιείται το ΕΣΗΔΗΣ.

13.3.1 ΧΡΗΜΑΤΙΚΆ ΌΡΙΑ ΑΠΕΥΘΕΊΑΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ

[359] Πρβλ. άρθρο Άρθρο 328 - Απευθείας ανάθεση για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των 30.000 ευρώ άνευ ΦΠΑ (παρ. 1 πρώτο εδάφιο).

Ειδικά για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης υπηρεσιών οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110 (κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες - "light regime"), το ποσό της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται, για εκτιμώμενη αξία σύμβασης, ίση ή κατώτερη του ποσού των 60.000 ευρώ άνευ ΦΠΑ (παρ. 1 δεύτερο εδάφιο) [360].

Περαιτέρω, κατά παρέκκλιση του γενικού χρηματικού ορίου της απευθείας ανάθεσης (της παρ. 1), οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να προσφεύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη του ορίου των 60.000 ευρώ άνευ ΦΠΑ για αναθέσεις συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ, με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης (παρ. 6). Ως διαδικαστικές προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση της διάταξης τίθενται οι εξής: Υποβάλλεται σχετική αίτηση της αναθέτουσας αρχής προς το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και εν συνεχεία, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερολογιακών ημερών από την υποβολή της αίτησης, μετά την παρέλευση της οποίας τεκμαίρεται η απόρριψη του αιτήματος [361].

Σε κάθε περίπτωση τονίζεται ότι, για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, ο υπολογισμός των ως άνω ποσών διενεργείται υποχρεωτικά με τις μεθόδους και τους

---

[360] Βλ. σχετικά και τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 109Α του ν. 4412/2016.

[361] Βλ. σχετικά και την απόφαση του Υπουργού Επικρατείας με αριθμό 3902/2021 (Β' 3442) με θέμα: «Καθορισμός της αρμόδιας οργανικής μονάδας, της διαδικασίας και του τρόπου υποβολής αιτήσεων από αναθέτουσες αρχές και των απαραίτητων δικαιολογητικών για την επεξεργασία των αιτήσεων για την κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 (Α' 167) προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης για έργα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.).

κανόνες του άρθρου 6, δεδομένου ότι όλες οι διατάξεις του Βιβλίου Ι εφαρμόζονται και σε συμβάσεις κάτω των ορίων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικώς (το οποίο δεν συμβαίνει εν προκειμένω).

13.3.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑ ΑΠΕΥΘΕΊΑΣ ΑΝΆΘΕΣΗΣ

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 120, ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης νοείται η ημερομηνία αποστολής, προς τους οικονομικούς φορείς, της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς (παρ. 2).

Σημειώνεται ότι υφίσταται υποχρέωση ανάρτησης της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς στο ΚΗΜΔΗΣ, η δε παράλειψη εκπλήρωσης της ανωτέρω υποχρέωσης κωλύει τη σύναψη της σύμβασης (εκ των προτέρων δημοσιότητα της παρ. 3). Συγκεκριμένα, ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των 2.500 ευρώ άνευ ΦΠΑ, η πρόσκληση υποβολής προσφοράς δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον 5 ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά. Η ανωτέρω διαδικασία λαμβάνει χώρα και για τις συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει της παρ. 6 του άρθρου 118 .

Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης της παρ. 3 κωλύει τη σύναψη της σύμβασης (παρ. 4).

Ως έχει γίνει κατανοητό εκ των ανωτέρω, για την απευθείας ανάθεση χρειάζεται να προηγηθεί πρόσκληση υποβολής προσφοράς σε έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς, κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 118:

Για λόγους απλοποίησης και επιτάχυνσης των διαδικασιών, η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου/Επιτροπής (παρ. 2).

Στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης ελέγχονται οι υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού (άρθρο 73 παρ. 1 και 2), αλλά για την απόδειξη της μη ύπαρξης

αμετάκλητης, καταδικαστικής απόφασης για ένα από τα εγκλήματα της παρ. 1, αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο: α) την επωνυμία και τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής, β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της, γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη (παρ. 3).

Για λόγους διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου, προβλέπεται ρητώς η υποχρέωση σχετικής καταχώρησης της απόφασης ανάθεσης στο ΚΗΜΔΗΣ . Ως εκ τούτου, μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή την δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και την κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Η παράλειψη εκπλήρωσης της άνω υποχρέωσης καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Η απόφαση ανάθεσης αναρτάται και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ (βλ. σχετικά το Κεφάλαιο 1).

Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί, η δε υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει μόνο αποδεικτικό χαρακτήρα. Δηλαδή, κρίσιμο χρονικό σημείο για τη σύναψη της σύμβασης θεωρείται η κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των 2.500 ευρώ άνευ ΦΠΑ (όχι δηλαδή για τις συμβάσεις ήσσονος αξίας) .

Τέλος, ειδική μνεία γίνεται στο άρθρο 119 του Ν. 4412/2016 σχετικά με τις διαδικασίες που μπορούν να εφαρμόζονται για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας.

Συγκεκριμένα, προβλέπεται για τις περιπτώσεις συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, ή μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), ότι οι αναθέτουσες αρχές ή οι δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας κατά την έννοια του Ν. 4314/2014 [ήδη 4914/2022] και του

θεσμικού πλαισίου του ΕΠΑ, μπορούν να προσφεύγουν και στις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων, κατά περίπτωση. Ειδικότερα, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας ή του νομικού προσώπου, επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών:

α) εκτιμώμενης αξίας έως 60.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, κατόπιν αποστολής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε 3 τουλάχιστον οικονομικούς φορείς, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των εγγεγραμμένων σε κατάλογο προμηθευτών ή/και παρόχων υπηρεσιών, ο οποίος καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό της εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας,

β) εκτιμώμενης αξίας άνω των 60.000 έως και 100.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι, ομοίως, είναι εγγεγραμμένοι σε κατάλογο προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών που καταρτίζεται και τηρείται για τον σκοπό της εκτέλεσης των εν λόγω ενεργειών.

Τέλος, όσον αφορά την έννομη προστασία κατά τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 127 του ν. 4412/2016[362], όποιος έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ζητήσει την ακύρωση πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, καθώς και την αναστολή εκτέλεσης, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 45 έως 56 του π.δ. 18/1989 (Α’ 8), το οποίο αποφαίνεται αμετακλήτως χωρίς να επιτρέπεται η προηγούμενη άσκηση άλλης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής.

13.4 ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ

[362] Πρβλ. άρθρο 333Α - Έννομη προστασία για συμβάσεις των άρθρων 328 και 329.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ. ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ.

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρα 26 παρ. 6 και 32) είναι μια εξαιρετική διαδικασία που επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες περιοριστικά αναφερόμενες στο νόμο περιπτώσεις, υπό τις ειδικές προβλεπόμενες περιστάσεις, η δε προσφυγή σε αυτήν επιτρέπεται μόνο με τη συνδρομή των αυστηρών προϋποθέσεων που θέτουν οι αντίστοιχες διατάξεις και πρέπει να ερμηνεύονται στενά[363]. Το βάρος απόδειξης της συνδρομής αυτών των προϋποθέσεων φέρει αυτός που τις επικαλείται, δηλαδή η αναθέτουσα αρχή. Ως εκ τούτου, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία.

Αποτελεί παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες ανάθεσης που προβλέπονται για τις άλλες τακτικές διαδικασίες, λ.χ. ως προς την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της ανάπτυξης του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται, χωρίς να προβαίνουν σε δημοσίευση προκήρυξης, τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς.

---

[363] Πρβλ. για περαιτέρω ανάλυση, Κατευθυντήριες Οδηγίες (Κ.Ο.) της ΕΑΑΔΗΣΥ (νυν ΕΑΔΗΣΥ) αναρτημένες στην ιστοσελίδα της, ιδίως Κ.Ο. 1/2013 περί διαδικασίας έκδοσης απόφασης της Αρχής επί αιτημάτων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων περί παροχής σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΞΤΒ-ΔΚΦ), Κ.Ο. 27/2021 «Επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες –παρατυπίες που έχουν διαπιστωθεί κατά τα έτη 2017 έως 2021, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας της προηγηθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, καθώς και εν γένει υποδείξεις -συστάσεις που έχει απευθύνει η Αρχή με τις εκδοθείσες Γνώμες της επί αιτημάτων διαπραγμάτευσης» (ΑΔΑ: Ψ8Σ4ΟΞΤΒ-ΨΔ3), Διευκρινιστικό Έγγραφο της Αρχής αριθμ. 3581/01.07.2022 «Υπόμνηση υποχρεώσεων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων που σχετίζονται με την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης κατ' άρθρα 26, 32 & 269 ν. 4412/2016» (ΑΔΑ: 6ΘΣΩΟΞΤΒ-Ν92). Πρβλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32. Πρβλ. ιδίως ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021.

Για τους ανωτέρω λόγους, χρησιμοποιείται σε πολύ εξαιρετικές περιστάσεις, όπως προαναφέρθηκε και αναλύεται στη συνέχεια.

13.4.1 ΠΡΟΫΠΟΘΈΣΕΙΣ ΕΠΙΛΟΓΉΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑΣ

Καταρχάς επισημαίνεται ότι η συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής εκάστης επικαλούμενης νομικής βάσης εκ των περιοριστικά αναφερόμενων στο άρθρο 32 ν. 4412/2016[364] για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης πρέπει να εξετάζεται αυτοτελώς και κατά περίπτωση (ad hoc).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται, για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις του άρθρου 32 παρ. 2 έως 6 :

α) κατόπιν «άγονης» ανοικτής ή κλειστής διαγωνιστικής διαδικασίας, στην οποία δεν υποβλήθηκαν προσφορές ή υποβλήθηκαν μη κατάλληλες προσφορές (αρ. 32 παρ. 2 περ. α'):

Εάν, ύστερα από τη διενέργεια ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας είτε δεν υποβλήθηκε προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι «κατάλληλη», εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από αίτημα αυτής.

Η προσφυγή σε διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποτελεί, εν προκειμένω, τη συνέχεια μιας «άγονης» διαγωνιστικής διαδικασίας, εν όλω (στο σύνολο των τμημάτων στα οποία υποδιαιρέθηκε η σύμβαση) ή εν μέρει (για κάποιο/α τμήμα/τα) και για τον λόγο αυτό η αρχική διαδικασία δεν θα πρέπει να πάσχει από

[364] Πρβλ. και άρθρο 269 - Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρο 50 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

νομικής απόψεως. Επίσης, δεν θα πρέπει να τροποποιούνται ουσιωδώς οι όροι της, όπως περιλαμβάνονταν στην αρχική διακήρυξη[365].

Σχετικά με την έννοια της μη κατάλληλης προσφοράς, βλ. τον ορισμό και τα παραδείγματα στο Κεφάλαιο 7, ενότητα 7.2.2[366]

β) λόγω της μοναδικότητας/αποκλειστικότητας του προτεινόμενου αναδόχου (αρ. 32 παρ. 2 περ. β'):

Εάν η σύμβαση μπορεί να εκτελεστεί, δηλαδή τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν, μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:

αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,

ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους (δηλαδή συντρέχουν τεχνικοί λόγοι για τους οποίους η σύμβαση δύναται να ανατεθεί σε έναν και μόνο οικονομικό φορέα).

γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (δηλαδή συντρέχουν νομικοί λόγοι για τους οποίους η σύμβαση δύναται να ανατεθεί σε έναν και μόνο οικονομικό φορέα).

Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ΄ (τεχνική μοναδικότητα) και γγ΄ (αποκλειστικά δικαιώματα) εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική

---

[365] Βλ. ΔΕΕ στην υπόθεση C-376/21 όπου κρίθηκε ότι το άρθρο 32, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, της Οδηγίας 2014/24, σε συνδυασμό με το άρθρο 18, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας, έχει την έννοια ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί, στο πλαίσιο διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, να απευθυνθεί σε έναν και μόνο οικονομικό φορέα όταν η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνει, χωρίς ουσιώδεις τροποποιήσεις, τους αρχικούς όρους της συμβάσεως που μνημονεύονται σε προγενέστερη ανοικτή διαδικασία η οποία περατώθηκε λόγω του ότι η μόνη υποβληθείσα προσφορά ήταν ακατάλληλη, ακόμη και αν το αντικείμενο της επίμαχης συμβάσεως αντικειμενικώς δεν παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που να δικαιολογούν την αποκλειστική ανάθεση της εκτελέσεώς της στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

[366] Η έννοια της «μη κατάλληλης» προσφοράς του άρθρου 32 παρ. 2 περ. α' ν. 4412/2016, που επιτρέπει την προσφυγή στη διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, αντιδιαστέλλεται προς την έννοια της «μη κανονικής» ή της «απαράδεκτης» προσφοράς των παρ. 3 και 4 του άρθρου 26 που επιτρέπει την προσφυγή στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και στον ανταγωνιστικό διάλογο.

λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης. Τα ανωτέρω πρέπει να τεκμηριώνονται/ αποδεικνύονται από την αναθέτουσα αρχή.

Επισημαίνεται ότι δεν αρκεί ο προτεινόμενος οικονομικός φορέας να είναι απλώς ικανός (ή ο πιο ικανός) να προμηθεύσει/παράσχει/εκτελέσει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικώς συμφέροντα τρόπο το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Τουναντίον, απαιτείται η τεκμηρίωση από την αναθέτουσα αρχή, η οποία φέρει το βάρος απόδειξης προς τούτο, ότι η συγκεκριμένη επιλογή της στηρίζεται σε προηγηθείσα πλήρη στάθμιση όλων των τεχνικοοικονομικών παραμέτρων της προς ανάθεση σύμβασης, από την οποία προέκυψε ότι ο προτεινόμενος οικονομικός φορέας είναι ο μοναδικά ικανός, έναντι οποιουδήποτε άλλου, που προμηθεύει/παρέχει/εκτελεί δυνητικά ανάλογο αντικείμενο - και μάλιστα τουλάχιστον σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο σε επίπεδο κράτους –μέλους της Ένωσης. Συνεπώς, πρέπει να τεκμηριώνεται με ακρίβεια από την αναθέτουσα αρχή η επικαλούμενη μοναδικότητα του προτεινόμενου αναδόχου, στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, έναντι οποιουδήποτε άλλου που δραστηριοποιείται στον οικείο κλάδο σε συνθήκες ανταγωνισμού, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης . Ειδικότερα, πρέπει να τεκμηριώνεται:

- τόσο η ύπαρξη της επικαλούμενης τεχνικής μοναδικότητας ή των επικαλούμενων αποκλειστικών δικαιωμάτων που στοιχειοθετούν την προτεινόμενη κατάσταση απουσίας ανταγωνισμού,

- όσο και η μη ύπαρξη εύλογης εναλλακτικής / υποκατάστατης λύσης,

- καθώς επίσης και ότι η προτεινόμενη κατάσταση απουσίας ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της προς ανάθεση σύμβασης. Μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, εφόσον

η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης[367].

γ) λόγω συνδρομής κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση, για την οποία δεν ευθύνεται η αναθέτουσα αρχή και μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο (αρ. 32 παρ. 2 περ. γ'):

Για την εφαρμογή της σχετικής διάταξης, απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίστασης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, β) η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης, μη συμβιβαζόμενης με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας μιας τακτικής διαγωνιστικής διαδικασίας και γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίστασης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος. Περαιτέρω, υπό την επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης, δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής. Το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των ανωτέρω προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αναθέτουσα αρχή που τις επικαλείται[368].

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησής της και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής ή/και που κατέστησαν

---

[367] Πρβλ. αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αποφάσεις ΔΕΚ C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, καθώς επίσης και αναρτημένες στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eaadhsy.gr, ιδίως Γνώμες Δ1ΕΑΔΗΣΥ/2024, Δ6ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ13ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ40ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ67ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ77/2021, Δ46/2021, κ.α.

[368] Πρβλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, και πλήθος γνωμών της ΕΑΔΗΣΥ αναρτημένες στην ιστοσελίδα της στη διαδρομή www.eadhsy.gr ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ.

ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό, εκ μέρους της, των αναγκαίων ενεργειών για την αντιμετώπισή τους .

Ενδεικτικά αναφέρονται θεομηνίες, πλημμύρες, σεισμοί, πανδημίες σε έξαρση (βλ. COVID-19), επιβληθέντες έλεγχοι ροής κεφαλαίων (“capital controls”) το 2015 στην Ελλάδα, διοικητική ή/και δικαστική εμπλοκή που προκάλεσε ασυνήθη και υπέρμετρη καθυστέρηση στη διαγωνιστική διαδικασία – πέραν του ό,τι μπορούσε να προβλέψει και να αναμένει μια επιμελής αναθέτουσα αρχή, κ.α. Συναφώς επισημαίνεται ότι, όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει επανειλημμένα στην εξαιρετική διαδικασία του 32 παρ. 2 περ. γ’ του ν. 4412/2016, δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει για πρώτη φορά, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ νέου προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία .

Παραδείγματος χάριν, αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των εγκρίσεων, των δημοσιεύσεων, ή της υποβολής προδικαστικών προσφυγών και αιτήσεων αναστολής και ακύρωσης από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά οπωσδήποτε απρόβλεπτη περίσταση, συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη για απευθείας ανάθεση σύμβασης . Πλην, όμως, είναι ερευνητέο κατά περίπτωση (ad hoc) εάν τυχόν η οφειλόμενη στα ως άνω γεγονότα καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ΄ υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας. Εξυπακούεται δε ότι μια επιμελής αναθέτουσα αρχή οφείλει να ξεκινήσει εγκαίρως τις διαδικασίες σύναψης που συνάδουν με το ενωσιακό και σε συμμόρφωση με αυτό, το εθνικό δίκαιο.

δ) Σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών (ΟΧΙ έργων) υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους (αρ 32 παρ. 3):

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες είτε από τον εκκαθαριστή διαδικασίας

αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού, πλειστηριασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται σε διατάξεις νόμου (βλ. σύνδικος πτώχευσης σύμφωνα με τον Πτωχευτικό Κώδικα και κάθε άλλο πρόσωπο που ασκεί ανάλογα καθήκοντα). Η εν λόγω εξαιρετική περίπτωση έχει προβλεφθεί στο πλαίσιο της αναγνώρισης της ύπαρξης ευκαιριών στις παραπάνω καταστάσεις οι οποίες ενδέχεται να χαθούν αν ακολουθηθεί μια χρονοβόρα και αυστηρά τυπική διαγωνιστική διαδικασία. Σημειωτέον ότι, οι ως άνω αναφερόμενοι "ιδιαιτέρως ευνοϊκοί όροι» μπορεί να αναφέρονται στην τιμή (λ.χ. προμήθεια αγαθών σε ιδιαίτερα χαμηλή τιμή, λόγω παύσης λειτουργίας μιας επιχείρησης) ή όχι μόνο στην τιμή (λχ. όροι παράδοσης, κ.α.).

ε) Σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών [ΟΧΙ έργων ή υπηρεσιών] (αρ. 32 παρ. 4):

περ. α': Όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης. Ωστόσο, οι συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει της παρούσας δεν περιλαμβάνουν την παραγωγή ποσοτήτων ικανών να εξασφαλίζουν την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης (Ε&Α)[369]:

Η εν λόγω περίπτωση δεν αναφέρεται σε προϊόντα που χρησιμοποιούνται τα ίδια για την έρευνα (πχ. εξοπλισμός εργαστηρίου), αλλά για πρωτότυπα προϊόντα που έχουν κατασκευαστεί με τη χρήση κάποιου νέου υλικού ή νέας μεθόδου, δηλαδή ο σκοπός της κατασκευής τους είναι αποκλειστικά η έρευνα, ο πειραματισμός, η μελέτη ή η ανάπτυξη. Περαιτέρω, με τη διάταξη αυτή δεν μπορούν να καλυφθούν ανάγκες της αναθέτουσας αρχής σε υψηλές ποσότητες που να επαρκούν να καταστήσουν εμπορικά βιώσιμο το προϊόν ή να αποσβέσουν τις δαπάνες Ε&Α. Στην τελευταία περίπτωση, θα

---

[369] Πρβλ. Δ54/2018 σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ (νυν ΕΑΔΗΣΥ) για την προσφυγή στη διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, βάσει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 4 περ. α' Ν. 4412/2016, για την κατασκευή και τη χορήγηση στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ) μιας ειδικής διάταξης ενεργού τηλεπισκόπησης με την τεχνική Lidar (Light Detection and Ranging), δηλαδή μιας πρότυπης πειραματικής διάταξης Lidar γραμμικής/κυκλικής πολωσιμετρίας η οποία περιλαμβάνει την ανάπτυξη εξειδικευμένων τηλεσκοπίων μεγάλης διαμέτρου και ειδικά προσαρμοσμένου οπτικού πεδίου για την ανίχνευση υψηλού λόγου σήματος προς θόρυβο (SNR) με μεγάλη ακρίβεια στα 1064 nm και την ανάπτυξη βάσης στήριξης με λειτουργία σάρωσης για την τοποθέτηση δύο (2) Laser και δύο (2) εξειδικευμένων τηλεσκοπίων τα οποία θα διατίθεντο προς αποκλειστική χρήση του ΕΑΑ και ειδικότερα της Ομάδας Ατμοσφαιρικής Τηλεσκόπησης (ΟΑΤ) και με πλήρη εξασφάλιση των σχετικών δικαιωμάτων του ΕΑΑ, για ερευνητικούς σκοπούς.

πρέπει να ακολουθηθεί μια από τις άλλες διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ανοικτή, κλειστή, ανταγωνιστική με διαπραγμάτευση, κλπ).

περ. β': Για συμπληρωματικές (επιπρόσθετες) παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική αντικατάσταση αγαθών ή εγκαταστάσεων είτε για επέκταση υφιστάμενων αγαθών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να αποκτά αγαθά με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία θα προκαλούσαν ασυμβατότητα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες στη χρήση και τη συντήρηση. Η διάρκεια αυτών των συμβάσεων, καθώς και των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, δεν υπερβαίνει κατά κανόνα τα τρία (3) έτη :

Στην εν λόγω περίπτωση, οι ως άνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά. Από τη διατύπωση της σχετικής διάταξης, συνάγεται σαφώς ότι η αρχική σύμβαση που είχε ανατεθεί στον αρχικό προμηθευτή, στον οποίο ανατίθενται και συμπληρωματικές παραδόσεις, μπορεί είτε να είναι ενεργή είτε να έχει λήξει. Ως προς τον χρονικό περιορισμό που εισάγεται με τη διάταξη αυτή («Η διάρκεια αυτών των συμβάσεων, καθώς και των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, δεν υπερβαίνει κατά κανόνα τα 3 έτη»), επισημαίνεται ότι δεν γίνεται σύνδεση της νέας ανάθεσης (μέσω της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση) με τη χρονική διάρκεια της αρχικής σύμβασης, αλλά ο χρονικός περιορισμός αναφέρεται μόνο στη χρονική διάρκεια των συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει της εν λόγω διαπραγμάτευσης.

περ. γ': Εάν πρόκειται για αγαθά που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων ("commodity market"): Πράγματι οι τακτικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων δεν είναι χρήσιμες όταν αγοράζονται άμεσα αγαθά σε αγορά πρώτων υλών, περιλαμβανομένων των χρηματιστηρίων εμπορίας βασικών αγαθών, όπως είναι τα αγροτικά προϊόντα (πχ. σιτηρά), πρώτων υλών και ενέργειας (πχ. μεταλλεύματα), όπου η πολυμερής ρυθμιζόμενη και εποπτευόμενη εμπορική δομή εγγυάται κατά τρόπο φυσικό τις τιμές της αγοράς .

στ) Για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών (ΟΧΙ έργων ή αγαθών), όταν η σύμβαση ανατίθεται κατόπιν διαγωνισμού μελετών που διενεργήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 111 έως 115 του Βιβλίου Ι (άρθρο 32 παρ. 5):

Σε δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, όταν η σχετική σύμβαση έπεται διαγωνισμού μελετών που έχει διοργανωθεί, σύμφωνα με το Μέρος Α΄ του Βιβλίου Ι (Κανόνες που διέπουν τους διαγωνισμούς μελετών - Άρθρα 111 έως 115) και πρέπει, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στο διαγωνισμό μελετών, να ανατεθεί στον νικητή ή σε έναν από τους νικητές του προηγηθέντος διαγωνισμού μελετών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού πρέπει να καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις. Η αιτιολόγηση αυτής της περίπτωσης επιτρεπτής διαπραγμάτευσης έγκειται στο γεγονός ότι, όταν έχει προηγηθεί ένας διαγωνισμός μελετών, τα μέρη που θα κληθούν στη διαπραγμάτευση είναι, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, προκαθορισμένα, δηλαδή είναι ο/οι νικητής/ές του διαγωνισμού.

ζ) Για νέα έργα ή υπηρεσίες που αποτελούν επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών [ΟΧΙ προμήθειες] (άρθρο 32 παρ. 6):

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι:

- αυτά τα έργα ή υπηρεσίες είναι σύμφωνα με μία βασική μελέτη και

- αυτή η μελέτη αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης, η οποία έχει συναφθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 26 (δηλαδή μέσω διενέργειας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας ή σύμπραξης καινοτομίας). Στη βασική μελέτη αναγράφεται η έκταση πιθανών συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών και οι όροι ανάθεσής τους (λ.χ. η πιθανότητα χρήσης της εν λόγω διαδικασίας ανάθεσης).

Η δυνατότητα προσφυγής σε αυτή τη διαδικασία πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την πρώτη προκήρυξη διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές για την εφαρμογή του άρθρου 5 (κατώτατα όρια), σε συνδυασμό με το άρθρο 6 (μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης). Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο εντός τριετίας μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης. Όπως έχει

κριθεί , η χρονική διάρκεια των 3 ετών εφαρμογής της σχετικής δυνατότητας υφίσταται από τη σύναψη/ανάθεση της σύμβασης και όχι από την ολοκλήρωση του έργου. Όλες οι ως άνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά.

13.4.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ.

Η διαδικασία προσφυγής στη διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, ιδίως για τις περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης ή περιορισμού σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα, είναι σημαντικά πιο ευέλικτη από τις υπόλοιπες διαδικασίες, όχι μόνο λόγω της απουσίας δημοσίευσης προκήρυξης. Ειδικότερα:

- Ως έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής, προς τους οικονομικούς φορείς, της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. Η πρόσκληση αυτή δεν απαιτείται να αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ .
- Σύμφωνα με το άρθρο 32 Α[370], εξαιρούνται της υποχρεωτικής χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ (=εφαρμογής των άρθρων 22 παρ. 1 και 36), της υποχρέωσης υποβολής εγγύησης συμμετοχής (= εφαρμογής του άρθρου 72 παρ. 1 περ. α΄) και της υποχρέωσης υποβολής ΕΕΕΣ (=εφαρμογής του άρθρου 79 παρ. 1 έως 4), οι εξής περιπτώσεις του άρθρου 32:
    a) όπου η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα .
    b) λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα της ανάθεσης (αρ. 32 παρ. 2 περ. γ').
    c) λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών συναλλαγής, στην περίπτωση προμηθειών που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων (αρ. 32 παρ. 4 περ. γ').

Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 364, δεν ισχύει το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προθεσμίας για την άσκηση της προδικαστικής

[370] Πρβλ. άρθρο 269[Α] για τις συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ.

προσφυγής καθώς και της άσκησής της, με αποτέλεσμα να μην κωλύεται η σύναψη της σύμβασης στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας. Συναφώς σημειώνεται ότι, σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύσει στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ προκήρυξη, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 65 ή την παράγραφο 5 του άρθρου 295, κατά περίπτωση, χρησιμοποιώντας το έντυπο εκ των προτέρων γνωστοποίησης απευθείας ανάθεσης των eForms, με την οποία γνωστοποιεί την πρόθεσή της να αναθέσει τη σύμβαση και εφαρμόσει δεκαήμερη τουλάχιστον προθεσμία αναστολής της σύναψης, από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης, δεν εφαρμόζεται η διαδικασία κήρυξης ακυρότητας της σύμβασης (βλ. άρθρο 369 παρ. 5^{α}).Κατά τα λοιπά, η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στους όρους της πρόσκλησης, όπου υπάρχει. Η αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να γίνεται σε ενιαίο στάδιο με την ανάθεση της σύμβασης. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης διενεργείται από γνωμοδοτικό όργανο (Επιτροπή) που συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 221, το οποίο εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης. Ειδικά στην περίπτωση που η ανάθεση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα (32.2.γ), ως γνωμοδοτικό όργανο μπορεί να ορίζεται και η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής. Στην περίπτωση που η συναλλαγή αφορά σε προμήθεια αγαθών που είναι εισηγμένα ή αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων (άρθρο 32 παρ. 4 περ. γ΄), δεν απαιτείται προηγούμενη πρόσκληση και η διαδικασία ανάθεσης διεξάγεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής.

Ειδικότερα ζητήματα δημοσιότητας κατά την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αναλύονται στο Κεφάλαιο 1.

Για τις συμβάσεις άνω των ορίων που συνάπτονται με την ως άνω διαδικασία ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται η τήρηση της υποχρέωσης γνωστοποίησης της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 64 Γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων (άρθρο 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

13.4.3 Η ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ, ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποτελεί διαδικασία ανάθεσης προβλεπόμενη στο ν. 4412/2016 (άρθρο 32), η οποία εφαρμόζεται ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Ειδικώς, προβλέπεται η προηγούμενη παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) για προσφυγή των αναθετουσών αρχών στην εν λόγω διαδικασία, για τις δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων, εξαιρουμένων περιπτώσεων ανωτέρας βίας. Συγκεκριμένα, η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης για προσφυγή στη διαπραγμάτευση προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' Ν. 4412/2016, ως εξής:

Οι αποφάσεις των αναθετουσών αρχών που αφορούν στην προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016 (= συμβάσεις άνω των ορίων). Ωστόσο, για αναθέσεις συγχρηματοδοτούμενων από ενωσιακούς πόρους συμβάσεων που υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (δηλαδή συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΣΠΑ, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, κλπ συμβάσεις άνω των 5.000.000€ χωρίς ΦΠΑ), δεν εφαρμόζεται το

άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ` υποπερ. γδ` του ν. 4412/2016 και δεν διενεργείται ο αντίστοιχος έλεγχος της ΕΑΔΗΣΥ[371].

Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία 20 εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η ΕΑΔΗΣΥ έχει αρμοδιότητα για την παροχή σύμφωνης γνώμης (και απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της), προκειμένου οι αναθέτουσες αρχές να μπορούν να προσφεύγουν νομίμως στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για δημόσιες συμβάσεις η εκτιμώμενη αξία των οποίων βρίσκεται άνω των ορίων των Οδηγιών και υπολογιζόμενη σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου 6 και 236 περί υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης .

Τουναντίον, η ΕΑΔΗΣΥ δεν έχει αρμοδιότητα για την παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων και σε κάθε περίπτωση, εφόσον συντρέχει και μπορεί να τεκμηριωθεί κατάσταση ανωτέρας βίας. Στις περιπτώσεις αυτές, η αναθέτουσα αρχή εξετάζει, τεκμηριώνει και φέρει την ευθύνη για την υπαγωγή των εκάστοτε πραγματικών περιστατικών στις επικαλούμενες διατάξεις, όπως και για τη σωρευτική συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της νομικής βάσης που επικαλείται και εφαρμόζει για την προσφυγή της στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς την παροχή [σύμφωνης] γνώμης εκ μέρους της ΕΑΔΗΣΥ.

Τέλος επισημαίνεται ότι, μετά την άπρακτη παρέλευση της προβλεπόμενης ως άνω προθεσμίας των 20 εργάσιμων ημερών για την έκδοση της (σύμφωνης ή μη) γνώμης της ΕΑΔΗΣΥ επί υποβληθέντος αιτήματος, οι σχετικές αποφάσεις των αναθετουσών

---

[371] Βλ. τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 3 του ν. 4314/2014 (Α 265) σε συνδυασμό με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 66 παρ. 3 του ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α' 61). Πρβλ. και την αριθμ. Δ10/2024 σύμφωνη γνώμη της ΕΑΔΗΣΥ, ως αναρτάται στην ιστοσελίδα της.

αρχών περί προσφυγής στη διαπραγμάτευση μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής. Επομένως, η άπρακτη παρέλευση της σχετικής προθεσμίας δεν συνεπάγεται ούτε τεκμήριο περί παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής ούτε σιωπηρή απόρριψη του αιτήματος. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, χωρίς τη γνώμη της ΕΑΔΗΣΥ και φέροντας η ίδια την ευθύνη για την υπαγωγή των εκάστοτε πραγματικών περιστατικών στις επικαλούμενες διατάξεις.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Ο Δήμος Χ αναθέτει σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων του, διάρκειας 3 μηνών και εκτιμώμενης αξίας 230.000€, με τη διαδικασία της προσφυγής στη διαπραγμάτευση επί τη βάσει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016. Ως απρόβλεπτη περίσταση επικαλείται την πτώχευση του υφιστάμενου αναδόχου και την συνακόλουθη αδυναμία του να συνεχίσει να εξυπηρετεί τη σύμβαση. Η πρόσκληση για προσφυγή στη διαπραγμάτευση απευθύνεται σε 3 οικονομικούς φορείς και δεν αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ. Με την εν λόγω πρόσκληση δεν ζητείται η υποβολή εγγύησης συμμετοχής κατά την υποβολή των προσφορών, ενώ για την αξιολόγησή τους δεν συγκροτείται συλλογικό γνωμοδοτικό όργανο. Ορθώς η αναθέτουσα αρχή δεν αναρτά την πρόσκληση στο ΚΗΜΔΗΣ, δεν ζητά εγγύηση συμμετοχής και αναθέτει την αξιολόγηση των προσφορών στην αρμόδια υπηρεσία;

Απάντηση:

Οι ενέργειες του Δήμου Χ είναι νόμιμες, καθώς στο άρθρο 61 παρ. 2 του ν. 4412/2016 προβλέπεται ρητά ότι η εν λόγω πρόσκληση δεν απαιτείται να αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ. Ομοίως, στο άρθρο 32Α παρ. 1 προβλέπεται ότι εξαιρείται της υποχρεωτικής εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 72 παρ. 1 περί εγγυήσεων η περίπτωση όπου η ανάθεση έχει επείγοντα χαρακτήρα κατά το 32 παρ. 2 περ. γ. Τέλος, στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι, στη συγκεκριμένη νομική βάση, ως γνωμοδοτικό όργανο για την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να ορίζεται και η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14: ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

14.1 ΈΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

14.1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

14.1.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Μία από τις καινοτομίες του ν. 4412/2016, πέραν της ενσωμάτωσης σε ένα ενιαίο νομοθέτημα διατάξεων για προετοιμασία, ανάθεση και εκτέλεση όλων των ειδών δημοσίων συμβάσεων (προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών) ήταν και η συμπερίληψη διατάξεων για την έννομη προστασία κατά τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, τόσο την προδικαστική όσο και τη δικαστική, σε ένα διακριτό τμήμα και συγκεκριμένα στο ΒΙΒΛΙΟ IV (λόγω της ενσωμάτωσης των σχετικών δικονομικών Οδηγιών). Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι το ΒΙΒΛΙΟ IV δεν περιλαμβάνει διατάξεις για την έννομη προστασία (προδικαστική και δικαστική) κατά την εκτέλεση, της οποίας οι διατάξεις εντοπίζονται -συστηματικά- στο ΒΙΒΛΙΟ I, στις ειδικές διατάξεις για την εκτέλεση των συμβάσεων και δεν πρέπει να συγχέονται με το αντικείμενο του παρόντος Κεφαλαίου.

14.1.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σχετίζονται με την εξοικείωση των επαγγελματιών των δημοσίων συμβάσεων με τις λιγότερες γνωστές σε αυτούς διατάξεις περί παροχής έννομης προστασίας και ιδίως:

- Το πλαίσιο παροχής έννομης προστασίας (εκτελεστές πράξεις, αρμόδια όργανα, προθεσμίες κλπ).
- Το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προθεσμίας αλλά και της άσκησης προδικαστικής προσφυγής, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να μην

προχωρήσει σε ενέργειες που μπορεί να οδηγήσουν σε ακυρότητα της διαδικασίας (π.χ. αποσφράγιση οικονομικών προσφορών ή σύναψη σύμβασης).

- Τις υποχρεώσεις της αναθέτουσας αρχής αμέσως μετά την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής σχετικά με τις κοινοποιήσεις που πρέπει να γίνουν προς την ΕΑΔΗΣΥ αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο να ασκήσει παρέμβαση, τη χορήγηση πρόσβασης στον φάκελο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τη σύνταξη απόψεων σχετικά με τους λόγους της προδικαστικής προσφυγής, στις οποίες μπορεί να παρατεθεί αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.
- Την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής για συμμόρφωση με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, το δικαίωμά της να προσβάλει την εν λόγω απόφαση ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προθεσμίας αλλά και της άσκησης αίτησης ακύρωσης – αναστολής.
- Την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να στείλει πλήρη φάκελο και απόψεις στο αρμόδιο δικαστήριο.
- Την υποχρέωσή της να συμμορφωθεί με την απόφαση του δικαστηρίου.

14.1.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο Κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται η προδικαστική και η δικαστική προστασία κατά τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης. Πιο συγκεκριμένα, στη συγκεκριμένη θεματική, αναπτύσσονται τα μέσα προδικαστικής και δικαστικής έννομης προστασίας (δηλαδή η προδικαστική προσφυγή και η αίτηση ακύρωσης – αναστολής), οι αποφάσεις οι οποίες προσβάλλονται με τα μέσα αυτά, τα όργανα στα οποία απευθύνονται, οι προβλεπόμενοι χρόνοι για την άσκησή τους αλλά και για την έκδοση απόφασης επ' αυτών, το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προθεσμίας αλλά και της άσκησης προδικαστικής προσφυγής, η δυνατότητα παροχής προσωρινής προστασία και οι συνέπειες έκδοσης των αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ αλλά και των δικαστηρίων. Επίσης, δίνεται έμφαση στις υποχρεώσεις της αναθέτουσας αρχής, η οποία – μεταξύ άλλων -

αναλαμβάνει την ευθύνη όλων των κοινοποιήσεων (προδικαστικών προσφυγών, παρεμβάσεων, υπομνημάτων) αλλά και της συμμόρφωσης με τις αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ και των δικαστηρίων.

14.1.2 ΒΙΒΛΙΟ IV – ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άλλη μία καινοτομία του ν. 4412/2016 ήταν η σύσταση μίας νέας ανεξάρτητης Αρχής, της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), και η ανάθεση σε αυτήν της αρμοδιότητας να εξετάζει το σύνολο των προδικαστικών προσφυγών που ασκούνται στο στάδιο της ανάθεσης, για τις διαγωνιστικές διαδικασίες όλων των αναθετουσών αρχών της χώρας. Μέχρι τότε, την αρμοδιότητα αυτή την είχαν οι ίδιες οι αναθέτουσες αρχές. Η ΑΕΠΠ ξεκίνησε να ασκεί την αρμοδιότητά της τον Ιούνιο του 2017. Το 2022 ψηφίστηκε ο ν. 4912/2022 (Α' 59), ο οποίος επέφερε δομικές αλλαγές τόσο στην ΑΕΠΠ όσο και στην Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ), η οποία είχε συσταθεί προγενέστερα με το ν. 4013/2011. Με τον ν. 4912/2022 δημιουργήθηκε μία νέα Αρχή, η Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ), στην οποία συγχωνεύθηκαν η ΑΕΠΠ και η ΕΑΑΔΗΣΥ, διατηρώντας το σύνολο των αρμοδιοτήτων τους. Η αρμοδιότητα της εξέτασης προδικαστικών προσφυγών κατά το στάδιο της ανάθεσης προβλέπεται πλέον στο άρθρο 347 παρ. 2 περ. ιδ) Ν. 4412/2016. Περαιτέρω, όσον αφορά την δικαστική προστασία στο στάδιο που προηγείται της ανάθεσης σύμβασης, ο ν. 4782/2021, ο οποίος επέφερε γενικά εκτεταμένες τροποποιήσεις στον Ν. 4412/2016, εισήγαγε μία καινοτομία και συγκεκριμένα το ένδικο βοήθημα της αίτησης ακύρωσης – αναστολής, το οποίο αποσκοπεί στην επιτάχυνση της δικαστικής επίλυσης διαφορών.

14.1.2.1 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΚΑΤΑ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ.

14.1.2.1.1 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ IV

Οι διατάξεις του ΒΙΒΛΙΟΥ IV (άρθρα 345 έως 374) εφαρμόζονται στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης και τροποποίησης συμβάσεων του ν. 4412/2016, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των ορίων των άρθρων 118 και 328 περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας των άρθρων 119 και 329. Σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του νόμου, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμφωνιών - πλαίσιο, συμβάσεων παραχώρησης και δυναμικών συστημάτων αγορών, καθώς και των τροποποιήσεων αυτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 346, κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων των ΒΙΒΛΙΩΝ I και II και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει:

- προσωρινή προστασία
- ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής
- ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα

Στο ίδιο πλαίσιο προβλέπεται ότι κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ επί της προδικαστικής προσφυγής (συμπεριλαμβανομένης της αναθέτουσας αρχής, όταν η προσφυγή έχει γίνει δεκτή), μπορεί να ασκήσει αίτηση αναστολής εκτέλεσης και ακύρωσης της απόφασης αυτής ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων .

14.1.2.1.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Ειδικότερα, προβλέπεται ότι κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων ένδικων βοηθημάτων στο πλαίσιο της δικαστικής προστασίας, να ασκήσει προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

Οι βασικοί κανόνες που προκύπτουν από τις ανωτέρω διατάξεις και οι οποίες εντοπίζονται χρονικά στα όρια μίας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης (από την προκήρυξη μέχρι την κατακύρωση) είναι οι εξής:

- Η προδικαστική προσφυγή μπορεί να ασκηθεί μόνο από όποιον έχει έννομο συμφέρον, το οποίο προκύπτει από υφιστάμενη ή πιθανολογούμενη ζημία

- Η ζημία πρέπει να έχει προκύψει από πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής, με την οποία παραβιάζεται ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων

- Ειδικότερα, η πράξη της αναθέτουσας αρχής συνδέεται με κάποια εκδοθείσα εκτελεστή πράξη του αποφαινόμενου οργάνου (και όχι, για παράδειγμα, με το πρακτικό του γνωμοδοτικού οργάνου)

- Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί αναγκαίο διαδικαστικό βήμα πριν την προσφυγή στην δικαστική προστασία, έχει δηλαδή ενδικοφανή χαρακτήρα.

Επίσης, ο νόμος προβλέπει ρητά ότι δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή.

14.1.2.1.3 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής[372] είναι:

(α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή

(β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως,

(γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Αυτό σημαίνει ότι, αν δεν αποδειχθεί πραγματική γνώση της διακήρυξης νωρίτερα (π.χ. με την επίσκεψη του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα στους χώρους του εστιατορίου, στο οποίο θα παρασχεθούν οι υπηρεσίες σίτισης ή με την ανάρτηση στο ΕΣΗΔΗΣ εγγράφου για αναζήτηση διευκρινίσεων), η μέγιστη προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά όρων διακήρυξης ανέρχεται σε 25 ημέρες από την ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ (15 + 10).

(δ) σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης.

Όλες οι προαναφερόμενες ημερομηνίες αφορούν σε ημερολογιακές και όχι εργάσιμες ημέρες. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 9 της ΚΥΑ 64233/2021 (Β’

[372] Βλ. άρθρο 361 ν. 4412/2016 (Προθεσμία άσκησης της προσφυγής).

2453) με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», *οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση αποστολής, κοινοποίησης ή υποβολής και εάν δεν ορίζεται διαφορετική ώρα στα έγγραφα της σύμβασης λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59*.

14.1.2.1.4 ΤΡΟΠΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Κατά κανόνα, η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που η διαγωνιστική διαδικασία δεν διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΕΑΔΗΣΥ (είτε με την αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε με την κατάθεση στο πρωτόκολλο). Στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (άρθρο 8 παρ. 2) προβλέπεται ότι η προσφυγή υποβάλλεται υποχρεωτικά με τη χρήση τυποποιημένου εντύπου.

Ειδικότερα, όταν η διαγωνιστική διαδικασία διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ, η προδικαστική προσφυγή:

- κατατίθεται σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF)
- φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, την οποία απαιτείται, να κατέχουν ούτως ή άλλως οι οικονομικοί φορείς για τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό
- κατατίθεται στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία»
- κοινοποιείται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΕΑΔΗΣΥ
- συνοδεύεται από το αναλογούν παράβολο

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία υποβολής της προσφυγής θεωρείται η ημερομηνία ηλεκτρονικής καταχώρισης αυτής στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού.

Ειδικές διατάξεις προβλέπουν τι γίνεται σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ.

Από πλευράς περιεχομένου, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να περιέχει τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της (ή αλλιώς προβαλλόμενοι λόγοι προσφυγής).

14.1.2.1.5 ΚΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ, Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΧΕΤΑΙ ΕΝ ΟΛΩ Η ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΑΛΛΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΑΣΚΗΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ.ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ

Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της προσφυγής, παρέμβαση ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του. Η κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο γίνεται με ευθύνη της αναθέτουσας αρχής το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της. Η παρέμβαση κατατίθεται ηλεκτρονικά, όπως και η προδικαστική προσφυγή, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

Επιπροσθέτως, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί σε όλα τα μέρη τις απόψεις της, τις παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό ή αν ο διαγωνισμός δεν διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

14.1.2.1.6 ΠΑΡΑΒΟΛΟ

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Δημοσίου, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,50 τοις εκατό (0,50%) της προϋπολογισθείσας αξίας (χωρίς Φ.Π.Α.) της σχετικής σύμβασης[373]. Το ύψος του παραβόλου δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εξακοσίων (600) ευρώ ούτε ανώτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ. Αν από τα έγγραφα της σύμβασης δεν προκύπτει η προϋπολογισθείσα αξία της, για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής, κατατίθεται παράβολο ύψους εξακοσίων (600) ευρώ.

Εάν από τα έγγραφα της σχετικής σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της αξίας του τμήματος ή των τμημάτων της σύμβασης σχετικά με τα οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή.

Το παράβολο καταβάλλεται κατά την κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής. Η ως άνω κατάθεση του παραβόλου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω της εφαρμογής "e-παράβολο" στη διαδικτυακή πύλη της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) και αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού. Για την απόδειξη της καταβολής και της είσπραξης του παράβολου ο προσφεύγων υποχρεούται να επισυνάψει στο έντυπο προσφυγής του Παραρτήματος Ι εκτυπωμένο αντίγραφο ηλεκτρονικής πληρωμής του ποσού σε Τράπεζα, επικυρωμένη εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών ότι το ως άνω παράβολο, υπό τον αντίστοιχο Κωδικό, φέρει

[373] Βλ. άρθρο 363 ν. 4412/2016 (Παράβολο – Εξουσιοδοτική διάταξη).

την ένδειξη "πληρωμένο" καθώς και βεβαίωση περί ελέγχου και δέσμευσης του ηλεκτρονικού παράβολου από την Υπηρεσία που το αποδέχεται.

Το παράβολο επιστρέφεται στον προσφεύγοντα:

- σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του,
- όταν η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια πριν από την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής,
- σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντα από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής[374].

Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής του προσφεύγοντος, το παράβολο αποδίδεται στο Δημόσιο, εφόσον:

- ο προσφεύγων δεν ασκήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 372 αίτηση αναστολής και ακύρωσης ή
- ο προσφεύγων παραιτηθεί από αυτήν ή
- με την απόφαση του Δικαστηρίου απορριφθεί η αίτηση του προσφεύγοντος ή
- σε κάθε περίπτωση που δεν διατάσσεται η ΕΑΔΗΣΥ να επιστρέψει το παράβολο στον προσφεύγοντα.

14.1.2.2 ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ.

[374] Βλ. και πρόσφατη απόφαση 289/2024 του Δ΄ Τμήματος (7μελούς) του ΣτΕ, με την οποία ακυρώθηκε το Πρακτικό της ΕΑΔΗΣΥ με το οποίο κατέπεσε το παράβολο κατόπιν παραίτησης από την προσφυγή μετά την παρέλευση 10μέρου, *«[…] διότι η κατά τα ως άνω κατάπτωση του παραβόλου διατάχθηκε κατ' εφαρμογήν της επίμαχης ρυθμίσεως του άρθρου 363 παρ. 5 περ. γ του ν. 4412/2016, η οποία, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά ανωτέρω, δεν είναι συμβατή με τις διατάξεις του άρθρου 1 της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ και του άρθρου 47 του ΧΘΔΕΕ* ».

14.1.2.2.1 ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας[375]. Η εν λόγω ακυρότητα διαπιστώνεται με απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ μετά από άσκηση σχετικής προσφυγής .

Στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών προβλέπεται ότι είναι δυνατό να διατάσσεται και η άρση της απαγόρευσης σύναψης της σύμβασης. Λόγο άρσης της απαγόρευσης αυτής συνιστά το προδήλως απαράδεκτο ή το προδήλως αβάσιμο της προδικαστικής προσφυγής, περί του οποίου αρκεί απλή μνεία.

Κατά τα λοιπά, η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν εκδοθεί απόφαση περί προσωρινών μέτρων .

Το προαναφερόμενο ανασταλτικό αποτέλεσμα δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν δεν απαιτείται προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης,
- αν υποβλήθηκε μόνο μία (1) προσφορά και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι και
- εφόσον πρόκειται για εκτελεστική σύμβαση συμφωνίας - πλαίσιο ή για σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο Δυναμικού Συστήματος Αγορών .

14.1.2.2.2 ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ

Η ΕΑΔΗΣΥ, ύστερα από αίτημα του προσφεύγοντος και μετά από κλήση της αναθέτουσας αρχής προ τριών (3) ημερών, εκδίδει υποχρεωτικά κατόπιν συνεδρίασης συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση:

---

[375] Βλ. άρθρο 364 ν. 4412/2016 (Ανασταλτικό αποτέλεσμα).

ο είτε αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης, ορίζοντας και τα κατάλληλα μέτρα έως ότου εκδοθεί απόφαση επί της προσφυγής και, πάντως, όχι πέραν της προθεσμίας για την έκδοση της απόφασής της.

ο είτε απόρριψης του αιτήματος περί λήψης προσωρινών μέτρων, αν κρίνει ότι, ύστερα από στάθμιση όλων των συμφερόντων που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και του δημόσιου συμφέροντος, οι πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη χορήγηση των προσωρινών μέτρων είναι περισσότερες από τα οφέλη[376].

Η εν λόγω απόφαση αναστολής της προσβαλλόμενης πράξης μπορεί να εκδοθεί και αυτεπαγγέλτως, χωρίς δηλαδή να έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα του προσφεύγοντος.

Η απόφαση να μη χορηγηθούν προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει το πρόσωπο που έχει ζητήσει τη χορήγηση των εν λόγω μέτρων.

14.1.2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ, ΑΠΟΨΕΙΣ, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ, ΦΑΚΕΛΟΣ, ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΡΩΣΗΣ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ.

14.1.2.3.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Για την εξέταση των προδικαστικών προσφυγών η ΕΑΔΗΣΥ συνεδριάζει και λαμβάνει αποφάσεις σε τριμελή κλιμάκια, που αποτελούνται από έναν (1) Σύμβουλο, ως Πρόεδρο, και δύο (2) μέλη. Κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για υπόθεση μείζονος σπουδαιότητας ή προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης αντιφατικών

[376] Βλ. άρθρο 366 ν. 4412/2016 (Προσωρινά μέτρα).

αποφάσεων, ο Πρόεδρος της Αρχής μπορεί, με πράξη του, να ορίσει την εξέταση προδικαστικής προσφυγής από το Εκτελεστικό Συμβούλιο, με εισηγητή έναν (1) εκ των Συμβούλων, επικουρούμενο από μέλος της ΕΑΔΗΣΥ .

Κάθε κλιμάκιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του. Στην πρόσκληση (πράξη του Προέδρου του κλιμακίου) ορίζεται η ημέρα και η ώρα εξέτασης της προσφυγής, η οποία δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από σαράντα (40) ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσής της. Η πράξη αυτή κοινοποιείται το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την εξέταση της προσφυγής στον προσφεύγοντα, στην αναθέτουσα αρχή κατά της οποίας ασκείται η προσφυγή και σε εκείνους οι οποίοι έχουν ασκήσει παρέμβαση.

Εφόσον ο προσφεύγων ή ο παρεμβαίνων ή η αναθέτουσα αρχή αιτηθούν να αναπτύξουν και προφορικά τους ισχυρισμούς τους επί των λόγων της προδικαστικής προσφυγής, ο προεδρεύων του κλιμακίου με πράξη του δύναται να καλεί σε ακρόαση ενώπιον του κλιμακίου όλους τους ανωτέρω σε ημέρα και ώρα, η οποία δεν μπορεί να είναι αργότερα από την ημέρα και ώρα εξέτασης της προσφυγής. Η κλήση για την ακρόαση κοινοποιείται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από την ορισθείσα ακρόαση στον προσφεύγοντα, στην αναθέτουσα αρχή και στον ασκήσαντα παρέμβαση. Ακρόαση δεν πραγματοποιείται κατά τη διαδικασία για τη λήψη ή μη προσωρινών μέτρων.

Το αργότερο δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής, η ΕΑΔΗΣΥ ελέγχει εάν η αναθέτουσα αρχή έχει εκπληρώσει την υποχρέωσή της για κοινοποίηση της προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο και, εάν δεν την έχει εκπληρώσει, η κοινοποίηση γίνεται με μέριμνα της ΕΑΔΗΣΥ, έτσι ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να ασκήσουν παρέμβαση.

Οι αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ κοινοποιούνται στους ενδιαφερομένους και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της, τηρουμένων των υφισταμένων ρυθμίσεων για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα .

Επισημαίνεται ότι όλες οι προθεσμίες της παρούσας ενότητας είναι αποκλειστικές.

Στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών περιλαμβάνονται ειδικότεροι κανόνες σχετικά με τον σχηματισμό φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου.

14.1.2.3.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΗΜΜΕΛΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΑΥΤΩΝ

Στις περιπτώσεις όπου η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή:

- Κοινοποιεί την προσφυγή το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής, προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής,

- Διαβιβάζει στην ΕΑΔΗΣΥ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης:

ο τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης,

ο τα αποδεικτικά κοινοποίησης της προσφυγής στους ενδιαφερόμενους τρίτους

ο τις απόψεις της επί της προσφυγής. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

ο κοινοποιεί σε όλα τα μέρη τις απόψεις της, τις παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

Όταν η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΕΑΔΗΣΥ (επειδή λχ. η διαδικασία δεν διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ), η τελευταία καταχωρίζει αυθημερόν την προσφυγή και την κοινοποιεί στην αναθέτουσα αρχή το αργότερο έως την επομένη εργάσιμη ημέρα από την καταχώριση. Στη συνέχεια, η ΕΑΔΗΣΥ καλεί την αναθέτουσα αρχή να

προβεί από την επομένη της ως άνω κοινοποίησης στις προαναφερόμενες ενέργειες (κοινοποιήσεις, διαβίβαση φακέλου και απόψεων κλπ).

Θα πρέπει να τονισθεί ότι η παράλειψη των ανωτέρω κοινοποιήσεων και η μη διαβίβαση προς την ΕΑΔΗΣΥ του φακέλου της υπόθεσης και των απόψεων της αναθέτουσας αρχής συνιστούν ιδιαίτερο πειθαρχικό αδίκημα των αρμόδιων για τις ενέργειες αυτές υπαλλήλων.

Επιπροσθέτως, σε περίπτωση μη αποστολής του φακέλου από την αναθέτουσα αρχή, η ΕΑΔΗΣΥ μπορεί να συναγάγει τεκμήριο ομολογίας της αναθέτουσας αρχής για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος.

Τέλος, εφόσον κρίνει ότι η παράλειψη αποστολής των προαναφερόμενων στοιχείων ή η καθυστερημένη αποστολή τους είναι αδικαιολόγητη και καθιστά ιδιαιτέρως δυσχερή την ουσιαστική παροχή προδικαστικής προστασίας, η ΕΑΔΗΣΥ μπορεί, με την απόφαση επί της προσφυγής, σταθμίζοντας τις συντρέχουσες σε κάθε περίπτωση συνθήκες, να επιβάλει αυτεπαγγέλτως χρηματική κύρωση στην αναθέτουσα αρχή. Το ποσό της κύρωσης αυτής μπορεί να ανέρχεται από εκατό (100) μέχρι πεντακόσια (500) ευρώ, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων και αναλόγως της βαρύτητας της παράβασης, καταβάλλεται μία φορά για κάθε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης και αποτελεί έσοδο της ΕΑΔΗΣΥ. Μνεία της κύρωσης αυτής γίνεται στον ατομικό φάκελο του υπαλλήλου που είναι υπεύθυνος για την καθυστέρηση ή την ελλιπή αποστολή ή τη μη αποστολή του φακέλου και των απόψεων της υπηρεσίας.

14.1.2.4 ΈΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

14.1.2.4.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΑΔΗΣΥ

Η ΕΑΔΗΣΥ αποφαίνεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της, η οποία εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής[377].

Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια.

Τονίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ. Πιο συγκεκριμένα, εάν η απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ ακυρώνει μία πράξη της αναθέτουσας αρχής, η τελευταία θα πρέπει να εκδώσει νέα πράξη, με την οποία π.χ. θα κάνει δεκτή την προσφορά που κρίθηκε ότι δεν έπρεπε να απορριφθεί. Ομοίως, εάν με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ ακυρώνεται η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής π.χ. να αιτιολογήσει την βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών ή να ζητήσει διευκρινίσεις από έναν προσφέροντα, τότε η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να προβεί στην αντίστοιχη νόμιμη ενέργεια.

Σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του νόμου, η ΕΑΔΗΣΥ, κατά την εξέταση προδικαστικής προσφυγής και την έκδοση απόφασης επί αυτής, επιλαμβάνεται αποκλειστικά επί θεμάτων που θίγονται με την προσφυγή και δεν μπορεί να ελέγξει παρεμπιπτόντως όρους της διακήρυξης ή ζητήματα που αφορούν στη διενέργεια της διαδικασίας.

---

[377] Βλ. άρθρο 367 ν. 4412/2016.

14.1.2.5 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΓΙΑ ΚΗΡΥΞΗ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ.

14.1.2.5.1 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Είναι λιγότερο γνωστό ότι η αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ για εξέταση προδικαστικών προσφυγών καταλαμβάνει και αυτήν την ειδική κατηγορία προσφυγών, οι οποίες έχουν ως αίτημα όχι την ακύρωση κάποιας εκτελεστής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία ανάθεσης, αλλά την κήρυξη ακυρότητας σύμβασης, η οποία δεν έπρεπε να έχει συναφθεί. Οι εν λόγω προσφυγές ασκούνται μετά την υπογραφή της σύμβασης, χωρίς όμως οι αιτιάσεις τους να σχετίζονται με την εκτέλεση.

14.1.2.5.2 ΛΟΓΟΙ ΚΗΡΥΞΗΣ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ειδικότερα, προβλέπεται ότι η ΕΑΔΗΣΥ αποφασίζει να κηρύξει την ακυρότητα σύμβασης που έχει ήδη συναφθεί[378], εάν διαπιστώσει ότι:

ο η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις περιπτώσεις που αυτή απαιτείται, κατά παράβαση των ευρωπαϊκών και εθνικών κανόνων δημόσιων συμβάσεων· ή

ο αν δεν τηρήθηκε η υποχρέωση αναστολής της σύναψης, σύμφωνα με το άρθρο 364· ή

[378] Βλ. άρθρα 368 ν. 4412/2016.

ο σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας - πλαισίου, όταν παραβιάζονται υποχρεώσεις σχετικές με την σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων και σε περίπτωση εφαρμογής δυναμικού συστήματος αγορών, όταν παραβιάζονται υποχρεώσεις σχετικές με την τήρηση ελάχιστων προθεσμιών παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών, την υποχρέωση δημοσίευσης προκήρυξης για την ανάθεση δυναμικού συστήματος αγορών ή την παροχή δυνατότητας συμμετοχής στο σύστημα / υποβολής προσφοράς .

14.1.2.5.3 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Η προσφυγή για την κήρυξη ακυρότητας σύμβασης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης κατά τα άρθρα 64, 65, 66, 122 ή 294, 295, 296 κατά περίπτωση, εφόσον στη δημοσίευση περιλαμβάνεται αιτιολογία για τη σύναψη της σύμβασης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης ή από την επομένη της ενημέρωσης των ενδιαφερομένων με άλλον τρόπο.

Η προσφυγή δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να ασκηθεί μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την επομένη της σύναψης της σύμβασης.

14.1.2.5.4 ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Η κατάθεση της προσφυγής της παρούσας ενότητας αναστέλλει την εκτέλεση της σύμβασης έως την έκδοση απόφασης ΕΑΔΗΣΥ, εκτός εάν γίνει δεκτό αίτημα προσωρινής προστασίας της αναθέτουσας αρχής που ασκείται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 366.

14.1.2.5.5 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η διαδικασία της εν λόγω προσφυγής δεν εφαρμόζεται[379], σε περίπτωση παραβίασης των προαναφερόμενων υποχρεώσεων κατά τη σύναψη συμφωνίας πλαισίου ή την

[379] Βλ. άρθρο 369 ν. 4412/2016.

εφαρμογή δυναμικού συστήματος αγορών, εφόσον έχουν τηρηθεί κάποιες ελάχιστες προϋποθέσεις ενημέρωσης των απορριφθέντων και έχει εφαρμοσθεί τουλάχιστον δεκαήμερη αναστολή σύναψης της σύμβασης. Επίσης, η διαδικασία προσφυγής κήρυξης ακυρότητας σύμβασης δεν εφαρμόζεται:

α) αν η αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκήρυξη, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 65 ή την παράγραφο 5 του άρθρου 295, κατά περίπτωση, με την οποία γνωστοποιεί την πρόθεσή της να αναθέσει τη σύμβαση και εφάρμοσε δεκαήμερη τουλάχιστον προθεσμία αναστολής της σύναψης, από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης, εφόσον η προκήρυξη αυτή συντάχθηκε σύμφωνα με το Παράρτημα XII του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ισχύει,

β) σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας πλαισίου και εφαρμογής δυναμικού συστήματος αγορών, όταν παραβιάζονται οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από τα άρθρα 39 και 33, αν η αναθέτουσα αρχή έχει αποστείλει την απόφαση ανάθεσης μαζί με συνοπτική έκθεση των λόγων της παρ. 2 του άρθρου 70 στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες, αναφέροντας τις προθεσμίες αναστολής σύναψης της σύμβασης και εφαρμόσει δεκαήμερη τουλάχιστον προθεσμία αναστολής της σύναψης, από την επομένη της αποδεδειγμένης παραλαβής της απόφασης από τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες.

14.1.2.5.6 ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η ΕΑΔΗΣΥ μπορεί να μην κηρύξει την ακυρότητα σύμβασης η οποία έχει ανατεθεί παράνομα για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 368, εάν διαπιστώσει ότι επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης[380]. Οικονομικά συμφέροντα τα οποία συνδέονται άμεσα

[380] Βλ. άρθρο 370 ν. 4412/2016.

με τη σύμβαση δεν συνιστούν επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος. Η ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων μιας σύμβασης θεωρείται ως επιτακτικός λόγος εφόσον σε εξαιρετικές περιστάσεις η ακυρότητα θα οδηγούσε σε δυσανάλογες συνέπειες.

Αν η ΕΑΔΗΣΥ αποφασίσει, σύμφωνα με τα ανωτέρω να μην κηρύξει την ακυρότητα σύμβασης η οποία συνάφθηκε παράνομα για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 368, επιβάλλει πρόστιμο στην αναθέτουσα αρχή, το ύψος του οποίου καθορίζεται στη σχετική απόφαση. Ειδικότερα, έχει διακριτική ευχέρεια να καθορίσει το ύψος του προστίμου λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συμπεριφορά της αναθέτουσας αρχής και τη διάρκεια της σύμβασης. Το ύψος του προστίμου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της αξίας της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Με ειδική απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, το πρόστιμο περιέρχεται στον αιτούντα.

14.1.2.5.7 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΗΡΥΞΗΣ ΑΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Αν η ΕΑΔΗΣΥ κηρύξει σύμβαση άκυρη, σύμφωνα με το άρθρο 368, η ακυρότητα έχει αναδρομική ισχύ με την επιφύλαξη της δυνατότητας περιορισμού της ακυρότητας μόνο στο ανεκτέλεστο τμήμα της σύμβασης (βλ. κατωτέρω)[381].

Οι αξιώσεις των μερών διέπονται από τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού και οι σχετικές διαφορές εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

Αν ο ανάδοχος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την ακυρότητα της σύμβασης, δεν γεννάται έναντι της Διοίκησης αξίωσή του, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού ή η εν λόγω αξίωσή του ικανοποιείται μόνο εν μέρει.

Η ΕΑΔΗΣΥ, εκτιμώντας το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, τη σοβαρότητα της παράβασης και τη συμπεριφορά της αναθέτουσας αρχής, μπορεί να κηρύξει την

[381] Βλ. άρθρο 371 ν. 4412/2016.

ακυρότητα μόνο του ανεκτέλεστου τμήματος της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συμπεριφορά της αναθέτουσας αρχής και τη διάρκεια της σύμβασης επιβάλλει πρόστιμο στην αναθέτουσα αρχή, το ύψος του οποίου καθορίζεται στη σχετική απόφαση και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της αξίας της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Με ειδική απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, το πρόστιμο περιέρχεται στον αιτούντα.

14.1.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.

14.1.3.1 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Καταρχάς επισημαίνεται ότι οι αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ επί προδικαστικών προσφυγών υπόκεινται αποκλειστικά στα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται στην παρούσα ενότητα[382].

14.1.3.1.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

Όποιος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και υφίσταται ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από ενδεχόμενη παραβίαση της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων, μπορεί, με το ίδιο δικόγραφο, να ασκήσει αίτηση αναστολής εκτέλεσης και ακύρωσης:

- των αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ ή
- της παράλειψης της ΕΑΔΗΣΥ να εκδώσει απόφαση (σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής)

[382] Βλ. άρθρα 372-373 ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται ότι δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η ΕΑΔΗΣΥ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός του οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή.

Με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι συναφείς προς την εν λόγω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί, αντιστοίχως, έως τη συζήτηση της αίτησης.

Η αίτηση αναστολής και ακύρωσης περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη διαδικασία ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Αυτό σημαίνει ότι στο στάδιο αυτό δεν είναι δυνατό να προβληθούν νέες αιτιάσεις κατά των πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής.

Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ασκήσει η ίδια την αίτηση αναστολής και ακύρωσης, μπορεί να προβάλει και οψιγενείς ισχυρισμούς αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.

14.1.3.1.2 ΑΡΜΟΔΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Αρμόδιο για την εκδίκαση της αίτησης αναστολής και ακύρωσης είναι το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της αναθέτουσας αρχής.

Κατ’ εξαίρεση, διαφορές οι οποίες προκύπτουν κατά την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών και δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) σύμφωνα με τον ν. 3389/2005 (Α’ 232), εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Ομοίως, διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

14.1.3.1.3 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΝΔΙΚΟΥ ΒΟΗΘΗΜΑΤΟΣ.

Η αίτηση ασκείται εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ ή από την παρέλευση της προθεσμίας για την έκδοση απόφασης, σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προσφυγής.

Η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν των εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση του δικογράφου.

14.1.3.1.4 ΆΣΚΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.

Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της αίτησης:

- κατατίθεται η παρέμβαση, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα λοιπά μέρη της δίκης εντός δύο (2) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς λογίζεται ως απαράδεκτη

- διαβιβάζονται ο φάκελος και οι απόψεις της ΕΑΔΗΣΥ και της αναθέτουσα αρχής, εφόσον νομιμοποιείται παθητικά η ΑΑ

- κατατίθενται στο δικαστήριο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς των διαδίκων

Το διατακτικό της δικαστικής απόφασης εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων.

14.1.3.1.5 ΠΑΡΑΒΟΛΟ

Για την άσκηση της αίτησης οι οικονομικοί φορείς καταβάλλουν παράβολο, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 0,1% της προϋπολογισθείσας αξίας,

περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Το 1/2 του ποσού του παραβόλου καταβάλλεται κατά την κατάθεση της αίτησης και, αν η αίτηση απορριφθεί, ο αιτών καταδικάζεται στην καταβολή του υπολοίπου 1/2 με την απόφαση του Δικαστηρίου.

Το παράβολο εκδίδεται υπέρ του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτηρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) και υπέρ του Δημοσίου, σε ποσοστό 60% και 40% του συνολικού ύψους αντιστοίχως, το οποίο καταμερίζεται σε δύο αντίστοιχους Κ.Α.Ε..

Σε περίπτωση άσκησης αίτησης εκ μέρους αναθέτουσας αρχής, ισχύουν οι γενικές διατάξεις, ανάλογα με τη φύση της αναθέτουσας αρχής.

Σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της αίτησης, το Δικαστήριο διατάσσει την απόδοση του παραβόλου στον αιτούντα. Σε περίπτωση ακύρωσης απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, που είχε απορρίψει προσφυγή, το Δικαστήριο διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου που προσκομίστηκε στο πλαίσιο της προσφυγής. Το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, μπορεί να διατάξει την απόδοση του παράβολου, ακόμα και αν απορρίπτεται η αίτηση ακύρωσης. Επί προφανώς απαράδεκτης ή αβάσιμης αίτησης, και εφόσον υπάρξει σχετικό αίτημα της διαδίκου αναθέτουσας αρχής ή αναθέτοντος φορέα, μπορεί να απαγγείλει τον πολλαπλασιασμό του συνολικού παράβολου στο προσήκον μέτρο και έως του 2% της αξίας της σύμβασης, εφόσον αυτή είναι δυνατόν να προϋπολογισθεί, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, συνεκτιμώντας τη ζημία για το γενικό συμφέρον από την καθυστερημένη ανάθεση της σύμβασης.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 36 του π.δ. 18/1989 (Α’ 8).

14.1.3.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΝΑ ΑΣΚΗΣΕΙ ΑΙΤΗΣΗ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΚΥΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΑΔΗΣΥ. ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ

ΑΡΧΗΣ. ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ.

Όπως αναφέρεται και ανωτέρω, δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η ΕΑΔΗΣΥ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός του οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή, προβάλλοντας μάλιστα οψιγενείς ισχυρισμούς αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.

14.1.3.2.1 ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ.

Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης αναστολής και ακύρωσης ενώπιον του Δικαστηρίου κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή το αρμόδιο δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά.

Επίσης, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της αίτησης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή το αρμόδιο δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά.

Μέχρι την παρέλευση της εκ του νόμου αναστολής της προόδου της διαδικασίας και εφόσον έχουν γίνει προσηκόντως οι προβλεπόμενες στην παρ. 4 κοινοποιήσεις της αίτησης, ο Πρόεδρος Εφετών του οικείου Διοικητικού Εφετείου ή ο Εφέτης που αυτός ορίζει, καθώς και ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων της Ολομέλειας ή του οικείου σχηματισμού του Συμβουλίου της Επικρατείας αντίστοιχα, αποφαίνονται επί του αιτήματος αναστολής με προσωρινή διαταγή που περιέχει όλως συνοπτική αιτιολογία. Εφόσον κριθεί σκόπιμο, μπορεί να ζητηθεί ακρόαση των μερών με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Η προσωρινή διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της αιτήσεως, μπορεί δε να ανακληθεί ή να τροποποιηθεί μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης, μετά από σχετική αίτηση οιουδήποτε των μερών, την οποία ο αιτών κοινοποιεί στους υπόλοιπους διαδίκους ή αυτεπαγγέλτως, με τήρηση της διαδικασίας του παρόντος.

Με την ίδια διαδικασία, ύστερα από αίτημα του μέρους που στοιχειοθετεί σχετικό έννομο συμφέρον, μπορεί να αρθεί η εκ του νόμου αναστολή σύναψης της σύμβασης ή/και η εκ του νόμου αναστολή της προόδου της διαδικασίας ανάθεσης.

Το αίτημα αναστολής γίνεται δεκτό, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του εθνικού δικαίου και η αναστολή είναι αναγκαία για να αρθούν τα δυσμενή από την παράβαση αποτελέσματα ή να αποτραπεί η ζημία των συμφερόντων του αιτούντος. Το αίτημα, όμως, μπορεί να απορριφθεί, αν από τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος. Το Δικαστήριο διατάζει τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα, χωρίς να δεσμεύεται από τις προτάσεις των διαδίκων (π.χ. αναστολή ισχύος όρων της διακήρυξης, αναστολή εκτέλεσης οποιασδήποτε πράξης της αναθέτουσας αρχής, αναστολή σύναψης της σύμβασης).

Η ΕΑΔΗΣΥ με τα αρμόδια όργανά της οφείλει να συμμορφώνεται προς τις ακυρωτικές αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος με τις οποίες ακυρώνονται εν όλω ή εν μέρει οι αποφάσεις της. Η συμμόρφωση σε περίπτωση αναπομπής της υπόθεσης στην ΕΑΔΗΣΥ συντελείται υποχρεωτικά εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της δικαστικής απόφασης από το δικαστήριο, την αναθέτουσα αρχή ή τα λοιπά διάδικα μέρη. Υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις που ακυρώνουν εν όλω ή εν μέρει αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ έχουν κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων τους και οι αναθέτουσες αρχές εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.

14.1.3.2.2 ΑΞΙΩΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος αποκλείσθηκε από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή από τη σύναψη αυτής, κατά παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του εσωτερικού δικαίου, δικαιούται να αξιώσει από την αναθέτουσα αρχή αποζημίωση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 197 και 198 Α.Κ. Αν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι θα του ανετίθετο η σύμβαση, αν δεν είχε εμφιλοχωρήσει η παράβαση, τότε δικαιούται αποζημίωση κατά τις γενικές διατάξεις. Κάθε διάταξη που αποκλείει ή περιορίζει την αξίωση αυτή δεν εφαρμόζεται.

Για την επιδίκαση της αποζημίωσης απαιτείται η προηγούμενη ακύρωση της παράνομης πράξης ή παράλειψης από την ΕΑΔΗΣΥ ή το αρμόδιο, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, δικαστήριο. Η προϋπόθεση αυτή δεν απαιτείται στην περίπτωση του άρθρου 370, της παρ. 2 του άρθρου 371 και της παρ. 7 του άρθρου 372 ή όταν, εν γένει, δεν καθίσταται εφικτή η δικαστική κήρυξη της ακυρότητας για λόγους μη συνδεόμενους με παραλείψεις του ενδιαφερομένου.

14.2 ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

14.2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

14.2.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Σκοπός του παρόντος Κεφαλαίου είναι να ομαδοποιήσει όλα τα είδη ελέγχων που καταλαμβάνουν τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, επιχειρώντας να εστιάσει στα κοινά σημεία και στις διαφορές τους. Ως απώτερος σκοπός της ομαδοποίησης αυτής διαφαίνεται η προετοιμασία των αναθετουσών αρχών προκειμένου να δεχτούν τους εν λόγω ελέγχους, επιδεικνύοντας πνεύμα συνεργασίας και αντιμετωπίζοντας τους εν λόγω ελέγχους όχι ως τροχοπέδη στο έργο τους, αλλά ως δικλίδα ασφαλείας για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας. Σημαίνοντα ρόλο στον έλεγχο της δημόσιας σύμβασης έχει ασφαλώς ο προσυμβατικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος εφαρμόζεται στο σύνολο των δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των 300.000€ (με εξαίρεση τις

συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις, για τις οποίες το κατώφλι αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανέρχεται σε 5.000.000€).

14.2.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στα προσδοκώμενα αποτελέσματα της ενότητας αυτής περιλαμβάνεται η κατάλληλη προετοιμασία των επαγγελματιών των δημοσίων συμβάσεων για την ορθή συγκρότηση του φακέλου που αποστέλλεται στον Επίτροπο ή στο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον προσυμβατικό έλεγχο. Ομοίως, στα προσδοκώμενα αποτελέσματά της περιλαμβάνεται η εξοικείωση των αναθετουσών αρχών με τα διάφορα επίπεδα ελέγχου των δημοσίων συμβάσεων και κυρίως η κατανόηση της προστιθέμενης αξίας κάθε είδους ελέγχου.

14.2.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στο Κεφάλαιο αυτό θα αναπτυχθεί καταρχάς η θεματική της διενέργειας του προσυμβατικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των ενδίκων μέσων κατά των πράξεων του προσυμβατικού και στη συνέχεια οι έλεγχοι που διενεργούνται από άλλα ελεγκτικά όργανα, όπως η ΕΑΔΗΣΥ, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας και η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων. Ειδικά δε για τις συμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους προβλέπονται πρόσθετα επίπεδα ελέγχου από την ΕΔΕΛ και τις διαχειριστικές αρχές.

14.2.2 ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

14.2.2.1 ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.

Ο έλεγχος νομιμότητας που διενεργείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο στις συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας, στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο, θεσπίσθηκε αρχικά με το άρθρο 15 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α΄ 88). Το Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής το 2001, προσέδωσε στην εν λόγω αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνταγματική περιωπή, καθώς τη συμπεριέλαβε στο άρθρο 98 παρ. 1 περ. β΄ του Συντάγματος και τις συναφείς διατάξεις τυπικών νόμων. Πρόκειται για προληπτικό, εξωτερικό έλεγχο νομιμότητας του συνόλου της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, που αποσκοπεί στη σύννομη και χρηστή διαχείριση των δημόσιων πόρων και στην τήρηση αρχών όπως η διαφάνεια, η ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων και ο υγιής ανταγωνισμός.

Ο προσυμβατικός έλεγχος διενεργείται κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης και καταλήγει στην απόφαση για τη δυνατότητα ή μη υπογραφής της. Η σύναψη της σύμβασης κωλύεται όταν διαπιστώνονται πλημμέλειες που, υπό τις περιστάσεις κάθε περίπτωσης (ad hoc), εκτιμώνται ως ουσιώδεις. Επισημαίνεται ότι ο προσυμβατικός έλεγχος είναι υποχρεωτικός για τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του, με αποτέλεσμα η παράκαμψη του εν λόγω ελέγχου να καθιστά τη σύμβαση άκυρη.

14.2.2.1.1 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.

Το αντικειμενικό και υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του προσυμβατικού ελέγχου καθορίζονται στο άρθρο 324 του ν. 4700/2020 (Α' 127), όπου προβλέπεται ότι ο προσυμβατικός έλεγχος διενεργείται σε πρώτο βαθμό ως εξής:

- από τους καθ' ύλη και κατά τόπο αρμόδιους Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις συμβάσεις που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με προϋπολογιζόμενη δαπάνη από 300.000 έως 1.700.000 ευρώ[383] και

[383] Εξαιρουμένων των δημοσίων συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους ή από πόρους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή συνάπτονται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανθεκτικότητας

- από τα αρμόδια Κλιμάκια για τις συμβάσεις που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, και τις δημόσιες επιχειρήσεις [384] ή οργανισμούς με προϋπολογιζόμενη δαπάνη άνω του 1.700.000 ευρώ, όταν η χρηματοδότηση προέρχεται αμιγώς από εθνικούς πόρους, ή των 5.000.000 ευρώ για τις συμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους ή από πόρους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή συνάπτονται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης.

Στον έλεγχο αυτό υπόκεινται επίσης:

(α) τα δυναμικά συστήματα αγορών, δηλαδή η πρώτη σύμβαση ανεξαρτήτως αξίας αυτής, εφόσον η συνολική εκτιμώμενη αξία του Δυναμικού Συστήματος Αγορών υπερβαίνει τα ως άνω ισχύοντα όρια, καθώς και κάθε επιμέρους σύμβαση εφόσον υπερβαίνει αυτοτελώς τα ως άνω ισχύοντα όρια ,

(γ) οι συμφωνίες πλαίσιο εφόσον η συνολική εκτιμώμενη αξία τους υπερβαίνει τα ως άνω ισχύοντα όρια και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις, μόνο εφόσον η αξία τους υπερβαίνει αυτοτελώς τα εκάστοτε ισχύοντα όρια , σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 39 και την παρ. 3 του άρθρου 273 του ν. 4412/2016,

(γ) οι τροποποιήσεις όλων των ως άνω συμβάσεων όταν:

α) η αρχική σύμβαση υποβλήθηκε σε έλεγχο, εφόσον η τροποποίηση είναι ουσιώδης,

β) η αρχική σύμβαση δεν υποβλήθηκε σε έλεγχο λόγω ποσού, εφόσον με την τροποποίηση προσαυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο, ώστε η προκύπτουσα συνολική δαπάνη της σύμβασης υπερβαίνει τα προαναφερθέντα όρια.

και Ανάκαμψης, οι οποίες διέρχονται τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης υπερβαίνει το ποσό των 5.000.000€. Σημειώνεται ότι όλα τα ποσά που αναφέρονται δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ.

[384] Επισημαίνεται δηλαδή ότι για τις συμβάσεις που συνάπτονται από δημόσιες επιχειρήσεις, το κατώφλι υπαγωγής στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για προσυμβατικο έλεγχο εκκινεί από το ποσό των 1.700.000€.

Επισημαίνεται ότι νομικά πρόσωπα στα οποία το ελληνικό δημόσιο έπαψε να ελέγχει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου τους και δεν ορίζει ούτε ελέγχει άμεσα ή έμμεσα την πλειοψηφία των μελών της διοίκησής τους, δεν υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο και μάλιστα ανεξαρτήτως της φύσης και του τομέα δραστηριότητας των ανωτέρω νομικών προσώπων, των αρμοδιοτήτων τους και των υπηρεσιών που παρέχουν, της άσκησης επί αυτών εποπτείας από ανεξάρτητες ή άλλες δημόσιες αρχές, της ύπαρξης ή μη ανταγωνισμού στον τομέα που δραστηριοποιούνται και της χρηματοδότησης ή συγχρηματοδότησης συμβάσεων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους. Επίσης, από τον προσυμβατικό έλεγχο εξαιρούνται οι συμβάσεις:

(α) οι οποίες συνάπτονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δανεισμού και Διαχείρισης Χρέους του Ελληνικού Δημοσίου (παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2628/1998, Α' 151),

(β) για την προετοιμασία, την έκδοση και τη διάθεση μετοχοποιήσιμων τίτλων (παρ. 8 του άρθρου 10 του ν. 2642/1998, Α' 216),

(γ) οι οποίες αφορούν σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, την αγορά, την πώληση ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, κατά την έννοια των ν. 3606/2007 (Α' 195) και 4514/2018 (Α' 14), σε υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες και συναλλαγές με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, καθώς και οι συμβάσεις που αφορούν σε δάνεια είτε συνδέονται είτε όχι με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων (περ. ε' και στ' του άρθρου 10 του ν. 4412/2016), με εξαίρεση τις συμβάσεις δανείων που συνάπτονται από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης,

(δ) οι οποίες συνάπτονται από το ελληνικό Δημόσιο για την προετοιμασία, την έκδοση και τη διάθεση τίτλων προεσόδων.

Ομοίως, κατ' εξαίρεση όσων προβλέπονται στο άρθρο 324, οι συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας για την εκτέλεση δρομολογίων στις θαλάσσιες ενδομεταφορές, σύμφωνα με τις παρ. 8, 9 και 11 του άρθρου όγδοου του ν. 2932/2001 (Α' 145), μπορούν να συναφθούν χωρίς προηγούμενη υποβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο σχεδίου

σύμβασης με τον σχετικό φάκελο για έλεγχο νομιμότητας, ή πριν από την ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου. Στις περιπτώσεις αυτές, η συναφθείσα σύμβαση και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της. Αν η σύμβαση και ο σχετικός φάκελος δεν υποβληθούν εντός της ανωτέρω προθεσμίας ή αν ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποβεί αρνητικός, η σύμβαση θεωρείται ως μηδέποτε συναφθείσα.

Τέλος, κατ' εξαίρεση όσων προβλέπονται στο άρθρο 324, οι συμβάσεις της παρ. 3[385] του άρθρου 54 του ν. 4662/2020 (Α' 27) μπορούν να συναφθούν χωρίς προηγούμενη υποβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο σχεδίου σύμβασης με τον σχετικό φάκελο για έλεγχο νομιμότητας, ή πριν από την ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου. Στις περιπτώσεις που η δαπάνη ξεπερνά το ποσό των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, η συναφθείσα σύμβαση και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο εντός προθεσμίας τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της. Αν η σύμβαση και ο σχετικός φάκελος δεν υποβληθούν εντός της ανωτέρω προθεσμίας ή αν ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποβεί αρνητικός, η σύμβαση θεωρείται ως μηδέποτε συναφθείσα. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας και με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται όλα τα αναγκαία ζητήματα σχετικά με την αποζημίωση της θετικής ζημίας του αντισυμβαλλόμενου του Δημοσίου που υποβλήθηκε σε δαπάνες πριν από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης του προηγούμενου εδαφίου.»

---

[385] «3. Εφόσον συντρέχει κατεπείγουσα ανάγκη, η οποία επιβάλλει την άμεση λήψη και εφαρμογή μέτρων για θέματα εθνικής ασφάλειας, προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, της υγείας και της ζωής των πολιτών, της περιουσίας τους και της προστασίας του φυσικού πλούτου της Χώρας, και μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπιση της ανάγκης αυτής, η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας δύναται να συνάπτει νέες συμβάσεις ή/και να τροποποιεί ισχύουσες συμβάσεις έργων, εργασιών, υπηρεσιών και προμηθειών κατά την απόλυτη κρίση της και προς άμεση αντιμετώπιση της ανάγκης αυτής κατά παρέκκλιση, κάθε πρόβλεψης του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως εκάστοτε ισχύει, και κάθε σχετικής διάταξης της κείμενης εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων».

14.2.2.1.2 ΈΚΤΑΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.

Σχετικά με την έκταση του ελέγχου, σημειώνεται ότι ο προσυμβατικός έλεγχος έχει καθολικό και διάχυτο χαρακτήρα επί της προετοιμασίας και της διαδικασίας ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης, με μόνο όριο το δεδικασμένο. Ωστόσο δεν ελέγχονται οι ουσιαστικές τεχνικές ή επιστημονικές κρίσεις όσο και οι κρίσεις σκοπιμότητας των αρμόδιων οργάνων των ελεγχόμενων αναθετουσών αρχών-αναθετόντων φορέων. Ο έλεγχος παρακολουθεί το σύνολο της διαδικασίας ανάθεσης που εκτείνεται από το στάδιο προετοιμασίας της σύμβασης, κατά το οποίο προσδιορίζονται οι ανάγκες της αναθέτουσας αρχής και καταρτίζεται ο προϋπολογισμός, έως την έκδοση της κατακυρωτικής απόφασης.

Αξίζει να σημειωθούν οι προσφάτως εκδοθείσες αποφάσεις ΣτΕ 1503, 1504/2024 Τμ. Γ΄, με τις οποίες κρίθηκε ότι η ΕΑΔΗΣΥ[386], ως εκ της θέσεώς της στο σύστημα παροχής έννομης προστασίας κατά το προσυμβατικό στάδιο, οφείλει να εκφέρει ιδία αιτιολογημένη κρίση επί όλων των τιθέμενων ενώπιόν της ζητημάτων, μη δεσμευόμενη, όπως και το επιλαμβανόμενο, στη συνέχεια, αρμόδιο δικαστήριο, από τη μη δικαιοδοτικού χαρακτήρα κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του διενεργηθέντος προληπτικού ελέγχου.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά στη δεσμευτικότητα των κριθέντων από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τη διενέργεια ελέγχων από άλλα διοικητικά όργανα, παρατίθενται οι εξής αποφάσεις:

- Με την απόφαση 770/2021 του Δ’ Τμήματος του ΣτΕ (δίκη πιλότος) κρίθηκε η δεσμευτικότητα της κρίσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο πλαίσιο του

[386] Η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε στο πλαίσιο εξέτασης προδικαστικής προσφυγής και, συνακόλουθα, η εν λόγω κρίση αναφέρεται (καταρχάς) στην αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ να εξετάζει προδικαστικές προσφυγές (άρθρο 347 παρ. 2 περ. ιδ).

προσυμβατικού ελέγχου για τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όχι όμως για τα δικαστήρια, που κρίνουν διαφορές που αναφύονται από τις πράξεις του Συντονιστή. Ειδικότερα κρίθηκε ότι: «*η διατυπούμενη κατά τον προσυμβατικό έλεγχο στις σχετικές πράξεις ή αποφάσεις των αρμοδίων σχηματισμών του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίση περί της νομιμότητας ή μη σχεδίου δημόσιας σύμβασης δεσμεύει καταρχήν τις αναθέτουσες και λοιπές (περιλαμβανομένων και των εποπτικών) αρχές. Και τούτο διότι συνιστά άσκηση, έστω και μη δικαιοδοτικής, αλλά πάντως διοικητικής (ελεγκτικής) φύσεως (Α.Ε.Δ. 4/2019, 20/2005) αρμοδιότητας, η οποία μάλιστα προβλέπεται από το Σύνταγμα και εξειδικεύεται με τις διατάξεις του Κεφαλαίου 53 του ν. 4700/2020 και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να καταργηθεί ή να περιορισθεί αμέσως ή εμμέσως από τον κοινό ή τον κανονιστικό νομοθέτη. Κατά συνέπεια, πράξη του αρμοδίου σχηματισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκδιδόμενη κατά τον έλεγχο σχεδίου δημόσιας σύμβασης («προσυμβατικός» ή «προληπτικός» έλεγχος) με Ο.Τ.Α. ως αναθέτουσα αρχή, δεσμεύει καταρχήν τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και την Επιτροπή του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 κατά την ενάσκηση του προβλεπομένου από την οικεία νομοθεσία (ν. 3852/2010 και 3463/2006) ελέγχου νομιμότητας των σχετικών με την διαδικασία σύναψης της σύμβασης πράξεων του Ο.Τ.Α. Είναι δε άμοιρη επιρροής από την άποψη αυτή η πρόβλεψη του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. με διάταξη συνταγματικής περιωπής (άρθρο 102 παρ. 4 του Συντάγματος), η οποία, πάντως, δεν επιτρέπει τον περιορισμό (και, κατά μείζονα λόγο) την κατάργηση των συνταγματικώς οριζομένων αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Δεν δημιουργείται δε στην περίπτωση αυτή έλλειμμα δικαστικής προστασίας για τους θιγόμενους από τις πράξεις των εποπτικών αρχών, εφόσον οι τελευταίοι μπορούν να αμφισβητήσουν την νομιμότητα των πράξεων αυτών ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων (Συμβουλίου της Επικρατείας και διοικητικών εφετείων, κατά περίπτωση), τα οποία δεν δεσμεύονται από τα κριθέντα από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά την άσκηση του προληπτικού ελέγχου (βλ. Α.Ε.Δ. 20/2005 και ΣτΕ 2472, 2473/2008 Ολομ., 3376/2017 επταμ.)*».

- Στο ίδιο πνεύμα, αναφορικά με τη δεσμευτικότητα της κρίσης του Ελεγκτικού στο πλαίσιο του προσυμβατικού ελέγχου έναντι των άλλων ελεγκτικών

οργάνων, η απόφαση ΕλΣυν Ολ 1386/2021, έκρινε (κατά πλειοψηφία) σχετικά με απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης του Υπουργού Οικονομικών, σε συνέχεια ελέγχου της Διαχειριστικής Αρχής, ότι η αποδιδόμενη πλημμέλεια δεν μπορεί να είναι αντίθετη με κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο πλαίσιο του προσυμβατικού ελέγχου, για ουσιώδη ζητήματα, είτε αυτή είναι ρητή είτε όχι. Ειδικότερα, κρίθηκαν τα εξής: «*Η Ολομέλεια επιλύει συνεπώς το αναφερθέν στη σκέψη 4 ζήτημα όχι επί τη βάσει του κριτηρίου της υπεροχής των εννόμων τάξεων που εμφανίζεται να συγκρούονται στην κρινόμενη υπόθεση αλλά του σεβασμού που προσήκει στην κατοχυρούμενη ομοίως και από τις δύο έννομες τάξεις αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου. Έτσι κρίνει ότι όταν το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τον προσυμβατικό του έλεγχο εξήτασε ρητώς ένα ζήτημα, η κρίση του αυτή γεννά δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που προστατεύεται δεσμεύουσα τα διοικητικά ελεγκτικά όργανα πλην ad hoc αντίθετης μεταγενέστερης νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναμφίβολου περιεχομένου. Αν το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τον προσυμβατικό του έλεγχο δεν εξήτασε ρητώς ένα ζήτημα που αναδείχθηκε στη συνέχεια κατά την άσκηση διοικητικού ελέγχου τότε, εφόσον η σύμβαση εκτελέστηκε και προέκυψαν δικαιώματα υπέρ του διαχειριστή των κοινοτικών πόρων ή του αναδόχου, η εμπιστοσύνη αυτών προστατεύεται ως δικαιολογημένη μόνον αν το αναδειχθέν ζήτημα από τη διοικητική αρχή ήταν εξ εκείνων που ως ουσιώδες υπήγετο προδήλως στην ελεγκτική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την άσκηση του προσυμβατικού του ελέγχου. Τέτοιο ήταν εν προκειμένω το ζήτημα όπως εξηγήθηκε στην προηγούμενη σκέψη. Αν όμως το αναδειχθέν από τη διοικητική αρχή ζήτημα δεν φέρει τα ανωτέρω χαρακτηριστικά, ήτοι είναι εξ εκείνων που δεν ανάγονται σε παραβιάσεις αρχών όπως η δημοσιότητα, η διαφάνεια, η ισότητα και ο ελεύθερος ανταγωνισμός, τότε, αναλόγως και των ειδικοτέρων συνθηκών της περίπτωσης, μπορεί να μη γεννάται δικαιολογημένη εμπιστοσύνη οπότε επιτρέπεται όπως η εν λόγω αρχή ενεργήσει ελεύθερα τον έλεγχό της*». Η διαφοροποίηση της μειοψηφούσας άποψης αφορούσε στην περίπτωση κατά την οποία το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν διατύπωσε ρητή κρίση.

14.2.2.1.3 ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προσυμβατικός έλεγχος αποτελεί όρο για την οριστικοποίηση και την επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της κατακυρωτικής απόφασης, είναι λογικό να διενεργείται μετά την έκδοση της απόφασης αυτής και την κοινοποίησή της στους συμμετέχοντες-προσφέροντες, καθώς και την παρέλευση των προθεσμιών για την άσκηση προσφυγών, σύμφωνα με τα άρθρα 103 και 105 του ν. 4412/2016. Ωστόσο ο αρμόδιος Υπουργός ή φορέας μπορεί να ζητεί τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επιμέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της υποκείμενης σε έλεγχο σύμβασης.

Επισημαίνεται σχετικά ότι με το άρθρο 200 (Προσυμβατικός έλεγχος-Παρακολούθηση της διαδικασίας προετοιμασίας και κατάρτισης συμβάσεων) του ν. 4820/2021, προβλέφθηκε ότι, για την επιτάχυνση του ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο των σχεδίων συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο Πρόεδρος του αρμόδιου κλιμακίου προσυμβατικού ελέγχου μπορεί, ύστερα από αίτημα της αναθέτουσας αρχής, να ορίζει τον εισηγητή για τον προσυμβατικό έλεγχο σε φάση προγενέστερη της αποστολής του φακέλου της υπόθεσης στο Δικαστήριο για την άσκηση του ελέγχου του. Στην περίπτωση αυτή ο εισηγητής έχει πλήρη πρόσβαση σε κάθε στοιχείο της προδικασίας της κατακύρωσης και μπορεί να ζητεί να ενημερώνεται για ό,τι κρίνει αναγκαίο προς προετοιμασία της εισήγησής του. Η αναθέτουσα αρχή δικαιούται να ζητεί από το αρμόδιο κλιμάκιο να ασκεί προσυμβατικό έλεγχο μέχρι τρεις (3) φορές όταν ολοκληρώνεται ορισμένη μόνο φάση της προδικασίας, όπως υπογραφή της διακήρυξης, δημοσιεύσεις, προκαταρκτική εξέταση προσφορών και τεχνικές ή οικονομικές αξιολογήσεις των προσφορών, εφόσον κρίνει ότι λόγοι ασφάλειας του δικαίου επιβάλλουν να μην συνεχισθεί η διαγωνιστική διαδικασία χωρίς να έχει προηγουμένως διαγνωσθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο η νομιμότητα των πράξεων που συνθέτουν την ανωτέρω φάση. Τέλος, ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί, ύστερα από αίτημα του Υπουργού Οικονομικών, να ορίζει μέχρι είκοσι (20) παρέδρους ή εισηγητές του δικαστηρίου για την άσκηση ελεγκτικών καθηκόντων εντός της εκτελεστικής λειτουργίας κατά τη διαδικασία προετοιμασίας συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και

Ανθεκτικότητας. Οι δικαστικοί αυτοί λειτουργοί ασκούν τα ελεγκτικά τους καθήκοντα στο πλαίσιο πενταμελών επιτροπών, τα μέλη των οποίων ορίζονται από τον αρχαιότερο από τους δικαστικούς λειτουργούς που όρισε ο Πρόεδρος. Τα καθήκοντα των ανωτέρω επιτροπών συνίστανται στη διαρκή παρακολούθηση της διαδικασίας προετοιμασίας και κατάρτισης των συμβάσεων, προκειμένου να προλαμβάνονται νομικά σφάλματα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ακύρωση ή ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

14.2.2.1.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ.

Ως προς τη διαδικασία, οι αναθέτουσες αρχές υποβάλλουν ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχέδιο σύμβασης, συνοδευόμενο από όλα τα απαιτούμενα στοιχεία της προετοιμασίας και της κύριας διαδικασίας ανάθεσης. Αν ο υποβληθείς φάκελος δεν είναι πλήρης ή κρίνεται απαραίτητη η προσκόμιση και άλλων συμπληρωματικών στοιχείων για την διαμόρφωση ασφαλούς κρίσης, ζητείται η συμπλήρωση του φακέλου εντός της τασσόμενης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία που προβλέπεται από τις ως άνω διατάξεις για την ολοκλήρωση του ελέγχου (προθεσμία 30 ημερών) αρχίζει από την υποβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο των ελλειπόντων στοιχείων. Ωστόσο η έκδοση μη οριστικής κατά τα ανωτέρω πράξης από το Κλιμάκιο ή τον Επίτροπο επιτρέπεται μία μόνο φορά.

Πλέον, όλα τα στάδια της διαδικασίας του ανωτέρω ελέγχου, ήτοι η υποβολή του σχετικού αιτήματος ελέγχου από τον αρμόδιο φορέα, ο έλεγχος των πράξεων και των εγγράφων της διαδικασίας και των δικαιολογητικών των οικονομικών φορέων που συμμετείχαν σε αυτόν, η κοινοποίηση της πράξης Προσυμβατικού Ελέγχου, καθώς και η παρακολούθηση της αποδοχής ή μη των ένδικων βοηθημάτων και μέσων που ασκούνται επί αυτών είναι δυνατό να διενεργούνται με τη χρήση των δυνατοτήτων που

παρέχει το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)[387], ενώ αναμένεται να τεθεί πλήρως σε παραγωγική λειτουργία το υποσύστημα προσυμβατικού ελέγχου του υπό υλοποίηση νέου ΟΠΣ του Ελεγκτικού Συνεδρίου388.

14.2.2.1.5 ΈΝΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ.

Επισημαίνεται ότι μόνον στην περίπτωση που ο προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας αποβεί θετικός είναι δυνατή η υπογραφή της σύμβασης ενώ, αντίθετα, εάν ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποβεί αρνητικός η σύμβαση δεν συνάπτεται. Αν η σύμβαση και ο σχετικός φάκελος δεν υποβληθούν εντός της ανωτέρω προθεσμίας η σύμβαση είναι άκυρη. Βέβαια, εάν η σύμβαση έχει ήδη υπογραφεί όταν υποβάλλεται για έλεγχο, είναι άκυρη και συνεπώς είναι απαράδεκτος ο έλεγχός της, ενώ αν η σύμβαση έχει εκτελεσθεί εν όλω ή εν μέρει, το Ελεγκτικό Συνέδριο απέχει του ελέγχου.

Μετά την εκφορά τελειωτικής κρίσης εκ μέρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της νομιμότητας της υποβληθείσας προς έλεγχο διαγωνιστικής διαδικασίας, των επιμέρους σταδίων αυτής και του σχεδίου σύμβασης παράγεται οριστικότητα, ώστε το Κλιμάκιο, ή κατά περίπτωση ο Επίτροπος, να μην μπορούν να επανέλθουν επί της νομιμότητας της ίδιας διαδικασίας. Επομένως, οι θετικές πράξεις των Κλιμακίων (ή κατά περίπτωση των Επιτρόπων) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο πλαίσιο διενέργειας του προσυμβατικού ελέγχου δεν μπορούν να ανατραπούν είτε οίκοθεν είτε κατόπιν

---

[387] Βλ. απόφαση Ολομέλειας Ελ Συν με αριθμό ΦΓ8/38154 και θέμα τη *«Διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), (Β' 5537).*

[388] Βλ. και συνοπτικό οδηγό για την «Εφαρμογή της διενέργειας Προσυμβατικού Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο(ΕΛΣΥΝ) μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», στον σύνδεσμο https://portal.eprocurement.gov.gr/portal_files/files/anakoinoseis/%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%20%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D%20%CE%95%CE%BB%CE%AD%CE%B3%CF%87%CE%BF%CF%85%20%CE%BC%CE%AD%CF%83%CF%89%20%CE%95%CE%A3%CE%97%CE%94%CE%97%CE%A3.pdf

υποβολής αίτησης εκ μέρους των ενδιαφερομένων, ακόμα και σε περίπτωση, που εκ των υστέρων τεθούν υπόψη τους οψιγενή γεγονότα, τα οποία ανατρέπουν το πραγματικό θεμέλιο της κρίσης τους, καθώς η αρμοδιότητά τους έχει εξαντληθεί. (πρβλ. ΕλΣυν Ολ 1384/21).

14.2.2.2 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ – ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ.

Η οργάνωση του συστήματος εξέτασης των διαφορών που προκύπτουν από την άσκηση του προσυμβατικού ελέγχου αποσκοπεί στο να δίνεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές και στους οικονομικούς φορείς που πλήττονται από την αρνητική κρίση του Κλιμακίου ή του Επιτρόπου να ζητήσουν να ερευνηθεί η ορθότητα της αρνητικής κρίσης . Σε πρώτο βαθμό ασκείται από την θιγόμενη αρχή ή τον οικονομικό φορέα, προσφυγή ανάκλησης ενώπιον του αρμόδιου Τμήματος (7ου). Η προσφυγή ανάκλησης ασκείται από τον έχοντα έννομο συμφέρον για λόγους που ανάγονται στην πλάνη περί τα πράγματα ή τον νόμο ή από το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Εάν, περαιτέρω, η κρίση του Τμήματος είναι επίσης αρνητική για την υπογραφή της σύμβασης, προβλέπεται και δεύτερος βαθμός ενώπιον της Ολομέλειας μέσω της άσκησης προσφυγής αναθεώρησης. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει παρέμβαση γραπτή ή προφορική μέχρι τη συζήτηση της προσφυγής ανάκλησης. Αυτός που άσκησε παρέμβαση κατά την εκδίκαση της αίτησης ανάκλησης ενώπιον του Τμήματος και αυτή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη νομιμοποιείται κατά του εν λόγω κεφαλαίου της απόφασης να ασκήσει προσφυγή αναθεώρησης για τους ίδιους λόγους που αυτή ασκείται από την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα, ήτοι για πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο.

Το Τμήμα και η Ολομέλεια περιορίζονται στην εξέταση των προβαλλόμενων λόγων της αίτησης ανάκλησης και της προσφυγής αναθεώρησης αντίστοιχα και μόνο κατ' εξαίρεση μπορούν να εξετάσουν άλλους λόγους αυτεπαγγέλτως, εφόσον διαγνώσουν ότι εγείρεται στην προκειμένη υπόθεση ζήτημα δημόσιας τάξης.

14.2.3 ΛΟΙΠΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

14.2.3.1 ΈΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Στο άρθρο 102 του Συντάγματος προβλέπεται η άσκηση κρατικής εποπτείας επί των ΟΤΑ, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους.

Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, η σύμφωνα με το άρθρο 214 του ν. 3852/10 (Α' 87) κρατική εποπτεία των Ο.Τ.Α. ασκείται από τις κατά τόπο αρμόδιες Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι συνιστώνται επτά (7) Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α., οι οποίες αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, υπάγονται απευθείας στον Υπουργό και είναι αρμόδιες για την εποπτεία των Ο.Τ.Α. Μέχρι τη σύσταση και λειτουργία της ΑΥΕ, όργανα εποπτείας των πράξεων των Ο.Τ.Α. είναι, σε πρώτο βαθμό, ο Γραμματέας της αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (και όχι πλέον ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης) και, σε δεύτερο βαθμό, η Ειδική Επιτροπή που λειτουργεί σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Οι αποφάσεις των Ο.Τ,Α, που υπάγονται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας είναι όσες αφορούν σε αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων :

✓ μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και μέχρι το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.,

✓ έργων και υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110 του ν. 4412/2016 (Α' 147), η εκτιμώμενη αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και μέχρι το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.,

✓ συμβάσεων, ανεξαρτήτως είδους αυτών, που συγχρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α..

Στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας και οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν σε συμβάσεις με τα ίδια ως άνω όρια.

Οι ως άνω υποχρεωτικά ελεγχόμενες αποφάσεις αποστέλλονται για έλεγχο νομιμότητας συνοδευόμενες από συγκεκριμένα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη νόμιμη έκδοσή τους και από αντίγραφο αποδεικτικού δημοσίευσης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας 15 ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου, καθώς και αμελλητί κάθε επιπλέον στοιχείο που ζητείται από την οικεία ΑΥΕ Ο.Τ.Α.. Ο Επόπτης Ο.Τ.Α. ελέγχει τη νομιμότητα της απόφασης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευσή της στην ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Η μη έκδοση της ειδικής πράξης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του Επόπτη Ο.Τ.Α..

14.2.3.2 ΈΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΔΕΛ ΣΕ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Στην περίπτωση των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων ελέγχους νομιμότητας διενεργούν η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.) και οι διαχειριστικές αρχές.

Α) Η Ε.Δ.ΕΛ. αποτελεί συλλογικό όργανο το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών. Η σύσταση καθώς και οι αρμοδιότητές της προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 του Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ Α’ 265), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Πρόκειται για την Αρχή Ελέγχου της παρ. 4 του άρθρου 123 του Κανονισμού (ΕΚ) 1303/2013.

Ειδικότερα, η Ε.Δ.Ε.Λ. έχει ορισθεί ως αρμόδια Αρχή Ελέγχου για όλα τα ΕΠ του ΕΣΠΑ καθώς και για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Για τις ανάγκες της εκτέλεσης των ελέγχων και της λειτουργίας της ΕΔΕΛ έχουν συσταθεί οργανικές μονάδες στη Γενική Διεύθυνση Ελέγχων Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (ΓΔΕΣΠ) της Ειδικής Γραμματείας Δημοσιονομικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

Στο πλαίσιο, δε, των αρμοδιοτήτων της ελέγχει και τις πράξεις που εκδίδονται στο πλαίσιο ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων οι οποίες εντάσσονται σε κάποιο από τα επιχειρησιακά και χρηματοδοτικά προγράμματα που εντάσσονται στις αρμοδιότητές της .

Β) Οι διαχειριστικές αρχές (ΔΑ) των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, και η Διαχειριστική Αρχή του ΣΣ ΚΑΠ, καθώς και οι ενδιάμεσοι φορείς (ΕΦ) στους οποίους ανατίθενται καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής, είναι αρμόδιες για τον έλεγχο της νομιμότητας των διαδικασιών διακήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης των δημόσιων συμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της υλοποίησης των Προγραμμάτων ή του ΣΣ ΚΑΠ[389]. Για τις συμβάσεις που ελέγχονται υποχρεωτικά, η θετική γνώμη της ΔΑ αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης και μνημονεύεται στις οικείες αποφάσεις διακήρυξης υπό ανάθεση συμβάσεων ή στις αποφάσεις ανάθεσης που εκδίδονται από τα αποφασίζοντα όργανα των δικαιούχων .

Ο έλεγχος διενεργείται άλλοτε κατά το στάδιο ανάθεσης της σύμβασης (προληπτικός έλεγχος) και άλλοτε κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτής (κατασταλτικός έλεγχος). Οι ως άνω αρχές ασκούν έλεγχο νομιμότητας και όχι ουσίας καθώς οι τεχνικές κρίσεις της αναθέτουσας αρχής εκφεύγουν του ελέγχου τους. Ελέγχεται, όμως, αν οι ουσιαστικές ή τεχνικές κρίσεις που ενσωματώνονται στις αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής ή στα πρακτικά των οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων

[389] Βλ. ΥΑ 115474 ΕΞ 2024 (Β’ 4921) με θέμα «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ’ αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α’ 61)» (Β’ 6131).

συμβάσεων φέρουν επαρκή αιτιολογία. Περαιτέρω, ο έλεγχος των ΔΑ δεν υποκαθιστά την ελεγκτική αρμοδιότητα άλλων δικαιοδοτικών οργάνων και αρχών. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που η εξεταζόμενη διαδικασία ανάθεσης ή/και σχέδιο δημόσιας σύμβασης ή τροποποίησης σύμβασης ελέγχεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο ή την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., οι ΔΑ/ΕΦ λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα των οργάνων αυτών και δεν απαιτείται η επανάληψη του ελέγχου νομιμότητας που διενεργήθηκε, και μέχρι την έκταση του ελέγχου αυτού.

Ο έλεγχος διενεργείται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) κατόπιν αιτήματος του Δικαιούχου συνοδευόμενου από τα απαραίτητα έγγραφα, όπως αυτά καταγράφονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ειδικότερα, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών άνω των 100.000€, χωρίς ΦΠΑ, και για συμβάσεις έργων άνω των 500.000€, χωρίς ΦΠΑ, ο έλεγχος της διακήρυξης, της αρχικής σύμβασης και της τυχόν τροποποίησης αυτής, καθώς και των συμφωνιών-πλαίσιο ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας, λαμβάνει χώρα προληπτικά, πριν την έγκριση από τα αρμόδια όργανα του δικαιούχου του κειμένου της διακήρυξης, της σύμβασης, της τροποποίησης ή της συμφωνίας-πλαίσιο αντίστοιχα.

Σε όλες τις περιπτώσεις προληπτικού ελέγχου η ΔΑ/ΕΦ διατυπώνει γνώμη, θετική ή αρνητική, επί της διαδικασίας ανάθεσης και του σχεδίου σύμβασης ή της σύμβασης ή της τροποποίησης. Σε περίπτωση αρνητικής γνώμης ο Δικαιούχος ενημερώνεται από τη ΔΑ/ΕΦ για τους λόγους απόρριψης, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί για την έκδοση θετικής γνώμης, εφόσον αυτό είναι εφικτό, ενώ, σε περίπτωση παρατυπίας ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή/και το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης ή αναλογικής διόρθωσης εφόσον είναι εφικτός ο προσδιορισμός της δημοσιονομικής ζημίας .

Αντίστοιχος προληπτικός έλεγχος προβλέπεται στο πλαίσιο του Συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Συγκεκριμένα, η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) εξετάζει, σύμφωνα με τα αναλυτικά οριζόμενα στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών, τη συμφωνία της διαδικασίας ανάθεσης και του σχεδίου της σύμβασης

με το ισχύον εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, καθώς και τη συμβατότητα του σχεδίου της σύμβασης με το ΕΣΑΑ, την Απόφαση Ένταξης και τη διακήρυξη, και εκδίδει τη σύμφωνη γνώμη της για την υπογραφή της σύμβασης με εκτιμώμενη αξία άνω των ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016.

14.2.3.3 ΈΛΕΓΧΟΙ ΕΑΔΗΣΥ (ΑΡΘΡΟ 347 ΠΑΡ. 2 ΠΕΡ. Ζ Ν. 4412/2016), ΓΔΔΕ, ΕΑΔ.

14.2.3.3.1 ΈΛΕΓΧΟΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 347 παρ. 2 περ. ζ του ν. 4412/2016, η ΕΑΔΗΣΥ ασκεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, αναζητώντας αυτεπαγγέλτως πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τις εν εξελίξει διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

Αν διαπιστωθεί από την ΕΑΔΗΣΥ παραβίαση του εθνικού ή του ευρωπαϊκού δικαίου επί των δημοσίων συμβάσεων, με σχετική απόφασή της, η οποία λαμβάνεται κατ' εκτίμηση της σοβαρότητας της διαπιστωθείσας παραβίασης, απευθύνει τις προσήκουσες συστάσεις ή διακόπτει την πρόοδο των διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας από την ΕΑΔΗΣΥ. Σε περίπτωση διακοπής, οι διαδικασίες δεν μπορούν να συνεχισθούν χωρίς απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, που παρέχει την έγγραφη συναίνεσή της για την πρόοδό τους.

Επισημαίνεται ότι η αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ εκκινεί από την προκήρυξη της ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης και εξακολουθεί να ισχύει έως την ολοκλήρωση της εκτέλεσης (συμβάσεις εν εξελίξει). Επίσης ο έλεγχος μπορεί να εκτείνεται και στις διαδικασίες εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης.

Η προπεριγραφείσα αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ αποτελεί τη εν στενή εννοία ελεγκτική της αρμοδιότητα. Ωστόσο, στον ευρύτερο έλεγχο των δημοσίων συμβάσεων υπάγεται

τόσο η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ για παροχή σύμφωνης γνώμης για προσφυγή στη διαπραγμάτευση (άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ υποπερ γδ) όσο και η αρμοδιότητα της εξέτασης προδικαστικών προσφυγών (άρθρο 347 παρ. 2 περ. ιδ)[390].

14.2.3.3.2 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΤΟΥ Ν. 3492/2006

Η ΓΔΔΕ ασκεί έλεγχο στη διαχείριση του προϋπολογισμού των φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητά της, στο πλαίσιο του οποίου διενεργεί παρεμπίπτοντα έλεγχο νομιμότητας. Οι αντιρρήσεις των ελεγχόμενων φορέων εξετάζονται από την Επιτροπή Συντονισμού Ελέγχων (ΕΣΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

14.2.3.3.3 ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ (Ν. 4622/2019)

Η ΕΑΔ προέκυψε από τη συγχώνευση πέντε βασικών ελεγκτικών δημόσιων φορέων (Γραφείο Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας, Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων, το Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών), καθώς και της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς. Ελέγχει δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο της γενικής αρμοδιότητάς της για την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς, ενώ δύναται να απευθύνει συστάσεις. Εάν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ύπαρξη ελλειμμάτων, αυτά είναι δυνατό να καταλογίζονται με αιτιολογημένη απόφαση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών, σε βάρος των υπευθύνων υπολόγων. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές μπορούν να θέτουν με αιτιολογημένη απόφασή τους εκτός διαχειρίσεως οποιονδήποτε δημόσιο υπόλογο. Τέλος, ο Διοικητής της Αρχής μπορεί να προκαλέσει τη διενέργεια ένορκης

---

[390] Βλ. σχετικά και Β. Χατζηγιαννάκη, Οι Έλεγχοι Νομιμότητας στις Δημόσιες Συμβάσεις, Νομική Βιβλιοθήκη 2023, σελ. 105 επ. και 385 επ.

διοικητικής εξέτασης (Ε.Δ.Ε.), το πόρισμα της οποίας, πλήρως τεκμηριωμένο, του γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση. Στην περίπτωση αυτή, εάν προκύψουν πειθαρχικές ευθύνες, η άσκηση πειθαρχικής δίωξης αποτελεί δέσμια διοικητική ενέργεια για τα αρμόδια όργανα, η οποία εκδηλώνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα ημερών από την περιέλευση του πορίσματος.

Παράδειγμα προσυμβατικού ελέγχου:

Με την απόφαση 1094/2023 της Γ' Ελάσσονος Ολομέλειας, το Ελεγκτικό Συνέδριο απέρριψε την **προσφυγή αναθεώρησης**, η οποία στρεφόταν κατά απόφασης Εβδόμου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και με την οποία είχε απορριφθεί η **προσφυγή ανάκλησης** κατά Πράξης του ΣΤ΄ Κλιμακίου, με την οποία είχε κριθεί ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης Υπουργείου για την προμήθεια «Συστημάτων επιτήρησης (καμερών) για τη λήψη και καταγραφή εικόνας και ήχου σε δημόσιους χώρους», συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 7.258.064,52 ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Ειδικότερα, με την απόφαση 1094/2023 απορρίφθηκε ο πρώτος λόγος της προσφυγής, καθώς κρίθηκε ότι δεν συντρέχουν οι σωρευτικά απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ανάθεση της επίμαχης σύμβασης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης (δεν τεκμηριώθηκε ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η αύξηση της εγκληματικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα στην Αττική και την Αθήνα, σε ποσοστό πέραν του αναμενόμενου, συνιστά απρόβλεπτο γεγονός, δεν τεκμηριώθηκε ο ισχυρισμός ότι υφίσταται απρόβλεπτος κίνδυνος εισόδου στην Ελλάδα και στην Αθήνα ειδικότερα, μεγάλου αριθμού προσφύγων εξαιτίας του πολέμου μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας και των γεωπολιτικών εξελίξεων στον ευρωπαϊκό χώρο, οι επικαλούμενες ανάγκες της αποτροπής (πρόληψης) και αντιμετώπισης (καταστολής) εγκληματικών ενεργειών και περιστολής των δεικτών εγκληματικότητας, δεν κρίθηκαν έκτακτες και, τέλος, ως προς τον κατεπείγοντα χαρακτήρα, συνεκτιμήθηκε το γεγονός ότι η εν λόγω εξαιρετική διαδικασία διήρκεσε τελικώς τουλάχιστον 364 ημέρες).

Απορρίπτοντας τον δεύτερο λόγο προσφυγής, το Δικαστήριο έκρινε ότι η τεκμηρίωση του εκτιμώμενου κόστους έστω ανά κατηγορία υλικών και υπηρεσιών, κατά τη

σύνταξη του προϋπολογισμού μιας δημόσιας σύμβασης, απαιτείται όχι μόνον χάριν του ανταγωνισμού και της υποβολής εκ μέρους των διαγωνιζομένων ρεαλιστικών προσφορών, αλλά και χάριν της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία για τον εύλογο χαρακτήρα της δημοσιονομικής επιβάρυνσης και την ορθή διαχείριση του δημοσίου χρήματος. Κατά την εκτίμηση του Δικαστηρίου, σε περιπτώσεις όπως η προκείμενη, που η δημόσια σύμβαση δεν εκτέθηκε στον ανταγωνισμό, η ανάγκη διασφάλισης του εύλογου χαρακτήρα της δημοσιονομικής επιβάρυνσης αναδείχθηκε εντονότερη.

Με το προαναφερόμενο παράδειγμα αναδεικνύεται τόσο η διαδικασία επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν από τον προσυμβατικό έλεγχο (προσφυγή ανάκλησης, προσφυγή αναθεώρησης) όσο και το εύρος της έκτασής του, καθώς στην έννοια της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης περιλαμβάνεται όχι μόνο η κρίση κατά πόσο η επιλεγείσα διαδικασία είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νομοθετικού πλαισίου όσο και αν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης τεκμηριώθηκε επαρκώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15: ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ -ENOTICES2, ΚΗΜΔΗΣ

15.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

15.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου είναι οι επιμορφούμενοι να αποκτήσουν για το στάδιο της Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων βασικές γνώσεις όσον αφορά τα Ηλεκτρονικά Μέσα Δημοσιότητας Δημοσίων Συμβάσεων και ειδικότερα σχετικά με την εφαρμογή eNotices2 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το υποσύστημα ΚΗΜΔΗΣ του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

15.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όσον αφορά την Ευρωπαϊκή εφαρμογή eNotices2 οι επιμορφωμένοι αναμένεται να γνωρίζουν: α) τις απαραίτητες ρυθμίσεις της εφαρμογής, β) τον τρόπο συμπλήρωσης των υποχρεωτικών εκ της εφαρμογής πεδίων αλλά και των υποχρεωτικών

πληροφοριών εκ της νομοθεσίας που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προκηρύξεις συμβάσεων, γ) τον τρόπο διόρθωσης λαθών ή ακύρωσης προκηρύξεων (δημιουργία εντύπου αλλαγής).

Αναφορικά με το ΚΗΜΔΗΣ (υποσύστημα του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ) οι επιμορφωμένοι αναμένεται να γνωρίζουν πώς να: α) συμπληρώνουν τα πεδία καταχωριστέας πράξης στο στάδιο της ανάθεσης, β) αποτυπώνουν στο ΚΗΜΔΗΣ τις Στρατηγικές Δημόσιες Συμβάσεις, γ) αναζητούν πράξεις που καταχωρούνται στο στάδιο της ανάθεσης με κατάλληλα φίλτρα ανά περίπτωση, δ) εκτελούν την ενέργεια της επεξεργασίας μεταδεδομένων, ε) εκτελούν την ακύρωση/ματαίωση-συστημική ακύρωση, στ) τροποποιούν πράξεις στο στάδιο της ανάθεσης, ζ) αποθηκεύουν σε (.ser) αρχείο και τον σκοπό χρήσης του.

15.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται αναλυτικά για την εφαρμογή eNotices2:

- ο τρόπος εγγραφής και σύνδεσης των χρηστών στην εφαρμογή,
- οι ρυθμίσεις ηλεκτρονικών εντύπων,
- η χρήση του ευρετηρίου διευθύνσεων,
- η εισαγωγή δεδομένων από το TED,
- το ηλεκτρονικό έντυπο διαγωνιστικής διαδικασίας το οποίο χρησιμοποιείται για την προκήρυξης σύμβασης,
- το ηλεκτρονικό έντυπο αλλαγής το οποίο χρησιμοποιείται για την διόρθωση ή ακύρωση προκηρύξεων.

Όσον αφορά το ΚΗΜΔΗΣ παρουσιάζονται αναλυτικά:

- η καταχώριση απόφασης κατακύρωσης/ανάθεσης,
- η αναζήτηση πράξεων που καταχωρούνται στο στάδιο της ανάθεσης με κατάλληλα φίλτρα ανά περίπτωση,
- η επεξεργασία μεταδεδομένων,
- η ακύρωση/ματαίωση πράξης και η διαδοχική ακύρωση συσχετιζόμενων πράξεων,
- η τροποποίηση πράξεων στο στάδιο της ανάθεσης,
- η αποθήκευση σε (.ser) αρχείο.

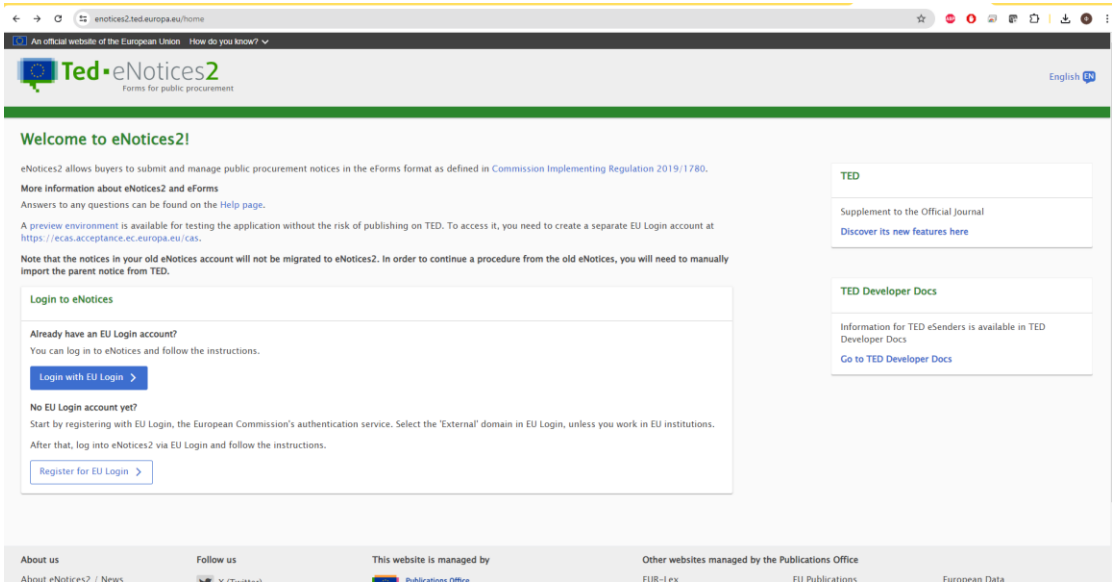
Προς διευκόλυνση των εκπαιδευομένων και όσον αφορά το αντικείμενο του παρόντος κεφαλαίου έχουν συμπεριληφθεί σύνδεσμοι εντός των ενοτήτων προς υποστηρικτικό/χρήσιμο υλικό.

15.2ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΕ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ-ENOTICES2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

15.2.1 ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

15.2.1.1 ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

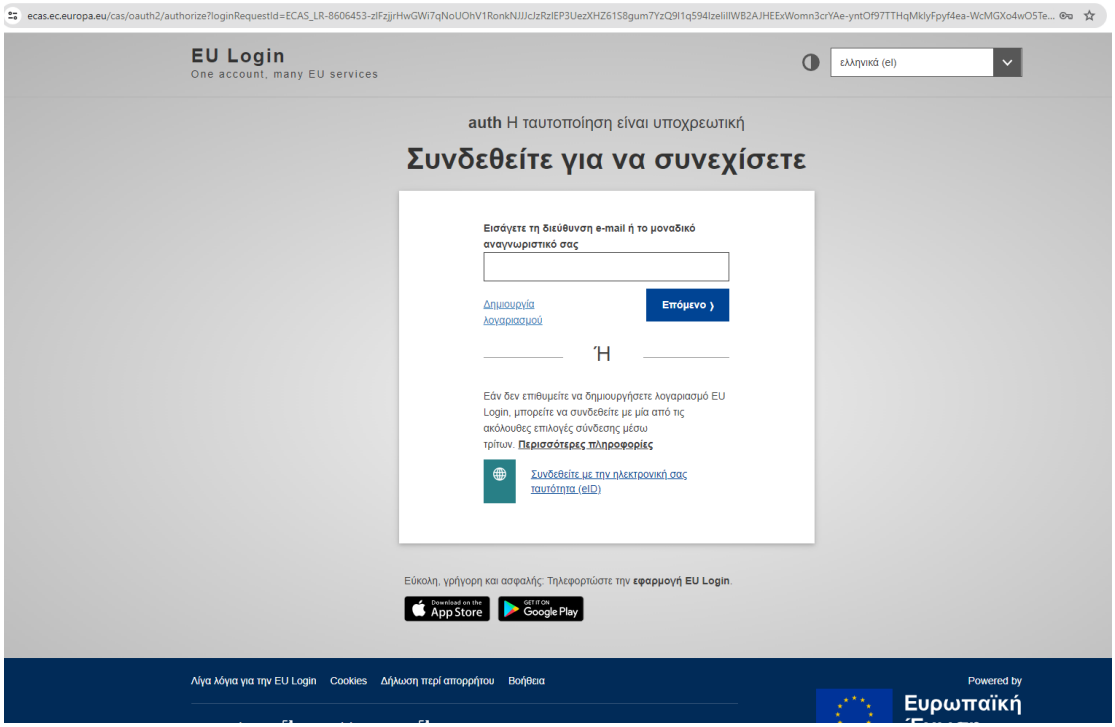
Προκειμένου οι Αναθέτουσες Αρχές να δημιουργήσουν ένα νέο λογαριασμό χρήστη για την πλατφόρμα eNotices2 θα πρέπει να επισκεφτούν το σύνδεσμο: https://enotices2.ted.europa.eu/home

Εικόνα 1: Ιστότοπος πλατφόρμας eNotices2

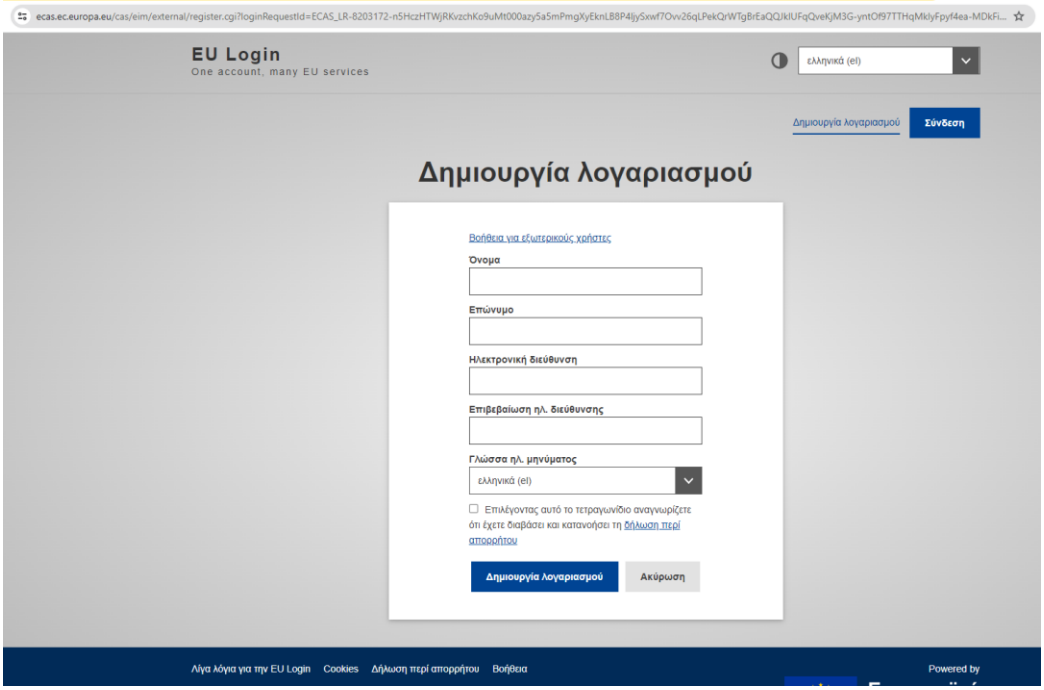
Εάν το στέλεχος της Αναθέτουσας Αρχής δεν κατέχει ήδη λογαριασμό EU Login τότε προχωρά στη δημιουργία λογαριασμού πατώντας το κουμπί «Login with EU Login».

Εμφανίζεται η ακόλουθη οθόνη στην οποία το στέλεχος της Αναθέτουσας Αρχής καλείται να επιλέξει το σύνδεσμο «Δημιουργία λογαριασμού» (Create an account).

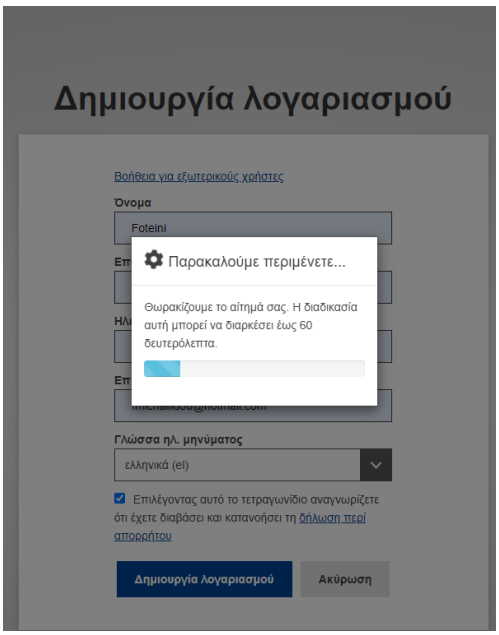
Εικόνα 2: Σελίδα σύνδεσης στην πλατφόρμα

Στην οθόνη που εμφανίζεται συμπληρώνει κατάλληλα όλα τα πεδία, επιλέγει ότι διάβασε και κατανόησε τους όρους απορρήτου και πατά το κουμπί «Δημιουργία λογαριασμού».

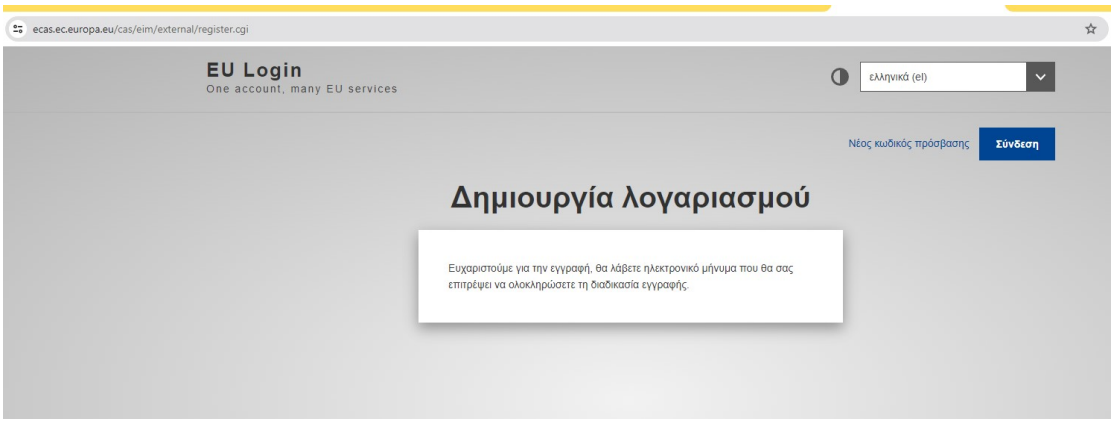
Εικόνα 3: Οθόνη δημιουργίας λογαριασμού

Αναμένει μερικά δευτερόλεπτα μέχρι το σύστημα να επεξεργαστεί το αίτημα δημιουργίας λογαριασμού.

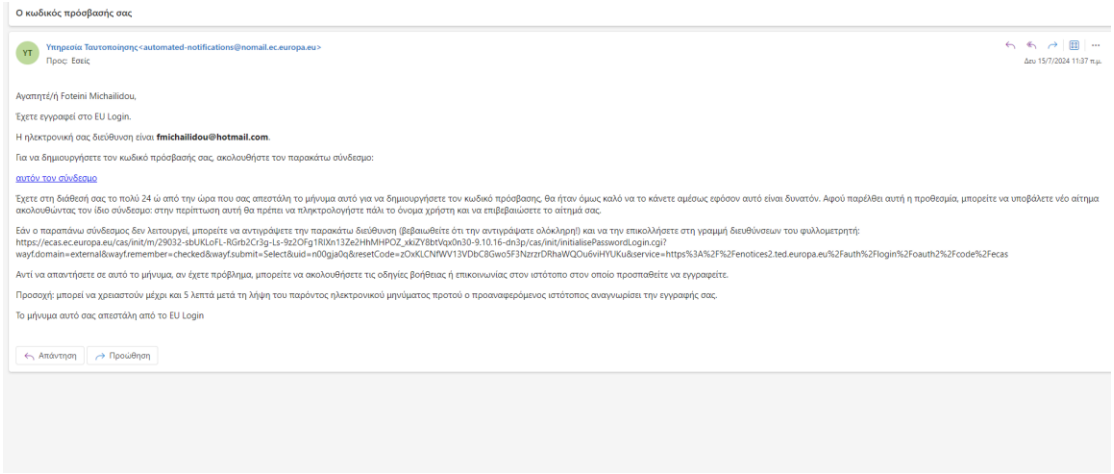
Εικόνα 4: Αναμονή για επιβεβαίωση δημιουργίας λογαριασμού

Εμφανίζεται μήνυμα για τη δημιουργία του λογαριασμού το οποίο ουσιαστικά παραπέμπει στο λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δήλωσε το στέλεχος της Αναθέτουσας Αρχής για την παραλαβή επιβεβαιωτικού μηνύματος εγγραφής.

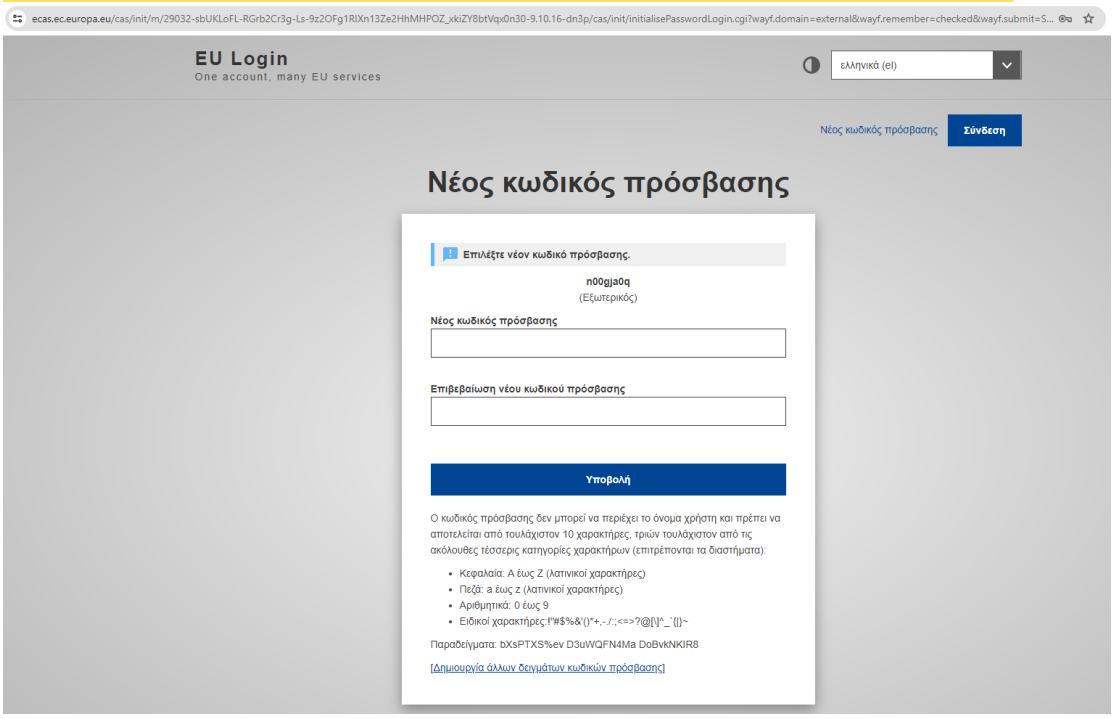
Εικόνα 5: Ολοκλήρωση διαδικασίας εγγραφής

Στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απέστειλε η πλατφόρμα περιέχεται σύνδεσμος για τη δημιουργία του κωδικού πρόσβασης. Το στέλεχος της Αναθέτουσας Αρχής πατά σε αυτόν και οδηγείται σε μια νέα οθόνη για την εισαγωγή/δημιουργία του επιθυμητού κωδικού πρόσβασης.

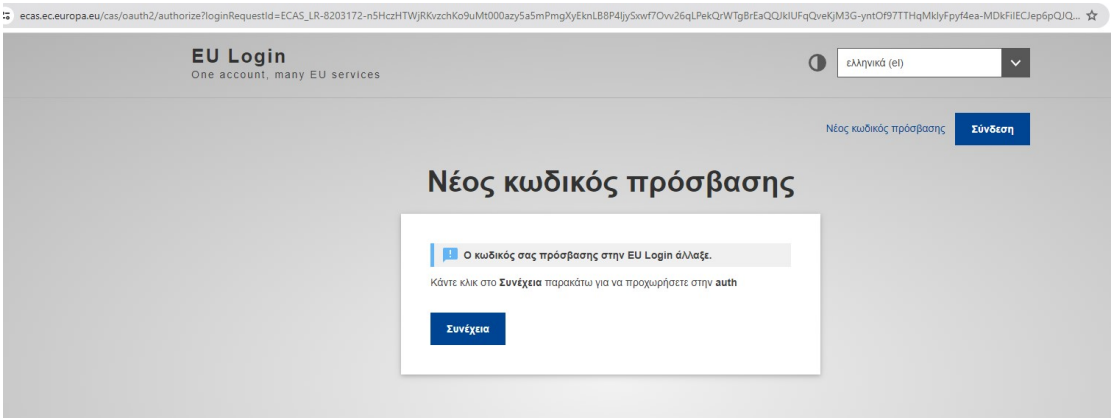
Εικόνα 6: Email εγγραφής

Στο παράδειγμα της εικόνας που ακολουθεί το λεκτικό n00gja0q αποτελεί το μοναδικό αναγνωριστικό του λογαριασμού που δημιουργήθηκε (αποδίδεται αυτόματα από το σύστημα). Κατά τη σύνδεση στην πλατφόρμα είναι δυνατή η χρήση είτε του μοναδικού αναγνωριστικού είτε του email που δηλώθηκε κατά την εγγραφή του χρήστη.

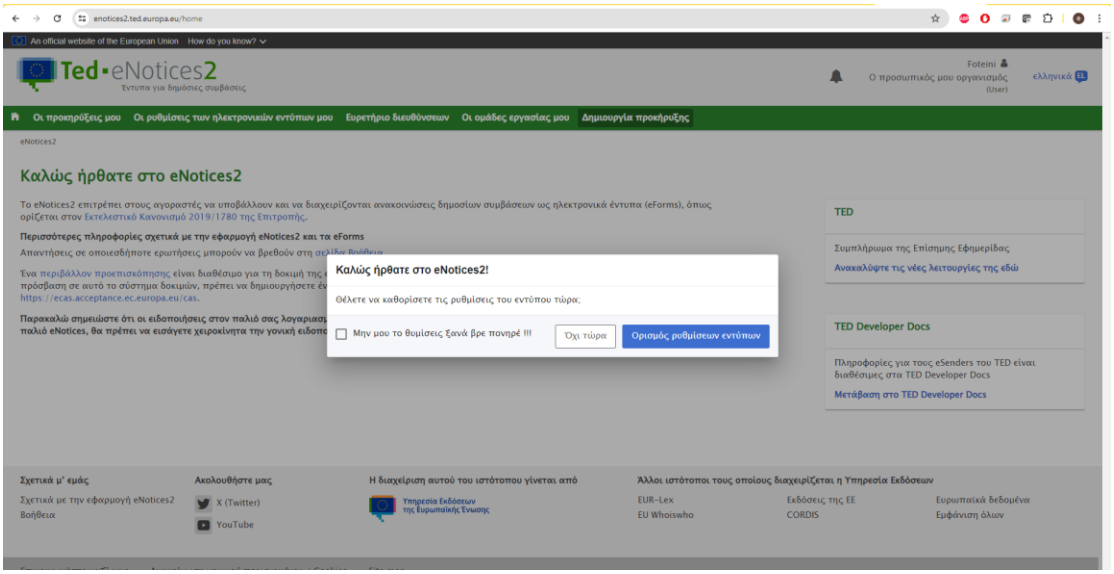
Εικόνα 7: Οθόνη νέου κωδικού πρόσβασης

Εάν ακολουθηθούν ορθά οι κανόνες για τη δημιουργία του κωδικού πρόσβασης (κεφαλαία, πεζά, αριθμητικά, ειδικοί χαρακτήρες, 10 τουλάχιστον χαρακτήρες) τότε θα εμφανιστεί η ακόλουθη οθόνη.

Εικόνα 8: Επιβεβαίωση αλλαγής κωδικού

Πατώντας στο κουμπί συνέχεια ολοκληρώνεται η διαδικασία σύνδεσης στην πλατφόρμα και εμφανίζεται σχετικό μήνυμα καλωσορίσματος.

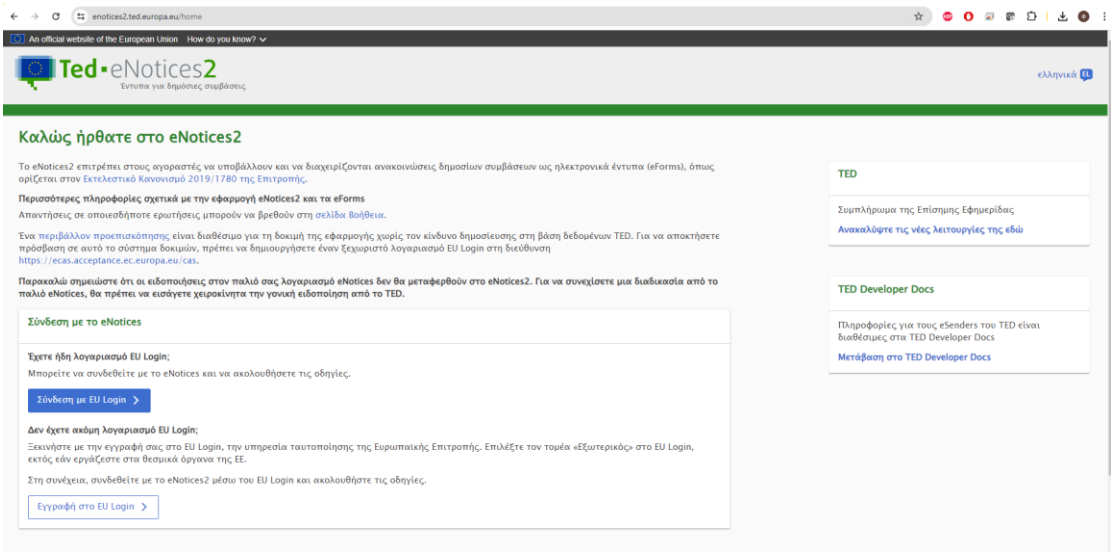

Εικόνα 9: Μήνυμα καλωσορίσματος στην πλατφόρμα

15.2.1.2 ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

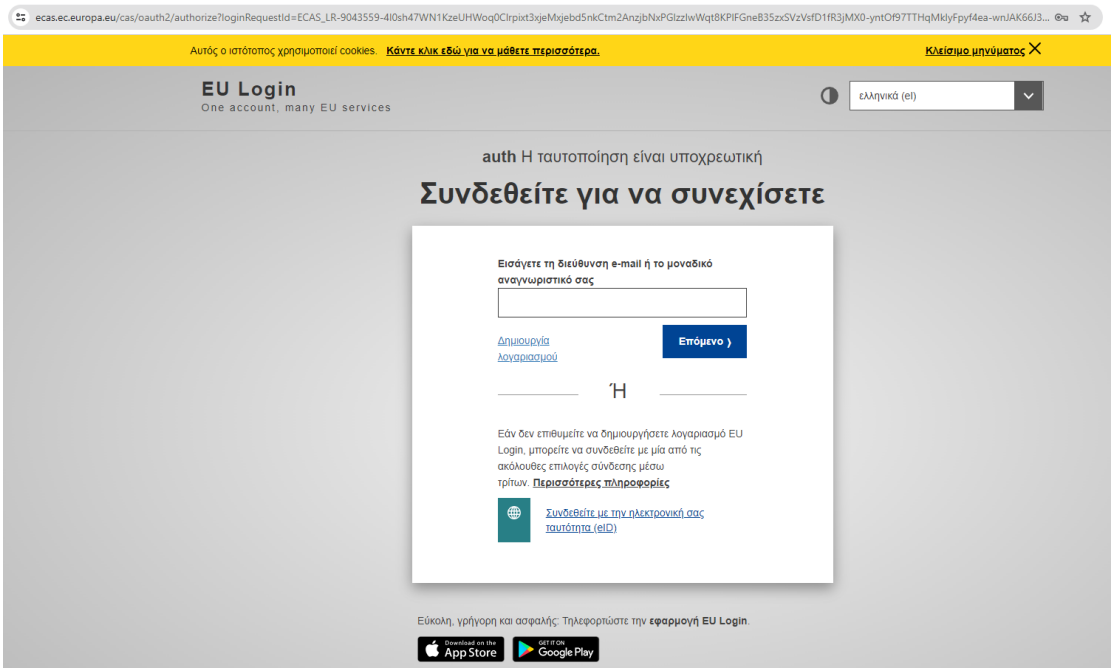
Εάν το στέλεχος της Αναθέτουσας Αρχής διαθέτει ήδη λογαριασμό EU Login λόγω εγγραφής σε άλλη Ευρωπαϊκή πλατφόρμα ή έχει ήδη ολοκληρώσει τα βήματα

εγγραφής της προηγούμενης ενότητας και απέκτησε νέο λογαριασμό προχωρά σε σύνδεση στην πλατφόρμα πατώντας το κουμπί «Σύνδεση με EU Login».

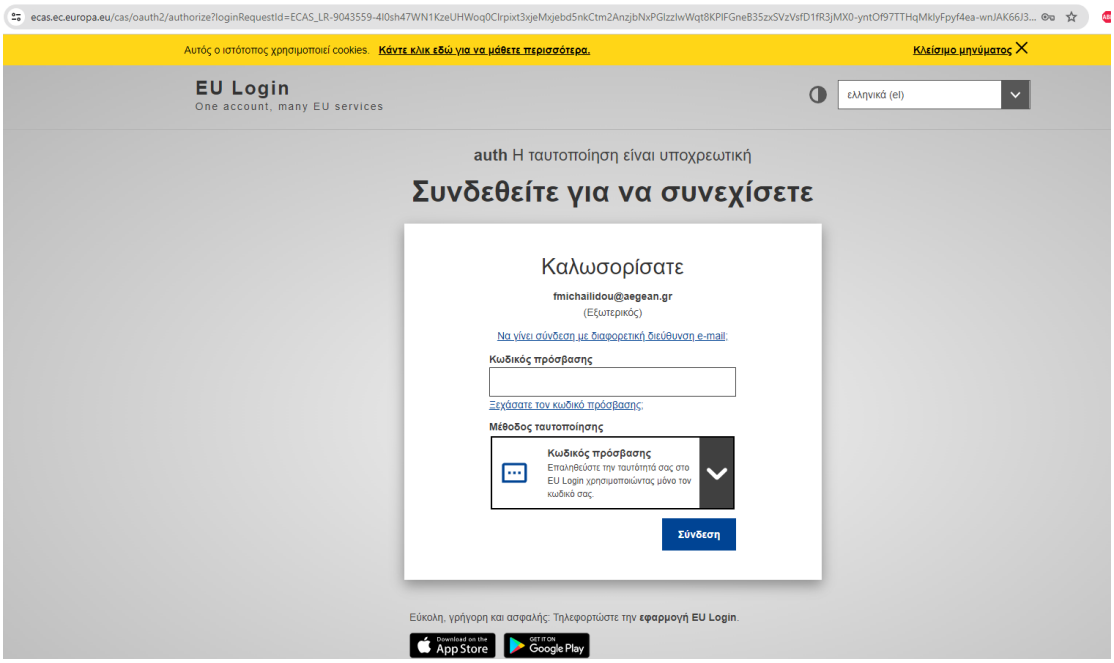

Εικόνα 10: Τρόποι εισόδου στην πλατφόρμα

Στην οθόνη που εμφανίζεται ο χρήστης εισάγει το μοναδικό αναγνωριστικό του ή το email που δήλωσε κατά την εγγραφή του και πατά το κουμπί «Επόμενο» και στην επόμενη οθόνη εισάγει τον κωδικό πρόσβασης και πατά το κουμπί «Σύνδεση» (προσοχή στο drop down menu επιλογών να είναι επιλεγμένη η επιλογή «Κωδικός πρόσβασης»).

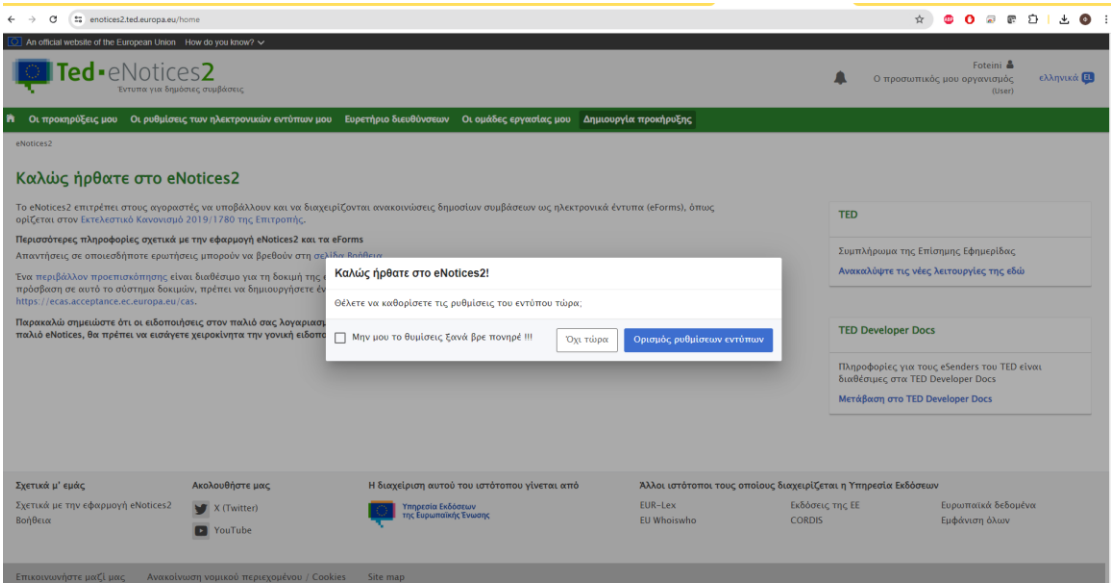

Εικόνα 11: Οθόνη σύνδεσης- εισαγωγή email ή μοναδικού αναγνωριστικού

Εικόνα 12: Οθόνη σύνδεσης-εισαγωγή κωδικού πρόσβασης

Η σύνδεση στο σύστημα επιτεύχθηκε. Στην οθόνη παρουσιάζεται σχετικό μήνυμα καλωσορίσματος.

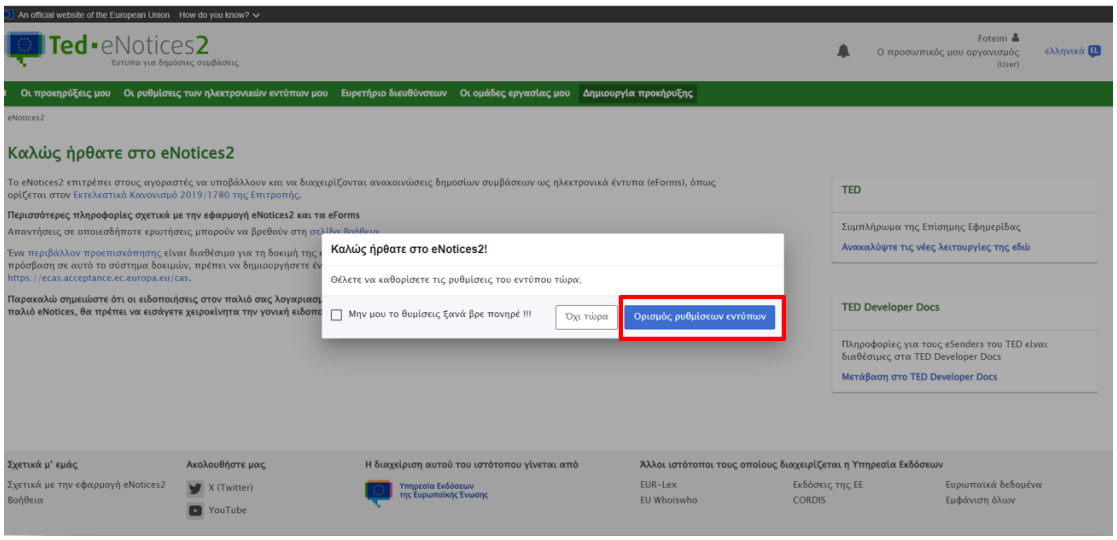

Εικόνα 13: Επιτυχής σύνδεση στην πλατφόρμα

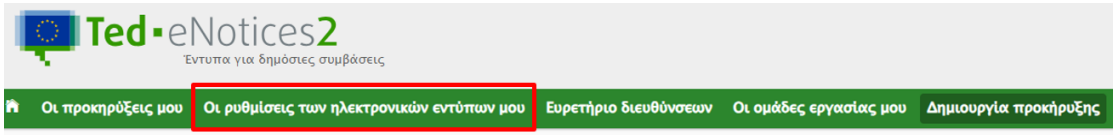
15.2.2 ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

Συνιστάται στους χρήστες της πλατφόρμας πριν τη δημιουργία ηλεκτρονικών εντύπων να προχωρήσουν στη συμπλήρωση ή επιλογή σχετικών ρυθμίσεων προκειμένου να ελαχιστοποιήσουν μελλοντικά το χρόνο καταχώρισης στοιχείων περιορίζοντας την εκ νέου χειροκίνητη εισαγωγή συγκεκριμένων πεδίων για κάθε νέο ηλεκτρονικό έντυπο που θα δημιουργείται.

Προκειμένου να προχωρήσει ο χρήστης σε κάποιες βασικές ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων είτε πατά στο σχετικό κουμπί «Ορισμός ρυθμίσεων εντύπων» στο μήνυμα καλωσορίσματος είτε από την αρχική σελίδα επιλέγει «Οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου».

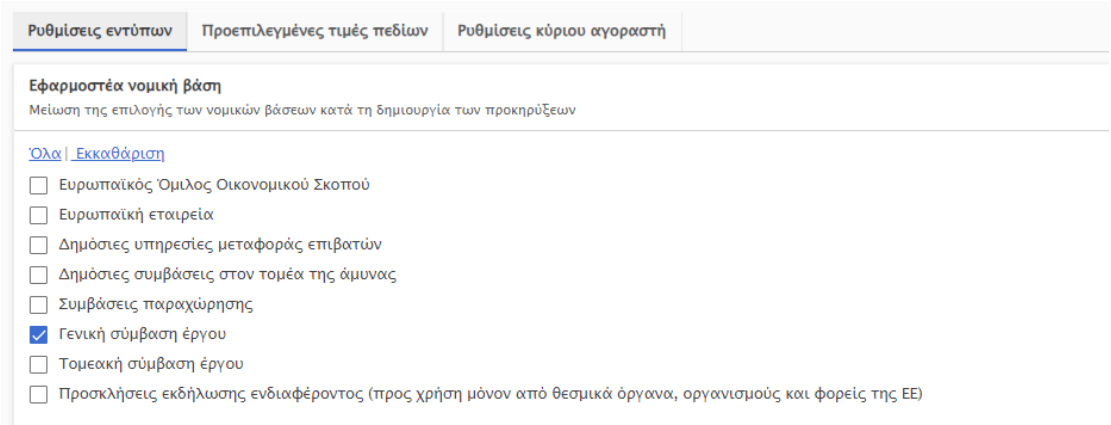
Εικόνα 14: Ορισμός ρυθμίσεων εντύπων

Εικόνα 15: «Οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου»

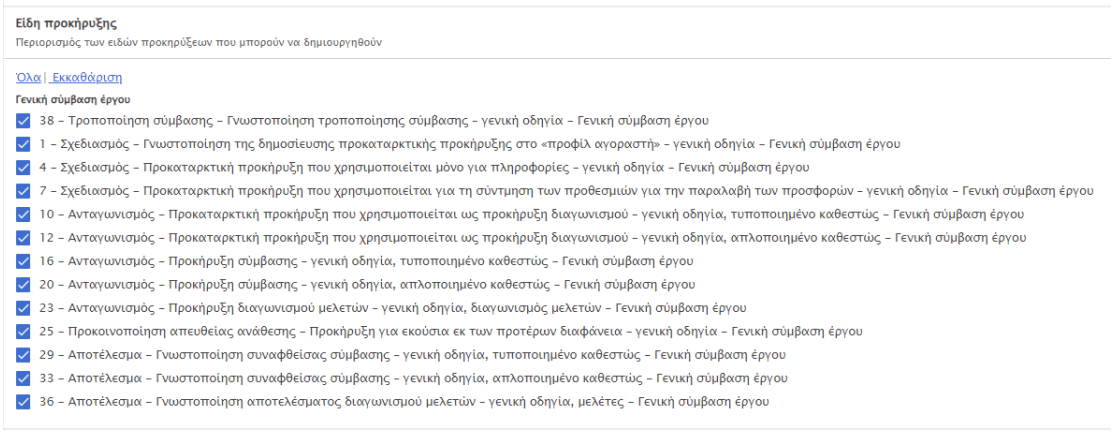
15.2.2.1 ΚΑΡΤΕΛΑ «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΝΤΥΠΩΝ»

Στην καρτέλα «Ρυθμίσεις εντύπων» στην ενότητα «Εφαρμοστέα νομική βάση» για Δημόσιες Συμβάσεις που εμπίπτουν στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ ο χρήστης επιλέγει Γενική σύμβαση έργου (το Γενική σύμβαση έργου είναι απόδοση στα ελληνικά του General procurement και δεν αφορά αποκλειστικά τις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων), ενώ για Δημόσιες Συμβάσεις που εμπίπτουν στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ ο χρήστης επιλέγει Τομεακή σύμβαση έργου.

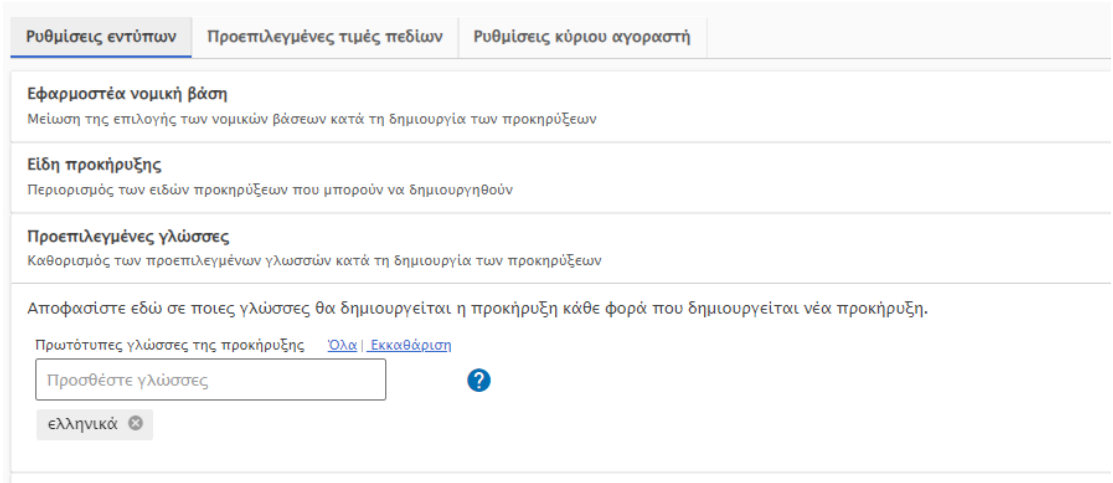
Εικόνα 16: Εφαρμοστέα νομική βάση

Στη συνέχεια επιλέγει «Είδη προκήρυξης» και από εκεί καθορίζει τα είδη των ηλεκτρονικών εντύπων που πρόκειται να δημιουργεί, επομένως ο κάθε χρήστης προσδιορίζει τα κατάλληλα έντυπα (από την πλατφόρμα παρέχεται η δυνατότητα επιλογής συγκεκριμένων ειδών προκήρυξης ή όλων επιλέγοντας τη σχετική ενέργεια ή η εκκαθάριση όλων από την αντίστοιχη ενέργεια που εμφανίζεται στο πάνω μέρος της λίστας επιλογών).

Εικόνα 17: Επιλογή ηλεκτρονικών εντύπων που θα εμφανίζονται

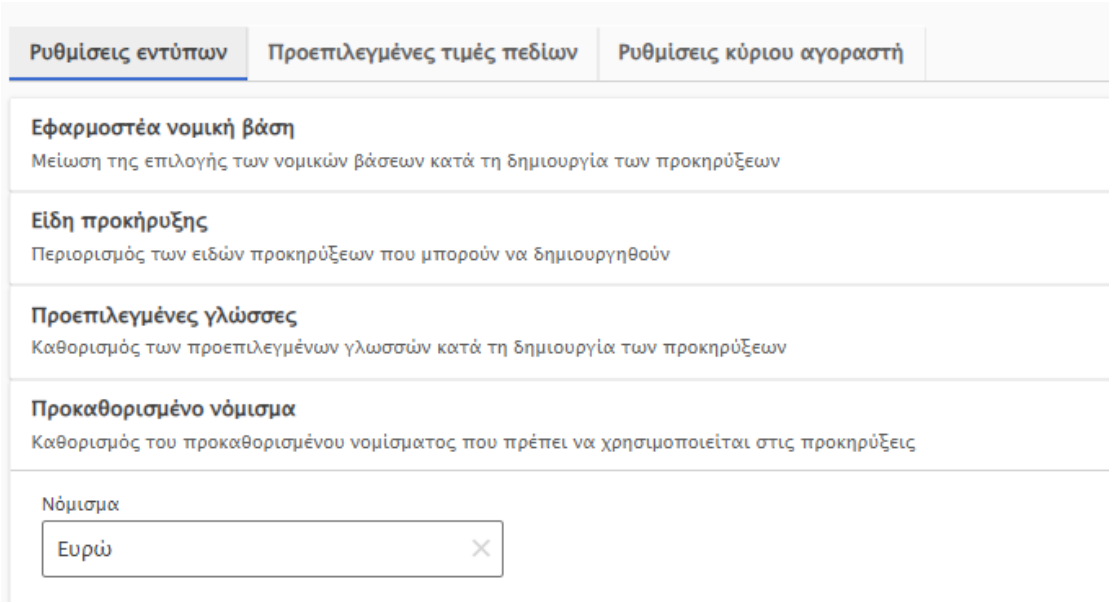
Στη συνέχεια ο χρήστης επιλέγει «Προεπιλεγμένες γλώσσες» για να προσδιορίσει τη γλώσσα του ηλεκτρονικού εντύπου. Πατώντας στο πεδίο εισαγωγής κειμένου εμφανίζεται drop down menu επιλογών με τις γλώσσες, ο χρήστης επιλέγει από αυτές την επιθυμητή γλώσσα. Δύναται να επιλεχθούν περισσότερες της μίας.

Εικόνα 18: Επιλογή γλώσσας

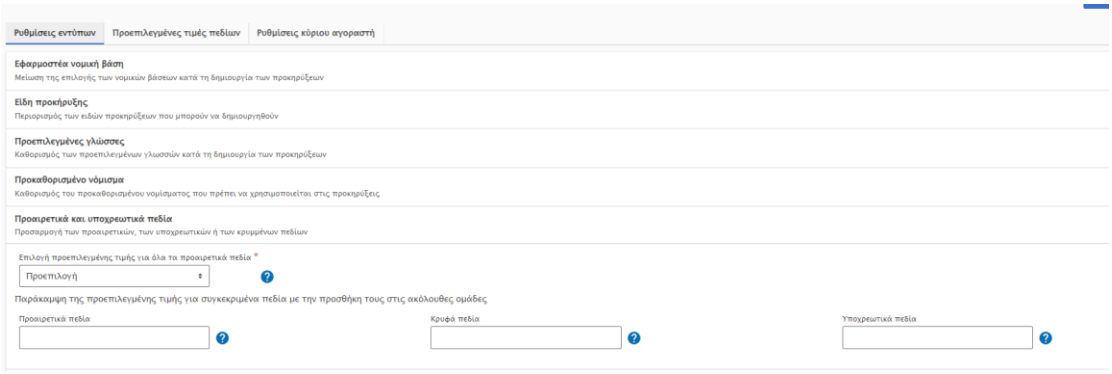
Έπειτα ο χρήστης επιλέγει ως προκαθορισμένο νόμισμα το ευρώ στην αντίστοιχη υποενότητα επιλέγοντας το από το drop down menu επιλογών που εμφανίζεται μόλις ο

κέρσορας εισαχθεί στο σχετικό πεδίο εισαγωγής ελεύθερου κειμένου. Εναλλακτικά ο χρήστης μπορεί να εισάγει μέρος της λέξης για να περιοριστεί πιο γρήγορα το μενού των διαθέσιμων επιλογών.

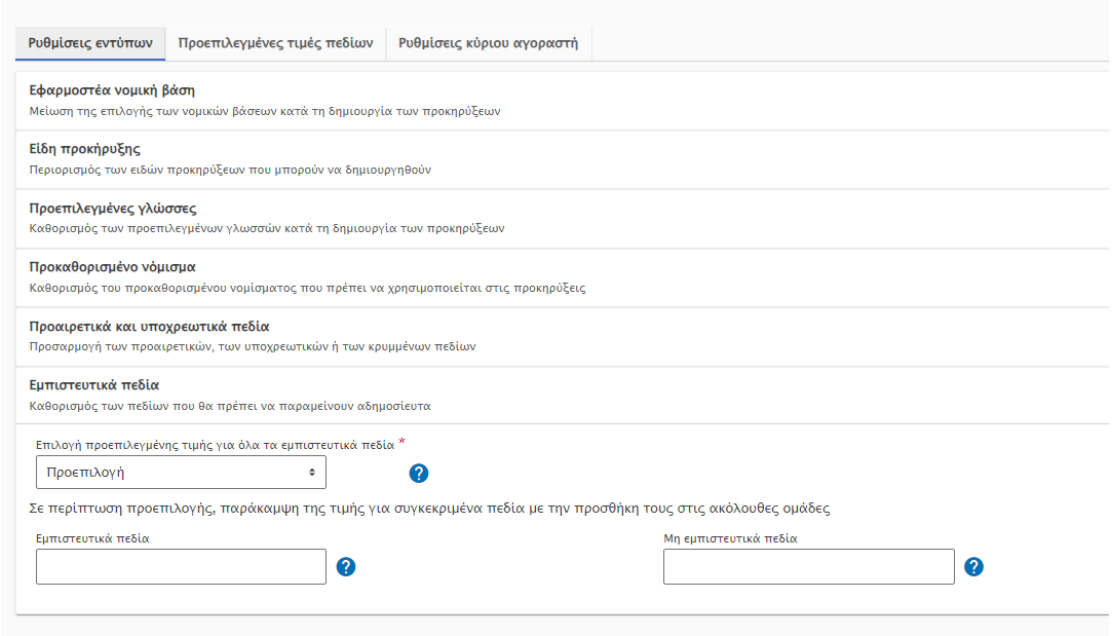
Εικόνα 19: Επιλογή νομίσματος

Στην υποενότητα «Προαιρετικά και υποχρεωτικά πεδία» συνιστάται ο χρήστης στο υποχρεωτικό πεδίο «Επιλογή προεπιλεγμένης τιμής για όλα τα προαιρετικά πεδία» να επιλέγει «Προεπιλογή». Η επιλογή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση όλων των πεδίων (υποχρεωτικών και μη) στα ηλεκτρονικά έντυπα κατά τη φάση δημιουργίας/επεξεργασίας τους. Εφόσον η εφαρμογή δεν αποτυπώνει ως υποχρεωτικά το σύνολο των υποχρεωτικών πεδίων της σχετικής νομοθεσίας θα πρέπει αυτά να είναι ορατά στον χρήστη ώστε να συμπληρώνονται κατάλληλα.

Εικόνα 20: Ρυθμίσεις υποχρεοτικότητας πεδίων

Στην υποενότητα «Εμπιστευτικά πεδία» συνιστάται στο χρήστη στο υποχρεωτικό πεδίο «Επιλογή προεπιλεγμένης τιμής για όλα τα εμπιστευτικά πεδία» να επιλέγει «Προεπιλογή» προκειμένου να εμφανίζονται όλα τα εμπιστευτικά πεδία κατά τη φάση δημιουργίας/επεξεργασίας των ηλεκτρονικών εντύπων και στη συνέχεια ο χρήστης να επιλέγει τη μη δημοσίευση όσων εξ' αυτών κρίνει απαιτητό.

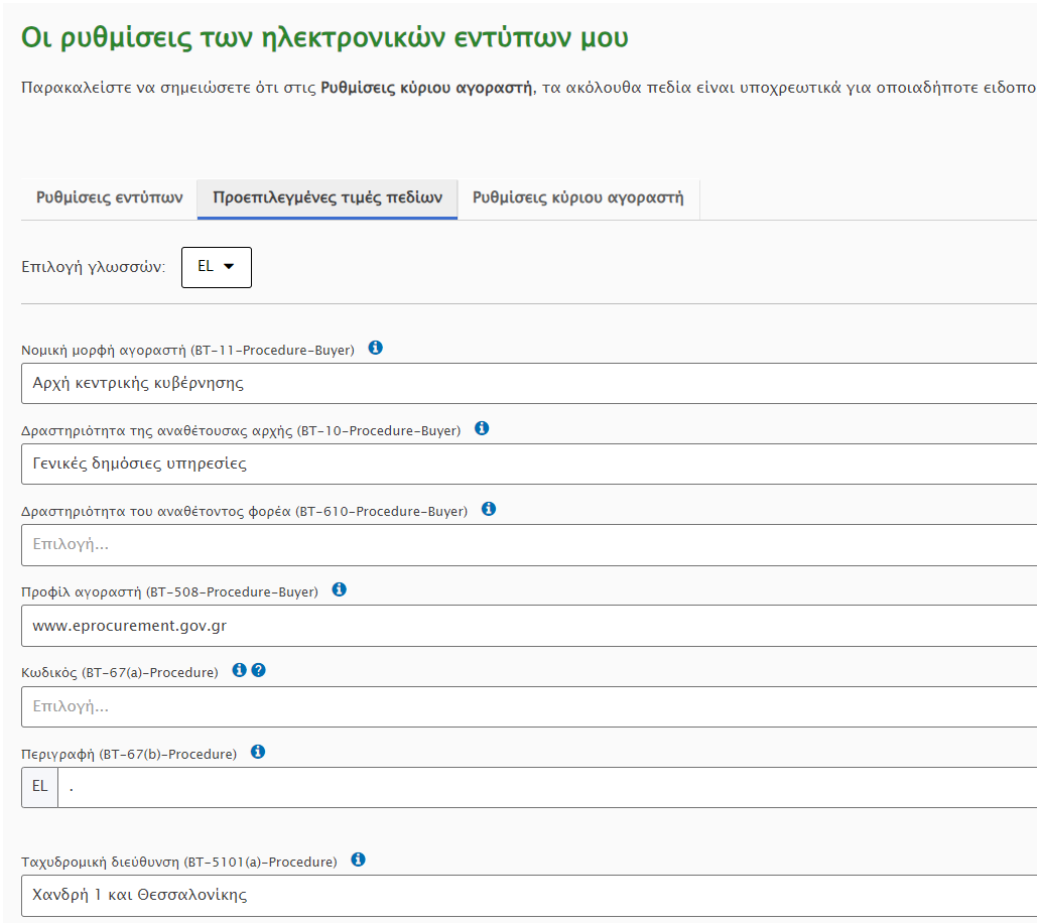

Εικόνα 21: Εμπιστευτικά πεδία

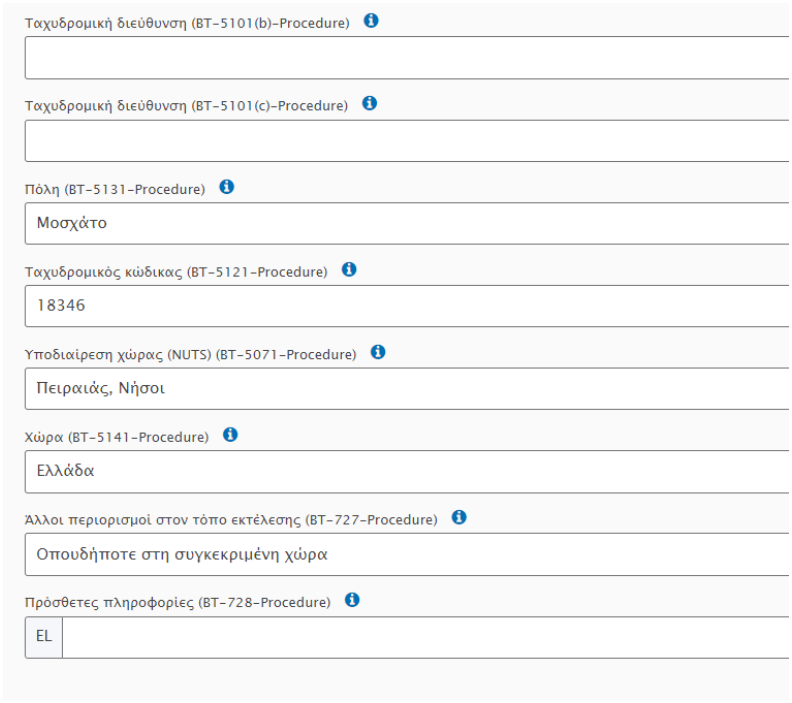
15.2.2.2 ΚΑΡΤΕΛΑ «ΠΡΟΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ ΠΕΔΙΩΝ»

Στη συγκεκριμένη περιοχή πεδίων ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να επιλέξει -συμπληρώσει συγκεκριμένες τιμές για να εμφανίζονται ως προεπιλεγμένες κατά τη δημιουργία των ηλεκτρονικών εντύπων. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η μείωση του διοικητικού βάρους της χειροκίνητης εισαγωγής των στοιχείων εκ νέου κατά τη δημιουργία του νέου ηλεκτρονικού εντύπου.

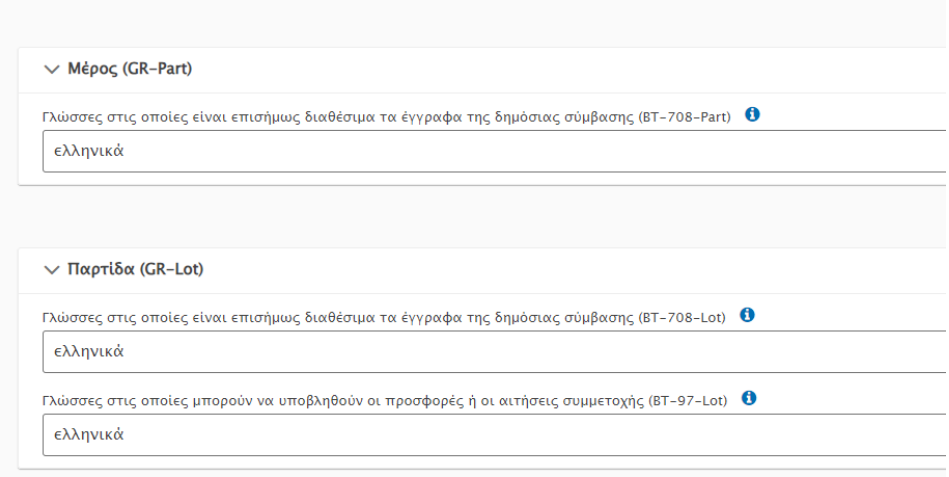
Ακολουθεί ενδεικτικό παράδειγμα συμπλήρωσης ορισμένων εκ των πεδίων.

Εικόνα 22: Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων Μέρος Α

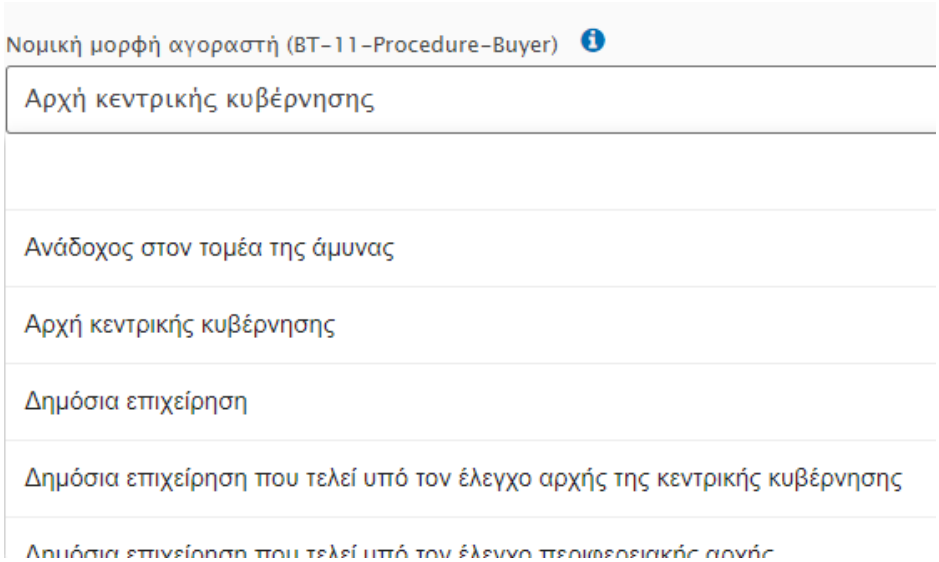

Εικόνα 23: Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων Μέρος Β

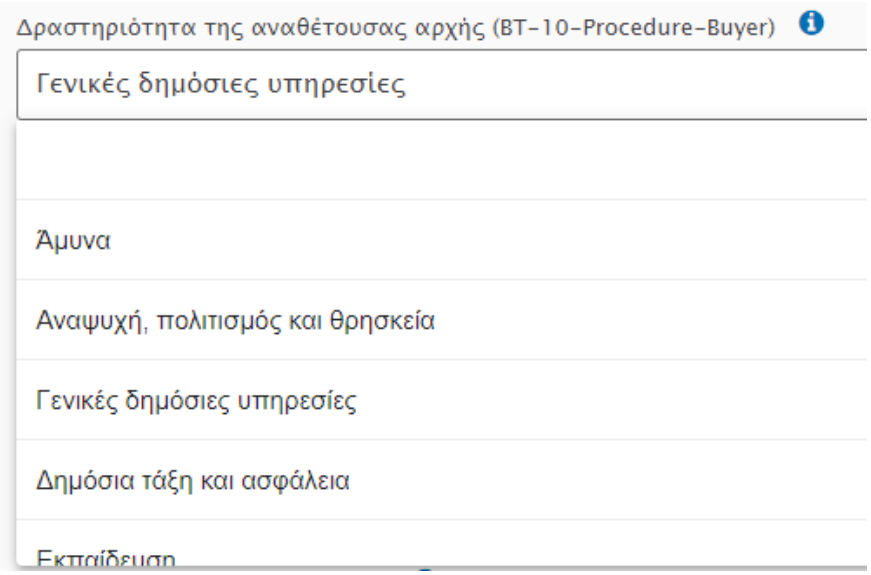
Εικόνα 24: Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων Μέρος Γ

Το πεδίο Νομική μορφή αγοραστή (BT-11-Procedure-Buyer) διαθέτει ένα drop down menu επιλογών εκ των οποίων ο χρήστης της Αναθέτουσας Αρχής δύναται να επιλέξει τη νομική μορφή του Οργανισμού του.

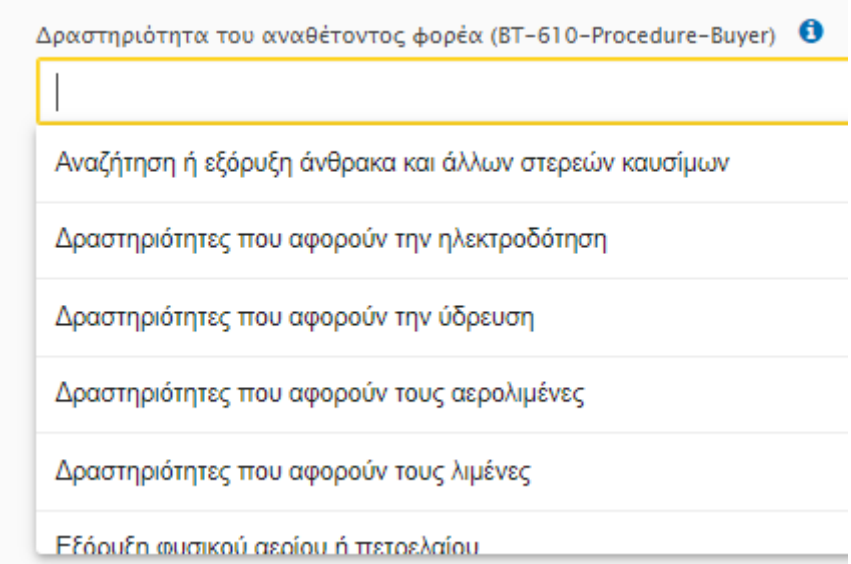
Εικόνα 25: Νομική μορφή αγοραστή

Αντίστοιχα επιλέγει για το πεδίο Δραστηριότητα της αναθέτουσας αρχής (BT-10-Procedure-Buyer) την επιθυμητή τιμή από το drop down menu επιλογών σύμφωνα με τη δραστηριότητα που ασκεί η Αναθέτουσα Αρχή.

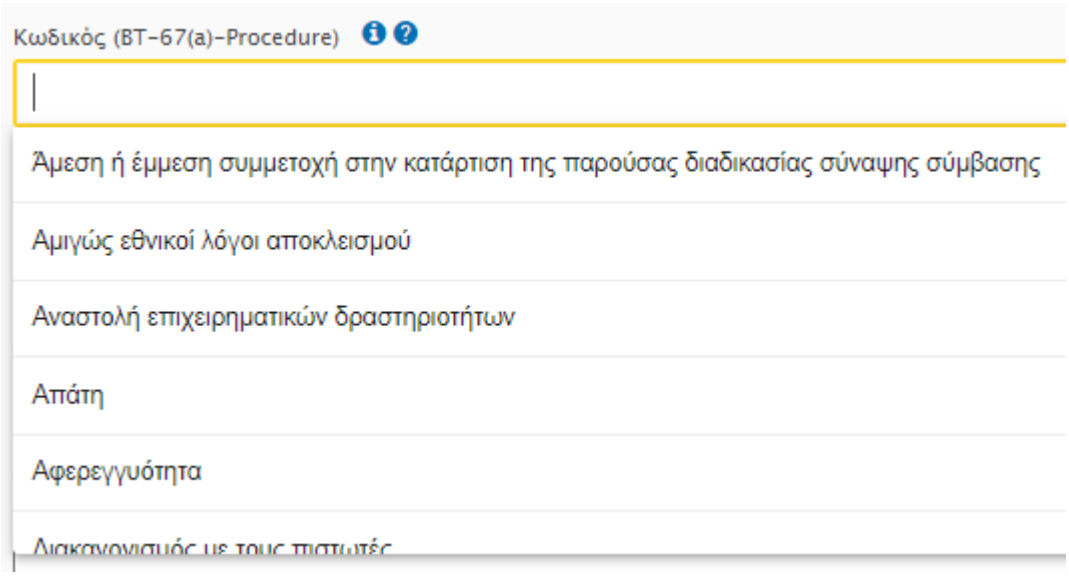
Εικόνα 26: Δραστηριότητα της αναθέτουσας αρχής

Εάν πρόκειται για Αναθέτων Φορέα και όχι για Αναθέτουσα Αρχή τότε ο χρήστης επιλέγει αντίστοιχα την επιθυμητή τιμή από το drop down menu επιλογών του πεδίου Δραστηριότητα του αναθέτοντος φορέα (BT-610-Procedure-Buyer).

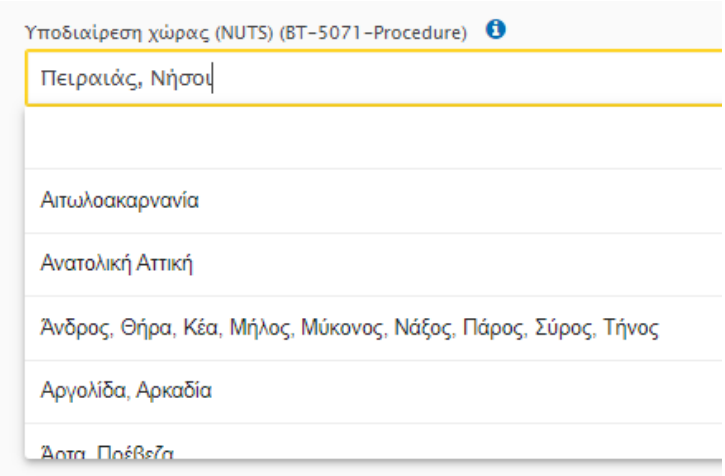
Εικόνα 27: Δραστηριότητα του αναθέτοντος φορέα

Στο πεδίο Προφίλ αγοραστή (BT-508-Procedure-Buyer) ο χρήστης δύναται να συμπληρώσει το διαδικτυακό τόπο στον οποίο ο αγοραστής δημοσιεύει τα έγγραφα της Δημόσιας Σύμβασης, ενώ στο πεδίο Κωδικός (BT-67(a)-Procedure) δύναται να δηλώσει λόγο αποκλεισμού από το drop down menu επιλογών και να δώσει μια σχετική περιγραφή στο πεδίο Περιγραφή (BT-67(b)-Procedure).

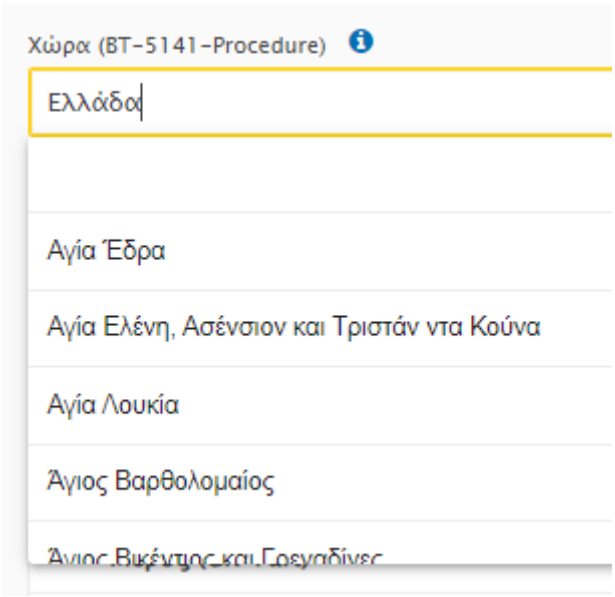
Εικόνα 28: Συμπλήρωση λόγων αποκλεισμού

Τα πεδία που έπονται αφορούν γεωγραφικό προσδιορισμό της έδρας της Αναθέτουσας Αρχής και του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης. Ειδικότερα τα πεδία Ταχυδρομική διεύθυνση με κωδικούς (BT-5101(a) έως και BT-5101(c) -Procedure) αφορούν την ταχυδρομική διεύθυνση της έδρας του αγοραστή, το πεδίο Πόλη (BT-5131-Procedure) και το πεδίο Ταχυδρομικός κώδικας (BT-5121-Procedure) αφορούν την Πόλη και τον ταχυδρομικό κώδικα της έδρας του αγοραστή αντίστοιχα. Το πεδίο Υποδιαίρεση χώρας (NUTS) (BT-5071-Procedure) διαθέτει drop down menu επιλογών για τον προσδιορισμό του κωδικού NUTS που αντιστοιχεί στην έδρα του αγοραστή (ειδικότερα χρησιμοποιείται υποδιαίρεση επιπέδου NUTS3).

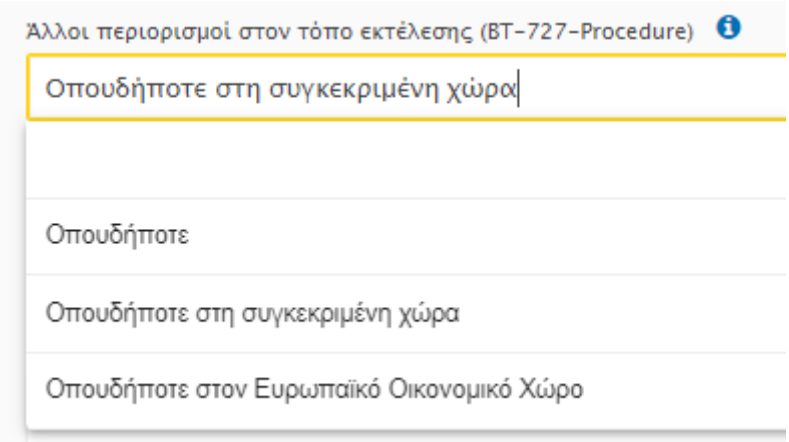

Εικόνα 29: Υποδιαίρεση χώρας (NUTS)

Το πεδίο Χώρα (BT-5141-Procedure) προσδιορίζει τη χώρα του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης μέσα από ένα drop down menu επιλογών, ενώ το πεδίο Άλλοι περιορισμοί στον τόπο εκτέλεσης (BT-727-Procedure) δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να προσδιορίσει μέσα από σχετικό drop down menu επιλογών τυχόν άλλους περιορισμούς που αφορούν τον τόπο εκτέλεσης της σύμβασης.

Εικόνα 30: Χώρα

Εικόνα 31: Άλλοι περιορισμοί στον τόπο εκτέλεσης

Τα τελευταία πεδία της καρτέλας αφορούν την επιλογή γλωσσών είτε στις οποίες είναι διαθέσιμα τα έγγραφα της σύμβασης -πεδία Γλώσσες στις οποίες είναι επισήμως διαθέσιμα τα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης (BT-708-Part), Γλώσσες στις οποίες είναι επισήμως διαθέσιμα τα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης (BT-708-Lot)-είτε στις οποίες μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής: πεδίο

Γλώσσες στις οποίες μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής (BT-97-Lot). Η επιλογή τους γίνεται μέσα από σχετικά drop down menu.

15.2.2.3 ΡΥΘΜΊΣΕΙΣ ΚΎΡΙΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΉ

Ο χρήστης της Αναθέτουσας Αρχής δύναται να συμπληρώσει τα πεδία της συγκεκριμένης καρτέλας για την αποφυγή μελλοντικού βάρους χειροκίνητης εισαγωγής των στοιχείων κατά την δημιουργία ενός ηλεκτρονικού εντύπου.

Τα πεδία που παρέχει η πλατφόρμα είναι τα ακόλουθα:

Γενικά στοιχεία που αφορούν τον Οργανισμό

Επίσημη ονομασία (BT-500-Organization-Company). Επίσημη ονομασία του οργανισμού που θα έχει το ρόλο του αγοραστή.

Αριθμός καταχώρισης (BT-501-Organization-Company). Κωδικός Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης του αγοραστή.

Τμήμα (BT-16-Organization-Company). Το αρμόδιο τμήμα του αγοραστή (π.χ. τμήμα Προμηθειών).

Ηλεκτρονική διεύθυνση (BT-505-Organization-Company). Ιστότοπος του αγοραστή.

Τελικό σημείο ανταλλαγής πληροφοριών (URL) (BT-509-Organization-Company). URL του αγοραστή για την ανταλλαγή δεδομένων και εγγράφων.

Στοιχεία που αφορούν τη διεύθυνση/τοποθεσία έδρας του οργανισμού

Ταχυδρομική διεύθυνση (πεδία BT-510(a) έως BT-510(c)-Organization-Company). Η ταχυδρομική διεύθυνση του αγοραστή.

Πόλη (BT-513-Organization-Company). Η πόλης της έδρας του αγοραστή.

Ταχυδρομικός κώδικας (BT-512-Organization-Company). Ο ταχυδρομικός κωδικός της διεύθυνσης του αγοραστή.

Υποδιαίρεση χώρας (NUTS) (BT-507-Organization-Company). Ο κωδικός NUTS της περιοχής που εδρεύει ο αγοραστής.

Χώρα (BT-514-Organization-Company). Η χώρα που εδρεύει ο αγοραστής.

Στοιχεία επικοινωνίας του αρμόδιου υπαλλήλου του αγοραστή

Πρόσωπο επικοινωνίας (BT-502-Organization-Company). Το ονοματεπώνυμο του αρμόδιου υπαλλήλου του αγοραστή.

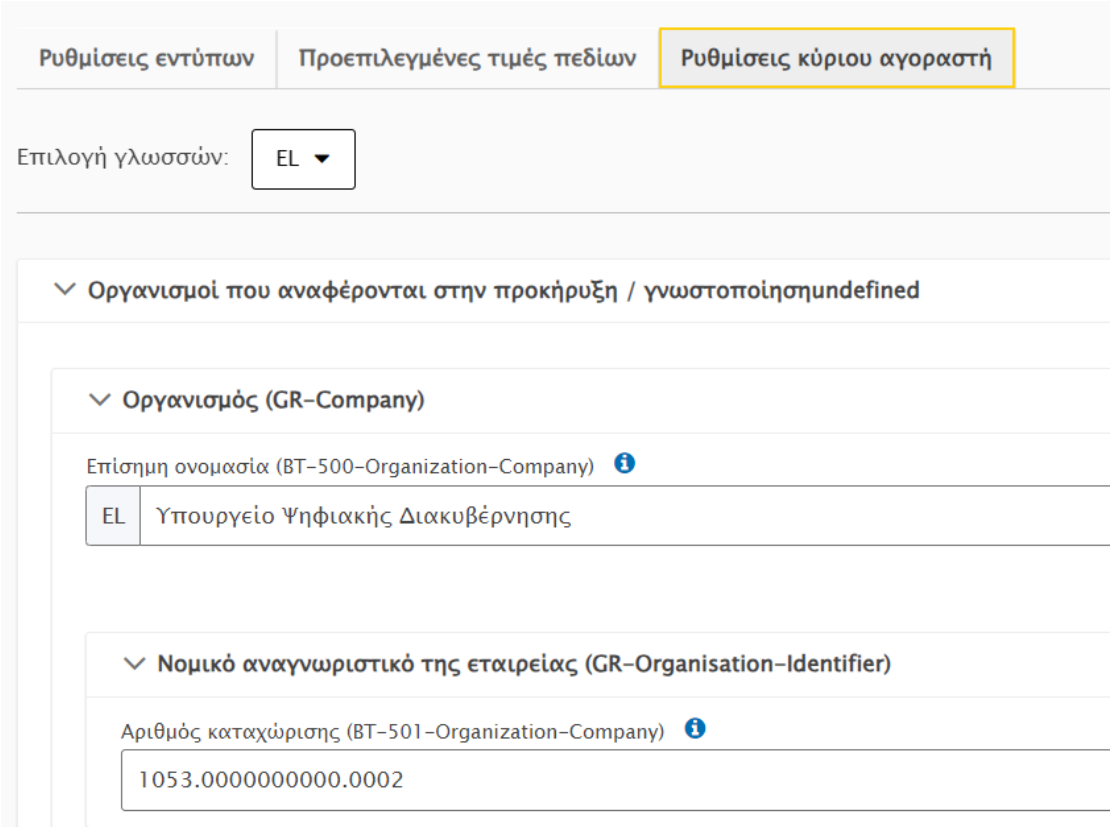
Email (BT-506-Organization-Company). Η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αρμόδιου υπαλλήλου του αγοραστή.

Τηλέφωνο (BT-503-Organization-Company). Το τηλέφωνο του αρμόδιου υπαλλήλου του αγοραστή.

Φαξ (BT-739-Organization-Company). Ο αριθμός τηλεομοιοτυπίας του αγοραστή (αν και η χρήση φαξ έχει καταργηθεί αποτελεί υποχρεωτικό πεδίο στα ηλεκτρονικά έντυπα σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις). Εφόσον δεν υπάρχει αριθμός φαξ ο χρήστης της Αναθέτουσας Αρχής συμπληρώνει τον αριθμό τηλεφώνου.

Τα αντίστοιχα με τα παραπάνω στοιχεία διατίθενται προς συμπλήρωση σε περίπτωση που υπάρχουν ειδικά πρόσωπα επικοινωνίας: επίσημη ονομασία (BT-500-Organization-TouchPoint), Τμήμα (BT-16-Organization-TouchPoint), Ηλεκτρονική διεύθυνση (BT-505-Organization-TouchPoint), Τελικό σημείο ανταλλαγής πληροφοριών (URL) (BT-509-Organization-TouchPoint), Ταχυδρομική διεύθυνση (BT-510(a)-Organization-TouchPoint), Ταχυδρομική διεύθυνση (BT-510(b)-Organization-TouchPoint), Ταχυδρομική διεύθυνση (BT-510(c)-Organization-TouchPoint), Πόλη (BT-513-Organization-TouchPoint), Ταχυδρομικός κώδικας (BT-512-Organization-TouchPoint), Υποδιαίρεση χώρας (NUTS) (BT-507-Organization-TouchPoint), Χώρα (BT-514-Organization-TouchPoint), Πρόσωπο επικοινωνίας (BT-502-Organization-TouchPoint), Email (BT-506-Organization-TouchPoint), Τηλέφωνο (BT-503-Organization-TouchPoint), Φαξ (BT-739-Organization-TouchPoint).

Ακολουθεί ενδεικτικό παράδειγμα συμπλήρωσης για το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Εικόνα 32: Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή -συμπλήρωση πεδίων ΑΑ

Εικόνα 33: Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή -συμπλήρωση πεδίων διεύθυνσης

Εικόνα 34: Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή -συμπλήρωση πεδίων προσώπου επικοινωνίας

15.2.3 ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Το ευρετήριο διευθύνσεων προσφέρεται για την καταχώριση οργανισμών παρέχοντας εύκολη άντληση των στοιχείων που διατηρούνται σε αυτό κατά τη σύνταξη των ηλεκτρονικών εντύπων. Συνιστάται η καταχώρηση της Αναθέτουσας Αρχής αλλά και της ΕΑΔΗΣΥ ως οργανισμού Προσφυγής εφόσον τα συγκεκριμένα στοιχεία αξιοποιούνται στα ηλεκτρονικά έντυπα σε υποχρεωτικά πεδία που σχετίζονται με τη διαδικασία των προδικαστικών προσφυγών. Για την προσθήκη των στοιχείων που αφορούν την ΕΑΔΗΣΥ ο χρήστης της Αναθέτουσας Αρχής ακολουθεί τις σχετικές οδηγίες που έχουν δημοσιευθεί στον ιστότοπο της ΕΑΔΗΣΥ. Τα σχετικά πεδία εμφανίζονται στις εικόνες που ακολουθούν. Ο χρήστης της Αναθέτουσας Αρχής δύναται να προσθέσει και άλλους οργανισμούς συμπληρώνοντας κατάλληλα τα πεδία.

Εικόνα 35: Οργανισμός προσφυγής

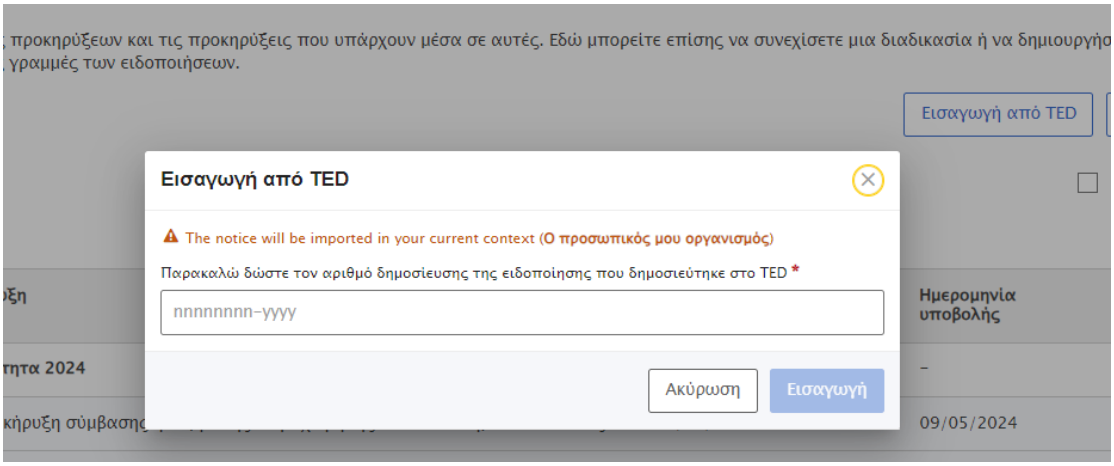
Εικόνα 36: Διεύθυνση οργανισμού προσφυγών

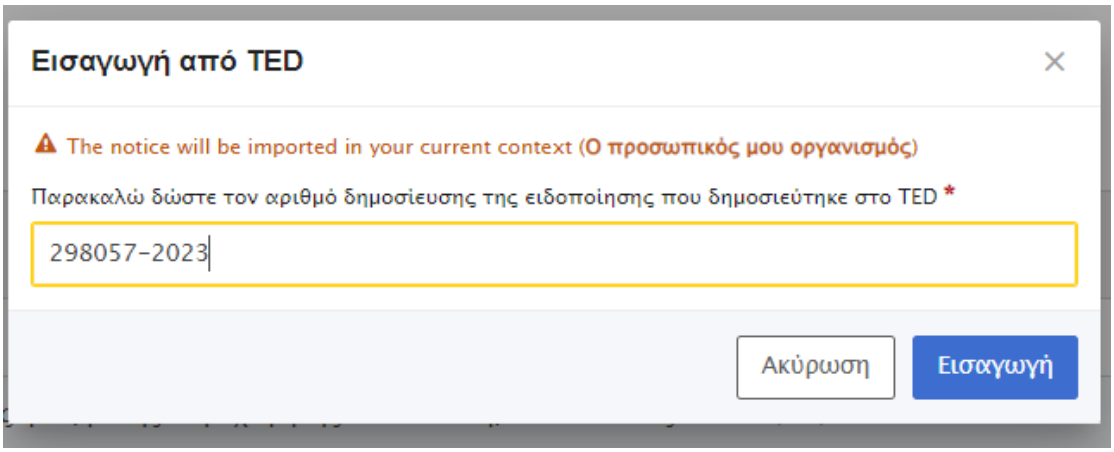
Εικόνα 37: Πρόσωπο επικοινωνίας οργανισμού προσφυγών

15.2.4 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ TED

Από τον Ιανουάριο του 2024 τέθηκε σε λειτουργεία η νέα πύλη του TED, χωρίς όμως να υπάρξει μετάπτωση των δεδομένων από το παλιό TED στο νέο. Αυτό συνεπάγεται ότι κάθε φορά που ένας χρήστης επιθυμεί να πραγματοποιήσει μια από τις ενδεδειγμένες ενέργειες σε ένα έντυπο που έχει δημοσιευθεί στο παλιό TED θα πρέπει να το εισάγει στο νέο. Η εισαγωγή εντύπων από το παλιό TED πραγματοποιείται ακολουθώντας τη διαδρομή «οι προκηρύξεις μου», «Εισαγωγή από TED», ο χρήστης εισάγει τον αριθμό δημοσίευσης και πατά το κουμπί «Εισαγωγή». Πλέον το έντυπο εμφανίζεται στην ενότητα «οι προκηρύξεις μου».

Εικόνα 38: Οθόνη εισαγωγής αριθμού δημοσίευσης για ανάκτηση από TED

Εικόνα 39: Καταχώριση αριθμού δημοσίευσης

15.2.5 ΈΝΤΥΠΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ (ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ)

Ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου, θεσπίζει το τυποποιημένο ηλεκτρονικό «έντυπο διαγωνιστικής διαδικασίας» για τις προκηρύξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 48, στο άρθρο 49, στα σημεία (α) και (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 75, στην παράγραφο 1 του άρθρου 79

της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, στην παράγραφο 2 του άρθρου 67, στα άρθρα 68 και 69, στα στοιχεία (α), (β) και (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 92, στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 96 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 31 της οδηγίας 2014/23/ΕΕ, στην παράγραφο 2 του άρθρου 30 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 52 της οδηγίας 2009/81/ΕΚ.

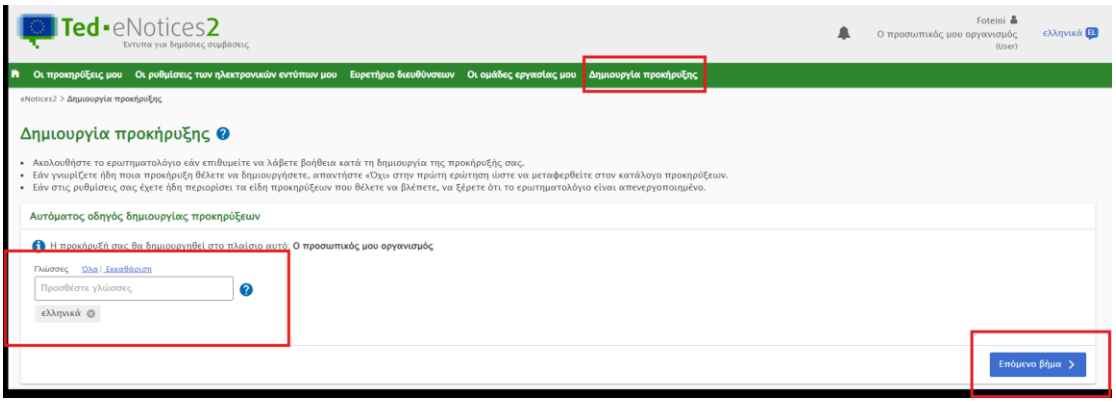
Ακολουθεί αναλυτικός οδηγός συμπλήρωσης του ηλεκτρονικού εντύπου διαγωνιστικής διαδικασίας.

Κατά τη συμπλήρωση των πεδίων του ηλεκτρονικού εντύπου λήφθηκαν υπόψη:

1. Τα υποχρεωτικά πεδία της πλατφόρμας (πεδία με σήμανση *), καθώς και τα υπό συνθήκες υποχρεωτικά πεδία[391],
2. τα υποχρεωτικά πεδία που επιβάλλει ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780, όπως αυτός τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 1 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2303 και το άρθρο 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2884
3. τα υποχρεωτικά πεδία που επιβάλλει το μέρος Γ του Παραρτήματος V της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (Μέρος Γ του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α του ν.4412/2016).

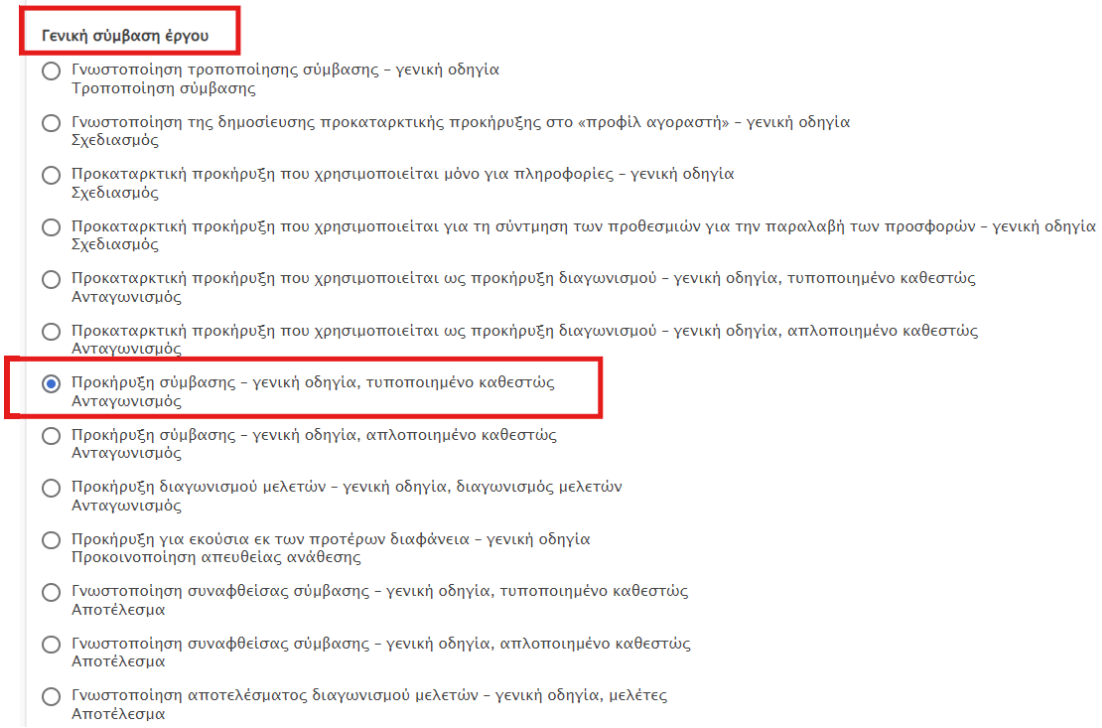
Για τη δημιουργία του ηλεκτρονικού εντύπου ο χρήστης ακολουθεί τη διαδρομή «Δημιουργία προκήρυξης» και είτε ακολουθεί τις οδηγίες του βοηθητικού εργαλείου -wizard που διαθέτει η πλατφόρμα είτε αρνείται την παροχή βοήθειας και προχωρά συμπληρώνοντας τη γλώσσα στην οποία θα καταχωρίσει τα δεδομένα. Εάν ήδη έχει συμπληρώσει προεπιλεγμένες τιμές πεδίων στην ενότητα «οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου» τότε η γλώσσα εμφανίζεται προσυμπληρωμένη. Ο χρήστης πατάει το κουμπί επόμενο βήμα.

[391] Σημειώνεται ότι η πλατφόρμα eNotices2 δεν λαμβάνει υπόψη τα υποχρεωτικά πεδία από την εθνική νομοθεσία και ενίοτε με εφαρμογή νέας έκδοσης SDK μπορεί προσωρινά να απουσιάζουν ή να αποχαρακτηρίζονται υποχρεωτικά πεδία που θεσπίζει ο Εκτελεστικός Κανονισμός των eforms και οι τροποποιήσεις του.

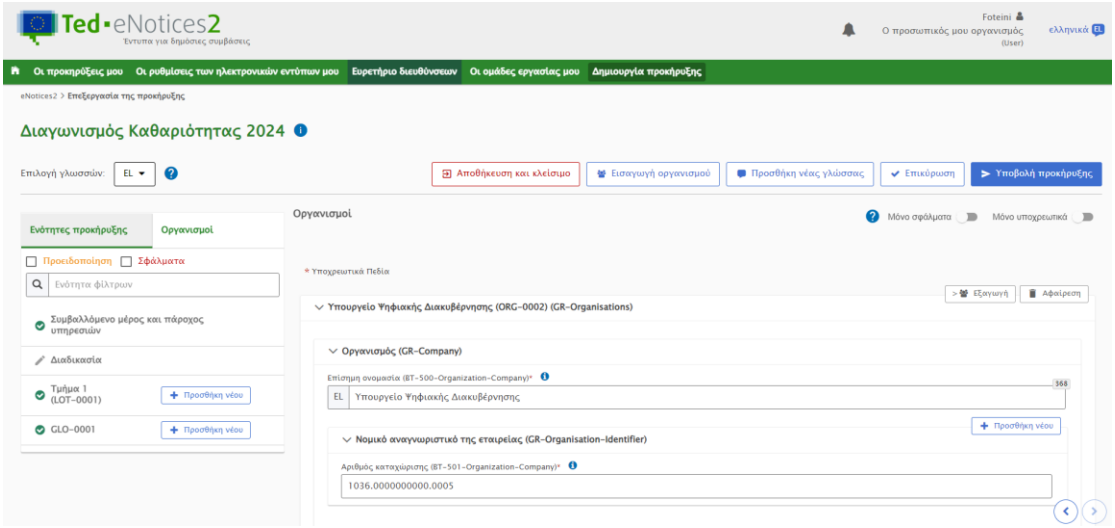
Εικόνα 40: Δημιουργία προκήρυξης

Στην επόμενη οθόνη που εμφανίζεται ο χρήστης καλείται να επιλέξει το είδος του ηλεκτρονικού εντύπου που επιθυμεί να δημιουργήσει ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται, την οδηγία και το καθεστώς που ακολουθά η διαγωνιστική διαδικασία που χειρίζεται. Εάν δεν έχει προηγηθεί προκαταρκτική προκήρυξη για σύντμηση προθεσμιών, η προκήρυξη δεν είναι προκαταρκτική προκήρυξη που χρησιμοποιείται για προκήρυξη διαγωνισμού και η διαγωνιστική διαδικασία δεν ακολουθεί απλοποιημένο καθεστώς ο χρήστης επιλέγει «Προκήρυξη σύμβασης -γενική οδηγία, τυποποιημένο καθεστώς Ανταγωνισμός». Οι επιλογές που εμφανίζονται στο χρήστη ενδέχεται να είναι περιορισμένες εάν έχει επιλέξει να του εμφανίζονται μόνο συγκεκριμένα έντυπα στα είδη προκήρυξης της υποενότητας «Ρυθμίσεις εντύπων» της ενότητας «οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου».

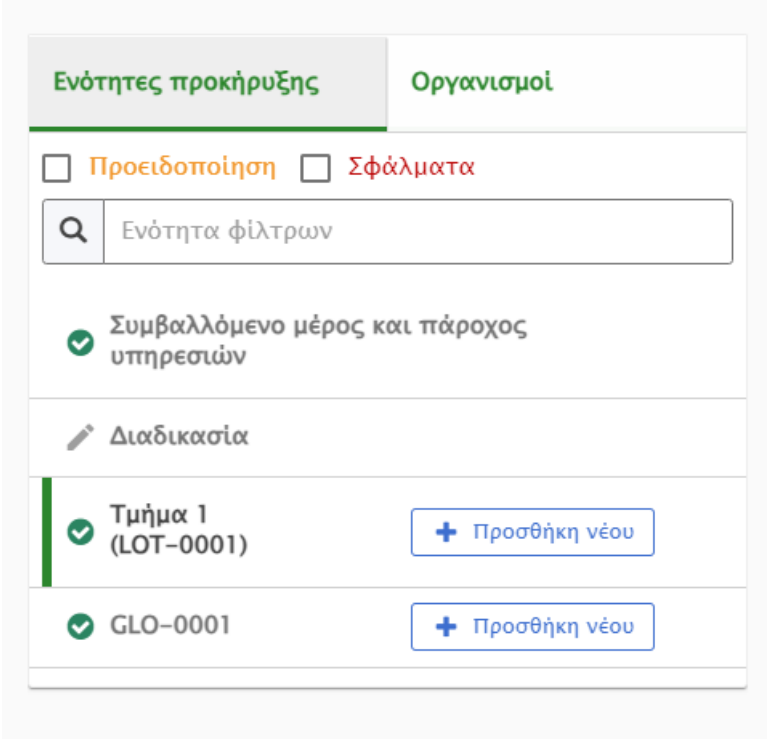

Εικόνα 41: Επιλογή του κατάλληλου ηλεκτρονικού εντύπου

Ο χρήστης εκτελεί την ενέργεια δημιουργία προκήρυξης πατώντας το σχετικό κουμπί και οδηγείται στην οθόνη συμπλήρωσης των στοιχείων της προκήρυξης (ήτοι του ηλεκτρονικού εντύπου της διαγωνιστικής διαδικασίας).

Εικόνα 42: Οθόνη εντύπου διαγωνιστικής διαδικασίας

Εικόνα 43: Ενότητες-καρτέλες με πεδία προς συμπλήρωση

Τα πεδία της ενότητας «Οργανισμοί» εμφανίζονται προσυμπληρωμένα εφόσον έχουν καταχωρηθεί τα αντίστοιχα πεδία της καρτέλας «Ρυθμίσεις κύριου αγοραστή» της

ενότητας «Οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου». Αναλυτικά τα πεδία της ενότητας με την ονομασία τους, τους συστημικούς κωδικούς τους και την σχετική περιγραφή τους με επισημάνσεις και κατευθύνσεις συμπλήρωσης ανά πεδίο παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν. Στους πίνακες έχουν συμπεριληφθεί όλα τα υποχρεωτικά πεδία της εφαρμογής, όλα τα υποχρεωτικά πεδία που υποδεικνύει η νομοθεσία καθώς και τα υπο συνθήκες υποχρεωτικά πεδία της εφαρμογής.

Στην αρχή του κάθε πίνακα δηλώνεται η καρτέλα-ενότητα στην οποία βρίσκονται τα πεδία, ενώ με έντονη γραφή εντός του κάθε πίνακα υπάρχει ο τίτλος της υποενότητας που βρίσκεται το κάθε πεδίο.

Πίνακας 28: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Οργανισμοί»

Οργανισμοί		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Οργανισμός		
Επίσημη ονομασία[392]	Η επίσημη ονομασία της Αναθέτουσας Αρχής	BT-500-Organization-Company
Αριθμός καταχώρισης	Ο κωδικός Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης της Αναθέτουσας Αρχής	BT-501-Organization-Company
Ηλεκτρονική διεύθυνση	Η διεύθυνση διαδικτύου της Αναθέτουσας Αρχής	BT-505-Organization-Company
Διεύθυνση		
Ταχυδρομική διεύθυνση	Η ταχυδρομική διεύθυνση της έδρας της	BT-510(a)-Organization-Company

[392] Εάν ο οργανισμός που θα παρέχει πρόσθετες πληροφορίες διαφέρει από την Αναθέτουσα Αρχή τότε συμπληρώνονται επιπρόσθετα τα πεδία της ενότητας TPO-001 (GR-Touch-Point). Το αναγνωριστικό TPO-001 ενδέχεται να διαφέρει αναλόγως της σειράς εισαγωγής ή δημιουργίας του οργανισμού.

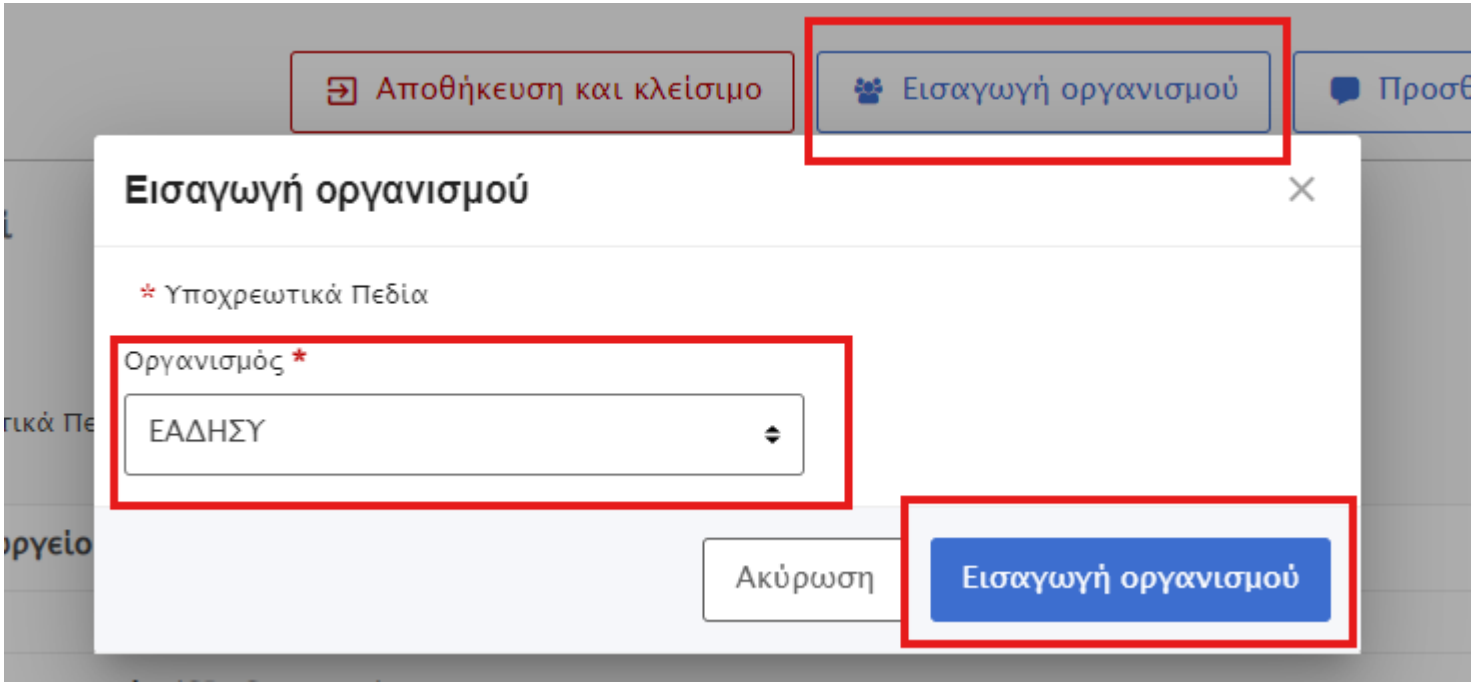
	Αναθέτουσας Αρχής	
Ταχυδρομικός κώδικας	Ο Τ.Κ. της διεύθυνσης της Αναθέτουσας Αρχής	BT-512-Organization-Company
Πόλη	Η πόλη της έδρας της Αναθέτουσας Αρχής	BT-513-Organization-Company
Υποδιαίρεση χώρας (NUTS)	Η τοποθεσία της διεύθυνσης της Αναθέτουσας Αρχής σύμφωνα με την κοινή ταξινόμηση των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS)	BT-507-Organization-Company
Χώρα	Η χώρα της έδρας της Αναθέτουσας Αρχής	BT-514-Organization-Company
Πρόσωπο επικοινωνίας		
Email	Η διεύθυνση ηλ. ταχυδρομείου για την επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή	BT-506-Organization-Company
Τηλέφωνο	Ο αριθμός τηλεφώνου για την επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή	BT-503-Organization-Company
Φαξ	Ο αριθμός τηλεομοιοτυπίας για την επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή. Η χρήση του φαξ έχει καταργηθεί για τους φορείς του στενού δημόσιου τομέα (Άρθρο	BT-739-Organization-Company

	99 ν.4727/2020), εάν η Αναθέτουσα Αρχή δεν διαθέτει φαξ μπορεί να εισάγει τον αριθμό τηλεφώνου	
Πληροφορίες που αφορούν αποκλειστικά τον αγοραστή		
Επικεφαλής ομάδας [393]	Συμπληρώνεται μόνο αν εμπίπτει στην από κοινού διαδικασία σύναψης σύμβασης με την έννοια του άρθρων 42 – 43 του ν. 4412/2016	OPP-050-Organization
Κεντρική αρχή προμηθειών η οποία αναθέτει δημόσιες συμβάσεις ή συνάπτει συμφωνίες-πλαίσια για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που προορίζονται για άλλους αγοραστές	Κατά περίπτωση διευκρινίζεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή είναι Κεντρική Αρχή Αγορών (ΚΑΑ)	OPP-051-Organization
Κεντρική αρχή προμηθειών η οποία αγοράζει αγαθά και/ή υπηρεσίες που	Κατά περίπτωση διευκρινίζεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή είναι Κεντρική Αρχή	OPP-052-Organization

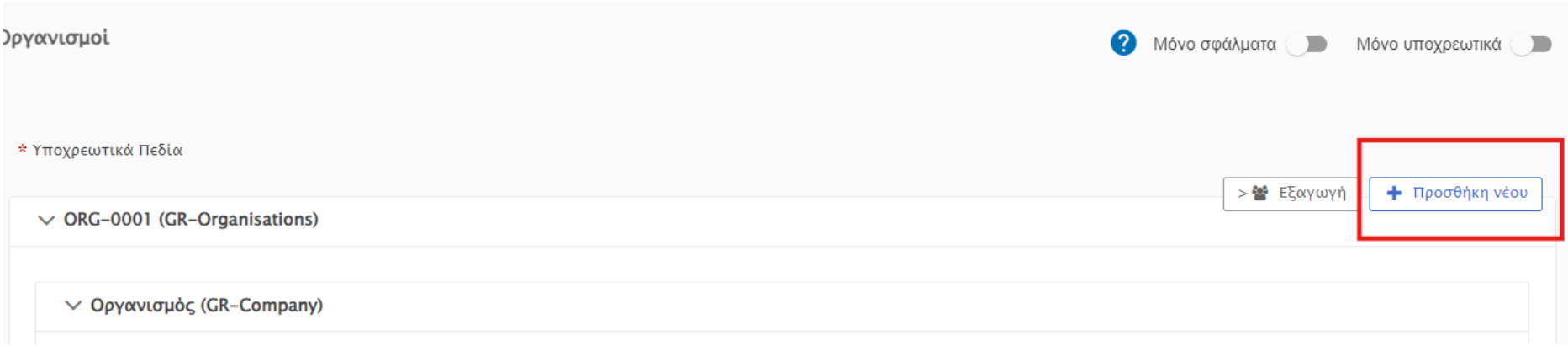
[393] Στην τρέχουσα έκδοση SDK (1.12) το συγκεκριμένο πεδίο φαίνεται να απουσιάζει. Εάν απαιτείται η συμπλήρωση του προτείνεται έως την αποκατάσταση του ζητήματος η πληροφορία αυτή να καταγράφεται σε άλλο σημείο π.χ. στο πεδίο «Πρόσθετες Πληροφορίες» (BT-300-Procedure).

προορίζονται για άλλους αγοραστές	Αγορών (ΚΑΑ)	

Εκτός από τα στοιχεία του αγοραστή ο χρήστης προσθέτει έναν ακόμα οργανισμό που θα είναι το αρμόδιο όργανο για τις διαδικασίες προσφυγής, ήτοι την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ). Εάν τα στοιχεία του οργανισμού έχουν συμπληρωθεί ήδη στην ενότητα του «Ευρετηρίου διευθύνσεων» τότε ο χρήστης μπορεί εύκολα να εισάγει τα στοιχεία ακολουθώντας τα βήματα: Εισαγωγή οργανισμού, οργανισμός, επιλογή της ΕΑΔΗΣΥ από το drop down menu επιλογών, εισαγωγή οργανισμού. Εάν δεν έχουν προσυμπληρωθεί τα στοιχεία τότε είναι δυνατή η χειροκίνητη εισαγωγή τους πατώντας το κουμπί προσθήκη νέου. Δημιουργείται μια σειρά από νέα πεδία για την εισαγωγή των στοιχείων του επιθυμητού οργανισμού. Η εισαγωγή του οργανισμού προσφυγής είναι απαραίτητη γιατί τα στοιχεία θα αντληθούν και σε άλλα πεδία των ενοτήτων της προκήρυξης που σχετίζεται με τις προδικαστικές προσφυγές (π.χ. Τμήμα καρτέλα «Προσφυγή», πεδίο OPT-301-Lot-ReviewInfo).

Αποθήκευση και κλείσιμο
Εισαγωγή οργανισμού
Προσθ
Εισαγωγή οργανισμού
* Υποχρεωτικά Πεδία
Οργανισμός *
ΕΑΔΗΣΥ
Ακύρωση
Εισαγωγή οργανισμού

Εικόνα 44: Εισαγωγή οργανισμού προσφυγής από «Ευρετήριο διευθύνσεων»

Εικόνα 45: Προσθήκη οργανισμού προσφυγής

Πίνακας 29: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Συμβαλλόμενο μέρος και πάροχος υπηρεσιών»

Ενότητες προκήρυξης: Συμβαλλόμενο μέρος και πάροχος υπηρεσιών		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Αγοραστής		

Οργάνωση που εκπληρώνει αυτόν τον ρόλο	Η επωνυμία του οργανισμού.	OPT-300-Procedure-Buyer
Νομική μορφή αγοραστή	Η μορφή του αγοραστή σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων (π.χ. κυβερνητική αρχή, οργανισμός δημοσίου δικαίου, δημόσια επιχείρηση)	BT-11-Procedure-Buyer
Δραστηριότητα της αναθέτουσας αρχής[394]	Επιλογή της κύριας δραστηριότητας της αναθέτουσας αρχής	BT-10-Procedure-Buyer
Προφίλ αγοραστή	Ο διαδικτυακός τόπος της Αναθέτουσας Αρχής στον οποίο δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων	BT-508-Procedure-Buyer

Πίνακας 30: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία-Σκοπός»

Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία-Σκοπός		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Αναφορά προηγούμενης ανακοίνωσης		

[394] Έως και την τρέχουσα έκδοση SDK (1.12) δεν εμφανίζεται στο ηλεκτρονικό έντυπο της διαγωνιστικής διαδικασίας το πεδίο «Δραστηριότητα του αναθέτοντος φορέα» (BT-610-Procedure-Buyer) ακόμα και αν έχει προσυμπληρωθεί στην καρτέλα «Προεπιλεγμένες τιμές πεδίων» της ενότητας «Οι ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών εντύπων μου»

Προηγούμενη προκήρυξη/γνωστοποίηση	Κατά περίπτωση αναφορά των στοιχείων προηγούμενων δημοσιεύσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σχετίζονται τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που δημοσιοποιείται με την παρούσα. Σημειώνεται ότι το πεδίο συμπληρώνεται αυτόματα εάν το ηλεκτρονικό έντυπο δημιουργηθεί ως συνέχιση διαδικασίας από προκαταρκτική προκήρυξη.	OPP-090-Procedure
Νομική βάση		
Νομική βάση της διαδικασίας	Η νομική βάση (π.χ. ενωσιακή ή εθνική νομική πράξη) δυνάμει της οποίας διεξάγεται η διαδικασία σύναψης σύμβασης ή, σε περίπτωση προκαταρκτικών προκηρύξεων, βάσει της οποίας θα διεξαχθεί/-ούν η/οι διαδικασία/-ες σύναψης σύμβασης.	BT-01-notice
Όροι υποβολής προσφορών		
Τίτλος	Συμπληρώνεται η ονομασία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης ή του τμήματος	BT-21-Procedure
Περιγραφή	Περιγραφή της φύσης και της ποσότητας του αντικειμένου που αγοράζεται ή των αναγκών και των απαιτήσεων που πληρούνται στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ή τμήματος	BT-24-Procedure .

Χαρακτήρας της σύμβασης	Επιλέγεται το είδος της σύμβασης. Σε περίπτωση μεικτής σύμβασης το είδος επιλέγεται σύμφωνα με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης ήτοι με βάση το αντικείμενο που έχει την υψηλότερη εκτιμώμενη αξία	BT-23-Procedure
Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης		
Εκτιμώμενη αξία χωρίς ΦΠΑ	Εκτιμώμενη συνολική τάξη μεγέθους της σύμβασης ή των συμβάσεων. Όταν η σύμβαση διαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.	BT-27-Procedure
Κύρια ταξινόμηση	Επιλέγεται ο κωδικός της ταξινόμησης που χαρακτηρίζει καλύτερα την αγορά	BT-262-Procedure
A location where the procurement, for the procedure as a whole, should take place[395]		
Χώρα	Ανακτάται η χώρα του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης	BT-5141-Procedure

[395] Η συγκεκριμένη ενότητα εννοεί τον τόπο εκτέλεσης της σύμβασης

Πίνακας 31: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία-Όροι υποβολής προσφορών»

Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία-Όροι υποβολής προσφορών		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Πηγή των λόγων αποκλεισμού		
Πηγή των λόγων αποκλεισμού	Επιλέγεται η πηγή των λόγων αποκλεισμού από το drop down menu επιλογών. Εάν επιλεχθεί η επιλογή προκήρυξη τότε συμπληρώνονται υποχρεωτικά και τα πεδία «Κωδικός» (BT-67(a)-Procedure), «Περιγραφή» (BT-67(b)-Procedure). Ο χρήστης με το κουμπί προσθήκη νέου έχει τη δυνατότητα να προσθέσει και άλλους λόγους αποκλεισμού.[396]	BT-806-Procedure

Πίνακας 32: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία - Λεπτομέρειες τύπου διαδικασίας»

Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία-Λεπτομέρειες τύπου διαδικασίας

[396] Ουσιαστικά αν επιλεγεί η προκήρυξη ως πηγή των λόγων αποκλεισμού και αντίστοιχα και των κριτηρίων επιλογής τότε πρέπει να δοθεί ένας κατάλογος με σύντομη περιγραφή των κριτηρίων που αφορούν την προσωπική κατάσταση των οικονομικών φορέων τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους και των κριτηρίων επιλογής· ελάχιστο επίπεδο ή ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που ενδεχομένως απαιτούνται· αναφορά των απαιτούμενων πληροφοριών (υπεύθυνες δηλώσεις, τεκμηρίωση).

Όνομα Πεδίου	Περιγραφή	Κωδικοί πεδίων eForms
Είδος διαδικασίας		
Είδος διαδικασίας	Το είδος της διαδικασίας σύναψης σύμβασης	BT-105-Procedure
Ο προσφέρων πρέπει να υποβάλει προσφορές για όλες τις παρτίδες	Σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, γίνεται αναφορά της δυνατότητας υποβολής προσφορών για όλα τα τμήματα	BT-763-Procedure
Η διαδικασία επιταχύνεται	Επιλογή εάν η διαδικασία επιταχύνεται	BT-106-Procedure
Αιτιολόγηση για την επιτάχυνση της διαδικασίας [397]	Σε περίπτωση προσφυγής στην επισπευσμένη διαδικασία (ήτοι στην περίπτωση των ανοιχτών, των κλειστών διαδικασιών και των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση) γίνεται	BT-1351-Procedure

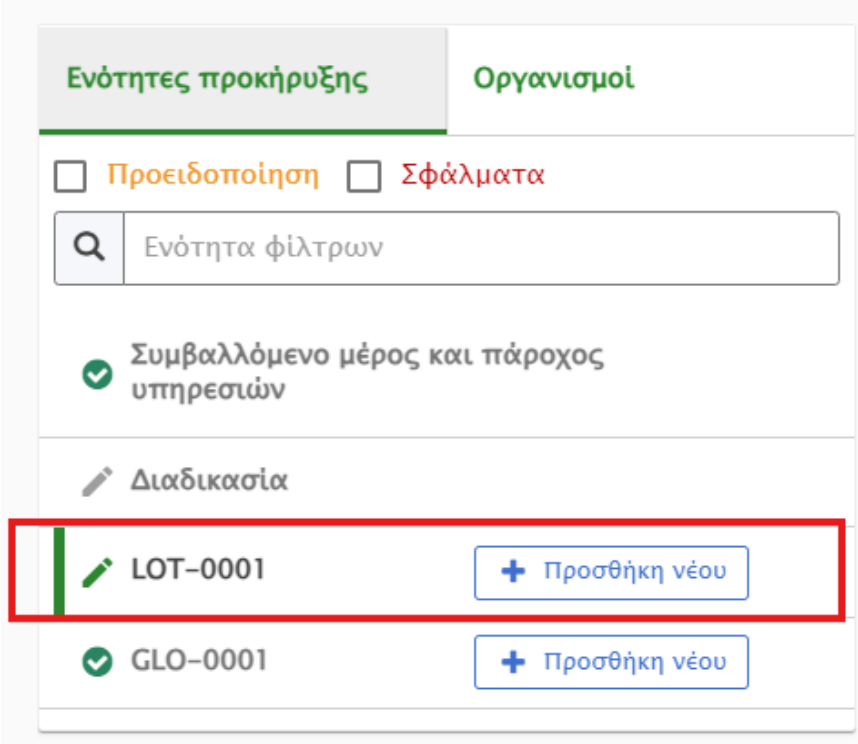
[397] Στην τρέχουσα έκδοση SDK (1.12) τα πεδία «Ο προσφέρων πρέπει να υποβάλει προσφορές για όλες τις παρτίδες» (BT-763-Procedure), «Η διαδικασία επιταχύνεται» (BT-106-Procedure), «Αιτιολόγηση για την επιτάχυνση της διαδικασίας» (BT-1351-Procedure), «Μέγιστος αριθμός παρτίδων για τις οποίες ένας προσφέρων μπορεί να υποβάλει προσφορές» (BT-31-Procedure) και «Μέγιστος αριθμός παρτίδων για τις οποίες μπορούν να ανατεθούν συμβάσεις σε έναν προσφέροντα» (BT-33-Procedure) φαίνεται να απουσιάζουν. Εάν απαιτείται η συμπλήρωση τους προτείνεται έως την αποκατάσταση του ζητήματος η πληροφορία αυτή να καταγράφεται σε άλλο σημείο π.χ. στο πεδίο «Πρόσθετες Πληροφορίες» (BT-300-Procedure).

	αιτιολόγηση	

Πίνακας 33: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Διαδικασία-Κατανομή παρτίδων»

Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία-Κατανομή παρτίδων		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Μέγιστος αριθμός παρτίδων		
Μέγιστος αριθμός παρτίδων για τις οποίες ένας προσφέρων μπορεί να υποβάλει προσφορές	σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, γίνεται αναφορά της δυνατότητας υποβολής προσφορών για ένα, περισσότερα ή όλα τα τμήματα	BT-105-Procedure
Μέγιστος αριθμός παρτίδων για τις οποίες μπορούν να ανατεθούν συμβάσεις σε έναν προσφέροντα	σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα αναφορά του περιορισμού του αριθμού των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα.	BT-33-Procedure

Τα πεδία των πινάκων που ακολουθούν και αφορούν Τμήματα προσδιορίζονται ανά τμήμα. Για την προσθήκη περισσότερων του ενός τμημάτων ο χρήστης πατά το κουμπί «Προσθήκη νέου» που βρίσκεται δίπλα στο τμήμα. Δημιουργείται νέα ενότητα για το δεύτερο κ.ο.κ. τμήμα αντιγράφοντας τις πληροφορίες που περιέχονται στα πεδία του πρώτου. Ο χρήστης μπορεί να προχωρήσει στις επιθυμητές αλλαγές για τα υπόλοιπα τμήματα.

Εικόνα 46: Προσθήκη νέου τμήματος

Πίνακας 34: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα - Διαδικασία υποβολής προσφορών»

Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα - Διαδικασία υποβολής προσφορών		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Περιγραφή της παρτίδας		
Εσωτερικό αναγνωριστικό	Συμπληρώνεται ένα εσωτερικό αναγνωριστικό του τμήματος	BT-22-Lot
Τίτλος	Ο τίτλος του τμήματος. Τα πεδία BT-22-Lot και BT-21-Lot μπορούν να ταυτίζονται	BT-21-Lot
Περιγραφή	Περιγράφεται το αντικείμενο του τμήματος	BT-24-Lot
Χαρακτήρας της σύμβασης	Το είδος της σύμβασης. Επιλογή από drop down menu επιλογών (Προμήθειες, Υπηρεσίες, Έργα)	BT-23-Lot
Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης		
Ποσότητα	Η ποσότητα του προς προμήθεια αγαθού	BT-25-Lot
Μονάδα	Η μονάδα μέτρησης της ποσότητας	BT-625-Lot
Εκτιμώμενη αξία χωρίς ΦΠΑ	Η εκτιμώμενη αξία του τμήματος. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε	BT-27-Lot

	τυχόν δικαιώματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. Αν η αναθέτουσα αρχή προβλέπει απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών για τους υποψήφιους ή προσφέροντες, λαμβάνει υπόψη της τα ποσά αυτά κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας (άρθρο 6 ν.4412). Στην περίπτωση που προβλέπεται δικαίωμα προαίρεσης τότε αυτό περιγράφεται στο πεδίο «Περιγραφή των επιλογών» (BT-54-Lot)	
Είδος ταξινομητή	Δηλώνεται η μοναδική επιλογή που υπάρχει, ήτοι Κοινό Λεξιλόγιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις (CPV)	**BT-26(m)-Lot**
Κύρια ταξινόμηση	Επιλέγεται το κύριο CPV του τμήματος ή της σύμβασης σε περίπτωση που η σύμβαση δεν διαιρείται σε τμήματα	BT-262-Lot
Τόπος εκτέλεσης		
Χώρα	Η χώρα εκτέλεσης της σύμβασης	BT-5141-Lot
Εκτιμώμενη διάρκεια		
Διάρκεια	Η διάρκεια της σύμβασης	BT-36-Lot
Ανανεώσεις και επιλογές		
Περιγραφή των	Περιγραφή του δικαιώματος προαίρεσης σε περίπτωση που	BT-54-Lot

επιλογών	προβλέπεται	
Όροι του πλειστηριασμού		
Χρησιμοποιείται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός	Διευκρινίζεται εάν πρόκειται για ηλεκτρονικό πλειστηριασμό (στην περίπτωση των ανοιχτών, των κλειστών διαδικασιών ή των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση)	BT-767-Lot
Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΣΔΣ)		
Η δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ)	ως «ΣΔΣ» νοείται η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 2513/1997 (Α΄ 139). Στο συγκεκριμένο πεδίο παρέχεται πληροφόρηση σχετικά με το εάν η δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ).	BT-115-Lot
Χρήση της χρηματοδότησης της ΕΕ		
Η δημόσια σύμβαση χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει από ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Πληροφόρηση σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ένωσης.	BT-60-Lot
Σύστημα σύναψης συμβάσεων		

Πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο [398]	Πληροφόρηση για το εάν πρόκειται για συμφωνία πλαίσιο	BT-765-Lot
Πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών [399]	Πληροφόρηση για το εάν πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών	BT-766-Lot

Πίνακας 35: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα - Όροι υποβολής προσφορών»

Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα - Όροι υποβολής προσφορών		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Πηγή των κριτηρίων επιλογής		

[398] Στην περίπτωση συμφωνίας -πλαίσιο, γίνεται αναφορά στη σχεδιαζόμενη διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο, συνοδευόμενη, όπου ενδείκνυται, από τους λόγους για τους οποίους η διάρκεια υπερβαίνει τα τέσσερα έτη στο μέτρο του δυνατού, αναφορά της αξίας ή της τάξης μεγέθους και της συχνότητας των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν, του αριθμού και, κατά περίπτωση, του προτεινόμενου μέγιστου αριθμού των οικονομικών φορέων που θα συμμετάσχουν.

[399] Στην περίπτωση ενός δυναμικού συστήματος αγορών, αναφορά στη σχεδιαζόμενη διάρκεια του συστήματος αυτού στο μέτρο του δυνατού αναφορά της αξίας ή της τάξης μεγέθους και της συχνότητας των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν.

Πηγή των κριτηρίων επιλογής	Επιλέγεται η πηγή των κριτηρίων επιλογής από το drop down menu επιλογών. Εάν επιλεχθεί η επιλογή προκήρυξη τότε συμπληρώνονται υποχρεωτικά και τα πεδία «Κριτήρια επιλογής» (BT-809-Lot), «Περιγραφή» (BT-750-Lot). Ο χρήστης με το κουμπί προσθήκη νέου έχει τη δυνατότητα να προσθέσει και άλλα κριτήρια.	BT-821-Lot
Υποψήφιοι		
Η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Σε κάθε φάση, ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να αποκλειστούν	Σε περίπτωση ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, να αναφέρεται κατά περίπτωση η χρησιμοποίηση διαδικασίας με διαδοχικές φάσεις, προκειμένου να μειώνεται προοδευτικά ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών.	BT-52-Lot
Υπάρχει μέγιστος αριθμός υποψηφίων που θα κληθούν για το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας	Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας, ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, στην περίπτωση που γίνεται χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά, να διαπραγματευτούν ή να συμμετάσχουν στον διάλογο: κατά περίπτωση, ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων που προβλέπεται και τα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής αυτών των	BT-661-Lot

	υποψηφίων.	
Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας	Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας, ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, στην περίπτωση που γίνεται χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά, να διαπραγματευτούν ή να συμμετάσχουν στον διάλογο: να αναφέρονται ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων που προβλέπεται και τα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής αυτών των υποψηφίων.	BT-50-Lot
Κριτήρια ανάθεσης		
Είδος	Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.	BT-539-Lot
Ονομασία	Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά προσδιορίζεται μόνο με κριτήριο την τιμή, τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών αναφέρονται εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, στο	BT-734-Lot
Περιγραφή της μεθόδου που πρέπει να χρησιμοποιείται εάν η στάθμιση δεν μπορεί να εκφραστεί με κριτήρια		BT-543-Lot

Αιτιολόγηση της μη αναγραφής της στάθμισης των κριτηρίων ανάθεσης	περιγραφικό έγγραφο.	BT-733-Lot
Κατ'αποκλειστικότητα ανάθεση σύμβασης		
Κατ' αποκλειστικότητα συμμετοχή	Διευκρίνιση αν πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας ανατίθεται αποκλειστικά, βάσει διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία. Μνεία της σχετικής διάταξης νόμου ή διοικητικής πράξης μπορεί να γίνει στο πεδίο «Πρόσθετες πληροφορίες» (BT-300-Lot)	BT-71-Lot
Εναλλακτικές προσφορές		
Παραλλαγές	Αποδοχή ή απαγόρευση εναλλακτικών προσφορών.	BT-63-Lot
Πληροφορίες σχετικά με επαναλαμβανόμενες συμβάσεις		
Πρόκειται για επαναλαμβανόμενη	Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων δημοσίων συμβάσεων, δημοσιεύεται το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα της δημοσίευσης των	BT-94-Lot

διαδικασία δημοσίων συμβάσεων	επόμενων προκηρύξεων. Στο πεδίο BT-94-Lot μπορεί μόνο να δηλωθεί εάν πρόκειται ή όχι για επαναλαμβανόμενη διαδικασία. Συνιστάται το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα να αναφέρεται στο πεδίο «Πρόσθετες πληροφορίες» (BT-300-Lot)	
Εκτέλεση κατακύρωσης σύμβασης		
Η σύμβαση πρέπει να εκτελείται στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης	διευκρίνιση αν πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να εκτελεστεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας	BT-736-Lot
Όροι εκτέλεσης		
Όροι σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης	Συμπληρώνονται κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.	(BT-70-Lot)
Ηλεκτρονική τιμολόγηση		
Ηλεκτρονική τιμολόγηση	Διευκρίνιση αν θα γίνει δεκτή η ηλεκτρονική τιμολόγηση. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία η επιλογή «Δεν επιτρέπεται» δεν βρίσκει πεδίο εφαρμογής. Εάν για την Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει ξεκινήσει η υποχρεωτική ηλεκτρονική	BT-743-Lot

	τιμολόγηση σύμφωνα με όσα ορίζονται στην με αρ. 52445 ΕΞ 2023 (Β' 2385) Κοινή Υπουργική Απόφαση ο χρήστης επιλέγει «επιτρέπεται»	
Εφαρμοστεότητα του Κανονισμού για τις Ξένες Επιδοτήσεις		
Κανονισμός για τις Ξένες Επιδοτήσεις [400]	Κατά περίπτωση δήλωση εάν οι οικονομικοί φορείς υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 29 του Κανονισμού 2022/2560	BT-681-Lot
Ηλεκτρονικός κατάλογος		
Ηλεκτρονικός κατάλογος	Διευκρίνιση αν θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονικός κατάλογος	BT-764-Lot
Διαδικασία μετά την ανάθεση		
Θα χρησιμοποιηθεί	Διευκρίνιση αν θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες	BT-92-Lot

[400] Ως ξένες επιδοτήσεις που προκαλούν ή υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσουν στρέβλωση στη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων νοούνται ξένες επιδοτήσεις που επιτρέπουν σε έναν οικονομικό φορέα να υποβάλει προσφορά η οποία είναι αδικαιολόγητα συμφέρουσα σε σχέση με τα οικεία έργα, αγαθά ή υπηρεσίες (Κανονισμός 2022/2560 άρθρο 27)

ηλεκτρονική παραγγελία		
Θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονική πληρωμή	Διευκρίνιση αν θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές πληρωμές	BT-93-Lot

Πίνακας 36: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα – Πληροφορίες υποβολής»

Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα – Πληροφορίες υποβολής		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Προθεσμίες		
Προθεσμία παραλαβής των προσφορών	Δηλώνεται η προθεσμία παραλαβής των προσφορών στην περίπτωση ανοικτής διαδικασίας	BT-131(d)-Lot
Προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής	Δηλώνεται η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής για τις περιπτώσεις των κλειστών διαδικασιών, ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση, δυναμικών συστημάτων αγορών, ανταγωνιστικών διαλόγων, συμπράξεων καινοτομίας	BT-1311(d)-Lot
Ισχύς της προσφοράς		
Προθεσμία μέχρι την οποία η προσφορά	Στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης προμήθειας αγαθών και παροχής γενικών υπηρεσιών, οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς	BT-98-Lot

πρέπει να παραμείνει σε ισχύ	για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες από την επόμενη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών (παρ. 4 άρθρο 97 ν.4412/2016)	
Γλώσσες υποβολής προσφοράς		
Γλώσσες στις οποίες μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής	Η γλώσσα ή οι γλώσσες στις οποίες μπορούν να συνταχθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής.	BT-97-Lot
Πληροφορίες σχετικά με τη δημόσια αποσφράγιση		
Ημερομηνία αποσφράγισης	Η ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών	BT-132(d)-Lot
Ημερομηνία αποσφράγισης	Η ώρα αποσφράγισης των προσφορών	BT-132(t)-Lot
Τόπος	Τόπος αποσφράγισης των προσφορών	BT-133-Lot
Πρόσθετες πληροφορίες	Πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση	BT-134-Lot
Μέθοδος υποβολής		

Ηλεκτρονική υποβολή	Κατά περίπτωση, διευκρίνιση αν γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής	BT-17-Lot
Διεύθυνση για υποβολή	Προσδιορίζεται η διαδικτυακή διεύθυνση (URL) στην οποία διαβιβάζονται οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής. Εάν η υποβολή δεν γίνεται ηλεκτρονικά τότε συμπληρώνεται το πεδίο Περιγραφή (BT-745-Lot)	BT-18-Lot
Πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα της σύμβασης		
Η πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα της σύμβασης είναι περιορισμένη	Πληροφόρηση σχετικά με το εάν υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης. Εάν επιλεγεί η επιλογή «Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην πρόσβαση σε έγγραφα» τότε πρέπει υποχρεωτικά να συμπληρωθούν τα πεδία «Διεύθυνση των εγγράφων της δημόσιας σύμβασης» (BT-15-Lot), «ID των εγγράφων προμήθειας» (OPT-140-Lot). Πλέον για το ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ για απευθείας πρόσβαση σε συνοπτικά στοιχεία και συνημμένα αρχεία συγκεκριμένης ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας χρησιμοποιείστε το URL https://nepps-search.eprocurement.gov.gr/actSearch/resources/search/XXXXXX, όπου "XXXXXX" είναι ο σχετικός αύξων αριθμός συστήματος. Εάν επιλεγεί η επιλογή «Η πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα της σύμβασης είναι περιορισμένη» τότε συμπληρώνονται υποχρεωτικά τα πεδία «Πληροφορίες σχετικά με	BT-14-Lot

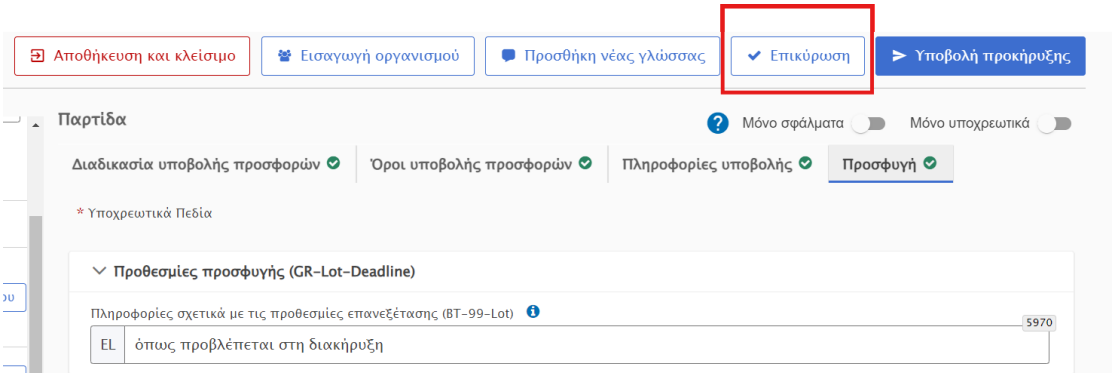
	τα προστατευμένα έγγραφα διατίθενται στη διεύθυνση» (BT-615-Lot), «ID των εγγράφων προμήθειας» (OPT-140-Lot).	

Πίνακας 37: Καταχωριστέα πεδία ενότητας «Παρτίδα – Προσφυγή»

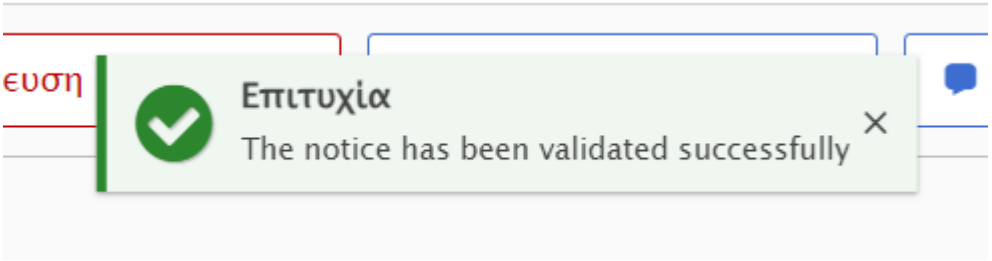
Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα – Προσφυγή		
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**	**Κωδικοί πεδίων eForms**
Προθεσμίες προσφυγής		
Πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες επανεξέτασης	Συμπληρώνονται πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες υποβολής προδικαστικών προσφυγών	BT-99-Lot
Οργανισμός προσφυγής		
Οργάνωση που εκπληρώνει αυτόν τον ρόλο	Επιλέγεται η ΕΑΔΗΣΥ από το drop down menu επιλογών	OPT-301-Lot-ReviewOrg
Οργανισμός παροχής πληροφοριών για την υποβολή προσφυγών		

Οργάνωση που εκπληρώνει αυτόν τον ρόλο	Επιλέγεται η Αναθέτουσα Αρχή από το drop down menu επιλογών	OPT-301-Lot-ReviewInfo

Μόλις ο χρήστης συμπληρώσει όλα τα υποχρεωτικά εκ της εφαρμογής και της νομοθεσίας πεδία ή/και τυχόν υπό συνθήκες υποχρεωτικά πεδία της εφαρμογής ή/και τυχόν προαιρετικά[401] της επιλογής του μπορεί να προχωρήσει σε επικύρωση πατώντας το σχετικό κουμπί και εάν αυτή είναι επιτυχής σε υποβολή του ηλεκτρονικού εντύπου πατώντας το κουμπί «Υποβολή προκήρυξης». Εάν ο έλεγχος στη φάση της επικύρωση εμφανίσει σφάλματα στο αριστερό μέρος της οθόνης η εφαρμογή καθοδηγεί το χρήστη προκειμένου να εντοπίσει και να διορθώσει τα προβληματικά πεδία. Μόλις ο έλεγχος ολοκληρωθεί επιτυχώς εμφανίζεται σχετικό ενημερωτικό μήνυμα.

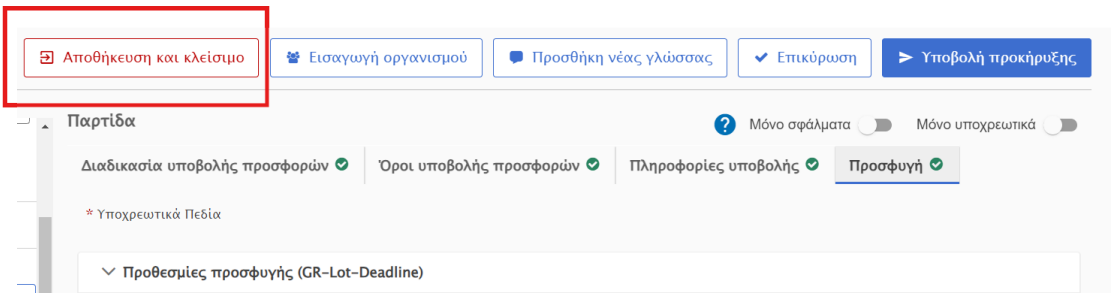
Εικόνα 47: Ενέργεια επικύρωσης

Εικόνα 48: Επιβεβαιωτικό μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης του ελέγχου επικύρωσης

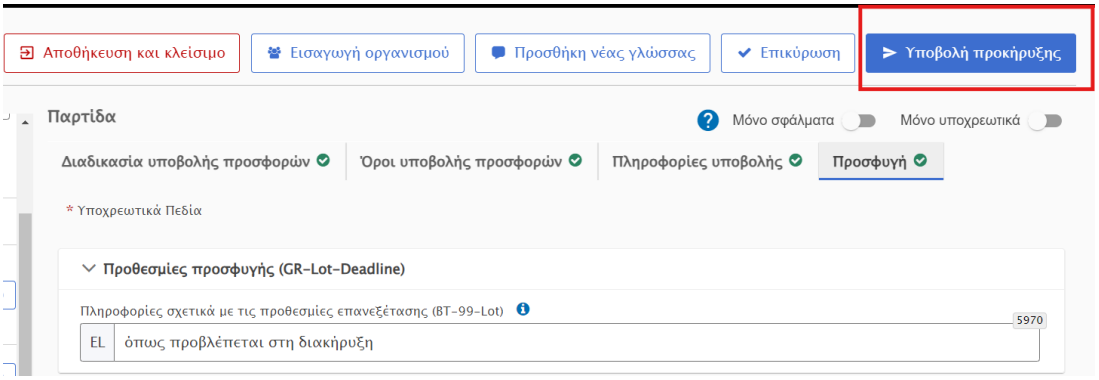
Εάν ο χρήστης επιθυμεί σε αυτό το στάδιο (ή σε οποιαδήποτε άλλη στιγμή κατά τη διάρκεια καταχώρησης των πεδίων) να αποθηκεύσει το ηλεκτρονικό έντυπο και να συνεχίσει την καταχώρηση σε δεύτερο χρόνο τότε η ενέργεια αυτή μπορεί να εκτελεστεί από το κουμπί «Αποθήκευση και κλείσιμο».

[401] Σημειώνεται ότι η εφαρμογή περιέχει πληθώρα προαιρετικών πεδίων. Κάποια από αυτά αφορούν την αποτύπωση των Στρατηγικών Δημοσίων Συμβάσεων (ήτοι τις Καινοτόμες, τις Κοινωνικές, τις Πράσινες και τις Βιώσιμες) όπως τα πεδία της υποενότητας «Είδος δημόσιας σύμβασης (GR-Lot-ProcurementType)» στην καρτέλα «Διαδικασία υποβολής προσφορών» της ενότητας «Παρτίδα»

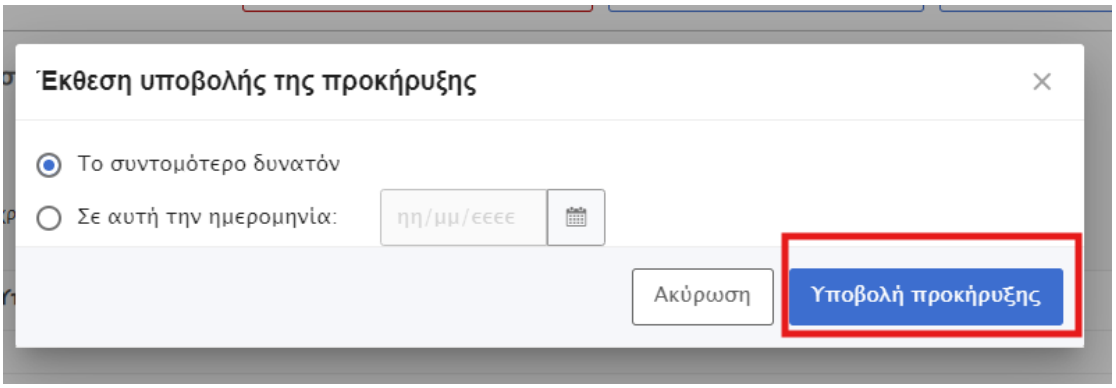
Εικόνα 49: Ενέργεια «Αποθήκευση και κλείσιμο»

Εάν ο χρήστης επιθυμεί να συνεχίσει σε υποβολή της προκήρυξης σε δημοσίευση στο TED τότε εκτελεί την ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης.

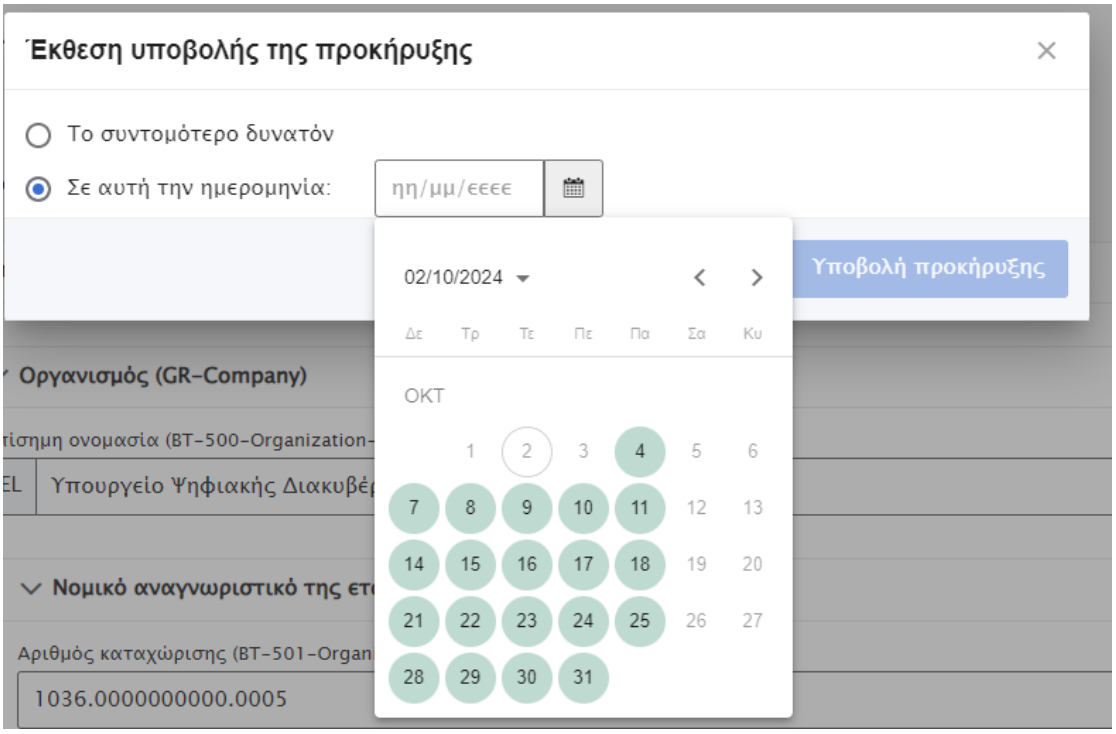

Εικόνα 50: Ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης»

Στην οθόνη εμφανίζεται pop up window για την επιλογή του προσδιορισμού του χρόνου δημοσίευσης της προκήρυξης. Ο χρήστης καλείται να επιλέξει ανάμεσα σε άμεση δημοσίευση ή σε συγκεκριμένη ημερομηνία από τις διαθέσιμες που προσφέρονται στο ημερολόγιο. Μόλις επιλεχθεί ο επιθυμητός χρόνος δημοσίευσης ο χρήστης εκτελεί την ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης».

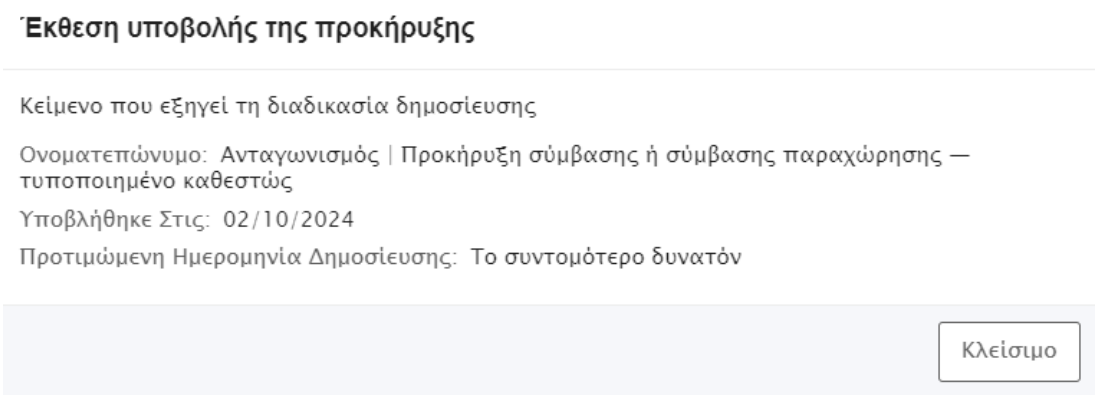

Εικόνα 51: Ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης» το συντομότερο δυνατόν

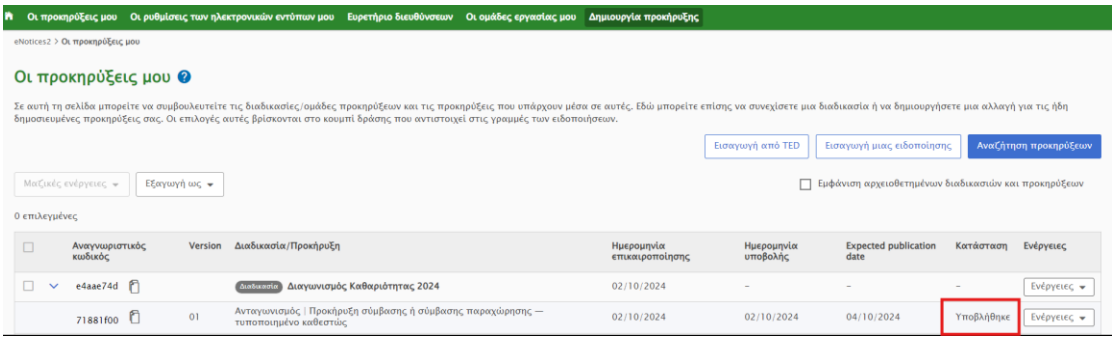
Εικόνα 52: Ενέργεια «Υποβολή προκήρυξης» σε συγκεκριμένη ημερομηνία

Εμφανίζεται ενημερωτικό pop up window για την επιτυχή υποβολή της προκήρυξης.

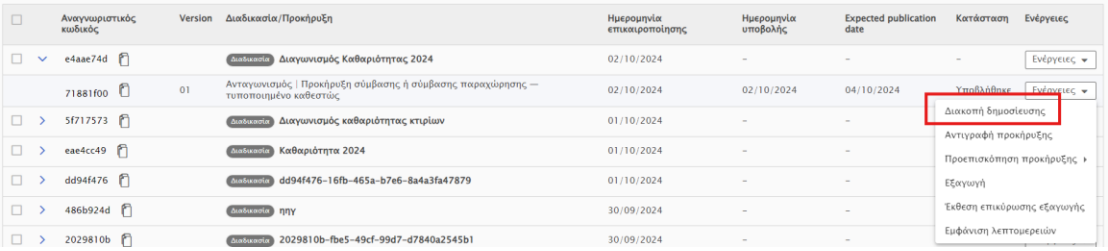
Εικόνα 53: Ενημερωτικό pop up window για την επιτυχή υποβολή της προκήρυξης

Η κατάσταση του ηλεκτρονικού εντύπου στην ενότητα «Οι προκηρύξεις μου» του βασικού μενού ενημερώνεται σε «Υποβλήθηκε».

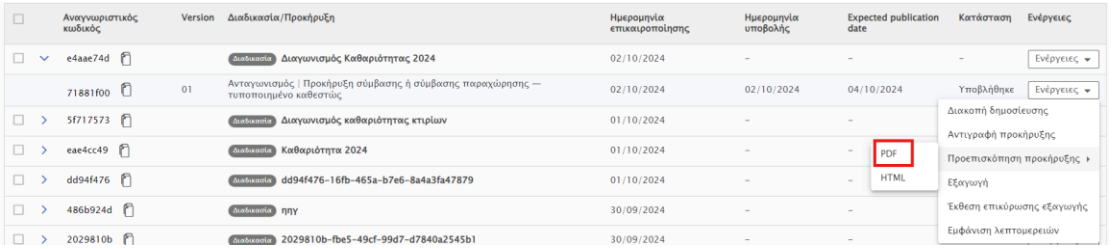
Εικόνα 54: Ενημέρωση κατάσταση ηλεκτρονικού εντύπου.

Σε αυτό το σημείο που η κατάσταση του εντύπου έχει χαρακτηριστεί ως «Υποβλήθηκε» παρέχεται η δυνατότητα στο χρήστη να εκτελέσει την ενέργεια «Διακοπή δημοσίευσης» η οποία ακυρώνει την υποβολή.

Εικόνα 55: Ενέργεια «Διακοπή δημοσίευσης»

Ο χρήστης μπορεί να εκτελέσει την ενέργεια προεπισκόπηση προκήρυξης είτε σε PDF είτε σε HTML προκειμένου να δει τα καταχωριστέα πεδία που στάλθηκαν για δημοσίευση ή/και να αποθηκεύσει το PDF αρχείο για δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την ειδοποίηση από το TED για την επιτυχή δημοσίευση.

Εικόνα 56: Ενέργεια «Προεπισκόπηση προκήρυξης»

Ο χρήστης λαμβάνει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο λογαριασμό email που δήλωσε κατά την εγγραφή του στην πλατφόρμα σχετικά με το αίτημα του για δημοσίευση στο TED.

Απάντηση | Απάντηση σε όλους | Προώθηση | Ανεπιθύμητο | Κλείσιμο

[TED eNotices2] [Preview] - Notice submitted: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu [ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu]

Στάλθηκε: Τετάρτη, 2 Οκτωβρίου 2024 22:55
Προς: Michailidou Foteini

Dear buyer,

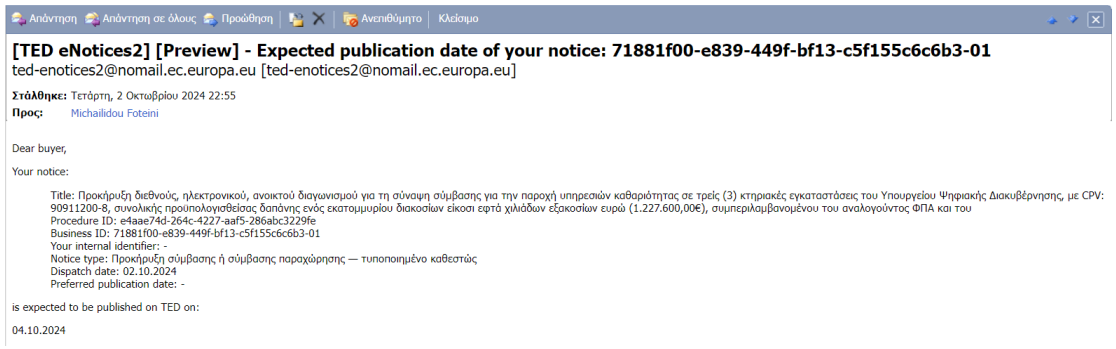
Your notice:

Title: Προκήρυξη διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε τρείς (3) κτηριακές εγκαταστάσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με CPV: 90911200-8, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων είκοσι εφτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.227.600,00€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και του
Procedure ID: e4aae74d-264c-4227-aaf5-286abc3229fe
Business ID: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
Your internal identifier: -
Notice type: Προκήρυξη σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης — τυποποιημένο καθεστώς
Dispatch date: 02.10.2024
Preferred publication date: -

has been successfully submitted.

Εικόνα 57: Ενημερωτικό email για υποβολή αιτήματος δημοσίευσης στο TED

Στη συνέχεια ο χρήστης λαμβάνει και δεύτερο ενημερωτικό email με την εκτιμώμενη ημερομηνία δημοσίευσης στο TED.

Απάντηση | Απάντηση σε όλους | Προώθηση | Ανεπιθύμητο | Κλείσιμο

[TED eNotices2] [Preview] - Expected publication date of your notice: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu [ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu]

Στάλθηκε: Τετάρτη, 2 Οκτωβρίου 2024 22:55
Προς: Michailidou Foteini

Dear buyer,

Your notice:

Title: Προκήρυξη διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε τρείς (3) κτηριακές εγκαταστάσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με CPV: 90911200-8, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων είκοσι εφτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.227.600,00€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και του
Procedure ID: e4aae74d-264c-4227-aaf5-286abc3229fe
Business ID: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
Your internal identifier: -
Notice type: Προκήρυξη σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης — τυποποιημένο καθεστώς
Dispatch date: 02.10.2024
Preferred publication date: -

is expected to be published on TED on:

04.10.2024

Εικόνα 58: Ενημερωτικό email με την εκτιμώμενη ημερομηνία δημοσίευσης

Μόλις η προκήρυξη δρομολογηθεί για δημοσίευση ο χρήστης λαμβάνει νέο ενημερωτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε αυτό περιλαμβάνεται και η πληροφορία ότι πλέον ο χρήστης δεν δύναται να διακόψει τη δημοσίευση του ηλεκτρονικού εντύπου.

Απάντηση Απάντηση σε όλους Προώθηση Ανεπιθύμητο Κλείσιμο

[TED eNotices2] [Preview] - Notice in publishing: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu [ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu]

Στάλθηκε: Πέμπτη, 3 Οκτωβρίου 2024 16:02
Προς: Michailidou Foteini

Dear buyer,

Your notice:

Title: Προκήρυξη διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε τρεις (3) κτηριακές εγκαταστάσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με CPV: 90911200-8, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων είκοσι εφτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.227.600,00€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και του
Procedure ID: e4aae74d-264c-4227-aaf5-286abc3229fe
Business ID: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
Your internal identifier: -
Notice type: Προκήρυξη σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης — τυποποιημένο καθεστώς
Dispatch date: 02.10.2024
Preferred publication date: -

has started its publishing process.

It has been included in the next issue of the Supplement to the Official Journal of the EU (OJ S) and will be published on the TED website on:

04.10.2024

You can no longer stop the publication of this notice.

* * * Preview environment * * *

Please note that the Preview environment of eNotices2 only simulates Production and notices submitted in Preview are not published on TED.
For more information about the Preview environment of eNotices2, please consult the page about the Preview environment.

Εικόνα 59: Ενημερωτικό email δρομολόγησης της προκήρυξης για δημοσίευση

Τέλος η διαδικασία της δημοσίευσης ολοκληρώνεται με ένα τελευταίο ενημερωτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Απάντηση Απάντηση σε όλους Προώθηση Ανεπιθύμητο Κλείσιμο

[TED eNotices2] [Preview] - Notice published on TED: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu [ted-enotices2@nomail.ec.europa.eu]

Στάλθηκε: Πέμπτη, 3 Οκτωβρίου 2024 17:14
Προς: Michailidou Foteini

Dear buyer,

Your notice:

Title: Προκήρυξη διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε τρεις (3) κτηριακές εγκαταστάσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με CPV: 90911200-8, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων είκοσι εφτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.227.600,00€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και του
Procedure ID: e4aae74d-264c-4227-aaf5-286abc3229fe
Business ID: 71881f00-e839-449f-bf13-c5f155c6c6b3-01
Your internal identifier: -
Notice type: Προκήρυξη σύμβασης ή σύμβασης παραχώρησης — τυποποιημένο καθεστώς
Dispatch date: 02.10.2024
Preferred publication date: -
Publication number: 468O5-2024
Publication date: 04.10.2024

has been published in the Supplement to the Official Journal of the EU (OJ S).

You can see your notice on the TED website.

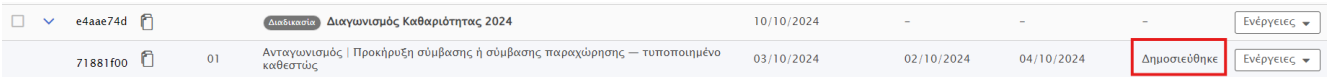
Εικόνα 60: Δημοσίευση της προκήρυξης στο TED

Πατώντας στο σύνδεσμο που περιέχεται στο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ο χρήστης μπορεί να οδηγηθεί στο TED στη δημοσιευμένη πλέον προκήρυξη. Από την ενότητα «Γλώσσες και μορφότυποι» ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να κατεβάσει στην επιθυμητή γλώσσα (όσον αφορά τα λεκτικά των πεδίων) την προκήρυξη σε PDF.

Στο PDF στην τελευταία ενότητα «Πληροφορίες δημοσίευσης» ο χρήστης βρίσκει στοιχεία που θα του χρειαστούν κατά τη σύνταξη του ΕΕΕΣ και ειδικότερα για τη συμπλήρωση του πεδίου «Αριθμός προκήρυξης στην ΕΕ». Με την έναρξη της λειτουργίας της πλατφόρμας eNotices2 πλέον για τη συμπλήρωση του συγκεκριμένου πεδίου απαιτείται ο συνδυασμός πληροφορίας δύο πεδίων, του «Αριθμός δημοσίευσης της προκήρυξης» και του «Αριθμός τεύχους ΕΕ S». Έτσι αν για παράδειγμα ο

«Αριθμός δημοσίευσης της προκήρυξης» είναι 599580-2024 και ο «Αριθμός τεύχους ΕΕ S» είναι 194/2024 τότε στο ΕΕΕΣ ο χρήστης θα συμπληρώσει 2024/S 194-599580.

Αμέσως μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης αλλάζει η κατάσταση της σε «Δημοσιεύθηκε».

Εικόνα 61: Αλλαγή κατάστασης προκήρυξης

15.2.5.1 ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

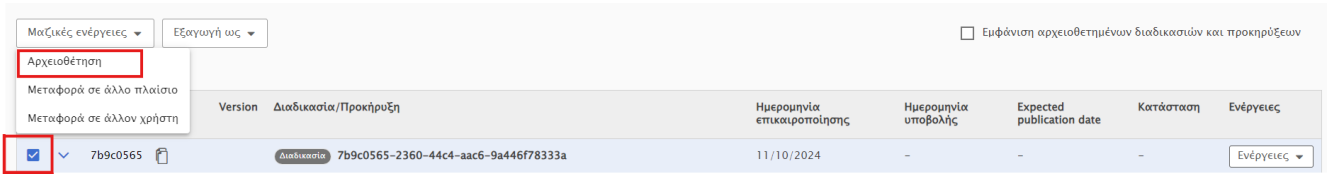
Οι ενέργειες που μπορεί ο χρήστης να εκτελέσει σε μια δημοσιευμένη προκήρυξη είναι:

- **Συνέχιση της διαδικασίας**: με την εκτέλεση αυτής της ενέργειας μπορεί να δημιουργήσει έντυπο αποτελέσματος. Σημειώνεται ότι η ενέργεια αυτή δεν εμφανίζεται σε προκηρύξεις για τις οποίες έχει δημοσιευθεί έντυπο αλλαγής. Η διαδικασία θα πρέπει να συνεχιστεί από το έντυπο (προκήρυξη) αλλαγής.
- **Δημιουργία προκήρυξης αλλαγής**: με την εκτέλεση αυτής της ενέργειας μπορεί να δημιουργήσει έντυπο αλλαγής για τη διόρθωση λαθών, ακύρωση διαδικασίας κ.α. (βλ. αναλυτικά στην ενότητα 15.2.6).
- **Προεπισκόπηση προκήρυξης**: με την εκτέλεση αυτής της ενέργειας μπορεί να προχωρήσει σε προεπισκόπηση του εντύπου σε PDF ή HTML μορφή.
- **Εξαγωγή:** με την εκτέλεση αυτής της ενέργειας μπορεί να εξάγει το ηλεκτρονικό έντυπο σε αρχείο τύπου XML προκειμένου να το διακινήσει εξωσυστημικά.
- **Διαγραφή προκήρυξης:** με την εκτέλεση αυτής της ενέργειας ο χρήστης μπορεί να διαγράψει την προκήρυξη από το λογαριασμό του. Η προκήρυξη δεν θα εμφανίζεται πλέον στην ενότητα «οι προκηρύξεις μου». Η ενέργεια αυτή είναι αναστρέψιμη για 30 ημέρες από την εκτέλεση της.

Οι παραπάνω ενέργειες εκτελούνται μέσα από το μενού «Ενέργειες» που αντιστοιχεί σε κάθε προκήρυξη.

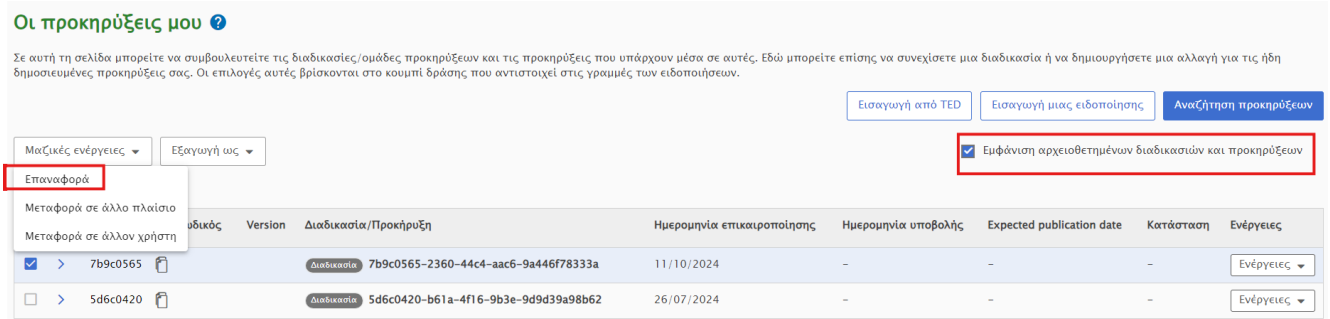
15.2.5.2 ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Ο χρήστης δύναται να αρχειοθετήσει ένα ηλεκτρονικό έντυπο. Η ενέργεια αυτή πραγματοποιείται με επιλογή του ηλεκτρονικού εντύπου πατώντας στο checkbox που του αντιστοιχεί και στη συνέχεια πατώντας στο drop down menu επιλογών «Μαζικές ενέργειες» και τέλος επιλέγοντας «Αρχειοθέτηση».

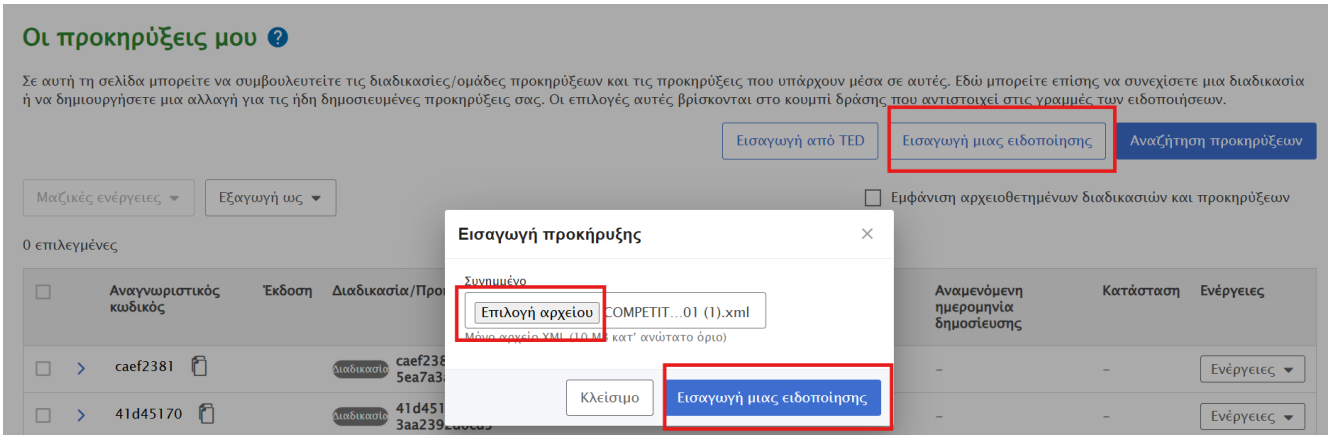
Εικόνα 62: Αρχειοθέτηση ηλεκτρονικού εντύπου

Τα αρχειοθετημένα έντυπα εμφανίζονται μόνο εάν είναι επιλεγμένο το checkbox «Εμφάνιση αρχειοθετημένων διαδικασιών και προκηρύξεων» και υπάρχει η δυνατότητα επαναφορά τους μέσα από το drop down menu επιλογών «Μαζικές ενέργειες».

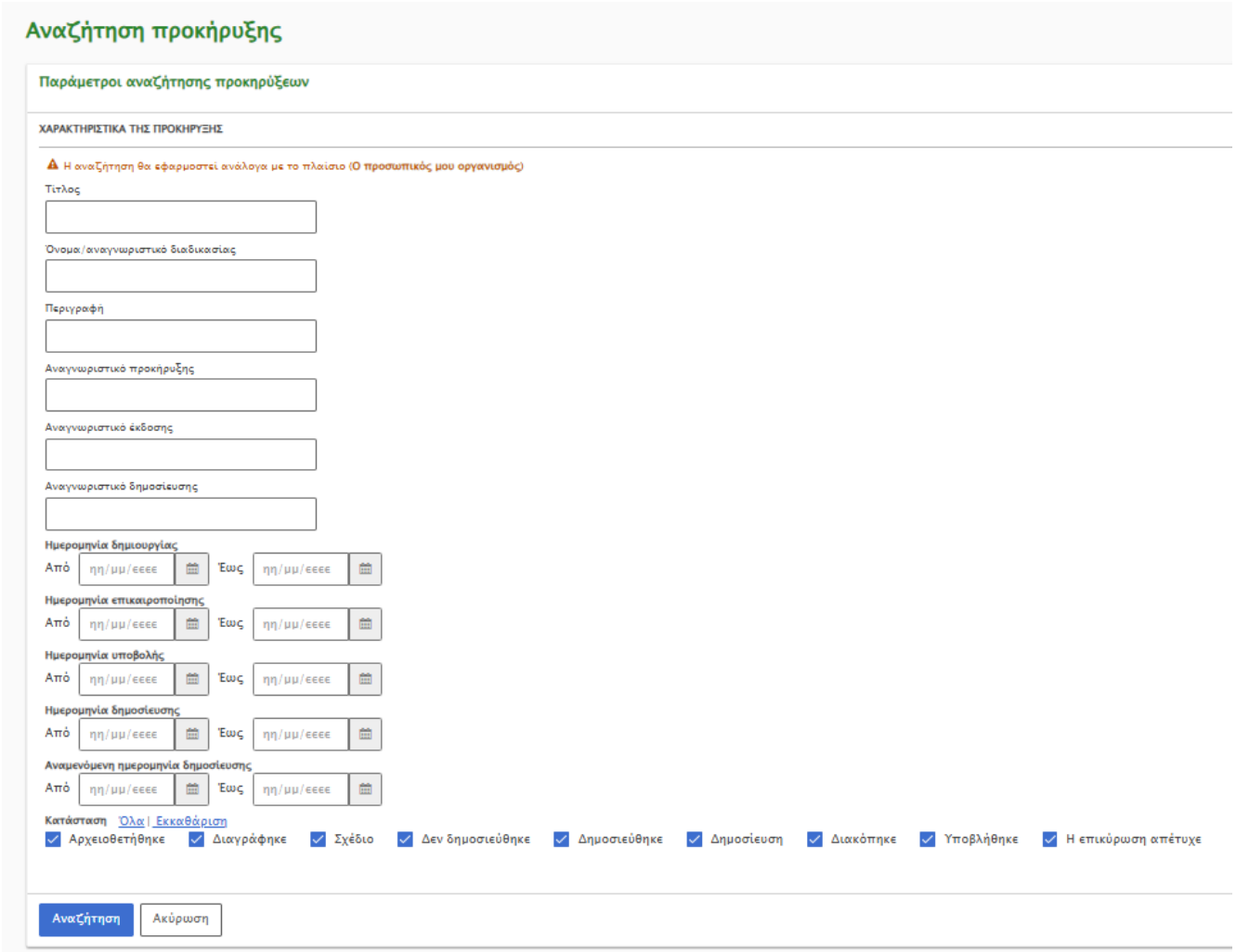
Εικόνα 63: Εμφάνιση αρχειοθετημένων εντύπων

Επιπλέον ο χρήστης δύναται να εισάγει μια ειδοποίηση επιλέγοντας την ενέργεια «Εισαγωγή μιας ειδοποίησης» και στη συνέχεια επιλέγοντας στο αναδυόμενο παράθυρο που εμφανίζεται το επιθυμητό xml αρχείο και εκτελώντας την ενέργεια «Εισαγωγή μιας ειδοποίησης».

Εικόνα 64: Εισαγωγή μιας ειδοποίησης

Τέλος υπάρχει και η δυνατότητα αναζήτησης προκηρύξεων εκτελώντας την αντίστοιχη ενέργεια. Τα κριτήρια αναζήτησης σχετίζονται με στοιχεία του οργανισμού του αγοραστή, ημερομηνίες αλλαγής της κατάστασης του εντύπου και την κατάσταση του.

Εικόνα 65: Κριτήρια αναζήτησης

15.2.5.3 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ακολουθεί μελέτη περίπτωσης για την προκήρυξη διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε τρείς (3) κτηριακές εγκαταστάσεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με CPV: 90911200-8, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων είκοσι εφτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.227.600,00€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και του δικαιώματος προαίρεσης και κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής.

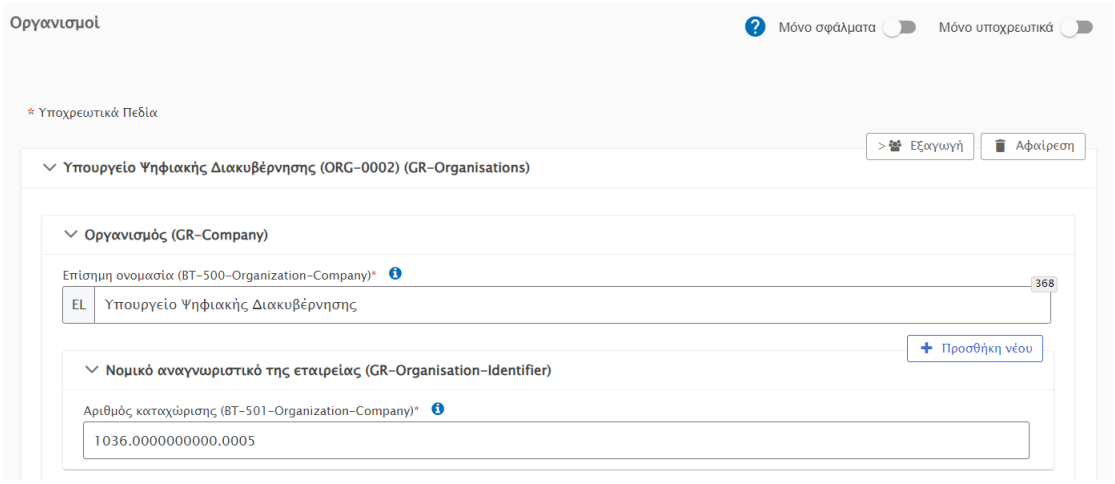
Ειδικότερα τα δεδομένα που θα πρέπει να καταχωρηθούν/αποτυπωθούν έχουν ως εξής:

- **Αναθέτουσα αρχή**: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Διεύθυνση Προμηθειών και Διοικητικής Μέριμνας, Τμήμα Διαγωνισμών και Συμβάσεων
- **Ταχυδρομική Διεύθυνση Αναθέτουσας Αρχής**: Φραγκούδη 11 και Αλ. Πάντου, ΤΚ 17671, Καλλιθέα Αττικής
- **Κωδικός NUTS**: EL304
- **Τηλέφωνο**: 210 909 8491
- **Τύπος Αναθέτουσας Αρχής**: Υπουργείο το οποίο ανήκει στην Κεντρική Κυβέρνηση. Κύρια Δραστηριότητας Αναθέτουσας Αρχής: Η παροχή γενικών δημοσίων υπηρεσιών και ειδικότερα η συνεχής προώθηση του ψηφιακού και διοικητικού μετασχηματισμού της χώρας και η προσαρμογή της στο ταχέως μεταβαλλόμενο, διεθνές περιβάλλον.
- **Κωδικούς CPV**: 90911200-8 «Υπηρεσίες καθαρισμού κτηρίων»
- **Κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών**: EL304
- **Περιγραφή της Δημόσιας Σύμβασης**: Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για την κάλυψη των αναγκών των τριών (3) κτηριακών εγκαταστάσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, τα δύο (2) εκ των οποίων βρίσκονται στην Καλλιθέα Αττικής, επί της οδού Φραγκούδη 11 και Αλεξάνδρου Πάντου (ΤΚ 17671) και το τρίτο στην Αθήνα, επί της οδού Φωκιανού αρ. 2 (ΤΚ 11635). Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης περιγράφεται στο πλήρες τεύχος της διακήρυξης.
- **Είδος Σύμβασης**: Σύμβαση υπηρεσιών.
- **Υποδιαίρεση σε Τμήματα**: Η παρούσα σύμβαση δεν υποδιαιρείται σε τμήματα δεδομένου ότι η ανάθεσή αυτής για τις ζητούμενες υπηρεσίες υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων/μερών δεν είναι δυνατή διότι το προσωπικό που θα απασχοληθεί στη σύμβαση θα πρέπει να συντονίζεται και να εποπτεύεται από το προσωπικό εποπτείας (δύο άτομα) του Αναδόχου το οποίο φέρει την ευθύνη εποπτείας του προσωπικού.
- **Δικαιώματα Προαίρεσης της Σύμβασης**: Ναι. Προβλέπεται δικαίωμα προαίρεσης της σύμβασης το οποίο αφορά στη δυνατότητα παράτασής της για ένα (1) επιπλέον έτος, με αντίστοιχη αύξηση του οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης. Η ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο πλήρες τεύχος της διακήρυξης. Η άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης της σύμβασης δεν είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή αλλά γίνεται μόνο εφόσον κριθεί αναγκαίο.

- **Είδη και υπηρεσίες για τις οποίες υποβάλλεται προσφορά**: Οι προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των υπηρεσιών που περιγράφονται στο τεύχος της διακήρυξης και όχι για μέρος αυτών.
- **Διάρκεια της σύμβασης**: Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε δύο (2) έτη από την υπογραφή της. Περαιτέρω προβλέπεται δικαίωμα προαίρεσης το οποίο συνιστάται στη δυνατότητα παράτασης της σύμβασης για ένα (1) επιπλέον έτος, με αντίστοιχη αύξηση του οικονομικού αντικειμένου αυτής, σύμφωνα με την προσφορά του αναδόχου.
- **Συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη της σύμβασης**: Ένα εκατομμύριο είκοσι εφτά χιλιάδες εξακόσια ευρώ (1.227.600,00€), συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φ.Π.Α. 24% και του δικαιώματος προαίρεσης, ήτοι καθαρό ποσό των εννιακοσίων ενενήντα χιλιάδων ευρώ (990.000,00€), πλέον ΦΠΑ ποσού διακοσίων τριάντα εφτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (237.600,00€).
- **Χρηματοδότηση**: Τακτικός Προϋπολογισμός εξόδων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στον 1053.501.0000000, του Αναλυτικού Λογαριασμού Εξόδων (ΑΛΕ) 2420204001 «Έξοδα υπηρεσιών καθαριότητας»,των οικονομικών ετών 2024, 2025, 2026 2027, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 43497 ΕΞ 2023 05.10.2023 (ΑΔΑΜ: 23REQ013535692 και ΑΔΑ: 6ΦΧΒ46ΜΤΛΠ-ΛΟ8) απόφαση έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης και την υπ' αριθμ. πρωτ. 43643 ΕΞ 2023 06.10.2023 (ΑΔΑ: ΨΝΣ446ΜΤΛΠ-7ΣΑ) σχετική βεβαίωση της της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών.
- **Ηλεκτρονική Τιμολόγηση**: Ναι, ο ανάδοχος της σύμβασης υποβάλλει ηλεκτρονικό τιμολόγιο το οποίο θα πρέπει να είναι σύμφωνο με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων.
- **Εναλλακτικές Προσφορές**: Δεν επιτρέπονται.
- **Είδος Διαδικασίας**: Διεθνής, ηλεκτρονικός, ανοικτός διαγωνισμός σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 4412/2016.
- **Κριτήριο κατακύρωσης**: Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει της τιμής.
- **Δικαίωμα συμμετοχής**: Φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα, ενώσεις οικονομικών φορέων, με την επιφύλαξη οικονομικών φορέων, που με οποιονδήποτε τρόπο, εμπίπτουν στις απαγορεύσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (L 111/1).
- **Λόγοι αποκλεισμού**: αθέτηση υποχρεώσεων καταβολής φόρων, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

- **Κριτήρια Επιλογής**:
    - Άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας συναφή με το αντικείμενο της παρούσας σύμβασης, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο τεύχος της διακήρυξης.
    - Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο τεύχος της διακήρυξης.
    - Πρότυπα διασφάλισης Ποιότητας και Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως περιγράφονται αναλυτικά στο τεύχος της διακήρυξης. Όλα τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά για την απόδειξη αφενός της μη συνδρομής των λόγω αποκλεισμού και αφετέρου της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής περιγράφονται αναλυτικά στο τεύχος της διακήρυξης.
- **Τόπος κατάθεσης προσφορών**: Ηλεκτρονική κατάθεση προσφορών στο διαδικτυακό τόπο του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ στο διαγωνισμό με συστημικό αριθμό α/α 248275.
- **Καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης προσφορών**: Σάββατο 2 Νοεμβρίου 2024 και ώρα 23:59:59 μ.μ.
- **Ημερομηνία και τόπος ηλεκτρονικής αποσφράγισης προσφορών**: Πέμπτη 7 Νοεμβρίου 2024, ώρα 11:00 π.μ., μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. α/α 248275.
- **Πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται κατά την αποσφράγιση**: Ο Πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του διαγωνισμού.
- **Γλώσσα Διαγωνισμού**: Ελληνική
- **Αρμόδιο Όργανο εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών**: Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ), Δώρου 7-9, Αθήνα, 10432. Τηλ: 2132141216, Τηλ. Πρωτοκόλλου: 2132141227, Email: aepp@aepp-procurement.gr

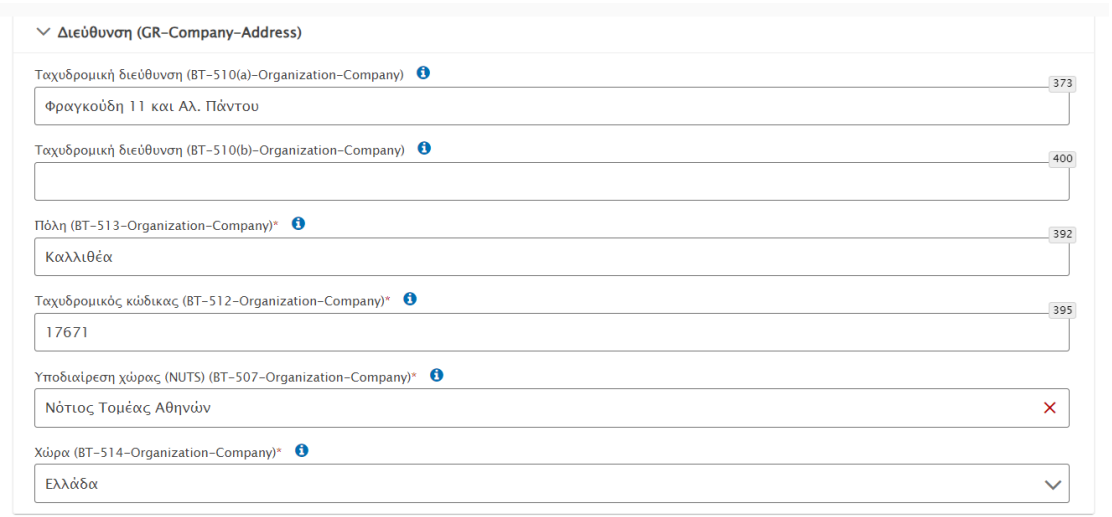
Στις εικόνες που ακολουθούν παρουσιάζεται η αποτύπωση των δεδομένων της ανωτέρω μελέτης περίπτωσης στην πλατφόρμα eNotices2.

Εικόνα 66: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- Επίσημη ονομασία και νομικό αναγνωριστικό

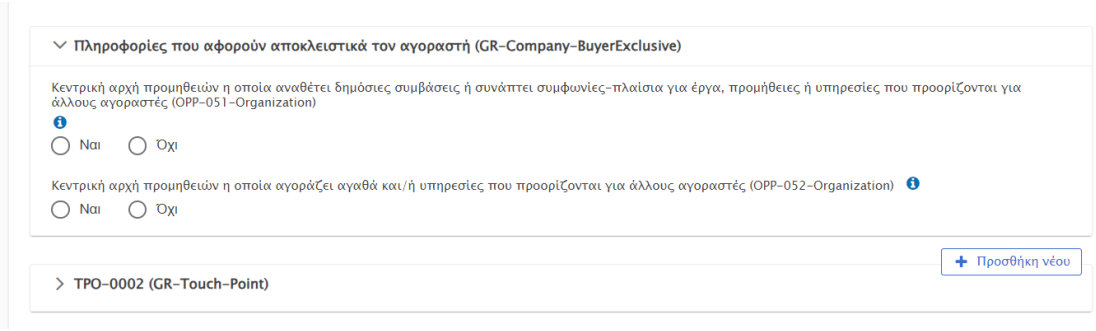
Εικόνα 67: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- Τμήμα, Ηλεκτρονική διεύθυνση

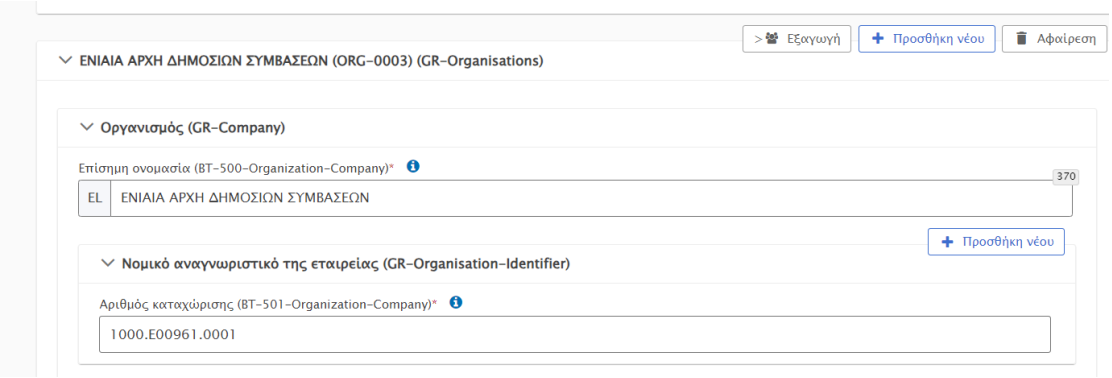
Εικόνα 68: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- πεδία Διεύθυνσης

Εικόνα 69: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- πεδία προσώπου επικοινωνίας

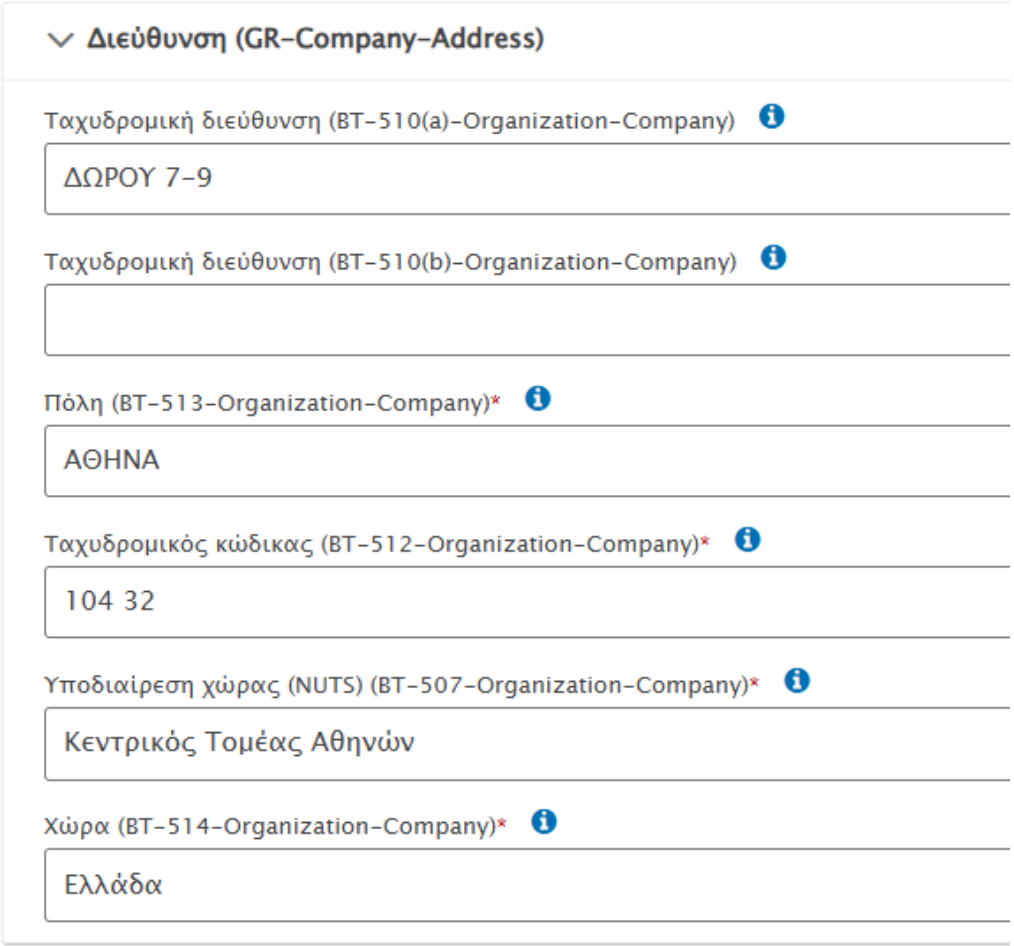
Εικόνα 70: Οργανισμοί: Στοιχεία Αγοραστή- Πληροφορίες που αφορούν αποκλειστικά τον αγοραστή

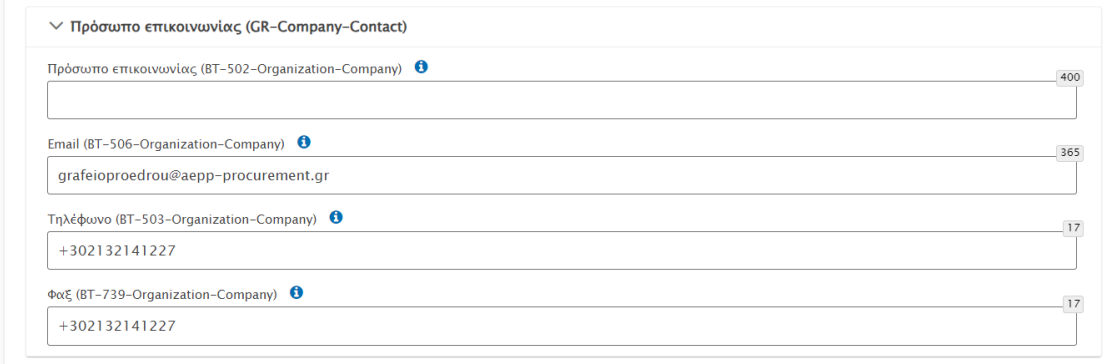
Εικόνα 71: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- Επίσημη ονομασία και νομικό αναγνωριστικό

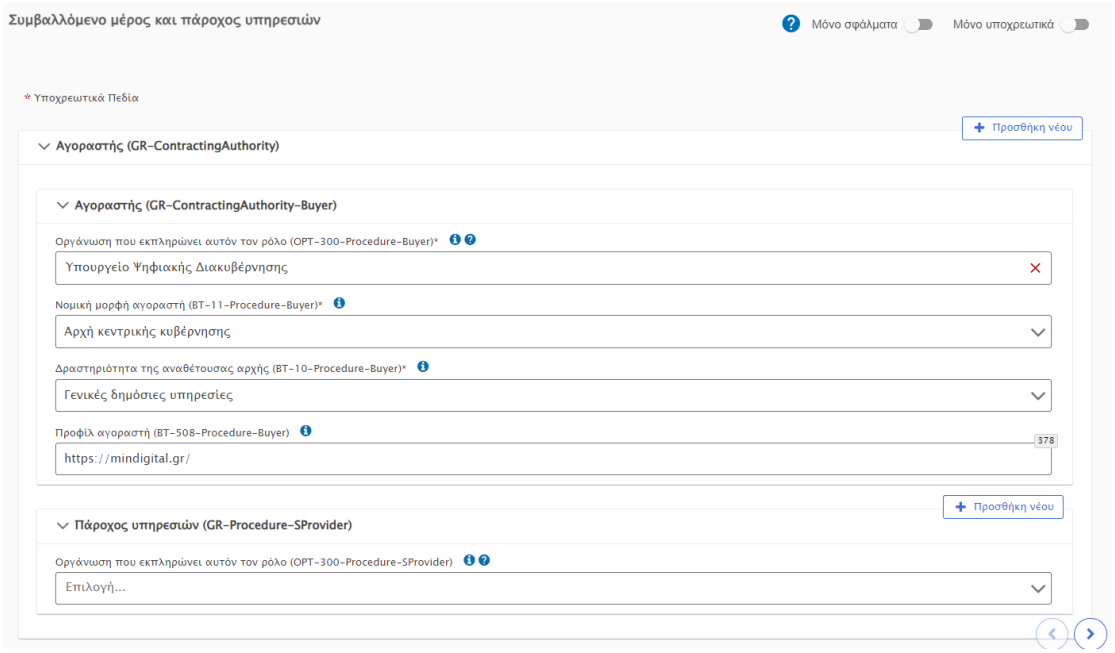
Εικόνα 72: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- Τμήμα, Ηλεκτρονική διεύθυνση

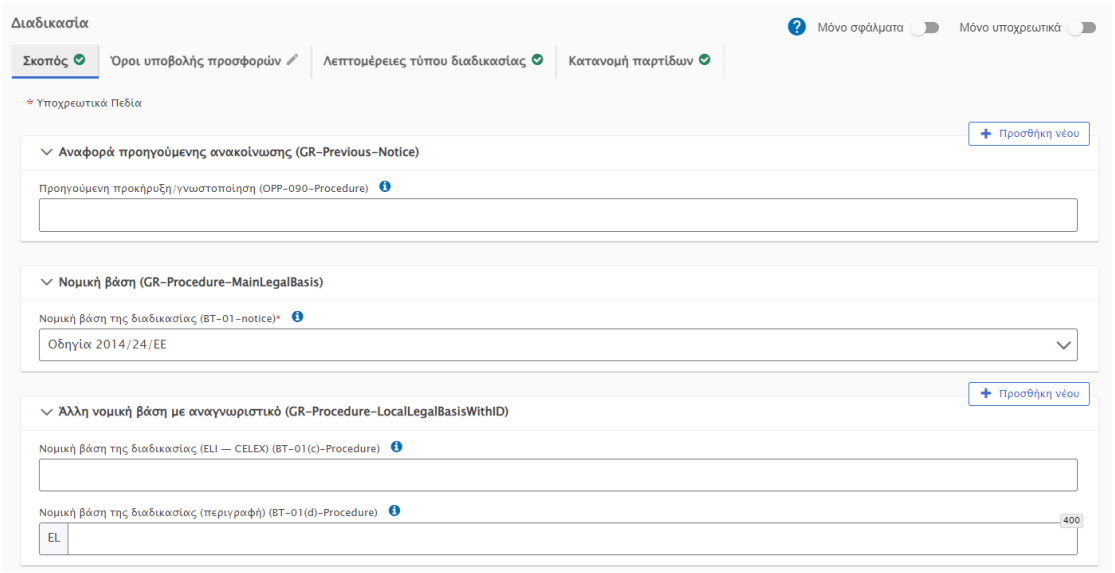
Εικόνα 73: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- πεδία Διεύθυνσης

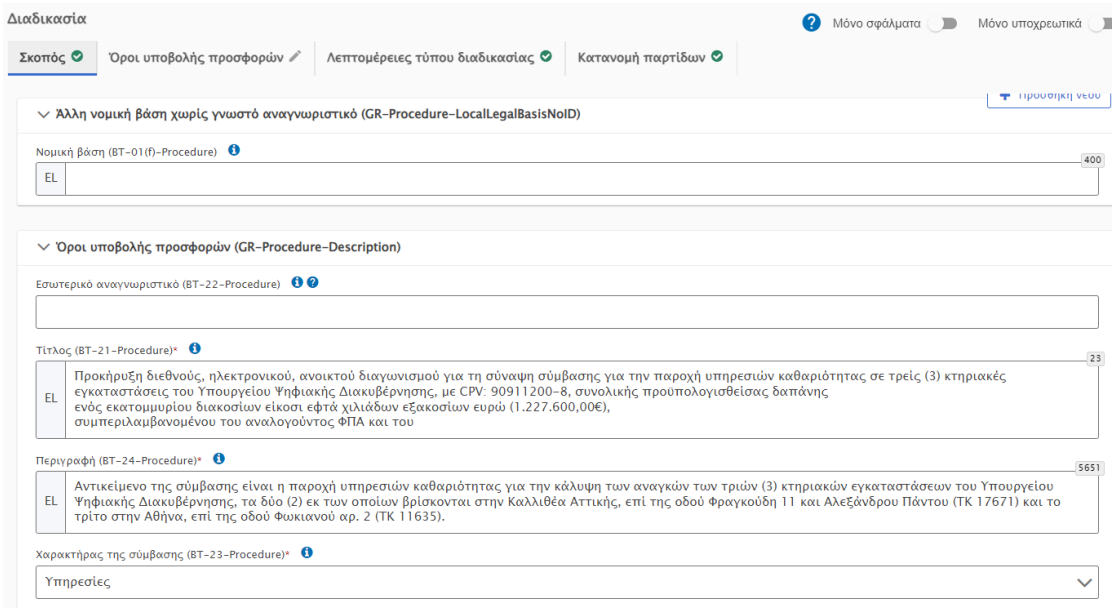
Εικόνα 74: Οργανισμοί: Οργανισμός προσφυγής- πεδία προσώπου επικοινωνίας

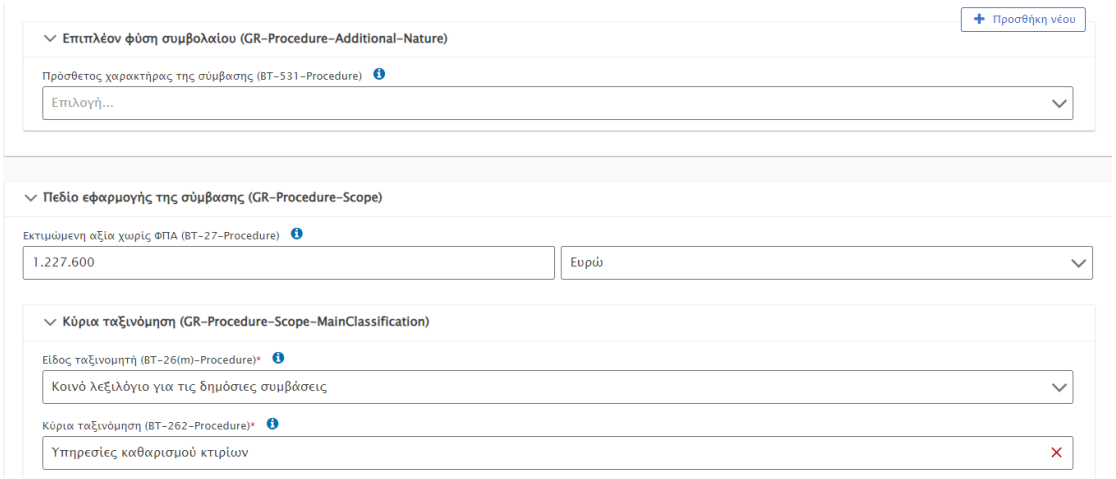
Εικόνα 75: Ενότητες προκήρυξης: Συμβαλλόμενο μέρος και πάροχος υπηρεσιών

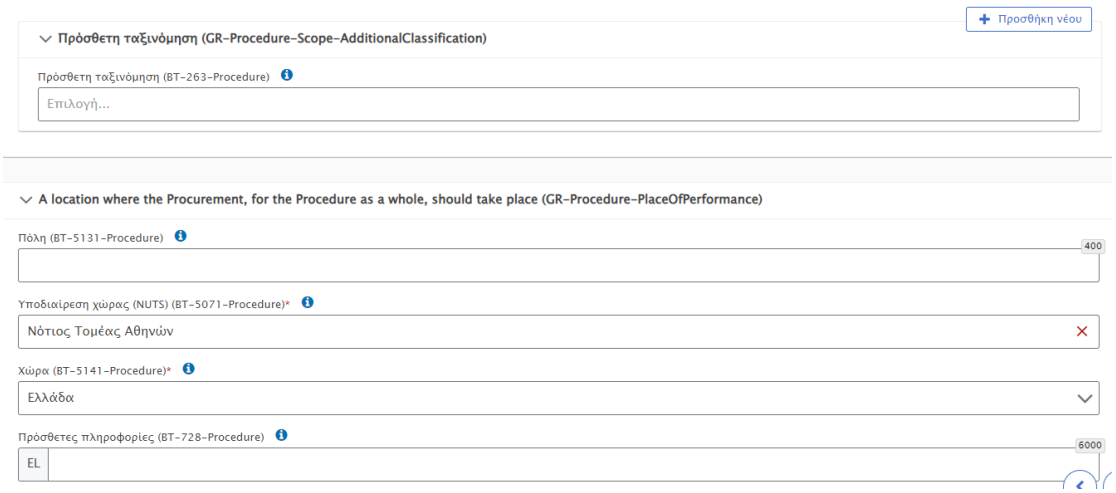
Εικόνα 76: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Νομική βάση

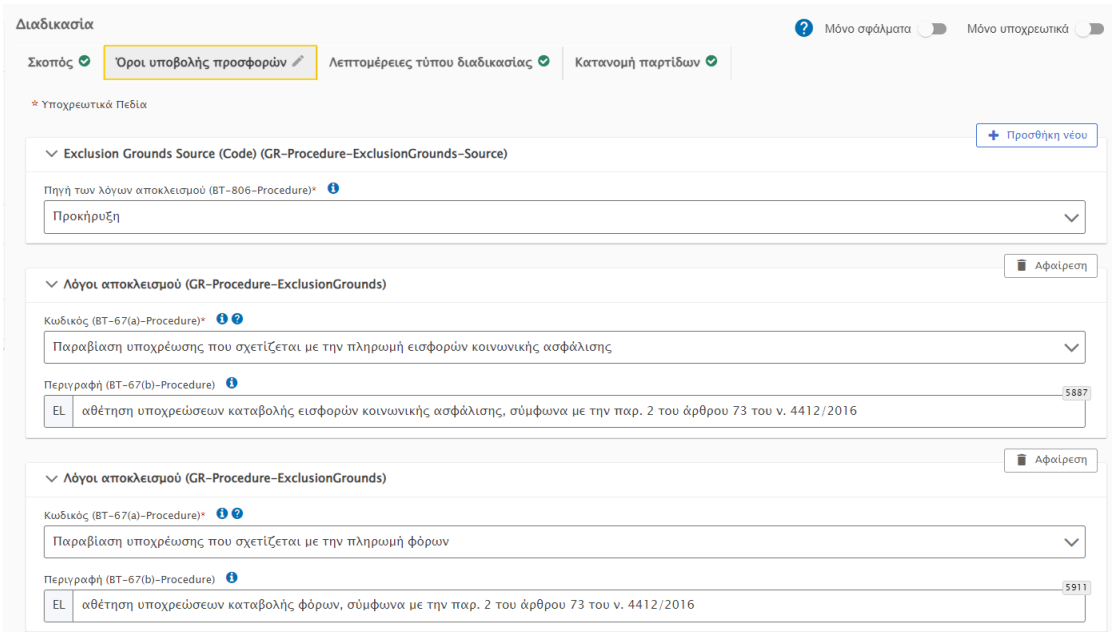
Εικόνα 77: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Όροι υποβολής προσφορών

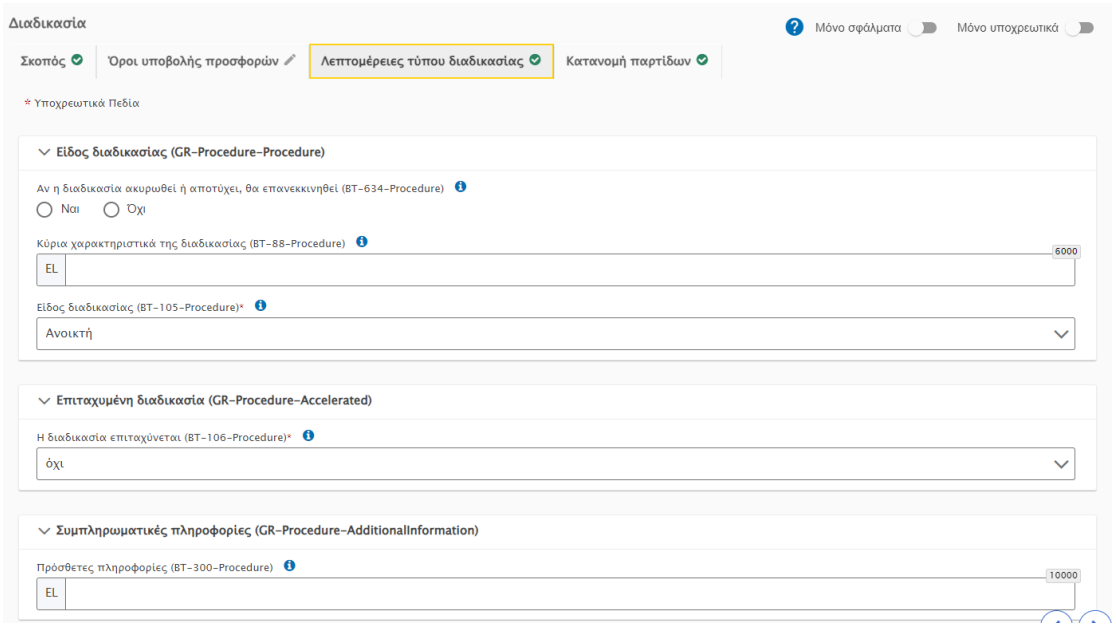
Εικόνα 78: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης

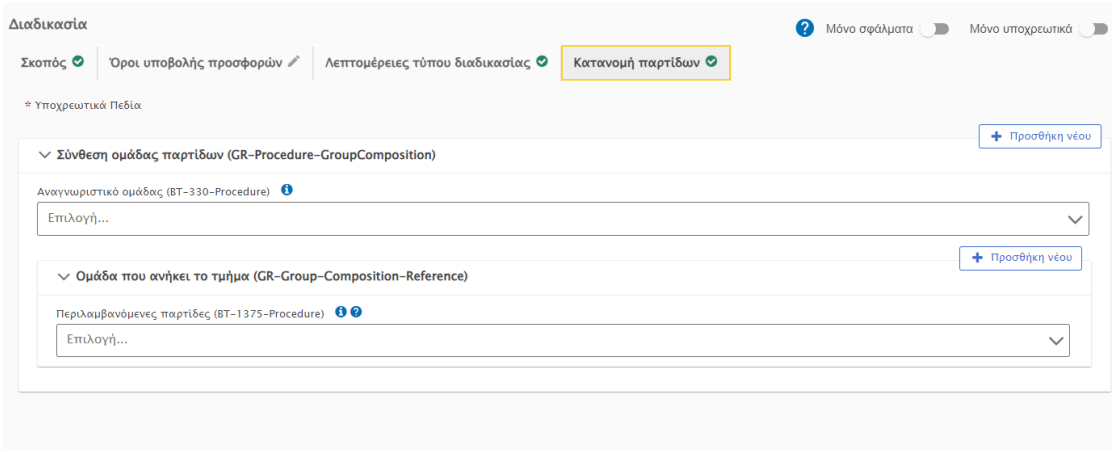
Εικόνα 79: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Σκοπός-Τόπος εκτέλεσης της σύμβασης

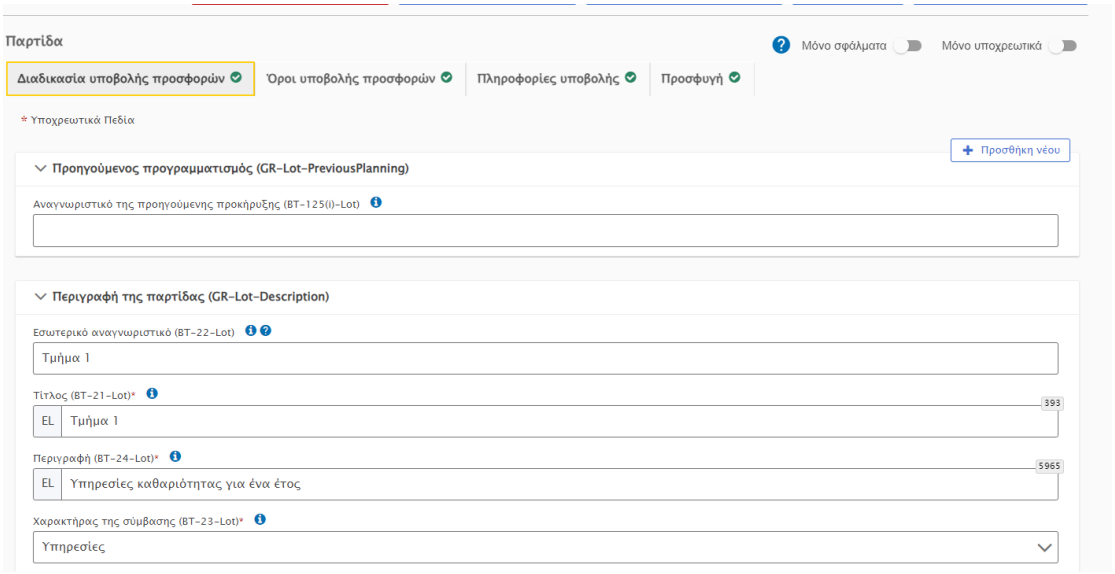
Εικόνα 80: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Όροι υποβολής προσφορών-Λόγοι αποκλεισμού

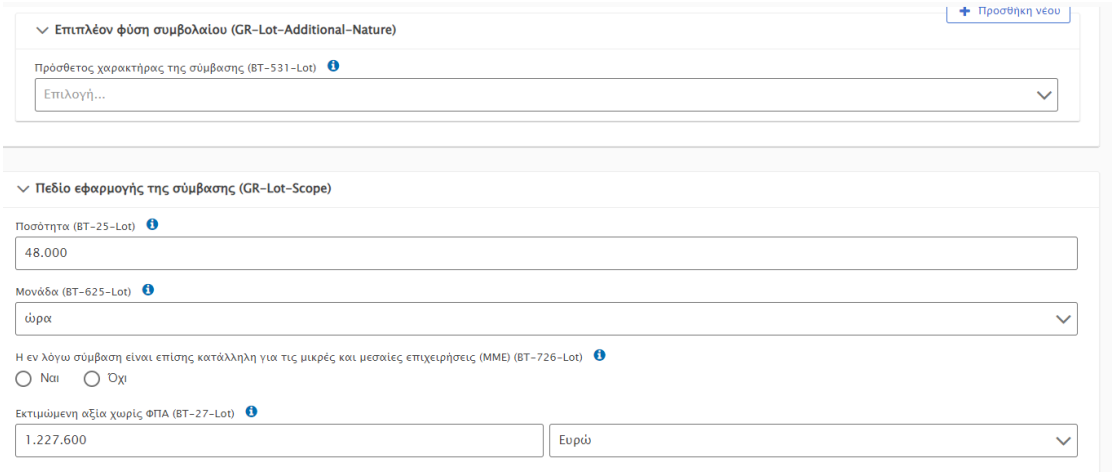
Εικόνα 81: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Λεπτομέρειες τύπου διαδικασίας-Επιταχυμένη διαδικασία

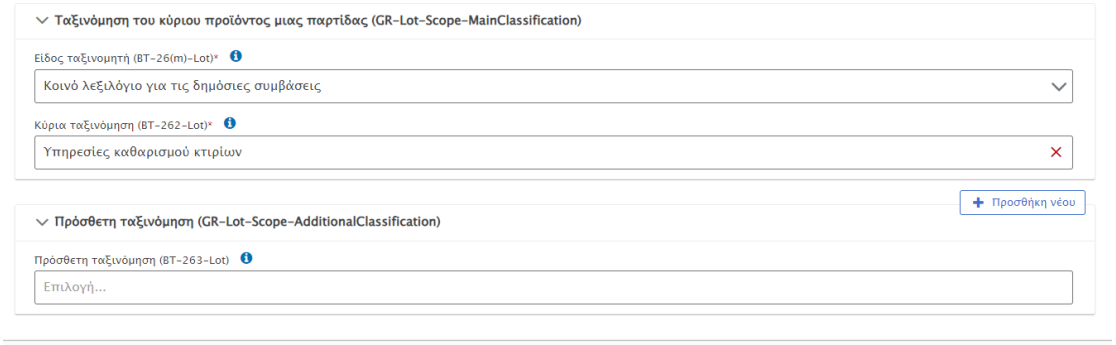
Εικόνα 82: Ενότητες προκήρυξης: Διαδικασία- Κατανομή παρτίδων

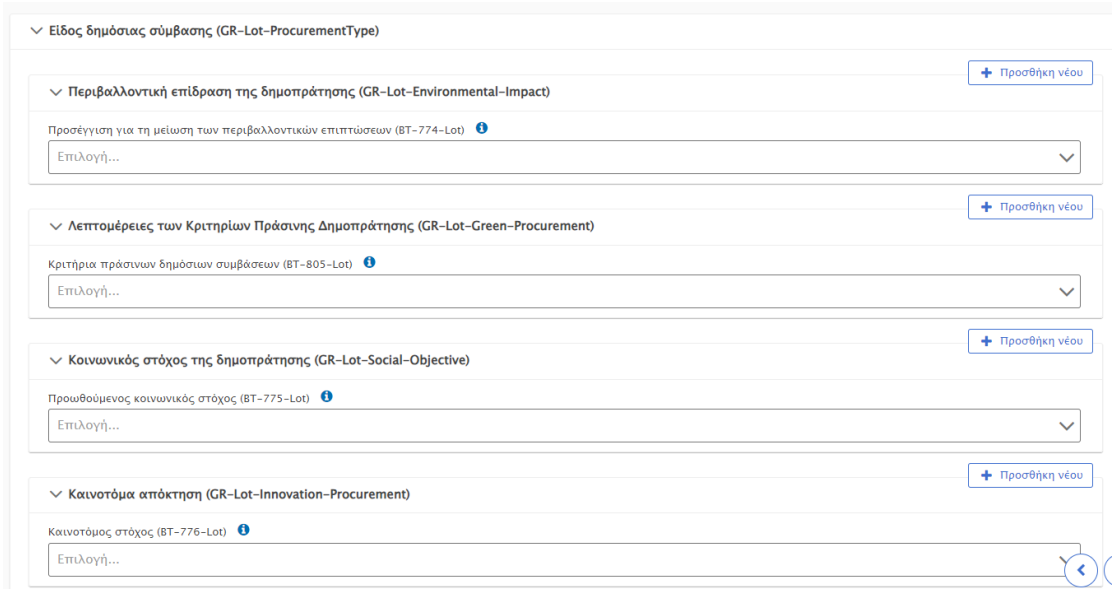
Εικόνα 83: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Περιγραφή παρτίδας

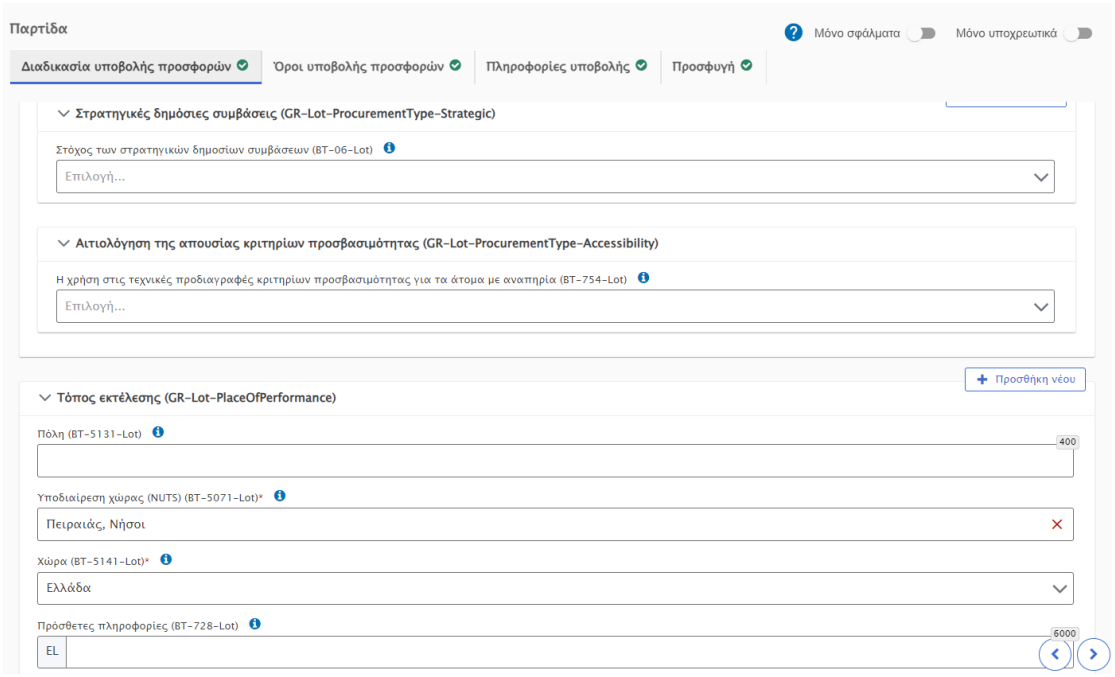
Εικόνα 84: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης

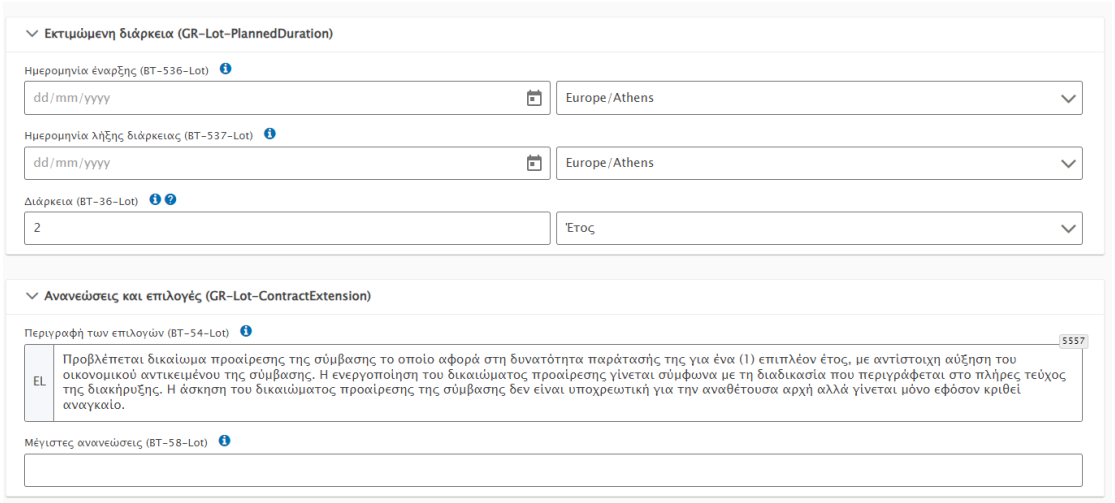
Εικόνα 85: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- ταξινόμηση του κύριου προϊόντος

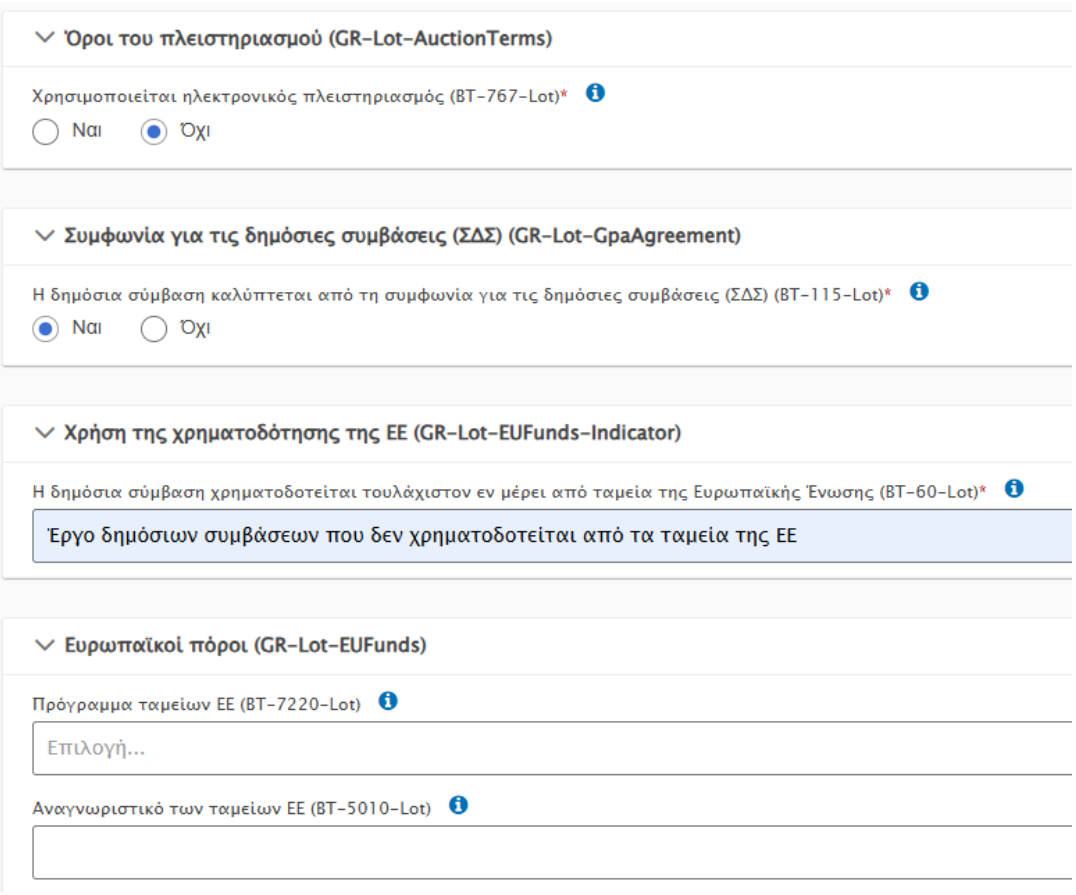
Εικόνα 86: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Είδος δημόσιας σύμβασης

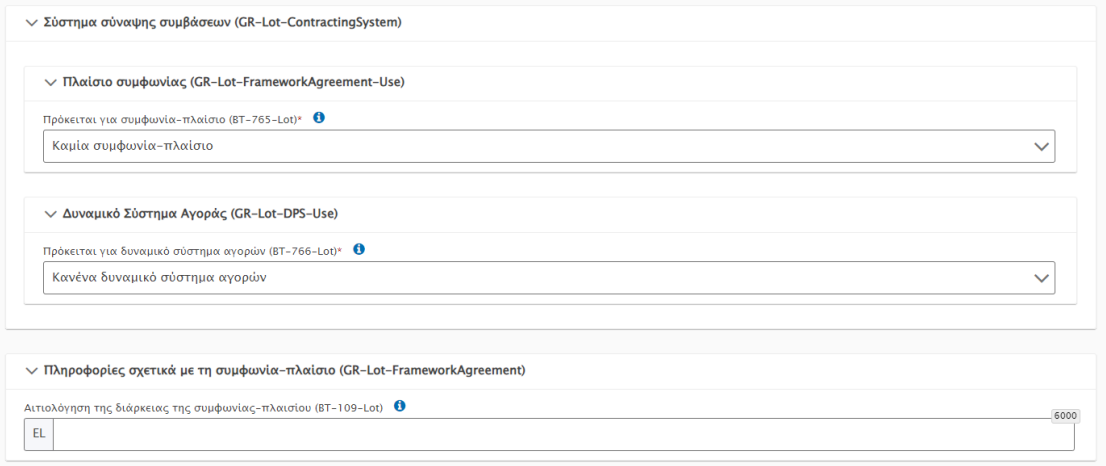
Εικόνα 87: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις, Τόπος εκτέλεσης

Εικόνα 88: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Εκτιμώμενη διάρκεια, Δικαίωμα προαίρεσης (Ανανεώσεις και επιλογές)

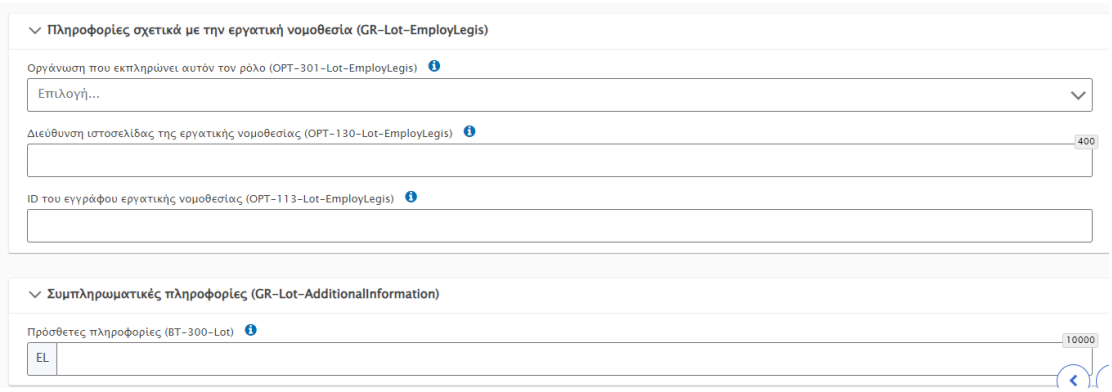
Εικόνα 89: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πλειστηριασμός, ΣΔΣ, χρηματοδότηση από ΕΕ

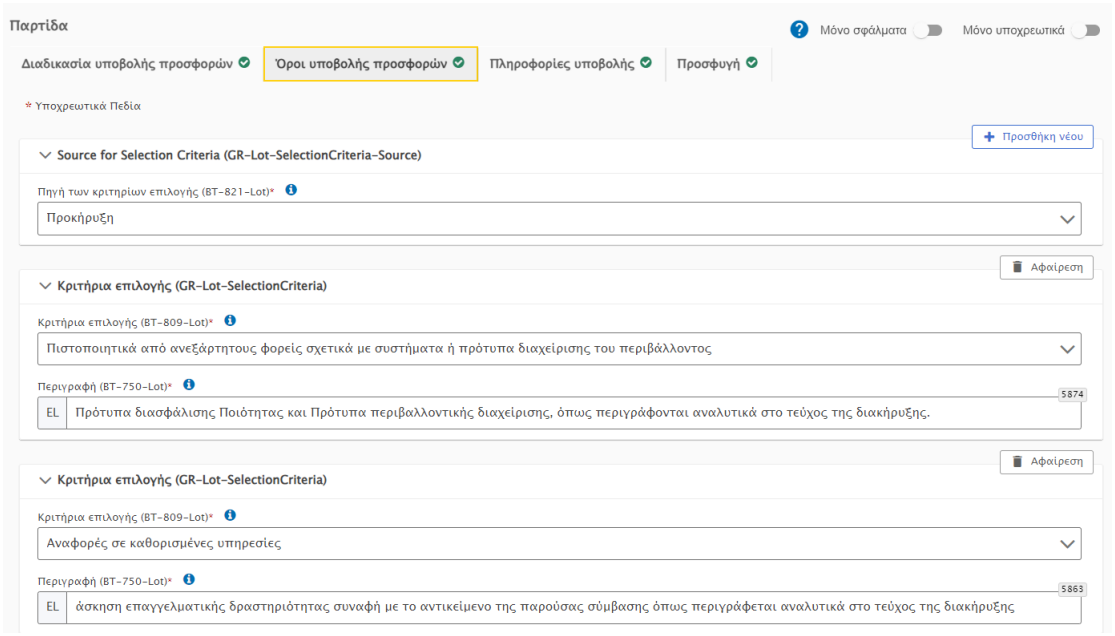
Εικόνα 90: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Συμφωνία πλαίσιο, ΔΣΑ

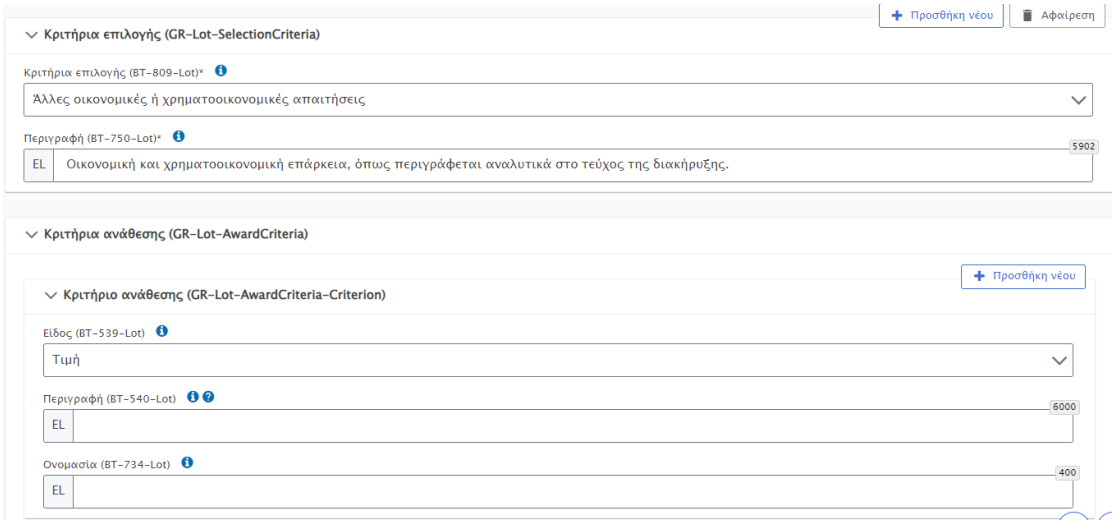
Εικόνα 91: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πληροφορίες σχετικά με τη φορολογική και την περιβαλλοντική νομοθεσία

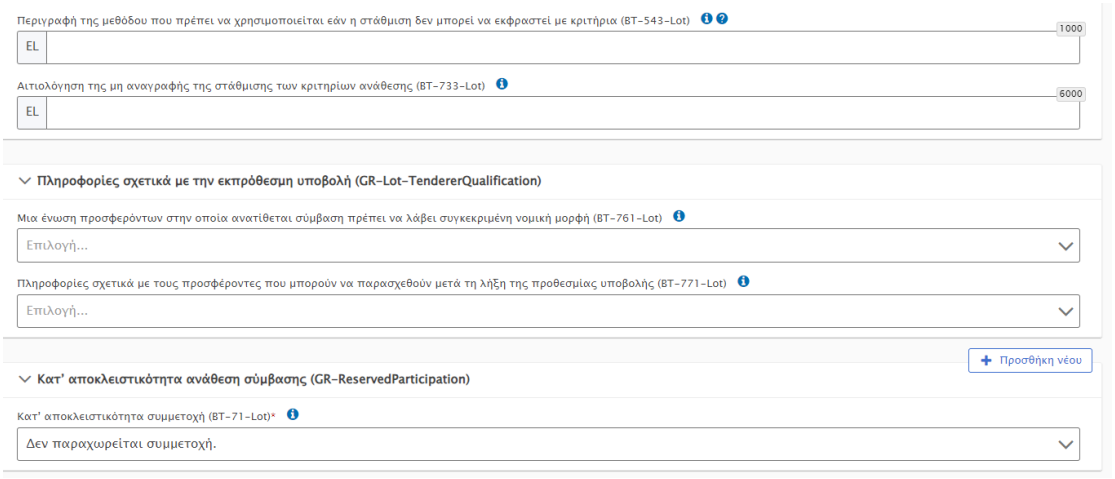
Εικόνα 92: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Διαδικασία υποβολής προσφορών-Πληροφορίες σχετικά με την εργατική νομοθεσία

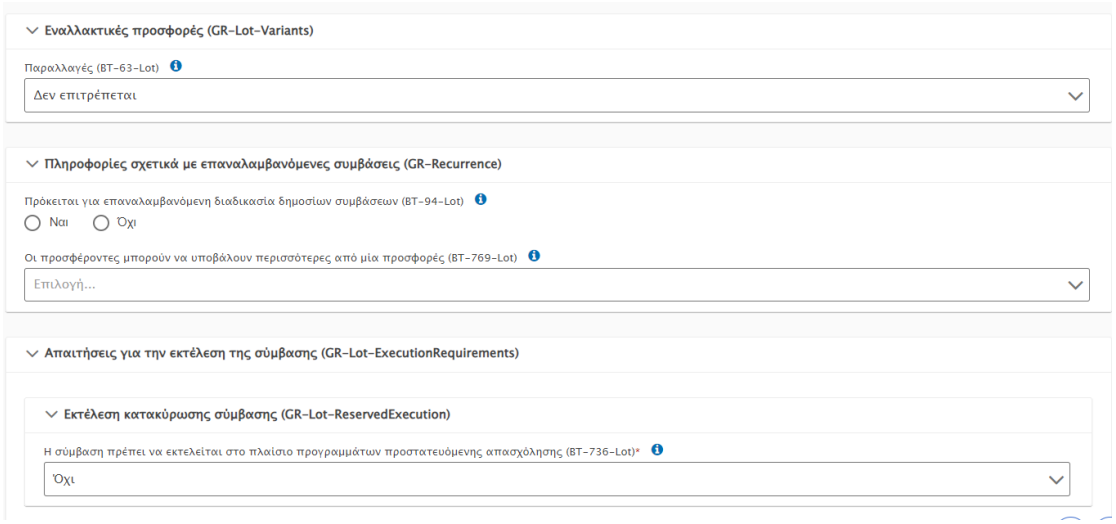
Εικόνα 93: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Κριτήρια Επιλογής

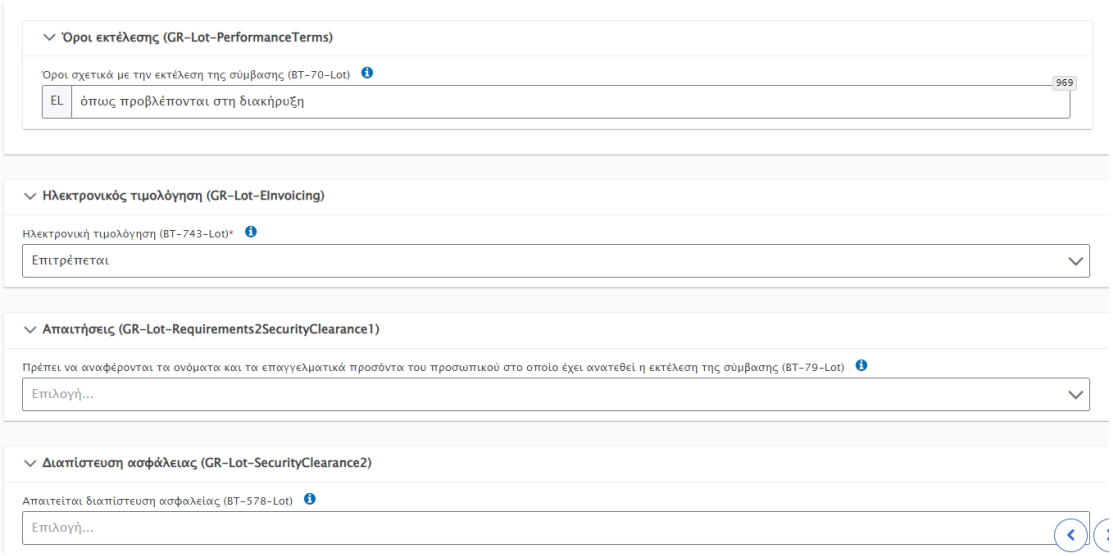
Εικόνα 94: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Κριτήρια Επιλογής, Κριτήριο Ανάθεσης

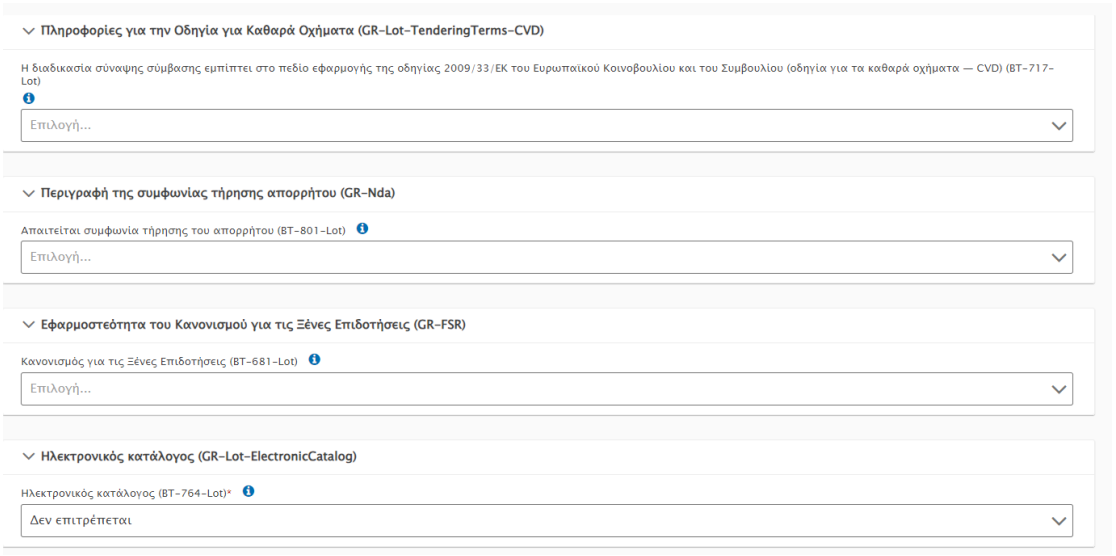
Εικόνα 95: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Κατ' αποκλειστικότητα ανάθεση σύμβασης

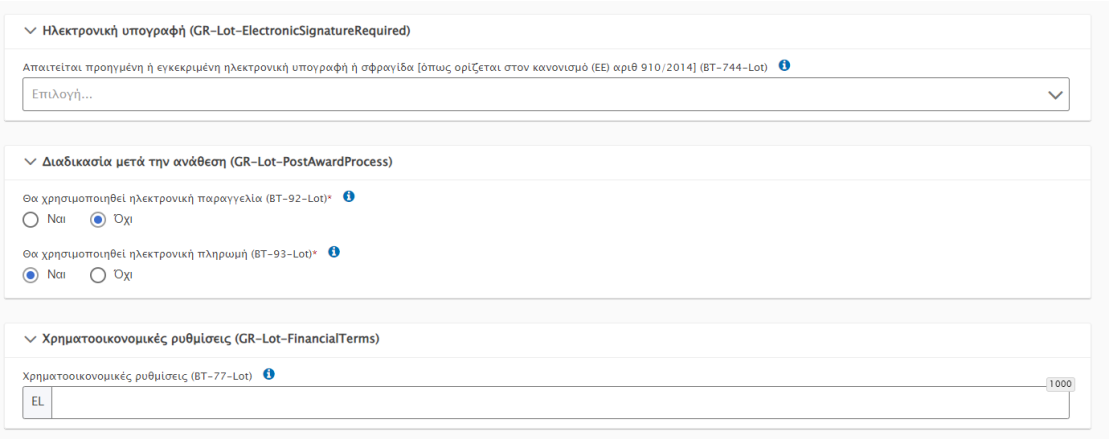
Εικόνα 96: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Εναλλακτικές προσφορές, απαιτήσεις για την εκτέλεση της σύμβασης

Εικόνα 97: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Ηλεκτρονική τιμολόγηση

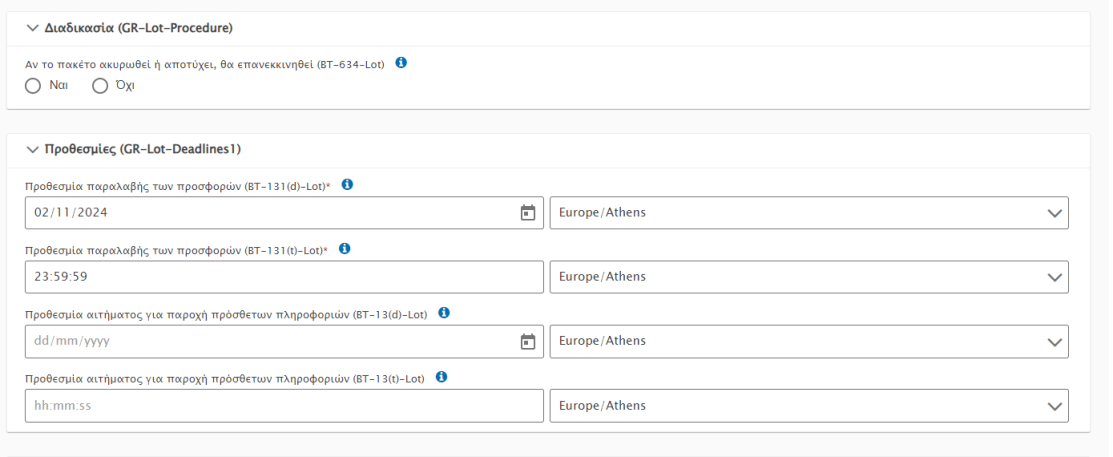
Εικόνα 98: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Ηλεκτρονικός κατάλογος

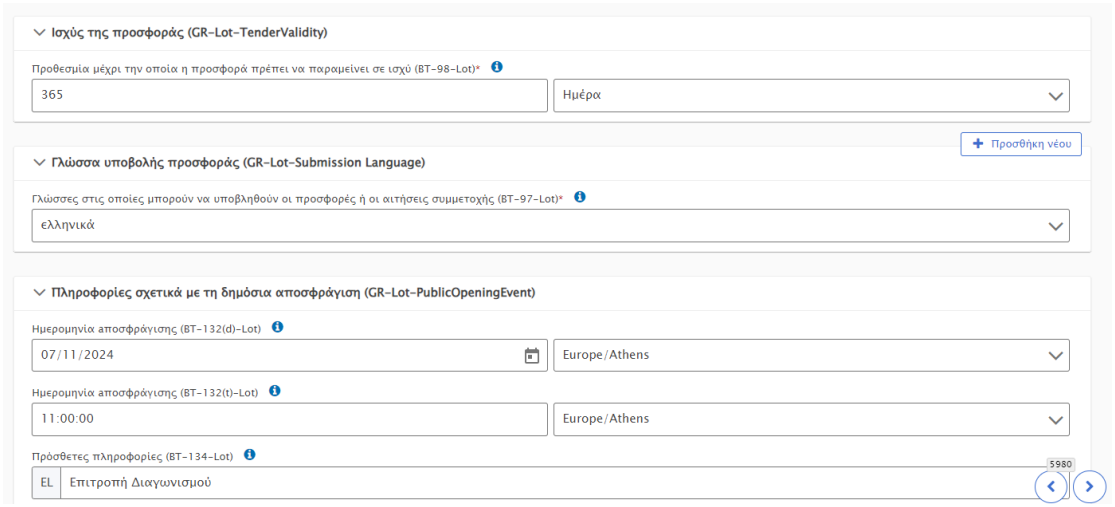
Εικόνα 99: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Διαδικασία μετά την ανάθεση

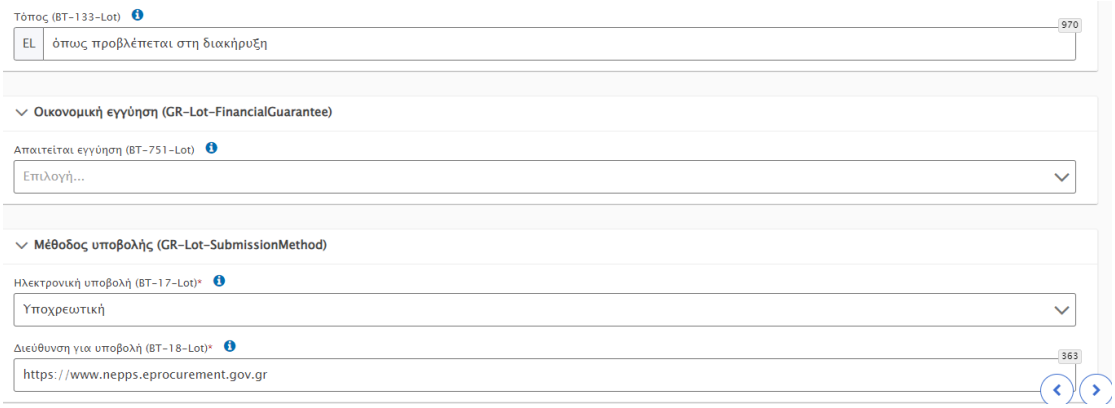
Εικόνα 100: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Όροι υποβολής προσφορών-Οργανισμοί παραλαβής και επεξεργασίας των προσφορών

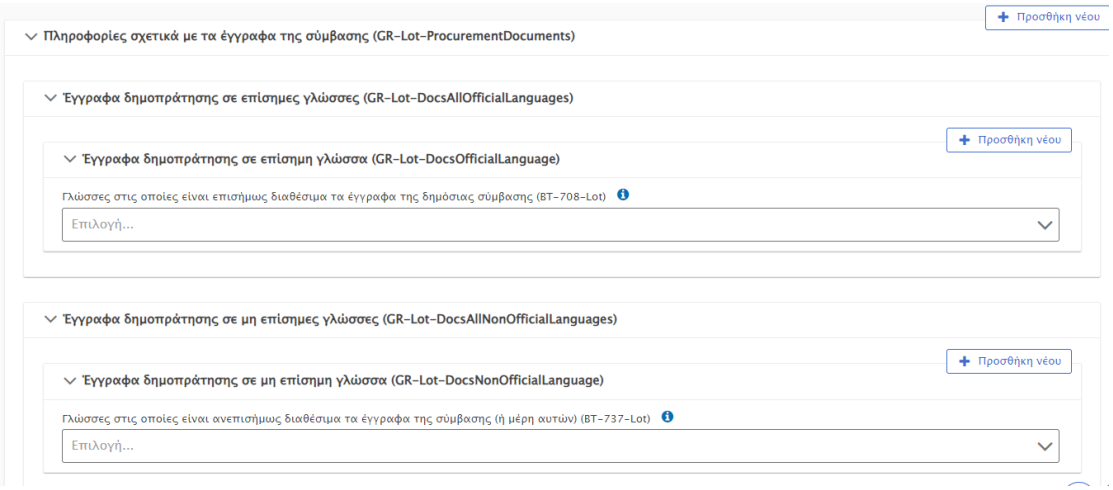
Εικόνα 101: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-Προθεσμίες

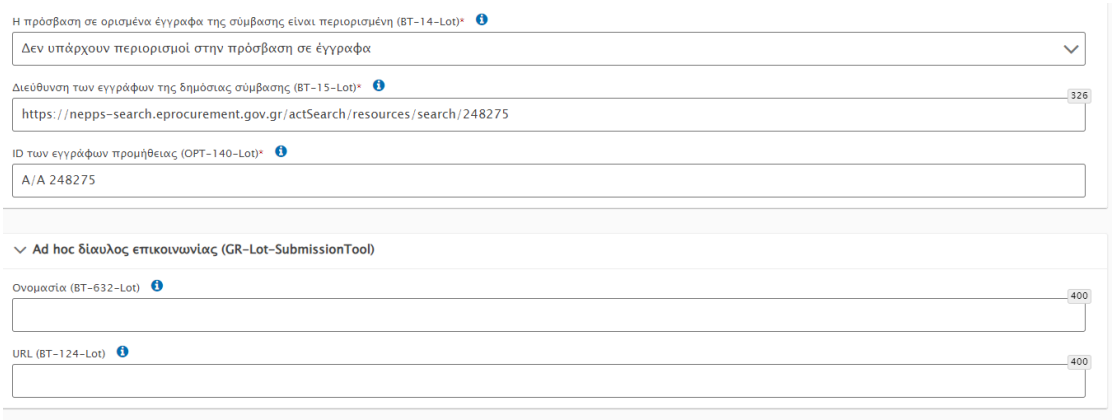
Εικόνα 102: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-ισχύς της προσφοράς, γλώσσα υποβολής, πληροφορίες σχετικά με την αποσφράγιση

Εικόνα 103: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-εγγύηση, μέθοδος υποβολής

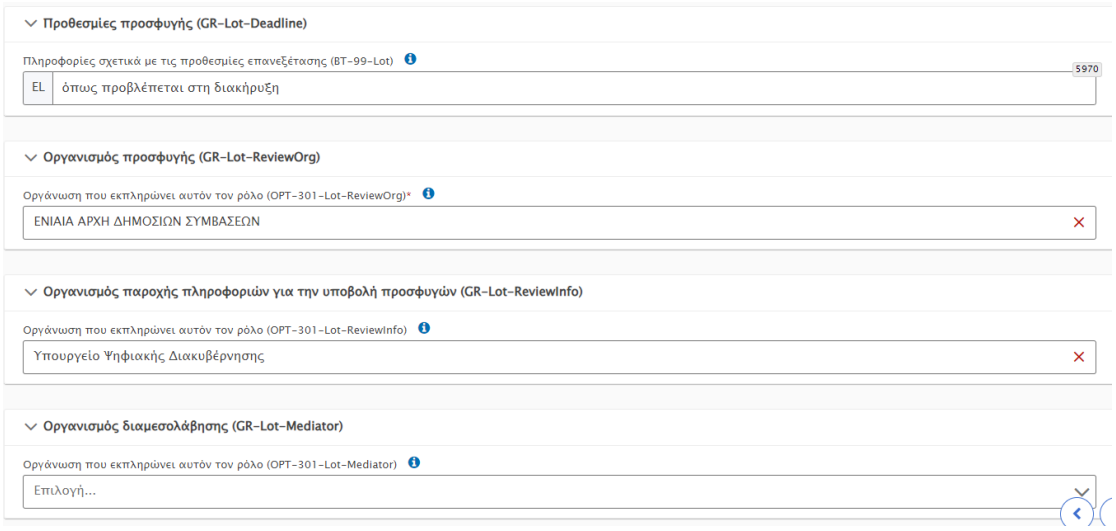
Εικόνα 104: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα της σύμβασης

Εικόνα 105: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης

Εικόνα 106: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Πληροφορίες υποβολής-Οργανισμοί παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών και εγγράφων

Εικόνα 107: Ενότητες προκήρυξης: Παρτίδα- Προσφυγή-Οργανισμοί προσφυγής και παροχής σχετικών πληροφοριών

15.2.6 ΈΝΤΥΠΟ ΑΛΛΑΓΗΣ

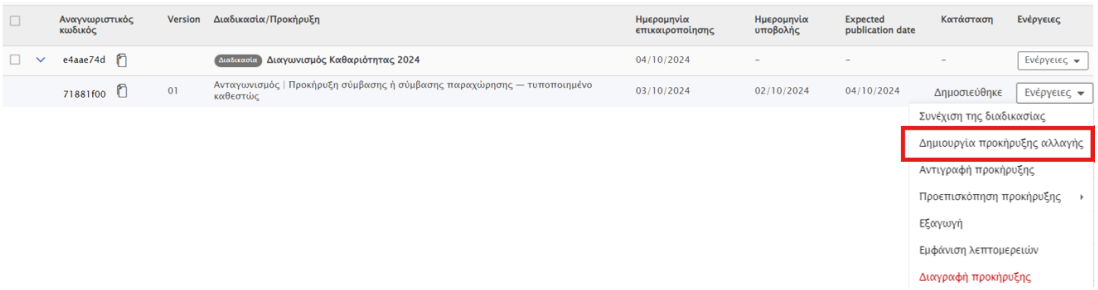
Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019 θεσπίζει το τυποποιημένο ηλεκτρονικό «έντυπο αλλαγής» για την αλλαγή ή τη ματαίωση των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων που δημοσιεύονται στο TED.

Η αλλαγή ή η ματαίωση των προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων επιτυγχάνεται μέσα από την ενέργεια «δημιουργία προκήρυξης αλλαγής» που προσφέρει η πλατφόρμα eNotices2. Το λεκτικό «προκήρυξη αλλαγής» αποτελεί μη ορθή αποτύπωση του λεκτικού «Έντυπο αλλαγής» που θέσπισε ο κανονισμός. Στην τρέχουσα υποενότητα θα αναφέρεται με την ορθή του ονομασία εκτός από τις περιπτώσεις που αποτελεί εκτέλεση συγκεκριμένης ενέργειας από το χρήστη όπου εκεί γίνεται αναφορά με τα λεκτικά του συστήματος για αποφυγή σύγχυσης του χρήστη/αναγνώστη.

Η ανάγκη αλλαγής/διόρθωσης των ήδη δημοσιευμένων στο TED προκηρύξεων/γνωστοποιήσεων δύναται να προκύπτει εξαιτίας καταχώρισης λανθασμένων δεδομένων στα ηλεκτρονικά έντυπα τα οποία μπορεί να οφείλονται στο χρήστη της πλατφόρμας σε περίπτωση χειροκίνητης καταχώρισης ή στο σύστημα αποστολής των δεδομένων στο TED σε περίπτωση ύπαρξης εθνικού eSender ή ακόμα και στο ίδιο το TED. Επιπλέον το «Έντυπο αλλαγής» χρησιμοποιείται για την ακύρωση/ματαίωση/ δήλωση

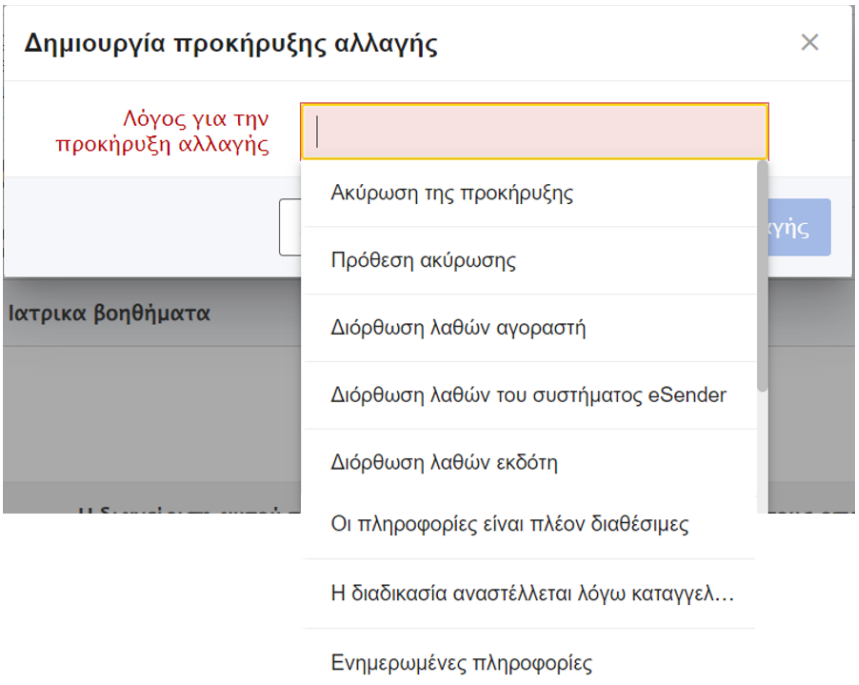
πρόθεσης ακύρωσης ή αναστολή της διαγωνιστικής διαδικασίας και για την επικαιροποίηση/ενημέρωση πληροφοριών που μπορεί να μην ήταν διαθέσιμες κατά τη συμπλήρωση των εντύπων ή να άλλαξαν μεταγενέστερα.

Για τη δημιουργία ενός «Εντύπου αλλαγής» ο χρήστης από την ενότητα «οι προκηρύξεις μου» εντοπίζει τη συγκεκριμένη προκήρυξη/γνωστοποίηση και από το μενού «Ενέργειες» επιλέγει «Δημιουργία προκήρυξης αλλαγής». Εναλλακτικά εάν οι αλλαγές αφορούν έντυπο που δημοσιεύθηκε στο παλιό TED τότε ο χρήστης ακολουθεί πρώτα τα βήματα της υποενότητας 15.2.4 εκτελώντας εισαγωγή εντύπου από το TED και στη συνέχεια τα βήματα της τρέχουσας υποενότητας.

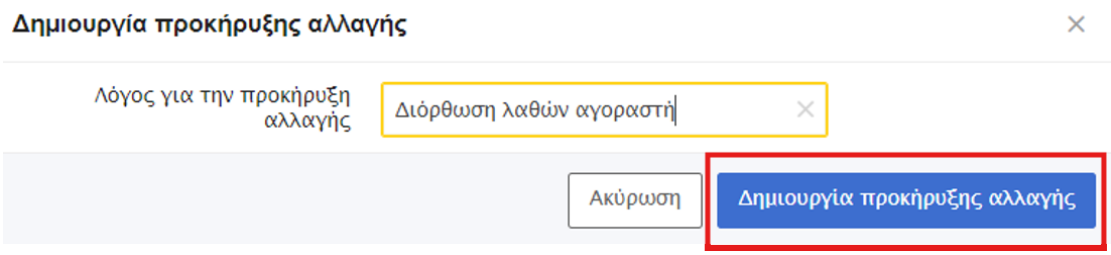
Εικόνα 108: Δημιουργία εντύπου αλλαγής

Στην οθόνη που εμφανίζεται επιλέγει από το drop down menu επιλογών έναν από τους διαθέσιμους λόγους για τη δημιουργία προκήρυξης αλλαγής.

Εικόνα 109: Επιλογή λόγου για τη δημιουργία εντύπου αλλαγής

Στη συνέχεια πατά το κουμπί «Δημιουργία προκήρυξης αλλαγής».

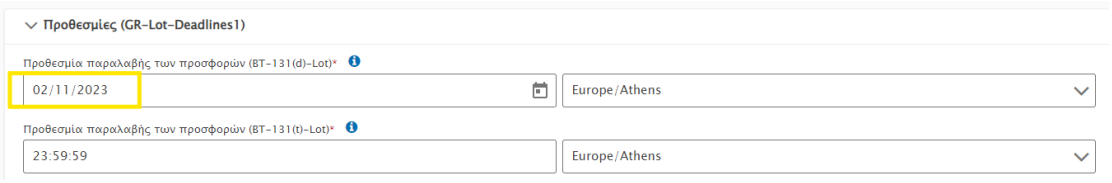

Εικόνα 110: Δημιουργία εντύπου αλλαγής

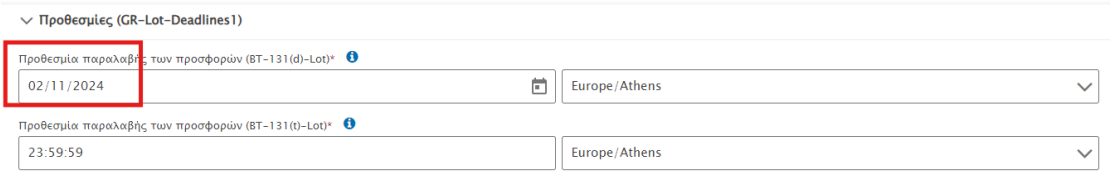
Ο χρήστης προχωρά στη διόρθωση των εσφαλμένων πεδίων ή την επικαιροποίηση των πεδίων που επιθυμεί να ενημερωθούν και προχωρά σε επικύρωση και υποβολή. Προαιρετικά και προς διευκόλυνση των οικονομικών φορέων δύναται να συμπληρώσει το πεδίο «Περιγραφή των αλλαγών» προκειμένου να είναι πιο άμεσα αντιληπτές οι αλλαγές/διορθώσεις προσθήκες που έγιναν στην προηγούμενη δημοσιευμένη πράξη (ηλεκτρονικό έντυπο). Εάν το αρχικό ηλεκτρονικό έντυπο έχει υποστεί ήδη αλλαγές τότε η ενέργεια δημιουργίας εντύπου αλλαγής δεν θα είναι διαθέσιμη. Ο χρήστης θα πρέπει να επιλέξει το τελευταίο ενημερωμένο ηλεκτρονικό έντυπο προκειμένου να μπορέσει να συνεχίσει με την εκτέλεση της συγκεκριμένης ενέργειας.

2.4.1.1 16.2.6.1 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΛΛΑΓΗΣ

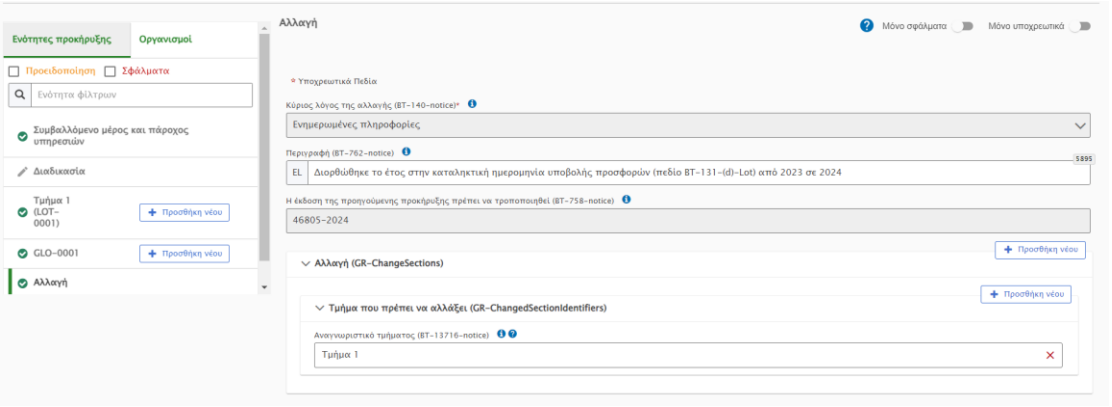
Έστω ότι στο παράδειγμα της προηγούμενης ενότητας ο χρήστης επιθυμεί να προχωρήσει σε διόρθωση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών στο ηλεκτρονικό έντυπο διαγωνιστικής διαδικασίας γιατί εκ παραδρομής καταχώρησε λανθασμένο έτος. Ακολουθώντας τα βήματα που περιγράφονται στην προηγούμενη ενότητα επιλέγει το ηλεκτρονικό έντυπο που επιθυμεί να διορθώσει ήτοι την ημερομηνία στο πεδίο «Προθεσμία παραλαβής των προσφορών» (BT-131 (d)-lot) στην ενότητα «Τμήμα 1», καρτέλα «Πληροφορίες υποβολής». Στις εικόνες που ακολουθούν εμφανίζεται η λανθασμένη πληροφορία με κίτρινη σήμανση και η ορθή αποτύπωση της με κόκκινη.

Εικόνα 111: Λανθασμένη καταχώριση προς διόρθωση

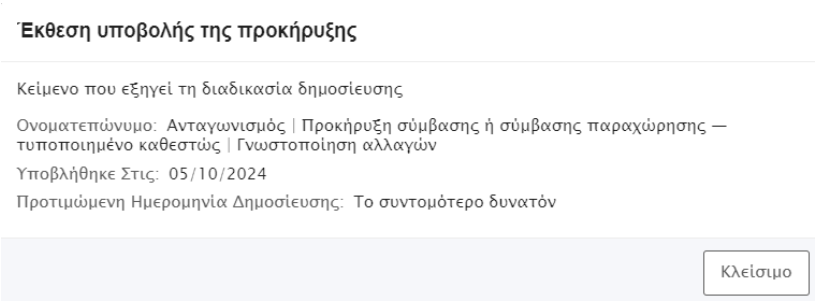
Εικόνα 112: Ορθή αποτύπωση πληροφορίας

Εικόνα 113: Συμπλήρωση πεδίων της ενότητας «Αλλαγή»

Ο χρήστης προαιρετικά μπορεί να δηλώσει τις αλλαγές που έγιναν στο πεδίο Περιγραφή (BT-762-notice) καθώς και το «Αναγνωριστικό τμήματος» (BT-13716-notice) το οποίο ενδεχομένως να αφορά η αλλαγή που έγινε. Εάν έγιναν αλλαγές σε περισσότερα του ενός τμήματα υπάρχει η δυνατότητα προσθήκης έξτρα πεδίων με την ενέργεια/κουμπί «Προσθήκη νέου».

Μόλις ολοκληρώσει με τις επιθυμητές αλλαγές προχωρά σε έλεγχο πατώντας το κουμπί «Επικύρωση». Μόλις ολοκληρωθεί επιτυχώς ο έλεγχος προχωρά σε υποβολή δημοσίευσης των αλλαγών πατώντας το κουμπί «Υποβολή προκήρυξης». Επιλέγει την επιθυμητή ημερομηνία δημοσίευσης και η κατάσταση του εντύπου αλλάζει σε υποβλήθηκε.

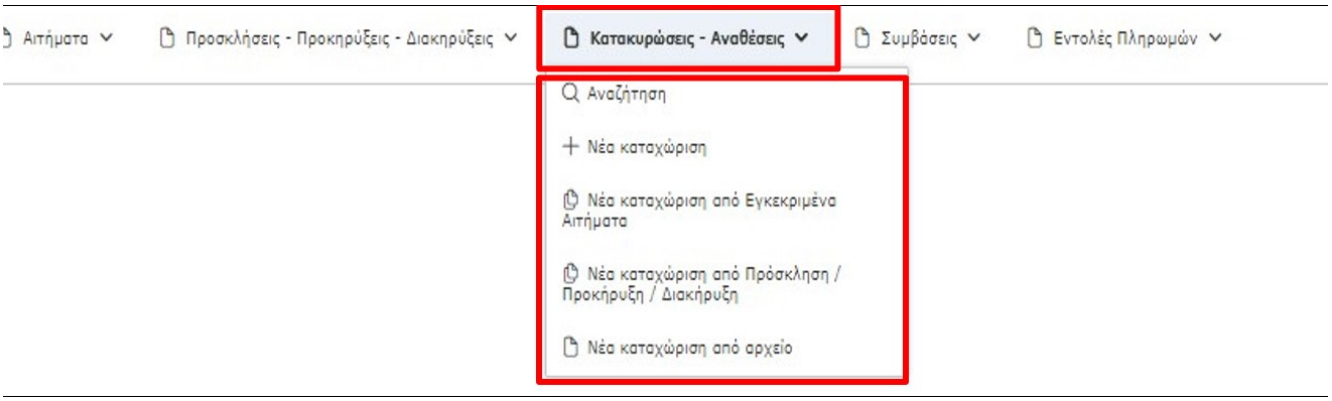
Εικόνα 114: Επιτυχής υποβολή εντύπου αλλαγής για δημοσίευση

15.3 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ-ΚΗΜΔΗΣ: ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

15.3.1 ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΤΕΑ ΠΕΔΙΑ

Στην καρτέλα αυτή, καταχωρούνται οι αποφάσεις ανάθεσης ή οι αποφάσεις κατακύρωσης, βάσει της διαδικασίας εκτέλεσης μιας Σύμβασης.

Για την καταχώριση μιας νέας απόφασης Κατακύρωσης – Ανάθεσης μιας Δημόσιας Σύμβασης, ο χρήστης επιλέγει από το κεντρικό μενού την καρτέλα «Κατακυρώσεις - Αναθέσεις».

Εικόνα 115: Καρτέλα «Κατακυρώσεις - Αναθέσεις»

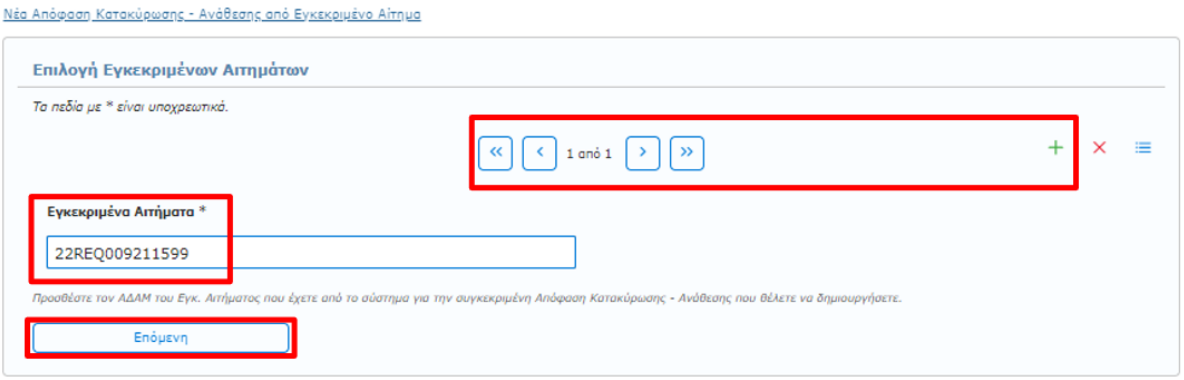
Από τη συγκεκριμένη καρτέλα ο χρήστης μπορεί να εκτελέσει τις παρακάτω ενέργειες:

- Νέα καταχώριση: Η επιλογή αυτή χρησιμοποιείται μόνο στην περίπτωση που δεν υπάρχουν αναρτημένα τα προηγούμενα στάδια/πράξεις π.χ. στην περίπτωση που τα προηγούμενα στάδια έχουν καταχωριστεί στην παλιά έκδοση του ΚΗΜΔΗΣ (πριν τις 13-6-2017) και ως εκ τούτου,

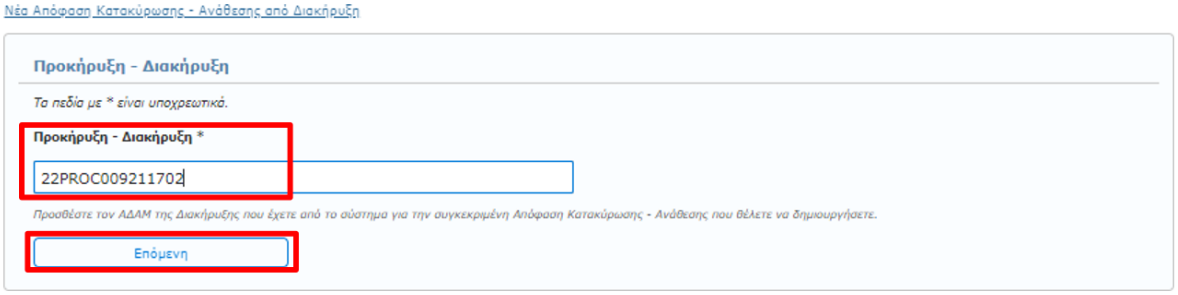
δεν υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης της συγκεκριμένης απόφασης με αυτά (αίτημα, προκήρυξη κτλ).

- Νέα καταχώριση από Εγκεκριμένα Αιτήματα: Η επιλογή αυτή χρησιμοποιείται σε διαδικασίες που δεν προβλέπεται ανάρτηση Πρόσκλησης/Προκήρυξης/Διακήρυξης π.χ. εκτελεστική σύμβαση συμφωνίας πλαισίου ή συγκεκριμένη σύμβασης ΔΣΑ στις οποίες μετά την καταχώριση του εγκεκριμένου αιτήματος δεν καταχωρίζεται Πρόσκληση/Προκήρυξη/ Διακήρυξη.
- Νέα καταχώριση από Πρόσκληση/Προκήρυξη/Διακήρυξη: Η επιλογή αυτή χρησιμοποιείται σε περίπτωση διαγωνιστικής διαδικασίας που προβλέπεται έκδοση & ανάρτηση πρόσκλησης/προκήρυξης/διακήρυξης.
- Νέα καταχώριση από Αρχείο: Η επιλογή αυτή χρησιμοποιείται όταν ο χρήστης έχει αποθηκεύσει μεταδεδομένα σε .ser αρχείο, ήτοι όταν έχει συμπληρώσει και αποθηκεύσει πεδία της απόφασης Κατακύρωσης/Ανάθεσης.

Σε περίπτωση που ο χρήστης επιλέξει τη δημιουργία μιας νέας απόφασης Κατακύρωσης/Ανάθεσης Δημόσιας Σύμβασης, ακολουθώντας κάποιο προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας (εγκεκριμένα αιτήματα, Προκήρυξη κτλ), πρώτου προχωρήσει στην εισαγωγή των στοιχείων της απόφασης κατακύρωσης/ανάθεσης, καλείται να συμπληρώσει τον αριθμό ΑΔΑΜ της αντίστοιχης πράξης. Στην περίπτωση νέα καταχώρισης από εγκεκριμένα αιτήματα υπάρχει η δυνατότητα επιλογής πολλαπλών εγκεκριμένων αιτημάτων. Σε αυτή την περίπτωση ο χρήστης καταχωρεί τα πολλαπλά ΑΔΑΜ των εγκεκριμένων αιτημάτων πατώντας το σύμβολο + για να δημιουργηθεί έξτρα καρτέλα καταχώρισης για κάθε ένα από αυτά. Μόλις ολοκληρώσει με την καταχώριση εκτελεί την ενέργεια «Επόμενη» πατώντας το αντίστοιχο κουμπί για μετάβαση στην επόμενη οθόνη.

Εικόνα 116: Δημιουργία νέας απόφασης κατακύρωσης-ανάθεσης από εγκεκριμένο αίτημα

Εικόνα 117: Δημιουργία νέας απόφασης κατακύρωσης-ανάθεσης από προκήρυξη-διακήρυξη

Αναλυτικά τα πεδία της ενότητας «**Νέα Απόφαση Κατακύρωσης – Ανάθεσης**» με την ονομασία τους και τη σχετική περιγραφή τους με επισημάνσεις και κατευθύνσεις συμπλήρωσης ανά πεδίο παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν. Στους πίνακες έχουν συμπεριληφθεί όλα τα πεδία της σχετικής οθόνης και όχι μόνο τα υποχρεωτικά τα οποία αποτυπώνονται στην εφαρμογή με την ένδειξη * δίπλα στο όνομα του κάθε υποχρεωτικού πεδίου.

Στην αρχή του κάθε πίνακα δηλώνεται η καρτέλα-ενότητα στην οποία βρίσκονται τα πεδία.

Πίνακας 38: Πεδία ενότητας «Βασικά Στοιχεία Διοικητικού Εγγράφου»

Βασικά Στοιχεία Διοικητικού Εγγράφου[402]	
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**
Τίτλος	Ένας χαρακτηριστικός τίτλος, συνήθως το θέμα του διοικητικού εγγράφου.
Η/νία Υπογραφής	Η ημερομηνία υπογραφής του συνημμένου διοικητικού εγγράφου
Ελληνικό ΑΦΜ	Αφορά στον ΑΦΜ του Φορέα και επιλέγεται σε περίπτωση ελληνικού ΑΦΜ.
ΑΦΜ Φορέα	Αναγράφεται ο ΑΦΜ του Φορέα που διενεργεί την προμήθεια.
Γεωγραφική περιοχή φορέα (NUTS)	Προσδιορισμός του κωδικού NUTS που αντιστοιχεί στην έδρα του αγοραστή (ειδικότερα χρησιμοποιείται υποδιαίρεση επιπέδου NUTS3). Επιλογή από drop down menu επιλογών.
Είδος	Το είδος του αντικειμένου (Έργα, Μελέτες, Προμήθειες, Τεχνικές ή

[402] Σε αυτή την ενότητα συμπληρώνονται τα βασικά στοιχεία του Διοικητικού Εγγράφου βάση του οποίου συντάσσεται η απόφαση Κατακύρωσης/Ανάθεσης μιας Δημόσιας Σύμβασης

Σύμβασης	λοιπές συναφείς Υπηρεσίες, Υπηρεσίες) της Προκήρυξης/Διακήρυξης (επιλογή από drop down menu επιλογών).
Email Συντάκτη	Το email του συντάκτη του συνημμένου διοικητικού εγγράφου.
Αριθμός Πρωτοκόλλου	Ο αριθμός πρωτοκόλλου του συνημμένου διοικητικού εγγράφου.
Τροποποίηση	Το πεδίο αυτό επιλέγεται σε περίπτωση που με την παρούσα απόφαση κατακύρωσης/ανάθεσης, τροποποιείται προηγούμενη απόφαση ανάθεσης/κατακύρωσης. Επιλέγοντας το, εμφανίζεται το πεδίο ΑΔΑΜ τροποποιούμενης πράξης όπου και συμπληρώνεται ο ΑΔΑΜ της αρχικής απόφασης η οποία τροποποιείται με τη νέα καταχώριση.
Οργανωτική Μονάδα Φορέα[403]	Επιλογή της Μονάδας του Φορέα που εκδίδει την απόφαση, από drop down menu επιλογών.
Υπογράφων/ουσα	Ο τελικός υπογράφων του έγγραφου, από drop down menu επιλογών.
Διαδικασία Σύναψης Σύμβασης	Επιλογή από drop down menu επιλογών της διαδικασίας που ακολουθείται για την σύναψη της Δημόσιας Σύμβασης (βάση των άρθρων του ν. 4412/16).
Τεχνικές Συγκεντρωτικών & Ηλεκτρονικών Αγορών	Επιλογή από drop down menu επιλογών της τεχνικής συγκεντρωτικών και ηλεκτρονικών αγορών που χρησιμοποιείται (π.χ. ΔΣΑ, Συμφωνία Πλαίσιο κ.α.).

[403] Το συγκεκριμένο πεδίο όπως και το πεδίο «Υπογράφων/ουσα» ενημερώνονται από το σύστημα Διαύγεια εντός 48 ωρών. Εάν τα πεδία δεν έχουν ενημερωθεί ακόμα κατά τη στιγμή της καταχώρισης συνιστάται να επιλεγεί κάποια άλλη οργανική μονάδα ή ένας άλλος υπογράφοντας και η πληροφορία να επικαιροποιηθεί με επεξεργασία μεταδεδομένων εντός 72 ωρών.

Είδος Διαδικασίας	Επιλογή της διαδικασίας από drop down menu επιλογών (π.χ. ανοιχτή, κλειστή κ.α.).
Νομικό πλαίσιο	Επιλογή από drop down menu επιλογών του νομικού πλαισίου εκτέλεσης της Δημόσιας Σύμβασης (π.χ. Βιβλίο Ι ή ΙΙ, άνω ή κάτω των ορίων κ.α.)
Αξία ανάθεσης/ κατακύρωσης	Αναγράφεται το τελικό ποσό με το οποίο αναθέτεται/κατακυρώνεται η Δημόσια Σύμβαση στον Ανάδοχο (με ΦΠΑ).
Προϋπολογισμός διακήρυξης	Αναγράφεται το ποσό της προϋπολογισθείσας δαπάνης της διακήρυξης.
ΑΔΑ Ανάληψης Υποχρέωσης	Αναγράφεται ο αύξων αριθμός καταχώρισης στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμής της Υπηρεσίας.
Τύπος συγκεντρωτικής αγοράς	Επιλογή από drop down menu επιλογών (αρχική ή εκτελεστική).
Αναθέτουσες Αρχές Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης (ΑΑΗΤ)	Καταχωρίζεται ο αριθμός ηλεκτρονικής τιμολόγησης της ΑΑ

Πίνακας 39: Πεδία ενότητας «Στοιχεία αναδόχου»

Στοιχεία αναδόχου[404] [405]	
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**
Ελληνικό ΑΦΜ	Αφορά στον ΑΦΜ του Φορέα. Επιλέγεται σε περίπτωση ελληνικού ΑΦΜ.
ΑΦΜ αναδόχου	Αναγράφεται ο ΑΦΜ του αναδόχου στον οποίο κατακυρώνεται/ανατίθεται η Δημόσια Σύμβαση.
Όνομα	Η επωνυμία του αναδόχου.
Γεωγραφική περιοχή αναδόχου	Προσδιορισμός του κωδικού NUTS που αντιστοιχεί έδρα του αναδόχου (ειδικότερα χρησιμοποιείται υποδιαίρεση επιπέδου NUTS3).
Χώρα καταγωγής /εγκατάστασης του οικονομικού φορέα	Η χώρα προέλευσης ή εγκατάστασης του αναδόχου (επιλογή από drop down menu επιλογών).

Πίνακας 40: Πεδία ενότητας «Στοιχεία αντικειμένου(ων)»

[404] Σε αυτή την ενότητα συμπληρώνονται τα στοιχεία του Οικονομικού Φορέα, στον οποίο κατακυρώθηκε/ανατέθηκε η Δημόσια Σύμβαση. Παρέχεται η δυνατότητα προσθήκης περισσοτέρων του ενός αναδόχου, με την επιλογή του συμβόλου +.

[405] Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός αναδόχου ή για την αποτύπωση ένωσης εταιρειών στην απόφαση κατακύρωσης/ανάθεσης της Δημόσιας Σύμβασης, τα στοιχεία του αναδόχου συμπληρώνονται διακριτά για κάθε ένα από τους αναδόχους της Σύμβασης.

Στοιχεία αντικειμένου(ων)[406] [407] [408]	
Όνομα Πεδίου	**Περιγραφή**
Ποσότητα	Καταχωρίζεται η ποσότητα του αντικειμένου όπως αναφέρεται στην απόφαση κατακύρωσης/ανάθεσης.
Μονάδες μέτρησης	Επιλέγεται η μονάδα μέτρησης του αντικειμένου της ανάθεσης (επιλογή από drop down menu επιλογών).
Συνολικό Κόστος χωρίς ΦΠΑ	Καταχωρίζεται η συνολική αξία του αντικειμένου, όπως προκύπτει από την απόφαση κατακύρωσης/ανάθεσης, χωρίς ΦΠΑ
ΦΠΑ	Επιλέγεται ο συντελεστής ΦΠΑ από drop down menu επιλογών.
Νόμισμα	Επιλέγεται το νόμισμα αναφοράς της αξίας, από drop down menu επιλογών.
Περιληπτική περιγραφή	Καταχωρίζεται η περιγραφή του αντικειμένου του αιτήματος, έως 400 χαρακτήρες.
Περιγραφή με όρους CPVS	Καταχωρίζεται το CPV που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Ο χρήστης μπορεί να συμπληρώσει είτε τον κωδικό CPV στο πεδίο είτε να πληκτρολογήσει τα πρώτα γράμματα της περιγραφής του αντικειμένου του αιτήματος, είτε να επιλέξει από drop down menu επιλογών. Επίσης, μπορεί να προσθέσει ή να

[406] Σε αυτή την ενότητα τα στοιχεία αντικειμένων/cpvs έρχονται προ-συμπληρωμένα. Εάν δεν υπάρχουν συμπληρώνονται τα στοιχεία του αντικειμένου όπως αυτά περιγράφονται στην απόφαση κατακύρωσης/ανάθεσης της Δημόσιας Σύμβασης. Παρέχεται η δυνατότητα προσθήκης περισσοτέρων του ενός αναδόχου, με την επιλογή του συμβόλου + .

[407] Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός αντικειμένων στην απόφαση κατακύρωσης/ανάθεσης της Δημόσιας Σύμβασης, τα στοιχεία του αντικειμένου συμπληρώνονται διακριτά για κάθε ένα από τα αντικείμενα της Σύμβασης

[408] Δεν δίνεται η δυνατότητα από την εφαρμογή σύνδεσης συγκεκριμένου αναδόχου με συγκεκριμένο αντικείμενο

	αφαιρέσει cpv ανά αντικείμενο
Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΦΕΚ Β 466 /2021) [409]	Καταχωρίζεται με επιλογή από drop down menu επιλογών εάν η συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία εμπίπτει ή όχι στο ΕΣΔ και εάν έχουν υιοθετηθεί τα πράσινα κριτήρια.
Κατηγορία Αγαθών/Υπηρεσιών/Εργων του ΕΣΔ	Εφόσον στο προηγούμενο πεδίο επιλέχθηκε ότι η διαγωνιστική διαδικασία εμπίπτει στο ΕΣΔ καταχωρίζεται η κατηγορία των αγαθών/υπηρεσιών/έργων του ΕΣΔ από drop down menu επιλογών
Κωδικός Προϋπολογισμού Φορέα	Συμπληρώνεται ο κωδικός από τον οποίο θα εκταμιευθούν τα χρήματα.

Τέλος στην ενότητα «Ανάρτηση ηλεκτρονικού αρχείου» ο χρήστης μπορεί να επιλέξει και να εισάγει το pdf αρχείο του διοικητικού εγγράφου ψηφιακά υπογεγραμμένο. Η ενέργεια αυτή εκτελείται πατώντας το κουμπί «Επιλογή αρχείου» για την εύρεση και φόρτωση του αρχείου και το κουμπί επισύναψη για την επισύναψη του στο προσχέδιο της πράξης. Σημειώνεται ότι το μέγεθος του αρχείου πρέπει να είναι μικρότερο των 60MB.

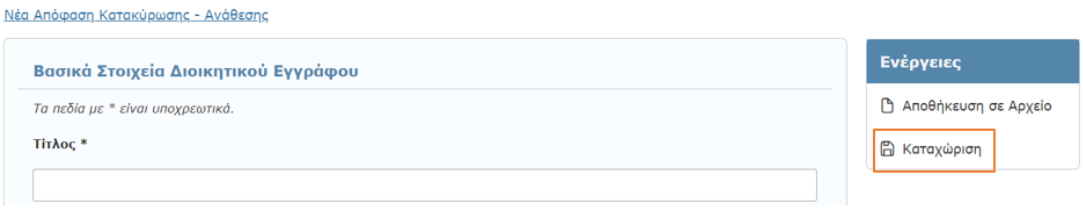
[409]Το ΚΗΜΔΗΣ παρέχει τη δυνατότητα αποτύπωσης των Στρατηγικών Δημοσίων Συμβάσεων μέσω των πεδίων: «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΦΕΚ Β 466 /2021)» και «Κατηγορία Αγαθών/Υπηρεσιών/Εργων του ΕΣΔ» για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, «Είδος διαδικασίας» για τις Καινοτόμες Δημόσιες Συμβάσεις εφόσον επιλεχθεί η επιλογή «11 Σύμπραξη καινοτομίας (αρ.31/αρ.268)», «Νομικό Πλαίσιο» για τις Κοινωνικές Δημόσιες Συμβάσεις εφόσον επιλεχθεί η επιλογή «8 Συμβάσεις για Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες»

Εικόνα 118: Ανάρτηση Ηλεκτρονικού Αρχείου

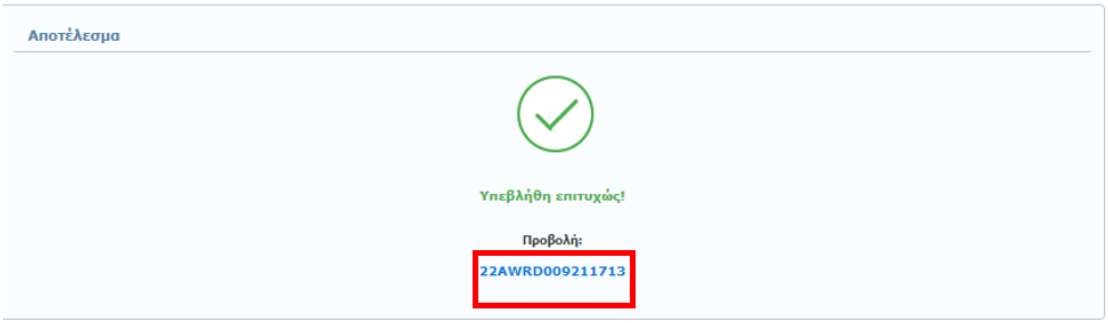
Συνιστάται μεγάλη προσοχή στην επισύναψη ορθού αρχείου καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα αντικατάστασης του μετά την καταχώριση της πράξης καθώς ακόμα και αν η πράξη ακυρωθεί/ματαιωθεί το αρχείο θα εξακολουθεί να είναι προσβάσιμο.

Αφού ο χρήστης ολοκληρώσει τη διαδικασία καταχώρισης των πεδίων της απόφασης κατακύρωσης/ανάθεσης, και επισυνάψει το σχετικό αρχείο, εκτελεί την ενέργεια «Καταχώριση».

Εικόνα 119: Καταχώριση πράξης

Αμέσως εμφανίζεται μήνυμα επιτυχούς καταχώρισης και δημιουργείται μια νέα πράξη Κατακύρωσης/ Ανάθεσης με καινούργιο ΑΔΑΜ.

Εικόνα 120: Επιτυχής καταχώριση πράξης

Ο χρήστης μπορεί να ελέγξει τα στοιχεία της δημοσίευσής ή να μεταφορτώσει (download) το τελικό έγγραφο με τον ΑΔΑΜ επιλέγοντας το σχετικό σύνδεσμο.

15.3.1.1 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Ακολουθεί μελέτη περίπτωσης για την απόφαση κατακύρωσης του διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού, με αριθμό διακήρυξης 14590 ΕΞ 2024/23-04-2024 (ΑΔΑΜ: 24PROC014657786), για την «Παροχή Υπηρεσιών Φιλοξενίας και Λειτουργίας Υποδομών Κέντρου Δεδομένων Ανάκαμψης από Καταστροφές (Disaster Recovery Site) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) (CPV: 72900000-9 «Υπηρεσίες σχετιζόμενες με εφεδρικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές και υπηρεσίες μετατροπής καταλόγων ηλεκτρονικών υπολογιστών»), συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου σαράντα ενός χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.041.600,00€), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% και κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής». Ειδικότερα τα δεδομένα που θα πρέπει να καταχωρηθούν/αποτυπωθούν έχουν ως εξής:

Τίτλος: Παροχή Υπηρεσιών Φιλοξενίας και Λειτουργίας Υποδομών Κέντρου Δεδομένων Ανάκαμψης από Καταστροφές

Μοναδικός Κωδικός – ΑΔΑΜ Διακήρυξης: 24PROC014657786

Η/νία Υπογραφής: 03/09/2024

ΑΦΜ Φορέα: 997001671

Γεωγραφική Περιοχή Φορέα (NUTS): Νότιος Τομέας Αθηνών

Είδος Σύμβασης: Υπηρεσίες

Email Συντάκτη: e.ferentinos@mindigital.gr

Αριθμός Πρωτοκόλλου: 29942 ΕΞ 2024

Οργανωτική Μονάδα Φορέα: ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Υπογράφων/ουσα: ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ - Γενικός Γραμματέας

ΑΔΑ Ανάληψης Υποχρέωσης: 6ΝΓ846ΜΤΛΠ-ΗΞ9

Είδος διαδικασίας: Ανοιχτή διαδικασία (αρ.27/αρ.264)

Στοιχεία Αναδόχου

Επωνυμία: SPACE HELLAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΑΦΜ Αναδόχου: 094149709

Στοιχεία Αντικειμένου(ων)

Ποσότητα: 1,00

Μονάδες Μέτρησης: Υπηρεσία

Συνολικό Κόστος χωρίς ΦΠΑ: 786.816,00

ΦΠΑ: 24%

Νόμισμα: Ευρώ

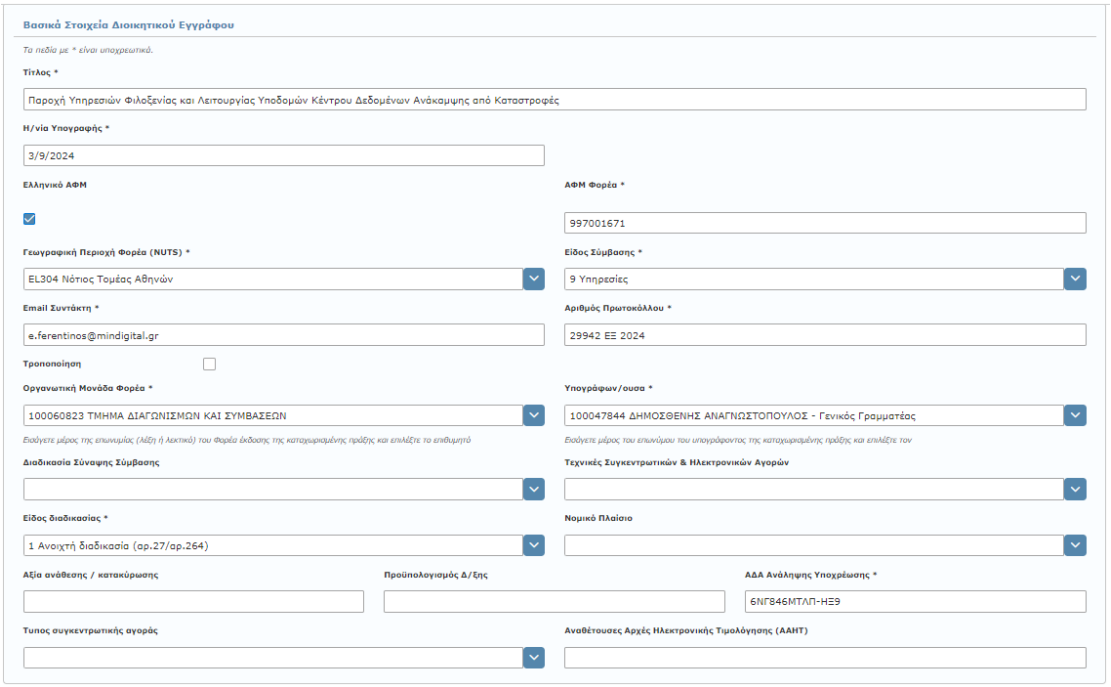
Περιληπτική περιγραφή αντικειμένου: Έγκριση του υπ' αριθμόν 3 Πρακτικού, σχετικά με την αξιολόγηση των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και την κατακύρωση του διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού, με αριθμό

διακήρυξης 14590 ΕΞ 2024/23-04-2024 (ΑΔΑΜ: 24PROC014657786), για την «Παροχή Υπηρεσιών Φιλοξενίας και Λειτουργίας Υποδομών Κέντρου Δεδομένων Ανάκαμψης από Καταστροφές (Disaster Recovery Site) της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.

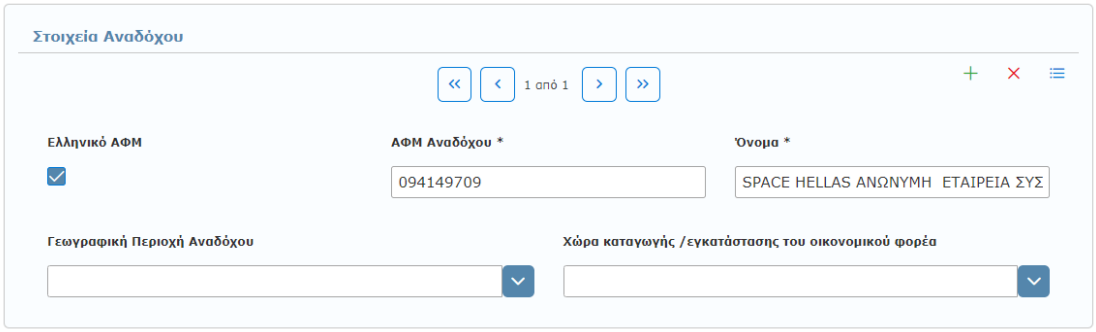
Περιγραφή με όρους CPVS: [72900000-9]-Υπηρεσίες σχετιζόμενες με εφεδρικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές και υπηρεσίες μετατροπής καταλόγων ηλεκτρονικών υπολογιστών;

Δεν εμπίπτει στην Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΦΕΚ Β 466 /2021)

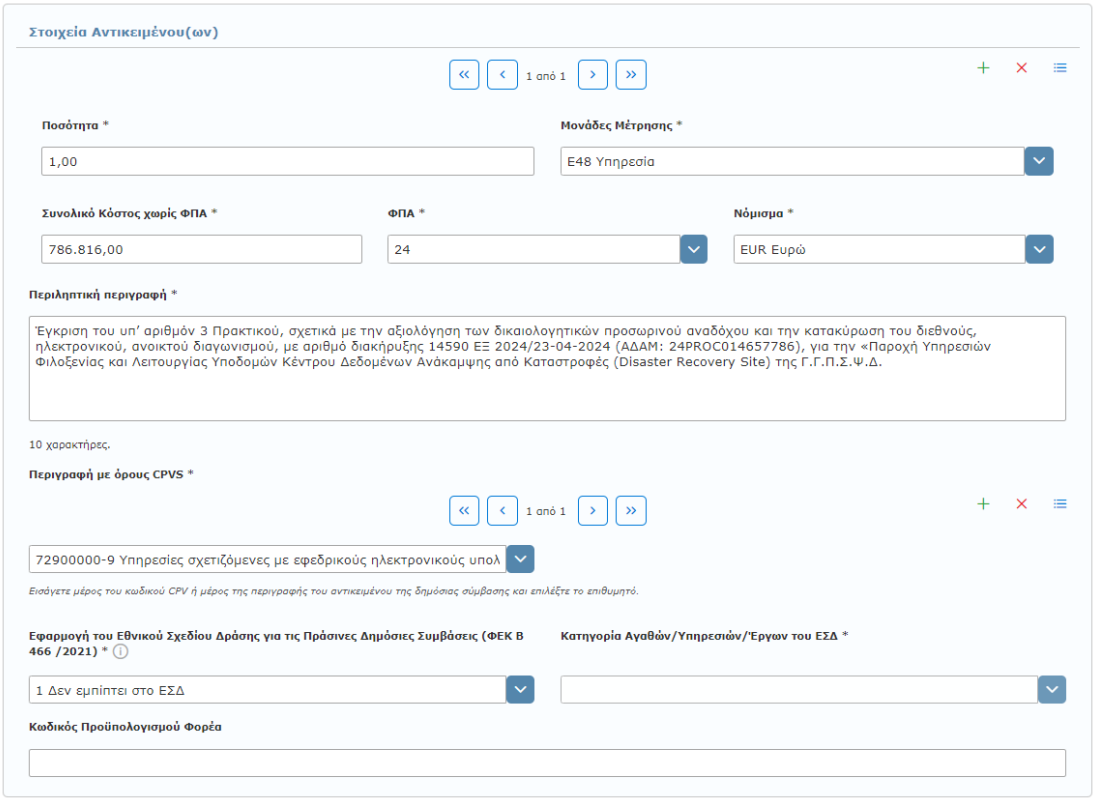
Στις εικόνες που ακολουθούν παρουσιάζεται η αποτύπωση των δεδομένων της ανωτέρω μελέτης περίπτωσης στην πλατφόρμα του ΚΗΜΔΗΣ.

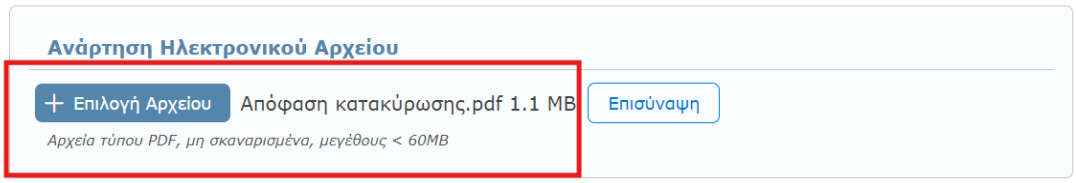
Εικόνα 121: Βασικά Στοιχεία Διοικητικού Εγγράφου

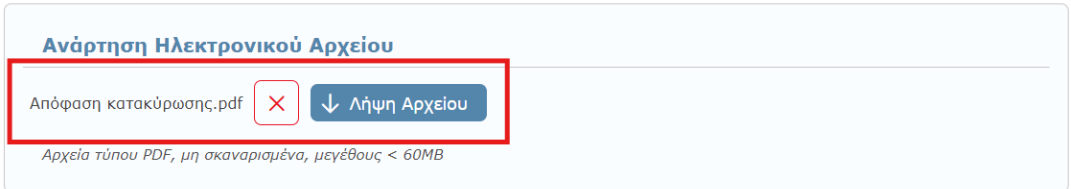
Εικόνα 122: Στοιχεία Αναδόχου

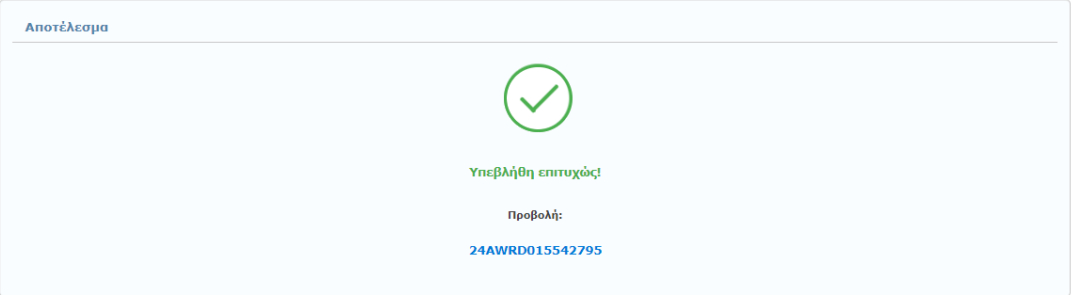
Εικόνα 123: Στοιχεία Αντικειμένου(ων)

Εικόνα 124: Επιλογή αρχείου (pdf) διοικητικού εγγράφου της πράξης

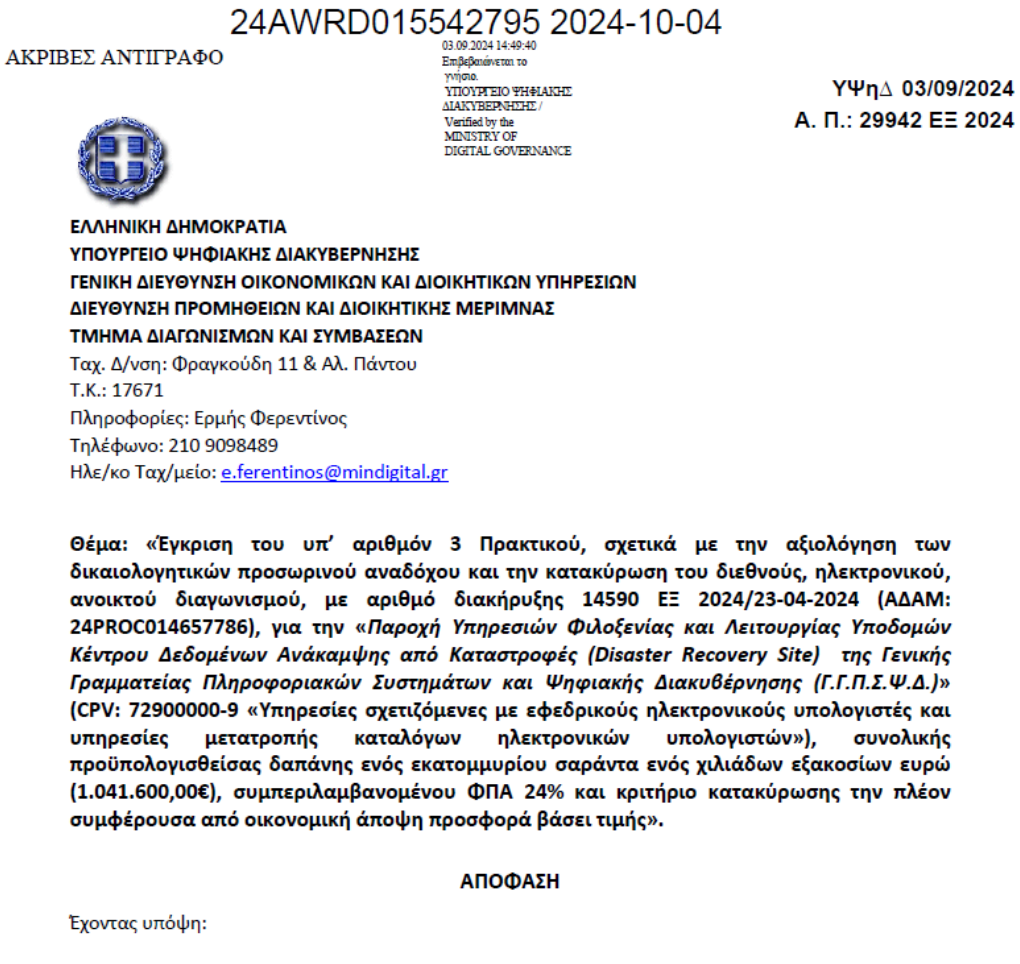

Εικόνα 125: Επισύναψη αρχείου

Εικόνα 126: Επιτυχής υποβολή και απόκτηση ΑΔΑΜ

Εάν ο χρήστης πατήσει το σύνδεσμο με τον ΑΔΑΜ θα οδηγηθεί στην ανάρτηση από όπου μπορεί να κατεβάσει το έγγραφο pdf το οποίο πλέον φέρει τον ΑΔΑΜ στο πάνω μέρος όλων των σελίδων του.

24AWRD015542795 2024-10-04

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

03.09.2024 14:49:40
Επιβεβαιώνεται το γνήσιο.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ / Verified by the MINISTRY OF DIGITAL GOVERNANCE

ΥΨηΔ 03/09/2024
Α. Π.: 29942 ΕΞ 2024

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
Ταχ. Δ/νση: Φραγκούδη 11 & Αλ. Πάντου
Τ.Κ.: 17671
Πληροφορίες: Ερμής Φερεντίνος
Τηλέφωνο: 210 9098489
Ηλε/κο Ταχ/μείο: e.ferentinos@mindigital.gr

Θέμα: «Έγκριση του υπ' αριθμόν 3 Πρακτικού, σχετικά με την αξιολόγηση των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και την κατακύρωση του διεθνούς, ηλεκτρονικού, ανοικτού διαγωνισμού, με αριθμό διακήρυξης 14590 ΕΞ 2024/23-04-2024 (ΑΔΑΜ: 24PROC014657786), για την «*Παροχή Υπηρεσιών Φιλοξενίας και Λειτουργίας Υποδομών Κέντρου Δεδομένων Ανάκαμψης από Καταστροφές (Disaster Recovery Site) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.)*» (CPV: 72900000-9 «Υπηρεσίες σχετιζόμενες με εφεδρικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές και υπηρεσίες μετατροπής καταλόγων ηλεκτρονικών υπολογιστών»), συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου σαράντα ενός χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (1.041.600,00€), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% και κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής».

ΑΠΟΦΑΣΗ

Έχοντας υπόψη:

Εικόνα 127: Διοικητικό έγγραφο με ΑΔΑΜ

15.4ΚΗΜΔΗΣ - ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

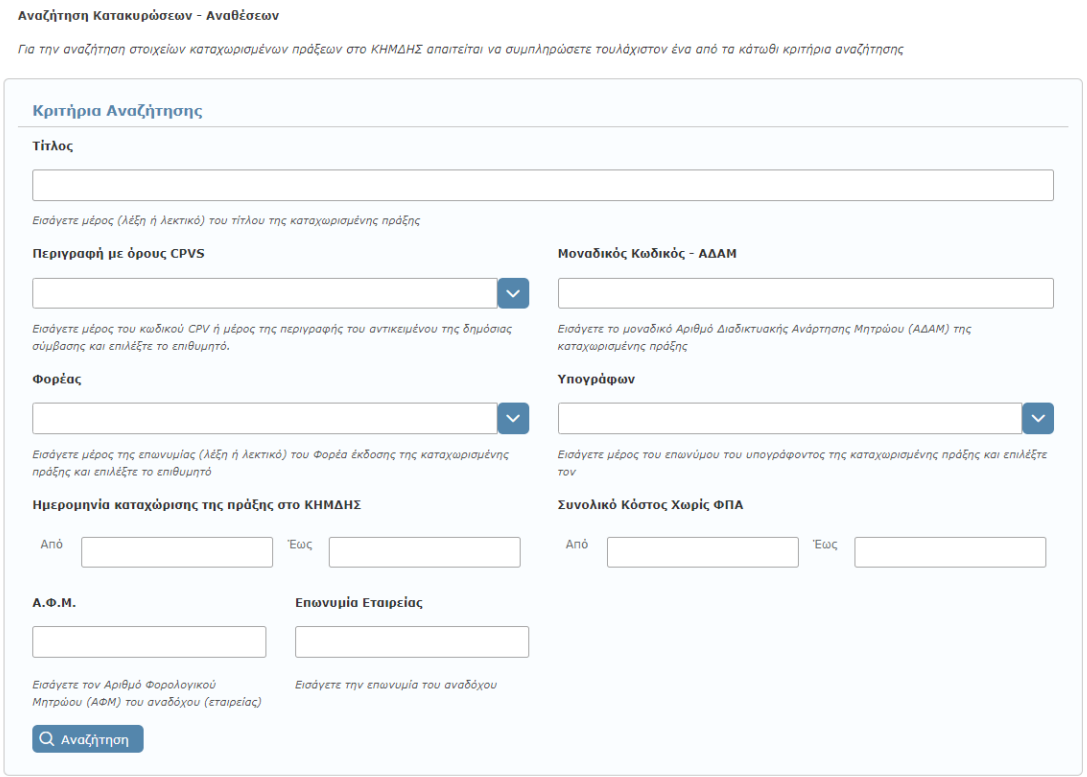
15.4.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Για να εκτελέσει ένας χρήστης αναζήτηση πράξεων στο ΚΗΜΔΗΣ υπάρχουν δύο διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει: α) η πρώτη είναι η ελεύθερη αναζήτηση που προσφέρει το σύστημα, ήτοι χωρίς να χρειάζεται να συνδεθεί με τα προσωπικά του στοιχεία πρόσβασης. Αυτή εκτελείται μέσω του portal Προμηθεύς από την αρχική του σελίδα από την ενότητα «Δημοσιότητα Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)», β) η δεύτερη είναι μετά τη σύνδεση του χρήστη στο ΚΗΜΔΗΣ με τα προσωπικά του στοιχεία σύνδεσης.

Σημειώνεται ότι αν ένας χρήστης επιθυμεί να πραγματοποιήσει αναζήτηση για πράξεις που έχουν καταχωρηθεί προγενέστερα τις 13/6/2017 τότε υπάρχει ειδική εφαρμογή αναζήτησης στο σύνδεσμο https://cerpp.eprocurement.gov.gr/cerpp17upg/#/request.

Οι αναζητήσεις του ΚΗΜΔΗΣ εκτελούνται ανά κατηγορία πράξης μέσα από την αντίστοιχη ενότητα. Όλες έχουν τα ίδια κριτήρια αναζήτησης με τη μόνη διαφορά ότι προστίθενται στις φόρμες/οθόνες επιπλέον κριτήρια αναζήτησης που αφορούν τον ανάδοχο από το στάδιο της κατακύρωσης /ανάθεσης και έπειτα.

Ακολουθεί η οθόνη αναζήτησης για αναζήτηση κατακυρώσεων/αναθέσεων.

Εικόνα 128: Οθόνη αναζήτησης Κατακυρώσεων-Αναθέσεων

Η οθόνη περιλαμβάνει τα κάτωθι κριτήρια αναζήτησης:

Πίνακας 41: Κριτήρια αναζήτησης κατακυρώσεων/αναθέσεων

Κριτήρια αναζήτησης κατακυρώσεων/αναθέσεων[410]	
Όνομα κριτηρίου	**Περιγραφή**
Τίτλος	Εισαγωγή μέρους (λέξη ή λεκτικό) του τίτλου της καταχωρισμένης πράξης
Περιγραφή με όρους CPVS	Εισαγωγή μέρους του κωδικού CPV ή μέρος της περιγραφής του αντικειμένου της δημόσιας σύμβασης και επιλογή του επιθυμητού από το drop down menu επιλογών.
Μοναδικός Κωδικός - ΑΔΑΜ[411]	Εισαγωγή του μοναδικού Αριθμού Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) της καταχωρισμένης πράξης
Φορέας	Εισαγωγή μέρους της επωνυμίας (λέξη ή λεκτικό) του Φορέα έκδοσης της καταχωρισμένης πράξης και επιλογή του επιθυμητού από το drop down menu επιλογών.
Υπογράφων	Εισαγωγή μέρους του επωνύμου του υπογράφοντος της καταχωρισμένης πράξης και επιλογή του επιθυμητού από το drop down menu επιλογών.
Ημερομηνία καταχώρισης της πράξης στο ΚΗΜΔΗΣ	Ορισμός χρονικού διαστήματος εντός του οποίου καταχωρήθηκε η προς αναζήτηση πράξη
Συνολικό Κόστος Χωρίς ΦΠΑ	Ορισμός εύρους τιμών της συνολικής εκτιμώμενης αξίας χωρίς ΦΠΑ
Α.Φ.Μ.	Εισαγωγή του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του

[410] Σημειώνεται πως σε όλα τα κριτήρια αναζήτησης τα οποία αποτελούν drop down menu επιλογών η αναζήτηση μπορεί να γίνει είτε με την καταχώριση μέρους του λεκτικού για περιορισμό των επιλογών του drop down menu και στη συνέχεια κατάλληλη επιλογή από αυτό, είτε με την καταχώριση του αντίστοιχου κωδικού είτε απευθείας με επιλογή από το drop down menu επιλογών

[411] Συνιστάται η χρήση του συγκεκριμένου κριτηρίου όταν ο χρήστης αναζητά συγκεκριμένη πράξη.

	αναδόχου (εταιρείας)
Επωνυμία Εταιρείας	Εισαγωγή της επωνυμίας του αναδόχου

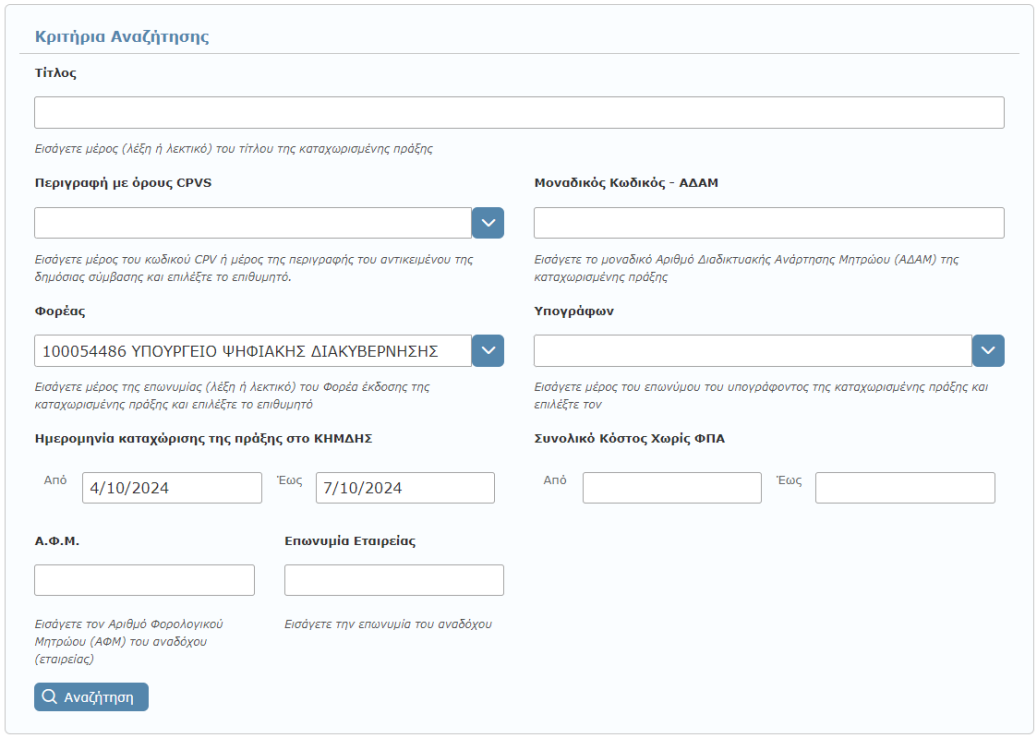
Με εξαίρεση την αναζήτηση με κριτήριο τον ΑΔΑΜ τα υπόλοιπα κριτήρια βοηθούν κυρίως για αναζητήσεις με στόχο πολλαπλά αποτελέσματα π.χ. αν ο χρήστης χρησιμοποιήσει για τις κατακυρώσεις/αναθέσεις το κριτήριο «Ημερομηνία καταχώρισης της πράξης στο ΚΗΜΔΗΣ» και θέσει χρονικό διάστημα ενός έτους τα αποτελέσματα αναζήτησης θα περιέχουν όλες τις κατακυρώσεις/αναθέσεις που καταχωρήθηκαν στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για το σύνολο των φορέων που καταχωρούν στο ΚΗΜΔΗΣ (είτε η αναζήτηση εκτελεστεί μετά από σύνδεση στο σύστημα είτε εκτελεστεί στην ελεύθερη αναζήτηση του portal Προμηθεύς). Για να έχει πιο στοχευμένα αποτελέσματα ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει συνδυαστική αναζήτηση, είτε να χρησιμοποιήσει περισσότερα του ενός κριτήρια αναζήτησης. Επομένως εάν στο τελευταίο παράδειγμα ο χρήστης ήθελε να περιορίσει τα αποτελέσματα ώστε να εμφανίζονται σε αυτά μόνο οι κατακυρώσεις/αναθέσεις που καταχωρήθηκαν σε διάστημα ενός έτους από το φορέα του θα έπρεπε επιπλέον να επιλέξει το φορέα του στο κριτήριο «Φορέας».

Οι ενέργειες που μπορεί να εκτελέσει ένας χρήστης σε μια πράξη που εμφανίζεται στα αποτελέσματα αναζήτησης διαφέρουν υπό συνθήκες:

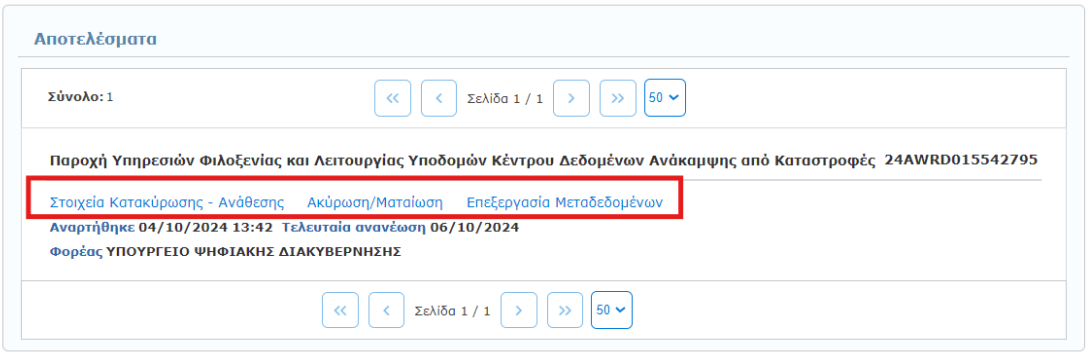
- Μπορεί πάντα να δει τα στοιχεία του εγγράφου (είτε έχει συνδεθεί στο σύστημα είτε από την ελεύθερη αναζήτηση).
- Μπορεί να ακυρώσει/ματαιώσει την καταχωρημένη πράξη μόνο εφόσον έχει συνδεθεί στο σύστημα, ανήκει στον ίδιο φορέα με το χρήστη που έκανε την ανάρτηση της πράξης και η πράξη δεν έχει συνδεθεί με άλλες από επόμενο στάδιο.
- Μπορεί να επικαιροποιήσει τα στοιχεία της πράξης μέσα από την ενέργεια «Επεξεργασία Μεταδεδομένων» εφόσον δεν έχουν παρέλθει 72 ώρες από την ανάρτηση της πράξης.

Στις εικόνες που ακολουθούν φαίνονται όλες οι δυνατές ενέργειες για το μοναδικό αποτέλεσμα που επέστρεψε η αναζήτηση κατακυρώσεων/αναθέσεων με κριτήρια το

«Φορέα» Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και «Ημερομηνία καταχώρισης της πράξης στο ΚΗΜΔΗΣ» από 4/10/2024 έως και 7/10/2024.

Εικόνα 129: Οθόνη αναζήτησης κατακυρώσεων/αναθέσεων με επιλεγμένα κριτήρια αναζήτησης «Φορέας» και «Ημερομηνία καταχώρισης της πράξης στο ΚΗΜΔΗΣ»

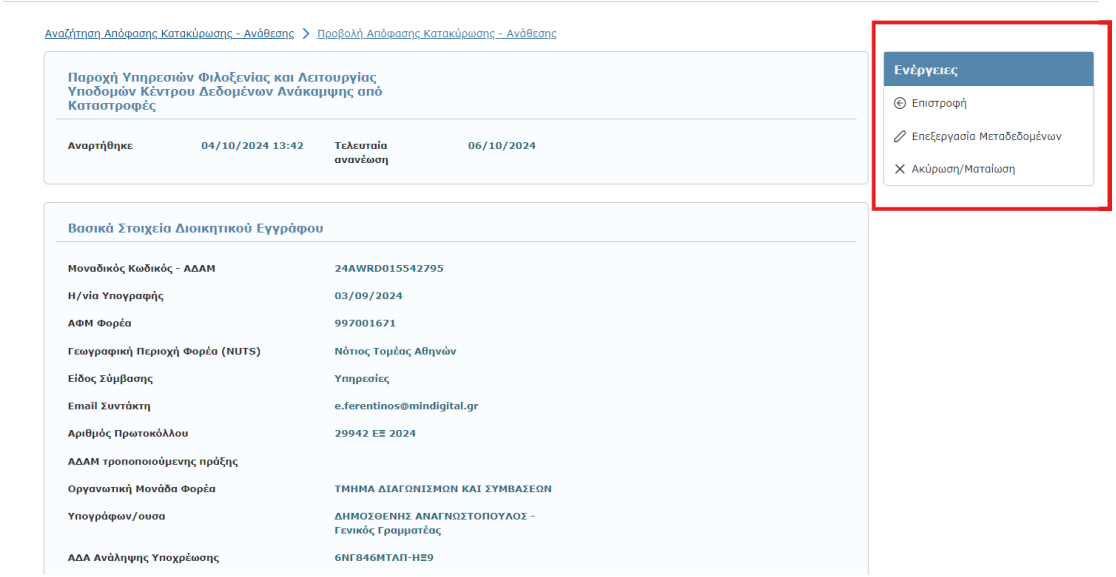

Εικόνα 130: Αποτέλεσμα αναζήτησης και δυνατές ενέργειες επί του αποτελέσματος

Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα ορισμού του αριθμού των αποτελεσμάτων που θα εμφανίζονται ανά σελίδα 50 και δυνατότητα πλοήγησης στις επόμενες/προηγούμενες

σελίδες αποτελεσμάτων (‹ ›) καθώς και πλοήγηση απευθείας στην πρώτη ή την τελευταία σελίδα αποτελεσμάτων (« »).

Εάν ο χρήστης εκτελέσει την ενέργεια «Στοιχεία Κατακύρωσης-Ανάθεσης» και είναι συνδεδεμένος στο σύστημα και η πράξη ανήκει στο φορέα του τότε οι διαθέσιμες ενέργειες θα εμφανίζονται και στην οθόνη προβολής της πράξης.

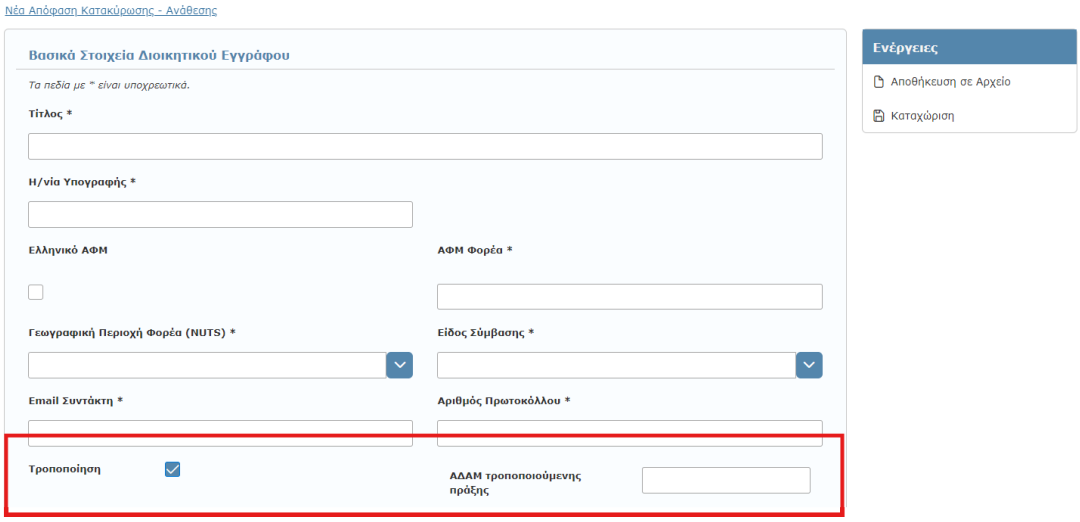

Εικόνα 131: Οθόνης προβολής στοιχείων εγγράφου και δυνατές ενέργειες

15.4.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

15.4.2.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Για τις κατακυρώσεις/αναθέσεις η τροποποίηση των πράξεων εκτελείται με τη δημιουργία νέας καταχώρησης, τη συμπλήρωση των πεδίων της φόρμας κατακύρωσης/ανάθεσης και επιπρόσθετα **την επιλογή του πεδίου «Τροποποίηση» και τη συμπλήρωση του πεδίου «ΑΔΑΜ τροποποιούμενης πράξης»** στην ενότητα «Βασικά Στοιχεία Διοικητικού Εγγράφου».

Εικόνα 132: Επιπλέον πεδία προς συμπλήρωση σε περίπτωση τροποποίησης

Με τον ίδιο τρόπο εκτελείται και η τροποποίηση πρόσκλησης/προκήρυξης/διακήρυξης. Η τροποποίηση σύμβασης γίνεται με την αναζήτηση της πράξης, τον εντοπισμό της στα αποτελέσματα αναζήτησης και στη συνέχεια την εκτέλεση της ενέργειας «Τροποποίηση Σύμβασης». Για τις υπόλοιπες πράξεις δεν παρέχεται η δυνατότητα τροποποίησης.

Σημειώνεται ότι οι τροποποιήσεις λαμβάνουν νέο ΑΔΑΜ.

15.4.2.2 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

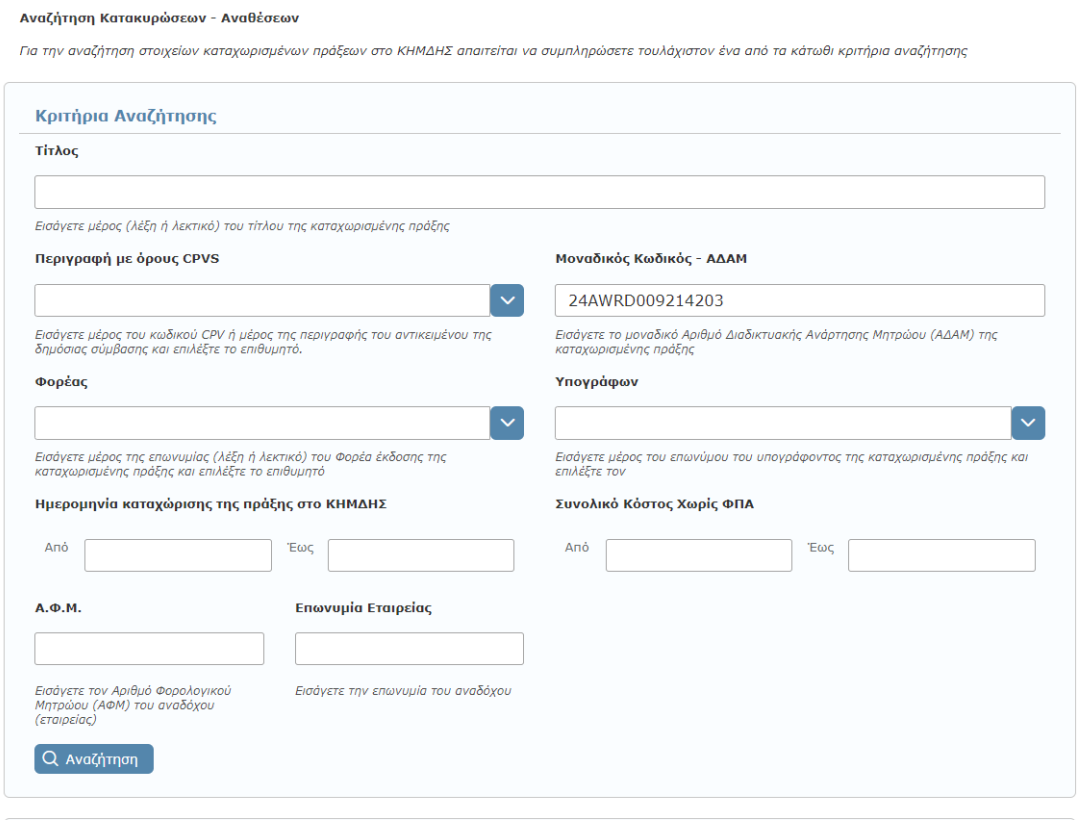
Για την εκτέλεση της ενέργειας επεξεργασία μεταδεδομένων ο χρήστης αναζητά κατάλληλα την πράξη, την εντοπίζει στα αποτελέσματα αναζήτησης και στη συνέχεια εφόσον δεν έχουν παρέλθει 72 ώρες από την ανάρτηση της πράξης η ενέργεια εμφανίζεται στις παρεχόμενες από το σύστημα και ο χρήστης μπορεί να περάσει στην εκτέλεση της. Στη οθόνη που εμφανίζεται ο χρήστης μπορεί να επεξεργαστεί οποιοδήποτε μεταδεδομένο έχει καταχωρίσει. Η δυνατότητα αντικατάστασης του pdf αρχείου της πράξης δεν παρέχεται. Επομένως αν είχε επιλεγεί και καταχωρηθεί λάθος αρχείο θα πρέπει η πράξη να ακυρωθεί/ματαιωθεί.

Σημειώνεται ότι η επεξεργασία μεταδεδομένων δεν μεταβάλλει τον ΑΔΑΜ της αρχικής πράξης, ήτοι τα μεταδεδομένα της πράξης επικαιροποιούνται και ο ΑΔΑΜ μένει ο ίδιος.

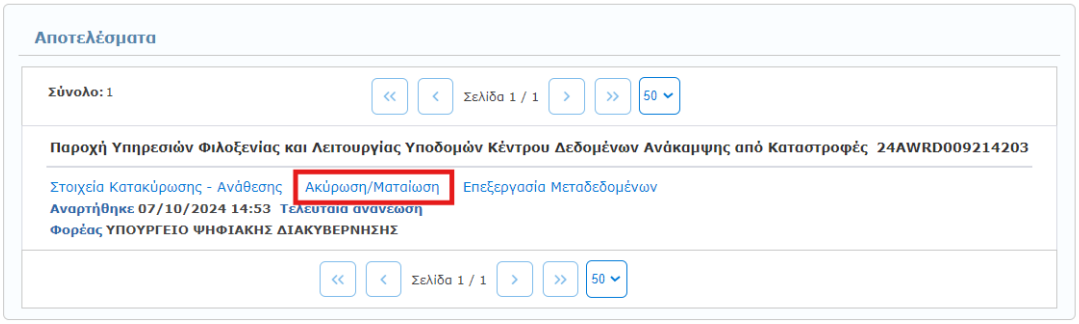
15.4.2.3 ΑΚΥΡΩΣΗ/ΜΑΤΑΙΩΣΗ-ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΑΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Προκειμένου να διαγράψει μια καταχωρημένη πράξη ο χρήστης την αναζητά από τη σωστή κατηγορία και στη συνέχεια αφού την εντοπίσει εκτελεί την ενέργεια «Ακύρωση/ματαίωση». Εάν η πράξη έχει συσχετιστεί/συνδεθεί με άλλες πράξεις από στάδιο που έπεται τότε θα πρέπει να γίνει συστημική ακύρωση διαδοχικά όλων των πράξεων που έχουν συσχετιστεί/συνδεθεί και έπονται ξεκινώντας από την τελευταία προκειμένου να επιτραπεί η ακύρωση της συγκεκριμένης πράξης. Η μόνη πράξη που το σύστημα δεν επιτρέπει την ακύρωση της είναι το πρωτογενές εφόσον έχει εγκριθεί (ακόμα και να ακυρωθεί το εγκεκριμένο που σχετίζεται μαζί του).

Για παράδειγμα εάν ο χρήστης επιθυμεί να ακυρώσει την απόφαση κατακύρωσης με ΑΔΑΜ **24AWRD009214203** την αναζητά από το μενού των κατακυρώσεων/αναθέσεων κάνοντας χρήση του κριτηρίου αναζήτησης «Μοναδικός Κωδικός – ΑΔΑΜ» και στο αποτέλεσμα της πράξης εκτελεί την ενέργεια «Ακύρωση/Ματαίωση».

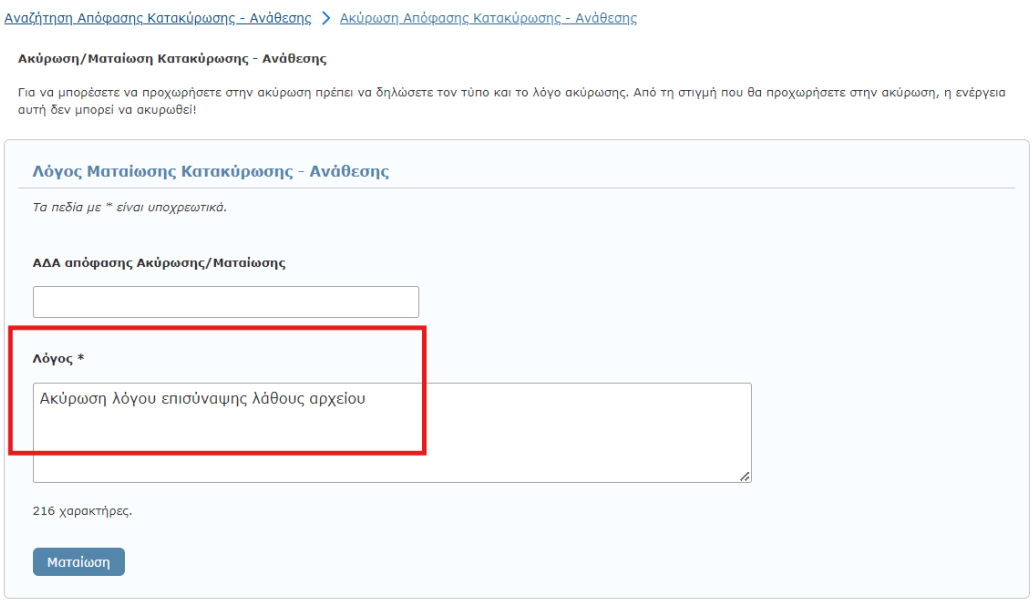

Εικόνα 133: Αναζήτηση της πράξης προς ακύρωση/ματαίωση

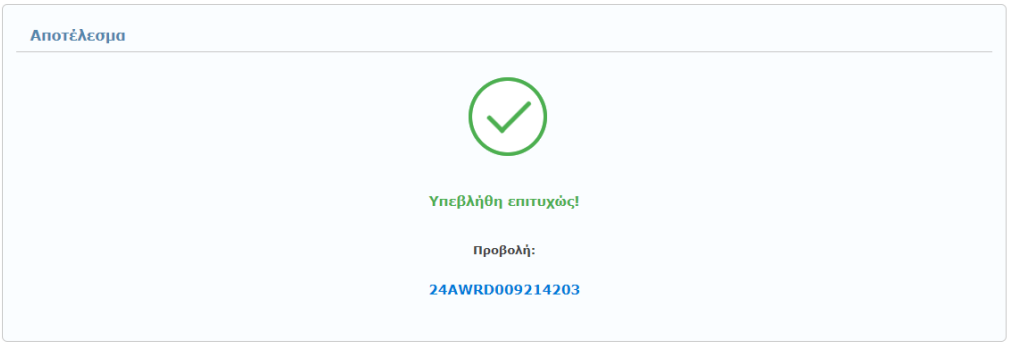
Εικόνα 134: Εκτέλεση της πράξης «Ακύρωση/Ματαίωση»

Ο χρήστης συμπληρώνει υποχρεωτικά το λόγο για τον οποίο γίνεται η ακύρωση/ματαίωση και εκτελεί τη σχετική ενέργεια από το κουμπί «Ματαίωση».

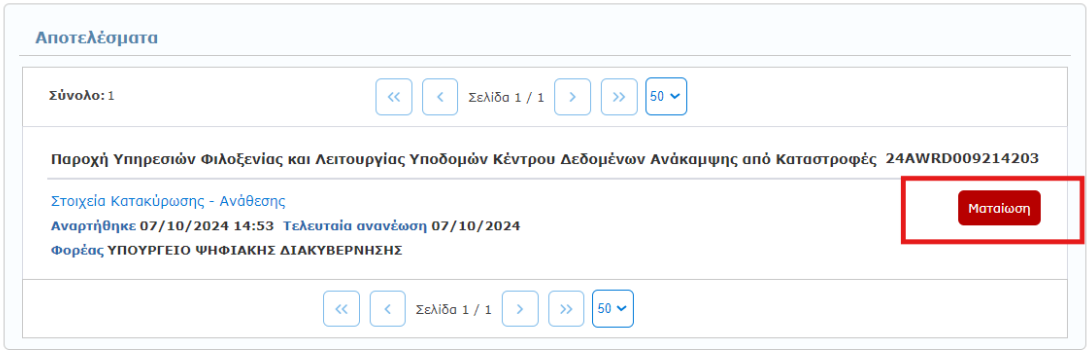
Εικόνα 135: Συμπλήρωση λόγου ακύρωσης/ματαίωσης

Η πράξη ματαιώνεται και το σύστημα παράγει ενημερωτικό μήνυμα για την επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης.

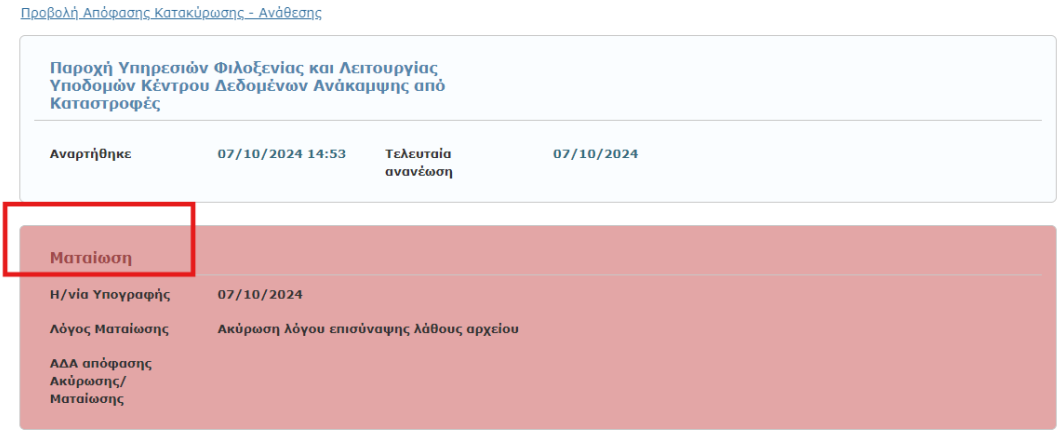

Εικόνα 136: Επιβεβαίωση επιτυχούς υποβολής αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης

Πλέον η πράξη στα αποτελέσματα αναζήτησης εμφανίζεται ως ματαιωμένη.

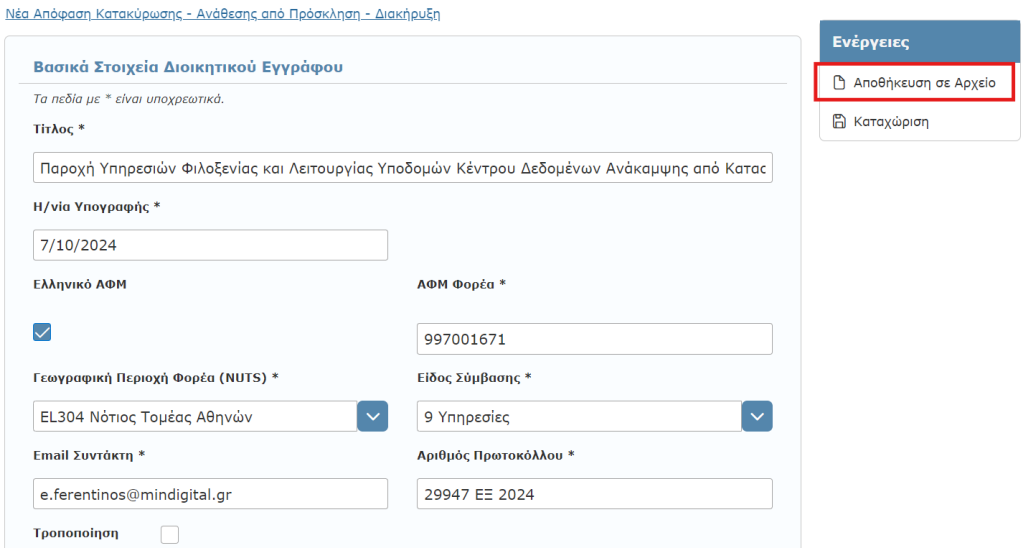
Εικόνα 137: Η πράξη φέρει τη σχετική σήμανση της ματαίωσης

Εικόνα 138: Η ματαίωση μαζί με το λόγο και τη σχετική ημερομηνία εμφανίζεται και στην οθόνη προβολής της πράξης

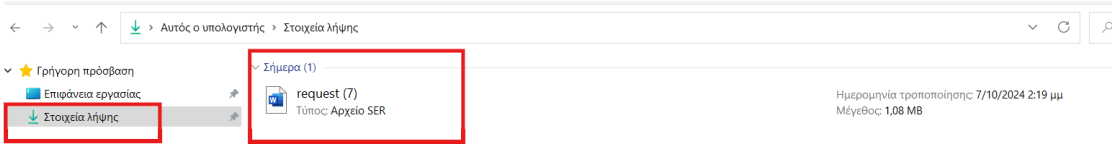
15.4.2.4 ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΗΣ ΣΕ .SER ΑΡΧΕΙΟ

Η αποθήκευση μεταδεδομένων σε .ser αρχείο παρέχεται ως ενέργεια εντός της οθόνης καταχώρησης της πράξης στο μενού «Ενέργειες». Ο χρήστης μπορεί να την εκτελέσει οποιαδήποτε στιγμή πριν την καταχώρηση ασχέτως εάν έχει συμπληρώσει όλα τα πεδία ή μέρος τους.

Εικόνα 139: Εκτέλεση ενέργειας «Αποθήκευση σε Αρχείο»

Μόλις ο χρήστης εκτελέσει την ενέργεια δημιουργείται ένα αρχείο τύπου .ser το οποίο διαβάζεται μόνο μέσω του ΚΗΜΔΗΣ. Το αρχείο αποθηκεύεται αυτόματα στο φάκελο «Στοιχεία λήψης» τοπικά στον υπολογιστή του χρήστη με τίτλο request.ser.

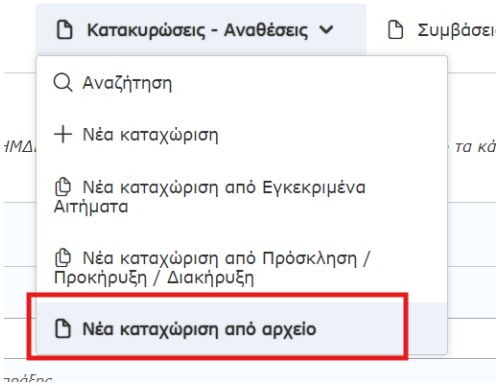

Εικόνα 140: Εντοπισμός αρχείου τύπου .ser στο φάκελο «Στοιχεία λήψης»

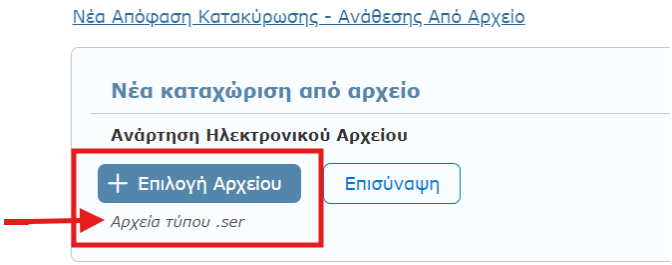
Η αποθήκευση σε .ser αρχείο δίνεται ως δυνατότητα για να διευκολύνει το χρήστη να συνεχίσει την καταχώριση των μεταδεδομένων σε δεύτερο χρόνο. Σημειώνεται ότι το .ser αρχείο δεν περιλαμβάνει το .pdf αρχείο παρά μόνο τα μεταδεδομένα.

Για να συνεχίσει την καταχώριση των μεταδεδομένων ο χρήστης επιλέγει από το κεντρικό μενού επιλογών της εφαρμογής την σωστή κατηγορία της πράξης και στη συνέχεια επιλέγει την ενέργεια «Νέα καταχώριση από αρχείο». Επομένως εάν για

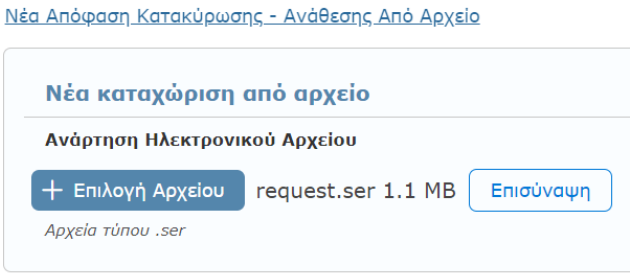
παράδειγμα ο χρήστης θέλει να συνεχίσει με την καταχώρηση μιας κατακύρωσης/ανάθεσης επιλέγει την ενέργεια «Νέα καταχώριση από αρχείο» από το συγκεκριμένο μενού ενεργειών και στη συνέχεια μεταφορτώνει το .ser αρχείο εκτελώντας πρώτα την ενέργεια «Επιλογή αρχείου» και στη συνέχεια επισυνάπτει το αρχείο που επέλεξε με την ενέργεια «Επισύναψη».

Εικόνα 141: Ενέργεια «Νέα καταχώριση από αρχείο»

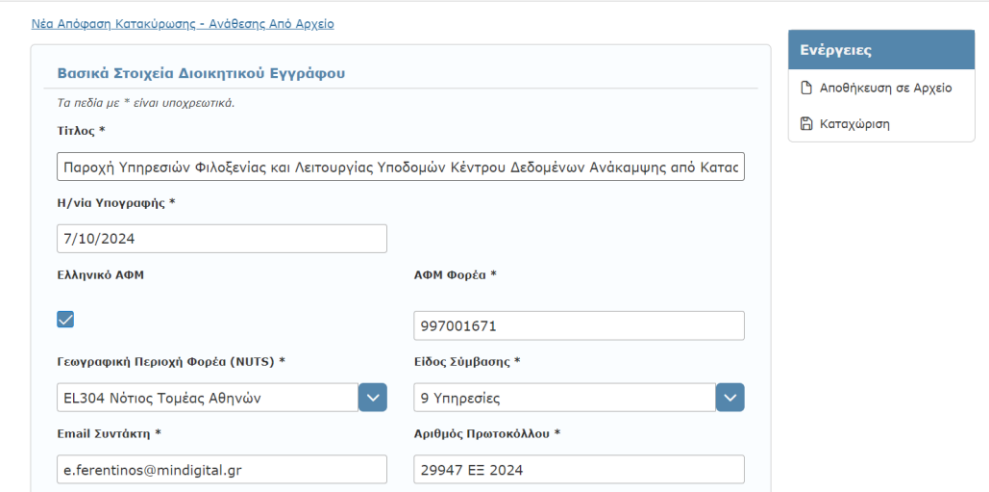
Εικόνα 142: Ενέργεια «Επιλογή Αρχείου»

Εικόνα 143: Το αρχείο request.ser επιλέχθηκε

Με την εκτέλεση της ενέργειας «Επισύναψη» ο χρήστης οδηγείται στην οθόνη «Νέας Απόφασης Κατακύρωσης - Ανάθεσης Από Αρχείο» όπου όλα τα πεδία που είχα

αποθηκευτεί στο .ser αρχείο έρχονται προσυμπληρωμένα και όλα τα πεδία της φόρμας είναι επεξεργάσιμα.

Εικόνα 144: Οθόνη «Νέα Απόφαση Κατακύρωσης - Ανάθεσης Από Αρχείο»

15.4.3 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ -ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΧΙΚΗ ΑΚΥΡΩΣΗ/ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Έστω ότι ο χρήστης έχει καταχωρήσει τις κάτωθι πράξεις:

- Απόφαση κατακύρωσης με ΑΔΑΜ 24AWRD009214042
- Σύμβαση με ΑΔΑΜ 24SYMV009214046
- Τροποποίηση σύμβασης με ΑΔΑΜ 24SYMV009214048
- Εντολή πληρωμής με ΑΔΑΜ 24PAY009214053

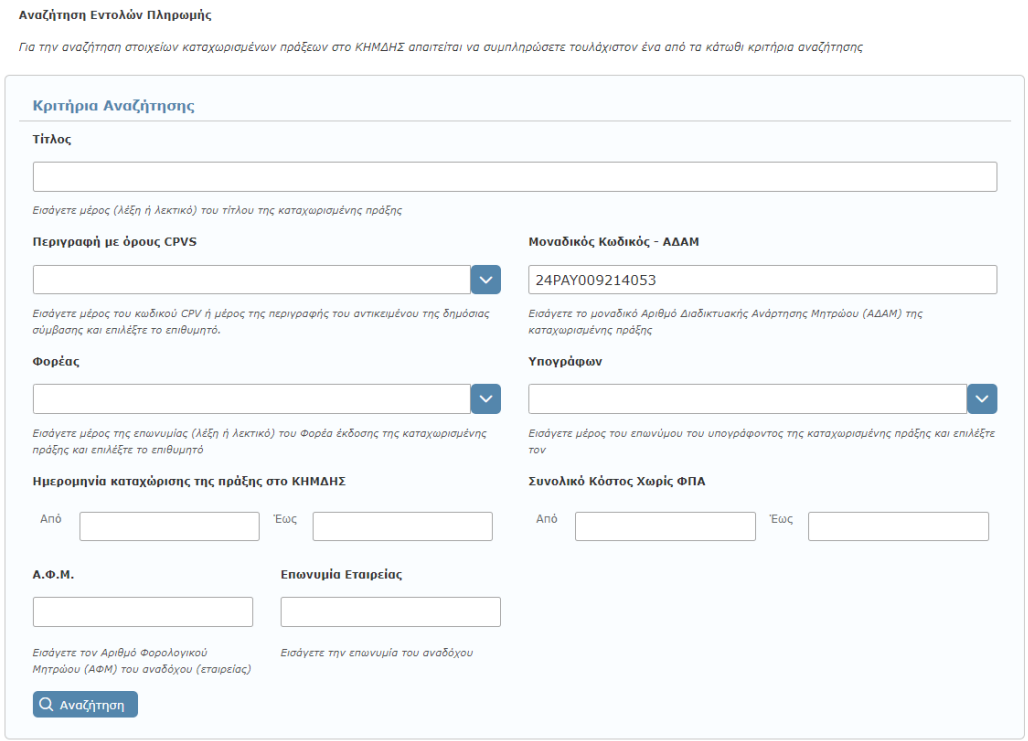
Ο χρήστης αντιλαμβάνεται σε δεύτερο χρόνο πως στην απόφαση κατακύρωσης είχε καταχωρίσει λάθος αρχείο και επιθυμεί να ακυρώσει όλες τις διαδοχικές πράξεις που συσχετίζονται με αυτή προκειμένου να μπορέσει να τις αναρτήσει εκ νέου διορθώνοντας το λάθος του.

Η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσει είναι: Αναζήτηση της εντολής πληρωμής με ΑΔΑΜ 24PAY009214053 και ακύρωση/ματαίωση της, αναζήτηση της τροποποίησης σύμβασης με ΑΔΑΜ 24SYMV009214048 και ακύρωση/ματαίωση της, αναζήτηση της σύμβασης με ΑΔΑΜ 24SYMV009214046 και ακύρωση/ματαίωση της,

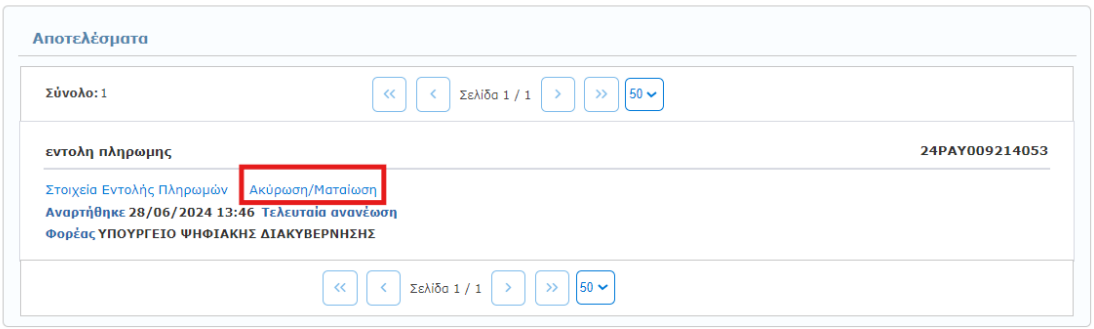
αναζήτηση της απόφασης κατακύρωσης με ΑΔΑΜ 24AWRD009214042 και ακύρωση/ματαίωση της. Μόλις ολοκληρώσει με τις ακυρώσεις/ματαιώσεις θα πρέπει να επαναλάβει ορθά τις καταχωρήσεις των πράξεων που ακύρωσε/ματαίωσε.

Εναλλακτικά αντί να εκτελέσει χωριστά την αναζήτηση της κάθε πράξης μπορεί αφού ακυρώσει την εντολή πληρωμής να πατήσει στο σύνδεσμο επιβεβαίωσης και από εκεί να πατήσει στην επόμενη συνδεδεμένη πράξη προς ακύρωση κ.ο.κ.

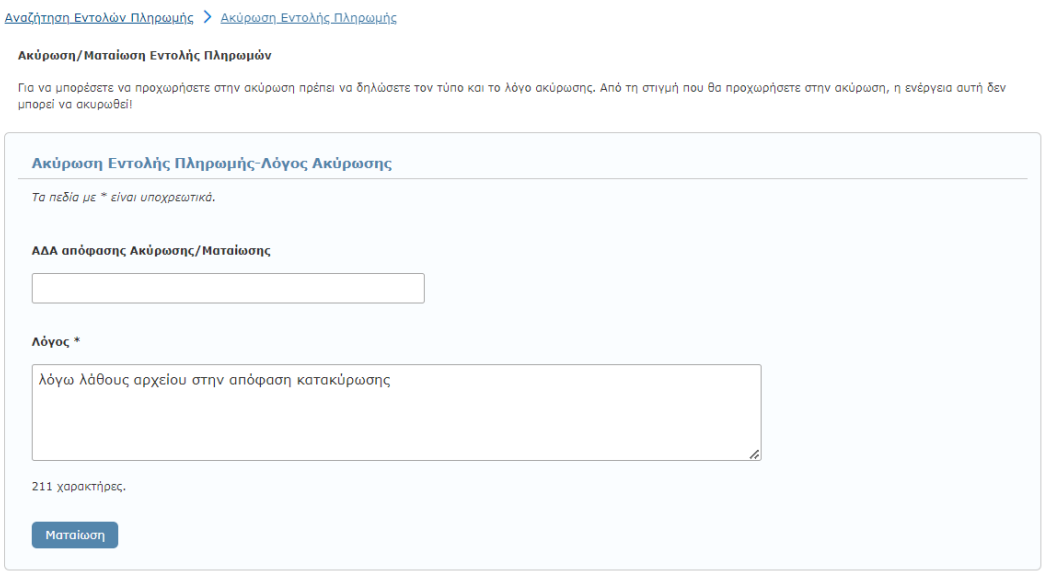
Στις εικόνες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι διαδοχικές ακυρώσεις των ανωτέρω πράξεων με την ορθή σειρά (από την τελευταία, ήτοι εντολή πληρωμής προς την πρώτη, ήτοι απόφαση κατακύρωσης).

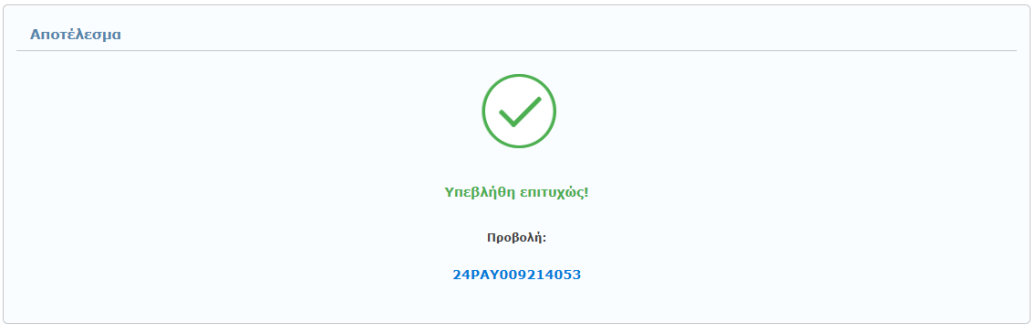
Εικόνα 145: Αναζήτηση της εντολής πληρωμής

Εικόνα 146: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» επί της εντολής πληρωμής

Εικόνα 147: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της εντολής πληρωμής

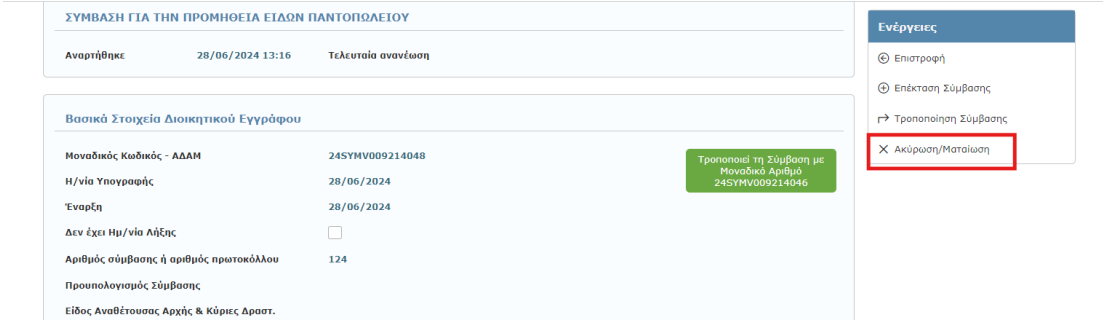
Εικόνα 148: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της εντολής πληρωμής

Πατώντας στο σύνδεσμο ο χρήστης οδηγείται στη ματαιωμένη εντολή πληρωμής. Από εκεί εντοπίζει τη συνδεδεμένη πράξη που πρέπει να ακυρώσει μέσα σε πράσινο πλαίσιο που αποτελεί σύνδεσμο προς την πράξη.

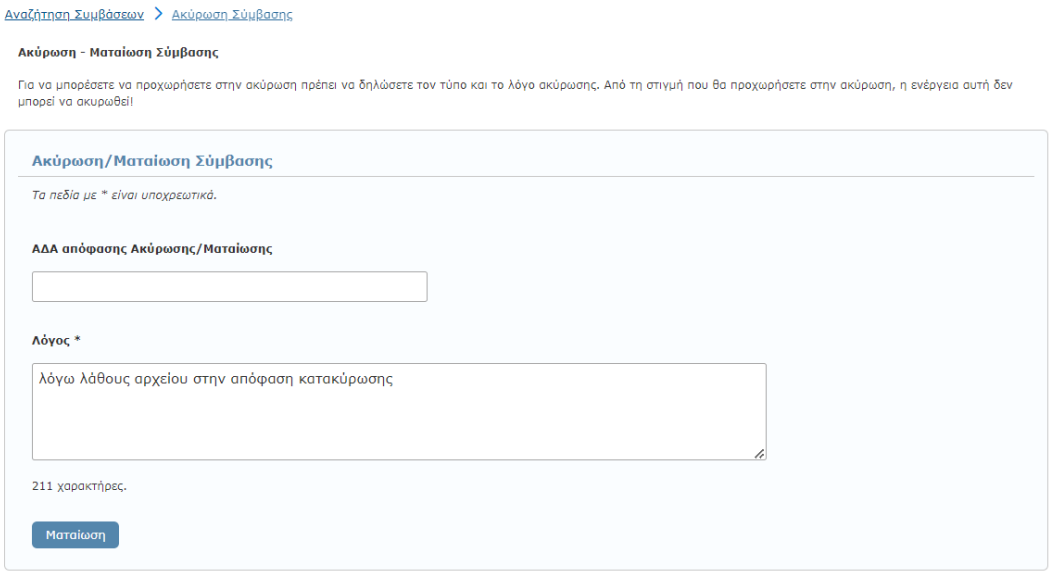

Εικόνα 149: Εντοπισμός της επόμενης συνδεδεμένης πράξης (τροποποίηση σύμβαση) προς ακύρωση

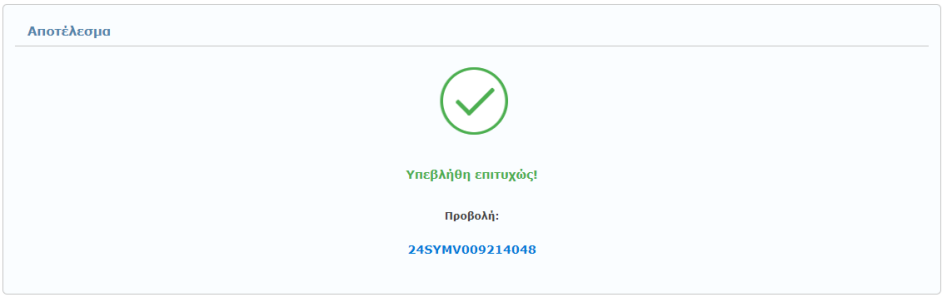
Από το μενού «Ενέργειες ο χρήστης μπορεί να ακυρώσει/ματαιώσει την πράξη.

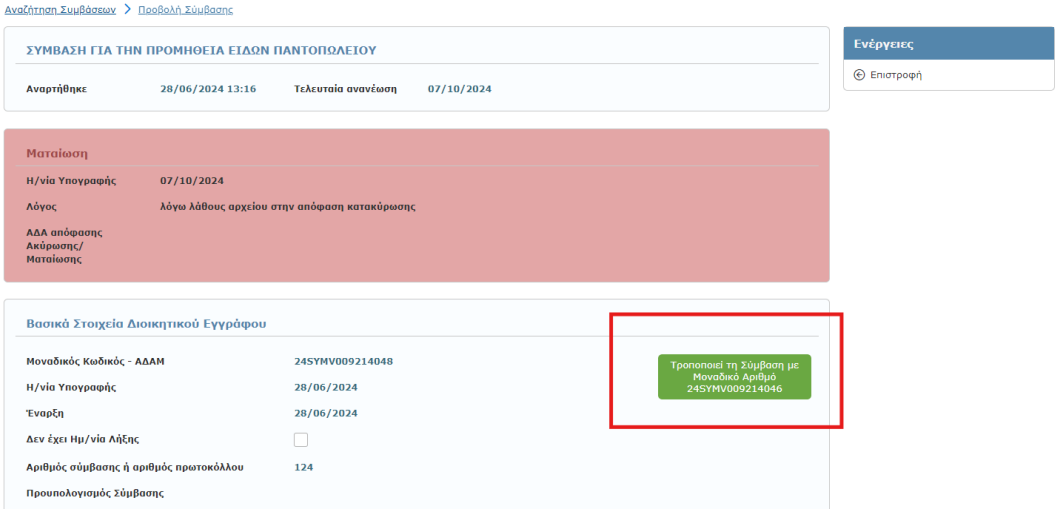
Εικόνα 150: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» για την τροποποίηση της σύμβασης

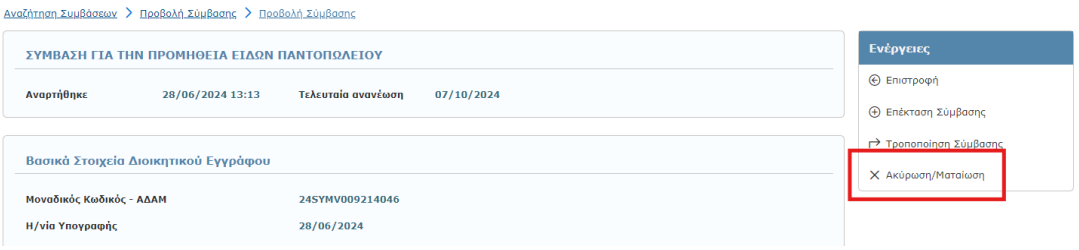
Εικόνα 151: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της τροποποίησης της σύμβασης

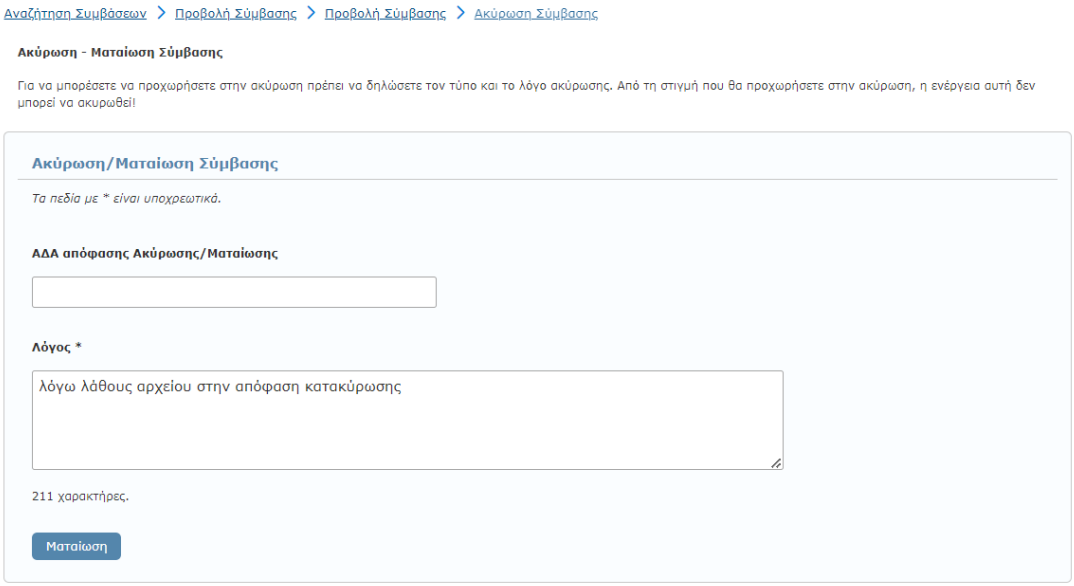
Εικόνα 152: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της τροποποίησης της σύμβασης

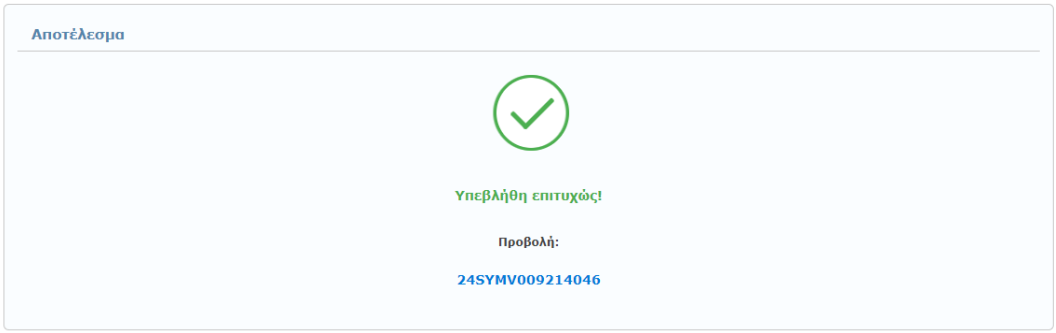
Εικόνα 153: Εντοπισμός της επόμενης συνδεδεμένης πράξης (σύμβαση) προς ακύρωση

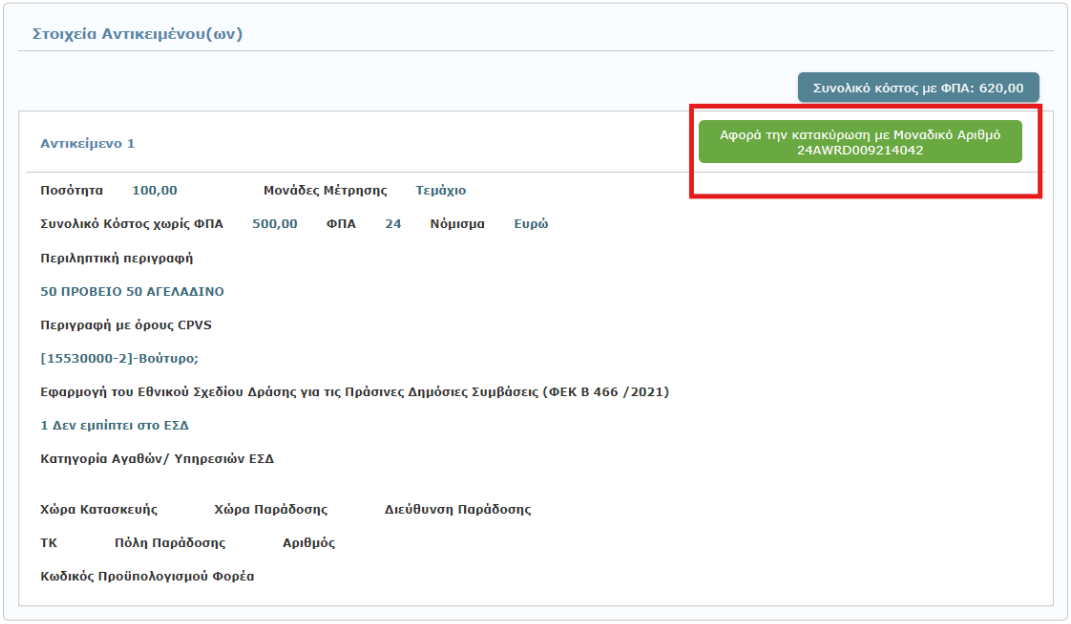
Εικόνα 154: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» της σύμβασης

Εικόνα 155: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της σύμβασης

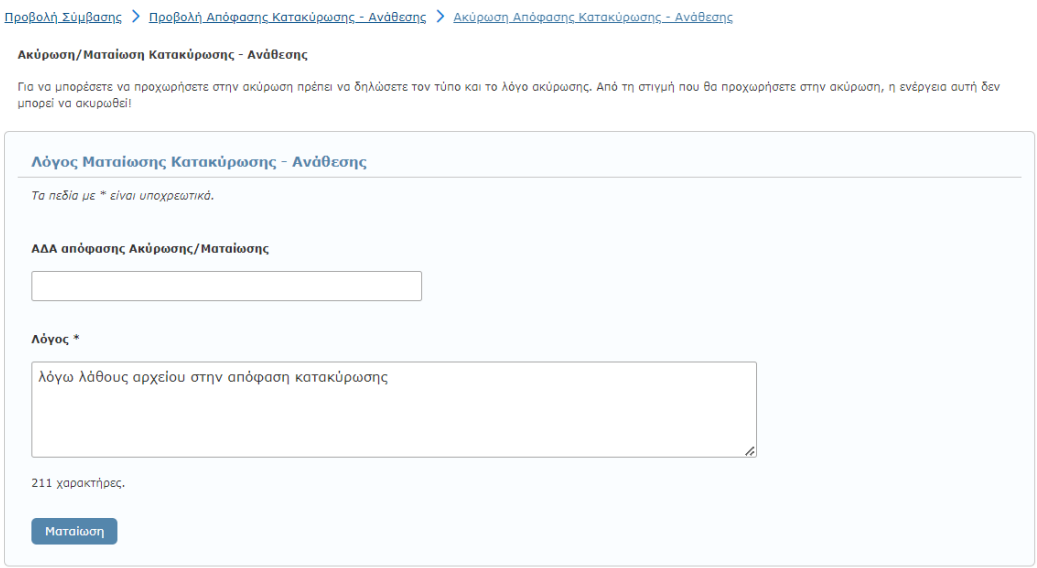
Εικόνα 156: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της σύμβασης

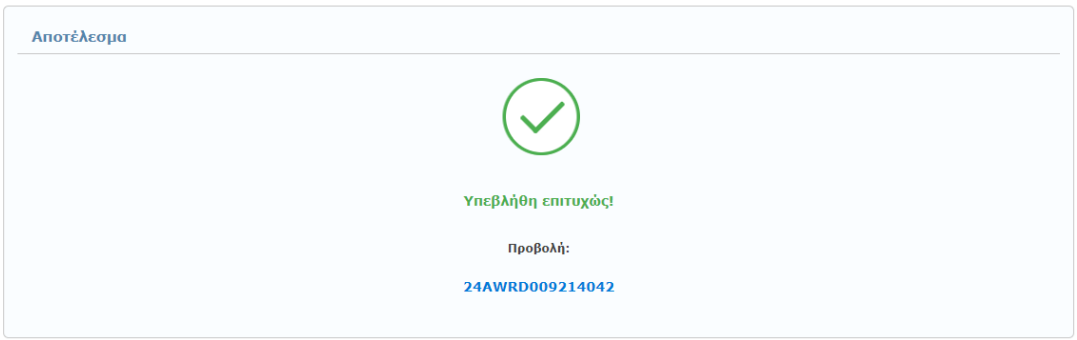
Εικόνα 157: Εντοπισμός της επόμενης συνδεδεμένης πράξης (απόφαση κατακύρωση) προς ακύρωση

Εικόνα 158: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση» της απόφασης κατακύρωσης

Εικόνα 159: Συμπλήρωση του λόγου ακύρωσης/ματαίωσης της απόφασης κατακύρωσης

Εικόνα 160: Επιτυχής υποβολή του αιτήματος ακύρωσης/ματαίωσης της απόφασης κατακύρωσης

Στη συνέχεια ο χρήστης προχωρά με την εκ νέου καταχώρηση των πράξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16: ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ –ΕΣΗΔΗΣ

16.1ΕΙΣΑΓΩΓΗ

16.1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σκοπός του κεφαλαίου είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις ηλεκτρονικές διαδικασίες από τον σχεδιασμό ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ μέχρι και την ανάθεση της σύμβασης ώστε να αξιοποιούνται αποτελεσματικά οι λειτουργικότητες του συστήματος προκειμένου να εκτελείται ορθά η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις διαγωνιστική διαδικασία και να αποφεύγονται διαχειριστικά λάθη τα οποία δημιουργούν καθυστερήσεις και διοικητική επιβάρυνση.

16.1.2 ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κύριο μέλημα του κεφαλαίου είναι ο καταρτιζόμενος να κατανοήσει τα εξής:

- πως σχεδιάζεται μία ηλεκτρονική διαδικασία μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ για ανοικτούς και κλειστούς διαγωνισμούς (RFQ) καθώς και για προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων συμμετοχής (RFI)
- πως επηρεάζει το κριτήριο ανάθεσης τον σχεδιασμό και την εκτέλεση της ηλεκτρονικής διαδικασίας
- πως γίνεται η επικοινωνία καθώς και η διακίνηση εγγράφων μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ
- ποιοι είναι οι ηλεκτρονικοί χώροι του συστήματος όπου τηρείται ο Ηλεκτρονικός Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης
- πως γίνεται η προετοιμασία και η εκτέλεση της ηλεκτρονικής αποσφράγισης των προσφορών αναλόγως του κριτηρίου ανάθεσης
- πως γίνεται η διαχείριση των εκτυπώσεων και των λοιπών λειτουργικοτήτων του συστήματος
- ποιες είναι οι ροές και ενέργειες που εκτελούνται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ κατά το στάδιο της κατακύρωσης των αποτελεσμάτων

16.1.3 ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Στις σημειώσεις που ακολουθούν παρουσιάζονται, αρχικά, τα βήματα σχεδιασμού ενός ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού (RFQ) στο σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ που εκτελούνται από τον χειριστή της Αναθέτουσας. Κατόπιν, περιγράφεται η διαχείριση χρήσιμων λειτουργικοτήτων του συστήματος που βοηθούν τους χρήστες να οργανώνουν και να παρακολουθούν την εξέλιξη των ηλεκτρονικών διαδικασιών ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά. Ακολουθεί η ενότητα όπου παρουσιάζεται η λειτουργικότητα της «Επικοινωνίας» του συστήματος καθώς και οι ηλεκτρονικοί χώροι τήρησης του Ηλεκτρονικού Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης. Στην συνέχεια, παρατίθενται οι ροές και ενέργειες που εκτελούνται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ κατά τα στάδια της αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών καθώς και κατά το στάδιο της κατακύρωσης των αποτελεσμάτων. Στην ενότητα που ακολουθεί, επισημαίνονται οι διαφορές που υπάρχουν στην αποτύπωση της ηλεκτρονικής διαδικασίας μεταξύ των ανοικτών και των κλειστών διαγωνισμών (RFQ) και παρατίθενται τρεις εναλλακτικές προσεγγίσεις παραμετροποίησης του συστήματος για τις Απευθείας Αναθέσεις μέσω ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ. Τέλος, παρουσιάζονται τα βήματα σχεδιασμού μίας πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής (RFI). Σημειώνεται ότι στο τέλος κάθε ενότητας παρατίθεται ένα πρακτικό παράδειγμα εφαρμογής («μελέτη περίπτωσης») μίας σχετικής ηλεκτρονικής διαδικασίας μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ.

16.2 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ- ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΩΣ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Το ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ υποστηρίζει μηχανογραφικά τις εξής λειτουργίες:

1. «Διαγωνισμός», Request for Quotation (RFQ), για την εκτέλεση διαγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών

2. «Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής», Request for Information (RFI), για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής

3. «Πλειστηριασμός/Δημοπρασία», Auction, για την εκτέλεση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών μειοδοτικού τύπου

Μέσω των ανωτέρω διαδικασιών ή μέσω συνδυασμού αυτών υποστηρίζονται/εκτελούνται όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες ανάθεσης. Είναι σημαντικό για την αποφυγή ματαίωσης των διαδικασιών να επιλεχθεί ο ορθός σχεδιασμός της ηλεκτρονικής διαδικασίας μέσω του Συστήματος.

Ο σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι να αποτυπώσει όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες, ροές και ενέργειες για τη δημιουργία και δημοσίευση ενός «ανοικτού» ηλεκτρονικού διαγωνισμού (eRFQ) στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ (άρθρο 27 του ν.4412/16). Ως βάση της παρουσίασης λαμβάνεται η περίπτωση ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής/κόστους. Επισημαίνονται ωστόσο ορισμένες κομβικές διαφορές που ανακύπτουν κατά την συμπλήρωση των φορμών του συστήματος όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής.

Σε κάθε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής θα πρέπει να συμπληρώνονται οι καρτέλες Γενικά στοιχεία, Οικονομική προσφορά, και Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας. Τούτο ισχύει και όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής. Η καρτέλα Όροι Σύμβασης δεν συμπληρώνεται σε καμία διαδικασία και η καρτέλα Προσκεκλημένοι Οικονομικοί φορείς συμπληρώνεται σε κλειστού τύπου διαδικασίες.

Στην καρτέλα Γενικά στοιχεία

- επιλέγεται το check-box «Διαγωνισμός δύο (2) (υπο)φακέλων»
- συμπληρώνονται πληροφοριακά στοιχεία (τίτλος, περιγραφή, ημέρες ισχύος προσφορών, κ.ο.κ.),
- στοιχεία σχετικά με την έκβαση του διαγωνισμού (Σύμβαση ή Συμφωνία πλαίσιο),
- επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα του διαγωνισμού και

- δίνεται πρόσβαση σε άλλους χρήστες στα στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, κατά περίπτωση σε άλλους χειριστές της Αναθέτουσας Αρχής, στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και σε εκείνα των Ελεγκτικών Φορέων

Στην καρτέλα Οικονομική προσφορά

- προσδιορίζεται το κριτήριο ανάθεσης

- αποτυπώνονται τα αγαθά ή/και οι υπηρεσίες που αποτελούν το οικονομικό αντικείμενο της διαγωνιστικής διαδικασίας, οι ποσότητες αυτών, ο τόπος αποστολής, τα CPVs, κ.ο.κ.

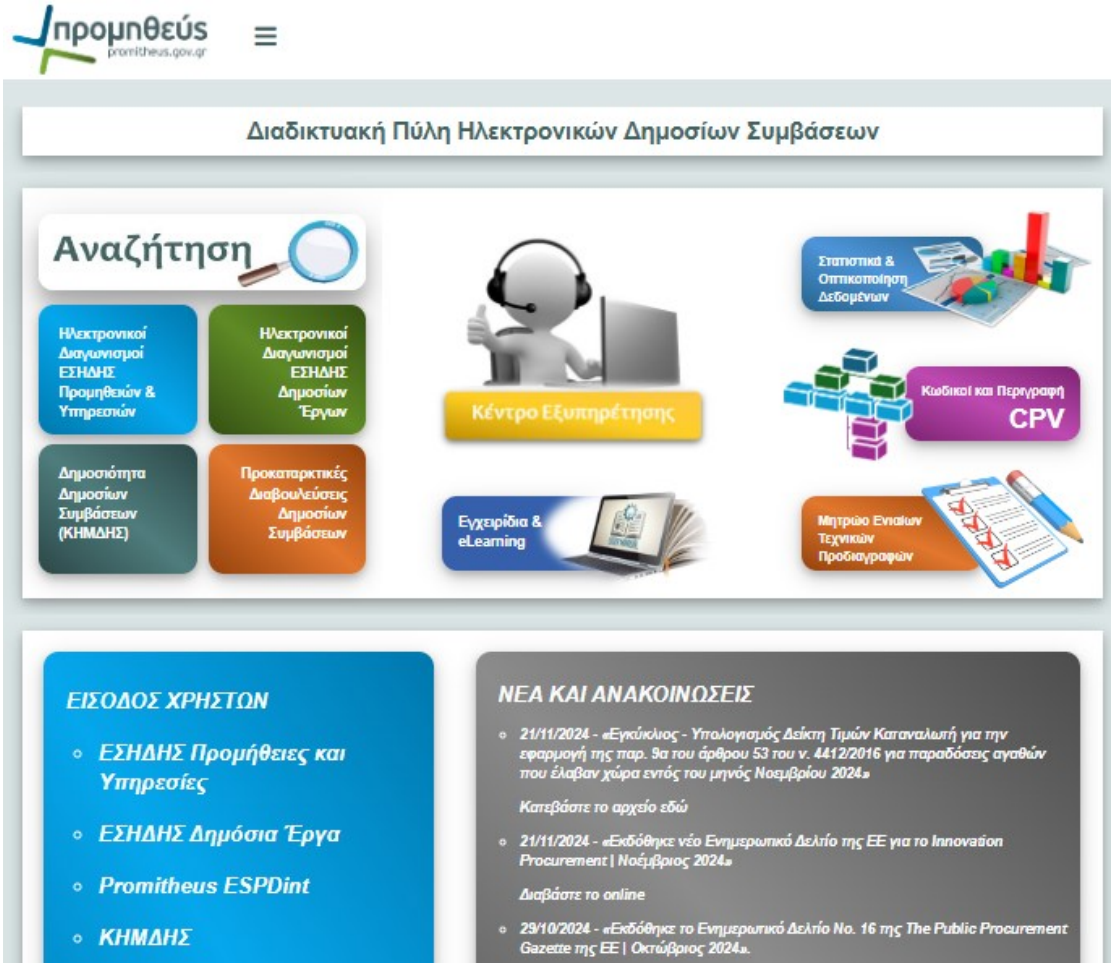
Στην καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας

- καταχωρίζονται οι ημερομηνίες δημοσίευσης της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας, έναρξης υποβολής προσφορών και λήξης υποβολής προσφορών

- καθορίζονται ειδικοί κανόνες διενέργειας της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας, όπως, ενδεικτικά, ο περιορισμός σε προσκεκλημένους οικονομικούς φορείς σε περίπτωση κλειστών διαγωνισμών, η δυνατότητα επιλογής μεταξύ των ειδών ή/και τμημάτων, η δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών, η δυνατότητα ανάκλησης των προσφορών, η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για μέρος της ζητούμενης από τη διακήρυξη ποσότητας και η δυνατότητα παράτασης της διαδικασίας.

Τα πεδία που φέρουν * είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης ενώ τα πεδία που φέρουν το icon αναζήτησης («μεγεθυντικός φακός») συμπληρώνονται από προκαθορισμένη λίστα τιμών (drop-down list).

Η είσοδος των χρηστών στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ γίνεται με δύο τρόπους, είτε μέσω του Promitheus Portal https://www.eprocurement.gov.gr, είτε απευθείας στο URL https://nepps.eprocurement.gov.gr. Στην πρώτη περίπτωση, ο χρήστης επιλέγει τη διαδρομή Είσοδος Χρηστών → ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

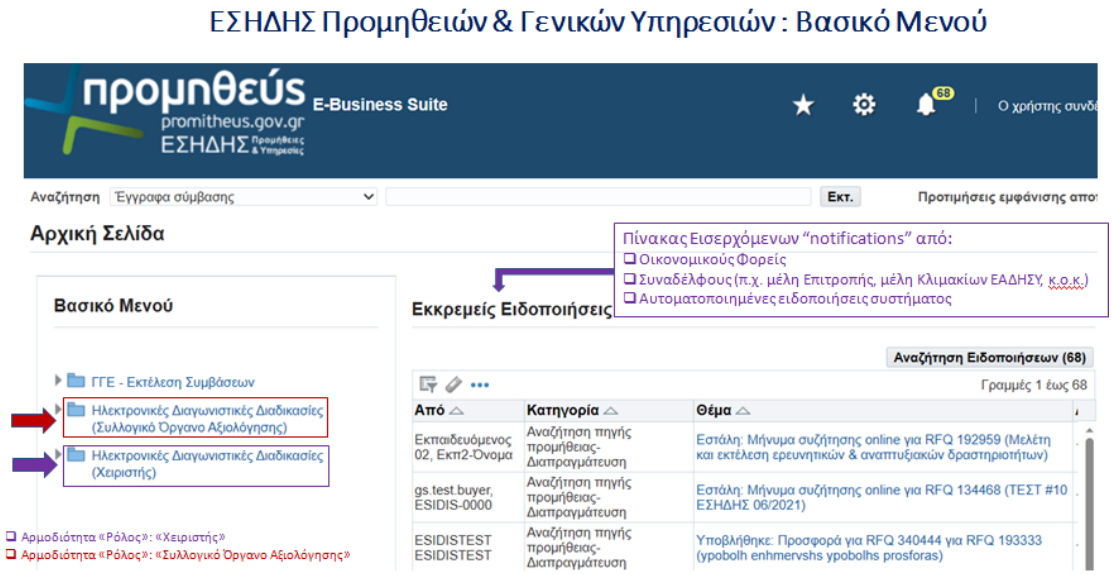
Εικόνα 161: Είσοδος χρηστών στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ μέσω Promitheus Portal

Ο χρήστης οδηγείται στη σελίδα εισόδου του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ (login page) όπου εισάγει τα διαπιστευτήρια του, ήτοι, Όνομα χρήστη και Κωδικό πρόσβασης. Προτείνεται, στην παρούσα φάση και πριν την σύνδεση, να επιλέγεται η επιθυμητή γλώσσα για τη διεπαφή του χρήστη (user interface). [Σημειώνεται ότι ο χρήστης μπορεί, εναλλακτικά, να αλλάξει τη γλώσσα επιλέγοντας «Προτιμήσεις» (Preferences) στις ρυθμίσεις της Αρχικής Σελίδας. Από τις «Προτιμήσεις» (Preferences) στις ρυθμίσεις της Αρχικής Σελίδας μπορεί να αλλάξει και ο κωδικός πρόσβασης του χρήστη].

Εικόνα 162: Οθόνη εισόδου χρηστών ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ

Αφού επιβεβαιωθούν το Όνομα χρήστη και ο Κωδικός πρόσβασης, ο χρήστης οδηγείται στην Αρχική Σελίδα της εφαρμογής όπου εμφανίζονται δύο ενότητες, το Βασικό Μενού και οι Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις.

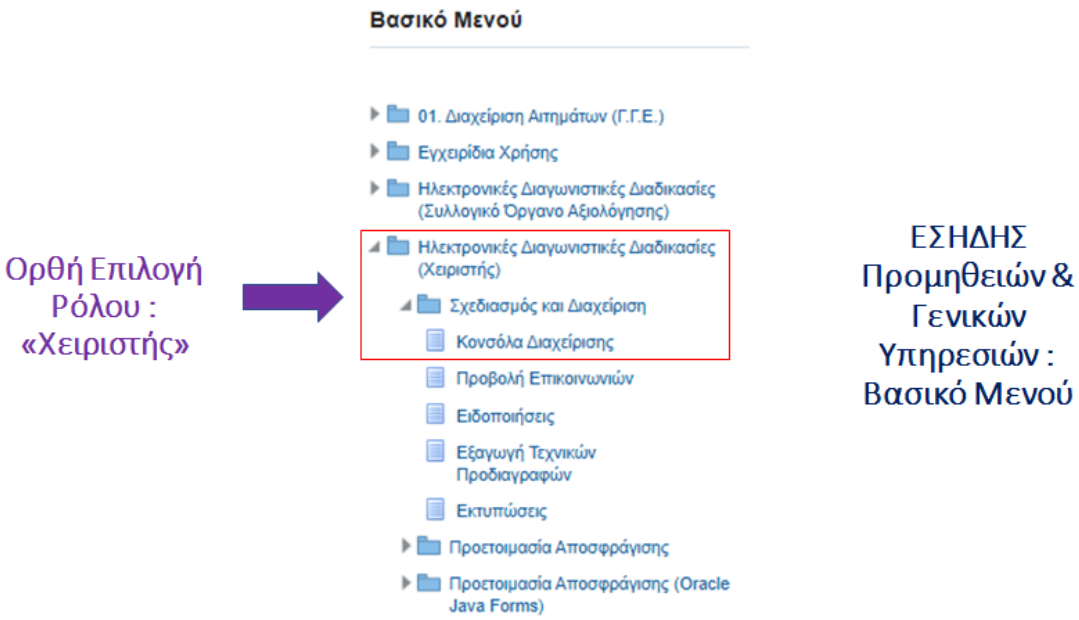

Εικόνα 163: Αρχική Σελίδα χρήστη ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ

Βασικό μενού: Πρόκειται για μία αναπτυσσόμενη λίστα επιλογών, η οποία είναι προσαρμοσμένη ανάλογα με τα δικαιώματα («αρμοδιότητες») του εκάστοτε χρήστη βάσει του ρόλου που έχει στο σύστημα και περιλαμβάνει επιλογές για όλες τις λειτουργίες που μπορεί να εκτελέσει στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ρόλοι χειριστή της Αναθέτουσας Αρχής και μέλους Συλλογικού Οργάνου Αξιολόγησης.

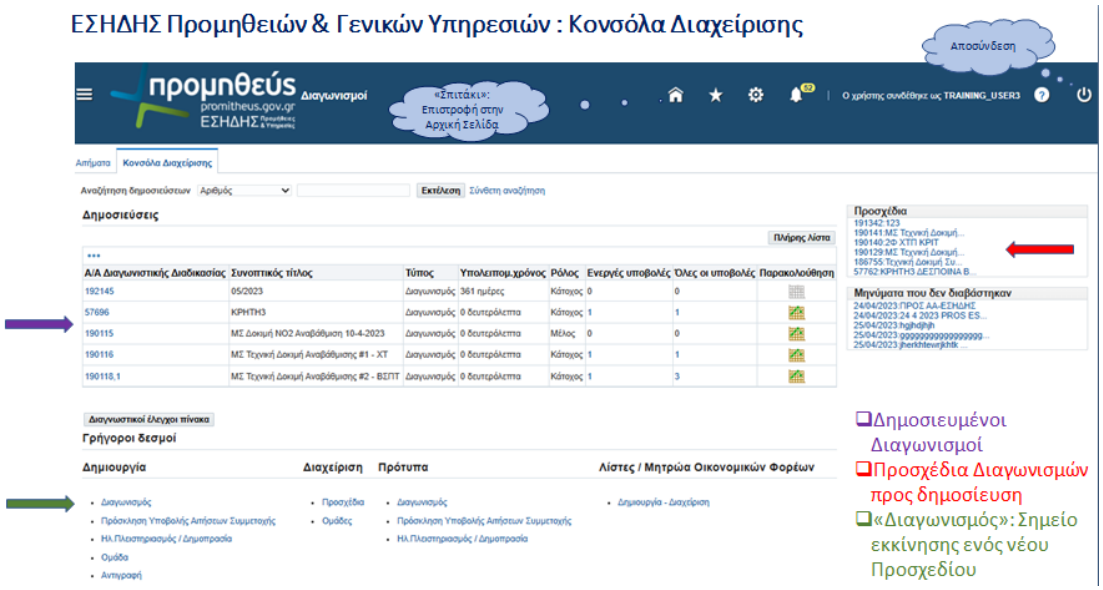
Εκκρεμείς ειδοποιήσεις: Περιλαμβάνονται όλες οι ειδοποιήσεις που αποστέλλονται από το ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ στο χρήστη κατά την εκτέλεση σχετικών λειτουργιών ή/και την εξέλιξη των διαδικασιών των ηλεκτρονικών διαγωνισμών που τον αφορούν. Ουσιαστικά είναι ένας πίνακας εισερχόμενων ειδοποιήσεων (notifications) για μηνύματα επικοινωνίας από άλλους χρήστες/συμμετέχοντες σε διαγωνιστικές διαδικασίες (όπως ενδεικτικά από Οικονομικούς Φορείς, Επιτροπές Διαγωνισμού, Κλιμάκια Ελεγκτικών φορέων) καθώς και για αυτοματοποιημένες ειδοποιήσεις που αποστέλλει το σύστημα σε κατά περίπτωση σχετικά συμβάντα ή ορόσημα (όπως ενδεικτικά η υποβολή προσφοράς από συγκεκριμένο Οικονομικό Φορέα και η ολοκλήρωση της διαδικασίας αποσφράγισης).

Στο Βασικό Μενού της Αρχική Σελίδας ο χρήστης επιλέγει το ρόλο του και στη συνέχεια τις σχετικές αρμοδιότητες καθώς και τις επιμέρους επιλογές που παρατίθενται. Οι επιλογές που εμφανίζονται εδώ προκύπτουν με βάση την Αίτηση Εγγραφής του χρήστη και το σχετικό Πίνακα Χορήγησης Κωδικών (αρχείο excel) όπου δηλώθηκε ο επιθυμητός ρόλος και κατ' επέκταση οι σχετικές αρμοδιότητες. Το παρόν κεφάλαιο εστιάζει στις διαδικασίες, ροές και ενέργειες που εκτελεί ο χειριστής ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού για λογαριασμό μιας Αναθέτουσας Αρχής, και ως εκ τούτου επιλέγεται ο ρόλος «Χειριστής».

Εικόνα 164: Επιλογή ρόλου (αρμοδιότητα) «Χειριστής»

Ο χειριστής ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Χειριστής) → Σχεδιασμός και Διαχείριση → Κονσόλα Διαχείρισης και οδηγείται στην Κονσόλα Διαχείρισης διαγωνισμών:

Εικόνα 165: Κονσόλα Διαχείρισης

Τα κύρια σημεία της Κονσόλας Διαχείρισης είναι τα εξής:

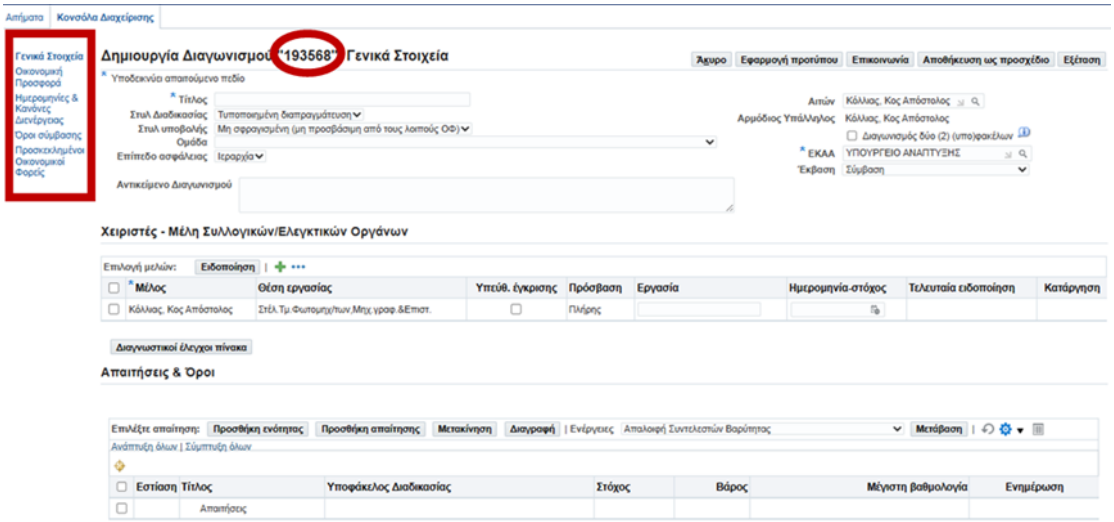
Δημοσιεύσεις: περιλαμβάνονται οι δημοσιευμένες από τον χειριστή ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες («κάτοχος») ή εκείνες στις οποίες έχει απλά πρόσβαση («Μέλος»).

Προσχέδια: περιλαμβάνονται τα προσχέδια (προς δημοσιοποίηση) των ηλεκτρονικών διαγωνιστικών διαδικασιών του χειριστή

Γρήγοροι Δεσμοί: μενού επιλογών για ενέργειες διαχείρισης ηλεκτρονικών διαγωνιστικών διαδικασιών. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι κατηγορίες επιλογών:

- Δημιουργία: δημιουργία Διαγωνισμών (eRFQ), Προσκλήσεων Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (eRFI), Πλειστηριασμών (eAuction) και Ομάδας. Δυνατότητα αντιγραφής δημοσιευμένης ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας.
- Διαχείριση: διαχείριση Προσχεδίων και Ομάδων (αντιγραφή, διαγραφή, ενημέρωση, αναίρεση κλειδώματος)

Για την έναρξη του σχεδιασμού ενός νέου ηλεκτρονικού διαγωνισμού ο χειριστής της Αναθέτουσας Αρχής πηγαίνει στο κάτω μέρος της οθόνης στην περιοχή Γρήγοροι Δεσμοί και από τη στήλη Δημιουργία επιλέγει «Διαγωνισμός». Δημιουργείται το προσχέδιο του ηλεκτρονικού Διαγωνισμού.

Εικόνα 166: Δημιουργία Προσχεδίου & Καρτέλες Προσχεδίου

Στην ηλεκτρονική διαγωνιστική διαδικασία αποδίδεται ένας μοναδικός αύξων αριθμός. Το Προσχέδιο αποτελείται από πέντε (5) καρτέλες: Γενικά στοιχεία, Οικονομική Προσφορά, Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας, Όροι σύμβασης και Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς. Για τις περιπτώσεις ανοικτών διαγωνιστικών διαδικασιών απαιτείται η συμπλήρωση μόνο των τριών (3) πρώτων καρτελών.

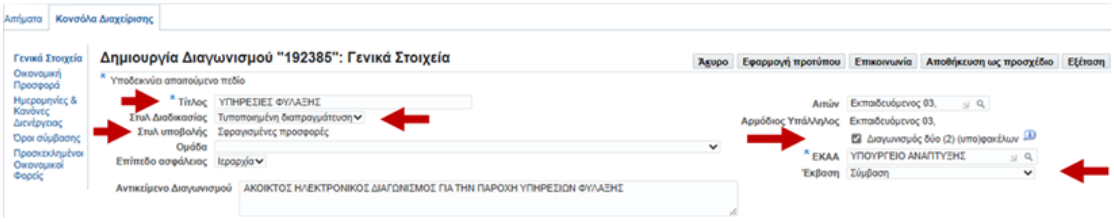
16.2.1 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΑΣ «ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ». ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Η καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» αφορά στη συμπλήρωση γενικών στοιχείων της διαδικασίας και στην επισύναψη των εγγράφων της διαδικασίας. Αποτελείται από τις περιοχές:

- Αρχική περιοχή
- Πρόσθετες παράμετροι
- Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων
- Απαιτήσεις & Όροι
- Σημειώσεις και συνημμένα

16.2.1.1 ΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ

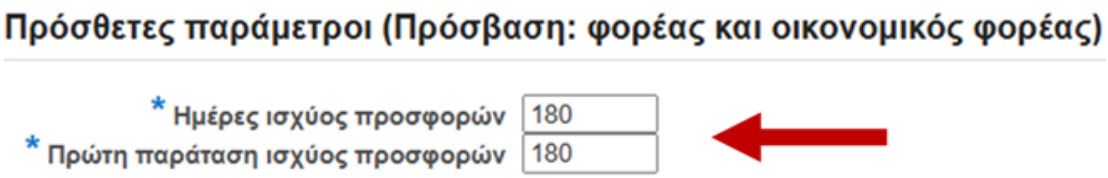
Συνιστάται για τις ανοικτές διαδικασίες, η πρώτη ενέργεια να είναι η επιλογή του check-box «Διαγωνισμός δύο (2) (υπο)φακέλων», προκειμένου να προσδιοριστεί ότι ο ηλεκτρονικός διαγωνισμός θα διαθέτει δύο (υπο)φακέλους σύμφωνα με ότι προβλέπεται στο άρθρο 100 του Ν.4412/16. Παράλληλα, το εν λόγω check-box προσδιορίζει αυτόματα την παράμετρο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού Στυλ υποβολής: «Σφραγισμένες προσφορές».

Εικόνα 167: Αρχική παραμετροποίηση προσχεδίου

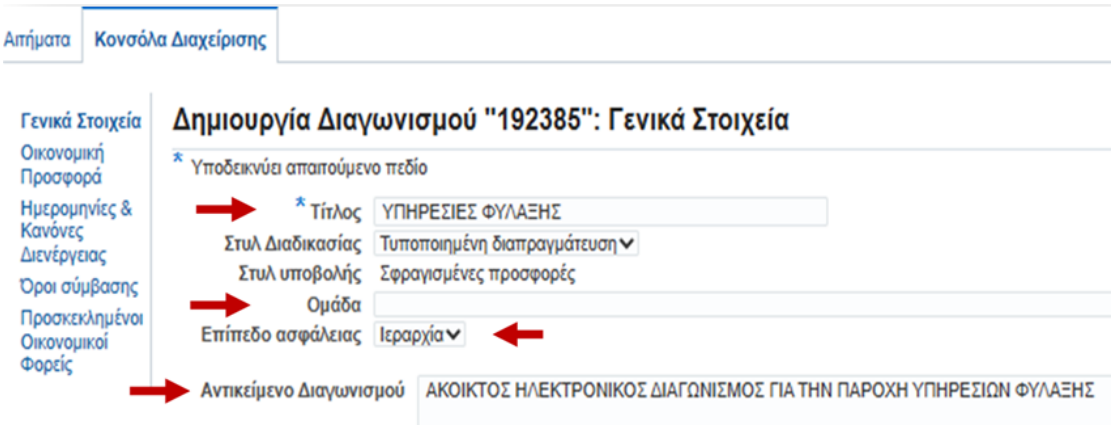
Στο drop-down list «Εκβαση», είναι προεπιλεγμένη από το σύστημα η τιμή «Σύμβαση». Αν πρόκειται για διαγωνιστική διαδικασία που αφορά Συμφωνία Πλαίσιο ο χειριστής θα πρέπει να επιλέξει την αντίστοιχη έκβαση. Ως προς το drop-down list «Στυλ διαδικασίας» έρχεται προ-συμπληρωμένο με την τιμή «Τυποποιημένη διαπραγμάτευση» και προτείνεται να μην το αλλάζει ο χειριστής. Για την πρώτη

αποθήκευση του προσχεδίου διαγωνισμού θα πρέπει να συμπληρωθούν τα υποχρεωτικά στοιχεία που φέρουν αστερίσκο (*) όπως «*Τίτλος» της Διακήρυξης της διαγωνιστικής διαδικασίας στην αρχή της καρτέλας και «*Ημέρες ισχύος προσφορών» και «*Πρώτη παράταση ισχύος προσφορών» που βρίσκονται πιο κάτω στην ίδια καρτέλα του συστημικού προσχεδίου και στην Ενότητα: «Πρόσθετες παράμετροι (Πρόσβαση: φορέας και οικονομικός φορέας)».

Εικόνα 168: Ημέρες ισχύος προσφορών

Τώρα ο χειριστής δύναται να πατήσει το button «Αποθήκευση ως προσχέδιο» προκειμένου να αποθηκεύσει το προσχέδιο για πρώτη φορά. Στην συνέχεια συμπληρώνει το πεδίο «Αντικείμενο Διαγωνισμού».

Εικόνα 169: Λοιπά στοιχεία παραμετροποίησης προσχεδίου

Το πεδίο «Ομάδα» δεν είναι υποχρεωτικής συμπλήρωσης και παραμένει συνήθως κενό για τις τυπικές ανοικτές διαδικασίες. Μπορεί ωστόσο να φανεί χρήσιμο σε περιπτώσεις ομαδοποίησης ηλεκτρονικών διαδικασιών, όπως ενδεικτικά, για τα Δυναμικά Συστήματα Αγοράς (π.χ. δρομολόγια μεταφοράς μαθητών) ή για τα mini call-offs

(Εκτελεστικές Συμβάσεις) μιας διαδικασίας Συμφωνίας Πλαίσιο. Το drop-down list «Επίπεδο ασφάλειας» έρχεται προ-συμπληρωμένο με την τιμή «Ιεραρχία» και προτείνεται να μην το αλλάζει ο χειριστής.

Ακολουθεί μια αναλυτική παράθεση των στοιχείων της αρχικής παραμετροποίησης ενός προσχεδίου :

Τίτλος: Ελεύθερο κείμενο όπου συμπληρώνεται ότι εξυπηρετεί την Αναθέτουσα Αρχή για την ταυτοποίηση της εν λόγω διαδικασίας. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να καταχωριστεί είτε συνοπτικός τίτλος για τον διαγωνισμό, είτε αριθμός Διακήρυξης, είτε αριθμός πρωτοκόλλου σχετικής Απόφασης διενέργειας.

Αντικείμενο Διαγωνισμού: Εδώ ο χειριστής περιγράφει πιο αναλυτικά το αντικείμενο του διαγωνισμού Προμήθειας ή/και Υπηρεσίας παρέχοντας ενδεχομένως και κάποιες επιπλέον χρήσιμες πληροφορίες όπως την προϋπολογισθείσα δαπάνη, το χρηματοδοτικό πρόγραμμα, κριτήριο ανάθεσης, κ.ο.κ.

Διαγωνισμός δύο (2) υποφακέλων: Η εν λόγω παράμετρος επιλέγεται στην πλειοψηφία των ηλεκτρονικών διαδικασιών. Στη διαδικασία του άρθρου 27 του ν.4412/2016, τα στοιχεία των προσφορών υποβάλλονται σε διακριτούς φακέλους. Δεν θα πρέπει να συγχέεται με τον τρόπο/χρόνο αποσφράγισης των (υπο)φακέλων. Η μη επιλογή αυτής της παραμέτρου κατά το σχεδιασμό του διαγωνισμού, είναι ένα από τα στοιχεία του διαγωνισμού που μετά τη δημοσίευση αυτού δεν τροποποιούνται. Επίσης, η μη επιλογή αυτής της παραμέτρου σημαίνει ότι ο ηλεκτρονικός διαγωνισμός (eRFQ) παραμένει ενός (υπο)φακέλου (default setting) με συνέπεια να μην εκτελεστεί ο διαγωνισμός σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 100 του ν.4412/2016. Για παράδειγμα, μετά την αποσφράγιση ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού (eRFQ) ενός (υπο)φακέλου, τα στοιχεία των προσφορών είναι άμεσα προσβάσιμα από τους συμμετέχοντες Οικονομικούς Φορείς.

Στυλ Διαδικασίας: Το εν λόγω πεδίο παίρνει αυτόματα την τιμή «Τυποποιημένη διαπραγμάτευση» όταν επιλέγεται η παράμετρος «Διαγωνισμός δύο (2) υποφακέλων», Άλλη τιμή που μπορεί να λάβει είναι «Μεγάλη διαπραγμάτευση», η οποία σε περίπτωση διαγωνισμών με πολλά αντικείμενα/γραμμές περιέχει φίλτρα για την

εμφάνιση/διαχείριση αυτών. Προτείνεται να χρησιμοποιείται η επιλογή «Τυποποιημένη διαπραγμάτευση», καθώς η επιλογή «Μεγάλη διαπραγμάτευση» δεν δίνει τη δυνατότητα κατακύρωσης μέσω υπολογιστικού φύλλου και συγχέει τους προσφέροντες. Σημειώνεται ότι μετά την αποθήκευση δεν τροποποιείται η αρχική επιλογή.

Στυλ Υποβολής: Οι επιλογές που δίνονται από το drop-down list του εν λόγω πεδίου διαφέρουν μεταξύ eRFQ και eRFI. Στην περίπτωση ενός eRFQ, οι τιμές που μπορεί να λάβει το εν λόγω πεδίο είναι: «Μη σφραγισμένη (μη προσβάσιμη από τους λοιπούς ΟΦ)», η οποία επιλέγεται μόνο στην Απευθείας Ανάθεση και «Σφραγισμένη», η οποία επιλέγεται στις περιπτώσεις που επιβάλλεται να πραγματοποιηθεί αποσφράγιση των προσφορών. Το εν λόγω πεδίο παίρνει αυτόματα την τιμή «Σφραγισμένη» όταν επιλέγεται η παράμετρος «Διαγωνισμός δύο (2) υποφακέλων». Στην περίπτωση ενός eRFI, οι τιμές που μπορεί να λάβει το εν λόγω πεδίο είναι: «Μη σφραγισμένη (μη προσβάσιμη από τους λοιπούς ΟΦ)», η οποία δεν επιλέγεται σε κάποια διαδικασία eRFI, «Μη σφραγισμένη (προσβάσιμη από τους λοιπούς ΟΦ)», η οποία επιλέγεται μόνο στην αρχική πρόσκληση για Δυναμικό Σύστημα Αγορών και «Σφραγισμένη», οποία επιλέγεται στις λοιπές περιπτώσεις που επιβάλλεται να πραγματοποιηθεί αποσφράγιση των αιτήσεων συμμετοχής.

Ομάδα: Δεν απαιτείται η δημιουργία ομάδας για μία συγκεκριμένη διαδικασία αλλά μόνο στην περίπτωση πολλαπλών διαδικασιών. Η διαχείριση της λειτουργικότητας «Ομάδα» περιγράφεται αναλυτικά στην (υπο)ενότητα 16.7.3.

Επίπεδο Ασφαλείας: Επιλέγεται πάντα η τιμή «Ιεραρχία» (default setting). Εάν επιλεγεί η τιμή «Δημόσιο», ο διαγωνισμός θα είναι προσβάσιμος από όλους τους χρήστες.

Έκβαση: Στο εν λόγω drop-down list επιλέγονται μία από τις δύο ακόλουθες τιμές : «Σύμβαση» και «Συμφωνία Πλαίσιο». Οι λοιπές τιμές δεν επιλέγονται. Σημειώνεται ότι μετά την αποθήκευση δεν τροποποιείται η αρχική επιλογή.

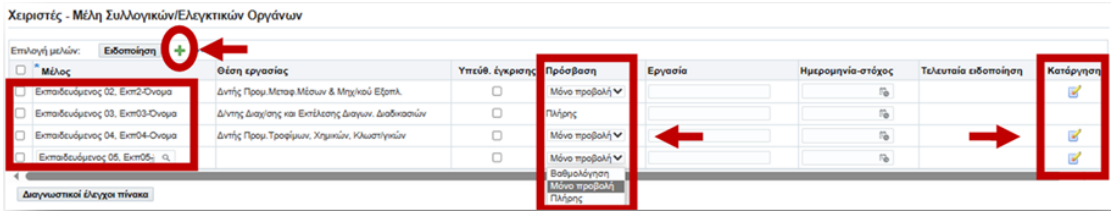
Πρόσθετες παράμετροι (Πρόσβαση: φορέας και οικονομικός φορέας): Εδώ συμπληρώνονται οι ημέρες ισχύος προσφορών (και παράταση αυτών) όπως

αναφέρονται στη Διακήρυξη. Ειδική μνεία γίνεται για την περίπτωση ενός eRFI το οποίο δημιουργείται στα πλαίσια της αρχικής φάσης ενός Δυναμικού Συστήματος Αγορών όπου στο εν λόγω πεδίο συμπληρώνονται οι ημέρες ισχύος προσφορών για όλο το διάστημα ισχύος του ΔΣΑ (π.χ. 1460 ημέρες).

16.2.1.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ - ΜΕΛΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ/ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Στην ενότητα «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» ο χειριστής μπορεί να δώσει πρόσβαση στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό σε άλλους χρήστες του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ (π.χ. άλλους χειριστές ή/και μέλη Επιτροπής Διαγωνισμού ή/και μέλη Κλιμακίου Ελέγχου π.χ. της ΕΑΔΗΣΥ ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου), οι οποίοι ενδέχεται κατά την διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας να απαιτήσουν πρόσβαση στον συγκεκριμένο ηλεκτρονικό διαγωνισμό προκειμένου για ενέργεια ή/και επισκόπηση ή/και έλεγχο βάσει των αρμοδιοτήτων τους.

Η προσθήκη κι άλλων χρηστών γίνεται επιλέγοντας το icon («+») προκειμένου να ανοίξει μία πρόσθετη γραμμή στο σχετικό πίνακα, κάτω (ή πάνω) από τη γραμμή με το όνομα του χειριστή. Ο χειριστής πληκτρολογεί στη σχετική στήλη της νέας γραμμής το ονοματεπώνυμο του χρήστη και μέσα από την λειτουργία της αναζήτησης προσθέτει το σχετικό χρήστη, είτε πατώντας το πλήκτρο tab (στηλοθέτης) στο πληκτρολόγιο ή εναλλακτικά επιλέγοντας το icon (εικονίδιο αναζήτησης -«μεγεθυντικός φακός»). Μετά την προσθήκη διάφορων χρηστών εμφανίζεται η παρακάτω οθόνη:

Εικόνα 170: Προσθήκη χρηστών & καθορισμός επιπέδου πρόσβασης

Ο χειριστής επιλέγει το είδος της πρόσβασης από την αναδυόμενη λίστα, για παράδειγμα «Μόνο προβολή» προκειμένου το συγκεκριμένο άτομο να έχει πρόσβαση για προβολή/ανάγνωση των στοιχείων του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (τέτοια πρόσβαση δίνεται π.χ. σε μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού, σε μέλος Κλιμακίου Ελέγχου, κ.α.). Η επιλογή «Βαθμολόγηση» έχει εφαρμογή μόνο σε περιπτώσεις διαγωνιστικών διαδικασιών συμφερότερης προσφοράς με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής όπου η Επιτροπή Διαγωνισμού προχωρά σε καταχώριση βαθμολογίας της τεχνικής προσφοράς. Το δικαίωμα «Πλήρους» πρόσβασης μπορεί να δοθεί σε άλλον πιστοποιημένο χρήστη της Αναθέτουσας Αρχής που αντικαθιστά/αναπληρώνει τον χειριστή. Ο εν λόγω χρήστης δύναται να στείλει απευθείας μήνυμα σε έναν συμμετέχοντα οικονομικό φορέα μέσω του πεδίου «Επικοινωνία». Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι ο χρήστης που θα προστεθεί στην λόγω ενότητα, ακόμη και με «πλήρη» πρόσβαση, δεν δύναται να προβεί στην ενέργεια του αποκλεισμού οικονομικού φορέα ή να προβεί στην ενέργεια της κατακύρωσης ή να δώσει εκείνος πρόσβαση σε άλλους χρήστες στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό.

Σημειώνεται ότι η τελευταία στήλη δεξιά του πίνακα «Κατάργηση» δίνει την δυνατότητα, μέσω του σχετικού εικονιδίου («μολύβι»), κατάργησης των χρηστών που έχουν πρόσβαση στη συγκεκριμένη ηλεκτρονική διαγωνιστική διαδικασία. Επίσης, συνιστάται να μην συμπληρώνονται τα λοιπά πεδία, όπως Υπεύθυνος Έγκρισης καθώς και Εργασία και Ημερομηνία-στόχος. Σημειώνεται ότι κατά το σχεδιασμό του Προσχεδίου, δεν απαιτείται από τον χειριστή να παραχωρήσει πρόσβαση στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού. Η πρόσβαση θα πρέπει να δοθεί οπωσδήποτε πριν την αποσφράγιση των φακέλων των προσφορών για να είναι δυνατή η πραγματοποίηση αυτής.

16.2.1.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ & ΌΡΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

Στην περιοχή αυτή δύναται να εισαχθούν οι τεχνικές απαιτήσεις και οι όροι της Διακήρυξης ώστε οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να μπορούν να απαντήσουν στις απαιτήσεις της Διακήρυξης. Ουσιαστικά, είναι η περιοχή όπου δύναται ο χειριστής να εισάγει το φύλλο συμμόρφωσης προδιαγραφών και όρων.

Η εισαγωγή των απαιτήσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί:

• είτε με άμεση καταχώριση από την χρήστη

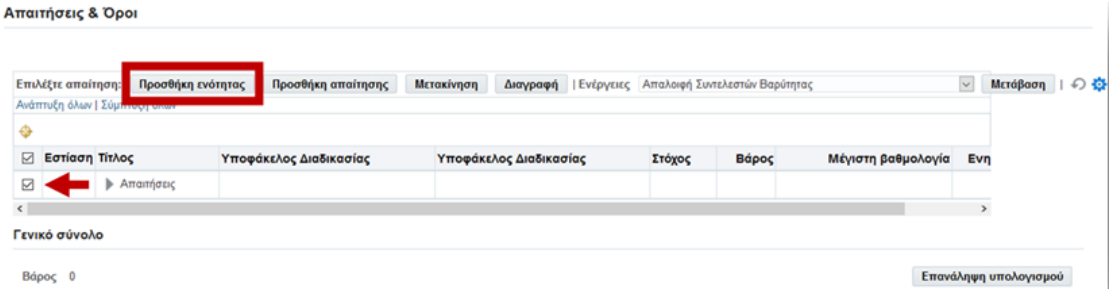
• είτε μέσω υπολογιστικού φύλλου, στην περίπτωση πολλών απαιτήσεων

• είτε επιλέγοντας προσθήκη ενιαίας τεχνικής προδιαγραφής

Δεν προτείνεται η εισαγωγή πολλών απαιτήσεων και όρων. Συνιστάται η εισαγωγή μόνο μιας Γενικής Απαίτησης, η οποία τεχνικά είναι απαραίτητη για την ομαλή υποβολή προσφορών. Τούτο ισχύει ειδικότερα στην περίπτωση διαγωνισμού δύο (υπο)φακέλων με κριτήριο ανάθεσης «μόνο βάσει τιμής». Εάν δεν υπάρχει μία τουλάχιστον Γενική Απαίτηση στην περιοχή «Απαιτήσεις & Όροι», δεν μπορεί να υποβληθεί προσφορά.

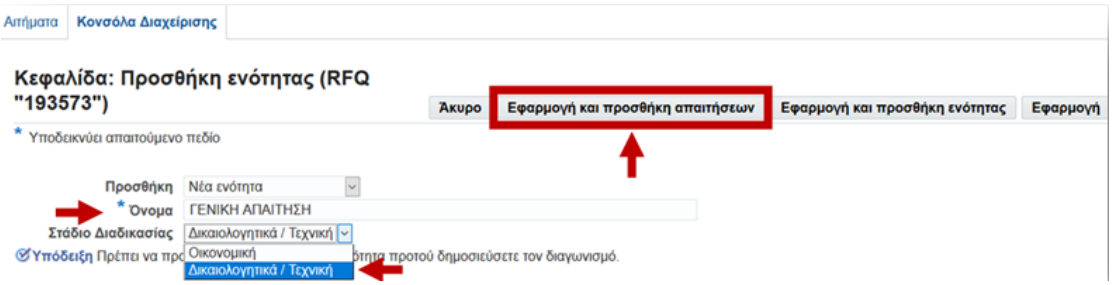
Αντιθέτως, στη περίπτωση διαγωνισμού δύο (υπο)φακέλων «βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής», μπορεί να υποβληθεί προσφορά έστω κι αν δεν υπάρχει μία Γενική Απαίτηση με την προϋπόθεση ότι ο χειριστής έχει εντάξει στην περιοχή «Απαιτήσεις & Όροι» τα κριτήρια βαθμολόγησης. Παρακάτω, στην (υπο)ενότητα 16.2.6 «Μελέτη Περίπτωσης» παρατίθεται αναλυτικό παράδειγμα καταχώρισης κριτηρίων βαθμολόγησης για έναν διαγωνισμό δύο (υπο)φακέλων με κριτήριο ανάθεσης την συμφερότερη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής.

Προκειμένου ο χειριστής να εισάγει μία Γενική Απαίτηση, επιλέγει το check-box αριστερά της ενότητας Απαιτήσεις και κατόπιν επιλέγει το button «Προσθήκη ενότητας» προκειμένου να προσθέσει μία νέα ενότητα.

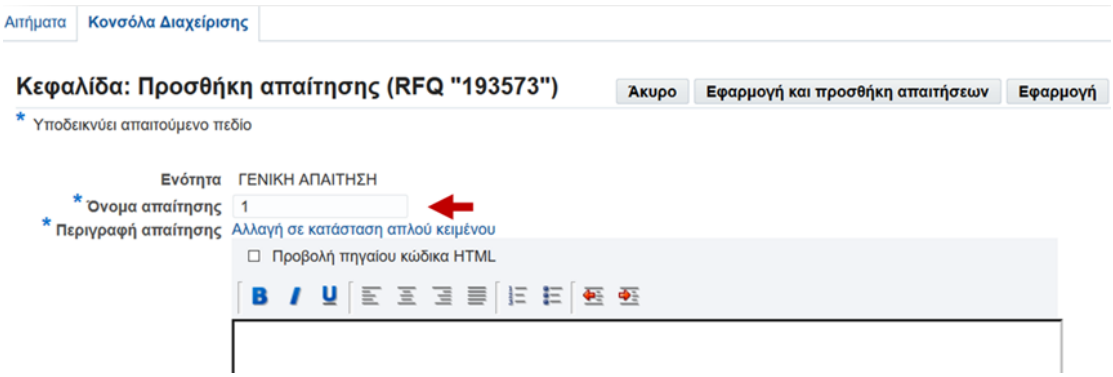
Εικόνα 171: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 1)

Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής καταχωρίζει το σχετικό όνομα της νέας ενότητας, π.χ. «Γενική Απαίτηση» και επιλέγει από το drop-down list το στάδιο διαδικασίας Δικαιολογητικά / Τεχνική προκειμένου να προσδιορίσει τον (υπο)φάκελο όπου θα περιλαμβάνεται η εν λόγω νέα ενότητα απαιτήσεων και όρων. Κατόπιν επιλέγει το button «Εφαρμογή και προσθήκη απαιτήσεων» για να αποθηκεύσει τις επιλογές του και να προχωρήσει στην προσθήκη μιας απαίτησης ή ενός όρου.

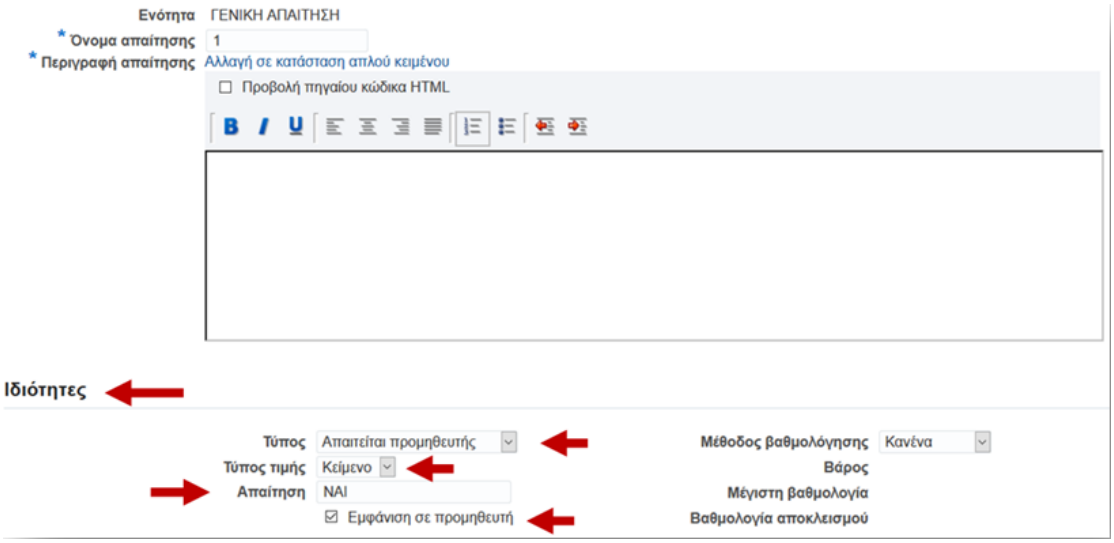
Εικόνα 172: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 2)

Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής καταχωρεί το «Όνομα απαίτησης». Δεν απαιτείται κάποια περιγραφή, ήτοι αρκεί μια μοναδική ανά απαίτηση/όρο αλφαριθμητική ή αριθμητική αναφορά, ενδεικτικά «1» ή «Α1».

Εικόνα 173: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 3)

Ο χειριστής ορίζει τις «Ιδιότητες» της απαίτησης που βρίσκονται στο κάτω μέρος της εν λόγω φόρμας, όπως Τύπος: Απαιτείται Προμηθευτής, Τύπος τιμής: Κείμενο, Απαίτηση: ΝΑΙ. Τέλος, και επιλέγει το check-box «Εμφάνιση σε προμηθευτή».

Εικόνα 174: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 4)

Πιο αναλυτικά, οι «Ιδιότητες» μίας Απαίτησης (ή όρου) έχουν ως εξής:

Τύπος: Ο χειριστής μπορεί να επιλέξει τις εξής ιδιότητες στα χαρακτηριστικά των απαιτήσεων:

Μόνο εμφάνιση (απαίτηση χωρίς δυνατότητα απάντησης από τους οικονομικούς φορείς, χρησιμοποιείται ενδεικτικά σε περιπτώσεις που πρόκειται για τίτλο μιας υποενότητας απαιτήσεων ή/και για επισημάνσεις οι οποίες δεν χρήζουν απάντησης αλλά είναι μόνο ενημερωτικές)

Απαιτείται προμηθευτής (απαίτηση για την οποία απαιτείται υποχρεωτικά απάντηση από τον οικονομικό φορέα)

Προμηθευτής προαιρετικός (απαίτηση με μη υποχρεωτική δυνατότητα απάντησης από τον οικονομικό φορέα)

Εσωτερικό προαιρετικό, Απαιτείται εσωτερικό (απαιτήσεις που αποτελούν κριτήρια αξιολόγησης/βαθμολόγησης με προαιρετική ή υποχρεωτική δυνατότητα καταχώριση της βαθμολογίας στην περίπτωση διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής)

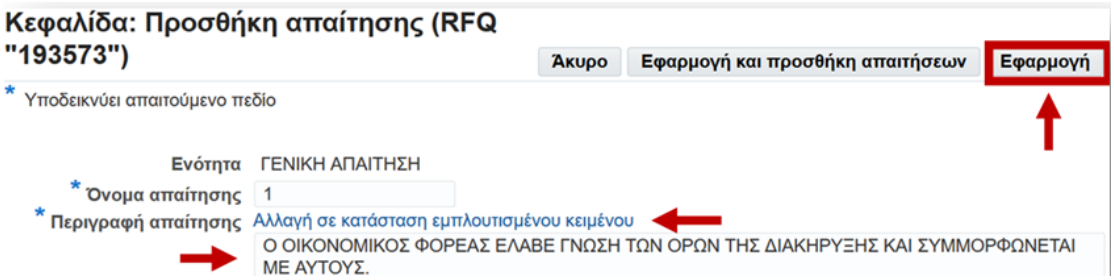
Σημείωση: Όποια απαίτηση χαρακτηρίζεται «εσωτερική» δεν τη βλέπουν οι χρήστες των οικονομικών φορέων καθότι αφορά μόνο εσωτερικούς χρήστες (χειριστές, μέλη Επιτροπών Διαγωνισμού, μέλη Ελεγκτικών Κλιμακίων).

Τύπος τιμής: Ο χειριστής μπορεί να επιλέξει τις τιμές κείμενο, αριθμό, URL και ημερομηνία προκειμένου να θέσει κανόνες για το μορφότυπο της απάντησης που μπορεί να δοθεί στην εκάστοτε απαίτηση. Δεν επιτρέπεται η χρήση της τιμής URL.

Απαίτηση: Αποτελεί πεδίο για την καταχώρηση μιας υπόδειξης όσον αφορά τη σχετική απαιτούμενη ή/και επιθυμητή απάντηση («στόχος»). Αν αφορά υπόδειξη προς τους οικονομικούς φορείς, θα πρέπει να επιλεγεί και το check-box «Εμφάνιση σε προμηθευτή» προκειμένου να είναι ορατή η σχετική υπόδειξη στους χρήστες των οικονομικών φορέων.

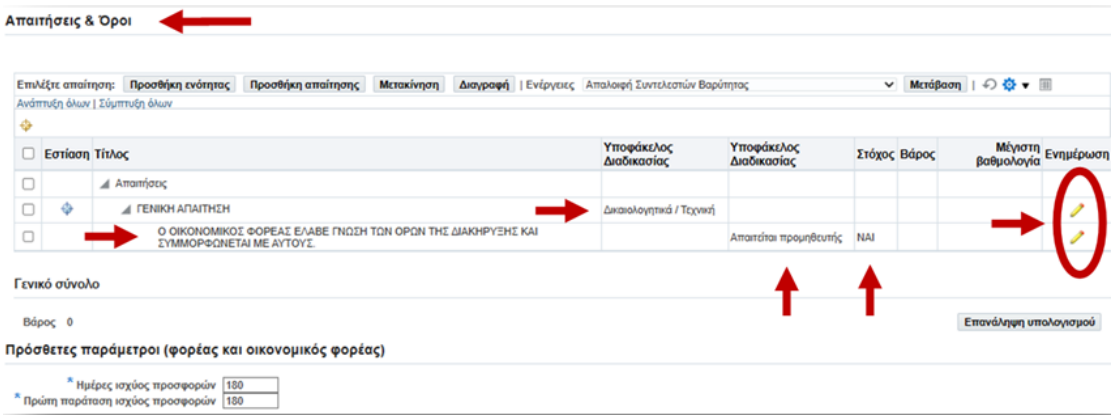
Ο χειριστής καταχωρίζει την «Περιγραφή απαίτησης», ενώ δύναται, εφόσον το επιθυμεί ή απαιτείται (λόγω έκδοσης του browser), να επιλέξει κατά περίπτωση την «Αλλαγή σε κατάσταση απλού κειμένου» ή «Αλλαγή σε κατάσταση εμπλουτισμένου κειμένου». Κατόπιν της σύνταξης του κειμένου της απαίτησης ή του όρου, ο χειριστής

επιλέγει το button «Εφαρμογή» για να αποθηκεύσει τις επιλογές του και να επιστρέψει στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του προσχεδίου του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

Εικόνα 175: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 5)

Επιστρέφοντας στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» και στην ενότητα Απαιτήσεις & Όροι, ο χειριστής του ηλεκτρονικού διαγωνισμού επιβεβαιώνει την εισαγωγή της γενικής απαίτησης. Σημειώνεται ότι ο χειριστής μπορεί να κάνει χρήση του icon («μολύβι») στη στήλη «Ενημέρωση» προκειμένου να προβεί σε αλλαγές/διορθώσεις είτε στην Ενότητα είτε στην Απαίτηση.

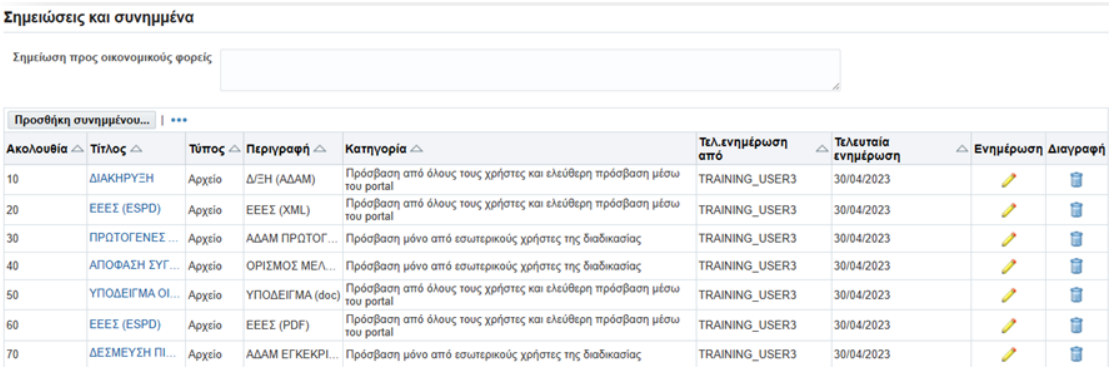

Εικόνα 176: Προσθήκη Απαίτησης (Βήμα 6)

Σημειώνεται ότι στην (υπο)ενότητα 16.2.6 «Μελέτη Περίπτωσης» παρατίθεται αναλυτικό παράδειγμα καταχώρισης απαιτήσεων και κριτηρίων βαθμολόγησης ενός διαγωνισμού δύο (υπο)φακέλων με κριτήριο ανάθεσης την συμφερότερη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής.

16.2.1.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

Στην περιοχή αυτή θα πρέπει να επισυναφθεί το σύνολο των αρχείων που αφορούν την ανάθεση της Σύμβασης. Ενδεικτικά, το τεύχος της Διακήρυξης, το Παράρτημα με το ΕΕΕΣ (εάν δεν έχει ενσωματωθεί με τη Διακήρυξη) σε μορφότυπο PDF, το ΕΕΕΣ σε μορφότυπο XML, πιθανά υποδείγματα σε επεξεργάσιμη μορφή (.doc), κ.α. Παράλληλα, ο χειριστής του διαγωνισμού θα πρέπει να επισυνάπτει και τα σχετικά έγγραφα του «φακέλου δημόσιας σύμβασης» που σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν.4412/2016 «Συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης» τηρούνται στον ηλεκτρονικό τόπο της διαδικασίας ανάθεσης (π.χ. Πρωτογενές & Εγκεκριμένο Αίτημα με ΑΔΑΜ, Απόφαση συγκρότησης μελών Επιτροπής Διαγωνισμού, κ.ο.κ.).

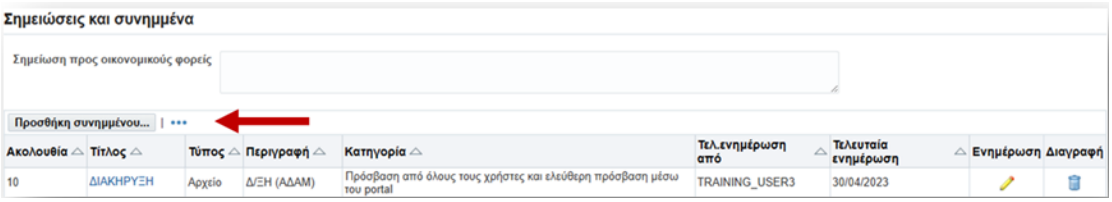
Εικόνα 177: Ενότητα Σημειώσεις & Συνημμένα

Επισημαίνεται ότι δεν πρέπει να συγχέεται η ενότητα Σημειώσεις & Συνημμένα με τη λειτουργικότητα «Επικοινωνία», μέσω της οποίας, βάσει των κείμενων διατάξεων, κοινοποιούνται/διακινούνται/διαβιβάζονται έγγραφα του διαγωνισμού από τον έναν χρήστη στον άλλον (ενδεικτικά αναφέρονται οι αποφάσεις της Αναθέτουσας Αρχής από τον χειριστή προς τους συμμετέχοντες, τα πρακτικά αξιολόγησης από τον Πρόεδρο της Επιτροπής προς τον χειριστή, οι προσκλήσεις υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης από τον χειριστή προς τους προσωρινούς αναδόχους, κ.ο.κ.).

Σε ότι αφορά την πρόσβαση των χρηστών του συστήματος στα συνημμένα του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, ισχύουν οι εξής «Κατηγορίες»:

- «Πρόσβαση μόνο από εσωτερικούς χρήστες της διαδικασίας»: πρόσβαση μόνο από εμπλεκόμενους εσωτερικούς χρήστες, ήτοι χειριστές, μέλη Επιτροπής Διαγωνισμού και μέλη Ελεγκτικών Φορέων
- «Πρόσβαση από όλους τους χρήστες και ελεύθερη πρόσβαση μέσω του portal»: πρόσβαση από πιστοποιημένους χρήστες όπως οι χειριστές, τα μέλη Επιτροπής Διαγωνισμού και τα μέλη Ελεγκτικών Φορέων και οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, καθώς και ελεύθερη πρόσβαση μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ για οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο (π.χ. Διακήρυξη, ΕΕΕΣ σε μορφή xml και pdf, Ανακοινώσεις, κ.α.)
- «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ»: πρόσβαση μόνο από πιστοποιημένους χρήστες όπως οι χειριστές, τα μέλη Επιτροπής Διαγωνισμού και τα μέλη Ελεγκτικών Φορέων και οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς (π.χ.: Πρακτικά Επιτροπής Διαγωνισμού, Απόφαση Έγκρισης Πρακτικού/κών Επιτροπής Διαγωνισμού, Απόφαση Κατακύρωσης, Δικαιολογητικά κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου, κ.α.). Επισημαίνεται ότι η κατηγορία αυτή επιλέγεται για επισύναψη των εγγράφων που εκδίδονται μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών.

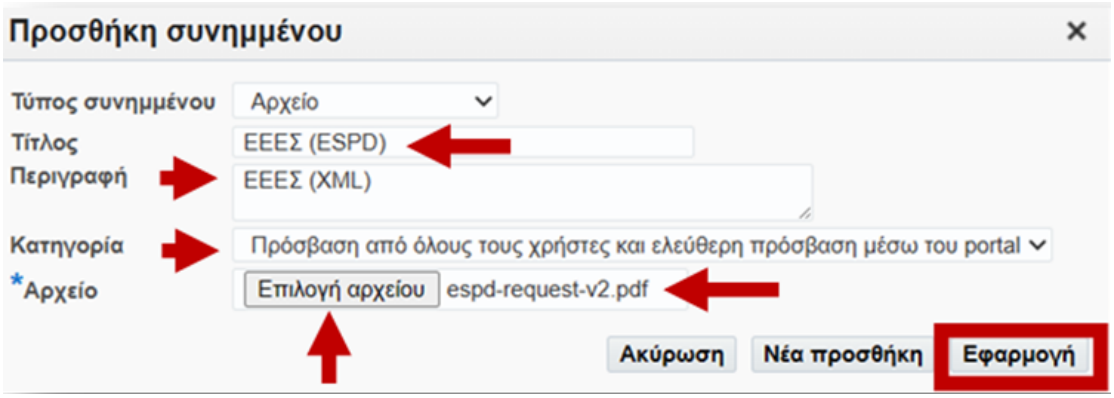
Η επισύναψη των εγγράφων στον ηλεκτρονικό χώρο Σημειώσεις και Συνημμένα πραγματοποιείται ως εξής: Ο χειριστής επιλέγει το button «Προσθήκη συνημμένου».

Εικόνα 178: Επισύναψη εγγράφων στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα (Βήμα 1)

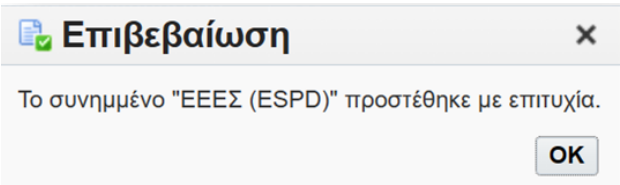
Στη συνέχεια εμφανίζεται η ακόλουθη οθόνη όπου ο χειριστής συμπληρώνει τον τίτλο, μια σύντομη περιγραφή και την κατηγορία όσον αφορά το προς επισύναψη έγγραφο

και αναζητά το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο στον υπολογιστή του με το button «Επιλογή αρχείου».

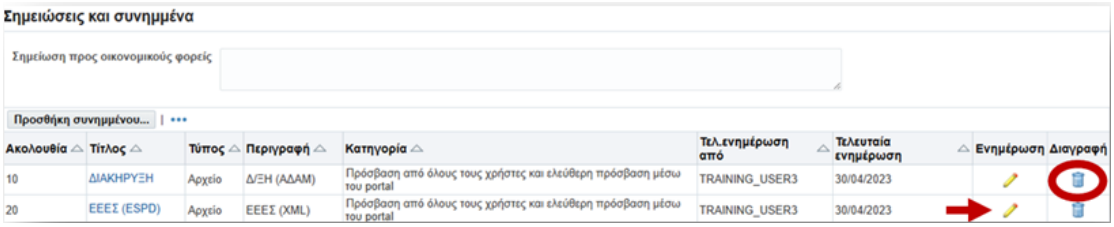
Εικόνα 179: Επισύναψη εγγράφων στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα (Βήμα 2)

Στη συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το button «Εφαρμογή» για να εισάγει το συνημμένο και να μεταβεί στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία ή το button «Νέα Προσθήκη» εάν επιθυμεί να επισυνάψει νέο συνημμένο. Μετά το τέλος της ενέργειας εμφανίζεται το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης της επισύναψης του συνημμένου.

Εικόνα 180: Επιβεβαίωση επιτυχούς επισύναψης εγγράφου (Βήμα 3)

Στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα εμφανίζονται σε έναν ενιαίο πίνακα τα συνημμένα με όλα τα επιμέρους στοιχεία τους όπως ο τίτλος και η περιγραφή τους, η κατηγορία συνημμένου/πρόσβασης, τα στοιχεία του χρήστη που πραγματοποίησε την ενέργεια, η ημερομηνία επισύναψης/ενημέρωσης, κ.α. Η ενημέρωση και διαγραφή συνημμένων εγγράφων προσχεδίου γίνεται ως εξής:

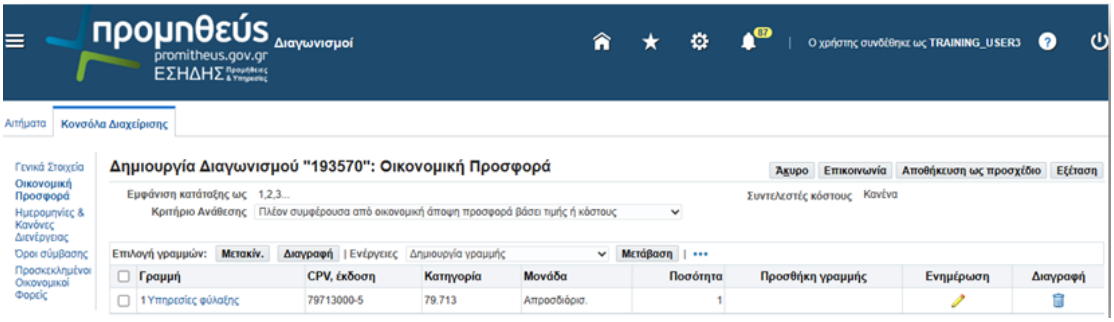

Εικόνα 181: Ενημέρωση και Διαγραφή αναρτημένων εγγράφων προσχεδίου

Επιλέγοντας το icon ενημέρωσης («μολύβι») ο χειριστής μπορεί να τροποποιήσει τα συνημμένα του προσχεδίου του. Εάν ο χειριστής επιθυμεί τη διαγραφή ενός συνημμένου στοιχείου επιλέγει το icon της διαγραφής («κάδος απορριμμάτων»).

16.2.2 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΑΣ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ». ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

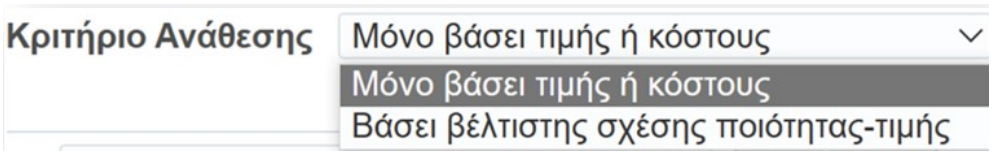
Ο χειριστής επιλέγει την καρτέλα Οικονομική Προσφορά προκειμένου να προσδιορίσει το κριτήριο ανάθεσης καθώς και το αντικείμενο για το οποίο θα υποβάλλουν προσφορά οι συμμετέχοντες. Στην εν λόγω καρτέλα παρουσιάζεται η διάρθρωση του αντικειμένου σε μορφή πίνακα, όπου επιμέρους είδη ή/και υπηρεσίες αποτυπώνονται σε μορφή «Γραμμών» σε αυτόν τον πίνακα, οι οποίες παρατάσσονται είτε αυτοτελώς είτε ως υποσύνολο κάποιας ομάδας ή τμήματος. Η κάθε «Γραμμή» εμπεριέχει σημαντικές πληροφορίες όπως η περιγραφή του είδους ή/και της υπηρεσίας, η ποσότητα, η προϋπολογισθείσα δαπάνη, κ.α..

Εικόνα 182: Καρτέλα Οικονομική Προσφορά

16.2.2.1 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Σε κάθε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής, ο χειριστής διατηρεί την προεπιλεγμένη τιμή (default setting), η οποία βάσει της εφαρμογής είναι η «μόνο βάσει τιμής ή κόστους». Όταν πρόκειται για διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει «βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής» ο χειριστής επιλέγει την αντίστοιχη τιμή από το drop-down list.

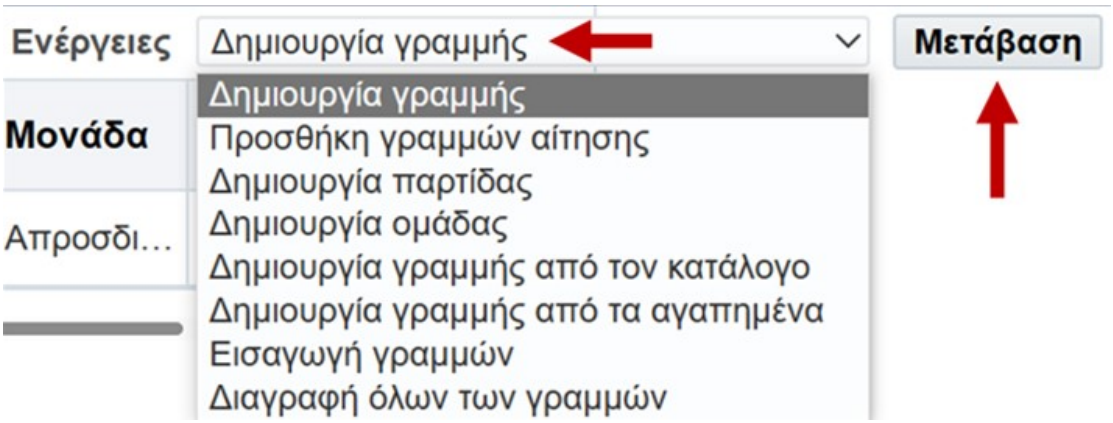
Εικόνα 183: Επιλογή κριτηρίου ανάθεσης (κατακύρωσης)

Επισήμανση: ο χειριστής πρέπει να μεριμνήσει να επιλέξει ορθά το κριτήριο ανάθεσης κατά την σύνταξη του προσχεδίου. Σε περίπτωση εσφαλμένης επιλογής θα επηρεαστεί η ροή των ενεργειών που αφορούν την αποσφράγιση, η οποία θα διενεργηθεί σε μεταγενέστερο χρόνο από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι ο τρόπος αποσφράγισης των (υπο)φακέλων Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς θα πρέπει να ακολουθεί τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν.4412/16 για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει

τιμής και της παρ. 5 του άρθρου 100 του ν.4412/16 για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής.

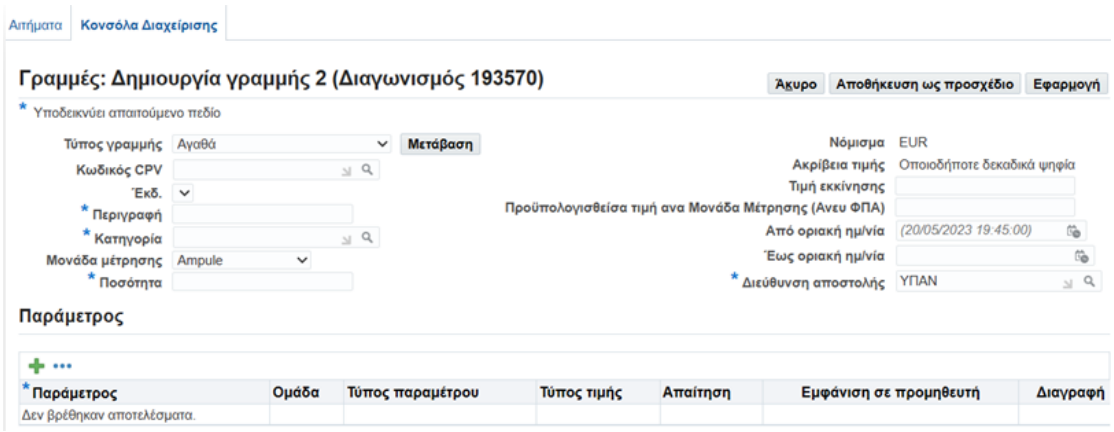
16.2.2.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΙΑΣ (Η ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ) ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

Στο πεδίο «Ενέργειες» ο χειριστής διατηρεί την προεπιλεγμένη τιμή (default setting) του drop-down list, η οποία βάσει της εφαρμογής είναι η «Δημιουργία Γραμμής» και στη συνέχεια επιλέγει το button «Μετάβαση» για να εισάγει την εκάστοτε γραμμή είδους ή υπηρεσίας (π.χ. «Υπηρεσίες φύλαξης»).

Εικόνα 184: Επιλογή ενέργειας "Δημιουργία Γραμμής"

Το σύστημα εμφανίζει την ακόλουθη οθόνη, η οποία χωρίζεται σε δύο μέρη:

Εικόνα 185: Φόρμα καταχώρισης στοιχείων γραμμής είδους/υπηρεσίας

Το πρώτο μέρος ζητά την καταχώριση κάποιων βασικών στοιχείων (CPV, Περιγραφή, Ποσότητα, κ.ο.κ.) του εκάστοτε επιμέρους αντικειμένου («Γραμμή») και του προϋπολογισμού αυτού, ενώ το δεύτερο μέρος αφορά τυχόν εξειδικευμένες τεχνικές επισημάνσεις ή/και απαιτήσεις («Παράμετρος»), οι οποίες κρίνεται ότι χρήζουν ιδιαίτερης μνείας/επισήμανσης ή/και για τις οποίες απαιτείται επιβεβαίωση συμμόρφωσης (ενδεικτικά μία τέτοια απαίτηση/επισήμανση θα μπορούσε να είναι «Οι στολές να αναγράφουν τον όρο “Security” και να είναι μαύρου χρώματος»).

Πιο αναλυτικά, τα βασικά στοιχεία του εκάστοτε επιμέρους αντικειμένου («Γραμμή») έχουν ως εξής:

Τύπος γραμμής: Ο χειριστής διατηρεί την προεπιλεγμένη τιμή του drop-down list, η οποία βάσει της εφαρμογής είναι «Αγαθά». Δεν την αλλάζει ακόμη κι αν η γραμμή αφορά Υπηρεσία.

Κωδικός CPV: Ο χειριστής εισάγει τον κωδικό CPV τους είδους ή της υπηρεσίας είτε πληκτρολογώντας τον στο πεδίο είτε αναζητώντας τον από το αρχείο του συστήματος πατώντας το icon («φακός αναζήτησης»).

Έκδ.: Δεν συμπληρώνεται.

Περιγραφή: Το εν λόγω πεδίο αφορά την περιγραφή του αντικειμένου και συμπληρώνεται αυτοματοποιημένα, κατόπιν της επιλογής του CPV με τα

προβλεπόμενα λεκτικά του Κανονισμού CPV της ΕΕ. Προτείνεται ο χειριστής να παρεμβαίνει στα εν λόγω λεκτικά προκειμένου αυτά να συνάδουν με τα λεκτικά που έχουν χρησιμοποιηθεί στη διακήρυξη προς αποφυγή συγχύσεων ή/και για να αποσαφηνιστεί το είδος ή η υπηρεσία εφόσον απαιτείται (π.χ. «Υπηρεσίες Φύλαξης - Κτίριο Α Πανοράματος», «Υπηρεσίες Φύλαξης - Κτίριο Β Καλαμαριάς»).

Κατηγορία : Αφορά την Κατηγορία του αντικειμένου σύμφωνα με τον Κανονισμό CPV της ΕΕ και συμπληρώνεται αυτοματοποιημένα από το σύστημα κατόπιν της επιλογής του CPV.

Μονάδα μέτρησης : Εφόσον η προεπιλεγμένη, κατόπιν επιλογής του CPV, μονάδα μέτρησης δεν συνάδει με αυτή της διακήρυξης, ο χειριστής επιλέγει την κατάλληλη μονάδα μέτρησης από τη σχετική λίστα τιμών (drop-down list). Εφόσον αυτή δεν διατίθεται από τη λίστα τιμών, τότε προτείνεται ο χειριστής να επιλέξει την τιμή «Απροσδιόριστο». Η εν λόγω επιλογή δεν θα επηρεάσει τα αποτελέσματα της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ποσότητα: Ο χειριστής εισάγει την τιμή 1 εφόσον αφορά την συνολική ποσότητα μιας υπηρεσίας π.χ. παροχή υπηρεσιών φύλαξης για ένα «1» έτος. Εναλλακτικά, ο χειριστής μπορεί να προσδιορίσει την ποσότητα βάσει άλλης μονάδας μέτρησης, π.χ. για την περίπτωση παροχής υπηρεσιών φύλαξης για δώδεκα «12» μήνες, ο χειριστής εισάγει στο πεδίο Ποσότητα την τιμή 12. Η ίδια λογική εφαρμόζεται και στα Αγαθά (π.χ. προμήθεια ενός «1» ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ή προμήθεια δέκα «10» τεμαχίων φορητών υπολογιστών).

Προϋπολογισθείσα τιμή ανά Μονάδα Μέτρησης (Άνευ ΦΠΑ): Ο χειριστής καταχωρίζει τον προϋπολογισμό του επιμέρους αντικειμένου της σύμβασης (γραμμής) λαμβάνοντας υπόψη την καταχώριση στο πεδίο Ποσότητα. Ισχύει η ίδια λογική: α) εφόσον η ποσότητα είναι 1 τότε θα καταχωρίσει την συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη χωρίς ΦΠΑ για το συγκεκριμένο αντικείμενο (π.χ. 1 * €60.000 = €60.000 για περιπτώσεις υπηρεσιών ή κατ' αποκοπήν τίμημα), β) εφόσον στο πεδίο Ποσότητα έχει εισαχθεί αριθμός >1 τότε εισάγει την προϋπολογισθείσα δαπάνη ανά μονάδα μέτρησης χωρίς ΦΠΑ (π.χ. αν στην ποσότητα αναφέρονται 12 τεμάχια τότε εισάγει την τιμή τεμαχίου €5.000 και συνολικός προϋπολογισμός θα είναι 12 * €5.000 = €60.000).

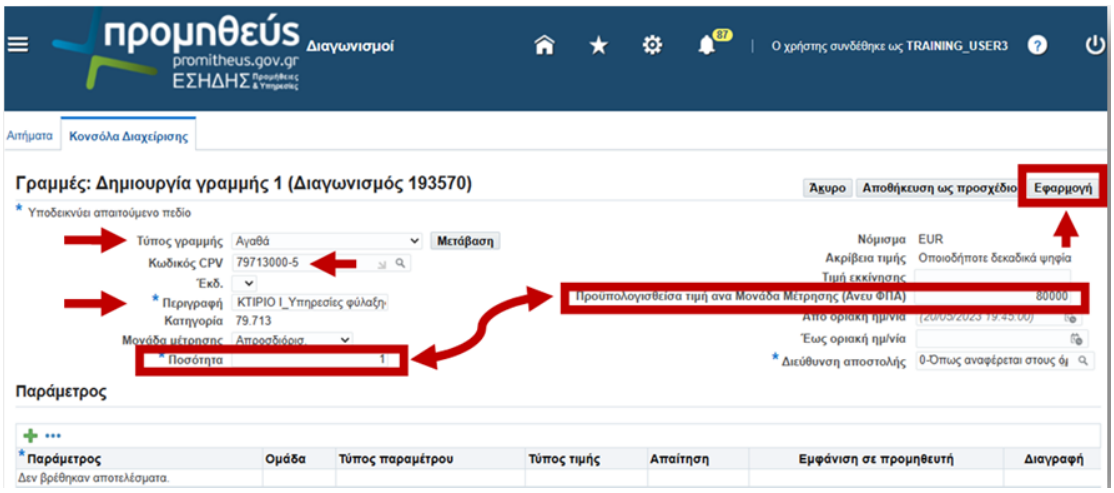
Τιμή Εκκίνησης: Στην πλειοψηφία των διαγωνισμών το εν λόγω πεδίο παραμένει κενό και χρησιμοποιείται μόνο στην περίπτωση όπου η Αναθέτουσα Αρχή επιθυμεί να υπάρχει ανώτατο όριο τιμής σε ευρώ (πλαφόν) για το συγκεκριμένο επιμέρους αντικείμενο (γραμμή), το οποίο δεν δύναται να ξεπεράσει με την προσφορά του ο Οικονομικός Φορέας.

Από οριακή ημ/νία και Έως οριακή ημ/νία: Δεν συμπληρώνονται.

Διεύθυνση αποστολής: Ο χειριστής αναζητά και επιλέγει ως διεύθυνση αποστολής την τιμή «0-Όπως αναφέρεται στους όρους της Διακήρυξης» πατώντας το icon («φακός αναζήτησης») ή τη διεύθυνση αποστολής ή εκτέλεσης του αντικειμένου εφόσον αυτή είναι καταχωρημένη στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ ως μία διεύθυνση/τοποθεσία της Αναθέτουσας Αρχής.

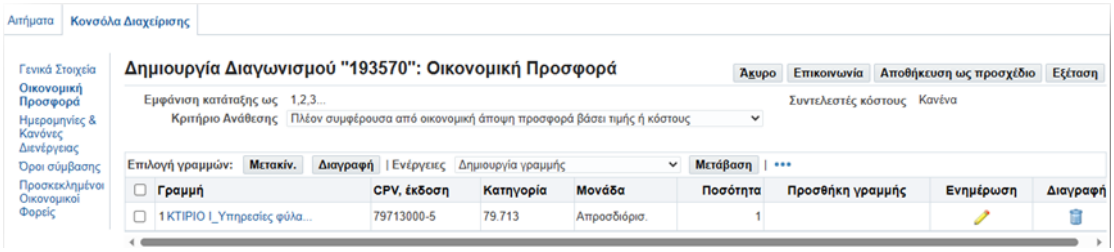
Η ενότητα Παράμετρος δεν συμπληρώνεται στην πλειοψηφία των ηλεκτρονικών διαγωνισμών. Οι παράμετροι αποτελούν επί της ουσίας τεχνικές προδιαγραφές του είδους που καταχωρίζεται. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να μνημονεύονται εδώ στοιχεία σχετικά με την οικονομική προσφορά. Επισημαίνεται ότι οι παράμετροι θα αποτελέσουν μέρος της εκτύπωσης της τεχνικής προσφοράς του συστήματος (όχι της οικονομικής προσφοράς του συστήματος), την οποία θα κληθούν να εξάγουν οι προσφέροντες κατά την υποβολή της προσφοράς τους. Προτείνεται να αποφεύγεται η χρήση των παραμέτρων καθώς από την χρήση του συστήματος έχει προκύψει ότι δυσκολεύουν την υποβολή προσφορών.

Μόλις ο χειριστής ολοκληρώσει την συμπλήρωση των στοιχείων της οθόνης που αφορά τη «Γραμμή» οικονομικής προσφοράς (επιμέρους αντικείμενο), επιλέγει το button «Εφαρμογή» για να αποθηκεύσει τις επιλογές του

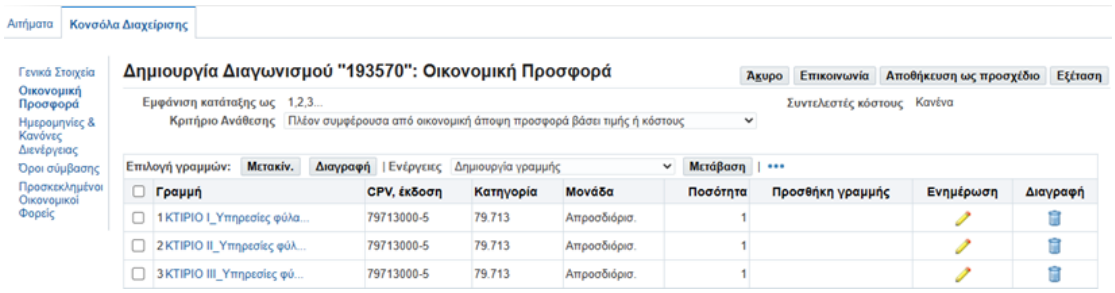
Εικόνα 186: Συμπλήρωση στοιχείων γραμμής είδους/υπηρεσίας

Εμφανίζεται η επόμενη οθόνη:

Εικόνα 187: Παράδειγμα μίας καταχωρημένης γραμμής

Με τον ίδιο τρόπο ο χειριστής καταχωρίζει όλες τις «Γραμμές» (επιμέρους αντικείμενα) του διαγωνισμού.

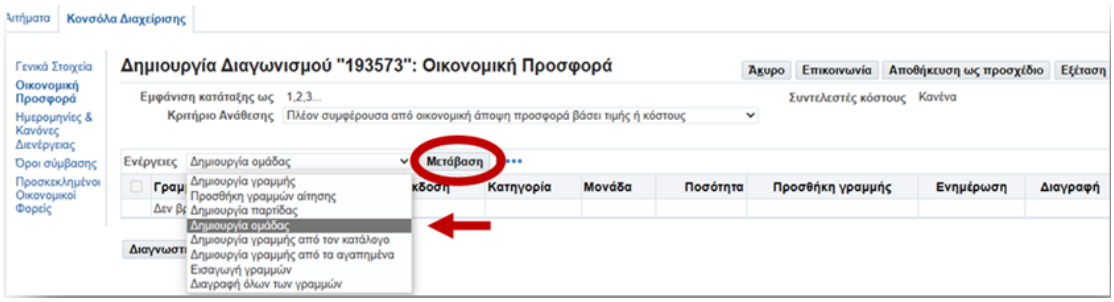
Εικόνα 188: Παράδειγμα τριών καταχωρημένων γραμμών

Σε αυτό το σημείο, υπάρχει η δυνατότητα ενημέρωσης (icon «μολύβι») κάθε γραμμής ή ακόμη και διαγραφής της (icon «κάδος απορριμμάτων»), σε περίπτωση λάθους.

16.2.2.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΙΑΣ (Η ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ) ΟΜΑΔΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

Εάν οι όροι της Διακήρυξης αναφέρουν ότι κάποια είδη θα πρέπει να προσφερθούν υποχρεωτικά μαζί, τότε τα εν λόγω είδη («γραμμές») μπορούν να ομαδοποιηθούν μέσω της Ενέργειας «Δημιουργία ομάδας». Τονίζεται ότι το σύστημα δεν δίνει τη δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να επιλέξουν μεταξύ των γραμμών που συνθέτουν μία Ομάδα. Οι οικονομικοί φορείς είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν οικονομική προσφορά σε όλες τις γραμμές της Ομάδας. Ως γενικότερη οδηγία (βέλτιστη πρακτική), οι Ομάδες συνιστάται να περιέχουν τουλάχιστον δύο (2) γραμμές.

Στο πεδίο Ενέργειες ο χειριστής αλλάζει την προεπιλεγμένη τιμή του drop-down list, και επιλέγει «Δημιουργία ομάδας».

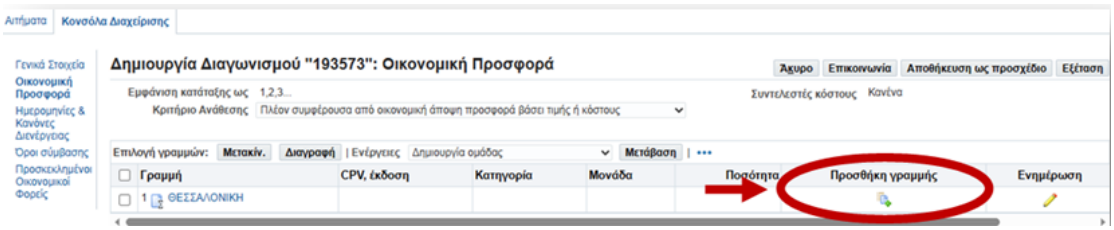
Εικόνα 189: Δημιουργία Ομάδας/Τμήματος (Βήμα 1)

Στη συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το button «Μετάβαση» για να εισάγει την Περιγραφή της πρώτης Ομάδας (π.χ. γεωγραφική περιοχή «Θεσσαλονίκη») και επιλέγει το button «Εφαρμογή» για την αποθήκευση των επιλογών του.

Εικόνα 190: Δημιουργία Ομάδας/Τμήματος (Βήμα 2)

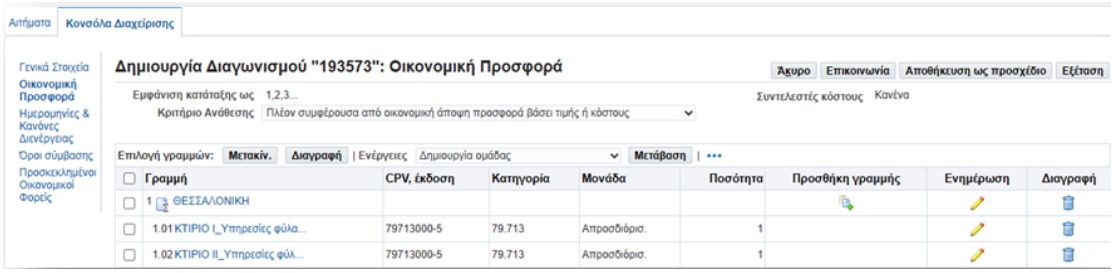
Εμφανίζεται η επόμενη οθόνη:

Εικόνα 191: Δημιουργία Ομάδας/Τμήματος (Βήμα 3)

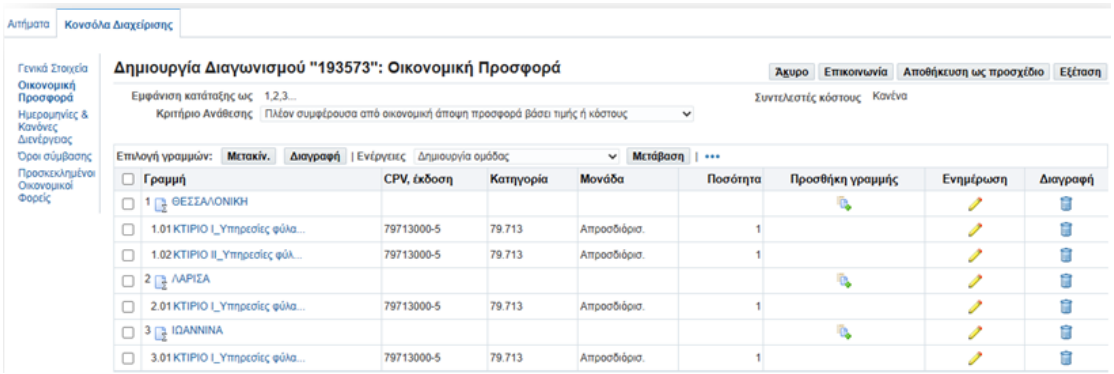
Ο χειριστής επιλέγει κατ' επανάληψη το εικονίδιο «Προσθήκη γραμμής» προκειμένου να προσθέσει τα επιμέρους αντικείμενα («Γραμμές») στον πίνακα οικονομικής προσφοράς για την πρώτη Ομάδα (π.χ. Τμήμα διαγωνισμού για τη γεωγραφική περιοχή

«Θεσσαλονίκη») και με την κατανομή των ειδών/υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες σε συγκεκριμένες κτιριακές υποδομές) που προβλέπει η διακήρυξη.

Εικόνα 192: Παράδειγμα μίας καταχωρημένης Ομάδας γραμμών (Τμήμα διαγωνισμού)

Ομοίως, ο χειριστής θα κινηθεί και για τα λοιπά Τμήματα που προβλέπει η διακήρυξη προκειμένου να αποτυπωθεί ορθά ο συνολικός πίνακας οικονομικής προσφοράς με τις κατανομές των διαφορετικών ειδών/υπηρεσιών (π.χ. επιμέρους υπηρεσίες σε συγκεκριμένες κτιριακές υποδομές) για τις Ομάδες 2 και 3 αντίστοιχα (π.χ. Τμήματα για γεωγραφικές περιοχές «Λάρισα» και «Ιωάννινα» αντίστοιχα).

Εικόνα 193: Παράδειγμα τριών καταχωρημένων Ομάδων γραμμών (τριών Τμημάτων)

Σημειώνεται ότι ένας διαγωνισμός με κριτήριο κατακύρωσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής, του οποίου το αντικείμενο είναι χωρισμένο σε Τμήματα, δεν μπορεί να αποτυπωθεί σε έναν ενιαίο ηλεκτρονικό διαγωνισμό, διότι η συνύπαρξη Τμημάτων

(«Ομάδων») εντός του ίδιου συστημικού διαγωνισμού δημιουργεί δυσχέρειες και ζητήματα ορθής εκτέλεσης της διαδικασίας .

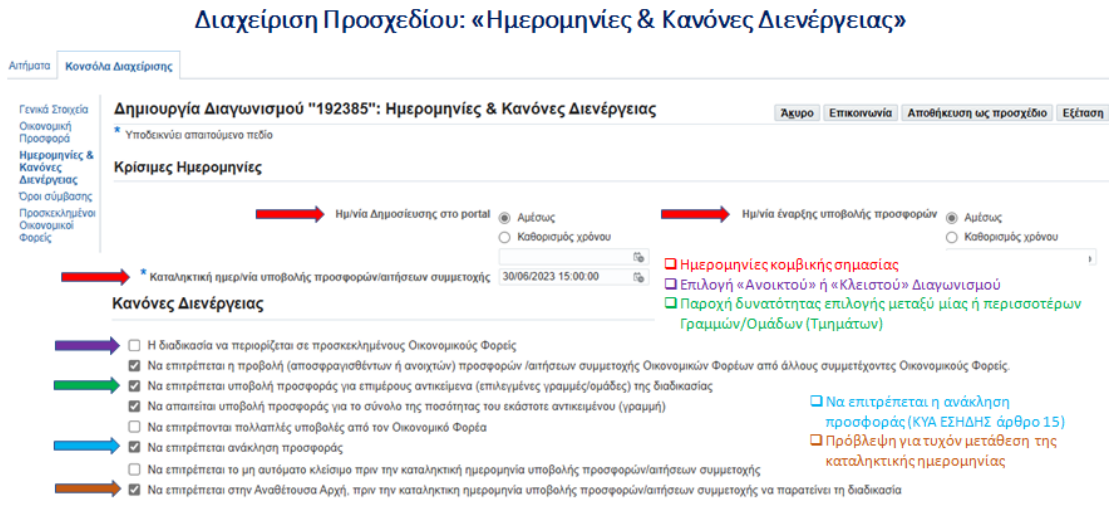
Στην περίπτωση που υπάρχουν ξεχωριστά Τμήματα σε διαγωνισμούς με κριτήριο κατακύρωσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής, ο χειριστής πρέπει να δημιουργήσει ξεχωριστά συστημικά προσχέδια, δηλαδή διακριτούς ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς για κάθε Τμήμα. Βασικές αιτίες είναι ότι α) το σύστημα δέχεται μόνο έναν πίνακα αξιολόγησης κριτηρίων με άθροισμα συντελεστών βαρύτητας 100 και δεν δύναται να πραγματοποιηθεί διακριτή αξιολόγηση Τμημάτων («Ομάδων»), και β) στην περίπτωση που κάποιος οικονομικός φορέας έχει υποβάλει προσφορά σε δύο Τμήματα, δεν υπάρχει η δυνατότητα αποκλεισμού του από ένα Τμήμα, εφόσον αυτό καταστεί αναγκαίο.

Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις που δύναται να γίνει χρήση Ομάδων «γραμμών» σε διαγωνισμό με κριτήριο κατακύρωσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής όταν αυτές δεν αφορούν την αποτύπωση διακριτών Τμημάτων ενός διαγωνισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση διαγωνισμού στον οποίο η κατακύρωση θα γίνει βάσει συγκριτικής τιμής/κόστους για το κυρίως αντικείμενο καθώς και για αντικείμενο προαίρεσης, τα οποία συμμετέχουν αμφότερα στον τύπο κατάταξης των προσφορών, όπως π.χ. συγκριτική τιμή του κόστος προμήθειας υλικού και του κόστους προαίρεσης πενταετούς συντήρησης. Σε μία τέτοια περίπτωση, ο χειριστής ακολουθεί τα βήματα δημιουργίας Ομάδας «γραμμών» όπως αυτά περιγράφονται πιο πάνω.

Τέλος, σε ότι αφορά την εισαγωγή γραμμών ή/και ομάδων, να σημειωθεί ότι το σύστημα δίνει την δυνατότητα να γίνει μέσω υπολογιστικού φύλλου (Excel). Η εισαγωγή γραμμών ή/και ομάδων μέσω υπολογιστικού φύλλου (Excel) χρησιμεύει κυρίως σε διαγωνισμούς όπου ο αριθμός των ειδών/αγαθών («γραμμές») είναι πολύ μεγάλος (ενδεικτικά αναφέρονται περιπτώσεις όπως π.χ. υγειονομικός εξοπλισμός για τα Νοσοκομεία, τρόφιμα για τους παιδικούς σταθμούς των Δήμων, κ.ο.κ.).

16.2.3 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΑΡΤΕΛΑΣ «ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ & ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ». ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Η καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» χωρίζεται σε δύο ενότητες. Η πρώτη αφορά στην καταχώριση των κρίσιμων ημερομηνιών της διαδικασίας στα αντίστοιχα πεδία του συστήματος. Η δεύτερη ενότητα αφορά στην επιλογή παραμέτρων («Κανόνων Διενέργειας») σχετικών με τον τρόπο εκτέλεσης της διαδικασίας.

Εικόνα 194: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας»

16.2.3.1 ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΩΝ

Η πρώτη ενότητα της καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» αφορά στον προγραμματισμό των κρίσιμων ημερομηνιών της διαδικασίας καθώς και στην καταχώριση αυτών στα αντίστοιχα πεδία του συστήματος.

«Ημερομηνία δημοσίευσης στο portal»: Συνίσταται να επιλέγεται το radio button «Αμέσως» προκειμένου ο διαγωνισμός να δημοσιευτεί αμέσως στο Portal του Προμηθέα μόλις ο χειριστής ολοκληρώσει τη σύνταξη του προσχεδίου του και επιλέξει να τον δημοσιοποιήσει. Εναλλακτικά, δίνεται η δυνατότητα από το σύστημα να

καθοριστεί ο ακριβής χρόνος δημοσιοποίησης ιδίως όταν η Αναθέτουσα ορίζει στα έγγραφα της σύμβασης συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και ώρα δημοσίευσης του διαγωνισμού στην Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ.

«Ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής»: Ο χειριστής επιλέγει το radio button «Αμέσως» προκειμένου να είναι δυνατή η υποβολή προσφορών αμέσως μόλις δημοσιευτεί ο διαγωνισμός. Σημειώνεται ότι η ημερομηνία αυτή δεν σχετίζεται με τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων να δημιουργήσουν και να συντάξουν προσχέδιο ηλεκτρονικής προσφοράς, δυνατότητα που είναι διαθέσιμη σε κάθε περίπτωση αμέσως μετά την δημοσιοποίηση του διαγωνισμού. Εναλλακτικά, δίνεται η δυνατότητα από το σύστημα να καθοριστεί ο ακριβής χρόνος έναρξης του δικαιώματος υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής.

«Καταληκτική ημ/νία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής»: Εδώ ο χειριστής χρησιμοποιεί το αναδυόμενο ημερολόγιο για να ορίσει την ημερομηνία και ώρα που θα «κλείσει» ο διαγωνισμός σύμφωνα πάντα με τα έγγραφα της σύμβασης. Σημειώνεται ότι το εν λόγω πεδίο συσχετίζεται με δύο κανόνες διενέργειας της επόμενης ενότητας: «Να επιτρέπεται το μη αυτόματο κλείσιμο πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής» και «Να επιτρέπεται στην Αναθέτουσα Αρχή, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής να παρατείνει τη διαδικασία».

16.2.3.2 ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η δεύτερη ενότητα της καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» αφορά στην επιλογή παραμέτρων («Κανόνων Διενέργειας») σχετικών με τον τρόπο εκτέλεσης της διαδικασίας. Ακολουθεί μία σύντομη περιγραφή αυτών.

«Η διαδικασία να περιορίζεται σε προσκεκλημένους οικονομικούς φορείς»: Ο χειριστής επιλέγει αυτόν τον κανόνα διενέργειας μόνον όταν αφορά κλειστή διαδικασία. Το εν λόγω check-box συσχετίζεται με την Καρτέλα «Προσκεκλημένοι

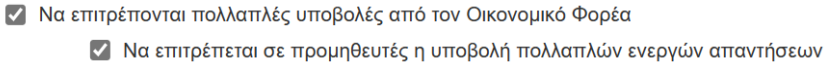
Οικονομικοί Φορείς» όπου προστίθενται οι συγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς που θα προσκληθούν να συμμετάσχουν στην εν λόγω κλειστή διαδικασία (βλ. Ενότητα 16.7).

«Να επιτρέπεται η προβολή (αποσφραγισθέντων ή ανοιχτών) προσφορών /αιτήσεων συμμετοχής οικονομικών φορέων από άλλους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς»: Ο χειριστής επιλέγει αυτόν τον κανόνα διενέργειας προκειμένου μετά την αποσφράγιση των προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής οι οικονομικοί φορείς να έχουν πρόσβαση στις προσφορές/αιτήσεις συμμετοχής των άλλων συμμετεχόντων.

«Να επιτρέπεται υποβολή προσφοράς για επιμέρους αντικείμενα (επιλεγμένες γραμμές/ομάδες) της διαδικασίας»: Ο χειριστής επιλέγει αυτόν τον κανόνα διενέργειας όταν δίνει το δικαίωμα, βάσει όρων της διακήρυξης, στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς να προσφέρουν τιμή είτε σε όλα τα είδη είτε σε κάποιες επιμέρους γραμμές ή/και Ομάδες (Τμήματα) του διαγωνισμού. Το εν λόγω check-box συσχετίζεται με την Καρτέλα «Οικονομική Προσφορά» όπου παρατίθενται τα αντικείμενα (γραμμές/ομάδες) της διαδικασίας. Ειδική μνεία γίνεται ως προς τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής όπου ο χειριστής δεν θα πρέπει να επιλέγει το εν λόγω check-box διότι το σύστημα δέχεται μόνο έναν πίνακα αξιολόγησης κριτηρίων με άθροισμα συντελεστών βαρύτητας 100 και ως εκ τούτου, δεν δύναται να πραγματοποιηθεί διακριτή αξιολόγηση επιμέρους αντικειμένων («Τμημάτων») της διαδικασίας.

«Να απαιτείται υποβολή προσφοράς για το σύνολο της ποσότητας του εκάστοτε αντικειμένου (γραμμή)»: Ο χειριστής επιλέγει αυτόν τον κανόνα διενέργειας όταν η διακήρυξη δεν επιτρέπει την υποβολή προσφοράς για μέρος της ποσότητας του εκάστοτε είδους ή υπηρεσίας.

«Να επιτρέπονται πολλαπλές υποβολές από τον Οικονομικό Φορέα → Να επιτρέπεται σε προμηθευτές η υποβολή πολλαπλών ενεργών απαντήσεων». Ο εν λόγω κανόνας διενέργειας αποτυπώνεται στην οθόνη ως εξής:

Εικόνα 195: Κανόνας Διενέργειας που αφορά την υποβολή εναλλακτικών προσφορών

Όπως φαίνεται στο παραπάνω στιγμιότυπο, ο εν λόγω κανόνας διενέργειας αποτελείται από δύο σκέλη. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον χειριστή της Αναθέτουσας στις εξής περιπτώσεις:

- Περίπτωση Α΄: Ο χειριστής επιλέγει και τους δύο ως άνω κανόνες διενέργειας συνδυαστικά προκειμένου οι οικονομικοί φορείς να μπορούν να υποβάλουν πολλαπλές ενεργές προσφορές/αιτήσεις συμμετοχής. Η περίπτωση αυτή αφορά την υποβολή εναλλακτικών προσφορών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του Ν.4412/2016.
- Περίπτωση Β΄: Ο χειριστής επιλέγει μόνο τον πρώτο κανόνα διενέργειας προκειμένου οι οικονομικοί φορείς να μπορούν να υποβάλουν πολλαπλές προσφορές/αιτήσεις συμμετοχής από τις οποίες μόνο η χρονικά τελευταία υποβληθείσα θα είναι ενεργή. Ενδεικτικά η περίπτωση αυτή αφορά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής όσον αφορά την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (RFI) ενός Δυναμικού Συστήματος Αγοράς.

«Να επιτρέπεται ανάκληση προσφοράς»: Με αυτόν τον κανόνα, παρέχεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες Οικονομικούς Φορείς να ανακαλούν, με δικές τους ενέργειες, την υποβληθείσα προσφορά τους και πάντα πριν τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής προσφορών.

«Να επιτρέπεται το μη αυτόματο κλείσιμο πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής»: Ο χειριστής επιλέγει τον συγκεκριμένο κανόνα διενέργειας μόνο για κλειστές διαγωνιστικές διαδικασίες οι οποίες απευθύνονται σε συγκεκριμένους προσκεκλημένους οικονομικούς φορείς. Σκοπός του εν λόγω κανόνα διενέργειας είναι η επίσπευση της διαδικασίας και ειδικότερα το «κλείσιμο» του διαγωνισμού προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής. Τούτο συμβαίνει κατόπιν σχετικής συνεννόησης

με τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς κι εφόσον αυτοί έχουν ολοκληρώσει την υποβολή τους. Κατόπιν, ο χειριστής, με δικές του ενέργειες από το μενού επιλογών (drop-down list) «Ενέργειες» μπορεί να κλείσει τον διαγωνισμό προ καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής.

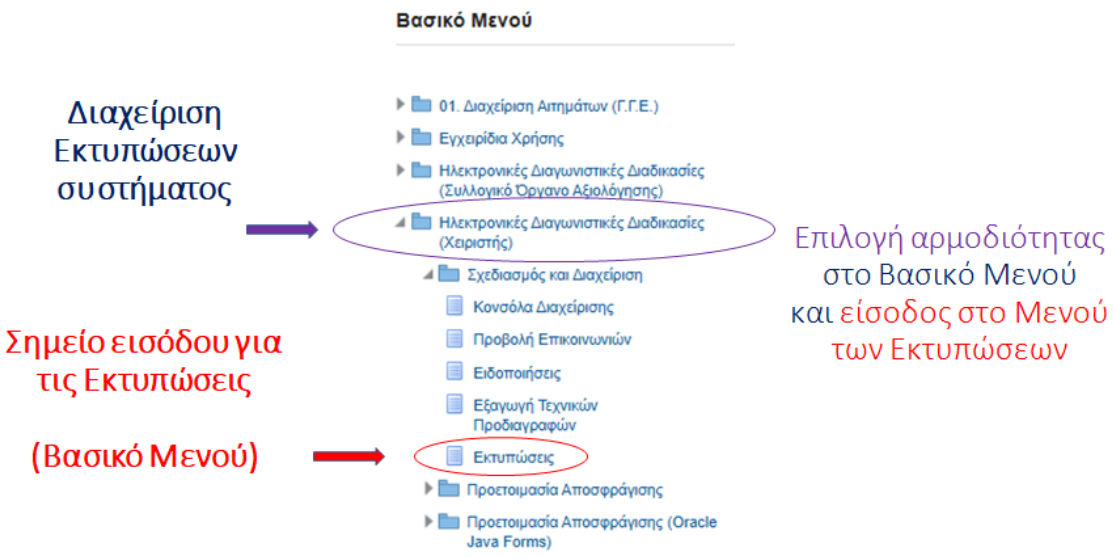
«Να επιτρέπεται στην Αναθέτουσα Αρχή, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής να παρατείνει τη διαδικασία»: Προτείνεται ο χειριστής να επιλέγει πάντα τον εν λόγω κανόνα διενέργειας ώστε να μπορεί να παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής, με δικές του ενέργειες από το μενού επιλογών (drop-down list) «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

Τέλος, ο χειριστής μόλις ολοκληρώνει τις ως άνω διαδικασίες σχεδιασμού, προβαίνει στην εκτέλεση της εκτύπωσης «Ανασκόπηση Προσχεδίου» προκειμένου να ελέγξει την ορθότητα των καταχωρημένων στοιχείων. Κατόπιν προβαίνει στην δημοσίευση του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Οι εν λόγω διαδικασίες περιγράφονται αμέσως πιο κάνω στις (υπο)ενότητες 16.2.4 και 16.2.5 αντίστοιχα.

16.2.4 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕΣΩ «ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ»

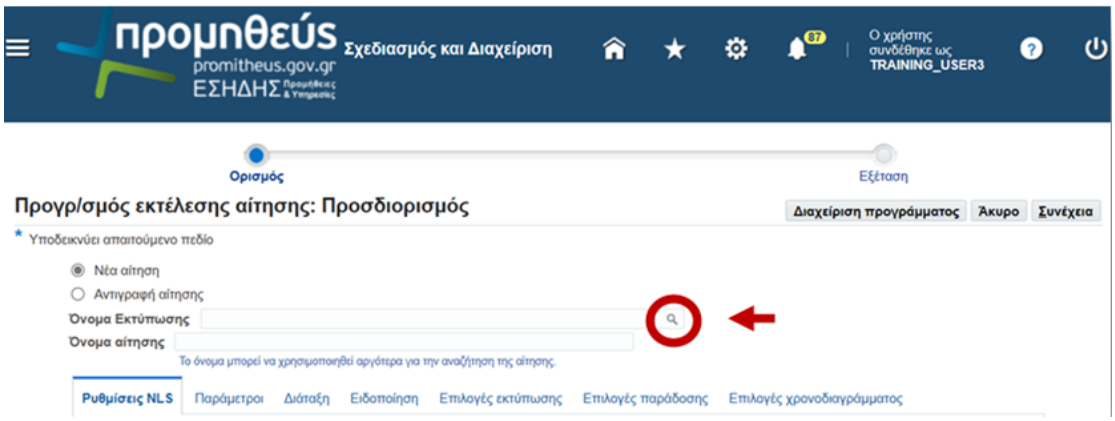
Συνιστάται στον χειριστή, πριν προχωρήσει στην εξέταση και δημοσιοποίηση του ηλεκτρονικού διαγωνισμού να εξάγει την αναφορά «Ανασκόπηση» προκειμένου να ελέγξει την ορθότητα των στοιχείων που καταχώρισε στο σύστημα.

Από το Βασικό μενού ο χειριστής ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Χειριστής) → Σχεδιασμός και Διαχείριση → Εκτυπώσεις.

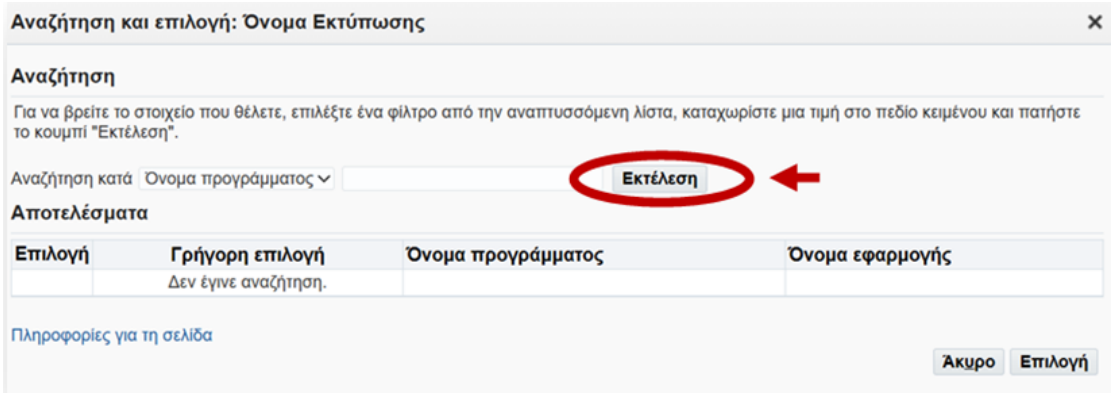
Εικόνα 196: Είσοδος στο Μενού των Εκτυπώσεων

Στην επόμενη καρτέλα ο χειριστής αναζητά το πρόγραμμα εκτύπωσης που επιθυμεί, μέσω του σχετικού icon («μεγεθυντικός φακός»).

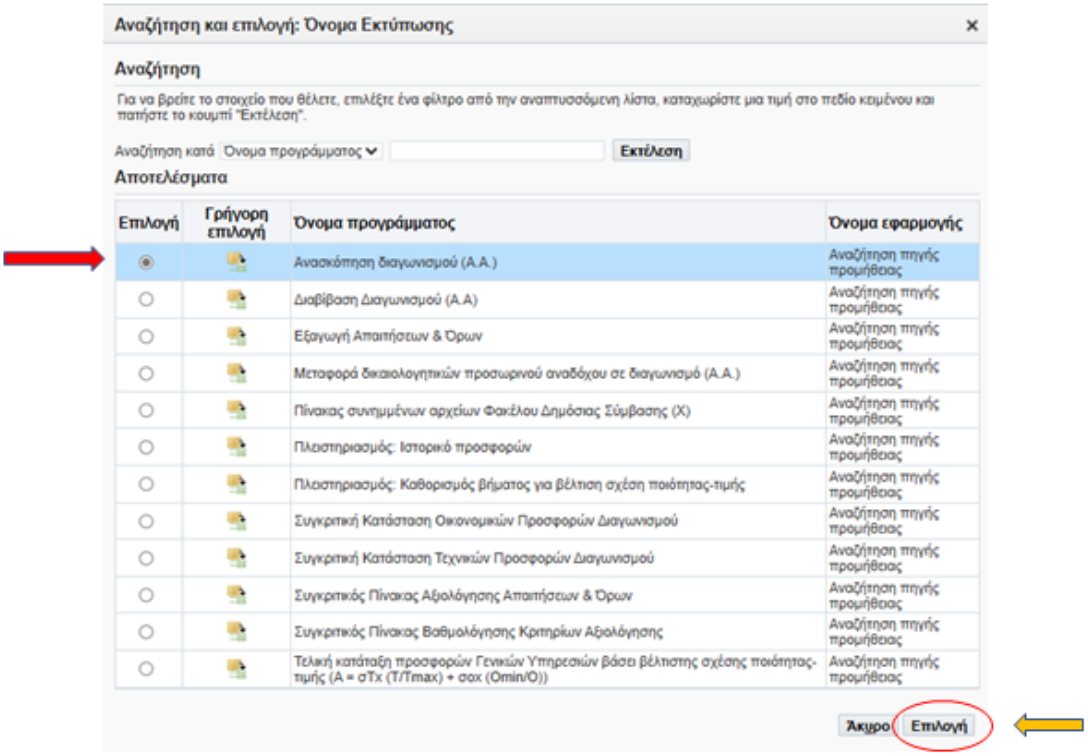
Εικόνα 197: Αναζήτηση της Εκτύπωσης "Ανασκόπηση" (Βήμα 1)

Στην οθόνη που ακολουθεί, ο χειριστής επιλέγει το button «Εκτέλεση», προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αναζήτηση.

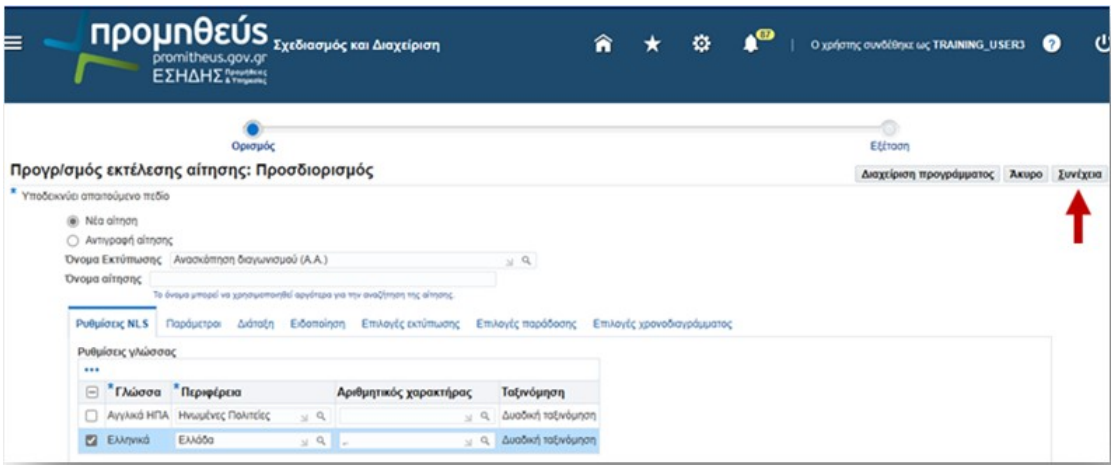
Εικόνα 198: Αναζήτηση της Εκτύπωσης "Ανασκόπηση" (Βήμα 2)

Σημείωση: Η εκτέλεση της αναζήτησης χωρίς κριτήρια επιστρέφει το σύνολο των διαθέσιμων στο σύστημα προγραμμάτων εκτύπωσης.

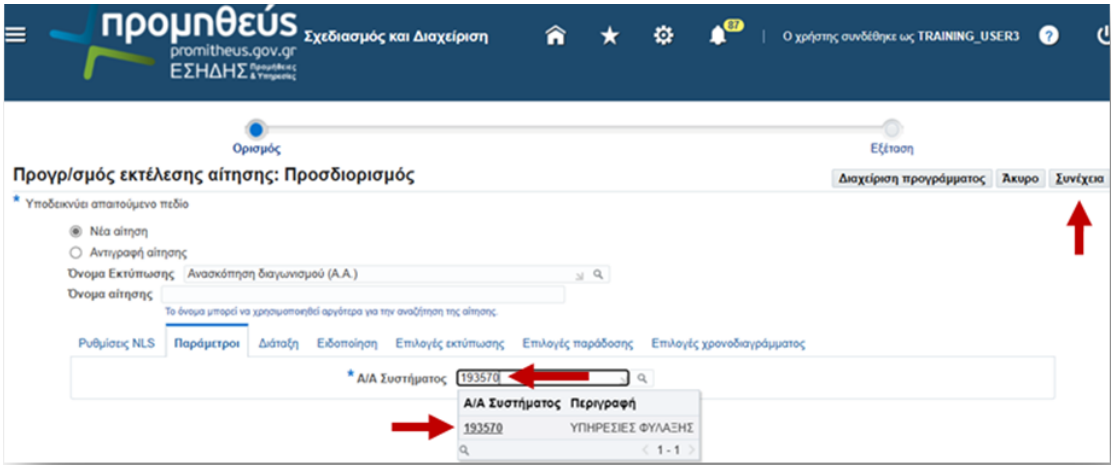
Εικόνα 199: Επιλογή εκτύπωσης «Ανασκόπηση διαγωνισμού (ΑΑ)»

Ο χειριστής επιλέγει το πρόγραμμα εκτύπωσης με τίτλο «Ανασκόπηση διαγωνισμού (ΑΑ)». Εμφανίζεται η παρακάτω οθόνη.

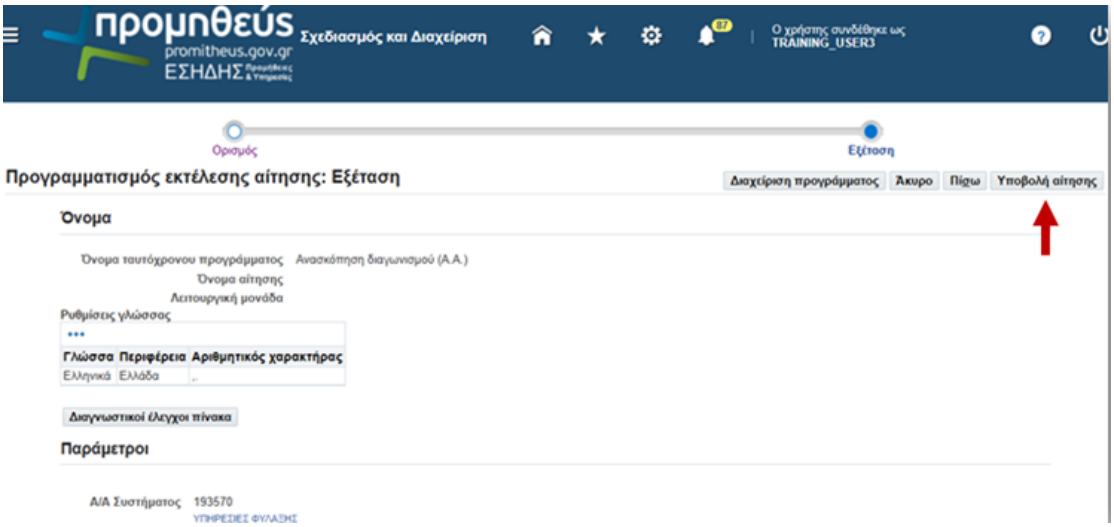
Εικόνα 200: Προγραμματισμός Αίτησης Εκτύπωσης

Ο χειριστής επιλέγει το button «Συνέχεια» προκειμένου να οδηγηθεί στην επόμενη οθόνη όπου καταχωρίζει τον «ΑΑ Διαγωνιστικής Διαδικασίας» (ή Α/Α Συστήματος) του προσχεδίου του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

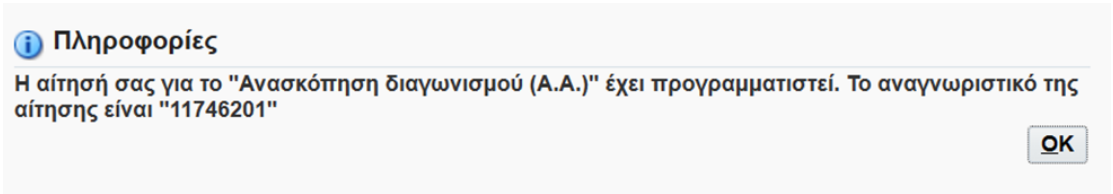
Εικόνα 201: Καταχώριση Α/Α Συστήματος Διαγωνιστικής Διαδικασίας

Στη συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το button «Συνέχεια» όπου εμφανίζεται η ακόλουθη οθόνη ανασκόπησης της αίτησης.

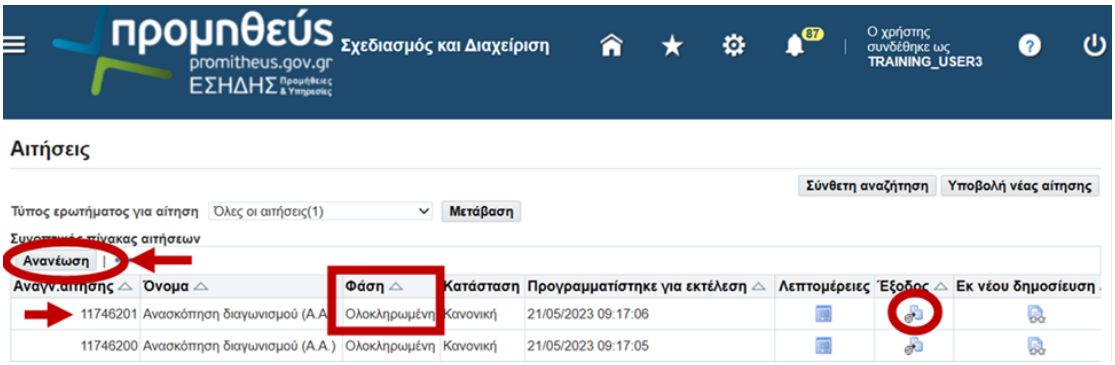
Εικόνα 202: Οθόνη ανασκόπησης των παραμέτρων της αίτησης Εκτύπωσης

Ο χειριστής επιλέγει το button «Υποβολή αίτησης» και εμφανίζεται σχετικό μήνυμα επιβεβαίωσης της υποβολής της σχετικής αίτησης δημιουργίας εκτύπωσης στο σύστημα, η οποία λαμβάνει έναν μοναδικό αύξων αριθμό, ήτοι το αναγνωριστικό αίτησης εκτύπωσης.

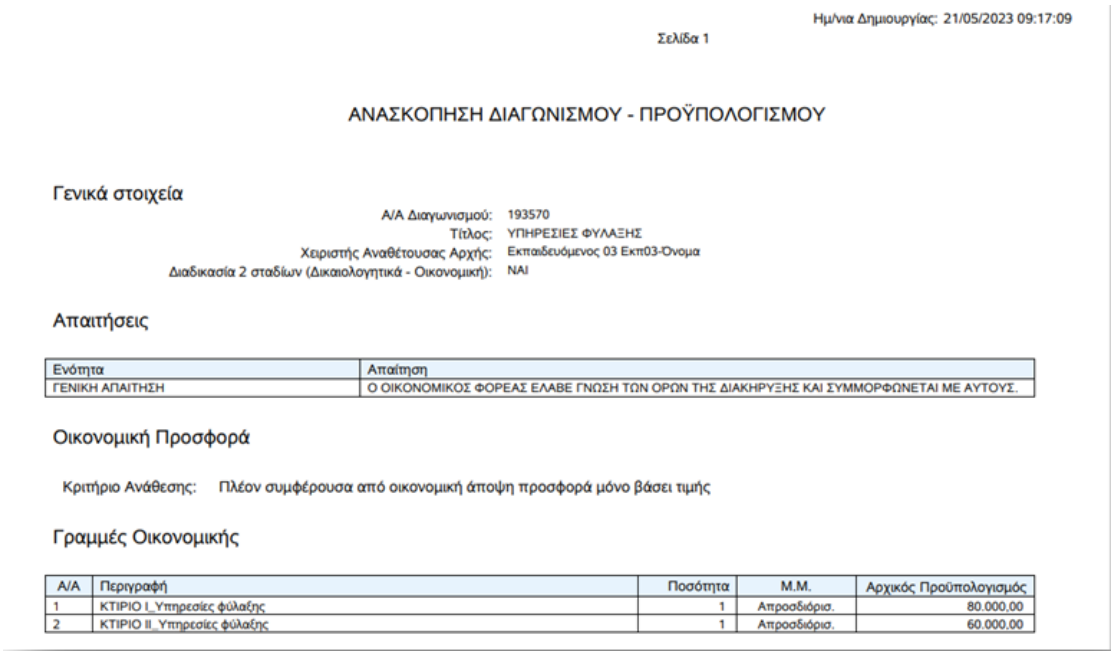
Εικόνα 203: Αναγνωριστικό αίτησης εκτύπωσης

Ο χειριστής επιλέγει το button «OK». Εμφανίζεται η ακόλουθη οθόνη που αποτυπώνει σε σχετικό πίνακα το σύνολο των υποβληθέντων αιτημάτων εκτύπωσης.

Εικόνα 204: Επιτυχής ολοκλήρωση εκτύπωσης «Ανασκόπησης» και λήψη αυτής

Ο χειριστής αναζητά στον πίνακα την αντίστοιχη γραμμή που αντιπροσωπεύει το αίτημα εκτύπωσης που μόλις υπέβαλε και πατά το button «Ανανέωση». Εφόσον στις στήλες «Φάση» και «Κατάσταση» της συγκεκριμένης αίτησης εκτύπωσης τα σχετικά κελιά φέρουν αντίστοιχα τις τιμές «Ολοκληρωμένη» και «Κανονική», η εκτύπωση «Ανασκόπηση διαγωνισμού (ΑΑ)» έχει πραγματοποιηθεί με επιτυχία. Ο χειριστής επιλέγει το icon στη στήλη «Έξοδος» και μεταφορτώνει την παραχθείσα εκτύπωση σε μορφότυπο αρχείου PDF. Το παραχθέν αρχείο έχει την ακόλουθη μορφή:

Ημ/νια Δημιουργίας: 21/05/2023 09:17:09

Σελίδα 1

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά στοιχεία

Α/Α Διαγωνισμού:	193570
Τίτλος:	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΥΛΑΞΗΣ
Χειριστής Αναθέτουσας Αρχής:	Εκπαιδευόμενος 03 Εκπ03-Όνομα
Διαδικασία 2 σταδίων (Δικαιολογητικά - Οικονομική):	ΝΑΙ

Απαιτήσεις

Ενότητα	Απαίτηση
ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΑΒΕ ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΥΣ.

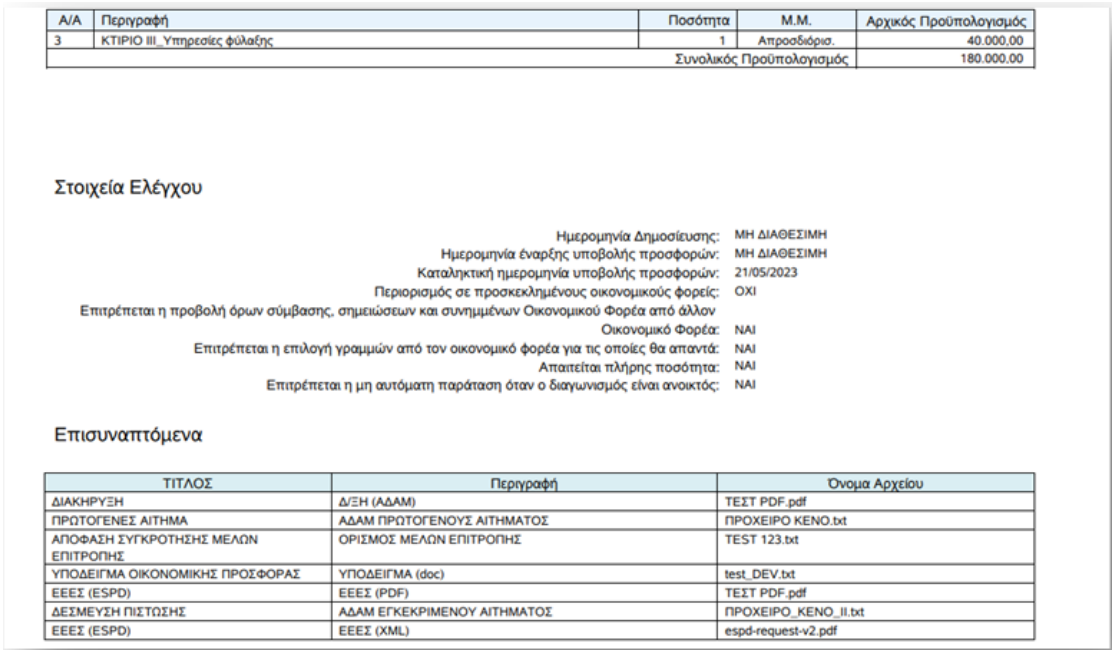
Οικονομική Προσφορά

Κριτήριο Ανάθεσης: Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής

Γραμμές Οικονομικής

Α/Α	Περιγραφή	Ποσότητα	Μ.Μ.	Αρχικός Προϋπολογισμός
1	ΚΤΙΡΙΟ Ι_Υπηρεσίες φύλαξης	1	Απροσδιόρισ.	80.000,00
2	ΚΤΙΡΙΟ ΙΙ_Υπηρεσίες φύλαξης	1	Απροσδιόρισ.	60.000,00

Εικόνα 205: Εκτύπωση «Ανασκόπηση Διαγωνισμού» (Μέρος Α΄)

Α/Α	Περιγραφή	Ποσότητα	Μ.Μ.	Αρχικός Προϋπολογισμός
3	ΚΤΙΡΙΟ ΙΙΙ_Υπηρεσίες φύλαξης	1	Απροσδιόριστ.	40.000,00
			Συνολικός Προϋπολογισμός	180.000,00

Στοιχεία Ελέγχου

Ημερομηνία Δημοσίευσης: ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ
Ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών: ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ
Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών: 21/05/2023
Περιορισμός σε προσκεκλημένους οικονομικούς φορείς: ΟΧΙ
Επιτρέπεται η προβολή όρων σύμβασης, σημειώσεων και συνημμένων Οικονομικού Φορέα από άλλον Οικονομικό Φορέα: ΝΑΙ
Επιτρέπεται η επιλογή γραμμών από τον οικονομικό φορέα για τις οποίες θα απαντά: ΝΑΙ
Απαιτείται πλήρης ποσότητα: ΝΑΙ
Επιτρέπεται η μη αυτόματη παράταση όταν ο διαγωνισμός είναι ανοικτός: ΝΑΙ

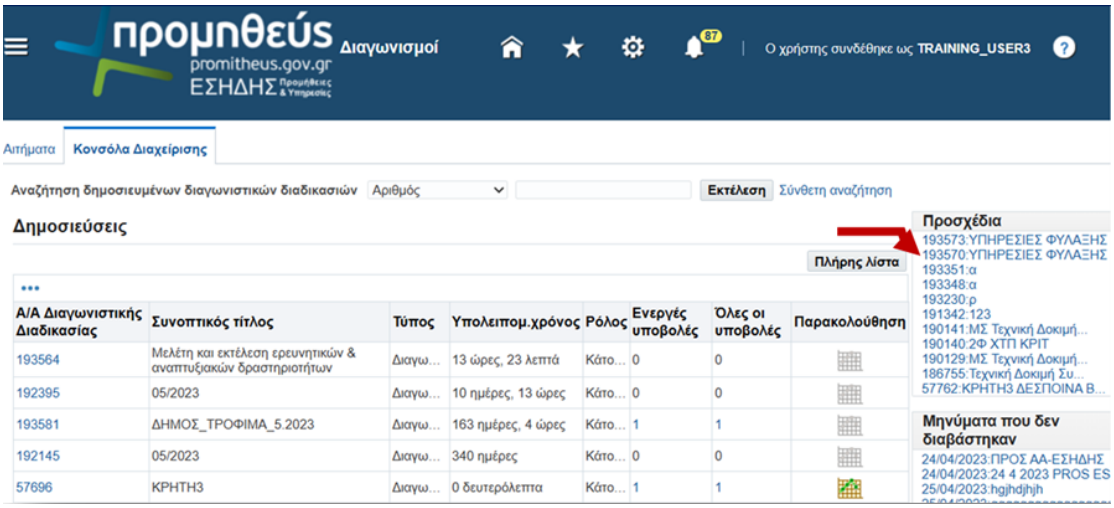
Επισυναπτόμενα

ΤΙΤΛΟΣ	Περιγραφή	Όνομα Αρχείου
ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ	Δ/ΞΗ (ΑΔΑΜ)	ΤΕΣΤ PDF.pdf
ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΑΙΤΗΜΑ	ΑΔΑΜ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΚΕΝΟ.txt
ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	TEST 123.txt
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ (doc)	test_DEV.txt
ΕΕΕΣ (ESPD)	ΕΕΕΣ (PDF)	ΤΕΣΤ PDF.pdf
ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΠΙΣΤΩΣΗΣ	ΑΔΑΜ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΧΕΙΡΟ_ΚΕΝΟ_ΙΙ.txt
ΕΕΕΣ (ESPD)	ΕΕΕΣ (XML)	espd-request-v2.pdf

Εικόνα 206: Εκτύπωση «Ανασκόπηση Διαγωνισμού» (Μέρος Β΄)

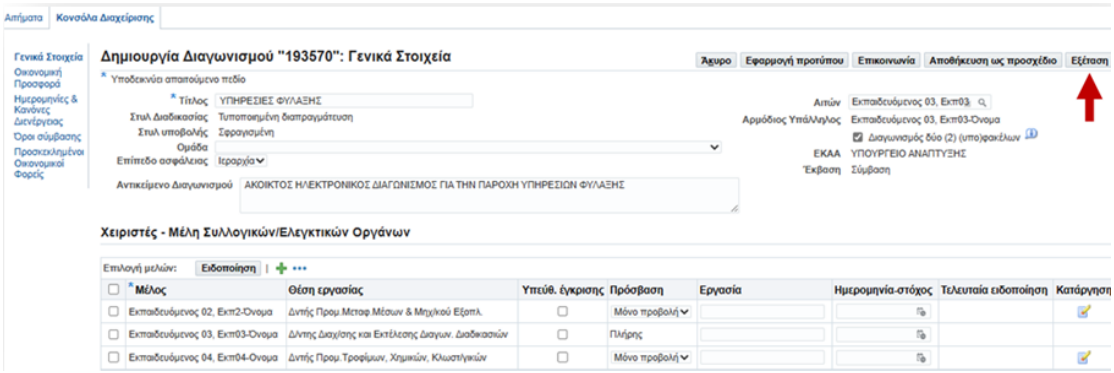
16.2.5 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Από την Κονσόλα Διαχείρισης ο χειριστής επιλέγει το προσχέδιο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

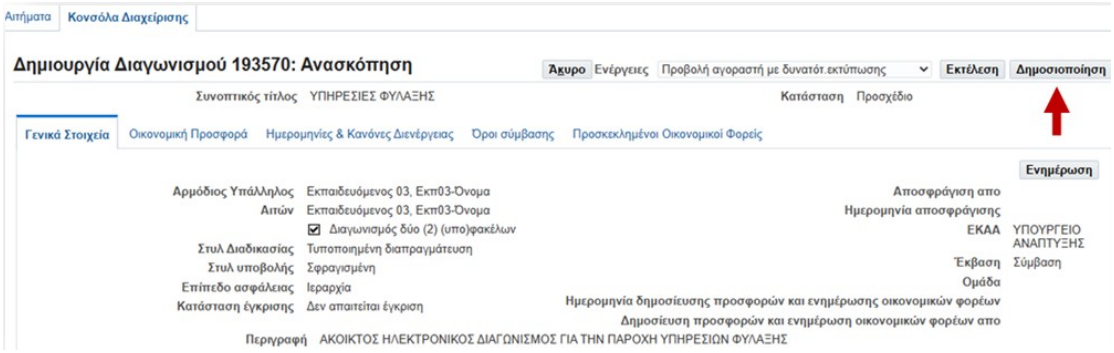
Εικόνα 207: Επιλογή προσχεδίου προς δημοσίευση

Στην συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το button «Εξέταση».

Εικόνα 208: Επιλογή ενέργειας «Εξέταση»

Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής κάνει έναν τελικό έλεγχο των στοιχείων που έχει καταχωρήσει στο προσχέδιο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Σε περίπτωση που θέλει να προβεί σε διορθώσεις ή αλλαγές επιλέγει «Ενημέρωση». Διαφορετικά προχωρά στη δημοσίευση του διαγωνισμού επιλέγοντας το button «Δημοσιοποίηση».

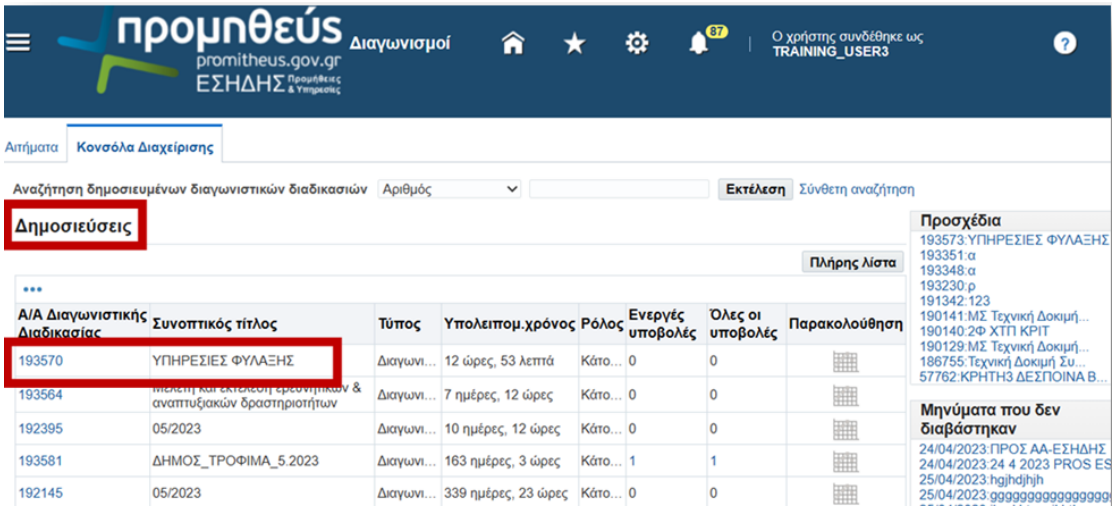
Εικόνα 209: Δημοσιοποίηση Διαγωνισμού

Το προσχέδιο έγινε διαγωνισμός και ο χειριστής λαμβάνει την κάτωθι επιβεβαίωση.

Εικόνα 210: Μήνυμα Επιβεβαίωσης Δημοσιοποίησης Διαγωνισμού

Ο διαγωνισμός εμφανίζεται πλέον ως ενεργή ηλεκτρονική διαγωνιστική διαδικασία στην ενότητα «Δημοσιεύσεις» της Κονσόλας Διαχείρισης.

Εικόνα 211: Επιβεβαίωση Δημοσιοποίησης Διαγωνισμού (Κονσόλα Διαχείρισης)

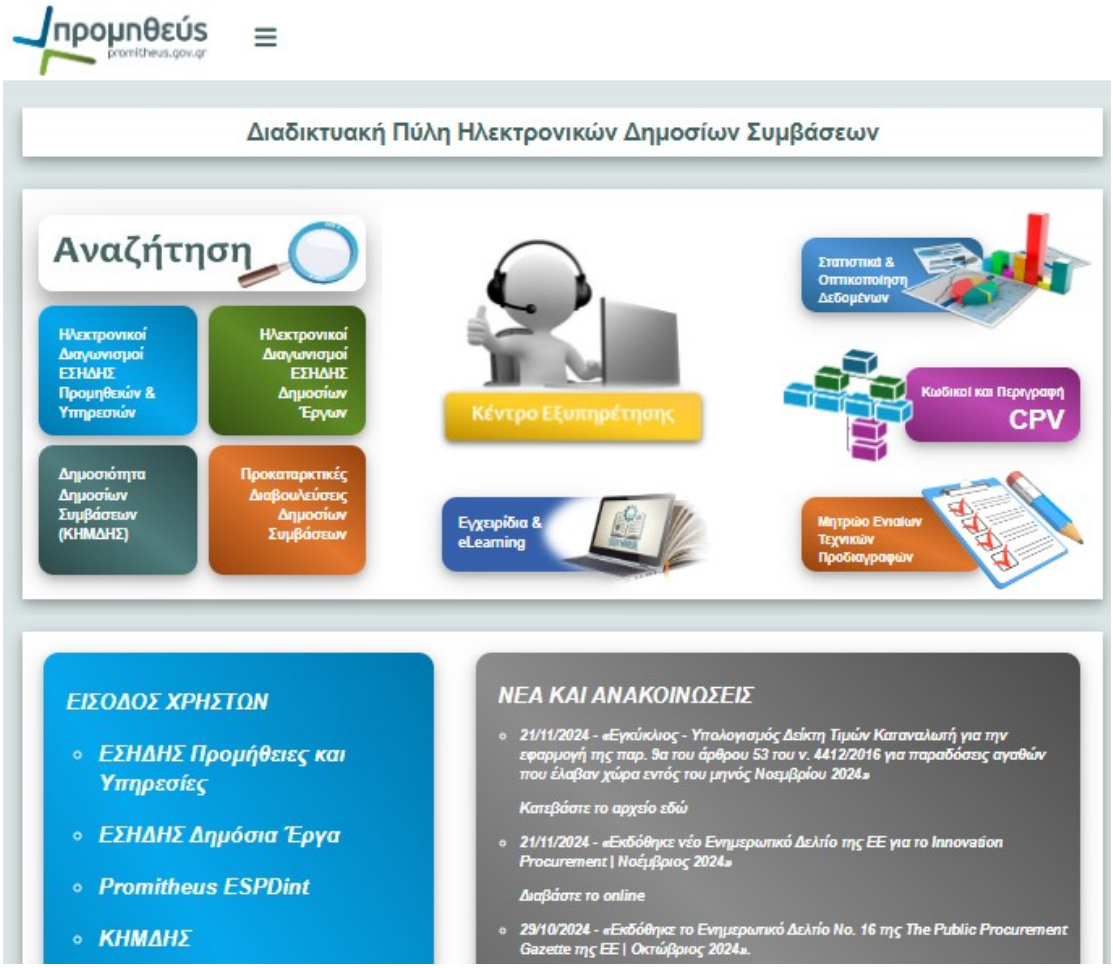
Ως τελευταία ενέργεια επιβεβαίωσης, ο χειριστής δύναται να αναζητήσει το δημοσιευμένο ηλεκτρονικό διαγωνισμό στην ενότητα Αναζήτηση Ηλεκτρονικών Διαγωνιστικών Διαδικασιών Προμηθειών και Υπηρεσιών (ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ) του Promitheus Portal και να επιβεβαιώσει ότι τα συνημμένα έγγραφα (Διακήρυξη, ΕΕΕΣ, Έντυπο Αναλυτικής Οικονομικής Προσφοράς, κ.ο.κ.) είναι προσβάσιμα στο ευρύ κοινό. Σημειώνεται ότι το Promitheus Portal μπορεί να ενημερώνεται κατά περίπτωση για νέες δημοσιεύσεις ηλεκτρονικών διαγωνιστικών διαδικασιών του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ μέχρι και 2 ώρες μετά τη δημοσίευση τους. Επίσης, κλειστές ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες που δημοσιεύονται στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, ήτοι με προσκεκλημένους οικονομικούς φορείς, δεν εμφανίζονται στο Promitheus Portal.

16.2.6 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Ο σκοπός της συγκεκριμένης (υπο)ενότητας είναι να αποτυπώσει όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες, ροές και ενέργειες για τη δημιουργία και δημοσίευση ενός ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Στην παρούσα «Μελέτη Περίπτωσης» παρατίθεται αναλυτικό παράδειγμα καταχώρισης απαιτήσεων και κριτηρίων βαθμολόγησης. Το παράδειγμα αφορά τη «Μελέτη και

εκτέλεση ερευνητικών & αναπτυξιακών δραστηριοτήτων» με κριτήρια βαθμολόγησης την Μεθοδολογική Προσέγγιση (με βάρος 40%), το Χρονοδιάγραμμα (με βάρος 20%) και την Ομάδα Έργου (με βάρος 40%).

Καταρχήν ο χειριστής εισέρχεται στο σύστημα επιλέγοντας τη διαδρομή Είσοδος Χρηστών → ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

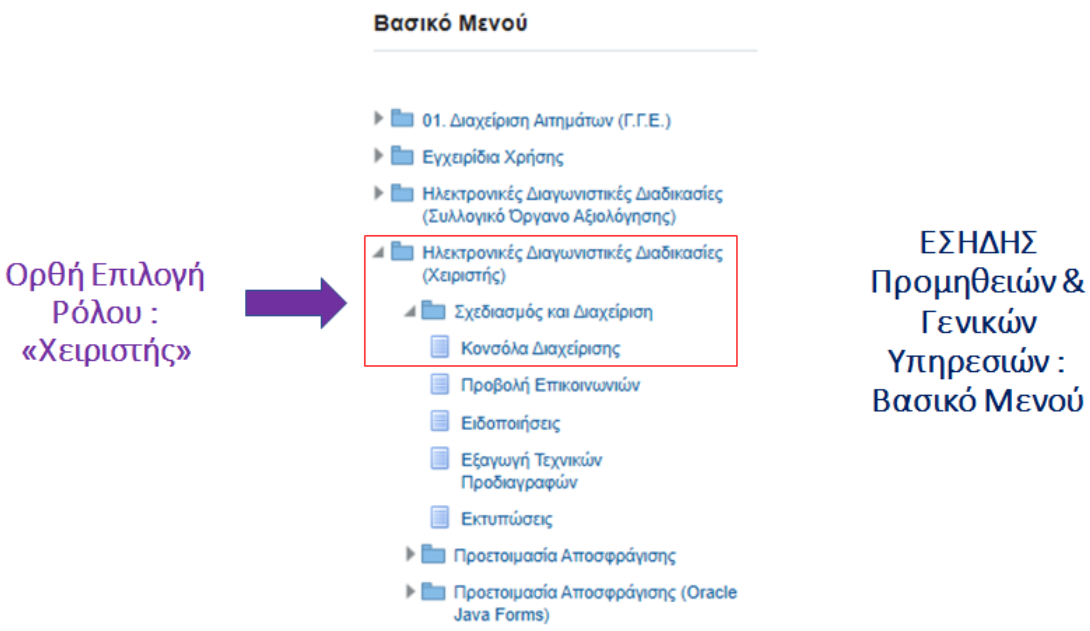
Εικόνα 212: Είσοδος στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ

Στη σελίδα εισόδου του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ (login page) ο χειριστής εισάγει τα διαπιστευτήρια του, ήτοι, Όνομα χρήστη και Κωδικό πρόσβασης επιλέγοντας την επιθυμητή γλώσσα.

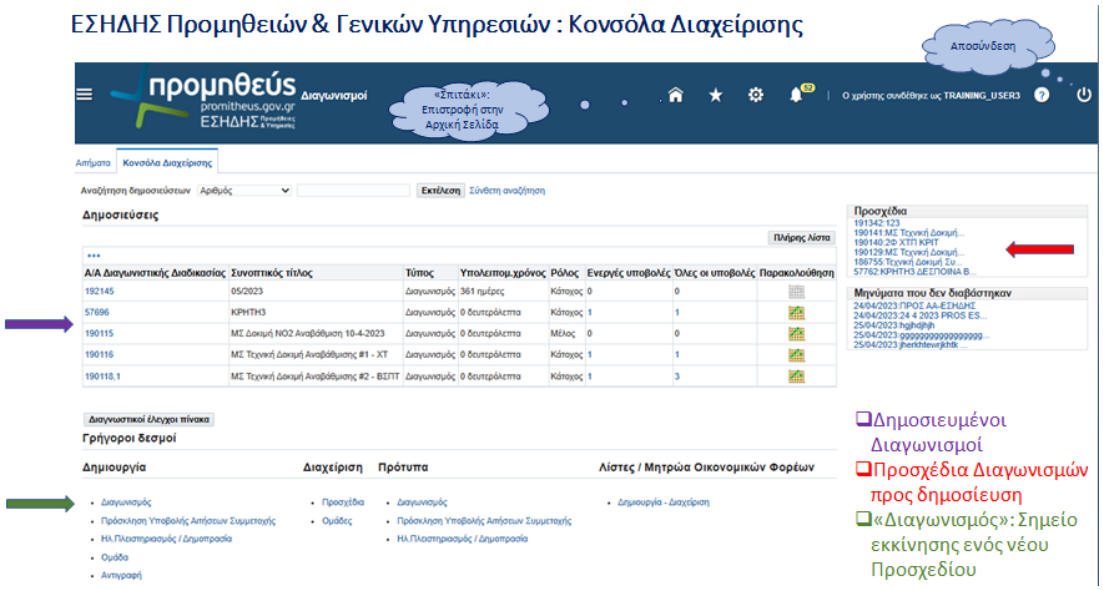
Εικόνα 213: Οθόνη εισόδου χρηστών ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ

Στο Βασικό Μενού της Αρχική Σελίδας ο χρήστης επιλέγει το ρόλο «Χειριστής».

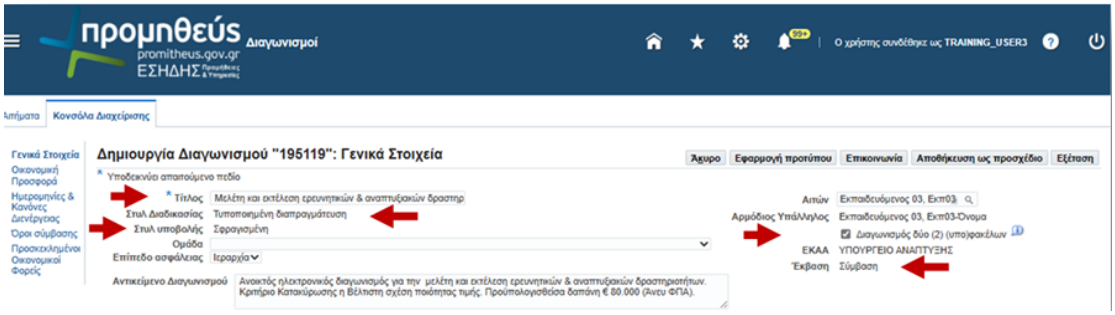
Εικόνα 214: Επιλογή ρόλου (αρμοδιότητα) «Χειριστής»

Ο χειριστής ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Χειριστής) → Σχεδιασμός και Διαχείριση → Κονσόλα Διαχείρισης και οδηγείται στην Κονσόλα Διαχείρισης διαγωνισμών. Για την έναρξη του σχεδιασμού/της σύνταξης ενός νέου ηλεκτρονικού διαγωνισμού ο χειριστής της Αναθέτουσας Αρχής πηγαίνει στο κάτω μέρος της οθόνης στην περιοχή Γρήγοροι Δεσμοί και από τη στήλη Δημιουργία επιλέγει «Διαγωνισμός».

Εικόνα 215: Κονσόλα Διαχείρισης

Δημιουργείται το προσχέδιο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Ο χειριστής προχωρά στην αρχική παραμετροποίηση του προσχεδίου.

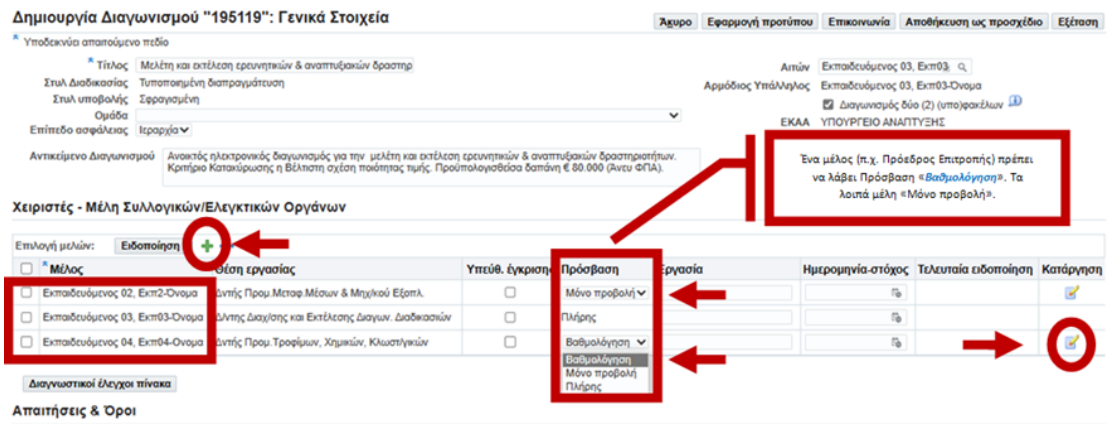
Εικόνα 216: Αρχική παραμετροποίηση προσχεδίου

Ο χειριστής ολοκληρώνει την συμπλήρωση των υποχρεωτικών πεδίων καταχωρίζοντας στην ενότητα: «Πρόσθετες παράμετροι (Πρόσβαση: φορέας και οικονομικός φορέας)» τις Ημέρες ισχύος προσφορών καθώς και αυτές της Πρώτης παράτασης.

Εικόνα 217: Ημέρες ισχύος προσφορών

Στην συνέχεια ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση της ενότητας «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» όπου δίνει πρόσβαση στα μέλη Επιτροπής Διαγωνισμού. Η προσθήκη των μελών γίνεται επιλέγοντας το icon «+». Η τελευταία στήλη του πίνακα (δεξιά) δίνει την δυνατότητα κατάργησης των χρηστών.

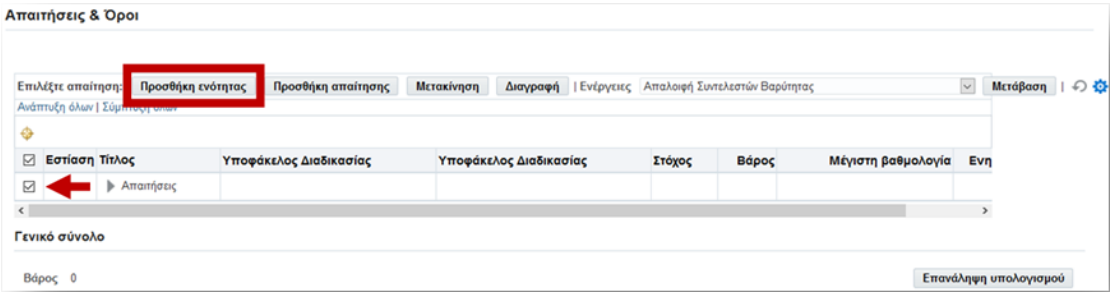

Εικόνα 218: Προσθήκη χρηστών & καθορισμός επιπέδου πρόσβασης

Επισημαίνεται εδώ ότι η επιλογή «Βαθμολόγηση» καθίσταται απαραίτητη διότι πρόκειται για διαγωνιστική διαδικασία με αξιολόγηση και βαθμολόγηση τεχνικής προσφοράς. Το ένα από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού (π.χ. Πρόεδρος Επιτροπής) πρέπει να λάβει Πρόσβαση «Βαθμολόγηση». Τα λοιπά μέλη θα λάβουν Πρόσβαση «Μόνο προβολή».

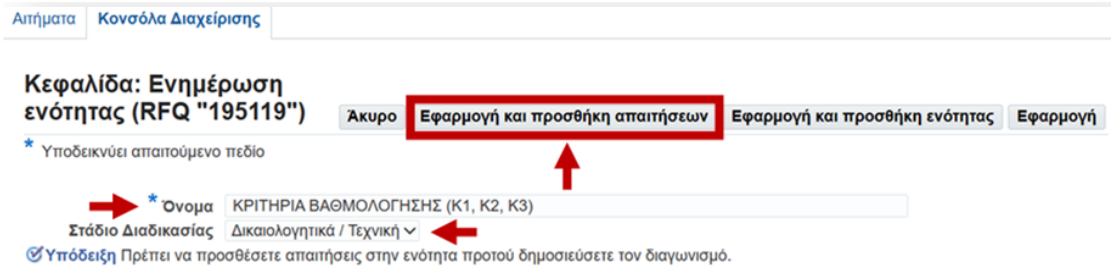
Στην συνέχεια ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση της ενότητας «Απαιτήσεις & Όροι». Πρώτα εισάγεται τουλάχιστον μία γενική απαίτηση με τον τρόπο που παρουσιάστηκε νωρίτερα στην (υπο)ενότητα 16.2.1.3. Κατόπιν, ο χειριστής προχωρά στην εισαγωγή των κριτηρίων βαθμολόγησης (Κ1, Κ2, Κ3, κ.ο.κ.) που καθορίζονται από τη Διακήρυξη. Καταχωρίζει επίσης το «βάρος» του κάθε κριτηρίου. Στο παρόν παράδειγμα, η διακήρυξη προβλέπει τα εξής τρία κριτήρια βαθμολόγησης: Κ1: Μεθοδολογική Προσέγγιση (με βάρος 40%), Κ2: Χρονοδιάγραμμα (με βάρος 20%) και Κ3: Ομάδα Έργου (με βάρος 40%). Σημειώνεται ότι το εύρος βαθμολόγησης καθορίζεται αυτομάτως από το σύστημα (100 έως 150) όπως προβλέπεται στην παρ. 13 του άρθρου 86 του ν.4412/16. Ακολουθεί η αναλυτική παράθεση του βηματισμού για την καταχώριση των κριτηρίων βαθμολόγησης.

Ο χειριστής επιλέγει το check-box (√) αριστερά την ενότητα του συστήματος Απαιτήσεις και κατόπιν επιλέγει το button «Προσθήκη ενότητας».

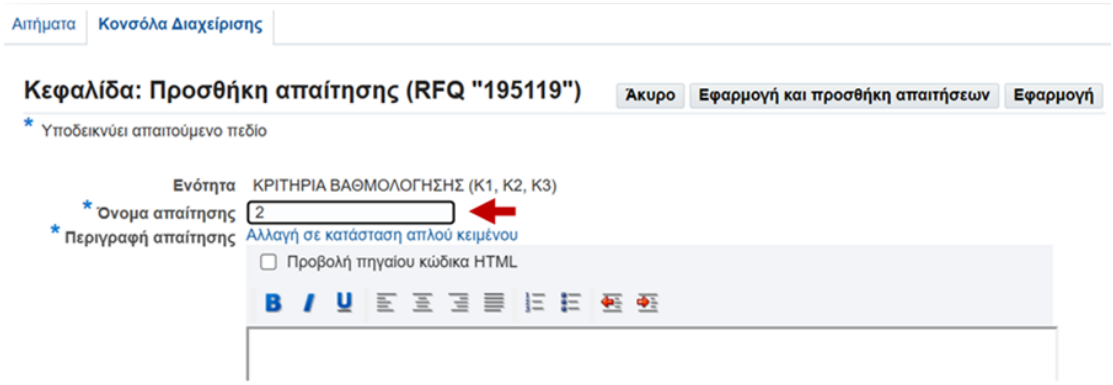
Εικόνα 219: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 1)

Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής δίνει το όνομα π.χ. Κριτήρια Βαθμολόγησης (Κ1, Κ2, Κ3) και επιλέγει από το drop-down list το στάδιο διαδικασίας Δικαιολογητικά / Τεχνική. Κατόπιν επιλέγει το button «Εφαρμογή και προσθήκη απαιτήσεων».

Εικόνα 220: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 2)

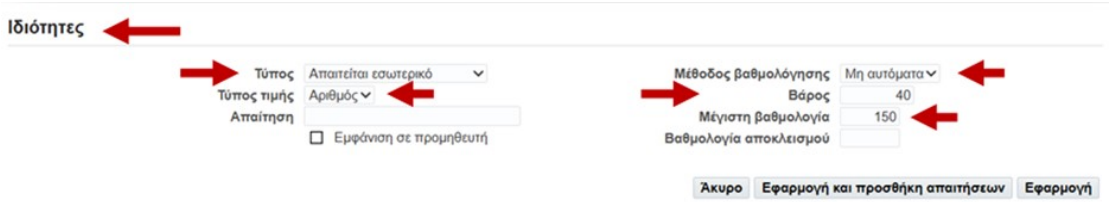
Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής καταχωρεί «Όνομα απαίτησης». Εδώ δεν είναι απαραίτητη η λεκτική περιγραφή. Αρκεί μια αριθμητική αναφορά τύπου «2».

Εικόνα 221: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 3)

Ο χειριστής πριν καταχωρίσει την «Περιγραφή απαίτησης», πρώτα ορίζει τις «Ιδιότητες» που βρίσκονται στο κάτω μέρος της εν λόγω φόρμας: Τύπος : Απαιτείται Εσωτερικό, Τύπος τιμής : Αριθμός, Απαίτηση : κενό, ο χειριστής ΔΕΝ επιλέγει το check-box (√) «Εμφάνιση σε προμηθευτή», Μέθοδος βαθμολόγησης : Μη αυτόματα, Βάρος : 40, Μέγιστη βαθμολογία : 150, Βαθμολογία αποκλεισμού : κενό.

Σημειώνεται ότι το εύρος βαθμολόγησης καθορίζεται αυτομάτως από το σύστημα (100 έως 150) όπως προβλέπεται στην παρ. 13 του άρθρου 86 του ν.4412/16. Ωστόσο, η κατά περίπτωση μέγιστη βαθμολογία που θα καταχωρίσει στο σύστημα ο Πρόεδρος της Επιτροπής εξαρτάται από το ανώτατο όριο βαθμολογίας που καθορίζεται στο τεύχος της εκάστοτε Διακήρυξης (π.χ. 120).

Εικόνα 222: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 4)

Πιο αναλυτικά, οι «Ιδιότητες» που καταγράφονται στα πλαίσια της προσθήκης κριτηρίων Βαθμολόγησης έχουν ως εξής:

Τύπος: Ο χειριστής επιλέγει Απαιτείται εσωτερικό. Σημείωση: Ότι χαρακτηρίζεται εσωτερικό δεν τον βλέπουν οι οικονομικοί φορείς (είναι μόνο για εσωτερική χρήση του φορέα).

Τύπος τιμής: Ο χειριστής επιλέγει Αριθμός.

Απαίτηση: Το πεδίο παραμένει κενό.

Check-box "Εμφάνιση σε προμηθευτή": Το check-box δεν επιλέγεται. Παραμένει κενό.

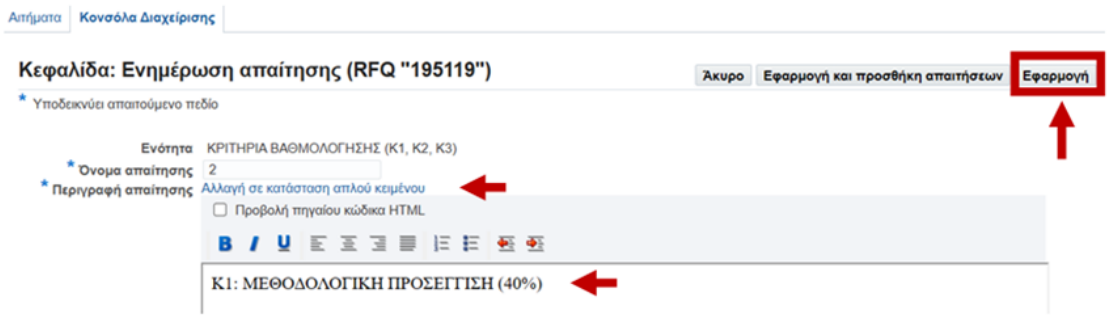
Μέθοδος βαθμολόγησης: Ο χειριστής επιλέγει Μη αυτόματα.

Βάρος: Ο χειριστής καταχωρίζει το βάρος (π.χ. 40) του εκάστοτε κριτηρίου Κ1, Κ2, Κ3, κ.ο.κ. όπως προβλέπεται στα τεύχη της Διακήρυξης.

Μέγιστη βαθμολογία: Η τιμή (150) του εν λόγω πεδίου είναι προκαθορισμένη από το σύστημα βάσει της παρ. 13 του άρθρου 86 του ν.4412/16. Δεν απαιτείται ενέργεια από τον χειριστή του διαγωνισμού.

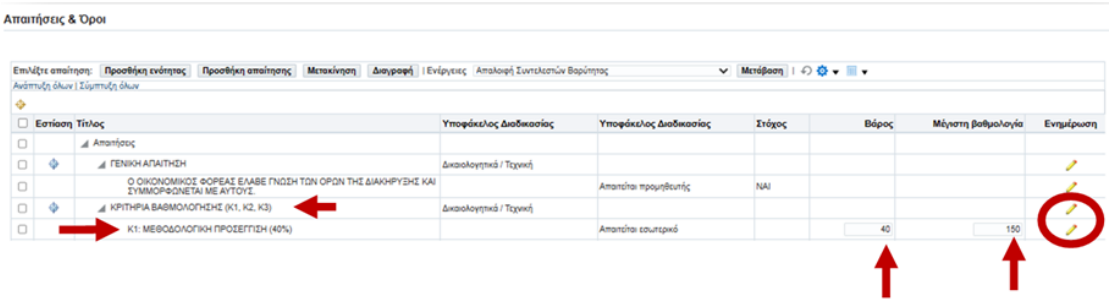
Βαθμολογία αποκλεισμού : Το πεδίο παραμένει κενό.

Ο χειριστής τώρα καταχωρίζει την «Περιγραφή απαίτησης», αφού πρώτα επιλέξει την «Αλλαγή σε κατάσταση απλού κειμένου». Κατόπιν της σύνταξης του κειμένου της απαίτησης, ο χειριστής επιλέγει το button «Εφαρμογή» για να επιστρέψει στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του Προσχεδίου.

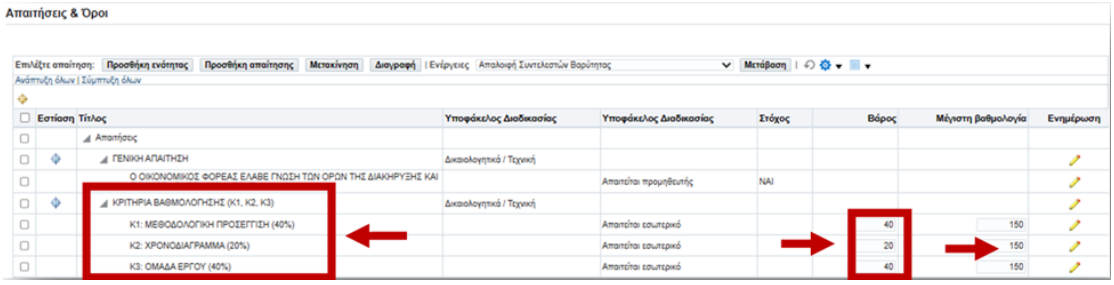
Εικόνα 223: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 5)

Επιστρέφοντας στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του Προσχεδίου, στην ενότητα Απαιτήσεις & Όροι, ο χειριστής του διαγωνισμού επιβεβαιώνει την εισαγωγή του 1ου κριτηρίου βαθμολόγησης. Σημειώνεται ότι ο χειριστής μπορεί να κάνει χρήση του icon («μολύβι») στη στήλη «Ενημέρωση» προκειμένου να προβεί σε αλλαγές/διορθώσεις είτε στην Ενότητα είτε στα στοιχεία/παραμέτρους του κριτηρίου βαθμολόγησης.

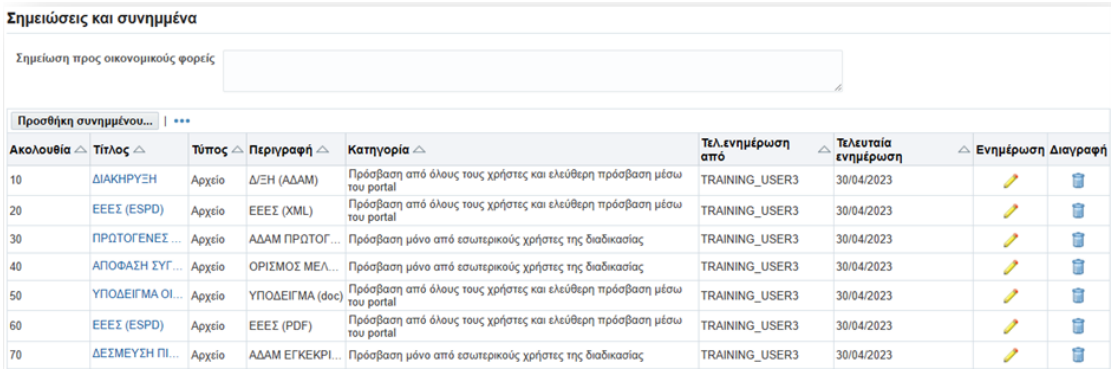
Εικόνα 224: Προσθήκη Κριτηρίων Βαθμολόγησης (Βήμα 6)

Ομοίως, ο χειριστής ακολουθεί τον ίδιο βηματισμό και για την προσθήκη των υπόλοιπων κριτηρίων βαθμολόγησης (K2 & K3). Όταν επιστρέφει πίσω στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία βλέπει την τελική διαμόρφωση του πίνακα των κριτηρίων βαθμολόγησης και γενικότερα την τελική διαμόρφωση της Ενότητας «Απαιτήσεις & Όροι».

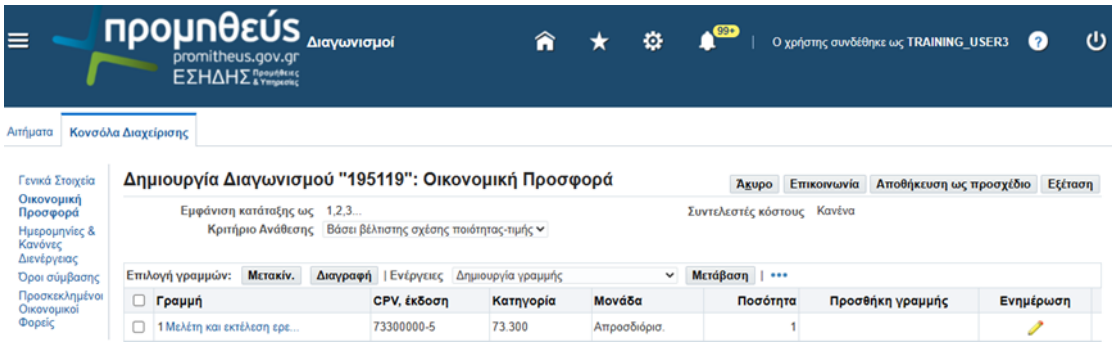
Εικόνα 225: Επιβεβαίωση Προσθήκης Κριτηρίων Βαθμολόγησης

Στην συνέχεια ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση της ενότητας «Σημειώσεις και Συνημμένα» με τον τρόπο που παρουσιάστηκε νωρίτερα στην (υπο)ενότητα 16.2.1.4. Η τελική εικόνα που προκύπτει μετά την προσθήκη των εγγράφων έχει ως εξής:

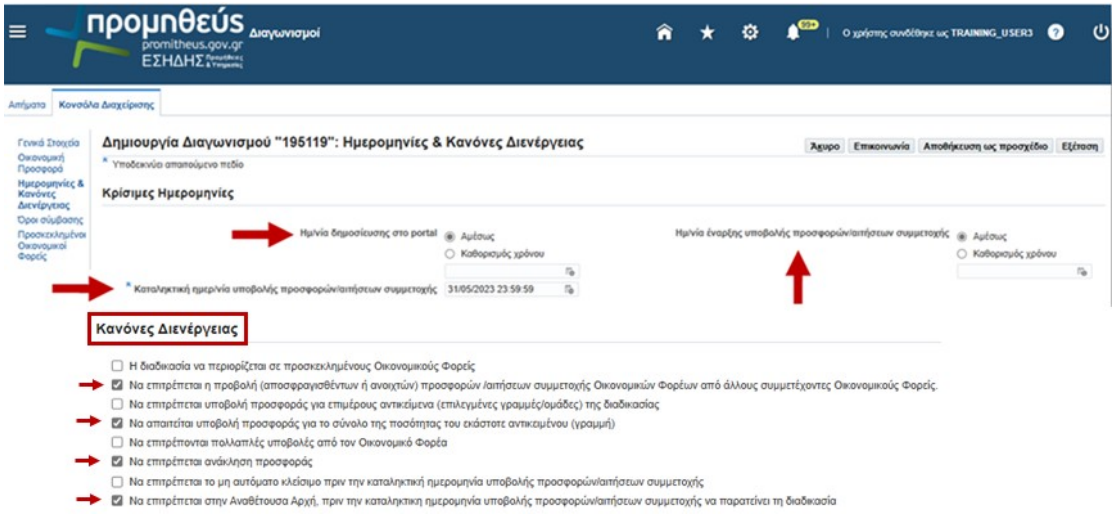
Εικόνα 226: Συμπλήρωση ενότητας «Σημειώσεις & Συνημμένα»

Στην συνέχεια ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση της καρτέλας Οικονομική Προσφορά όπου προσδιορίζει το κριτήριο ανάθεσης (κατακύρωσης) καθώς και το αντικείμενο για το οποίο θα υποβάλλουν προσφορά οι συμμετέχοντες. Ο βηματισμός για την συμπλήρωση της εν λόγω καρτέλας παρουσιάστηκε νωρίτερα στην (υπο)ενότητα 16.2.2. Η τελική εικόνα της καρτέλας Οικονομική Προσφορά έχει ως εξής:

Εικόνα 227: Συμπλήρωση καρτέλας «Οικονομική Προσφορά»

Ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση της καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» με την ίδια λογική που παρουσιάστηκε νωρίτερα στην (υπο)ενότητα 16.2.3. Ωστόσο, ειδική μνεία γίνεται ως προς τον κανόνα απάντησης «Να επιτρέπεται υποβολή προσφοράς για επιμέρους αντικείμενα (επιλεγμένες γραμμές/ομάδες) της διαδικασίας» όπου ο χειριστής δεν επιλέγει το εν λόγω check-box διότι σε διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής το σύστημα δέχεται μόνο έναν πίνακα αξιολόγησης κριτηρίων με άθροισμα συντελεστών βαρύτητας 100 και ως εκ τούτου, δεν δύναται να πραγματοποιηθεί διακριτή αξιολόγηση επιμέρους αντικειμένων («Τμημάτων») της διαδικασίας. Η τελική εικόνα της εν λόγω καρτέλας έχει την εξής μορφή:

Εικόνα 228: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας»

Τέλος, ο χειριστής μόλις ολοκληρώσει τις ως άνω διαδικασίες σχεδιασμού, προβαίνει στην εκτέλεση της εκτύπωσης «Ανασκόπηση Προσχεδίου» προκειμένου να ελέγξει την ορθότητα των καταχωρημένων στοιχείων. Κατόπιν προβαίνει στην δημοσίευση του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Οι εν λόγω διαδικασίες περιγράφηκαν πιο πάνω στις (υπο)ενότητες 16.2.4 και 16.2.5 αντίστοιχα.

16.3 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Σκοπός της ενότητας είναι να γνωρίσουν οι χειριστές ορισμένες κομβικές λειτουργικότητες διαχείρισης των ηλεκτρονικών διαγωνιστικών διαδικασιών που παρέχει το ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, προκειμένου να είναι σε θέση να δημιουργούν, να χειρίζονται, να οργανώνουν και να παρακολουθούν την εξέλιξη των ηλεκτρονικών διαγωνισμών τους ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά. Παρουσιάζονται οι παρακάτω λειτουργικότητες διαχείρισης:

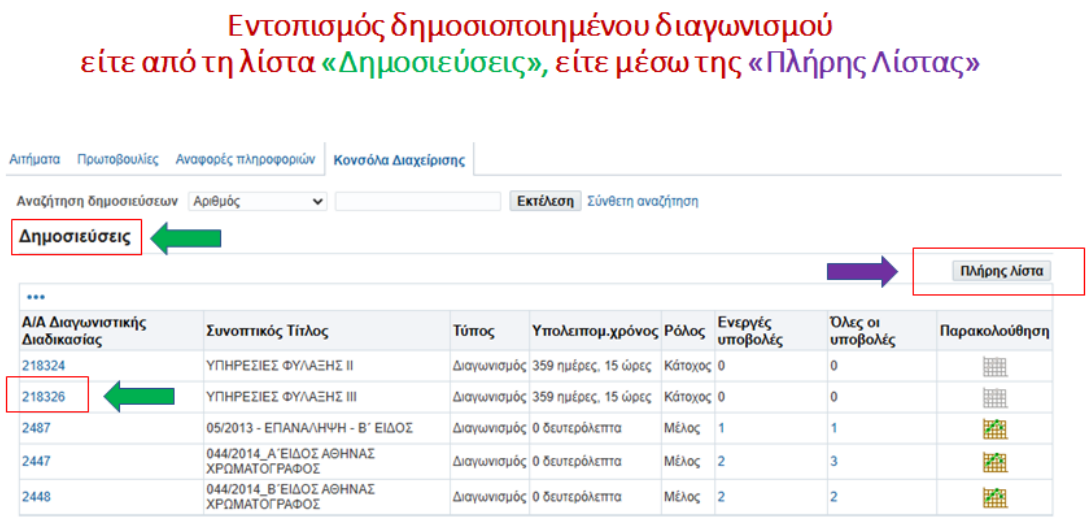
1. Αναζήτηση διαγωνισμού και Διαχείριση Προσχεδίων
2. Αντιγραφή, Τροποποίηση, Παράταση, Ακύρωση Διαγωνισμού,
3. Απόρριψη/Αποκλεισμός προσφοράς Οικονομικού Φορέα

16.3.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ

16.3.1.1 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

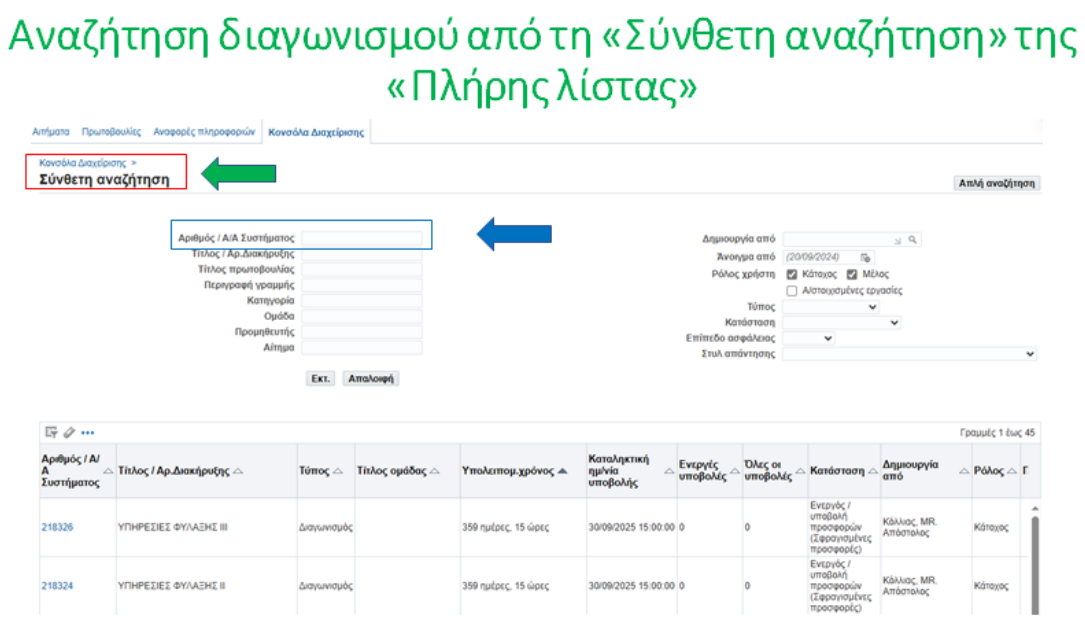
Η αναζήτηση των Διαγωνισμού γίνεται με τους εξής τρόπους:

Α΄ τρόπος: Εντοπισμός δημοσιοποιημένου διαγωνισμού από τη λίστα «Δημοσιεύσεις».

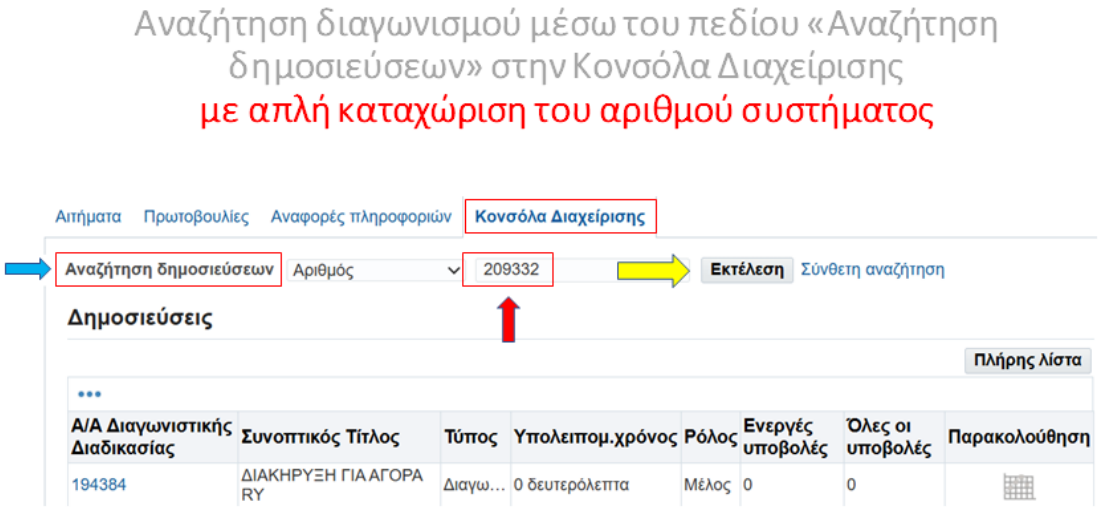
Εικόνα 229: Αναζήτηση διαγωνισμού από τη λίστα «Δημοσιεύσεις»

Β΄ τρόπος: Εντοπισμός δημοσιοποιημένου διαγωνισμού μέσω της «Πλήρης Λίστας» και ειδικότερα μέσω της λειτουργικότητας «Σύνθετη αναζήτηση» της «Πλήρης λίστας».

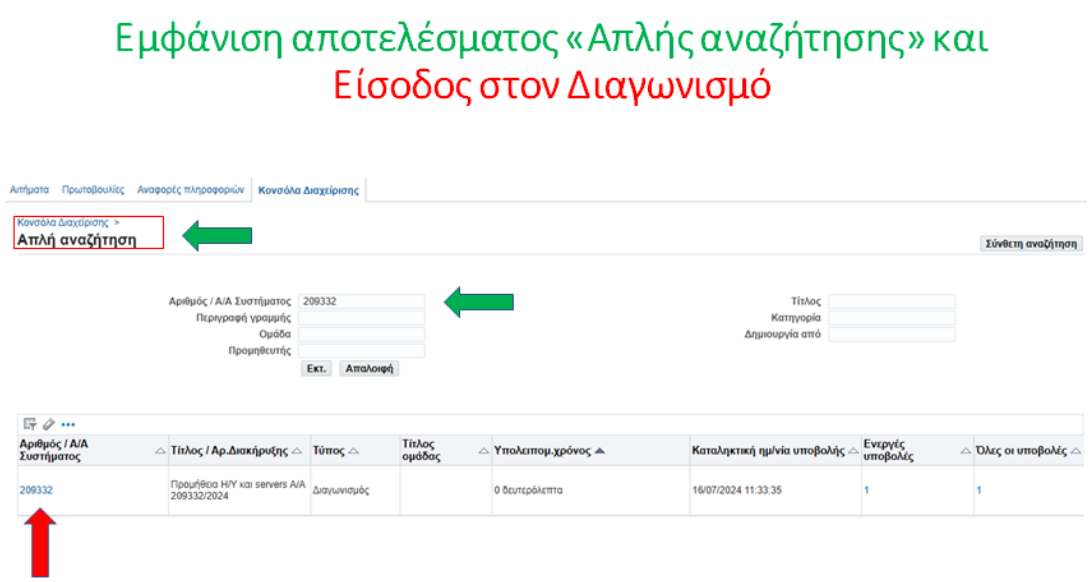
Εικόνα 230: Αναζήτηση διαγωνισμού από τη «πλήρη λίστα»

Γ΄ τρόπος: Αναζήτηση διαγωνισμού μέσω του πεδίου «Αναζήτηση δημοσιεύσεων» στην Κονσόλα Διαχείρισης με απλή καταχώριση του αριθμού συστήματος.

Εικόνα 231: Αναζήτηση διαγωνισμού μέσω του πεδίου «Αναζήτηση δημοσιεύσεων»

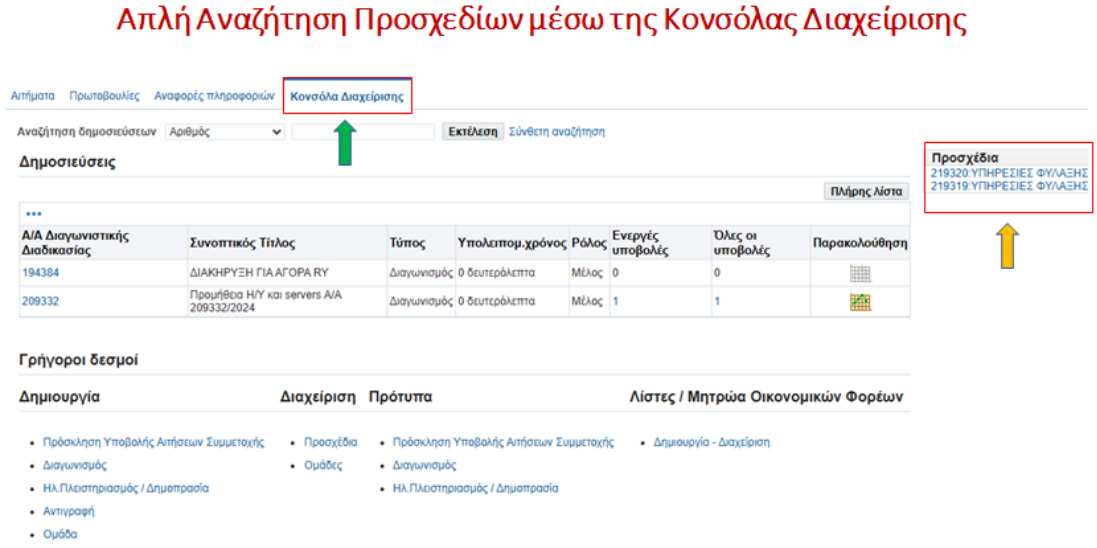
Εμφάνιση αποτελέσματος «Απλής αναζήτησης» και Είσοδος στον Διαγωνισμό.

Εικόνα 232: Εμφάνιση αποτελέσματος «Απλής αναζήτησης» και Είσοδος στον Διαγωνισμό

16.3.1.2 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ

Η αναζήτηση των Προσχεδίων γίνεται από την ενότητα «Προσχέδια» στην Κονσόλα Διαχείρισης.

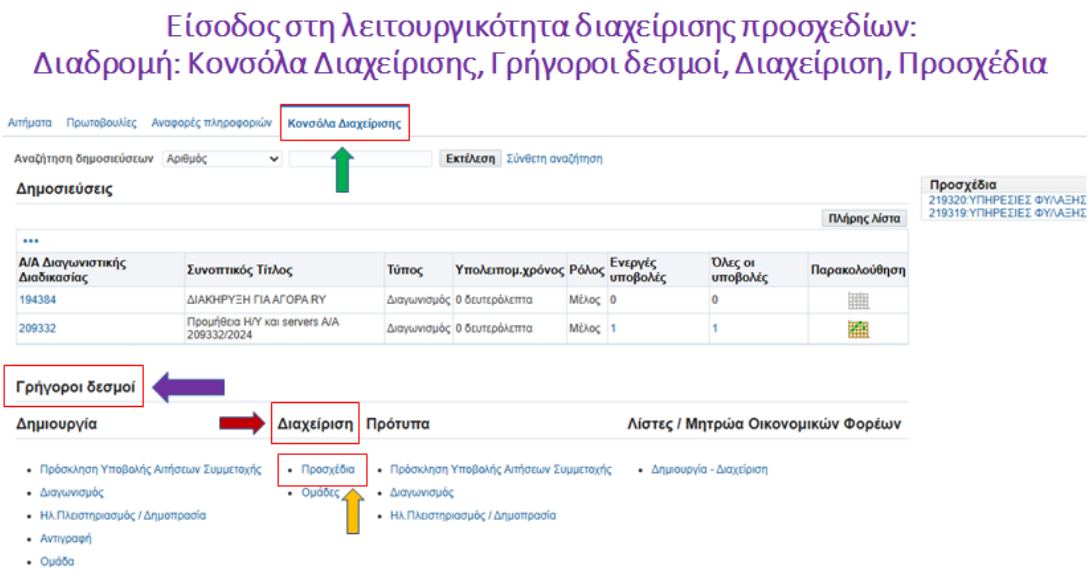

Εικόνα 233: Αναζήτηση Προσχεδίων

16.3.1.3 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ

Πέραν της ενημέρωσης των στοιχείων του προσχεδίου (όπως αυτή παρουσιάστηκε στην ενότητα 16.2), το σύστημα προσφέρει και άλλες δυνατότητες διαχείρισης προσχεδίων. Για παράδειγμα, ο χειριστής, μέσω της λειτουργικότητας της διαχείρισης προσχεδίων, μπορεί να προχωρήσει είτε στην αντιγραφή ενός παλαιότερου προσχεδίου, είτε στη διαγραφή του. Μπορεί επίσης να προχωρήσει στο «ξεκλείδωμα» του προσχεδίου («Αναίρεση κλειδώματος») ώστε να μπορεί να το ενημερώσει άλλος χειριστής στον οποίο έχουν δοθεί σχετικά δικαιώματα πλήρους πρόσβασης.

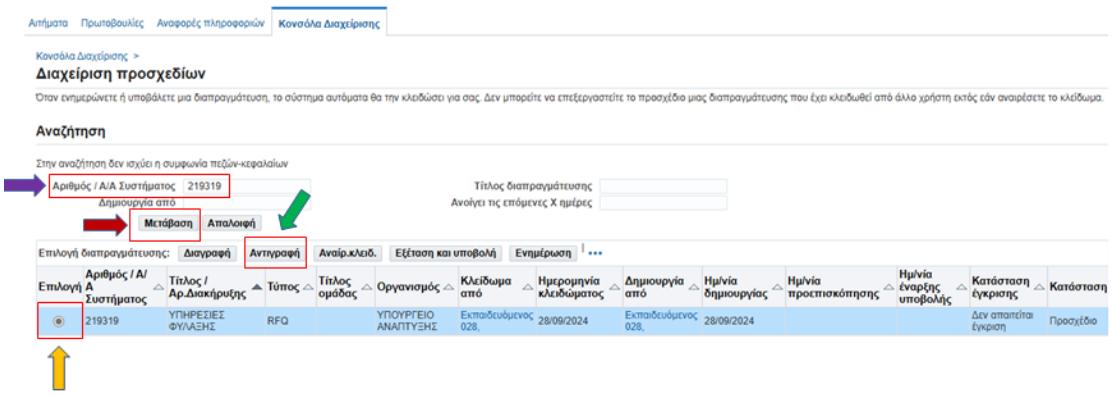
Ο χειριστής μπορεί να διαχειριστεί τα προσχέδια διαγωνισμών ακολουθώντας την εξής διαδρομή: Κονσόλα Διαχείρισης, Γρήγοροι δεσμοί, Διαχείριση, Προσχέδια.

Εικόνα 234: Είσοδος στη λειτουργικότητα διαχείρισης προσχεδίων

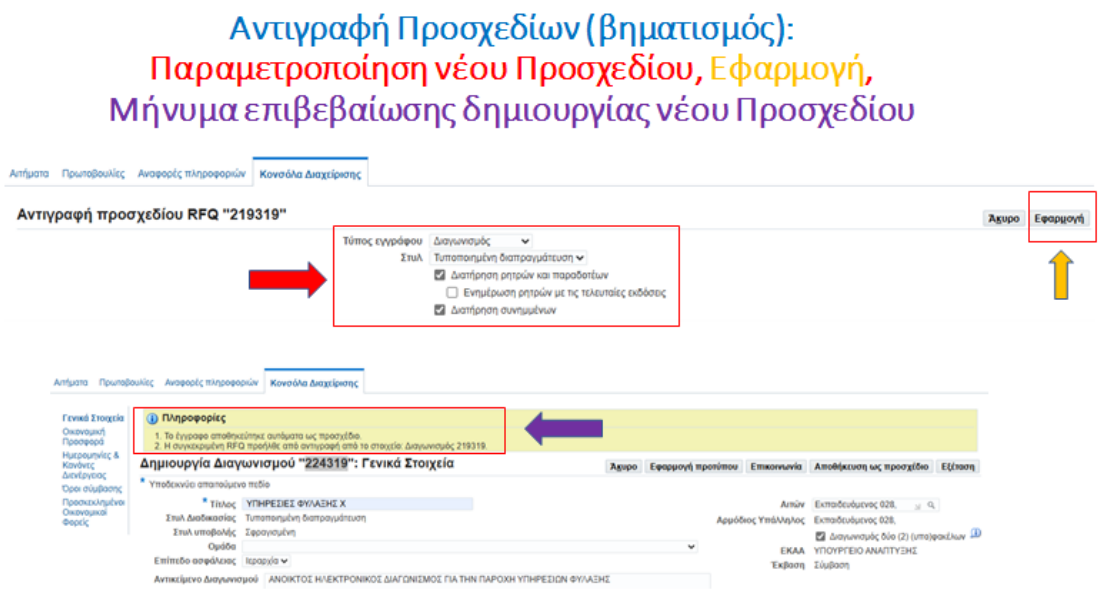
Προκειμένου να επιτευχθεί η αντιγραφή ενός Προσχεδίου, ο χειριστής ακολουθεί τον εξής βηματισμό: Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Μετάβαση, Επιλογή, Αντιγραφή

Αντιγραφή Προσχεδίων (βηματισμός):
Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Μετάβαση, Επιλογή, Αντιγραφή

Εικόνα 235: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός προσχεδίου (Μέρος Α΄)

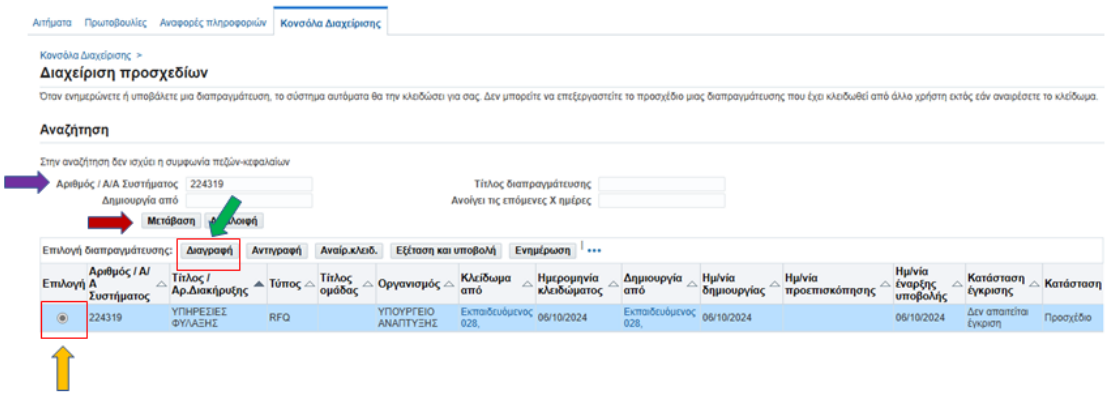
Στην συνέχεια, ο χειριστής καθορίζει τις βασικές παραμέτρους του νέου Προσχεδίου και επιλέγει το button "Εφαρμογή". Το σύστημα παράγει ένα επιβεβαιωτικό μήνυμα δημιουργίας του νέου Προσχεδίου.

Εικόνα 236: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός προσχεδίου (Μέρος Β΄)

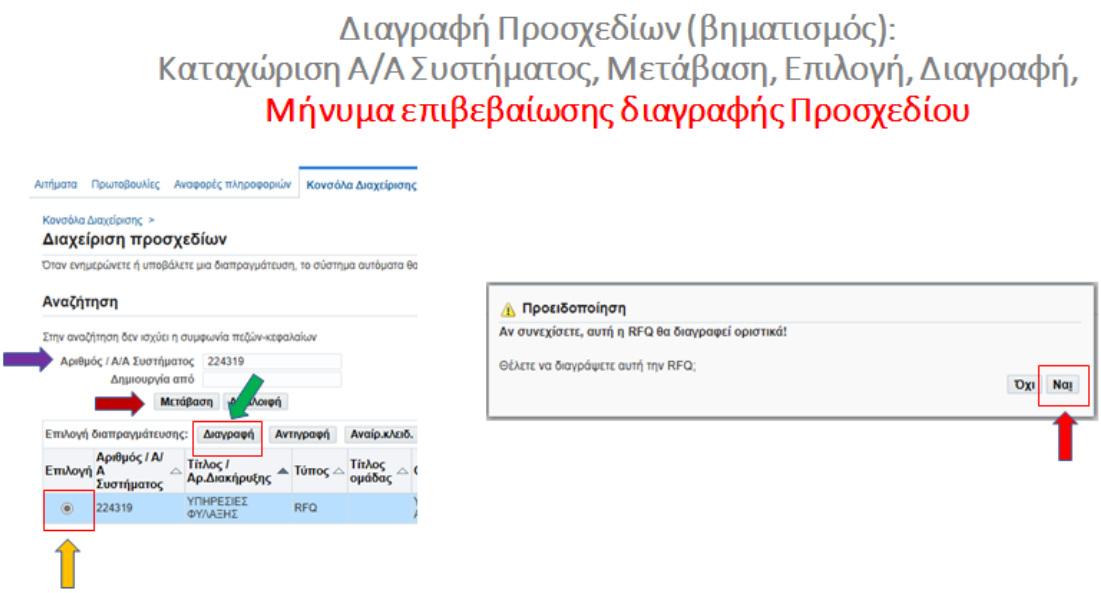
Προκειμένου να επιτευχθεί η διαγραφή ενός Προσχεδίου, ο χειριστής ακολουθεί τον εξής βηματισμό: Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Μετάβαση, Επιλογή, Διαγραφή

Διαγραφή Προσχεδίων (βηματισμός):
Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Μετάβαση, Επιλογή, Διαγραφή

Εικόνα 237: Βηματισμός για την διαγραφή ενός προσχεδίου

Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει ένα επιβεβαιωτικό μήνυμα διαγραφής του Προσχεδίου.

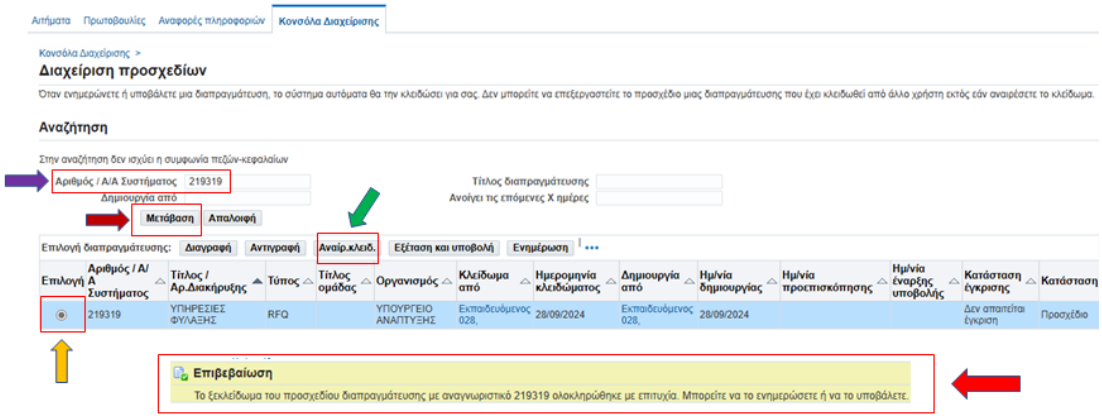
Εικόνα 238: Μήνυμα επιβεβαίωσης διαγραφής Προσχεδίου

Η αναίρεση κλειδώματος ενός προσχεδίου πραγματοποιείται στην περίπτωση που περισσότεροι του ενός χρήστες θα πρέπει να πραγματοποιήσουν ενέργειες εντός του συγκεκριμένου προσχεδίου. Σημειώνεται ότι, σε προσχέδιο δεν δύναται να πραγματοποιούν ενέργειες ταυτόχρονα οι χρήστες.

Προκειμένου να επιτευχθεί η «Αναίρεση Κλειδώματος» ενός Προσχεδίου, (δηλ. η παραχώρηση δικαιώματος πρόσβασης σε άλλον χρήστη της Υπηρεσίας) πρέπει καταρχήν να του έχουν δοθεί (από τον χειριστή) δικαιώματα πλήρους πρόσβασης εντός της ενότητας «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» του προσχεδίου.

Κατόπιν, ο χειριστής ακολουθεί τον εξής βηματισμό: Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Μετάβαση, Επιλογή, Αναίρεση Κλειδώματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει ένα επιβεβαιωτικό μήνυμα Αναίρεσης Κλειδώματος του Προσχεδίου.

«Αναίρεση Κλειδώματος» Προσχεδίου
(δηλ. παραχώρηση δικαιώματος πρόσβασης σε χρήστη της Υπηρεσίας)
Βηματισμός: Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Μετάβαση, Επιλογή, «Αναίρ.Κλειδ.»
Μήνυμα επιβεβαίωσης Αναίρεσης Κλειδώματος Προσχεδίου

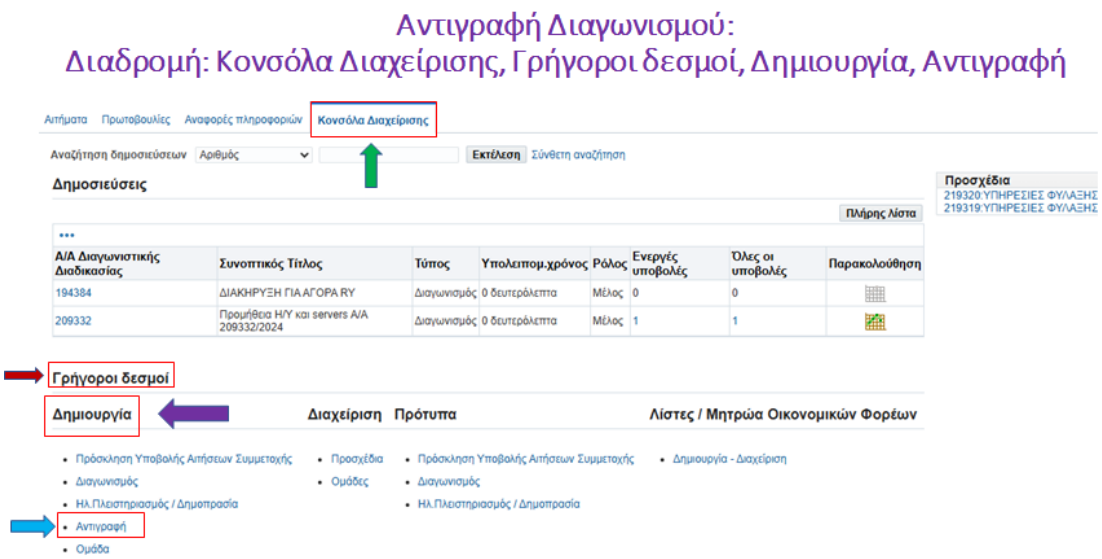
Εικόνα 239: Βηματισμός για την «Αναίρεση Κλειδώματος» ενός προσχεδίου και επιβεβαιωτικό μήνυμα συστήματος

16.3.2 ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ, ΠΑΡΑΤΑΣΗ, ΑΚΥΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

16.3.2.1 ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

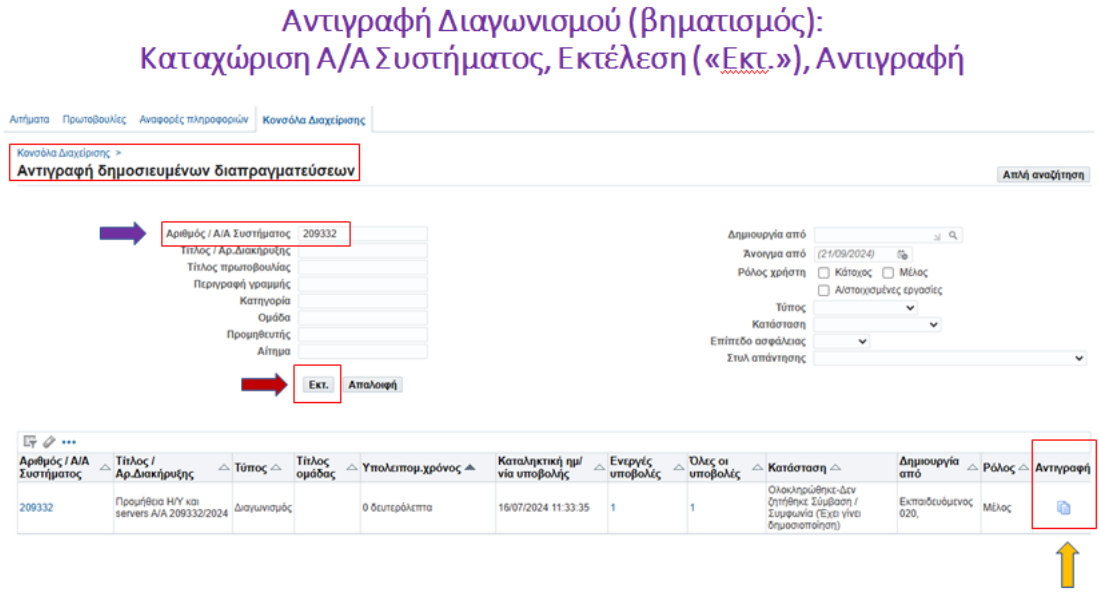
Με την «Αντιγραφή» δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να δημιουργήσει προσχέδια διαγωνισμών που έχουν πολλά κοινά στοιχεία (μεταδεδομένα και συνημμένα αρχεία) με κάποιο δημοσιευμένο διαγωνισμό. Η εν λόγω λειτουργικότητα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στον χειριστή της Αναθέτουσας Αρχής ο οποίος "ανεβάζει" κάθε χρόνο έναν ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για το ίδιο αντικείμενο (π.χ. για την προμήθεια καυσίμων).

Προκειμένου να εισέλθει στην λειτουργικότητα της αντιγραφής ενός Διαγωνισμού, ο χειριστής ακολουθεί την εξής διαδρομή: Κονσόλα Διαχείρισης, Γρήγοροι δεσμοί, Δημιουργία, Αντιγραφή.

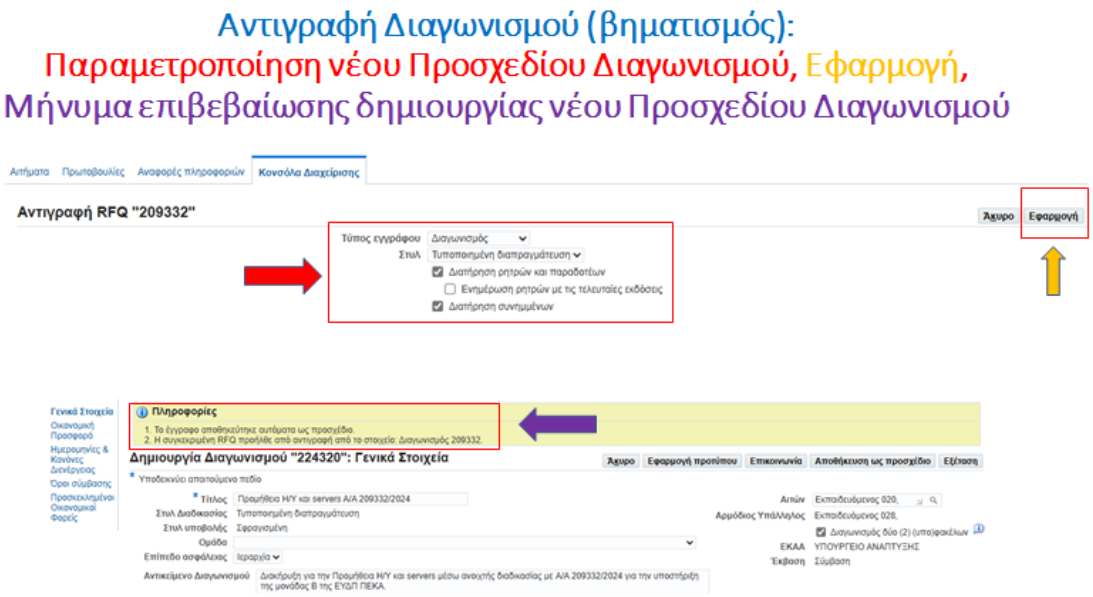
Εικόνα 240: Είσοδος στη λειτουργικότητα «Αντιγραφή Διαγωνισμού»

Προκειμένου να επιτευχθεί η αντιγραφή ενός Διαγωνισμού, ο χειριστής ακολουθεί τον εξής βηματισμό: Καταχώριση Α/Α Συστήματος, Εκτέλεση («Εκτ.»), Αντιγραφή

Εικόνα 241: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός διαγωνισμού (Μέρος Α΄)

Στην συνέχεια, ο χειριστής καθορίζει τις βασικές παραμέτρους του νέου Προσχεδίου Διαγωνισμού και επιλέγει το button "Εφαρμογή". Το σύστημα παράγει ένα επιβεβαιωτικό μήνυμα δημιουργίας του νέου Προσχεδίου Διαγωνισμού.

Εικόνα 242: Βηματισμός για την αντιγραφή ενός διαγωνισμού (Μέρος Β΄)

16.3.2.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Η ενέργεια της τροποποίησης διαγωνιστικής διαδικασίας λαμβάνει χώρα πριν τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Χρησιμοποιείται για διόρθωση των στοιχείων και παραμέτρων της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας τα οποία λόγω λανθασμένης καταχώρισης ή επιλογής τους, είτε διαφοροποιούνται από τους όρους της Διακήρυξης, είτε θα δημιουργήσουν τεχνικό πρόβλημα κατά την υποβολή προσφοράς στις εν λόγω ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες.

Στοιχεία που δύνανται να τροποποιηθούν είναι: τίτλος και περιγραφή διαγωνιστικής διαδικασίας, ημέρες ισχύος προσφορών, η ενότητα «Απαιτήσεις & Όροι» (δηλ. τεχνικές προδιαγραφές και κριτήρια αξιολόγησης), συνημμένα έγγραφα διαγωνιστικής

διαδικασίας, ποσότητες και προϋπολογισθείσες αξίες του αντικειμένου, κωδικοί CPV, η επιλογή του κανόνα απάντησης «Να επιτρέπεται υποβολή προσφοράς για επιμέρους αντικείμενα (επιλεγμένες γραμμές/ομάδες) της διαδικασίας» στην ενότητα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας.

Μπορεί επίσης να γίνει τροποποίηση προκειμένου να διορθωθεί η καταληκτική ημερομηνία υποβολής κυρίως όταν τούτη δηλώθηκε εκ παραδρομής με λήξη μεταγενέστερη της προβλεπόμενης στη Διακήρυξη. Για την περίπτωση όπου καταχωρήθηκε εκ παραδρομής προγενέστερη της προβλεπόμενης στη Διακήρυξη καταληκτικής ημερομηνίας, εκλείπει η ανάγκη για τροποποίηση καθώς τούτο διορθώνεται με την ενέργεια «Παράταση Διαγωνιστικής Διαδικασίας».

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που έχει καταχωρηθεί λανθασμένη καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών σε σχέση με την αναφερόμενη στη Διακήρυξη καλό είναι να αποφεύγεται η τροποποίηση του διαγωνισμού και αντ' αυτού να χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση οι ενέργειες «Κλείσιμο Διαγωνισμού» ή «Παράταση Διαγωνισμού» μέσω των οποίων μπορεί αυτή να διορθωθεί χωρίς να δημιουργηθεί τροποποίηση

Σημείωση: Δεν μπορούν να τροποποιηθούν: η έκβαση, η παράλειψη επιλογής του Διαγωνισμού δύο (2) (υπο)φακέλων, η Ημ/νία Δημοσίευσης στο portal, η ημερομηνία έναρξης υποβολής δικαιολογητικών, το κριτήριο ανάθεσης.

Επισημαίνεται ότι, με τη δημιουργία τροποποίησης αποκλείονται αυτόματα οι υποβολές οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί μέχρι την χρονική στιγμή της δημοσίευσης της τροποποίησης. Στην περίπτωση συμμετεχόντων που έχουν ήδη υποβάλει προσφορά/αίτηση συμμετοχής μέχρι την χρονική στιγμή της δημοσίευσης της τροποποίησης, οι Αναθέτουσες Αρχές θα πρέπει να πρώτα να ενημερώσουν τους οικονομικούς φορείς (και να επιβεβαιώσουν ότι οι οικονομικοί φορείς έλαβαν την ενημέρωση) ότι θα προχωρήσουν σε τροποποίηση και έπειτα να προχωρήσουν στη δημοσίευση της τροποποίησης.

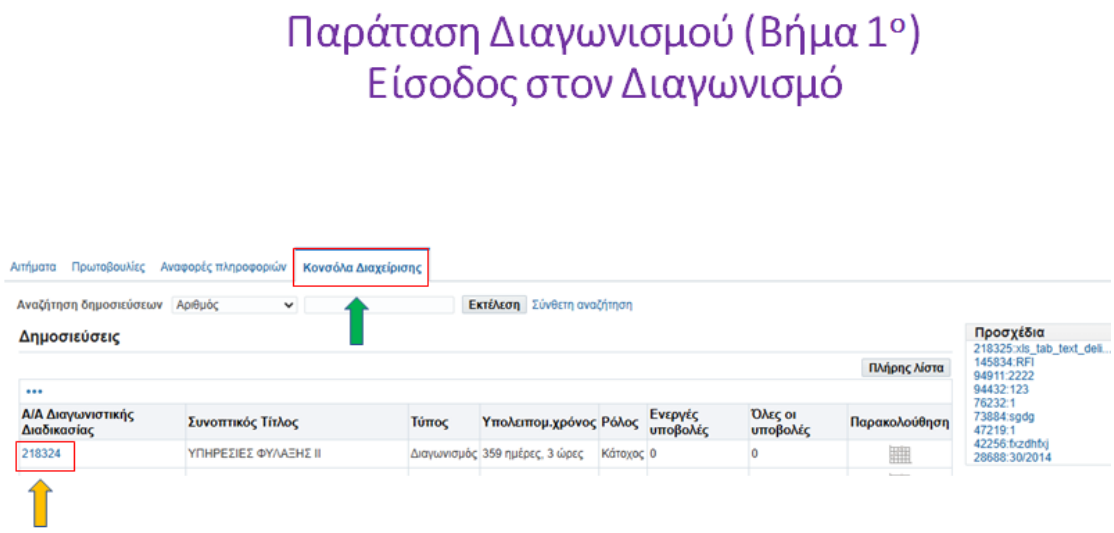
Τα μηνύματα που έχουν διακινηθεί μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» παραμένουν στην αρχική διαγωνιστική διαδικασία.

Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς (εκείνοι που έχουν ήδη υποβάλει προσφορά καθώς κι εκείνοι που είναι στην προετοιμασία προσχεδίου υποβολής) λαμβάνουν ειδοποίηση μέσω του συστήματος για την τροποποίηση που πραγματοποιήθηκε. Μάλιστα, θα κληθούν να επιβεβαιώσουν την αποδοχή των τροποποιήσεων που θα έχουν γίνει στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό, ώστε να μπορούν στη συνέχεια να προχωρήσουν στην προετοιμασία και υποβολή της προσφοράς/αίτησης συμμετοχής τους.

Παράδειγμα τροποποίησης διαγωνισμού παρατίθεται πιο κάτω στην (υπο)ενότητα 16.3.4. «Μελέτη Περίπτωσης».

16.3.2.3 ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

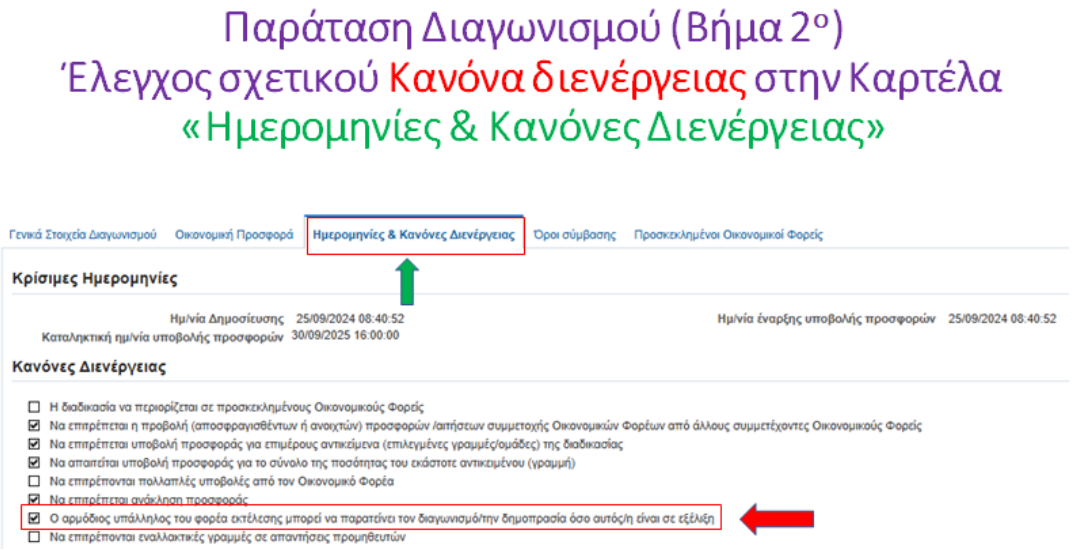
Για την παράταση διαγωνισμού ο χειριστής καταρχήν αναζητά τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό στην Κονσόλα Διαχείρισης .

Εικόνα 243: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην Κονσόλα Διαχείρισης

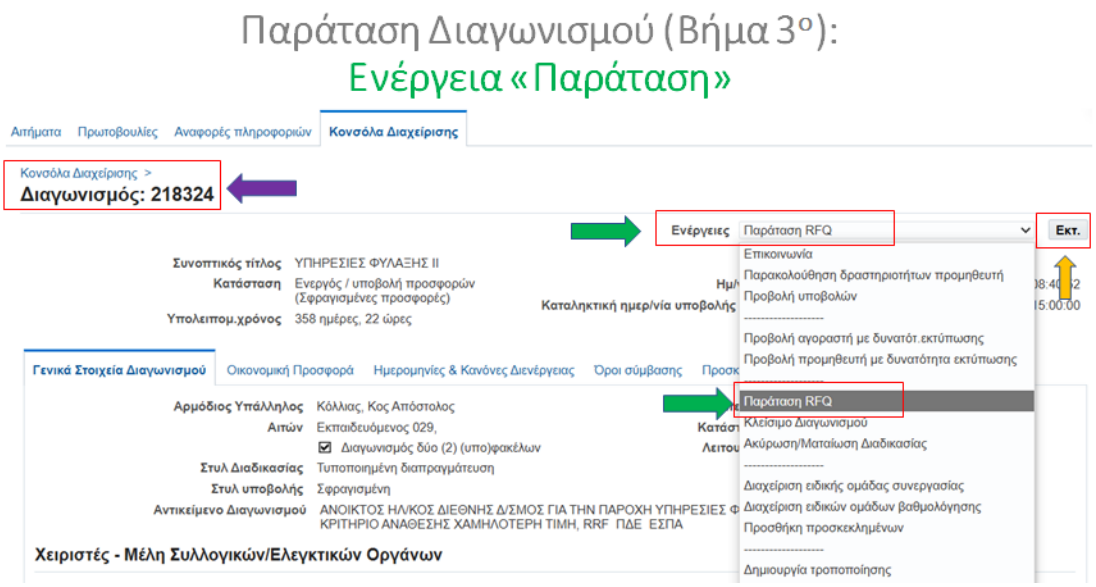
Με την εκτέλεση της ενέργειας «Παράταση Διαγωνιστικής Διαδικασίας» από την λίστα ενεργειών στη σελίδα της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας δίνεται η δυνατότητα για παράταση της διαδικασίας, μετατόπιση δηλαδή της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο.

Εάν ο χειριστής έχει επιλέξει στους κανόνες διενέργειας την επιλογή «Ο αρμόδιος υπάλληλος του φορέα εκτέλεσης μπορεί να παρατείνει τον διαγωνισμό/την δημοπρασία όσο αυτός/η είναι σε εξέλιξη» τότε μπορεί να δώσει παράταση πριν την λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Εάν ο χειριστής δεν έχει επιλέξει τη σχετική επιλογή στην καρτέλα κανόνες διενέργειας και δεν μπορεί να δώσει παράταση πριν τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών ή εάν αυτή έχει παρέλθει τότε απευθύνεται μέσω της εφαρμογής ticketing του HelpDesk της Διεύθυνσης ΕΣΗΔΗΣ επισυνάπτοντας τη σχετική απόφαση ώστε η παράταση να δοθεί από τους διαχειριστές του συστήματος.

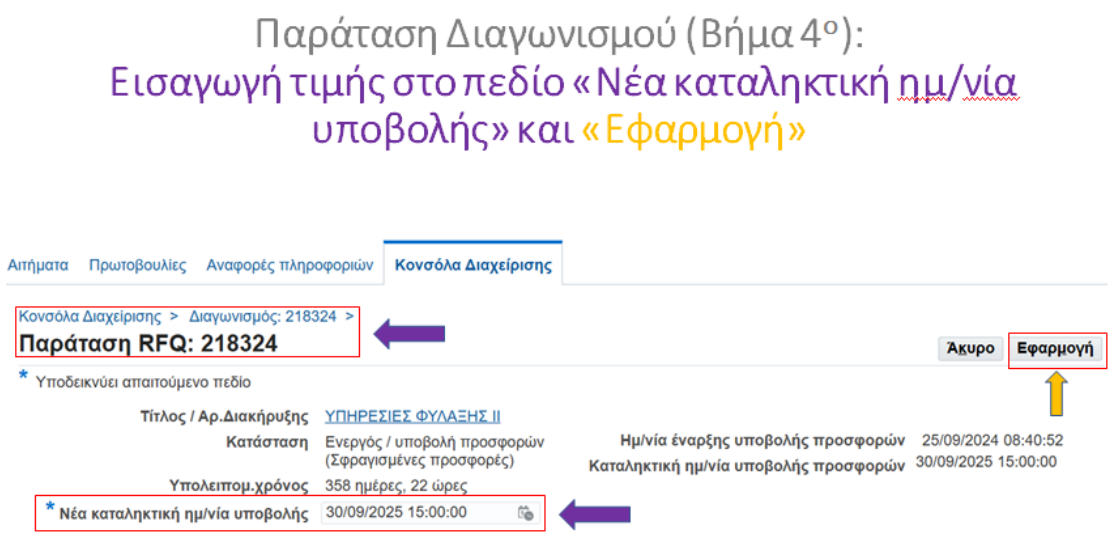
Εικόνα 244: Κανόνας διενέργειας στην Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας»

Για την παράταση διαγωνισμού ο χειριστής εκτελεί την ενέργεια «Παράταση Διαγωνιστικής Διαδικασίας» από το drop-down list «Ενέργειες».

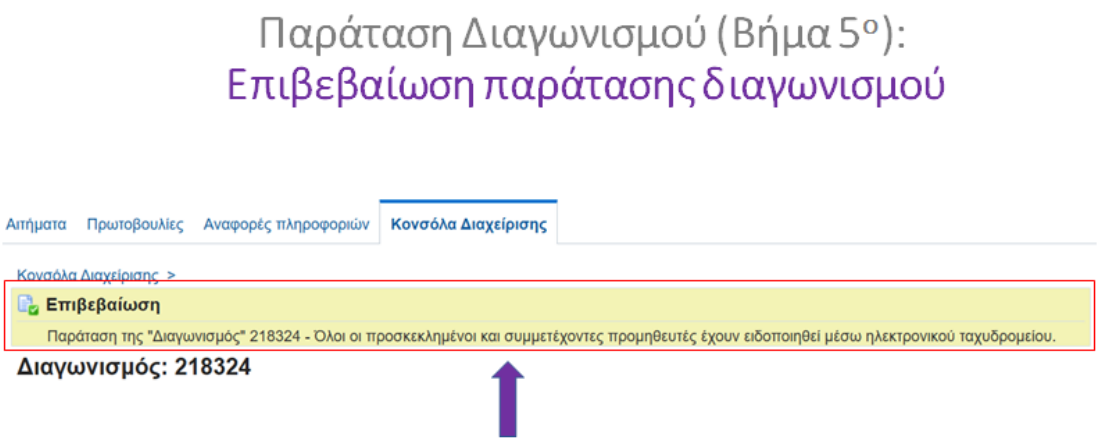
Εικόνα 245: Εκτέλεση της ενέργειας «Παράταση Διαγωνιστικής Διαδικασίας»

Με την εκτέλεση της ενέργειας, μεταφέρεται σε νέα σελίδα όπου παρουσιάζονται τα τρέχοντα στοιχεία (π.χ. η τρέχουσα καταληκτική ημερομηνία υποβολής, ο υπολειπόμενος χρόνος) και δίνεται η δυνατότητα στο χειριστή της διαγωνιστικής διαδικασίας να συμπληρώσει τη νέα καταληκτική ημερομηνία υποβολής (πεδίο «Νέα καταληκτική ημ/νία υποβολής»). Εκτελώντας το button «Εφαρμογή», εφαρμόζεται στη διαγωνιστική διαδικασία η νέα ημερομηνία.

Εικόνα 246: Εισαγωγή νέας καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής και «Εφαρμογή»

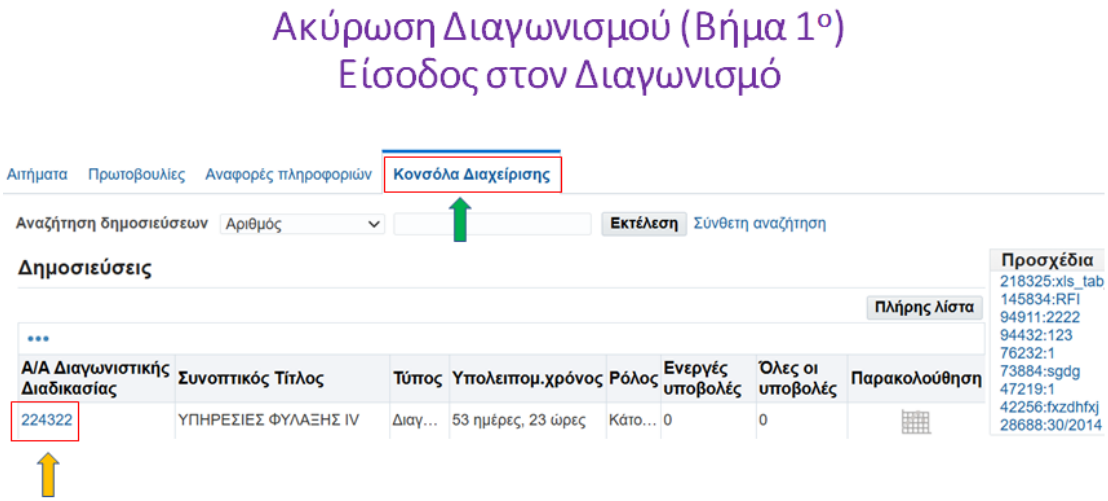
Ο χειριστής λαμβάνει επιβεβαιωτικό μήνυμα για την τροποποίηση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς λαμβάνουν αυτόματη ειδοποίηση από το σύστημα για την παράταση που δόθηκε στη διαγωνιστική διαδικασία.

Εικόνα 247: Επιβεβαίωση παράτασης διαγωνισμού

16.3.2.4 ΑΚΥΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

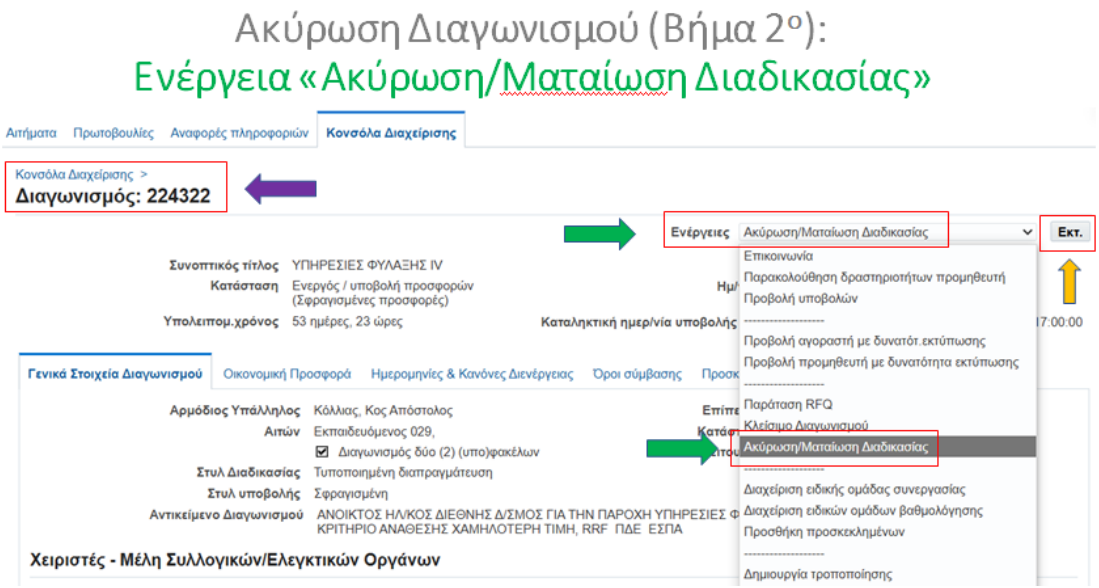
Για την ακύρωση διαγωνισμού ο χειριστής καταρχήν αναζητά τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό στην Κονσόλα Διαχείρισης .

Εικόνα 248: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην Κονσόλα Διαχείρισης

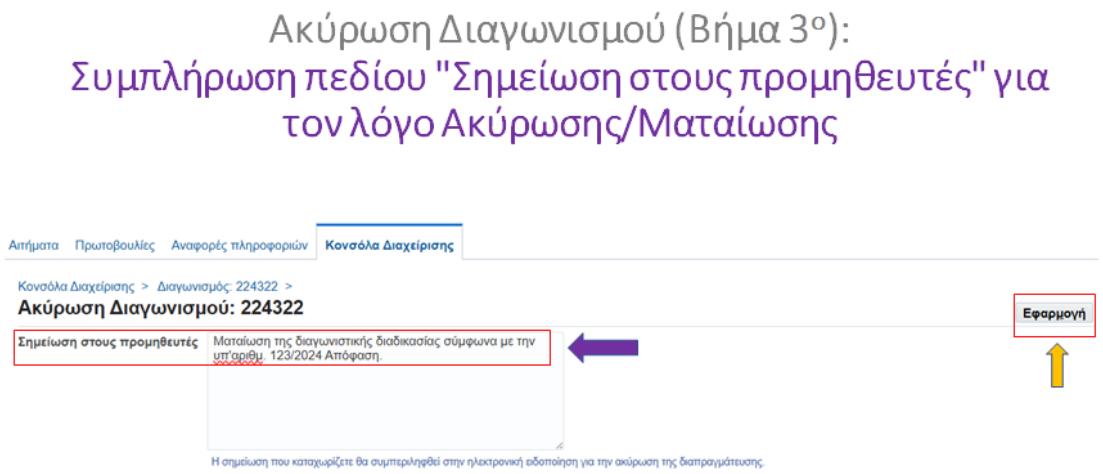
Με την εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση Διαγωνιστικής Διαδικασίας» από τη λίστα ενεργειών στη σελίδα της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας δίνεται η δυνατότητα να ματαιωθεί οριστικά η διαδικασία. Μόλις εκτελεστεί η ενέργεια, ο χειριστής της ηλεκτρονικής διαδικασίας μπορεί να συμπληρώσει μία σημείωση προς τους προμηθευτές, π.χ. αναφορά στην αντίστοιχη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για ματαίωση της διαδικασίας. Με την εκτέλεση της εντολής «Εφαρμογή», η διαγωνιστική διαδικασία ματαιώνεται. Η ενέργεια είναι αμετάκλητη και κατόπιν αυτής δεν δίδεται η δυνατότητα παροχής πρόσβασης σε άλλον χρήστη στην εν λόγω διαδικασία. Νοείται ότι πριν την τεχνική ενέργεια θα έχουν προηγηθεί όλες οι προβλεπόμενες από το νόμο ενέργειες για τη λήψη Απόφασης από την Αναθέτουσα Αρχή περί ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας. Πριν την ηλεκτρονική ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, θα πρέπει να έχει αναρτηθεί στο χώρο συνημμένων αρχείων της διαδικασίας η σχετική Απόφαση και να έχει κοινοποιηθεί στους συμμετέχοντες η έκδοση/ανάρτηση αυτής μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

Για την ακύρωση διαγωνισμού ο χειριστής εκτελεί την ενέργεια «Ακύρωση/Ματαίωση Διαδικασίας» από το drop-down list «Ενέργειες».

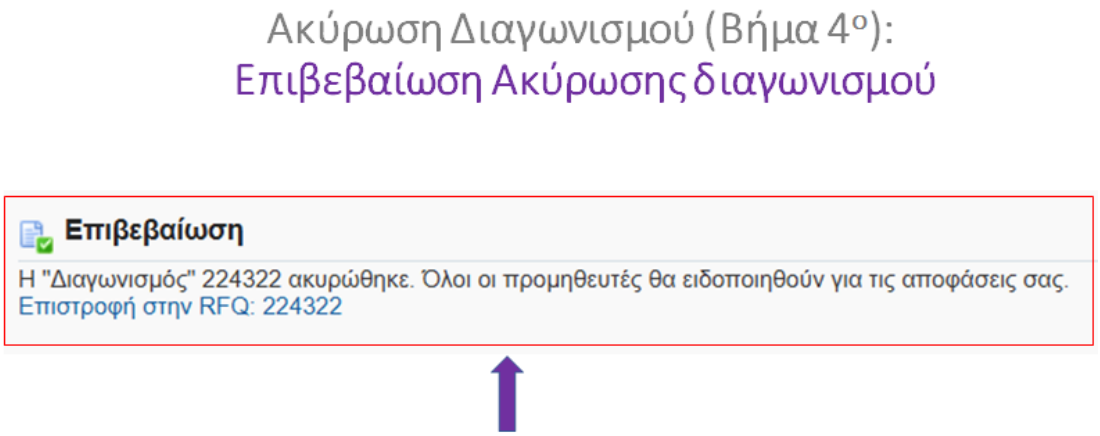
Εικόνα 249: Εκτέλεση της ενέργειας «Ακύρωση/Ματαίωση Διαδικασίας»

Ο χειριστής συμπληρώνει το λόγο ματαίωσης στο πεδίο «Σημείωση στους προμηθευτές» και επιλέγει το button «Εφαρμογή».

Εικόνα 250: Συμπλήρωση πεδίου "Σημείωση στους προμηθευτές"

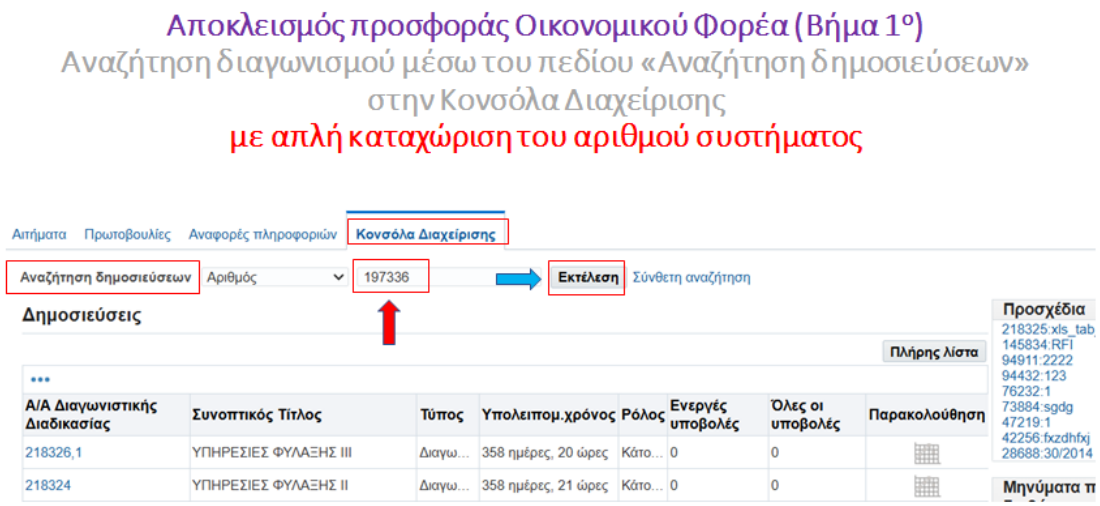
Εμφανίζεται επιβεβαιωτικό μήνυμα από το ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ για την επιτυχή ακύρωση του διαγωνισμού και τη σχετική ενημέρωση που θα λάβουν οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς.

Εικόνα 251: Επιβεβαίωση Ακύρωσης διαγωνισμού

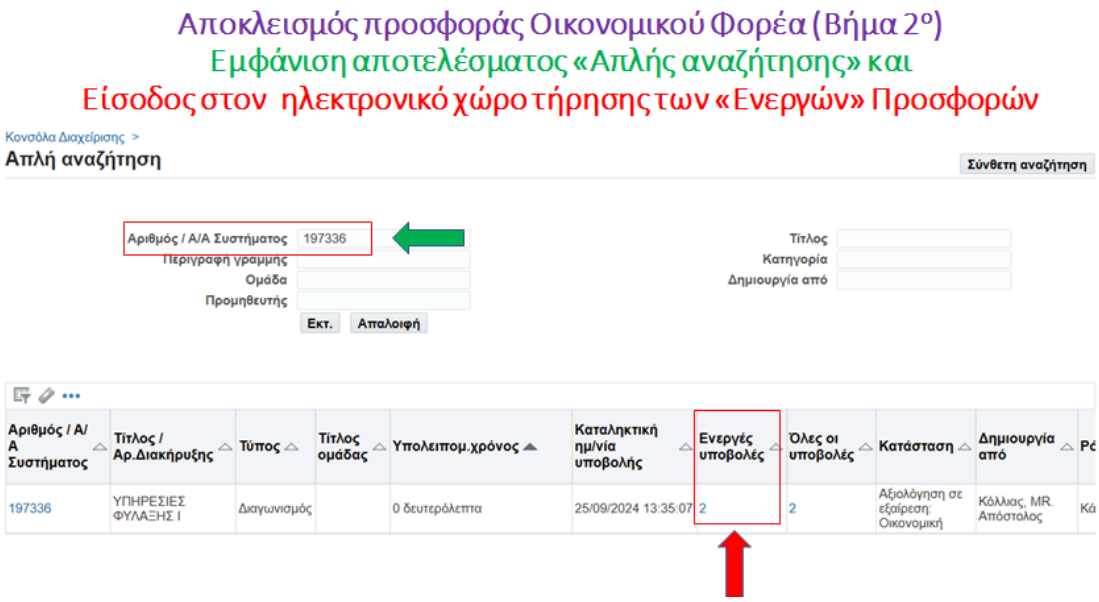
16.3.3 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα από τη διαγωνιστική διαδικασία (π.χ. λόγω μη προσκόμισης εγγυητικής) ο χειριστής καταρχήν αναζητά τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό στην Κονσόλα Διαχείρισης .

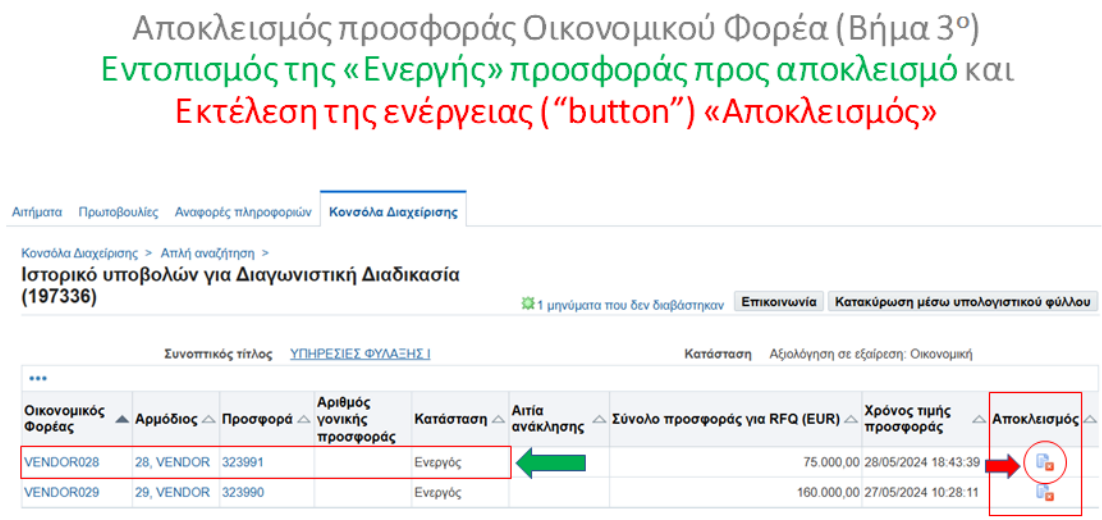
Εικόνα 252: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην Κονσόλα Διαχείρισης

Κατόπιν, ο χειριστής εισέρχεται στον ηλεκτρονικό χώρο τήρησης των «Ενεργών» Προσφορών.

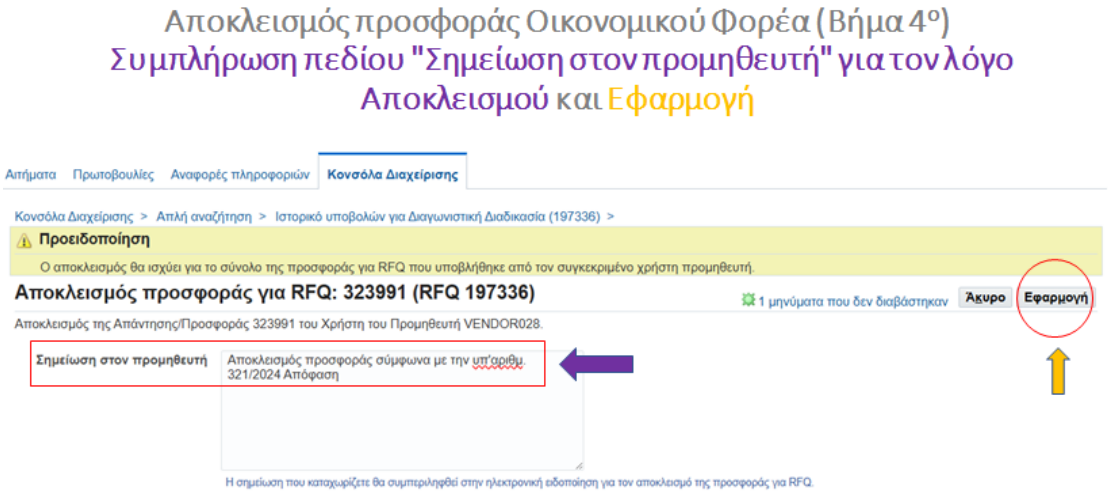
Εικόνα 253: Είσοδος στον ηλεκτρονικό χώρο τήρησης των «Ενεργών» Προσφορών

Εμφανίζονται όλες οι ενεργές υποβολές. Ο χειριστής επιλέγει ποια προσφορά θα απορρίψει/αποκλείσει πατώντας το icon στη στήλη «Αποκλεισμός» στη γραμμή της αντίστοιχης προσφοράς.

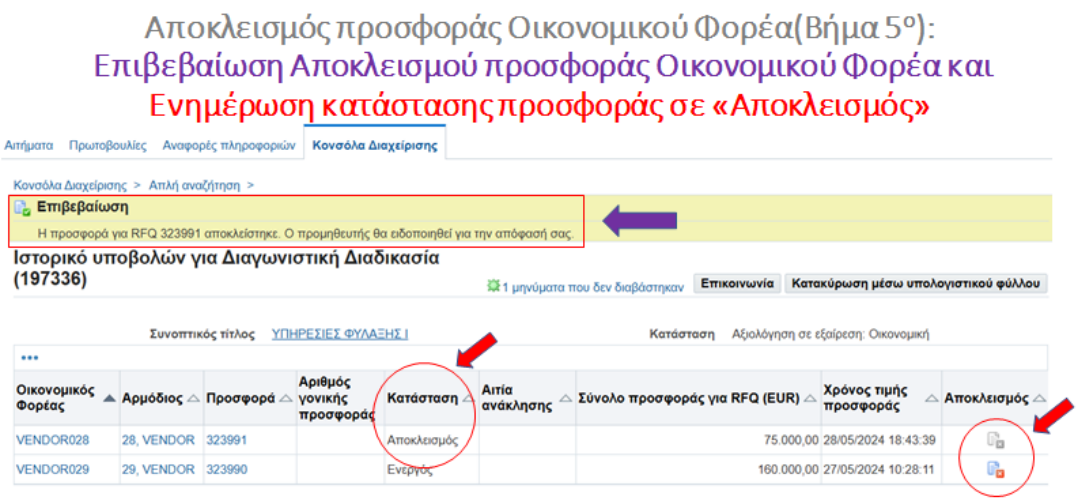
Εικόνα 254: Εντοπισμός προσφοράς και εκτέλεση της ενέργειας «Αποκλεισμός»

Τέλος, ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση πεδίου "Σημείωση στον προμηθευτή" για τον λόγο Αποκλεισμού και επιλέγει το button "Εφαρμογή".

Εικόνα 255: Συμπλήρωση πεδίου "Σημείωση στον προμηθευτή"

Η επιβεβαίωση του αποκλεισμού της προσφοράς του οικονομικού φορέα γίνεται από το πεδίο "κατάστασης προσφοράς" το οποίο αναγράφει πλέον τον όρο «Αποκλεισμός».

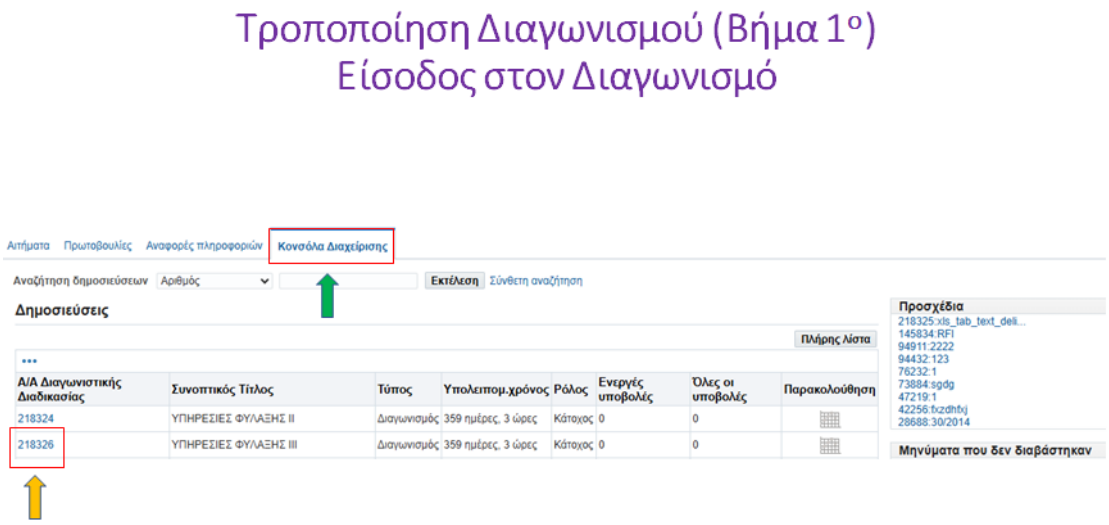

Εικόνα 256: Ενημέρωση κατάστασης προσφοράς σε «Αποκλεισμός»

16.3.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

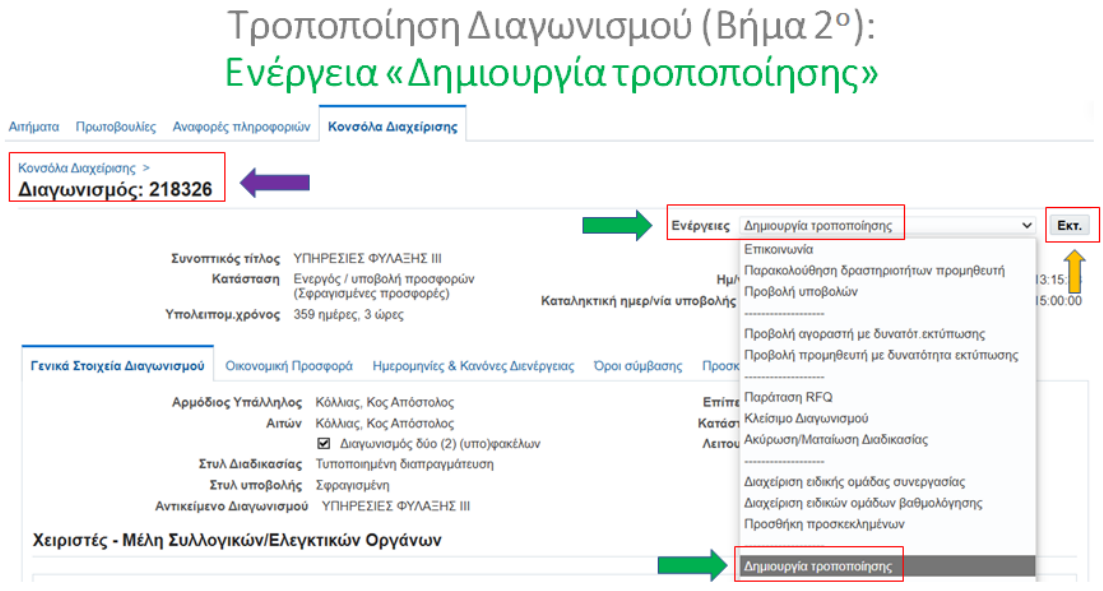
Στην παρούσα (υπο)ενότητα παρουσιάζεται ο βηματισμός που ακολουθεί ο χειριστής προκειμένου να τροποποιήσει επιτυχώς έναν δημοσιευμένο διαγωνισμό. Όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, η τροποποίηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού πραγματοποιείται για να διορθωθούν κάποια λανθασμένα στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (ενδεικτικά λανθασμένη καταχώριση προϋπολογισμών, παράληψη καταχώριση ομάδων/γραμμών, μη καταχώριση τουλάχιστον μίας απαίτησης, κ.α.). Στο παράδειγμα της παρούσης, ο χειριστής προβαίνει στην τροποποίηση του διαγωνισμού λόγω εσφαλμένης καταχώρισης της προϋπολογισθείσας δαπάνης του αντικειμένου.

Ο χειριστής καταρχήν εντοπίζει τον διαγωνισμό από την Κονσόλα Διαχείρισης και εισέρχεται εντός αυτού.

Εικόνα 257: Είσοδος στον διαγωνισμό

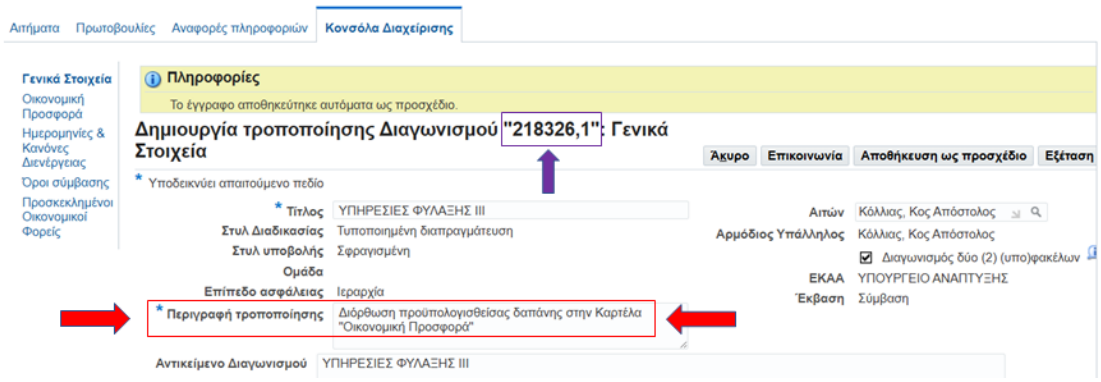
Από το drop-down list «Ενέργειες» ο χειριστής επιλέγει «Δημιουργία τροποποίησης».

Εικόνα 258: Επιλογή ενέργειας «Δημιουργία τροποποίησης»

Εμφανίζεται το προσχέδιο τροποποίησης με Α/Α «218326,1». Ο χειριστής προχωρά καταρχήν στην συμπλήρωση του πεδίου «Περιγραφή τροποποίησης».

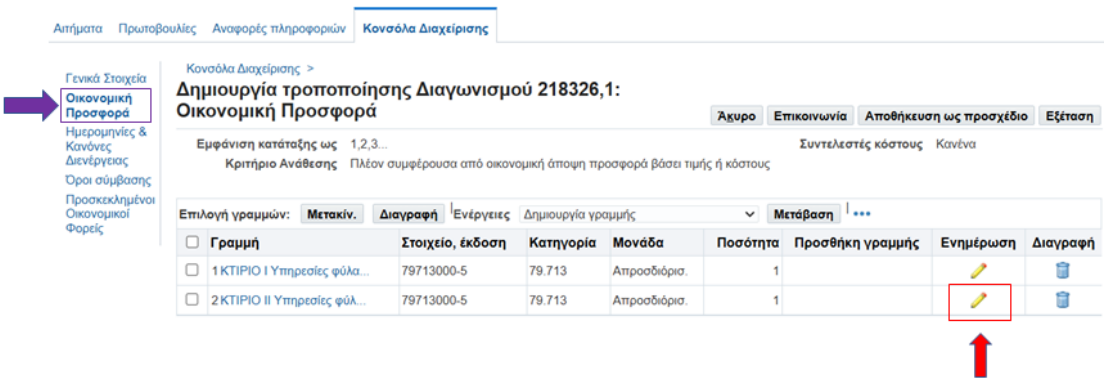
Τροποποίηση Διαγωνισμού (Βήμα 3ο):
Εμφάνιση του προσχεδίου τροποποίησης με Α/Α «,1» και
Συμπλήρωση πεδίου «Περιγραφή τροποποίησης»

Εικόνα 259: Συμπλήρωση του πεδίου «Περιγραφή τροποποίησης»

Ο χειριστής εισέρχεται στην καρτέλα «Οικονομική Προσφορά» και επιλέγει το icon «Ενημέρωση» προκειμένου να προβεί στην διόρθωση της προϋπολογισθείσας δαπάνης του εν λόγω είδους.

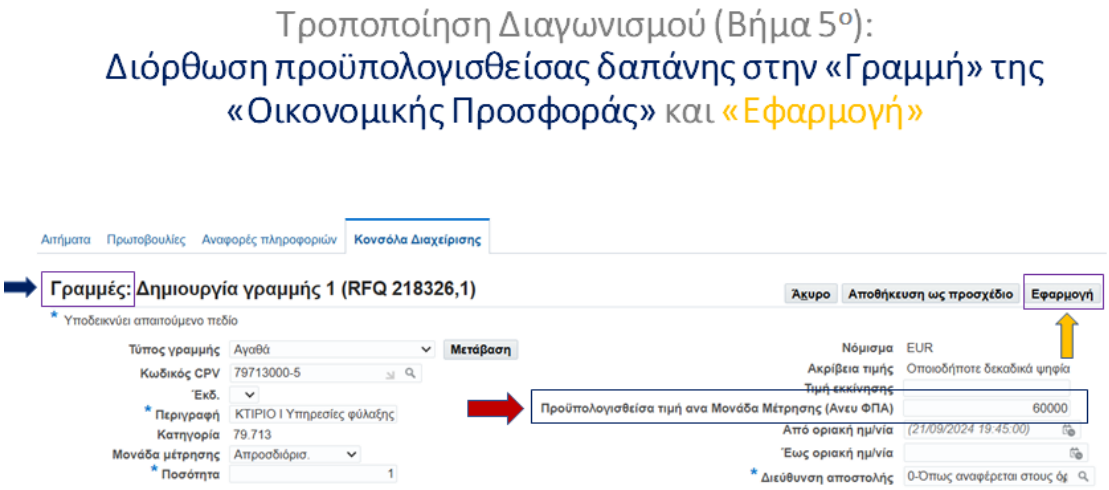
Τροποποίηση Διαγωνισμού (Βήμα 4ο):
Είσοδος στην Καρτέλα «Οικονομική Προσφορά» και
Επιλογή «Ενημέρωση»

Εικόνα 260: Είσοδος στην Καρτέλα «Οικονομική Προσφορά»

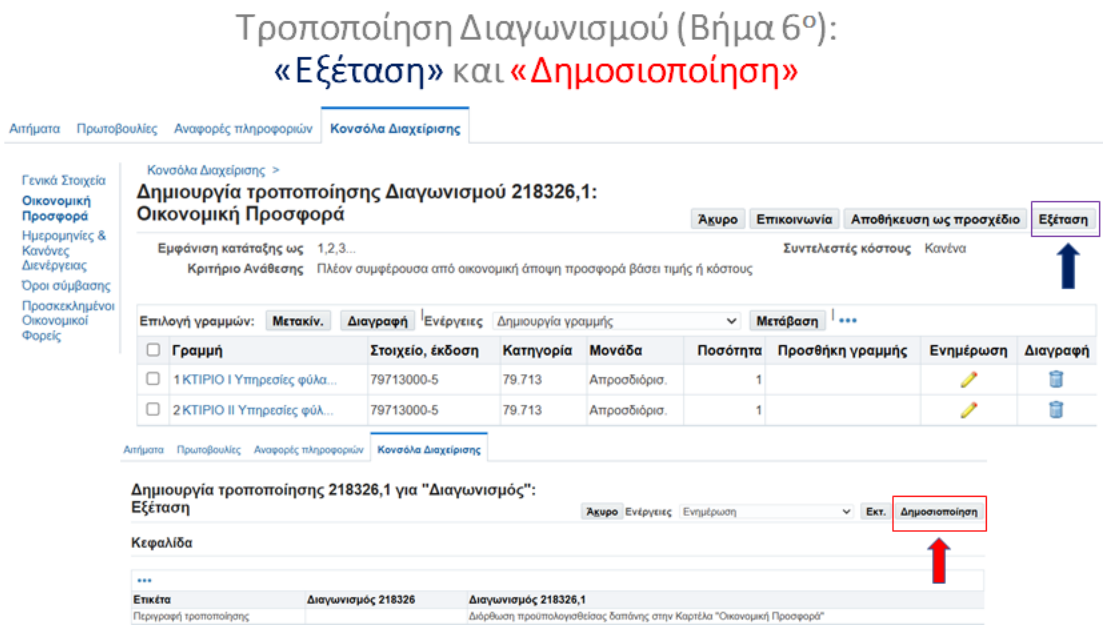
Στην συνέχεια, ο χειριστής προβαίνει στην τροποποίηση του πεδίου «Προϋπολογισθείσα τιμή ανά Μονάδα Μέτρησης (Άνευ ΦΠΑ)» του εν λόγω είδους.

Σημειώνεται ότι σε κάποιες περιπτώσεις εσφαλμένων καταγραφών μπορεί να χρήζει τροποποίησης και το πεδίο «Ποσότητα». Υπενθυμίζεται ότι το γινόμενο των δύο εν λόγω πεδίων παράγει την προϋπολογισθείσα δαπάνη του αντικειμένου η οποία δημοσιεύεται στο Portal του Προμηθέα.

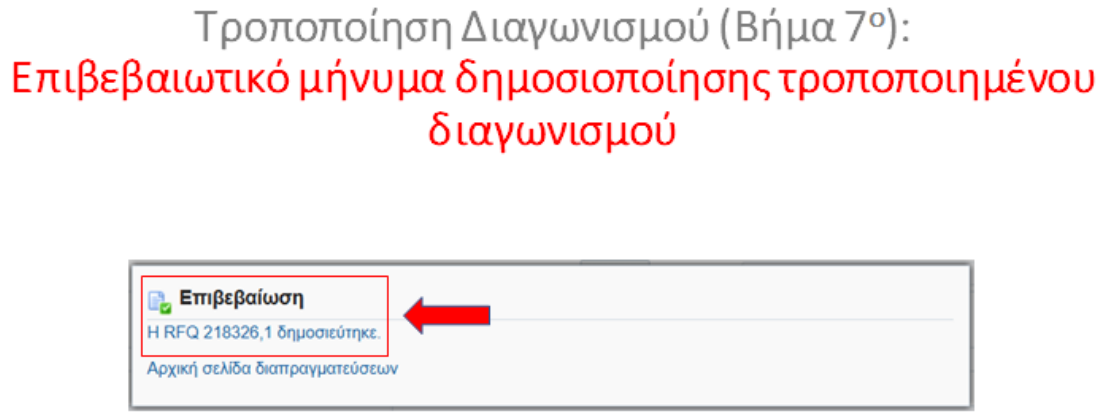
Εικόνα 261: Διόρθωση προϋπολογισθείσας δαπάνης στην «Γραμμή» της «Οικονομικής Προσφοράς» και «Εφαρμογή»

Κατόπιν, ο χειριστής προχωρά στις ενέργειες «Εξέταση» και «Δημοσιοποίηση».

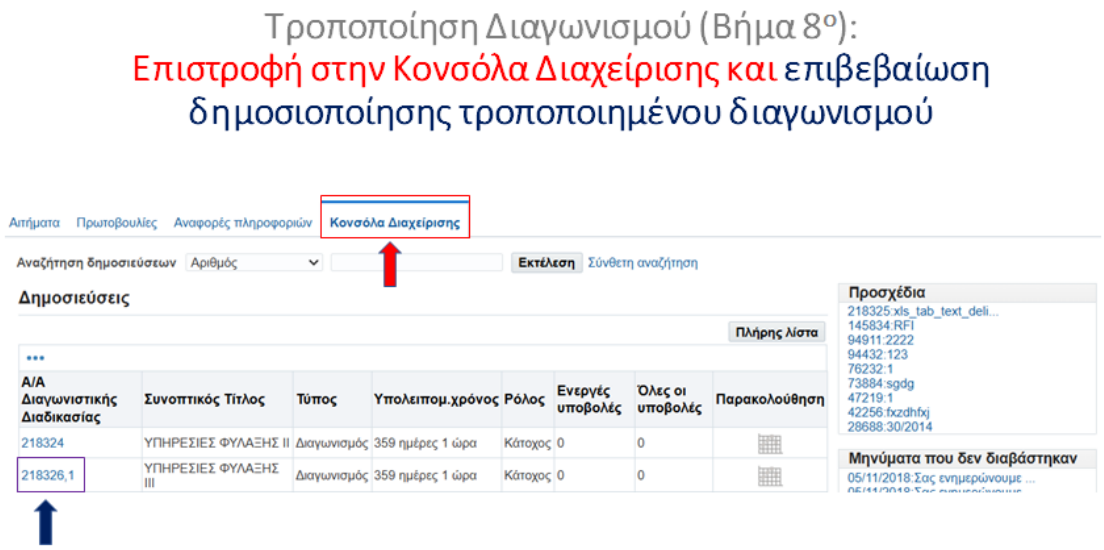
Εικόνα 262: Εκτέλεση της ενέργειας «Εξέταση» και της ενέργειας «Δημοσιοποίηση»

Το σύστημα παράγει ένα επιβεβαιωτικό μήνυμα δημοσιοποίησης τροποποιημένου διαγωνισμού.

Εικόνα 263: Επιβεβαιωτικό μήνυμα δημοσιοποίησης τροποποιημένου διαγωνισμού

Τέλος, ο χειριστής επιστρέφει στην Κονσόλα Διαχείρισης όπου επιβεβαιώνει την δημοσιοποίηση του τροποποιημένου διαγωνισμού με Α/Α «218326,1».

Εικόνα 264: Επιστροφή στην Κονσόλα Διαχείρισης και επιβεβαίωση δημοσιοποίησης τροποποιημένου διαγωνισμού

16.4 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ–ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΕΣ, ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ), ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν.4412/16, οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής η αναθέτουσα αρχή τηρεί «φάκελο δημόσιας σύμβασης». Ειδικότερα, αν η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, ο «φάκελος δημόσιας σύμβασης» τηρείται στον ηλεκτρονικό τόπο της διαδικασίας ανάθεσης. Ο εν λόγω τόπος εξειδικεύεται περαιτέρω στο άρθρο 9 της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ. Οι ηλεκτρονικές περιοχές του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ που συνιστούν τον ηλεκτρονικό τόπο τήρησης του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης είναι:

- ✓ η ηλεκτρονική περιοχή και λειτουργικότητα «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης

- ✓ η ηλεκτρονική περιοχή και, ιδίως, τα συνημμένα της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης
- ✓ η ηλεκτρονική περιοχή και, ιδίως, τα συνημμένα της σχετικής απάντησης (ενδεικτικά αναφέρονται η προσφορά και η αίτηση συμμετοχής) του οικονομικού φορέα στην ηλεκτρονική διαδικασία

Ακολουθεί μία σύντομη περιγραφή των εν λόγω ηλεκτρονικών περιοχών του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ.

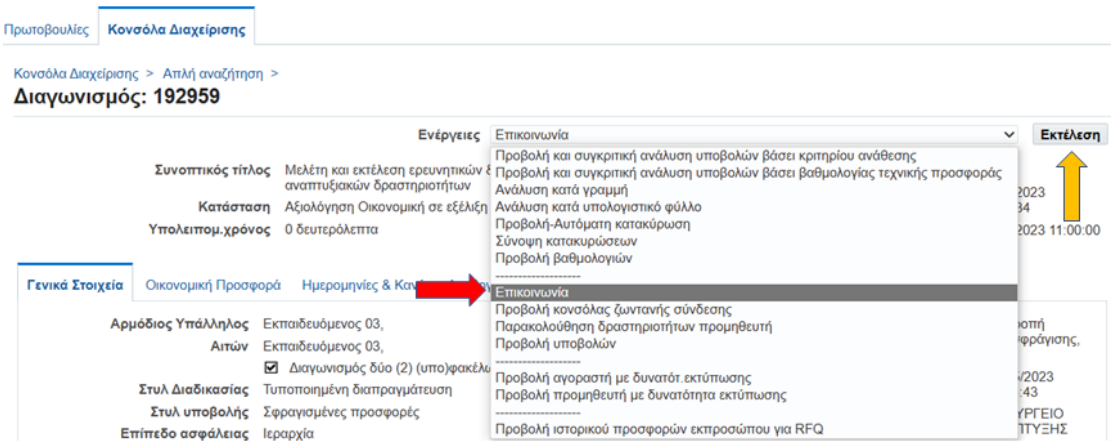
16.4.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

16.4.1.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η λειτουργικότητα «Επικοινωνία» χρησιμοποιείται τόσο για «εσωτερική» επικοινωνία (π.χ. ανταλλαγή μηνυμάτων με την Επιτροπή Διαγωνισμού) όσο και για την αποστολή μηνυμάτων προς τους οικονομικούς φορείς. Μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» κοινοποιούνται έγγραφα και διοικητικές Πράξεις όπως η Απόφαση Κατακύρωσης, τα Πρακτικά Αξιολόγησης της Επιτροπής Διαγωνισμού, τα διευκρινιστικά ερωτήματα επί της υποβληθείσας προσφοράς, η Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης, η Πρόσκληση υπογραφής Συμφωνητικού, κ.ο.κ.

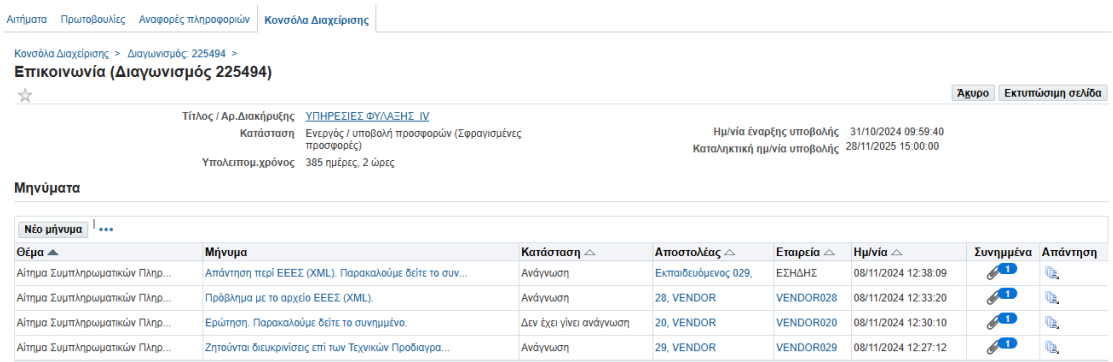
Σύμφωνα με την ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, τα σχετικά στοιχεία αποστολής/κοινοποίησης και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας μέσω του συστήματος.

Για τη μετάβαση στη λίστα των μηνυμάτων που έχουν ανταλλαχθεί στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας εκτελείται η ενέργεια «Επικοινωνία».

Εικόνα 265: Είσοδος στο πεδίο «Επικοινωνία»

Εντός του πεδίου Επικοινωνίας είναι προσβάσιμα τα μηνύματα που έχουν αποσταλεί ή ληφθεί από την Αναθέτουσα Αρχή.

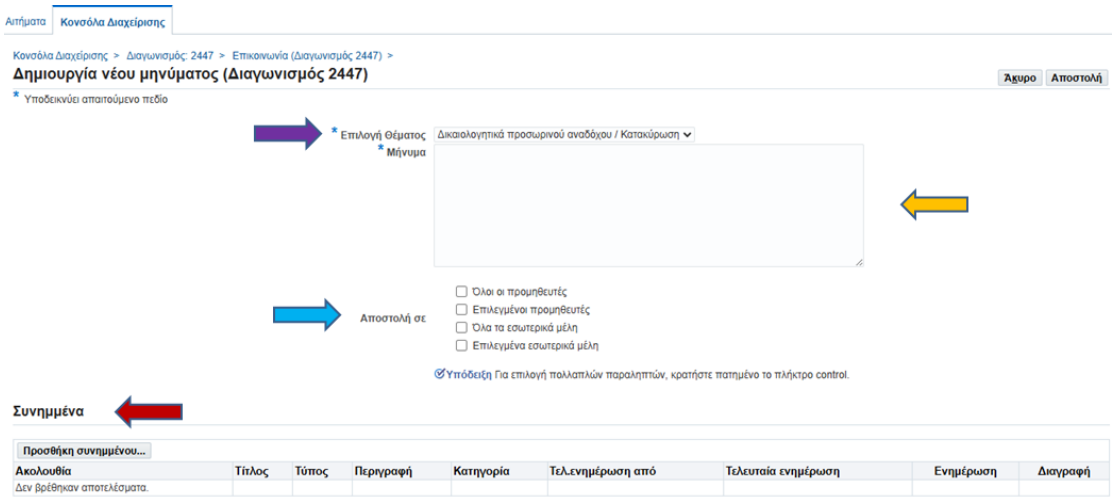

Εικόνα 266: Εισερχόμενα και εξερχόμενα μηνύματα

Για κάθε μήνυμα εμφανίζονται τα στοιχεία: «Θέμα» με το θέμα του μηνύματος, «Μήνυμα» με το κείμενο του μηνύματος, «Κατάσταση» όπου εμφανίζεται η κατάσταση του μηνύματος (δηλαδή αν ο χρήστης το έχει διαβάσει ή όχι), «Αποστολέας» όπου εμφανίζει το ονοματεπώνυμο του αποστολέα, «Εταιρεία» όπου εμφανίζει το φορέα του αποστολέα, «Ημ/νία» με την ημερομηνία αποστολής του μηνύματος, «Συνημμένα» όπου εμφανίζεται για κάθε μήνυμα ο αριθμός των

συνημμένων αρχείων που περιέχει το μήνυμα. Η τελευταία στήλη «Απάντηση» δίνει τη δυνατότητα απάντησης στο συγκεκριμένο μήνυμα.

Εκτελώντας το button «Νέο μήνυμα» ο χρήστης μεταφέρεται σε νέα σελίδα για τη σύνταξη νέου μηνύματος. Στη σελίδα αυτή δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας νέου μηνύματος. Τα πεδία προς συμπλήρωση είναι τέσσερα (4): Επιλογή Θέματος, Μήνυμα, «Αποστολή σε», Συνημμένα. Τα πεδία με σύμβολο (*) είναι υποχρεωτικά.

Εικόνα 267: Πεδία προς συμπλήρωση

Σε ότι αφορά το drop-down list «Επιλογή Θέματος», υπάρχει η δυνατότητα επιλογής ενός εκ των προεπιλεγμένων θεμάτων:

• Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου / Κατακύρωση, για ζητήματα που άπτονται της διαδικασίας υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης. Τονίζεται ότι το συγκεκριμένο "Θέμα" συσχετίζεται με την Εκτύπωση "Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό". Συνεπώς, είναι σημαντικό τα μηνύματα που αποστέλλονται κατά το στάδιο της διαδικασίας κατακύρωσης να φέρουν ως "Θέμα : Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου / Κατακύρωση" ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί η χρήση της προαναφερθείσας λειτουργικότητας του συστήματος.

• Ελεγκτικό Συνέδριο, όταν η επικοινωνία σχετίζεται με τη διαδικασία του προσυμβατικού ελέγχου μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ

• Αίτημα Συμπληρωματικών Πληροφοριών, για ζητήματα που άπτονται διευκρινιστικών θεμάτων επί της διακήρυξης και της διαδικασίας

• Προδικαστική προσφυγή / Ένσταση, όταν η επικοινωνία σχετίζεται με τη περίπτωση υποβολής προδικαστικής προσφυγής

• Υποβολή Δήλωσης Συμμετοχής Εκπαίδευσης, όσον αφορά αιτήματα οικονομικών φορέων για την εκπαίδευσή τους στη χρήση του συστήματος

• Λοιπά, για μηνύματα που δεν καλύπτονται από τις προηγούμενες περιπτώσεις

Στο πεδίο κειμένου με τίτλο «Μήνυμα» μπορεί να συμπληρωθεί το σώμα του μηνύματος που θέλει να αποστείλει ο χρήστης.

Σε ότι αφορά το πεδίο «Αποστολή σε», σημειώνονται τα εξής:

Οι επιλογές διαφέρουν ανάλογα με το ρόλο. Για τον χειριστή καθώς και για οποιοδήποτε άλλο χρήστη με δικαίωμα «πλήρους πρόσβασης» επί του διαγωνισμού εμφανίζει τις επιλογές «Όλοι οι προμηθευτές», «Επιλεγμένοι προμηθευτές», «Όλα τα εσωτερικά μέλη», «Επιλεγμένα εσωτερικά μέλη». Για χρήστες με δικαίωμα πρόσβασης «Μόνο Προβολή» (π.χ. συλλογικά όργανα αξιολόγησης και ελεγκτικοί φορείς) εμφανίζει μόνο τις επιλογές «Όλα τα εσωτερικά μέλη», «Επιλεγμένα εσωτερικά μέλη».

Ο χειριστής του διαγωνισμού μπορεί να επιλέξει σε ποιους θα αποσταλεί το μήνυμα, είτε επιλέγοντας συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς που μπορεί να εμφανίζονται στη λίστα των παραληπτών («Επιλεγμένοι προμηθευτές»), είτε προς όλους τους συμμετέχοντες («Όλοι οι προμηθευτές»). Με τη δεύτερη επιλογή, το συγκεκριμένο μήνυμα θα είναι προσβάσιμο και ορατό και σε οικονομικούς φορείς που θα πραγματοποιήσουν πρόσβαση στη διαγωνιστική διαδικασία σε μεταγενέστερο, από τη στιγμή αποστολής του μηνύματος, χρόνο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα χρήσης της επιλογής «Όλοι οι προμηθευτές» αποτελεί η αποστολή μίας Ανακοίνωσης με διευκρινίσεις επί των όρων της διακήρυξης.

Αντίστοιχα λειτουργούν και οι επιλογές «Όλα τα εσωτερικά μέλη» και «Επιλεγμένα εσωτερικά μέλη». Η πρώτη αποστέλλει το μήνυμα προς όλους τους εσωτερικούς

χρήστες που έχουν συμπεριληφθεί στην ενότητα «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» της καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» του διαγωνισμού, ενώ η δεύτερη αποστέλλει σε συγκεκριμένα εσωτερικά μέλη.

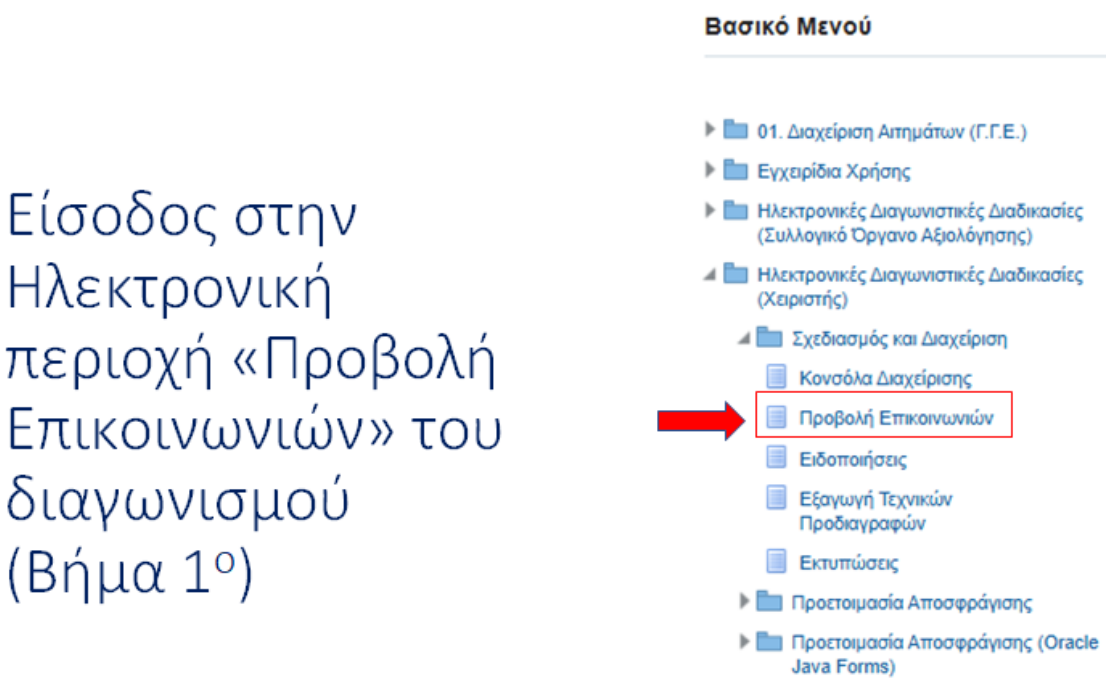
Σε ότι αφορά τα συνημμένα του μηνύματος, το σύστημα δίνει τη δυνατότητα προσθήκης ενός ή περισσοτέρων συνημμένων αρχείων (με εκτέλεση του button «Προσθήκη Συνημμένου»). Ο χρήστης στην συνέχεια συμπληρώνει τα πεδία «Τίτλος» (εγγράφου) και «Περιγραφή» (εγγράφου). Ο χρήστης προσθέτει το αρχείο και επιλέγει «Εφαρμογή».

Ο χρήστης επιβεβαιώνει την επισύναψη του αρχείου και ολοκληρώνει την διαδικασία επιλέγοντας το button "Αποστολή". Στην συνέχεια λαμβάνει το σχετικό "time stamp" (χρονοσφραγίδα) της αποστολής του μηνύματος το οποίο αποτελεί απόδειξη επικοινωνίας μέσω του συστήματος.

Παράδειγμα αποστολής μηνύματος μέσω της λειτουργικότητας παρατίθεται πιο κάτω στην (υπο)ενότητα 16.4.4. «Μελέτη Περίπτωσης».

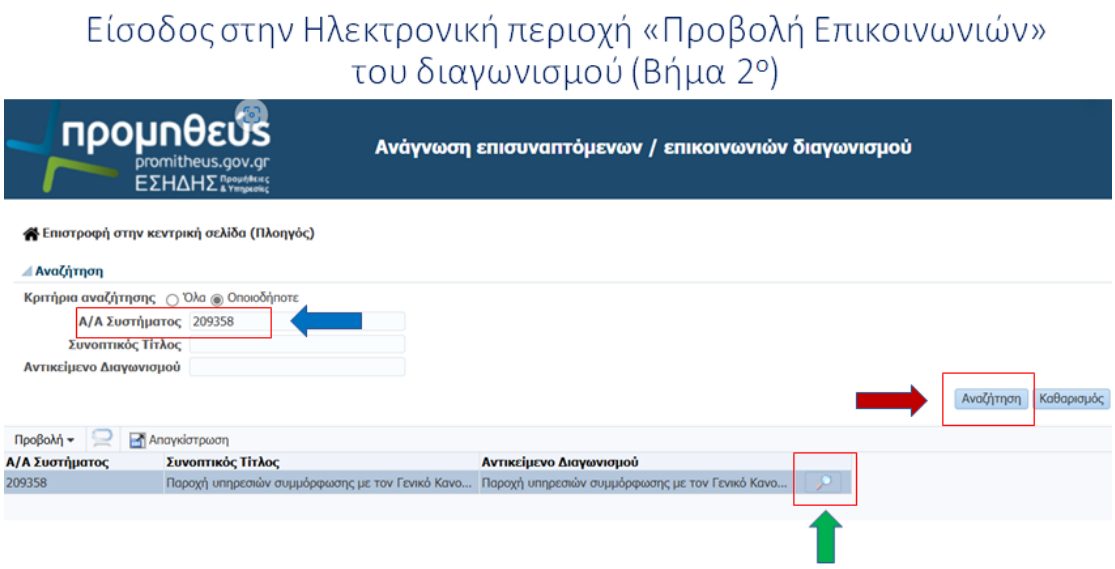
16.4.1.2 ΠΡΟΒΟΛΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Η λειτουργικότητα «Προβολή επικοινωνιών» αναπτύχθηκε προκειμένου οι χρήστες της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντα Φορέα ή της Επιτροπής Διαγωνισμού ή των Ελεγκτικών Φορέων να έχουν πρόσβαση στο σύνολο των επικοινωνιών της ηλεκτρονικής διαδικασίας. Βρίσκεται στο «Βασικό Μενού» της Αρχικής σελίδας του συστήματος και διατίθεται σε όλους τους χρήστες που έχουν αρμοδιότητα Χειριστή, Συλλογικού Οργάνου Αξιολόγησης και Ελεγκτικού Φορέα.

Εικόνα 268: Είσοδος στην ηλεκτρονική περιοχή «Προβολή Επικοινωνιών»

Ο χρήστης εισάγει τον Α/Α του διαγωνισμού και πατά το button «Αναζήτηση».

Εικόνα 269: Αναζήτηση διαγωνισμού & είσοδος στις επικοινωνίες του διαγωνισμού

Ο χρήστης επιλέγει το icon "φακός" ώστε να έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες της διαγωνιστικής διαδικασίας.

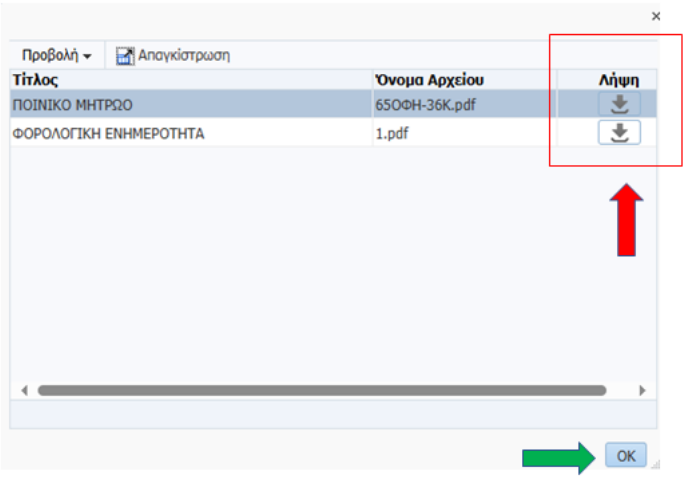
Πρόσβαση στο σύνολο των επικοινωνιών (μηνυμάτων και συνημμένων) της Ηλεκτρονικής περιοχής «Προβολή Επικοινωνιών» (Βήμα 1ο)

Εικόνα 270: Πρόσβαση στις επικοινωνίες της διαγωνιστικής διαδικασίας

Στις επικοινωνίες της διαγωνιστικής διαδικασίας παρέχεται η δυνατότητα μεταφόρτωσης των συνημμένων αρχείων.

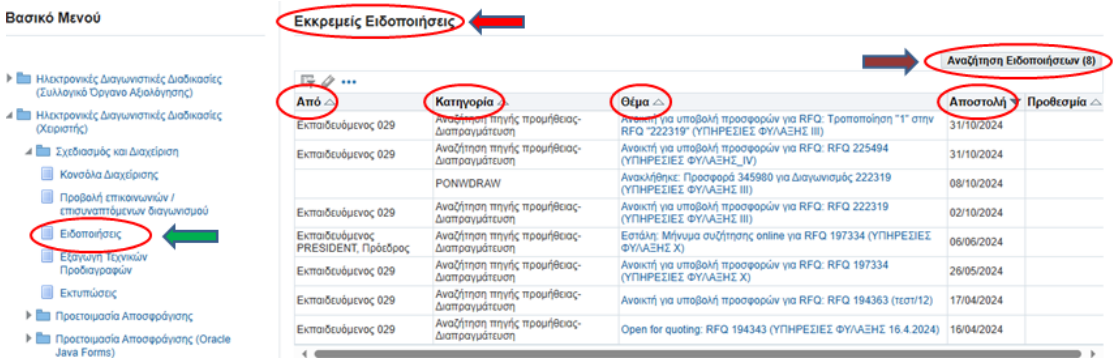
Πρόσβαση στο σύνολο των επικοινωνιών (μηνυμάτων και συνημμένων) της Ηλεκτρονικής περιοχής «Προβολή Επικοινωνιών» (Βήμα 2ο)

Εικόνα 271: Πρόσβαση στα συνημμένα αρχεία των μηνυμάτων

16.4.1.3 ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οι Ειδοποιήσεις βρίσκονται στην Αρχική σελίδα του συστήματος.

Εικόνα 272: Ο ηλεκτρονικός χώρος "Ειδοποιήσεις"

Οι Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις περιλαμβάνουν όλες τις μη αναγνωσμένες ειδοποιήσεις που αποστέλλονται από το Σύστημα στον χρήστη κατά την εξέλιξη των σχετικών λειτουργιών και των διαδικασιών των ηλεκτρονικών διαδικασιών που τον αφορούν. Μέσω της επιλογής «Αναζήτηση Ειδοποιήσεων», οι χρήστες δύναται να έχουν πρόσβαση στο σύνολο των ειδοποιήσεων (αναγνωσμένων και μη) που έχουν λάβει στο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών που τους αφορούν.

Όταν ένας χρήστης στείλει μήνυμα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του συστήματος τότε αυτό συνοδεύεται από εκκρεμή ειδοποίηση η οποία εμφανίζεται στην αρχική οθόνη μετά τη σύνδεση του χρήστη στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ στην ενότητα «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις».

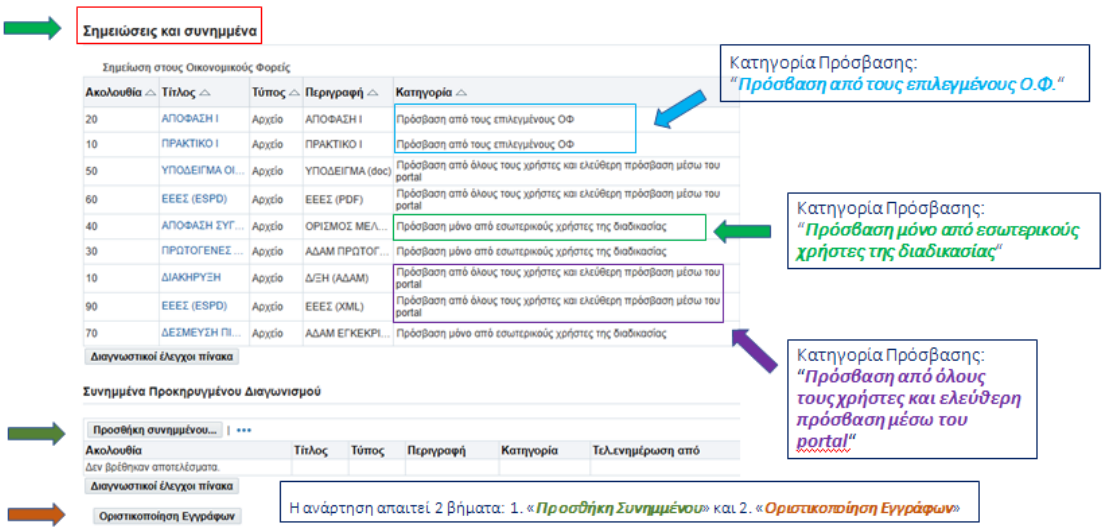
Επιπλέον εκκρεμείς ειδοποιήσεις στέλνονται από το ίδιο το ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ αυτοματοποιημένα σε άλλες περιπτώσεις όπως: αποσφράγιση φακέλων διαγωνισμού, τροποποίηση / παράταση / κλείσιμο / ακύρωση / κατακύρωση διαγωνισμού, πρόσκληση υποβολής προσφορών σε κλειστό διαγωνισμό, υποβολή προσφοράς κ.α.

Η εκκρεμής ειδοποίηση περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία: από ποιον χρήστη στάλθηκε το μήνυμα (στήλη «Από»), σε ποια κατηγορία ειδοποιήσεων του Συστήματος ανήκει (στήλη «Κατηγορία»), τι αφορά το μήνυμα που έλαβε ο χρήστης, ήτοι ποιον διαγωνισμό και αν πρόκειται για μήνυμα μέσω της επικοινωνίας του διαγωνισμού ή αυτοματοποιημένο μήνυμα (στήλη «Θέμα»), πότε έγινε η αποστολή/παραλαβή του

μηνύματος (στήλη «Αποστολή»), και σε περίπτωση πρόσκλησης, τη σχετική προθεσμία (στήλη «Προθεσμία»).

16.4.2 ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ο ηλεκτρονικός χώρος «Σημειώσεις και συνημμένα» βρίσκεται στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (RFQ) ή της Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI). Εδώ θα πρέπει να επισυναφθούν τα έγγραφα του Διαγωνισμού. Πρόκειται για έναν ηλεκτρονικό χώρο που αποτελεί μέρος του ηλεκτρονικού Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης της διαγωνιστικής διαδικασίας και στον οποίο επισυνάπτονται ηλεκτρονικά τα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν.4412/16.

Εικόνα 273: Ο ηλεκτρονικός χώρος "Σημειώσεις και συνημμένα"

Υπάρχουν τρεις (3) βασικές "Κατηγορίες" πρόσβασης για τα έγγραφα που τηρούνται στον εν λόγω ηλεκτρονικό χώρο:

1. Πρόσβαση από όλους τους χρήστες και ελεύθερη πρόσβαση μέσω του portal

Η κατηγορία αυτή επιλέγεται για το τεύχος της Διακήρυξης, το ΕΕΕΣ και γενικά για τα έγγραφα που απαιτούνται για την υποβολή προσφοράς. Επιλέγεται επίσης σε περιπτώσεις ανάρτησης Αποφάσεων Παράτασης, Ματαίωσης της διαδικασίας κ.α.

2. Πρόσβαση μόνο από εσωτερικούς χρήστες της διαδικασίας

Η κατηγορία αυτή επιλέγεται για επισύναψη εγγράφων που πρέπει να περιλαμβάνονται στο φάκελο της σύμβασης αλλά δεν απαιτείται να έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό (ή οι οικονομικοί φορείς) αλλά δύναται να έχουν πρόσβαση οι χρήστες της Αναθέτουσας Αρχής, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού καθώς και τα μέλη των Ελεγκτικών Φορέων.

3. Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ

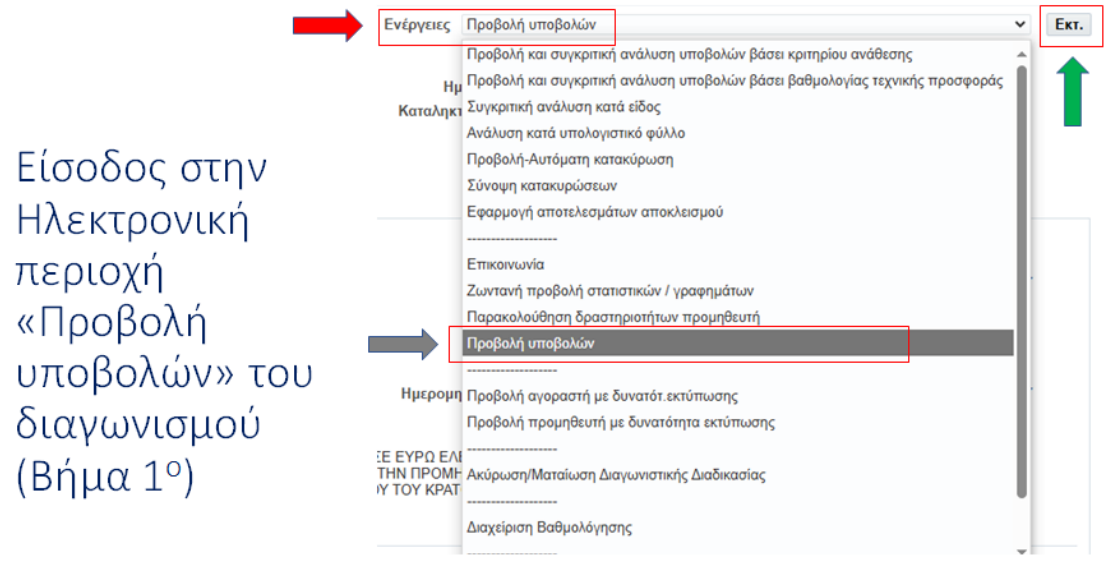
Η κατηγορία αυτή επιλέγεται για επισύναψη των εγγράφων μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (π.χ.: Πρακτικά Επιτροπής Διαγωνισμού, Απόφαση Έγκρισης Πρακτικού Επιτροπής Διαγωνισμού, Απόφαση Κατακύρωσης, Δικαιολογητικά κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου, κ.α.) δηλαδή έγγραφα που πρέπει να λάβουν γνώση όσοι οικονομικοί φορείς συμμετείχαν στη διαγωνιστική διαδικασία (επιλεγμένοι) και δύναται να έχουν πρόσβαση οι χρήστες της Αναθέτουσας Αρχής, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού καθώς και τα μέλη των Ελεγκτικών Φορέων.

Τέλος, σημειώνεται ότι για να ολοκληρωθεί επιτυχώς η ανάρτηση ενός εγγράφου στο χώρο «Σημειώσεις και συνημμένα» μετά την δημοσιοποίηση του Προσχεδίου, απαιτούνται δύο ενέργειες (δύο βήματα): α) η συμπλήρωση του πεδίου «Προσθήκη συνημμένου» και β) η επιλογή «Οριστικοποίηση Εγγράφων».

16.4.3 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΤΩΝ (ΥΠΟ)ΦΑΚΕΛΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

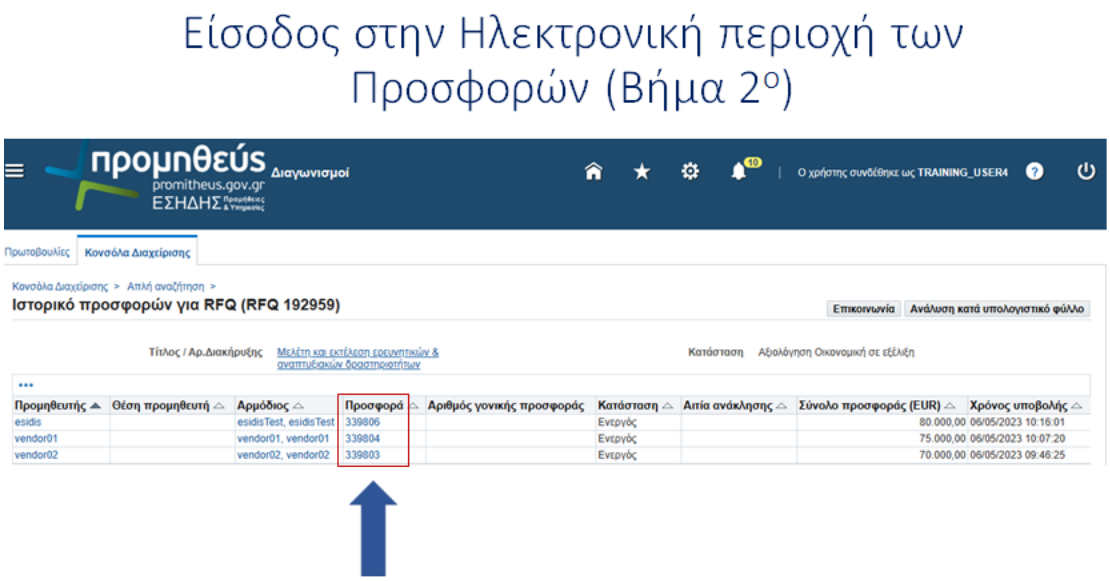
Η είσοδος στον ηλεκτρονικό χώρο τήρησης των στοιχείων και συνημμένων της εκάστοτε ηλεκτρονικής απάντησης (προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής) που

υποβλήθηκε στην ηλεκτρονική διαδικασία επιτυγχάνεται μέσω της ενέργειας "Προβολή Υποβολών".

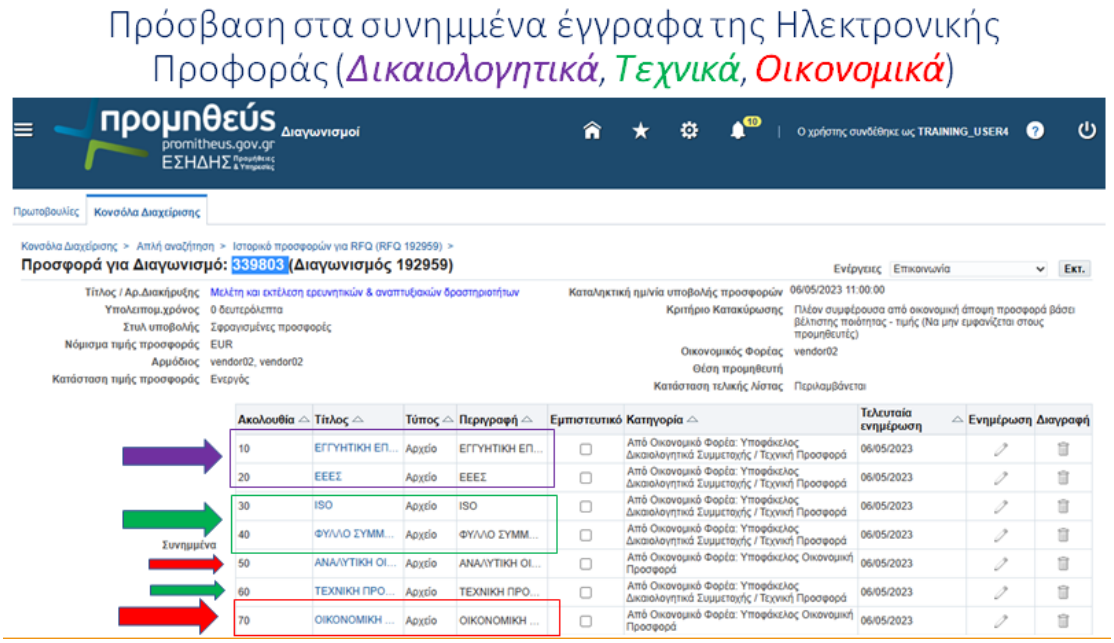
Εικόνα 274: Εκτέλεση ενέργειας "Προβολή Υποβολών"

Ο χρήστης εισέρχεται στην καρτέλα "Ιστορικό υποβολών της διαγωνιστικής διαδικασίας" όπου διαπιστώνει το σύνολο των προσφορών που έχουν υποβληθεί στον διαγωνισμό.

Εικόνα 275: Ιστορικό υποβολών της διαγωνιστικής διαδικασίας

Επιλέγοντας τον μοναδικό αύξων αριθμό της εκάστοτε ηλεκτρονικής προσφοράς ο χρήστης αποκτά πρόσβαση στο περιεχόμενο αυτής.

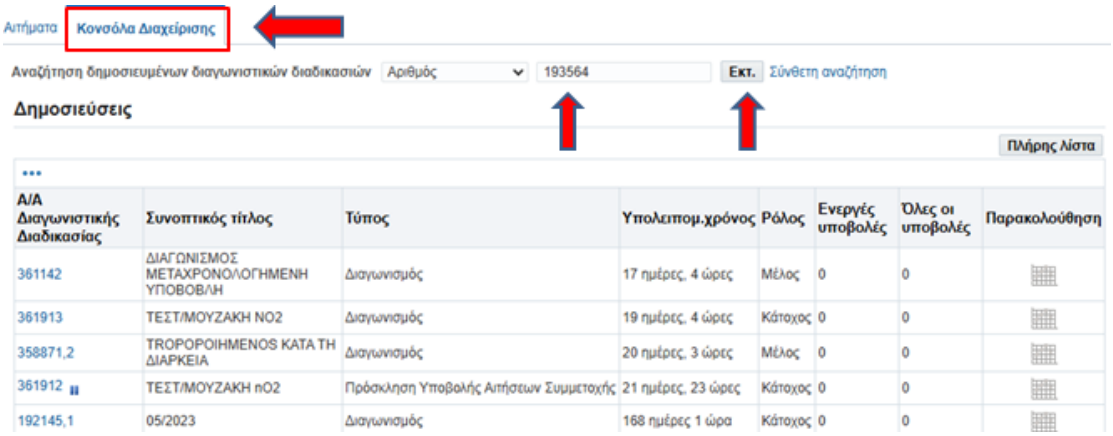
Εικόνα 276: Περιεχόμενο προσφοράς

Πατώντας πάνω στον «Τίτλο» του εκάστοτε συνημμένου εγγράφου, ο χρήστης ανοίγει και εξετάζει διαδοχικά όλα τα υποβληθέντα στοιχεία της προσφοράς του οικονομικού φορέα. Στην ως άνω οθόνη εμφανίζονται επίσης οι λεπτομέρειες για το έγγραφο (περιγραφή, κατηγορία (υπο)φακέλου, ημερομηνία ανάρτησης) καθώς και ο (τυχόν) χαρακτηρισμός του ως εμπιστευτικό αρχείο.

16.4.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

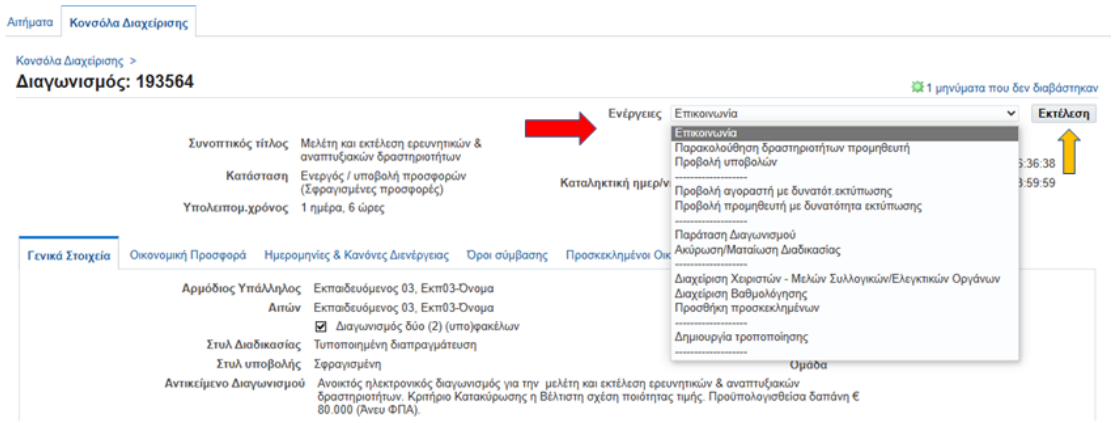
Παρακάτω παρατίθεται αναλυτικά ο βηματισμός που ακολουθεί ο χειριστής προκειμένου να αποστείλει ένα μήνυμα στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» για την παροχή διευκρινίσεων επί των όρων της Διακήρυξης.

Καταρχήν ο χειριστής εισέρχεται στον διαγωνισμό από την καρτέλα "Γενικά Στοιχεία".

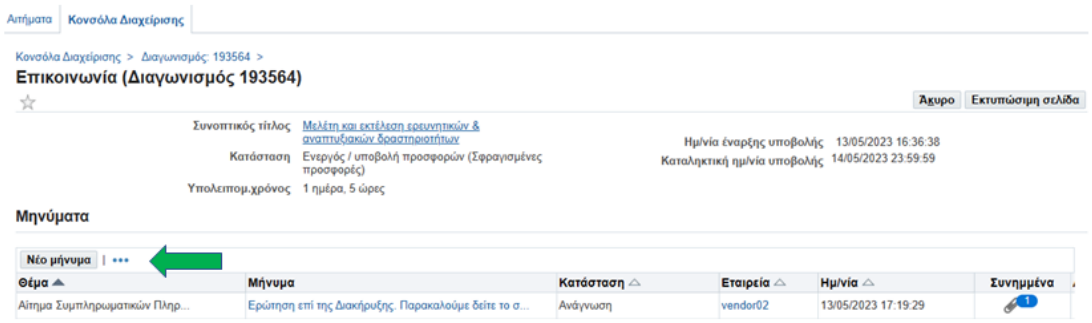
Εικόνα 277: Είσοδος στον διαγωνισμό

ΒΗΜΑ 1ο: «Ενέργειες» - «Επικοινωνία». Για τη μετάβαση στη λίστα των μηνυμάτων που έχουν ανταλλαχθεί στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας καθώς και για την αποστολή ενός νέου μηνύματος εκτελείται η ενέργεια «Επικοινωνία» από το drop-down list «Ενέργειες».

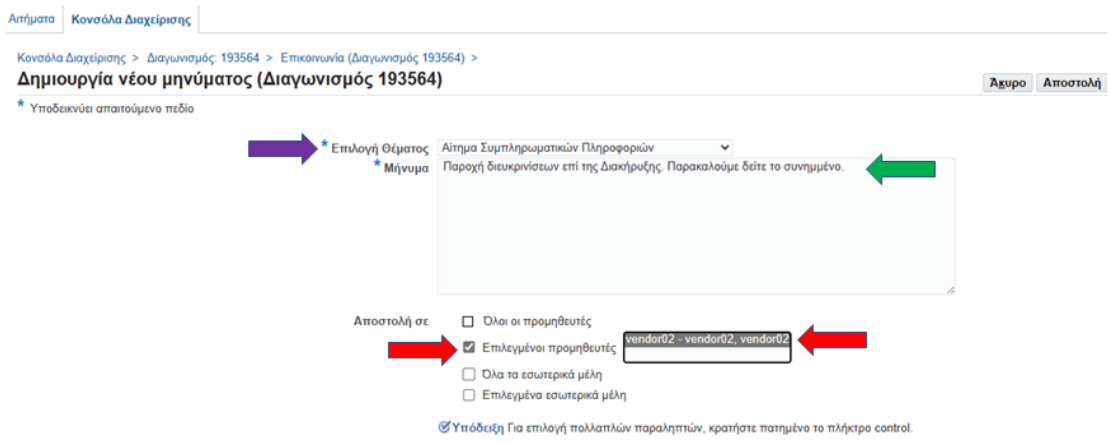
Εικόνα 278: ΒΗΜΑ 1ο: «Ενέργειες» - «Επικοινωνία»

ΒΗΜΑ 2ο: «Νέο Μήνυμα». Στην επόμενη σελίδα γίνεται η επισκόπηση των μηνυμάτων που έχουν αποσταλεί ή παραληφθεί από την Αναθέτουσα Αρχή. Ο χειριστής επιλέγει το button «Νέο Μήνυμα» προκειμένου να μεταβεί στην καρτέλα σύνταξης του εξερχόμενου μηνύματος.

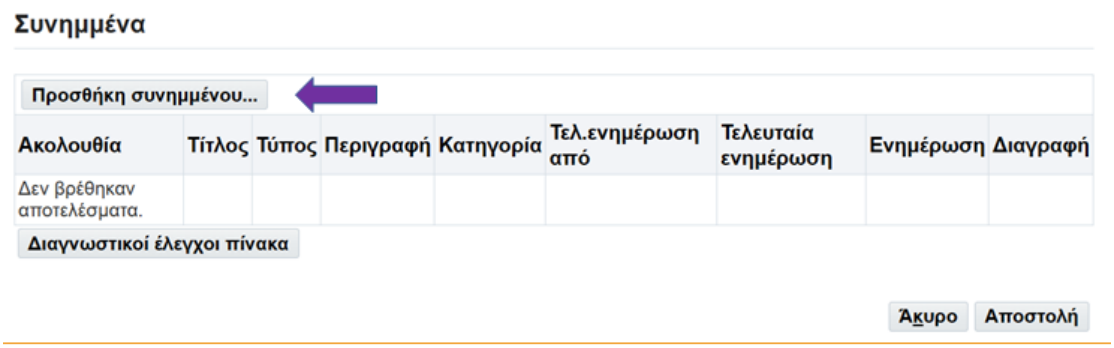
Εικόνα 279: ΒΗΜΑ 2ο: «Νέο Μήνυμα»

ΒΗΜΑ 3ο: Επιλογή Θέματος, Περιγραφή Μηνύματος, Επιλογή Παραλήπτη. Εκτελώντας το button «Νέο μήνυμα» ο χειριστής μεταφέρεται σε νέα σελίδα για τη σύνταξη νέου μηνύματος. Στη σελίδα αυτή δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας νέου μηνύματος. Τα πεδία προς συμπλήρωση είναι τέσσερα (4): Επιλογή Θέματος, Μήνυμα, "Αποστολή σε", Συνημμένα. Τα πεδία με σύμβολο (*) είναι υποχρεωτικά.

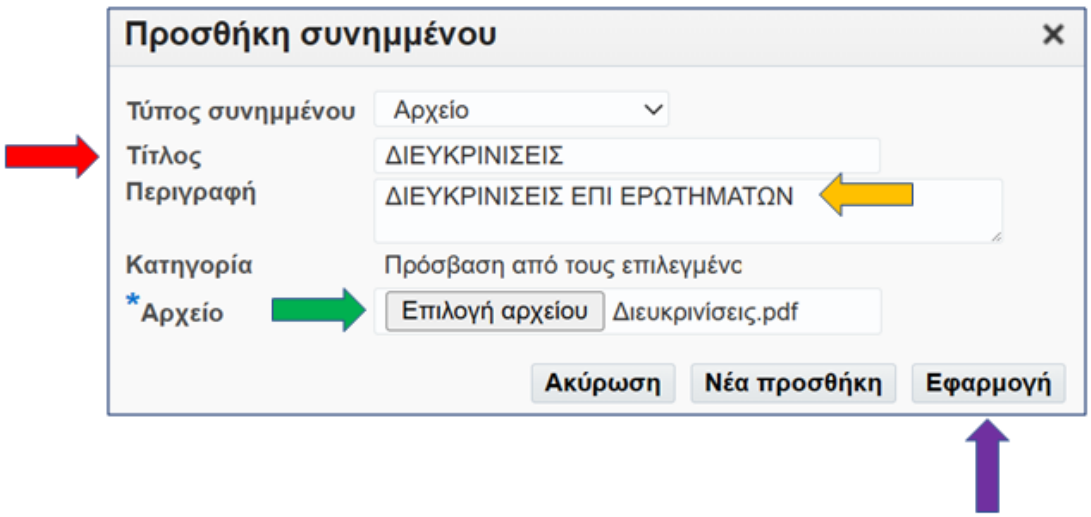
Εικόνα 280: ΒΗΜΑ 3ο: Επιλογή Θέματος, Περιγραφή Μηνύματος, Επιλογή Παραλήπτη

ΒΗΜΑ 4ο : Επισύναψη Αρχείου. Ο χειριστής επιλέγει το button «Προσθήκη συνημμένου» προκειμένου να επισυνάψει το απαντητικό έγγραφο της Υπηρεσίας.

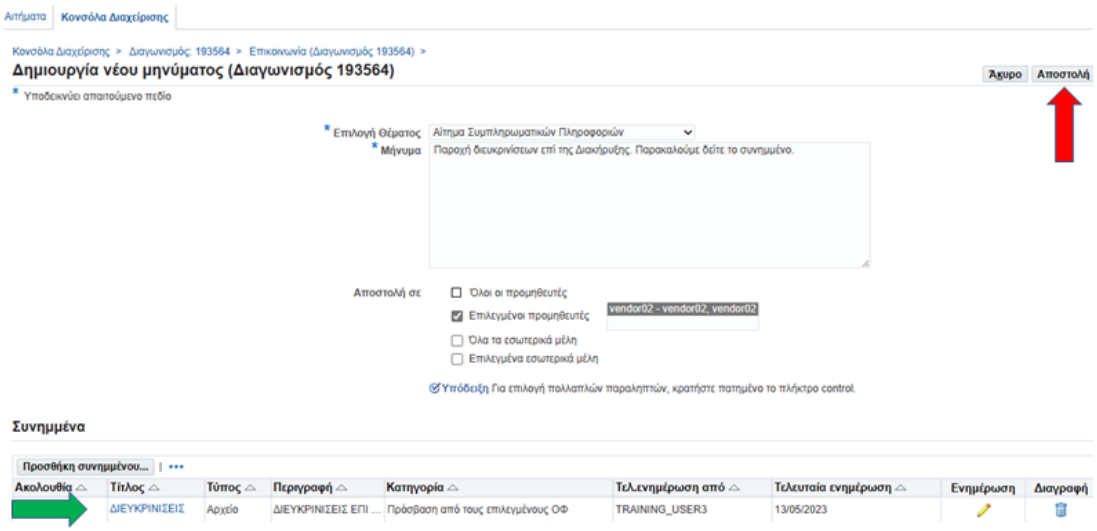
Εικόνα 281: ΒΗΜΑ 4ο: Επισύναψη Αρχείου

ΒΗΜΑ 5ο : Τίτλος, Περιγραφή, Επιλογή Αρχείου, Εφαρμογή. Ο χειριστής συμπληρώνει τα στοιχεία του συνημμένου εγγράφου στα αντίστοιχα πεδία, αναρτά το αρχείο προς αποστολή και επιλέγει το button «Εφαρμογή».

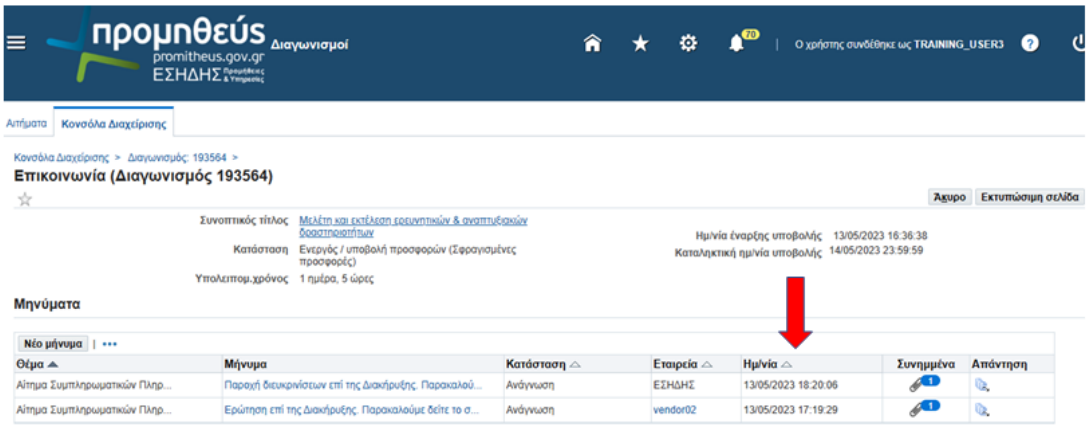
Εικόνα 282: ΒΗΜΑ 5ο: Τίτλος, Περιγραφή, Επιλογή Αρχείου, Εφαρμογή

ΒΗΜΑ 6ο : Επιβεβαίωση Επισύναψης Αρχείου και Αποστολή. Ο χειριστής επιβεβαιώνει ότι το έγγραφο της Υπηρεσίας έχει επισυναφθεί επιτυχώς στο μήνυμα. Στην συνέχεια επιλέγει το button «Αποστολή».

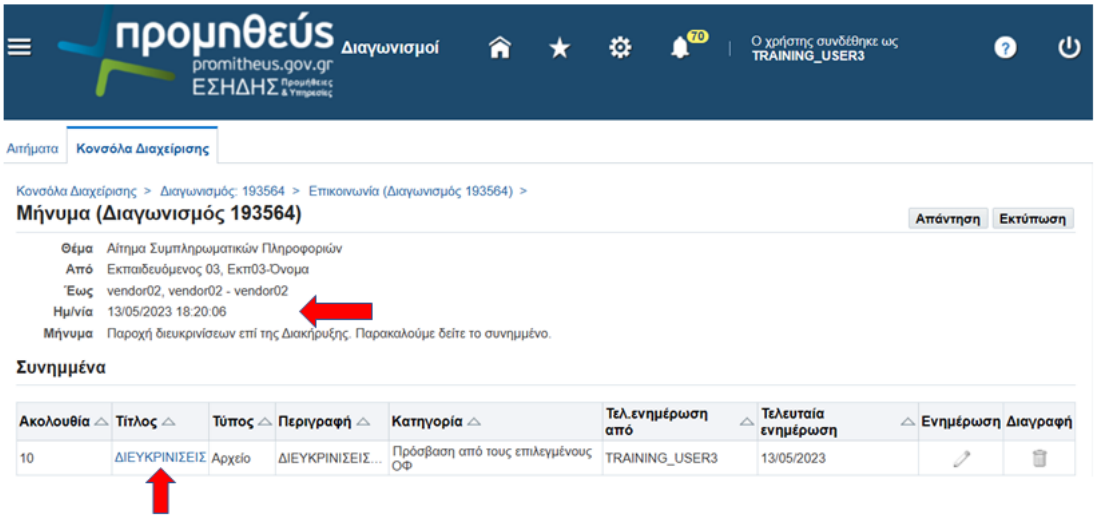
Εικόνα 283: ΒΗΜΑ 6ο: Επιβεβαίωση Επισύναψης Αρχείου και Αποστολή

ΒΗΜΑ 7ο: Επιβεβαίωση Αποστολής Μηνύματος (Μέρος Ι). Ο χειριστής επιβεβαιώνει την αποστολή μηνύματος. Λαμβάνει το σχετικό "time stamp" (χρονοσφραγίδα) της αποστολής του μηνύματος.

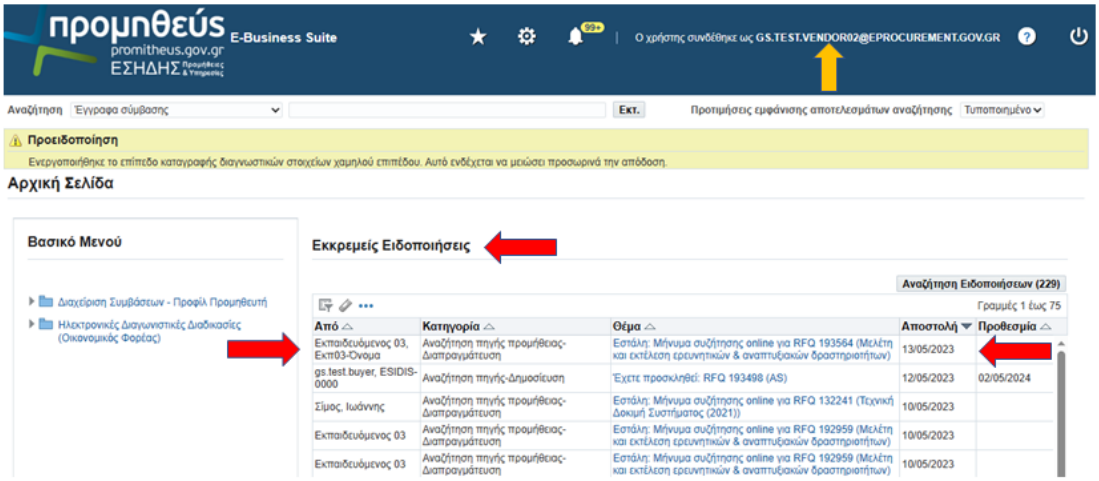
Εικόνα 284: ΒΗΜΑ 7ο: Επιβεβαίωση Αποστολής Μηνύματος (Μέρος Ι)

ΒΗΜΑ 7ο: Επιβεβαίωση Αποστολής Μηνύματος (Μέρος ΙΙ). Ο χειριστής δύναται να εισέλθει εντός του μηνύματος προκειμένου να επιβεβαιώσει τις λεπτομέρειες της αποστολής καθώς και το συνημμένο έγγραφο της Υπηρεσίας.

Εικόνα 285: ΒΗΜΑ 7ο: Επιβεβαίωση Αποστολής Μηνύματος (Μέρος ΙΙ)

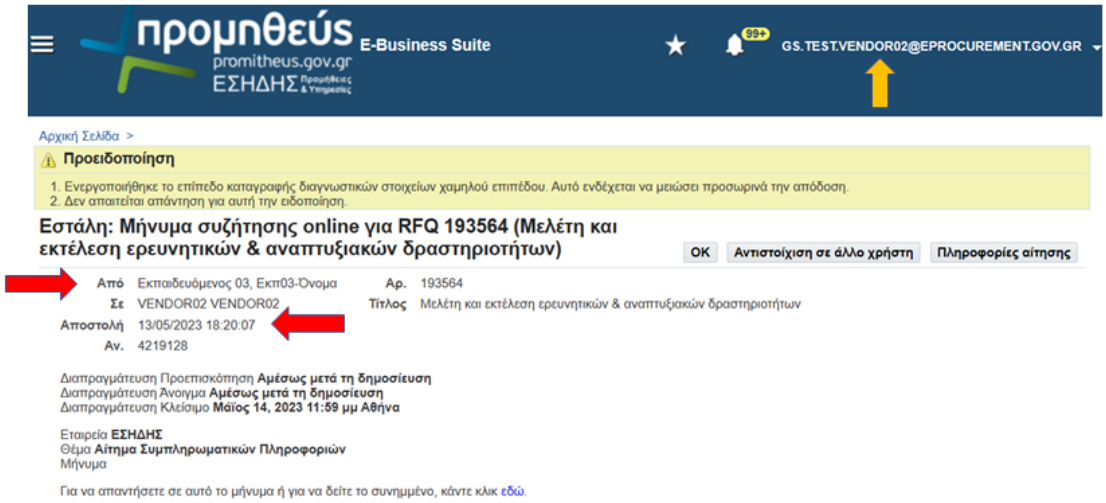
Σημειώνεται ότι κάθε μήνυμα συνοδεύεται από μία ειδοποίηση στην αρχική οθόνη του παραλήπτη. Ο οικονομικός φορέας ενημερώνεται για τη λήψη του νέου μηνύματος στην ενότητα «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» της αρχικής του σελίδας.

Εικόνα 286: Επιβεβαίωση Λήψης Μηνύματος στις «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» του Οικονομικού Φορέα (Μέρος Α΄)

Ο παραλήπτης δύναται να εισέλθει εντός της ειδοποίησης προκειμένου να επιβεβαιώσει τις λεπτομέρειες της αποστολής καθώς και να μεταβεί στο πεδίο της

«Επικοινωνίας» του διαγωνισμού προκειμένου να αναγνώσει το περιεχόμενο του εισερχόμενου μηνύματος από την Αναθέτουσα Αρχή και να λάβει το συνημμένο έγγραφο της Υπηρεσίας.

Εικόνα 287: Επιβεβαίωση Λήψης Μηνύματος στις «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» του Οικονομικού Φορέα (Μέρος Β΄)

16.5 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ). ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

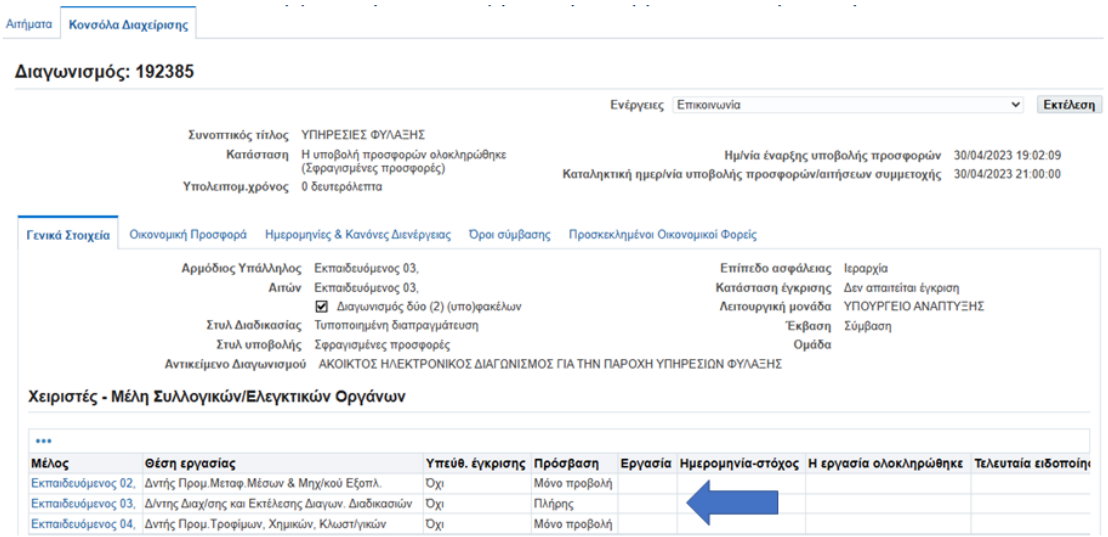
Ο σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι να αποτυπώσει αρχικά τις απαιτούμενες ενέργειες του χειριστή του διαγωνισμού για την προετοιμασία της διαδικασίας αποσφράγισης ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Στην συνέχεια, περιγράφονται οι απαιτούμενες ενέργειες από την πλευρά των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού ως προς την αποσφράγιση των προσφορών που υποβλήθηκαν στα πλαίσια ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Επισημαίνονται οι διαφορές που ανακύπτουν κατά την διαχείριση των ηλεκτρονικών φορμών του συστήματος αναλόγως του κριτηρίου ανάθεσης.

16.5.1 ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Προκειμένου η Επιτροπή Διαγωνισμού να δύναται να εκτελέσει την αποσφράγιση της ηλεκτρονικής διαδικασίας και να έχει πρόσβαση στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό και στα στοιχεία των υποβληθεισών προσφορών μετά τις αποσφραγίσεις, πρέπει ο χειριστής να χορηγήσει σε κάθε μέλος της Επιτροπής το σχετικό δικαίωμα πρόσβασης.

Αρχικά, ο χειριστής θα χρειαστεί να προσθέσει τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού στην ενότητα «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Η προσθήκη των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού γίνεται από το μενού επιλογών (drop-down list) «Ενέργειες», όπου ο χειριστής επιλέγει «Διαχείριση Χειριστών –Μελών Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων». Η διαδικασία της προσθήκης χρηστών στην ενότητα «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» περιγράφηκε νωρίτερα στην (υπο)ενότητα 16.2.1.2.

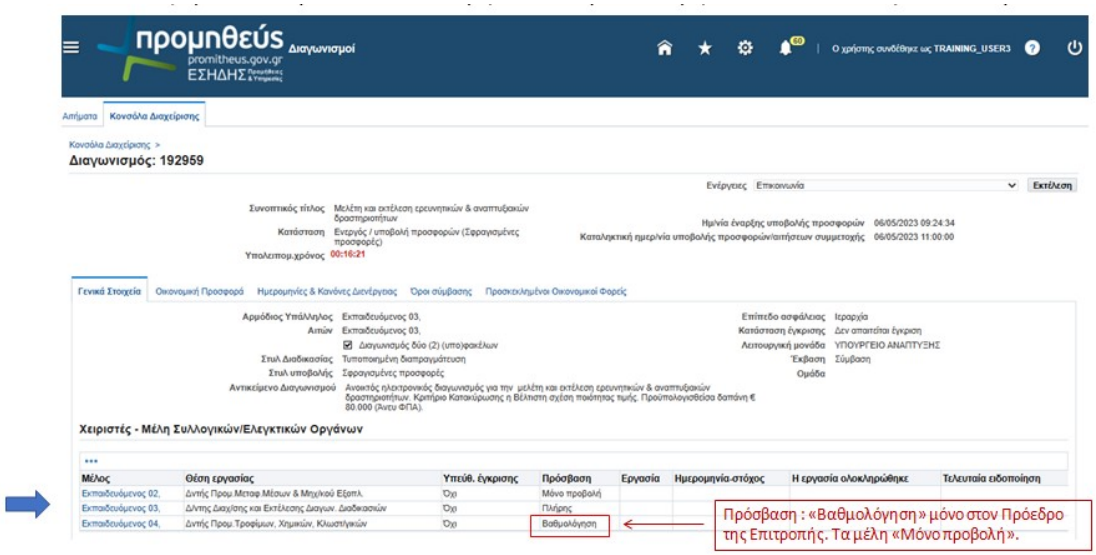
Σε σχέση με τον καθορισμό πρόσβασης του κάθε μέλους της Επιτροπής Διαγωνισμού, στο σημείο αυτό, επισημαίνεται η βασική διαφορά που υπάρχει μεταξύ διαγωνισμών «μόνο βάσει τιμής» και διαγωνισμών «βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής». Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής τα μέλη που προστίθενται στον χώρο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού αποκτούν επίπεδο πρόσβασης «Μόνο προβολή».

Εικόνα 288: Προσθήκη μελών Επιτροπής σε διαγωνισμό μόνο βάσει τιμής

Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, το ένα μέλος που προστίθεται στον χώρο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού αποκτά επίπεδο πρόσβασης «Βαθμολόγηση» (είθισται ο Πρόεδρος της Επιτροπής) προκειμένου να καταστεί δυνατή η καταχώριση της βαθμολογίας των κριτηρίων αξιολόγησης εντός των ηλεκτρονικών φορμών το συστήματος. Τα λοιπά μέλη που προστίθενται στον χώρο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού αποκτούν επίπεδο πρόσβασης «Μόνο προβολή».

Προτείνεται το επίπεδο πρόσβασης «Βαθμολόγηση» να δίνεται μόνο σε ένα μέλος (π.χ. τον Πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού) ο οποίος και θα προχωρήσει στην καταχώρηση των σχετικών βαθμολογιών μετά την αποσφράγιση και αξιολόγηση για λογαριασμό της Επιτροπής. Η διακριτή καταχώρηση των βαθμολογιών στο σύστημα από όλα τα μέλη της Επιτροπής είναι τεχνικά εφικτή, αλλά το τελικό αποτέλεσμα της βαθμολογίας κάθε κριτηρίου θα υπολογιστεί από το σύστημα ως μέσος όρος των επιμέρους βαθμολογιών, το οποίο δεν συνάδει με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 221 του ν.4412/16.

Εικόνα 289: Προσθήκη μελών Επιτροπής σε διαγωνισμό βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής

Ο χειριστής θα πρέπει στη συνέχεια, ανεξάρτητα από το κριτήριο ανάθεσης, να συμπληρώσει την ηλεκτρονική φόρμα «Επιτροπή Διαγωνισμού» και στη συνέχεια να την συσχετίσει με τον διαγωνισμό μέσω της ηλεκτρονικής φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού». Οι εν λόγω διαδικασίες περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω στην (υπο)ενότητα 16.5.3.

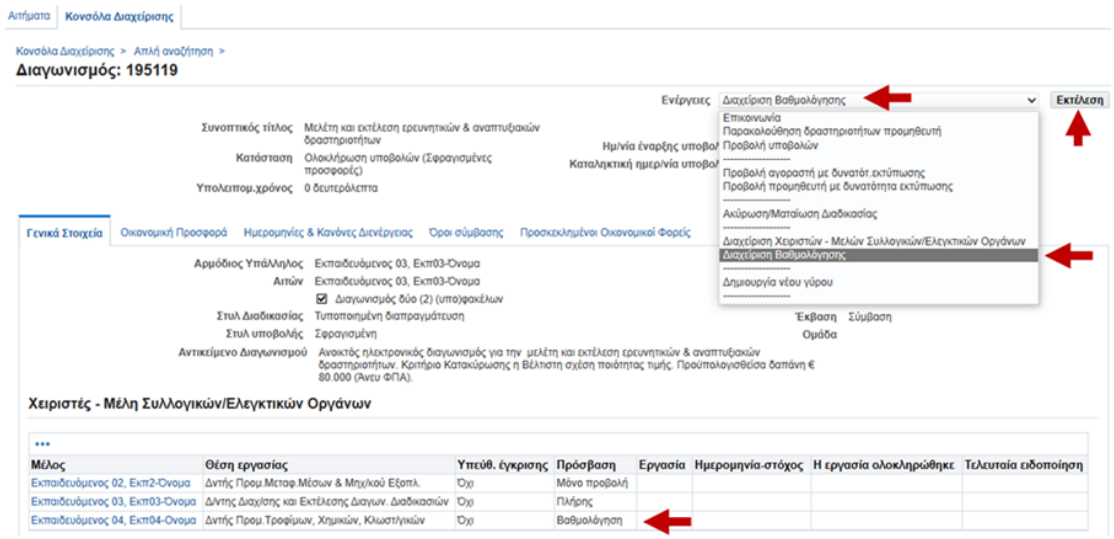
Ωστόσο, για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, προβλέπεται μία επιπλέον ενέργεια, εκείνη της αντιστοίχισης της «ομάδας βαθμολόγησης» με τα κριτήρια αξιολόγησης. Η εν λόγω ενέργεια είναι απαραίτητη προκειμένου να καταστεί δυνατή η καταχώριση της βαθμολογίας των κριτηρίων αξιολόγησης εντός των ηλεκτρονικών φορμών το συστήματος για την εκάστοτε υποβληθείσα τεχνική προσφορά. Ο χειριστής εκτελεί την εν λόγω αντιστοίχιση σύμφωνα με τον βηματισμό που περιγράφεται στην αμέσως επόμενη (υπο)ενότητα 16.5.2.

16.5.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΜΑΔΩΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΑΥΤΩΝ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΒΑΣΕΙ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΗΣ

Μετά την προσθήκη των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού στην ενότητα «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων», ο χειριστής ενός διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, εκτελεί τις απαραίτητες εκείνες ενέργειες οι οποίες θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να καταχωρήσει την βαθμολόγηση των Κριτηρίων Βαθμολόγησης/Αξιολόγησης για κάθε υποβληθείσα ηλεκτρονική προσφορά. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχει δοθεί σε ένα τουλάχιστον από τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού η δυνατότητα για «Βαθμολόγηση».

Από το μενού επιλογών drop-down list «Ενέργειες» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία, ο χειριστής επιλέγει την ενέργεια «Διαχείριση Βαθμολόγησης» και στην συνέχεια πατά το button «Εκτέλεση».

Εικόνα 290: Επιλογή Ενέργειας «Διαχείριση Βαθμολόγησης»

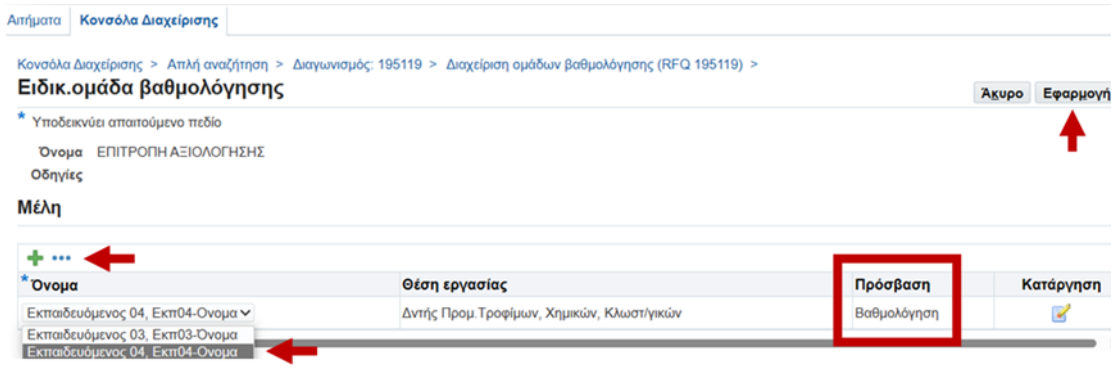
Εμφανίζεται η παρακάτω οθόνη Διαχείρισης Ομάδων Βαθμολόγησης όπου ο χειριστής επιλέγει το icon προσθήκη γραμμής («+»). Αμέσως ανοίγει ένα text box όπου ο χειριστής δίνει ένα όνομα στην Ειδική Ομάδα που θα προβεί στην βαθμολόγηση (ενδεικτικά μπορεί να ονομαστεί «ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ»).

Εικόνα 291: Πεδίο Εισαγωγής Ομάδας Βαθμολόγησης

Στην συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το icon «Μέλη» («μολύβι») στα δεξιά της οθόνης προκειμένου να ορίσει τα μέλη της Ειδικής Ομάδας Βαθμολόγησης. Προτείνεται, όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, να οριστεί για την καταχώρηση των βαθμολογιών μόνο ένα μέλος.

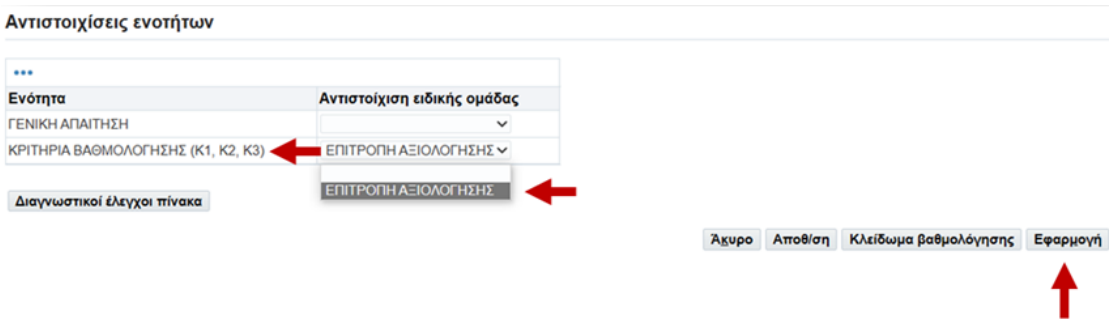
Ομοίως, στην επόμενη καρτέλα, στα αριστερά της οθόνης, ο χειριστής επιλέγει το icon προσθήκη γραμμής («+»). Στη συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το μέλος που θα προβεί στην καταχώρηση της βαθμολογίας των κριτηρίων αξιολόγησης στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό.

Εικόνα 292: Επιλογή μέλους της Επιτροπής Διαγωνισμού που θα καταχωρήσει τις βαθμολογίες

Στο σχετικό κελί της στήλης «Όνομα», επιλέγει (από το drop-down list) τον χρήστη ο οποίος είχε προστεθεί νωρίτερα στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό με επίπεδο πρόσβασης «Βαθμολόγηση». Στην συνέχεια ο χειριστής επιλέγει το button «Εφαρμογή».

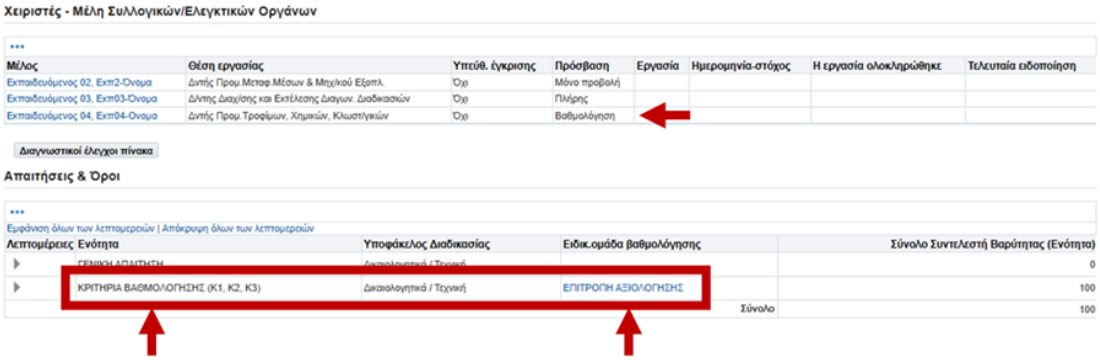
Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής κατευθύνεται στην περιοχή «Αντιστοιχίσεις ενοτήτων» κάτω αριστερά, όπου αντιστοιχίζει τη μονομελή ειδική ομάδα βαθμολόγησης με την Ενότητα του πίνακα Απαιτήσεις & Όροι που περιλαμβάνει τα κριτήρια αξιολόγησης (εν προκειμένω την ενότητα ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ Κ1, Κ2, Κ3).

Εικόνα 293: Αντιστοίχιση ενοτήτων

Ο χειριστής επιλέγει την ειδική ομάδα βαθμολόγησης («ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ») από το σχετικό drop-down list και στην συνέχεια πατά το button «Εφαρμογή».

Επιστρέφοντας στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία, ο χειριστής διαπιστώνει ότι έχει ενημερωθεί ο πίνακας «Απαιτήσεις & Όροι». Συγκεκριμένα, η ενότητα των κριτηρίων βαθμολόγησης/αξιολόγησης έχει αντιστοιχηθεί με την ειδική ομάδα βαθμολόγησης («ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ»).

Εικόνα 294: Επιβεβαίωση επιτυχούς αντιστοίχισης

16.5.3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΦΟΡΜΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

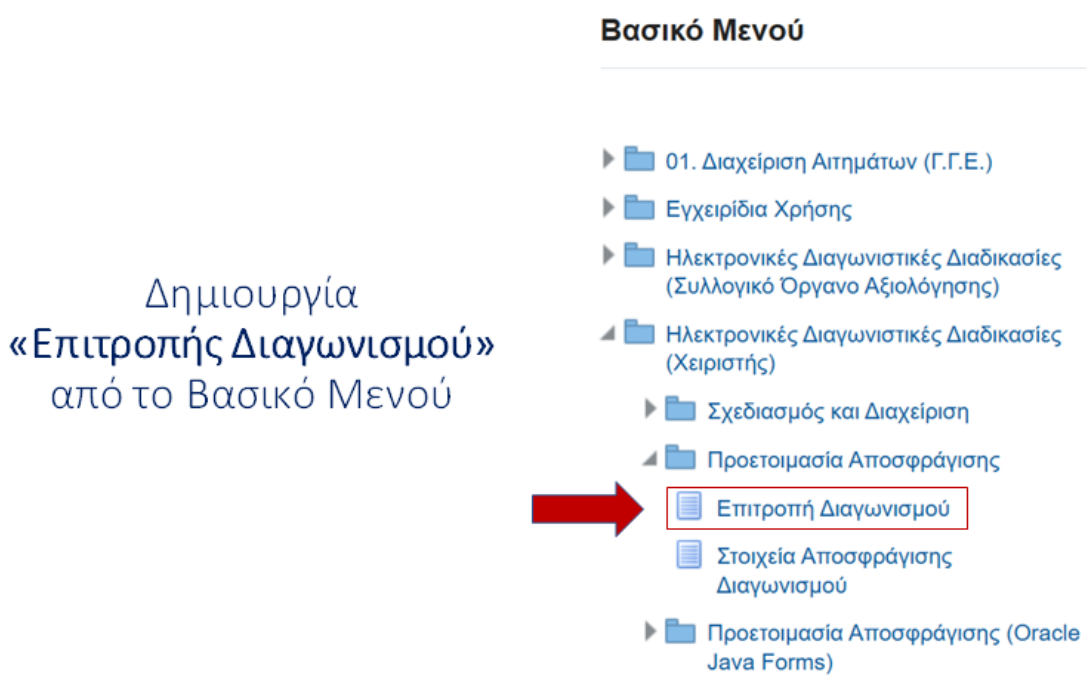
16.5.3.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ο χειριστής εισέρχεται στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ προκειμένου να εκκινήσει τη διαδικασία ορισμού Επιτροπής Διαγωνισμού για την αποσφράγιση των υποβληθεισών προσφορών.

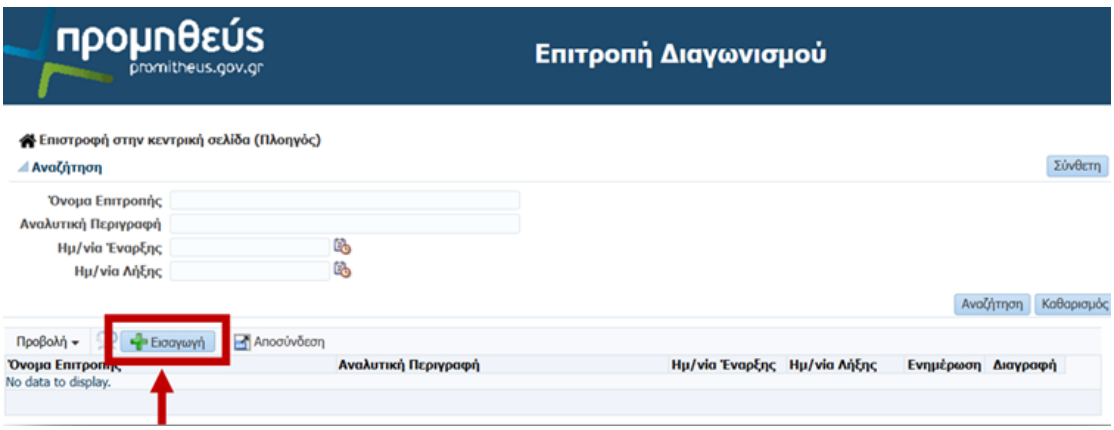
Εικόνα 295: Είσοδος στο σύστημα

Από το Βασικό Μενού ο χειριστής ακολουθεί την διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Χειριστής) → Προετοιμασία Αποσφράγισης → Επιτροπή Διαγωνισμού

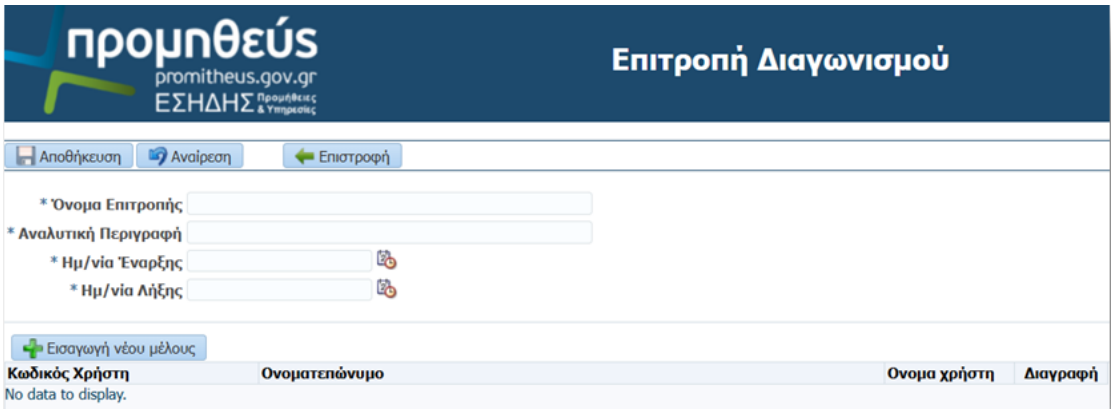
Εικόνα 296: Είσοδος στην λειτουργικότητα διαχείρισης των Επιτροπών Διαγωνισμού

Ο χειριστής οδηγείται στην οθόνη διαχείρισης των Επιτροπών Διαγωνισμού.

Εικόνα 297: Οθόνη διαχείρισης των Επιτροπών Διαγωνισμού

Για να δημιουργήσει μία Επιτροπή Διαγωνισμού ο χειριστής επιλέγει το button «Εισαγωγή». Αμέσως, εμφανίζεται η παρακάτω οθόνη.

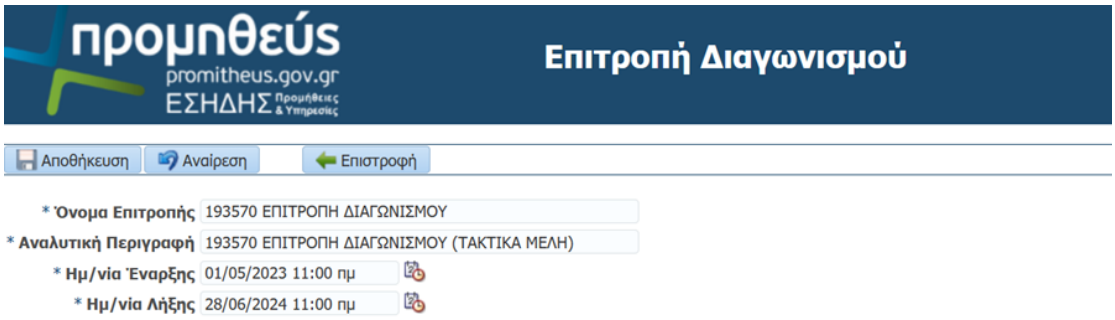
Εικόνα 298: Οθόνη καταχώρισης στοιχείων Επιτροπής Διαγωνισμού

Σε πρώτο χρόνο, ο χειριστής συμπληρώνει το πρώτο μέρος της φόρμας που αφορά τα παρακάτω στοιχεία:

- Στο πεδίο «Όνομα Επιτροπής» καταχωρεί το όνομα της Επιτροπής Διαγωνισμού
- Στο πεδίο «Αναλυτική Περιγραφή» καταχωρεί μια εκτενή περιγραφή της Επιτροπής Διαγωνισμού
- Στο πεδίο «Ημ/νία Έναρξης» καταχωρεί την ημερομηνία και ώρα έναρξης της θητείας της Επιτροπής Διαγωνισμού
- Στο πεδίο «Ημ/νία Λήξης» καταχωρεί την ημερομηνία και ώρα λήξης της θητείας της Επιτροπής Διαγωνισμού

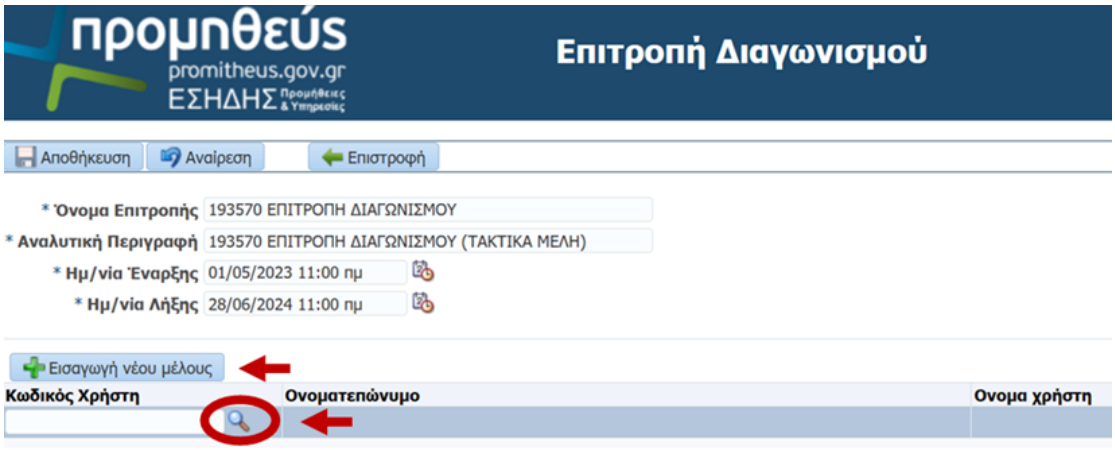
Σημείωση: Η ημερομηνία έναρξης και λήξης αφορά το χρονικό διάστημα που η δηλωμένη στο σύστημα Επιτροπή Διαγωνισμού είναι ενεργή, ήτοι δύναται να εκτελέσει ενέργειες. Τα εν λόγω πεδία δεν σχετίζονται με την ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών του διαγωνισμού. Ως «Ημ/νία Έναρξης» θα μπορούσε να καταχωριστεί η ημερομηνία της απόφασης σύστασης της Επιτροπής Διαγωνισμού. Ως «Ημ/νία Λήξης» ο χειριστής προτείνεται να καταχωρίζει ένα εύλογο χρονικό διάστημα που θεωρεί ότι η Επιτροπή Διαγωνισμού θα έχει ολοκληρώσει το έργο της.

Κατόπιν της καταχώρισης των ως άνω στοιχείων η φόρμα διαμορφώνεται ενδεικτικά ως εξής:

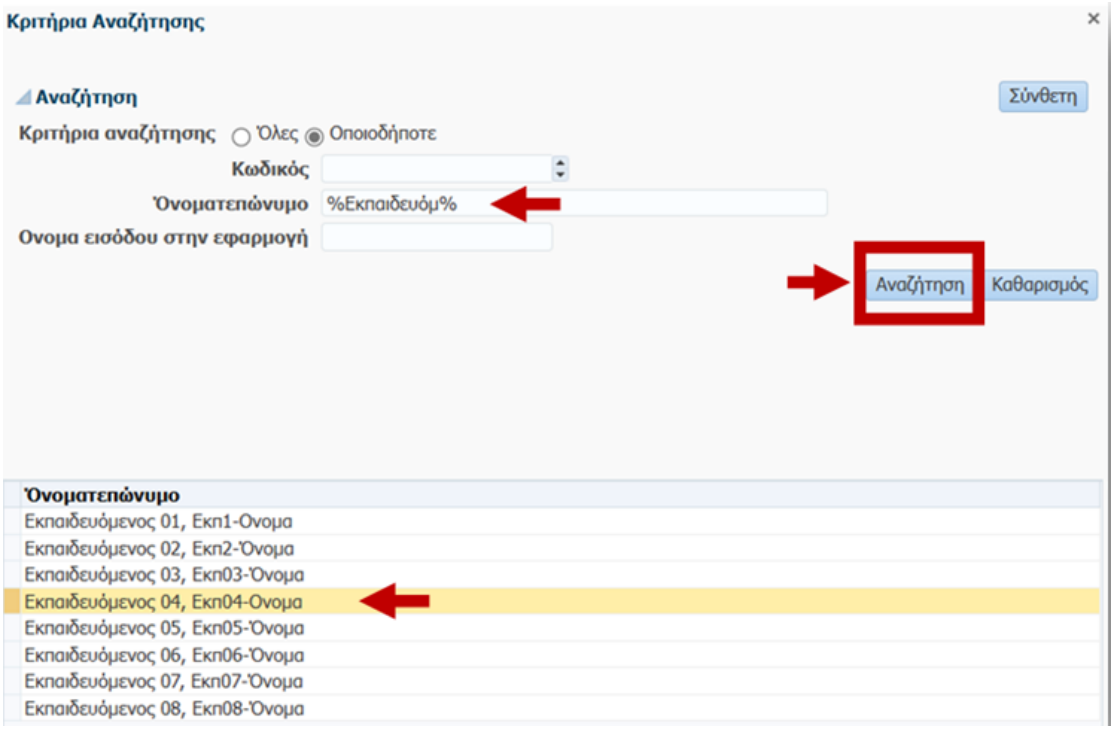
Εικόνα 299: Καταχώριση στοιχείων Επιτροπής Διαγωνισμού

Στη συνέχεια ο χειριστής αναζητά τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού. Επιλέγει το button «Εισαγωγή νέου μέλους» και στην γραμμή που δημιουργήθηκε στον πίνακα των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού επιλέγει το icon («φακός αναζήτησης») για να αναζητήσει το πρώτο μέλος.

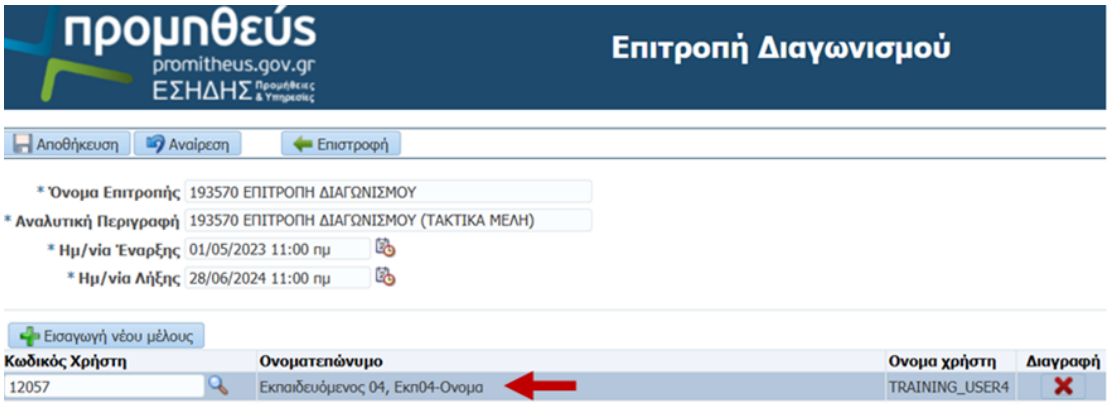
Εικόνα 300: Αναζήτηση 1ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού

Στην οθόνη που εμφανίζεται ο χειριστής μπορεί να αναζητήσει το μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού από την λίστα τιμών του πεδίου Ονοματεπώνυμο, πληκτρολογώντας το όνομα ή μέρος του ονόματος κάνοντας χρήση του συμβόλου «%» που λειτουργεί ως μπαλαντέρ, ενδεικτικά μπορεί να πληκτρολογήσει π.χ. «Εκπαιδευόμενος» ή «%Εκπαιδευόμ%» και να επιλέξει το button «Αναζήτηση».

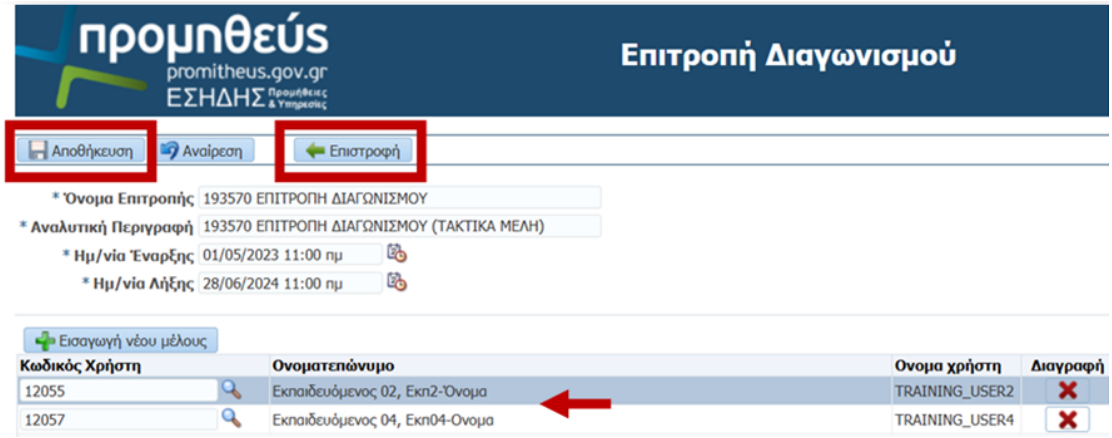
Εικόνα 301: Επιλογή 1ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού

Μόλις εντοπίσει το πρώτο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού στο σύστημα, ο χειριστής επιλέγει με το όνομά του για να εισαχθεί στην υπό δημιουργία Επιτροπή Διαγωνισμού. Το σύστημα επιστρέφει στην οθόνη δημιουργίας της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Εικόνα 302: Επιτυχής εισαγωγή 1ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού

Ο χειριστής ακολουθεί τη ίδια διαδικασία εισαγωγής για τα επόμενα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και στη συνέχεια επιλέγει «Αποθήκευση» και «Επιστροφή».

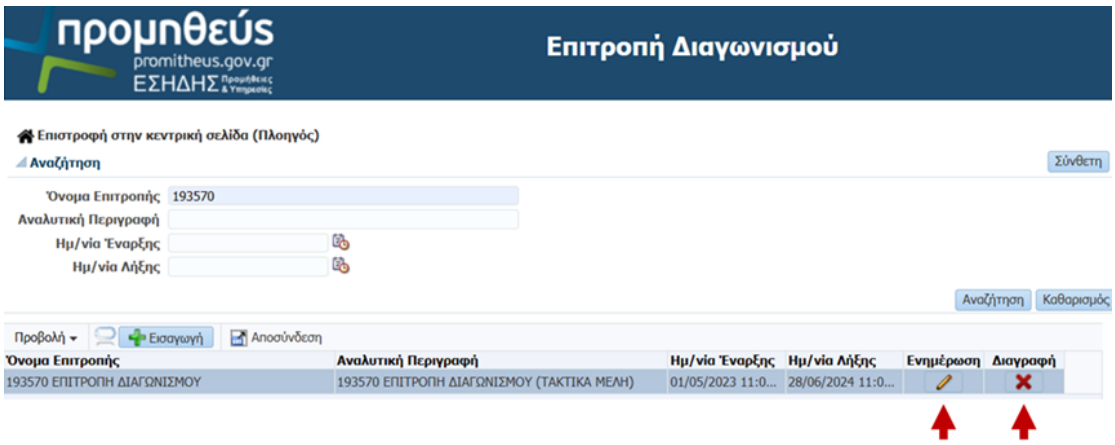

Εικόνα 303: Επιτυχής εισαγωγή 2ου μέλους Επιτροπής Διαγωνισμού

Σημείωση: Κατά τη δημιουργία Επιτροπής Διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ συνίσταται να ορίζονται δύο χρήστες του συστήματος ως μέλη αυτής, ήτοι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαγωνισμού καθώς και ένα μέλος αυτής.

Στη επόμενη οθόνη ο χειριστής μπορεί να επιβεβαιώσει την δημιουργία της Επιτροπής Διαγωνισμού πληκτρολογώντας το όνομα ή μέρος του ονόματος (π.χ. στην προκειμένη περίπτωση «193570») και επιλέγοντας το button «Αναζήτηση». Εμφανίζεται η

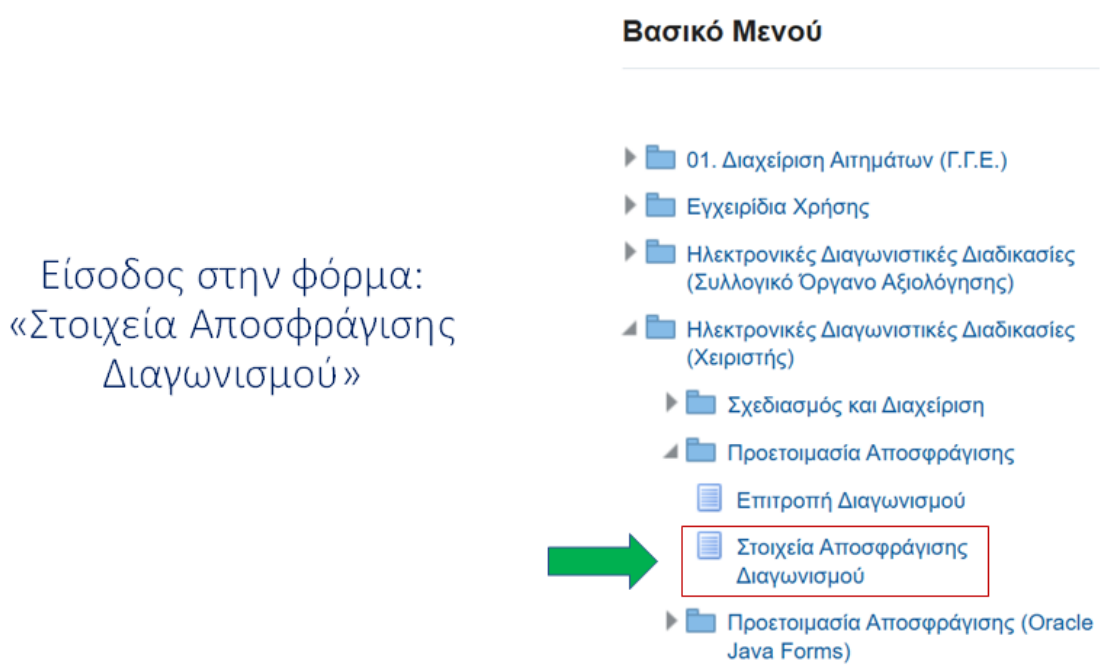
Επιτροπή που μόλις δημιουργήθηκε. Ο χειριστής μπορεί να διορθώσει τα στοιχεία της Επιτροπής Διαγωνισμού επιλέγοντας το icon «Ενημέρωση» ή να τη διαγράψει επιλέγοντας το icon «Διαγραφή».

Εικόνα 304: Δυνατότητα ενημέρωσης/διαγραφής Επιτροπής Διαγωνισμού

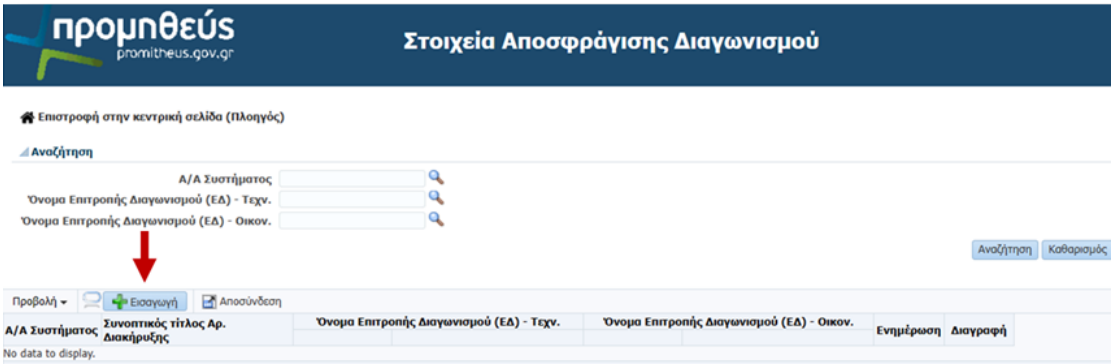
16.5.3.2 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΦΟΡΜΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Από το Βασικό Μενού, ο χειριστής διαγωνισμού ακολουθεί την διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Χειριστής) → Προετοιμασία Αποσφράγισης → Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού προκειμένου να συσχετίσει την Επιτροπή Διαγωνισμού με τον διαγωνισμό και τις σχετικές αποσφραγίσεις.

Εικόνα 305: Είσοδος στην λειτουργικότητα «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού»

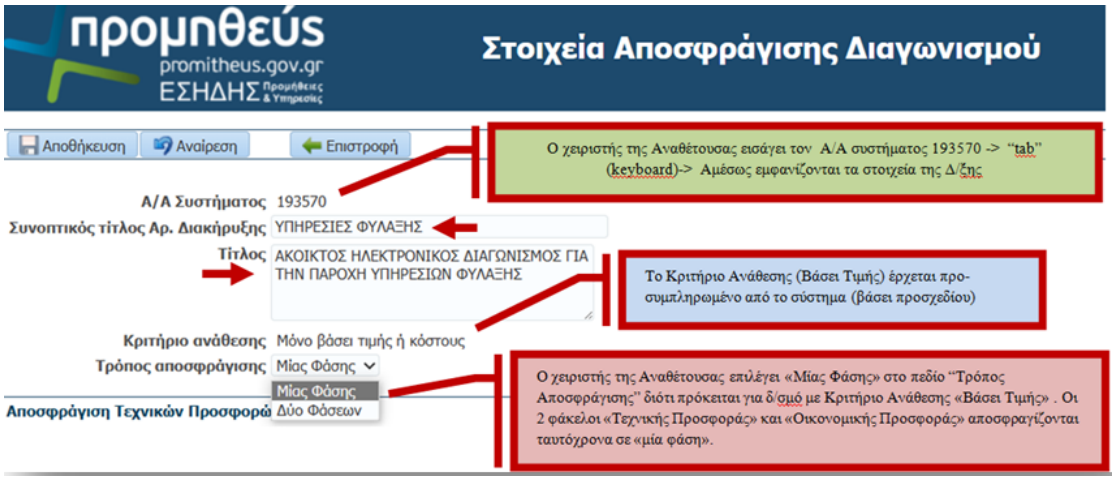
Στη οθόνη που εμφανίζεται, ο χειριστής επιλέγει το button «Εισαγωγή» και το σύστημα τον ανακατευθύνει στην οθόνη καταχώρησης στοιχείων αποσφράγισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

Εικόνα 306: Εισαγωγή στην οθόνη συμπλήρωσης στοιχείων

Προκειμένου για την καταχώρηση του διαγωνισμού στη σχετική φόρμα, ο χειριστής πληκτρολογεί τον Α/Α Συστήματος και αμέσως πατά το button «tab» («στηλοθέτης»)

ή «Enter» στο πληκτρολόγιο για να ενταχθούν τα στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην φόρμα καταχώρησης.

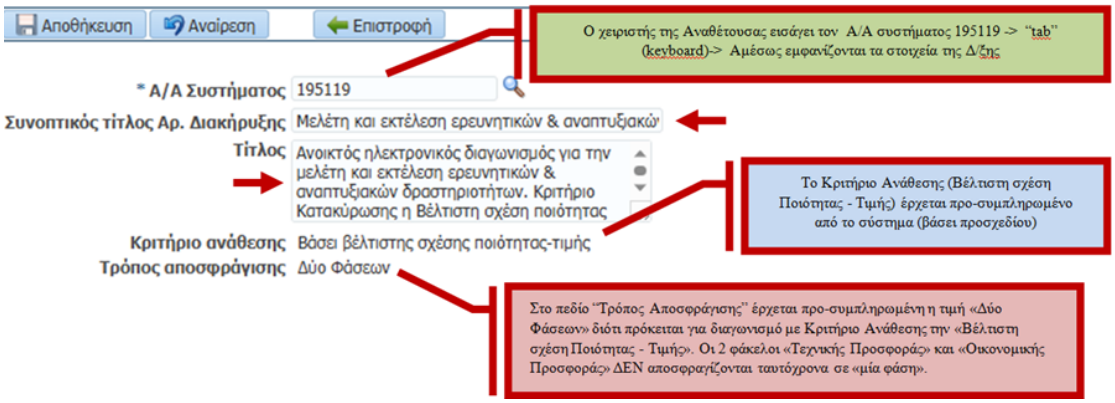
Εικόνα 307: Τρόπος Αποσφράγισης με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής

Το κριτήριο ανάθεσης (μόνο βάσει τιμής ή κόστους) έρχεται προ-συμπληρωμένο από το σύστημα σύμφωνα με την επιλογή που έγινε στο προσχέδιο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Ο χειριστής επιλέγει στο πεδίο Τρόπος Αποσφράγισης την τιμή «Μίας Φάσης» προκειμένου οι δύο (υπο)φάκελοι Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά και Οικονομική Προσφοράς να αποσφραγιστούν ταυτόχρονα, ήτοι σε μία φάση.

Σημείωση: Επισημαίνεται ότι παρότι ο διαγωνισμός είναι «μόνο βάσει τιμής ή κόστους», το σύστημα δίνει τη δυνατότητα η αποσφράγιση να γίνει σε δύο φάσεις. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή Διαγωνισμού θα προβεί στην αποσφράγιση των (υπο)φακέλων Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς, σε διακριτές χρονικές στιγμές (όχι ταυτόχρονα). Εφόσον ο χειριστής επιλέξει ως τρόπο αποσφράγισης την τιμή «Δύο Φάσεων», τότε ακολουθείται η διαδικασία της αποσφράγισης όπως αυτή περιγράφεται παρακάτω για τους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς «βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής».

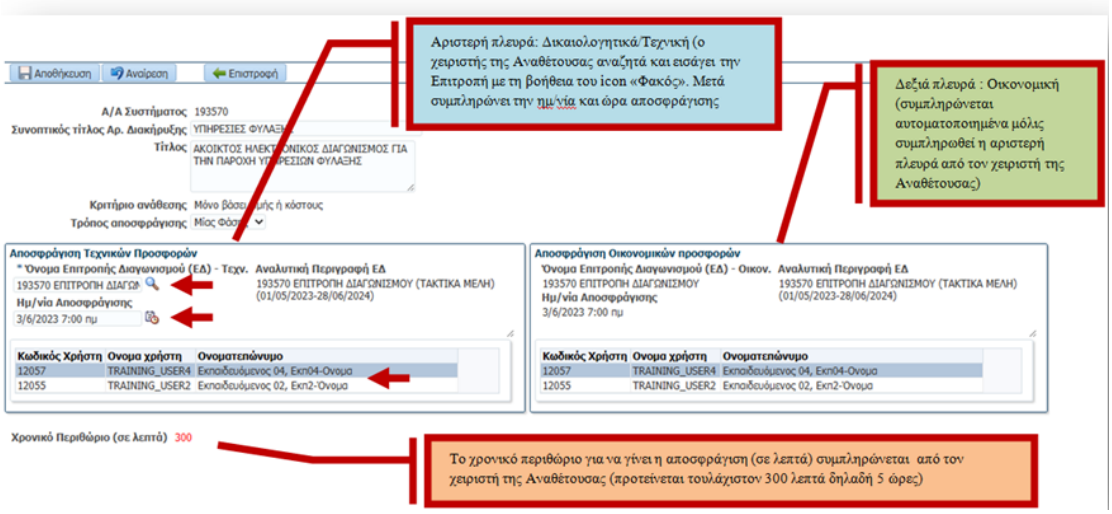
Σε σχέση με την συμπλήρωση της φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού», στο σημείο αυτό, επισημαίνεται η πρώτη βασική διαφορά που υπάρχει μεταξύ

διαγωνισμών «μόνο βάσει τιμής» και διαγωνισμών «βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής». Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής, ο χειριστής δύναται να επιλέγει στο πεδίο Τρόπος Αποσφράγισης είτε την τιμή «Μίας Φάσης» είτε την τιμή «Δύο Φάσεων». Τούτο δεν ισχύει για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Στο πεδίο Τρόπος Αποσφράγισης έρχεται προ-συμπληρωμένη η τιμή «Δύο Φάσεων» διότι, βάσει της παρ. 5 του άρθρου 100 του ν.4412/16, οι δύο (υπο)φάκελοι Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά και Οικονομική Προσφορά θα αποσφραγιστούν σε δύο διακριτές φάσεις.

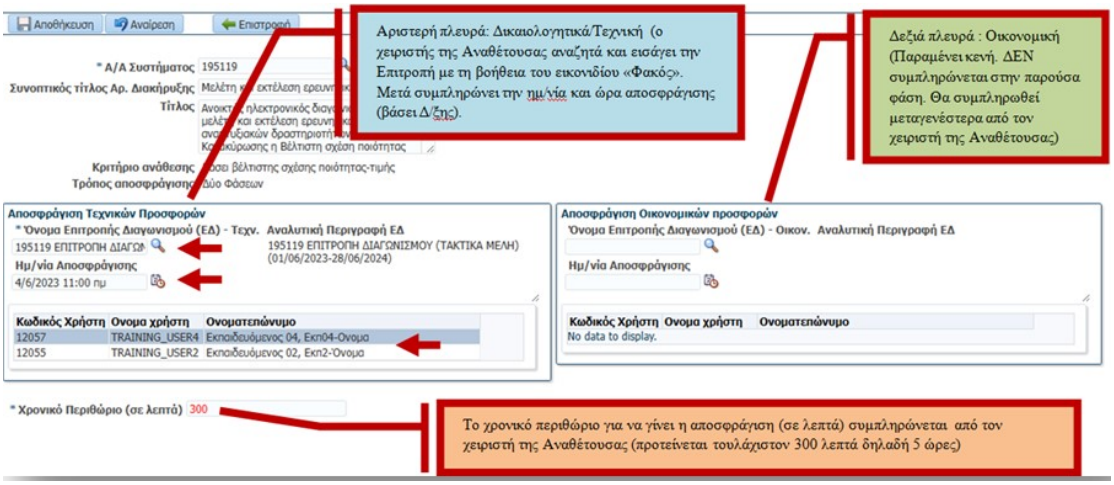
Εικόνα 308: Τρόπος Αποσφράγισης με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής

Στην συνέχεια, ο χειριστής προχωρά στην εισαγωγή της Επιτροπής Διαγωνισμού. Παράλληλα καθορίζει την ακριβή ημέρα και ώρα της αποσφράγισης βάσει των οριζόμενων στο τεύχος της Διακήρυξης. Τέλος, καθορίζει το χρονικό περιθώριο εντός του οποίου η Επιτροπή Διαγωνισμού οφείλει να ολοκληρώσει την διαδικασία της αποσφράγισης.

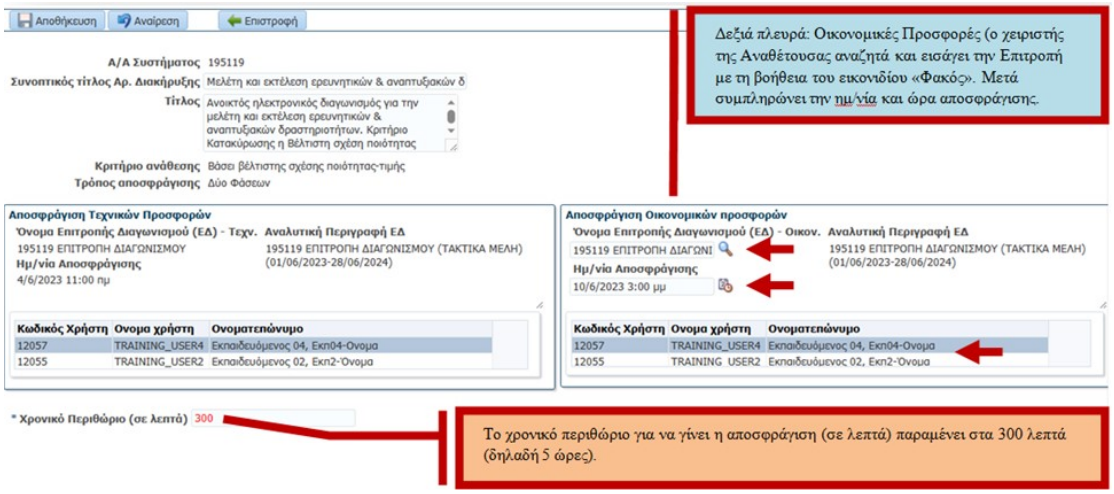
Εικόνα 309: Τελική μορφή της φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής

Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται η δεύτερη βασική διαφορά που υπάρχει μεταξύ διαγωνισμών «μόνο βάσει τιμής» και διαγωνισμών «βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής». Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής, όταν η επιλογή του τρόπου αποσφράγισης είναι «Μίας Φάσης», τα στοιχεία που συμπληρώνονται στην αριστερή πλευρά της ηλεκτρονικής φόρμας («Αποσφράγιση Τεχνικών Προσφορών») μεταφέρονται αυτόματα στην δεξιά πλευρά της ηλεκτρονικής φόρμας («Αποσφράγιση Οικονομικών Προσφορών»). Τούτο δεν ισχύει για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που συμπληρώνονται στην αριστερή πλευρά της ηλεκτρονικής φόρμας («Αποσφράγιση Τεχνικών Προσφορών») δεν μεταφέρονται στην δεξιά πλευρά της ηλεκτρονικής φόρμας («Αποσφράγιση Οικονομικών Προσφορών») η οποία παραμένει κενή. Ο χειριστής θα συμπληρώσει τη φόρμα «Αποσφράγιση Οικονομικών Προσφορών» σε μεταγενέστερο στάδιο.

Εικόνα 310: Συμπλήρωση φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» (Μέρος Α΄) διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής

Μετά την ολοκλήρωση του σταδίου αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική, ο χειριστής προχωρά στην προετοιμασία της φόρμας αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά. Ο χειριστής εισέρχεται στην φόρμα «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού». Η αριστερή πλευρά της φόρμας καταχώρησης είναι συμπληρωμένη από το προηγούμενο στάδιο (αποσφράγιση Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικών Προσφορών). Ο χειριστής συμπληρώνει μόνο την δεξιά πλευρά της οθόνης που αφορά τον (υπο)φάκελο Οικονομική Προσφορά.

Εικόνα 311: Συμπλήρωση φόρμας «Στοιχεία Αποσφράγισης Διαγωνισμού» (Μέρος Β΄) διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής

16.5.4 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ (ΥΠΟ)ΦΑΚΕΛΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΣΕ ΜΙΑ Η ΔΥΟ ΦΑΣΕΙΣ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Στη λειτουργικότητα των αποσφραγίσεων του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, η διαδικασία της αποσφράγισης απαιτεί το μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού να εισέρχεται με τα δικά του προσωπικά διαπιστευτήρια προκειμένου να πραγματοποιήσει την αποσφράγιση. Επίσης, προαπαιτούμενο για να γίνει η αποσφράγιση είναι να έχουν συμπεριληφθεί τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού στην ενότητα «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» της Καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Τέλος, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού θα πρέπει να έχουν αποκτήσει την αρμοδιότητα («ρόλο») «Μέλος Συλλογικού Οργάνου Αξιολόγησης», ενδεχομένως και πρόσθετα σε άλλους ρόλους που κατέχουν ήδη, προκειμένου να μπορούν να προχωρήσουν σε αποσφράγιση ή άλλες ενέργειες που συνάδουν με τα καθήκοντα της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Συνιστάται, η Επιτροπή Διαγωνισμού πριν προχωρήσει στην αποσφράγιση των υπο-φακέλων των προσφορών :

α) να αναζητήσει τον διαγωνισμό ώστε να δει τα συνημμένα έγγραφα αυτού (μέσω της ενότητας «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού),

β) να ελέγξει τις τυχόν επικοινωνίες που έχουν αποσταλεί από και προς την Αναθέτουσα Αρχή (μέσω της λειτουργικότητας «Προβολή Επικοινωνιών») και

γ) να διαπιστώσει το σύνολο των σφραγισμένων προσφορών που έχουν υποβληθεί στην ηλεκτρονική διαδικασία (μέσω τις ενέργειας «Προβολή Υποβολών» από το drop-down list «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού).

Καταρχήν, το μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού εισέρχεται στο σύστημα.

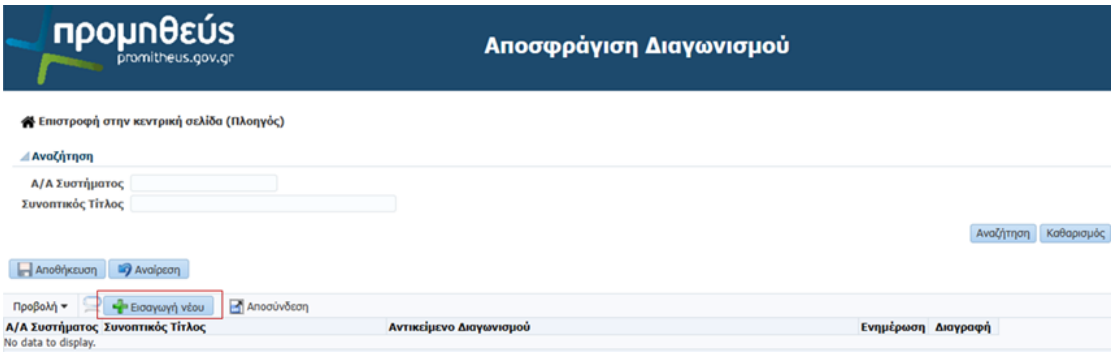
Εικόνα 312: Είσοδος στο σύστημα του 1ου μέλους

Από το Βασικό Μενού ο χρήστης καταρχήν μεριμνά να επιλέγει την κατάλληλη αρμοδιότητα (Συλλογικό Όργανο Αξιολόγησης) για τις όποιες ενέργειες του. Προκειμένου να εισέλθει στις φόρμες αποσφράγισης, ο χρήστης ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Συλλογικό Όργανο Αξιολόγησης) → Αποσφράγιση/Εκτέλεση → Αποσφράγιση Διαγωνισμού.

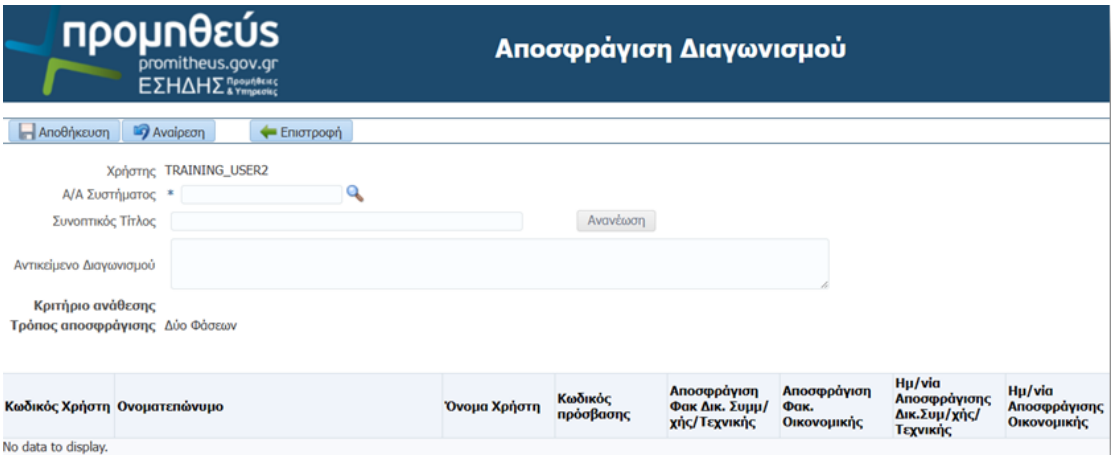
Εικόνα 313: Επιλογή «ρόλου» & είσοδος στην λειτουργικότητα της Αποσφράγισης

Ο χρήστης οδηγείται στην παρακάτω φόρμα όπου επιλέγει το button «Εισαγωγή νέου» προκειμένου να εκκινήσει μία νέα διαδικασία αποσφράγισης.

Εικόνα 314: Είσοδος στη φόρμα καταχώρισης στοιχείων

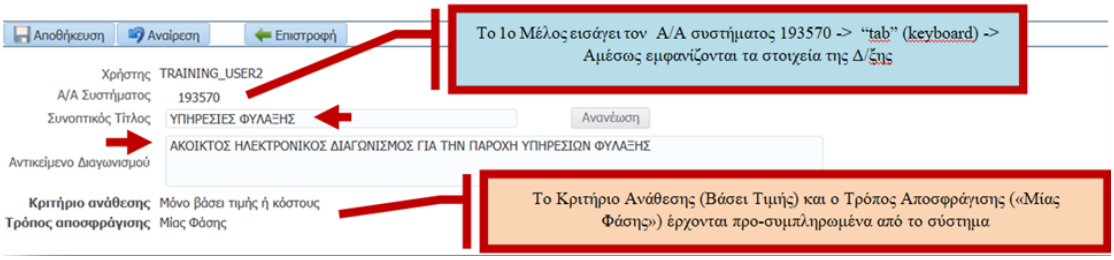
Ο χρήστης οδηγείται στην παρακάτω φόρμα.

Εικόνα 315: Φόρμα Αποσφράγισης Διαγωνισμού (κενή)

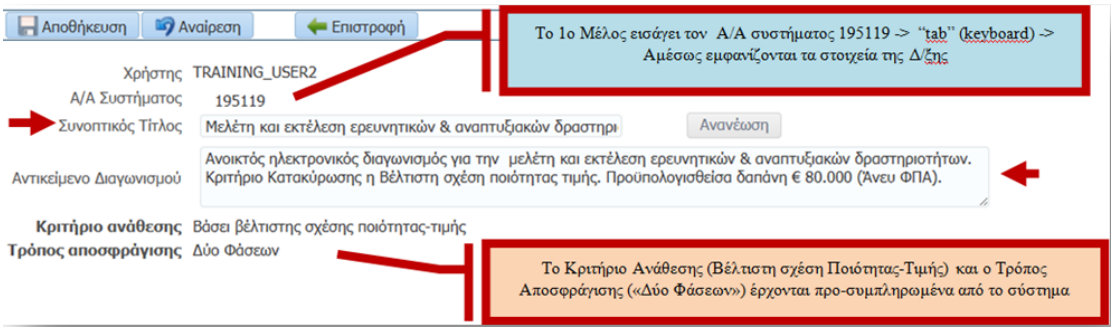
Όταν το 1ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού εισάγει τον Α/Α Συστήματος και πατήσει στο πληκτρολόγιο το button “tab” ή “enter”, τότε αμέσως εμφανίζονται τα στοιχεία αποσφράγισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, ήτοι στοιχεία ταυτοποίησης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (Α/Α, Συνοπτικός Τίτλος, Αντικείμενο Διαγωνισμού), το κριτήριο ανάθεσης, ο τρόπος αποσφράγισης καθώς και ένας πίνακας με τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού που θα προβούν στην αποσφράγιση.

Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται η πρώτη βασική διαφορά που υπάρχει μεταξύ διαγωνισμών «μόνο βάσει τιμής» και διαγωνισμών «βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής». Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής, στο πεδίο Τρόπος Αποσφράγισης έρχεται προ-συμπληρωμένη η τιμή «Μίας Φάσης» προκειμένου να αποσφραγιστούν οι (υπο)φάκελοι Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς ταυτόχρονα (σε ένα στάδιο).

Εικόνα 316: Αναζήτηση διαγωνισμού & εμφάνιση στοιχείων διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής

Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, στο πεδίο Τρόπος Αποσφράγισης έρχεται προ-συμπληρωμένη η τιμή «Δύο Φάσεων» διότι, βάσει της παρ. 5 του άρθρου 100 του ν.4412/16, οι δύο (υπο)φάκελοι Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά και Οικονομική Προσφορά θα αποσφραγιστούν σε δύο διακριτές φάσεις

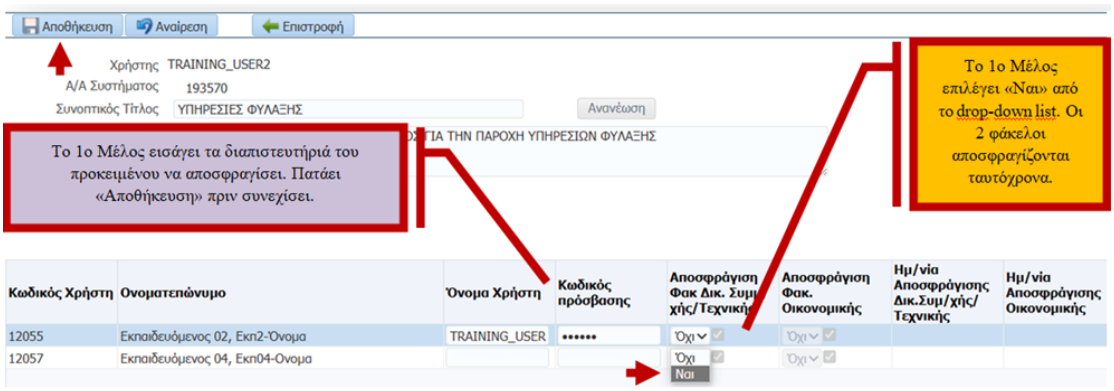

Εικόνα 317: Αναζήτηση διαγωνισμού & εμφάνιση στοιχείων διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής

Σημείωση: Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής όπου ο χειριστής έχει ορίσει στο πεδίο Τρόπος Αποσφράγισης την τιμή «Δύο Φάσεων», η Επιτροπή Διαγωνισμού θα προβεί στην αποσφράγιση του (υπο)φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς και του (υπο)φακέλου Οικονομικής Προσφοράς σε διακριτές χρονικές στιγμές (όχι ταυτόχρονα). Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία της αποσφράγισης όπως αυτή περιγράφεται παρακάτω για τους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς «βέλτιστης

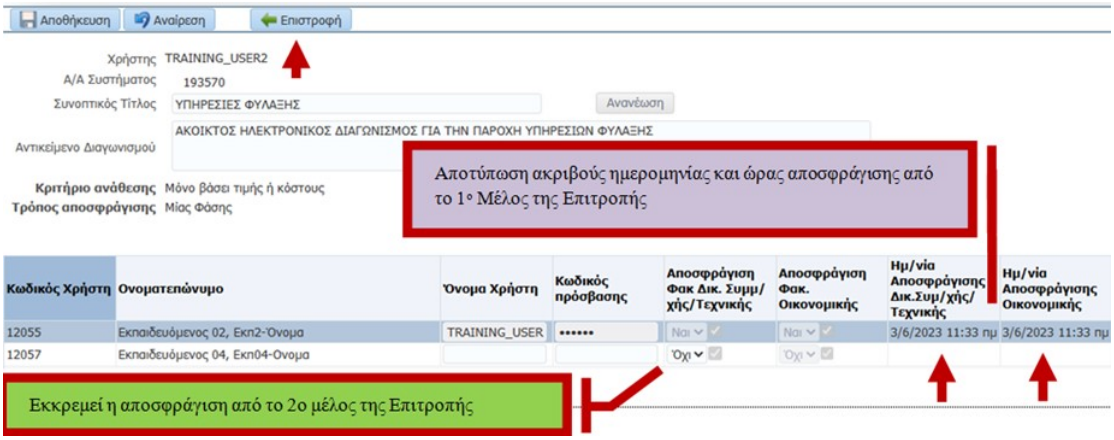
σχέσης ποιότητας-τιμής». Επισημαίνεται ότι, μετά την αποσφράγιση του (υπο)φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς από την Επιτροπή Διαγωνισμού και προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποσφράγιση του (υπο)φακέλου Οικονομικής Προσφοράς, θα χρειαστεί πρώτα ο χειριστής να εκτελέσει την ενέργεια «Ολοκλήρωση Σταδίου Αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική» που περιγράφεται παρακάτω στην (υπο)ενότητα 16.6.4.2.

Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής, το 1ο μέλος εισάγει τα διαπιστευτήριά του στα αντίστοιχα κελιά του πίνακα που περιλαμβάνει τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού προκειμένου να αποσφραγίσει. Επιλέγει στο σχετικό κελί drop-down list. της στήλης «Αποσφράγιση Φακ. Δικ. Συμμετοχής/Τεχνικής» την τιμή «Ναι», προκειμένου να αποσφραγιστούν ταυτόχρονα ο (υπο)φάκελος Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά και ο (υπο)φάκελος Οικονομική Προσφορά. Η τιμή στη στήλη «Αποσφράγιση Φακ. Οικονομικής» γυρίζει αυτόματα σε «Ναι».

Εικόνα 318: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων και αποσφράγιση από το 1ο μέλος διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής

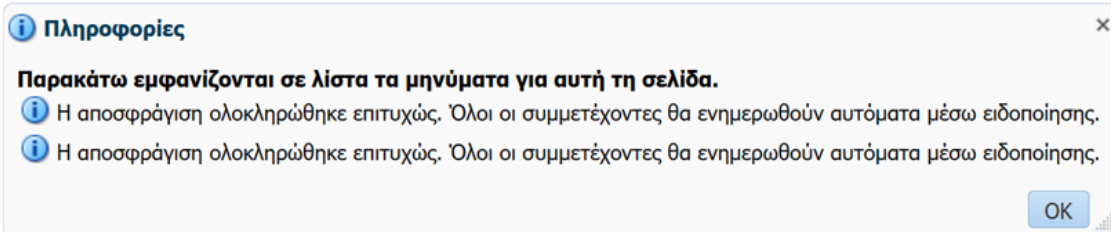
Αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα των ενεργειών αποσφράγισης από το 1ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού και για τους δύο (υπο)φακέλους. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των ενεργειών αποσφράγισης, το 1ο μέλος επιλέγει το button «Επιστροφή» προκειμένου να αποσυνδεθεί από το σύστημα.

Εικόνα 319: Επιβεβαίωση αποσφράγισης από το 1ο μέλος και για τους δύο (υπο)φακέλους

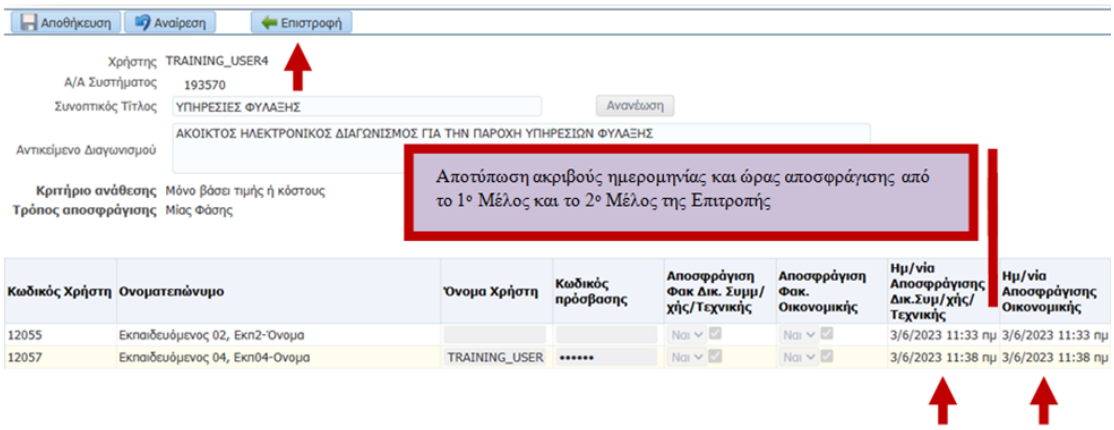
Εκκρεμούν οι ενέργειες αποσφράγισης από το 2^{ο} μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού. Σημείωση: Από το σύστημα παρέχεται η δυνατότητα στο 2^{ο} μέλος να προχωρήσει άμεσα στις ενέργειες αποσφράγισης εισάγοντας τα διαπιστευτήριά του στην παρούσα φόρμα αποσφράγισης χωρίς να χρειαστεί να αποσυνδεθεί από το σύστημα το 1^{ο} μέλος. Αυτό μπορεί να βρει εφαρμογή στις περιπτώσεις όπου όλα τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού είναι συγκεντρωμένα στον ίδιο φυσικό χώρο κατά την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης και χρησιμοποιούν τον ίδιο ηλεκτρονικό υπολογιστή. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω επιλογή δεν δημιουργεί κάποιο τεχνικό πρόβλημα ούτε επηρεάζει τη νομιμότητα της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών αποσφράγισης όλων των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού (εν προκειμένων των δύο μελών), εμφανίζεται ένα pop-up dialogue box επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Αμέσως, το μέλος επιλέγει το πλήκτρο «ΟΚ» και ακολουθεί αυτόματη σχετική Ειδοποίηση (notification) του συστήματος προς τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.

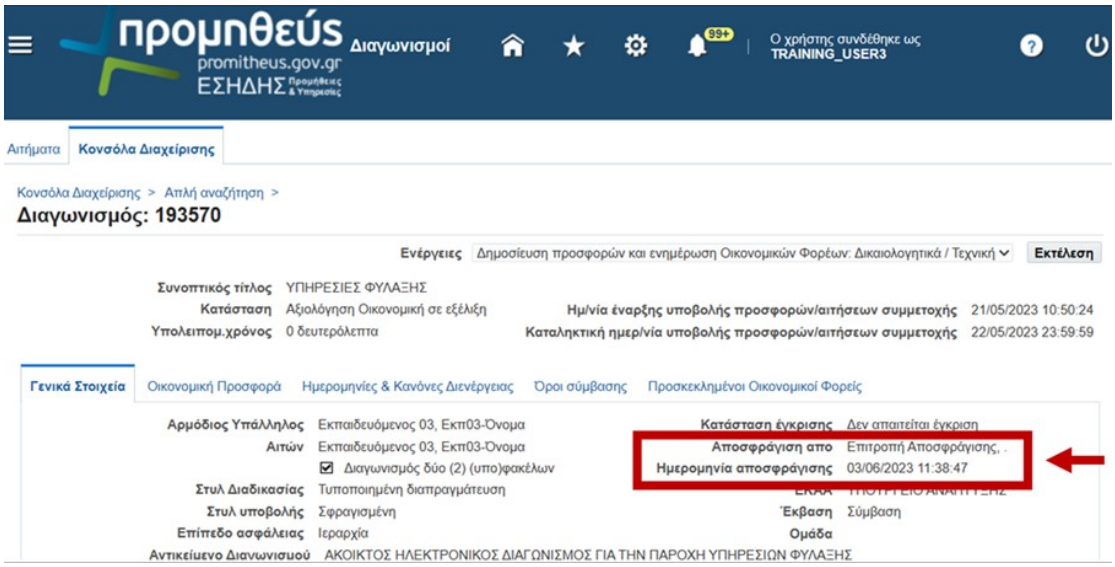
Εικόνα 320: Μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης

Στην οθόνη της αποσφράγισης, αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα των ενεργειών αποσφράγισης από όλα τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού. Επιλέγοντας «Επιστροφή» ο χρήστης επιστρέψει στην Αρχική Σελίδα του συστήματος.

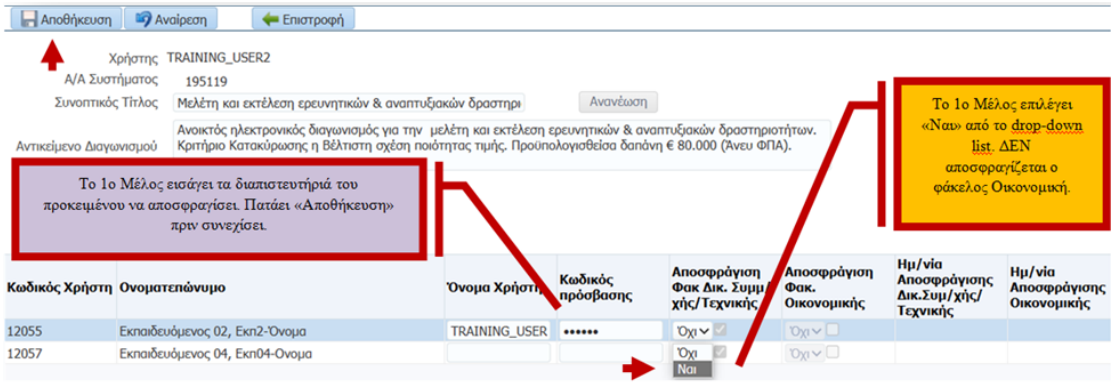
Εικόνα 321: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης από το 1ο & 2ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού

Σημειώνεται ότι κατά την είσοδό τους στον διαγωνισμό ο χειριστής καθώς και τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού μπορούν πλέον να δουν να αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα της Αποσφράγισης στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία του συστημικού διαγωνισμού.

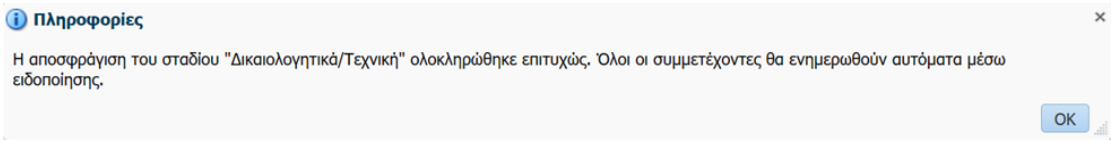
Εικόνα 322: Αποτύπωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού

Για τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, το 1^{ο} μέλος εισάγει τα διαπιστευτήριά του στα αντίστοιχα κελιά του πίνακα που περιλαμβάνει τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού προκειμένου να αποσφραγίσει. Επιλέγει στο σχετικό κελί drop-down list της στήλης «Αποσφράγιση Φακ. Δικ. Συμμετοχής/Τεχνικής» την τιμή «Ναι», προκειμένου να αποσφραγιστεί ο (υπο)φάκελος Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς. Ο (υπο)φάκελος Οικονομικής Προσφοράς δεν αποσφραγίζεται σε αυτή τη φάση και ως εκ τούτου η σχετική επιλογή δεν είναι διαθέσιμη. Παρομοίως εκτελούνται οι ενέργειες αποσφράγισης των υπολοίπων μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού.

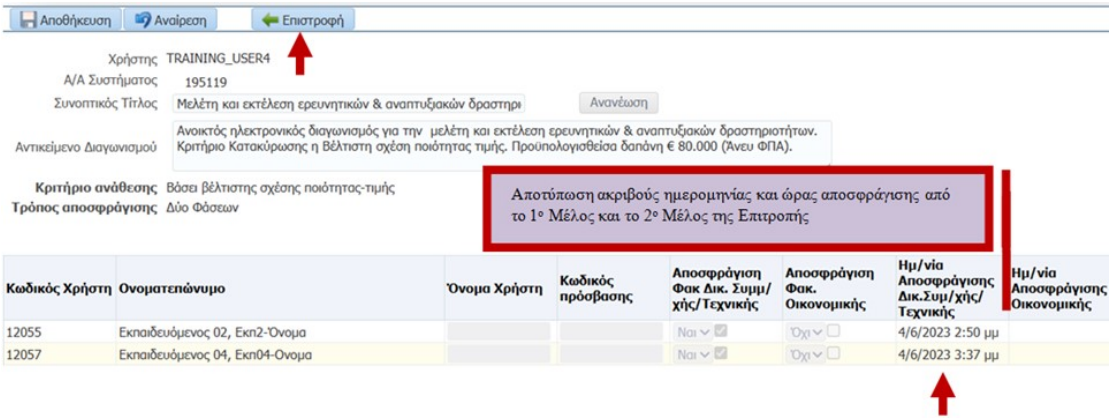
Εικόνα 323: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων και αποσφράγιση από το 1ο μέλος διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής

Μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών αποσφράγισης όλων των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού (εν προκειμένων των 2 Μελών), εμφανίζεται ένα pop-up dialogue box επιτυχούς ολοκλήρωσης της αποσφράγισης των φακέλων Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικών Προσφορών του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Αμέσως, το μέλος επιλέγει το πλήκτρο «ΟΚ» και ακολουθεί αυτόματη σχετική Ειδοποίηση (notification) του συστήματος προς τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.

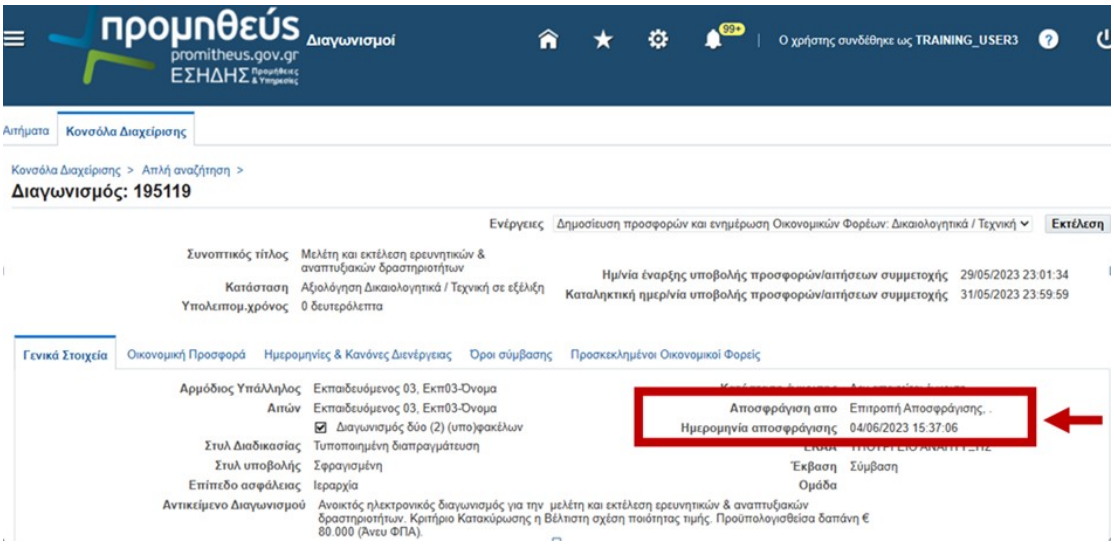
Εικόνα 324: Μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης

Στην οθόνη της αποσφράγισης, αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα των ενεργειών αποσφράγισης από όλα τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού. Επιλέγοντας «Επιστροφή» ο χρήστης επιστρέψει στην Αρχική Σελίδα του συστήματος.

Εικόνα 325: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά

Σημειώνεται ότι κατά την είσοδό τους στον διαγωνισμό, ο χειριστής καθώς και τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού μπορούν πλέον να δουν να αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα της αποσφράγισης στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία του συστημικού διαγωνισμού.

Εικόνα 326: Αποτύπωση της Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού

Σε έναν διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, ο χειριστής της Αναθέτουσας Αρχής θα χρειαστεί να προβεί στις κάτωθι ενέργειες προκειμένου να εκτελεστεί η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών:

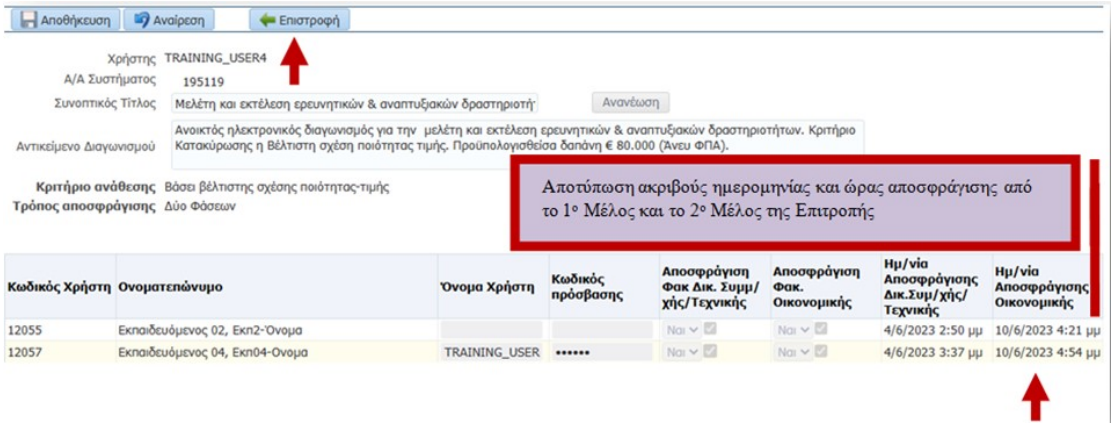
α) εκτέλεση της ενέργειας «Κλείδωμα βαθμολόγησης». Η εν λόγω διαδικασία περιγράφεται παρακάτω στην (υπο)ενότητα 16.6.4.1. Βασική προϋπόθεση αυτής της ενέργειας αποτελεί η επιτυχής καταχώρηση της βαθμολογίας των κριτηρίων αξιολόγησης εντός του συστήματος από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Η εν λόγω διαδικασία περιγράφεται παρακάτω στην (υπο)ενότητα 16.6.3.

β) εκτέλεση της ενέργειας «Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική». Η εν λόγω διαδικασία περιγράφεται παρακάτω στην (υπο)ενότητα 16.6.4.2.

γ) προετοιμασία αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά. Η εν λόγω διαδικασία περιγράφεται πιο πάνω στην (υπο)ενότητα 16.5.3.2)

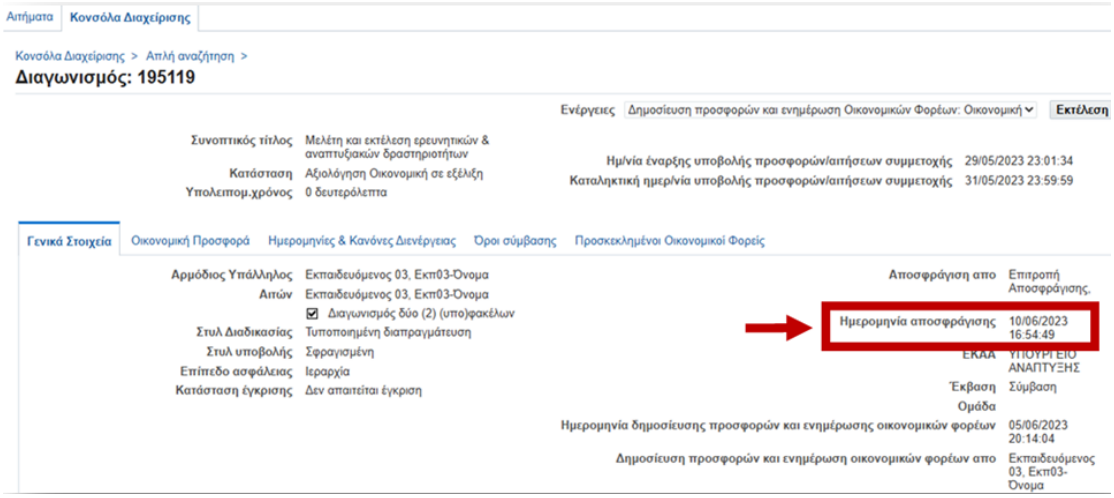
Για την αποσφράγιση του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού ακολουθούν τον βηματισμό όπως αυτός περιγράφηκε πιο

πάνω. Μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών αποσφράγισης όλων των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού (εν προκειμένω των δύο μελών), η τελική μορφή της φόρμας αποσφράγισης διαμορφώνεται ως εξής:

Εικόνα 327: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά

Σημειώνεται ότι κατά την είσοδό τους στον διαγωνισμό ο χειριστής καθώς και τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού μπορούν πλέον να δουν να αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα της αποσφράγισης στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία του συστημικού διαγωνισμού.

Εικόνα 328: Αποτύπωση της Αποσφράγισης του (υπο)φακέλου Οικονομική Προσφορά στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού

16.5.5 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Η παρούσα μελέτη περίπτωσης αποτυπώνει τις ενέργειες που εκτελεί η Επιτροπή Διαγωνισμού κατά το στάδιο της αποσφράγισης προσφορών. Σημειώνεται ότι, η διαδικασία που περιγράφεται αφορά σε διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής.

Καταρχήν, το μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού εισέρχεται στο σύστημα.

Εικόνα 329: Είσοδος στο σύστημα του 1ου μέλους

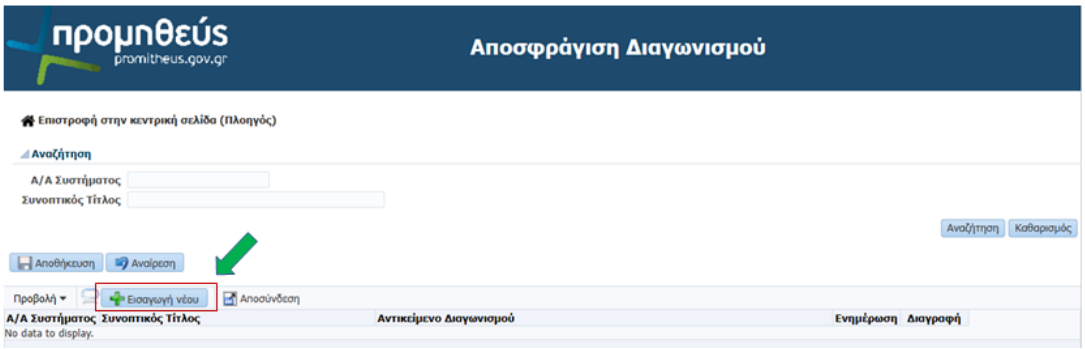
Από το Βασικό Μενού ο χρήστης καταρχήν μεριμνά να επιλέγει την κατάλληλη αρμοδιότητα (Συλλογικό Όργανο Αξιολόγησης) για τις όποιες ενέργειες του. Προκειμένου να εισέλθει στις φόρμες αποσφράγισης, ο χρήστης ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Συλλογικό Όργανο Αξιολόγησης) → Αποσφράγιση/Εκτέλεση → Αποσφράγιση Διαγωνισμού.

Εικόνα 330: Επιλογή «ρόλου» & είσοδος στην λειτουργικότητα της Αποσφράγισης

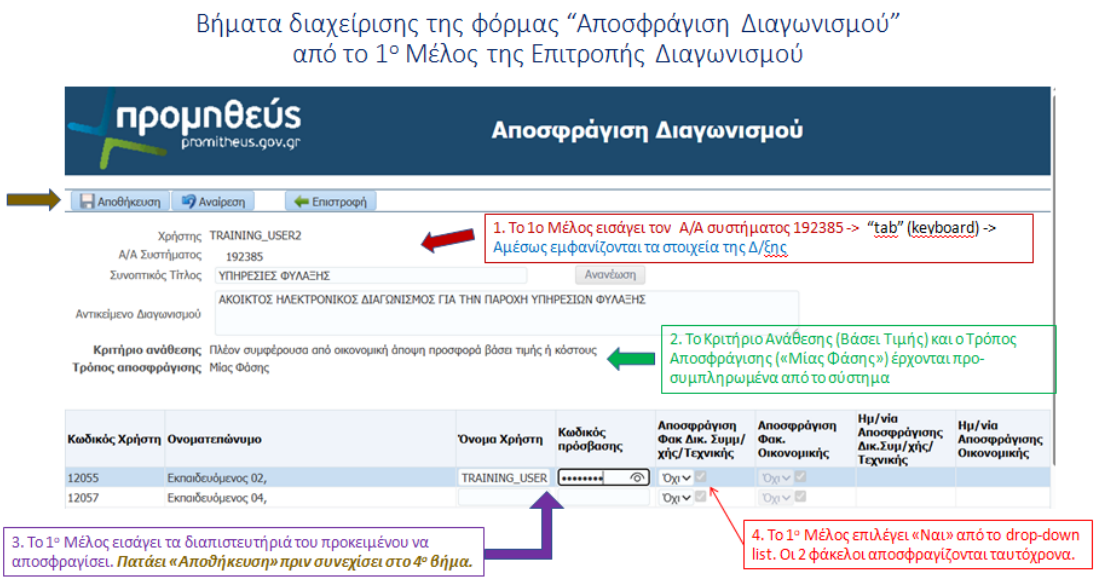
Ο χρήστης οδηγείται στην παρακάτω φόρμα όπου επιλέγει το button «Εισαγωγή νέου» προκειμένου να εκκινήσει μία νέα διαδικασία αποσφράγισης.

Είσοδος στη φόρμα "Αποσφράγιση Διαγωνισμού".
Το 1ο Μέλος επιλέγει το πλήκτρο «Εισαγωγή νέου»
(*Πράσινο Σταυρό*).

Εικόνα 331: Είσοδος στη φόρμα καταχώρισης στοιχείων

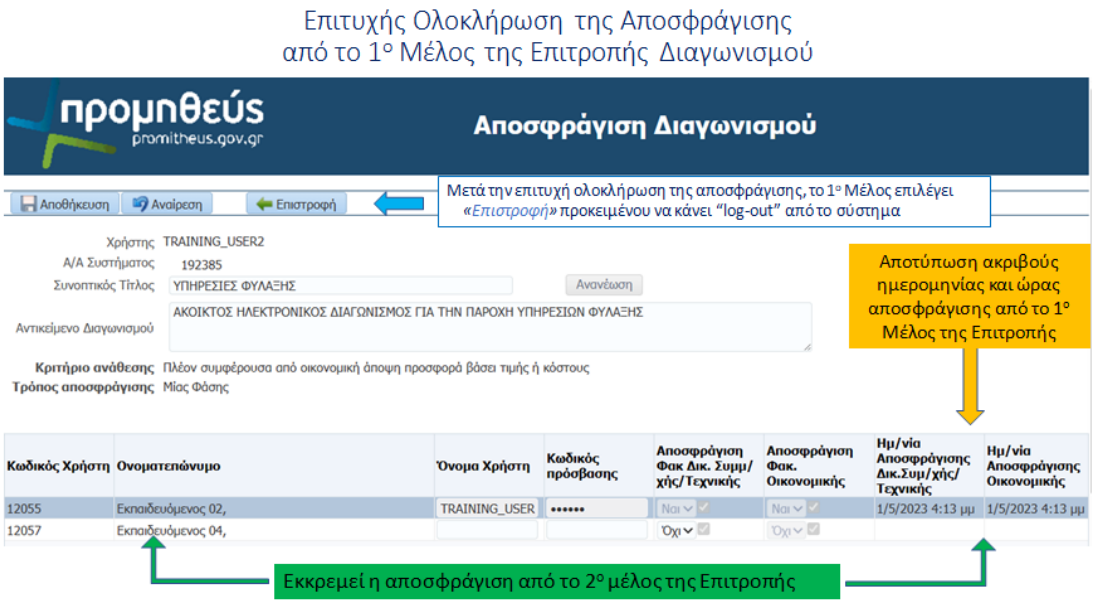
Ο χρήστης οδηγείται στην παρακάτω φόρμα.

Εικόνα 332: Φόρμα Αποσφράγισης Διαγωνισμού

Όταν το 1ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού εισάγει τον Α/Α Συστήματος και πατήσει στο πληκτρολόγιο το button "tab" ή "enter" τότε αμέσως εμφανίζονται αναλυτικά τα στοιχεία αποσφράγισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, ήτοι ταυτοποιητικά στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (Α/Α, Συνοπτικός Τίτλος, Αντικείμενο Διαγωνισμού), το κριτήριο ανάθεσης (εν προκειμένω μόνο βάσει τιμής), ο Τρόπος αποσφράγισης (εν προκειμένω «Μίας Φάσης») καθώς και ένας πίνακας με τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού που θα προβούν στην αποσφράγιση.

Στην συνέχεια, το 1ο μέλος εισάγει τα διαπιστευτήριά του στα αντίστοιχα κελιά του πίνακα που περιλαμβάνει τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού προκειμένου να αποσφραγίσει. Επιλέγει στο σχετικό κελί drop-down list. της στήλης «Αποσφράγιση Φακ. Δικ. Συμμετοχής/Τεχνικής» την τιμή «Ναι», προκειμένου να αποσφραγιστούν οι φάκελοι Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς αλλά και (ταυτόχρονα) οι φάκελοι της Οικονομικής Προσφοράς. Η τιμή στη στήλη «Αποσφράγιση Φακ. Οικονομικής» γυρίζει αυτόματα σε «Ναι».

Εικόνα 333: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων & αποσφράγιση 1ου Μέλους

Αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα των ενεργειών αποσφράγισης από το 1ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των ενεργειών αποσφράγισης, το 1ο Μέλος επιλέγει το button «Επιστροφή» προκειμένου να αποσυνδεθεί από το σύστημα. Εκκρεμούν οι ενέργειες αποσφράγισης από το 2ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Το 2ο μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού εισέρχεται στο σύστημα με τα δικά του προσωπικά διαπιστευτήρια.

Εικόνα 334: Είσοδος στο σύστημα του 2ου μέλους

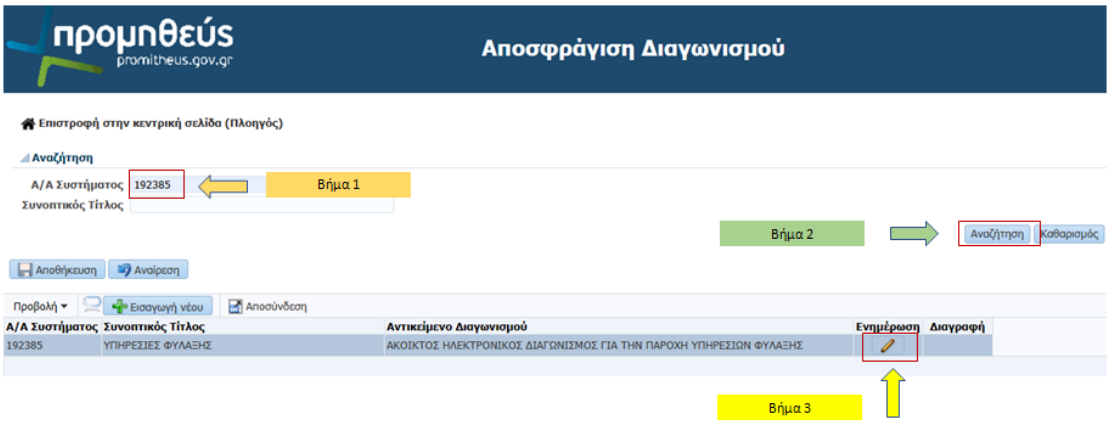
Προκειμένου να εισέλθει στις φόρμες αποσφράγισης ο χρήστης ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Συλλογικό Όργανο Αξιολόγησης) → Αποσφράγιση/Εκτέλεση → Αποσφράγιση Διαγωνισμού.

Εικόνα 335: Επιλογή «ρόλου» & είσοδος στην λειτουργικότητα της Αποσφράγισης

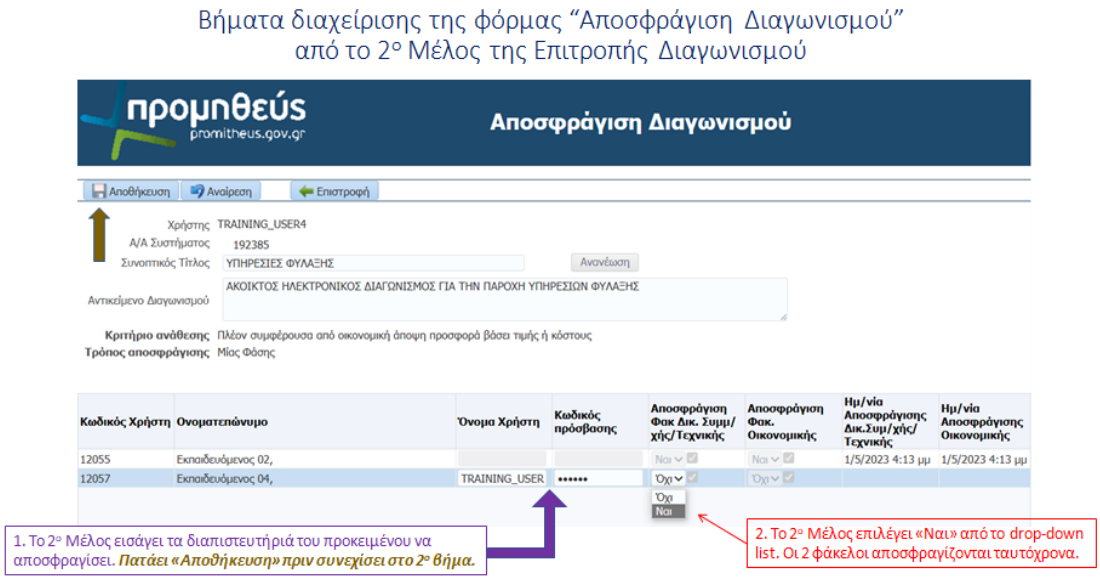
Το 2ο μέλος οδηγείται στη παρακάτω οθόνη. Ο χρήστης ΔΕΝ επιλέγει το button «Εισαγωγή νέου», αλλά προχωρά στην αναζήτηση της αποσφράγισης που βρίσκεται σε εξέλιξη. Καταχωρεί στο επάνω μέρος της οθόνης τον αύξων αριθμό της ηλεκτρονικής διαγνωστικής διαδικασίας στο πεδίο Α/Α Συστήματος και στη συνέχεια επιλέγει το button «Αναζήτηση». Στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζεται η εγγραφή με τα στοιχεία της εν εξελίξει αποσφράγισης, όπου το 2ο μέλος επιλέγει το icon «Ενημέρωση» («μολύβι»).

Είσοδος στη φόρμα "Αποσφράγιση Διαγωνισμού"
από το 2ο Μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού

Εικόνα 336: Αναζήτηση φόρμας αποσφράγισης από το 2ο μέλος

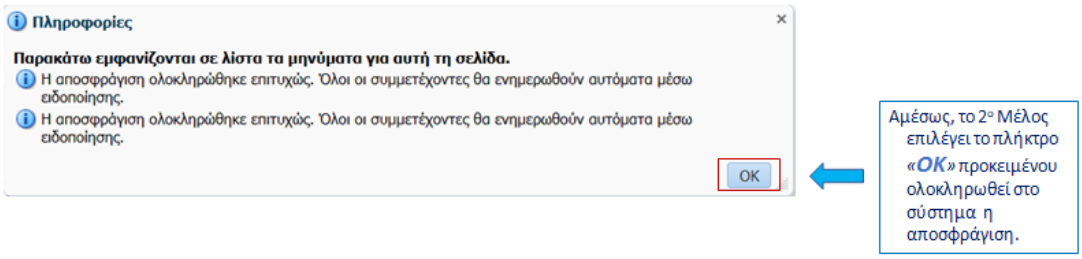
Ο χρήστης οδηγείται στη φόρμα αποσφράγισης. Το 2ο μέλος εισάγει τα διαπιστευτήριά του στα αντίστοιχα κελιά του πίνακα που περιλαμβάνει τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού προκειμένου να αποσφραγίσει. Επιλέγει στο σχετικό κελί drop-down list. της στήλης «Αποσφράγιση Φακ. Δικ. Συμμετοχής/Τεχνικής» την τιμή «Ναι», προκειμένου να αποσφραγιστούν οι φάκελοι Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς αλλά και (ταυτόχρονα) οι φάκελοι της Οικονομικής Προσφοράς. Η τιμή στη στήλη «Αποσφράγιση Φακ. Οικονομικής» γυρίζει αυτόματα σε «Ναι».

Εικόνα 337: Εισαγωγή διαπιστευτηρίων και αποσφράγιση από το 2ο μέλος

Εμφανίζεται ένα εμβόλιμο μήνυμα (pop-up dialogue box) επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Αμέσως, το 2ο μέλος επιλέγει το πλήκτρο «ΟΚ» προκειμένου να οριστικοποιηθεί η καταγραφή της αποσφράγισης των (υπο)φακέλων. Θα ακολουθήσει αυτόματη σχετική Ειδοποίηση (notification) εκ του συστήματος προς τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.

Εμβόλιμο μήνυμα (“pop-up”)
Επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης
(και από τα 2 Μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού).

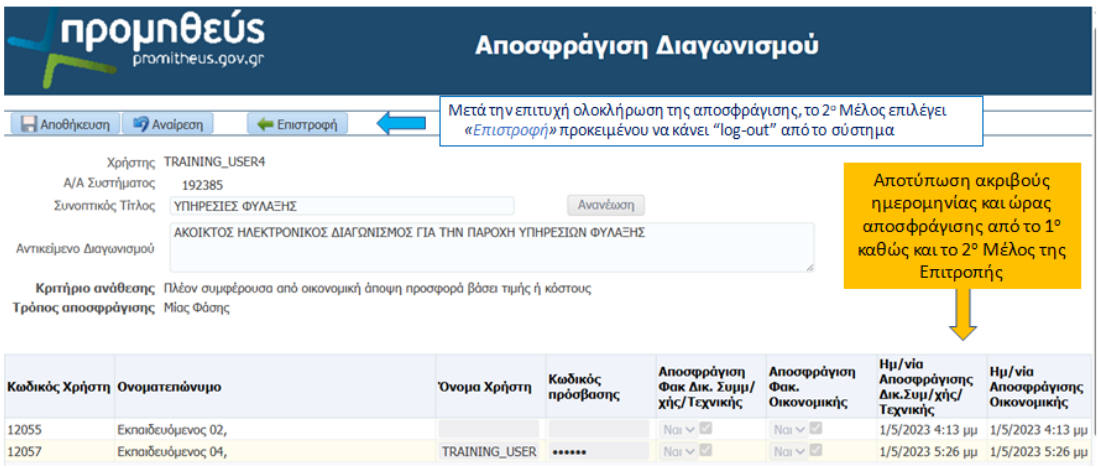

Ακολουθεί αυτόματη «Ειδοποίηση» (“notification”) του συστήματος
προς τους συμμετέχοντες Οικονομικούς Φορείς.

Εικόνα 338: Μήνυμα επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης

Η ηλεκτρονική φόρμα της Αποσφράγισης αποκτά την ακόλουθη μορφή.

Επιτυχής Ολοκλήρωση της Αποσφράγισης
από το 2ο Μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού

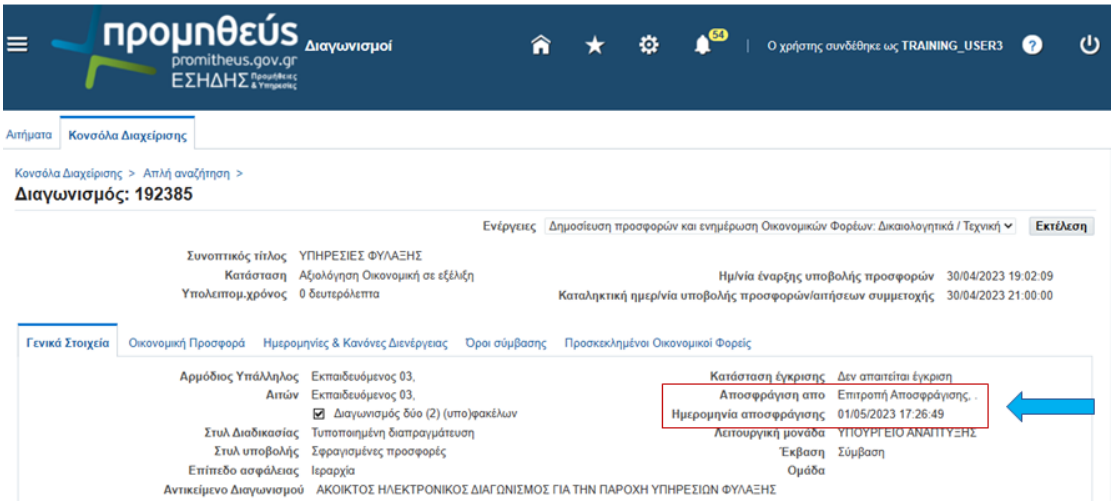

Εικόνα 339: Επιβεβαίωση επιτυχούς Αποσφράγισης από το 1ο & 2ο μέλος

Αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα των ενεργειών αποσφράγισης από το 1ο καθώς και το 2ο μέλος της Επιτροπής. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των ενεργειών αποσφράγισης, το 2ο μέλος επιλέγει το button «Επιστροφή» προκειμένου να αποσυνδεθεί από το σύστημα.

Σημειώνεται ότι κατά την είσοδό τους στον διαγωνισμό ο χειριστής καθώς και τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού διαπιστώνουν ότι αποτυπώνεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα της αποσφράγισης στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία του συστημικού διαγωνισμού.

Αποτύπωση Επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης
στην 1η καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του συστημικού διαγωνισμού 192385

Εικόνα 340: Αποτύπωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της Αποσφράγισης στην καρτέλα «Γενικά Στοιχεία» του διαγωνισμού

16.6 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Σκοπός της αξιολόγησης των προσφορών είναι να προσδιορίζεται εκείνη η προσφορά για την οποία, θα ικανοποιούνται τα κριτήρια επιλογής, δεν θα συντρέχουν οι λόγοι

αποκλεισμού στο πρόσωπο του προσφέροντα, και θα αποτελεί την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση το κριτήριο ανάθεσης, όπως αυτά ορίζονται στα έγγραφα της Δημόσιας Σύμβασης. Η αξιολόγηση των προσφορών διενεργείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης του διαγωνισμού, η οποία αποτελεί γνωμοδοτικό όργανο.

Εάν το κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή (μόνο βάσει τιμής), η διαδικασία της αξιολόγησης των προσφορών είναι αρκετά απλή, δεδομένου ότι περιορίζεται μόνο στη σύγκριση των Οικονομικών Προσφορών, υπό τον όρο ότι οι τα Δικαιολογητικά Συμμετοχής και οι Τεχνικές Προσφορές, ικανοποιούν τις σχετικές απαιτήσεις των εγγράφων της Δημόσιας Σύμβασης.

Εάν το κριτήριο ανάθεσης είναι η συμφερότερη προσφορά (βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής), η Επιτροπή Αξιολόγησης πρέπει να εφαρμόσει τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης/βαθμολόγησης και τη σχετική στάθμισή τους όσον αφορά την αξιολόγηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των Τεχνικών Προσφορών. Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης, το κριτήριο ανάθεσης, τα κριτήρια αξιολόγησης/βαθμολόγησης και οι συντελεστές στάθμισής τους, δεν μπορούν να τροποποιούνται. Παρακάτω, στην (υπο)ενότητα 16.6.3, περιγράφονται αναλυτικά οι «συστημικές» ενέργειες που εκτελούνται από την Επιτροπή Διαγωνισμού ως προς την εισαγωγή των βαθμολογιών για κάθε υποβληθείσα τεχνική προσφορά. Επίσης, στην (υπο)ενότητα 16.6.5: «Διαχείριση Εκτυπώσεων συστήματος και λοιπών Λειτουργικοτήτων συγκριτικής ανάλυσης προσφορών») παρατίθενται τα «συστημικά» εργαλεία ανάλυσης που δύναται να χρησιμοποιήσει η Επιτροπή Διαγωνισμού προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο της αξιολόγησης.

Η Επιτροπή Διαγωνισμού διαβιβάζει το/τα πρακτικό/πρακτικά αξιολόγησης (αναλόγως του κριτηρίου ανάθεσης) στον χειριστή του διαγωνισμού μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». Η διαχείριση της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» παρουσιάστηκε νωρίτερα στην ενότητα 16.4.

Κατόπιν, ο χειριστής του διαγωνισμού εφαρμόζει τα οριζόμενα στις παραγράφους 2, 5 και 6 του άρθρου 100 του ν.4412/16 αναλόγως του κριτηρίου ανάθεσης. Πιο συγκεκριμένα:

Εάν το κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή (μόνο βάσει τιμής), ο χειριστής παραλαμβάνει από την Επιτροπή Διαγωνισμού το πρακτικό επί των δικαιολογητικών/τεχνικής καθώς και το πρακτικό επί των οικονομικών προσφορών. Εκτελεί όλες τις διοικητικές διαδικασίες για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης των ως άνω πρακτικών (Απόφαση «Προσωρινού Αναδόχου») από το Αποφαινόμενο Όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Ακολουθεί το στάδιο της πρόσκλησης υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης προς τον προσωρινό ανάδοχο. Η διαδικασία της πρόσκλησης υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης περιγράφεται παρακάτω.

Εάν το κριτήριο ανάθεσης είναι η συμφερότερη προσφορά (βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής) με περισσότερους του ενός συμμετέχοντες, ο χειριστής παραλαμβάνει από την Επιτροπή Διαγωνισμού το πρακτικό επί των δικαιολογητικών/τεχνικής. Εκτελεί όλες τις διοικητικές διαδικασίες για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης του ως άνω πρακτικού από το Αποφαινόμενο Όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Κατόπιν, ο χειριστής του διαγωνισμού εκτελεί τις παρακάτω ενέργειες:

- προβαίνει στο «κλείδωμα της βαθμολόγησης» από το drop-down list «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (βλ. (υπο)ενότητα 16.6.4.1: «Κλείδωμα βαθμολόγησης»).
- προχωρά στην ανάρτηση της Απόφασης Έγκρισης καθώς και του πρακτικού επί των δικαιολογητικών/τεχνικής στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (βλ. (υπο)ενότητα 16.2.1.4: «Διαχείριση ενότητας Σημειώσεις και Συνημμένα»).
- μεταφέρει στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού τα όποια έγγραφα υποβλήθηκαν από τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» κατά το στάδιο της αξιολόγησης των δικαιολογητικών/τεχνικών στα πλαίσια της εφαρμογής των οριζόμενων στο άρθρο 102 του ν.4412/16 περί «Συμπλήρωσης - αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών» (βλ. (υπο)ενότητα 16.6.10: «Μελέτη περίπτωσης»).
- προχωρά στην κοινοποίηση της Απόφασης Έγκρισης καθώς και του πρακτικού επί των δικαιολογητικών/τεχνικής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». Ο χειριστής μεριμνά όπως τους ενημερώσει

στο παρόν μήνυμα, ότι τα έγγραφα που υποβλήθηκαν στα πλαίσια της «Συμπλήρωσης - αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών» έχουν αναρτηθεί στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Η διαχείριση της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» παρουσιάστηκε νωρίτερα στην ενότητα 16.4.

- προχωρά στη «Δημοσίευση προσφορών και ενημέρωση Οικονομικών Φορέων: Δικαιολογητικά/Τεχνική» από το drop-down list «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (βλ. (υπο)ενότητα 16.6.10: «Μελέτη περίπτωσης»).
- αναμένει να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία (10 ημέρες) άσκησης προδικαστικών προσφυγών κατά της Απόφασης Έγκρισης του πρακτικού επί των δικαιολογητικών/τεχνικής.
- προβαίνει στον «συστημικό» αποκλεισμό των οικονομικών φορέων που τυχόν απορρίφθηκαν κατά την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών (βλ. (υπο)ενότητα 16.3.3: «Αποκλεισμός προσφοράς οικονομικού φορέα»).
- προβαίνει στην ενέργεια «Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική» από το drop-down list «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (βλ. (υπο)ενότητα 16.6.4.2: «Ολοκλήρωση σταδίου αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική») και προχωρά στην προετοιμασία της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών όπως αυτή παρουσιάστηκε νωρίτερα στην ενότητα 16.5.
- παραλαμβάνει από την Επιτροπή Διαγωνισμού το πρακτικό επί των οικονομικών προσφορών. Εκτελεί όλες τις διοικητικές διαδικασίες για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης του ως άνω πρακτικού (Απόφαση «Προσωρινού Αναδόχου») από το Αποφαινόμενο Όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Ακολουθεί το στάδιο της πρόσκλησης υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης προς τον προσωρινό ανάδοχο το οποίο περιγράφεται παρακάτω.

Εάν το κριτήριο ανάθεσης είναι η συμφερότερη προσφορά (βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής) με έναν συμμετέχοντα, τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης επικυρώνονται με την Απόφαση Κατακύρωσης της αναθέτουσας αρχής που εκδίδεται μετά το πέρας και του τελευταίου σταδίου της

διαδικασίας. Εντός του ΕΣΔΗΣ Π&Υ, ο χειριστής του διαγωνισμού θα ακολουθήσει τις «συστημικές» ροές ενεργειών κατακύρωσης των αποτελεσμάτων ανάθεσης όπως αυτές περιγράφονται στις επόμενες παραγράφους.

Μόλις ολοκληρωθεί το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών (αξιολόγηση Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς), ακολουθεί το στάδιο της πρόσκλησης προς τον προσωρινό ανάδοχο προκειμένου εκείνος να υποβάλει τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Η πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης από τον χειριστή του διαγωνισμού γίνεται μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». Η υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης από τον προσωρινό ανάδοχο γίνεται επίσης μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

Μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» η Επιτροπή Διαγωνισμού παραλαμβάνει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης και προχωρά στον έλεγχο αυτών. Τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού φροντίζουν όπως παραλάβουν μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» τα ηλεκτρονικά Δικαιολογητικά Κατακύρωσης (και τα τυχόν πρωτότυπα έντυπα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί στο πρωτόκολλο της Υπηρεσίας σε κλειστό φάκελο εντός 3 ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής). Υπενθυμίζεται ότι τα μέλη των συλλογικών οργάνων δύνανται να κάνουν χρήση της λειτουργικότητας «Προβολή επικοινωνιών» που βρίσκεται στο Βασικό Μενού προκειμένου να έχουν πρόσβαση στο σύνολο των Επικοινωνιών (βλ. (υπο)ενότητα 16.4.1.2).

Στην συνέχεια η Επιτροπή Διαγωνισμού προχωρά στον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης προκειμένου εκείνη να συντάξει το σχετικό Πρακτικό επί των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης. Η Επιτροπή Διαγωνισμού δύναται να ζητήσει συμπλήρωση ή διευκρίνιση επί των δικαιολογητικών μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» (σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 103 του ν.4412/16). Η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει το Πρακτικό επί των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης και το διαβιβάζει στο χειριστή του διαγωνισμού μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

Έχοντας παραλάβει το Πρακτικό επί των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης της Επιτροπής Διαγωνισμού μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», ο χειριστής

ακολουθεί όλες τις διοικητικές διαδικασίες για την έκδοση της Απόφασης Κατακύρωσης από το Αποφαινόμενο Όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Εφόσον παραλάβει την Απόφαση Κατακύρωσης, ο χειριστής του διαγωνισμού εκτελεί τις παρακάτω ενέργειες:

- προχωρά στην ανάρτηση Διοικητικών Πράξεων (Αποφάσεις και Πρακτικά Επιτροπής Διαγωνισμού) στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.
- μεταφέρει στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού τα όποια έγγραφα υποβλήθηκαν από τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» κατά το στάδιο της αξιολόγησης των δικαιολογητικών/τεχνικών/οικονομικών (στα πλαίσια της εφαρμογής των οριζόμενων στο άρθρο 102 του ν.4412/16 περί «Συμπλήρωσης - αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών»).
- μεταφέρει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης (πλην εκείνων που έχουν κριθεί «εμπιστευτικά») του προσωρινού αναδόχου από τη λειτουργικότητα της Επικοινωνίας στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι ο χειριστής του διαγωνισμού δύναται να κάνει χρήση της εκτύπωσης «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό (Α.Α.)», η οποία μεταφέρει μαζικά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του αναδόχου στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην κατηγορία συνημμένων «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ» (βλ. (υπο)ενότητα 16.6.10: «Μελέτη περίπτωσης»).
- προχωρά στην κοινοποίηση των Διοικητικών Πράξεων (Αποφάσεις και Πρακτικά Επιτροπής Διαγωνισμού) στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». Ο χειριστής μεριμνά όπως τους ενημερώσει στο παρόν μήνυμα, ότι τα Δικαιολογητικά Κατακύρωσης Αναδόχου έχουν αναρτηθεί στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

- προχωρά στη «Δημοσίευση προσφορών και ενημέρωση Οικονομικών Φορέων: Δικαιολογητικά/Τεχνική» ή/και στη «Δημοσίευση προσφορών και ενημέρωση Οικονομικών Φορέων: Οικονομική» (αναλόγως του κριτηρίου ανάθεσης).
- αναμένει να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία (10 ημέρες) άσκησης προδικαστικών προσφυγών κατά της Απόφασης Κατακύρωσης.
- προβαίνει στον «συστημικό» αποκλεισμό των οικονομικών φορέων που τυχόν απορρίφθηκαν κατά την Αξιολόγηση των Δικαιολογητικών Συμμετοχής, των Τεχνικών Προσφορών ή/και Οικονομικών Προσφορών αναλόγως του κριτηρίου ανάθεσης.
- προσθέτει τον αρμόδιο Επίτροπο στον χώρο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού επιλέγοντας μέσω του drop-down list «Ενέργειες» τη λειτουργικότητα «Διαχείριση Χειριστών - Μελών Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» (εφόσον προβλέπεται να γίνει για τη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο).
- προσκαλεί, μετά την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου, τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλλει, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», ψηφιακά υπογεγραμμένη Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του Οψιγενείς Μεταβολές, την οποία και υποβάλει ο ανάδοχος επίσης μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».
- στέλνει μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» την πρόσκληση για υπογραφή Συμφωνητικού στον ανάδοχο.

Στην συνέχεια ο χειριστής του διαγωνισμού προχωρά στην ηλεκτρονική κατακύρωση στο σύστημα επιλέγοντας από το μενού επιλογών (drop-down list) «Ενέργειες» μία από τις παρακάτω εναλλακτικές μεθόδους κατακύρωσης ανάλογα με τον αριθμό των ειδών ή/και τμημάτων: Κατακύρωση κατά προσφορά, Κατακύρωση κατά αντικείμενο, Κατακύρωση μέσω υπολογιστικού φύλλου.

Στις αμέσως επόμενες (υπο)ενότητες που ακολουθούν (16.6.1 έως και 16.6.4.2) λαμβάνεται υπόψη το παράδειγμα ενός ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Αρχικά, παρατίθεται ο βηματισμός που οδηγεί στην απόκτηση πρόσβασης στο περιεχόμενο των αποσφραγισθέντων προσφορών.

Στην συνέχεια, αποτυπώνονται οι «συστημικές» ροές που απαιτούνται για την εισαγωγή και το «κλείδωμα» των βαθμολογιών. Επίσης, περιγράφονται οι ενέργειες που εκτελούνται για την «συστημική» ολοκλήρωση του σταδίου αξιολόγησης Δικαιολογητικών/Τεχνικής. Στην (υπο)ενότητα 16.6.5. που ακολουθεί, αποτυπώνεται η διαχείριση των εκτυπώσεων συστήματος και των λοιπών λειτουργικοτήτων συγκριτικής ανάλυσης προσφορών. Στις (υπο)ενότητες 16.6.6. έως 16.6.8. παρουσιάζεται ο βηματισμός που απαιτείται προκειμένου να εκτελεστούν οι ως άνω αναφερθείσες «συστημικές» κατακυρώσεις. Τέλος, στην (υπο)ενότητα 16.6.9. παρουσιάζονται οι «συστημικές» ροές που αφορούν στην διαχείριση της λειτουργικότητας «Ολοκλήρωση Κατακύρωσης».

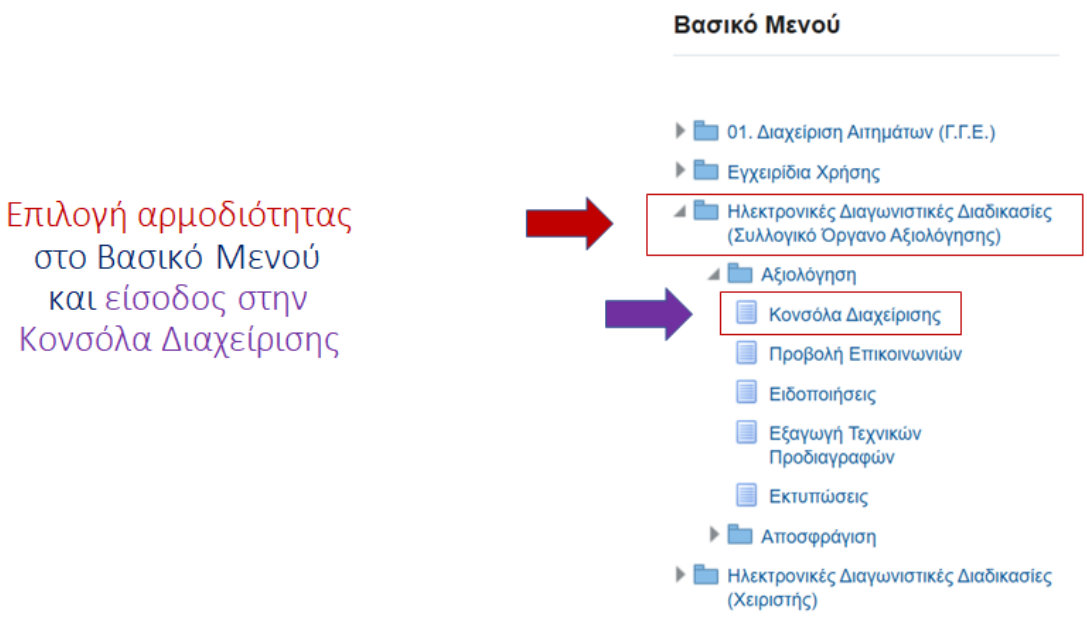
16.6.1 ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Για την προβολή του περιεχομένου των αποσφραγισμένων προσφορών το μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού εισέρχεται στο σύστημα με τα διαπιστευτήριά του.

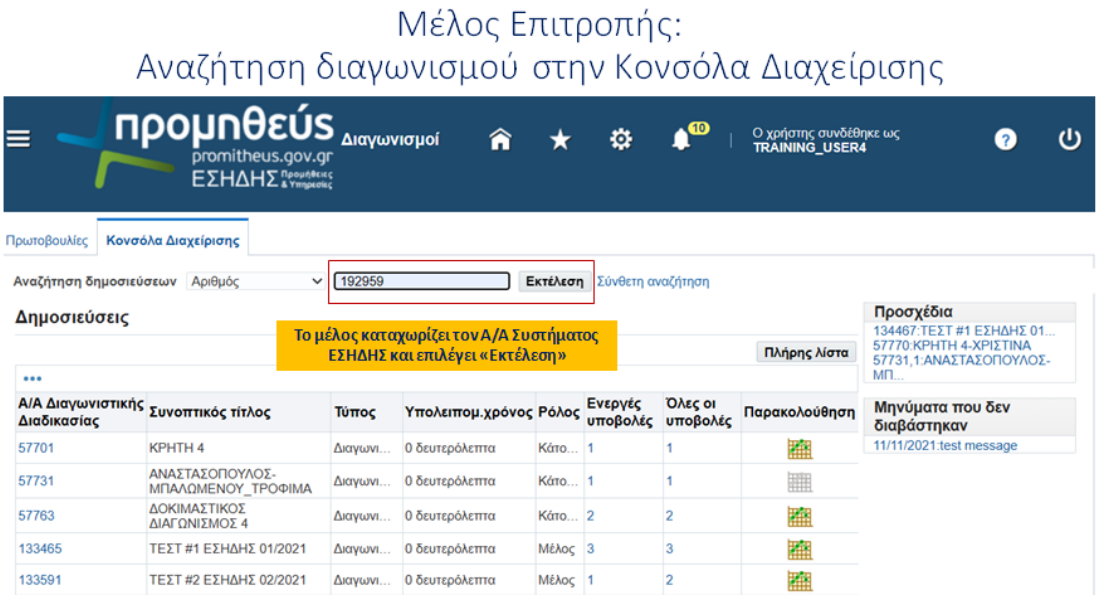
Εικόνα 341: Είσοδος στο σύστημα

Ο χρήστης ακολουθεί τη διαδρομή Βασικό Μενού → Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Συλλογικό Όργανο Αξιολόγησης) → Αξιολόγηση → Κονσόλα Διαχείρισης.

Εικόνα 342: Βασικό Μενού : Επιλογή αρμοδιότητας και είσοδος στην Κονσόλα Διαχείρισης

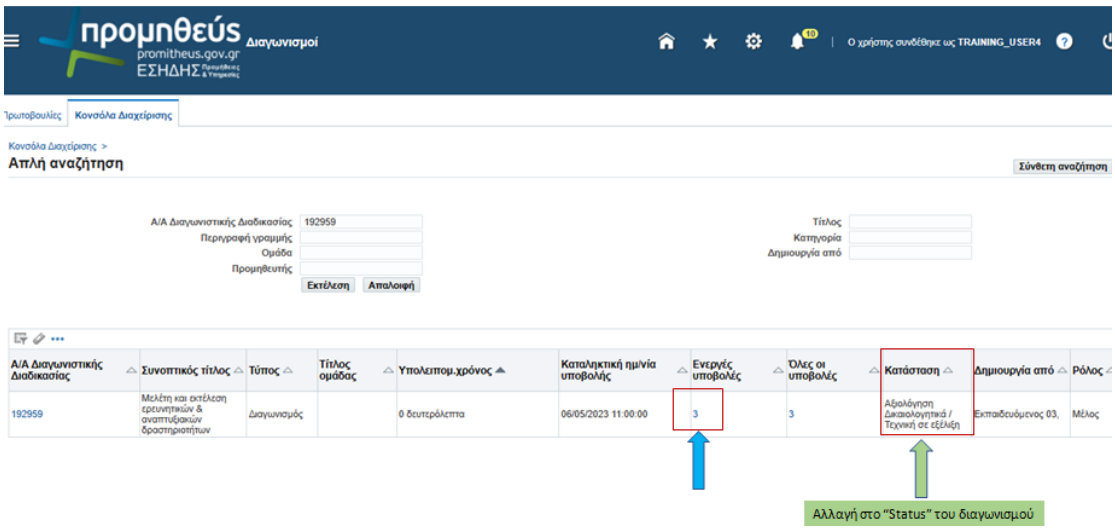
Από την Κονσόλα Διαχείρισης ο χρήστης αναζητά τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό.

Εικόνα 343: Αναζήτηση διαγωνισμού

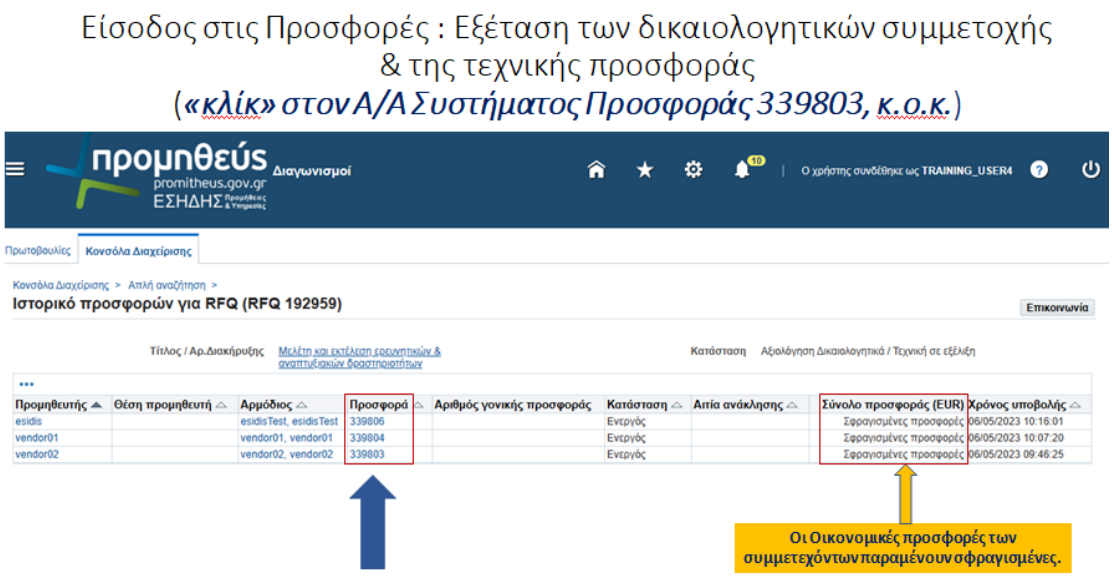
Στην οθόνη που ακολουθεί ο χρήστης διακρίνει τον αριθμό των υποβληθεισών προσφορών. Στη στήλη «Κατάσταση» του πίνακα αναφέρεται η τιμή «Αξιολόγηση Δικαιολογητικά / Τεχνική σε εξέλιξη» που ουσιαστικά σημαίνει ότι έχει επιτυχώς ολοκληρωθεί η αποσφράγιση των φακέλων Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς. Ο χρήστης μπορεί επιλέγοντας τον αριθμό των προσφορών (εν προκειμένω το «3») να εισέλθει άμεσα στην οθόνη προβολής υποβληθεισών προσφορών.

Είσοδος στο Διαγωνισμό 192959 («κλίκ» στις Ενεργές Υποβολές «3»)

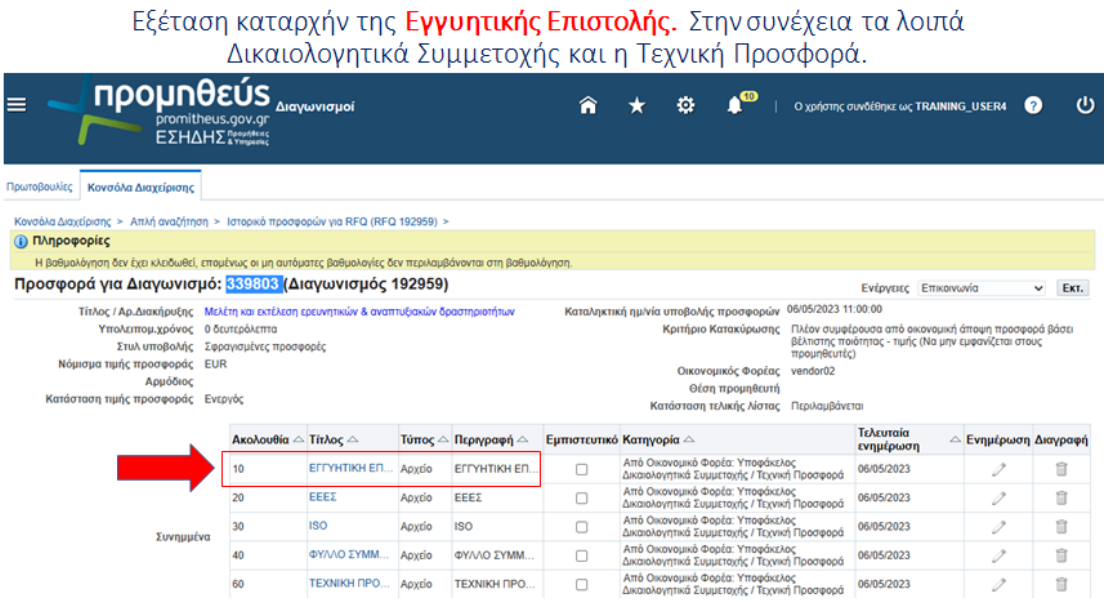
Εικόνα 344: Είσοδος στη φόρμα προβολής προσφορών

Ο χρήστης εισέρχεται στη φόρμα προβολής προσφορών. Διαπιστώνει ότι οι προσφορές έχουν αποσφραγιστεί μόνο ως προς το σκέλος των Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς (έχει αποκαλυφθεί ο μοναδικός αριθμός συστήματος της κάθε προσφοράς). Παράλληλα, διαπιστώνει ότι δεν έχει γίνει αποσφράγιση των Οικονομικών Προσφορών οι οποίες παραμένουν «σφραγισμένες».

Εικόνα 345: Προβολή προσφορών και είσοδος στην εκάστοτε προσφορά

Επιλέγοντας τον Α/Α Υποβολής της εκάστοτε προσφοράς (π.χ. Α/Α 339803), ο χρήστης αποκτά πρόσβαση στο περιεχόμενο αυτής.

Εικόνα 346: Προβολή περιεχομένου αποσφραγισμένης προσφοράς

Πατώντας πάνω στον «Τίτλο» του εκάστοτε συνημμένου εγγράφου, το μέλος ανοίγει και εξετάζει διαδοχικά όλα τα υποβληθέντα στοιχεία της προσφοράς του οικονομικού φορέα. Στην ως άνω οθόνη εμφανίζονται επίσης οι λεπτομέρειες για το έγγραφο (περιγραφή, κατηγορία, ημερομηνία ανάρτησης) καθώς και ο (τυχόν) χαρακτηρισμός του ως εμπιστευτικό αρχείο. Σημειώνεται ότι ο χαρακτηρισμός «εμπιστευτικό» δύναται να αλλάξει από την Επιτροπή Διαγωνισμού.

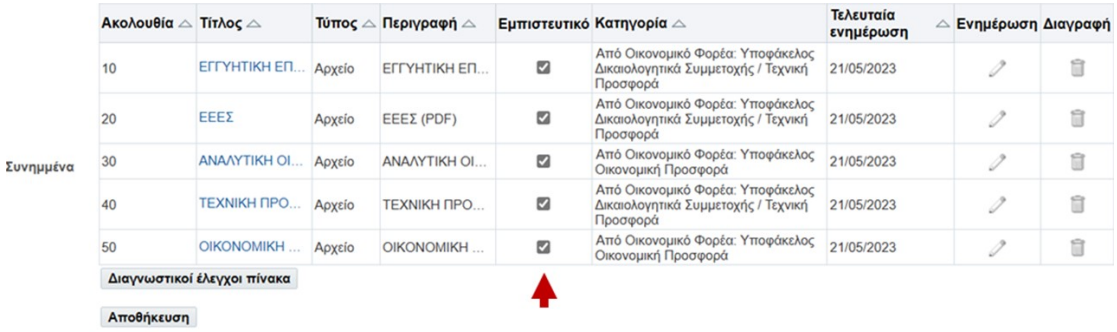
Ειδική Μνεία: Εγγυήσεις Συμμετοχής

Στους διαγωνισμούς που διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην διακήρυξη. Η προσφορά οικονομικού φορέα που παρέλειψε να προσκομίσει την απαιτούμενη από τα έγγραφα της σύμβασης εγγύηση συμμετοχής απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης.

Εντός του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ ο χειριστής της Αναθέτουσας προβαίνει στον «συστημικό αποκλεισμό» του οικονομικού φορέα που απορρίφθηκε λόγω μη προσκόμισης Εγγυητικής Επιστολής αφού παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής (10ήμερο) κατά της εν λόγω Απόφασης (βλ. (υπο)ενότητα 16.3.3. «Αποκλεισμός προσφοράς οικονομικού φορέα»). Εφόσον ολοκληρωθεί η ως άνω διαδικασία, η Επιτροπή Διαγωνισμού προχωρά στην σύνταξη του Πρακτικού επί των δικαιολογητικών συμμετοχής & των τεχνικών προσφορών των λοιπών συμμετεχόντων.

16.6.2 ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ

Εφόσον ένας οικονομικός φορέας έχει χαρακτηρίσει ένα έγγραφο ως «Εμπιστευτικό» (βλ. check-box στη στήλη «Εμπιστευτικό» στο παρακάτω screenshot) οφείλει να προσκομίσει την σχετική αιτιολογία όπως αυτή απαιτείται από το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 21 του ν.4412/16).

Εικόνα 347: Αποχαρακτηρισμός εμπιστευτικού αρχείου

Σημειώνεται ότι ο χαρακτηρισμός «εμπιστευτικό» δύναται να αλλάξει από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Δίνεται από το σύστημα η δυνατότητα στο μέλος να αποχαρακτηρίσει το σχετικό έγγραφο. Μετά τον αποχαρακτηρισμό του ως εμπιστευτικό, το εν λόγω αρχείο θα είναι προσβάσιμο και στους λοιπούς συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς όταν δοθεί πρόσβαση σε επόμενο στάδιο μέσω της λειτουργικότητας «Δημοσίευση προσφορών και ενημέρωση Οικονομικών Φορέων: Δικαιολογητικά/Τεχνική» από τον χειριστή του διαγωνισμού.

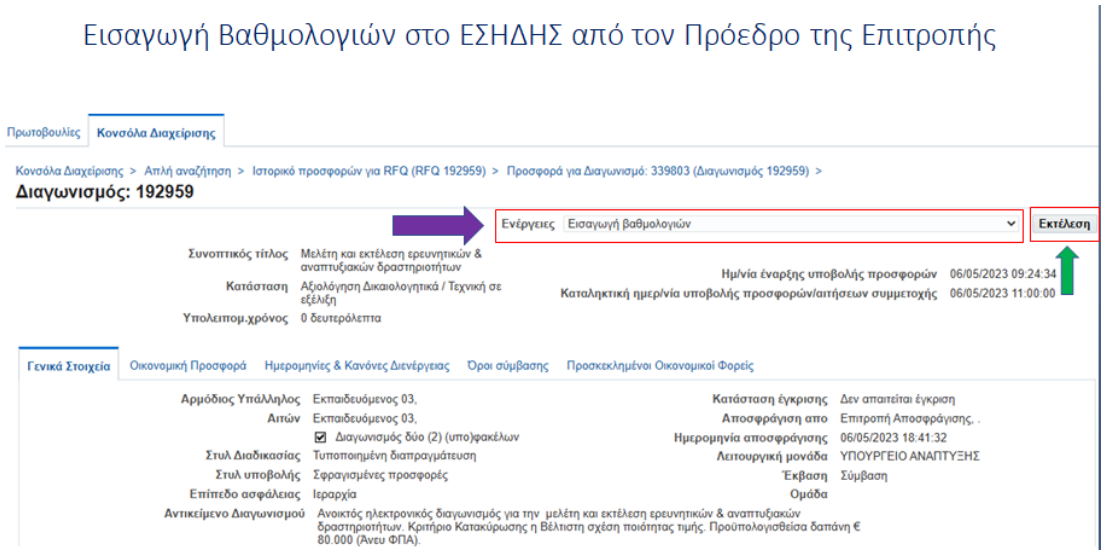
16.6.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΩΝ ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΒΑΣΕΙ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΗΣ

Σε έναν διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την συμφερότερη προσφορά (βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής) η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει σε πρώτο χρόνο στην αξιολόγηση του (υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά». Σε αυτό το χρονικό σημείο, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην εισαγωγή βαθμολογιών εντός του συστήματος. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 13 του άρθρου 86 στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, η βαθμολογία κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Η βαθμολογία είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης μεγαλύτερο περιθώριο διακύμανσης από το ως άνω αναφερόμενο, δηλαδή, από εκατό (100) έως εκατό πενήντα (150) βαθμούς. Το σύστημα είναι προγραμματισμένο να δέχεται τη μέγιστη τιμή που προβλέπει η ως άνω διάταξη (δηλ. 150 βαθμούς).

Η Επιτροπή Διαγωνισμού βαθμολογεί με βάση τη μέγιστη βαθμολογία που καθορίζεται στο τεύχος της διακήρυξης. Μετά από διαβούλευση των μελών της Επιτροπής Διαγωνισμού, το μέλος που έχει οριστεί ως «Βαθμολογητής» (είθισται ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαγωνισμού) και έχει λάβει πρόσβαση (τουλάχιστον) «Βαθμολόγηση» στο σύστημα, εισάγει, ξεχωριστά για κάθε τεχνική προσφορά, τη συμφωνηθείσα μεταξύ των μελών βαθμολογία για κάθε κριτήριο βαθμολόγησης/αξιολόγησης που ορίζεται στον πίνακα «Απαιτήσεις & Όροι» και στην ενότητα με τα «Κριτήρια Βαθμολόγησης/Αξιολόγησης».

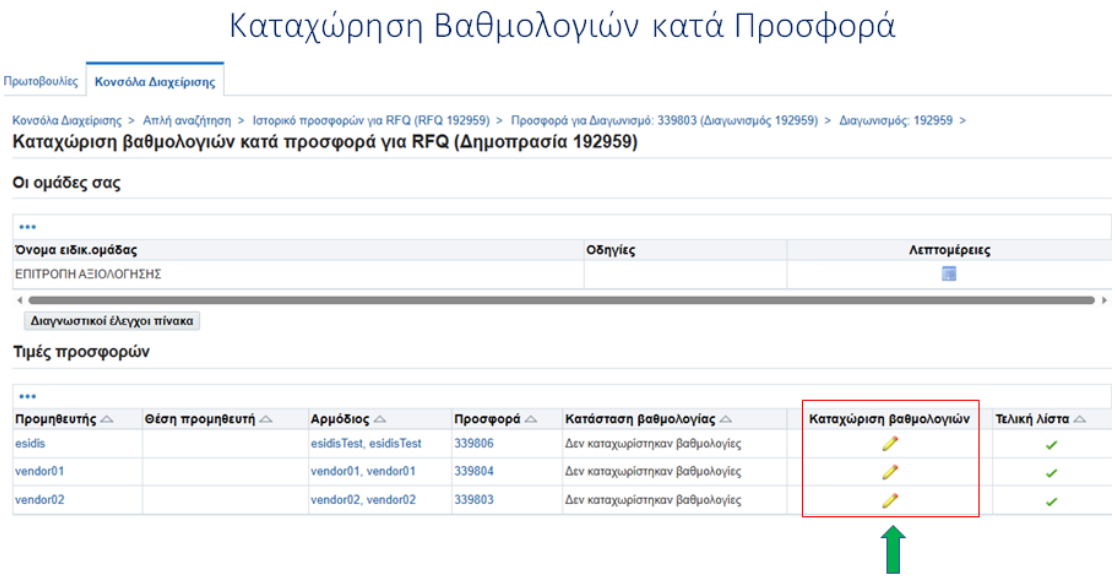
Το μέλος που έχει οριστεί ως «Βαθμολογητής», ακολουθεί τα παρακάτω βήματα :

Μέσω του drop-down list «Ενέργειες», ο Βαθμολογητής επιλέγει την ενέργεια «Εισαγωγή βαθμολογιών» και πατά το button «Εκτέλεση».

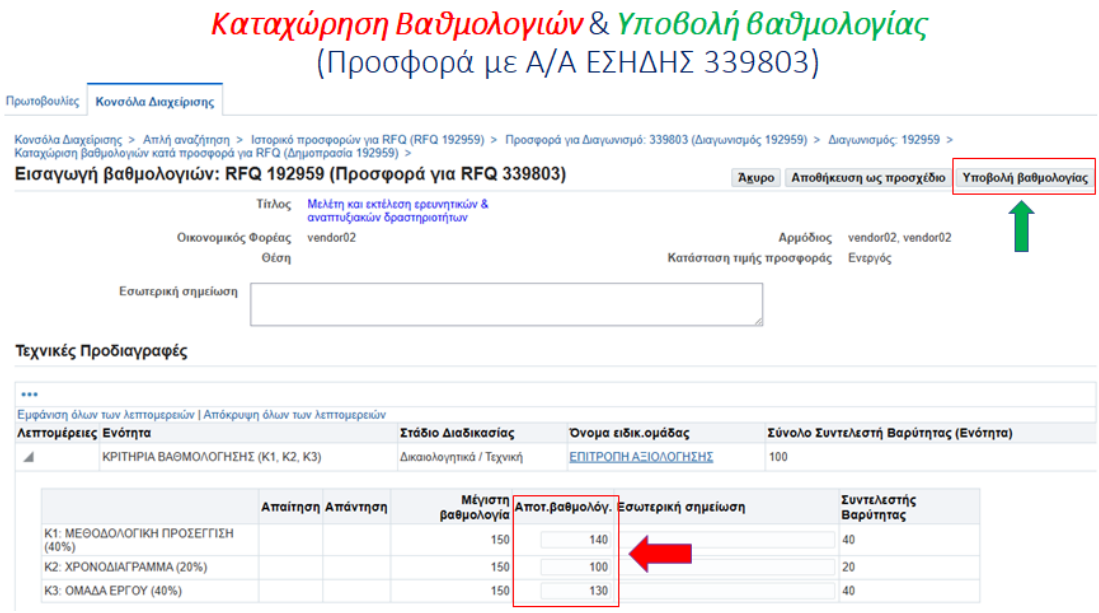
Εικόνα 348: Ενέργεια «Εισαγωγή βαθμολογιών»

Στην επόμενη φόρμα, ο Βαθμολογητής επιλέγει από τη στήλη «Καταχώριση Βαθμολογιών» την προσφορά για την οποία θα καταχωρίσει βαθμολογία. Επιλέγει το icon «μολύβι».

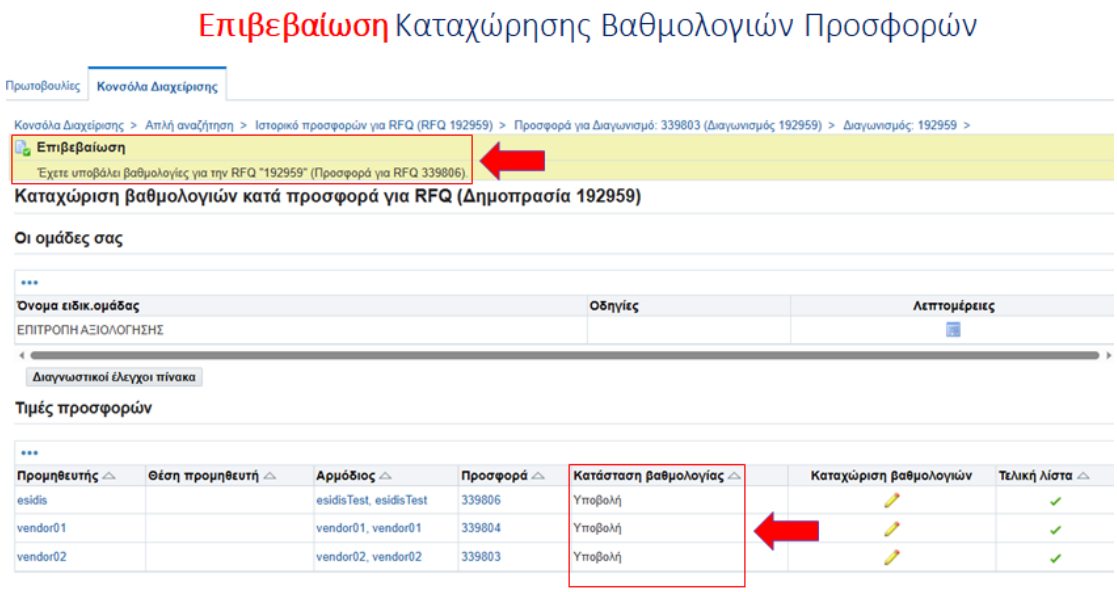
Εικόνα 349: Επιλογή προσφοράς για καταχώριση βαθμολογίας

Στη συνέχεια ο Βαθμολογητής καταχωρεί τη βαθμολογία σε κάθε κριτήριο στη στήλη «Αποτέλεσμα βαθμολόγησης» και επιλέγει το button «Υποβολή βαθμολογίας».

Εικόνα 350: Καταχώριση και υποβολή βαθμολογίας 1ου συμμετέχοντα

Ομοίως, ο Βαθμολογητής συνεχίζει την καταχώριση βαθμολογιών και για τους λοιπούς συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Ο Βαθμολογητής λαμβάνει επιβεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης υποβολής βαθμολογίας για όλους τους συμμετέχοντες από τη στήλη «Κατάσταση Βαθμολογίας».

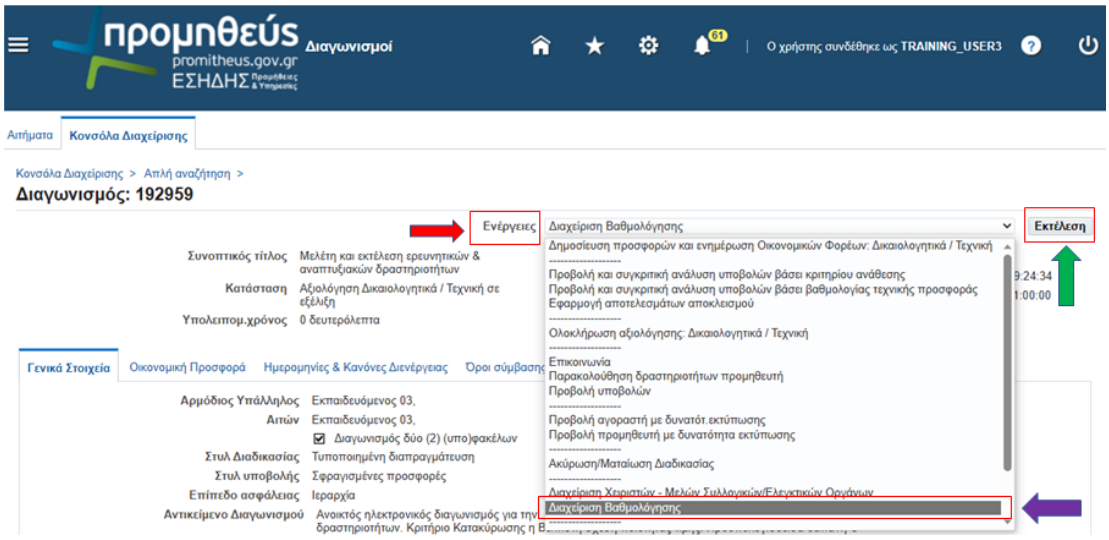
Εικόνα 351: Επιβεβαίωση ολοκλήρωσης επιτυχούς υποβολής βαθμολογίας για όλους τους συμμετέχοντες

16.6.4 ΚΛΕΙΔΩΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ/ΤΕΧΝΙΚΗ ΓΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΒΑΣΕΙ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ – ΤΙΜΗΣ

16.6.4.1 ΚΛΕΙΔΩΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Έχοντας λάβει το Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού επί των δικαιολογητικών συμμετοχής & της τεχνικής προσφοράς μέσω του λειτουργικότητας «Επικοινωνία», ο χειριστής, δύναται να «κλειδώσει» την βαθμολογία της Επιτροπής Διαγωνισμού. Από το drop-down list «Ενέργειες» ο χειριστής επιλέγει «Διαχείριση Βαθμολόγησης» και «Εκτέλεση».

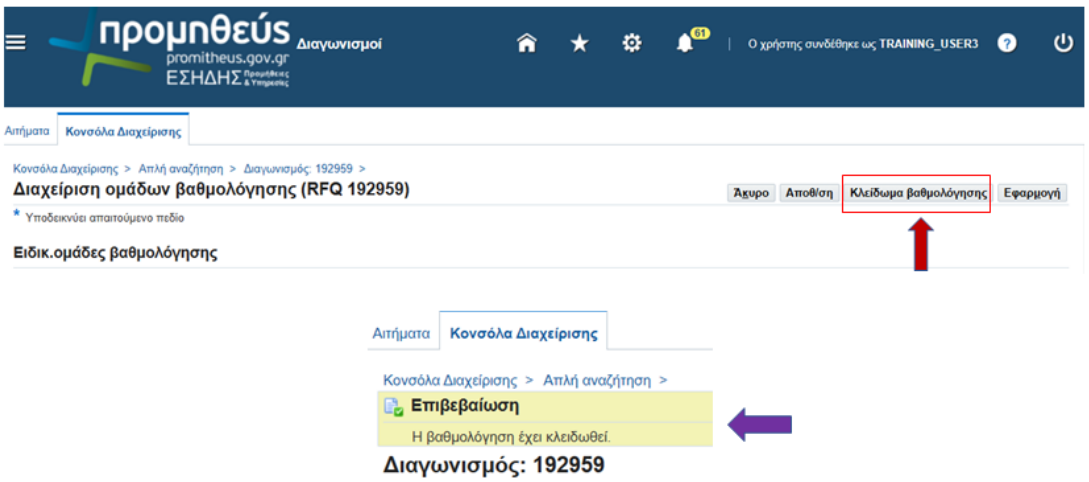
Διαχείριση Βαθμολόγησης: «*κλείδωμα βαθμολόγησης*»

Εικόνα 352: Διαχείριση Βαθμολόγησης από τις «Ενέργειες»

Στην επόμενη οθόνη ο χειριστής επιλέγει το button «Κλείδωμα Βαθμολόγησης». Εμφανίζεται στην οθόνη επιβεβαιωτικό μήνυμα ότι η βαθμολόγηση έχει κλειδωθεί.

«*Κλείδωμα βαθμολόγησης*» & «*Επιβεβαίωση*»

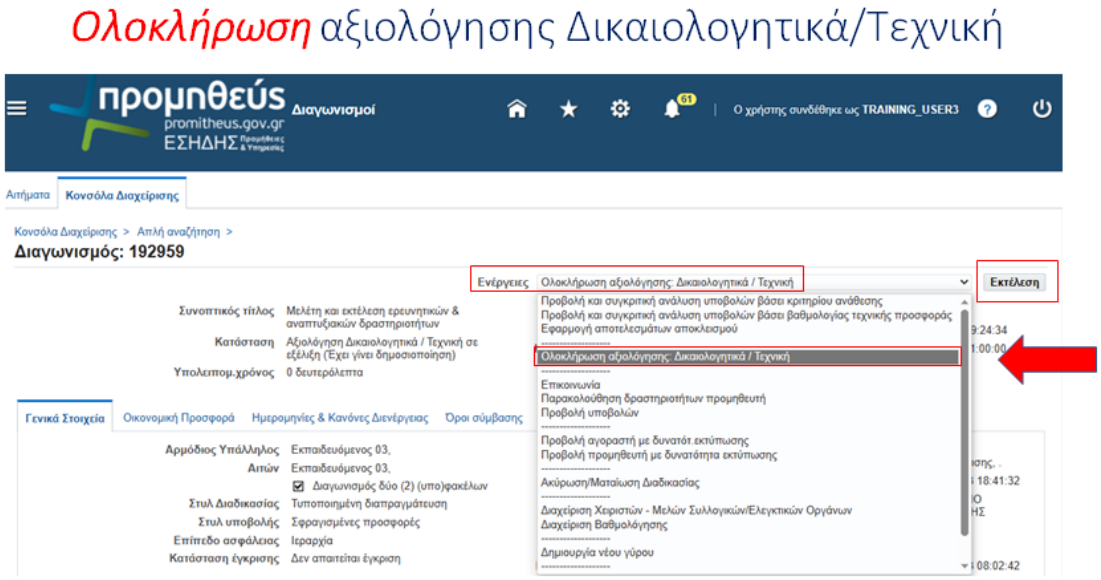
Εικόνα 353: Επιβεβαιωτικό μήνυμα "κλειδώματος" βαθμολόγησης

Επισήμανση: Η βαθμολογία μπορεί να τροποποιηθεί με το button «Αναίρεση κλειδώματος βαθμολόγησης» που βρίσκεται στην ενέργεια «Διαχείριση

βαθμολόγησης». Εφόσον επιλεγεί το εν λόγω button τότε μπορεί να γίνει επανυποβολή νέας βαθμολογίας από την Επιτροπή Διαγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση, η τροποποίηση βαθμολογίας μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο πριν την αποσφράγιση των Οικονομικών Προσφορών.

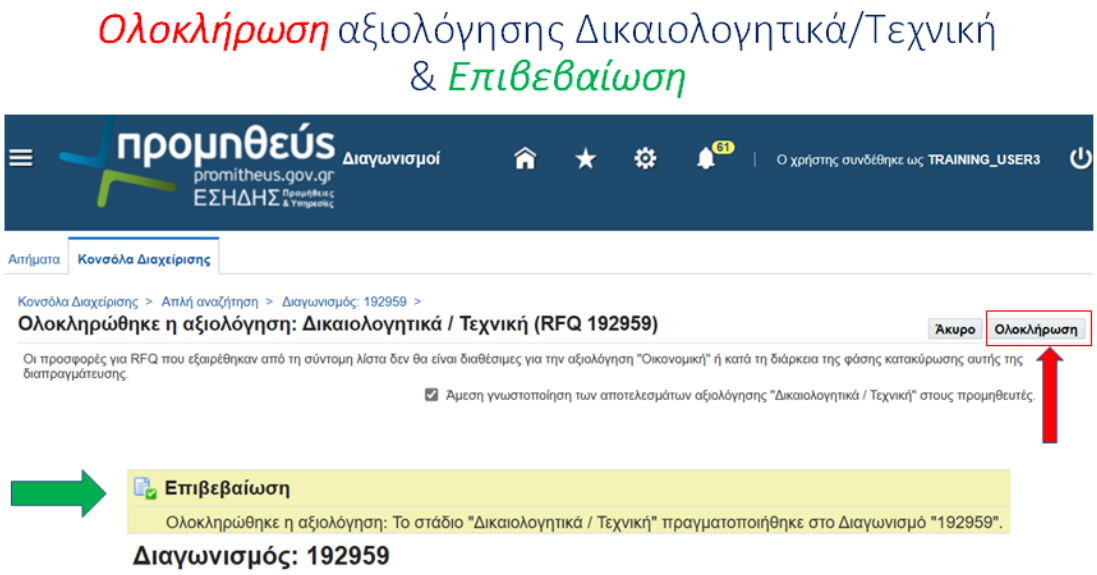
16.6.4.2 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ/ΤΕΧΝΙΚΗ

Έχοντας αναμείνει την πάροδο του άπρακτου 10ήμερου υποβολής προσφυγών κατά της Απόφασης επί των δικαιολογητικών συμμετοχής & τεχνικής προσφοράς, ο χειριστής, πριν προβεί στην αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών, οφείλει να οριστικοποιήσει το στάδιο της αξιολόγησης των Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικών Προσφορών μέσω της ενέργειας «Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική» από το drop-down list «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

Εικόνα 354: Ενέργεια "Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική"

Ο χειριστής λαμβάνει την ακόλουθη προειδοποίηση του συστήματος. Επιλέγοντας το button «Ολοκλήρωση» το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα επιβεβαίωσης ολοκλήρωσης του σταδίου αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική.

Εικόνα 355: Προειδοποιητικό μήνυμα και Επιβεβαίωση ενέργειας "Ολοκλήρωση αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική"

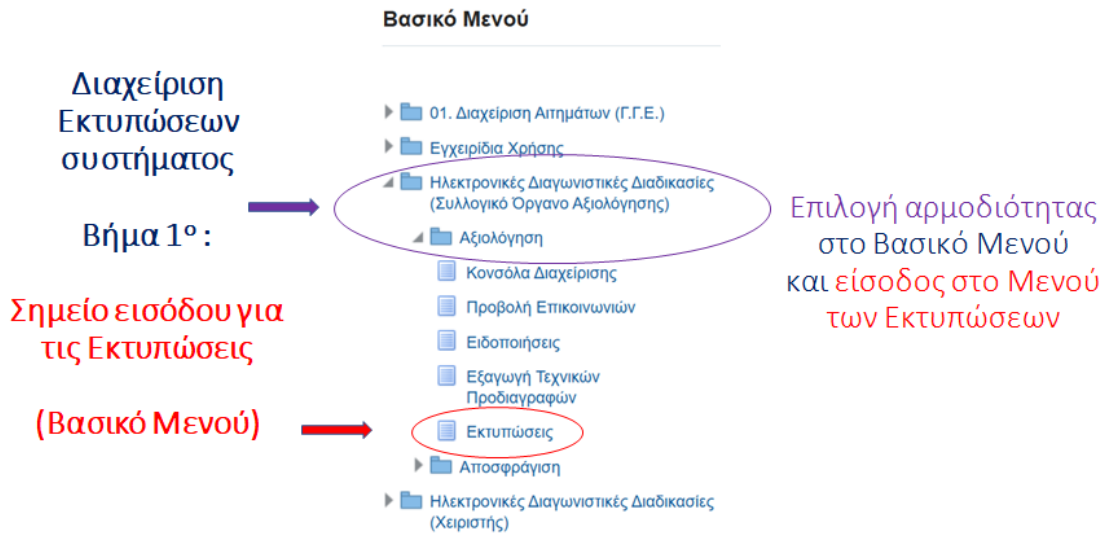
Μία σχετική αυτόματη «Ειδοποίηση» (“notification”) του συστήματος αποστέλλεται προς τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Ο χειριστής δύναται, εφόσον παραστεί ανάγκη, να προβεί σε «Αναίρεση Ολοκλήρωσης αξιολόγησης Δικαιολογητικά/Τεχνική» από το drop-down list «Ενέργειες» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Αυτό το δικαίωμα παύει να υφίσταται μετά την ολοκλήρωση της αποσφράγισης των φακέλων Οικονομικής Προσφοράς.

16.6.5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΕΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Στην τρέχουσα (υπο)ενότητα παρατίθενται διάφορα εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης («Εκτυπώσεις» και λειτουργικότητες) που προσφέρονται στην Επιτροπή Διαγωνισμού για να διευκολυνθεί το έργο της αξιολόγησης των προσφορών και για να επιβεβαιωθεί η τελική κατάταξη αυτών. Παρατίθενται επίσης εκτυπώσεις και λειτουργικότητες που προσφέρονται από το σύστημα ώστε να αξιοποιηθούν από τον χειριστή του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι ο ρόλος των εργαλείων αυτών είναι επικουρικός και προς υποβοήθηση των χρηστών.

16.6.5.1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΕΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Η Επιτροπή Διαγωνισμού δύναται να αξιοποιήσει τις Εκτυπώσεις του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο της αξιολόγησης των προσφορών και να επιβεβαιωθεί η τελική κατάταξη αυτών. Η διαχείριση των Εκτυπώσεων του συστήματος ξεκινά από το Βασικό Μενού.

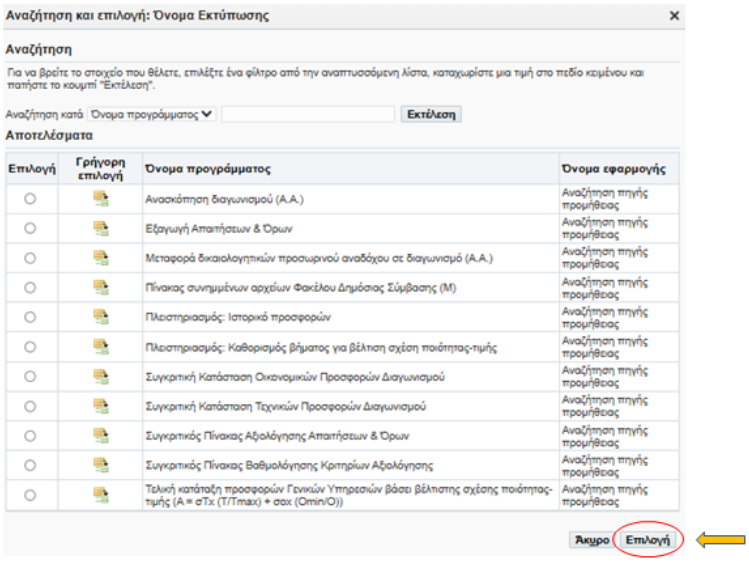
Εικόνα 356: Είσοδος στο Μενού των Εκτυπώσεων

Στην επόμενη καρτέλα παρατίθενται οι επιλογές των «Εκτυπώσεων του συστήματος.

Διαχείριση Εκτυπώσεων συστήματος

Βήμα 2ο :

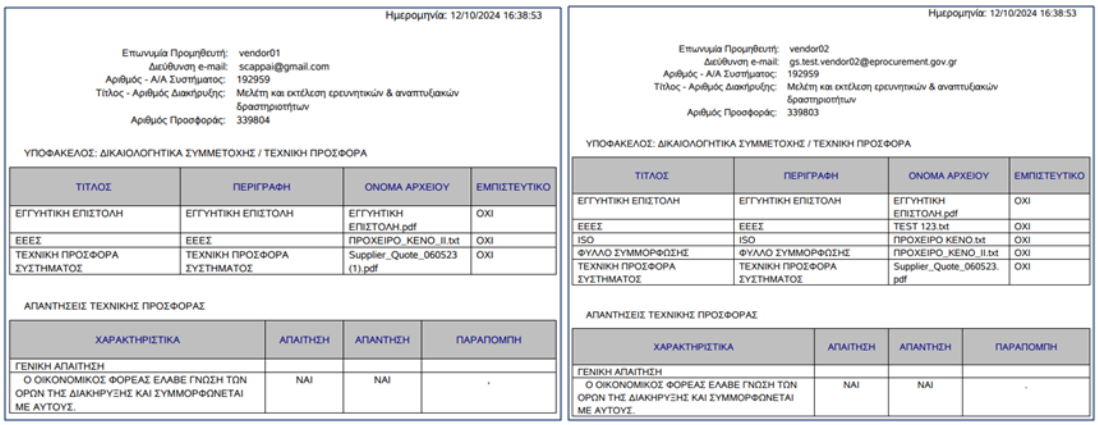
Επιλογή «Εκτύπωσης»

Εικόνα 357: Επιλογή «Εκτύπωσης»

Εκτύπωση: «Συγκριτική Κατάσταση Τεχνικών Προσφορών Διαγωνισμού». Πρόκειται για την καταγραφή των συνημμένων αρχείων στο φάκελο των «Δικαιολογητικών Συμμετοχής/Τεχνικής Προσφοράς» και των απαντήσεων στις καρτέλες της τεχνικής προσφοράς των προσφορών των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Ηλεκτρονικά εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης προσφορών
Εκτύπωση: "Συγκριτική Κατάσταση Τεχνικών Προσφορών Διαγωνισμού"

Ημερομηνία: 12/10/2024 16:38:53

Επωνυμία Προμηθευτή: vendor01
Διεύθυνση e-mail: scappai@gmail.com
Αριθμός - Α/Α Συστήματος: 192959
Τίτλος - Αριθμός Διακήρυξης: Μελέτη και εκτέλεση ερευνητικών & αναπτυξιακών δραστηριοτήτων
Αριθμός Προσφοράς: 339804

ΥΠΟΦΑΚΕΛΟΣ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ / ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΝΟΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ	ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ
ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.pdf	ΟΧΙ
ΕΕΕΣ	ΕΕΕΣ	ΠΡΟΧΕΙΡΟ_ΚΕΝΟ_II.txt	ΟΧΙ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	Supplier_Quote_060523 (1).pdf	ΟΧΙ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ			
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΑΒΕ ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΥΣ.	ΝΑΙ	ΝΑΙ	-

Ημερομηνία: 12/10/2024 16:38:53

Επωνυμία Προμηθευτή: vendor02
Διεύθυνση e-mail: gs.test.vendor02@eprocurement.gov.gr
Αριθμός - Α/Α Συστήματος: 192959
Τίτλος - Αριθμός Διακήρυξης: Μελέτη και εκτέλεση ερευνητικών & αναπτυξιακών δραστηριοτήτων
Αριθμός Προσφοράς: 339803

ΥΠΟΦΑΚΕΛΟΣ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ / ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΝΟΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ	ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ
ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ	ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.pdf	ΟΧΙ
ΕΕΕΣ	ΕΕΕΣ	TEST 123.txt	ΟΧΙ
ISO	ISO	ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΚΕΝΟ.txt	ΟΧΙ
ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΠΡΟΧΕΙΡΟ_ΚΕΝΟ_II.txt	ΟΧΙ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	Supplier_Quote_060523.pdf	ΟΧΙ

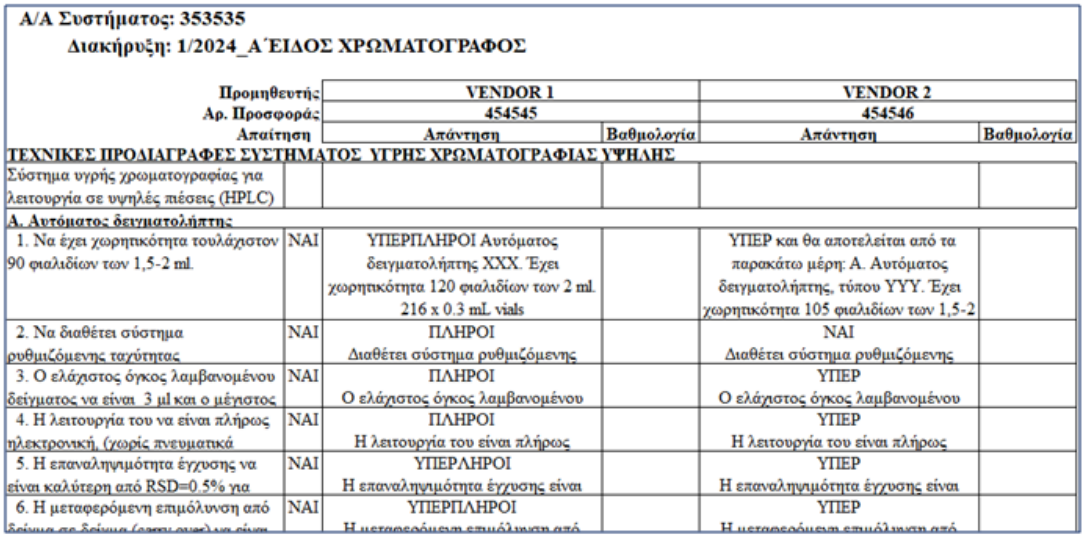
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ			
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΑΒΕ ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΥΣ.	ΝΑΙ	ΝΑΙ	-

Εικόνα 358: Εκτύπωση: "Συγκριτική Κατάσταση Τεχνικών Προσφορών Διαγωνισμού"

Εκτύπωση: «Συγκριτικός Πίνακας Αξιολόγησης Απαιτήσεων & Όρων». Πρόκειται για την αποτύπωση των απαντήσεων των συμμετεχόντων στις απαιτήσεις (π.χ. τεχνικές προδιαγραφές είδους) που έχουν τεθεί στην ενότητα «Απαιτήσεις & Όροι» στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Ηλεκτρονικά εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης προσφορών
Εκτύπωση: "Συγκριτικός Πίνακας Αξιολόγησης Απαιτήσεων & Όρων"

Α/Α Συστήματος: 353535

Διακήρυξη: 1/2024_Α΄ΕΙΔΟΣ ΧΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Προμηθευτής		**VENDOR 1**		**VENDOR 2**	
Αρ. Προσφοράς		**454545**		**454546**	
Απαίτηση		**Απάντηση**	**Βαθμολογία**	**Απάντηση**	**Βαθμολογία**
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΡΗΣ ΧΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΥΨΗΛΗΣ					
Σύστημα υγρής χρωματογραφίας για λειτουργία σε υψηλές πιέσεις (HPLC)					
Α. Αυτόματος δειγματολήπτης					
1. Να έχει χωρητικότητα τουλάχιστον 90 φιαλιδίων των 1,5-2 ml.	ΝΑΙ	ΥΠΕΡΠΛΗΡΟΙ Αυτόματος δειγματολήπτης XXX. Έχει χωρητικότητα 120 φιαλιδίων των 2 ml. 216 x 0.3 mL vials		ΥΠΕΡ και θα αποτελείται από τα παρακάτω μέρη: Α. Αυτόματος δειγματολήπτης, τύπου YYY. Έχει χωρητικότητα 105 φιαλιδίων των 1,5-2	
2. Να διαθέτει σύστημα ρυθμιζόμενης ταχύτητας	ΝΑΙ	ΠΛΗΡΟΙ Διαθέτει σύστημα ρυθμιζόμενης		ΝΑΙ Διαθέτει σύστημα ρυθμιζόμενης	
3. Ο ελάχιστος όγκος λαμβανομένου δείγματος να είναι 3 μl και ο μέγιστος	ΝΑΙ	ΠΛΗΡΟΙ Ο ελάχιστος όγκος λαμβανομένου		ΥΠΕΡ Ο ελάχιστος όγκος λαμβανομένου	
4. Η λειτουργία του να είναι πλήρως ηλεκτρονική, (χωρίς πνευματικά	ΝΑΙ	ΠΛΗΡΟΙ Η λειτουργία του είναι πλήρως		ΥΠΕΡ Η λειτουργία του είναι πλήρως	
5. Η επαναληψιμότητα έγχυσης να είναι καλύτερη από RSD=0.5% για	ΝΑΙ	ΥΠΕΡΠΛΗΡΟΙ Η επαναληψιμότητα έγχυσης είναι		ΥΠΕΡ Η επαναληψιμότητα έγχυσης είναι	
6. Η μεταφερόμενη επιμόλυνση από	ΝΑΙ	ΥΠΕΡΠΛΗΡΟΙ		ΥΠΕΡ	

Εικόνα 359: Εκτύπωση: "Συγκριτικός Πίνακας Αξιολόγησης Απαιτήσεων & Όρων"

Εκτύπωση: «Συγκριτικός Πίνακας Βαθμολόγησης Κριτηρίων Αξιολόγησης». Πρόκειται για την αποτύπωση των κριτηρίων αξιολόγησης μιας ηλεκτρονικής διαδικασίας, εφόσον έχουν καταχωριστεί σε αυτήν.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Ηλεκτρονικά εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης προσφορών
Εκτύπωση: "Συγκριτικός Πίνακας Βαθμολόγησης Κριτηρίων Αξιολόγησης"

Τίτλος	Βάρος	Τιμή-στόχος	VENDOR 1	VENDOR 2
Συνολικό σταθμικό αποτέλεσμα			93,09090909	94
ΟΜΑΔΑ Α': ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	70			
Σταθμικό αποτέλεσμα βαθμολόγησης			65,00909091	65,68181818
1. Αυτόματος Διαγματολήπτης	10			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			102 Σταθμικό 9,2727273	103 Σταθμικό 9,3636364
2. Αντλία	15			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			103 Σταθμικό 14,045455	104 Σταθμικό 14,181818
3. Θερμοστάτης Στηλών	10			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			104 Σταθμικό 9,4545455	106 Σταθμικό 9,6363636
4. Ανιχνευτής Δείκτη Διάθλασης	20			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			102 Σταθμικό 18,545455	103 Σταθμικό 18,727273
5. Λογισμικό	6			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			100 Σταθμικό 5,4545455	100 Σταθμικό 5,4545455
6. Ηλεκτρονικός Υπολογιστής	3			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			100 Σταθμικό 2,7272727	101 Σταθμικό 2,7545455
7. Πρόσθετα	6			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			101 Σταθμικό 5,5090909	102 Σταθμικό 5,5636364
ΟΜΑΔΑ Β': ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΚΑΛΥΨΗ	30			
Σταθμικό αποτέλεσμα βαθμολόγησης			28,08181818	28,31818182
1. Εγγύηση καλής λειτουργίας	10			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			103 Σταθμικό 9,3636364	105 Σταθμικό 9,5454545
2. Χρόνος παράδοσης - εγκατάστασης	3			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			103 Σταθμικό 2,8090909	105 Σταθμικό 2,8636364
3. Service - Ανταλλακτικά	10			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			105 Σταθμικό 9,5454545	105 Σταθμικό 9,5454545
4. Εκπαίδευση	7			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			100 Σταθμικό 6,3636364	100 Σταθμικό 6,3636364

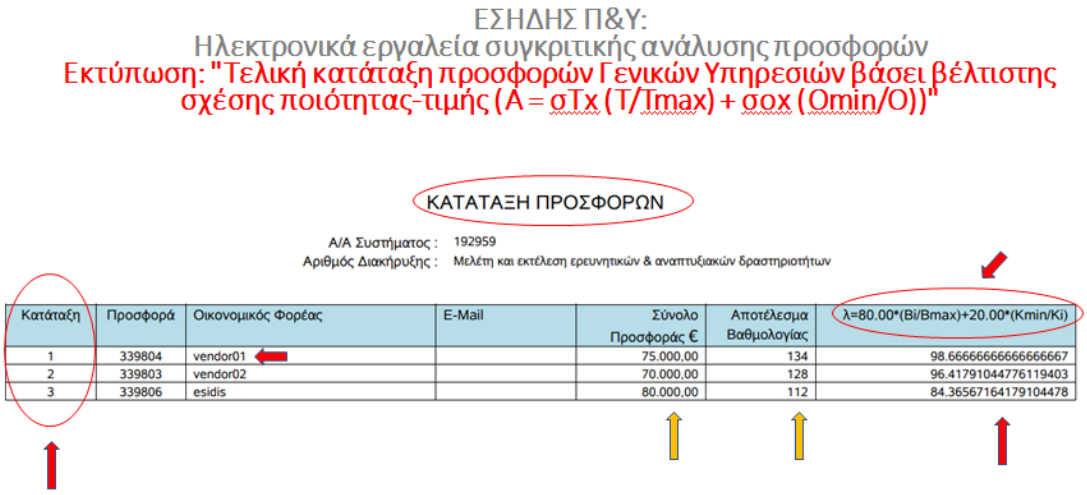
Εικόνα 360: Εκτύπωση: "Συγκριτικός Πίνακας Βαθμολόγησης Κριτηρίων Αξιολόγησης"

Εκτύπωση: «Συγκριτική Κατάσταση Οικονομικών Προσφορών Διαγωνισμού». Πρόκειται για την καταγραφή των συνημμένων αρχείων στο φάκελο της «Οικονομικής Προσφοράς» και των απαντήσεων στις καρτέλες της οικονομικής των προσφορών των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

Εικόνα 361: Εκτύπωση: "Συγκριτική Κατάσταση Οικονομικών Προσφορών Διαγωνισμού"

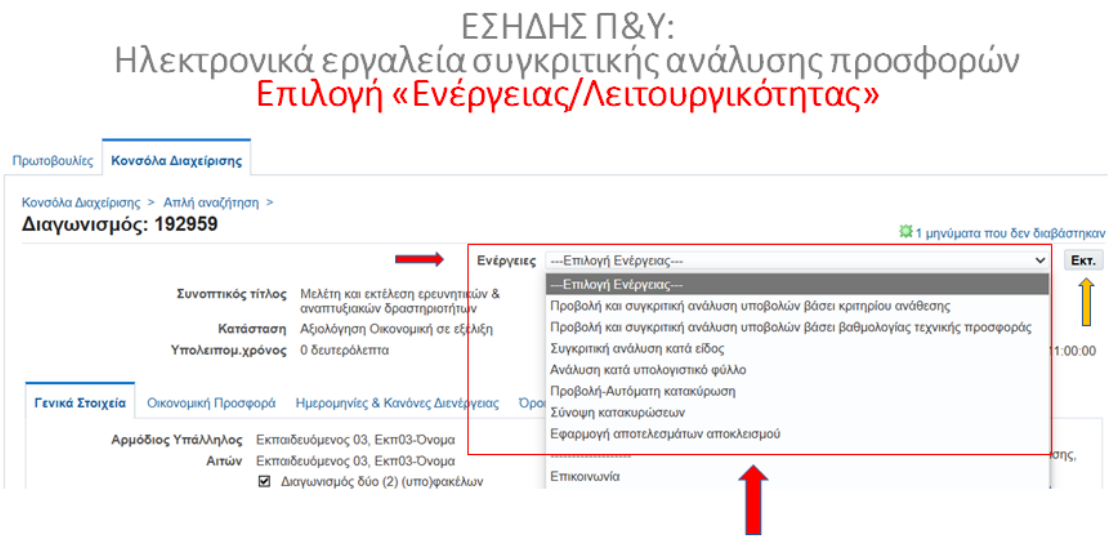
Εκτύπωση: «Τελική κατάταξη προσφορών Γενικών Υπηρεσιών βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής (Α = σTx (T/Tmax) + σοx (Omin/O))». Πρόκειται για τον υπολογισμό του μαθηματικού τύπο Α = σTx (T/Tmax) + σοx (Omin/O) της παρ. 13 (β) του άρθρου 86 του ν.4412/2016 που αφορά τις δημόσιες συμβάσεις παροχής γενικών υπηρεσιών με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής με συντελεστή βαρύτητας μεταξύ Τεχνικής & Οικονομικής (π.χ. 80% - 20%).

Εικόνα 362: Εκτύπωση: "Τελική κατάταξη προσφορών Γενικών Υπηρεσιών βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής (A = σTx (T/Tmax) + σox (Omin/O))"

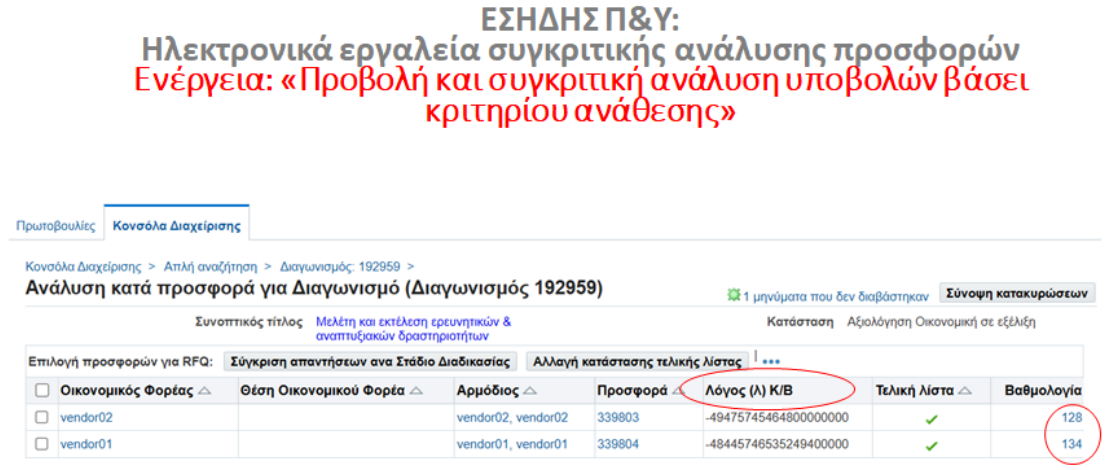
16.6.5.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Από το πεδίο «Ενέργειες» του διαγωνισμού, ο χρήστης επιλέγει τα εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης που προσφέρονται από το σύστημα ώστε να αξιοποιηθούν αφενός, από την Επιτροπή Διαγωνισμού κατά το στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών και αφετέρου, από τον χειριστή κατά το στάδιο της «συστημικής» κατακύρωσης. Ακολουθεί η παράθεση των λειτουργικοτήτων αυτών.

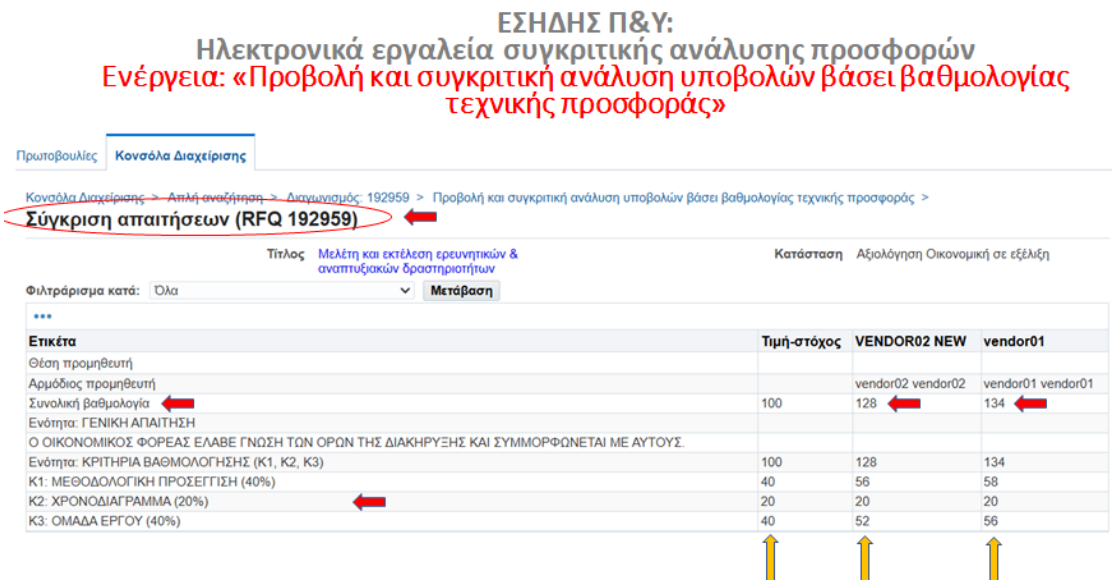
Εικόνα 363: Επιλογή «Ενέργειας/Λειτουργικότητας»

Ενέργεια: «Προβολή και συγκριτική ανάλυση υποβολών βάσει κριτηρίου ανάθεσης»

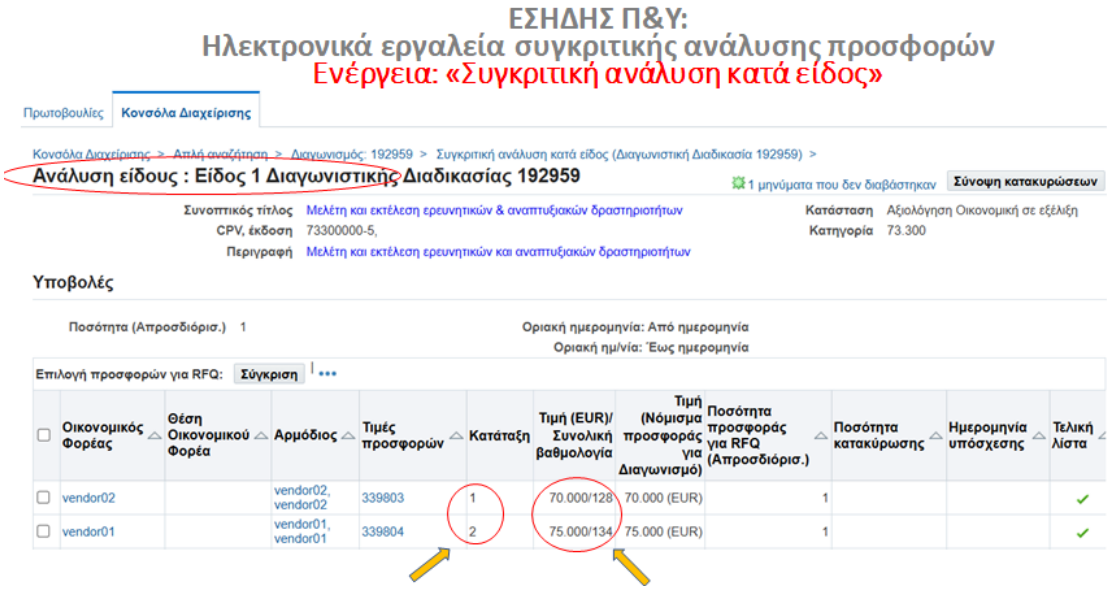
Εικόνα 364: Ενέργεια: «Προβολή και συγκριτική ανάλυση υποβολών βάσει κριτηρίου ανάθεσης»

Ενέργεια: «Προβολή και συγκριτική ανάλυση υποβολών βάσει βαθμολογίας τεχνικής προσφοράς»

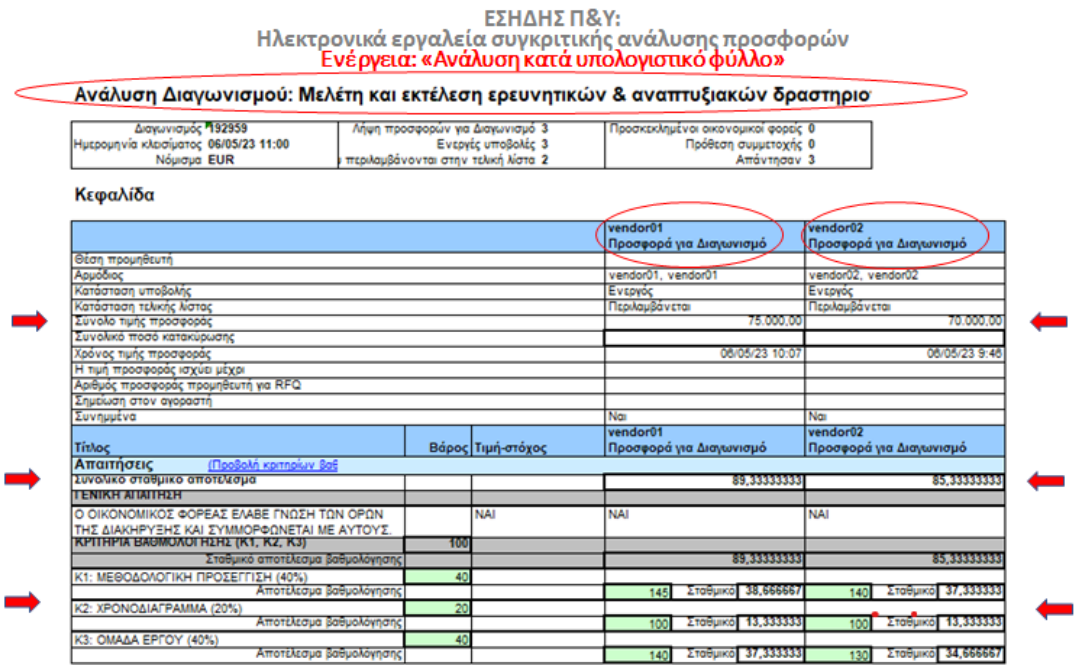
Εικόνα 365: Ενέργεια: «Προβολή και συγκριτική ανάλυση υποβολών βάσει βαθμολογίας τεχνικής προσφοράς»

Ενέργεια: «Συγκριτική ανάλυση κατά είδος»

Εικόνα 366: Ενέργεια: «Συγκριτική ανάλυση κατά είδος»

Ενέργεια: «Ανάλυση κατά υπολογιστικό φύλλο»

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Ηλεκτρονικά εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης προσφορών
Ενέργεια: «Ανάλυση κατά υπολογιστικό φύλλο»

Ανάλυση Διαγωνισμού: Μελέτη και εκτέλεση ερευνητικών & αναπτυξιακών δραστηριο

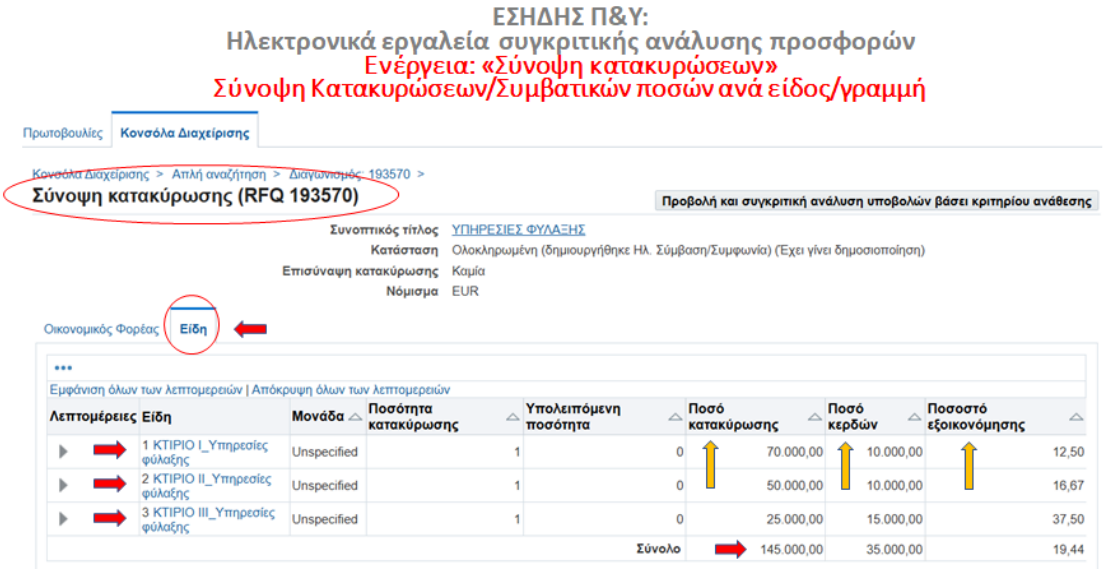
Διαγωνισμός 192959	Λήψη προσφορών για Διαγωνισμό 3	Προσκεκλημένοι οικονομικοί φορείς 0
Ημερομηνία κλεισίματος 06/05/23 11:00	Ενεργές υποβολές 3	Πρόθεση συμμετοχής 0
Νόμισμα EUR	Περιλαμβάνονται στην τελική λίστα 2	Απάντησαν 3

Κεφαλίδα

			vendor01 Προσφορά για Διαγωνισμό	vendor02 Προσφορά για Διαγωνισμό
Θέση προμηθευτή				
Αριθμός			vendor01, vendor01	vendor02, vendor02
Κατάσταση υποβολής			Ενεργός	Ενεργός
Κατάσταση τελικής λίστας			Περιλαμβάνεται	Περιλαμβάνεται
Σύνολο τιμής προσφοράς			75.000,00	70.000,00
Συνολικό ποσό κατακύρωσης				
Χρόνος τιμής προσφοράς			06/05/23 10:07	06/05/23 9:46
Η τιμή προσφοράς ισχύει μέχρι				
Αριθμός προσφοράς προμηθευτή για RFQ				
Σημείωση στον αγοραστή				
Συνημμένα			Ναι	Ναι
Τίτλος	**Βάρος**	**Τιμή-στόχος**	**vendor01 Προσφορά για Διαγωνισμό**	**vendor02 Προσφορά για Διαγωνισμό**
Απαιτήσεις (Προβολή κριτηρίων βαθ				
Συνολικό σταθμικό αποτέλεσμα			89,33333333	85,33333333
ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ				
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΑΒΕ ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΥΣ.		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ (Κ1, Κ2, Κ3)	100			
Σταθμικό αποτέλεσμα βαθμολόγησης			89,33333333	85,33333333
Κ1: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ (40%)	40			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			145 Σταθμικό 38,666667	140 Σταθμικό 37,333333
Κ2: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (20%)	20			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			100 Σταθμικό 13,333333	100 Σταθμικό 13,333333
Κ3: ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ (40%)	40			
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης			140 Σταθμικό 37,333333	130 Σταθμικό 34,666667

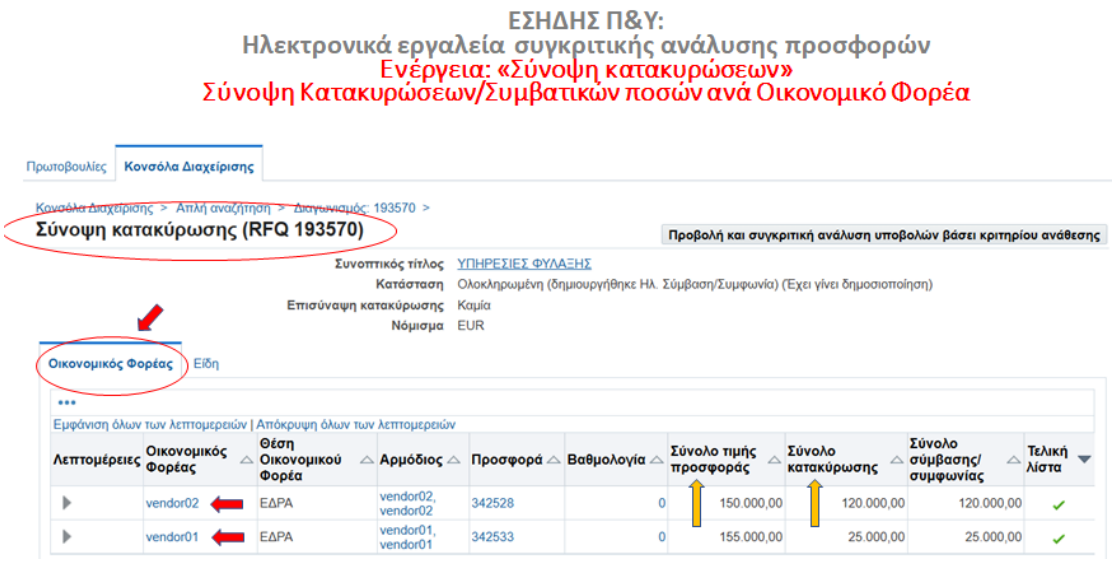
Εικόνα 367: Ενέργεια: «Ανάλυση κατά υπολογιστικό φύλλο»

Ενέργεια: «Σύνοψη κατακυρώσεων». Το εν λόγω εργαλείο συγκριτικής ανάλυσης αξιοποιείται κυρίως από τον χειριστή της Αναθέτουσας εφόσον πρώτα εκείνος εκτελέσει την ενέργεια της «συστημικής» κατακύρωσης. Το σύστημα δίνει την δυνατότητα να παρατεθεί η σύνοψη κατακυρώσεων είτε «ανά είδος» είτε «ανά οικονομικό φορέα». Η Σύνοψη Κατακυρώσεων/Συμβατικών ποσών ανά είδος/γραμμή έχει την ακόλουθη μορφή:

Εικόνα 368: Ενέργεια: «Σύνοψη κατακυρώσεων»: Σύνοψη Κατακυρώσεων/Συμβατικών ποσών ανά είδος/γραμμή

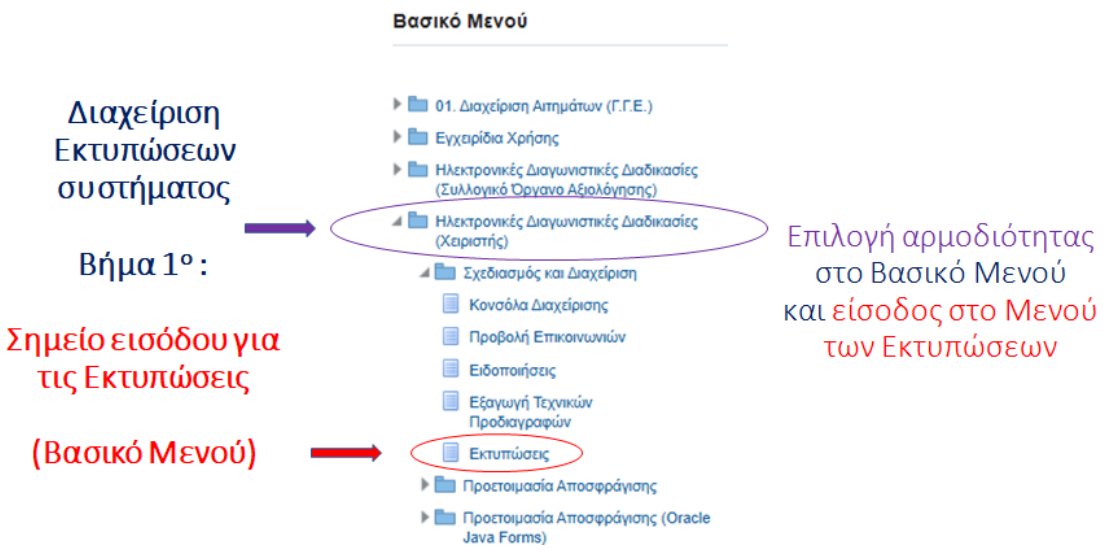
Η Σύνοψη Κατακυρώσεων/Συμβατικών ποσών ανά Οικονομικό Φορέα έχει την ακόλουθη μορφή:

Εικόνα 369: Ενέργεια: «Σύνοψη κατακυρώσεων»: Σύνοψη Κατακυρώσεων/Συμβατικών ποσών ανά Οικονομικό Φορέα

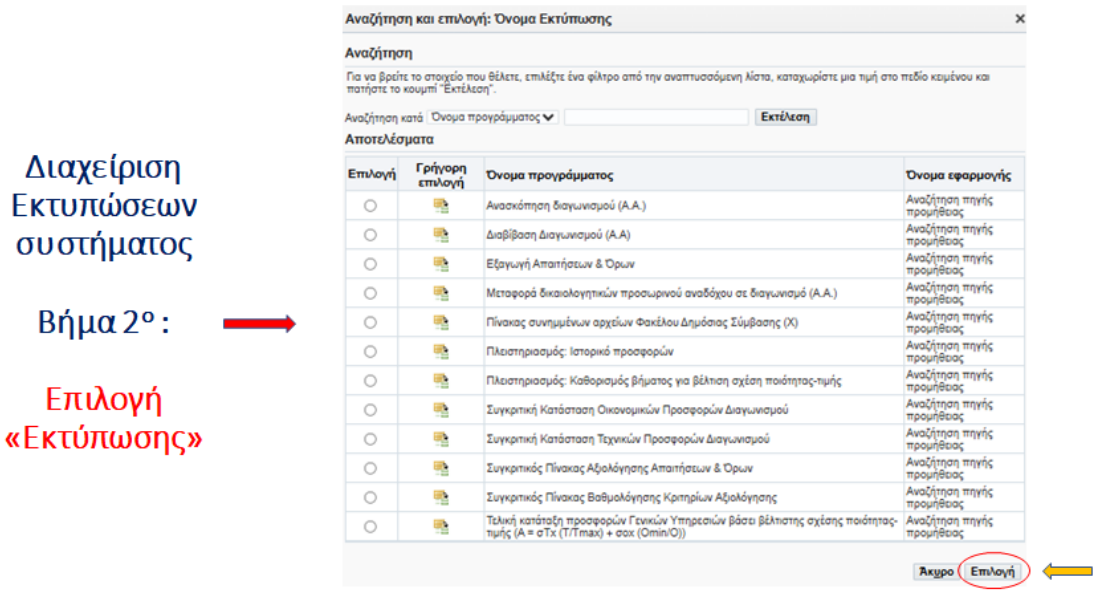
16.6.5.3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η διαχείριση των Εκτυπώσεων από τον χειριστή του διαγωνισμού ξεκινά από το Βασικό Μενού.

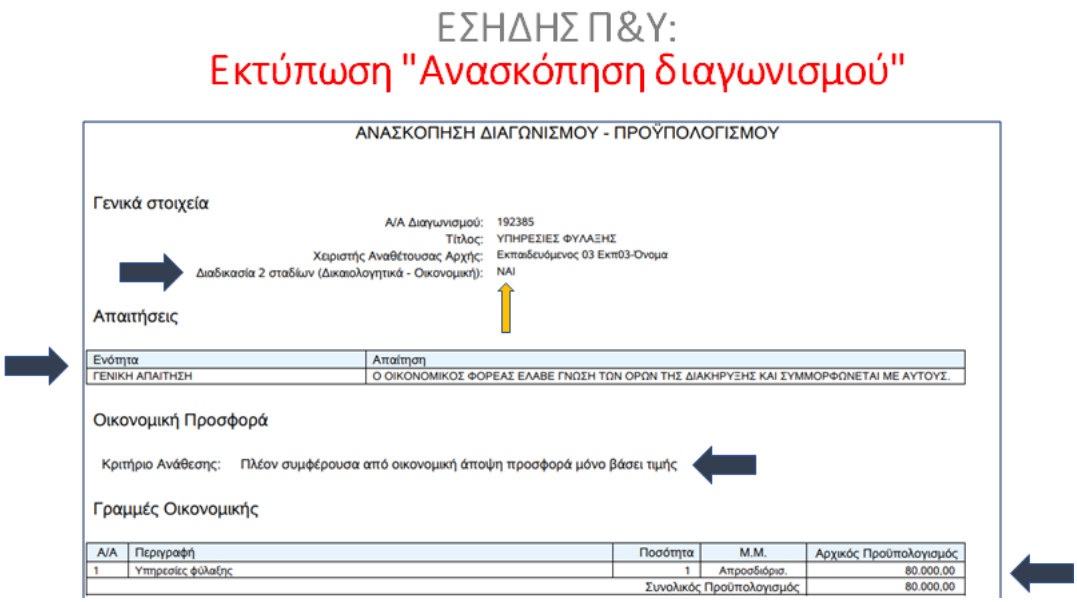
Εικόνα 370: Είσοδος στο Μενού των Εκτυπώσεων

Στην επόμενη καρτέλα παρατίθενται οι επιλογές των εκτυπώσεων του συστήματος. Παρακάτω αποτυπώνονται κάποιες από αυτές (ενδεικτικά).

Εικόνα 371: Επιλογή Εκτύπωσης

Εκτύπωση «Ανασκόπηση διαγωνισμού». Πρόκειται για μια λειτουργικότητα που εκτελείται λίγο πριν τη δημοσιοποίηση του διαγωνισμού αφού έχει πρώτα ολοκληρωθεί η προετοιμασία όλων των καρτελών του Προσχεδίου. Σκοπός της είναι να βοηθήσει τον χειριστή του διαγωνισμού να ελέγξει την ορθότητα των καταχωρισμένων στοιχείων. Σημειώνεται ότι, μέσω της εν λόγω εκτύπωσης ο χειριστής έχει τη δυνατότητα να διαπιστώσει το σύνολο του προϋπολογισμού όπως αυτός θα αναρτηθεί στο Portal του Προμηθέα, κάτι που είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στην περίπτωση πολλών αντικειμένων/γραμμών.

Εικόνα 372: Εκτύπωση: "Ανασκόπηση διαγωνισμού"

Εκτύπωση: «Εξαγωγή Απαιτήσεων & Όρων». Πρόκειται για την αποτύπωση των απαιτήσεων (π.χ. τεχνικές προδιαγραφές είδους) που έχουν τεθεί στην ενότητα «Απαιτήσεις & Όροι» στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:

Εκτύπωση "Εξαγωγή Απαιτήσεων & Όρων"

Α/Α Συστήματος: 353535

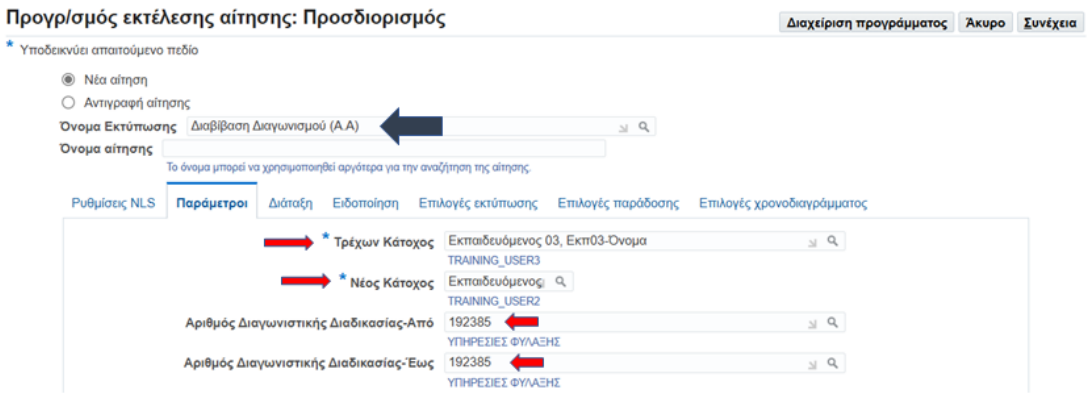
Αριθμός Διακήρυξης: 1/2024_Α΄ΕΙΔΟΣ ΧΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΡΗΣ ΧΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΜΕ ΑΝΙΧΝΕΥΤΗ ΔΕΙΚΤΗ ΔΙΑΘΛΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΗ			
Σύστημα υγρής χρωματογραφίας για λειτουργία σε υψηλές πιέσεις (HPLC) που θα αποτελείται από τα παρακάτω μέρη:			
Α. Αυτόματος δειγματολήπτης			
1. Να έχει χωρητικότητα τουλάχιστον 90 φιαλιδίων των 1,5-2 ml.	ΝΑΙ		
2. Να διαθέτει σύστημα ρυθμιζόμενης ταχύτητας δειγματοληψίας και έγχυσης.	ΝΑΙ		
3. Ο ελάχιστος όγκος λαμβανομένου δείγματος να είναι 3 μl και ο μέγιστος τουλάχιστον 100 μl, σε διαβαθμίσεις του 0.1 μL. Χωρίς αλλαγή loop.	ΝΑΙ		
4. Η λειτουργία του να είναι πλήρως ηλεκτρονική, (χωρίς πνευματικά συστήματα) και να έχει ικανότητα τουλάχιστον 10 διαδοχικών επαναλαμβανόμενων αναλύσεων ανά φιαλίδιο.	ΝΑΙ		
5. Η επαναληψιμότητα έγχυσης να είναι καλύτερη από RSD=0.5% για όγκο έγχυσης 5-100μL.	ΝΑΙ		
6. Η μεταφερόμενη επιμόλυνση από δείγμα σε δείγμα (carry over) να είναι μικρότερη από <0,05%	ΝΑΙ		

Εικόνα 373: Εκτύπωση: "Εξαγωγή Απαιτήσεων & Όρων

Εκτύπωση: «Διαβίβαση Διαγωνισμού». Πρόκειται για μια λειτουργικότητα που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά ενός διαγωνισμού από έναν χειριστή σε έναν άλλο χειριστή. Ουσιαστικά πραγματοποιείται μεταφορά της κατοχής/κυριότητας διαγωνισμού σε άλλον χρήστη στην περίπτωση αποχώρησης υπαλλήλου από την Υπηρεσία ή αλλαγής Υπηρεσίας/αρμοδιότητας.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Εκτύπωση: "Διαβίβαση Διαγωνισμού"

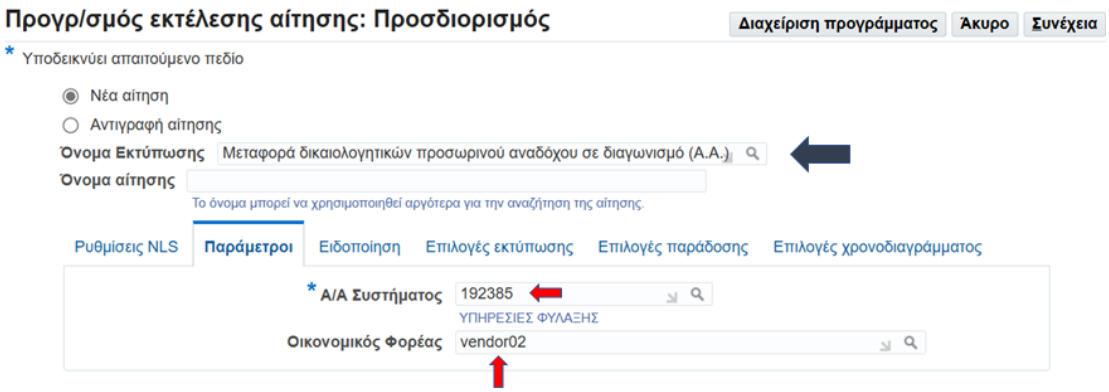

Εικόνα 374: Εκτύπωση: "Διαβίβαση Διαγωνισμού".

Εκτύπωση: «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό». Πρόκειται για μία λειτουργικότητα που μεταφέρει μαζικά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του αναδόχου από το πεδίο «Επικοινωνίας» στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην κατηγορία συνημμένων «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ».

Για την εξαγωγή της συγκεκριμένης εκτύπωσης στην καρτέλα «Παράμετροι» θα πρέπει να αναζητηθεί και επιλεχθεί ο διαγωνισμός (Α/Α Συστήματος) καθώς και ο οικονομικός φορέας (Ανάδοχος).

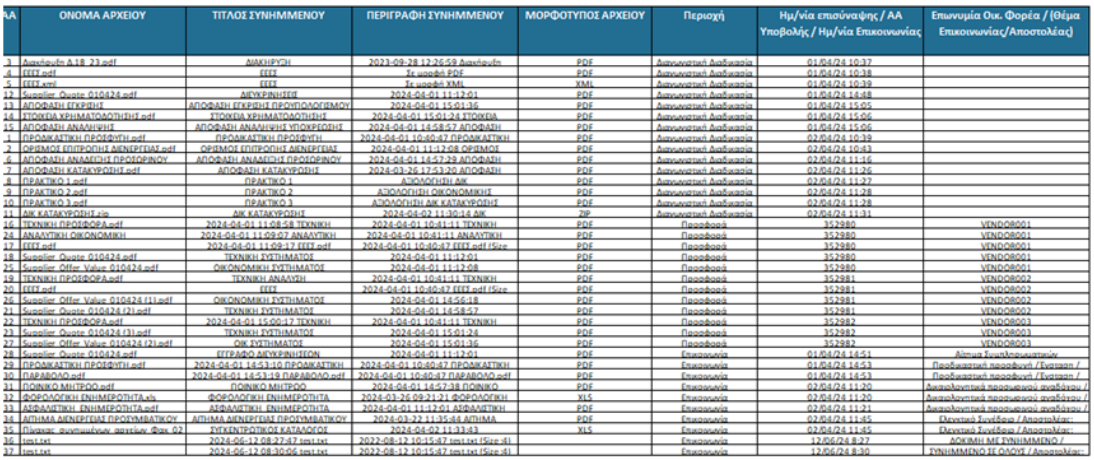
ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Εκτύπωση: "Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό"

Εικόνα 375: Εκτύπωση: "Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό"

Εκτύπωση: «Πίνακας συνημμένων αρχείων Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης». Πρόκειται για έναν συγκεντρωτικό κατάλογο δικαιολογητικών (ηλεκτρονικό αρχείο σε μορφότυπο xlsx) που παραθέτει τους τίτλους : α) των συνημμένων αρχείων της διαδικασίας, β) των συνημμένων αρχείων που διακινήθηκαν μέσω της Επικοινωνίας και γ) των συνημμένων αρχείων της εκάστοτε προσφοράς που υποβλήθηκε στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό. Ο εν λόγω Πίνακας είναι ιδιαίτερα χρήσιμος στον χειριστή του διαγωνισμού κατά την επικοινωνία του με το Ελεγκτικό Συνέδριο που θα διενεργήσει τον Προσυμβατικό Έλεγχο.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:
Εκτύπωση: "Πίνακας συνημμένων αρχείων Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης"

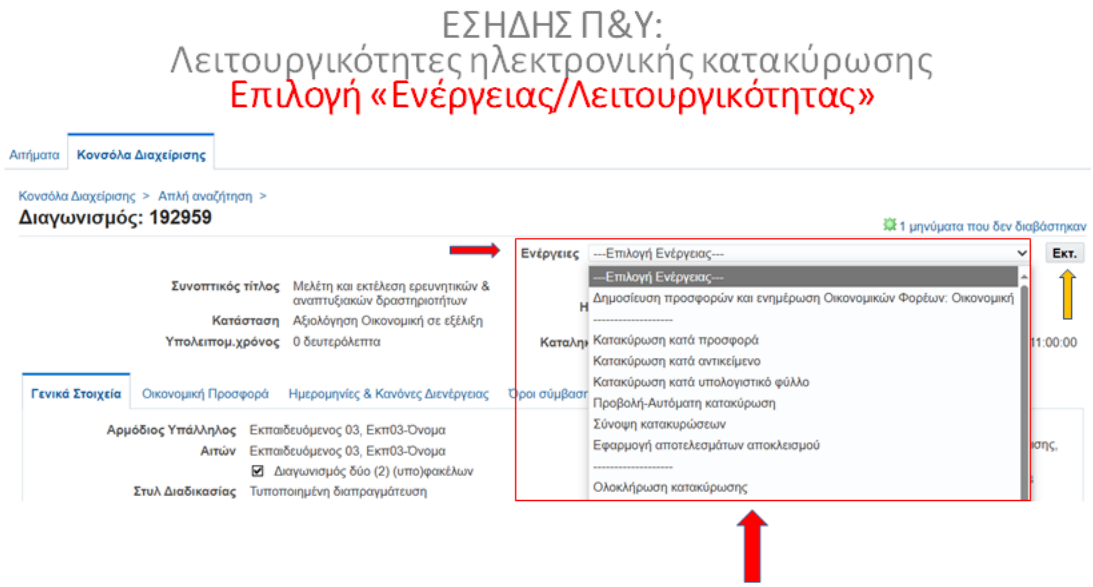

ΑΑ	ΟΝΟΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟΥ	ΜΟΡΦΟΤΥΠΟΣ ΑΡΧΕΙΟΥ	Περιοχή	Ημ/νία επισύναψης / ΑΑ Υποβολής / Ημ/νία Επικοινωνίας	Επωνυμία Οικ. Φορέα / (Θέμα Επικοινωνίας/Αποστολέας)
3	Διακήρυξη Α 18_23.pdf	ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ	2023-09-28 12:26:59 Διακήρυξη	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 10:37	
4	ΕΕΕΣ.pdf	ΕΕΕΣ	Σε μορφή PDF	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 10:38	
5	ΕΕΕΣ.xml	ΕΕΕΣ	Σε μορφή XML	XML	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 10:39	
12	Supplier_Quote_010424.pdf	ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ	2024-04-01 11:12:01	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 14:48	
13	ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	2024-04-01 15:01:36	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 15:05	
14	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.pdf	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	2024-04-01 15:01:24 ΣΤΟΙΧΕΙΑ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 15:06	
15	ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ	2024-04-01 14:58:57 ΑΠΟΦΑΣΗ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	01/04/24 15:06	
1	ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ.pdf	ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ	2024-04-01 10:40:47 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 10:39	
2	ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.pdf	ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	2024-04-01 11:12:08 ΟΡΙΣΜΟΣ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 10:43	
6	ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΔΕΞΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΔΕΞΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ	2024-04-01 14:57:39 ΑΠΟΦΑΣΗ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 11:16	
7	ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ.pdf	ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ	2024-03-26 17:53:20 ΑΠΟΦΑΣΗ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 11:26	
8	ΠΡΑΚΤΙΚΟ 1.pdf	ΠΡΑΚΤΙΚΟ 1	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΚ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 11:27	
9	ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2.pdf	ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 11:28	
10	ΠΡΑΚΤΙΚΟ 3.pdf	ΠΡΑΚΤΙΚΟ 3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΚ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ	PDF	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 11:28	
11	ΔΙΚ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ.zip	ΔΙΚ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ	2024-04-02 11:30:14 ΔΙΚ	ZIP	Διαγωνιστική Διαδικασία	02/04/24 11:31	
16	ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.pdf	2024-04-01 11:08:58 ΤΕΧΝΙΚΗ	2024-04-01 10:41:11 ΤΕΧΝΙΚΗ	PDF	Προσφορά	352980	VENDOR001
24	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	2024-04-01 11:09:07 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ	2024-04-01 10:41:11 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ	PDF	Προσφορά	352980	VENDOR001
17	ΕΕΕΣ.pdf	2024-04-01 11:09:17 ΕΕΕΣ.pdf	2024-04-01 10:40:47 ΕΕΕΣ.pdf (Size	PDF	Προσφορά	352980	VENDOR001
18	Supplier_Quote_010424.pdf	ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	2024-04-01 11:12:01	PDF	Προσφορά	352980	VENDOR001
25	Supplier_Offer_Value_010424.pdf	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	2024-04-01 11:12:08	PDF	Προσφορά	352980	VENDOR001
19	ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.pdf	ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	2024-04-01 10:41:11 ΤΕΧΝΙΚΗ	PDF	Προσφορά	352981	VENDOR002
20	ΕΕΕΣ.pdf	ΕΕΕΣ	2024-04-01 10:40:47 ΕΕΕΣ.pdf (Size	PDF	Προσφορά	352981	VENDOR002
26	Supplier_Offer_Value_010424 (1).pdf	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	2024-04-01 14:56:18	PDF	Προσφορά	352981	VENDOR002
21	Supplier_Quote_010424 (2).pdf	ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	2024-04-01 14:58:57	PDF	Προσφορά	352981	VENDOR002
22	ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.pdf	2024-04-01 15:00:17 ΤΕΧΝΙΚΗ	2024-04-01 10:41:11 ΤΕΧΝΙΚΗ	PDF	Προσφορά	352982	VENDOR003
23	Supplier_Quote_010424 (3).pdf	ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	2024-04-01 15:01:24	PDF	Προσφορά	352982	VENDOR003
27	Supplier_Offer_Value_010424 (2).pdf	ΟΙΚ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	2024-04-01 15:01:36	PDF	Προσφορά	352982	VENDOR003
28	Supplier_Quote_010424.pdf	ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΩΝ	2024-04-01 11:12:01	PDF	Επικοινωνία	01/04/24 14:51	Αίτημα Συμπληρωματικών
29	ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ.pdf	2024-04-01 14:53:10 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	2024-04-01 10:40:47 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	PDF	Επικοινωνία	01/04/24 14:53	Προδικαστική προσφυγή /Ένσταση /
30	ΠΑΡΑΒΟΛΟ.pdf	2024-04-01 14:53:19 ΠΑΡΑΒΟΛΟ.pdf	2024-04-01 10:40:47 ΠΑΡΑΒΟΛΟ.pdf	PDF	Επικοινωνία	01/04/24 14:53	Προδικαστική προσφυγή /Ένσταση /
31	ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ.pdf	ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ	2024-04-01 14:57:38 ΠΟΙΝΙΚΟ	PDF	Επικοινωνία	02/04/24 11:20	Ακυρολογητικά πορισματικού αναβάτου /
32	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ.xls	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ	2024-03-26 09:21:21 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ	XLS	Επικοινωνία	02/04/24 11:20	Ακυρολογητικά πορισματικού αναβάτου /
33	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ.pdf	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ	2024-04-01 11:12:01 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	PDF	Επικοινωνία	02/04/24 11:21	Ακυρολογητικά πορισματικού αναβάτου /
34	ΑΙΤΗΜΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ	ΑΙΤΗΜΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ	2024-03-22 11:35:44 ΑΙΤΗΜΑ	PDF	Επικοινωνία	02/04/24 11:45	Ορκωτό Συνέδριο / Αποστολέας:
35	Πίνακας συνημμένων αρχείων Φακ_02	ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ	2024-04-02 11:33:43	XLS	Επικοινωνία	02/04/24 11:45	Ορκωτό Συνέδριο / Αποστολέας:
36	test.txt	2024-06-12 08:27:47 test.txt	2022-08-12 10:15:47 test.txt (Size :6)		Επικοινωνία	12/06/24 8:27	ΔΟΚΙΜΗ ΜΕ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ /
37	test.txt	2024-06-12 08:30:06 test.txt	2022-08-12 10:15:47 test.txt (Size :6)		Επικοινωνία	12/06/24 8:30	ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ / Αποστολέας:

Εικόνα 376: Εκτύπωση: "Πίνακας συνημμένων αρχείων Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης"

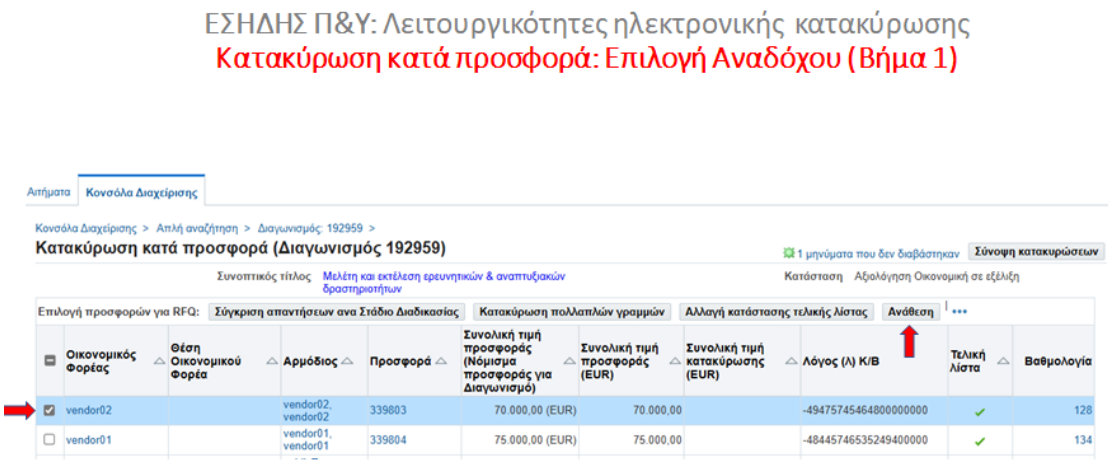
16.6.6 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Ο χειριστής του διαγωνισμού προχωρά στην ηλεκτρονική κατακύρωση στο σύστημα επιλέγοντας από το μενού επιλογών (drop-down list) «Ενέργειες» μία από τις παρακάτω εναλλακτικές μεθόδους κατακύρωσης ανάλογα με τον αριθμό των ειδών ή/και τμημάτων: Κατακύρωση κατά προσφορά, Κατακύρωση κατά αντικείμενο, Κατακύρωση μέσω υπολογιστικού φύλλου.

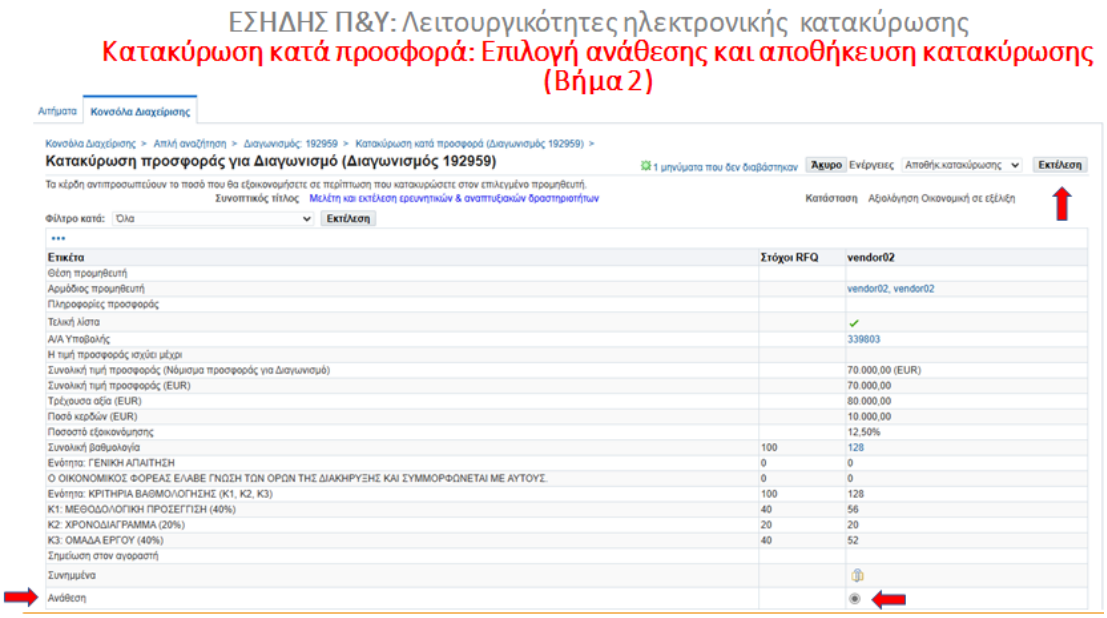
Εικόνα 377: Επιλογή Ενέργειας Κατακύρωσης

Η ενέργεια «Κατακύρωση κατά προσφορά» προτείνεται όταν θα υπογραφεί η Σύμβαση με έναν ανάδοχο. Κατόπιν, ο χειριστής επιλέγει τον ανάδοχο και κατόπιν προχωρά στην «Ανάθεση».

Εικόνα 378: Κατακύρωση κατά προσφορά: Επιλογή Αναδόχου (Βήμα 1)

Στην οθόνη που ακολουθεί ο χειριστής επιλέγει το radio button «Ανάθεση» και εκτελεί την ενέργεια «Αποθήκευση κατακύρωσης».

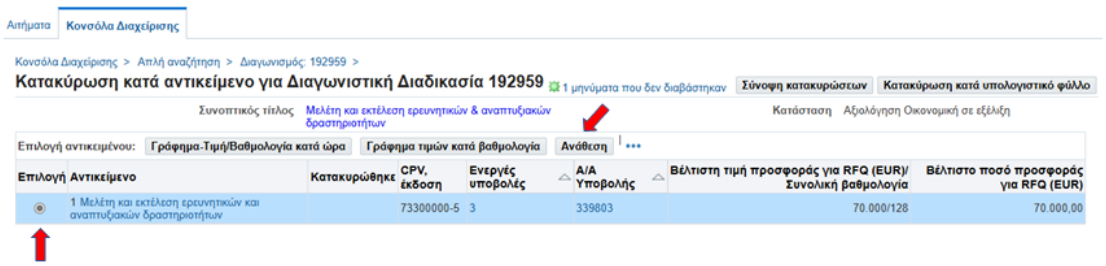
Εικόνα 379: Κατακύρωση κατά προσφορά: Επιλογή ανάθεσης και αποθήκευση κατακύρωσης (Βήμα 2)

16.6.7 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΚΑΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Η «Κατακύρωση κατά αντικείμενο» προτείνεται όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός ανάδοχοι στους οποίους θα κατακυρωθούν διαφορετικά είδη. Ο χειριστής του διαγωνισμού καταρχήν επιλέγει «Κατακύρωση κατά αντικείμενο» από το drop-down list Ενέργειες. Στην συνέχεια επιλέγει το radio button της εκάστοτε γραμμής (επιμέρους αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης) και κατόπιν προχωρά στην «Ανάθεση».

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Λειτουργικότητες ηλεκτρονικής κατακύρωσης

Κατακύρωση κατά αντικείμενο : Επιλογή «Γραμμής» (Βήμα 1)

Εικόνα 380: Κατακύρωση κατά αντικείμενο : Επιλογή «Γραμμής» (Βήμα 1)

Αφού επιλέξει το check-box που αντιστοιχεί στον ανάδοχο, ο χειριστής καταχωρίζει την κατακυρωθείσα ποσότητα στο αντίστοιχο πεδίο και προχωρά στην «Αποθήκευση Κατακύρωσης».

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Λειτουργικότητες ηλεκτρονικής κατακύρωσης

Κατακύρωση κατά αντικείμενο : Επιλογή Αναδόχου, καταχώρηση ποσότητας κατακύρωσης και αποθήκευση κατακύρωσης (Βήμα 2)

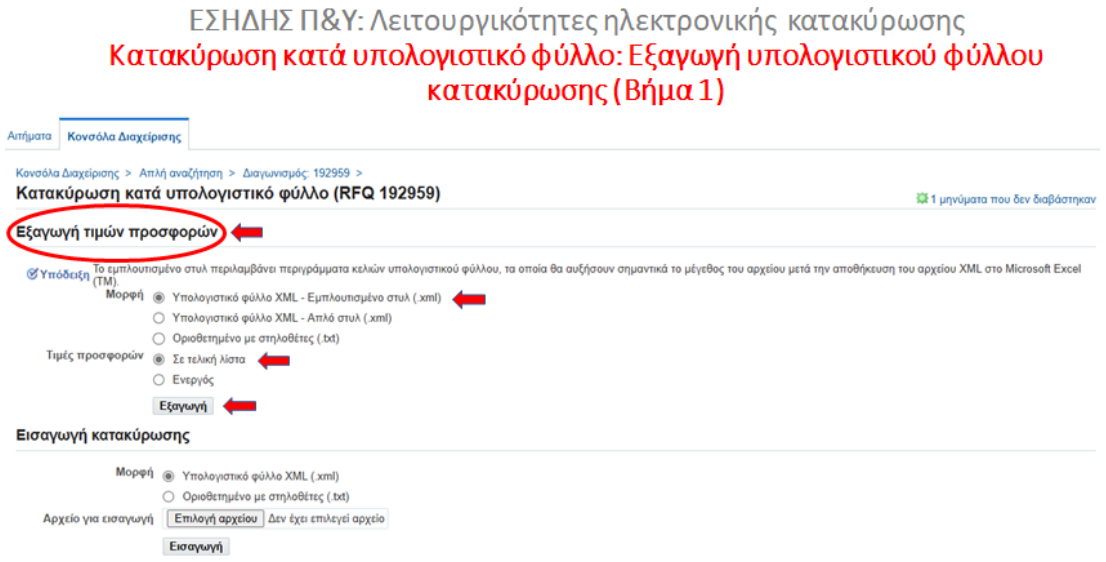

Εικόνα 381: Κατακύρωση κατά αντικείμενο : Επιλογή Αναδόχου, καταχώρηση ποσότητας κατακύρωσης και αποθήκευση κατακύρωσης (Βήμα 2)

16.6.8 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΜΕΣΩ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ο εν λόγω τρόπος κατακύρωσης προτείνεται όταν υπάρχουν πολλοί ανάδοχοι στους οποίους κατακυρώνονται πολλά διαφορετικά είδη. Ως εκ τούτου, προκύπτει η ανάγκη να εφαρμοστεί η κατακύρωση μέσω ενός εύχρηστου εργαλείου όπως αυτό του Excel.

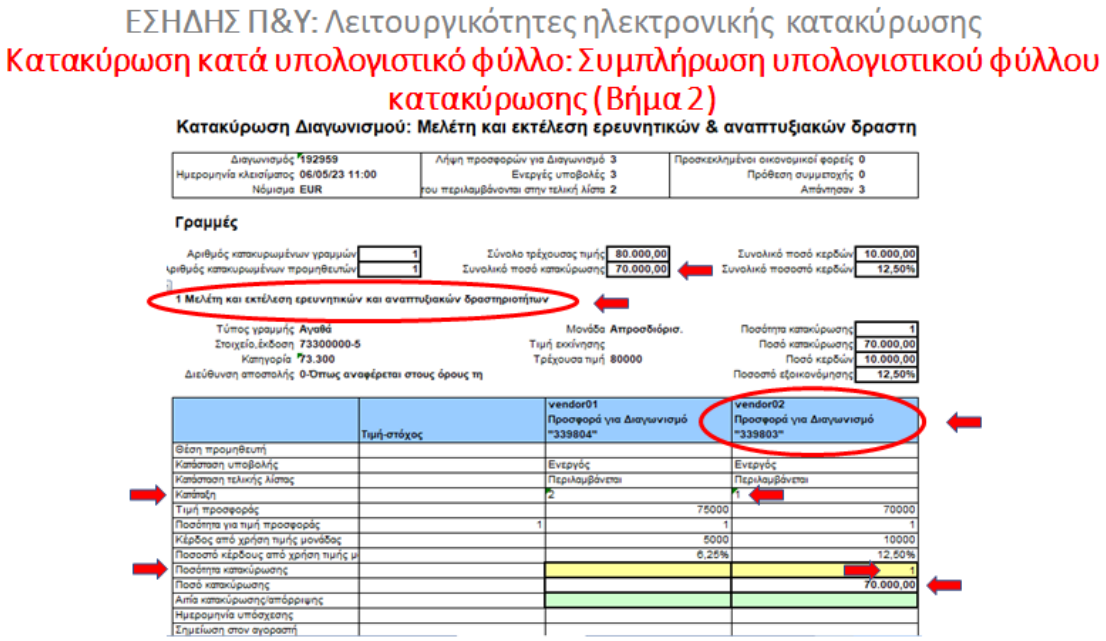
Αφού επιλέξει «Κατακύρωση μέσω υπολογιστικού φύλλου» από το drop-down list Ενέργειες, ο χειριστής κατευθύνεται στην ενότητα «Εξαγωγή τιμών προσφορών». Παρατηρεί ότι η «Μορφή» του αρχείου είναι ήδη προεπιλεγμένη από το σύστημα σε «Υπολογιστικό φύλλο XML - Εμπλουτισμένο στυλ (.xml)». Επίσης, το πεδίο «Τιμές προσφορών» είναι ήδη προεπιλεγμένο από το σύστημα στην τιμή «Σε τελική λίστα». Αποδεχόμενος τις εν λόγω ("default") παραμετροποιήσεις του συστήματος, ο χειριστής προχωρά στην «Εξαγωγή».

Εικόνα 382: Κατακύρωση κατά υπολογιστικό φύλλο: Εξαγωγή υπολογιστικού φύλλου κατακύρωσης (Βήμα 1)

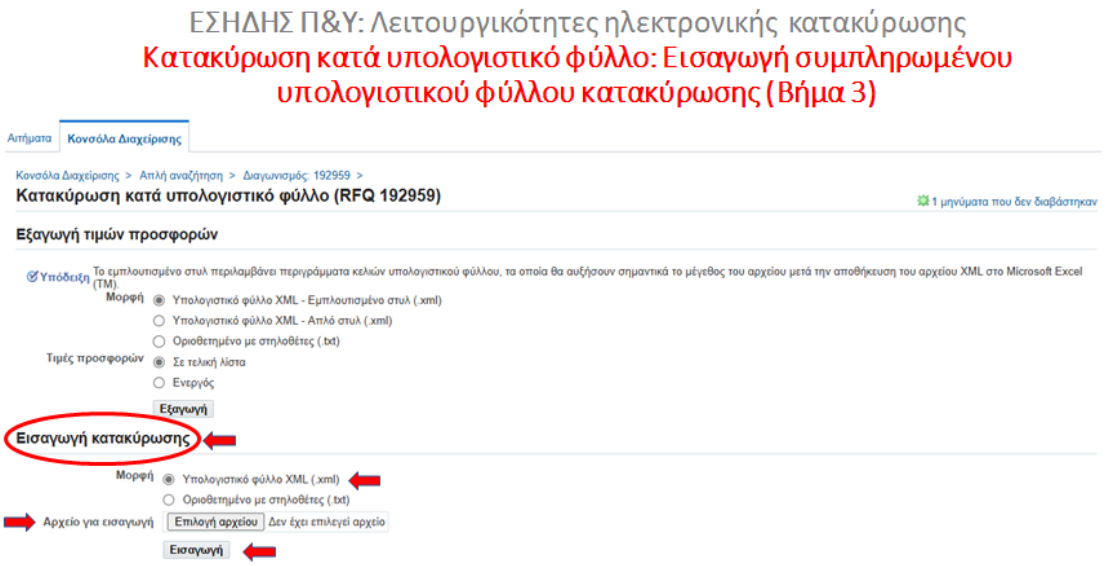
Στη συνέχεια ο χειριστής συμπληρώνει το υπολογιστικό φύλλο. Παρατηρεί ότι υπάρχει μία γραμμή, εν προκειμένω Γραμμή 1: «Μελέτη και εκτέλεση ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων». Παρατηρεί ότι ο vendor 02 (προσφορά με Α/Α Συστήματος 339803) είναι ο 1ος στην κατάταξη. Συμπληρώνει μόνο το κίτρινο κελί

στη αντίστοιχη στήλη του Αναδόχου. Συγκεκριμένα καταχωρίζει στο κελί «Ποσότητα Κατακύρωσης» την ίδια ποσότητα που αναγράφεται στο κελί «Ποσότητα για τιμή προσφοράς» (στην προκειμένη καταχωρίζει τη μονάδα «1»).

Εικόνα 383: Κατακύρωση κατά υπολογιστικό φύλλο: Συμπλήρωση υπολογιστικού φύλλου κατακύρωσης (Βήμα 2)

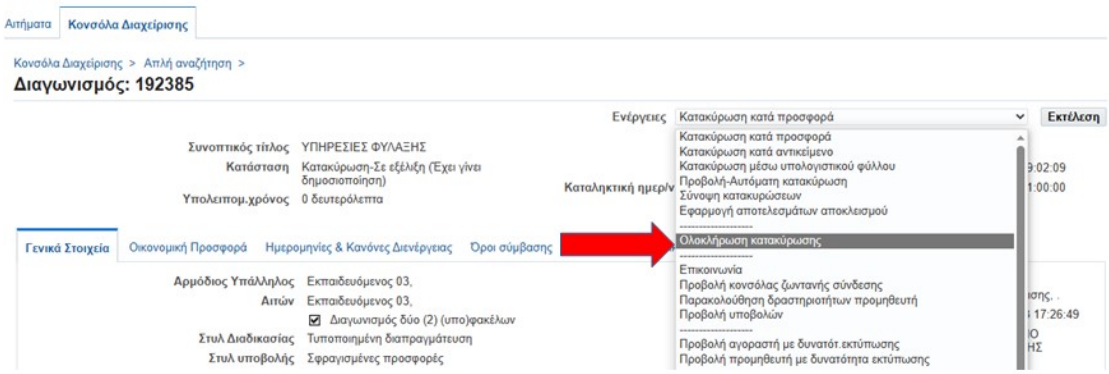
Κατόπιν, ο χειριστής αποθηκεύει το αρχείο excel προκειμένου να το εισάγει στο σύστημα. Μέσω του drop-down list Ενέργειες, ο χειριστής επιλέγει «Κατακύρωση μέσω υπολογιστικού φύλλου» και επανέρχεται στην παρακάτω οθόνη όπου κατευθύνεται στην ενότητα «Εισαγωγή κατακύρωσης». Παρατηρεί ότι η «Μορφή» του αρχείου είναι ήδη προεπιλεγμένη από το σύστημα σε «Υπολογιστικό φύλλο XML (.xml)». Αποδεχόμενος την εν λόγω (“default”) παραμετροποίηση του συστήματος, ο χειριστής προχωρά στην αναζήτηση του αρχείου που είχε αποθηκεύσει νωρίτερα επιλέγοντας το button «Επιλογή αρχείου». Τέλος, προχωρά στην «Εισαγωγή».

Εικόνα 384: Κατακύρωση κατά υπολογιστικό φύλλο: Εισαγωγή συμπληρωμένου υπολογιστικού φύλλου κατακύρωσης (Βήμα 3)

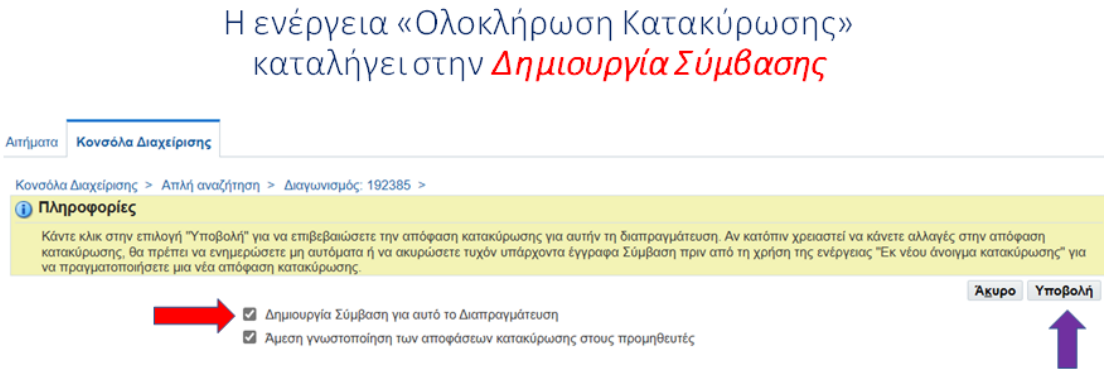
16.6.9 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗΣ

Η ηλεκτρονική διαδικασία του διαγωνισμού ολοκληρώνεται μέσω του μενού επιλογών drop-down list «Ενέργειες» όπου ο χειριστής επιλέγει την ενέργεια «Ολοκλήρωση Κατακύρωσης».

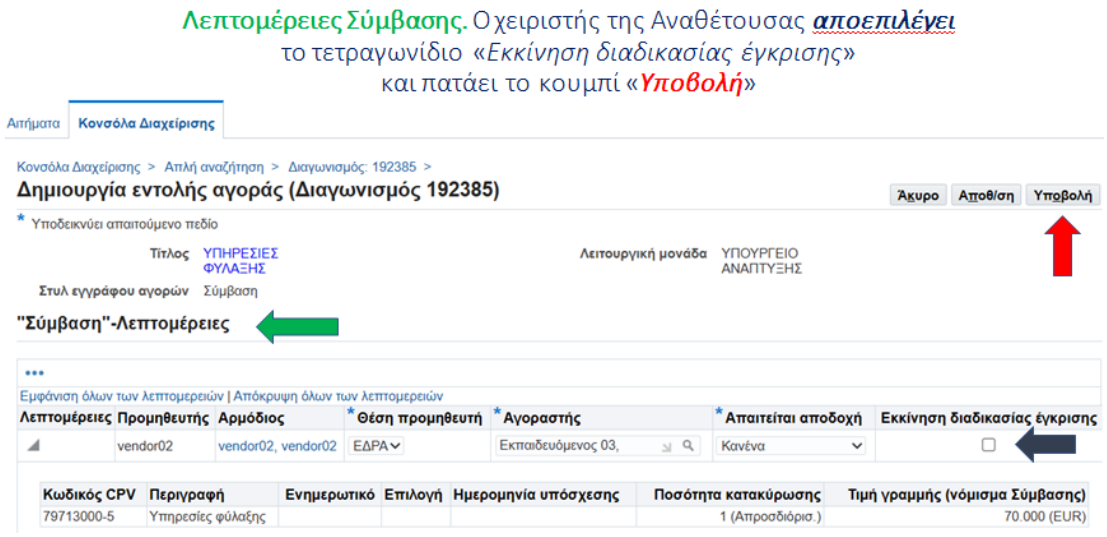
Εικόνα 385: Ενέργεια «Ολοκλήρωση Κατακύρωσης»

Η ενέργεια «Ολοκλήρωση Κατακύρωσης» καταλήγει στην δημιουργία ηλεκτρονικής σύμβασης εφόσον ο χειριστής επιλέξει το σχετικό 1ο check-box που φαίνεται στην παρακάτω οθόνη.

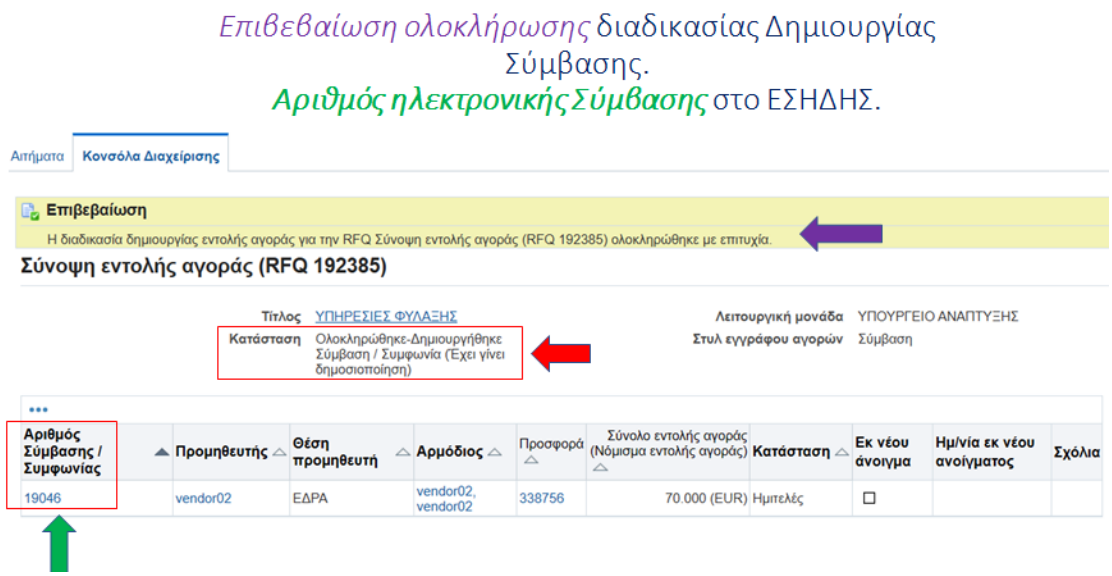
Εικόνα 386: Δημιουργία Σύμβασης & αποστολή ειδοποίησης (notification)

Παράλληλα, ο χειριστής μπορεί να επιλέξει και το 2ο check-box περί άμεσης αποστολής ειδοποίησης (notification) στην ενότητα «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» των συμμετεχόντων με την οποία ουσιαστικά εκείνοι ενημερώνονται ότι ο διαγωνισμός ολοκληρώθηκε. Ο χειριστής επιλέγει το button «Υποβολή» προκειμένου να οδηγηθεί στην επόμενη φόρμα του συστήματος που αφορά τις «Λεπτομέρειες Σύμβασης».

Εικόνα 387: Λεπτομέρειες Σύμβασης

Ο χειριστής αποεπιλέγει το check-box περί «Εκκίνησης διαδικασίας έγκρισης» και εκτελεί έναν τελικό έλεγχο της αντιστοιχίας μεταξύ των αναδόχων και των συμβατικών ποσών και ποσοτήτων. Στη συνέχεια επιλέγει το button «Υποβολή». Από το σύστημα έρχεται η επιβεβαίωση της ολοκλήρωσης της διαδικασίας δημιουργίας ηλεκτρονικής σύμβασης. Παράλληλα, το σύστημα αποδίδει έναν Αύξων Αριθμό Ηλεκτρονικής Σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ για κάθε σύμβαση.

Εικόνα 388: Επιβεβαίωση ολοκλήρωσης & απόδοση Αριθμού ηλεκτρονικής Σύμβασης

16.6.10 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Η παρούσα μελέτη περίπτωσης αποτυπώνει τις ενέργειες που εκτελεί ο χειριστής του διαγωνισμού κατά το στάδιο της κατακύρωσης, δηλαδή, μετά την έκδοση της Απόφασης του Αποφαινόμενου Οργάνου της Αναθέτουσας Αρχής περί έγκρισης των πρακτικών αξιολόγησης της Επιτροπής Διαγωνισμού (Δικαιολογητικά/Τεχνική/Οικονομική). Παρουσιάζονται κατά σειρά οι εξής ροές εργασιών: α) η πρόσκληση του προσωρινού Αναδόχου για υποβολή Δικαιολογητικών Κατακύρωσης μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», β) η παραλαβή των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» και γ) οι επικοινωνιακές ροές και «συστημικές» ενέργειες που εκτελεί ο χειριστής κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 105 περί «Κατακύρωσης - σύναψης σύμβασης». Σημειώνεται ότι, η διαδικασία που περιγράφεται αφορά σε διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα προσφορά μόνο βάσει τιμής.

Έχοντας παραλάβει την «Απόφαση Έγκρισης Πρακτικών» («Απόφαση Προσωρινού Αναδόχου») ο χειριστής της Αναθέτουσας ξεκινά την διαδικασία του Άρθρου 103 του

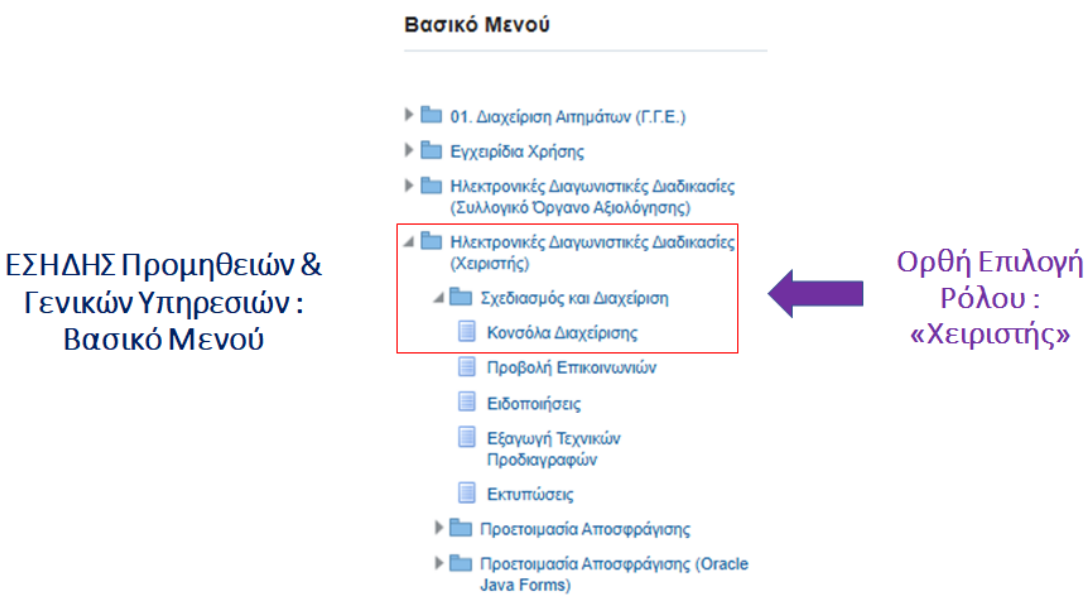
Ν.4412/16 προσκαλώντας ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης.

Ο χειριστής εισέρχεται στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ.

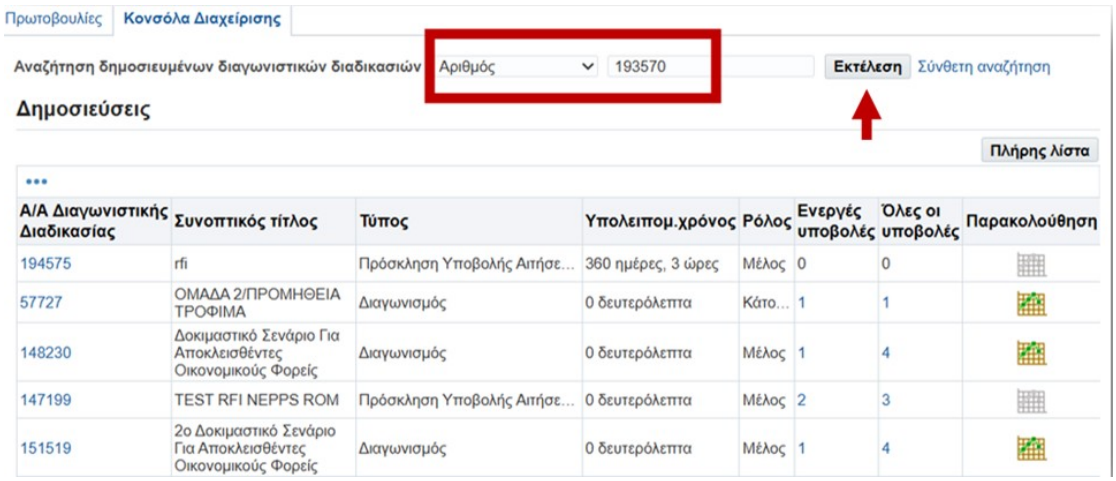
Εικόνα 389: Είσοδος στο σύστημα

Από την Αρχική Σελίδα μεταβαίνει στην Κονσόλα Διαχείρισης επιλέγοντας τον ρόλο «Χειριστής».

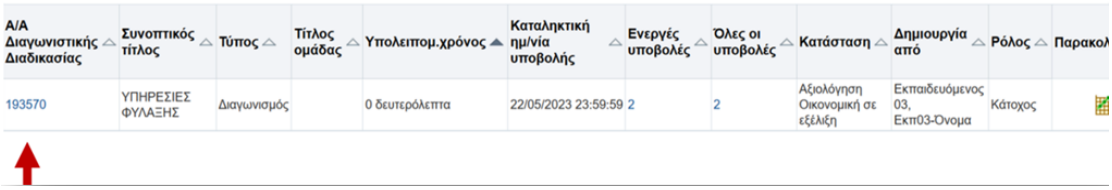
Εικόνα 390: Επιλογή «ρόλου» και μετάβαση στην Κονσόλα Διαχείρισης

Από στην Κονσόλα Διαχείρισης ο χειριστής αναζητά τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό μέσω του πεδίου «Αναζήτηση δημοσιευμένων διαγωνιστικών διαδικασιών» επιλέγοντας «Αριθμός» ως παράμετρο αναζήτησης και πληκτρολογώντας τον Α/Α Συστήματος του διαγωνισμού. Στη συνέχεια επιλέγει «Εκτέλεση».

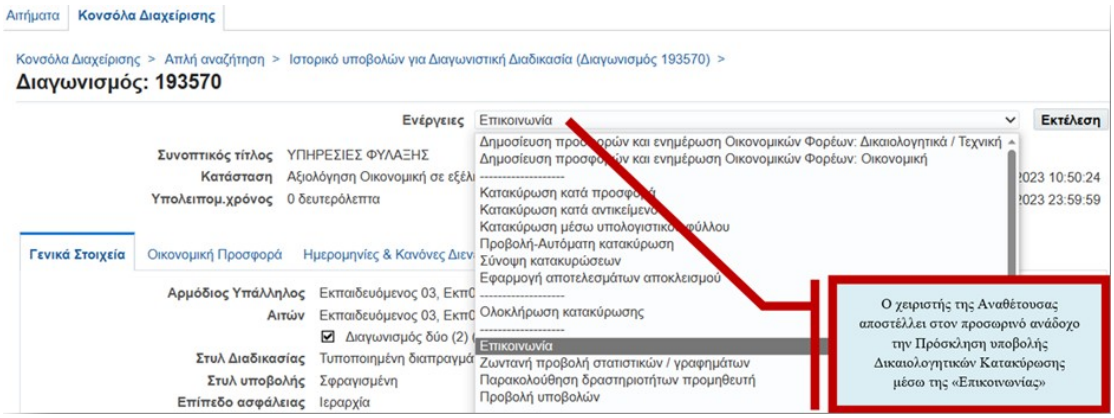
Εικόνα 391: Αναζήτηση ηλεκτρονικού διαγωνισμού

Το σύστημα φέρνει την παρακάτω οθόνη όπου ο χειριστής εισέρχεται στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό επιλέγοντας το σχετικό Α/Α Συστήματος.

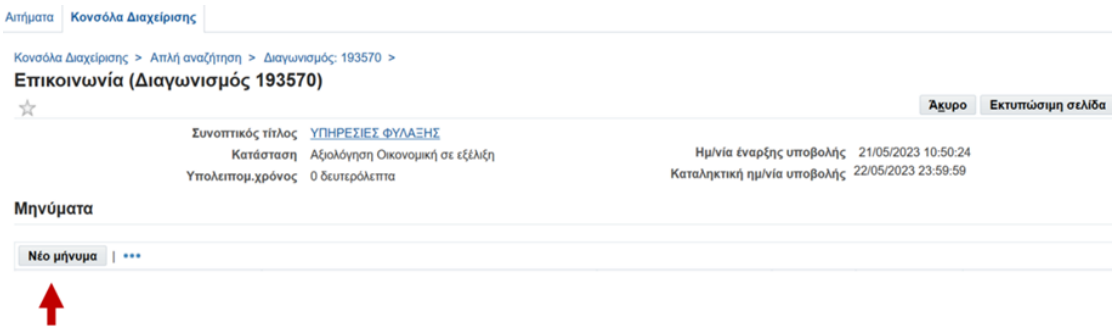
Εικόνα 392: Είσοδος στον διαγωνισμό

Μέσω του drop-down list Ενέργειες, ο χειριστής επιλέγει την ενέργεια «Επικοινωνία» και «Εκτέλεση».

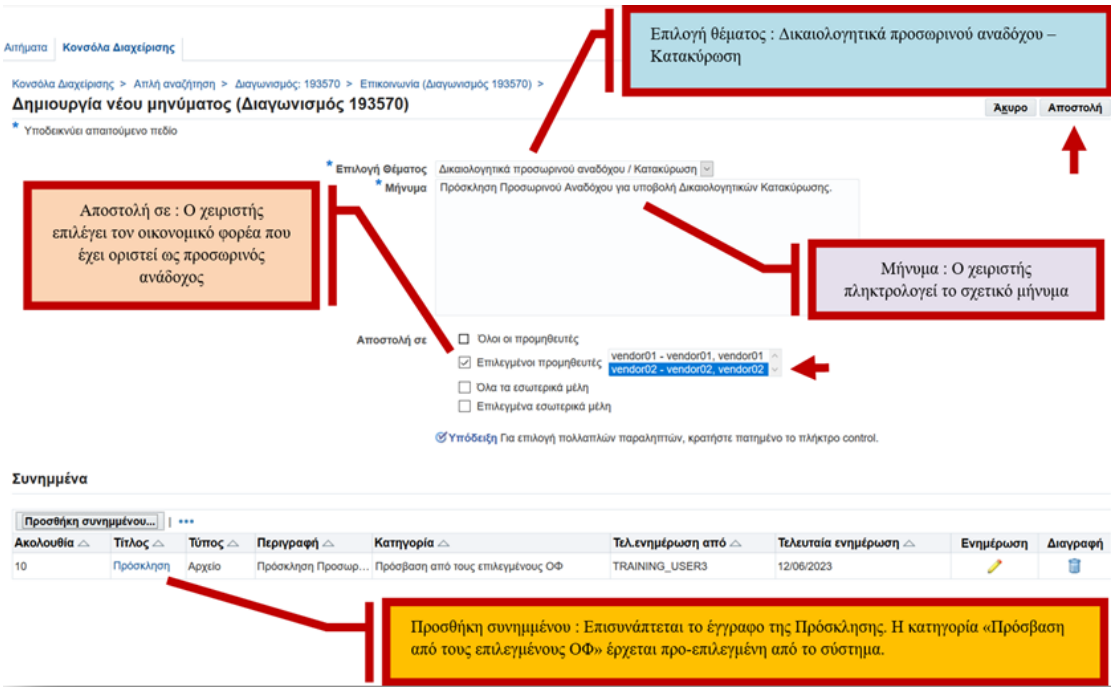
Εικόνα 393: Είσοδος στο πεδίο Επικοινωνίας

Ο χειριστής επιλέγει «Νέο μήνυμα».

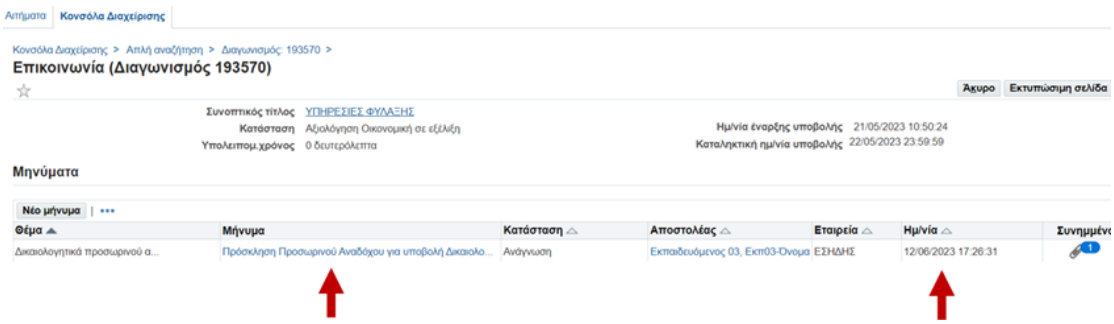
Εικόνα 394: Ο χειριστής επιλέγει Νέο Μήνυμα

Ο χειριστής συμπληρώνει τα στοιχεία μηνύματος και αφού προσθέσει το συνημμένο προχωρά στην «Αποστολή».

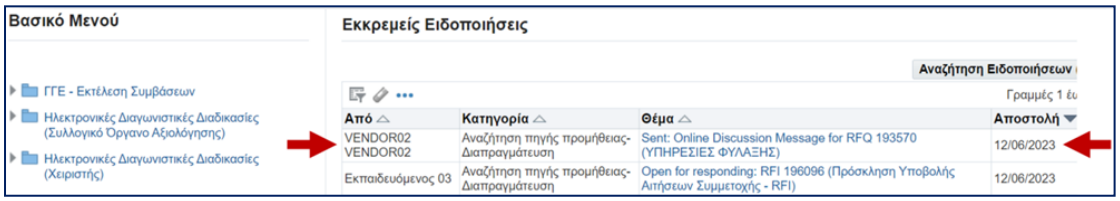
Εικόνα 395: Σύνταξη μηνύματος Πρόσκλησης και Αποστολή

Ο χειριστής επιβεβαιώνει την αποστολή του μηνύματος.

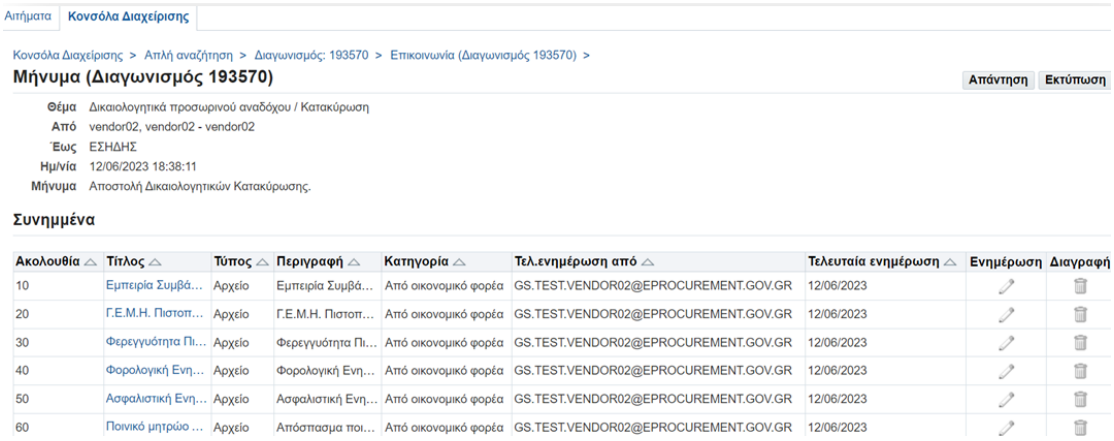
Εικόνα 396: Ο χειριστής επιβεβαιώνει την αποστολή του μηνύματος Πρόσκλησης

Εφόσον ολοκληρωθεί η αποστολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης από πλευράς προσωρινού αναδόχου, ο χειριστής του διαγωνισμού λαμβάνει μία ενημερωτική ειδοποίηση (notification) στο πεδίο «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις» της Αρχικής Σελίδας.

Εικόνα 397: Εισερχόμενη ειδοποίηση (notification) στο πεδίο «Εκκρεμείς Ειδοποιήσεις»

Ο χειριστής ενημερώνει τον Πρόεδρο της Επιτροπής Διαγωνισμού για την παραλαβή των δικαιολογητικών ώστε να προχωρήσει στον έλεγχο αυτών. Τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού φροντίζουν όπως παραλάβουν μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνία» τα ηλεκτρονικά Δικαιολογητικά Κατακύρωσης (και τα τυχόν πρωτότυπα έντυπα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί στο πρωτόκολλο της Υπηρεσίας σε κλειστό φάκελο εντός 3 ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής).

Εικόνα 398: Παραλαβή των ηλεκτρονικών Δικαιολογητικών Κατακύρωσης

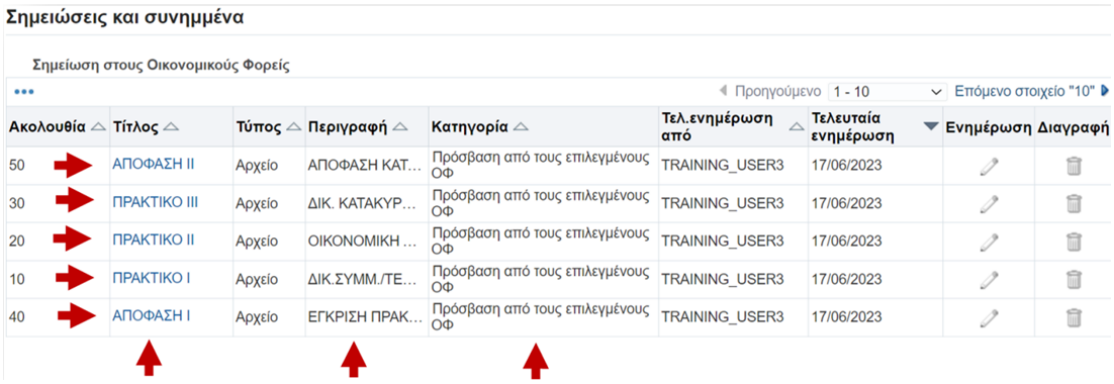
Η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει το Πρακτικό επί των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης και το διαβιβάζει στο χειριστή του διαγωνισμού μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία». Έχοντας λάβει το εν λόγω Πρακτικό, ο χειριστής ακολουθεί όλες τις διοικητικές διαδικασίες για την έκδοση της Απόφασης Κατακύρωσης από το Αποφαινόμενο Όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Για τους διαγωνισμούς «μόνο βάσει τιμής», η απόφαση κατακύρωσης συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη στην οποία ενσωματώνονται τα αποτελέσματα του σταδίου

αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής/τεχνικής προσφοράς, της οικονομικής προσφοράς και του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Για τους διαγωνισμούς «μόνο βάσει τιμής» τα σχετικά βήματα που εκτελεί ο χειριστής του διαγωνισμού έχουν ως εξής:

Βήμα 1ο: Ανάρτηση Διοικητικών Πράξεων στον ηλεκτρονικό χώρο «Σημειώσεις και Συνημμένα»

Ο χειριστής της Αναθέτουσας επισυνάπτει τις Αποφάσεις και τα Πρακτικά στην Ενότητα της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» με κατηγορία συνημμένου «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ».

Εικόνα 399: Ανάρτηση Διοικητικών Πράξεων στην ενότητα Σημειώσεις και Συνημμένα με την ένδειξη «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ»

Βήμα 2ο: Μεταφορά εγγράφων από το χώρο της «Επικοινωνίας» στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού

Ο χειριστής μεταφέρει στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού τα όποια έγγραφα υποβλήθηκαν από τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» κατά το στάδιο της αξιολόγησης των δικαιολογητικών/τεχνικών/οικονομικών (στα πλαίσια της εφαρμογής των οριζόμενων στο άρθρο 102 του ν.4412/16 περί «Συμπλήρωσης - αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών»). Ο χειριστής μεταφορτώνει («κατεβάζει») από το χώρο της

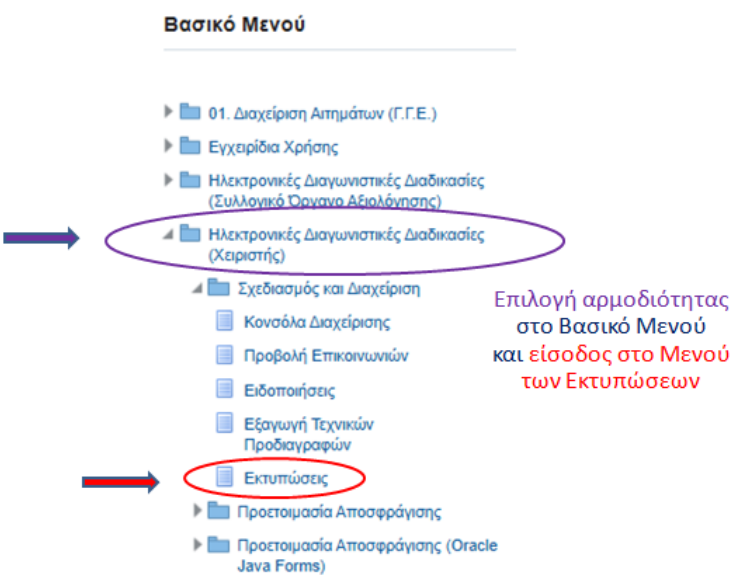
«Επικοινωνίας τα εν λόγω έγγραφα στον υπολογιστή του και στη συνέχεια τα προσθέτει στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» με κατηγορία «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ».

Παρομοίως, ο χειριστής μεταφέρει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης (πλην εκείνων που έχουν κριθεί «εμπιστευτικά») του προσωρινού αναδόχου από το χώρο της «Επικοινωνίας στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού (με κατηγορία «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ»). Ομαδοποιεί και συμπιέζει το σύνολο των ηλεκτρονικών αρχείων σε ένα αρχείο με μορφότυπο ZIP ή RAR και όνομα «Δικαιολογητικά Κατακύρωσης Αναδόχου».

Εναλλακτικά, ο χειριστής μπορεί να κάνει χρήση της εκτύπωσης «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό (Α.Α.)», η οποία μεταφέρει μαζικά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του αναδόχου στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» με κατηγορία «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ».

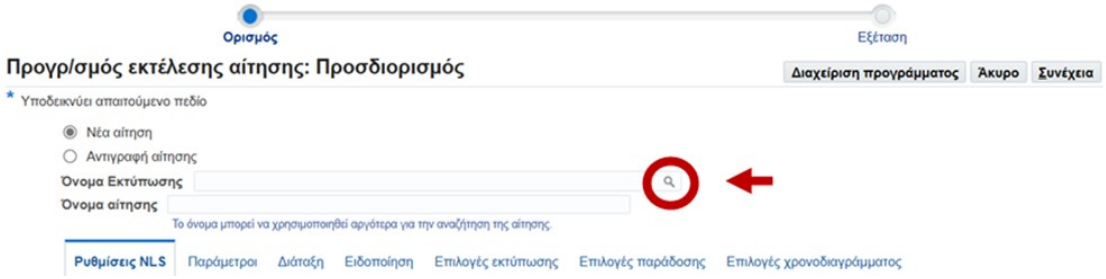
Προκειμένου να εξάγει την εν λόγω εκτύπωση, ο χειριστής ακολουθεί τον εξής βηματισμό:

Από το Βασικό μενού ο Χειριστής ακολουθεί τη διαδρομή Ηλεκτρονικές Διαγωνιστικές Διαδικασίες (Χειριστής) → Σχεδιασμός και Διαχείριση → Εκτυπώσεις.

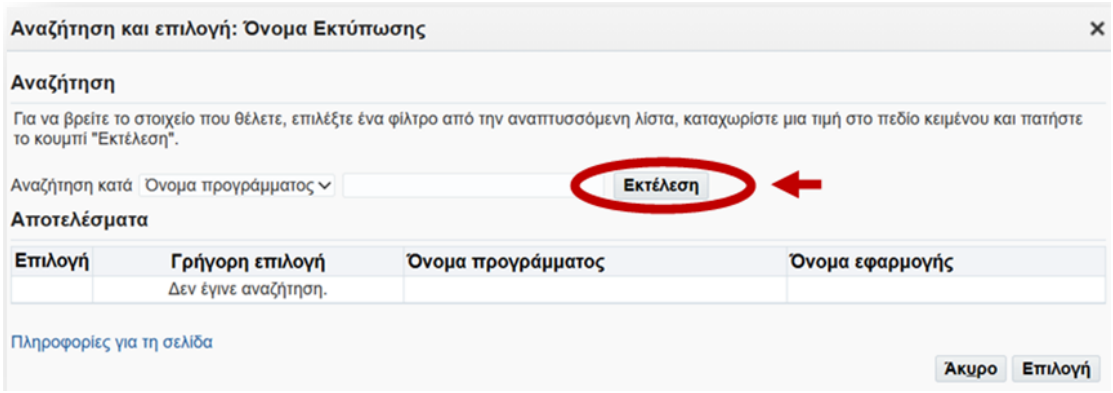
Εικόνα 400: Είσοδος στην λειτουργικότητα "Εκτυπώσεις"

Ο χρήστης αναζητά την εκτύπωση που επιθυμεί, μέσω του σχετικού icon («φακός αναζήτησης»).

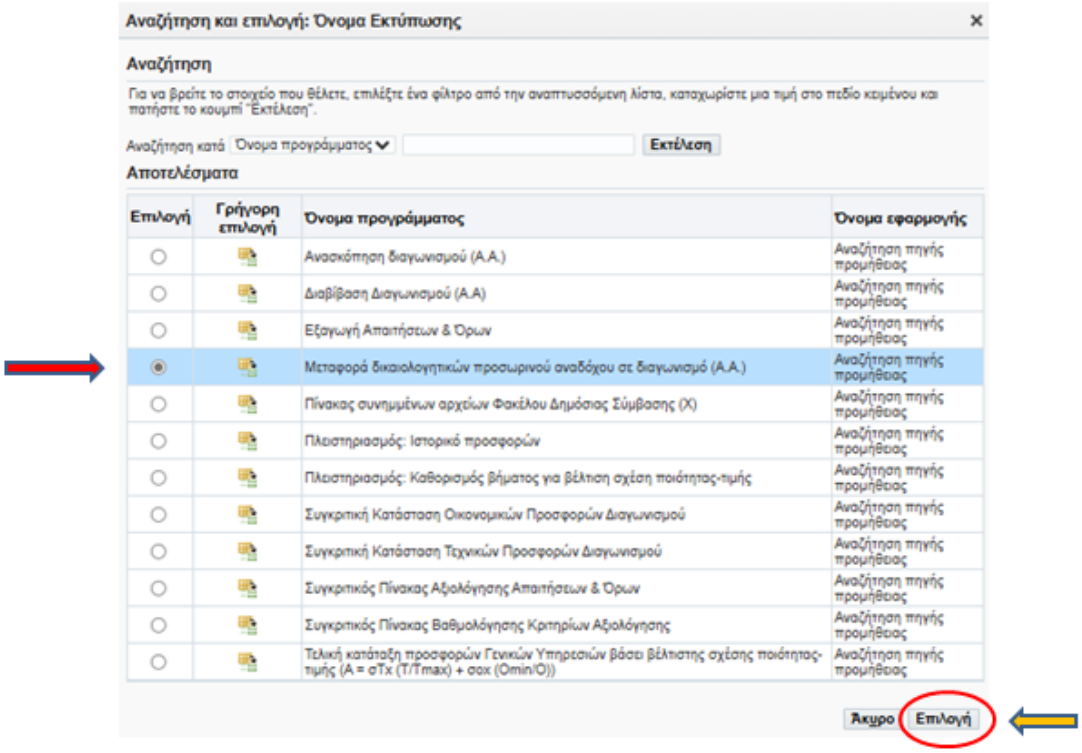
Εικόνα 401: Αναζήτηση της Εκτύπωσης (Βήμα 1)

Στην οθόνη που ακολουθεί, ο χρήστης επιλέγει το button «Εκτέλεση», προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αναζήτηση.

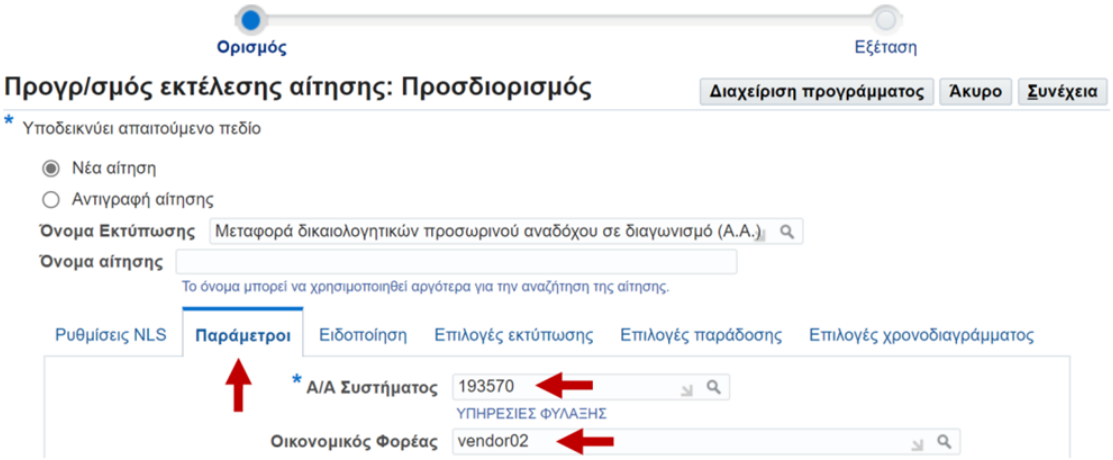
Εικόνα 402: Αναζήτηση της Εκτύπωσης (Βήμα 2)

Σημείωση: Η εκτέλεση της αναζήτησης χωρίς κριτήρια επιστρέφει το σύνολο των διαθέσιμων προγραμμάτων εκτύπωσης.

Εικόνα 403: Επιλογή εκτύπωσης «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό (Α.Α.)

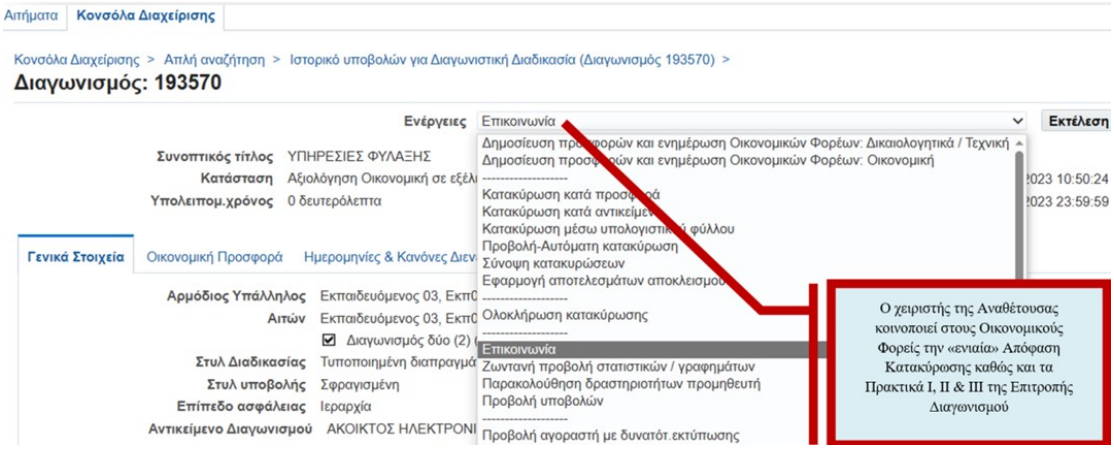
Για την εξαγωγή της συγκεκριμένης εκτύπωσης στην καρτέλα Παράμετροι θα πρέπει να αναζητηθεί ο διαγωνισμός (Α/Α Συστήματος) καθώς και ο οικονομικός φορέας (Ανάδοχος).

Εικόνα 404: Παράμετροι εκτύπωσης «Μεταφορά δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου σε διαγωνισμό (Α.Α.)

Βήμα 3ο: Κοινοποίηση Διοικητικών Πράξεων μέσω «Επικοινωνίας»

Στη συνέχεια, η Απόφαση Κατακύρωσης, η Απόφαση Έγκρισης Πρακτικών καθώς και τα Πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού κοινοποιούνται από τον χειριστή στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».

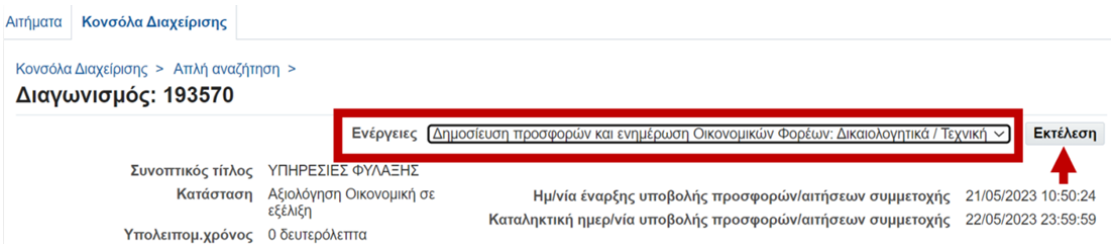

Εικόνα 405: Κοινοποίηση Απόφασης Κατακύρωσης και Πρακτικών στους συμμετέχοντες μέσω της «Επικοινωνίας»

Ο χειριστής μεριμνά όπως τους ενημερώσει στο παρόν μήνυμα, ότι τα Δικαιολογητικά Κατακύρωσης Αναδόχου έχουν αναρτηθεί στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα» της καρτέλας Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

Βήμα 4^{ο}: Δημοσίευση Προσφορών (Δικαιολογητικά/Τεχνική)

Στη συνέχεια, ο χειριστής επιλέγει «Δημοσίευση προσφορών και ενημέρωση Οικονομικών Φορέων: Δικαιολογητικά/Τεχνική» από το drop-down list Ενέργειες. Κατόπιν προχωρά στην «Εκτέλεση».

Εικόνα 406: Ενέργεια «Δημοσίευση προσφορών: Δικαιολογητικά/Τεχνική»

Ο χειριστής λαμβάνει το ακόλουθο επιβεβαιωτικό μήνυμα.

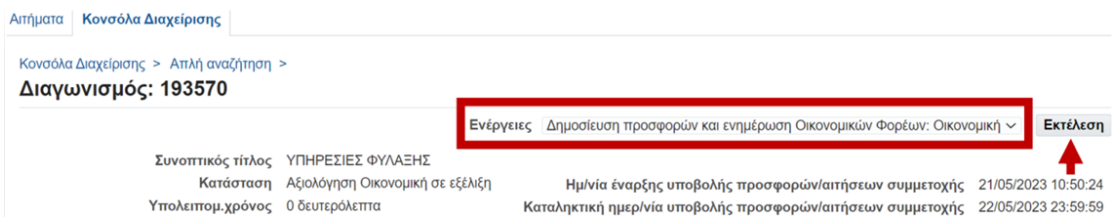

Εικόνα 407: Επιβεβαίωση και καταγραφή δημοσίευσης φακέλων Δικαιολογητικών/Τεχνικής

Παράλληλα, στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία του ηλεκτρονικού διαγωνισμού καταγράφεται ο ακριβής χρόνος δημοσίευσης των φακέλων Δικαιολογητικών και Τεχνικής Προσφοράς καθώς και τα στοιχεία του χρήστη που εκτέλεσε την ενέργεια της δημοσίευσης προσφορών.

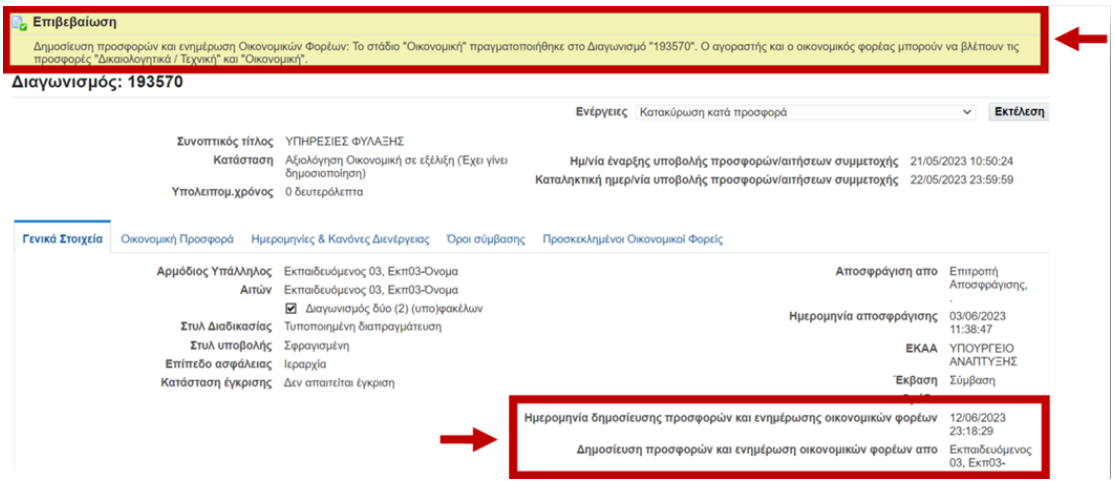
Βήμα 5^{ο} : Δημοσίευση Προσφορών (Οικονομική)

Στη συνέχεια, ο χειριστής επιλέγει «Δημοσίευση προσφορών και ενημέρωση Οικονομικών Φορέων: Οικονομική» από το drop-down list Ενέργειες. Κατόπιν προχωρά στην «Εκτέλεση».

Εικόνα 408: Ενέργεια «Δημοσίευση προσφορών: Οικονομική»

Ο χειριστής λαμβάνει το ακόλουθο επιβεβαιωτικό μήνυμα.

Εικόνα 409: Επιβεβαίωση και καταγραφή δημοσίευσης φακέλων Οικονομικής

Παράλληλα, στην καρτέλα του διαγωνισμού Γενικά Στοιχεία καταγράφεται ο ακριβής χρόνος δημοσίευσης των φακέλων Οικονομικής Προσφοράς καθώς και τα στοιχεία του χρήστη που εκτέλεσε την ενέργεια της δημοσίευσης προσφορών.

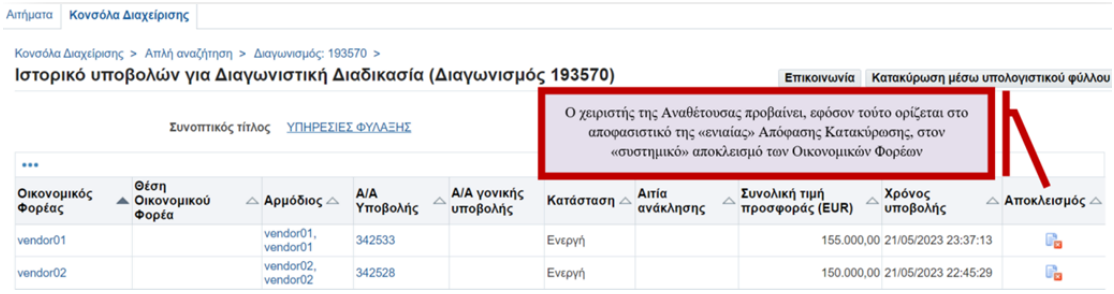
Κατόπιν των ως άνω ενεργειών, και για την πλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 105 του ν.4412/16 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης, ο χειριστής εκτελεί τις ακόλουθες επικοινωνιακές ροές με τις αντίστοιχες «συστημικές» ενέργειες.

i. Αναμονή προθεσμίας άσκησης προδικαστικών προσφυγών

Ο χειριστής αναμένει να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία (10 ημέρες) άσκησης προδικαστικών προσφυγών κατά της Απόφασης Κατακύρωσης.

ii. «Συστημικός» αποκλεισμός των Οικονομικών Φορέων

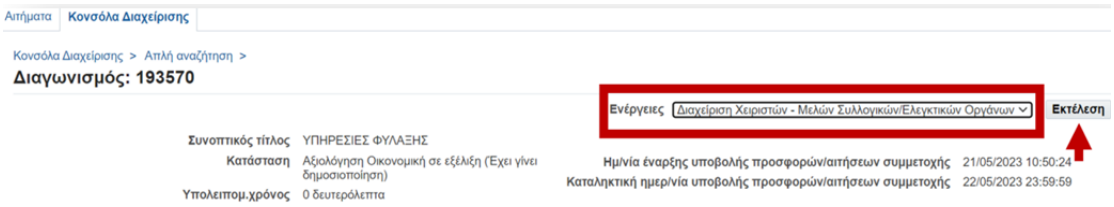
Μετά την πάροδο άπρακτης προθεσμίας 10 ημερών, ο χειριστής προβαίνει στον «συστημικό» αποκλεισμό των οικονομικών φορέων που τυχόν απορρίφθηκαν κατά την Αξιολόγηση των Δικαιολογητικών Συμμετοχής, των Τεχνικών Προσφορών και Οικονομικών Προσφορών.

Εικόνα 410: Αποκλεισμός («συστημικός») Οικονομικών Φορέων

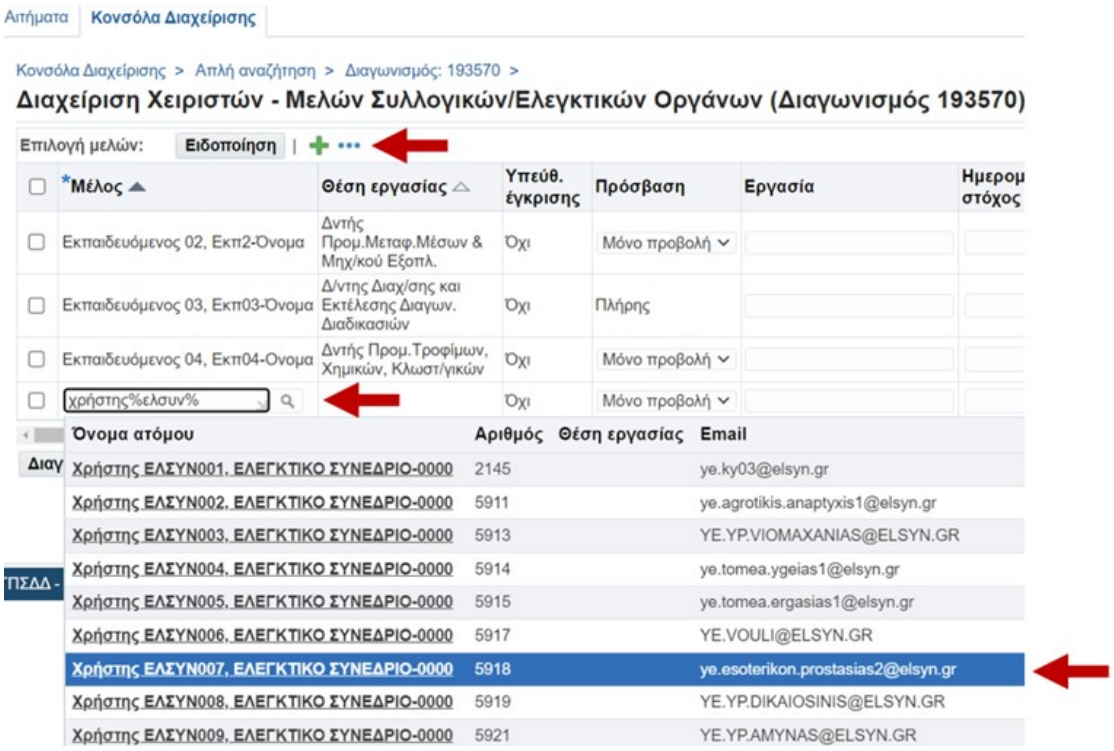
iii. Προσυμβατικός Έλεγχος μέσω ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ

Στα πλαίσια Προσυμβατικού Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, εφόσον αυτός προβλέπεται για τη συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία, ο χειριστής προσθέτει τον αρμόδιο Επίτροπο στον χώρο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού επιλέγοντας μέσω του drop-down list Ενέργειες τη λειτουργικότητα «Διαχείριση Χειριστών - Μελών Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων». Κατόπιν επιλέγει το button «Εκτέλεση».

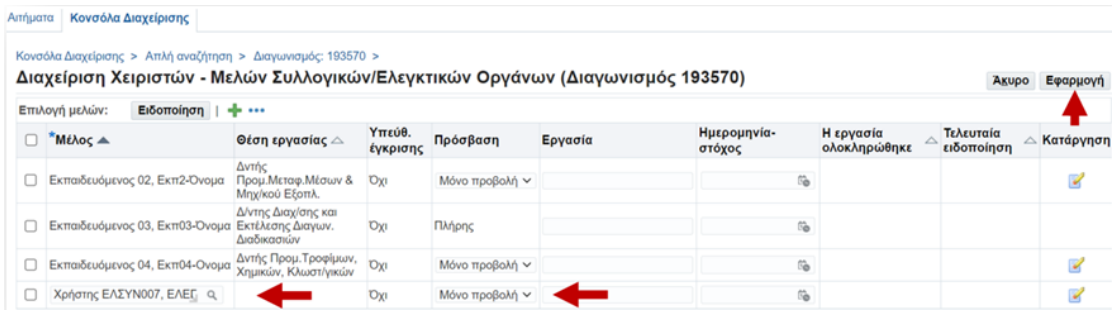
Εικόνα 411: Προσθήκη του Επίτροπου στον διαγωνισμό (Βήμα 1ο)

Ο χειριστής επιλέγει το icon της προσθήκης μέλους («+») και στο text box που εμφανίζεται, καταχωρίζει ενδεικτικά το εξής λεκτικό αναζήτησης: χρήστης%ελσυν% (Σημείωση: Το σύμβολο «%» λειτουργεί ως μπαλαντέρ)

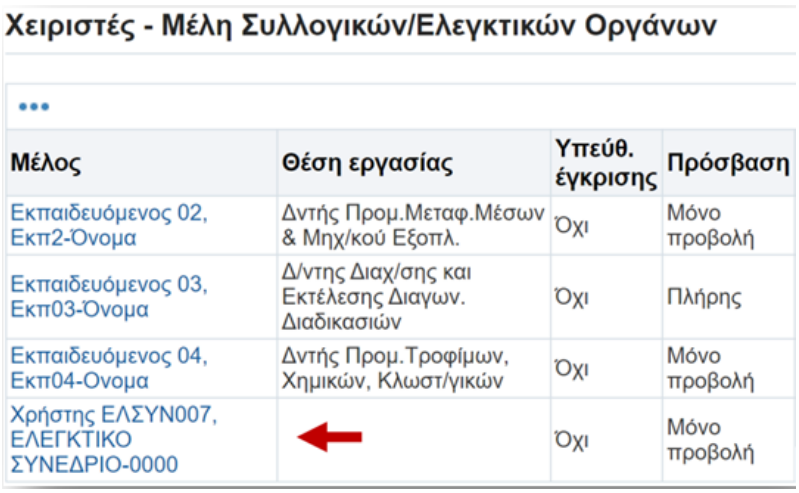
Εικόνα 412: Προσθήκη του Επίτροπου στον διαγωνισμό (Βήμα 2ο)

Αμέσως εμφανίζεται η λίστα των γραφείων Επιτρόπων όλης της επικράτειας. Αφού ο χειριστής επιλέξει το κατάλληλο γραφείο Επιτρόπου, εμφανίζεται η παρακάτω οθόνη.

Εικόνα 413: Προσθήκη του Επίτροπου στον διαγωνισμό (Βήμα 3ο)

Ο χειριστής επιλέγει «Μόνο προβολή» ως κατηγορία πρόσβασης. Κατόπιν επιλέγει το button «Εφαρμογή».

Εικόνα 414: Επιβεβαίωση προσθήκης του Επίτροπου στην Καρτέλα «Γενικά Στοιχεία»

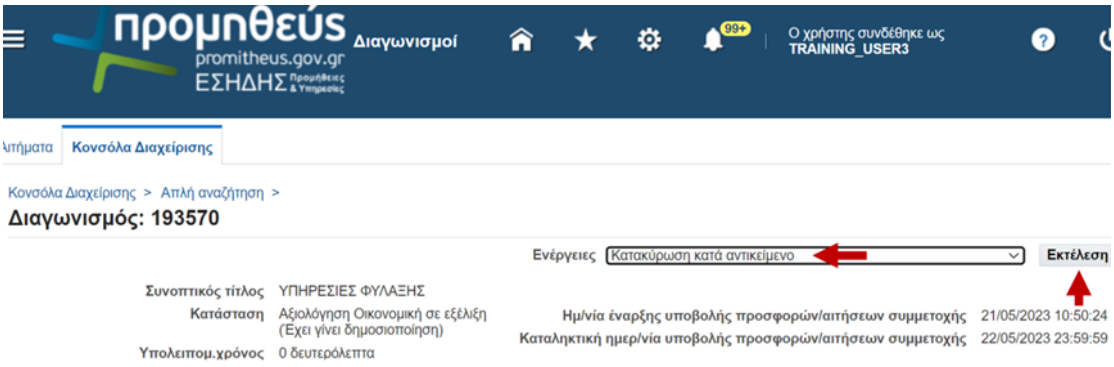
iv. Πρόσκληση & υποβολή Υ.Δ. Οψιγενών Μεταβολών

Ο χειριστής προσκαλεί, μετά την ολοκλήρωση του Προσυμβατικού Ελέγχου, τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλλει, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, ψηφιακά υπογεγραμμένη Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του Οψιγενείς Μεταβολές, την οποία και υποβάλει ο ανάδοχος επίσης μέσω της «Επικοινωνίας».

v. Πρόσκληση για υπογραφή συμφωνητικού στον ανάδοχο

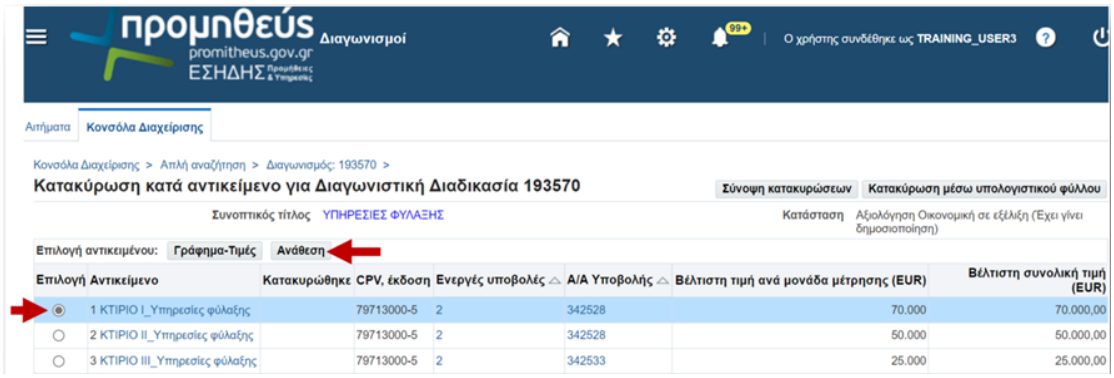
Ο χειριστής στέλνει μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού την πρόσκληση για υπογραφή Συμφωνητικού στον ανάδοχο. Τον προσκαλεί να προσέλθει εντός 15 ημερών. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης στον ανάδοχο.

Κατόπιν των ως άνω ενεργειών, ο χειριστής προχωρά στην ηλεκτρονική κατακύρωση επιλέγοντας την ενέργεια «Κατακύρωση κατά αντικείμενο» διότι υπάρχουν περισσότεροι του ενός ανάδοχοι στους οποίους θα κατακυρωθούν τα είδη του διαγωνισμού. Μέσω του drop-down list Ενέργειες, επιλέγει «Κατακύρωση κατά αντικείμενο» και κατόπιν το button «Εκτέλεση».

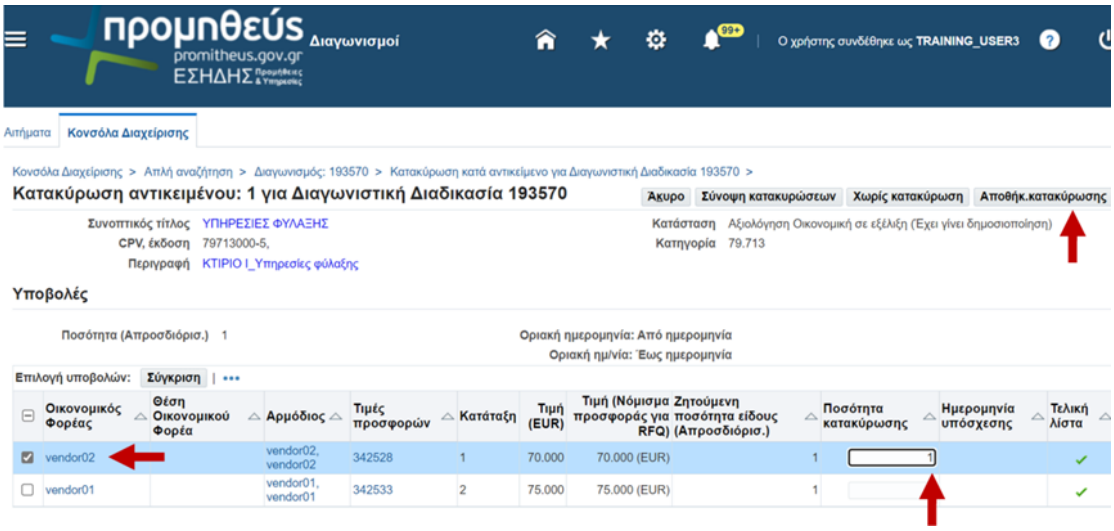
Εικόνα 415: Ενέργεια «Κατακύρωση κατά αντικείμενο»

Ο χειριστής επιλέγει το radio button της εκάστοτε γραμμής (επιμέρους αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης) και στην συνέχεια επιλέγει «Ανάθεση».

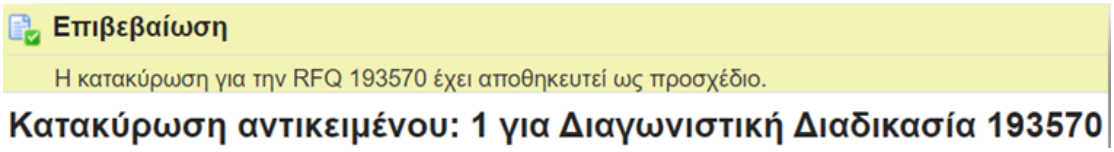
Εικόνα 416: Επιλογή επιμέρους αντικειμένου ("Γραμμής")

Ο χειριστής αφού επιλέξει το check-box που αντιστοιχεί στον ανάδοχο, καταγράφει την κατακυρωθείσα ποσότητα στο αντίστοιχο πεδίο και προχωρά στην «Αποθήκευση Κατακύρωσης».

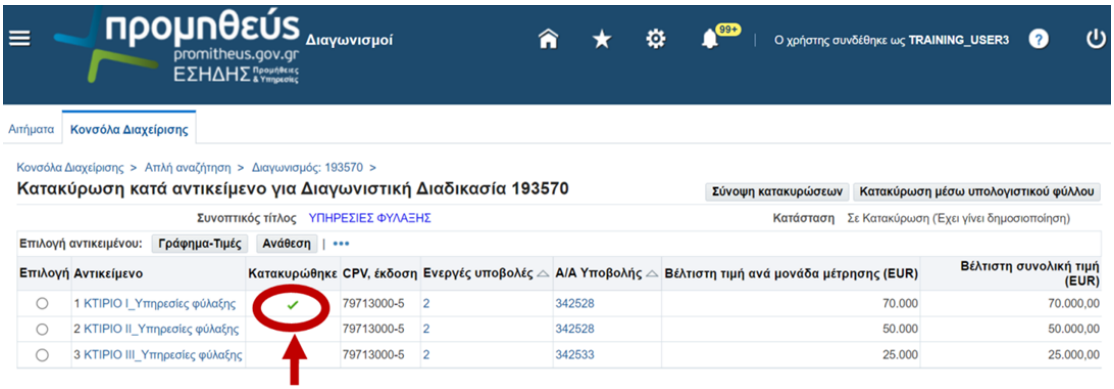
Εικόνα 417: Επιλογή Αναδόχου & καταχώρηση ποσότητας κατακύρωσης

Ο χειριστής λαμβάνει μήνυμα επιβεβαίωσης Αποθήκευσης Κατακύρωσης.

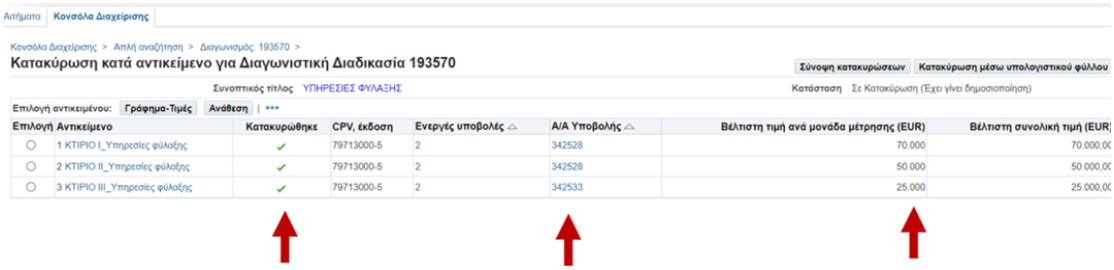
Εικόνα 418: Επιβεβαίωση αποθήκευσης κατακύρωσης

Ο χειριστής επιστρέφει στην καρτέλα «Κατακύρωση κατά αντικείμενο» όπου καταγράφεται η ενέργεια της κατακύρωσης για το εν λόγω αντικείμενο.

Εικόνα 419: Καταγραφή της κατακύρωσης αντικειμένου («Γραμμής»)

Ομοίως, ο χειριστής προχωρά στην κατακύρωση των υπόλοιπων αντικειμένων (γραμμών).

Εικόνα 420: Καταγραφή της κατακύρωσης όλων των αντικειμένων

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, φαίνεται πως αναδεικνύονται στην προκειμένη περίπτωση δύο ανάδοχοι, ο vendor 02 (προσφορά με Α/Α Συστήματος 342528) είναι ο ανάδοχος για τις γραμμές 1 & 2 ενώ ο vendor 01 (προσφορά με Α/Α Συστήματος 342533) είναι ο ανάδοχος για την γραμμή 3. Συνεπώς, αναμένεται να συναφθούν δύο ξεχωριστές συμβάσεις για τον εν λόγω διαγωνισμό.

16.7 ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Σκοπός της ενότητας είναι να γνωρίσουν οι χειριστές πως να δημιουργήσουν έναν «Κλειστό» ηλεκτρονικό διαγωνισμό (RFQ: Request for Quotation) καθώς και μία

«Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής» (RFI: Request for Information). Αρχικά, παρουσιάζονται οι δομικές διαφορές των κλειστών διαγωνισμών RFQ συγκριτικά με τους αντίστοιχους ανοικτούς διαγωνισμούς RFQ. Στην συνέχεια, παρατίθενται οι εναλλακτικές προσεγγίσεις παραμετροποίησης του συστήματος κατά τη δημιουργία μίας Απευθείας Ανάθεσης (RFQ). Κατόπιν παρουσιάζεται ο σχεδιασμός μίας Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI). Παρατίθεται επίσης ο βηματισμός που εκτελείται από τον χειριστή προκειμένου να δημιουργήσει μία «Ομάδα» η οποία αποτελεί μία χρήσιμη λειτουργικότητα του συστήματος που βοηθά τους χρήστες να οργανώνουν και να παρακολουθούν την εξέλιξη των ηλεκτρονικών διαδικασιών τους ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά. Η παρούσα ενότητα ολοκληρώνεται με την «Μελέτη Περίπτωσης» όπου παρατίθεται ένα παράδειγμα σχεδιασμού Απευθείας Ανάθεσης (RFQ) με περισσότερους του ενός προσκεκλημένους Οικονομικούς Φορείς.

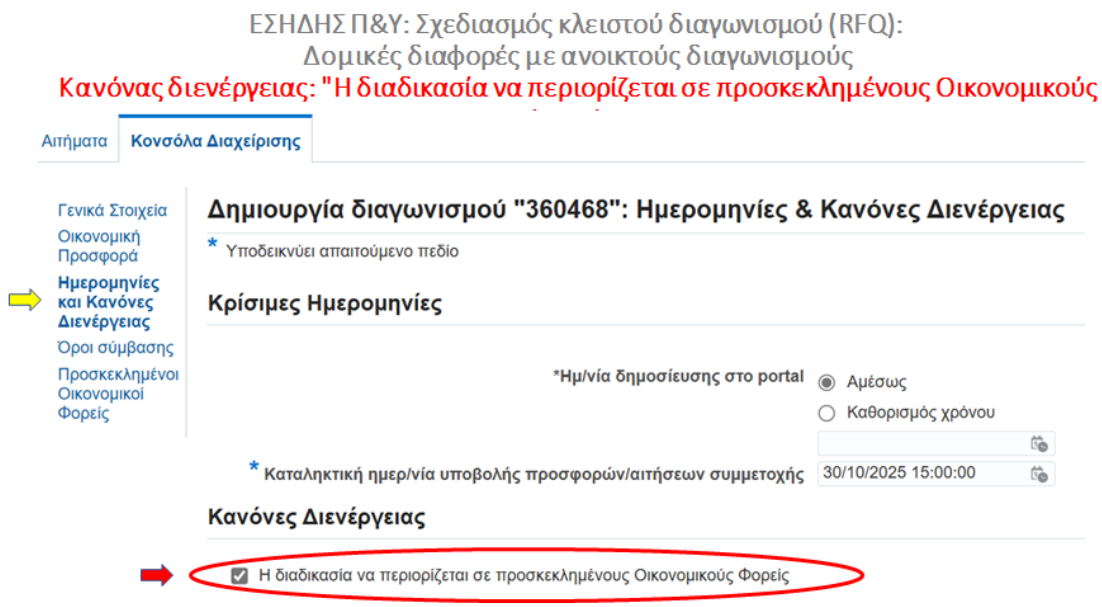
16.7.1 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Η δημιουργία ενός κλειστού διαγωνισμού (RFQ) στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ συσχετίζεται με αρκετές διαδικασίες του ν.4412/16. Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις της κλειστής διαδικασίας του άρθρου 28, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση του άρθρου 29, του ανταγωνιστικού διαλόγου του άρθρου 30, της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση του άρθρου 32, της εκτελεστικής σύμβασης Συμφωνίας Πλαισίου του άρθρου 39, της συγκεκριμένης σύμβασης Δυναμικού Συστήματος Αγορών του άρθρου 33 και της Απευθείας Ανάθεσης του άρθρου 118.

Κατά τον σχεδιασμό ενός κλειστού διαγωνισμού (RFQ), θα πρέπει να συμπληρωθούν οι εξής καρτέλες: Γενικά Στοιχεία, Οικονομική προσφορά, Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας και Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς. Η συμπλήρωση των καρτελών Γενικά Στοιχεία, Οικονομική προσφορά και Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας, πραγματοποιείται με τον ίδιο τρόπο με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 όπως αυτή παρουσιάστηκε στην ενότητα 16.2.

Ωστόσο, οι κλειστοί ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί (RFQ) παρουσιάζουν κάποιες δομικές διαφορές στον σχεδιασμό τους σε σχέση με τους αντίστοιχους RFQ της ανοικτής διαδικασίας. Οι εν λόγω παραμετροποιήσεις που διαφοροποιούν τους κλειστούς ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς (RFQ) από τους αντίστοιχους RFQ της ανοικτής διαδικασίας είναι οι εξής:

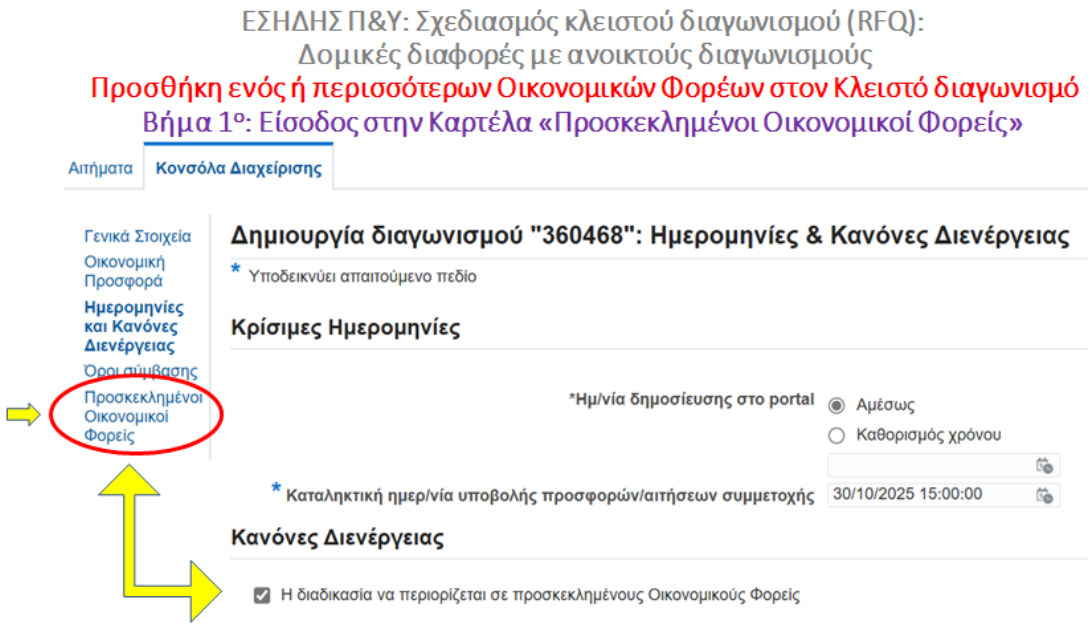
Η πρώτη δομική διαφορά στον σχεδιασμό του κλειστού RFQ σε σχέση με τους αντίστοιχους RFQ της ανοικτής διαδικασίας σχετίζεται με τη χρήση του κανόνα διενέργειας: «Η διαδικασία να περιορίζεται σε προσκεκλημένους Οικονομικούς Φορείς» που βρίσκεται στην καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας. Η εν λόγω ενέργεια συσχετίζεται με την δεύτερη δομική διαφορά που παρουσιάζεται παρακάτω.

Εικόνα 421: Κανόνας διενέργειας: «Η διαδικασία να περιορίζεται σε προσκεκλημένους Οικονομικούς Φορείς»

Η δεύτερη δομική διαφορά στον σχεδιασμό του κλειστού RFQ σε σχέση με τους αντίστοιχους RFQ της ανοικτής διαδικασίας αφορά στην συμπλήρωση της καρτέλας Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς όπου ο χειριστής προσθέτει έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς που θα συμμετάσχουν στην εν λόγω διαδικασία.

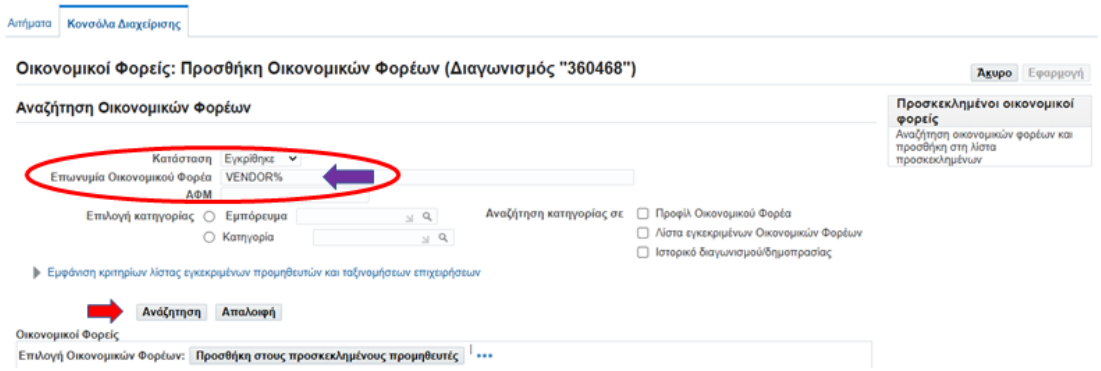
Ακολουθεί η παρουσίαση του βηματισμού που ακολουθεί ο χειριστής προκειμένου να προβεί στην εν λόγω προσθήκη.

Εικόνα 422: Βήμα 1ο: Είσοδος στην Καρτέλα «Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς»

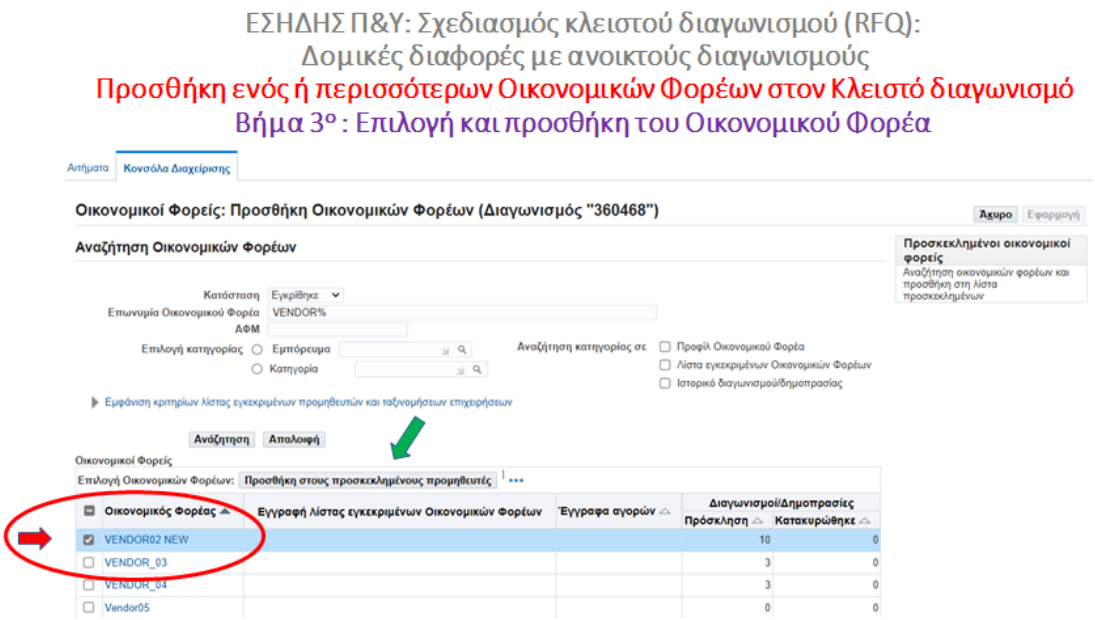
Ο χειριστής προχωρά στην αναζήτηση ενός οικονομικού φορέα είτε μέσω του πεδίου «Επωνυμία Οικονομικού Φορέα» είτε μέσω του πεδίου «ΑΦΜ». Στην συνέχεια επιλέγει το button «Αναζήτηση».

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Σχεδιασμός κλειστού διαγωνισμού (RFQ):
Δομικές διαφορές με ανοικτούς διαγωνισμούς
Προσθήκη ενός ή περισσότερων Οικονομικών Φορέων στον Κλειστό διαγωνισμό
Βήμα 2ο : Αναζήτηση ενός Οικονομικού Φορέα

Εικόνα 423: Βήμα 2ο : Αναζήτηση ενός Οικονομικού Φορέα

Ακολούθως εκτελούνται κατά σειρά οι ενέργειες της επιλογής του οικονομικού φορέα (από τη λίστα που ανέδειξε το σύστημα κατά την αναζήτηση) και της προσθήκης του οικονομικού φορέα στη λίστα των προσκεκλημένων.

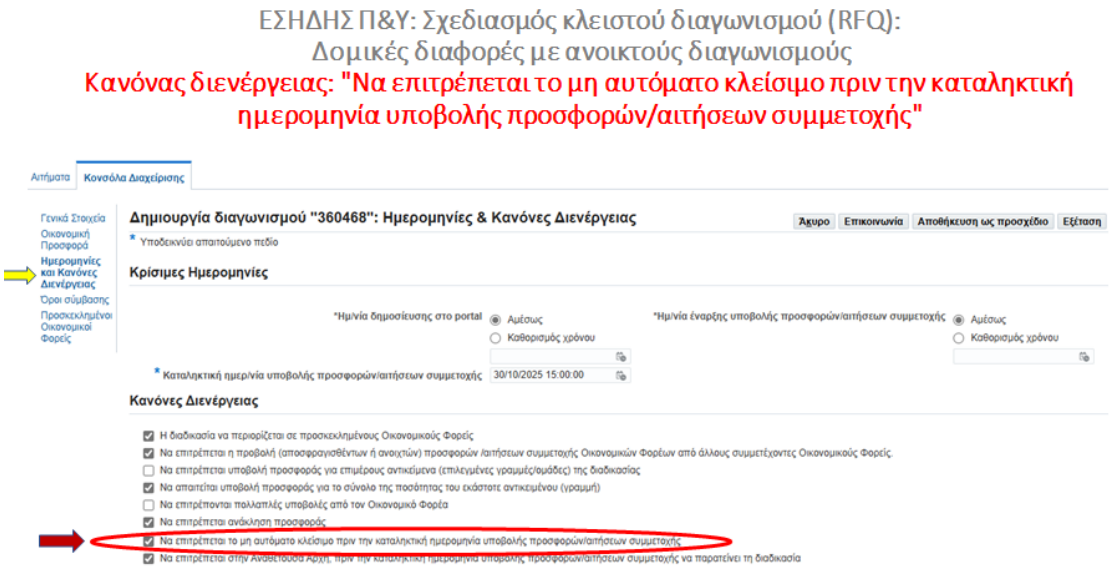

Εικόνα 424: Επιλογή και προσθήκη του Οικονομικού Φορέα

Στη λίστα των προσκεκλημένων που βρίσκεται στη δεξιά πλευρά της οθόνης εμφανίζεται πλέον ο οικονομικός φορέας που προστέθηκε από τον χειριστή. Για να ολοκληρωθεί η διαδικασία ο χειριστής επιλέγει το button «Εφαρμογή».

Εικόνα 425: Εμφάνιση του Οικονομικού Φορέα στη λίστα των προσκεκλημένων

Η τρίτη δομική διαφορά στον σχεδιασμό του κλειστού RFQ σε σχέση με τους αντίστοιχους RFQ της ανοικτής διαδικασίας αφορά στη δυνατότητα επίσπευσης της καταχωρημένης στο σύστημα καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής των προσφορών. Στην καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας, ο χειριστής δύναται να επιλέξει τον κανόνα διενέργειας «Να επιτρέπεται το μη αυτόματο κλείσιμο πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής».

Εικόνα 426: Κανόνας διενέργειας: "Να επιτρέπεται το μη αυτόματο κλείσιμο πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής"

Με αυτόν τον κανόνα, δίνεται η δυνατότητα στον χειριστή να προχωρήσει στο «κλείσιμο της διαγωνιστικής διαδικασίας» εκτελώντας την σχετική ενέργεια από το drop-down list Ενέργειες του ηλεκτρονικού διαγωνισμού. Νοείται ότι η εν λόγω ενέργεια εκτελείται μόνο στην περίπτωση που έχουν υποβάλει προσφορά όλοι οι προσκληθέντες οικονομικοί φορείς και κατόπιν σχετικής συνεννόησης ότι δεν επιθυμούν να προχωρήσουν σε αλλαγή ή ανάκληση της προσφοράς τους.

Η τέταρτη δομική διαφορά στον σχεδιασμό του κλειστού RFQ σε σχέση με τους αντίστοιχους RFQ της ανοικτής διαδικασίας αφορά την ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα». Ο χειριστής επιλέγει την κατηγορία «Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ» για τα έγγραφα που «ανεβαίνουν» στην εν λόγω ενότητα καθότι τούτα απευθύνονται σε συγκεκριμένους προσκεκλημένους και δεν δημοσιεύονται στο Portal του Προμηθέα.

Εικόνα 427: Επιλογή της κατηγορίας "Πρόσβαση από τους επιλεγμένους ΟΦ"

16.7.2 ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗ ΜΕΣΩ ΕΣΗΔΗΣ: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

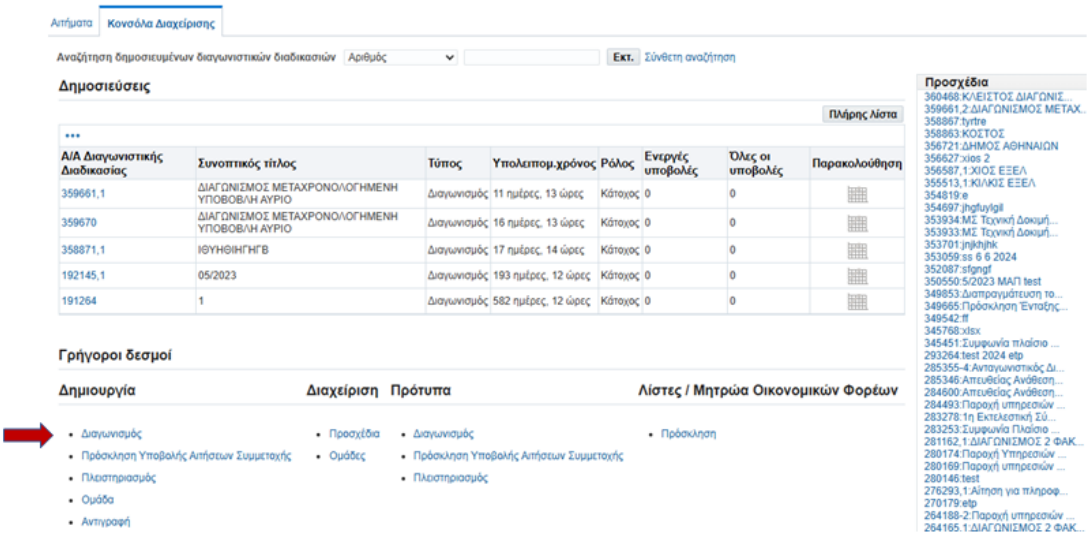
Σε συνέχεια της τροποποίησης του άρθρου 36 του Ν.4412/22016, από τις διατάξεις του Ν.4782/2021, για την υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων, με εκτιμώμενη αξία άνω των 30.000€, και προκειμένου για έναν πιο απλουστευμένο τρόπο ηλεκτρονικής διαχείρισης των απευθείας αναθέσεων προμήθειας αγαθών ή/και παροχής γενικών υπηρεσιών (π.χ. Υλοποίηση έργων ΤΠΕ της παρ. 6 του άρθρου 118, Ανάθεση συμβάσεων για Κοινωνικές Υπηρεσίες του άρθρου 107, Αποκλειστικές Συμβάσεις για ορισμένες υπηρεσίες του άρθρου 110) παρατίθενται οι παρακάτω τεχνικές οδηγίες για την υλοποίηση αυτών με ηλεκτρονικά μέσα μέσω του ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ.

Ειδικότερα, στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τρεις εναλλακτικές προσεγγίσεις παραμετροποίησης ενός Προσχεδίου Απευθείας Ανάθεση (RFQ) στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ:

1. Απευθείας Ανάθεση (RFQ), ενός (1) (υπο)φακέλου, με Πρόσκληση σε έναν οικονομικό φορέα, άνευ αποσφράγισης

2. Απευθείας Ανάθεση (RFQ), ενός (1) (υπο)φακέλου, με Πρόσκληση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς, άνευ αποσφράγισης, χωρίς πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών οικονομικών φορέων
3. Απευθείας Ανάθεση (RFQ), ενός (1) (υπο)φακέλου, με Πρόσκληση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς, με αποσφράγιση, με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών οικονομικών φορέων

Καταρχήν, για την δημιουργία μίας απευθείας ανάθεσης στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, ο χειριστής επιλέγει από την Κονσόλα Διαχείρισης «Διαγωνισμό» (RFQ) και όχι «Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής» (RFI).

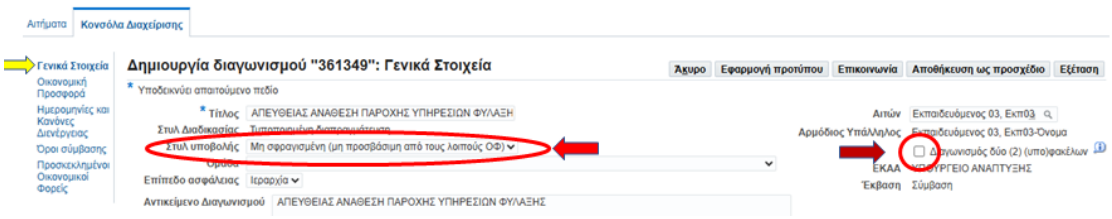
Εικόνα 428: Ο χειριστής επιλέγει από την Κονσόλα Διαχείρισης «Διαγωνισμό» (RFQ)

Κατά τον σχεδιασμό μίας απευθείας ανάθεσης (RFQ) θα πρέπει να συμπληρωθούν οι καρτέλες: Γενικά Στοιχεία, Οικονομική προσφορά, Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας και Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς.

Παρακάτω παρουσιάζονται κομβικές παραμετροποιήσεις που αφορούν ιδίως τις καρτέλες Γενικά Στοιχεία και Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας καθότι η συμπλήρωση της καρτέλας Οικονομική προσφορά πραγματοποιείται με τον ίδιο τρόπο με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 όπως αυτή παρουσιάστηκε στην (υπο)ενότητα 16.2.2. ενώ για την συμπλήρωση της καρτέλας Προσκεκλημένοι

Οικονομικοί Φορείς ακολουθείται ο βηματισμός όπως αυτός περιγράφηκε στην αμέσως προηγούμενη (υπο)ενότητα 16.7.1.

Για τη δημιουργία απευθείας ανάθεσης με πρόσκληση σε έναν οικονομικό φορέα ο χειριστής θέτει απλουστευμένες παραμέτρους στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, δεν επιλέγει την παράμετρο «Διαγωνισμός δύο (2) (υπο)φακέλων» ενώ επιλέγει Στυλ υποβολής: «Μη σφραγισμένη (μη προσβάσιμη από τους λοιπούς ΟΦ)».

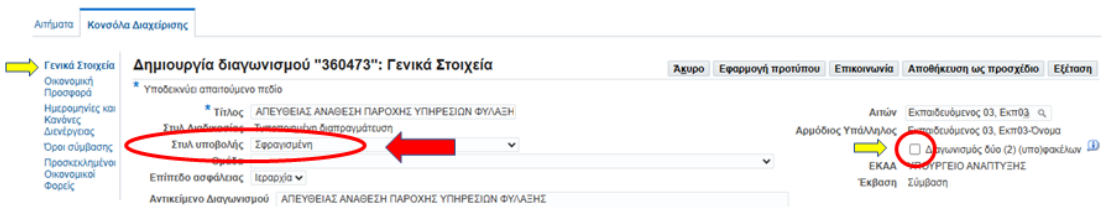

Εικόνα 429: Παραμετροποίηση της καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» ενός (υπο)φακέλου, άνευ αποσφράγισης, χωρίς πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων

Οι επιλογές αυτές έχουν ως στόχο την απλοποίηση της ηλεκτρονικής διαδικασίας καθότι, αφενός, ο διαγωνισμός θα είναι μόνο ενός (1) (υπο)φακέλου και αφετέρου, δεν θα χρειαστεί να εκτελεστεί η αποσφράγιση προσφοράς του προσκεκλημένου οικονομικού φορέα η οποία έρχεται ήδη «ανοιγμένη» κατά την υποβολή και είναι άμεσα προσβάσιμη (ακόμη και πριν τη λήξη του δοθέντος χρόνου για την υποβολή προσφοράς) στους χρήστες της Αναθέτουσας που θα αξιολογήσουν το περιεχόμενο αυτής.

Η ως άνω παραμετροποίηση της καρτέλας Γενικά Στοιχεία ισχύει και για τη δεύτερη εναλλακτική προσέγγιση απευθείας ανάθεσης (RFQ) όπου ο χειριστής απευθύνει την Πρόσκληση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς. Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση, πρόκειται για μια διαδικασία ενός (1) (υπο)φακέλου όπου δεν προβλέπεται να γίνει αποσφράγιση. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η εν λόγω παραμετροποίηση της καρτέλας Γενικά Στοιχεία επιλέγεται όταν δεν προβλέπεται ή/και δεν επιτρέπεται στους οικονομικούς φορείς θεσμικά η πρόσβαση σε στοιχεία υποβληθεισών προσφορών άλλων συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

Η τρίτη εναλλακτική προσέγγιση απευθείας ανάθεσης (RFQ) επίσης απευθύνει την Πρόσκληση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς. Όπως και στις προηγούμενες δύο προσεγγίσεις, πρόκειται για μια διαδικασία ενός (1) (υπο)φακέλου. Ωστόσο, σε αντίθεση με τις προηγούμενες δύο προσεγγίσεις, εδώ, απαιτείται από τη διαδικασία να γίνει αποσφράγιση των υποβληθεισών προσφορών. Ως εκ τούτου, η παραμετροποίηση της καρτέλας Γενικά Στοιχεία έχει την εξής εικόνα:

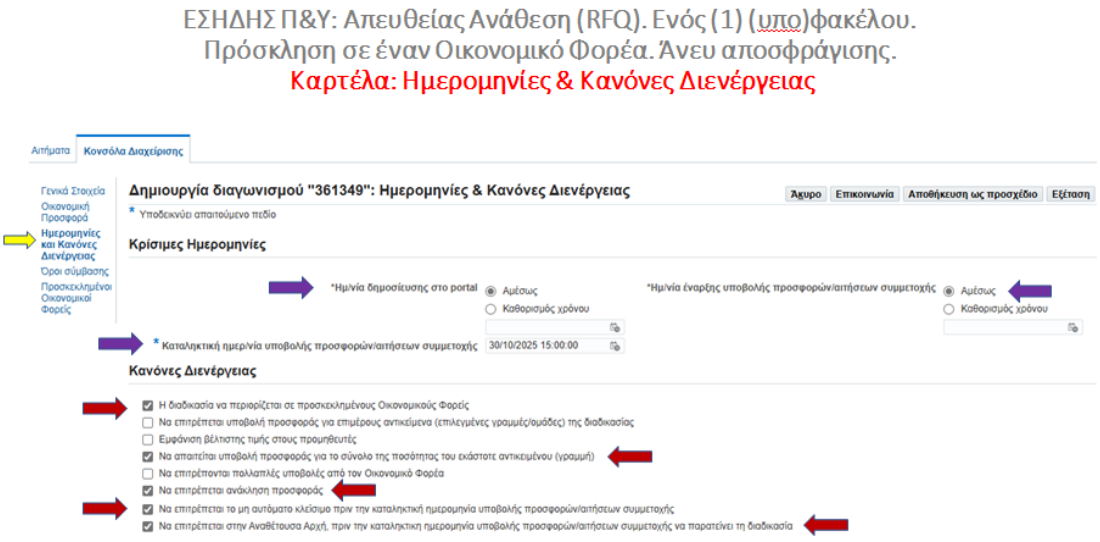

Εικόνα 430: Παραμετροποίηση της καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» ενός (υπο)φακέλου, με αποσφράγιση

Εδώ ο χειριστής επιλέγει Στυλ υποβολής: «Σφραγισμένη» ενώ η παράμετρος «Διαγωνισμός δύο (2) (υπο)φακέλων» δεν επιλέγεται από τον χειριστή (διαδικασία ενός (υπο)φακέλου).

Σε ότι αφορά την συμπλήρωση των υπόλοιπων ενοτήτων της καρτέλας Γενικά Στοιχεία ισχύουν τα εξής: Ο ηλεκτρονικός χώρος «Χειριστές-Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» συμπληρώνεται (εφόσον απαιτείται από τη διαδικασία) σύμφωνα με τις οδηγίες που παρατέθηκαν στην ενότητα 16.2.1.2. Στην ηλεκτρονική περιοχή «Απαιτήσεις & Όροι», δύναται να εισαχθούν όροι της πρόσκλησης σύμφωνα με τις οδηγίες που παρατέθηκαν στην ενότητα 16.2.1.3. Επισημαίνεται ωστόσο ότι εάν ο χειριστής δεν καταχωρίσει καμία απαίτηση, τούτο δεν θα δημιουργήσει πρόβλημα στην συνέχιση της διαδικασίας καθώς ο ηλεκτρονικός διαγωνισμός (RFQ) είναι ενός (υπο)φακέλου. Όσο για τα έγγραφα που αναρτώνται στην ενότητα «Σημειώσεις και Συνημμένα», τούτα εντάσσονται στην κατηγορία «Πρόσβαση από επιλεγμένους Ο.Φ.» σύμφωνα με τις οδηγίες που παρατέθηκαν στην (υπο)ενότητα 16.7.1.

Κατά τον σχεδιασμό μίας απευθείας ανάθεσης με πρόσκληση σε έναν οικονομικό φορέα, ο χειριστής διαμορφώνει την καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας ως εξής :

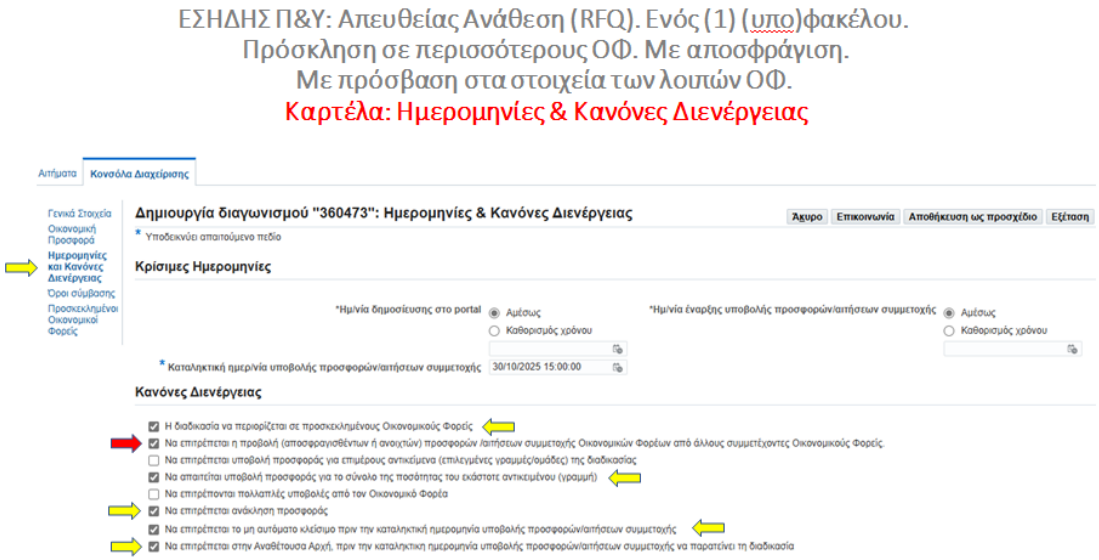

Εικόνα 431: Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» άνευ πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων

Επειδή πρόκειται για κλειστή διαδικασία, ο χειριστής επιλέγει τον κανόνα διενέργειας «Η διαδικασία να περιορίζεται σε προσκεκλημένους Οικονομικούς Φορείς». Επίσης, προκειμένου να αξιοποιήσει τη δυνατότητα επίσπευσης της καταχωρημένης στο σύστημα καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής των προσφορών, στην καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας, ο χειριστής επιλέγει τον κανόνα διενέργειας «Να επιτρέπεται το μη αυτόματο κλείσιμο πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής». Κατά τα λοιπά, η καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας συμπληρώνεται σύμφωνα με τις οδηγίες που παρατέθηκαν στην ενότητα 16.2.3.

Η ως άνω παραμετροποίηση της καρτέλας Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας ισχύει και για τις άλλες δύο εναλλακτικές προσεγγίσεις απευθείας ανάθεσης (RFQ) οι οποίες δεν περιορίζονται σε έναν προσκεκλημένο οικονομικό φορέα. Ωστόσο, στην περίπτωση της απευθείας ανάθεσης (RFQ), ενός (1) (υπο)φακέλου, με Πρόσκληση σε

περισσότερους οικονομικούς φορείς, με αποσφράγιση, με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών οικονομικών φορέων, ο χειριστής διαμορφώνει την καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας ως εξής :

Εικόνα 432: Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων

Εδώ ο χειριστής επιλέγει τον κανόνα διενέργειας «Να επιτρέπεται η προβολή (αποσφραγισθέντων ή ανοιχτών) προσφορών /αιτήσεων συμμετοχής Οικονομικών Φορέων από άλλους συμμετέχοντες Οικονομικούς Φορείς» προκειμένου, μετά την αποσφράγιση, να επιτρέπεται η πρόσβαση σε στοιχεία υποβληθεισών προσφορών άλλων συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

Παράδειγμα απευθείας ανάθεσης (RFQ) η οποία απευθύνει την Πρόσκληση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς παρατίθεται πιο κάτω στην ενότητα 16.7.4. «Μελέτη Περίπτωσης».

16.7.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ/ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η δημιουργία μίας Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI: Request for Information) στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ συσχετίζεται με αρκετές διαδικασίες του ν.4412/16. Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις της κλειστής διαδικασίας του άρθρου 28, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση του άρθρου 29, του ανταγωνιστικού διαλόγου του άρθρου 30 και του αρχικού σταδίου ενός Δυναμικού Συστήματος Αγορών του άρθρου 33.

Το RFI αποτελεί συνήθως το αρχικό στάδιο μιας διαδικασίας ανάθεσης αγαθών ή υπηρεσιών και χρησιμοποιείται συνήθως σε συνδυασμό με άλλες διαγνωστικές διαδικασίες όπως για παράδειγμα το Αίτημα Υποβολής Προσφορών (Request for Quotation RFQ). Ένα RFI μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μία διαδικασία ελέγχου και προεπιλογής προκειμένου για τη μείωση του αριθμού των συμμετεχόντων που θα συμμετάσχουν στη συνέχεια σε μία διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης για την προμήθεια ενός αγαθού ή την παροχή μιας υπηρεσίας. Επίσης, συχνά χρησιμοποιείται, πέραν από τη συλλογή βασικών πληροφοριών, ως πρόσκληση με σκοπό την προετοιμασία μιας ευρείας βάσης δυνητικών προμηθευτών, την ανάπτυξη στρατηγικής, τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων ή/και την προετοιμασία για μεταγενέστερες διαδικασίες.

Κατά τον σχεδιασμό μίας Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI) στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, θα πρέπει να συμπληρωθούν οι εξής καρτέλες: Γενικά Στοιχεία και Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας.

Ωστόσο, πριν την εκκίνηση ενός Προσχεδίου RFI, είθισται να προηγείται η δημιουργία μίας «Ομάδας» η οποία αποτελεί μία χρήσιμη λειτουργικότητα του συστήματος που βοηθά τους χρήστες να οργανώνουν και να παρακολουθούν την εξέλιξη των ηλεκτρονικών διαδικασιών τους ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά. Η «Ομάδα» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μία «ομπρέλα» η οποία δημιουργείται με σκοπό ο χειριστής να ομαδοποιήσει/συσχετίσει ένα σύνολο διακριτών ηλεκτρονικών διαδικασιών (RFI και RFQ) που αφορούν μία ενιαία διαδικασία ανάθεσης.

Για παράδειγμα, σε ένα Δυναμικό Σύστημα Αγορών (ΔΣΑ) η «Ομάδα» συσχετίζει την ηλεκτρονική διαδικασία αιτήσεων συμμετοχής στο ΔΣΑ (RFI) με τους διαγωνισμούς (RFQ) των επιμέρους συμβάσεων με τους παρόχους υπηρεσιών μεταφοράς των

μαθητών. Επίσης, στο πλαίσιο διεξαγωγής μιας Συμφωνίας Πλαίσιο ένας χειριστής μπορεί να ομαδοποιήσει τους διαγωνισμούς (RFQ) που διενεργούνται για τη σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων. Η λειτουργικότητα της «Ομάδας» χρησιμεύει επίσης όταν σε μία ενιαία διαδικασία ανάθεσης υπάρχουν διακριτά τμήματα που «τρέχουν» στο σύστημα ως ξεχωριστοί διαγωνισμοί (RFQ).

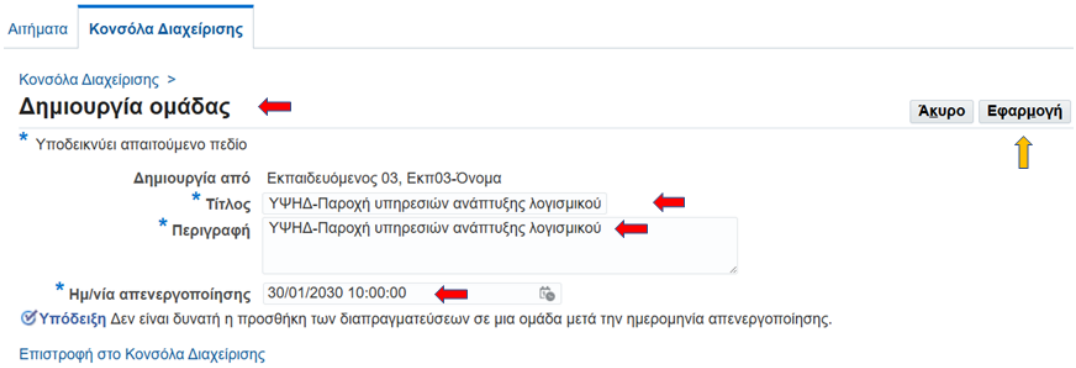
Στην συνέχεια, παρατίθεται ο βηματισμός που εκτελείται από τον χειριστή προκειμένου να δημιουργήσει μία «Ομάδα». Ο χειριστής ακολουθεί την διαδρομή: Κονσόλα Διαχείρισης, Γρήγοροι δεσμοί, Δημιουργία, Ομάδα.

Εικόνα 433: Είσοδος στην λειτουργικότητα «Ομάδα»

Στην οθόνη που θα εμφανιστεί ο χειριστής συμπληρώνει τον τίτλο και την περιγραφή της ομάδας καθώς και την ημερομηνία απενεργοποίησης (υποχρεωτικά πεδία) και στη συνέχεια πατά το button «Εφαρμογή». Η ομάδα έχει πλέον δημιουργηθεί και μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τον σχεδιασμό των Προσκλήσεων Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI) ή/και των διαγωνισμών (RFQ) μιας ενιαίας διαδικασίας ανάθεσης.

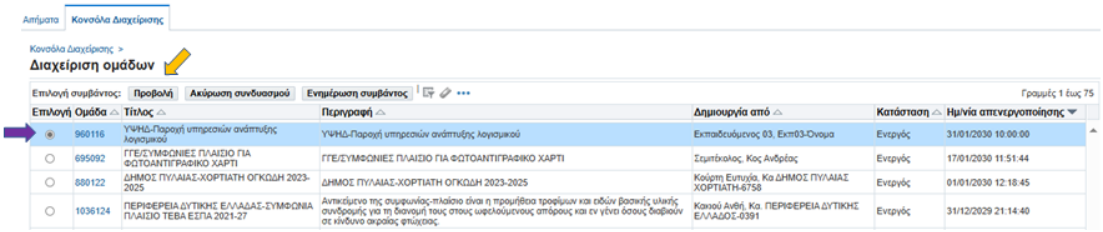
ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Δημιουργία «Ομάδας»
(για την ομαδοποίηση RFI & RFQ μιας ενιαίας διαδικασίας Ανάθεσης)
Βήμα 2ο : Συμπλήρωση υποχρεωτικών πεδίων για τη δημιουργία ομάδας & Εφαρμογή

Εικόνα 434: Συμπλήρωση υποχρεωτικών πεδίων για τη δημιουργία ομάδας

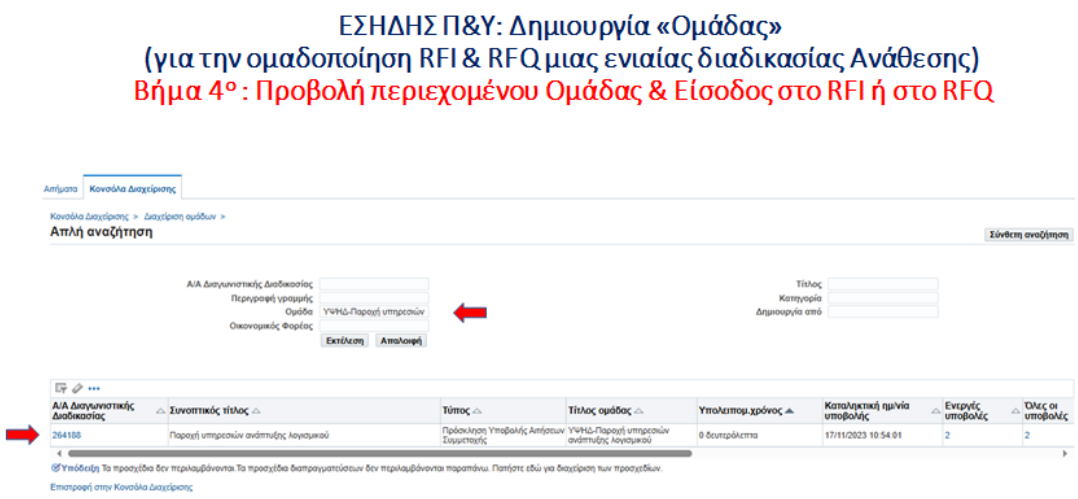
Στην συνέχεια ο χειριστής εντάσσει το προσχέδιο του RFI ή/και του RFQ στην «Ομάδα» που δημιουργήθηκε μέσω του σχετικού πεδίου (drop-down list) που βρίσκεται στην καρτέλα Γενικά στοιχεία του Προσχεδίου. Μετά τη δημοσιοποίηση του Προσχεδίου, ο χειριστής, ακολουθώντας την διαδρομή: Κονσόλα Διαχείρισης, Γρήγοροι δεσμοί, Διαχείριση, Ομάδες, μπορεί να παρακολουθεί την εξέλιξη των ηλεκτρονικών διαδικασιών του ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά μέσω της λειτουργικότητας «Ομάδα». Στην οθόνη που ακολουθεί, ο χειριστής επιλέγει τον αριθμό της Ομάδας που αντιστοιχεί στην διαδικασία ανάθεσης και πατά «Προβολή».

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Δημιουργία «Ομάδας»
(για την ομαδοποίηση RFI & RFQ μιας ενιαίας διαδικασίας Ανάθεσης)
Βήμα 3ο : Επιλογή Ομάδας & Προβολή

Εικόνα 435: Αναζήτηση και είσοδος στην Ομάδα

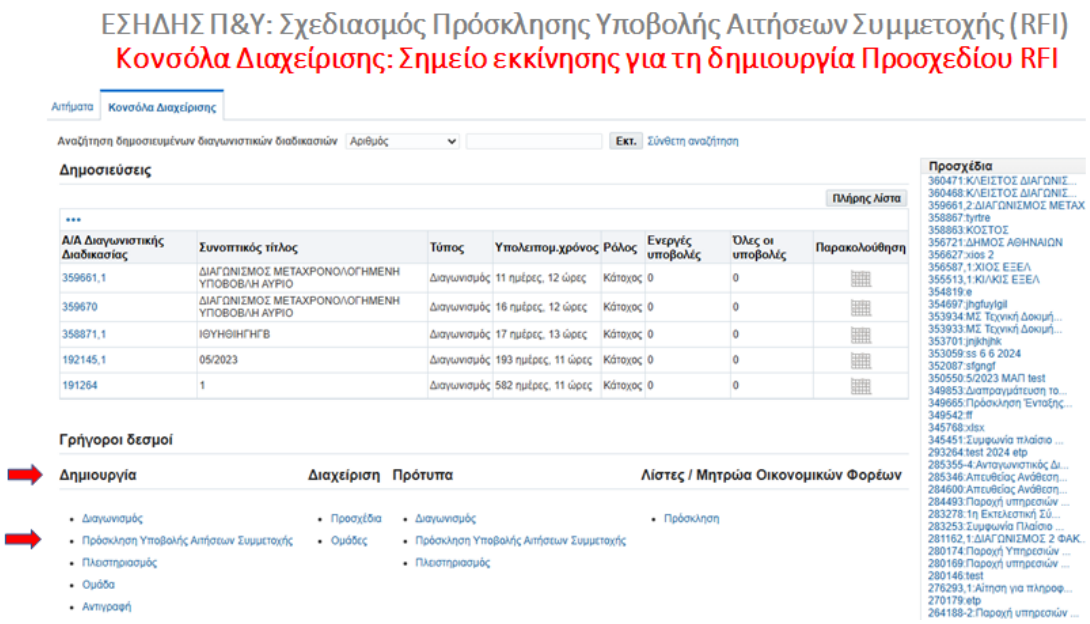
Στην επόμενη οθόνη εμφανίζεται η λίστα με τις προσκλήσεις ή/και τους διαγωνισμούς που έχουν προστεθεί στη συγκεκριμένη ομάδα παρέχοντας στο χειριστή γρήγορη πρόσβαση σε αυτούς, στην λειτουργικότητα «Επικοινωνία» του καθενός από αυτούς και στις προσφορές και δίνοντας του πληροφορίες για τον υπολειπόμενο χρόνο έως τη λήξη της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας υποβολής προσφορών, τις ενεργές υποβολές, το σύνολο των υποβολών και τα αδιάβαστα μηνύματα για τον κάθε διαγωνισμό καθώς και το στάδιο (κατάσταση) στο οποίο βρίσκεται.

Εικόνα 436: Προβολή περιεχομένου Ομάδας & είσοδος στο RFI ή στο RFQ

Ακολουθεί η παρουσίαση του βηματισμού που εκτελείται από τον χειριστή της Αναθέτουσας προκειμένου να σχεδιάσει μία Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI) για το στάδιο προεπιλογής της κλειστής διαδικασίας του άρθρου 28.

Καταρχήν, για την δημιουργία ενός RFI στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, ο χειριστής ακολουθεί την εξής διαδρομή: Κονσόλα Διαχείρισης, Γρήγοροι Δεσμοί, Δημιουργία, Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI).

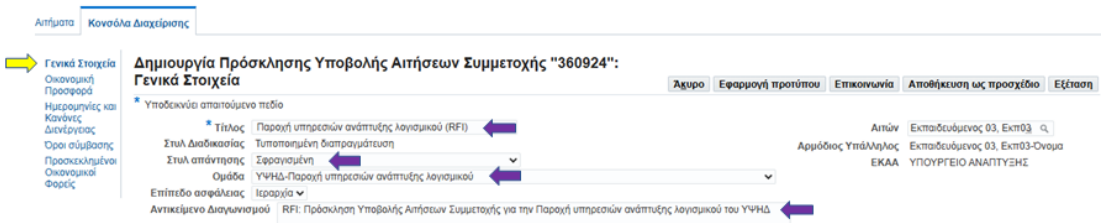

Εικόνα 437: Σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία Προσχεδίου RFI

Κατά τον σχεδιασμό μίας Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI) στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, θα πρέπει να συμπληρωθούν οι εξής καρτέλες: Γενικά Στοιχεία και Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας.

Στην καρτέλα Γενικά Στοιχεία ο χειριστής συμπληρώνει τα πεδία «Τίτλος», «Στυλ απάντησης» («Σφραγισμένη»), «Ομάδα» και «Αντικείμενο» ως εξής:

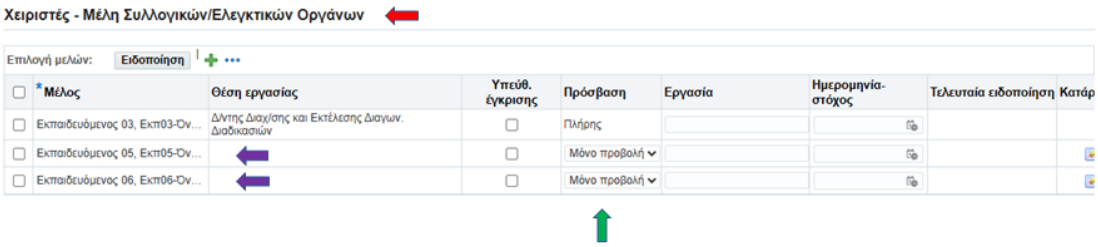
ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Σχεδιασμός Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI)
Παράδειγμα 1ο:
Σχεδιασμός RFI για το στάδιο προεπιλογής Κλειστής διαδικασίας (άρθρο 28)
Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος Ι):
Τίτλος, Στυλ απάντησης («Σφραγισμένη»), Ομάδα, Αντικείμενο

Εικόνα 438: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος Ι)

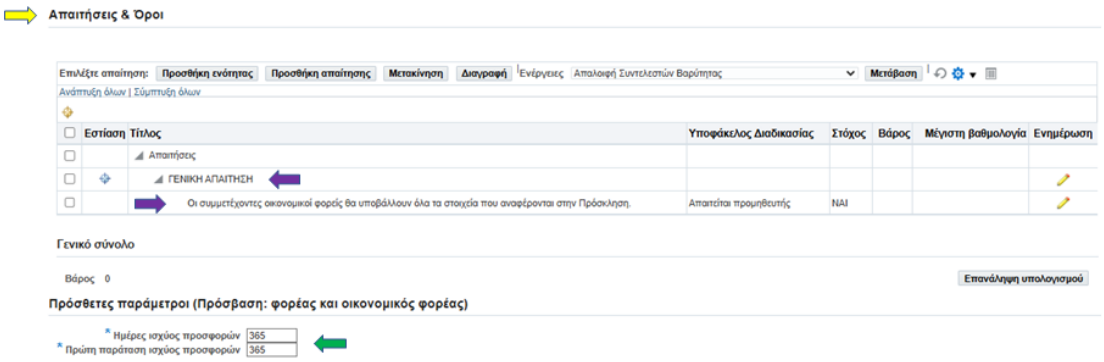
Ειδική μνεία γίνεται για το πεδίο «Στυλ απάντησης» όπου ο χειριστής επιλέγει μεταξύ των επιλογών του σχετικού drop-down list «Σφραγισμένη» καθότι για το στάδιο προεπιλογής της κλειστής διαδικασίας του άρθρου 28 προβλέπεται να γίνει αποσφράγιση των υποβολών. Επίσης, ο χειριστής εντάσσει το Προσχέδιο στην «Ομάδα» που είχε δημιουργήσει νωρίτερα (στην προκειμένη περίπτωση Ομάδα: «ΥΨΗΔ: Παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης λογισμικού»).

Στην συνέχεια, ο χειριστής προχωρά στην συμπλήρωση του ηλεκτρονικού χώρου «Χειριστές - Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» όπου προσθέτει τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού δίνοντάς τους την πρόσβαση «Μόνο προβολή».

Εικόνα 439: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος ΙΙ)

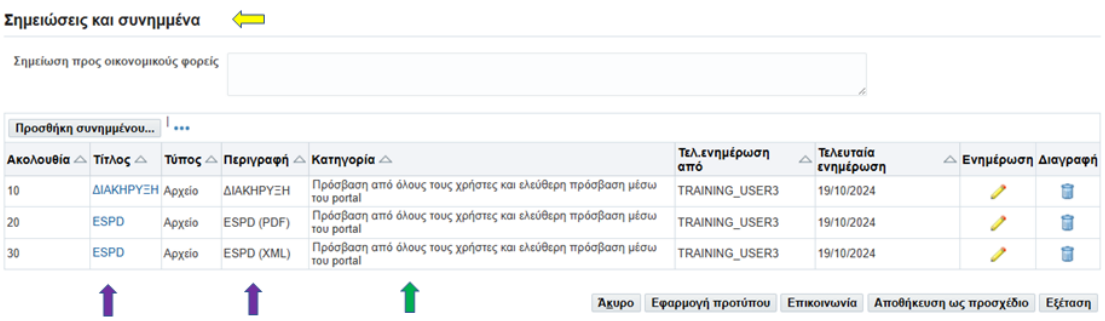
Σε ότι αφορά την ηλεκτρονική περιοχή «Απαιτήσεις & Όροι» ο χειριστής δύναται να εισάγει κάποιους όρους της πρόσκλησης ώστε οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να μπορούν να απαντήσουν σε αυτούς. Επισημαίνεται ωστόσο ότι εάν ο χειριστής επιλέξει να μην καταχωριστεί καμία απαίτηση, δεν θα προκληθεί πρόβλημα στην συνέχιση της ηλεκτρονικής διαδικασίας. Τέλος, για να πραγματοποιηθεί η πρώτη «Αποθήκευση ως προσχέδιο» πρέπει να προηγηθεί η συμπλήρωση στοιχείων περιοχής "Πρόσθετοι παράμετροι".

Εικόνα 440: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος ΙΙΙ)

Ακολουθεί η συμπλήρωση του ηλεκτρονικού χώρου «Σημειώσεις και Συνημμένα» όπου ο χειριστής προχωρά στην επισύναψη των εγγράφων της Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής φροντίζοντας για τον σωστό καθορισμό κατηγορίας πρόσβασης για κάθε έγγραφο.

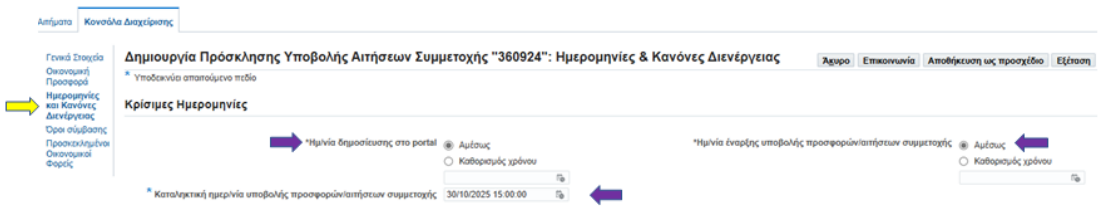
ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Σχεδιασμός Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI)
Παράδειγμα 1ο:
Σχεδιασμός RFI για το στάδιο προεπιλογής Κλειστής διαδικασίας (άρθρο 28)
Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος IV):
Επισύναψη εγγράφων & επιλογή κατηγορίας πρόσβασης

Εικόνα 441: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία» (Μέρος IV)

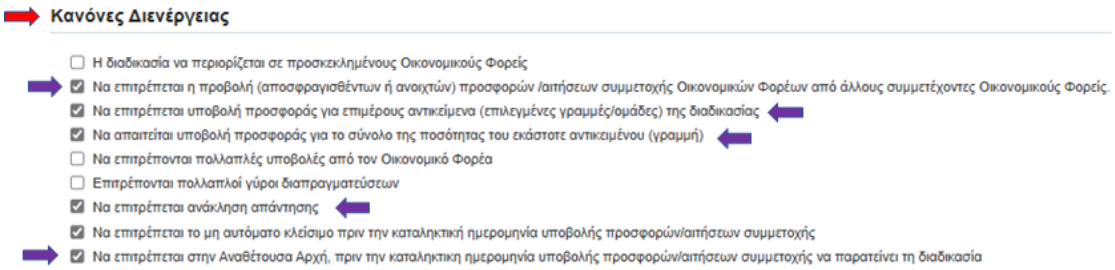
Έχοντας ολοκληρώσει την συμπλήρωση της καρτέλας Γενικά στοιχεία, ο χειριστής μεταβαίνει στην καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας όπου μεριμνά για τον καθορισμό των «κρίσιμων» ημερομηνιών.

ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Σχεδιασμός Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI)
Παράδειγμα 1ο:
Σχεδιασμός RFI για το στάδιο προεπιλογής Κλειστής διαδικασίας (άρθρο 28)
Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» (Μέρος I):
Καθορισμός ημερομηνιών

Εικόνα 442: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» (Μέρος I)

Στην συνέχεια, ο χειριστής προχωρά στην επιλογή των κανόνων διενέργειας ως ακολούθως:

Εικόνα 443: Συμπλήρωση καρτέλας «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» (Μέρος ΙΙ)

Ειδική μνεία γίνεται για τον τρίτο κανόνα διενέργειας «Να επιτρέπεται υποβολή προσφοράς για επιμέρους αντικείμενα (επιλεγμένες γραμμές/ομάδες) της διαδικασίας». Στην προκειμένη περίπτωση της Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI), στην οποία δεν καταχωρίζεται οικονομικό αντικείμενο, ο εν λόγω κανόνας διενέργειας επιλέγεται μόνον για να είναι διαθέσιμος ο κανόνας σε επόμενη φάση (γύρο) της διαδικασίας. Τούτο ισχύει και για τον αμέσως επόμενο κανόνα διενέργειας «Να απαιτείται υποβολή προσφοράς για το σύνολο της ποσότητας του εκάστοτε αντικειμένου (γραμμή)».

Προσοχή επίσης πρέπει να δοθεί στον δεύτερο κανόνα: «Να επιτρέπεται η προβολή (αποσφραγισθέντων ή ανοιχτών) προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής Οικονομικών Φορέων από άλλους συμμετέχοντες Οικονομικούς Φορείς» όπου το θεσμικό πλαίσιο προβλέπει εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα, όπως ενδεικτικά στην περίπτωση της διαγωνιστικής διαδικασίας του Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

Επισημαίνεται επίσης ο κανόνας διενέργειας «Επιτρέπονται πολλαπλοί γύροι διαπραγματεύσεων» ο οποίος επιλέγεται όταν στη συγκεκριμένη ηλεκτρονική διαδικασία επιτρέπονται πολλοί γύροι όπως στην περίπτωση ενός Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

Στην περίπτωση ενός RFI που διενεργείται στο πλαίσιο ενός Δυναμικού Συστήματος Αγοράς γίνεται χρήση και του κανόνα διενέργειας «Να επιτρέπονται πολλαπλές υποβολές από τον Οικονομικό Φορέα». Ο εν λόγω κανόνας επιτρέπει στους συμμετέχοντες να υποβάλλουν νέα αίτηση συμμετοχής κατά τη διάρκεια ισχύος του ΔΣΑ π.χ. νέα αίτηση συμμετοχής για άλλη κατηγορία του ΔΣΑ. Η κάθε προηγούμενη αίτηση συμμετοχής θα χαρακτηρίζεται ως ¨αρχειοθετημένη¨ αλλά τόσο η Αναθέτουσα Αρχή όσο και οι λοιποί συμμετέχοντες θα έχουν πρόσβαση σε όλες τις αιτήσεις συμμετοχής αρχειοθετημένες και ενεργές. Οι λοιποί κανόνες διενέργειας της καρτέλας Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας συμπληρώνονται σύμφωνα με τις οδηγίες που παρατέθηκαν στην (υπο)ενότητα 16.2.3.2.

Μόλις ολοκληρώσει τις ως άνω διαδικασίες σχεδιασμού, ο χειριστής προβαίνει στη δημοσίευση της ηλεκτρονικής Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής (RFI) σύμφωνα με τον βηματισμό που περιγράφηκε πιο πάνω στην (υπο)ενότητα 16.2.5.

16.7.4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

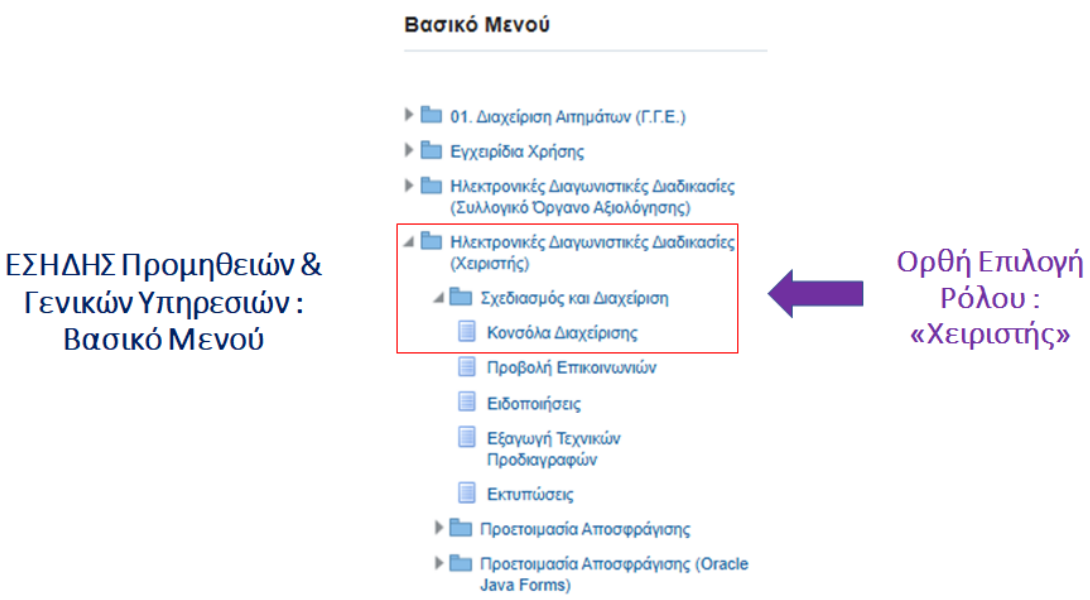
Η «Μελέτη Περίπτωσης» που ακολουθεί παραθέτει ένα παράδειγμα σχεδιασμού Απευθείας Ανάθεσης (RFQ) με περισσότερους του ενός προσκεκλημένους οικονομικούς φορείς. Πρόκειται για μία ηλεκτρονική διαδικασία ενός (1) (υπο)φακέλου όπου προβλέπεται να γίνει αποσφράγιση και επιτρέπεται η πρόσβαση του κάθε συμμετέχοντα στα στοιχεία των λοιπών οικονομικών φορέων.

Ο χειριστής εισέρχεται στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ.

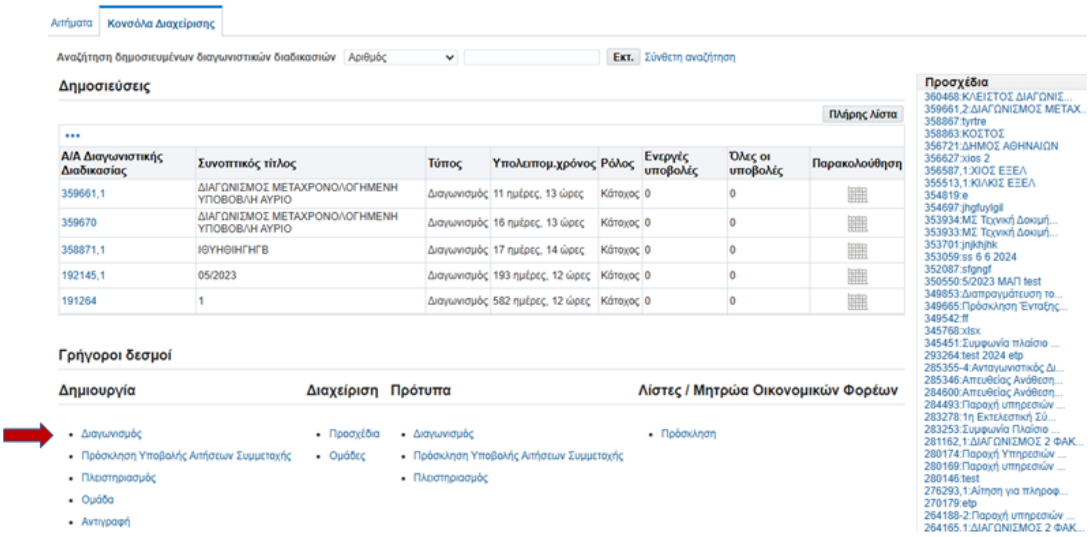
Εικόνα 444: Είσοδος στο σύστημα

Από την Αρχική Σελίδα ο χειριστής μεταβαίνει στην Κονσόλα Διαχείρισης επιλέγοντας τον ρόλο «Χειριστής».

Εικόνα 445: Επιλογή «ρόλου» και μετάβαση στην Κονσόλα Διαχείρισης

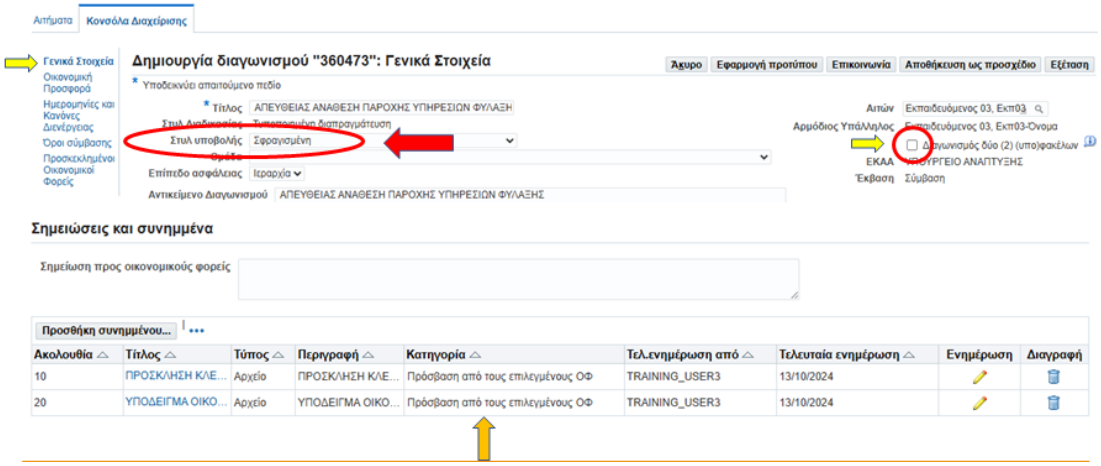
Καταρχήν, για την δημιουργία μίας απευθείας ανάθεσης στο ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ, ο χειριστής επιλέγει από την Κονσόλα Διαχείρισης «Διαγωνισμό» (RFQ) και όχι «Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής» (RFI).

Εικόνα 446: Ο χειριστής επιλέγει από την Κονσόλα Διαχείρισης «Διαγωνισμό» (RFQ)

Ο χειριστής ξεκινά τον σχεδιασμό του προσχεδίου με την συμπλήρωση της καρτέλας Γενικά στοιχεία. Εδώ ο χειριστής επιλέγει Στυλ υποβολής: «Σφραγισμένη» ενώ η παράμετρος «Διαγωνισμός δύο (2) (υπο)φακέλων» δεν επιλέγεται από τον χειριστή (διαδικασία ενός (υπο)φακέλου). Όσο για τα έγγραφα που αναρτώνται στην ενότητα «Σημειώσεις και συνημμένα», τούτα εντάσσονται στην κατηγορία «Πρόσβαση από επιλεγμένους Ο.Φ.». Στο παρόν παράδειγμα οι ηλεκτρονικοί χώροι «Απαιτήσεις & Όροι» καθώς και «Χειριστές-Μέλη Συλλογικών/Ελεγκτικών Οργάνων» δεν συμπληρώνονται.

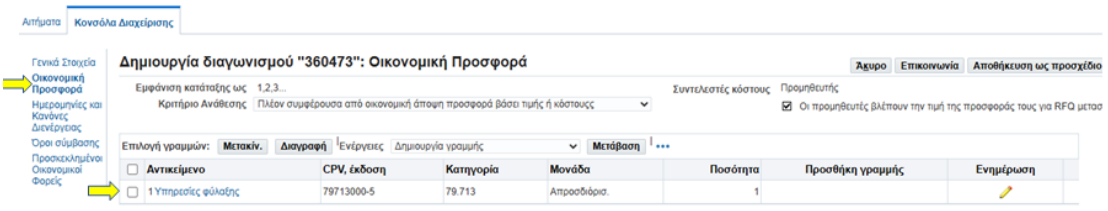
ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Απευθείας Ανάθεση (RFQ). Ενός (1) (υπο)φακέλου.
Πρόσκληση σε περισσότερους ΟΦ. Με αποσφράγιση.
Με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών ΟΦ.
Καρτέλα: Γενικά στοιχεία

Εικόνα 447: Συμπλήρωση καρτέλας «Γενικά Στοιχεία»

Ο χειριστής συνεχίζει τον σχεδιασμό του προσχεδίου με την συμπλήρωση της καρτέλας «Οικονομική Προσφορά».

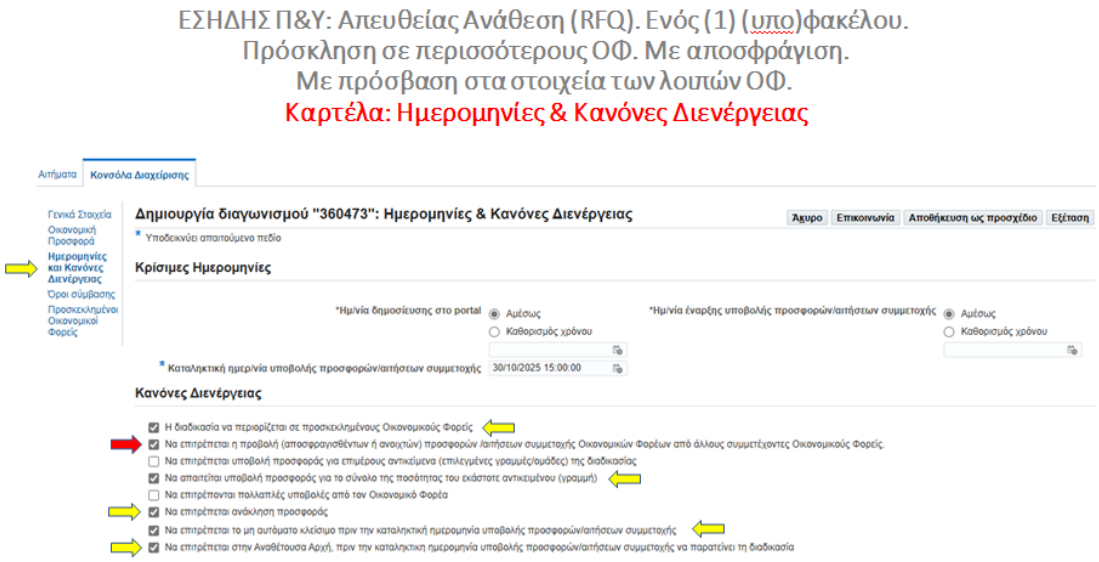
ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ: Απευθείας Ανάθεση (RFQ). Ενός (1) (υπο)φακέλου.
Πρόσκληση σε περισσότερους ΟΦ. Με αποσφράγιση.
Με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών ΟΦ.
Καρτέλα: Οικονομική Προσφορά

Εικόνα 448: Συμπλήρωση της καρτέλας «Οικονομική Προσφορά»

Στην περίπτωση της απευθείας ανάθεσης (RFQ), ενός (1) (υπο)φακέλου, με Πρόσκληση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς, με αποσφράγιση, με πρόσβαση

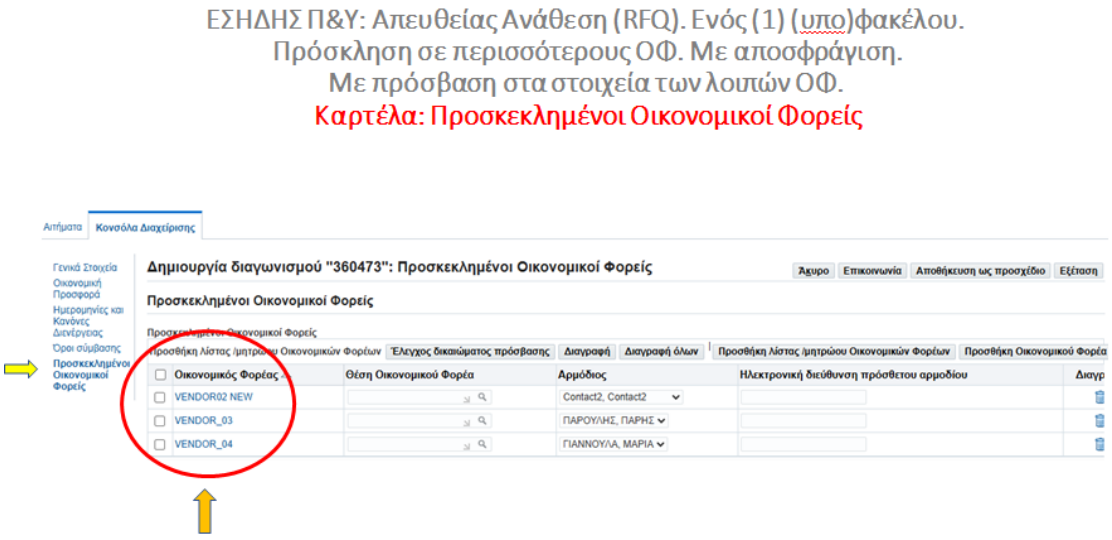
στα στοιχεία των λοιπών οικονομικών φορέων, ο χειριστής διαμορφώνει την καρτέλα Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας ως εξής :

Εικόνα 449: Καρτέλα «Ημερομηνίες & Κανόνες Διενέργειας» με πρόσβαση στα στοιχεία των λοιπών Οικονομικών Φορέων

Εδώ ο χειριστής επιλέγει τον κανόνα διενέργειας «Να επιτρέπεται η προβολή (αποσφραγισθέντων ή ανοιχτών) προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής Οικονομικών Φορέων από άλλους συμμετέχοντες Οικονομικούς Φορείς» προκειμένου, μετά την αποσφράγιση, να επιτρέπεται η πρόσβαση σε στοιχεία υποβληθεισών προσφορών άλλων συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

Ως τελευταία ενέργεια πριν την δημοσιοποίηση της απευθείας ανάθεσης RFQ, ο χειριστής συμπληρώνει την καρτέλα Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς ως εξής:

Εικόνα 450: Συμπλήρωση καρτέλας «Προσκεκλημένοι Οικονομικοί Φορείς»

Μόλις ολοκληρώσει τις ως άνω διαδικασίες σχεδιασμού, ο χειριστής προβαίνει στην εκτέλεση της εκτύπωσης «Ανασκόπηση Προσχεδίου» προκειμένου να ελέγξει την ορθότητα των καταχωρημένων στοιχείων. Κατόπιν προβαίνει στην δημοσίευση της ηλεκτρονικής Απευθείας Ανάθεσης (RFQ). Οι εν λόγω διαδικασίες περιγράφηκαν πιο πάνω στις (υπο)ενότητες 16.2.4 και 16.2.5 αντίστοιχα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαγτόγλου , Π. (2021). Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 6 η Έκδοση, 2012, σελ. 106, αριθμ. 242). Αθήνα: Σάκκουλας.

Πούγγουρας Π. (2021), «ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ Ν 4412/2016 (όπως ισχύει μετά το Ν 4782/2021) / ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ / ΙΙ. Ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων / Β. Οι αλλαγές στο Ν 4412/2016 για το στάδιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων / 2. Απλοποίηση, εξορθολογισμός και επιτάχυνση των διαδικασιών ανάθεσης».

Ράικος Δ. (2019), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Γ΄ Έκδοση, Εκδ. Σάκκουλα

Ράικος Δ., Βλάχου Ε., Σαββίδη Ε. (2018), Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ΄άρθρο Εκδ. Σάκκουλα.

Σαμαρτζής Κ. (2020), Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου, Παρατηρήσεις στη ΔΕφΑθ. 252/2020 (Ακυρ.).

Σειραδάκης, Μ. Π. (2019, Ιούλιος- Δεκέμβριος). Η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης κατά το άρθρο 32 παρ. 2 περίπτωση γ) του ν. 4412/2016 λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτα γεγονότα και η τροποποίηση εκτελούμενης σύμβασης, σύμφωνα με το. Δημόσιο Δίκαιο, τ. 3 -4 , 247-268.

Σπηλιωτόπουλος , Ε. (2023). Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου (Vols. Τόμ. 2, 13η έκδ). Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Σταματίου Ν. Πάρεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου, σε Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016, Νομολογιακή προσέγγιση & Πρακτική εφαρμογή, 2η έκδοση ενημερωμένη και εμπλουτισμένη έως και τον Ν 5130/2024, , Επιμέλεια: Κουλουμπίνη Ε. - Ε., Μάζος Η., Νομική Βιβλιοθήκη, 2024

Τσιρωνάς Αθ. , Η αίτηση αναστολής & ακύρωσης στις διαφορές από την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 442 επ..

Χατζηγιαννάκης Β. (2023), Οι Έλεγχοι Νομιμότητας στις Δημόσιες Συμβάσεις, Νομική Βιβλιοθήκη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΠΗΓΩΝ/ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Ανακοίνωση ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Τρόπος συμπλήρωσης των πεδίων, των ηλεκτρονικών εντύπων δημοσίευσης, στη νέα πλατφόρμα eNotices2 της Επίσημης Εφημερίδας της Ε.Ε., με πληροφορίες που αφορούν την ΕΑΔΗΣΥ (Οργανισμός Προσφυγής)», Ανακτήθηκε από: https://eadhsy.gr/tropos-syblirosis-ton-pedion-ton-ilektronikon-entypon-dimosiefsis-st

i-nea-platforma-enotices2-tis-episimis-efimeridas-tis-e-e-me-plirofories-pou-aforoun-tin-eadisy-organismos-prosfygis-3/

Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα εργαλεία για την καταπολέμηση των αθέμιτων συμπράξεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και σχετικά με κατευθύνσεις για τον τρόπο εφαρμογής του συναφούς λόγου αποκλεισμού (2021/C 91/01), https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/6a2458e1-878c-11eb-ac4c-01aa75ed71a1..

Έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 25754 ΕΞ 2024/17.07.2024 της Διεύθυνσης Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα ««Απευθείας πρόσβαση σε δημοσιευμένα στοιχεία και έγγραφα Δημόσιας Σύμβασης στο πλαίσιο ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας μέσω ΕΣΗΔΗΣ Π&Υ»., Ανακτήθηκε από:

https://portal.eprocurement.gov.gr/portal_files/files/anakoinoseis/20240716%20-URL%20%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D%20%CE%95%CE%A3%CE%97%CE%94%CE%97%CE%A3%20%CE%A0%CE%BA%CE%A5.pdf

Έγγραφο της ΕΑΔΗΣΥ με αριθμ. Πρωτ. 4121/30.07.2020, με θέμα «Διευκρινίσεις ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στη διαγωνιστική διαδικασία σε περίπτωση τροποποίησης όρων της διακήρυξης», ΑΔΑ: ΩΡΗ9ΟΞΤΩ-2ΧΖ. Ανακτήθηκε από: https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%A1%CE%979%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-2%CE%A7%CE%96?inline=true

Έγγραφο της ΕΑΔΗΣΥ με αριθμ. Πρωτ. 5868/07.06.2024 με θέμα «Αποκλεισμός νομικών προσώπων και οντοτήτων από τις δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις παραχώρησης» (ΑΔΑ: ΡΝΑ1ΟΞΤΒ-ΗΩ0)

https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A1%CE%9D%CE%911%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%97%CE%A90?inline=true

Εγκύκλιος Οδηγία με αριθμ. 92777/02.02.2024 του Υπουργείου Ανάπτυξης, με θέμα «Οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές σχετικά με την εφαρμογή του Εκτελεστικού Κανονισμου (ΕΕ) 2019/1780 για τα ηλεκτρονικά έντυπα (eForms) για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων», ΑΔΑ: Ψ6Α246ΝΛΣΞ-ΤΙΓ. Ανακτήθηκε από: https://portal.eprocurement.gov.gr/portal_files/files/anakoinoseis/Εγκύκλιος_για_eformsΨ6Α246ΝΛΣΞ-ΤΙΓ1.pdf

Εγκύκλιος Οδηγία ΥΠΑΝ 90130 /20-11-2024 «Εγκύκλιος-Οδηγία προς τις αναθέτουσες αρχές σχετικά με τον τρόπο υποβολής- υπογραφής προσφορών και λοιπών ιδιωτικών εγγράφων, σε ηλεκτρονικές διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης, που διενεργούνται στο Υποσύστημα ΕΣΗΔΗΣ» ΑΔΑ 9ΠΛΨ46ΝΛΣΞ-3ΓΝ. https://gge.mindev.gov.gr/wp-content/uploads/2024/11/9%CE%A0%CE%9B%CE%A846%CE%9D%CE%9B%CE%A3%CE%9E-3%CE%93%CE%9D-%CE%95%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A4%CF%81%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%82-%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE%CF%82-%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CF%89%CE%BD.pdf

Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων. (2024, 12 16). Ανακτήθηκε από: https://ppp.eaadhsy.gr/index.php/el/?option=com_sppagebuilder&view=page&id=81

Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 (ηλεκτρονικά έντυπα) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) C/2019/6868. Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32019R1780

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/2303 της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2022 για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ). Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32022R2303

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2023/2884 της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2023, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων. Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32023R2884&qid=1708449995743

Ελεγκτικό Συνέδριο. (2023). Έκθεση Ελέγχου 4/2023: Απευθείας Αναθέσεις. Ανακτήθηκε από:

https://www.elsyn.gr/sites/default/files/%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%93%CE%A7%CE%9F%CE%A5%204%20%CE%91%CE%A0%CE%95%CE%A5%CE%98%CE%95%CE%99%CE%91%CE%A3%20%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3.pdf

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, Έγγραφο καθοδήγησης : για επαγγελματίες για την αποφυγή των συχνότερων σφαλμάτων κατά τις δημόσιες συμβάσεις έργων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, Publications Office, 2018, https://data.europa.eu/doi/10.2776/86485
https://eadhsy.gr/epikairopoiimenos-odigos-tis-ee-gia-tis-dimosies-symvaseis/

Κανονισμός (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.

Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32022R0576

Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 της ΕΑΔΗΣΥ, με θέμα «Διαδικασία έκδοσης απόφασης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων επί αιτημάτων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων περί παροχής σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης του αρ. 2 παρ. 2 περ. (γ) υποπερ. (δδ) Ν.4013/2011», ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΗΤΒ-ΔΚΦ. Ανακτήθηκε από: https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%92%CE%996%CE%9C%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%94%CE%9A%CE%A6?inline=true

Κατευθυντήρια Οδηγία 11/2015 (Απόφαση 263/2015) της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Κριτήρια ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων». ΑΔΑ: ΩΛΝ4ΟΞΤΒ-ΜΙΦ. Ανακτήθηκε από: https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%9B%CE%9D4%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%9C%CE%99%CE%A6?inline=true

Κατευθυντήρια Οδηγία 13/2016 της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας». ΑΔΑ: ΩΒΥ7ΟΞΤΒ-ΤΛ7. Ανακτήθηκε από: https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%92%CE%A57%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%A4%CE%9B7?inline=true

Κατευθυντήρια Οδηγία 20/2017 (Απόφαση 42/2017) της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Λόγοι αποκλεισμού από τη συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων». 28/06/2017 Νόμος 4412 (ΦΕΚ Α' 147/08-08-2016) Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ). ΑΔΑ: ΩΡΞ3ΟΞΤΒ-9Ρ5. Ανακτήθηκε από: https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A9%CE%A1%CE%9E3%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-9%CE%A15?inline=true

Κατευθυντήρια Οδηγία 23/2018 (Απόφαση 3/2018) της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα: «Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και

του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)». ΑΔΑ: Ψ3ΗΙΟΞΤΒ-Κ3Ε. Ανακτήθηκε από:

https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A83%CE%97%CE%99%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%9A3%CE%95?inline=true

Κατευθυντήρια Οδηγία 27/2021 της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα: «Επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες – παρατυπίες που έχουν διαπιστωθεί κατά τα έτη 2017 έως 2021, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας της προηγηθείσας διαγωνιστικής διαδικασίας επί αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 παρ. 2 περ. α' και 269 περ. α' του ν. 4412/2016, καθώς και εν γένει υποδείξεις - συστάσεις που έχει απευθύνει η Αρχή με τις εκδοθείσες Γνώμες της επί αιτημάτων διαπραγμάτευσης κατόπιν επίκλησης των ανωτέρω νομικών βάσεων». ΑΔΑ: Ψ8Σ4ΟΞΤΒ-ΨΔ3. Ανακτήθηκε από:
https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A88%CE%A34%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-%CE%A8%CE%943?inline=true

Κατευθυντήρια Οδηγία 28/2023 της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα: Εμπιστευτικές πληροφορίες κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων ΑΔΑ:ΨΣΓΣΟΞΤΒ-9ΑΡ. https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%A8%CE%A3%CE%93%CE%A3%CE%9F%CE%9E%CE%A4%CE%92-9%CE%91%CE%A1?inline=true

ΚΥΑ με αριθμ. 44756/13.06.2024 των Υπουργών Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) - Τροποποίηση της υπ' αρ. 64233/8.6.2021 (Β' 2453) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας (Α΄ 3380). Ανακτήθηκε από: https://www.forin.gr/articles/article/79416/kua-44756-2024

Νόμος 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147/08-08-2016) Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ). Ανακτήθηκε από: https://www.eaadhsy.gr/n4412/

Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009 , σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ). Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0081

Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβούλιου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ). Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0023

Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ. Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A32014L0024

Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβούλιου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014 , σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ. Ανακτήθηκε από: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:32014L0025

Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού για Αναθέτουσες Αρχές (2022), Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών, https://www.epant.gr/enimerosi/dimosieyseis/odigoi/item/570-odigos-gia-anathetouses-arxes.html

«eNotices2 webinar 12 October 2023 – Consolidated Q&A» του Webinar της 12.10.2023, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση https://ted.europa.eu/en/simap/eforms